WILBUR SMITH

FURIA

Al șaselea volum din
SAGA FAMILIEI COURTNEY

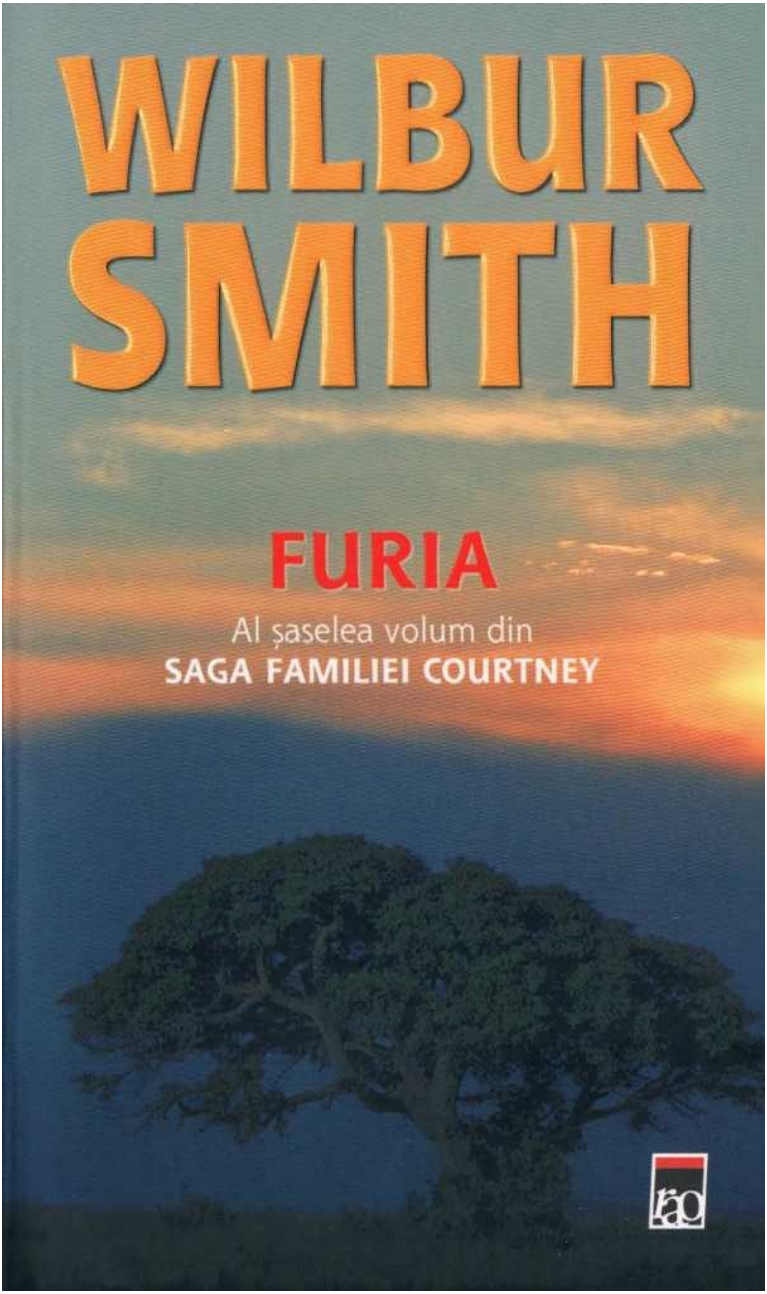

WILBUR SMITH

FURIA

Traducere din limba engleză
PATRICIA NICULAE
FLORENTINA RAHIRA-TINTE

Editura RAO
Bucureşti, 2009

Descrierea CIP a Bibliotecii Naţionale a României SMITH, WILBUR
Furia

WILBUR SMITH
Rage

Publicată pentru prima dată în 1978 de William Heinemann Ltd

Republicată în 1987 de Macmillan din cadrul Pan Macmillan Ltd Pan Macmillan,

20 New Warf Road, London N19RR

Îi dedic această carte soţiei mele, Danielle.

Mână în mână am străbătut toate continentele acestei lumi, Dar nu-i niciunul întins cât să cuprindă iubirea ce ţi-o port. Împreună am navigat pe toate oceanele.

Dar nu-i niciunul adânc cât să înghită iubirea ce ţi-o port.

Tara Courtney nu mai purtase alb din ziua nunţii. Culoarea ei preferată era verdele pentru că se potrivea cel mai bine cu părul ei des şi castaniu.

Cu toate acestea, rochia albă pe care o purta azi o făcea să se simtă din nou ca o mireasă, emoţionată şi puţin speriată, aducându-i totodată bucurie şi sentimentul unui angajament. Manşetele şi gulerul înalt erau din dantelă şi îşi pieptănase părul până când căpătase sclipiri rubinii în lumina puternică a soarelui din Cape. Avea obrajii îmbujoraţi şi, deşi născuse patru copii, talia îi era subţire ca a unei fecioare. Eşarfa neagră care cobora în diagonală peste unul din umeri era astfel cu atât mai nepotrivită: tinereţea şi frumuseţea împodobite cu însemnele doliului. În ciuda tulburării, stătea cu mâinile împreunate în faţă şi îşi ţinea capul plecat, tăcută şi nemişcată.

Era doar una dintre cele aproape cincizeci de femei, toate îmbrăcate în alb, toate având acele eşarfe negre, toate afişând aceeaşi expresie de doliu, care stăteau dispuse la distanţe egale de-a lungul trotuarului de vizavi de intrarea principală a clădirii parlamentului Uniunii Africii de Sud[1].

Aproape toate aceste femei erau tinere matroane din cercul Tarei, bogate, privilegiate şi plictisite de monotonia existenţei lor. Multe dintre ele se alăturaseră protestului, entuziasmate de perspectiva de a sfida autoritatea consacrată şi din dorinţa de a-şi intriga apropiaţii. Unele căutau să atragă atenţia soţilor care, după primii zece ani de căsătorie, sătui de viaţa în familie, se reorientară înspre afaceri, golf şi alte activităţi extraconjugale. Exista totuşi un nucleu dur al mişcării, alcătuit în principal din femeile mai în vârstă, printre care se găseau însă şi câteva dintre cele mai tinere, precum Tara sau Molly Broadhurst. Ele erau motivate doar de repulsia faţă de nedreptăţi. Tara

[1] Uniunea Africii de Sud este statul predecesor al Republicii Africa de Sud. (n.tr.).

încercase să exprime ceea ce simţea la conferinţa de presă din acea dimineaţă când o femeie reporter de la Cape Argus o întrebase „De ce faceţi asta, doamnă Courtney?”, iar ea îi răspunse „Pentru că nu îmi plac despoţii şi nu îmi plac trişorii”. Acestea erau lucrurile împotriva cărora milita acum.

— Vine lupul cel mare şi rău, spuse încet femeia care se afla la cinci paşi în dreapta Tarei. Grupaţi-vă, fetelor!

Molly Broadhurst era una dintre membrele fondatoare ale mişcării Black Sash[2], o femeie măruntă dar hotărâtă, având puţin peste treizeci de ani, şi pe care Tara o admira foarte mult, încercând să o egaleze.

Un Chevrolet negru cu plăcuţe de înmatriculare ale guvernului se opri la colţul Pieţei Parlamentului şi patru bărbaţi coborâră pe trotuar. Unul dintre ei era fotograful poliţiei care se apucă imediat de lucru, mişcându-se repede cu aparatul lui marca Hasselblad prin faţa şirului de femei îmbrăcate în alb şi purtând eşarfe negre pe deasupra, fotografiindu-le pe fiecare dintre ele. Fu urmat de alţi doi care afişau ostentativ carnete de notiţe. Erau îmbrăcaţi în costume de afaceri negre, prost croite, cu pantofi butucănoşi ce făceau parte din echipamentul poliţienesc, iar acţiunile lor erau bruşte şi metodice, trecând printre şiruri, cerând şi notând numele şi adresa fiecăreia dintre protestatare. Tara, care devenise oarecum expertă în astfel de chestiuni, bănui că sunt cel mai probabil sergenţi în Brigada Specială, dar pe cel de-al patrulea bărbat îl ştia din vedere şi după nume, la fel cum îl cunoşteau şi majoritatea celorlalte femei.

Era îmbrăcat într-un costum de vară, gri-deschis, cu pantofi de piele maro, cravată simplă, cafenie şi pălărie de fetru gri. Era de înălţime medie şi destul de comun ca înfăţişare, cu o gură mare şi prietenoasă. Bărbatul zâmbi uşor în timp ce îşi ridică pălăria în faţa lui Molly.

---

[2] Organizaţie de rezistenţă nonviolentă a femeilor albe din Africa de Sud, fondată în 1955. (n.tr.).

— Bună dimineaţa, doamnă Broadhurst. Aţi ajuns devreme. Procesiunea nu va sosi decât peste o oră.

— Ne veţi aresta din nou pe toate, inspectore? întrebă Molly caustic.

— Departe de mine gândul. Inspectorul ridică din sprâncene. E o ţară liberă, să ştiţi.

— Mai că nu mi-ar veni să cred.

— Sunteţi îndrăzneaţă, doamnă Broadhurst! Scuturăă din cap. Încercaţi să mă provocaţi.

Engleza lui era ireproşabilă, cu o vagă urmă de accent afrikaans[3].

— Nu, inspectore. Protestăm împotriva fraudei electorale flagrante a acestui guvern pervers, a încălcării legii şi a abrogării drepturilor umane elementare pentru majoritatea conaţionalilor noştri, totul din cauza culorii pielii lor.

— Îmi este teamă, doamnă Broadhurst, că vă repetaţi. Mi-aţi spus toate aceste lucruri şi la ultima noastră întâlnire. Inspectorul chicoti. Urmează să îmi cereţi chiar dumneavoastră să vă arestez din nou. Să nu stricăm acest mare moment.

— Inaugurarea acestui parlament, dedicat nedreptăţii şi opresiunii, trebuie deplânsă şi nu sărbătorită.

Inspectorul îşi ridică degetul la pălărie, dar în spatele acestei atitudini ireverenţioase se ascundea un respect autentic şi poate chiar puţină admiraţie.

— Continuaţi, doamnă Broadhurst, murmură el. Sunt convins că ne vom reîntâlni cât de curând, iar apoi păşi mai departe, ajungând faţă în faţă cu Tara. Bună dimineaţa şi dumneavoastră, doamnă Courtney. Se opri şi de această dată nu-şi putu ascunde admiraţia. Ce părere are ilustrul dumneavoastră soţ despre acest comportament trădător?

— Să fie oare trădare, inspectore, a te opune exceselor Partidului Naţional şi a legislaţiei acestuia, bazate pe rasă şi pe culoare?

---

[3] Limbă indo-europeană derivând din limba olandeză de secol XVII şi vorbită în special în Africa de Sud şi Namibia, (n.tr.).

Privirea lui coborî pentru o clipă pe pieptul ei plin şi bine conturat sub dantela albă, iar apoi reveni asupra chipului ei.

— Sunteţi mult prea frumoasă pentru această nebunie, spuse. Lăsaţi-o pe seama baborniţelor cu părul cărunt. Mergeţi acasă, unde vă este locul şi îngrijiţi-vă copiii.

— Aroganţa dumneavoastră masculină este insuportabilă, inspectore. Chipul i se aprinse de furie, fără să îşi dea seama că frumuseţea pe care el tocmai o lăudase sporea astfel.

— Mi-aş dori ca toate trădătoarele să arate ca dumneavoastră. Meseria mea ar fi cu mult mai plăcută. Vă mulţumesc, doamnă Courtney. Zâmbi arogant şi trecu mai departe.

— Nu-l lăsa să te întărâte, draga mea, îi spuse Molly cu blândeţe. Se pricepe de minune la asta. Protestul nostru este paşnic. Aminteşte-ţi de Mahatma Gandhi.

Tara făcu un efort şi îşi stăpâni mânia, reîntorcându-se la atitudinea penitentului. Pe trotuarul din spatele ei începură să se strângă mulţimi de spectatori. Rândul de femei îmbrăcate în alb deveni obiectul curiozităţii şi al amuzamentului, atrase câteva atitudini aprobatoare şi foarte multă ostilitate.

— Ai naibii comunişti, strigă un bărbat de vârstă mijlocie către Tara. Vreţi să daţi ţara pe mâna unor sălbatici. Ar trebui să fiţi aruncate în puşcărie până la ultima.

Era bine îmbrăcat şi avea o exprimare îngrijită. La rever purta chiar şi o mică insignă de alamă înfăţişând o cască de tinichea, semn că în timpul războiului luptase ca voluntar împotriva fascismului. Atitudinea lui reamintea de sprijinul tacit de care se bucura Partidul Naţional aflat la conducere chiar şi printre comunităţile de albi vorbitori de limbă engleză.

Tara îşi muşcă buzele şi se strădui să rămână tăcută, cu capul plecat, chiar şi când rumoarea se transformă într-o serie de ovaţii stridente, ironice, venind de la oamenii de culoare din mulţimea care sporea cu fiecare clipă.

Începea să fie din ce în ce mai cald, iar lumina soarelui avea o strălucire uniformă, mediteraneeană şi, deşi deasupra muntelui Table, cu vârful teşit ca un bastion măreţ, începuse să se strângă o plapumă de nori, semnalând ridicarea vântului de sud-est, acesta nu atinsese încă oraşul care se înghesuia la poalele masivului. Între timp mulţimea sporise şi devenise zgomotoasă, iar Tara fu înghiontită, intenţionat, după cum bănuia. Îşi păstră cumpătul şi îşi concentră atenţia asupra clădirii aflate peste drum de locul în care se găsea.

Proiectată de către Sir Herbert Baker, acel reprezentant absolut al arhitecturii imperiale, clădirea era masivă şi impunătoare, din cărămidă roşie şi cu coloane de un alb strălucitor – fără a fi pe gustul modern al Tarei care înclina spre spaţii şi linii simple, spre mobila din sticlă sau din lemn uşor de pin scandinav. Clădirea părea să întrupeze tot ceea ce era rigid şi învechit din trecut, tot ceea ce Tara voia să vadă demolat şi aruncat la gunoi.

Gândurile îi fură întrerupte de murmurul crescând al mulţimii aflate în aşteptare din jurul ei.

— Uite-i că vin, strigă Molly şi oamenii din mulţime se împinseră unul în altul şi se agitară, ovaţionând cu putere.

Se auzea tropotul copitelor pe drumul de pietriş, iar poliţiştii mergeau călare pe caii care urcau strada la trap, flamurile fluturau vesele la capătul lăncilor de care erau agăţate, călăreţi pe cai de luptă identici, a căror piele strălucea ca metalul şlefuit în lumina soarelui.

În spatele lor se auzeau trăsurile huruind. În prima dintre ele se aflau guvernatorul general şi prim-ministrul. Era el, Daniel Malan[4], eroul afrikaanderilor, cu trăsături respingătoare, aproape ca de broască, un om a cărui singură preocupare şi intenţie declarată erau să păstreze supremaţia Volk-ului în Africa pentru o mie de ani şi era

[4] Daniel François Malan (1874—1959), prim-ministru al Africii de Sud în perioada 1948-1958, principal promotor al naţionalismului afrikaander. (n.tr.).

dispus să facă orice în acest scop.

Tara îşi aţinti privirea asupra lui cu o ură aproape palpabilă, pentru că acesta întruchipa tot ceea ce ea considera dezgustător la guvernul care deţinea acum controlul asupra pământurilor şi al oamenilor pe care ea îi iubea atât de mult. Când trăsura trecu prin dreptul ei, ochii li se întâlniră pentru o clipă şi ea încercă să îşi exprime intensitatea sentimentelor, dar bărbatul se uită la ea fără vreo urmă de recunoaştere, fără ca în privirea lui meditativă să se întrevadă cel mai mic semn de iritare. Se uitase la ea şi nu o văzuse, iar acum, pe lângă furie, se simţi copleşită de deznădejde.

„Ce trebuie făcut ca să-i determini pe oamenii aceştia să asculte măcar?” se întrebă, dar demnitarii coborâseră acum din trăsuri şi luaseră poziţie de drepţi pentru a asculta imnul naţional. Şi, deşi Tara nu o ştia atunci, era ultima dată când *The King* se cânta la deschiderea şedinţei Parlamentului Sud-African.

Formaţia termină şi membrii cabinetului îi urmară pe guvernatorul general şi pe prim-ministru, trecând prin uşile masive de la intrare. La rândul lor, fură urmaţi de reprezentanţii opoziţiei. Venise şi momentul de care Tara se temuse pentru că cei din familia ei erau acum parte din procesiune. Chiar după liderul opoziţiei mergea tatăl Tarei, cu mama ei vitregă de braţ. Formau cel mai izbitor cuplu din procesiune, tatăl ei înalt şi demn ca un leu patriarhal, în timp ce la braţul lui, Centaine de Thiry Courtney-Malcomess era zveltă şi graţioasă într-o rochie de mătase galbenă, perfectă pentru o asemenea ocazie, cu o pălărie elegantă fără boruri pe capul ei mic şi frumos, cu voalul căzându-i peste un singur ochi; nu părea nici măcar cu un an mai în vârstă decât Tara, deşi toată lumea ştia că i se dăduse numele de Centaine pentru că se născuse în prima zi a secolului douăzeci.

Tara crezu că scăpase fără să fie văzută, căci niciunul din ei nu ştia că intenţionase să se alăture protestului, dar

procesiunea fu oprită pentru o clipă la capătul scărilor şi, înainte de a intra, Centaine se întoarse şi se uită în spate. Din poziţia avantajoasă în care se afla putea vedea peste capetele celor din escortă şi peste ale celorlalţi demnitari din procesiune şi preţ de o clipă prinse privirea Tarei de cealaltă parte a drumului. Deşi expresia feţei nu i se schimbă, Tara simţi dezaprobarea din ochii ei aproape ca pe o palmă. Pentru Centaine onoarea, demnitatea şi bunul nume al familiei erau extrem de importante. O avertizase pe Tara în repetate rânduri să nu se dea în spectacol şi era o afacere periculoasă să nu o iei în seamă pe Centaine pentru că nu era doar mama vitregă a Tarei, dar şi soacra ei şi capul familiei Courtney şi stăpâna averii.

Urcând în spatele ei, ajunşi la jumătatea scărilor, Shasa Courtney văzu direcţia şi intensitatea privirii mamei lui şi, întorcându-se repede, o observă pe Tara, soţia lui, în rândul protestatarelor cu eşarfe negre. Când îi spusese la micul dejun că nu o să îl însoţească la ceremonia de deschidere, Shasa abia dacă-şi dezlipise privirea de pe paginile financiare ale ziarului de dimineaţă.

— Cum vrei, draga mea. O să fie destul de plictisitor, murmură el. Dar aş mai vrea o ceaşcă de cafea când ai o clipă liberă.

Acum când o recunoscu, schiţă un zâmbet şi dădu din cap cu o deznădejde simulată, ca şi cum ar fi surprins-o pe Tara făcând o năzbâtie, apoi se întoarse şi îşi continuă drumul.

Era extraordinar de chipeş şi peticul negru de la ochi îi dădea un aer de pirat bătrân pe care majoritatea femeilor îl găseau contrariant şi provocator. Erau renumiţi ca fiind cel mai frumos cuplu tânăr din Cape Town. Şi totuşi, era ciudat cum trecerea anilor transformase în cenuşă flăcările dragostei lor.

— Cum vrei, draga mea, îi spusese, după cum o făcuse foarte des zilele astea.

Ultimii membrii ai procesiunii dispărură şi ei în clădirea

parlamentului, escorta călare şi trăsurile goale se îndepărtară, iar mulţimile începură să rupă rândurile. Demonstraţia se terminase.

— Vii Tara? o strigă Molly, dar Tara scutură din cap.

— Trebuie să mă întâlnesc cu Shasa, zise. Ne vedem vineri după-amiază.

Tara îşi scoase eşarfa neagră, o împături şi o puse în geantă în timp ce îşi croia drum prin mulţimea care începuse să se împrăştie. Trecu strada.

Nu găsea niciun fel de ironie în a-i arăta portarului, la intrarea vizitatorilor, ecusonul de acces în parlament şi în a intra în instituţia împotriva acţiunilor căreia protestase atât de vehement. Urcă pe una dintre scările secundare şi se uită în galeria pentru vizitatori. Încăperea era plină cu oaspeţi importanţi şi cu soţii de parlamentari, iar ea privi peste capetele acestora, în camera lambrisată de mai jos, la şirurile de membri îmbrăcaţi în costume sobre, aşezaţi pe banchetele de piele verde, prinşi în impozantele ritualuri parlamentare. Totuşi, ştia că discursurile vor fi dureros de triviale, de banale şi de plictisitoare, iar ea stătuse în stradă de dimineaţă. Simţea nevoia să ajungă la toaletă cât mai curând posibil.

Îi zâmbi portarului şi se retrase discret, apoi se întoarse şi merse grăbit de-a lungul coridorului spaţios. Ieşind de la toaletă, se îndreptă înspre biroul tatălui ei pe care îl folosea ca şi cum ar fi fost al ei.

Imediat după colţ aproape că se lovi de un bărbat care venea din direcţia opusă. Reuşi să se oprească la timp şi văzu că era un negru înalt, îmbrăcat în uniforma îngrijitorilor din clădirea parlamentului. Ar fi trecut pe lângă el cu o uşoară înclinare a capului şi un zâmbet dacă nu şi-ar fi amintit că îngrijitorul n-ar fi avut ce să caute în această parte a clădirii când Parlamentul era în şedinţă, iar birourile prim-ministrului şi ale liderului opoziţiei se aflau la capătul coridorului. Şi apoi, deşi îngrijitorul căra un mop şi o găleată, nu părea nici umil, nici servil şi îl privi tăios.

Simţi un fior când îl recunoscu. Trecuseră mulţi ani, dar n-ar fi putut niciodată uita chipul acela – trăsăturile unui faraon egiptean, impunător şi aprig, cu ochii negri scăpărând de inteligenţă. Era încă unul dintre cei mai arătoşi bărbaţi pe care îi văzuse vreodată şi îşi aminti vocea lui, gravă şi tulburătoare, iar această amintire o făcu să tremure uşor. Îşi aminti până şi cuvintele lui: „Există o generaţie ai cărei dinţi sunt ca săbiile... să-i devoreze pe cei săraci de pe suprafaţa pământului”.

Acest bărbat era cel care o făcuse pe ea să înţeleagă întrucâtva ce însemna să te naşti negru în Africa de Sud. Angajamentul ei se datora acestei întâlniri de demult. Bărbatul acesta îi schimbase viaţa cu doar câteva cuvinte.

Se opri, blocându-i calea, şi încercă să găsească o modalitate prin care să-i spună ce simţea, dar rămase fără glas şi îşi dădu seama că din cauza şocului tremura. În clipa în care realiză că fusese recunoscut bărbatul, se schimbă, ca un leopard care simte prezenţa vânătorilor. Tara simţi că era în pericol căci ceva din cruzimea africană păru să pună stăpânire pe el, dar ei nu îi fu teamă.

— Sunt o prietenă, zise ea încet şi se dădu la o parte ca să-l lase să treacă. Luptăm pentru aceeaşi cauză.

Pentru o clipă, rămase nemişcat şi o fixă cu privirea. Tara ştia că el nu avea să-i mai uite chipul vreodată, privirea lui cercetătoare părea să dea foc pielii ei, iar apoi dădu din cap.

— Te cunosc, mărturisi el şi încă o dată vocea lui o făcu să tremure, gravă şi melodioasă, plină de ritmul şi de cadenţa Africii. O să ne mai întâlnim.

Apoi îşi continuă drumul şi fără a se uita înapoi dispăru după colţul coridorului cu lambriuri. Tara rămase uitându-se după el cu inima bubuindu-i în piept şi abia mai putând să respire.

— Moses Gama, îi şopti numele. Mesia şi războinic al Africii – apoi făcu o pauză şi dădu din cap. Ce faci aici, tocmai în acest loc?

Posibilităţile o contrariau şi o nelinişteau pentru că acum ştia că această cruciadă era în plină desfăşurare şi tânjea să ia parte la ea. Voia să facă mai mult decât să stea la un colţ de stradă cu o eşarfă neagră peste umăr. Ştia că Moses Gama nu trebuia decât să-i facă un semn cu degetul şi l-ar fi urmat, ea şi încă alte zece milioane.

„O să ne mai întâlnim”, îi promisese şi ea îl crezu.

Bucuroasă, îşi continuă drumul pe coridor. Avea propria cheie de la biroul tatălui ei şi, în timp ce o băga în încuietoare, ochii îi erau la acelaşi nivel cu plăcuţa de alamă:

COLONEL BLAINE MALCOMESS
DEPUTAT; LIDER AL OPOZIŢIEI

Îşi dădu seama cu surprindere că uşa nu era încuiată, o deschise larg şi intră.

Centaine Courtney-Malcomess, care stătea la fereastra din spatele biroului, se întoarse pentru a o întâmpina.

— Te aşteptam, tânără doamnă.

Accentul franţuzesc al lui Centaine avea o afectare care pe Tara o enerva.

„Nu s-a întors în Franţa decât o dată în treizeci şi cinci de ani”, se gândi şi îşi ridică bărbia sfidător.

— Să nu-ţi ridici capul în faţa mea, Tara chérie, continuă Centaine. Când te porţi ca un copil, trebuie să te aştepţi să fii tratată ca un copil.

— Nu, *mater*, te înşeli. Nu mă aştept să mă tratezi ca pe un copil, nici acum, nici altă dată. Sunt o femeie măritată, în vârstă de treizeci şi trei de ani, mamă a patru copii şi stăpână în casa mea.

Centaine oftă.

— Bine, zise dând din cap. Îngrijorarea m-a făcut să mă comport nepoliticos şi îmi cer scuze. Să nu facem această discuţie mai dificilă decât este, pentru niciuna din noi.

— Nu ştiam că trebuie să discutăm.

— Stai jos, Tara, îi ordonă Centaine.

Tara se supuse instinctiv, enervându-se apoi pe ea însăşi pentru că o ascultase. Centaine se aşează pe scaunul de la biroul tatălui ei şi asta de asemenea o deranjă pe Tara – era scaunul tatălui ei, asupra căruia această femeie nu avea niciun drept.

— Tocmai mi-ai spus că eşti o soţie care are patru copii, spuse Centaine încet. Nu eşti de acord că ai o datorie...

— Copiii mei sunt bine îngrijiţi, răbufni Tara. Nu mă poţi acuza de asta.

— Dar soţul tău şi mariajul tău?

— Ce-i cu Shasa? Tara aplică o tehnică defensivă.

— Tu să-mi spui, o invită Centaine.

— Nu te priveşte.

— A, ba da, o contrazise Centaine. Mi-am dedicat întreaga viaţă lui Shasa. Plănuiesc ca el să devină unul dintre liderii acestei naţiuni.

Tăcu şi ochii începură să-i sticlească visători pentru o clipă, iar pleoapele păreau să-i fie pe jumătate închise. Tara mai observase această expresie şi înainte, ori de câte ori Centaine cădea pe gânduri, iar acum voia să o întrerupă cât mai brutal cu putinţă.

— E imposibil şi tu ştii asta.

Ochii lui Centaine redeveniră alerţi şi o priviră pe Tara.

— Nimic nu este imposibil – nu pentru mine, nu pentru noi.

— Ba da, este, spuse Tara cu o satisfacţie răutăcioasă. Ştii la fel de bine ca mine că naţionaliştii au făcut fraude electorale, ba chiar au împânzit senatul cu oamenii numiţi de ei. Ei sunt cei care deţin puterea pentru totdeauna. Niciodată cineva care nu face parte dintre ei, nu este un naţionalist afrikaander, nu va fi liderul acestei ţări, nu până la revoluţie – şi când aceasta se va termina, liderul va fi un negru. Tara se opri şi pentru o clipă se gândi la Moses Gama.

— Eşti naivă, se răsti Centaine. Nu înţelegi lucrurile

astea. Vorbăria ta despre revoluţie este copilăroasă şi iresponsabilă.

— Fie ca tine, *mater*. Dar în adâncul sufletului ştii că am dreptate. Dragul tău Shasa n-o să-ţi îndeplinească niciodată visul. Chiar şi el începe să simtă inutilitatea de a fi în opoziţie pentru totdeauna. Îşi pierde interesul pentru ceea ce e imposibil. Nu m-aş mira dacă se hotărăşte să nu conteste următoarele alegeri, să renunţe la aspiraţiile politice pe care i le-ai impus şi să se apuce să mai câştige încă un trilion de lire.

— Nu. Centaine scutură din cap. Nu va renunţa. Este un luptător, la fel ca mine.

— Nu va fi nici măcar membru al cabinetului, darămite prim-ministru, afirmă Tara cu hotărâre.

— Dacă asta este părerea ta, atunci nu eşti soţia fiului meu, zise Centaine.

— Tu ai spus-o, şopti Tara. Tu ai spus-o, nu eu.

— O, Tara draga mea, îmi pare rău. Centaine se întinse peste birou, dar acesta era prea lat ca să îi permită săi atingă mâna Tarei. Iartă-mă. Mi-am pierdut cumpătul. Toate astea sunt extrem de importante pentru mine. Sufăr foarte mult, dar nu am vrut să te înfrunt Vreau numai să te ajut – sunt foarte îngrijorată pentru tine şi pentru Shasa. Vreau să ajut, Tara. O să mă laşi să te ajut?

— Nu avem nevoie de ajutor, minţi frumos Tara. Eu şi Shasa suntem foarte fericiţi. Avem patru copii minunaţi.

Centaine făcu un gest de nerăbdare.

— Tara, noi două n-am văzut întotdeauna lucrurile la fel. Dar îţi sunt cu adevărat prietenă. Vreau tot ce e mai bine pentru tine şi Shasa şi pentru cei mici. O să mă laşi să te ajut?

— Cum, *mater*? Dându-ne bani? Deja ne-ai dat zece sau douăzeci de milioane – sau să fie treizeci de milioane de lire? Uneori nici nu mai reuşesc să ţin socoteala.

— Îmi vei da voie să-ţi împărtăşesc experienţa mea? Vei asculta sfatul meu?

— Da, *mater*; îl voi asculta. Nu promit că îl voi urma, dar îl voi asculta.

— În primul rând, Tara dragă, trebuie să renunţi la aceste activităţi nebuneşti de stânga. Strici reputaţia întregii familii. Dă prost să te îmbraci astfel şi să stai pândind pe la colţuri de stradă, şi asta se răsfrânge şi asupra noastră. Dar lăsând asta la o parte, este şi foarte periculos. Decretul de Suprimare a Comunismului[5] este acum în vigoare. Ai putea fi declarată comunistă şi ai putea fi scoasă în afara legii. Gândeşte-te, ai deveni o *persona non grata*, decăzută din toate drepturile şi demnităţile umane. Apoi mai e şi cariera politică a lui Shasa. Ceea ce faci se reflectă asupra lui.

— *Mater*, am promis că voi asculta, spuse Tara impasibilă. Dar acum îmi retrag această promisiune. Ştiu ce fac. Se ridică şi se îndreptă spre uşă unde se opri şi se uită înapoi. Te-ai gândit vreodată, Centaine Courtney-Malcomess, că mama mea a murit pentru că i-a fost frântă inima şi că relaţia ta făţişă cu tatăl meu a fost cea care i-a frânt-o? Şi totuşi, ţi se pare normal să stai acolo plină de tine şi să mă sfătuieşti cum să mă comport în viaţă ca să nu vă fac de râs, pe tine şi pe fiul tău iubit. Ieşi, închizând uşor în urma ei uşa masivă de tec.

În rândul din faţă din secţiunea opoziţiei, Shasa Courtney stătea tolănit în fotoliu, cu mâinile înfundate adânc în buzunare, cu picioarele întinse în faţă şi încrucişate la glezne, ascultându-l cu atenţie pe ministrul de interne care oferea o scurtă descriere a legislaţiei pe care intenţiona să o prezinte parlamentului în şedinţa curentă.

Ministrul de interne era cel mai tânăr membru al cabinetului, un bărbat de aproximativ aceeaşi vârstă cu Shasa, ceea ce era extraordinar. Afrikaanderii respectau vârsta şi priveau cu neîncredere lipsa de experienţă şi vehemenţa tinereţii., Media de vârstă a celorlalţi membri ai

---

[5] Lege a guvernului Africii de Sud aprobată pe 16 iunie 1950, care interzicea existenţa Partidului Comunist Sud-African şi dezavua ideologia comunistă, (n.tr.).

cabinetului naţionalist nu e mai mică de şaizeci şi cinci de ani”, reflectă Shasa, şi totuşi iată-l pe Manfred De La Rey stând în faţa lor, un bărbat mai tânăr de patruzeci de ani, expunând punctele generale ale proiectului de lege privind amendamentul la legislaţia penală pe care urma să-l propună şi să îl descrie în diferitele sale etape.

— Pretinde dreptul de a declara stare de urgenţă prin care să pună poliţia deasupra legii, fără a se mai face apel la tribunale, mormăi Blaine Malcomess de alături, iar Shasa încuviinţă din cap fără a privi înspre socrul său. În schimb avea ochii aţintiţi la bărbatul din faţa sa.

Ca de obicei, Manfred De La Rey vorbea în afrikaans. Vorbea engleza greoi şi cu un accent puternic, evitând să o folosească, făcând concesii minimale bilingvismului parlamentului. Pe de altă parte, când se exprima în limba maternă era elocvent şi convingător, procedeele şi atitudinile sale oratorice fiind într-atât de bine mânuite, încât păreau întru totul naturale, provocând în mai multe rânduri rumoarea unei admiraţii exasperate pe băncile opoziţiei şi un cor de Hoor, hoor![6] dinspre colegii săi de partid.

— Individul are obrazul cam gros. Blaine Malcomess scutură din cap. Cere dreptul de a suspenda domnia legii şi de a institui un stat poliţienesc la cheremul partidului de la putere. Va trebui să ne opunem cu orice preţ.

— Aşa e! aprobă Shasa vag, dar descoperi în sinea lui că îl invidiază pe celălalt, însă, cu toate acestea, se simţea atras în mod misterios de el. Era bizar cum destinele lor păreau să se lege inevitabil.

Prima dată îl întâlnise pe Manfred De La Rey în urmă cu douăzeci de ani şi, fără vreun motiv aparent, săriseră pe loc unul la altul ca doi tineri cocoşi de luptă, antrenându-se într-un meci sângeros de box fără mănuşi. Shasa făcu o grimasă amintindu-şi felul cum se sfârşise încăierarea – înfrângerea pe care o suferise încă îl irita chiar şi după

[6] „Luaţi aminte, luaţi aminte!“ (în afrikaans, în original) (n.tr.).

atâta timp. De atunci drumurile li se încrucişaseră în repetate rânduri.

În 1936 amândoi făcuseră parte din echipa naţională ce participase la Jocurile Olimpice de la Berlin organizate de Adolf Hitler, dar, pe ringul de box, Manfred De La Rey fusese cel care obţinuse singura medalie de aur câştigată de echipă, în timp ce Shasa se întorsese cu mâna goală. Luptaseră cu ardoare şi încrâncenare pentru acelaşi loc la alegerile din 1948 care aduseseră Partidul Naţional la putere şi din nou Manfred De La Rey fusese cel care câştigase şi ajunsese în parlament, în timp ce Shasa trebuise să aştepte să fie ales în conducerea Partidului Unit pentru a-şi asigura un loc pe băncile opoziţiei ca să se confrunte din nou cu rivalul său. Acum Manfred era ministru, o poziţie pe care Shasa o râvnea din toată inima, iar cu inteligenţa lui de necontestat şi aptitudinile oratorice, alături de creşterea discernământului politic şi o bază de putere solidă în interiorul partidului, viitorul lui Manfred De La Rey trebuia să fie infinit.

Invidie, admiraţie şi antagonism stăpânit de furie – asta simţea Shasa Courtney în timp ce îl asculta pe bărbatul din faţa sa şi îl studia cu atenţie.

Manfred De La Rey încă avea fizionomia unui boxer, umeri laţi şi gât puternic, dar talia îi devenise groasă şi linia obrazului i se pierduse sub carne. Nu se păstrase în formă, şi musculatura îi devenise flască. Shasa îşi privi cu satisfacţie şoldurile slabe şi abdomenul subţire, apoi îşi concentra din nou atenţia asupra adversarului său.

Nasul lui Manfred De La Rey era strâmb şi o cicatrice albă şi strălucitoare îi tăia una din sprâncenele negre, răni cu care se alesese în ringul de box. Însă ochii lui aveau o culoare pală şi bizară, de un galben-topaz, implacabili ca ochii de pisică, dar mocnind de inteligenţă. Asemenea tuturor miniştrilor naţionalişti, cu excepţia premierului, era un bărbat erudit şi inteligent, evlavios şi devotat, convins de dreptul divin al partidului şi al poporului său.

— Ei cred cu adevărat că sunt instrumentele lui Dumnezeu pe pământ. Asta îi face al naibii de periculoşi.

Shasa zâmbi sinistru în timp ce Manfred termină de vorbit şi se aşeză în uralele aprobatoare ale membrilor propriului partid. Fluturau foile cu ordinea de zi şi prim-ministrul se întinse să îl bată pe umăr pe Manfred, în timp ce o mulţime de bileţele cu felicitări îi erau transmise de cei care stăteau pe locurile din spate.

Shasa profită de această vânzoleală ca să-i murmure o scuză socrului său.

— Nu mai ai nevoie de mine azi, dar dacă totuşi vei avea, ştii unde să mă găseşti. Apoi se ridică, făcu o plecăciune în faţa preşedintelui Camerei Comunelor şi, cât mai discret posibil, se îndreptă înspre ieşire.

Shasa avea un metru optzeci şi cinci şi, cu peticul negru peste unul din ochi, părul negru, vălurit şi înfăţişarea plăcută, atrăgea mai mult decât nişte scurte priviri cercetătoare din partea femeilor tinere din galeria vizitatorilor şi o evaluare ostilă din partea celor care se aflau pe băncile guvernului.

Când Shasa trecu prin dreptul lui, Manfred De La Rey îşi ridică ochii de pe bileţelul pe care îl citea şi schimbară o privire atentă, dar enigmatică. Apoi Shasa ieşi din sală, îşi dădu jos jacheta pe care o aruncă apoi pe umăr, răspunse salutului portarului şi ieşi afară în soare.

Shasa nu avea un birou în clădirea parlamentului, de vreme ce Centaine House, înaltă de şapte etaje, era sediul Companiei de Mine şi Finanţe Courtney Co. Ltd. Şi se afla la doar două minute de mers prin parc. În timp ce se plimba pe sub stejari schimba pălării în gând, dând jobenul lui de politician pentru o pălărie de om de afaceri. Shasa îşi compartimentase existenţa şi îşi făcuse obiceiul să se concentreze asupra fiecărui compartiment la timpul său, fără a-şi permite vreodată să-şi risipească energia prin disipare.

Când trecu strada prin faţa catedralei St. George şi intră

în Centaine House pe uşa rotativă de sticlă, se gândea la finanţe şi minerit, jonglând cu cifre şi alternative, punând în balanţă rapoartele de analiză şi propriile instincte, savurând jocul banilor tot atât de mult pe cât savura ritualurile şi confruntările de la tribuna parlamentului.

Cele două fete drăguţe de la recepţia din holul de la intrare cu podele de marmură şi coloane începură să zâmbească radios.

— Bună ziua, domnule Courtney, spuseră ele în cor, iar el le copleşi cu zâmbetul său în timp ce se îndrepta înspre lifturi.

Reacţia lui fusese instinctivă; îi plăceau femeile frumoase din jurul lui, deşi nu s-ar fi atins de niciuna dintre angajatele sale. Într-un fel ar fi un lucru incestuos şi nedrept pentru că ele nu ar fi capabile să-l refuze, ar fi ca şi cum ai împuşca o pasăre care se odihneşte. Şi cu toate acestea, cele două femei tinere oftară şi îşi dădură ochii peste cap când uşile liftului se închiseră în urma lui.

Janet, secretara lui, auzise liftul şi aştepta ca uşile să se deschidă. Ea era mai mult genul lui Shasa – matură şi echilibrată, îngrijită şi eficientă şi, deşi nu încerca prea mult să-şi ascundă admiraţia, regulile autoimpuse ale lui Shasa predominau şi aici.

— Ce avem pentru azi, Janet? întrebă şi, în timp ce ea îl urma în birou prin anticameră, îi citi programul întrevederilor din acea după-amiază.

Mai întâi se duse la banda de telegraf din colţ şi trecu preţurile de închidere de la Bursă printre degete. Preţul acţiunilor de la Anglo-American Corporation scăzuseră cu doi şilingi şi ştia că se apropia timpul să cumpere din nou.

— Sună-l pe Allen şi amână întâlnirea cu el. Nu sunt încă pregătit să mă văd cu el, îi spuse lui Janet, iar apoi se duse la birou. Lasă-mă cincisprezece minute şi apoi fă-mi legătura cu David Abrahams.

După ce secretara ieşi din birou, Shasa îşi puse în ordine teancul cu foile primite prin telegraf şi mesajele urgente pe

care Janet i le notase în registru. Se uită repede peste ele, fără să se lase distras de priveliştea magnifică a muntelui Table care se vedea prin fereastra de pe peretele din faţa sa şi când sună telefonul era pregătit pentru convorbirea cu David.

— Bună, Davie, ce mai e prin Johannesburg?

Era o întrebare retorică, ştia ce se întâmplă şi ce avea de gând să facă. Rapoartele şi estimările zilnice se aflau în teancul de hârtii de pe biroul lui, dar ascultă cu atenţie scurta expunere pe care i-o făcu David.

David era director general al grupului. Era prieten cu Shasa de când erau la universitate şi îi devenise mai apropiat ca nimeni altcineva, cu excepţia lui Centaine.

Deşi mina de diamante H'ani de lângă Windhoek era încă principala sursă de prosperitate a companiei şi aşa fusese timp de treizeci şi doi de ani de când Centaine Courtney o descoperise, sub conducerea lui Shasa compania se extinsese şi se diversificase până când se văzuse nevoit să mute sediul central de la Windhoek la Johannesburg. Johannesburg era centrul comercial al ţării şi mutarea era inevitabilă, dar era şi un oraş mohorât, necruţător şi neatrăgător. Centaine Courtney-Malcomess refuzase să părăsească minunatul Cap al Bunei Speranţe ca să locuiască la Johannesburg, aşa că sediul financiar şi cel administrativ rămăseseră în Cape Town. Era o duplicare costisitoare şi lipsită de tact, dar Centaine obţinea întotdeauna ce îşi propunea. În plus era convenabil şi pentru Shasa să fie aproape de parlament şi, plăcându-i la fel de mult ca şi ei în Cape, nu încercase să o facă să se răzgândească.

Shasa şi David vorbiră timp de zece minute înainte ca Shasa să spună:

— Bine, nu putem să luăm o hotărâre prin telefon. O să trec pe la tine.

— Când?

— Mâine după-masă. Sean are un meci de rugby la zece

de dimineaţă. Nu pot să-l pierd. I-am promis că o să mă duc.

David rămase tăcut pentru o clipă, punând în balanţă importanţa relativă a realizărilor sportive ale unui elev şi posibila investiţie de peste zece milioane de lire în terenuri aurifere din Statul Liber Orange.

— Sună-mă înainte să pleci, spuse David resemnat. O să te aştept chiar eu la aerodrom.

Shasa puse receptorul în furcă şi se uită la ceas. Voia să se întoarcă la Weltevreden ca să aibă timp să petreacă o oră cu copiii înainte ca aceştia să facă baie şi să ia cina. Putea să-şi termine treaba după propria cină. Începuse să-şi pună hârtiile de pe birou în servieta Hermès neagră, din piele de crocodil, când Janet bătu la uşă şi intră în birou.

— Îmi cer scuze, domnule. Tocmai a fost adus acest plic de către un curier de la parlament şi a spus că este urgent.

Shasa luă plicul de calitate superioară din mâna ei. Era genul de papetărie scumpă pe care îl foloseau membrii cabinetului, iar pe faţa plicului era inscripţionată stema Uniunii, scutul împărţit în patru, susţinut de antilopele ridicate pe picioarele din spate şi mottoul scris pe eşarfa de dedesubt *Ex Unitate Vires* – Putere din unitate.

— Îţi mulţumesc, Janet.

Deschise plicul cu degetul mare şi scoase o singură foaie de hârtie. Purta antetul Ministerului de Interne şi mesajul era scris de mână în afrikaans.

Dragă domnule Courtney.

Cunoscând interesul dumneavoastră pentru vânătoare, o personalitate importantă m-a rugat să vă invit weekendul acesta la ferma lui pentru a lua parte la o vânătoare de antilope. Proprietatea are o zonă de aterizare, iar coordonatele sunt următoarele: 28°32 S 26°16 E.

Vă pot asigura că veţi avea parte de o experienţă autentică într-o companie plăcută. Vă rog să mă anunţaţi dacă veţi putea fi prezent la acest eveniment.

Cu respect,
Manfred De La Rey

Shasa rânji şi fluieră uşor printre dinţi în timp ce se îndrepta spre harta de pe perete ca să verifice coordonatele. Biletul avea forma unei citaţii şi putea să ghicească identitatea persoanei importante. Văzu pe hartă că ferma se afla în Statul Liber Orange, chiar la sud de terenurile aurifere din Welkom şi, ca să ajungă acolo, n-ar face decât un mic ocol la întoarcerea din Johannesburg. „Mă întreb ce pun la cale", se gândi, anticipând într-o oarecare măsură ce avea să se întâmple. Era genul de mister care-i oferea o plăcere deosebită şi mâzgăli răspunsul pe o foaie de hârtie din carneţelul lui.

Vă mulţumesc pentru plăcuta invitaţie de a vâna împreună în acest weekend. Vă rog să-i transmiteţi gazdei noastre că accept şi că aştept cu nerăbdare ziua partidei de vânătoare.

În timp ce sigila plicul, murmură: „De fapt ar trebui să mă ţintuiţi locului ca să mă împiedicaţi să vin".

În maşina lui sport, un Jaguar SS verde, Shasa trecu prin poarta masivă şi albă de la intrarea în Weltevreden. Frontonul fusese proiectat şi executat în 1790 de Anton Ameith, arhitect şi sculptor al Companiei Olandeze a Indiilor de Est, iar o operă de artă atât de deosebită era perfectă pentru intrarea pe proprietate.

De când Centaine îi încredinţase lui proprietatea şi plecase să locuiască împreună cu Blaine Malcomess de cealaltă parte a munţilor Constantia Berg, Shasa manifestase aceeaşi dragoste şi grijă pentru Weltevreden cum făcuse şi ea înainte. Traducerea din olandeză a numelui proprietăţii era „Foarte satisfăcut" şi aşa se simţea Shasa în timp ce încetinea Jaguarul ca să nu împrăştie praf peste via ce mărginea drumul de o parte şi de alta.

Recolta era în toi, iar baticurile femeilor care lucrau printre rândurile de viţă-de-vie înalte până la umăr erau pete strălucitoare de culoare ce contrastau cu rubiniul şi auriul frunzelor. Când Shasa trecu prin dreptul lor se ridicară ca să-i zâmbească şi să-i facă semne cu mâna, iar bărbaţii, de două ori mai mari sub coşurile pline ochi de struguri roşii, rânjeau şi ei.

Tânărul Sean era într-una dintre căruţele din mijlocul câmpului, conducând caii de povară încet, în ritm cu recolta. Căruţa era plină cu struguri copţi ce străluceau ca rubinele în locul unde pruina ca un praf li se luase de pe coajă.

Când îşi văzu tatăl, Sean aruncă frâiele căruţaşului care îl supraveghea cu grijă şi sări din căruţă, alergând printre rândurile de viţă-de-vie ca să taie calea Jaguarului verde. Avea numai unsprezece ani, dar era înalt pentru vârsta lui. Moştenise pielea curată şi strălucitoare a mamei lui şi privirea lui Shasa şi, deşi membrele îi erau robuste, alerga ca o antilopă, menţinându-se agil şi sprinten. Privindu-l, Shasa simţi că nu-şi mai încape în piele de mândrie.

Sean deschise portiera pasagerului şi se trânti pe banchetă, devenind dintr-odată sobru.

— Bună seara, tată, zise, iar Shasa îşi puse mâna pe după umerii lui şi îl îmbrăţişă.

— Salut, amice. Cum ţi-a mers azi?

Trecură pe lângă crame şi pe lângă grajduri, iar Shasa intră în hambarul unde îşi ţinea colecţia de douăsprezece maşini vechi. Jaguarul era un dar de la Centaine şi el îl prefera chiar şi Rolls-Royce-ului Phantom din 1928 cu caroserie Hooper lângă care parcă.

Ceilalţi copii îl văzură sosind de la ferestrele camerelor lor şi alergară de-a lungul peluzei, grăbiţi să îl întâmpine. Michael, fiul cel mic, era în frunte, urmat la câţiva metri de Garrick, fiul cel mijlociu. Între băieţi nu era o diferenţă mai mare de un an. Michael era visătorul familiei, un copil vizionar care la nouă ani se putea lăsa absorbit ore întregi

de *Insula Comorilor* sau putea să stea o după-amiază întreagă cu cutia de acuarele, rupt de tot ceea ce se întâmpla în jurul său. Shasa îl îmbrăţişă cu la fel de multă afecţiune, aşa cum făcuse şi cu cel mare, iar apoi Garrick se apropie de el, suflând greu din cauza astmului, slab şi cu faţa palidă, cu părul subţire care îi stătea ridicat ca nişte ţepi.

— Bună ziua, tată, îngăimă.

„Chiar e un răzgâiat mic şi urât, gândi Shasa şi de unde naiba s-a ales cu astmul şi cu bâlbâială?”

— Bună, Garrick.

Shasa nu îi spunea niciodată „fiule” sau „băiete” sau „amice” cum le spunea celorlalţi doi. El era doar „Garrick” şi îl bătu uşor pe cap. Nici nu-i trecea vreodată prin cap să îmbrăţişeze copilul, nevolnicul ăsta mic încă mai făcea pipi în pat, şi avea zece ani.

Shasa se întoarse fericit să-şi întâlnească fiica.

— Vino, îngerul meu, vino la tati!

Şi ea îi zbură în braţe, ţipând de plăcere în timp ce o învârtea, apoi îi puse mâinile în jurul gâtului şi îi umplu faţa de sărutări calde şi umede.

— Ce vrea să facă îngerul meu acum? întrebă Shasa, fără să o lase din braţe.

— Vreau să călălesc, declară Isabella, fiind deja îmbrăcată cu pantalonii ei de călărie cei noi.

— Atunci să călălim, încuviinţă Shasa.

De câte ori Tara îl acuza că o încurajează să vorbească peltic, protesta: era doar un copil.

„E o scorpie mică şi vicleană care ştie cum să te învârtă pe degetele ei micuţe – şi tu o laşi să facă asta”.

O puse pe umeri, iar ea se aşeză călare pe după gâtul lui şi se apucă de părul lui ca să-şi ţină echilibrul, în timp ce se zbenguia, repetând ritmic: „Îl iubesc pe tăticul meu”.

— Haide cu toţii, ordonă Shasa. Mergem să călălim puţin înainte de cină.

Sean era prea mare şi serios ca să-l mai ţină de mână,

dar stătea, gelos, aproape de Shasa, în dreapta lui; Michael era în stânga lui, strângând mâna lui Shasa fără ruşine, în timp ce Garrick se târa în urma lor, privindu-l pe tatăl său cu adoraţie.

— Am fost primul la aritmetică azi, tati, zise Garrick încet, dar cu toate ţipetele şi râsetele, Shasa nu-l auzi.

Grăjdarii înşeuaseră deja caii pentru că plimbarea călare din fiecare seară devenise un ritual de familie.

În încăperea unde se ţineau şeile, Shasa îşi dădu jos pantofii de oraş şi se încălţă cu vechile-i cizme de călărie bine lustruite, înainte de a o aşeza pe Isabella pe spatele poneiului ei pag din Shetland, micuţ şi grăsuţ. Apoi încălecă pe armăsarul lui şi luă din mâinile grăjdarului frâiele de la poneiul Isabellei.

— Companie, înainte – la pas, marş, alergaţi!

Dădu comanda cavaleriei şi îşi mişcă mâna deasupra capului, un gest ce întotdeauna îi aducea Isabellei ţipete de încântare, iar apoi ieşiră din grajd în tropăit de copite.

Făcură traseul obişnuit, oprindu-se să schimbe o vorbă cu supraveghetorii negri pe care îi întâlneau, salutându-se cu grupurile de muncitori care plecau de pe podgorie spre casele lor, târându-şi picioarele. Sean discută ca un om mare cu tatăl lui despre recoltă, stând în şa drept şi impozant până când Isabella, simţind că nu i se mai acordă atenţie, interveni, iar Shasa se aplecă imediat şi ascultă respectuos ce avea să-i spună.

Băieţii sfârşiră plimbarea ca de obicei, cu un galop nebun pe terenurile de polo, urcând apoi dealul până la grajduri. Sean, călărind ca un centaur, era cu mult în faţa tuturor, Michael era prea blând ca să folosească biciul, iar Garrick se legăna neîndemânatic în şa. În ciuda încercărilor lui Shasa de a-l învăţa, postura lui în şa era îngrozitoare, cu vârfurile picioarelor şi umerii ieşindu-i în afară formând unghiuri neregulate.

„Călăreşte ca un sac de cartofi”, se gândi Shasa cu iritare, mergând în urma lor cu pasul încet impus de falnicul

ponei al Isabellei. Shasa era un jucător de polo internaţional şi lua stângăcia cu care fiul său mijlociu stătea aşezat în şa ca pe un afront personal.

Tara era în bucătărie supraveghind ultimele pregătiri legate de cină când intrară cu toţii de-a valma. Se uită la Shasa şi îl salută degajat:

— Cum ţi-a mers azi?

Purta pantalonii aceia respingători din denim bleu pe care Shasa îi detesta. Îi plăceau femeile care-şi exprimau feminitatea.

— Binişor, răspunse, încercând să scape de Isabella care încă stătea prinsă de gâtul lui. O desprinse şi i-o dădu bonei.

— Suntem doisprezece la cină în seara asta. Tara îşi îndreptă din nou atenţia către bucătarul malaez care stătea servil în colţul lui.

— Doisprezece? întrebă Shasa aspru.

— Am invitat familia Broadhurst în ultima clipă.

— Of, Doamne, oftă Shasa.

— Voiam să purtăm şi nişte discuţii mai incitante, nu să vorbim doar despre cai, vânătoare şi afaceri.

— Ultima dată când a venit la cină, discuţia voastră cea incitantă a spart petrecerea înainte de ora nouă. Shasa se uită la ceas. Mai bine m-aş duce să mă pregătesc.

— Tati, îmi dai să mănânc? strigă Isabella din camera unde copiii luau masa, aflată dincolo de bucătărie.

— Eşti fată mare, îngeraş, răspunse. Trebuie să înveţi să mănânci singură.

— Pot să mănânc singură – doar că îmi place mai mult când îmi dai tu să mănânc. Te rog de un trilion de ori.

— Un trilion? întrebă Shasa. Mi-a fost oferit un trilion – urmează să primesc şi un avans din această sumă? Dar se supuse rugăminţilor ei.

— O răsfeţi, zise Tara. Devine imposibilă.

— Ştiu, spuse Shasa. Îmi tot repeţi asta.

Shasa se bărbieri repede în timp ce valetul de culoare îi

pregătea sacoul şi îi punea butonii din platină cu safire la cămaşa pe care avea să o îmbrace. În ciuda protestelor vehemente ale Tarei, el insista întotdeauna să poarte ţinută de seară la cină.

— E o chestie atât de rigidă, de demodată, de snoabă.

— E o chestie de stil, o contrazicea.

După ce se îmbrăcă, traversă coridorul acoperit de covoare orientale pe pereţii căruia se aflau expuse tablourile în acuarelă ale lui Thomas Baines, bătu la uşa Tarei şi intră.

Tara se mutase în acest apartament când era însărcinată cu Isabella şi rămăsese aici. Anul trecut îl redecorase, scăpând de draperiile de catifea şi mobila în stil George al II-lea şi Ludovic al XIV-lea, de covoarele persane din mătase şi de minunatele picturi în ulei ale lui De Jong şi Naudé, îndepărtând tapetul şi frecând luciul auriu de pe podeaua îngălbenită până când ajunsese să arate ca scândura netedă de brad.

Acum pereţii erau toţi albi, cu un singur tablou enorm agăţat pe cel din faţa patului; era o monstruozitate de forme geometrice pictată în culori primare, în stilul lui Miro, dar executată de un student necunoscut de la Institutul de Artă din Cape Town şi care nu avea nicio valoare. După părerea lui Shasa, tablourile ar trebui să fie nişte elemente decorative plăcute, dar în acelaşi timp şi investiţii pe termen lung. Chestia asta nu reprezenta nimic de genul ăsta.

Mobila – foarte puţină – pe care Tara o alesese pentru budoar era făcută din oţel inoxidabil şi sticlă. Patul era aproape plat pe podeaua goală.

— Este decor suedez, îi explicase ea.

— Trimite-l înapoi în Suedia, o sfătuise el.

Shasa se aşează pe unul dintre scaunele de oţel şi îşi aprinse o ţigară. Tara se încruntă la el în oglindă.

— Iartă-mă. Se ridică şi se duse să arunce ţigara pe fereastră. După cină o să stau şi o să lucrez până târziu, îi

spuse întorcându-se, şi voiam să te anunţ înainte să uit că o să plec la Johannesburg mâine după-masă şi o să stau câteva zile, poate cinci sau şase.

— Bine. Îşi ţuguie buzele ca să se dea cu ruj, o nuanţă de liliachiu-deschis care îi displăcea profund lui Shasa.

— Şi încă ceva, Tara. Banca lordului Littleton se pregăteşte să finanţeze posibila noastră extindere înspre terenurile aurifere din Statul Liber Orange. Aş lua-o ca pe o favoare personală dacă tu şi Molly v-aţi abţine de la a-i flutura eşarfele negre prin faţă şi de la a-l desfăta cu poveşti vesele despre nedreptăţile făcute de albi şi despre sângeroasa revoluţie a negrilor.

— Nu pot vorbi în numele lui Molly, dar eu promit că o să mă port frumos.

— De ce nu porţi diamantele în seara asta? schimbă el subiectul. Îţi vin atât de bine.

Nu mai purtase setul de diamante galbene ce proveneau din mina H’ani de când se alăturase mişcării Sash. O făceau să se simtă ca Maria Antoaneta.

— Nu în seara asta, zise. Sunt cam ţipătoare, e doar o cină de familie. Îşi pudră nasul cu ajutorul pufului şi se uită la el în oglindă. De ce nu cobori, dragule? Scumpul tău lord Littleton trebuie să sosească în orice clipă.

— Mai întâi vreau să o duc pe Bella la culcare. Veni în spatele ei. Se uitau serios unul la altul în oglindă. Ce s-a întâmplat cu noi, Tara? întrebă el liniştit.

— Nu ştiu ce vrei să spui, dragule, răspunse, dar privi în jos şi-şi aranjă cu grijă brasiera de la rochie.

— Ne vedem jos, zise. Nu întârzia mult şi poartă-te frumos cu Littleton. Este o persoană importantă şi se dă în vânt după fuste.

După ce Shasa închise uşa, Tara rămase pentru o clipă cu ochii aţintiţi asupra acesteia, apoi repetă cu voce tare întrebarea lui. „Ce s-a întâmplat cu noi, Shasa? E destul de simplu. Am crescut şi nu mai suport trivialităţile cu care îţi umpli viaţa”.

Înainte să coboare, trecu şi prin camerele copiilor să-i verifice. Isabella adormise cu ursuleţul de pluş pe faţă. Tara îşi salvă fiica de la asfixiere şi apoi se duse în camera băieţilor. Numai Michael mai era treaz. Citea.

— Stinge lumina! îi ordonă.

— Of, mamă, doar să termin capitolul.

— Stinge-o!

— Doar pagina asta.

— Stinge-o, am spus. Şi îl sărută cu afecţiune.

La capătul scărilor trase aer adânc în piept, ca un săritor pregătindu-se să se arunce de pe trambulina cea mai înaltă, zâmbi larg şi coborî în salonul albastru unde primii invitaţi începuseră deja să bea sherry.

Lordul Littleton era mult mai impozant decât se aşteptase – înalt, cu părul grizonant şi blajin.

— Vă place vânătoarea? îl întrebă cu prima ocazie.

— Nu suport să văd sânge, draga mea.

— Vă place să călăriţi?

— Cai? zise pufăind. Ce animale proaste.

— Cred că o să fim prieteni buni, zise Tara.

Erau multe camere la Weltevreden care îi displăceau Tarei; ura foarte mult sufrageria, cu toate acele capete de animale moarte pe care Shasa le ucisese şi care se uitau în jos de pe perete cu ochi de sticlă. În seara aceasta riscă şi o aşeză pe Molly lângă Littleton şi în numai câteva minute Molly îl făcu să izbucnească în râs.

Lăsându-i pe bărbaţi cu vinul de Porto şi trabucurile Hauptmann şi ducându-se la toaletă, Molly o trase pe Tara deoparte, debordând de entuziasm.

— Toată seara am fost nerăbdătoare să te prind singură, şopti. N-o să ghiceşti niciodată cine e în Cape zilele astea.

— Spune-mi.

— Preşedintele Congresului Naţional African – chiar el. Moses Gama – nimeni altul.

Tara înmărmuri, devenind palidă şi rămânând cu privirea aţintită spre Molly.

— Vine la noi acasă ca să vorbească unui mic grup de-al nostru, Tara. L-am invitat şi şi-a exprimat în mod particular dorinţa ca tu să fii prezentă. Nu ştiam că-l cunoşti.

— L-am întâlnit o singură dată – corectându-se apoi – de fapt, de două ori.

— Poţi veni? insistă Molly. Ar fi mai bine ca Shasa să nu ştie despre asta, înţelegi?

— Când?

— Sâmbătă seara, la opt.

— Shasa o să fie plecat, iar eu o să vin, zise Tara. N-aş pierde asta pentru nimic în lume.

Sean Courtney era vedeta Colegiului din Western Province sau Wet Pups[7], denumirea după care era cunoscută şcoala. Rapid şi puternic, înscrisese patru eseuri împotriva echipei de juniori de la Rondebosch pe care le transformase apoi tot el, în timp ce tatăl şi cei doi fraţi mai mici îl încurajau de pe margine.

După fluierul final al arbitrului, Shasa mai zăbovi atât cât fu nevoie ca să-şi felicite fiul, stăpânindu-se cu greu să nu-l îmbrăţişeze pe tânărul acela transpirat şi zâmbitor, cu şortul alb pătat de iarbă şi cu o julitură în genunchi. O astfel de manifestare în faţa coechipierilor lui l-ar fi jignit profund pe Sean. Se rezumaseră la a-şi da mâna.

— Bine jucat, amice. Sunt mândru de tine, zise. Îmi pare rău că nu sunt acasă weekendul ăsta, dar o să mă revanşez.

Deşi regretul lui era sincer, Shasa era într-o foarte bună dispoziţie în timp ce se îndrepta înspre aerodromul din Youngsfield. Dicky, mecanicul lui, scosese avionul din hangar şi i-l lăsase pregătit la intrarea pe pistă.

Shasa coborî din Jaguar şi rămase cu mâinile în buzunare şi ţigara în colţul gurii, uitându-se cu încântare la maşinăria bine lustruită.

Era un bombardier DH98 Mosquito. Aparatul fusese scos

[7] În traducere, „Căţeluşii Umezi“ (n.tr.).

din uz şi pus la vânzare de către o divizie a RAF[8] din Biggin Hill, iar Shasa, după ce îl cumpărase, aranjase ca acesta să fie dezmembrat şi recondiţionat de către specialiştii de la De Havilland. Îi pusese chiar să mai lipească încă o dată construcţia stratificată a caroseriei de lemn cu noul adeziv minune Araldite. Adezivul Rodux folosit iniţial se dovedise a fi nesigur în condiţii tropicale. Odată cu îndepărtarea armamentului şi a blindajului militar, performanţele oricum remarcabile ale avionului sporiseră considerabil. Nici măcar Compania de Mine Courtney nu-şi putea permite unul dintre noile avioane cu reacţie pentru pasageri, dar alegerea făcută era mai mult decât mulţumitoare.

Asemenea unui şoim cu aripile întinse, splendidul aparat aştepta pe pistă cu cele două motoare Rolls-Royce Merlin gata să se trezească la viaţă cu un răget şi să-l poarte spre înălţimile cerului. Albastru precum cerul fusese vopsit avionul, albastru şi argintiu; strălucea în lumina puternică a soarelui, iar pe fuzelaj, acolo unde înainte fusese însemnul celor de la RAF, putea acum să fie văzut logoul companiei Courtney, un diamant argintiu, stilizat, pe faţetele căruia fuseseră marcate iniţialele acesteia.

— Ce se întâmplă cu magnetoul de la babord? îl întrebă Shasa pe Dickie, în timp ce acesta se tot învârtea de colo până colo în salopeta lui plină de ulei.

Micuţul se încruntă.

— Zbârnâie ca o maşină de cusut, răspunse el.

Ţinea la acest aparat chiar mai mult decât Shasa şi orice defecţiune, oricât de mică, îl rănea profund. Se întrista ori de câte ori Shasa îl anunţa că ceva nu funcţiona. Îl ajută pe Shasa să-şi pună servieta, geamantanul şi geanta pentru puşcă în ceea ce fusese spaţiul de stocare al bombelor, transformat acum în portbagaj.

— Toate rezervoarele sunt pline, zise şi rămase privindu-l de sus pe Shasa, în timp ce acesta insistă să arunce o privire la rezervoare ca să le controleze, făcând apoi mare

[8] Forţele Aeriene Regale Britanice.

tevatură de inspecţia lui.

— Merge, consimţi Shasa în cele din urmă, nerezistând tentaţiei de a mângâia o aripă ca şi cum ar fi fost braţul unei femei încântătoare.

Când ajunse la 3.300 de metri înălţime dădu drumul la oxigen şi stabiliză cursul „la picioarele îngerilor”, amintindu-şi expresia din jargonul aviatorilor, fapt care îi smulse lui Shasa un zâmbet în masca de oxigen. Schimbă pe pilot automat, verificând temperatura de la evacuare şi turaţia motorului, iar apoi se lăsă pe spate pentru a se bucura de tot.

E prea puţin spus a te bucura. Zborul cu avionul era o exaltare a spiritului şi o fierbinţeală a sângelui. Imensul continent de culoarea blănii de leu plutea dedesubt, scăldat de milioane de sori şi mistuit de vânturile fierbinţi din Karoo cu miros de ierburi, cu pielea străveche sfâşiată şi zbârcită, crestată de albii secate şi canioane. Numai aici sus, cu mult deasupra continentului, realiza Shasa că era parte din el, că îi purta o dragoste profundă. Era totuşi un pământ puternic şi aspru care dădea naştere la oameni puternici, albi şi negri, iar el ştia că e unul dintre ei. „Aici nu e loc pentru cei slabi, se gândea, numai cei puternici vor înflori”.

Poate că inhala chiar oxigenul pur, intensificat de extazul zborului, dar părea să gândească mai limpede aici sus. Chestiuni complicate i se clarificau, incertitudinile se rezolvau, iar orele treceau tot atât de repede precum zbura minunatul avion, astfel încât, atunci când ateriză pe aeroportul din Johannesburg, ştia cu certitudine ce era de făcut. David Abrahams îl aştepta, slab şi uscăţiv ca întotdeauna, dar începuse să chelească şi să poarte ochelari cu rame aurii care îi dădeau un aer de continuă mirare. Shasa sări jos de pe aripa avionului şi se îmbrăţişară cu drag. Erau mai apropiaţi decât fraţii. Apoi David mângâie aripa avionului.

— Când o să mai zbor şi eu cu el? întrebă gânditor.

David fusese decorat cu DEC[9] pentru luptele din Deşertul Vestic, medalie la care se adăugase o tresă pentru luptele de pe frontul italian. Îi fusese recunoscută doborârea a nouă avioane inamice, terminând războiul cu gradul de locotenent-colonel de aviaţie, în timp ce Shasa era doar comandantul unei divizii când îşi pierduse un ochi în Abisinia, fiind declarat invalid şi trimis acasă.

— E prea bun pentru tine, îi spuse Shasa şi îşi aruncă bagajele pe bancheta din spate a Cadillac-ului lui David.

În timp ce David ieşea pe porţile aerodromului, se puseră unul pe altul la curent cu starea familiilor. David era căsătorit cu Mathilda Janine, sora mai mică a Tarei Courtney, aşa că David şi Shasa erau cumnaţi. Shasa se mândri cu Sean şi cu Isabella, fără să îi aducă în discuţie pe ceilalţi doi fii, iar apoi trecură la ceea ce constituia adevăratul scop al întâlnirii lor.

Trebuiau, în ordinea importanţei, să decidă mai întâi dacă urmau să preia zona minieră Silver River din Statul Liber Orange. Erau apoi problemele legate de combinatul chimic al companiei de pe coasta Natal. Un grup de presiune local începuse să creeze rumoare în legătură cu poluarea reliefului marin şi a recifului din zona în care erau evacuate reziduurile de la combinat. Şi, în cele din urmă, mai era şi ultima fixaţie nebunească a lui David, cum că ar trebui să cheltuiască mai bine de un sfert de milion de lire pe unul dintre noile calculatoare electrice gigant, iar lui Shasa îi era greu să-l facă să-şi schimbe gândul.

— Yankeii şi-au făcut toate calculele pentru bomba atomică cu ajutorul unuia, argumentă David. Şi li se spune computere, nu calculatoare, îl corectă pe Shasa.

— Să fim serioşi, Davie, ce vrem noi să aruncăm în aer? protestă Shasa. Noi nu proiectăm o bombă atomică.

— Cei de la Anglo-American Corporation şi-au luat unul. E valul viitorului, Shasa. Ar fi bine să fim pe creastă.

---

[9] Medalie militară acordată de către Aviaţia Britanică Regală aviatorilor care s-au distins în luptă prin valoare, curaj şi devotament, (n.tr.).

— Un val în valoare de un sfert de milion de lire, bătrâne, ţinu Shasa să precizeze. Tocmai acum când avem nevoie de fiecare bănuţ pentru Silver River.

— Dacă am avea unul dintre aceste computere ca să analizeze rapoartele de forare din zona Silver River, numai prin asta am amortiza investiţia şi am fi cu mult mai siguri decât acum în ce priveşte decizia finală.

— Cum ar putea o maşinărie să fie mai bună decât mintea umană?

— Vino măcar să arunci o privire, îl rugă David. Cei de la universitate tocmai au instalat un IBM 701. Am făcut pregătirile necesare pentru o demonstraţie în după-amiaza asta.

— Prea bine, Davie, capitulă Shasa. Vin să mă uit, dar asta nu înseamnă că şi cumpăr.

Angajata de la IBM pe care o întâlniră la subsolul facultăţii de inginerie nu putea să aibă mai mult de douăzeci şi şase de ani.

— Sunt cu toţii nişte puşti, explică David. Este o ştiinţă a tinerilor.

Angajata dădu mâna cu Shasa, iar apoi îşi scoase ochelarii cu ramă de baga. Dintr-odată, interesul lui Shasa pentru computerele electronice crescu. Ochii ei erau de un verde limpede şi strălucitor, iar părul ei avea culoarea mierii sălbatice de flori de mimoză. Purta un pulover verde din lână de angora mulat pe corp şi o fustă de tartan care îi lăsa dezgolite gambele fine şi bronzate. Se dovedi imediat a fi expertă în domeniu şi îi răspunse lui Shasa la toate întrebările fără ezitare, pe un ton amăgitor şi tărăgănat şi cu un accent sudist.

— Marylee are un master în ingineria electrică de la MIT, murmură David, iar pe lângă atracţie, Shasa simţea acum şi respect.

— E al naibii de mare, protestă. Ocupă tot subsolul. Maşinăria asta blestemată e cât patru dormitoare dintr-o casă.

— E sistemul de răcire, explică Marylee. Generează o cantitate enormă de căldură. Cea mai mare parte din masa maşinăriei e alcătuită din dispozitive de răcire a uleiului.

— Ce date sunt procesate în acest moment?

— Materialul arheologic al profesorului Dart de la peşterile Sterkfontein. Comparăm peste două sute de mii dintre observaţiile acestuia cu peste un milion de alte observaţii obţinute din studierea siturilor din Africa de Est.

— Cât timp o să dureze?

— Am început acum douăzeci de minute şi vom termina înainte să închidem, la ora cinci.

— Asta ar fi peste cincisprezece minute, chicoti Shasa. Am să vă rămân pe cap.

— Nu m-ar deranja, murmură ea gânditoare, iar apoi zâmbi cu gura larg deschisă, umedă şi gata pentru a fi sărutată.

— Aţi spus că închideţi la cinci? întrebă. Şi când deschideţi?

— La opt mâine-dimineaţă.

— Şi maşina va rămâne inactivă peste noapte?

Marylee privi de-a lungul podelei subsolului. David se afla la celălalt capăt urmărind tipărirea datelor, iar zgomotul computerului le acoperea vocile.

— Da, va fi inactivă întreaga noapte. Ca şi mine, de altfel.

În mod evident era una dintre acele femei care ştia exact ce voia şi ce trebuia să facă pentru a obţine. Îl privi în ochi, provocator.

— Ar fi păcat. Shasa dădu din cap cu seriozitate. Mama obişnuia să-mi spună: „Să nu pierzi nimic, să nu vrei nimic”. Ştiu un local numit Stardust. Orchestra de acolo e incredibilă. Pariez că pot să dansez cu tine până când mă vei implora să mă opresc. Dacă pierzi, îmi datorezi o liră, dacă pierd, îţi ofer un weekend la Paris.

— S-a făcut, spuse ea cu seriozitate. Dar trişezi?

— Bineînţeles, răspunse el. David se apropia, iar Shasa continuă firesc şi cu profesionalism: Care sunt costurile de

întreţinere?

— Cu totul, inclusiv asigurarea şi deprecierea, cu puţin sub patru mii de lire pe lună, îi răspunse ea pe un ton tot atât de profesionist.

În timp ce îşi luau rămas-bun şi îşi strângeau mâinile, ea îi strecură o carte de vizită în palmă.

— Adresa mea, spuse şoptit.

— Ora opt? întrebă el.

— Voi fi acolo, consimţi ea.

În Cadillac Shasa îşi aprinse o ţigară şi suflă un cerc de fum fără cusur care se spulberă apoi tăcut de parbriz.

— Prea bine, Davie, ia legătura cu decanul de la Facultatea de Inginerie mâine la prima oră. Propune-i să închiriem monstrul ăla pentru toată perioada cât nu e folosit, între cinci seara şi opt dimineaţa şi de asemenea în weekenduri. Oferă-i patru mii pe lună şi accentuează faptul că astfel îl va utiliza pe gratis. Noi vom acoperi toate costurile.

David se întoarse spre el cu o privire plină de mirare şi aproape că ieşi de pe carosabil, revenind cu o smucitură puternică din volan.

— Eu de ce nu m-oi fi gândit la asta? se întrebă el după ce restabili controlul Cadillac-ului.

— Va trebui să te trezeşti de dimineaţă. Shasa rânji şi continuă: De îndată ce vom şti pentru cât timp avem nevoie de computer, îl vom subînchiria în timpul rămas altor câteva companii non-competitoare care se gândesc probabil să achiziţioneze unul. Astfel vom ajunge să-l utilizăm noi pe gratis, iar după ce cei de la IBM vor perfecta designul şi vor face drăcia asta mai mică, atunci ne vom cumpăra şi noi unul.

— Vulpoi şiret ce eşti. David dădu din cap cu admiraţie. Vulpoi bătrân ce eşti, iar apoi, brusc inspirat: O vom angaja pe tânăra Marylee.

— Nu, răspunse Shasa tăios. Caută pe altcineva.

David îl privi din nou şi tot entuziasmul îi pieri. Îşi

cunoştea prea bine cumnatul.

— Nu vei onora invitaţia lui Matty la cină astă-seară, nu-i aşa? întrebă el morocănos.

— Nu, nu în seara asta, îi confirmă Shasa. Transmite-i scuzele mele şi toată dragostea.

— Măcar fii precaut. E un oraş mic, iar tu eşti un om cunoscut, îl avertiză David când îl lăsă în faţa hotelului Carlton, acolo unde compania avea în permanenţă la dispoziţie un apartament. Crezi că vei fi în stare de lucru mâine?

— La ora opt, îi spuse Shasa. Fix!

Printr-o înţelegere mutuală competiţia de dans se încheie printr-o remiză, iar Shasa şi Marylee se întoarseră la apartamentul lui de la Carlton puţin după miezul nopţii.

Trupul ei era tânăr şi fin şi tare şi chiar înainte de a adormi, cu părul ei de culoarea mierii împrăştiat peste pieptul lui, îi şopti moleşită:

— Ei bine, cred că ăsta e cam singurul lucru pe care un IBM 701 nu poate să-l facă pentru mine.

Shasa sosise la birourile companiei miniere Courtney cu cincisprezece minute înaintea lui David a doua zi de dimineaţă, îi plăcea să-i ţină pe toţi ceilalţi în priză. Birourile lor ocupau întreg etajul trei din clădirea Standard Bank de pe Commissioner Street Deşi Shasa cumpărase un loc într-una dintre cele mai bine cotate zone imobiliare, pe Diagonal Street, pe colţ, vizavi de bursă şi la o aruncătură de băţ de sediul celor de la Anglo-American Corporation, nu apucase încă să înalţe o clădire; orice bani pe care compania i-ar fi avut în plus erau parcă de dinainte sortiţi extinderilor sau lucrărilor miniere sau altor întreprinderi care promiteau mai mult profit.

Avântul tinerilor cu sânge iute din consiliul de administraţie de la Courtney era temperat de cei câţiva membri cu părul grizonant. Doctorul Twentyman-Jones lucra încă acolo, purtând un sacou demodat din stofă de alpaca şi o cravată subţire, ascunzându-şi afecţiunea faţă de Shasa

în spatele unei expresii triste. La începutul anilor douăzeci, fusese cel dintâi care, la cererea lui Centaine, prospectase zona unde avea să apară mina de diamante H'ani şi fusese unul dintre primii trei cei mai experimentaţi şi înzestraţi consultanţi minieri din Africa de Sud, realizare deosebit de importantă.

Vesel şi plin de viaţă ca o vrăbiuţă, tatăl lui David, Abraham Abrahams, era încă liderul Departamentului juridic, alături de fiul său. Îşi aşezase dosarele teanc în faţa lui pe masă, dar numai arareori se folosea de ele. Cu alţi şase noi-veniţi pe care Centaine şi Shasa îi aduseseră, formau o echipă echilibrată şi funcţională.

— Să discutăm mai întâi despre combinatul chimic Courtney din golful Chaka. Shasa focaliză astfel atenţia celorlalţi spre ordinea de zi. Ce şanse au să încropească un caz împotriva noastră, Abe?

— Poluăm apa cu o cantitate de acid sulfuric cuprinsă între unsprezece şi şaisprezece tone pe zi cu o concentraţie de unu la zece mii, îi spuse Abe Abrahams indiferent. Am angajat un biolog marin independent să întocmească un raport. Bătu documentul cu palma. Nu arată prea bine. Am modificat pH-ul pe o distanţă de opt kilometri de-a lungul coastei.

— Sper că n-ai făcut raportul public, zise Shasa aspru.

— Tu ce crezi? Abe dădu din cap că nu.

— Bine, David. Cât de mult ne-ar costa să modificăm procesul de producţie a fertilizatorului astfel încât să găsim o altă modalitate de a înlătura reziduurile acide?

— Sunt posibile două modificări, îi spuse David. Cea mai simplă şi cea mai ieftină este să transportăm reziduurile în cisterne, dar trebuie să găsim un alt loc de depozitare. Soluţia ideală ar fi să reciclăm acidul.

— Şi costurile?

— O sută de mii de lire pe an pentru cisterne – şi de trei ori mai mult pentru cealaltă modalitate.

— Profitul pe un an dus pe apa sâmbetei, zise Shasa. Nu

se poate aşa ceva. Cine e femeia asta, Pearson, care conduce protestul? Putem să o convingem în vreun fel?

Abe clătină din cap.

— Am încercat. Ea este cea care ţine întregul comitet unit. Fără ea s-ar destrăma.

— Care este poziţia ei?

— Soţul ei deţine brutăria locală.

— Cumpăr-o, zise Shasa. Dacă nu vrea să o vândă, transmite-i discret că vom deschide o altă brutărie concurentă, a cărei producţie o vom subvenţiona. Vreau ca această Pearson să dispară, vreau să fi dispărut deja. Întrebări?

Se uită înspre masă. Toţi erau ocupaţi să-şi ia notiţe, nimeni nu se uita la el şi voia să-i întrebe fără exagerări: „Prea bine, domnilor, sunteţi pregătiţi să cheltuiţi trei sute de mii de lire ca să oferiţi o casă confortabilă stridiilor şi aricilor de mare din golful Chaka?”

— Nicio întrebare! Dădu în schimb din cap. În regulă, să trecem la problema cea mare atunci. Silver River.

Toţi se foiră în scaune, răsuflând simultan şi nervos.

— Domnilor, am citit şi am studiat cu toţii raportul geologic al doctorului Twentyman-Jones bazat pe rezultatele forării în acea zonă. Este o capodoperă şi nu trebuie să vă spun că este cea mai avizată opinie pe care o veţi primi oriunde pe Harley Street. Acum vreau să aud de la fiecare dintre voi părerile voastre ca şefi de departamente. Putem să începem cu tine, Rupert?

Rupert Horn era cel mai tânăr membru al echipei executive. Ca trezorier şi contabil-şef se ocupa de problemele financiare.

— Dacă pierdem şansa asta o să anulăm cele două milioane trei sute cheltuite în ultimele optsprezece luni. Dacă valorificăm şansa, va trebui să semnăm un contract ce presupune o investiţie iniţială de patru milioane.

— Putem să acoperim aceste costuri cu banii din contul păstrat pentru zile negre, interveni Shasa.

— Deţinem patru milioane trei sute în fondul provizoriu, consimţi Rupert Horn. Suma reprezintă o investiţie de şapte procente în acţiunile de la Escom, dar odată utilizat acest fond, rămânem periculos de descoperiţi.

În ordinea crescătoare a vârstei, managerii lui Shasa îi oferiră rând pe rând opiniile văzute prin prisma departamentelor pe care le conduceau şi după ce terminară, David puse totul laolaltă.

— Se pare că mai avem douăzeci şi şase de zile ca să ne hotărâm şi patru milioane de plată dacă acceptăm. Asta o să ne lase descoperiţi şi o să trebuiască să facem faţă unor costuri de dezvoltare de trei milioane de lire doar pentru puţul principal, plus alte cinci milioane pentru combinat, dobândă şi costuri de întreţinere, şi asta pentru ca abia peste patru ani, în 1956, să ne găsim în faza de a demara producţia. Se opri şi toţi îl priviră nerăbdători pe Shasa alegându-şi o ţigară şi bătând-o uşor de capacul tabacherei sale de aur.

Shasa afişă o mină extrem de serioasă. Ştia mai bine decât oricare dintre ei că această decizie putea fie să distrugă compania, fie să o ridice pe noi culmi şi nimeni altcineva nu putea să ia această decizie în locul lui. Era singur ca orice lider, în turnul său înalt

— Ştim că acolo se află aur, vorbi în cele din urmă. Un filon gros şi bogat. Dacă ajungem la el, ne va aduce câştiguri pentru următorii cincizeci de ani. Însă preţul aurului se menţine la treizeci şi cinci de dolari uncia. Americanii au ameninţat că vor bloca orice creştere, că vor menţine preţul ăsta pentru totdeauna. Treizeci şi cinci de dolari uncia – iar pe noi ne costă între douăzeci şi douăzeci şi cinci de dolari uncia numai ca să îl aducem la suprafaţă. E o marjă mică, domnilor, mult prea mică.

Îşi aprinse ţigara, după care oftară cu toţii şi se relaxară, simţindu-se dezamăgiţi şi uşuraţi în acelaşi timp. O astfel de mişcare le-ar fi adus gloria, dar un eşec i-ar fi adus în pragul dezastrului. Acum nu vor şti niciodată care ar fi fost

rezultatul. Dar Shasa nu terminase. Suflă un cerc de fum care trecu învârtindu-se pe deasupra mesei şi continuă să vorbească.

— Totuşi, nu cred că americanii vor mai reuşi să ţină pe loc preţul aurului pentru multă vreme. Ura lor pentru aur este de natură emoţională, nu bazată pe realitatea economică. Simt că se apropie ziua când preţul aurului va creşte la şaizeci de dolari şi că într-o bună zi, mai repede decât ne-am aştepta cu toţii, va creşte la o sută cincizeci de dolari – poate chiar două sute.

Începură cu toţii să se agite plini de neîncredere, iar Twentyman-Jones arăta ca şi cum ar fi fost pe punctul să cedeze nervos şi să înceapă să plângă în faţa unui asemenea optimism nebunesc, dar Shasa îl ignoră şi se întoarse spre Abe Abrahams.

— Abe, pe optsprezece luna viitoare la prânz, cu douăsprezece ore înainte ca oferta să expire, vei înmâna un cec de patru milioane proprietarilor fermelor Silver River şi vei lua în posesie proprietatea pentru a fonda o nouă companie. Shasa se întoarse spre David. Totodată, vom scoate la vânzare, în avans, zece milioane de acţiuni a câte o liră la Bursele din Johannesburg şi din Londra pentru proprietatea minieră Silver River. Tu şi doctorul Twentyman-Jones veţi începe astăzi să alcătuiţi proiectul de investiţii. Compania de Mine Courtney va înregistra proprietatea pe numele noii companii în schimbul unui pachet de cinci milioane de acţiuni care vor fi transferate pe numele nostru. Vom fi de asemenea responsabili de partea de management şi de dezvoltare.

Rapid, succint, Shasa schiţa structura, finanţarea şi managementul noii companii şi nu o dată toţi acei oameni de afaceri unşi cu toate alifiile îşi ridicară ochii de pe carneţele pentru a-şi exprima admiraţia faţă de câte un aspect ingenios şi neobişnuit pe care Shasa îl adăuga planului.

— Am omis ceva? întrebă Shasa la sfârşit şi când dădură

din cap că nu, zâmbi cu satisfacţie.

Lui David îi veni în minte filmul la care îi dusese pe copii împreună cu Matty sâmbăta trecută după-amiaza, *The Sea Hawk*[10], deşi peticul de pe ochi îl făcea pe Shasa să arate mai mult a pirat decât arătase Errol Flynn în rolul principal.

— Fondatorul companiei noastre, doamna Centaine de Thiry Courtney-Malcomess, nu a fost niciodată de acord cu consumul de alcool în sala de şedinţe. Totuşi! încă zâmbind cu satisfacţie, Shasa îi făcu semn din cap lui David care se duse să deschidă uşa principală, iar o secretară împingea un cărucior pe care zăngăneau rândurile de pahare şi sticlele verzi de Dom Perignon care se loveau de frapierele argintii cu gheaţă în care erau aduse. Vechile obiceiuri fac loc altora noi, zise Shasa şi scoase primul dop cu un pocnet discret.

Shasa încetă să mai tureze cele două motoare Rolls-Royce şi avionul se scufundă printre perdeaua de nori cirus împrăştiaţi pe cer, iar nesfârşitele câmpii aurii ale înaltului scut african se apropiau ca să-l întâmpine. În depărtare, spre vest, Shasa putea să distingă şirul de clădiri ale oraşului minier Welkom care se găsea în centrul terenurilor aurifere din Statul Liber Orange.

Fondat doar cu câţiva ani în urmă, când vasta Anglo-American Corporation începuse deschiderea acestor câmpuri, era deja un oraş model cu peste o sută de mii de locuitori.

Shasa îşi dădu jos masca de oxigen şi o lăsă să i se legene pe piept, după care se aplecă în faţă şi se uită atent prin parbriz peste botul albastru al avionului.

Îşi alese ca punct de reper micul turn de oţel al sondei de forare pierdute în imensitatea câmpiei sterpe şi identifică astfel reţeaua întortocheată de garduri care împrejmuiau fermele Silver River – unsprezece mii de acri, în majoritate

[10] În traducere, Pescăruşul film în care se prezintă aventurile piratului Geoffrey Thorpe, interpretat de Errol Flynn, (n.tr.).

pustii şi neexploataţi. E de neînţeles cum geologilor de la marile firme de exploatare minieră le scăpase acest zăcământ, dar, pe de altă parte, nimeni nu se aştepta ca filonul de aur să se ramifice într-atât de mult – nimeni în afară de Twentyman-Jones şi Shasa Courtney.

Totuşi, filonul se găsea la o adâncime tot atât de mare pe cât înălţimea de la care avionul lui Shasa survola pământul. Părea imposibil ca orice efort uman să reuşească să sape atât de adânc, dar Shasa deja îşi imagina troliul de foraj al turnului principal de la Silver River, înălţându-se la şaizeci de metri deasupra câmpiei pustii, cu puţul străpungând pământul la mai mult de un kilometru şi jumătate în râul subteran de metal preţios.

„Yankeii nu vor rezista la nesfârşit – vor trebui să liberalizeze piaţa”, îşi spuse Shasa.

Înclină avionul într-o parte, iar pe panoul de control giroscopul începu să se rotească treptat. Shasa îndreptă avionul şi stabili noul curs de 125°.

— Încă cincisprezece minute pe vântul acesta, mormăi, în timp ce însemna harta la scară mare pe care o ţinea pe genunchi, iar plăcuta exaltare a spiritului îl însoţi pentru tot restul zborului până când văzu dâra întunecată de fum ridicându-se inertă drept în faţă, scrutând văzduhul liniştit. Îi fusese amenajat un semnal de fum după care să se ghideze.

La capătul pistei, în faţa hangarului din fier galvanizat, era parcat un Dakota. Masivul avion purta însemnele Air Force.

Pista era făcută dintr-o argilă gălbuie, tasată, tare şi netedă, iar avionul lui Shasa aderă aproape fără nicio zdruncinătură. După ce-şi pierduse ochiul, trebuise să exerseze foarte mult ca să-şi dezvolte capacitatea de a calcula distanţa de aterizare.

Deschise plafonul glisant şi îndreptă avionul spre hangar. Lângă mâneca de vânt era parcată o camionetă Ford, iar alături, lângă vasul pentru semnalele de fum, stătea un

singur om, îmbrăcat în pantaloni scurţi kaki şi o cămaşă de aceeaşi culoare, cu pumnii încleştaţi şi sprijiniţi în şolduri, privindu-l pe Shasa parcând avionul şi oprind motorul. Apoi, în timp ce Shasa se pregătea să coboare, se apropie de el şi îi întinse mâna dreaptă, dar expresia de pe chipul său, solemnă şi reţinută, contrazicea parcă gestul de bun venit.

— Bună ziua, domnule ministru.

Shasa era la fel de nezâmbitor şi îşi strânseră mâna cu putere, dar scurt. Apoi, în timp ce Shasa îl privea pe Manfred De La Rey în ochii lui galbeni, avu un sentiment ciudat de déjà-vu de a fi privit intens aceiaşi ochi şi altă dată, în nişte circumstanţe critice. Fu nevoit să scuture uşor din cap ca să scape de această impresie.

— Sunt foarte bucuros că ai putut veni. Pot să te ajut cu bagajele? întrebă Manfred De La Rey.

— Nu-ţi face griji. Mă descurc.

Shasa se întoarse ca să lege şi să asigure avionul şi să-şi aducă bagajul, în timp ce Manfred arunca apă peste vasul pentru semnalele de fum.

— Ţi-ai adus propria puşcă, remarcă Manfred. Ce este?

— Un Remington magnum, calibrul şapte milimetri. Shasa îşi aruncă bagajul în spate şi intră în Ford pe uşa din dreapta.

— Perfectă pentru tipul ăsta de vânătoare, consimţi Manfred în timp ce pornea furgoneta. Lovituri la distanţă pe teren întins.

Maşina se legăna pe drum şi pentru câteva minute merseră în tăcere.

— Prim-ministrul n-a putut să vină, zise. Intenţionase asta, dar a trimis o scrisoare pentru tine. Confirmă că pot vorbi în numele lui.

— Accept. Shasa nu schiţă nicio reacţie.

— Ministrul finanţelor este aici, iar ministrul agriculturii este gazda noastră – este ferma lui. Una dintre cele mai mari din Statul Liber Orange.

— Sunt impresionat.

— Da, dădu Manfred din cap. Cred că vei fi. Îl privi fix pe Shasa. Nu e bizar cum noi doi părem blestemaţi să ne confruntăm întotdeauna?

— Mi-a trecut şi mie prin minte, consimţi Shasa.

— Crezi că există vreun motiv pentru asta – ceva de care noi să nu fim conştienţi? insistă Manfred şi Shasa ridică din umeri.

— Nu prea cred – e doar o coincidenţă.

Răspunsul păru să-l dezamăgească pe Manfred.

— Mama ta nu ţi-a vorbit niciodată despre mine?

Shasa rămase uimit.

— Mama? Dumnezeule, nu cred. Se poate să îţi fi menţionat numele întâmplător – de ce întrebi?

Manfred nu păru să audă, privi drept în faţă.

— Aceea este ferma, zise ca să închidă subiectul.

Urcară cu furgoneta pe marginea unei văi puţin adânci, iar ferma se găsea acum mai jos, în faţa lor. Aici apa trebuie să fi fost aproape de suprafaţă pentru că iarba de pe păşune era bogată şi verde, iar turnurile scheletice de oţel ale celor douăsprezece mori de vânt erau împrăştiate jos în vale. O plantaţie de eucalipţi împrejmuia ferma, iar dincolo de aceasta se aflau acareturi solide proaspăt vopsite şi în stare bună. Mai mult de douăzeci de tractoare erau aliniate în faţa unuia dintre garajele lungi, iar pe păşune se vedeau turme de oi grase. Câmpul din spatele fermei care se întindea aproape până la linia orizontului fusese deja arat, mii de acri de pământ fertil de culoarea ciocolatei erau gata să fie semănaţi cu porumb. Aici era centrul afrikaanderdom-ului, aici sprijinul Partidului Naţional era solid şi sigur şi acesta fusese motivul pentru care, sub conducerea naţionaliştilor, circumscripţiile electorale fuseseră demarcate din nou pentru a îndepărta centrele de putere de concentraţia de populaţie urbană, astfel încât să se favorizeze aceste circumscripţii rurale. „Din acest motiv naţionaliştii vor rămâne la putere mereu”, îşi spuse Shasa şi zâmbi cu amărăciune. Manfred îi aruncă imediat o privire,

dar Shasa nu îi oferi nicio explicaţie şi merseră până la fermă unde parcară în curte.

O duzină de oameni stăteau în jurul mesei lungi de bucătărie făcute din lemn de Palmierul-Doamnei, fumând, bând cafea şi sporovăind, în timp ce femeile le ţineau companie. Bărbaţii se ridicară să-l întâmpine pe Shasa, iar el trecu pe la masă şi dădu mâna cu fiecare dintre ei, schimbând politeţuri, ba chiar complimente entuziaste.

Shasa îi cunoştea pe fiecare dintre ei. Îi văzuse pe toţi în clădirea parlamentului, îi criticase pe majoritatea şi, la rândul lui, fusese atacat şi calomniat de fiecare dintre ei, dar acum îi făcuseră loc la masă, iar gazda îi turnă cafea tare în ceaşcă şi îi puse în faţă o farfurie cu prăjituri şi fursecuri. Toţi îl tratară cu acea politeţe şi ospitalitate specifice afrikaanderilor. Deşi erau îmbrăcaţi în haine de vânătoare şi se prefăceau a fi nişte simpli fermieri, în realitate erau un grup de politicieni perfizi şi abili, unii dintre cei mai bogaţi şi mai puternici oameni din regiune.

Shasa vorbea perfect limba lor, înţelegea aluziile cele mai subtile şi râdea la glumele lor, dar nu era unul dintre ei. El era un *rooinek*[11], acel duşman tradiţional şi, uşor-uşor, reuşiseră să îl excludă din grupul lor.

După ce îşi bău cafeaua, gazda sa, ministrul agriculturii, îi spuse:

— O să te conduc în camera ta. Ar trebui să te schimbi şi să îţi pregăteşti puşca. Vom pleca la vânătoare de îndată ce se răcoreşte.

Puţin după ora patru porniră într-o procesiune de camionete, cei mai bătrâni şi importanţi dintre ei mergând în cabină, iar ceilalţi în remorca deschisă. Cavalcada de maşini urca pe drumul desfundat, trecu pe lângă pământurile arate şi apoi goni pe câmpuri înspre nişte dealuri joase aflate la orizont.

Acum puteau să vadă vânatul, mici turme de gazele în depărtare pe câmpuri ca praful de scorţişoară presărat pe

[11] Nume dispreţuitor dat unui englez (n.tr.).

pământul pal, dar camionetele îşi continuau drumul, încetinind numai când ajunseră la poalele dealului stâncos. Prima camionetă se opri pentru o clipă şi doi dintre vânători săriră din maşină şi coborâră într-un şanţ nu prea adânc.

— Noroc! Să nu rataţi nimic, le strigară celorlalţi şi câţiva metri mai încolo convoiul se opri din nou pentru a lăsa altă pereche să-şi ocupe poziţiile.

Într-o jumătate de oră toţi vânătorii reuşiseră să se ascundă, formând o linie neregulată, înşirată dedesubtul lanţului asimetric de dealuri. Manfred De La Rey şi Shasa fură plasaţi după un morman de roci gri care se spărseseră şi se ghemuiră aşteptând cu puştile pe genunchi, privind de-a lungul întinderii uniforme presărate pe alocuri cu tufişuri întunecate.

Camionetele, conduse de fiii gazdei care erau încă adolescenţi, se îndepărtară formând un cerc larg până când deveniră nişte mici pete în strălucirea pală a orizontului, fiecare distingându-se prin praful asemenea unei pene de struţ pe care îl lăsau în urmă. Apoi se întoarseră, venind înapoi înspre dealuri, deplasându-se mai încet, fără a depăşi cu mult mersul la pas, şi începură să gonească turmele împrăştiate de antilope.

Shasa şi Manfred fură nevoiţi să aştepte aproape o oră ca antilopele să ajungă în bătaia puştii lor şi începură să discute lejer, la început atingând doar de departe subiectele politice, vorbind mai degrabă despre gazda lor, ministrul agriculturii, şi despre ceilalţi invitaţi. Apoi, destul de subtil, Manfred schimbă subiectul discuţiei, remarcând cât de puţine diferenţe existau între politicile şi aspiraţiile Partidului Naţional aflat la putere şi partidul de opoziţie din care făcea parte Shasa, Partidul Unit.

— Dacă analizăm cu grijă situaţia, diferenţele dintre partidele noastre constau în stilul şi gradul de acţiune. Amândoi vrem ca Africa de Sud să fie sigură pentru albi şi pentru civilizaţia europeană. Amândoi ştim că pentru noi toţi apartheidul reprezintă o chestiune de viaţă şi de

moarte. Fără acesta ne-am duce toţi la fund. De la moartea lui Smuts, partidul din care faci parte şi-a schimbat clar modul de a gândi, apropiindu-se de viziunea noastră, iar liberalii şi cei cu convingeri de stânga au început să se rupă de voi.

Shasa nu se angajă în discuţie, dar observaţia făcută era corectă şi dureroasă. Începeau să apară fisuri grave în propriul partid şi, cu fiecare zi, devenea din ce în ce mai sigur că nu vor mai forma niciodată guvernul acestei ţări. Cu toate acestea, era curios să afle ce urmărea Manfred De La Rey. Învăţase să nu-şi subestimeze niciodată adversarul şi simţea că se pregătise bine pentru adevăratul scop al acestei invitaţii. Era destul de evident că gazda plănuise să îi aducă pe ei doi laolaltă şi că toţi ceilalţi membri ai partidului erau informaţi în legătură cu chestiunea ce urma să fie discutată. Shasa vorbi puţin, nu recunoscu nimic şi aşteptă cu o presimţire crescândă ca fiara ascunsă să-şi dezvăluie adevărata formă.

— Ştii că am apărat mereu limba şi cultura sud-africanilor de origine engleză. Nu vom încerca niciodată să îi privăm de aceste drepturi – pe toţi vorbitorii de limbă engleză care sunt de bună credinţă şi se consideră sud-africani îi privim mai întâi de toate ca pe fraţii noştri. Destinele noastre sunt legate cu lanţuri de oţel – Manfred se întrerupse şi îşi duse binoclul la ochi. Se apropie antilopele, şopti. Mai bine ne-am pregăti. Îşi îndepărtă binoclul de la ochi şi îi zâmbi grijuliu lui Shasa. Am auzit că tragi bine. Sunt nerăbdător să văd o demonstraţie.

Shasa era dezamăgit. Voia să ştie unde ducea acel recital repetat cu grijă, dar îşi ascunse nerăbdarea în spatele acelui zâmbet degajat al lui şi deschise culata puştii peste genunchi.

— Ai dreptate într-o privinţă, domnule ministru, zise. Suntem legaţi cu lanţuri de oţel. Să sperăm că greutatea lor nu ne va trage pe toţi în jos. Văzu o strălucire bizară în ochii aceia galben-topaz, de furie sau de triumf, nu putea fi sigur,

şi care dură numai o clipă.

— Eu voi trage numai în linie dreaptă spre dreapta, zise Manfred. Tu numai într-un arc la stânga. De acord?

— De acord, dădu Shasa din cap, deşi avu o senzaţie de iritare pentru faptul de a fi dejucat atât de curând şi atât de uşor.

Manfred se aşezase cu grijă ca să acopere flancul drept, partea firească de unde să tragă un bun ţintaş dreptaci.

„O să am nevoie de un avantaj”, se gândi Shasa cu îndârjire şi îl întrebă cu voce tare:

— Am auzit că şi tu eşti un bun ţintaş. Ce zici de un mic pariu, a cui tolbă va fi mai plină?

— Eu nu fac pariuri, răspunse Manfred cu detaşare. Sunt unealta diavolului, dar voi fi la fel de interesat când vom număra prada, spuse amintindu-i astfel lui Shasa cât de puritan era calvinismul extrem pe care îl practica Manfred De La Rey.

Shasa îşi încărcă arma cu grijă. Îşi umpluse singur cartuşele pentru că nu avea niciodată încredere în muniţia produsă în masă în fabrici. Cartuşul de alamă strălucitoare era umplut cu o cantitate de praf Norma care propulsa glonţul marca Nosler Partition cu o viteză de un kilometru pe secundă. Felul special în care fusese proiectat glonţul asigura o distribuţie perfectă la impact.

Trase cocoşul, iar apoi îşi sprijini arma pe umăr şi îşi apropie ochiul de lunetă pentru a scruta câmpia care se întindea în faţa lui. Camionetele erau la mai puţin de un kilometru distanţă, deplasându-se încet înainte şi înapoi pentru a nu permite turmelor să scape, gonindu-le uşor înspre dealuri şi înspre vânătorii ascunşi acolo. Shasa clipi repede ca să-şi limpezească vederea, iar acum putea să distingă fiecare animal din turmele de antilope care mergeau la trap înaintea maşinilor.

Erau uşoare ca fumul şi se unduiau ca umbrele norilor ce traversau câmpia. Alergând armonios cu capetele ridicate şi cu coarnele modelate perfect ca nişte lire în miniatură, erau

graţioase şi nespus de încântătoare.

Neavând o vedere stereoscopică, lui Shasa îi era greu să aprecieze distanţa, dar îşi dezvoltase abilitatea de a aproxima mărimea, la asta adăugându-se şi un al şaselea simţ care îi dădea posibilitatea să piloteze un avion, să lovească o minge de polo sau să tragă cu arma la fel de bine ca orice persoană care îşi folosea ambii ochi.

Cele mai avansate dintre antilopele care se apropiau erau deja aproape la limita distanţei de tragere, când se auzi pocnetul unei arme de undeva de mai jos şi instantaneu turmele explodară într-un zbor aerian tăcut. Fiecare dintre creaturile minuscule dansa şi sărea pe picioarele subţiri, nu mai groase decât un deget de om. Părând a nu mai fi supuse constrângerilor gravitaţiei, cu fiecare salt fluid fiind tot mai mult absorbite de decorul pământului pârjolit, antilopele se înălţau şi ţâşneau în aerul care fremăta ca un miraj oferind un spectacol acrobatic care le justifica numele[12], iar pe spinarea lor, strălucind cu sclipiri de gheaţă, se înălţa coama zbârlită de spaimă.

Era cu mult mai dificil decât dacă ai fi încercat să dobori o găinuşă de munte în plină viteză cu un cartuş cu alice, era imposibil să prinzi în cătarea armei acele forme evanescente aflate parcă în zbor, inutil să ţinteşti direct înspre acele creaturi sprintene – era mai degrabă necesar să ţinteşti spre spaţiul gol unde urmau să fie peste o microsecundă şi unde glonţul supersonic avea să le ajungă.

Pentru unii oameni a fi un bun ţintaş este o calitate care se obţine cu preţul exerciţiului şi al concentrării. Pentru Shasa era un talent înnăscut. În timp ce îşi răsuci trupul, ţeava lungă a armei se poziţionă exact spre locul unde privea, iar cătarea lunetei alunecă uşor către centrul privirii sale, încadrând corpul agil al unei antilope în mişcare, surprinsă chiar în momentul în care se înălţa într-o săritură. Shasa nu păru să conştientizeze clipa în care apăsă

[12] În limba engleză, springbok (springbuck), tradus aici prin „antilopă“, este compus din spring – arc, şi buck – capră, căprior, (n.tr.).

trăgaciul, arma păru a se descărca singură, iar recul ul îi întâlni umărul la momentul potrivit.

Antilopa muri în aer şi fu rostogolită de glonţ, astfel încât zăpada abdomenului străluci în lumina soarelui, dându-se peste cap sub forţa micii capsule de metal care îi străpunsese inima, iar apoi căzu la pământ, răsucindu-se încă o dată, într-un amestec de coarne şi copite graţioase, rămânând nemişcată.

Shasa trase cocoşul şi îşi alese o altă creatură aflată în fugă, iar arma trase din nou şi mirosul pătrunzător al prafului de puşcă ars îi gâdilă nările. Continuă să tragă până când ţeava deveni îndeajuns de fierbinte încât să îi ardă mâinile, iar timpanele îl dureau de la pocnetul focurilor.

Apoi ultimele dintre turme trecură pe lângă ei, pierzându-se dincolo de dealurile din spatele lor, iar focurile de armă se stinseră. Shasa scoase cartuşele rămase în armă şi privi înspre Manfred De La Rey.

— Opt, zise Manfred, şi încă două rănite.

Era uimitor cum aceste mici creaturi, care purtau în ele un glonţ ce nu fusese tras corect, puteau să supravieţuiască. Erau nevoiţi să plece pe urmele lor. Era de neimaginat să laşi un animal rănit să sufere inutil.

— E un scor bun, îi spuse Shasa. Poţi să fii mulţumit de reuşita ta.

— Şi tu? îl întrebă Manfred. Câte ai doborât?

— Douăsprezece, răspunse Shasa cu o figură neutră.

— Şi câte rănite? Manfred îşi ascunse mâhnirea destul de bine.

— Eh. În cele din urmă, Shasa zâmbi. Eu nu rănesc animalele – dobor tot ce ţintesc. Era destul. Nu trebuia să mai pună sare pe rană.

Shasa plecă de lângă el şi se îndreptă înspre cel mai apropiat stârv. Antilopa era întinsă pe o parte şi, murind, cuta pielii de pe spate îi plesnise, de dedesubt ţâşnind stratul de păr alb ca zăpada care îi rămase zburlit. Shasa se

lăsă în jos sprijinindu-se într-un genunchi şi mângâie părul încântător. Glandele pielii eliminară o substanţă roşiatică-maronie cu miros de mosc, iar Shasa dădu părul la o parte şi atinse secreţia cu degetul arătător, ducându-l apoi la nas şi inhalând aroma cu parfum de miere. Mirosul semăna mai mult cu al unei flori decât cu al unui animal. După asta fu cuprins de melancolia vânătorului şi începu să jelească acea creatură măruntă pe care o omorâse.

— Îţi mulţumesc că ai murit pentru mine.

Rosti în şoaptă vechea rugăciune a boşimanilor pe care o învăţase de la Centaine cu mult timp în urmă, iar tristeţea se transformă în plăcere şi în adâncul sufletului nevoia atavică a vânătorului fu pentru moment satisfăcută.

În răcoarea serii bărbaţii se strânseră în faţa fermei în jurul unor grătare sub care se aflau tăciuni aprinşi. *Braaivleis*, sau coacerea cărnii, era un ritual care urma vânătorii; bărbaţii găteau carnea în timp ce femeile stăteau la mesele demontabile de pe verandă şi se ocupau de salate şi budinci. Vânatul era marinat sau pus în untură ori preparat cu sos picant, iar plămânii, rinichii şi măruntaiele se tratau după reţete păstrate cu grijă înainte de a fi aşezate pe cărbunii încinşi din interiorul grătarului, în timp ce bucătarii autoproclamaţi ţineau sub control focul cu ajutorul stropilor de *mampoer*; un coniac de piersici cu gust înţepător, astfel încât căldura să nu devină înăbuşitoare.

O formaţie improvizată de lucrători negri cânta cu putere, la banjo şi la concertină, melodii tradiţionale, şi câţiva dintre invitaţi dansau pe veranda mare din faţă. Câteva dintre femeile mai tinere atrăgeau atenţia, iar Shasa le privi cu interes. Erau bronzate şi radiau de sănătate şi de senzualitate nesofisticată, care era cu atât mai îmbietoare având în vedere educaţia lor calvinistă. Faptul că nu te puteai apropia de ele şi posibila lor virginitate îl făceau pe Shasa, căruia îi plăcea urmărirea la fel de mult ca săvârşirea faptei, să se simtă şi mai atras de ele.

Cu toate acestea, miza era prea mare ca să rişte să le aducă chiar şi cea mai mică ofensă. Evită privirile timide, dar calculate, pe care unele dintre ele i le aruncară şi la fel de scrupulos evită şi coniacul tare de piersici, umplându-şi paharul cu ghimbir. Ştia că trebuia să-şi păstreze luciditatea înainte ca noaptea să se sfârşească.

După ce pofta de mâncare, crescută pe câmpul de vânătoare, le fu potolită de farfuriile aburinde pline cu carne friptă şi după ce resturile fură date cu plăcere servitorilor, Shasa stătea la capătul verandei, aflându-se cel mai departe de formaţie. Manfred De La Rey stătea în partea cealaltă a verandei şi ceilalţi doi miniştri ai guvernului erau tolăniţi în scaunele de lângă el. În ciuda atitudinii lor relaxate, îl priveau precaut cu coada ochiului.

Afacerea e pe cale să înceapă", decise Shasa şi aproape imediat Manfred începu să se neliniştească.

— Îi spuneam lui *Meneer*[13] Courtney că partidele noastre se aseamănă în multe privinţe, începu Manfred discret, iar colegii lui îl aprobară dând solemn din cap. Noi toţi vrem să protejăm acest pământ şi să-i păstrăm frumuseţea şi valoarea. Dumnezeu ne-a ales pe noi protectori – este de datoria noastră săi apărăm pe oameni şi să ne asigurăm că identitatea fiecărui grup şi a fiecărei culturi separate este păstrată intactă şi independentă.

Era concepţia partidului această noţiune de alegere divină pe care Shasa o mai auzise de sute de ori şi înainte; deşi dădea din cap şi murmura neutru, devenea din ce în ce mai neliniştit.

— Mai sunt încă multe de făcut, îi spuse Manfred. După alegerile care urmează vom avea mult de muncă, suntem zidarii care vor ridica un edificiu social ce va rezista timp de o mie de ani. O societate model în care fiecare grup va avea propriul loc şi nu va invada spaţiul altora, o piramidă mare şi stabilă formând o societate unică.

---

[13] Formulă de adresare folosită într-o regiune vorbitoare de limbă olandeză, fiind echivalentul lui „domnule", (n.tr.).

Rămaseră cu toţii tăcuţi pentru o clipă, contemplând frumuseţea imaginii, iar Shasa, deşi păstră o expresie neutră, zâmbi totuşi în sinea lui la metafora piramidei. Nu exista niciun dubiu în mintea nici unuia dintre ei în legătură cu ce grup era predestinat de către divinitate să se afle în vârf.

— Şi totuşi, există şi duşmani? făcu aluzie ministrul agriculturii.

— Există duşmani atât în interiorul, cât şi în afara partidului. Vor deveni mai vociferanţi şi mai periculoşi pe măsură ce ne dezvoltăm activitatea. Cu cât ne apropiem de succes, cu atât mai înflăcăraţi vor fi în a ne împiedica să-l obţinem.

— Deja se adună.

— Da, încuviinţă Manfred. Şi chiar prietenii vechi şi tradiţionali ne previn şi ne ameninţă. De exemplu, America – tocmai ei, care ar trebui să înţeleagă mai mult, confruntaţi fiind cu propriile probleme rasiale, cu aspiraţiile nefireşti ale negrilor pe care i-au adus ca sclavi din Africa. Chiar şi Marea Britanie cu problemele pe care i le creează mişcarea Mau Mau în Kenya şi odată cu dezintegrarea Imperiului Indian vrea acum să ne dea nouă ordine şi să ne abată de la un drum pe care îl ştim drept cel bun.

— Ne consideră slabi şi vulnerabili.

— Au făcut deja aluzii la un embargo asupra armelor, refuzându-ne posibilitatea de a ne apăra împotriva duşmanilor întunecaţi care ne ameninţă din umbră.

— Au dreptate, interveni Manfred tranşant. Suntem slabi şi ne lipseşte organizarea militară. Ne au la mână şi îşi permit să ne ameninţe.

— Situaţia trebuie schimbată. Ministrul finanţelor interveni precipitat. Trebuie să devenim puternici. Odată cu votarea următorului buget fondurile alocate apărării vor fi de cincizeci de milioane de lire, iar până la sfârşitul deceniului se va ajunge la un miliard.

— Trebuie să ne ridicăm deasupra ameninţărilor cu

sancţiuni, boicoturi şi embargouri.

— Putere din unitate, *Ex Unitate Vires*, spuse Manfred De La Rey. Şi totuşi, prin tradiţii şi înclinaţii, poporul afrikaander a fost unul de fermieri şi oameni de la ţară. Din cauza discriminărilor care au fost practicate de mai bine de o sută de ani am fost excluşi de pe piaţa comerţului şi a industriei şi nu ne-am însuşit calităţile care le sunt atât de la îndemână compatrioţilor noştri de origine engleză. Manfred se opri, privi înspre cei doi interlocutori, aşteptând parcă să i se dea dreptate, iar apoi continuă. Ţara asta are nevoie urgent de bogăţia care să facă posibilă realizarea viziunii noastre. Avem nevoie de un anumit tip de oameni. Privirile lor se îndreptară acum cu insistenţă asupra lui Shasa. Avem nevoie de un om care să aibă vigoarea tinereţii, dar şi experienţa vârstei, un om care a dovedit geniu pentru finanţe şi administrare. Nu găsim un astfel de om printre membrii partidului nostru.

Shasa îl privi cu ochii mari. Ceea ce sugerau ei era de neînchipuit. Crescuse în umbra lui Jan Christiaan Smuts şi se simţea angajat în mod natural şi irevocabil faţă de partidul pe care acest om mare şi nobil îl fondase. Întredeschise gura pentru a răspunde furios, dar Manfred De La Rey ridică o mână pentru a-l opri.

— Ascultă-mă până la capăt, spuse el. Persoanei alese pentru această îndatorire patriotică i se va oferi numaidecât un loc în cabinet, pe care prim-ministrul îl va crea special pentru el. Va deveni ministrul minelor şi al industriei.

Shasa îşi închise gura treptat. Cu câtă atenţie trebuie să îl fi studiat şi cât de precisă trebuie să fi fost analiza lor dacă ajunseseră la acest preţ. Temeliile convingerilor şi principiilor sale politice fuseseră zguduite, iar zidurile începeau să se fisureze. Îl suiseră pe un munte şi îi înfăţişaseră premiul pe care nu trebuia decât să îl apuce.

La şase mii de metri Shasa îndreptă avionul şi comută pe pilot automat. Crescu nivelul de oxigen din mască pentru a

fi cât mai lucid. Erau patru ore de zbor până la Youngsfield, patru ore în care să analizeze totul cu atenţie. Încercă să se detaşeze de pasiuni şi de emoţii pentru a putea lua o decizie raţională – dar surescitarea continua să îi perturbe meditaţia. Perspectiva de a deţine o putere enormă, de a construi un arsenal care ar face ca ţara lui să fie cea mai puternică din Africa şi o forţă mondială, totul era cutremurător. Asta însemna cu adevărat să ai putere. Gândul la toate acestea îl făceau să devină puţin visător, pentru că acum i se oferea totul, tot ceea ce îşi dorise vreodată. Nu trebuia decât să întindă mâna şi să profite de moment. Care avea însă să fie preţul plătit de onoarea şi de mândria lui – cum avea să se explice în faţa oamenilor care aveau încredere în el?

Se gândi apoi subit la Blaine Malcomess, mentorul şi sfătuitorul său, omul care îi fusese ca un tată în toţi aceşti ani. Ce ar gândi el despre această trădare îngrozitoare pe care Shasa o lua în calcul acum?

„Pot să fac mai mult bine dacă mă alătur lor, Blaine, şopti el în mască. Pot să îi ajut să se schimbe şi să se modereze din interior mai mult decât aş putea să o fac din opoziţie pentru că acum eu voi avea puterea „dar ştia că nu face decât să se eschiveze, că tot restul era de umplutură.

În cele din urmă totul se rezuma la un singur lucru, puterea – şi ştia că, deşi Blaine Malcomess nu avea să ierte niciodată ceea ce va fi considerat drept trădare, exista totuşi cineva care avea să-l înţeleagă, să-l susţină şi să-l încurajeze. Pentru că, în definitiv, Centaine Courtney-Malcomess fusese cea care-şi instruise atât de bine fiul în scopul de a obţine şi utiliza averea şi puterea.

„Totul ar putea să devină realitate, mamă. Ar putea să se întâmple, nu întru totul aşa cum am plănuit noi, dar ar putea cu toate acestea să se împlinească”. Apoi fu însă lovit de un gând şi o umbră se strecură peste lumina strălucitoare a triumfului.

Privi în jos înspre dosarul roşu pe care Manfred De La

Rey, ministrul de interne, i-l înmânase pe pistă, chiar în momentul în care urma să se urce în avion, dosar care era acum aşezat pe scaunul copilotului, alături de el.

— Există o singură problemă pe care ar trebui să o rezolvăm dacă accepţi oferta noastră, îi spuse Manfred pe când îi înmâna dosarul, şi este o problemă serioasă. Iată despre ce este vorba.

Dosarul conţinea un raport al serviciilor speciale, iar numele de pe copertă era: „TARA ISABELLA COURTNEY născută MALCOMESS”.

Tara Courtney făcu turul camerelor copiilor, strigându-l pe fiecare în parte. Bona tocmai o învelea pe Isabella cu plapuma de satin roz umplută cu puf de raţă, iar fetiţa scoase un chiot de bucurie când o văzu.

— Mămico, mămico, ursuleţul nu a fost cuminte. O să-l pun să doarmă pe raft cu celelalte păpuşi.

Tara se aşează pe patul fiicei sale şi o îmbrăţişă în timp ce discutau despre reaua purtare a ursuleţului. Pielea Isabellei era rozalie şi caldă şi mirosea a săpun. Tara îi simţi atingerea mătăsoasă a părului pe obraz şi îi veni greu să o sărute şi apoi să se ridice.

— E timpul să te culci, Bella scumpo.

În clipa în care luminile fură stinse, Isabella lăsă să îi scape un asemenea strigăt încât Tara se sperie.

— Ce s-a întâmplat, scumpo? Aprinse din nou luminile şi se grăbi să ajungă la pat.

— L-am iertat pe ursuleţ. Poate totuşi să doarmă cu mine.

Un întreg ceremonial marcă reintrarea ursuleţului în graţiile Isabellei, care îl strânse cu dragoste în braţe, sugrumându-l pe jumătate, iar apoi îşi vârî degetul mare în gură.

— Când vine tăticul meu acasă? întrebă salivând de-a lungul degetului, dar ochii îi erau deja închişi şi adormi înainte ca Tara să ajungă la uşă.

Sean era aşezat peste pieptul lui Garrick în mijlocul camerei şi îl trăgea pe fratele său de perciuni cu o îndemânare sadică. Tara îi separă.

— Sean, să te întorci în camera ta în clipa asta, mă auzi? Ţi-am spus de o mie de ori să nu-ţi mai chinuieşti fraţii. Când se va întoarce acasă, tatăl tău va afla ce-ai făcut.

Garrick îşi trase nasul încercând să îşi oprească lacrimile şi interveni, răsuflând cu greu, în apărarea fratelui său.

— Doar ne jucam, mamă. Nu mă chinuia.

Dar Tara îşi dădu seama că era pe punctul de a avea o nouă criză de astm. Rămase în cumpănă. Chiar nu ar fi trebuit să plece, nu acum că exista ameninţarea unei crize, dar ocazia din seara aceasta era mult prea importantă. „Am să-i pregătesc spray-ul inhalator şi am să-i spun bonei să îl verifice din oră în oră până când mă întorc”, fu compromisul la care ajunsese ea.

Michael citea şi abia dacă îşi ridică privirea când Tara îl sărută.

— Stingerea la ora nouă. Promiţi, dragul meu? încerca să nu lase să se vadă, dar el fusese dintotdeauna preferatul ei.

— Promit, mamă, murmură el, dar sub plapumă îşi încrucişă cu grijă degetele.

În timp ce cobora pe scări se uită la ceasul de la mână. Era opt fără cinci minute. Avea să întârzie şi îşi înăbuşi sentimentul matern de vinovăţie, începând să meargă în grabă înspre vechiul ei Packard.

Shasa detesta Packardul plin de pete, cu vopseaua decolorată de la soare şi tapiţeria pătată şi uzată, luându-le ca pe un afront adus demnităţii familiei. Îi dăruise un Aston Martin de ziua ei, dar ea nu-l urnise din garaj. Packardul se potrivea mai bine imaginii spartane pe care o avea despre sine, de liberal interesat de problemele sociale. Automobilul scoase un fum cenuşiu gros când ea acceleră pe aleea din faţa casei, iar Tara simţi o plăcere perversă să arunce valuri de praf peste via meticulos îngrijită a lui Shasa. Era bizar cum, şi după toţi aceşti ani, se simţea o străină la

Weltevreden, o străină printre toate obiectele de preţ şi mobilierul demodat şi anost. Chiar dacă ar mai locui aici pentru încă cincizeci de ani, nu ar fi niciodată casa ei, ar fi casa lui Centaine Courtney-Malcomess, atingerea şi amintirea celeilalte femei dăinuiau în fiecare cameră, iar Shasa nu i-ar permite niciodată să redecoreze.

Evadă pe poarta masivă şi ostentativă, făcută de Ameith, în lumea reală plină de suferinţe şi nedreptăţi, unde masele asuprite plângeau şi se luptau şi strigau după ajutor şi unde se simţea utilă şi importantă, unde alături de alţi pelerini putea să defileze pentru a da piept cu un viitor plin de provocări şi de schimbări.

Casa familiei Broadhurst se afla în foburgul burghez Pinelands, o fermă modernă, cu acoperişul plat şi ferestrele largi, cu mobila comună şi practică şi cu carpete din fibră sintetică. Pe scaune era păr de câine, vrafuri de cărţi zăceau aruncate prin toate colţurile sau uitate deschise pe masa din sufragerie, jucăriile copiilor erau lăsate în drum şi reproduceri ieftine ale lui Picasso şi Modigliani atârnau strâmb pe perete, pătate de mici urme de degete. Aici, eliberată de splendoarea şi fastul de la Weltevreden, Tara se simţea în largul ei şi bine-venită...

De cum parcă Packardul, Molly Broadhurst ţâşni afară să o întâmpine. Era îmbrăcată într-un minunat caftan cu un model flamboiant.

— Ai întârziat! O sărută pe Tara cu drag şi o târî prin dezordinea din vestibul până în camera pentru muzică din spate.

Camera pentru muzică nu fusese plănuită iniţial, iar după aceea fusese înghesuită în spatele casei fără ca vreun element estetic să fie luat în consideraţie, şi acum era plină de oaspeţii lui Molly care fuseseră invitaţi să îl asculte pe Moses Gama. Starea de spirit a Tarei se însufleţi privind împrejur; erau nişte oameni impresionanţi şi creativi, toţi erau entuziaşti şi deosebiţi, debordând de bucuria de a trăi, plini de simţul dreptăţii, de furie şi de revoltă.

Acesta era genul de adunare pe care Weltevredenul nu-l va găzdui vreodată. În primul rând, negrii luau şi ei parte, studenţi de la Universitatea Fort Hare pentru negri şi de la Universitatea Western Cape, de curând înfiinţată, profesori, avocaţi şi chiar un doctor negru, toţi activişti politici care, deşi li se refuzase dreptul la un reprezentant sau la vot în parlamentul albilor, începuseră să vocifereze cu o înflăcărare care, cu siguranţă, avea să fie auzită. Mai participau şi editorul revistei pentru negri *Drum* şi corespondentul local pentru ziarul *Sowetan*, numit astfel după oraşul de negri aflat în expansiune.

Amestecul social cu negrii o făcea să se simtă extrem de curajoasă.

Albii care se aflau în încăpere nu erau nici ei mai prejos. Unii dintre ei fuseseră membri ai Partidului Comunist Sud-African cu câţiva ani în urmă, înainte ca acesta să fie desfiinţat. Un bărbat pe nume Harris, pe care îl cunoscuse cu altă ocazie, tot acasă la Molly, se afla şi el acolo. Luptase în Israel alături de cei din organizaţia Irgun împotriva englezilor şi arabilor, un bărbat înalt şi înspăimântător care trezea în Ţară o încântătoare frică. Molly lăsă să se înţeleagă că era expert în războiul de gherilă şi în sabotaj şi, fără îndoială, călătorea prin ţară sau trecea neobservat graniţa în statele vecine, ocupându-se de afaceri dubioase.

Discutând înflăcărat cu soţul lui Molly, un alt avocat din Johannesburg, Bram Fischer, lua parte la întâlnire şi era specializat în apărarea clienţilor negri aflaţi sub constrângerea nenumăratelor legi care erau făcute pentru a-i obliga să renunţe la dreptul de a vorbi liber, pentru a-i dezarma şi pentru a le împiedica mişcările. Molly îi spuse că Bram reorganiza vechiul Partid Comunist în celule clandestine, iar Tara îşi imagina că într-o zi ar putea fi invitată să facă parte din una dintre aceste celule.

Din acelaşi grup mai făcea parte şi Marcus Archer, un alt fost comunist şi psiholog în domeniul industriei la Witwatersrand. Era responsabil cu pregătirea a mii de

muncitori negri pentru industria minieră, iar Molly îi spuse că ajutase la organizarea sindicatului minerilor negri. Molly îi şopti că era homosexual, folosind pentru asta un termen bizar pe care Tara nu-l mai auzise niciodată până atunci:

— E gay, un băieţel vesel, vesel ca o ciocârlie.[14]

Şi pentru că era o chestiune total inacceptabilă pentru societatea simandicoasă, Tara o găsi cu atât mai fascinantă.

— Dumnezeule, Molly, spuse Tara şoptit. Sunt atât de emoţionată. Toţi oamenii ăştia sunt reali, mă fac să simt că în sfârşit trăiesc şi eu cu adevărat.

— Uite-l. Molly zâmbi la această ieşire emoţională şi o trase pe Tara după ea prin mulţime.

Moses Gama se sprijini de peretele opus uşii, fiind înconjurat de un semicerc de admiratori, rămânând totuşi cu un cap deasupra celorlalţi, iar Molly îşi făcu loc până în rândul din faţă.

Tara rămase cu ochii aţintiţi asupra lui Moses Gama şi se gândi că până şi în această minunată companie se distingea ca o panteră neagră într-o haită de pisici. Deşi capul îi părea sculptat într-un bloc de onix negru, iar frumoasele lui trăsături nilotice erau impasibile, era totuşi o forţă în el care părea să umple camera. Era ca şi cum ai fi stat pe buza înaltă a întunecatului Vezuviu, ştiind că în orice clipă clocotul ar putea să explodeze într-o erupţie catastrofică.

Moses Gama îşi întoarse capul şi o privi pe Tara. Nu zâmbi, dar o umbră se mişcă în adâncurile privirii sale întunecate.

— Doamnă Courtney – i-am cerut lui Molly să vă invite.

— Vă rog să nu-mi spuneţi aşa. Numele meu este Tara.

— Trebuie să vorbim mai târziu, Tara. Vei rămâne?

Nu putu să răspundă, era prea copleşită de faptul că i se

[14] În original He’s gay, gay as a lark, joc de cuvinte intraductibil. Gay în limba engleză înseamnă atât „homosexual”, sens devenit curent şi în limba română, cât şi „vesel, fericit”, (n.tr.).

acorda atâta atenţie, dar dădu din cap prosteşte.

— Moses, dacă eşti pregătit, putem să începem, sugeră Molly şi, din vorbă în vorbă, îl conduse pe podiumul pe care se găsea pianul.

— Oameni buni! Oameni buni! Puţină atenţie, vă rog! Molly bătu din palme şi zarva se stinse. Întreaga adunare se întoarse către podium. Moses Gama este unul dintre cei mai talentaţi şi respectabili tineri lideri africani ai noii generaţii. Este membru al Congresului Naţional African încă de dinainte de război şi unul dintre primii activişti ai grupării Sindicatul Minerilor Africani. Deşi sindicatele negrilor nu sunt recunoscute oficial de către guvernul actual, totuşi sindicatul secret al minerilor este una dintre cele mai reprezentative şi puternice asociaţii ale negrilor, având mai mult de o sută de mii de membri plătitori. În 1950 Moses Gama a fost ales secretar ANC[15] şi a activat fără odihnă, cu altruism şi dând dovadă de o mare eficienţă pentru a face auzit strigătul din inimă al cetăţenilor negri, deşi acestora le-a fost refuzată o voce care să-i reprezinte. Pentru o scurtă perioadă Moses Gama a fost numit membru al Consiliului Reprezentativ al Nativilor din cadrul guvernului, acea încercare scandaloasă de a tempera aspiraţiile politice ale negrilor, dar a demisionat utilizând acea deja celebră frază: „Am vorbit în receptorul unui telefon de jucărie fără ca nimeni să se afle la celălalt capăt”.

Adunarea izbucni în râsete urmate de aplauze, iar apoi Molly se întoarse către Moses Gama.

— Ştiu că nimic din ceea ce urmează să ne spui nu are darul de a ne consola sau de a ne linişti – dar, Moses Gama, în această cameră sunt multe inimi care bat în acelaşi ritm cu a ta şi care sunt gata să sângereze odată cu a ta.

Tara aplaudă până când îi amorţiră palmele, iar apoi se aplecă înainte pentru a asculta nerăbdătoare, în timp ce Moses Gama păşea înspre partea din faţă a podiumului.

---

[15] Congresul Naţional African (n.tr.).

Era îngrijit îmbrăcat într-un costum albastru şi purta o cravată bleumarin şi o cămaşă albă. În mod bizar, era persoana cea mai elegantă din întreaga încăpere, fiind înconjurat de pulovere lăbărţate din lână şi de sacouri sport de tweed, cu petice de piele la coate şi pete de sos pe revere. Costumul lui avea o tăietură clasică, aşezându-se elegant pe umerii lui laţi, atletici, dar îi asortase un panaş care dădea impresia că poartă chiar mantia regală din piele de leopard şi că avea prinse în părul lui tuns scurt pene albastre de bâtlan. Vocea lui era gravă şi vibrantă.

— Prieteni, există un singur ideal de care mă agăţ cu toată inima şi pe care îl voi apăra chiar cu preţul vieţii mele, acela care spune că fiecare african are un drept elementar, inerent şi inalienabil asupra Africii, continent care îi aparţine şi care este pământul său natal, începu Moses Gama, iar Tara îl asculta încântată în timp ce detalia modul în care acest drept inerent îi fusese refuzat omului negru timp de trei sute de ani şi cum în ultimii câţiva ani, de când guvernul naţionalist venise la putere, aceste opresiuni fuseseră integrate într-un edificiu monumental de legi, ordonanţe şi proclamaţii care reprezentau chiar punerea în practică a politicii apartheidului.

— Am auzit cu toţii spunându-se că tot ceea ce presupune acest concept de apartheid este atât de grotesc, o nebunie atât de evidentă, încât nu va avea cum să funcţioneze vreodată. Dar vă avertizez, dragi prieteni, că oamenii care au conceput această maşinaţie nebunească sunt într-atât de fanatici, într-atât de încrâncenaţi, într-atât de convinşi că se află sub oblăduirea divină, încât vor forţa lucrurile astfel încât să funcţioneze. Au creat deja o mare armată de funcţionari mărunţi care să administreze această nebunie şi au în spate resursele unui pământ bogat în aur şi în minerale. Vă avertizez că nu vor ezita să construiască acest monstru ideologic asemenea unui Frankenstein. Niciun preţ nu e prea mare pentru a fi luat în consideraţie, nici când vine vorba de bogăţia materială sau de suferinţa

umană.

Moses Gama se opri şi privi înspre ei, iar Tarei îi păru că el însuşi simte fiecare strop din agonia poporului său şi că îndura o suferinţă dincolo de puterile oricărui muritor.

— Dacă nimeni nu li se va opune, dragi prieteni, vor face din aceste tărâmuri încântătoare nişte locuri dezolante şi abominabile; nişte tărâmuri lipsite de compasiune şi de dreptate, un pământ falimentat, atât pe plan material, cât şi pe plan spiritual. Moses Gama îşi deschise braţele. Aceşti oameni ne numesc trădători pe noi toţi cei care încercăm să îi înfruntăm. Ei bine, dragi prieteni, eu îl numesc trădător pe orice om care nu li se opune – un om care trădează Africa.

Rămase apoi tăcut, împrăştiind încă din priviri această acuzaţie, iar cei aflaţi în faţa lui rămaseră paralizaţi pentru o clipă înainte de a începe să-l ovaţioneze. În mijlocul rumorii doar Tara stătu nemişcată, cu privirile aţintite asupra lui; glasul îi pierise şi tremura de parcă sângele ei ar fi fost atins de malarie. Moses începu să îşi plece capul până când bărbia îi atinse pieptul şi ei toţi crezură că terminase. Apoi îşi ridică din nou capul impresionant şi îşi deschise braţele.

— Să ne opunem lor? Cum să ne opunem lor? Vă spun vouă – ne vom opune lor cu toată puterea şi determinarea noastră, cu inimile noastre. Dacă niciun preţ nu este pentru ei prea mare, atunci niciun preţ nu va fi prea mare pentru noi. Vă spun, dragi prieteni, nu e nimic – şi se opri pentru a accentua – *nimic* ce nu aş face pentru a duce această luptă mai departe. Sunt pregătit şi să mor şi să ucid în numele ei.

Adunarea rămase tăcută în faţa unei hotărâri atât de sumbre. Pentru aceia dintre ei care practicau o elegantă dialectică socialistă, intelectuali lipsiţi de vlagă, o astfel de declaraţie era ameninţătoare şi neliniştitoare, aducea cu sine sunetul oaselor sfărâmate şi petele sângelui proaspăt vărsat.

— Suntem pregătiţi să începem, dragi prieteni, şi planurile noastre sunt mult avansate. În câteva luni vom

demara o campanie naţională de nesupunere civică faţă de aceste legi monstruoase ale apartheidului. Vom da foc acelor acte pe care trebuie să le avem la noi prin ordinul parlamentului, aceste *dompas* dispreţuite, înrudite cu steaua pe care evreii erau obligaţi să o poarte, documentele care ne înseamnă ca pe o rasă inferioară. Le vom arunca în flăcări, iar fumul de la aceste focuri va înţepa şi va jigni nările lumii civilizate. Vom merge în restaurantele şi cinematografele rezervate exclusiv albilor, vom călători în vagoanele de tren ale albilor şi vom înota pe acele plaje pe care au acces doar albii. Vom striga poliţiei fasciste: „Veniţi! Arestaţi-ne!” Şi cu miile vom umple până la refuz închisorile albilor şi vom bloca tribunalele lor cu mulţimile noastre, până când întregul aparat gigantic al apartheidului se va face fărâme sub puterea vâltorii.

După ce acesta termină discursul, Tara aşteptă după cum i se ceruse şi, după ce majoritatea invitaţilor plecă, Molly veni şi apucă braţul Tarei.

— Vei risca să guşti din spaghetele mele bologneze, Tara iubito? După cum ştii sunt cea mai proastă bucătăreasă din Africa, dar tu eşti o fată curajoasă.

Doar şase dintre oaspeţi fură invitaţi să rămână pentru o cină târzie şi se adunară cu toţii în curtea interioară. Ţânţarii le bâzâiau pe la urechi şi din când în când o pală de vânt aducea miasmele sulfuroase de la lucrările de canalizare ce aveau loc de-a lungul râului Black. Asta nu păru să le strice apetitul şi se aruncară cu toţii asupra spaghetelor bologneze preparate de Molly, pe care le însoţeau cu înghiţituri de vin roşu ieftin. Tara percepu totul cape o eliberare faţă de mesele sofisticate servite la Weltevreden, însoţite de fiecare dată de ceremonia cvasireligioasă a degustării de vinuri care costau cât salariul unui muncitor pe o lună. Aici mâncarea şi vinul erau menite doar să dezlege minţile şi limbile, nu să devină nişte desfătări.

Tara era aşezată lângă Moses Gama. Deşi acesta avea un

apetit sănătos, abia dacă se atinsese de paharul de vin. Comportamentul său la masă era african. Mânca zgomotos, cu gura deschisă, dar în mod bizar asta nu o jigni câtuşi de puţin pe Tara. Venea să confirme într-un fel ceea ce-l diferenţia pe el, era un semn că aparţinea poporului său. La început Moses îşi distribuise atenţia asupra tuturor invitaţilor, răspunzând la întrebările şi comentariile care îi erau adresate, iar apoi, după ce termină de mâncat, îşi întoarse scaunul către ea şi îşi coborî vocea pentru a-i exclude pe ceilalţi.

— Îţi cunosc familia, îi spuse. Îi cunosc chiar bine, pe doamna Centaine Courtney şi în special pe soţul tău, Shasa Courtney.

Tara se arătă uimită.

— Nu i-am auzit niciodată pomenindu-te.

— Şi de ce ar face-o? în ochii lor eu n-am fost niciodată important. Probabil că au uitat de mine de mult.

— Unde şi când i-ai cunoscut?

— Acum douăzeci de ani. Soţul tău era doar un copil. Eu eram şef, supraveghetor la mina de diamante H'ani, în Africa de Sud-Vest.

— La H'ani, încuviinţă Tara. Da, piatra de temelie a averii Courtney.

— Shasa Courtney fusese trimis de mama lui să înveţe cum merg lucrurile la mină. Am fost alături de el pentru câteva săptămâni, muncind umăr la umăr... Moses se întrerupse şi zâmbi. Aş spune că ne-am înţeles bine, pe cât de bine se pot înţelege un bărbat negru şi un mic *baas*[16] alb. Am vorbit mult şi mi-a dat chiar şi o carte. *Istoria Angliei* de Macaulay. O mai am încă. Îmi amintesc cum unele dintre lucrurile pe care i le-am spus l-au uimit şi l-au tulburat. Odată mi-a spus: „Moses, asta e politică. Negrii nu fac politică. Asta e treaba oamenilor albi". Amintirea îl făcu să râdă, dar Tara se încruntă.

— Mi-l pot închipui spunând asta, încuviinţă ea. Nu s-a

[16] Şef, în limba afrikaans (n.tr.).

schimbat prea mult în ultimii douăzeci de ani.

Moses se opri din râs.

— Soţul tău a devenit un om puternic. Averea şi influenţa lui sunt mari.

Tara ridică din umeri.

— La ce bun să ai putere şi avere dacă nu le foloseşti cu înţelepciune şi compasiune?

— Tu eşti capabilă de compasiune, Tara, spuse el blând. Chiar dacă nu aş şti de munca pe care o faci tu pentru poporul meu, aş simţi asta în tine.

Tara îşi coborî ochii evitând privirea lui arzătoare.

— Înţelepciune. Vocea lui deveni şi mai stinsă. Este o altă calitate pe care o ai. A fost o dovadă de înţelepciune că nu ai amintit de întâlnirea noastră anterioară în faţa celorlalţi.

Tara îşi înălţă capul şi îl privi în ochi. Cu toată agitaţia din acea seară aproape că uitase de întâlnirea lor pe coridoarele cu acces interzis din clădirea parlamentului.

— De ce? şopti ea. De ce erai acolo?

— S-ar putea să-ţi spun într-o zi, răspunse el. Când vom deveni prieteni.

— Suntem prieteni, spuse ea, iar el încuviinţă din cap.

— Da, cred că suntem prieteni, dar prieteniile trebuie puse la încercare şi dovedite. Dar acum vorbeşte-mi despre munca ta, Tara.

— Sunt atât de puţine lucrurile pe care pot să le fac – şi îi povesti despre clinică şi despre programul de hrănire a copiilor şi a bătrânilor, nefiind conştientă de cât de mult se entuziasmase şi se înfierbântase, până când el zâmbi din nou.

— Am avut dreptate, chiar eşti plină de compasiune, Tara, atât de multă compasiune. Mi-ar plăcea să văd ce ai realizat. S-ar putea?

— O, ai veni... ar fi minunat!

Molly îl duse la clinică în după-amiaza zilei următoare. Clinica era situată în partea de sud a oraşului de negri Nyanga – numele însemna „răsărit” în limba xhosa, dar era

prea puţin potrivit Asemenea majorităţii oraşelor de negri era compus din şiruri nesfârşite de căsuţe de cărămidă cu acoperişuri de azbest, despărţite de alei prăfuite; deşi nu păreau prea confortabile şi erau neatrăgătoare din punct de vedere estetic, condiţiile erau satisfăcătoare, fiind conectate la reţeaua de apă, de canalizare şi la cea de electricitate. Cu toate acestea însă, dincolo de oraşul propriu-zis, pe întinderile mărăcinoase din Cape Flats, se ridicase un oraş de cocioabe care adăpostea mulţimea de nomazi negri veniţi din zonele rurale sărăcite, iar clientela Tarei era formată în special din aceşti năpăstuiţi.

Mândră, Tara le făcu lui Moses şi lui Molly un tur al clădirii.

— Fiind weekend, niciunul dintre doctorii voluntari nu se află aici, explică ea şi Moses se opri pentru a discuta cu asistentele de culoare şi cu câteva dintre mamele care aşteptau răbdătoare cu copiii în curte.

După aceea Tara pregăti cafea pentru toţi trei în micul ei birou, iar când Moses întrebă cum era finanţată clinica, Tara răspunse vag:

— Păi, primim fonduri de la administraţia locală, dar Molly Broadhurst o întrerupse:

— N-o lăsa să te păcălească – majoritatea banilor vin chiar din buzunarul ei.

— Ciupesc câte ceva din banii pe care soţul meu mi-i dă pentru îngrijirea casei, zise Tara râzând, evitând subiectul.

— Ar fi posibil să mergem cu maşina prin mahalaua săracilor? Mi-aş dori să-i văd.

Moses se uită la Molly, dar aceasta îşi muşcă buza, aruncând o privire către ceasul de la mână.

— Fir-ar să fie, eu trebuie să mă întorc, dar Tara interveni imediat:

— Nu-ţi face griji, Molly. Pot să îl duc eu pe Moses. Tu poţi să te întorci, iar eu am să îl aduc mai târziu, spre seară, la tine acasă.

La bordul vechiului Packard îşi croiră drum pe făgaşele

nisipoase, printre dunele supra-înălţate, acolo unde sălciile fuseseră defrişate pentru a face loc colibelor din plăci ruginite de metal, din carton şi din plastic uzat. Din când în când opreau maşina şi se plimbau printre cocioabe. Vântul de sud-est sufla cu putere dinspre golf, ridicând în aer o pânză de praf, îngreunându-le mersul.

Oamenii o cunoşteau pe Tara, îi zâmbeau şi o salutau când trecea prin dreptul lor, iar copiii fugeau să o întâmpine şi îi cereau dulciurile ieftine pe care le purta în buzunar.

— De unde fac rost de apă? întrebă Moses, iar ea îi arătă cum copiii mai mari fixaseră cauciucuri uzate de maşină la nişte butoaie de petrol. Umpleau butoaiele de la o cişmea publică aflată la mai mult de un kilometru şi jumătate distanţă, la graniţa oraşului oficial, iar apoi le rostogoleau până la locuinţele lor.

— Au tăiat sălciile pentru foc, îi spuse Tara, dar iarna copiii sunt tot timpul răciţi sau gripaţi sau cu pneumonie. Nu e nevoie să mai întrebi de canalizare. Trase pe nări mirosul greu care venea de la gropile folosite ca toalete, îngrădite cu bucăţi vechi de pânză.

Era aproape întuneric când Tara parcă Packardul în faţa uşii din spate a clinicii şi opri motorul. Rămaseră tăcuţi preţ de câteva minute.

— Ce-am văzut aici nu e cu nimic mai rău decât o sută alte cartiere ale săracilor, locuri în care am locuit aproape întreaga viaţă, spuse Moses.

— Îmi pare rău.

— Nu-i vina ta, zise Moses.

— Şi totuşi, mă simt vinovată. Ştia cât de nefiresc sunaseră vorbele ei şi deschise uşa maşinii. Am de luat nişte hârtii din birou. Nu durează decât un minut, iar apoi am să te duc înapoi la Molly.

Clinica era pustie. Cele două asistente închiseseră totul şi plecaseră acasă în urmă cu o oră. Tara descuie cu cheia ei şi merse în birou trecând prin singura sală pentru consultaţii. Se privi în oglinda de deasupra chiuvetei în timp

ce se spăla pe mâini. Era îmbujorată şi ochii îi străluceau. Era atât de obişnuită cu mizeria din mahala încât nu o deprima, aşa cum se întâmplase la început; simţea în schimb un puseu de vitalitate şi un fior de bucurie. Îndesă dosarul cu corespondenţa şi cu facturi în geanta ei de piele, încuie sertarul biroului, se asigură că filtrul de cafea fusese scos din priză şi că ferestrele erau închise, iar apoi stinse lumina şi se grăbi înspre sala de consultaţii. Se opri uimită. Moses Gama o urmase în clădire şi stătea aşezat pe masa de consultaţii acoperită cu un cearşaf alb.

— O, îşi reveni ea. Îmi pare rău că a durat atât de mult.

El scutură din cap, iar apoi se ridică şi traversă podeaua până la ea. Se opri în faţa ei. Ea se simţi ciudat şi nesigură, în timp ce el îi studia chipul cu solemnitate.

— Eşti o femeie remarcabilă, spuse el cu o voce adâncă şi stinsă pe care ea nu i-o mai auzise până atunci. N-am cunoscut nicio altă femeie albă ca tine până acum.

Nu putu să găsească niciun răspuns, iar el continuă cu blândeţe:

— Eşti bogată şi faci parte dintre cei privilegiaţi. Ai fost binecuvântată cu tot ceea ce putea să îţi ofere viaţa şi totuşi tu vii aici. În mijlocul sărăciei şi al nefericirii.

Se întinse spre ea şi îi atinse braţul. Palma şi degetele sale erau de un roz pal, contrastând puternic cu negrul mâinii sale şi al antebraţului musculos, iar pielea lui era rece la atingere. Tara se întrebă dacă era cu adevărat rece sau dacă pielea ei era fierbinte. Simţea o fierbinţeală, simţea un furnal strălucind în adâncurile ei. Privi în jos către mâna lui aşezată pe braţul ei fin şi palid. Nu mai fusese niciodată atinsă de un bărbat negru până atunci, nu în mod deliberat, nu atât de îndelungat.

Lăsă cureaua genţii să îi alunece de pe umăr, iar aceasta căzu pe podea cu un zgomot înfundat. Îşi ţinuse mâinile încleştate în faţa coapselor într-un gest defensiv instinctiv, dar acum le lăsă să cadă de-a lungul corpului şi aproape fără nicio intenţie conştientă îşi arcui spatele şi îşi împinse

mijlocul către el. În acelaşi timp îşi înălţă capul şi îl privi direct în ochi. Buzele i se despărţiră şi respiraţia i se acceleră. Regăsi în ochii lui tot ceea ce simţea şi îi spuse:

— Da.

El îi mângâie braţul urcând dinspre cot până la umăr, iar ea se simţi cuprinsă de un fior şi închise ochii. El îi atinse sânul stâng, iar ea nu se trase înapoi. Îi cuprinse sânul în mână, ea simţi răspândirea atingerii lui, iar carnea ei se întări, sfârcul îi crescu şi străpunse în palma lui, iar el îl strânse. Senzaţia era într-atât de intensă, încât era aproape dureroasă, iar ea suspină când fiorul se răspândi de-a lungul coloanei asemenea undelor care se formează pe suprafaţa unui lac liniştit la aruncarea unei pietre.

Simţurile îi fură aţâţate atât de puternic, încât fu luată pe nepregătite. Nu se considerase niciodată o persoană senzuală. Shasa fusese singurul bărbat pe care îl cunoscuse şi era nevoie de toată priceperea şi de răbdarea lui pentru a-i stârni trupul, dar acum la o singură atingere oasele i se înmuiară de dorinţă, iar spinarea i se topi precum ceara sub o flacără şi simţea că nu poate să respire, atât de mult îl dorea pe acest bărbat.

— Uşa, bâigui ea. Încuie uşa.

Apoi văzu că el blocase deja uşa şi îi fu recunoscătoare, pentru că simţea că nu ar mai fi putut să suporte întârzierea. El o ridică cu repeziciune şi o duse spre masa de consultaţii. Cearşaful care o acoperea era imaculat şi într-atât de apretat, încât foşni uşor sub greutatea ei.

Îl simţi, iar dimensiunea lui aproape că o înspăimântă şi, deşi dăduse naştere la patru copii, simţi că era sfâşiată în două în timp ce membrul lui negru o umplea, iar apoi groaza trecu pentru a fi înlocuită de un sentiment bizar de sanctitate. Ea era mielul dus la sacrificiu, prin acest act ispăşea toate păcatele rasei ei, toate nedreptăţile pe care ei le comiseseră de-a lungul secolelor împotriva poporului lui; lacrimile de acum spălau vinovăţia care fusese stigmatul ei încă de când se ştia.

Când la sfârşit el se lăsă greoi asupra ei, cu respiraţia mugind în urechile ei şi cu muşchii lui negri, puternici, străbătuţi de ultimele convulsii sălbatice, ea se agăţă de el, recunoscătoare şi fericită. Pentru că el reuşise, în acelaşi timp, să o elibereze de vinovăţie şi să o transforme în sclava lui pentru totdeauna.

Cuprinsă de melancolie şi de o anumită conştiinţă că lumea ei se schimbase pentru totdeauna, Tara rămase tăcută pe parcursul drumului înspre casa lui Molly. Opri cu o stradă înainte de a ajunge şi, cu motorul pornit, se întoarse pentru a-şi examina chipul în reflecţia luminilor stradale.

— Când voi putea să te mai văd? Pusese întrebarea pe care nenumărate alte femei aflate în poziţia ei o puseseră înaintea ei.

— Vrei să mă mai vezi?

— Îmi doresc asta mai mult decât orice altceva în viaţă.

În acele momente nu se gândea nici măcar la copiii ei. El era singurul care exista pentru ea.

— Va fi periculos.

— Ştiu.

— Pedepsele care ar urma dacă am fi descoperiţi – dezonoare, ostracizare, închisoarea. Viaţa ta ar fi distrusă.

— Viaţa mea a fost o prefăcătorie, spuse ea liniştită. Dacă ar fi distrusă, nu s-ar pierde prea mult.

El îi studie trăsăturile cu atenţie, căutând semnele nesinceritătii. În cele din urmă fu satisfăcut.

— Voi trimite după tine când nu va fi niciun pericol.

— Voi veni de îndată, oricând mă vei chema.

— Acum trebuie să plec. Du-mă înapoi.

Parcă în dreptul casei lui Molly, în umbră, acolo unde nu ar fi putut să fie observaţi din stradă.

„Acum vor începe subterfugiile şi dezintegrarea, gândi ea calm. Am avut dreptate. Nimic nu va mai fi la fel de-acum încolo”.

El nu făcu nicio încercare de a o îmbrăţişa, nu era în firea

africanilor. O privi intens, albul ochilor lui strălucind ca fildeşul în semiobscuritate.

— Înţelegi că în momentul în care m-ai ales pe mine ai ales lupta? o întrebă el.

— Da, ştiu asta.

— Ai devenit un războinic şi toate nevoile tale, chiar viaţa ta, nu mai au nicio importanţă. Dacă trebuie să mori pentru cauză, nu voi mişca niciun deget ca să te salvez.

Ea încuviinţă din cap.

— Da, ştiu asta. Nobleţea ideii îi invadă pieptul şi îi fu greu să respire, astfel încât vocea ei fu îngreunată când şopti: Nu e om să iubească mai mult – voi face orice sacrificiu pe care mi-l vei cere.

Moses se duse în dormitorul pentru oaspeţi pe care i-l pregătise Molly şi, în timp ce se spăla pe faţă în lighean, Marcus Archer se strecură în cameră fără să bată la uşă, o închise şi se sprijini de aceasta, uitându-se la Moses în oglindă.

— Ei bine? întrebă în cele din urmă, de parcă ar fi şovăit să afle răspunsul.

— Exact cum am plănuit. Moses se şterse pe faţă cu un prosop curat.

— O urăsc pe curviştina aia prostuţă, zise Marcus liniştit.

— Am hotărât că era necesar să facem asta. Moses îşi alese o cămaşă curată din valiza care se afla pe pat.

— Ştiu că asta am hotărât, zise Marcus. Dacă îţi aminteşti, eu am venit cu sugestia, dar nu trebuie să o şi plac.

— Nu e decât un instrument. Ar fi o prostie să te laşi condus de sentimente.

Marcus Archer încuviinţă din cap. Spera ca în cele din urmă să se poată comporta ca un adevărat partizan al revoluţiei, să fie unul dintre acei oameni puternici, de oţel, de care are nevoie bătălia, dar sentimentele lui pentru omul acesta, Moses Gama, erau mai puternice decât toate

convingerile lui politice.

Ştia că este o chestiune complet arbitrară. De-a lungul anilor, Moses Gama se folosise de el la fel de cinic şi de calculat după cum plănuia să se folosească acum de femeia asta, Courtney. Sex-appealul lui puternic nu era pentru Moses Gama decât o altă armă în arsenal, un alt mijloc de a manipula oamenii. Se putea folosi de ei ca să atragă femei sau bărbaţi, tineri sau bătrâni, nu conta cât de atrăgători sau neatrăgători erau, iar Marcus îl admira pentru această aptitudine, dar în acelaşi timp simţea cum îl distruge.

— Mâine plecăm la Witwatersrand, zise în timp ce se îndepărta de uşă, controlându-şi invidia pentru moment. Am făcut toate aranjamentele necesare.

— Atât de curând? întrebă Moses.

— Am făcut toate aranjamentele necesare. Vom merge cu maşina.

Era o piedică în calea muncii lor. Era greu pentru un negru să călătorească pe vasta întindere a subcontinentului, fiind mereu pasibil de a i se cere să arate dompas-ul, sau de interogatoriu dacă autorităţile remarcau că se afla, fără vreun motiv anume, la o mare distanţă de domiciliul trecut pe permis, sau că permisul nu fusese ştampilat de către angajator.

Parteneriatul lui Moses cu Marcus şi angajările pe care le făcea pentru Autoritatea Minieră constituiau o acoperire valoroasă când era necesar să călătorească, dar aveau întotdeauna nevoie de curieri. Aceasta este una dintre funcţiile pe care Tara Courtney avea să le îndeplinească. În plus, fiind prin naştere şi căsătorie plasată în cercurile înalte, informaţiile pe care ar fi putut să le ofere aveau să fie de o importanţă majoră în alcătuirea planului. Mai târziu, după ce s-ar fi dovedit demnă de încredere, aveau să vină alte îndatoriri mai periculoase.

În cele din urmă, Shasa Courtney înţelese că era sfatul mamei sale cel care avea să încline balanţa şi să-l ajute să

se decidă dacă urma să accepte sau să refuze oferta care îi fusese făcută în timpul vânătorii de antilope de pe câmpiile din Statul Liber Orange.

Shasa ar fi fost cel dintâi care să dispreţuiască pe orice alt om de vârsta lui care s-ar fi ţinut atât de strâns de poalele mamei, dar nu considera că asta este valabil şi în cazul său. Faptul că Centaine Courtney-Malcomess era mama lui era ceva întâmplător. Ceea ce conta era faptul că aceasta avea mintea cea mai vicleană din punct de vedere financiar şi politic dintre toţi cunoscuţii săi; era de asemenea partenerul lui de afaceri şi singurul confident real. Nu i-ar fi trecut niciodată prin cap să ia o decizie de o asemenea importanţă fără să o consulte pe ea.

Aşteptă o săptămână după ce se întoarse în Cape Town pentru a lăsa ca propriile sentimente să se aşeze şi pentru a găsi un moment în care să discute singur cu Centaine, pentru că nu avea nicio îndoială în legătură cu reacţia tatălui său vitreg la propunerea primită. Blaine Malcomess era reprezentantul opoziţiei în subcomisia parlamentară care examina propunerea unui proiect de extragere a petrolului de pe lângă zăcămintele de cărbune, parte dintr-un plan pe termen lung al guvernului de a reduce dependenţa ţării de importurile de petrol nerafinat. Comisia avea să se deplaseze la faţa locului şi pentru întâia dată Centaine nu îşi însoţea soţul. Aceasta era ocazia de care Shasa avea nevoie.

Dura mai puţin de o jumătate de oră de mers cu maşina să ajungi de la Weltevreden prin trecătoarea Constantia Nek până de cealaltă parte a munţilor pe malul Atlanticului, acolo unde se găsea casa pe care Centaine o ridicase pentru Blaine în mijlocul celor cinci sute de acri de teren muntos acoperit cu mărăcini care cobora abrupt spre malurile stâncoase şi plajele albe. Casa iniţială, Rhodes Hill, fusese construită în timpul domniei reginei Victoria de către unul dintre vechii magnaţi ai mineritului din Rand, dar Centaine refăcuse interiorul cu totul.

Îl aştepta pe Shasa pe verandă, iar acesta parcă Jaguarul şi fugi pe scări ca să o îmbrăţişeze.

— Eşti tot mai slab, îl dojeni ea cu drag.

Din conversaţia lor telefonică ghicise că voia să poarte o discuţie serioasă, iar între ei exista un întreg ritual. Centaine era îmbrăcată într-o bluză de bumbac care îi lăsa gâtul dezgolit, pantaloni marinăreşti şi ghete pentru drumeţii şi, fără a mai discuta despre asta, îl apucă de braţ şi porniră de-a lungul potecii care înconjura grădina ei de trandafiri şi urca apoi pe versantul sălbatic.

Ultima parte a urcuşului era abruptă, iar poteca tot mai greoaie, dar Centaine se căţără fără să se oprească şi ajunse sus înaintea lui Shasa. Ritmul respiraţiei i se accelerase abia perceptibil şi, în mai puţin de un minut, reveni la normal. „Are o condiţie fizică excelentă, numai Dumnezeu ştie cât cheltuie pe poţiuni şi pe cure de sănătate şi se antrenează precum un atlet profesionist”, gândi Shasa în timp ce îi zâmbea cu mândrie. O apucă ferm cu o mână de talia subţire.

— Nu-i aşa că e frumos? Centaine se sprijini uşor de el şi privi curentul Benguela, rece şi verde, învolburându-se şi aruncând dantele de spumă în jurul călcâiului Africii care, asemenea unui cavaler medieval, era pintenat şi îmbrăcat într-o armură de stâncă neagră. Este unul dintre locurile mele preferate, spuse Centaine.

— Cine ar fi ghicit, murmură Shasa şi o conduse către bolovanul acoperit cu licheni care era locul ei.

Centaine se aşeză şi îşi ridică genunchii până sub bărbie, iar el se întinse pe patul de muşchi de la picioarele ei. Rămaseră tăcuţi amândoi pentru câteva clipe, iar Shasa se întrebă de câte ori stătuseră aici, în locul ei special, şi câte decizii dificile luaseră.

— Ţi-l aminteşti pe Manfred De La Rey? întrebă el brusc, dar era nepregătit pentru reacţia ei.

Ea îl privi cu o expresie pe care el nu o înţelese, iar culoarea din obraji îi pieri.

— Mamă, s-a întâmplat ceva? începu să se ridice, dar ea îi făcu semn să rămână aşezat.

— De ce mă întrebi de el? vru ea să ştie, dar el nu îi răspunse direct.

— Nu e ciudat cum cărările noastre se intersectează cu cele ale familiei lui? Asta de când tatăl lui ne-a salvat, iar eu eram doar un copil şi noi eram nişte paria locuind printre boşimanii din Kalahari.

— Nu e nevoie să ne mai amintim toate astea, îl întrerupse Centaine, iar tonul ei era tranşant.

Shasa îşi dădu seama că fusese lipsit de tact. Tatăl lui Manfred furase de la mina H'ani diamante în valoare de aproape un milion de lire, un gest de răzbunare pentru nişte nedreptăţi închipuite pe care ajunsese să creadă că i le făcuse Centaine. Pentru această infracţiune fusese închis aproape cincisprezece ani dintr-o sentinţă pe viaţă pentru jaf şi fusese graţiat doar în momentul în care guvernul naţionalist venise la putere în 1948. În acea perioadă naţionaliştii graţiaseră mulţi alţi afrikaanderi care fuseseră închişi pentru trădare, sabotaj sau jaf armat, condamnaţi de guvernul Smuts când încercaseră să deturneze acţiunile ţării împotriva Germaniei naziste. Cu toate acestea, diamantele nu fuseseră niciodată recuperate, iar pierderea lor aproape că distrusese averea pe care Centaine Courtney o strânsese cu atât de multă trudă, sacrificiu şi durere.

— De ce îl aminteşti pe Manfred De La Rey? repetă ea întrebarea.

— M-a invitat la o întâlnire. O întâlnire clandestină – ceva gen capă şi spadă.

— Şi te-ai dus?

El încuviinţă din cap.

— Ne-am întâlnit la o fermă din Orange şi au mai participat şi alţi doi miniştri din cabinet.

— Ai vorbit cu Manfred între patru ochi? întrebă ea, iar tonul vorbelor ei şi faptul că îi spusese pe numele mic îi atrăseseră atenţia lui Shasa.

Îşi aminti apoi de întrebarea neaşteptată pe care i-o pusese Manfred De LaRey: „Mama ta nu ţi-a vorbit niciodată despre mine?” îl întrebase acesta şi în lumina reacţiei lui Centaine întrebarea căpătă o nouă semnificaţie.

— Da, mamă, am vorbit cu el între patru ochi.

— Şi a adus vorba de mine? vru Centaine să ştie, iar Shasa râse puţin încurcat.

— Şi el m-a întrebat acelaşi lucru – dacă mi-ai vorbit vreodată despre el. De ce sunteţi voi doi atât de interesaţi unul de altul?

Chipul lui Centaine deveni inexpresiv şi o văzu cum se închide în faţa lui. Era un mister pe care n-avea să-l rezolve prin confruntare directă, va fi nevoie să pândească momentul.

— Mi-au făcut o propunere. Văzu cum interesul ei se redeşteptă.

— Manfred? O propunere? Spune-mi.

— Vor să trec de partea lor.

Ea înclină uşor din cap, părând prea puţin surprinsă şi nu respinse ideea dintru început. Ştia că dacă Blaine ar fi fost acolo lucrurile ar fi stat altfel. Principiile lui rigide şi simţul onoarei n-ar fi lăsat nicio portiţă deschisă pentru manevre. Blaine era unul dintre oamenii lui Smuts şi, deşi bătrânul mareşal murise de inimă rea la scurt timp după ce naţionaliştii îi luaseră locul şi puseseră mâna pe frâiele puterii, Blaine rămăsese pentru totdeauna fidel amintirii acestuia.

— Pot să ghicesc de ce au nevoie de tine, spuse Centaine rar. Au nevoie de o minte financiară strălucită, de un organizator şi de un om de afaceri. Este ceea ce le lipseşte din cabinet.

El încuviinţă. Centaine înţelesese totul imediat, iar respectul nemărginit pe care i-l purta fu încă o dată confirmat.

— Şi care e preţul pe care sunt dispuşi să-l plătească? vru ea să ştie.

— O numire în guvern – ministrul minelor şi al industriei.

Văzu cum privirea ei, aţintită asupra mării, îşi pierde punctul de reper şi se încrucişează devenind mioapă. Ştia ce însemna această expresie. Centaine făcea calcule, jongla cu diferite perspective asupra viitorului, iar el aşteptă răbdător până când privirea ei redeveni limpede.

— Ai vreun motiv ca să refuzi? întrebă ea.

— Ce-ai spune de principiile mele politice?

— În ce fel sunt ele diferite faţă de principiile lor?

— Eu nu sunt un afrikaander.

— Asta s-ar putea dovedi în avantajul tău. Descendenţa ta engleză va deveni un simbol. Ţi se va acorda un statut special. Frâiele tale vor fi mai libere. Vor avea reţineri mult mai mari în a te concedia decât dacă ai fi fost unul dintre ei.

— Nu sunt de acord cu politica lor în legătură cu nativii, toată chestiunea asta cu apartheidul e pur şi simplu nerentabilă din punct de vedere financiar.

— Dumnezeule, Shasa. Doar nu crezi că ar trebui să li se acorde drepturi politice egale negrilor, nu? Nici măcar Jannie Smuts nu voia asta. Doar nu vrei să fim conduşi iarăşi de un Chaka, cu judecători negri şi cu poliţişti negri care să activeze în slujba unui dictator negru? Centaine ridică din umeri. Cu ăştia n-am apuca nici măcar să ne spunem rugăciunile.

— Nu, mamă, bineînţeles că nu, dar toată chestiunea apartheidului e o maşinaţie ca să pună mâna pe tot ciolanul. Trebuie să le dăm şi lor o bucată. Asta e o reţetă sigură pentru o eventuală revoluţie sângeroasă.

— Prea bine, *chéri*. Dacă vei fi în cabinet te vei putea asigura că îşi vor primi şi ei partea lor.

Shasa păru neconvins şi îşi scoase, cu gesturi ostentative, o ţigară din tabachera de aur şi o aprinse.

— Tu ai un talent special, Shasa, continuă Centaine încercând să-l convingă. E de datoria ta să îl foloseşti pentru binele tuturor.

El ezită totuşi, voind ca ea să spună tot ce era de spus.

Avea nevoie să ştie dacă ea îşi dorea asta la fel de mult ca şi el.

— Putem să fim sinceri unul cu celălalt, *chéri*. Ăsta a fost ţelul nostru încă de când erai un copil. Acceptă slujba asta şi îndeplineşte-o cum se cuvine. Iar după asta cine ştie ce urmează.

Rămaseră amândoi tăcuţi, ştiind că ceea ce îşi doriseră avea să se întâmple. Era ceva mai presus de voinţa lor, întotdeauna ţinteau către cele mai înalte culmi.

— Dar Blaine? spuse Shasa în cele din urmă. Cum va primi el vestea? Nu sunt nerăbdător să i-o dau.

— O voi face eu, promise ea. Dar tu va trebui să-i spui Tarei.

— Tara, oftă el. Ei bine, asta va fi o problemă.

Rămaseră tăcuţi din nou până când Centaine întrebă:

— Cum o vei face? Dacă vei trece de partea lor vei fi expus unui val de publicitate negativă.

Devenise deci deja un fapt acceptat, doar mijloacele mai trebuiau discutate.

— La următoarele alegeri generale îmi voi face pur şi simplu campanie sub culorile lor, spuse Shasa. Locul pe care îl voi primi este sigur.

— Aşadar, mai avem puţin timp pentru a pune la punct detaliile.

Le discutară timp de o oră, plănuind cu acea atenţie meticuloasă care îi făcuse să fie o echipă cu un succes formidabil de-a lungul anilor, până când Shasa îşi ridică privirea spre ea.

— Îţi mulţumesc, spuse el simplu. Ce m-aş face fără tine! Eşti mai puternică şi mai inteligentă decât orice bărbat pe care îl cunosc.

— Hai, pleacă de-aici, zise ea zâmbind. Ştii că nu-mi plac laudele. Era absurd şi amândoi râseră.

— Am să te conduc până jos, mamă.

Ea clătină însă din cap.

— Mai sunt încă lucruri la care trebuie să mă gândesc.

Lasă-mă aici.

Îl privi cum coboară, iar dragostea şi mândria erau atât de intense, încât aproape că o sufocau.

„E tot ceea ce mi-am dorit vreodată de la un fiu şi mi-a îndeplinit toate aşteptările, le-a depăşit de o mie de ori. Îţi mulţumesc, fiul meu, îţi mulţumesc pentru toată bucuria pe care mi-ai oferit-o întotdeauna”.

Apoi subit, cuvintele „fiul meu” declanşară o altă reacţie, iar mintea îi zbură la ceea ce discutaseră la începutul conversaţiei.

„Ţi-l aminteşti pe Manfred De La Rey?” o întrebase Shasa, dar n-ar fi putut niciodată să ştie care ar fi trebuit să fie răspunsul la această întrebare.

— Poate o femeie să îl uite vreodată pe copilul pe care l-a purtat în pântec? rosti acum răspunsul cu voce tare, dar cuvintele se pierdură în vânt şi în sunetul apei verzi care se lovea de malul stâncos la poalele dealului.

Fiecare dintre stranele bisericii era plină. Bonetele femeilor erau colorate precum un câmp de margarete sălbatice primăvara, în timp ce costumele bărbaţilor erau simple şi sobre. Toate chipurile erau întoarse spre amvonul cu sculpturi minunate, realizate în lemn negru de arbore-puturos[17], unde stătea Sfinţia Sa Tromp Bierman, episcop al Bisericii Reformate Olandeze din Africa de Sud.

Manfred De La Rey se gândi încă o dată cât de mult îmbătrânise unchiul Tromp în anii care trecuseră de la război. Nu îşi revenise niciodată cu adevărat de pe urma pneumoniei de care se îmbolnăvise în lagărul de concentrare de la Koffiefontein, unde fusese încarcerat alături de alţi patrioţi afrikaanderi pe durata războiului dintre Anglia şi Germania, de către Jannie Smuts, iubitorul ăla de englezi.

Barba unchiului Tromp era acum albă ca zăpada şi chiar

[17] În original stinkwood (Ocotea bullata), arbore specific florei sud-africane (n.tr.).

mai spectaculoasă decât pe vremea când fusese un tufiş negru, încâlcit. Părul îi era de asemenea alb, tuns scurt ca să ascundă faptul că se rărise şi îi lucea precum sticla pe creştet, dar ochii săi aţintiţi către congregaţie străluceau ca nişte flăcări, iar vocea lui care îi adusese porecla de „Trâmbiţa Domnului” nu îşi pierduse nimic din putere şi se lovea precum o canonadă de tavanul înalt al naosului.

Unchiul Tromp putea încă să strunească adunarea şi Manfred dădu din cap, cu sobrietate, dar şi cu mândrie, în timp ce valul de tunete trecu pe deasupra capului său. Nu asculta cu adevărat cuvintele, se bucura doar de senzaţia de continuitate care îl străbătea; lumea era un loc sigur şi frumos când unchiul Tromp se afla în amvon. Atunci oamenii puteau să creadă în Dumnezeul poporului pe care el îl evoca cu atât de multă siguranţă şi să creadă în intervenţia divină care le ghida existenţa.

Manfred De La Rey stătea în strana din faţă în partea dreaptă a naosului la margine, lângă spaţiul de trecere dintre cele două şiruri de bănci. Era poziţia cea mai prestigioasă din întreaga congregaţie, bine meritată din moment ce Manfred era cel mai puternic şi cel mai important om din biserică. Strana îi era rezervată lui şi familiei sale, iar numele lor erau trecute cu litere aurii pe cărţile cu imnuri aşezate lângă fiecare loc.

Heidi, soţia sa, era o femeie formidabilă, înaltă şi puternică, braţele ei dezgolite mai jos de mânecile vaporoase erau fine şi ferme, pieptul îi era plin şi bine format, gâtul lung, iar părul auriu, împletit în cozi care se răsuceau în vârful capului sub pălăria neagră cu boruri largi. Manfred o cunoscuse în Berlin când fusese medaliat cu aur la box, categoria grea, la Jocurile Olimpice din 1936, şi însuşi Adolf Hitler participase la nunta lor. Fuseseră separaţi în timpul anilor de război, dar după aceea Manfred o adusese în Africa împreună cu fiul lor, micuţul Lothar.

Lothar avea aproape doisprezece ani acum, era un băieţel blond precum mama sa şi cu o conformaţie solidă

precum tatăl său. Stătea foarte drept în strana familiei, cu părul dat pe spate cu briantină şi cu gulerul tare strângându-i gâtul. Asemenea tatălui său avea să fie un atlet, dar îşi alesese jocul de rugby pentru a excela. Cele trei surori mai mici se aflau alături de el, blonde şi drăguţe, cu chipurile plesnind de sănătate, încadrate de bonetele tradiţionale *voortrekker* şi îmbrăcate cu rochii lungi până la glezne. Lui Manfred îi plăcea să le îmbrace duminica în costumul tradiţional.

Unchiul Tromp sfârşi printr-o salvă care înfioră turma de credincioşi sub ameninţarea focului iadului, iar apoi se ridicară cu toţii pentru a cânta ultimul imn. Împărţind cartea de imnuri cu Heidi, Manfred îi examina frumoasele trăsături germane. Era o soţie cu care să te mândreşti, o gospodină bună şi o mamă aşijderea, un tovarăş în care putea să aibă încredere şi căruia te puteai confesa, şi o podoabă strălucitoare pentru cariera lui politică. O asemenea femeie putea să stea lângă orice bărbat, chiar şi lângă prim-ministrul unei naţiuni puternice şi prospere, îşi îngădui să viseze câteva clipe la acest gând secret. Şi totuşi, totul era posibil, era încă tânăr, de departe cel mai tânăr din cabinet, şi nu făcuse niciodată vreo greşeală politică. Chiar şi activitatea din timpul războiului îi conferea încredere şi prestigiu printre semenii săi, deşi erau puţini oamenii care cunoşteau rolul pe care îl jucase în organizaţia secretă antibritanică şi pronazistă numită Ossewa Brandwag.

Se zvonea deja că postul urma să fie al lui şi asta se vedea şi din respectul enorm care îi era arătat acum că slujba se sfârşise şi congregaţia se pregătea să părăsească biserica. Cu Heidi alături, Manfred stătea pe pajiştea din faţa bisericii, în timp ce, unul după altul, oameni importanţi şi influenţi veneau să-i facă invitaţii, să-i ceară favoruri, să îl felicite pentru discursul ţinut în parlament la introducerea ordonanţei de rectificare a Legii penale sau pur şi simplu ca să îşi arate respectul. Trecuseră aproape douăzeci de minute până să poată pleca din apropierea bisericii.

Familia se îndreptă către casă pe jos. Era la distanţă de doar două străzi pe sub coroanele stejarilor verzi care umbreau străzile din Stellenbosch, micuţul oraş universitar care era citadela intelectualităţii şi a culturii afrikaander. Cele trei fete mergeau înainte, urmate de Lothar, şirul fiind încheiat de Manfred şi de Heidi care înaintau braţ la braţ, oprindu-se la fiecare doi paşi pentru a primi un salut, pentru a schimba câteva cuvinte cu câte un vecin, sau cu câte un prieten, sau cu câte unul dintre alegătorii lui Manfred.

Manfred cumpărase casa după ce se întorseseră din Germania la sfârşitul războiului. Deşi se găsea aproape la stradă, înconjurată de o mică grădină, era o casă mare, cu camere spaţioase, cu tavanul înalt, potrivite pentru familie. Manfred nu avusese niciodată vreun motiv ca să o schimbe şi se simţea confortabil în interioarele amenajate de Heidi în stil teutonic. Acum Heidi şi fetele se grăbiră să dea o mână de ajutor servitorilor în bucătărie, iar Manfred înconjură casa, ca să ajungă în garaj. În weekenduri nu folosea niciodată limuzina de serviciu condusă de şoferul personal şi scoase propriul Chevrolet sedan şi plecă pentru a-l aduce pe tatăl său pentru prânzul în familie din fiecare duminică.

Bătrânul venea arareori la biserică, cu atât mai puţin când slujba era ţinută de reverendul Tromp Bierman. Lothar De La Rey locuia singur într-o căsuţă pe care Manfred i-o cumpărase, situată la marginea oraşului, la poalele trecătorii Helshoogte: Era afară, în livada de piersici, pierzându-şi vremea pe la stupi, iar Manfred opri la poartă, privindu-l cu un amestec de milă şi afecţiune profundă.

Lothar De La Rey fusese cândva înalt şi puternic precum nepotul care îi purta acum numele, dar artrita pe care o căpătase în anii în care fusese închis în Penitenciarul Central Pretoria îi încovoiase şi îi urâţise trupul, transformându-i singura mână într-o gheară grotescă. Braţul stâng îi fusese amputat deasupra cotului, prea sus pentru a fi posibil să i se fixeze o proteză. Îl pierduse în

urma jafului care dusese şi la închiderea sa. Era îmbrăcat într-o cămaşă murdară de stambă albastră, având pe cap o pălărie pătată cu borurile lăsate peste ochi. Una dintre mânecile cămăşii era strânsă şi prinsă cu un ac.

Manfred deschise poarta şi se îndreptă spre livada de piersici unde bătrânul stătea aplecat deasupra unuia dintre stupii de lemn.

— Bună dimineaţa, tată, zise Manfred blând. Nu te-ai pregătit încă.

Tatăl său se îndreptă şi îl privi vag, iar apoi zise cu surprindere:

— Manie! Iar s-a făcut duminică?

— Haide, tată. Să mergem să te aranjăm. Heidi găteşte friptură de porc – ştii doar cât de mult îţi place carnea de porc.

Îl luă pe bătrân de mână şi îl conduse în casă fără ca acesta să se împotrivească.

— Ce dezordine e aici, tată! Manfred se uită prin micul dormitor cu dezgust. Era evident că tatăl său dormise în mod repetat în pat fără să îl facă, pe podea erau împrăştiate haine murdare, iar mai multe farfurii şi câni care fuseseră folosite erau aşezate pe noptieră. Ce s-a întâmplat cu ultima menajeră adusă de Heidi?

— Nu-mi plăcea de ea, era diavolul împieliţat, mormăi Lothar. Fura zahărul, îmi bea coniacul. Am concediat-o.

Manfred se duse la dulap şi găsi o cămaşă albă, curată. Îl ajută pe bătrân să se dezbrace.

— Când ai făcut ultima dată o baie, tată? îl întrebă blând.

— Hei? îl cercetă Lothar cu privirea.

— Nu contează. Manfred încheie cămaşa tatălui său. Heidi o să-ţi găsească o altă menajeră. De data asta trebuie să încerci să o ţii mai mult de o săptămână.

Nu era vina bătrânului, încercă Manfred să-şi reamintească. Era vina închisorii care îi afectase judecata. Fusese un om liber şi mândru, un soldat şi un vânător, o creatură a sălbaticului deşert Kalahari. Nu poţi băga un

animal sălbatic într-o cuşcă. Heidi ar fi vrut ca bătrânul să locuiască împreună cu ei, iar acum Manfred se simţea vinovat că refuzase. Ar fi însemnat să cumpere o casă mai mare, dar ăsta era lucrul cel mai puţin important. Manfred nu îşi putea permite ca Lothar, îmbrăcat ca un muncitor negru, să rătăcească fără scop prin casă, să intre neinvitat în biroul lui când era în compania unor oaspeţi importanţi, să îi curgă mâncarea din gură şi să vorbească fără noimă în timpul cinei când se relaxa şi el. Nu, era mai bine pentru toţi şi mai ales pentru bătrân că locuia separat. Heidi o să-i găsească o altă menajeră care să îl îngrijească, dar simţi o vină usturătoare în timp ce îl conducea afară înspre Chevrolet, ţinându-l de braţ.

Conducea încet, nu cu mult mai repede decât mersul unui om, adunându-şi puterile pentru a face ce nu reuşise să facă de-a lungul anilor, de când Lothar fusese graţiat şi eliberat din închisoare în urma presiunilor lui Manfred.

— Mai ţii minte cum era înainte, tată? Când pescuiam împreună în Walvis Bay? îl întrebă şi în ochii bătrânului apăru o strălucire.

Trecutul îndepărtat era mult mai real pentru el decât prezentul, şi se lăsă bucuros în voia amintirilor, rememorând fără să ezite întâmplări şi nume ale persoanelor şi locurilor de demult.

— Spune-mi despre mama, tată, îl provocă Manfred în cele din urmă şi se urî pentru că îl atrăsese pe bătrân într-o capcană atât de atent pregătită.

— Mama ta era o femeie frumoasă, încuviinţă Lothar bucuros din cap, repetând ceea ce-i spusese lui Manfred de atâtea ori de când era copil. Avea părul de culoarea dunelor din deşert când soarele dimineţii le scălda în razele lui. O femeie frumoasă de descendenţă germană.

— Tată, zise Manfred blând. Nu îmi spui adevărul, nu-i aşa? îi vorbise ca unui copil neascultător. Femeia despre care tu spui că e mama mea, femeia care ţi-a fost soţie, a murit cu mult înainte ca eu să mă fi născut. Am o copie a

certificatului de deces semnată de un doctor englez din lagărul de concentrare. A murit de difterie.

Spunând asta nu putu să îl privească pe tatăl său, ci se uită înainte, prin parbriz, până când, lângă el, se auzi un sunet înăbuşit, stins şi, speriat, se întoarse repede către tatăl său. Lothar plângea, lacrimile îi alunecau pe obrajii lui bătrâni şi uscăţivi.

— Îmi pare rău, tată. Manfred trase Chevroletul pe marginea drumului şi opri motorul. N-ar fi trebuit să-ţi spun asta. Îşi scoase din buzunar batista albă şi i-o întinse tatălui său.

Lothar îşi şterse faţa încet, dar mâna îi era nemişcată, iar gândurile lui rătăcite părură a se încorda din cauza şocului.

— De câtă vreme ştii că ea e mama ta? îl întrebă pe un ton sigur şi hotărât.

Sufletul lui Manfred fu cuprins de teamă, sperase ca tatăl său să nege.

— A venit la mine prima dată când vorbeam în faţa parlamentului. M-a şantajat de dragul celuilalt fiu al ei. Era sub controlul meu. M-a ameninţat că va da în vileag faptul că eram fiul ei nelegitim şi că îmi va distruge candidatura dacă acţionam împotriva celuilalt fiu al ei. M-a provocat să te întreb dacă minţea în vreun fel, dar nu am găsit curajul necesar să fac asta.

— Este adevărat, încuviinţă Lothar din cap. Îmi pare rău, fiule. Te-am minţit doar ca să te protejez.

— Ştiu.

Manfred ajunse la mâna osoasă a bătrânului şi i-o luă într-a lui, în timp ce acesta continuă:

— Când am găsit-o în deşert, era atât de tânără şi neajutorată – şi frumoasă. Eu eram tânăr şi singur – eram numai noi doi şi pruncul ei, singuri în deşert. Ne-am îndrăgostit unul de altul.

— Nu trebuie să-mi dai explicaţii, îi spuse Manfred, dar Lothar nu păru să îl audă.

— Într-o noapte doi boşimani au pătruns în tabăra

noastră. Credeam că sunt jefuitori, că veniseră să ne fure caii şi taurii. I-am urmărit şi i-am ajuns din urmă până când s-a crăpat de ziuă. I-am împuşcat înainte să ajung în bătaia săgeţilor lor otrăvite. Aşa ne comportam atunci cu animalele alea brune, mici şi periculoase.

— Da, tată, ştiu.

Manfred citise despre istoria conflictelor poporului său cu triburile de boşimani şi despre cum îi distruseseră.

— Atunci nu ştiam, dar se pare că ea trăise alături de aceşti doi boşimani înainte ca eu să o găsesc. O ajutaseră să supravieţuiască în deşert şi o îngrijiseră când dăduse naştere primului copil. Ajunsese să îi iubească, ba chiar îi striga „bunicul” şi „bunica”. Scutură din cap cu nedumerire, incapabil încă să înţeleagă această relaţie dintre o femeie albă şi nişte sălbatici. Habar nu aveam şi i-am împuşcat fără să-mi dau seama ce însemnau pentru ea. Dragostea ei pentru mine s-a transformat într-o ură amară. Înţeleg acum că dragostea ei nu avea cum să fi fost foarte profundă, era poate doar singurătate şi recunoştinţă, fără să fie dragoste deloc. A început să mă urască, iar ura s-a abătut şi asupra copilului meu pe care îl purta în pântec. Asupra ta, Manie. M-a obligat să te iau din clipa în care te-ai născut. Ne-a urât pe amândoi atât de puternic, încât nu voia să te mai vadă vreodată. Eu te-am îngrijit de atunci încolo.

— Mi-ai fost şi tată, şi mamă, zise Manfred plecându-şi capul, ruşinat şi furios pe sine că îl obligase pe bătrân să-şi reamintească de acele evenimente tragice şi pline de cruzime. Ceea ce mi-ai spus explică atât de mult din ceea ce n-am putut niciodată să înţeleg.

— *Ja*. Lothar îşi şterse cu batista albă lacrimile atunci izbucnite. M-a urât, dar vezi tu, eu încă o iubesc. Oricât de crudă s-ar fi arătat cu mine, eu eram obsedat de ea. Asta e motivul pentru care am ajuns la nebunia cu jaful. Mi-am pierdut minţile şi asta m-a costat un braţ. Ridică mâneca goală. Mi-am pierdut şi libertatea. E o femeie dură. E o femeie fără milă. N-ar ezita să distrugă pe oricine şi orice i-

ar sta în cale. E mama ta, dar fii cu băgare de seamă în privinţa ei, Manie. Ura ei este teribilă. Bătrânul se întinse şi apucă braţul fiului său, scuturându-l cu putere. Nu trebuie să ai de-a face cu ea, Manie. Te va distruge şi pe tine la fel cum a făcut şi cu mine. Promite-mi că nu vei avea de-a face nici cu ea, nici cu familia ei vreodată.

— Îmi pare rău, tată, scutură Manie din cap. Sunt deja legat de ea prin fiul ei – şi ezită să rostească următoarele cuvinte –, prin fratele meu, prin fratele meu vitreg, Shasa Courtney. S-ar părea că sângele nostru şi destinele noastre sunt într-atât de amestecate încât nu ne vom putea elibera niciodată unul de altul.

— Of, fiule, fiule, se lamentă Lothar De La Rey. Fii cu băgare de seamă – te rog să fii cu băgare de seamă.

Manfred întinse mâna spre cheie ca să pornească motorul, dar se opri înainte de a o atinge.

— Spune-mi, tată. Ce simţi pentru femeia asta acum – pentru mama mea?

Lothar rămase tăcut o secundă înainte de a răspunde:

— O urăsc aproape la fel de mult pe cât o iubesc.

— E straniu cum putem să iubim şi să urâm în acelaşi timp. Manfred scutură din cap cu uimire. O urăsc pentru ceea ce ţi-a făcut ţie, o urăsc pentru tot ceea ce reprezintă, şi totuşi, sângele ei mă cheamă către ea. În cele din urmă, lăsând orice altceva deoparte, Centaine Courtney este mama mea, iar Shasa Courtney este fratele meu. Dragostea sau ura – care va învinge, tată?

— Mi-aş dori să-ţi pot spune, fiule, şopti Lothar cu nefericire. Nu pot decât să-ţi repet ceea ce ţi-am spus deja. Fii cu băgare de seamă în privinţa lor, Manie. Mamă şi fiu, amândoi sunt nişte adversari periculoşi.

Erau aproape douăzeci de ani de când Marcus Archer era proprietarul fermei Rivonia. Cumpărase mica proprietate de cinci acri înainte ca zona să devină una la modă. Acum terenurile de agrement şi pajiştile de la Johannesburg

Country Club, cel mai exclusivist club privat din Witwatersrand, se întindeau până în vecinătatea proprietăţii lui Marcus. Administratorii de la Country Club îi oferiseră de cincisprezece ori preţul iniţial, mai mult de o sută de mii de lire, dar Marcus refuzase ferm să vândă. Pe toate celelalte terenuri care înconjurau Rivonia, noii proprietari prosperi – antreprenori, agenţi de bursă şi doctori faimoşi – îşi construiseră case pretenţioase, majoritatea în stilul celor de la ferme, care erau acum la modă, sau cu olane din argilă roz, replici pline de imaginaţie ale haciendelor mexicane sau ale vilelor mediteraneene, şi înconjuraseră clădirile principale cu padocuri şi grajduri, cu terenuri de tenis şi cu piscine, cu peluze întinse a căror iarbă devenea, în urma îngheţurilor iernii, de culoarea frunzelor de tutun uscate.

Marcus Archer refăcuse acoperişul vechii case de la fermă, văruise pereţii în alb şi plantase tufe de arbore-le-templu şi de bougainvillea, lăsând vegetaţia să se dezvolte sălbatică şi neîngrijită, astfel încât, chiar şi de la gardul proprietăţii sale, casa era ascunsă cu desăvârşire.

Deşi zona devenise acum în bună măsură un bastion al elitei bogătaşilor albi, cei de la Coutiy Club angajaseră un număr mare de chelneri, de ajutoare la bucătărie, de îngrijitori şi de băieţi de mingi pentru terenurile de golf, astfel încât feţele negre nu ieşeau în evidenţă, aşa cum s-ar fi întâmplat pe străzile din alte suburbii ale albilor bogaţi. Prietenii lui Marcus şi aliaţii săi politici puteau să vină şi să plece fără să trezească un interes nedorit. Deci Puck’s Hill, după cum Marcus îşi redenumise de curând ferma, devenise treptat locul de întâlnire pentru unii dintre cei mai activi oameni din mişcările naţionaliste africane, pentru liderii conştiinţei negre şi ai compatrioţilor lor albi, pentru cei care mai rămăseseră din vechiul Partid Comunist.

Era astfel firesc ca Puck’s Hill să fie ales sediul unde să se plănuiască şi să se coordoneze campania finală de nesupunere civică a negrilor care era pe punctul de a începe. Cu toate acestea, cei care se strânseseră sub

acoperişul lui Marcus Archer nu se comportau ca un grup unit pentru că, deşi obiectivul lor final era acelaşi, viziunile lor asupra viitorului erau diferite în multe privinţe.

Mai întâi de toate era vechea gardă din Congresul Naţional African condusă de doctorul Xuma. Ei erau conservatorii angajaţi în negocieri greoaie, cu reprezentanţii civili albi, parte din sistemul inflexibil.

— Vă ocupaţi cu asta încă din 1912, atunci când a fost format ANC-ul, îi spuse Nelson Mandela. E timpul să înceapă confruntările, să ne impunem voinţa în faţa burilor.

Nelson Mandela era un tânăr avocat, având biroul în Witwatersrand, în parteneriat cu un alt activist pe num Oliver Tambo. Împreună căutau să obţină conducerea organizaţiei de tineret în ierarhia Congresului.

— Este timpul să trecem la acţiuni directe. Nelson Mandela se aplecă în faţă pe scaun şi privi de-a lungul mesei de bucătărie. Bucătăria era cea mai mare încăpere de la Puck’s Hill şi toate întrunirile lor aveau loc aici. Am gândit un program de boicoturi, de greve şi de nesupunere civică, spuse el. Mandela vorbea în engleză şi Moses Gama, aflat aproape de capul mesei, îl privea impasibil, dar în tot acest timp mintea lui fugea înaintea cuvintelor vorbitorului, făcând presupuneri şi estimări. Şi el, asemenea tuturor celor prezenţi, era conştient de miza care exista între ei. Nu era nici măcar un bărbat prezent în acea cameră care să nu poarte în sine visul ca într-o zi să îi conducă pe ceilalţi, ca într-o zi să fie preamărit ca liderul absolut al întregii Africi de Sud.

Cu toate acestea faptul că Mandela vorbea în engleză indica o realitate pregnantă cu care ei trebuiau să se confrunte: erau cu toţii diferiţi. Mandela făcea parte din tribul Tembu, Xuma din tribul Zulu, iar Moses Gama din tribul Ovambo, şi în cameră se mai aflau încă alţi şase reprezentanţi ai unor triburi diferite.

„Ar fi mult mai uşor dacă noi, negrii, am fi toţi un singur popor”, gândi Moses, iar apoi, fără să vrea, se uită neliniştit

înspre cei din tribul Zulu care stăteau împreună de partea cealaltă a mesei. Ei formau majoritatea, nu doar în această cameră, ci şi în ţară. Dacă ar face o alianţă cu albii? Era un gând îngrijorător, dar îl alungă cu hotărâre. Cei din tribul Zulu erau cei mai mândri şi cei mai independenţi dintre triburile războinice. Înainte de invazia omului alb, ei cuceriseră toate popoarele vecine şi le subjugaseră. Chaka, regele tribului Zulu, îi numise câinii lui. Pentru că erau mulţi şi datorită tradiţiei lor războinice era aproape sigur că primul preşedinte negru din Africa de Sud va fi din tribul Zulu sau cineva foarte apropiat tribului. Legături de căsătorie – nu era prima dată când Moses se gândea la asta cu ochii mijiţi; oricum venise vremea să se căsătorească. Avea aproape patruzeci şi cinci de ani. O fecioară de sânge regal din tribul Zulu? Reţinu ideea pentru a o lua în calcul mai târziu şi se concentră asupra spuselor lui Nelson Mandela.

Omul avea charismă şi un aspect impunător, şi era coerent şi convingător, un rival – un rival foarte periculos. Moses recunoscu acest lucru după cum o făcuse adeseori şi înainte. Erau cu toţii rivali. Totuşi, Liga Tinerilor din ANC era sursa puterii lui Nelson Mandela, nişte tineri năvalnici şi dornici de acţiune şi chiar şi acum Mandela sugera precauţie, temperând chemarea la acţiune prin formularea unor rezerve.

— Nu trebuie să existe violenţă gratuită, spunea. Nu trebuie să cauzăm pagube proprietăţilor private sau să punem în pericol viaţa oamenilor – şi deşi Moses Gama dădea din cap cu înţelepciune, se întreba câtă chemare vor avea spusele lui printre membrii din Liga Tinerilor. N-ar prefera oferta unei victorii sângeroase şi glorioase? Asta era un alt aspect care trebuia luat în consideraţie.

— Trebuie să arătăm calea poporului nostru, trebuie să demonstrăm că suntem cu toţii parte din aceeaşi organizaţie, spuse Mandela, iar Moses Gama zâmbi în sinea lui.

Numărul total de membri ai ANC-ului era de şapte mii, în timp ce sindicatul secret al minerilor condus de Moses număra aproape de zece ori mai mult. Ar fi putut de asemenea să îi reamintească lui Mandela şi tuturor celorlalţi de susţinerea de care se bucura printre cei mai bine plătiţi şi cei mai strategic plasaţi dintre reprezentanţii populaţiei negre. Moses se întoarse uşor şi îl privi pe bărbatul care stătea lângă el şi simţi un val de afecţiune pe care şi-l stăpâni cu greu. Hendrick Tabaka fusese alături de el, ca şi acum, timp de douăzeci de ani.

Negrul Hendrick era un bărbat masiv, la fel de înalt ca Moses, dar mai lat în umeri şi mai gros în talie, având braţe musculoase. Capul îi era rotund şi chel asemenea unei ghiulele şi însemnat de cicatrice de la luptele şi bătăliile de demult. Dinţii din faţă îi lipseau, iar Moses îşi aminti cum murise omul alb care îi făcuse asta.

Era fratele vitreg al lui Moses, aveau acelaşi tată, un şef al tribului Ovambo, dar mame diferite. Era singurul om din întreaga lume în care Moses avea încredere, o încredere pe care nu i-o dăruise cu uşurinţă, ci care fusese câştigată de-a lungul celor douăzeci de ani. Era singurul negru din încăpere care nu îi era rival, ci îi era camarad şi în acelaşi timp servitor loial. Negrul Hendrick îl privi şi dădu din cap fără să zâmbească, iar Moses îşi dădu seama că Nelson Mandela terminase de vorbit şi că toate privirile erau îndreptate asupra lui în aşteptarea unui răspuns. Se ridică încet, conştient de impresia pe care o făcea, văzând în ochii lor respect. Nici chiar duşmanii lui care erau prezenţi nu putură să îşi ascundă întru totul veneraţia pe care acesta o inspira.

— Tovarăşi, începu el. Fraţii mei. Am ascultat ceea ce a spus bunul meu frate Nelson Mandela şi sunt de acord cu fiecare cuvânt rostit. Sunt însă câteva chestiuni pe care aş vrea să le adaug – şi vorbi preţ de aproape o oră.

În primul rând le propuse un plan detaliat pentru a declanşa o serie de greve ilegale în minele unde forţa de

muncă era controlată de sindicatele lui.

— Grevele vor susţine o campanie de nesupunere civică, dar nu vom declanşa o grevă generală care să le ofere burilor scuza de a porni nişte acţiuni aspre împotriva noastră. Ne vom limita doar la câteva mine şi grevele nu vor fi pe o perioadă îndelungată, vor dura doar atât cât să afecteze producţia de aur şi să scoată din sărite conducerea, iar apoi oamenii se vor putea întoarce la lucru. O să-i muşcăm de călcâie ca un terrier care stârneşte un leu, gata să fugă în clipa în care leul se întoarce. Dar va fi un avertisment. Îi va face să îşi dea seama de puterea noastră şi de ceea ce s-ar întâmpla dacă am declanşa o grevă generală.

Văzu cât de impresionaţi fură cu toţii de planul lui şi când supuse la vot propunerea, aceasta fu aprobată în unanimitate. Era o altă mică victorie care contribuia la prestigiul şi influenţa lui în cadrul grupului.

— Pe lângă greve aş mai propune şi boicotarea tuturor afacerilor albilor de la Witwatersrand pe durata campaniei de nesupunere civică. Oamenii vor putea să-şi cumpere obiectele de primă necesitate numai din magazinele deţinute şi conduse de oamenii de afaceri negri.

Hendrick Tabaka era proprietarul a peste cincizeci de magazine generale din oraşul negrilor de-a lungul filonului aurifer, iar Moses Gama era partenerul lui din umbră. Îi văzu pe ceilalţi opunându-se propunerii, iar Mandela obiectă.

— Va cauza poporului nostru greutăţi nemeritate, spuse. Mulţi dintre ei trăiesc în zone unde pot face afaceri doar cu oamenii albi.

— Atunci trebuie să se mute în zonele unde afacerile sunt deţinute de negri şi le va face bine să înveţe că lupta cere sacrificii din partea noastră, a tuturor, îi răspunse Moses liniştit

— Un asemenea boicot va fi imposibil de realizat, insistă Mandela şi de această dată Hendrick Tabaka luă cuvântul:

— Îi vom folosi pe Bivoli ca să ne asigurăm că oamenii se vor supune, mârâi el, iar acum cei mai conservatori dintre membrii Consiliului se arătară cu adevărat nemulţumiţi.

Bivolii erau bătăuşii sindicatului. Hendrick Tabaka era comandantul lor şi erau recunoscuţi pentru acţiunile rapide şi nemiloase. Se apropiau prea mult de ideea unei armate politice private pentru a nu îi nelinişti pe unii dintre cei prezenţi, iar Moses Gama se încruntă uşor. Fusese o greşeală din partea lui Hendrick să aducă vorba despre ei. Moses îşi ascunse mâhnirea când, în urma votului, decizia de a declanşa un boicot împotriva comercianţilor albi din Witwatersrand şi de a acţiona în forţă fu respinsă. Era o victorie pentru Mandela şi pentru cei cu viziuni moderate din jurul său. Până acum scorul era egal, dar Moses nu terminase încă.

— Ar mai fi o singură chestiune pe care aş dori să o aduc în discuţie înainte de a ne retrage. Aş dori să mă refer la posibilele consecinţe ale campaniei de nesupunere civică. Cum vom reacţiona dacă acţiunea va fi strivită prin intervenţii nemiloase ale poliţiei albe, urmate de acţiuni violente împotriva liderilor negri şi de promulgarea unor legi opresive şi mai draconice? întrebă el. Vom continua prin a răspunde cu blândeţe şi servitute, ne vom scoate pentru totdeauna pălăriile şi vom mormăi „Da, stăpânul meu alb! Nu, stăpânul meu alb!”?

Se opri şi îi studie pe ceilalţi, observând neliniştea pe care o bănuise pe chipurile conservatorilor şi pe a lui Xuma, dar nu pentru ei vorbise. La celălalt capăt al mesei se găseau doi bărbaţi tineri, până în patruzeci de ani. Erau observatori din partea conducerii Ligii Tinerilor din cadrul ANC şi Moses ştia că amândoi militează pentru acţiuni în forţă. Ceea ce urma să spună le era adresat lor şi ştia că aceştia îi vor transmite cuvintele mai departe către ceilalţi tineri războinici. Putea să declanşeze astfel surparea susţinerii lui Nelson Mandela printre tineri şi transferul acestei susţineri către un lider care era pregătit să le ofere

sângele şi focul pe care le râvneau.

— Propun constituirea unei aripi militare a ANC, spuse Moses, trupe de luptă alcătuite din bărbaţi antrenaţi, pregătiţi să moară pentru cauză. Vom numi această armată *Umkhonto we Sizwe*, Lancea Naţiunii. Neştiuţi de nimeni, să călim în foc această lance. Să îi ascuţim tăişul precum cel al unei lame, să o ţinem ascunsă, dar la îndemână, întotdeauna gata să lovească. Folosise acel ton care îţi dădea fiori şi care îi era caracteristic şi văzu cum cei doi bărbaţi de la capul mesei se agitau nerăbdători, cu chipurile aprinse de nădejde. Să îi alegem pe cei mai inteligenţi şi mai neînfricaţi dintre tinerii noştri şi să îi transformăm în războinici asemenea strămoşilor noştri. Se opri şi chipul i se umplu de dispreţ. Printre noi se află şi bătrâni, iar aceştia sunt înţelepţi. Respect părul lor alb şi experienţa lor. Dar ţineţi minte, tovarăşi, viitorul le aparţine tinerilor. Există o vreme a cuvintelor alese, iar noi le-am auzit rostite în acest consiliu – de multe ori, de prea multe ori. Există însă şi o vreme a acţiunilor, a acţiunilor curajoase şi aceasta este lumea tinerilor.

Când în cele din urmă Moses Gama se aşeză din nou, văzu că îi mişcase profund, pe fiecare într-un mod aparte. Bătrânul Xuma dădea neîntrerupt din cap şi buzele îi fremătau. Ştia că vremea sa trecuse. Nelson Mandela şi Oliver Tambo îl priveau impasibili, dar văzu cum furia din inimile lor urca în priviri. Frontul fusese trasat, iar ei îşi recunoşteau duşmanul. Şi totuşi, mai important decât altceva, văzu expresia de pe chipurile celor doi reprezentanţi ai Ligii Tinerilor. Era privirea unor oameni care îşi găsiseră o nouă stea pe care să o urmeze.

— De când ai devenit atât de profund interesată de antropologia arheologică? întrebă Shasa Courtney în timp ce desfăcea paginile ziarului *Cape Times* şi schimbă de la pagina financiară la secţiunea de sport de la sfârşit.

— A fost una dintre specializările mele, îi atrase Tara

atenţia. Vrei să-ţi mai torn încă o ceaşcă de cafea?

— Îţi mulţumesc, draga mea. Sorbi o înghiţitură de cafea înainte de a continua. Şi cât intenţionezi să stai?

— Profesorul Dart va ţine o serie de patru conferinţe pe parcursul mai multor zile. Va discuta despre toate excavaţiile făcute, începând cu prima sa descoperire, craniul Taung, şi până la cele făcute în prezent. A reuşit să coreleze toate materialele strânse cu ajutorul unuia dintre noile computere electronice.

Ascuns de ziar, Shasa zâmbi amintindu-şi de Marylee de la MIT şi de computerul ei IBM 701. Nu l-ar fi deranjat ca în curând să facă el însuşi o vizită în Johannesburg.

— Sunt nişte chestiuni absolut fascinante, spuse Tara, şi totul se potriveşte cu noile descoperiri de la Sterkfontein şi de la Makapansgat. Se pare că într-adevăr Africa de Sud a fost primul leagăn al omenirii şi că Australopithecus este strămoşul nostru direct.

— Deci vei fi plecată cel puţin patru zile? o întrerupse Shasa. Ce se va întâmpla cu copiii?

— Am vorbit cu mama ta. Va fi fericită să vină şi să stea la Weltevreden cât voi fi plecată.

— Nu voi putea să te însoţesc, preciză Shasa. Urmează o nouă sesiune în legătură cu ordonanţa de rectificare a Legii penale şi e nevoie să fim cu toţii prezenţi în parlament. Aş fi putut să te duc cu avionul nostru – acum va trebui să zbori cu Viscountul companiei aeriene.

— Ce păcat, oftă Tara. Ţi-ar fi făcut şi ţie plăcere. Profesorul Dart ţine nişte prelegeri fascinante.

— Vei sta la apartamentul de la Carlton, bineînţeles. E nelocuit acum.

— Molly a aranjat să stau la una dintre prietenele ei, la Rivonia.

— Una dintre prietenele ei bolşevice, presupun. Shasa se încruntă uşor. Încearcă să nu mai ajungi în arest de data asta. Aşteptase o ocazie ca să vorbească cu ea despre activismul ei politic, aşa că îşi coborî ziarul şi o privi

insistent, dar îşi dădu seama că nu era momentul potrivit şi se rezumă la a da din cap. Micii tăi orfani şi soţul tău văduv vor încerca să se descurce fără tine câteva zile.

— Cu mama ta şi cu şaisprezece servitori sunt convinsă că veţi supravieţui, zise ea tăios, dând frâu liber pentru o clipă iritării.

Marcus Archer o întâmpină la aeroport. Era amabil şi amuzant şi, în timp ce ascultau Mozart la radioul din maşină, în drum spre Rivonia, Marcus discută despre opera şi viaţa compozitorului. Ştia cu mult mai multe despre muzică decât ea şi, deşi îi ascultă dizertaţia cu plăcere şi cu atenţie, era totuşi conştientă de duşmănia lui. Niciunul din ei nu pomeni numele lui Moses Gama. Molly spusese că era homosexual, primul pe care îl cunoscuse şi despre care ştia sigur, şi se întrebă dacă toţi urau femeile. Puck's Hill era o încântare, cu acoperişul de stuf şi cu vegetaţia sălbatică, totul atât de diferit faţă de splendoarea artificială de la Weltevreden.

— Îl vei găsi la capătul verandei din faţă, spuse Marcus în timp ce parca maşina sub unul dintre eucalipţii din spatele casei. Era prima oară când se referea la Moses, dar nici măcar acum nu-i rosti numele. Se îndepărtă, iar ea rămase nemişcată în urma lui.

Nu ştiuse cum să se îmbrace, deşi îşi imagina că el nu ar fi fost de acord cu pantalonii. Aşa că alesese o fustă lungă şi largă făcută dintr-un material ieftin, dar colorat pe care îl cumpărase din Swaziland, la care asortase o bluză verde, simplă, de bumbac şi încălţase o pereche de sandale. Totodată nu fusese sigură dacă ar trebui să se fardeze şi făcuse un compromis alegând un ruj de un roz stins şi foarte puţin rimel. I se păru că arăta destul de bine când se văzu în oglinda din toaleta femeilor de la aeroport, în timp ce îşi pieptăna părul creţ şi des de culoarea castanei, dar fu brusc lovită de gândul că pentru el pielea ei palidă va fi insipidă şi neatrăgătoare.

Acum, stând singură în lumina soarelui, fu din nou

încercată de îndoieli şi de acel sentiment teribil al unei nepotriviri. Dacă Marcus ar fi fost acolo l-ar fi rugat să o conducă din nou la aeroport, dar el dispăruse, aşa că îşi luă inima în dinţi şi începu să păşească încet de-a lungul casei văruite în alb.

Se opri la colţ şi privi de-a lungul verandei acoperite. Moses Gama era aşezat la o masă din celălalt capăt, cu spatele la ea. Masa era plină de cărţi şi de cele necesare scrisului. Era îmbrăcat într-o cămaşă albă de lucru descheiată la gât, contrastând cu pielea lui neagră ca antracitul. Îşi ţinea capul aplecat şi scria repede pe un carnet.

Ea păşi cu timiditate pe verandă şi, deşi se apropia fără zgomot, el îi simţi prezenţa şi se întoarse brusc când ea parcursese jumătate din distanţa care îi despărţea. Deşi el nu zâmbi, i se păru că vede totuşi plăcere în privirea sa în timp ce se ridică şi veni să o întâmpine. Nu încercă să o îmbrăţişeze sau să o sărute, iar ea era mulţumită pentru că asta demonstra că el era diferit, în schimb o conduse spre celălalt scaun de lângă masă şi o invită să se aşeze.

— Eşti bine? întrebă. Copiii tăi sunt bine? Politeţea africană înnăscută, mai întâi întrebările generale, iar apoi oferirea unei băuturi răcoritoare: Să-ţi dau o ceaşcă de ceai. Îi turnă ceaiul de pe tava care era deja pe biroul lui aflat în dezordine, iar ea sorbi cu plăcere. Îţi mulţumesc că ai venit, zise.

— Am venit de îndată ce Molly mi-a transmis mesajul tău, aşa cum ţi-am promis.

— O să-ţi ţii mereu promisiunea pe care mi-ai făcut-o?

— Întotdeauna, răspunse ea cu sinceritate, iar el o privi cu atenţie.

— Da, dădu el din cap. Cred că o vei face.

Ea nu îi mai putu susţine privirea, părându-i-se că sufletul i se usucă în piept. Se uită în jos, către masă, la hârtiile din faţa ei pe care el le scrisese de mână.

— Un manifest, zise, urmărindu-i privirea. Un plan de

viitor.

Alese şase foi de hârtie şi i le întinse. Lăsă la o parte ceaşca de ceai şi le luă din mâna lui, tremurând uşor când degetele li se atinseră. Era rece – ăsta era unul dintre lucrurile pe care şi le amintea.

Citi hârtiile, atenţia crescându-i cu cât citea mai mult, iar când termină îşi ridică din nou privirea asupra lui.

— Parcă ai scrie poezie prin felul în care îţi alegi cuvintele, iar asta face adevărul să fie mai luminos, îi şopti.

Rămaseră pe veranda răcoroasă şi vorbiră, în timp ce afară soarele strălucitor al savanei arunca deasupra pomilor umbre negre şi însufleţite ca şi cum ar fi fost nişte forme tăiate în hârtie, în vreme ce amiaza se topea în văpaie.

Nu era nimic trivial în discuţia lor, tot ceea ce spunea el era încântător şi convingător şi părea că o inspira şi pe ea; îşi dădu seama că propriile observaţii erau măsurate şi lucide şi văzu că reuşeşte să-i suscite şi să-i menţină interesul. Acum nu mai conta felul cum era îmbrăcată sau machiată, tot ceea ce era important acum erau cuvintele pe care le schimbau între ei şi coconul pe care îl ţeseau din acestea. Cu uimire ea realiză că ziua se scursese neobservată şi crepusculul Africii se aşternuse peste ei. Marcus veni să o ia şi să o conducă în dormitorul ei sărăcăcios mobilat.

— Vom pleca înspre muzeu în douăzeci de minute, îi spuse.

În sala de conferinţe a Muzeului Transvaal cei trei se aşezaseră în spate. În mulţime se mai aflau încă şase negri, dar Marcus stătea între ei doi. Un negru aşezat alături de o femeie albă ar fi trezit interesul şi chiar o anumită ostilitate. Tarei îi era greu să se concentreze asupra prelegerii ţinute de eminentul profesor şi, deşi nu se uită înspre el decât o dată sau de două ori, Moses Gama era cel care îi ocupa gândurile.

Întorcându-se la Puck’s Hill stătură până târziu în bucătăria întunecată, în timp ce Marcus trebăluia deasupra

plitei Aga, luând şi el parte la conversaţie şi în acelaşi timp pregătind masa, iar Tara, în ciuda faptului că era preocupată, îşi dădu seama că era o cină la fel de bună ca acelea pe care le lua la Weltevreden.

Trecuse deja de miezul nopţii când Marcus se ridică dintr-odată în picioare.

— Ne vedem mâine-dimineaţă, spuse, iar privirea pe care i-o aruncă Tarei păstra încă o dată o urmă de venin.

Nu putea să înţeleagă în ce fel îl jignise, dar în scurt timp asta nu mai contă fiindcă Moses o luă de mână.

— Vino, îi spuse blând, iar ea simţi cum i se înmoaie picioarele.

Mult timp după ce terminară ea rămase lipită de el, cu trupul scăldat de sudoare şi cu fiecare nerv contractându-se încă spasmodic, incontrolabil.

— Niciodată, şopti ea când putu să vorbească din nou. N-am cunoscut niciodată pe cineva ca tine. Mă înveţi lucruri despre mine însămi despre care n-aş fi bănuit că există. Eşti un magician, Moses Gama. Cum de ştii atât de multe despre o femeie?

El zâmbi uşor.

— Ştii că noi avem dreptul să ne luăm mai multe soţii. Dacă un bărbat nu le poate face pe toate fericite în acelaşi timp, atunci viaţa lui devine un chin. E nevoit să înveţe.

— Ai multe soţii? întrebă ea.

— Încă nu, răspunse. Dar într-o bună zi...

— O să o urăsc pe fiecare dintre ele.

— Mă dezamăgeşti, spuse el. Gelozia sexuală este un sentiment european prostesc. Dacă aş vedea asta la tine, te-aş dispreţui.

— Te rog, spuse ea în şoaptă, să nu mă dispreţuieşti niciodată.

— Atunci nu-mi da niciodată motiv, femeie, îi spuse el pe un ton autoritar, iar ea ştiu că de acum se află sub puterea lui.

Îşi dădu seama că cea dintâi zi şi cea dintâi noapte petrecute împreună, singuri şi neîntrerupţi de nimeni, fuseseră excepţionale. Îşi dădu de asemenea seama că el trebuie să fi renunţat la tot pentru ea şi că nu îi fusese uşor, căci erau mulţi alţii, sute, care aveau nevoie de el.

Era asemenea unui rege african care conducea un tribunal tribal pe veranda vechii case. Erau întotdeauna bărbaţi şi femei care aşteptau răbdători sub eucalipţii din curte să le vină rândul pentru a putea vorbi cu el. Erau tot felul de oameni, de la cei simpli şi needucaţi, sosiţi de curând din rezervaţiile din interiorul ţării, până la avocaţi şi oameni de afaceri sofisticaţi veniţi în propriile automobile.

Cu toţii aveau un lucru în comun – deferenta şi respectul pe care i le arătau lui Moses Gama. Unii dintre ei îşi loveau palmele în salutul tradiţional şi îl numeau *Babo* sau *Nkosi*, „tată” sau „stăpân”, alţii îi strângeau mâna în manieră europeană, dar Moses îi saluta pe fiecare în propriul lor dialect. „Cred că vorbeşte douăzeci de limbi”, îşi spuse Tara”.

De cele mai multe ori o lăsa să stea alături de el la masă şi explica prezenţa ei prin câteva cuvinte simple:

— Este o prietenă – puteţi să vorbiţi fără teamă.

Totuşi, de două ori îi ceru să plece, când vorbi cu doi dintre cei mai importanţi vizitatori şi altă dată le ceru tuturor să-l scuze la sosirea unui Ford sedan nou-nouţ din care coborî un bărbat negru, masiv ca un taur, chel, plin de cicatrice şi cu strungăreaţă.

— El este Hendrick Tabaka, fratele meu, spuse el, şi cei doi părăsiră veranda, plimbându-se unul lângă altul în grădina însorită, îndeajuns de departe încât Tara să nu-i audă.

Fu foarte impresionată de ceea ce văzu în acele zile şi îi întări sentimentul de veneraţie pentru acest om. Tot ceea ce făcea el, fiecare cuvânt pe care îl spunea marcau diferenţa sa faţă de ceilalţi, iar respectul şi adulaţia cu care îl copleşeau fraţii săi africani dovedeau că şi ei recunoşteau

în el figura cea mai importantă a viitorului.

Tara se simţea copleşită că fusese aleasă, că el îi acordase un interes aparte şi totuşi era deja întristată de conştiinţa că nici măcar o bucăţică din el nu îi va aparţine în totalitate. El aparţinea poporului său, iar ea trebuia să fie recunoscătoare pentru fărâmele preţioase din timpul lui pe care le putea petrece cu ea.

Chiar şi serile care urmară, spre deosebire de cea dintâi, fură pline de oameni şi de întâmplări. Rămâneau la masa din bucătărie cu mult după miezul nopţii, se adunau uneori chiar douăzeci de bărbaţi care fumau, râdeau, mâncau şi vorbeau. Erau discuţii, erau idei care aprindeau atmosfera întunecată a camerei şi licăreau precum aripile unor îngeri în aerul încăperii. Apoi, în tăcutele ore ale nopţii, făceau dragoste, iar ea se simţea de parcă propriul corp nu îi mai aparţinea, devenind proprietatea lui, iar el îl devora asemenea unui animal de pradă temut şi iubit. Întâlnise sute de chipuri necunoscute în acele trei zile şi trei nopţi care trecură atât de repede şi, deşi unele se pierdeau deja în ceaţă, abia întipărite în memorie, i se părea că intrase într-o familie nouă şi mare, răspândită pretutindeni, iar datorită protecţiei lui Moses Gama fusese imediat acceptată şi tratată cu încredere necondiţionată atât de negri, cât şi de albi.

În ultima seară de dinaintea întoarcerii în lumea ireală de la Weltevreden, la masa din bucătărie se aşează lângă ea un oaspete care îi câştigă imediat simpatia. Era o tânără femeie, cu cel puţin zece ani mai tânără decât Tara, abia trecută de douăzeci de ani, dar neobişnuit de matură pentru vârsta ei.

— Mă numesc Victoria Dinizulu, se prezentă ea. Prietenii îmi spun Vicky. Ştiu că dumneavoastră sunteţi doamna Courtney.

— Tara, o corectă Tara imediat. Nimeni nu îi spusese pe numele de familie de când părăsise Cape Town şi acum avea pentru ea o sonoritate neplăcută.

Fata zâmbi timid în semn de aprobare. Avea frumuseţea senină a unei madone negre, faţa rotundă ca o lună a celor de viţă nobilă din tribul Zulu, cu ochii mari, migdalaţi, şi buze pline, pielea de culoarea chihlimbarului întunecat, părul împletit într-un model complicat de codiţe.

— Te înrudeşti cu cei din neamul Courtney din Zululand? o întrebă pe Tara. Cu bătrânul general Sean Courtney şi cu Sir Garrick Courtney din Theuniskraal, lângă Ladyburg?

— Da. Tara încercă să ascundă şocul la auzirea acestor nume. Sir Garrick a fost bunicul soţului meu. Fiii mei sunt numiţi Sean şi Garrick după ei. De ce mă întrebi, Vicky. Cunoşti această familie?

— Oh, da, doamnă Courtney – Tara. Când zâmbi, chipul tinerei zuluse păru să strălucească asemenea unei luni întunecate. Cu mult timp în urmă, de-a lungul ultimului secol, bunicul meu a luptat de partea generalului Sean Courtney în războaiele tribului Zulu împotriva celor din Cetewayo, care au furat familiei mele domnia Zululandului. Bunicul meu, Mbejane, ar fi trebuit să fie rege. În schimb a devenit servitorul generalului Courtney.

— Mbejane! strigă Tara. Sigur. Sir Garrick Courtney a scris despre el în *Istoria Zululandului*. A fost slujitorul credincios al lui Sean Courtney până la moartea acestuia. Îmi amintesc că au venit aici împreună, pe aceste terenuri aurifere şi că mai târziu au plecat spre ceea ce astăzi este cunoscut sub numele de Rhodesia, pentru a vâna elefanţi.

— Ştii totul despre asta, râse Vicky cu plăcere. Tata obişnuia să-mi spună aceleaşi poveşti când eram mică. Tatăl meu încă mai locuieşte lângă Theuniskraal. După ce bunicul meu, Mbejane Dinizulu, a murit, tatăl meu i-a luat locul, devenind slujitorul bătrânului general. S-a dus cu el chiar şi în Franţa în 1916 şi a lucrat pentru el până când generalul a fost asasinat, în testamentul său, generalul i-a lăsat o porţiune din teritoriul Theuniskraalului, pe care să o utilizeze pe timpul vieţii şi o pensie de o mie de lire pe an. Sunt nişte oameni buni cei din familia Courtney. Bătrânului

meu tată încă îi mai dau lacrimile de fiecare dată când aminteşte numele generalului – Vicky se întrerupse brusc şi dădu din cap, întristându-se brusc. Viaţa trebuie să fi fost atât de simplă în acele vremuri, bunicul şi tatăl meu erau în mod ereditar căpetenii şi totuşi au fost mulţumiţi să-şi petreacă vieţile în slujba unui om alb şi, destul de bizar, l-au iubit pe omul acela, iar el, la rândul lui şi în felul lui, părea că îi iubeşte. Uneori mă întreb dacă ei n-au avut parte de o viaţă mai bună.

— Nici să nu te gândeşti la asta, rosti Tara printre dinţi. Cei din familia Courtney au fost mereu nişte baroni tâlhari fără inimă care v-au prădat şi v-au jefuit poporul. Adevărul şi dreptatea sunt de partea luptei voastre. Să nu ai nici cel mai mic dubiu în această privinţă.

— Ai dreptate, încuviinţă Vicky cu hotărâre. Dar câteodată e plăcut să te gândeşti la prietenia generalului cu bunicul meu. Poate că într-o zi vom putea fi prieteni din nou, prieteni egali, mai puternici în numele prieteniei.

— Cu fiecare nouă opresiune, cu fiecare nouă lege adoptată, perspectiva păleşte, spuse Tara aspru, iar eu devin din ce în ce mai ruşinată de rasa mea.

— Nu vreau să iau lucrurile în serios şi să mă întristez în seara asta, Tara. Să vorbim despre ceva vesel. Spui că ai doi fii.

Sean şi Garrick, numiţi după strămoşii lor. Povesteşte-mi despre ei, te rog.

Totuşi, gândul la copii, la Shasa şi la Weltevreden o făcea pe Tara să se simtă vinovată şi stânjenită şi, de îndată ce fu posibil, schimbă din nou subiectul.

— Acum vorbeşte-mi despre tine, Vicky, insistă Tara. Ce faci în Johannesburg, atât de departe de Zululand?

— Lucrez la spitalul Baragwanath, îi spuse Vicky.

Tara ştia că era unul dintre cele mai mari spitale din lume, cu siguranţă cel mai mare din emisfera sudică, cu 2.400 de paturi şi cu mai mult de 2000 de asistente şi medici, majoritatea negri, pentru că spitalul se ocupa

exclusiv de pacienţii de culoare. Toate spitalele, la fel ca şcolile, transportul şi majoritatea facilităţilor publice le erau interzise prin lege, în conformitate cu prevederile apartheidului.

Vicky Dinizulu era atât de modestă în recunoaşterea propriilor realizări, încât Tara reuşi cu greu să afle că era asistentă medicală calificată.

— Dar eşti atât de tânără, Vicky, protestă.

— Sunt altele şi mai tinere, râse fata din tribul Zulu. Râsul ei avea o muzicalitate plăcută.

„E un copil adorabil, se gândi Tara, zâmbind cu simpatie, iar apoi se corectă. Nu, nu un copil, ci o tânără femeie inteligentă şi competentă”.

Tara îi povesti şi ea despre clinica ei din Nyanga, despre problemele de malnutriţie, ignoranţă şi sărăcie cu care se confrunta, iar Vicky îi vorbi despre propriile experienţe şi despre soluţiile găsite pentru îngrozitoarele probleme cu care se confruntau în încercarea de a se îngriji de bunăstarea fizică a unei populaţii de ţărani care încerca să se adapteze existenţei urbane.

— Mi-a făcut plăcere să vorbesc cu tine, mărturisi Vicky în cele din urmă. Nu ştiu dacă am vorbit vreodată cu o femeie albă aşa cum am vorbit cu tine. Atât de natural, atât de relaxat, precum cu o – şi aici ezită – soră mai mare sau o prietenă apropiată.

— O prietenă apropiată. Da, îmi place asta, încuviinţă Tara. Şi Puck’s Hill este probabil unul dintre puţinele locuri din această ţară unde ne putem întâlni şi vorbi deschis.

În mod involuntar amândouă se uitară înspre capul mesei lungi din bucătărie. Moses Gama le privea atent, iar Tara îşi simţi stomacul zbătându-i-se ca un peşte pe uscat. Pentru câteva momente fusese în totalitate captivată de tânăra zulusă, dar acum sentimentele ei pentru Moses Gama reveniră cu puterea unui reflux. Uitase de Vicky, până când fata vorbi încet lângă ea.

— Este un om minunat – speranţa noastră pentru viitor.

Tara se uită la ea. Pe chipul lui Vicky Dinizilu se putea citi cultul eroului în timp ce îi zâmbea timid lui Moses Gama, iar Tara simţi gelozia ca pe o lovitură în stomac care îi produse greaţă şi pentru o clipă crezu că o să se îmbolnăvească.

Gelozia şi teama unei despărţiri iminente persistară chiar şi după ce Tara rămase singură cu Moses în noaptea aceea. Când făcură dragoste îşi dori să-l poată ţine în ea pentru totdeauna, ştiind că numai în astfel de momente el îi aparţinea cu adevărat. Simţi prea curând izbucnirea şi se zgudui de plăcere, şi strigă, implorând să nu se sfârşească, dar strigătul ei fu incoerent şi fără sens, iar apoi el se retrase din ea şi ea rămase nefericită.

Crezu că Moses adormise şi rămase întinsă lângă el ascultându-i respiraţia liniştită şi ţinându-l strâns în braţe, dar era treaz şi vorbi dintr-odată, făcând-o să tresară:

— Ai vorbit cu Victoria Dinizulu azi, spuse el, iar Tara făcu un efort ca să se gândească la prima parte a serii. Ce crezi despre ea? insistă el.

— Este o tânără minunată. Inteligentă şi în mod clar dedicată. O plac foarte mult. Încercă să fie obiectivă, dar sentimentul geloziei bolnăvicioase era acolo, în străfundul stomacului ei.

— Eu am invitat-o, spuse Moses. N-o mai întâlnisem înainte.

Tara vru să întrebe „De ce? De ce ai invitat-o?” Dar rămase tăcută, temându-se de răspuns. Ştia că instinctele îi fuseseră corecte.

— Face parte din familia regală a tribului Zulu, spuse el încet

— Da. Mi-a spus, şopti Tara.

— Este înzestrată după cum mi s-a spus, iar mama ei a dat naştere multor băieţi. Sunt mulţi băieţi în neamul Dinizulu. Va fi bună de soţie.

— Soţie? suflă Tara cu greu. Nu se aşteptase la asta.

— Am nevoie de o alianţă cu cei din tribul Zulu, este cel mai mare şi cel mai puternic dintre triburi. O să încep

imediat negocierile cu familia ei. O să-l trimit pe Hendrick la Ladyburg ca să se întâlnească rapid cu tatăl ei şi să facă aranjamentele. O să fie greu, face parte dintre cei cu viziuni tradiţionale, e împotriva căsătoriilor mixte dintre doi oameni din triburi diferite. Trebuie să fie o nuntă care să-i impresioneze pe cei din trib şi Hendrick trebuie să-l convingă pe bătrân că va face o alegere înţeleaptă.

— Dar, dar... Tara îşi dădu seama că începuse să se bâlbâie. Nici nu o cunoşti pe această fată. De-abia dacă aţi schimbat câteva cuvinte toată seara.

— Ce-are a face asta?

Era în mod sincer încurcat şi se aşeză pe marginea patului, apoi aprinse veioza a cărei lumină o orbi pe Tara.

— Uită-te la mine, îi spuse pe un ton autoritar apucând-o de bărbie şi ridicându-i faţa în lumină, privind-o cu atenţie pentru o clipă, iar apoi îndepărtându-şi degetele ca şi cum ar fi atins ceva dezgustător. Te-am judecat greşit, continuă el cu dispreţ. Credeam că eşti o persoană extraordinară. Un revoluţionar autentic, un prieten dedicat negrilor din această regiune, gata să facă orice sacrificiu. În schimb, aflu că eşti o femeie slabă, geloasă, plină de prejudecăţi ca toţi burghezii albi.

Salteaua se lăsă sub ea când Moses se ridică. Stătea în picioare lângă pat.

— Mi-am pierdut timpul, zise începând să-şi strângă hainele şi încă dezbrăcat se îndreptă înspre uşă.

Tara se aruncă agăţându-se de el pentru a-l împiedica să ajungă la uşă.

— Îmi pare rău. N-am vrut. Iartă-mă. Te rog, iartă-mă, îl imploră ea, iar el rămase rece, distant şi tăcut. Începu să plângă, lacrimile înăbuşindu-i vocea până când vorbele ei încetară să mai aibă sens.

Încet începu să alunece, având încă braţele în jurul lui, până când ajunse în genunchi, cuprinzându-i picioarele.

— Te rog, suspină ea. O să fac orice. Doar nu mă părăsi. O să fac orice, tot ce-mi ceri – numai să nu mă alungi.

— Ridică-te, spuse el în cele din urmă şi când ea stătu în faţa lui umilă, el îi spuse blând: îţi mai dau o şansă. Una singură, înţelegi? şi ea dădu sălbatic din cap, încă înecându-se cu suspine, fără să fie în stare să-i răspundă.

Se întinse înspre el ezitând şi văzând că el nu se trage înapoi îl apucă de mână şi îl duse înapoi în pat.

În timp ce se urcă din nou deasupra ei ştiu că era în sfârşit gata, pregătită întru totul. Avea să facă orice, orice i-ar fi cerut el.

În zori când se trezi îl găsi aplecat deasupra ei privind-o atent şi imediat retrăi teroarea nopţii trecute, teama dispreţului şi respingerii lui. Se simţea slabă şi speriată, pe punctul de a o năpădi lacrimile, dar el se purtă drăgăstos şi făcu dragoste cu ea într-o manieră tandră, plină de consideraţie, ceea ce o linişti şi o făcu să se simtă din nou întreagă şi plină de vitalitate. Apoi îi vorbi blând.

— O să mă încred în tine, îi spuse, iar recunoştinţa ei era atât de intensă încât o lăsă fără suflare. O să te accept ca pe una dintre noi, ca făcând parte din cercul nostru.

Ea încuviinţă din cap, dar nu putu vorbi, privindu-l ţintă în ochii lui înspăimântători.

— Ştii cum am luptat până acum, spuse, am jucat după regulile omului alb, dar el a făcut aceste reguli şi le-a plănuit astfel încât noi să nu putem învinge niciodată. Petiţii şi delegaţii, comisii de cercetare şi proteste – dar, în cele din urmă, întotdeauna sunt mai multe legi făcute împotriva noastră, guvernând fiecare aspect al vieţii noastre, cum muncim, unde locuim, unde avem voie să călătorim sau ce să mâncăm, unde să dormim sau pe cine iubim... Se întrerupse brusc şi pufni dispreţuitor. Va veni timpul când noi vom rescrie regulile. Mai întâi campania de nesupunere civică când, în mod deliberat, nu vom mai ţine cont de regulile care ne îngrădesc şi după asta... Acum expresia feţei lui era sălbatică. Şi după asta lupta va continua şi se va transforma într-o adevărată bătălie.

Ea rămase tăcută lângă el, privindu-l cu atenţie.

— Cred că vine o vreme când un bărbat care se confruntă cu o mare nenorocire trebuie să ridice suliţa şi să devină un războinic. Trebuie să se ridice şi să lovească.

O privea, aşteptând un răspuns.

— Da, dădu ea din cap. Ai dreptate.

— Astea sunt cuvinte, idei, Tara, îi spuse. Dar cum rămâne cu acţiunea? Eşti gata de acţiune?

Încuviinţă din cap.

— Sunt gata.

— Sânge, Tara, nu cuvinte. Omoruri, mutilări şi incendii. Sfâşieri şi distrugeri. Te simţi capabilă să te confrunţi cu toate astea, Tara?

Era îngrozită, confruntându-se în sfârşit cu realitatea, nu numai cu o grămadă de vorbe ameţitoare. Vedea deja în imaginaţia ei flăcările mugind în timp ce cuprindeau acoperişul de la Weltevreden şi sângele împrăştiat pe pereţi, umed încă, strălucind în lumina soarelui şi, în acelaşi timp, în curte vedea trupuri frânte de copii, ale propriilor copii, şi era pe punctul de a respinge aceste imagini, când Moses vorbi din nou.

— Să distrugem răul, Tara, ca să putem reconstrui o societate bună şi dreaptă. Vocea lui era joasă, dar convingătoare, exaltând-o ca un drog, iar imaginile crude îi dispărură din minte, privi dincolo de ele spre paradis, paradisul pământesc pe care îl vor construi împreună.

— Sunt pregătită, zise, iar în glasul ei nu se simţea nici cel mai mic tremur.

Asta se întâmpla cu o oră înainte ca Marcus să o ducă la aeroport ca să prindă avionul înapoi spre Cape Town. Stătură la masa de pe verandă, doar ei doi, iar Moses îi explică în detaliu ce trebuia făcut.

— *Umkhonto we Sizwe*, îi spuse. Lancea Naţiunii. Numele îi răsuna Tarei în cap şi strălucea ca oţelul şlefuit. Mai întâi trebuie să te retragi din toate activităţile liberale. Trebuie să abandonezi clinica.

— Clinica! exclamă ea. Of, Moses, sărmanii mei micuţi, cum se vor descurca... Se întrerupse brusc văzându-i expresia feţei.

— Ţie îţi pasă de nevoile fizice a o sută de oameni, zise. Pe mine mă interesează bunăstarea a douăzeci de milioane de oameni. Spune-mi ce-i mai important.

— Ai dreptate, şopti ea. Iartă-mă.

— Vei folosi campania de nesupunere civică drept scuză pentru a-ţi afirma dezamăgirea faţă de mişcarea de eliberare şi pentru a-ţi anunţa demisia din Black Sash.

— Dumnezeule, ce-o să spună Molly?

— Molly ştie, o asigură el. Molly ştie de ce faci asta. Te va ajuta cât de mult va putea. Bineînţeles că Serviciile Speciale te vor ţine sub supraveghere pentru o perioadă, dar când nu le vei mai oferi nimic să pună la dosar îşi vor pierde interesul şi te vor lăsa în pace.

— Înţeleg, încuviinţă ea din cap.

— Trebuie să te implici mai mult în activităţile politice ale soţului tău, să te întreţii cu partenerii lui parlamentari. Tatăl tău este chiar vicepreşedintele opoziţiei şi are acces la miniştrii din cabinet. Trebuie să ne fii şi ochi, şi urechi.

— Da, pot să fac toate astea.

— Mai târziu vei mai avea şi alte sarcini de îndeplinit. Mult mai dificile şi unele chiar periculoase. Îţi vei risca viaţa pentru această luptă, Tara?

— Pentru tine, Moses Gama, aş face mai mult. Aş renunţa de bunăvoie la această viaţă pentru tine, îi răspunse, şi când îşi dădu seama că vorbea sincer, el dădu din cap cu satisfacţie.

— Ne vom întâlni de câte ori vom putea, îi promise el. De fiecare dată când e sigur. Iar apoi o salută cu acele cuvinte care aveau să devină strigătul de mobilizare al campaniei de nesupunere civică: *Mayibuye*! *Afrika*!

Iar ea îi răspunse:

— *Mayibuye*! *Afrika*! Africa, fie ca ea să dăinuiască!

„Sunt o adulterină”, gândi Tara aşa cum se gândise în fiecare dimineaţă, în timp ce se aşeza la masă, la micul dejun, de-a lungul tuturor săptămânilor care trecuseră de când se întorsese din Johannesburg. „Sunt o adulterină”. Şi se gândi că asta trebuie să se vadă, precum un semn în frunte vizibil pentru toată lumea. Şi totuşi, Shasa o aşteptă plin de veselie când se întoarse, cerându-şi scuze că trimisese un şofer să o întâmpine la aeroport şi că nu venise el însuşi, întrebând-o dacă mica ei evadare ilicită cu Australopithecus îi făcuse plăcere.

— M-am gândit că ar fi trebuit să-ţi alegi pe cineva mai tânăr. Vreau să spun că la un milion de ani e puţintel cam bătrâior, nu-i aşa?

Iar de atunci relaţia lor continuă neschimbată.

Copiii, cu excepţia lui Michael, păreau a nu-i fi dus dorul deloc. Centaine se îngrijise de gospodărie cât timp fusese plecată cu obişnuitul pumn de fier într-o mănuşă cu aromă de bomboane şi, după ce o întâmpinară pe Tara cu sărutări supuse, dar stângace, copiii începură să vorbească numai despre ce făcuse sau spusese bunica, iar Tara îşi dădu seama cu durere că neglijase să le aducă daruri.

Doar Michael era diferit. În primele câteva zile nu o pierdu din ochi, ţinându-se după ea peste tot, insistând chiar să îşi petreacă preţioasa după-amiază de sâmbătă alături de ea la clinică, în timp ce fraţii săi îl însoţiră pe Shasa la stadionul de rugby Newlands pentru a vedea meciul dintre echipa Western Province şi cea alcătuită numai din negri, All Blacks, venită din Noua Zeelandă.

Compania lui Michael o ajută să mai aline puţin din suferinţa provocată de primele pregătiri făcute pentru închiderea clinicii. Trebui să le ceară celor trei asistente negrese să înceapă să îşi caute alte slujbe.

— Veţi primi bineînţeles salariul până vă veţi găsi alte posturi şi voi face tot ce voi putea ca să vă ajut.

Dar fu nevoită totuşi să suporte reproşul din ochii acestora.

Acum, aproape o lună mai târziu, într-o dimineaţă de duminică, stătea la masa de grădină de pe terasa umbrită de spalierele cu viţă-de-vie, în timp ce servitorii se agitau în jurul ei. Shasa citea cu voce tare pasaje din *Sunday Times*, dar nimeni nu îl asculta, Sean şi Garrick se contraziceau în legătură cu cine era cel mai bun fundaş din lume, în timp ce Isabella cerşea atenţia tatălui ei. Michael îi povestea cu o bogăţie de detalii subiectul unei cărţi pe care o citea, iar ea se simţi ca un impostor, o actriţă care juca un rol pentru care nu îşi învăţase replicile.

În cele din urmă, Shasa împături ziarul şi îl aruncă lângă scaun, cedând rugăminţilor Isabellei de a o lua în braţe, ignorând protestele Tarei, şi li se adresă:

— Toată lumea, atenţie, şedinţa e deschisă, iar pe ordinea de zi avem o chestiune serioasă şi anume ce vom face duminica asta.

Se declanşă o mică revoltă pe care Isabella o acoperi cu ţipete ascuţite – „Picnic! Picnic!” – şi în cele din urmă hotărâră să meargă la picnic, după ce Shasa îşi folosise autoritatea în favoarea fiicei sale.

Tara încercă să se eschiveze, dar, cum Michael era pe punctul de a izbucni în lacrimi, se înduplecă şi plecară cu toţii împreună, călare, urmaţi de servitorii care aduceau coşurile cu mâncare în micuţa şaretă. Ar fi putut bineînţeles să meargă cu maşina, dar drumul nu ar fi fost nici pe jumătate la fel de plăcut.

Shasa aranjase ca malurile iazului în care cădea cascada să fie consolidate cu cărămizi pentru a forma o piscină naturală şi construise o căsuţă de vară, cu acoperişul de stuf. Marea atracţie o constituia toboganul de cauciuc care cobora de-a lungul cascadei peste pietrele lucind ca sticla şi care te arunca în gol în apa verde a iazului, căderea fiind însoţită de urlete şi ţipete de veselie. Era o distracţie care îi ţinu pe copii ocupaţi întreaga dimineaţă şi de care nu se plictiseau niciodată.

Shasa şi Tara, în costume de baie, stăteau tolăniţi în

iarbă, pe mal, scăldaţi în lumina strălucitoare şi fierbinte a soarelui. În primele zile ale căsniciei obişnuiau să vină des aici, chiar înainte ca iazul să fie amenajat şi căsuţa de vară construită. Tara era de fapt convinsă că mai mulţi dintre copii fuseseră concepuţi pe iarba de pe mal. Ceva din atmosfera acelor zile se păstrase nealterat. Shasa deschise o sticlă de Riesling şi erau amândoi mai relaxaţi şi mai prietenoşi unul cu celălalt decât fuseseră de mulţi ani încoace.

Shasa simţi că era un moment bun, scoase sticla de vin din găleata cu gheaţă şi îi reumplu paharul Tarei înainte de a spune:

— Draga mea, trebuie să-ţi spun ceva foarte important pentru amândoi care ar putea să ne schimbe în mod semnificativ vieţile.

„Şi-a găsit o altă femeie”, gândi ea, pe jumătate îngrozită, pe jumătate uşurată, aşa că la început nu păru a înţelege ce îi spunea. Apoi, subit, gravitatea faptului se prăbuşi asupra ei. Shasa avea să li se alăture, avea să treacă de partea burilor. Avea să se înhăiteze cu unii dintre cei mai răi oameni pe care îi dăduse Africa. Acei arhitecţi supremi ai nefericirii, ai suferinţei şi ai opresiunii.

— Cred că mi se oferă ocazia să-mi folosesc talentele şi înzestrarea financiară pentru binele acestui pământ şi al oamenilor, spunea el în timp ce ea învârtea între degete piciorul paharului de vin, cu ochii coborâţi în lichidul auriu, neîndrăznind să îi ridice şi să îl privească pentru a nu-şi trăda gândurile.

— Am analizat problema din toate unghiurile şi am discutat-o şi cu mama. Cred că am o datorie faţă de ţară, faţă de familie şi faţă de mine însumi. Cred că trebuie să fac asta, Tara.

Era îngrozitor să vadă cum ultimele fructe viermănoase ale iubirii pe care o simţea pentru el se uscau şi cădeau, iar apoi, aproape instantaneu, se simţi liberă şi uşoară; povara fusese îndepărtată şi în locul ei fu copleşită de sentimente

contradictorii. Ceea ce simţea era atât de puternic, încât nu putea să îşi dea seama ce reprezintă, dar apoi ştiu că era vorba de ură.

Se întreba cum de putuse să se simtă vinovată faţă de el, se întreba cum de îl iubise odată. Vocea lui continua să bâzâie, justificându-se, încercând să scuze ceea ce era de nescuzat, dar ea ştia totuşi că nu îndrăznea să îl privească în ochi fără a se trăda. Simţea nevoia aproape irezistibilă de a ţipa la el. „Eşti la fel de crud, de egoist şi de hain ca şi ei!” şi de a-l lovi, de a se arunca cu unghiile asupra singurului său ochi, şi avu nevoie să-şi mobilizeze toată voinţa pentru a rămâne nemişcată şi tăcută. Îşi aminti spusele lui Moses şi se agăţă de cuvintele acestuia. Păreau singura oază de normalitate în toată această nebunie.

Shasa sfârşi explicaţia pe care o pregătise cu atâta grijă şi acum aştepta reacţia ei. Tara stătea pe pătura în carouri, cu picioarele strânse sub ea, cu privirea aţintită în paharul pe care îl ţinea în mână, iar el o privi aşa cum nu o mai privise de mult şi văzu că era încă frumoasă. Pielea îi era fină şi uşor bronzată, părul îi strălucea rubiniu în soare, iar sânii mari care îi plăcuseră dintotdeauna păreau a se fi împlinit din nou. Se simţea atras de ea şi aţâţat aşa cum nu mai fusese de multă vreme şi întinse mâna cu blândeţe şi îi atinse obrazul.

— Vorbeşte-mi, o invită el. Spune-mi ce crezi despre asta.

Ea îşi ridică bărbia şi îl privi în ochi. Pentru o clipă privirea ei impenetrabilă şi nemiloasă ca de leoaică îl îngheţă, dar apoi Tara zâmbi uşor şi ridică din umeri, iar el se gândi că greşise, că nu fusese ură ceea ce văzuse în ochii ei.

— Tu te-ai hotărât deja, Shasa. De ce ai nevoie de încuviinţarea mea? N-am reuşit niciodată să te opresc să faci ceea ce ţi-ai dorit. De ce să cred că aş reuşi să fac asta acum?

Shasa fu uimit şi uşurat, anticipase o luptă amară.

— Am vrut să-ţi spun motivele, spuse el. Vreau să ştii că amândoi dorim acelaşi lucru – prosperitate şi demnitate

pentru toţi cei care locuiesc în această ţară. Că avem moduri diferite de a urmări aceste scopuri şi că eu cred că mijloacele mele sunt mai eficiente.

— Repet, de ce ai nevoie de încuviinţarea mea?

— Am nevoie de cooperarea ta, o corectă el. Pentru că într-un fel această oportunitate depinde de tine.

— Cum? întrebă ea şi îşi îndreptă privirea spre locul în care copiii ţopăiau şi se bălăceau.

Doar Garrick nu era în apă. Sean îl ţinuse cu capul sub apă şi acum stătea pe margine, tremurând. Trupul lui fragil şi subţire era vânăt de frig. Se chinuia să-şi recapete răsuflarea, şi i se vedeau coastele în timp ce tuşea şi gâfâia.

— Garry, strigă ea ascuţit. Ajunge. Şterge-te şi îmbracă un jerseu.

— Oh, mamă, murmură el protestând, dar ea îl sfredeli din priviri.

— În clipa asta. Iar când el se îndreptă ezitant către căsuţa de vară, Tara se întoarse spre Shasa. Ai nevoie de cooperarea mea? Se simţea stăpână pe sine. Nu avea să îl lase să vadă ce simţea faţă de el şi faţă de intenţiile lui monstruoase.

— Nu te va surprinde să afli că Departamentul Siguranţei de Stat are un dosar destul de stufos pe numele tău.

— Ţinând cont de faptul că m-au arestat de trei ori, şi Tara zâmbi din nou, o grimasă fără umor, nu pot decât să-ţi dau dreptate, nu sunt surprinsă.

— Ei bine, draga mea, totul se reduce la faptul că ar fi imposibil pentru mine să am un loc în cabinet atât timp cât tu tulburi apele şi provoci scandaluri alături de suratele tale din Black Sash.

— Vrei să renunţ la activismul meu politic? Dar ce se va întâmpla cu dosarul meu? Vreau să spun că sunt o puşcăriaşă înrăită, înţelegi?

— Din fericire, serviciile de securitate te privesc cu o anumită indulgenţă amuzată. Am văzut o copie a dosarului

tău. Eşti evaluată ca o diletantă, naivă şi impresionabilă, şi foarte uşor de manipulat de către asociaţii tăi mai fanatici.

Era o insultă greu de suportat. Tara sări în picioare şi merse în grabă către malul iazului, o prinse pe Isabella de încheietură şi o trase afară din apă.

— Îţi ajunge şi ţie, domnişoară. Ignoră ţipetele de protest ale Isabellei şi o dezbrăcă de costumul de baie.

— Mă doare, se plânse Isabella în timp ce Tara îi freca părul cu un prosop şi apoi o înveli cu el.

Isabella fugi la tatăl ei, smiorcăindu-se încă şi împiedicându-se în prosop.

— Mămica nu mă lasă să înot. Se ghemui în poala lui.

— Viaţa e plină de nedreptăţi. Shasa o îmbrăţişă, iar ea suspină încă o dată şi apoi îşi sprijini cârlionţii uzi de umărul lui.

— Fie, sunt o diletantă ineficientă. Tara se aruncă din nou pe pătură. Îşi regăsise stăpânirea de sine, îşi strânse picioarele sub ea şi îl privi. Dar dacă refuz să renunţ? Dacă voi continua să fac ceea ce îmi spune conştiinţa?

— Tara, nu încerca să provoci o ceartă, spuse el liniştit.

— Tu obţii întotdeauna ce vrei, nu-i aşa, Shasa? încerca să-l întărâte, dar el scutură din cap, refuzând provocarea.

— Vreau să purtăm o discuţie logică şi calmă, spuse el, dar ea nu se putu stăpâni să nu îl batjocorească pentru dureroasa insultă.

— Eu aş obţine copiii – bănuiesc că ştii asta, avocaţii tăi cei inteligenţi trebuie să ţi-o fi spus.

— Fir-ar să fie, Tara, ştii că nu mă gândeam la asta, rosti Shasa cu răceală, dar îmbrăţişă copilul şi mai strâns, iar Isabella se întinse şi îi atinse bărbia.

— Eşti ţepos peste tot, murmură ea fericită, fără să fie conştientă de tensiunea dintre părinţi. Dar eu tot te iubesc, tăticule.

— Da, îngeraşul meu, şi eu te iubesc, spuse el, iar apoi către Tara: Nu te ameninţam.

— Încă nu, nuanţă ea. Dar asta urmează dacă te cunosc

eu bine – şi ar trebui să te cunosc.

— Nu putem să discutăm raţional?

— Nu e nevoie, capitulă Tara subit. Eram hotărâtă deja. Văzusem inutilitatea micilor noastre proteste. Ştiam de ceva vreme că e o pierdere de timp. Am neglijat copiii şi în timpul ultimei vizite la Johannesburg m-am gândit că ar trebui să mă reapuc de studii şi să las politica pe seama profesioniştilor. M-am hotărât deja să mă retrag din Black Sash şi să închid clinica sau să o las pe mâna altcuiva.

Se uită la ea stupefiat. Nu avea încredere în nicio victorie obţinută prea uşor.

— Ce vrei în schimb? întrebă el.

— Să mă întorc la universitate şi să obţin un doctorat în arheologie, spuse ea tăios. Mai vreau libertatea totală de a călători şi de a-mi urma cursurile.

— Batem palma, consimţi el bucuros, fără să încerce măcar să-şi ascundă uşurarea. Dacă nu-ţi bagi nasul în politică, poţi să mergi oriunde vrei şi oricând vrei.

Iar apoi, împotriva voinţei, ochii îi căzură pe sânii ei. Avea dreptate, se împliniseră frumos şi aproape că îi ieşeau din cupa subţire a sutienului de mătase. Se simţi cuprins de dorinţa fierbinte de a o avea.

Ea observă această privire pe chipul lui. O cunoştea prea bine, iar acum o revoltă. După tot ceea ce-i spusese, după insultele pe care i le aruncase cu atâta uşurinţă, după ce trădase tot ceea ce îi era drag şi sacru, ştia că nu ar mai fi putut niciodată să fie a lui. Îşi ridică sutienul şi se întinse după halat.

Shasa era încântat de târgul lor şi, deşi arareori bea mai mult de un pahar de vin, în această după-amiază termină sticla de Riesling, în timp ce el şi băieţii pregăteau mâncarea pe grătar.

Sean îşi luă în serios munca de bucătar asistent. Doar una sau două dintre bucăţile de carne ajunseseră pe jos, dar Sean le explică liniştit celor doi fraţi mai mici:

— Astea sunt ale voastre şi dacă nu o să atingeţi cu

dinţii, nici măcar nu o să simţiţi murdăria.

La masa din căsuţa de vară Isabella o ajuta pe Tara să pregătească salatele, îndopându-se după bunul plac cu sos în tot acest timp, iar apoi, când se aşezară la masă, Shasa îi făcu pe copii să se zguduie de râs cu poveştile pe care le spunea. Doar Tara nu participă la veselia generală.

Când copiii primiră permisiunea de a pleca de la masă, cu condiţia de a nu înota timp de o oră până se făcea digestia, Tara îl întrebă şoptit:

— La ce oră pleci mâine?

— Devreme, răspunse el. Trebuie să ajung în Johannesburg înainte de prânz. Lordul Littleton soseşte de la Londra cu avionul. Vreau să fiu acolo ca să-l întâmpin.

— Cât timp vei fi plecat de data asta?

— După lansarea oficială, eu şi David vom pleca în inspecţie, răspunse el.

Îi ceruse şi ei să participe la petrecerea care sărbătorea şi făcea publică deschiderea listelor de subscriere ale acţiunilor pentru noua mină Silver River. Ea găsise o scuză, dar observă că acum el nu repetase invitaţia.

— Deci vei fi plecat aproximativ zece zile?

În fiecare trimestru Shasa şi David făceau o inspecţie a tuturor filialelor companiei de la noul combinat chimic din golful Chaka şi până la fabricile de prelucrare a hârtiei din Eastern Transvaal şi mina de diamante H’ani din deşertul Kalahari, care era nava-amiral a companiei.

— Poate puţin mai mult timp, şovăi Shasa. Voi rămâne în Johannesburg cel puţin patru zile, şi se gândi cu bucurie la Marylee de la MIT şi la computerul ei IBM 701.

David Abrahams îl convinsese pe Shasa să lase pregătirea petrecerii cu ocazia inaugurării minei Silver River pe mâna unui consultant pentru relaţiile publice, o specie recent apărută, pe care Shasa o privea însă cu suspiciune. În ciuda bănuielilor iniţiale, era pregătit să recunoască, fără tragere de inimă, că nu fusese o idee atât de rea precum crezuse la început, deşi avea să-l coste peste cinci mii de

lire.

Îi aduseseră cu avionul din Londra pe editorii de la *Financial Times* şi *Wall Street Journal*, împreună cu soţiile, iar apoi avea să îi ducă într-o excursie de cinci zile prin Parcul Naţional Kruger, toate cheltuielile fiind plătite. Toată presa locală şi jurnaliştii radio fuseseră invitaţi şi, ca un bonus neaşteptat, o echipă de televiziune care venise din New York pentru a realiza o serie documentară numită *Toţi ochii pe Africa* pentru North American Broadcasting Studios acceptase invitaţia de a participa la petrecerea de inaugurare.

În holul de intrare al Companiei de Mine înălţaseră o replică funcţională de opt metri a sondei de foraj care avea să fie ridicată deasupra puţului principal de la Silver River, pe care o înconjuraseră cu un aranjament enorm din flori de protea[18] sălbatice, proiectat şi executat de aceeaşi echipă care câştigase cu un an înainte medalia de aur la Spectacolul Floral Chelsea din Londra. Considerând că jurnalismul e o meserie care face sete, David pusese la bătaie o sută de lăzi de Moët & Chandon, deşi Shasa respinsese ideea şampaniei de colecţie.

— Chiar şi şampania obişnuită e prea bună pentru ei.

Shasa nu avea o impresie prea grozavă despre jurnalişti. David angajase de asemenea ansamblul de la Royal Swazy Spa pentru a oferi un spectacol de cabaret. Perspectiva de a surprinde un sân gol era o atracţie aproape la fel de mare ca şi şampania; pentru cenzorii sud-africani sfârcul unei femei era tot atât de periculos ca şi *Manifestul comunist* al lui Karl Marx.

La sosire, fiecărui invitat îi era înmânat un pachet de prezentare care conţinea o broşură strălucitor colorată, un certificat emis pe numele lor pentru o acţiune de o liră la întreprinderea Minieră Silver River şi un lingou în miniatură făcut din aur adevărat de douăzeci şi patru de carate din

[18] Floare exotică africană care face parte din familia Proteaceae. Numele său provine de la zeul grec al mării, Proteu. (n.tr.).

minele din Africa de Sud, inscripţionat cu sigla companiei. David apelase la autorităţile Băncii Naţionale pentru ca lingourile să fie turnate de Monetăria Sud-Africană şi, costând aproape treizeci de dolari fiecare, constituiau o parte importantă din bugetul pentru publicitate, dar entuziasmul pe care îl creaseră şi publicitatea pe care o generaseră justificaseră cheltuielile.

Shasa îşi ţinu discursul înainte ca şampania Moët & Chandon să le tulbure invitaţilor minţile sau ca spectacolul de cabaret să le distragă atenţia. Vorbitul în public era unul dintre lucrurile care îi făcuseră întotdeauna plăcere lui Shasa. Nici bliţurile aparatelor de fotografiat, nici lumina înăbuşitoare a reflectoarelor aduse de echipa de televiziune de la NABS nu diminuară câtuşi de puţin satisfacţia pe care o simţea în acea seară.

Silver River era una dintre cele mai mari realizări ale carierei sale de până atunci. Doar el intuise posibilitatea ca filonul de aur să se ramifice în adâncime şi negociase personal condiţiile de forare. Doar în momentul în care sondele cu carotieră de diamant interceptaseră în cele din urmă la o adâncime de peste doi kilometri stratul care conţinea aur, decizia lui Shasa se dovedi cu adevărat valoroasă. Bogăţia zonei depăşi chiar şi aşteptările sale, ajungând la peste patruzeci de grame de aur pur într-o tonă de zăcământ.

Era seara lui Shasa şi încerca să se bucure de fiecare clipă. Acum stătea în lumina reflectoarelor, înalt şi bine dispus, îmbrăcat în costumul lui cu o croială impecabilă, cu plasturele negru care-i dădea un aer periculos şi îndrăzneţ, în mod evident foarte relaxat şi stăpân pe sine şi pe compania pe care o conducea, încât reuşea să capteze fără niciun efort atenţia tuturor.

Oamenii râdeau şi aplaudau la momentul scontat şi îl ascultau atenţi, fascinaţi, în timp ce le vorbea despre valoarea investiţiilor necesare şi le explica atent cum se vor întări relaţiile dintre Africa de Sud şi Anglia, relaţiile cu

Commonwealth-ul şi cum se vor ivi noi posibilităţi de prietenie cu investitorii din Statele Unite ale Americii de la care spera să vină aproape treizeci la sută din capitalul necesar pentru realizarea proiectului.

Când termină în sunetul aplauzelor prelungite, lordul Littleton, ca preşedinte al băncii care finanţa proiectul, se ridică pentru a-i răspunde. Era cocoşat şi avea părul grizonant, iar costumul pe care îl purta avea o croială puţin vetustă, cu un tiv larg la pantaloni, parcă pentru a sublinia dispreţul său aristocratic pentru modă. Le vorbi despre relaţiile strânse dintre banca sa şi Compania de Mine Courtney şi despre interesul sporit pe care noua firmă îl trezise în Londra.

— Încă de la bun început noi cei de la Banca Littleton am fost absolut convinşi că o să ne câştigăm comisionul de finanţare foarte uşor. Ştiam că vor rămâne foarte puţine acţiuni neachiziţionate pe care să le preluăm noi. Aşa că îmi face a naibii de multă plăcere să fiu aici în faţa voastră în astă-seară şi să vă zic: „V-am spus eu”. În sală se iscară comentarii şi speculaţii, dar rumoarea încetă când el ridică o mână. Am să vă spun ceva ce nici măcar domnul Shasa Courtney nu ştie încă, ceva ce eu însumi am aflat abia în urmă cu o oră. Băgă mâna în buzunar şi scoase o bandă de telegraf pe care o flutură în faţa lor. După cum ştiţi prea bine, listele de subscriere ale acţiunilor pentru Compania Minieră Silver au fost deschise în dimineaţa asta la zece, ora Londrei, ora douăsprezece în Africa de Sud. Când banca mea s-a închis în urmă cu câteva ore, mi s-a trimis acest mesaj. Îşi puse pe nas o pereche de ochelari de citit cu rame aurii. Citez: „Vă rog să-i transmiteţi felicitările noastre domnului Courtney şi Companiei de Mine şi Finanţe Courtney ca promotori ai Companiei Silver. Stop. Începând cu 16.00 ora Londrei oferta Silver River a fost suprasubscrisă de patru ori. Stop. Banca Littleton”.

David Abrahams îi strânse mâna lui Shasa, fiind cel dintâi care îl felicită. În furtuna de aplauze îşi zâmbiră unul altuia

fericiţi, până când Shasa dădu drumul mâinii lui David şi sări de pe podium.

Centaine Courtney-Malcomess era aşezată în primul rând şi se ridică repede ca să îl întâmpine. Era îmbrăcată într-o rochie de seară strâmtă din brocart auriu şi purta un întreg set de diamante, fiecare piatră aleasă cu grijă din producţia de treizeci de ani a minei H'ani. Zveltă, plină de strălucire, încântătoare, merse să-şi întâmpine fiul.

— Acum avem totul, mamă, îi şopti în timp ce o îmbrăţişa.

— Nu, *chéri*, nu vom avea niciodată totul, îi şopti ea ca răspuns. Ar fi plictisitor. Există întotdeauna ceva mai mult pentru care să lupţi.

Blaine Malcomess aştepta să-l felicite şi Shasa se întoarse, având încă un braţ în jurul taliei lui Centaine.

— E o noapte mare, Shasa. Blaine îi strânse mâna. Meriţi totul.

— Vă mulţumesc, domnule.

— Ce păcat că Tara nu a putut să fie aici, continuă Blaine.

— Eu am vrut să fie aici. Shasa intrase imediat în defensivă. Dar după cum ştiţi, a hotărât că nu poate să-i lase din nou pe copii singuri atât de curând.

Mulţimea se strânse în jurul lor şi ei râdeau şi răspundeau la felicitări, dar Shasa văzu cum directorul de relaţii publice se apropie de el şi îşi croi drum înspre ea.

— Ei bine, domnişoară Anstey, ne-aţi făcut să fim mândri. Îi zâmbi plin de şarm.

Era înaltă şi destul de osoasă, dar avea părul blond, mătăsos, căzut ca un văl des peste umerii ei goi.

— Încerc întotdeauna să ofer satisfacţie maximă. Jill Anstey îşi coborî pleoapele şi îşi ţuguie uşor buzele pentru a conferi vorbelor o dimensiune ambiguă. Se tachinau reciproc încă de când se cunoscuseră cu o zi în urmă. Dar îmi e teamă că mai aveţi încă ceva de făcut, domnule Courtney. Îmi veţi mai face pe plac pentru ultima dată?

— Ori de câte ori veţi dori, domnişoară Anstey. Shasa

jucă jocul până la capăt, iar ea îl apucă de braţ pentru a-l conduce, strângându-l doar puţin mai mult decât ar fi fost necesar.

— Echipa de televiziune de la NABS vrea să realizeze un interviu de cinci minute cu dumneavoastră pentru a-l include în documentarul lor *Toţi ochii pe Africa*. Ar fi o ocazie minunată de a vorbi în faţa a cincizeci de milioane de americani.

Echipa TV pregătea aparatura în sala de consiliu; reflectoarele şi camerele erau aţintite înspre celălalt capăt al încăperii, unde portretul lui Centaine făcut de Armigoni atârna pe un panou de lemn. Echipa de filmare era alcătuită din trei oameni, cu toţii tineri şi îmbrăcaţi lejer, dar în mod evident profesionişti şi competenţi, iar alături de ei era o fată.

— Cine va realiza interviul? întrebă Shasa, privind în jur cu curiozitate.

— Ea este regizorul, spuse Jill Anstey. Şi tot ea va vorbi cu dumneavoastră.

Nu realiză decât după o clipă că se referea la fată, iar apoi văzu că, fără să pară că o face, fata pregătea platoul, dând indicaţii, cu un cuvânt sau cu un gest, în legătură cu unghiul unei camere sau cu poziţia unui reflector.

— E doar un copil, protestă Shasa.

— Are douăzeci şi cinci de ani şi e deşteaptă cât zece, îl avertiză Jill Anstey. Nu te lăsa păcălit de aspectul de fetiţă. E o profesionistă în plină ascensiune, cu o mare audienţă în State. A realizat acea serie incredibilă de interviuri cu Jomo Kenyatta, teroristul Mau Mau, ca să nu mai amintesc de reportajul despre *Heartbreak Ridge* din Coreea. Se spune că va obţine un Emmy pentru el.

Africa de Sud nu avea o reţea de televiziune, dar Shasa văzuse *Heartbreak Ridge* la BBC, la ultima şedere în Londra. Era un comentariu curajos şi captivant despre războiul coreean şi lui Shasa îi fu greu să creadă că fusese realizat de acest copil. Acum se întoarse şi venea direct

spre el, cu mâna întinsă, deschisă şi prietenoasă, o *ingénue* cu chipul proaspăt.

— Bună ziua, domnule Courtney, mă numesc Kitty Godolphin.

Avea un accent sudist încântător şi pistrui mici, aurii pe obraji şi pe nasul mic, obraznic, dar apoi văzu că avea pomeţi proeminenţi şi trăsături interesante care o făceau să fie foarte fotogenică.

— Domnule Courtney, spuse ea. Sunteţi un orator atât de bun, încât nu m-am putut abţine să nu vă mai surprind puţin pe peliculă. Sper că nu vă deranjează prea mult.

Îi zâmbi, un zâmbet dulce şi atrăgător, dar el privi dincolo de acesta, în ochii ei la fel de duri ca oricare dintre diamantele din mina H'ani, ochi care scăpărau de inteligenţă, cinism şi ambiţie lipsită de scrupule. Asta îl luase pe nepregătite şi îl provoca.

„Iată un spectacol pentru care merită să plăteşti un bilet la intrare", gândi el şi privi în jos. Sânii îi erau mici, mai mici decât cei pe care îi alegea de obicei, dar nu purta sutien şi putu să le vadă forma prin bluză. Erau încântători.

Îl conduse spre scaunele îmbrăcate în piele pe care le aranjase faţă în faţă sub lumina reflectoarelor.

— Dacă veţi lua loc aici vom începe de îndată. Voi filma introducerea mai târziu. Nu vreau să vă reţin mai mult decât am făcut-o deja.

— Oricât de mult veţi dori.

— Oh, ştiu că vă aşteaptă o mulţime de invitaţi. Privi înspre oamenii din echipă şi unul dintre ei îi făcu semn că poate să înceapă. Îl privi din nou pe Shasa. Publicul american ştie foarte puţine despre Africa de Sud, explică ea. Ceea ce încerc să fac e să surprind câteva aspecte din societatea dumneavoastră şi să înţeleg cum funcţionează. Vă voi prezenta ca politician, magnat al minelor şi finanţator şi le voi vorbi despre această fabuloasă nouă mină de aur. Apoi veţi intra dumneavoastră. OK?

— OK! zâmbi uşor. Să-i dăm drumul.

Asistentul cameramanului bătu clacheta în dreptul chipului lui Shasa, cineva întreba, Avem sunet?”, iar altcineva răspunse „Funcţionează” şi apoi „Acţiune”.

— Domnule Shasa Courtney, tocmai aţi spus în faţa unei întruniri a acţionarilor că noua dumneavoastră mină de aur va fi probabil una dintre primele cinci cele mai bogate din Africa de Sud, ceea ce înseamnă că ar fi una dintre cele mai bogate din lume. Puteţi să le spuneţi telespectatorilor noştri cât de mult din această bogăţie fabuloasă va fi înapoiată oamenilor de la care a fost furată? îl întrebă cu o candoare deconcertantă. Şi mă refer, bineînţeles, la triburile de negri cărora le-au aparţinut odată aceste ţinuturi.

Shasa ezită doar o clipă, atât cât îi luă să îşi dea seama că era atras într-o luptă. Apoi răspunse liniştit.

— Triburile de negri care au stăpânit odată teritoriul pe care se află mina Silver River au fost ucişi în anii 1820 până la ultimul, bărbaţi, femei şi copii, de către războinicii regilor Chaka şi Mzilikazi, acei doi binevoitori monarhi ai tribului Zulu care, sub domniile lor, au reuşit să reducă populaţia Africii de Sud cu cincizeci la sută, îi spuse el. Când coloniştii albi s-au îndreptat spre nord, au descoperit un ţinut golit de orice prezenţă umană. Ţinutul pe care l-au ocupat era deschis, nu l-au furat de la nimeni. Am cumpărat drepturile de exploatare de la oameni care aveau titluri de proprietate depline, de necontestat.

Văzu în ochii ei un licăr de respect, dar era la fel de perspicace ca şi el. Pierduse un punct, dar era gata să continue jocul.

— Faptele istorice sunt cu siguranţă interesante, dar să ne întoarcem în prezent. Spuneţi-mi, domnule Courtney, dacă aţi fi fost un om de afaceri de culoare, negru sau asiatic să zicem, vi s-ar fi permis să concesionaţi proprietăţile Silver River?

— Este o întrebare ipotetică, domnişoară Godolphin.

— Nu cred, îi zădărnici ea încercarea de a se eschiva. Greşesc crezând că Legea zonelor urbane promulgată

recent de parlamentul al cărui membru sunteţi şi dumneavoastră împiedică persoanele de culoare şi companiile deţinute de negri să achiziţioneze drepturi de proprietate şi de exploatare pe propriile teritorii?

— Am votat împotriva acestei legi, spuse Shasa cu îndârjire. Dar, într-adevăr, Legea zonelor urbane ar fi împiedicat o persoană de culoare să concesioneze proprietatea Silver River, recunoscu el.

Prea inteligentă pentru a mai exploata o chestiune care îşi impusese evidenţa, tânăra trecu repede la următoarea întrebare.

— Câţi negri sunt angajaţi de Compania de Mine şi Finanţe Courtney pentru a lucra în numeroasele ei întreprinderi? întrebă ea cu zâmbetul acela dulce şi larg.

— În total, în optsprezece companii subsidiare, sunt angajaţi două mii de albi şi treizeci de mii de negri.

— Este o realizare minunată şi sunt sigură că sunteţi foarte mândru, domnule Courtney. Părea, în mod izbitor, doar o fetişcană. Şi câţi negri se află la conducerea acestor optsprezece companii?

Din nou fu prins pe picior greşit şi evită întrebarea.

— Este un obiectiv major pentru noi să oferim salarii cu mult peste media din domeniu şi toate celelalte beneficii pe care le oferim angajaţilor noştri.

Kitty scutură înţelegătoare din cap lăsându-l să termine, dar fericită că putea scoate la montaj tot acest material irelevant, iar când Shasa se opri, reluă:

— Deci nu există directori negri la conducerea companiilor Courtney. Ne puteţi spune câţi dintre managerii de departament sunt negri?

Cu mulţi ani în urmă, în timp ce vâna bivoli prin pădurile aflate de-a lungul râului Zambezi, Shasa fusese atacat de un roi de albine melifere africane înnebunite de căldură. Era lipsit de apărare în faţa lor, iar în cele din urmă scăpase de ele doar aruncându-se în râul Zambezi care era plin de crocodili. Acum simţea aceeaşi neputinţă agasantă în timp

ce ea îl bâzâia la cap, evitând, fără cel mai mic efort, încercările lui de a o pune la pământ pentru ca apoi să se năpustească asupra ei şi să o înţepe după bunul plac.

— Sunt treizeci de mii de negri care lucrează pentru dumneavoastră şi printre ei nu se află nici măcar unul care să fie director sau manager! se minună ea naiv. Aveţi vreo idee de ce?

— În această ţară există o societate predominant rurală de negri proveniţi din triburi care vin la oraşe fără să fie pregătiţi sau calificaţi...

— Oh, şi nu aveţi programe de pregătire?

Shasa preluă sugestia.

— Grupul Courtney are un program solid de pregătire. Numai anul trecut am cheltuit două milioane şi jumătate de lire pe educaţia angajaţilor şi pregătirea profesională.

— De cât timp se desfăşoară acest program, domnule Courtney?

— De şapte ani, de când am devenit preşedintele companiei.

— Şi în şapte ani, după atâţia bani cheltuiţi pe educaţie, niciun negru dintre cei treizeci de mii nu a fost promovat ca manager? Este din cauză că nu aţi găsit nici măcar un negru care să fie capabil sau din cauza politicii de angajări şi a criteriilor rasiale stricte care împiedică orice negru, indiferent de cât de bun ar fi...

Era contrat fără drept de apel, până când, furios, porni în ofensivă.

— Dacă totuşi ceea ce căutaţi e discriminare rasială, atunci de ce nu aţi rămas în America? o întrebă el zâmbind cu răceală. Sunt sigur că Martin Luther King al vostru v-ar putea ajuta mai mult decât aş putea eu să o fac.

— Există intoleranţă în ţara mea, încuviinţă ea. Suntem conştienţi de asta şi provocăm schimbări educând oamenii şi scoţând-o în afara legii, dar, din câte am văzut, aici copiii sunt îndoctrinaţi prin această politică numită apartheid căreia i se ridică un altar într-o fortăreaţă monumentală

creată din legi precum Legea zonelor urbane şi Legea cu privire la înregistrarea populaţiei care caută săi clasifice pe toţi oamenii, având ca singur criteriu culoarea pielii.

— Facem diferenţe, consimţi Shasa, dar asta nu înseamnă că facem şi discriminare.

— E un slogan care prinde, domnule Courtney, dar nu e original. L-am auzit deja de la ministrul pentru afaceri Bantu, doctorul Hendrik Frensch Verwoerd. Cu toate acestea, aş vrea să precizez că totuşi discriminaţi. Dacă unui om îi este refuzat dreptul de a vota sau de a deţine pământ doar pentru că are pielea închisă la culoare, atunci, după criteriile mele, e vorba de discriminare. Iar apoi, înainte ca el să poată răspunde, schimbă din nou macazul. Câţi oameni de culoare se găsesc printre prietenii dumneavoastră apropiaţi? întrebă ea cu ardoare, iar întrebarea îl purtă de îndată pe Shasa înapoi în trecut.

Îşi aminti de vremurile când era un băieţandru făcându-şi pregătirea în mina H'ani şi de omul care îi fusese prieten. Administratorul negru responsabil de terenurile unde se realiza dezagregarea mecanică, unde minereul albastru, abia extras din puţuri, era lăsat să se înmoaie şi să se sfărâme până în punctul în care putea să fie măcinat.

Nu se mai gândise la el de ani de zile, dar îşi aminti totuşi numele fără niciun efort, Moses Gama, şi reuşi să îl vizualizeze cu ochii minţii, înalt şi lat în umeri, chipeş ca un tânăr faraon, cu pielea lucind precum chilimbarul vechi în lumina soarelui, în timp ce trudeau umăr la umăr. Îşi aminti de discuţiile lor lungi şi dezlânate, cum citeau şi dezbăteau împreună, atraşi unul de altul printr-o legătură neobişnuită a spiritului. Shasa îi împrumutase *Istoria Angliei* a lui Macaulay, iar când Moses Gama fusese dat afară de la mina H'ani fiindcă Centaine Courtney găsea relaţia de prietenie dintre ei inacceptabilă, Shasa îl rugase să păstreze cartea. Acum se simţea din nou străbătut de un slab ecou al sentimentului unei pierderi care îl încercase când fuseseră forţaţi să se despartă.

— Nu am decât o mână de prieteni apropiaţi, îi spuse. Mii de cunoştinţe, dar numai câţiva prieteni. Ridică degetele de la mâna dreaptă. Nu sunt mai mulţi de atât şi niciunul dintre ei nu se întâmplă să fie negru. Deşi am avut odată un prieten negru şi am suferit când drumurile noastre s-au despărţit

Cu instinctul sigur care o făcea să fie cea mai bună în meseria ei, Kitty Godolphin recunoscu că Shasa îi oferise o ancoră perfectă de care să-şi agaţe interviul.

— Odată am avut un prieten negru, repetă ea calm. Şi am suferit când drumurile noastre s-au despărţit. Vă mulţumesc, domnule Courtney. Se întoarse înspre cameraman: OK, Hank, taie şi du caseta la studio ca să îi facă o copie în seara asta.

Se ridică repede, iar Shasa o domină cu înălţimea sa.

— A fost minunat! Avem o grămadă de material pe care să-l putem folosi, se entuziasmă ea. Vă sunt recunoscătoare pentru cooperare.

Zâmbind politicos, Shasa se aplecă aproape de ea.

— Eşti o târfuliţă prefăcută, nu-i aşa? spuse el blând. Faţa unui înger şi sufletul unui demon. Ştii că nu este aşa cum ai insinuat tu, dar nu-ţi pasă. Atât timp cât ai un subiect bun, nu dai doi bani dacă e adevărat ori nu sau cui îi face rău, nu-i aşa?

Shasa îi întoarse spatele şi ieşi din sala de consiliu. Spectacolul de dans începuse şi se duse la masa unde stăteau Centaine şi Blaine Malcomess, dar pentru el era o noapte ratată.

Stătea şi se uita încruntat la dansatoarele care se învârteau, fără a le observa cu adevărat picioarele lungi şi goale şi pielea strălucitoare, gândindu-se în schimb, cu furie, la Kitty Godolphin. Pericolul îl incita, de aceea vâna lei şi bivoli şi pilota propriul avion sau juca polo. Kitty Godolphin era periculoasă. Fusese dintotdeauna atras de femeile inteligente şi competente cu personalităţi puternice – iar ea era îngrozitor de competentă şi făcută din oţel

învăluit în mătăsuri.

Se gândi la faţa ei drăgălaşă şi inocentă, la zâmbetul ei de copil şi la strălucirea din ochii ei, iar furia lui se amestecă numaidecât cu dorinţa de a o subjuga, fizic şi emoţional, dar, ştiind că nu îi va fi uşor, gândul deveni cu atât mai obsedant. Îşi dădu seama că era excitat şi asta îl făcu şi mai furios.

Îşi ridică brusc privirea şi din partea cealaltă a încăperii Jill Anstey, directorul de relaţii cu publicul, îl privea. Luminile colorate se jucau pe faţa ei cu trăsături slave şi străluceau pe părul ei platinat. Îl privi ţintă şi îşi umezi cu vârful limbii buza de jos.

„Foarte bine, se gândi. Trebuie să mă descarc într-un fel şi tu mă vei ajuta”. Îşi înclină uşor capul, iar Jill Anstey încuviinţă şi se strecură afară pe uşa din spatele ei. Shasa bâigui o scuză către Centaine, iar apoi se ridică şi se îndreptă, în bubuitul muzicii şi în semiobscuritate, către uşa prin care dispăruse Jill Anstey.

Shasa revenise la hotelul Carlton la ora nouă dimineaţa, îmbrăcat încă în costum de seară, ocoli holul şi urcă pe scara de serviciu din garajul subteran. Centaine şi Blaine ocupau apartamentul companiei, iar Shasa avea un altul mai mic vizavi. Astfel îmbrăcat, şi la acea oră a dimineţii, nu dorea să se întâlnească deloc cu ei, dar avu noroc şi pătrunse în apartament fără să fie observat.

Cineva strecurase un plic pe sub uşă pe care îl ridică fără un interes deosebit până când văzu sigla Killamey Film Studios. Kitty Godolphin lucra la acel studio, iar Sasha rânji şi desfăcu plicul cu unghia de la degetul mare.

Dragă domnule Courtney.

Materialul filmat e grozav – arătaţi mai bine decât Errol Flynn pe peliculă. Dacă doriţi să îl vizionaţi, sunaţi-mă la studio.

Kitty Godolphin

Furia i se mai potolise şi era amuzat de obrăznicia ei, dar, deşi îl aştepta o zi plină – prânzul cu lordul Littleton şi câteva întâlniri în după-amiaza aceea –, telefonă la studio.

— M-aţi prins în ultimul moment, îi spuse Kitty. Mă pregăteam să ies. Vreţi să vedeţi primele materiale? OK, puteţi să veniţi aici în seara asta la şase?

Îi zâmbi cu acel zâmbet dulce de copil şi îl tachina având o strălucire maliţioasă în ochi când veni să îl întâmpine la recepţia studioului, strângându-i mâna şi conducându-l în sala de proiecţie pe care o închiriase în complex.

— Ştiam că mă pot baza pe vanitatea masculină ca să vă aduc aici, îl asigură ea.

Echipa de filmare era împrăştiată pe scaunele din primul rând al sălii de proiecţie, fumând Camel şi bând Cola, dar Hank, cameramanul, fixase rola în proiectorul care era pregătit să ruleze şi urmăriră filmul în linişte.

Când luminile fură aprinse din nou, Shasa se întoarse spre Kitty şi recunoscu:

— Chiar sunteţi bună – m-aţi făcut să par de cele mai multe ori un nemernic. Şi bineînţeles că veţi putea să pierdeţi oricând la montaj părţile în care îmi susţin poziţia.

— Nu vă place? zâmbi ea şi micile încreţituri apărute pe nas făceau ca pistruii să strălucească precum nişte monede de aur.

— Staţi la pândă şi trageţi din ascunzişuri, iar eu sunt expus într-un spaţiu deschis.

— Dacă mă acuzaţi că am falsificat ceva, îl provocă ea, ce ar fi să mă duceţi la faţa locului şi să-mi arătaţi cum stau lucrurile în realitate. Arătaţi-mi fabricile şi minele Courtney şi permiteţi-mi să le filmez!

Deci ăsta era motivul pentru care-l chemase. Zâmbi în sinea lui, dar o întrebă:

— Aveţi zece zile la dispoziţie?

— Oricât va fi necesar, îl asigură ea.

— Prea bine, să începem prin a lua cina în seara asta.

— Grozav! se entuziasmă ea şi apoi se întoarse către

oamenii din echipă. *Mazeltov*, băieţi, domnul Courtney ne scoate pe toţi la cină.

— Nu e tocmai ceea ce am vrut să spun, murmură el.

— Dar ce anume? întrebă şi îi aruncă privirea de fetiţă inocentă.

În compania lui Kitty Godolphin te simţeai recompensat. Interesul ei neprefăcut pentru tot ceea ce îi spunea şi îi arăta el avea darul să-l flateze. Îi urmărea ochii şi buzele în timp ce el vorbea şi adeseori se apleca atât de mult pentru a-l asculta, încât putea să-i simtă respiraţia pe faţă, dar nu îl atinse niciodată cu adevărat.

Atracţia pe care o exercita asupra lui Shasa era sporită de aspectul ei întotdeauna îngrijit. Pe parcursul zilelor pe care le petrecuseră împreună, zile toride în deşertul din vestul îndepărtat sau în pădurile din est, hoinărind prin fabricile de celuloză sau prin cele de îngrăşăminte, învăluiţi în nori de praf în timp ce urmăreau buldozerele îndepărtând talazurile de pământ de deasupra depozitelor de cărbune sau toropiţi de căldură în adâncurile minei H’ani, Kitty arăta întotdeauna proaspătă şi plină de viaţă. Chiar şi în praf ochii îi rămâneau limpezi şi dinţii ei mici, egali, străluceau. Nu putu să îşi dea seama când sau unde găsea ocazia să îşi clătească hainele, dar arătau întotdeauna curate şi apretate, iar respiraţia ei, când se apleca înspre el, era întotdeauna dulce.

Era o profesionistă. Era un alt aspect care îl impresiona pe Shasa. Ar fi făcut orice pentru a obţine filmările pe care le dorea, neluând în seamă oboseala sau pericolul. Trebui să-i interzică să se agaţe de cuşca liftului de la mina H’ani pentru a filma coborârea în puţ, dar se întoarse mai târziu, pe când el era într-o şedinţă cu managerul minei, şi obţinu exact acele imagini pe care le dorea, iar apoi, când el află, îi risipi furia cu un zâmbet. Echipa o trata cu o ambivalenţă care îl amuza pe Shasa. Erau profund ataşaţi de ea şi extrem de protectori, de parcă ar fi fost fraţii ei mai mari, iar mândria faţă de reuşitele ei era nedisimulată. Şi totuşi,

în acelaşi timp, erau copleşiţi de felul lipsit de scrupule în care ea căuta excelenţa, ştiind că, pentru a o atinge, i-ar fi sacrificat şi pe ei şi orice altceva care i-ar fi stat în cale. Temperamentul ei, deşi arareori dezvăluit, era nemilos şi vitriolant, iar atunci când dădea un ordin, oricât de liniştit sau de dulce ar fi fost zâmbetul care îl însoţea, ei săreau să îl îndeplinească.

Shasa era de asemenea impresionat de sentimentele adânci pe care începuse să le nutrească pentru Africa, pentru tărâmurile şi oamenii ei.

— Am crezut că America e cea mai frumoasă ţară din lume, spuse ea liniştită într-o seară, în timp ce priveau soarele apunând în spatele unuia dintre munţii înalţi şi golaşi din deşerturile vestice. Dar privind asta încep să mă îndoiesc.

Curiozitatea o purtă în barăcile în care locuiau angajaţii companiei Courtney şi petrecu ore vorbind cu muncitorii şi cu soţiile acestora, filmând totul, întrebările şi răspunsurile minerilor negri şi pe ale supraveghetorilor şi administratorilor albi, casele lor şi mâncarea lor, felul în care-şi petreceau timpul liber, credinţele lor, iar la sfârşit Shasa o întrebă:

— Deci ce părere ai despre felul în care îi asupresc?

— Trăiesc bine, recunoscu ea.

— Şi sunt fericiţi, forţă el nota. Recunoaşte. Nu ţi-am ascuns nimic. Sunt fericiţi.

— Sunt fericiţi precum nişte copii, consimţi ea. Atât timp cât te privesc pe tine ca pe marele lor tătic. Dar cât timp crezi că vei mai putea să-i prosteşti? Cât crezi că va mai dura până când, privindu-te zburând înspre parlament în frumosul tău avion pentru a mai emite nişte legi pe care ei să le urmeze, nu îşi vor spune „Hei, omule! Mi-ar plăcea şi mie să fac asta”?

— Timp de trei sute de ani, sub conducerea unui guvern alb, oamenii acestor pământuri au urzit o ţesătură socială care ne ţine pe toţi laolaltă. Funcţionează şi mi-ar displăcea

să o văd sfâşiată în bucăţi fără să ştiu ce o va înlocui.

— Ce-aţi zice de democraţie? îi sugeră ea. N-ar fi un înlocuitor prea rău – ştii, *voinţa majorităţii trebuie să învingă*!

— Ai omis partea cea mai bună, i-o întoarse el. *Interesele minorităţii trebuie protejate*. Asta nu funcţionează în Africa. Africanul cunoaşte şi înţelege un singur principiu: câştigătorului i se cuvine totul – iar minoritatea va fi pusă la zid. Asta se va întâmpla cu coloniştii albi din Kenya dacă britanicii vor capitula în faţa ucigaşilor Mau Mau.

Astfel se certară şi se ciondăniră în timpul lungilor ore de zbor de-a lungul enormelor distanţe ale continentului african. De la o destinaţie la alta, Shasa şi Kitty o luau înaintea celorlalţi cu avionul lui Mosquito, iar casca şi masca de oxigen erau prea mari pentru ea şi o făceau să pară şi mai tânără, să arate mai mult ca o copilă. David Abrahams pilota avionul companiei, un De Havilland Dove, mai puţin rapid, dar mai confortabil, fiind însoţit de echipamentul de filmare şi de echipă şi, deşi în cea mai mare parte a timpului petrecut la sol Shasa participa la şedinţe cu managerii şi cu personalul administrativ, îi rămânea totuşi destul timp pe care putea să-l dedice seducerii lui Kitty Godolphin.

Shasa nu era obişnuit ca o femeie care îi atrăsese atenţia să-i opună prea multă rezistenţă. Putea să fie o fugă simbolică, dar însoţită întotdeauna de priviri piezişe peste umăr şi alegând întotdeauna să se ascundă de el în cel mai apropiat dormitor, uitând din neatenţie să încuie uşa, iar Shasa se aştepta ca lucrurile să meargă tot cam în aceeaşi direcţie şi cu Kitty Godolphin.

Să îi dea blugii jos era cea dintâi dintre priorităţile lui; să o convingă că Africa era diferită de America şi că făceau o treabă cât se poate de bună era de departe pe locul doi în lista lui. La sfârşitul celor zece zile nu reuşise să ducă la capăt niciuna din sarcini. Convingerile politice ale lui Kitty alături de virtutea ei rămăseseră intacte.

Interesul pe care i-l arăta Kitty, oricât de profund şi sincer, era complet impersonal şi profesional şi îşi manifestase acelaşi interes pentru un vraci din tribul Ovambo care îi demonstrase că poate să vindece cancerul abdominal cu o compresă de excremente de porc spinos sau pentru un şef de tură alb, musculos şi tatuat, care îi explicase că un muncitor negru nu trebuia lovit în stomac pentru că splina le era mărită din cauza malariei şi s-ar putea rupe cu uşurinţă – să îi loveşti în cap nu era nicio problemă, explicase el, deoarece craniul african era rezistent şi astfel nu puteai cauza pagube serioase.

— Sfântă Fecioară! exclamă Kitty. Asta face toată călătoria.

Astfel, în a unsprezecea zi a odiseei lor se îndepărtară în zbor de întinderea vastă a deşertului Kalahari, de mina de diamante H'ani pierdută printre dealurile mistice şi pline de rod, până în oraşul Windhoek, capitală a vechii colonii germane din Africa de Sud-Vest care fusese cedată Africii de Sud prin Tratatul de la Versailles. Era un orăşel pitoresc, influenţa germană fiind încă evidentă în arhitectură şi în modul de viaţă al locuitorilor. Situat pe platoul înalt de deasupra litoralului arid, avea o climă plăcută, iar hotelul Kaiserhof, unde Shasa deţinea de asemenea un apartament permanent, oferea confortul de care fuseseră lipsiţi în ultimele zece zile.

Shasa şi David îşi petrecură după-amiaza cu angajaţii din posturile de conducere în birourile filialei locale ale companiei Courtney care, înainte de mutarea în Johannesburg, fusese sediul central şi care era încă responsabilă de administrarea minei H'ani. Nedorind să piardă nicio clipă, Kitty şi echipa ei filmară clădirile şi monumentele coloniale germane şi pitoreştile femei Herero de pe străzile oraşului. În 1904, acest trib de războinici pornise cel mai sângeros război colonial împotriva administraţiei germane care se încheiase cu moartea, în luptă sau de foame, a optzeci de mii de Herero dintr-o

populaţie totală numărând o sută de mii. Era un popor de oameni înalţi şi impunători, iar femeile purtau fuste lungi victoriene, bogat colorate, şi bonete înalte asortate. Toate o încântară pe Kitty care reveni la hotel după-amiaza târziu plină de exuberanţă.

Shasa plănuise totul cu grijă şi îl lăsase pe David la birourile companiei Courtney pentru a încheia şedinţa. Aştepta să o invite pe Kitty alături de echipa ei pe terasa-berărie a hotelului unde o orchestră tradiţională oom-pa-pa[19] cu instrumentişti îmbrăcaţi în pantaloni scurţi de piele, purtând pe cap pălării alpine avea să cânte o selecţie pestriţă de cântece de pahar germane. Berea locală Hansa Pilsner era tot atât de bună ca cea originală din München, limpede, aurie şi cu un guler de spumă gros. Shasa comandă cele mai mari halbe, iar Kitty bău cot la cot cu colegii ei.

Atmosfera se înveseli, iar la un moment dat Shasa o trase pe Kitty de-o parte şi, acoperit de sunetul muzicii, îi spuse încet:

— Nu ştiu exact cum să-ţi spun, Kitty, dar asta va fi ultima seară petrecută împreună. Am rugat-o pe secretara mea să vă rezerve ţie şi colegilor tăi locuri la avion pentru a vă întoarce la Johannesburg mâine-dimineaţă.

Kitty îl privi speriată.

— Nu înţeleg. Credeam că o să mergem să vedem terenurile cu diamante la *Sperrgebiet*. Pronunţase „Spear Beat” cu accentul ei încântător. Asta trebuia să fie activitatea noastră principală.

— *Sperrgebiet* înseamnă „Zona Interzisă”, îi spuse Shasa cu tristeţe. Şi chiar asta înseamnă, Kitty, interzis. Nimeni nu poate intra acolo fără acordul Inspectoratului Minier.

— Dar am crezut că ai aranjat să facem rost de permis, protestă ea.

— Am încercat. Am telegrafiat la filiala locală pentru a-l

[19] Muzică şi dansuri tradiţionale germane, asociate cu berăriile şi festivalurile de bere. (n.tr.).

obţine. Cererea a fost respinsă. Guvernul nu te vrea acolo, mă tem.

— Dar de ce nu?

— Probabil că se întâmplă ceva acolo şi nu vor ca tu să vezi sau să filmezi.

Shasa ridică din umeri, iar ea rămase tăcută, însă văzu cum trăsăturile inocente îi sunt năpădite de un sentiment înspăimântător şi ochii ei verzi scăpărând de furie şi de hotărâre. Descoperise că modalitatea infailibilă de a face ca un lucru să devină irezistibil de atrăgător pentru Kitty Godolphin era să i-l interzici. Ştia că acum ea va fi în stare să mintă, să înşele sau să-şi vândă sufletul pentru a ajunge la *Sperrgebiet*.

— Am putea să ne furişăm înăuntru, sugeră ea.

Shasa clătină din cap.

— Nu merită să riscăm. Am putea scăpa, dar dacă aş fi prins aş plăti o amendă de o sută de mii de lire sau aş intra cinci ani la pârnaie.

Îl apucă de braţ, prima dată când îl atinsese în mod deliberat.

— Te rog, Shasa. Îmi doresc atât de mult să filmez locul ăsta.

Shasa dădu din cap mâhnit.

— Îmi pare rău, Kitty, mi-e teamă că nu te pot ajuta, spuse el, şi se ridică. Trebuie să urc şi să mă schimb pentru cină. Poţi să le spui celor din echipă cât timp eu o să lipsesc. Avionul pentru Johannesburg pleacă mâine la ora zece.

În timpul cinei fu limpede că nu îi avertizase pe cei din echipă de schimbarea de planuri pentru că erau la fel de veseli şi de vorbăreţi alături de buna bere germană.

Pentru prima dată Kitty nu luă parte la discuţie şi stătea îmbufnată în capul mesei, ciugulind fără poftă din mâncarea cu specific german, aruncându-i ocazional lui Shasa câte o privire supărată. David sări peste cafea ca să le telefoneze lui Matty şi copiilor, aşa cum făcea în fiecare

seară, iar Hank şi echipa aflaseră despre un local de noapte cu muzică bună şi cu gazde chiar mai bune.

— Zece zile fără să mă bucur de compania unei femei, cu excepţia şefei, se plânse Hank. Am nevoie să mă destind.

— Nu uita unde eşti, îl avertiză Shasa. În ţara asta catifeaua neagră e vânat regal.

— Pentru câteva dintre păsăricile pe care le-am văzut astăzi ar merita să fac cinci ani de muncă silnică, zise Hank cu privirea lacomă.

— Ştiai că avem o versiune sud-africană a ruletei ruseşti? îl întrebă Shasa. Ce trebuie să faci e să iei o fată de culoare cu tine într-o cabină telefonică. Apoi suni la forţele de intervenţie ale poliţiei şi vezi care-s primii care te ridică.

Kitty fu singura care nu râse şi Shasa se ridică.

— Trebuie să mă mai uit pe nişte hârtii. Ne vom lua rămas-bun mâine-dimineaţă.

Ajuns în apartamentul său, Shasa se bărbieri şi făcu repede un duş, apoi se îmbrăcă într-un halat de mătase. În timp ce se îndrepta spre bar să vadă dacă mai era gheaţă, în uşă se auzi o bătaie uşoară.

Kitty stătea în prag având o mină tragică.

— Te deranjez?

— Nu, bineînţeles că nu.

El îi ţinu uşa, iar ea trecu holul şi rămase privind pe fereastră.

— Pot să-ţi ofer un ultim pahar înainte de culcare? o întrebă Shasa.

— Tu ce bei? îl întrebă.

— Un cocktail Rusty Nail.

— Vreau şi eu unul – orice ar fi.

În timp ce Shasa amesteca lichiorul cu whisky-ul, ea îi spuse:

— Am venit să-ţi mulţumesc pentru tot ce ai făcut pentru mine în aceste zece zile. Va fi greu să-mi iau rămas-bun.

Shasa se îndreptă cu paharele în mână spre mijlocul camerei unde stătea ea, dar când ajunse lângă ea, Kitty îi

luă paharele şi le puse pe măsuţa de cafea. Apoi se ridică pe vârfuri, îşi trecu mâinile în jurul gâtului său şi se uită în sus la el, aşteptând s-o sărute.

Buzele îi erau moi şi dulci precum ciocolata caldă şi îşi împingea încet limba în gura lui. Când buzele li se despărţiră în cele din urmă, umede încă, el se aplecă şi îşi duse un braţ în jurul genunchilor ei, ridicând-o pe piept. Ea se ţinea de el, apăsându-şi faţa pe gâtul lui, în timp ce o ducea în dormitor.

Avea şoldurile mici şi nu avea burtă, asemenea unui băiat, iar fesele îi erau albe, rotunde şi tari ca două ouă de struţ. Trupul ei, la fel ca şi chipul, părea al unui copil şi era imatur, cu excepţia sânilor mici şi fermi în formă de pară şi a mănunchiului de păr des, negru de dedesubtul pântecului, dar când o atinse acolo descoperi cu surprindere că era fin ca mătasea şi moale ca fumul.

Făcea dragoste cu atâta artă încât totul părea necalculat şi spontan. Avea intuiţia de a-i descrie în amănunt ceea ce se petrecea, folosind limbajul grosolan al unui grăjdar, iar prezenţa obscenităţilor pe acele buze moi cu contur inocent era tulburător de excitantă. Îl înălţase pe unele culmi pe care le atinsese arareori înainte, lăsându-l pe deplin satisfăcut.

După aceea se cuibări lângă el şi îi şopti:

— Nu ştiu cum aş putea să mai suport să mai fiu despărţită de tine după toate astea.

El putea să îi observe chipul în oglinda de pe peretele opus, dar ea nu îşi dădu seama de privirea lui.

— Fir-ar să fie, nu te pot lăsa să pleci – îi şopti el ca răspuns. Nu-mi pasă cât mă va costa, te voi lua cu mine la *Sperrgebiet*.

O privi zâmbind în oglindă, un zâmbet scurt, plin de satisfacţie şi de infatuare. Avusese dreptate, Kitty Godolphin îşi folosise trupul ca pe un atu într-un joc de bridge.

La aeroport echipa tocmai încărca echipamentul în Dove

sub îndrumarea lui David Abrahams, când Shasa şi Kitty sosiră cu cea de-a doua maşină a companiei, iar Kitty se îndreptă direct înspre David.

— Cum o vei scoate la capăt, Davie? îl întrebă ea, iar el se arătă surprins.

— Nu înţeleg întrebarea.

— Va trebui să falsifici planul de zbor, nu-i aşa? insistă Kitty. Tot nelămurit, David privi înspre Shasa. Acesta ridică din umeri, iar Kitty rosti exasperat: Ştii prea bine ce vreau să spun. Cum vei acoperi faptul că vom pătrunde în *Sperrgebiet* fără permise?

— Fără permise? o îngână David şi scoase la suprafaţă un teanc de documente din buzunarul cu fermoar al jachetei de aviator. Iată permisele. Au fost emise în urmă cu o săptămână – originale şi în litera legii.

Kitty se întoarse şi îl privi înlemnită pe Shasa, dar el refuză să îi întâlnească privirea şi o porni agale în jurul avionului ca să-i facă verificarea.

Nu îşi mai vorbiră unul altuia până când Shasa nu ridică avionul la şase mii de metri, zburând în linie dreaptă, iar apoi Kitty îi spuse în căşti:

— Ticălos ce eşti. Vocea îi tremura de furie.

— Kitty, draga mea. Se întoarse şi îi zâmbi pe sub masca de oxigen şi singurul lui ochi străluci jucăuş. Am obţinut amândoi ce am vrut şi ne-am şi distrat între timp. De ce eşti aşa de supărată?

Kitty îşi întoarse privirea de la el şi şi-o îndreptă în jos, înspre minunatele lanţuri muntoase din Khama Hochtland. Rămase îmbufnată. Câteva minute mai târziu auzi în căşti un sunet neobişnuit, spasmodic, se încruntă şi se aplecă în faţă ca să regleze radioul. Apoi, cu coada ochiului o văzu pe Kitty încovoiată pe scaun, tremurând necontrolat şi îşi dădu seama că ea scotea sunetul acela.

Îi puse mâna pe umăr, iar ea se întoarse spre el; faţa îi era umflată şi stacojie de la râsul înăbuşit şi lacrimi de veselie se iveau la colţurile ochilor. Nu se mai putu abţine şi

pufni.

— Ticălos ipocrit, îi spuse suspinând. Oh, monstru viclean – iar apoi deveni incoerentă pe măsură ce râsul o copleşea.

După un timp îşi şterse lacrimile.

— Noi doi o să ne înţelegem foarte bine, îi spuse. Minţile noastre funcţionează în acelaşi fel.

— Nici trupurile noastre nu comunică prea rău, sublinie el, iar ea îşi desfăcu masca de oxigen şi se aplecă înspre el ca să o sărute din nou. Limba îi era sinuoasă şi alunecoasă asemenea unui ţipar.

Timpul petrecut împreună în deşert trecu prea repede pentru Shasa, căci, de când deveniseră amanţi, i se părea mereu o bucurie să fie alături de ea. Mintea ei ageră şi curioasă îl stimula şi pe el, şi prin ochii ei atenţi la toate observa şi el din nou lucrurile vechi, familiare, pe care le trecuse cu vederea.

Împreună priveau şi filmau giganticele buldozere galbene pe şenile spărgând terasele care formaseră cândva fundul oceanului. Îi explică lui Kitty cum, pe vremea când scoarţa pământului era moale şi magma topită încă ardea la suprafaţă, diamantele, formate la adâncimi şi temperaturi foarte mari şi sub presiune, erau aduse la suprafaţă de această revărsare sulfuroasă.

Sub ploile nesfârşite din acele timpuri străvechi râurile erodaseră pământul, revărsându-se în mare şi înghiţind diamantele până când acestea se adunaseră în golurile şi neregularităţile de pe fundul mării aflate cel mai aproape de gura râului. Odată cu restrângerea şi alunecarea continentului în formare, vechiul fund al mării se înălţase la suprafaţă. Râurile secaseră sau cursurile lor fuseseră deviate acum mult timp şi terasele fuseseră acoperite de sedimente, astupând porţiunile unde se aflau diamantele. Fusese nevoie de geniul lui Twentyman-Jones pentru a restabili vechile cursuri ale râurilor. Folosind fotografii aeriene şi un al şaselea simţ înnăscut, reuşise să localizeze

vechile terase.

Kitty şi echipa filmară procesul prin care nisipul şi pietrişul adunat de buldozere era apoi separat şi strecurat, iar apoi uscat cu ajutorul unor ventilatoare până când rămâneau – o parte din zeci de milioane – numai pietrele preţioase.

Barăcile de la mină erau lipsite de aer condiţionat şi în deşert nopţile erau prea călduroase pentru a putea dormi. Shasa făcu un culcuş de pături afară printre dune şi, respirând mirosul puţin înţepător al deşertului, făcură dragoste sub cerul înstelat.

În ultima zi pe care o mai aveau de petrecut împreună, Shasa luă unul dintre jeepurile companiei şi merseră printre dunele roşii, cele mai înalte din lume, modelate de vânturile aduse neîncetat de curentul rece Benguela, ale căror creste se înălţau sinuos spre cerul decolorat al deşertului asemenea unor reptile vii.

Shasa îi arătă lui Kitty o turmă de antilope, niciuna mai mare decât un ponei, dar cu chipul frumos conturat de o mască alb cu negru şi de coarne ascuţite care erau înalte, drepte şi lungi, la fel ca ale unicornului legendar. Erau nişte fiinţe minunate, atât de adaptate la mediul în care trăiau, încât nu aveau nevoie să bea apă, ci puteau supravieţui doar cu lichidul pe care şi-l procurau din iarba uscată de căldura soarelui. Le urmăreau dizolvându-se miraculos în mirajele valurilor de căldură, transformându-se în mormoloci negri înainte de a dispărea.

— M-am născut aici. Undeva prin aceste deşerturi, îi spuse Shasa în timp ce stăteau pe culmea unei dune ţinându-se de mână şi priveau la trei sute de metri în jos unde lăsaseră jeepul, printre munţii de nisip.

Îi povesti cum Centaine îl purtase în pântec printre aceste terenuri accidentate, pierdută şi abandonată, având numai doi boşimani care să-i fie călăuze şi tovarăşi de drum, şi cum femeia, după care fusese numită mina H’ani, asistase la naşterea lui fiindu-i moaşă şi dându-i numele de

Shasa – „apă bună” – după cea mai de preţ substanţă din lumea ei.

Frumuseţea şi măreţia peisajului îi emoţionă pe amândoi aşa că începură să se apropie din ce în ce mai mult în acea pustietate şi până la sfârşitul zilei Shasa era sigur că o iubea cu adevărat şi că îşi dorea să îşi petreacă tot restul vieţii alături de ea.

Priviră împreună soarele scufundându-se înspre dunele roşii şi cerul devenind ca unui scut de bronz călit, punctat de petele norilor albăstrui asemenea unor lovituri de ciocan ale unui fierar ceresc. În timp ce căldura se domolea, culorile începură să se preschimbe, mai întâi rubiniu, apoi portocaliu şi un purpuriu superb până când soarele se scufundă în spatele dunelor – şi în chiar clipa în care dispăru se petrecu un miracol.

Rămaseră amândoi cu respiraţia tăiată de fascinaţie când, în urma unei explozii mute, întreg firmamentul fu străluminat de un verde electric. Totul dură doar până când ei îşi traseră răsuflarea, dar în acea clipită cerul fu tot atât de verde precum adâncimile oceanului sau precum un gheţar alpin. Apoi se stinse cu repeziciune devenind cenuşiu precum metalul unei arme, iar Kitty se întoarse înspre el purtând o întrebare mută în priviri.

— Am văzut amândoi, îi spuse Shasa cu blândeţe. Boşimanii îi spun Pitonul Verde. Un om poate să-şi trăiască întreaga viaţă în deşert şi să nu-l vadă niciodată. Nici eu nu l-am mai văzut, nu până în acest moment.

— Ce poate să însemne asta? întrebă Kitty.

— Boşimanii spun că, dintre toate semnele de bun augur, este cel mai favorabil. Se întinse şi îi apucă mâna. Se spune că cei care văd Pitonul Verde vor fi binecuvântaţi în chip aparte – iar noi l-am văzut împreună.

În lumina amurgului coborâră panta dunei spre locul unde Shasa parcase jeepul. Se scufundară aproape până la genunchi în nisipul pufos, fin, plin de soare şi, râzând, se prinseră unul de celălalt pentru a-şi păstra echilibrul.

Ajunşi la jeep, Shasa o apucă de umeri, o întoarse înspre el şi îi spuse:

— Nu vreau să se sfârşească, Kitty. Vino cu mine. Căsătoreşte-te cu mine. Îţi voi da tot ceea ce viaţa are de oferit.

Ea îşi lăsă capul pe spate şi îi râse în faţă.

— Nu fi un prostănac, Shasa Courtney. Tu nu poţi să-mi oferi ceea ce vreau eu de la viaţă, îi spuse ea. Totul a fost plăcut, dar nu a fost real. Putem să fim buni prieteni oricât vei dori, dar drumurile noastre sunt altele şi duc în direcţii diferite.

A doua zi, când aterizară pe aeroportul Windhoek, o telegramă o aştepta pe Kitty prinsă de panoul din camera echipajului. Kitty o citi cu repeziciune. Când îşi ridică ochii păru să nu îl mai vadă pe Shasa.

— A apărut o altă poveste, îi spuse. Trebuie să plec.

— Când te voi revedea? o întrebă Shasa, iar ea îl privi de parcă ar fi fost un străin.

— Nu ştiu, spuse şi, împreună cu echipa ei, se îmbarcă în avionul care plecă spre Johannesburg o oră mai târziu.

Shasa era furios şi se simţea umilit. Nu voise să divorţeze de Tara pentru nicio altă femeie înainte – nici măcar nu se gândise la asta – iar Kitty îi râse se în faţă.

Avea multe mijloace prin care ştia că poate scăpa de furie; unul dintre ele era vânătoarea. Pentru Shasa nu mai exista nimic pe lume când pasiunea vânătorului îi clocotea în sânge, când un bivol, mare cât un munte şi negru ca iadul, venea înspre el zguduind pământul, cu saliva sângerie scurgându-i-se din botul deschis, cu vârfurile lustruite ale coarnelor răsucite scânteind şi cu o privire ucigaşă în ochii mici precum ai unui porc. Era totuşi anotimpul ploios, iar terenurile de vânătoare din nord musteau de apă şi erau bântuite de malarie, cu iarba depăşind înălţimea unui om. Nu putea să vâneze, aşa că se întoarse către celălalt panaceu verificat, sporirea averii.

Banii reprezentau o fascinaţie nesfârşită pentru Shasa. Fără această atracţie obsesivă n-ar fi putut să acumuleze atât de mulţi pentru că se cerea o devoţiune şi o dedicare de care puţini erau capabili. Cei cărora le lipseau se consolau cu vechi platitudini cum că nu ar cumpăra fericirea sau că ar fi ochiul dracului. Ca adept, Shasa ştia că banii nu sunt nici buni, nici răi, ci pur şi simplu amorali. Ştia că banii nu au conştiinţă, dar că deţineau un potenţial nesfârşit atât pentru bine, cât şi pentru rău. Cel care face această alegere finală este omul care dispune de ei, iar această opţiune se cheamă putere.

Chiar şi atunci când se crezuse întru totul absorbit de Kitty Godolphin, instinctul său îşi făcuse datoria. Aproape în mod inconştient observase acele mici puncte albe în apele verzi ale curentului Benguela. Nu trecuse nicio oră de când Kitty Godolphin dispăruse din viaţa lui când el pătrunse furtunos în birourile Companiei de Mine şi Finanţe Courtney de pe strada principală din Windhoek şi începu să ceară calcule şi documente, să dea telefoane, să cheme avocaţi şi contabili, să ceară favoruri de la oamenii cu poziţii înalte în guvern, să-şi trimită subordonaţii să răscolească arhivele administraţiei şi ale ziarelor locale, reunind mijloacele meseriei sale, fapte, cifre şi influenţă, pentru ca apoi să se piardă fericit în ele asemenea unui opioman care-şi fumează pipa.

Fu nevoie de încă cinci zile până când reuşi să aşeze totul laolaltă şi să pună totul în balanţă pentru ultima dată. Îl ţinuse pe David Abrahams aproape de el pentru că era o adevărată placă de rezonanţă în astfel de situaţii şi lui Shasa îi plăcea să-şi arunce ideile înspre acesta pentru a primi răspunsurile.

— Deci aşa arată, începu Shasa să facă o scurtă prezentare.

În sala de consiliu se aflau cinci persoane, Shasa şi David, managerul şi secretarul filierei locale a Companiei de Mine Courtney şi avocatul german din Windhoek pe care Shasa îl

avea trecut pe statul de plată, şi deasupra lor se aflau minunatele picturi murale ale lui Piemeef, pe care Centaine le comandase când artistul se afla în perioada lui de apogeu.

— Se pare că am dormit în picioare. În ultimii trei ani o nouă industrie s-a dezvoltat chiar sub nasul nostru, o industrie care numai anul trecut a avut un câştig de douăzeci de milioane de lire, un profit de patru ori mai mare decât cel de la mina H’ani, iar noi am stat cu mâinile în sân.

Îl sfredeli cu privirea pe managerul filierei locale, în aşteptarea unei explicaţii.

— Eram conştienţi de o revenire a industriei pescuitului în Walvis Bay, căută să explice acel biet domn. Eliberarea licenţelor pentru pescuitul de sardele la năvod a fost anunţată în gazetă, dar nu mi-am închipuit că pescuitul s-ar ridica la nivelul celorlalte activităţi ale noastre.

— Cu tot respectul, Frank, ăsta e genul de decizii pe care îmi place să le iau eu însumi. E de datoria ta să-mi transmiţi mie toate informaţiile, de orice natură ar fi.

Spuse totul pe un ton liniştit, dar cei trei oameni din conducerea locală nu aveau nicio îndoială în legătură cu severitatea admonestării şi îşi coborâră capetele peste hârtiile de lucru. Pentru zece secunde se aşternu tăcerea, timp în care Shasa îi lăsă să sufere.

— Prea bine, Frank, îi ordonă Shasa. Spune-ne ce ar fi trebuit să ne spui în urmă cu patru sau cu cinci ani.

— Ei bine, domnule Courtney, industria pescuitului de sardele a început în Walvis Bay în prima parte a anilor 1930 şi, deşi profitabilă iniţial, a fost prinsă din urmă de Marea Criză Economică şi din cauza metodelor primitive de pescuit din acele vremuri, nu a putut face faţă. Fabricile au fost închise şi abandonate.

În timp ce Frank vorbea, mintea lui Shasa zbură înspre copilărie. Îşi aminti de prima vizită în Walvis Bay şi clipi când realiză că trecuseră douăzeci de ani de atunci. Venise

cu Centaine în Daimlerul ei de culoarea narciselor galbene pentru a recupera împrumutul făcut către compania de pescuit şi de conserve De La Rey şi pentru a închide fabrica. Erau acei ani disperaţi ai Marii Crize Economice când companiile Courtney supravieţuiseră numai datorită efortului şi determinării mamei sale – şi a lipsei ei de scrupule.

Îşi aminti cum Lothar De La Rey, tatăl lui Manfred, o implorase pe mama lui să îi prelungească împrumutul. Îşi aminti de traulerele ancorate în debarcader, încărcate până la punte cu sardele argintii şi de executorul legal care, la ordinele lui Centaine, pusese sigiliu pe uşile fabricii.

Asta fusese ziua când îl întâlnise prima dată pe Manfred De La Rey. Manfred era un băieţandru mătăhălos, desculţ şi tuns scurt, mai mare şi mai puternic decât Shasa, cu pielea bronzată de soare, îmbrăcat într-un jerseu bleumarin de pescar şi în nişte pantaloni scurţi kaki unsuroşi de la peşte, în timp ce Shasa purta pantaloni gri imaculaţi, o cămaşă albă desfăcută sus şi un pulover la baza gâtului, iar în picioare avea pantofi negri bine lustruiţi.

Doi băieţi aparţinând unor lumi diferite, ajunşi faţă în faţă pe debarcaderul principal şi ostilitatea dintre el fu instantanee, părul li se zburli ca la câini şi doar în câteva minute înţepăturile şi insultele se transformară în lovituri şi se repeziseră unul la altul furioşi dându-şi pumni şi luptându-se de-a lungul debarcaderului, în timp ce pescarii pestriţ îmbrăcaţi îi aţâţau încântaţi. Chiar şi după atâta timp îşi aducea bine aminte ochii pali şi înspăimântători ai lui Manfred De La Rey şi privirea dispreţuitoare pe care i-o aruncase când căzuseră amândoi de pe debarcader peste mulţimea de sardele moarte alunecoase şi împuţite, şi se simţi din nou îngrozitor de umilit amintindu-şi cum Manfred îi împingea capul adânc în grămada de peşte mort şi rece, aproape făcându-l să se înece în mâzgă.

Îşi reîndreptă gândurile înspre prezent, moment în care îl auzi pe manager spunând:

— În momentul de faţă guvernul a emis patru licenţe pentru prinderea şi procesarea sardelelor în Walvis Bay. Departamentul Piscicol aloca o cotă anuală pentru fiecare dintre aceste licenţe care se ridică în prezent la două sute de mii de tone.

Shasa se gândi la uriaşul potenţial de profit pentru acele cantităţi de peşte. Potrivit registrelor făcute publice, fiecare dintre acele patru fabrici obţinuse un profit de două milioane de lire în ultimul an fiscal. Ştia că el ar fi putut să îmbunătăţească această cifră, probabil chiar să o dubleze, dar se părea că nu i se va oferi această şansă.

— Intervenţiile pe lângă Departamentul Piscicol şi pe lângă autorităţile superioare – Shasa însuşi îl invitase la masă pe administratorul regional – au scos la iveală faptul concret că nu vor mai fi emise alte licenţe. Singura modalitate de a pătrunde în industrie ar fi să achiziţionăm una dintre licenţele existente.

Shasa zâmbi sardonic pentru că tatonase deja două dintre companii. Proprietarul primei îl sfătuise pe Shasa, într-un limbaj de o elocvenţă indubitabilă, să purceadă la un act sexual nenatural cu el însuşi, iar celălalt îi precizase o cifră de la care ar fi dispus să înceapă negocierile care se termina cu un lanţ nesfârşit de zerouri. În ciuda expresiei sumbre, era genul de situaţii cu care Shasa se delecta, părând imposibile şi totuşi păstrând promisiunea unor recompense enorme dacă ar fi reuşit să ocolească obstacolele.

— Vreau o analiză detaliată a registrelor de balanţă a celor patru companii, ordonă el. Îl cunoaşte cineva pe directorul Departamentului Piscicol?

— Da, dar e un individ cu coloană vertebrală, îl avertiză Frank, ştiind felul în care funcţiona mintea lui Shasa. Îşi ţine pumnii strânşi şi, dacă încercăm să-i strecurăm un mic cadouaş, va face valuri care vor ajunge până la înalta Curte din Bloemfontein.

— Şi pe lângă asta, chestiunea licenţelor e în afara

jurisdicţiei lui, îl secondă secretarul companiei. Sunt emise exclusiv de către ministerul din Pretoria şi astea sunt toate. Patru e limita. Ministrul însuşi a luat această decizie.

Shasa rămase cinci zile în Windhoek, urmărind fiecare fir şi fiecare şansă, dedicându-se total fiecărui detaliu, aceasta fiind una dintre calităţile lui, dar la sfârşitul celor cinci zile nu ajunsese mai aproape de deţinerea unei licenţe pentru fabrică în Walvis Bay decât fusese când observase pentru întâia oară micile traulere albe în apele verzi ale oceanului. Singurul lucru care îi reuşise fusese că uitase timp de zece zile de acel spiriduş perfid pe nume Kitty Godolphin.

Totuşi, când în cele din urmă îşi dădu singur seama că nu mai avea nimic de câştigat din şederea în Windhoek şi când se urcă în scaunul pilotului din Mosquito, imaginea lui Kitty Godolphin îl batjocori din scaunul gol de alături. Instinctiv, în loc de a stabili un curs direct spre Cape Town, se abătu către vest, îndreptându-se spre coastă şi înspre Walvis Bay, hotărât să mai aibă o viziune de ansamblu asupra locului înainte de a abandona ideea cu totul.

Văzu oceanul înaintea sa, învăluit în rotocoale de ceaţă acolo unde curentul rece mătura ţărmul. Dunele înalte se răsuceau unele în altele ca un cuib de vipere negre, având culoarea grâului copt şi a aramei, iar Shasa înclină avionul şi zbură deasupra plajelor nesfârşite unde valurile se spărgeau formând linii regulate şi albe ca zăpada până când văzu deschizătura golfului străpungând oceanul zbuciumat şi farul de la Pelican Point pâlpâind printre norii de ceaţă.

Deceleră motoarele Rolls-Royce Merlin şi o porni în jos, până ce prin breşele dintre nori zări flota de traulere în acţiune. Erau aproape de ţărm, la marginea curentului apei. Unele dintre bărci aveau plasele pline şi văzu comoara argintie printre undele apei, cum pescarii o trăgeau încet la suprafaţă, în vreme ce deasupra lor plana o panoplie albă şi strălucitoare de păsări marine, dornice să se înfrupte.

Apoi, întrezări la mai bine de o mie de metri în faţă un alt

vas, care lasă în urma lui arabescuri înspumate în timp ce urmărea un alt banc de sardele.

Shasa trase eleronul şi înclina avionul, întorcându-se deasupra traulerului pentru a vedea cum se desfăşoară urmărirea. Observă bancul de peşti, o umbră întunecată ca şi cum mii de litri de cerneală fuseseră vărsaţi în apele verzi, şi fu uimit de mărimea acestuia, o sută de acri de peşte şi niciuna dintre aceste vietăţi nu era mai lungă decât mâna lui, dar în ansamblu păreau un leviatan.

— Milioane de tone într-un singur banc, şopti.

Transformând această cantitate în bani, se entuziasmă din nou. Privi cum traulerul arunca plasa în jurul unei mici mulţimi din bancul uriaş, iar apoi îndreptă avionul şi zbură la treizeci de metri, alunecând uşor pe deasupra apei înspre gura golfului. Pe ţărm erau aşezate cele patru fabrici, fiecare cu propriul chei întâlnind apele puţin adânci şi cu fumul negru ridicându-se din hornurile furnalelor.

„Care fusese a bătrânului De La Rey? se întrebă. Pe care dintre aceste construcţii şubrede se luptase cu Manfred şi sfârşise cu urechile, nasul şi gura pline de mâzgă?” Rânji cu tristeţe la amintirea incidentului.

„Dar cu siguranţă era mai la nord, îşi spuse nedumerit, încercând să îşi amintească de acum douăzeci de ani. Nu era aici, atât de aproape de promontoriul golfului”. Înclină avionul şi zbură înapoi paralel cu plaja şi apoi văzu în faţă, la un kilometru şi jumătate, şirul de ţăruşi, putreziţi şi negri, intrând în apele golfului într-o linie neregulată şi pe plajă ruinele vechii fabrici lipsite acum de acoperiş.

„E încă acolo, realiză Shasa şi fu imediat străbătut de un fior de bucurie. E încă acolo, părăsită şi uitată de atâţia ani”. Ştia atunci că asta căutase.

Mai zbură de două ori, atât de jos încât rotirea elicelor declanşă o furtună de nisip în miniatură pe culmile dunelor. Pe peretele dinspre mare al fabricii părăginite al cărui strat de fier de deasupra se strâmbase şi se uzase, fiind acoperit de rugină, putea încă să descifreze literele şterse:

COMPANIA DE CONSERVE ŞI PESCUIT AFRICA DE SUD-VEST.

Tură motoarele în continuare şi ridică botul avionului într-un viraj uşor, după care îi reglă cursul înspre Windhoek. Cape Town şi promisiunea pe care le-o făcuse fiilor lui şi Isabellei de a se întoarce acasă înainte de sfârşitul săptămânii fuseseră uitate. David Abrahams zburase înapoi la Johannesburg, plecând cu câteva minute înaintea lui Shasa în această dimineaţă, aşa că nu se afla nimeni în Windhoek în care Shasa să aibă încredere. Se duse chiar el să caute în arhiva proprietăţilor şi, cu o oră înainte ca oficiul de cadastru să se închidă pe perioada weekendului, găsi ceea ce căuta.

Licenţa pentru pescuitul şi procesarea sardelelor şi a altor peşti pelagici data din 20 septembrie 1929 şi fusese semnată de administratorul regiunii. Fusese emisă pentru un anume Lothar De La Rey din Windhoek şi nu avea termen de expirare. Îi era de folos pentru totdeauna.

Shasa trecu cu mâna peste documentul încreţit şi îngălbenit, netezindu-l drăgăstos, admirând timbrele fiscale stacojii şi semnătura ştearsă a administratorului. Stătuse în aceste sertare prăfuite mai bine de douăzeci de ani – şi încercă să evalueze această bucată de hârtie. Un milion de lire, cu siguranţă – poate chiar cinci milioane de lire. Zâmbi triumfător şi duse documentul funcţionarului de la oficiu pentru a-i face o copie legalizată.

— O să vă coste bani buni, domnule, inspiră funcţionarul. Zece şilingi şi şase penny pentru copie şi două lire pentru autentificare.

— Este un preţ mare, consimţi Shasa, dar îmi permit.

Lothar De La Rey urca sărind stâncile negre şi ude, păşind sigur ca o capră de munte, purtând numai nişte pantaloni scurţi negri. Într-o mână ţinea o undiţă uşoară, iar în cealaltă ţinea firul la capătul căruia se zbătea un mic peşte argintiu.

— Am prins unul, tată, strigă încântat, iar Manfred De La

Rey reveni la realitate. Era pierdut în gânduri; chiar şi în aceste vacanţe rare mintea lui era concentrată asupra muncii.

— Bravo, Lothie.

Se ridică şi luă lanseta din lemn de bambus care era aşezată lângă el. Îşi privi fiul cum scoate uşor momeala din cârlig şi i-o dă lui. O luă din mâna fiului său. Peştele era rece, tare şi alunecos şi când apăsă vârful ascuţit al cârligului ca să-i străpungă carnea, aripioara dorsală de-a lungul spatelui i se ridică şi zvârcolirile lui deveniră frenetice.

— La naiba, niciun bătrân culbin african n-ar putea să reziste unei asemenea încercări. Manfred ridică peştele încă viu pentru ca fiul său să-l poată admira. Arată atât de bine că l-aş putea chiar mânca. Luă undiţa.

Urmări pentru o clipă valurile spărgându-se de stânci, iar apoi, la momentul oportun, o luă la fugă pe margine, mişcându-se uşor pentru un bărbat voinic ca el. Spuma îi învăluia gleznele în timp ce aştepta, iar apoi aruncă undiţa de bambus într-o mişcare de bici. Aruncarea fu lungă şi înaltă, momeala străluci în timp ce descria o parabolă în lumina soarelui şi apoi lovi apa verde la nouăzeci de metri de mal, dincolo de locul unde se formau valurile. Manfred fugi înapoi când următorul val, înalt cât un stat de om, se năpusti asupra lui. Cu undiţa pe umăr şi cu firul încă aruncat în apă din mulineta Scarborough învinse valul alb şi furios şi îşi recâştigă locul sus pe stânci.

Înfipse capătul din spate al undiţei într-o crăpătură dintre stânci şi blocă mulineta cu ajutorul pălăriei lui din fetru vechi şi pătate. Apoi se aşeză pe perniţa lui cu spatele la stâncă avându-l pe fiul lui alături.

— Apa e plină de culbini africani, mormăi el.

Marea era decolorată şi tulbure ca berea de ghimbir făcută în casă – condiţiile perfecte pentru prada pe care o urmăreau.

— I-am promis mamei că o să-i ducem un peşte să-l pună

la marinat, zise Lothar.

— Nu pune la socoteală peştele până când nu-l vezi în butoiul cu marinată, îl sfătui Manfred şi băiatul începu să râdă.

Manfred nu îl atingea niciodată în public, nici măcar în faţa mamei lui sau a fetelor, dar îşi aminti plăcerea de nedescris pe care o simţea când era de vârsta lui Lothar şi tatăl său îl îmbrăţişa şi, în astfel de momente când erau singuri, îşi dezvăluia adevăratele sentimente. Îşi lăsă braţul să alunece de pe stâncă în jurul umerilor fiului său, iar Lothar încremeni de bucurie şi pentru o clipă nu îndrăzni nici să respire. Apoi se apropie încet de tatăl său şi priviră în tăcere vârful undiţei legănându-se ritmic înspre ocean.

— Şi, Lothie, te-ai decis ce vrei să faci cu viaţa ta când pleci de la Paul Roos?

Paul Roos era cel mai bun colegiu din provincia Cape, echivalentul sud-african al şcolilor Eton sau Harrow pentru afrikaanderi.

— Tată, m-am tot gândit. Lothar deveni serios. Nu vreau să merg ca tine la drept şi cred că la medicină va fi prea dificil.

Manfred dădu din cap resemnat. Se obişnuise cu faptul că Lothar nu era strălucit când venea vorba de învăţătură şi că era doar un elev mediu. Excela însă în alte domenii. Era deja evident că puterea de a se impune ca lider, determinarea şi curajul şi abilităţile lui atletice erau toate excepţionale.

— Vreau să intru în poliţie, zise băiatul ezitant. Când termin la Paul Ross vreau să mă duc la Academia de Poliţie din Pretoria.

Manfred rămase tăcut încercând să-şi ascundă surprinderea. Era ultimul lucru pe care el l-ar fi ales.

În cele din urmă spuse:

— *Ja*, de ce nu? O să te descurci bine acolo. Dădu din cap. E o viaţă bună, o viaţă în slujba ţării tale şi a poporului tău. Cu cât se gândea mai mult, cu atât îşi dădea seama că

Lothar făcuse o alegere perfectă – şi, bineînţeles, faptul că tatăl său era ministru de interne nu putea să dăuneze carierei fiului său. Spera ca Lothar să nu-şi schimbe gândul. *Ja,* repetă, îmi place.

— Tată, voiam să te întreb – începu Lothar, dar vârful undiţei se smuci, legănându-se drept, iar apoi se arcui puternic. Vechea pălărie a lui Manfred fu aruncată de mulineta care se învârtea în timp ce firul se desfăşura şuierând aproape nevăzut.

Tată şi fiu săriră în picioare, iar Manfred apucă băţul greu de bambus şi se lăsă pe spate pentru a fixa cârligul.

— E un monstru, strigă el simţind greutatea peştelui, iar desfăşurarea firului nu se opri nici când înfipse palma mănuşii de piele pe care o purta sub tamburul mulinetei pentru a o bloca. În câteva secunde, din locul în care firul freca mânuşa de piele, începu să se ridice un fum albastru.

Când păru că ultimii metri de fir aveau să fie desprinşi de pe axul mulinetei, peştele opri şi, la două sute de metri sub apele de un cenuşiu-fumuriu, scutură din cap cu încăpăţânare, iar capătul lansetei îl lovi pe Manfred în burtă încurajându-l şi oferindu-i sfaturi, Lothar ţopăia alături de el în timp ce Manfred trăgea peştele, înălţând şi coborând lanseta pentru a recupera mai mult fir deodată, până când mulineta fu aproape plină din nou, iar el se aştepta să vadă prada zbătându-se în apa de lângă pietre. Apoi brusc peştele se desprinse din nou cu viteză, iar el trebui să reînceapă întreg procesul chinuitor.

În cele din urmă îl văzură în străfundurile apei de lângă stânci, cu solzii strălucind precum o oglindă în bătaia soarelui. Cu undiţa încovoiată asemenea unui arc, Manfred îl forţă să se ridice, până când se zbătu greoi în mişcarea continuă a valurilor, strălucind cu minunate nuanţe de trandafiriu şi rozaliu, deschizându-şi epuizat fălcile uriaşe.

— Cangea! strigă Manfred. Acum, Lothie, acum! iar băiatul ţâşni înspre malul apei cu prăjina lungă în mâini şi înfipse cârligul în spinarea peştelui, chiar în spatele

branhiilor. Ţâşnirea sângelui coloră apele în roz, iar Manfred aruncă undiţa şi se avântă în jos pentru a-l ajuta pe Lothar.

Peştele se zbătea şi se zvârcolea încă atunci când îl traseră împreună pe pietrele de pe ţărm.

— Ăsta are cel puţin patruzeci şi cinci de kilograme, se entuziasma Lothar. Mama şi fetele vor sta treze până la miezul nopţii ca să-l pună la marinat

Lothar ducea undiţele şi trusa de pescuit în timp ce Manfred îşi puse peştele pe umăr; trecuse printre branhiile lui o bucată scurtă de sfoară şi acum îşi târau picioarele înspre casă de-a lungul plajei albe. Pe stâncile promontoriului următor Manfred lăsă peştele jos pentru câteva minute ca să se odihnească. Odată fusese campion olimpic la categoria grea, dar de atunci începuse să ia în greutate, burta începuse să i se înmoaie şi să i se mărească, iar puterile îl lăsau.

„Prea mult timp petrecut la birou”, se gândi cu tristeţe şi se aşeză pe un bolovan negru. În timp ce îşi ştergea faţa, privi în jur.

Locul acesta îi umplea mereu inima de plăcere. Îl durea că nu-şi găsea decât foarte puţin timp să vină pe aici. În zilele studenţiei, el şi Roelf Stander, cel mai bun prieten al lui, pescuiau şi vânau pe acest petic de ţărm neumblat şi sălbatic. Aparţinuse familiei lui Roelf timp de o sută de ani, iar Roelf n-ar fi vândut nimănui nici cea mai mică parte din pământ, cu excepţia lui Manfred.

În cele din urmă îi vânduse lui Manfred o sută de acri cu o liră.

— Nu vreau să mă îmbogăţesc pe spinarea unui vechi prieten, refuză râzând oferta lui Manfred de o mie de lire. Mai bine să introducem în contractul de vânzare clauza că am dreptul ca la moartea ta sau oricând vei vrea să vinzi să cumpăr înapoi pământul cu acelaşi preţ.

Acolo, dincolo de promontoriul unde stăteau cei doi, se afla căsuţa pe care o construise împreună cu Heidi, cu pereţii din stuc alb şi stuf, singurul semn de habitat uman.

Casa de vacanţă a lui Roelf era ascunsă după următorul promontoriu, dar la o distanţă mică şi uşor de parcurs astfel încât să poată fi împreună când ambele familii se aflau în vacanţă în acelaşi timp.

Erau atât de multe amintiri aici. Privi înspre mare. Acesta era locul în care submarinul german care îl adusese înapoi în ţară în primele zile ale războiului ieşise la suprafaţă. Roelf îl aştepta pe plajă şi venise prin întuneric cu barca pentru a-l duce, împreună cu echipamentul, la ţărm. De ce zile nebune avuseseră parte, unde mai pui pericolul şi luptele, în timp ce se străduiau să ridice poporul afrikaander împotriva anglofilului Jan Christiaan Smuts şi să declare Africa de Sud o republică sub protecţia Germaniei naziste – şi cât de aproape fuseseră de succes.

Zâmbi şi ochii îi străluciră când îşi aduse aminte. Îşi dorea să-i poată povesti şi fiului despre asta. Lothie ar înţelege. Tânăr cum era, ar înţelege visul afrikaanderilor de a deveni o republică şi ar fi mândru. Cu toate acestea, era o poveste ce nu va putea fi spusă niciodată. Încercarea lui Manfred de a-l asasina pe Jan Smuts şi de a precipita rebeliunea eşuase. Fusese obligat să părăsească ţara şi să lâncezească până la sfârşitul războiului într-un ţinut îndepărtat, în timp ce Roelf şi ceilalţi patrioţi fuseseră numiţi trădători şi aruncaţi în lagărul de prizonieri al lui Jannie Smuts, umiliţi şi ponegriţi până la sfârşitul războiului.

Cum se schimba totul! Acum erau lorzii acestei ţări, deşi nimeni din afara cercului nu ştia rolul pe care îl jucase Manfred De La Rey în toţi aceşti ani periculoşi. Erau stăpânii şi din nou visul unei republici ardea strălucitor, ca o flacără pe altarul aspiraţiilor afrikaanderilor.

Gândurile îi fură întrerupte de zgomotul unui avion care zbura jos, aşa că privi în sus. Era un aparat lucios albastru cu argintiu, şi întoarse brusc pentru a se aşeza în linie ca să aterizeze pe aerodromul aflat chiar după primul lanţ de dealuri. Aerodromul fusese construit de Direcţia Generală de Lucrări Publice când Manfred primise drepturi depline de

ministru. Era esenţial să fie oricând în strânsă legătură cu departamentul său şi un avion Air Force putea să vină să-l ia în doar câteva ore dacă era nevoie de el pentru vreo urgenţă.

Manfred recunoscu aparatul şi ştia cine îl pilotează, dar se încruntă supărat când se ridică şi îşi puse din nou pe umeri uriaşul peşte. Preţuia liniştea acestui loc şi îi displăcea îngrozitor orice deranj nejustificat. El şi Lothar porniră să străbată ultima parte a lungului drum până la căsuţă.

Heidi şi fetele îi văzură venind şi alergară printre dune pentru a-i întâmpina, iar apoi îl încercuiră pe Manfred, râzând şi felicitându-l gălăgios. Merse greoi printre dune, cu fetele ţopăind alături de el, şi agăţă peştele de bârnele din faţa uşii de la bucătărie. În timp ce Heidi se ducea să aducă aparatul Kodak, Manfred se dezbrăcă de cămaşă care era pătată de sângele peştelui şi se aplecă pentru a deschide robinetul rezervorului de apă de ploaie ca să îşi spele sângele de pe mâini şi sarea de pe faţă.

Când se îndreptă din nou, cu apa picurându-i din păr şi scurgându-i-se pe pieptul gol, fu dintr-odată conştient de prezenţa unui străin.

— Adu-mi un prosop, Ruda, rosti scurt, iar fiica lui cea mare fugi să-i îndeplinească repede cererea. Nu te aşteptam. Manfred îl privi încruntat pe Shasa. Mie şi familiei mele ne place să fim aici singuri.

— Iartă-mă. Ştiu că deranjez. Pantofii lui Shasa erau plini de praf. Trebuise să meargă pe jos mai mult de un kilometru şi jumătate de la aerodrom. Sunt sigur că vei înţelege că afacerea mea este urgentă şi confidenţială când îţi voi explica despre ce este vorba.

Manfred îşi şterse faţa cu prosopul în timp ce încerca să-şi înăbuşe enervarea, iar apoi, când Heidi ieşi cu aparatul de fotografiat în mână, i-o prezentă ţâfnos.

În doar câteva clipe Shasa le fermecă pe Heidi şi pe fete, dar Lothar stătea în spatele tatălui său şi făcu un pas

înainte doar ca să dea mâna cu el ezitant. Învăţase de la tatăl său să fie suspicios faţă de englezi.

— Ce culbin minunat, admiră Shasa peştele agăţat de bârne. De mulţi ani n-am mai văzut unul aşa de mare. Nu mai reuşeşti săi prinzi aşa de mari. Unde l-ai prins?

Shasa insistă să facă poze întregii familii grupate în jurul peştelui. Manfred avea încă pieptul gol, iar Shasa observă într-o parte vechea cicatrice încreţită şi vineţie. Părea ca o rană de glonţ, dar se purtase un război şi mulţi bărbaţi aveau astfel de cicatrice. Gândindu-se la rănile de război îşi aranjă cu grijă plasturele după ce îi înapoie aparatul lui Heidi.

— Rămâneţi la masă, *Meneer*? întrebă ea cu sfială.

— Nu vreau să vă stau pe cap.

— Sunteţi bine-venit.

Era o femeie frumoasă, cu sâni mari, fermi şi coapse proeminente şi cărnoase. Avea părul blond-auriu şi des şi îl purta împletit într-o coadă care îi ajungea aproape până la talie, dar Shasa văzu expresia lui Manfred De La Rey şi îşi îndreptă din nou atenţia spre el.

— Soţia mea are dreptate. Eşti bine-venit. Datoria înnăscută ca afrikaander a lui Manfred de a fi ospitalier nu îi lăsa cale de întoarcere. Vino, o să stăm pe veranda din faţă până când femeile ne cheamă la masă.

Manfred luă două sticle de bere din lada frigorifică şi se aşezară în şezlonguri, unul lângă altul, privind în depărtare, peste dune, la întinderile albastre ale Oceanului Indian.

— Îţi aminteşti când ne-am întâlnit prima dată? rupse Shasa tăcerea.

— Ja, încuviinţă Manfred. Îmi amintesc foarte bine.

— M-am întors acolo acum două zile.

— La Walvis Bay?

— Da. La fabrica de conserve pe debarcaderul unde ne-am bătut – Shasa ezită – unde m-ai lovit şi m-ai vârât cu capul într-o mare de peşti morţi.

Manfred zâmbi cu satisfacţie când îşi aduse aminte.

— Ja, îmi amintesc.

Shasa trebuia să îşi stăpânească emoţiile. Amintirea îl rodea încă, iar îngâmfarea celuilalt îl înfuria, dar, după cum intenţionase, rememorarea victoriei din copilărie îl îmblânzise pe Manfred.

— E bizar cum pe atunci eram duşmani, iar acum suntem aliaţi, spuse Shasa şi îl lăsă să se gândească la asta pentru o vreme înainte de a continua. Am analizat cu cea mai mare grijă oferta pe care mi-ai făcut-o. Deşi îi este dificil unui om să îşi schimbe poziţia şi sunt mulţi care vor vedea tot ce e mai rău în motivele mele, îmi dau seama acum că este datoria mea faţă de ţară să fac ceea ce mi-ai sugerat şi să folosesc orice talent aş avea pentru binele naţiunii.

— Deci vei accepta oferta prim-ministrului?

— Da, poţi să-l anunţi pe prim-ministru că mă voi alătura guvernului, dar la momentul potrivit şi după cum cred de cuviinţă. Nu voi trece din băncile opoziţiei în cele ale puterii, dar, la dizolvarea parlamentului, odată cu venirea alegerilor, voi demisiona din Partidul Unit şi voi candida din partea Partidului Naţional.

— Prea bine, consimţi Manfred. Este modalitatea cea mai onorabilă.

Dar Shasa îşi dădu seama că nu exista nicio modalitate onorabilă şi rămase tăcut pentru o clipă înainte de a continua.

— Îţi sunt recunoscător pentru rolul jucat în toate astea, Meneer. Faptul că mi s-a oferit această oportunitate ţi se datorează în bună măsură ţie. În lumina a tot ceea ce s-a întâmplat între familiile noastre, gestul pe care l-ai făcut este extraordinar.

— Nu a fost nimic de natură personală în decizia mea. Manfred dădu din cap. S-a rezumat doar la alegerea celui mai bun om pentru această funcţie. N-am uitat ce i-a făcut familia ta familiei mele – şi n-am să uit niciodată.

— Nici eu n-am să uit, spuse Shasa cu blândeţe. Pe drept sau pe nedrept, n-am să ştiu niciodată sigur, am moştenit o

vinovăţie. Cu toate acestea, aş vrea să mă revanşez într-un fel faţă de tatăl tău.

— Şi cum vei face asta, *Meneer*? întrebă înţepat Manfred. Cum te vei revanşa faţă de un om care a pierdut un braţ şi care a stat atâţia ani în puşcărie? Ce vei oferi unui om ca să repari suferinţa sufletească pe care a cunoscut-o în închisoare?

— N-am să pot niciodată să mă revanşez întru totul, admise Shasa. Totuşi, într-un mod neaşteptat mi s-a oferit ocazia să îi returnez tatălui tău o bună parte din ceea ce i-a fost luat

— Continuă, îl încurajă Manfred. Te ascult

— Tatălui tău i-a fost eliberată o licenţă pentru pescuit în 1929. Am căutat în arhivă. Licenţa este încă valabilă.

— Ce să facă bătrânul cu o licenţă pentru pescuit acum? Nu înţelegi – este distrus şi din punct de vedere fizic şi moral.

— Industria piscicolă din Walvis Bay a revenit şi este în plină dezvoltare. Numărul licenţelor a fost drastic limitat. Licenţa tatălui tău valorează o grămadă de bani.

Văzu o schimbare în privirea lui Manfred, un licăr de interes îi apăru în ochi.

— Crezi că tatăl meu ar trebui să o vândă? întrebă aspru. Şi, din întâmplare, te-ar interesa să o cumperi? zâmbi sarcastic.

Shasa dădu din cap.

— Da, bineînţeles că aş vrea să o cumpăr, dar nu ştiu dacă este cea mai bună soluţie pentru tatăl tău.

Zâmbetul lui Manfred păli, nu se aşteptase la asta.

— Ce altceva ar putea face cu ea?

— Am putea să redeschidem fabrica şi să lucrăm împreună ca parteneri. Tatăl tău pune la bătaie licenţa, iar eu vin cu capitalul şi cu abilităţile mele manageriale. Într-un an sau doi partea tatălui tău va ajunge să valoreze aproape un milion de lire.

Shasa îl privise atent în timp ce îi făcuse propunerea. Era

mai mult, mult mai mult decât o ofertă de afaceri. Era un test. Shasa voia să ajungă sub carapacea lui de granit, acea armură monumentală de virtute puritană. Voia să îi caute slăbiciunile, să găsească orice fisură de care să se poată folosi mai târziu.

— Un milion de lire, repetă. Poate chiar mai mult

Şi din nou, doar pentru o clipă, văzu o licărire în ochii înspăimântători ai celuilalt mici licăriri gălbui de lăcomie. Doar om era şi el. „Pot să fac afaceri cu el acum”, se gândi Shasa şi, ca să-şi mascheze uşurarea, îşi ridică servieta de jos, de lângă şezlong, şi o deschise ţinând-o pe genunchi.

— Am redactat un precontract – scoase un teanc de hârtii albastre, bătute la maşină –, poţi să i-l arăţi tatălui tău, să îl discutaţi împreună.

Manfred luă hârtiile de la el.

— Ja, voi vorbi cu el săptămâna viitoare, când mă întorc acasă.

— Ar mai fi o mică problemă, recunoscu Shasa. Această licenţă a fost emisă cu mult timp în urmă. S-ar putea ca departamentul guvernamental să vrea să o anuleze. Există o clauză care le permite să accepte numai patru licenţe.

Manfred îşi ridică ochii de pe contract.

— Nu va fi o problemă, spuse Manfred, iar Shasa îşi ridică sticla de bere pentru a-şi ascunde un zâmbet.

Tocmai deveniseră părtaşii primului lor secret. Manfred De La Rey avea să îşi folosească influenţa în interes personal. Ca şi în cazul unei virginităţi pierdute, data viitoare avea să fie mai uşor.

Shasa îşi dăduse seama de la început că va fi un străin într-un cabinet de naţionalişti afrikaander. Avea nevoie urgentă de un aliat de încredere printre ei, iar dacă acest aliat avea să fie legat de el prin beneficii financiare comune şi prin câteva secrete fără coloratură politică, atunci loialitatea era asigurată. Shasa tocmai o obţinuse şi odată cu ea şi promisiunea unor profituri mari pentru el, pentru a-i face târgul cu atât mai plăcut. O zi plină de reuşite, se

gândi el în timp ce îşi închidea servieta.

— Prea bine, Meneer. Îţi sunt recunoscător pentru timpul acordat. Acum te voi lăsa să îţi petreci în linişte restul vacanţei.

Manfred îşi ridică privirea.

— Meneer, soţia mea a pregătit prânzul pentru noi. S-ar supăra dacă ai pleca atât de repede. În cele din urmă zâmbetul său deveni amabil. Iar în această seară câţiva buni prieteni vor veni în vizită pentru un *braaivleis,* un grătar. Avem destule paturi libere. Rămâi peste noapte. Poţi pleca mâine-dimineaţă în zori.

— Eşti foarte amabil. Shasa se afundă din nou în şezlong.

Îşi schimbaseră atitudinea unul faţă de altul, dar intuiţia îi spunea lui Shasa că în relaţia lor mai erau încă profunzimi ascunse ce trebuiau explorate şi, zâmbindu-i lui Manfred De La Rey în timp ce îl privea în ochii lui de culoarea topazului, simţi un fior brusc, un vânt rece care se strecură printr-o fantă a memoriei. Ochii aceia îl bântuiseră. Încerca să îşi amintească totuşi ceva. Totul îi părea înceţoşat, dar în mod bizar ameninţător. „Să fi fost de la bătaia lor din copilărie?” se întrebă. Dar nu credea asta. Amintirea era mai apropiată de atât şi mai ameninţătoare. Aproape că reuşise să îşi dea seama, dar apoi Manfred îşi coborî din nou privirea peste contract, ca şi cum ar fi simţit ce căuta Shasa şi astfel conturul amintirii se îndepărtă şi îi scăpă printre degete.

Heidi De La Rey ieşi pe verandă, cu şorţul pus, dar se schimbase de vechea fustă spălăcită şi îşi răsucise părul împletit în vârful capului.

— Prânzul este gata – şi sper din tot sufletul că mâncaţi peşte, *Meneer* Courtney.

Shasa îşi propusese ca în timpul mesei să câştige simpatia familiei. În cazul lui Heidi şi al fetelor îi fu uşor. Băiatul, Lothar, era diferit, suspicios şi tăcut Totuşi, Shasa avea şi el trei fii şi îl ademeni cu poveşti despre pilotaj şi vânătoare de animale mari, până când, împotriva voinţei lui, ochii băiatului sclipiră de interes şi admiraţie.

Când se ridicară de la masă, Manfred dădu din cap cu invidie.

— Ja, Meneer, trebuie să îmi amintesc să nu te subestimez niciodată.

În seara aceea un mic grup format dintr-un bărbat, o femeie şi patru copii venind dinspre sud mergeau răzleţiţi printre dune, iar copiii lui Manfred alergară în întâmpinarea lor şi îi conduseră până pe veranda căsuţei.

Shasa rămase retras în timp ce cele două familii îşi transmiteau saluturi. Aveau, în mod evident, o relaţie apropiată de lungă durată.

Bineînţeles că Shasa îl recunoscu pe capul celeilalte familii. Era un bărbat voinic, chiar mai masiv decât Manfred De La Rey. Făcuse ca şi el parte din echipa de box care participase la Jocurile Olimpice de la Berlin din 1936. Fusese conferenţiar la drept la Universitatea din Stellenbosch, dar demisionase de curând pentru a deveni partener la firma Van Schoor, De La Rey & Stander, firma la care Manfred De La Rey devenise partener principal după moartea bătrânului Van Schoor în urmă cu câţiva ani.

Pe lângă munca de avocat, Roelf Stander se ocupa de problemele organizatorice ale partidului şi fusese directorul de campanie al lui Manfred în 1948. Deşi nu făcea parte din parlament, era membru activ al Partidului Naţional şi Shasa ştia că probabil făcea parte şi din *Broederbond*, Frăţia, acea societate clandestină a elitelor afrikaander.

Când Manfred De La Rey le făcu cunoştinţă, Shasa văzu că Roelf Stander îl recunoscuse şi că părea puţin spăşit.

— Sper că n-o să mai aruncaţi cu ouă în mine, *Meneer* Stander, îl provocă Shasa şi Roelf începu să râdă.

— Doar dacă o să ţineţi un alt discurs prost, *Meneer* Courtney.

La alegerile din 1948, când Shasa fusese învins de Manfred De La Rey, acest om organizase banda de agitatori care tulburase întrunirile electorale ale lui Shasa. Deşi Shasa zâmbea acum, resentimentul era aproape la fel de

puternic ca în acele vremuri. Tulburarea şedinţelor oponenţilor fusese dintotdeauna o tactică standard a naţionaliştilor. Manfred De La Rey simţi sentimentul de ostilitate dintre ei.

— În curând vom fi de aceeaşi parte, spuse el în timp ce se plasă ca un tampon între cei doi, aşezându-şi câte o mână pe braţul fiecăruia. Staţi să vă aduc câte o bere şi să bem pentru a lăsa trecutul în urmă.

Cei doi se îndepărtară, iar Shasa îi aruncă o privire rapidă soţiei lui Roelf Stander. Era slabă, părând aproape a suferi de inaniţie, cu un aer resemnat şi obosit şi fu nevoie de mai mult de o clipă, chiar şi pentru ochiul format al lui Shasa, pentru a-şi da seama cât de frumoasă fusese cândva şi cât de atrăgătoare mai era încă. Îl privi la rândul ei, dar îşi coborî ochii în momentul în care întâlni privirea lui Shasa.

Heidi De La Rey observă schimbul de priviri şi apucă braţul femeii trăgând-o mai în faţă.

— *Meneer* Courtney, aceasta este draga mea prietenă Sarah Stander.

— *Aangename kennis*, se înclină Shasa uşor. Încântat de cunoştinţă, *Mevrou*[20].

— Ce mai faceţi, domnule şef de escadron? răspunse încet femeia, iar Shasa clipi.

Nu îşi mai folosise gradul de pe vremea războiului. Ar fi fost, bineînţeles, nepotrivit.

— Ne-am mai întâlnit? o întrebă el prins pe picior greşit, iar femeia scutură repede din cap şi se întoarse înspre Heidi ca să vorbească despre copii.

Shasa nu avu ocazia să ceară lămuriri deoarece chiar în acel moment Manfred îi întinse o bere şi cei trei bărbaţi coborâră de pe verandă cu halbele în mână pentru a-i privi pe Lothar şi pe fiul cel mare al lui Stander, Jakobus, cum aprindeau focul pentru grătar. Cu toate că discuţia pe care o purtau era cultivată şi aveau puncte de vedere interesante – şi Manfred, şi Roelf Stander erau nişte bărbaţi

[20] Echivalentul feminin pentru Meneer (n.tr.).

educaţi şi foarte inteligenţi – gândurile lui Shasa zburară înapoi înspre femeia slabă şi palidă care i se adresase folosindu-i gradul militar. Îşi dorea să aibă ocazia să îi vorbească între patru ochi, dar îşi dădea seama că era puţin probabil şi totodată periculos. Ştia foarte bine cât de protectori şi geloşi erau afrikaanderii când venea vorba despre femeile lor şi cât de uşor ar fi fost să declanşeze un incident urât şi cu efecte nefaste. Aşa că se ţinu la distanţă de Sarah Stander, dar o urmări cu atenţie pe tot parcursul serii şi astfel îşi dădu seama treptat de intimităţile emoţionale din relaţia celor două familii. Cei doi bărbaţi păreau foarte apropiaţi şi era evident că prietenia lor dura de multă vreme, dar relaţia femeilor era diferită. Erau mult prea amabile, atente şi drăguţe una cu cealaltă, semnele clare ale unui antagonism feminin bine înrădăcinat. Shasa reţinu această revelaţie deoarece relaţiile umane şi slăbiciunile erau unelte esenţiale în ocupaţia lui, însă doar mai târziu în acea seară făcu alte două descoperiri importante.

Surprinse o privire necontrolată pe care Sarah Stander i-o aruncă lui Manfred De La Rey în timp ce acesta râdea împreună cu soţul ei, iar Shasa îşi dădu seama imediat că era o privire plină de ură, dar genul acela de ură pustiitoare care poate creşte într-o femeie împotriva bărbatului pe care odată l-a iubit. Această ură îi explica lui Sasha oboseala şi resemnarea care aproape că distruseseră frumuseţea lui Sarah Stander. Explica totodată şi antipatia dintre cele două femei. Heidi De La Rey îşi dăduse seama că Sarah îl iubise pe soţul ei şi că, probabil, în ciuda urii pe care i-o purta, îl iubea încă. Jocul sentimentelor şi al emoţiilor îl fascina pe Shasa, învăţase atât de multe despre valoare şi dobândise atât de multe într-o singură zi încât, până când Roelf Stander îşi chemă familia, era pe deplin satisfăcut.

— E aproape miezul nopţii, haideţi cu toţii. Avem mult de mers până acasă.

Fiecare îşi adusese câte o lanternă şi îşi luară rămas-bun

în mai multe rânduri, fetele şi femeile sărutându-se pe obraji, în timp ce, mai întâi Roelf Stander, iar apoi fiul său, Jakobus, merseră să dea mâna cu Shasa.

— La revedere, spuse Jakobus cu înnăscutele bune maniere şi respectul pentru cei în vârstă pe care orice copil afrikaander le învaţă de la început. Mi-ar plăcea şi mie să vânez un leu cu coama neagră într-o bună zi.

Era un băiat înalt şi arătos, cu doi sau trei ani mai mare decât Lothar; fusese la fel de fascinat ca şi Lothar de poveştile de vânătoare ale lui Shasa, dar era ceva atât de familiar la el, fapt ce îl preocupă pe Shasa întreaga seară. Lothar stătea lângă prietenul lui zâmbind politicos şi dintr-odată Shasa înţelese. Băieţii aveau aceiaşi ochi, ochii pali ca de pisică ai familiei De La Rey. Pentru o clipă aproape că nu-şi putu explica lucrurile acestea, dar apoi totul începu să se lege. Ura pe care o văzuse în ochii Sarei Stander era explicabilă. Manfred De La Rey era tatăl fiului ei.

Shasa stătea împreună cu Manfred pe treapta de sus a verandei, privind cum familia Stander se îndepărta printre dune, în timp ce razele lanternelor se împrăştiau în toate părţile şi vocile stridente ale copiilor se auzeau din ce în ce mai puţin în noapte; se întrebă dacă va putea vreodată să pună cap la cap indiciile pe care le strânsese în această seară şi dacă va descoperi în totalitate cât de vulnerabil poate fi Manfred De La Rey. Într-o bună zi, o asemenea informaţie i-ar putea fi vitală.

Ar fi destul de simplu şi discret să caute în arhivă data căsătoriei lui Sarah Stander şi să o compare cu data naşterii fiului ei cel mare, dar cum ar putea să descopere adevăratul motiv pentru care i se adresase folosindu-i gradul militar? îi spusese „şef de escadron”. Îl cunoştea, asta era sigur, dar cum şi de unde? Shasa zâmbi. Îi plăcea misterul, Agatha Christie era unul dintre autorii lui preferaţi. Avea să se ocupe de asta.

Shasa se trezi cu cenuşiul zorilor bătându-i în perdelele

de deasupra patului, în timp ce o pereche de sfrâncioci cântau unul dintre complicatele lor duete dintr-unul din arbuştii de lângă dune. Se dezbrăcă de pijamaua pe care i-o împrumutase Manfred şi îşi trase pe el halatul de baie înainte de a se strecura afară din căsuţa cuprinsă de linişte pentru a se duce pe plajă.

Înotă gol, tăind apa cu mişcări largi din braţe şi scufundându-se sub rândurile succesive de valuri albe ce se spărgeau, până ce îşi limpezi mintea; apoi înotă încet paralel cu plaja, dar la cinci sute de metri în larg. Posibilitatea de a fi atacat de un rechin era mică, dar eventualitatea îl incita. Când veni vremea să se întoarcă se sui pe val şi se lăsă purtat înspre mal, iar apoi înainta cu greu prin apă până pe plajă, râzând cu veselie şi plin de viaţă.

Urcă în linişte pe veranda casei, nedorind să deranjeze familia, dar o mişcare venită din cealaltă parte îl făcu să se oprească. Manfred era aşezat într-unul dintre şezlonguri, având o carte în mână. Era deja bărbierit şi îmbrăcat.

— Bună dimineaţa, Meneer, îl salută Shasa. Mergi şi astăzi la pescuit?

— E duminică, îi reaminti Manfred. Nu pescuiesc duminica.

— Aa, da.

Shasa se întreba de ce se simţea vinovat pentru că înotul îi făcuse atâta plăcere, dar apoi recunoscu cartea veche cu coperte negre de piele pe care Manfred o avea în mână.

— Biblia, remarcă el, iar Manfred confirmă printr-o înclinare a capului.

— Ja, citesc câteva pagini la începutul fiecărei zile, dar duminica sau când mă confrunt cu vreo problemă aparte, îmi place să citesc câte un capitol.

„Mă întreb câte capitole ai citit înainte de a i-o trage soţiei celui mai bun prieten”, se gândi Shasa, dar spuse cu voce tare:

— Da, cartea oferă multă alinare, şi, intrând pentru a se

îmbrăca, încercă să nu se simtă ca un ipocrit.

Heidi pregătise un mic dejun copios, de la friptură până la peşti marinaţi, dar Shasa mâncă un măr şi bău o ceaşcă de cafea înainte de a se scuza.

— La buletinul meteorologic de la radio au anunţat ploi pentru mai târziu. Aş vrea să mă întorc în Cape Town înainte să se strice vremea.

— Am să te conduc până la aerodrom, spuse Manfred sărind în picioare.

Niciunul din ei nu scoase vreun cuvânt pe drumul care îi purtă spre culme, dar odată ajunşi acolo, Manfred întrebă subit:

— Mama ta – ce mai face?

— E bine. Întotdeauna pare a se simţi bine şi ai zice că nu mai îmbătrâneşte. În timp ce vorbea Shasa îi privi chipul. Mă întrebi întotdeauna de ea. Când ai văzut-o ultima dată?

— E o femeie remarcabilă, spuse Manfred impasibil, evitând întrebarea.

— Am încercat să mă revanşez într-un fel pentru tot răul pe care l-a făcut familiei voastre, insistă Shasa, dar Manfred păru a nu auzi. Se opri în schimb în mijlocul drumului, părând a admira priveliştea, dar respiraţia îi era neregulată. Ritmul în care Shasa urcase dealul îl obosise.

„N-am o condiţie fizică prea bună”, îşi spuse Shasa cu satisfacţie. El respira normal, având trupul puternic şi armonios.

— E frumos, spuse Manfred şi abia când, printr-un gest larg, descrise linia orizontului, înţelese Shasa că se referea la acele tărâmuri.

Privi şi îşi dădu seama că totul, de la ocean şi până la munţii albaştri din Langeberge, era cu adevărat frumos.

— Şi i-a zis Domnul: „Iată pământul pentru care m-am jurat lui Avraam, lui Isaac şi lui Iacov, zicând: Seminţiei tale îl voi da”[21], cită Manfred cu glas domol. Domnul ni l-a dat nouă şi este datoria noastră sacră să îl îngrijim pentru copiii

[21] Deuteronomul, 34:4 (n.tr.).

noştri. Nimic altceva nu contează pe lângă această datorie.

Shasa rămase tăcut. Nu avea nimic de reproşat acestui sentiment, dar modul în care fusese exprimat era supărător de teatral.

— Ni s-a dat un paradis. Va trebui să-l păzim cu preţul vieţii noastre împotriva oricăror încercări de jaf sau de schimbare, continuă Manfred. Sunt mulţi cei care vor încerca asta. Deja strâng rândurile împotriva noastră. În zilele ce vor veni vom avea nevoie de oameni tari.

Încă o dată Shasa rămase tăcut, dar de data asta consimţământul său era marcat de scepticism. Manfred se întoarse înspre el.

— Văd că zâmbeşti, spuse el cu seriozitate. Nu întrevezi nicio ameninţare la adresa a tot ce am construit aici pe culmile Africii?

— După cum ai spus, aceste tărâmuri sunt un paradis. Cine şi-ar dori să le schimbe? îl întrebă Shasa.

— Câţi africani se numără printre angajaţii tăi, *Meneer*? păru Manfred a schimba subiectul.

— Aproape treizeci de mii cu totul, zise Shasa şi se încruntă nedumerit.

— Atunci vei ajunge în curând să cunoşti amărăciunea avertismentului meu, spuse Manfred printre dinţi. Există o nouă generaţie de scandalagii care s-au ridicat dintre băştinaşi. Ei sunt purtătorii întunericului. Nu au nici urmă de respect pentru vechile rânduieli sociale pe care strămoşii noştri le-au făurit cu atâta grijă şi care ne-au servit vreme atât de îndelungată. Nu, ei vor să prăbuşească totul la pământ. Asemenea monstrului marxist care a destrămat ţesătura socială din Rusia şi ei vor să distrugă tot ceea ce a construit omul alb în Africa.

Shasa îi răspunse pe un ton depreciativ:

— Marea majoritate a populaţiilor negre este fericită şi se supune legii. Sunt disciplinaţi şi obişnuiţi cu autoritatea, propriile legi tribale sunt la fel de stricte şi de restrictive ca legile pe care le impunem noi. Câţi propagandişti se află

printre ei şi cât de mare e influenţa lor? Nu mulţi şi nu prea mare aş zice eu.

— Lumea s-a schimbat mai mult în puţinul timp scurs de la sfârşitul războiului decât a făcut-o în cei o sută de ani de dinaintea acestuia. Manfred îşi recăpătase suflul şi vorbea puternic şi elocvent în propria limbă. Legile tribale care guvernează populaţiile negre sunt viciate din moment ce toţi părăsesc zonele rurale şi se îndreaptă ca turmele spre oraşe în căutarea unei vieţi uşoare. Acolo se deprind cu toate viciile omului alb şi sunt pregătiţi pentru ereziile celor ce vor aduce întunericul. Respectul pe care îl au pentru omul alb şi pentru guvern s-ar putea transforma cu uşurinţă în dispreţ, mai ales dacă văd vreo urmă de slăbiciune în noi. Omul negru respectă puterea şi dispreţuieşte slăbiciunea, iar planul acestei noi rase de agitatori negri este să ne testeze slăbiciunile şi să le expună.

— De unde ştii asta? îl întrebă Shasa, iar apoi se enervă aproape imediat pe el însuşi.

De obicei nu punea întrebări banale, dar Manfred răspunse serios:

— Avem introdus printre negri un sistem cuprinzător de informatori, este singura cale prin care organele de poliţie îşi pot face treaba eficient. Ştim că plănuiesc o campanie masivă de nesupunere civică, de sfidare a legii, mai ales a legilor care au fost introduse în ultimii ani – Legea zonelor urbane, Legea cu privire la înregistrarea populaţiei şi Legea permiselor de trecere, legi necesare pentru a proteja societatea noastră complicată de integrarea şi de amestecul rasial.

— Sub ce formă se va desfăşura această campanie?

— Nesupunere deliberată, încălcarea legii, boicotarea afacerilor albilor şi greve ilegale în domeniul minier şi cel industrial.

Shasa se încruntă în timp ce evalua situaţia. Campania îi va ameninţa în mod direct afacerile.

— Sabotaj? întrebă. Distrugerea proprietăţilor – plănuiesc

să facă şi asta?

Manfred dădu din cap:

— Se pare că nu. Agitatorii sunt împărţiţi între ei. Printre ei se află şi câţiva albi, câţiva dintre vechii tovarăşi din Partidul Comunist. Sunt câţiva care susţin acţiunile violente şi sabotajul, dar se pare că majoritatea nu vor decât un protest paşnic – pentru moment.

Shasa răsuflă uşurat, dar Manfred scutură din cap.

— Nu fi aşa încrezător, *Meneer*. Dacă nu reuşim să îi împiedicăm, dacă ne arătăm slabi, atunci se va întoarce împotriva noastră. Vezi doar ce se întâmplă în Kenya şi Malaysia.

— De ce nu îi adunaţi acum pe liderii acestei campanii, înainte să aibă loc?

— Nu avem această putere, sublinie Manfred.

— Atunci ar fi bine să vi se dea.

— *Ja*, avem nevoie de putere pentru a ne face treaba şi în curând o să o avem. Dar între timp trebuie să lăsăm şarpele să scoată capul afară din vizuină înainte să i-l tăiem.

— Când se va declanşa totul? întrebă Shasa. Trebuie să mă gândesc ce măsuri să iau în caz de greve şi tulburări.

— Este un lucru pe care nu îl ştim cu siguranţă, nu credem că ANC-ul a decis încă.

— ANC-ul, interveni Shasa. Dar nu sunt şi ei implicaţi, nu? Au o experienţă de aproape patruzeci de ani şi sunt partizanii negocierilor paşnice. Liderii sunt nişte oameni cuviincioşi.

— Erau, îl corecta Manfred. Dar bătrânii lideri au fost înlocuiţi cu alţii tineri, mult mai periculoşi. Oameni ca Mandela sau Tambo şi alţii chiar mai răi. După cum am mai spus, vremurile se schimbă – trebuie să ne schimbăm şi noi cu ele.

— Nu îmi dădusem seama că ameninţarea e atât de reală.

— Puţini îşi dau, consimţi Manfred. Dar te asigur, Meneer, că în micul nostru paradis se dezvoltă un cuib de şerpi.

Continuară să meargă în tăcere până la aerodrom, unde se afla avionul albastru cu argintiu al lui Shasa. În timp ce Shasa se urca în carlingă pentru a pregăti aparatul de zbor, Manfred stătea lângă aripă şi îl privea. După ce Shasa termină de făcut toate verificările se întoarse la Manfred.

— Există o cale sigură pentru a învinge acest inamic, spuse Shasa. Mă refer la acest nou ANC militant.

— Şi care ar fi aceasta, *Meneer*?

— Trebuie să preîntâmpinăm poziţia lor. Trebuie să îndepărtăm cauza nemulţumirii negrilor, spuse Shasa.

Manfred rămase tăcut, dar îl fixă pe Shasa cu ochii lui gălbui, implacabili. Apoi Manfred îl întrebă alegându-şi cu grijă cuvintele:

— Sugerezi să le oferim drepturi politice nativilor, *Meneer*? Crezi că ar trebui să cedăm în faţa frazei repetată papagaliceşte „Un om, un vot” – asta crezi, *Meneer*?

Planurile lui Manfred atârnau de răspunsul lui Shasa. Se întrebă dacă era posibil să se înşele atât de mult în privinţa alegerii făcute. Niciun om care avea o asemenea credinţă nu putea să facă parte din Partidul Naţional şi, mai mult, să fie membru al cabinetului. Se simţi foarte uşurat când Shasa respinse ideea dispreţuitor.

— Dumnezeule, nu! Asta ar însemna sfârşitul nostru şi al civilizaţiei albilor în această ţară. Negrii nu au nevoie de voturi, au nevoie doar de o bucată din plăcintă. Trebuie să încurajăm apariţia unei clase de mijloc a negrilor – ei vor fi protecţia noastră împotriva revoluţionarilor. Încă n-am văzut niciodată un om cu burta plină şi cu buzunarul plin care să vrea să schimbe lucrurile.

Manfred râse satisfăcut.

— E o idee bună, îmi place. Ai dreptate, Meneer. Avem nevoie de bogăţie pentru a plăti conceptul de apartheid. Va fi scump, suntem de acord. De aceea te-am ales pe tine. Ne bazăm pe tine să găseşti banii necesari pentru a putea plăti pentru viitorul nostru.

Shasa întinse mâna, iar Manfred o luă într-a lui.

— Iar pe plan personal, Meneer, sunt încântat să aud că soţia ta a luat la cunoştinţă ceea ce i-ai spus. Serviciile Speciale mi-au trimis rapoarte indicând că a renunţat la asociaţiile liberale de stânga şi că nu mai ia parte la protestele politice.

— Am convins-o de inutilitatea lor, zâmbi Shasa. A hotărât ca, în loc de bolşevic, să devină arheolog.

Râseră amândoi, iar apoi Shasa se urcă înapoi în carlingă. Motorul porni cu un sunet sacadat şi un fum albăstrui ţâşni din orificiile de eşapament, risipindu-se cu repeziciune. Shasa ridică mâna în semn de salut şi închise plafonul glisant.

Manfred privi avionul rulând până la capătul pistei, apoi întorcându-se fulgerător şi repezindu-se spre înălţimi, strălucind albastru-argintiu în lumina soarelui. Îşi puse palma pavăză deasupra ochilor pentru a urmări avionul înălţându-se înspre sud şi simţi din nou acea stranie, aproape mistică legătură de sânge şi de destin dintre el şi omul care, de sub carlinga de plexiglas, îi făcea acum semn de bun-rămas. Deşi se urâseră şi luptaseră unul împotriva celuilalt, popoarele lor erau ţinute laolaltă de legături comune şi totodată separate prin limbă, religie şi convingeri politice.

„Suntem fraţi noi doi, se gândi. Şi mai presus de ură se află dorinţa de a supravieţui. Dacă ni te alături există posibilitatea ca alţi englezi să te urmeze şi niciunul dintre noi nu poate supravieţui singur. Afrikaanderi şi englezi suntem atât de legaţi unii de alţii încât dacă vreunul din cele două popoare se duce la fund, ne înecăm împreună în oceanul întunecat”.

— Garrick are nevoie de ochelari, zise Tara în timp ce îi turna lui Shasa o ceaşcă de cafea proaspătă.

— Ochelari? Shasa îşi ridică ochii din ziar. Cum adică, ochelari?

— Adică ochelari – ochelari de vedere. L-am dus la

oftalmolog cât ai fost plecat. Este miop.

— Dar nimeni din familia noastră n-a purtat vreodată ochelari.

Shasa îl privi pe fiul său, peste masa unde luau micul dejun, iar Garrick îşi plecă vinovat capul. Până în acel moment nu îşi dăduse seama că făcea de ruşine întreaga familie. Credea că umilinţa de a purta ochelari era numai a lui.

— Ochelari. Dispreţul lui Shasa era nedisimulat. Dacă tot îl duci săi pună ochelarii, ar trebui să-i pună şi un dop la cocoşel ca să nu mai ude patul noaptea.

Sean râse zgomotos şi îl înghionti pe fratele său, iar Garrick se aruncă în defensivă:

— Păi, tată, nu mi-am mai udat patul de la ultimul Paşte, declară el furios, roşu la faţă de ruşine şi gata să izbucnească în lacrimi din cauza umilinţei.

Sean îşi uni degetul mare şi arătătorul de la fiecare mână formând două cercuri prin care îl privi pe fratele său.

— Va trebui să-ţi spunem „Bufniţă pişăcioasă”, sugeră el şi, ca de obicei, Michael sări în apărarea fratelui său.

— Bufniţele sunt înţelepte, remarcă el cu justeţe. De aia Garry a fost primul la el în clasă semestrul ăsta. Tu al câtelea ai fost, Sean? iar Sean rămase fără replică.

Michael ştia întotdeauna să i-o întoarcă într-un mod cumpătat, dar ironic.

— Gata, domnilor. Shasa reveni asupra ziarului. Fără vărsări de sânge la micul dejun, vă rog.

Trecuse deja prea mult timp de când Isabella nu mai fusese în centrul atenţiei. Tatăl ei fusese mult prea mult timp preocupat de fraţii ei, iar ea nu primise ceea ce i se cuvenea. Tatăl ei ajunsese târziu acasă cu o seară înainte, cu mult după ce ea se culcase, iar ceremonia tradiţională a sosirii nu se desfăşurase întru totul. Bineînţeles că o sărutase şi o giugiulise şi îi spusese cât de frumoasă era, dar un aspect vital fusese neglijat şi, deşi ştia că nu se cuvenea să întrebe, se abţinuse îndeajuns de mult timp.

— Nu mi-ai adus nici măcar un dal? zise ea cu o voce piţigăiată şi Shasa îşi coborî din nou ziarul.

— Un dal? Ce-i ăla un dal?

— Nu fi prostuţ, tăticule – ştii ce-i ăla.

— Bella, ştii că nu-i frumos să ceri cadouri, o mustră Tara.

— Dacă nu-i spun eu, tăticul ar putea să uite, remarcă Isabella cu justeţe şi îi oferi lui Shasa chipul ei de îngeraş.

— Ei, fir-ar să fie! Shasa pocni din degete. Mai că era să uit.

Bucuroasă, Isabella începu să îşi salte pe scaun funduleţul îmbrăcat în dantelă.

— Mi-ai adus! Chiar mi-ai adus ceva!

— Termină-ţi budinca mai întâi, insistă Tara, iar lingura Isabellei scoase un clinchet zgomotos, în timp ce devora ultimele rămăşiţe, lăsând farfuria curată lună.

Plecară cu toţii din camera unde luaseră micul dejun în biroul lui Shasa.

— Eu sunt cea mai mică. Eu plimesc plima dalul. Isabella inventa regulile existenţei din mers.

— Fie, cea mai mică. Aşază-te „plima” în formaţie, te rog.

Cu o expresie care exprima în mod desăvârşit concentrarea, Isabella sfâşie învelişul cadoului.

— O păpuşă! chiţăi ea şi pogorî un potop de săruturi asupra chipului drăgălaş de porţelan. O cheamă Oleander şi deja o iubesc. Isabella era probabil proprietara celei mai mari colecţii de păpuşi din lume, dar fiecare nouă achiziţie era primită cu o imensă încântare.

Când Sean şi Garry îşi primiră pachetele lungi, fură copleşiţi. Ştiau ce conţineau – pledaseră cu convingere vreme îndelungată tocmai pentru a se ajunge în acest moment, dar acum nu îndrăzneau să-şi atingă cadourile temându-se ca acestea să nu dispară într-un nor de fum. Michael îşi ascunse dezamăgirea; sperase să primească o carte, aşa că se solidariză în secret cu mama lui când aceasta izbucni exasperată:

— Of, Shasa, doar nu le-ai adus arme?

Toate cele trei puşti erau identice. Erau carabine Winchester, calibrul 22, destul de uşoare pentru a fi mânuite de băieţi.

— E cel mai frumos cadou pe care l-am primit vreodată.

Sean scoase arma din cutia de carton şi mângâie drăgăstos patul puştii din lemn de alun.

— Şi pentru mine.

Garrick nu putea încă să se convingă să-şi atingă cadoul, îngenunche deasupra pachetului deschis în mijlocul podelei din birou, privind cu veneraţie arma din interior.

— E super, tată, spuse Michael ţinându-şi puşca stângaci şi cu un zâmbet neconvingător.

— Nu folosi cuvântul ăla, Mickey, izbucni Tara. E atât de americănesc şi de vulgar. Dar era furioasă pe Shasa, nu pe Michael.

— Uitaţi-vă. Garry îşi atinse arma pentru întâia dată. E numele meu – are numele meu gravat. Mângâie gravura de pe ţeavă cu vârful degetelor, privind apoi în sus, miop, cu adoraţie, la tatăl său.

— Mi-aş fi dorit să le aduci orice altceva decât arme, izbucni Tara. Te-am rugat să nu faci asta, Shasa. Le urăsc.

— Ei bine, draga mea, vor avea nevoie de arme dacă vor să mă însoţească într-un safari.

— Un safari! strigă Sean cu încântare. Când?

— E timpul să învăţaţi despre savană şi despre animale. Shasa cuprinse cu o mână umerii lui Sean. Nu poţi să trăieşti în Africa fără să ştii care e diferenţa dintre un pangolin şi un babuin.

Garry îşi înşfăcă puşca cea nouă şi se aşeză cât de aproape putu de tatăl său pentru ca acesta să îl cuprindă şi pe el cu cealaltă mână – dacă îşi dorea asta. Totuşi, Shasa continuă să vorbească cu Sean:

— În vacanţa de vară vom merge în sud-est, vom lua câteva camionete de la mina H’ani şi vom conduce prin deşert până când vom ajunge în mlaştinile Okavango.

— Shasa, nu ştiu cum îţi poţi învăţa propriii copii să

omoare toate animalele acelea frumoase. Chiar nu înţeleg, spuse Tara cu amărăciune.

— Vânătoarea e pentru bărbaţi, conchise Shasa. Nu trebuie să înţelegi – nici măcar nu trebuie să priveşti.

— Pot să vin şi eu, tată? întrebă Garry sfios, iar Shasa se uită către el.

— Va trebui să-ţi lustruieşti ochelarii ca să vezi unde ţinteşti. Apoi se îmblânzi. Bineînţeles că poţi veni şi tu, Garry, iar apoi se uită la Michael care stătea lângă mama lui. Dar tu, Mickey? Eşti interesat?

Michael privi împăciuitor spre mama sa înainte de a răspunde încet:

— Păi, mulţumesc tată. O să fie foarte amuzant.

— Entuziasmul tău este mişcător, mormăi Shasa, iar apoi zise: Prea bine, domnilor, toate puştile vor fi încuiate în camera armelor, vă rog. Niciunul dintre voi nu le va atinge decât cu permisiunea şi sub supravegherea mea. O să avem prima lecţie de tir în această seară când mă întorc acasă.

Shasa îşi îndeplini obiectivul de a se întoarce la Weltevreden astfel încât să mai prindă două ore de lumină şi îi duse pe băieţi la poligonul pe care îl construise pentru a exersa cu propriile arme de vânătoare. Era dincolo de vii, suficient de departe de grajduri pentru a nu deranja caii sau oricare alte animale domestice.

Sean, având coordonarea unui atlet înnăscut, se dovedi a fi un ţintaş tot atât de bun. Puşca uşoară păru imediat o extensie a corpului său şi, în decurs de câteva minute, stăpânea deja arta de a-şi ţine respiraţia şi de a descărca arma fără efort. Michael era aproape tot la fel de bun, dar nefiind foarte interesat îşi pierdu repede concentrarea.

Garry se străduise într-atât de mult, încât tremura, iar chipul îi era schimonosit de efort. Ochelarii cu rame de baga pe care Tara îi adusese în acea dimineaţă de la oftalmolog continuau să îi alunece de pe nas şi să se aburească atunci când încerca să ţintească şi fu nevoie de

zece încercări pentru ca în cele din urmă să nimerească o ţintă.

— Nu trebuie să apeşi atât de tare pe trăgaci, Garry, îi spuse Shasa cu resemnare. Glonţul n-o să meargă nici mai departe, nici mai repede, te asigur.

Era aproape întuneric când cei patru se întoarseră acasă şi Shasa îi duse în camera armelor unde le arătă cum să îşi cureţe armele înainte de a le pune sub cheie.

— Sean şi Mickey sunt pregătiţi să îşi încerce norocul la porumbei, anunţă Shasa în timp ce băieţii năvăleau pe scări pentru a se schimba pentru cină. Garry, tu va trebui să mai exersezi puţin, un porumbel o să moară mai repede de bătrâneţe decât împuşcat de tine.

Sean strigă râzând:

— O să-i omori cu bătrâneţea, Garry.

Michael nu i se alătură. Îşi imagină cum unul dintre acei porumbei de stâncă care îşi făcea cuib pe pervazul de la fereastra camerei sale, atât de drăguţ cu penajul lui albastru-rozaliu, avea să moară într-o spulberare de pene, împrăştiind picături rubinii în căderea lui spre pământ. Îi provocă greaţă, dar ştia că tatăl său s-ar fi aşteptat la asta de la el.

Ca de obicei, în acea seară copiii veniră pe rând să îi spună noapte bună lui Shasa în timp ce acesta îşi punea papionul.

— N-o să închid un ochi până ce nu o să te întolci acasă, tăticule, îl avertiză Isabella. O să stau pur şi simplu singulă-singulică în întuneric.

Îi urmă Sean.

— Eşti cel mai bun tată din lume, îi spuse el în timp ce dădeau mâna. Săruturile erau pentru pămpălăi.

— Îmi dai asta în scris? îl întrebă Shasa cu solemnitate.

Cel mai greu era însă să îi răspunzi lui Michael.

— Tată, animalele şi păsările suferă mult când le împuşti?

— Nu şi dacă înveţi să tragi cum trebuie, îl asigură Shasa. Dar, Mickey, tu ai prea multă imaginaţie. Nu poţi să treci

prin viaţă făcându-ţi tot timpul griji pentru animale şi pentru ceilalţi oameni.

— De ce nu, tată? îl întrebă Michael blajin, iar Shasa se uită la ceas pentru a-şi ascunde exasperarea.

— Trebuie să ajungem la Kelvin Grove până la opt. Te superi dacă discutăm despre asta altă dată, Mickey?

Garrick fu ultimul. Rămase sfios în pragul dressingului lui Shasa, dar vocea îi fu plină de hotărâre când anunţă:

— O să învăţ să fiu un ţintaş excelent precum Sean. O să fii mândru de mine într-o zi, tată, îţi promit.

Garrick părăsi aripa părinţilor şi trecu în cea a copiilor. Dădaca îl opri în uşa Isabellei.

— A adormit deja, conaşule Garry.

În camera lui Michael discutară despre safariul promis, dar atenţia lui Mickey se abătea încontinuu înspre cartea pe care o avea în mână şi, după câteva minute, Garry îl lăsă în pace.

Privi precaut în camera lui Sean, pregătit să îşi ia zborul dacă fratele lui mai mare ar fi dat semne că avea chef de joacă. Unul dintre modurile preferate ale lui Sean de a-şi arăta afecţiunea fraternă era cunoscut sub numele de castană şi consta într-o lovitură dureroasă în coaste. Totuşi, în acea seară, Sean stătea de-a-ndoaselea pe pat, cu călcâiele proptite de perete şi cu capul atârnând, aproape atingând podeaua, având în mâini o revistă de benzi desenate cu Superman.

— Noapte bună, Sean, zise Garry.

— Dispari, îi spuse Sean fără să îşi ia ochii de pe revistă.

Garrick se retrase recunoscător în camera sa şi încuie uşa.

Apoi se aşeză în faţa oglinzii şi privi imaginea noilor să-i ochelari cu rame de baga.

— Îi urăsc, şopti el cu amărăciune şi, când şi-i dădu jos, aceştia îi lăsară două semne roşii la baza nasului. Se lăsă în genunchi, scoase şipca de la baza dulapului încastrat în perete şi îşi strecură mâna în spaţiul de dedesubt. Nimeni,

nici măcar Sean, nu îi descoperise ascunzătoarea.

Scoase cu grijă preţiosul pachet. Trebuise să îşi economisească banii de buzunar timp de opt săptămâni, dar meritase fiecare bănuţ. Îi fusese trimis într-un ambalaj simplu împreună cu o scrisoare semnată chiar de domnul Charles Atlas. Scrisoarea începea cu „Dragă Garrick”, şi Garry fusese copleşit de condescendenţa marelui om.

Aşeză cursul pe pat şi se dezbrăcă, rămânând doar în pantalonii de la pijama, în timp ce mai arunca o ultimă privire peste lecţie.

„Tensiune dinamică”, şopti el şi luă poziţie de drepţi în faţa oglinzii. Începându-şi seria de exerciţii îşi repetă în gând: „Tot mai mult orice ar fi, devin mai bun în fiecare zi”.

Când termină, era leoarcă de transpiraţie, dar îşi încordă un braţ şi îl studie minuţios.

„*Sunt* mai mari”, încercă să îşi alunge îndoielile în timp ce îşi atingea mica masă de muşchi care se ivise de sub bicepşii încordaţi, „chiar sunt”.

Puse cursul înapoi în ascunzătoare şi aşeză şipca la locul ei. Apoi îşi luă impermeabilul din dulap şi îl întinse jos pe podea.

Garrick citise cu admiraţie cum Frederick Selous, faimosul vânător african, se călise în copilărie dormind dezvelit pe podea în timpul iernii. Închise lumina şi se aşeză pe impermeabil. Avea să fie o noapte lungă şi incomodă, ştia din proprie experienţă, scândurile erau tari ca fierul, dar impermeabilul îl va împiedica pe Sean să detecteze orice scurgere nocturnă în timpul inspecţiei de dimineaţă, iar Garrick era sigur că astmul lui se ameliorase de când încetase să mai doarmă pe salteaua moale acoperit cu o plapumă de puf.

— Devin mai bun în fiecare zi, şopti, închizând strâns ochii şi impunându-şi să ignore frigul şi duritatea podelei. Iar apoi, într-o bună zi, tata va fi la fel de mândru de mine cum este de Sean.

— Cred că discursul tău din această seară a fost foarte bun, chiar şi pentru tine, îi spuse Tara, iar Shasa o privi surprins. Nu îi mai făcuse un compliment de foarte multă vreme.

— Îţi mulţumesc, draga mea.

— Câteodată uit ce om talentat eşti, continuă ea. Faci ca totul să pară atât de uşor şi de natural.

Era atât de mişcat, încât s-ar fi întins să o mângâie, dar ea se îndepărtă de el, iar caroseria Hooper a Rolls-Royce-ului era prea spaţioasă pentru ca el să ajungă la ea.

— Trebuie să recunosc, arăţi absolut încântător în seara asta, făcu el un compromis şi îi întoarse complimentul, dar, după cum se aşteptase, ea îl respinse cu o grimasă.

— Chiar o să-i duci pe băieţi în safari?

— Draga mea, trebuie să îi lăsăm să îşi facă propriile idei despre viaţă. Lui Sean o să-i placă la nebunie, dar nu sunt prea sigur în privinţa lui Mickey, răspunse Shasa, iar ea observă că nu menţionase şi numele lui Garrick.

— Ei bine, atunci dacă eşti hotărât, o să profit de absenţa băieţilor. Am fost invitată să iau parte la săpăturile arheologice de la peşterile Sundi.

— Dar eşti începătoare, rămase Shasa surprins. Este un sit important. De ce te-ar invita pe tine?

— Pentru că m-am oferit să contribui cu două mii de lire la costurile săpăturilor, de aia.

— Înţeleg, ăsta este şantaj curat. Râse sarcastic când îşi dădu seama care fusese motivul pentru care îl flatase. În regulă, s-a făcut o să-ţi dau un cec mâine. Cât timp vei fi plecată?

— Nu sunt sigură. Dar se gândi: „Atât cât e posibil să fiu alături de Moses Gama”.

Situl de la peşterile Sundi era la o oră de mers cu maşina de la casa din Rivonia. Îşi băgă mâna pe sub haina de blană şi îşi atinse burta. Va începe să se vadă în curând – trebuia să găsească scuze ca să stea departe de ochii familiei. Tatăl ei şi Shasa nu vor observa, era sigură de asta, dar

Centaine de Thiry Courtney-Malcomess avea ochi de vultur.

— Bănuiesc că mama a acceptat să aibă grijă de Isabella cât eşti plecată, spunea Shasa şi, în timp ce consimţea, inima ei cânta.

„Moses, mă întorc la tine – amândoi ne întoarcem la tine, dragul meu”.

Ori de câte ori Moses Gama venea la Drake’s Farm se simţea ca un rege care se întoarce pe tărâmurile lui după o cruciadă încununată de succes. În doar câteva minute de la sosirea lui vestea se răspândi aproape telepatic în marele oraş de negri şi un sentiment de aşteptare se abătu asupra acestuia, la fel de palpabil ca fumul a mii de focuri.

Moses sosea de obicei împreună cu fratele său vitreg, Hendrick Tabaka, în furgoneta de livrare a măcelăriei. Hendrick deţinea un lanţ de douăsprezece măcelării în oraşele negrilor, răsfirate de-a lungul Witwatersrandului, aşa că însemnul inscripţionat într-o parte a furgonetei era autentic. În nuanţe albăstrui şi stacojii declara:

MĂCELĂRIA PHUZA MUHLE
CEA MAI BUNĂ CARNE
LA CELE MAI BUNE PREŢURI

Numele venea de la neaoşul „Phuza Muhle” tradus Mâncaţi bine” şi furgoneta îi oferea lui Hendrick Tabaka o acoperire perfectă oriunde s-ar fi dus. Fie că transporta într-adevăr leşurile animalelor la măcelării sau marfă proprietarilor de magazine generale, fie că era implicat în afaceri mai puţin ortodoxe – că distribuia băuturi din distilerii ilegale, faimosul *skokiaan* sau drogul oraşului negrilor, că le transporta pe fetele care lucrau pentru el în locurile unde îşi desfăşurau activitatea pe lângă barăcile care adăposteau miile de muncitori negri angajaţi ai minelor aurifere, ajutându-i pe aceştia să-şi mai îndulcească existenţa monastică sau că rezolva afacerile Sindicatului

Minerilor Africani, acea frăţie puternică şi strâns unită pe care guvernul alb refuza să o recunoască – pentru toate acestea furgoneta vopsită în albastru şi roşu era vehiculul ideal. Când era la volan, Hendrick purta o caschetă de şofer şi o tunică kaki cu nasturi ieftini de alamă. Conducea încet şi acorda o atenţie meticuloasă tuturor regulilor de circulaţie, astfel că în douăzeci de ani nu fusese niciodată oprit de poliţie.

Când intră cu furgoneta la Drake’s Farm, cu Moses Gama stând pe scaunul pasagerului de lângă el, se îndreptară înspre propriul adăpost. Aici se stabiliseră când, în urmă cu douăzeci de ani, veniseră împreună de prin pustietăţile deşertului Kalahari. Deşi aveau acelaşi tată, erau diferiţi în aproape toate privinţele. Moses era tânăr, înalt şi uimitor de chipeş, în timp ce Hendrick, care era cu câţiva ani mai mare, era o namilă de om cu chelia brăzdată de cicatrice şi cu dinţii stricaţi, cu strungăreaţă.

Moses era inteligent şi agil, autodidact, cu o cultură solidă, charismatic şi lider al oamenilor, în timp ce Hendrick era locotenentul loial care acceptase autoritatea fratelui său mai mic, îndeplinindu-i ordinele prompt şi neîndurător. Deşi Moses Gama concepuse ideea clădirii unui imperiu financiar, Hendrick fusese cel care făcuse ca visul să devină realitate. Odată ce i se arăta ce avea de făcut, Hendrick Tabaka devenea la fel atât de tenace ca un buldog.

Pentru Hendrick, ceea ce construiseră împreună – afacerile, atât cele legale, cât şi cele ilegale, sindicatul şi armata lui violentă care provoca teamă printre minerii care locuiau în barăci şi în oraşul negrilor, cunoscută sub numele de Bivolii – toate acestea constituiau o reuşită în sine. Dar pentru Moses Gama lucrurile erau diferite. Ceea ce dobândiseră până atunci era doar prima etapă a năzuinţelor lui spre ceva mult mai mare şi, deşi îi explicase lui Hendrick de atâtea ori, fratele său nu putea să înţeleagă adevărata dimensiune a viziunii lui Moses Gama.

În cei douăzeci de ani de când sosiseră aici, Drake’s Farm

se schimbase în totalitate. La început fusese o mică tabără pentru cei care locuiau acolo ilegal, atârnând ca o căpuşă de corpul imensului complex de mine de aur ce alcătuiau Witwatersrandul. Era o grămadă de adăposturi sărăcăcioase construite din resturi de cherestea, din nuiele împletite şi din bucăţi de tablă veche, din cisterne de parafină turtite şi din carton gudronat, ridicate în mijlocul acelor pământuri sterpe, o întindere de şanţuri şi de haznale, fără apă curentă sau electricitate, fără şcoli, dispensare sau poliţie, nefiind nici măcar recunoscută ca o aşezare umană de către edilii albi din primăria Johannesburgului.

Abia după război Consiliul pentru împărţire Administrativă din Transvaal a decis să recunoască realitatea şi să exproprieze terenul proprietarilor absenţi. Declaraseră întreaga zonă de trei mii de acri ca spaţiu public rezervat pentru ocupanţii negri prin Legea zonelor urbane. Păstraseră numele iniţial, Drake’s Farm, pentru conotaţiile lui pitoreşti la vechiul Johannesburg, spre deosebire de originea mundană a terenului din apropiere, Soweto, care era aproape un acronim pentru South Western Townships[22]. Soweto găzduia deja peste o jumătate de milion de negri, în timp ce la Drake’s Farm se aflau mai puţin de jumătate din acest număr.

Autorităţile împrejmuiseră noul oraş cu un gard şi acoperiseră cea mai mare parte cu şiruri monotone de căsuţe cu câte trei camere, identice între ele, cu excepţia numerelor inscripţionate pe zidul de cărămidă din faţă. Casele erau înghesuite unele lângă altele şi separate de alei înguste, neasfaltate, cu acoperişurile din tablă galvanizată strălucind ca mii de oglinzi în lumina puternică a soarelui de savană.

În centrul oraşului se găseau clădirile administrative unde, sub urmărirea atentă a câtorva supraveghetori municipali albi, funcţionarii negri colectau chiriile şi se

[22] Oraşele Sud-Vestice.

ocupau cu administrarea unor utilităţi de bază precum apa curentă şi ridicarea gunoiului menajer. Dincolo de această imagine orwelliană a ordinii sumbre şi inumane se afla primul cartier ridicat în Drake’s Farm, cu colibele, cârciumile fără autorizaţie şi bordelurile ei – iar Hendrick Tabaka încă locuia aici.

În timp ce conducea furgoneta încet prin zona nouă a oraşului, oamenii ieşeau din căsuţele lor pentru a-i privi trecând. Erau în majoritate femei şi copii, căci bărbaţii plecau devreme în fiecare dimineaţă, făcând naveta până în oraş la locurile lor de muncă şi întorcându-se numai după căderea serii. Când îl recunoscură pe Moses, femeile începură să bată din palme şi să ţipe ascuţit, acesta fiind modul în care îi urau bun venit unui şef de trib, iar copiii alergau pe lângă furgonetă, dansând şi râzând fericiţi că se aflau atât de aproape de acel om măreţ.

Trecură încet pe lângă cimitir unde movilele neîngrijite de pământ arătau ca nişte muşuroaie imense. Pe unele dintre movile erau aşezate cruci lucrate rudimentar, în timp ce pe altele fluturau în vânt steaguri zdrenţuite, iar pentru a împăca spiritele, fuseseră depuse ofrande precum mâncare, ustensile casnice stricate şi totemuri straniu cioplite, simboluri creştine aşezate laolaltă cu cele ale animiştilor şi ale vrăjitoarelor. Se îndreptară înspre vechiul oraş, pe ulicioarele învălmăşite unde tarabele vracilor se găseau alături de ale celor care ofereau mâncare, făceau comerţ cu haine, sau cu haine uzate, sau cu radiouri furate. Unde puii şi porcii scormoneau prin şanţurile pline de noroi de pe marginea drumului şi ţânci goi care abia învăţau să meargă, având în jurul burticilor umflate doar un şir de mătănii, defecau printre tarabe, iar prostituatele tinere îşi făceau ţanţoş rondul, iar putoarea şi zgomotul erau nemaipomenite.

Era o lume în care nu intrase niciun om alb şi unde chiar şi poliţia municipală a negrilor venea doar când era chemată, fiind nevoită să asculte ordinele. Era lumea lui

Hendrick Tabaka, unde soţiile lui se îngrijeau de cele nouă case ale sale aflate în centrul zonei vechi a oraşului. Erau nişte case zdravene, bine construite din cărămidă arsă, dar exteriorul le fusese în mod deliberat lăsat să arate sărăcăcios şi neîngrijit pentru a fi în ton cu sărăcia generală. Hendrick învăţase cu mult timp în urmă să nu atragă atenţia asupra lui şi a bunurilor sale materiale. Fiecare dintre cele nouă soţii avea propria casă, toate fiind construite în cerc în jurul casei lui Hendrick, uşor mai impunătoare, şi nu se limitase la femeile din tribul Ovambo. Soţiile lui făceau parte din triburile Pondo, Xhosa, Fingo şi Basuto, dar nu şi din tribul Zulu. Hendrick nu s-ar încrede niciodată într-o femeie zulusă.

Ieşiră toate să îl întâmpine pe el şi pe fratele său cel faimos în timp ce Hendrick parcă furgoneta în şopronul din spatele casei lui. Plecăciunile femeilor şi aplauzele de respect îi conduseră pe cei doi în camera de zi a lui Hendrick, unde două scaune de pluş acoperite cu piei de leopard cafenii erau aşezate ca nişte tronuri la celălalt capăt al încăperii. Când cei doi fraţi se aşezară, două dintre cele mai tinere soţii aduseră urcioare cu bere din mei, proaspăt făcută, groasă ca un sos, acrişoară, efervescentă şi rece, de-abia scoasă din frigiderul cu cherosen, iar după ce se răcoriră, fiii lui Hendrick intrară pentru a-şi saluta tatăl şi pentru a-şi arăta respectul faţă de unchiul lor.

Avea mulţi fii deoarece Hendrick era un bărbat senzual şi îşi însămânţa soţiile regulat în fiecare an. Totuşi, astăzi nu erau de faţă toţi fiii lui cei mari. Pe aceia dintre ei pe care Hendrick îi considerase nedemni, îi trimisese înapoi la ţară să se îngrijească de turmele de vite şi de capre ale tatălui lor. Băieţii mai de nădejde lucrau în măcelării, în magazinele generale sau în cârciumi, în timp ce doi dintre ei, cei dotaţi cu inteligenţă, erau studenţi la drept la Fort Hare, universitatea pentru negri din micul orăşel Alice, din Eastern Cape.

Numai fiii mai mici ai lui Hendrick se aflau aici pentru a

îngenunchea respectuos în faţa lui şi dintre aceştia erau doi pe care Moses Gama îi privea cu o plăcere deosebită. Erau fiii gemeni ai lui Hendrick făcuţi cu una dintre nevestele din tribul Xhosa, o femeie cu talente neobişnuite. În afară de faptul că era o soţie supusă şi fertilă, era şi o dansatoare şi o cântăreaţă desăvârşită, o povestitoare amuzantă, o persoană cu o inteligenţă ascuţită şi bun-simţ, şi o *sangoma* de seamă, tămăduitoare şi vraci, posedând uneori puteri supranaturale de previziune şi prorocire. Gemenii moşteniseră majoritatea înzestrărilor ei, dar şi fizicul viguros al tatălui lor şi câteva dintre trăsăturile frumoase ale unchiului lor Moses.

La naşterea lor, Hendrick îl rugase pe Moses să le pună numele, iar acesta le alesese din exemplarul lui de preţ, *Istoria Angliei* a lui Macaulay. Dintre toţi nepoţii, ei erau favoriţii lui şi zâmbea acum când cei doi îngenunchează în faţa lui. Aveau aproape treisprezece ani, realiză Moses.

— Te salut, Wellington Tabaka, îi răspunse mai întâi unuia, iar apoi celuilalt. Te salut, Raleigh Tabaka.

Nu erau gemeni identici. Wellington era cel înalt, cu pielea mai deschisă, de culoarea caramelului, contrastând cu negrul ca duda al pielii lui Raleigh. Avea aceleaşi trăsături egiptene ale lui Moses, în timp ce Raleigh era mai negroid, cu nasul turtit şi buzele groase, cu corpul mai greoi şi mai îndesat.

— Ce cărţi aţi mai citit de când ne-am văzut ultima dată? Moses vorbi în engleză, silindu-i să-i răspundă în aceeaşi limbă. Cuvintele sunt suliţe, sunt arme cu care să vă apăraţi şi cu care să vă atacaţi duşmanii. Cuvintele englezeşti au cele mai ascuţite lame, fără ele aţi fi nişte luptători dezarmaţi, le explică, iar apoi ascultă cu atenţie răspunsurile lor poticnite în această limbă.

Observă totuşi progrese în stăpânirea limbii şi făcu observaţii în acest sens.

— Nu este încă îndeajuns de bine, dar veţi învăţa să vorbiţi mai bine la Waterford, şi ambii băieţii părură

stânjeniţi.

Moses aranjase ca amândoi să se înscrie la această şcoală multirasială de elită aflată dincolo de graniţă, în Swaziland, regatul independent al negrilor, şi băieţii trecuseră examenul şi fuseseră acceptaţi, iar acum se temeau de acea zi nu prea îndepărtată când aveau să fie rupţi de această lume familiară şi confortabilă şi aruncaţi în necunoscut. În Africa de Sud sistemul educaţional era strict segregat, iar politica declarată a ministrului pentru afaceri Bantu, doctorul Hendrik Verwoerd, era să nu fie instruiţi copiii negri pentru a evita nemulţumirile viitoare. Adresându-se parlamentului, acesta afirmase fără ascunzişuri că educarea negrilor n-ar trebui să intre în conflict cu politica guvernamentală a apartheidului şi că nu ar trebui să atingă anumite standarde care vor genera aşteptări pentru elevii negri, aşteptări care nu vor putea fi niciodată împlinite. Statul cheltuia anual pentru fiecare elev alb o sumă de şaizeci de lire, în timp ce unui elev negru îi erau alocate nouă lire. Părinţii negri care îşi puteau permite, şefii de trib şi micii oameni de afaceri, îşi trimiteau copiii pentru a fi educaţi în afara ţării, iar Waterford era alegerea preferată.

Gemenii se simţiră uşuraţi când scăpară de prezenţa intimidantă a tatălui şi a unchiului, dar mama îi aştepta în curte lângă furgoneta albastră-stacojie şi, cu o mişcare abruptă a capului, le ordonă să intre în încăperea ei.

Odaia era vizuina unei vrăjitoare unde de obicei gemenilor le era interzis să intre, iar acum se strecurară înăuntru fiind şi mai agitaţi decât atunci când intraseră în casa tatălui lor. Pe peretele din faţă se găseau zeii şi zeiţele mamei lor, ciopliţi în lemn autohton şi acoperiţi de pene, piei şi mătănii, cu ochii de fildeş şi sidef şi dinţi de câine şi babuin. Erau un ansamblu terifiant, iar gemenii tremurau şi nu îndrăzneau să îi privească direct.

În faţa idolilor familiei stăteau aranjate ofrande de mâncare şi mici monede, iar pe ceilalţi pereţi atârna tot

înspăimântătorul echipament necesar meşteşugului mamei lor, tigve şi urcioare de lut cu unguente şi leacuri, mănunchiuri de ierburi uscate, piei de şarpe şi iguane mumificate, oase şi cranii de babuin, borcane de sticlă pline cu grăsime de hipopotam şi de leu, mosc de crocodil şi alte substanţe fără nume care putrezeau, clocoteau şi miroseau atât de rău încât îi făceau să le clănţăne dinţii în gură.

— Aţi purtat amuletele pe care vi le-am dat? întrebă Kuzawa, mama lor.

Era nefiresc de frumoasă printre leacurile şi obiectele ei păgâne şi hidoase, avea faţa rotundă cu pielea strălucitoare, dinţii foarte albi şi ochii alunecoşi, ca de gazelă. Braţele îi erau lungi şi luceau de la alifiile ei secrete şi magice, iar sânii, sub colierele de mătănii din fildeş şi sub amulete, erau mari şi fermi ca pepenii sălbatici de Kalahari.

Ca răspuns la întrebarea ei gemenii încuviinţară vehement din cap, prea copleşiţi pentru a vorbi şi îşi descheiară nasturii cămăşilor. Amuletele le atârnau la gât, fiecare legată cu o cureluşă subţire de piele. Erau corniţele micuţelor antilope cenuşii, capetele deschise fiind sigilate cu gumă arabică, iar Kuzawei îi trebuiseră doisprezece ani să adune poţiunea magică care se găsea în fiecare din ele. Aceasta era făcută din mostre ale tuturor exerciţiilor corporale ale lui Hendrick Tabaka, tatăl gemenilor, fecale şi urină, salivă şi mucus nazal, sudoare şi spermă, ceară din urechi şi sânge din vene, lacrimi şi vomă. Kuzawa amestecase toate acestea cu piele uscată de pe tălpile lui, cu unghii tăiate şi cu barbă rasă, cu păr din creştetul capului şi din cel pubian, cu gene smulse în somn, cu puroi şi crustă de pe rănile lui. Apoi adăugase anumite ierburi şi grăsimi, le descântase şi, la sfârşit, pentru a face talismanul infailibil, plătise o mare sumă de bani unui profanator de morminte specializat în asemenea treburi ca să îi aducă ficatul unui prunc înecat la naştere de către mama sa.

Toate aceste ingrediente le sigilase Kuzawa în cele două corniţe de antilopă, iar gemenii nu aveau voie să stea în

preajma tatălui lor decât dacă purtau cele două talismane. Acum Kuzawa le luase amuletele înapoi. Erau mult prea valoroase pentru a le lăsa în posesia copiilor. Zâmbi în timp ce le cântărea în palmele fine şi rozalii ale mâinilor ei delicate. Meritaseră cheltuiala, răbdarea şi talentul ei pentru a le crea.

— Tatăl vostru a zâmbit când v-a văzut? întrebă ea.

— A zâmbit ca un răsărit de soare, răspunse Raleigh, iar Kuzawa dădu bucuroasă din cap.

— Şi v-a vorbit frumos, v-a pus întrebările cu afecţiune? insistă ea.

— Când ne-a vorbit, torcea ca leul când vede carne, şopti Wellington, încă intimidat de ce se afla în jurul lui. Şi ne-a întrebat cum o ducem cu şcoala şi ne-a lăudat după ce i-am povestit.

— Talismanele v-au ajutat să-i intraţi în graţii, zâmbi Kuzawa mulţumită. Atât timp cât le purtaţi, o să fiţi preferaţii tatălui vostru dintre toţi copiii lui.

Luă cele două corniţe de antilopă şi se duse să îngenuncheze în faţa siluetei sculptate aşezate în mijlocul mulţimii de idoli, una cu un chip înspăimântător acoperit cu un fel de broboadă făcută din coama unui leu şi care adăpostea spiritul bunicului ei mort

— Păzeşte-le bine, o, venerabil strămoş, şopti ea în timp ce aşeza amuletele în jurul gâtului acelui chip. Nu lăsa aceste puteri să se risipească până când, încă o dată, va fi nevoie de ele.

Aici erau mai în siguranţă decât în cel mai ascuns seif din băncile albilor. Nicio fiinţă umană, doar cele mai puternice dintre spiritele întunecate ar fi îndrăznit să înfrunte spiritul bunicului ei pentru a pune mâna pe acele amulete, căci el era protectorul suprem.

Apoi se întoarse către gemeni, îi luă de mână şi îi scoase din locaşul ei în bucătăria familiei, lăsând la o parte veşmântul de vrăjitoare şi îmbrăcându-l pe cel de mamă iubitoare în timp ce trecea pragul şi închidea uşa în spatele

ei.

Îi hrăni pe gemeni, castroane pline cu tocană de porumb, fasole bătută şi friptură înotând în grăsime, mâncare demnă de familia unui om bogat şi puternic. Şi, în timp ce mâncau, îi veghea cu drag, punându-le întrebări şi glumind cu ei, îndopându-i, ochii ei negri strălucind de mândrie, iar în cele din urmă, cu părere de rău, lăsându-i să plece.

Se duseră de lângă ea, nebuni de bucurie, pe străduţele înguste şi fetide ale vechiului cartier. Aici se simţeau în totalitate în largul lor. Bărbaţii şi femeile le zâmbeau, salutându-i şi glumind cu ei în timp ce treceau şi râdeau fericiţi la replicile lor spirituale pentru că erau preferaţii tuturor, iar tatăl lor era Hendrick Tabaka.

Bătrâna Mama Nginga, grasă şi cu părul cărunt, stând în pragul uşii din faţă a cârciumii pe care o conducea pentru Hendrick, strigă după ei:

— Unde vă duceţi, micuţii mei?

— Avem treburi secrete despre care nu putem discuta, îi striga Wellington, iar Raleigh adăugă:

— Dar anul viitor o să facem afaceri secrete şi cu tine, bătrână mamă. O să-ţi bem tot *skokiaan*-ul şi o să-ţi înjunghiem toate fetele.

Mama Nginga era încântată, iar fetele care stăteau la fereastră râseră ascuţit.

— Este un pui de leu, îşi spuneau una alteia.

Alergau pe străduţe şi strigau, iar de prin barăci, din cocioabele din vechiul cartier şi din noile căsuţe de cărămidă construite de guvernul alb, tovarăşii lor ieşeau grăbiţi să li se alăture până când vreo cincisprezece băieţandri de aceeaşi vârstă sau chiar mai mulţi, se strânseră în jurul lor şi îi urmară. Unii dintre ei aveau nişte boccele înfăşurate şi legate cu grijă cu o cureluşă din piele netăbăcită.

În celălalt capăt al oraşului, gardul înalt fusese tăiat, iar deschizătura fusese ascunsă de ochii cercetători de o grămăjoară de tufe. Băieţii trecură prin deschizătură şi, pe

plantaţia de eucalipţi de dincolo, se strânseră într-un grup sporovăind entuziasmaţi şi se dezbrăcară de hainele ponosite vest-europene pe care le purtau. Nu erau circumcişi, iar penisurile lor, deşi începuseră să se dezvolte, erau încă acoperite de micile învelişuri de piele încreţite. În câţiva ani vor trece prin iniţiere şi vor îndura împreună chinurile izolării şi ale privaţiunilor, agonia lamei. Asta îi lega chiar mai mult decât sângele tribal; toată viaţa aveau să fie tovarăşi de circumcizie.

Îşi puseră hainele de-o parte cu atenţie – trebuiau să justifice orice pierdere în faţa părinţilor supăraţi – iar apoi, dezbrăcaţi, se adunară în jurul legăturilor valoroase, privind nerăbdători în timp ce erau desfăcute de căpitanii lor recunoscuţi Wellington şi Raleigh Tabaka şi fiecare primi veşmintele războinicilor Xhosa – nu adevăratele însemne regale, cozile de vacă, echipamentul de luptă şi penele ce le purtau pe cap – acelea erau doar pentru *amadoda*[23] circumcişi. Erau simple reproduceri copilăreşti, doar nişte piei de câini şi de pisici care rătăceau pe străzi ca nişte paria ai oraşului, dar le purtau mândri, ca şi cum ar fi fost autentice şi îşi înfăşurară braţele, coapsele şi frunţile cu fâşii de blană, iar apoi îşi ridicară armele.

Nici acestea nu erau suliţele *assegai* cu vârful lung şi metalic ale războinicilor, ci doar tradiţionalele beţe de luptă ale băieţilor. Cu toate acestea, chiar şi în mâinile acestor copii, beţele lungi şi flexibile păreau adevărate arme. Cu câte un băţ în fiecare mână, se transformară imediat în demoni gălăgioşi. Fluturau şi învârteau beţele cu o mişcare din încheietură exersată îndelung, care îi făcea să şuiere printre dinţi, să cânte şi să fluiere, le loveau unele de altele, încrucişându-le pentru a forma un scut împotriva loviturilor zgomotoase ale celorlalţi şi săreau, ţopăiau şi dansau, prefăcându-se a se lovi unul pe altul până când Raleigh Tabaka suflă tăios în fluierul lui din corn de antilopă şi la comanda sa se aliniară toţi în spatele lui într-o coloană

[23] Bărbat adult (n.tr.).

ordonată.

O porniră înainte cu el în frunte. Cu un mers balansat, cu beţele ridicate, murmurând şi cântând cântecele de bătălie ale tribului lor, părăsiră plantaţia şi se opriră în savana unduioasă. Iarba era maronie şi înaltă până la genunchi şi se puteau întrezări petice aspre de pământ roşu-ciocolatiu. Pământul deveni un firicel subţire şi drumul stâncos fu înconjurat de maluri abrupte, iar apoi urcă din nou pentru a întâlni safirul pal al cerului savanei.

Chiar şi când coborâră panta, mişcarea clară a liniei îndepărtate a orizontului fu întreruptă, un şir lung de pene ce flutura în vânt se ivi deasupra acesteia, iar apoi apăru un alt grup de băieţi, purtând ca şi ei bucăţi de piele în jurul mijlocului, având braţele, picioarele şi pieptul dezgolite. Cu beţele ridicate, se opriră pe creastă şi, de cum se văzură unii pe alţii, amândouă grupurile începură să urle ca nişte ogari care iau urma prăzii.

— Şacali Zulu, urlă Raleigh, iar ura lui era atât de puternică încât o picătură de sudoare i se ivi deasupra sprâncenei.

Oricât de mult şi de adânc ai fi căutat în memoria colectivă a tribului, Zulu era inamicul; purta în sânge o ură profundă şi atavică. Istoria nu consemnase cât de des se repetase această scenă, de câte mii de ori de-a lungul secolelor războinici înarmaţi ai triburilor Xhosa şi Zulu se confruntaseră; îşi aminteau doar iureşul bătăliei, sângele şi ura.

Raleigh Tabaka sări până la umărul fratelui său care stătea alături de el şi strigă sălbatic, vocea lui preschimbându-se la sfârşit într-un ţipăt ascuţit de fată.

— Mi-e sete. Daţi-mi să beau sânge zulus! iar războinicii lui săreau şi strigau.

— Daţi-ne sânge zulus.

Ameninţările, insultele şi provocările le fură întoarse de pe cealaltă culme, purtate de vânt până la ei. Apoi, spontan, ambele grupuri porniră la vale, cântând şi

dansând înspre vâlcea, până când, ajunşi pe malurile abrupte de pământ roşiatic, se priviră faţă în faţă peste albia îngustă, iar căpitanii se avântară înainte pentru a-şi arunca alte insulte.

Cel care era *induna*[24] grupului zulus era un băieţandru de aceeaşi vârstă cu gemenii. Le fusese coleg de clasă la gimnaziul de stat din localitate. Se numea Joseph Dinizulu şi era tot atât de înalt precum Wellington şi la fel de lat în umeri ca Raleigh. Prin nume şi prin aroganţa ostentativă amintea lumii că era un vlăstar al casei regale zuluse.

— Hei, mâncători de baligă de hienă ce sunteţi, strigă el. V-am mirosit de la o poştă în bătaia vântului. Mirosul celor din tribul Xhosa îi face până şi pe vulturi să vomite.

Raleigh se avântă în sus, se răsuci în aer şi, ridicându-şi blana prinsă în jurul coapselor, îşi dezveli fundul.

— Am să curăţ aerul de putoarea zulusă printr-un pârţ sănătos, urlă el. Să-l mirosiţi pe ăsta, iubitori de şacali, şi dădu drumul unui vânt atât de zgomotos şi de prelung, încât zuluşii care se aflau în faţa sa pufniră cu silă şi îşi agitară beţele de luptă.

— Taţii voştri au fost femei, iar mamele voastre maimuţe, strigă Joseph Dinizulu şi se scărpină la subsuoară. Bunicii v-au fost babuini, şi imită salturile unei maimuţe, iar bunicile au fost...

Raleigh întrerupse această recitare a liniei genealogice suflând în cornul de luptă şi sărind de pe mal în albie.

Ateriză în picioare, uşor ca o pisică, şi, printr-un nou salt, traversă albia. Se căţără atât de repede pe celălalt mal încât Joseph Dinzulu, care se aştepta ca schimbul de amabilităţi să dureze ceva mai mult, fu azvârlit pe spate în urma atacului fulgerător.

Un grup format din ceilalţi băieţi Xhosa răspunseră la chemarea din corn şi îl urmară, iar atacul furibund al lui Raleigh le câştigă o bucată de pământ pe celălalt mal. Se

[24] Ofiţer aflat pe plan ierarhic sub regele sau şeful de trib, prin extensie lider, persoana învestită cu autoritate, (n.tr.)

grupară în spatele lui agitându-şi beţele şi cântând şi pătrunseră în mijlocul celuilalt grup. Raleigh Tabaka era stăpânit de febra luptei. Era invincibil, braţele îi erau neobosite, avea atâta îndemânare în palme şi în încheieturi încât în mâna sa băţul părea a prinde viaţă, găsind punctele slabe în rândurile paznicilor zuluşi care îl înfruntau, plesnind carnea, lovind osul, tăind pielea, astfel încât, în curând, beţele străluceau scăldate în sânge şi mici picuri roşietici zburau în lumina soarelui.

Părea că nimic nu putea să-l atingă, până când în mod neaşteptat ceva îl trosni în coaste chiar sub braţul drept pe care îl avea ridicat şi, simţind durerea, icni, devenind brusc conştient de propria umanitate. Pentru câteva clipe fusese un zeu războinic, dar subit deveni un băieţel, ajuns aproape la limita puterii, simţind acut durerea şi într-atât de obosit, încât n-ar fi putut să mai arunce o nouă provocare către Joseph Dinizulu care dansa în faţa lui, părând a se fi înălţat cu zece centimetri în tot atâtea secunde. Băţul acestuia şuieră înspre Raleigh, ţintit către capul său şi doar printr-o mişcare de apărare disperată reuşi să îl respingă. Raleigh fu împins în spate cu un pas şi privi împrejurul său.

Ar fi trebuit să se gândească mai bine înainte să îi atace pe zuluşi cu atâta îndrăzneală. Erau cei mai prefăcuţi şi vicleni dintre toţi adversarii, iar încercuirea inamicului era dintotdeauna stratagema la care erau maeştri. Chaka Zulu, câinele turbat care întemeiase acest trib de lupi, numise această manevră „coarnele taurului”. Coarnele înconjurau inamicul, în timp ce pieptul îl zdrobea până la moarte.

Joseph Dinizulu nu se retrăsese de teamă sau pentru că fusese surprins, ci din şiretenia lui instinctivă, iar Raleigh îşi condusese cei doisprezece voinici în capcana întinsă de zuluşi. Erau singuri, niciunul dintre ceilalţi nu îi urmase de partea cealaltă a albiei. Putea să îi vadă peste capetele zuluşilor care îi încercuiseră, iar Wellington Tabaka, fratele lui geamăn, stătea în fruntea lor tăcut şi nemişcat.

— Wellington! ţipă, vocea lui stingându-se într-un sunet

istovit şi înspăimântat. Ajută-ne! L-am prins pe câinele zulus de testicule. Vino şi înjunghie-l în piept.

Doar atât avu timp să spună. Joseph Dinizulu se năpusti din nou asupra lui şi fiecare lovitură pe care i-o dădea părea mai puternică decât cea dinainte. Durerea din piept îl chinuia cumplit, iar când o altă lovitură îi străpunse apărarea nimerindu-l în umăr, Raleigh îşi simţi braţul drept paralizând până în vârful degetelor şi băţul îi zbură din mână.

— Wellington! strigă din nou. Ajută-ne!

Şi peste tot în jurul lui oamenii săi cădeau la pământ, unii dintre ei fiind loviţi în genunchi, alţii aruncându-şi pur şi simplu beţele şi ghemuindu-se în ţărână urlând după îndurare, în timp ce băieţii zuluşi se înghesuiau în jurul lor ridicând şi apoi lăsând beţele să cadă, loviturile biciuindu-le carnea moale, strigăte de război zuluse ridicându-se triumfătoare în cor ca nişte câini de vânătoare îmbulzindu-se să sfâşie iepurii de câmp.

— Wellington!

Se uită pentru ultima dată la fratele lui, iar apoi primi o lovitură în frunte, chiar deasupra ochiului şi îşi simţi pielea crăpând în timp ce sângele cald i se scurgea pe faţă. Chiar înainte de a-i intra în ochi îi privi chipul lui Joseph Dinizulu, înnebunit de plăcerea sângelui, iar apoi picioarele îl lăsară şi se prăbuşi cu faţa în ţărână, în timp ce loviturile încă îi cădeau pe spate şi pe umeri.

Probabil că pentru o clipă îşi pierduse cunoştinţa deoarece când se întoarse într-o parte şi îşi şterse sângele de pe ochi cu dosul palmei, văzu că zuluşii trecuseră albia în grup şi că rămăşiţele războinicilor lui alergau cuprinşi de o panică sălbatică înspre plantaţia de eucalipţi, urmăriţi de oamenii lui Dinizulu.

Încercă să se ridice, dar totul se învârtea în jurul lui şi mintea i se întunecă în timp ce se rostogoli încă o dată. Când îşi reveni era înconjurat de zuluşi, luându-l în râs şi batjocorindu-l, aruncându-i tot felul de insulte. De data

aceasta reuşi să se ridice, dar apoi larma din jurul lui încetă şi fu înlocuită de o tăcere apăsătoare. Joseph Dinizulu înaintă printre rânduri şi îl luă în râs.

— Latră, câine Xhosa, îi ordonă. Să te auzim cum latri şi cum cerşeşti îndurare.

Nesigur, dar sfidător, Raleigh scutură din cap, iar mişcarea îi provocă durere înăuntrul craniului.

Joseph Dinizulu îşi puse piciorul gol pe pieptul lui şi apăsă cu putere. Era prea slăbit ca să poată rezista şi se răsturnă pe spate. Joseph Dinizulu se aşeză peste el şi îşi ridică partea din faţă a pieii din jurul mijlocului. Cu cealaltă mână îi îndepărtă prepuţul până când i se văzu glandul rozaliu şi îşi direcţionă un jet şuierător de urină înspre faţa lui Raleigh.

— Bea asta, câine Xhosa ce eşti, râse el.

Era fierbinte şi amoniacală şi îl ardea ca acidul pe rana deschisă de pe scalp – iar sufletul lui Raleigh se umplu de furie, umilinţă şi ură.

— Frate, ştii că numai arareori am căutat să-ţi schimb părerea în legătură cu ce ţi-ai propus. Hendrick Tabaka stătea pe scaunul lui acoperit cu piele de leopard aplecându-se în faţă cu gravitate şi sprijinindu-se cu coatele pe genunchi. Nu e vorba despre căsătorie, ştii că întotdeauna te-am îndemnat să îţi iei o soţie, chiar mai multe soţii şi să faci copii – nu ideea unei soţii o resping, dar această drăcoaică zulusă mă face să nu pot dormi noaptea. Sunt alte milioane de tinere femei nubile în această ţară – de ce trebuie să alegi o zulusă? Aş prefera să îţi iei o mamba neagra lângă tine în pat

Moses Gama râse încet.

— Îngrijorarea ta demonstrează că ţii la mine. Apoi deveni serios. Zulu este cel mai mare trib din Africa de Sud. Numai faptul că sunt atâţia i-ar face importanţi, dar la asta se adaugă şi spriţul lor agresiv, războinic, şi vei vedea că nimic nu se va schimba în această ţară fără tribul Zulu.

Dacă pot să formez o alianţă cu ei, atunci visurile pe care le-am visat n-au fost în zadar.

Hendrick oftă, mormăi ceva şi scuturǎ din cap.

— Haide, Hendrick, doar ai vorbit cu ei. Nu-i aşa? insistă Moses, iar Hendrick încuviinţă fără tragere de inimă.

— Am stat patru zile în *kraal-ul* lui Sangane Dinizulu, fiul lui Mbejane, fiul lui Gubi, fiul lui Dingaan, care a fost chiar fratele lui Chaka Zulu. Se consideră prinţ al tribului Zulu, neuitând să evidenţieze că numele acestora înseamnă „Cerurile” şi trăieşte pe picior mare pe pământurile pe care vechiul lui stăpân, generalul Sean Courtney, i le-a lăsat pe dealurile de deasupra Ladyburgului, unde are multe soţii şi trei sute de vaci grase.

— Ştiu toate aceste lucruri, frate, îl întrerupse Moses. Povesteşte-mi despre fată.

Hendrick se încruntă. Îi plăcea să înceapă o poveste de la început şi să o dezvolte, fără să lase să-i scape vreun detaliu, până când ajungea la sfârşit.

— Fata, repetă. Pungaşul acela bătrân pretinde că este luna nopţilor lui şi soarele zilelor sale, nimeni nu şi-a iubit vreodată fiica atât de mult cum şi-o iubeşte el – şi nu i-ar îngădui niciodată să aibă un alt soţ decât un şef de trib Zulu. Hendrick oftă. Zi de zi am fost nevoit să ascult pomenindu-se virtuţile acestei femei-şacal, cât de frumoasă e, cât de talentată, că este asistentă la spitalul de stat şi că se trage dintr-un neam de soţii fertile – Hendrick se întrerupse şi scuipă dezgustat. I-au trebuit trei zile până să menţioneze ceea ce a avut în gând din primul minut – *bbola*, preţul miresei, iar Hendrick îşi ridică mâinile într-un gest de exasperare. Toţi zuluşii sunt hoţi şi mâncători de baligă.

— Cât cere? întrebă Moses cu un zâmbet De cât are nevoie ca să se simtă despăgubit pentru o căsătorie în afara tribului?

— Cinci sute de capete de vite dintre cele mai bune, toate cu viţel, niciuna să nu aibă mai mult de trei ani, se

încruntă mânios Hendrick. Toţi zuluşii sunt hoţi, iar el pretinde a fi prinţ, ceea ce-l face prinţul hoţilor.

— Fireşte, ai acceptat primul preţ? întrebă Moses.

— Fireşte că am negociat încă două zile.

— Preţul final?

— Două sute de capete, oftă Hendrick. Iartă-mă, frate. Am încercat, dar câinele ăla bătrân era ca de piatră. A fost cel mai mic preţ pe care l-am putut obţine pentru luna nopţilor lui.

Moses Gama se lăsă pe spate în scaunul lui şi se gândi la această chestiune. Era un preţ enorm. O vacă dintre cele mai bune valora cincizeci de lire, dar, spre deosebire de fratele său, Moses Gama nu-şi dorea banii şi nu vedea în ei decât un mijloc care facilita atingerea unui scop.

— Zece mii de lire? întrebă încet. Avem atât de mult?

— O să-mi dăuneze. O să mă doară timp de un an ca şi cum aş fi fost biciuit, murmură Hendrick. Frate, îţi dai seama cât de multe ar putea cumpăra un om cu zece mii de lire? Aş putea să-ţi aduc cel puţin zece fecioare Xhosa, frumuşele ca nişte canari şi grăsuţe ca nişte bibilici, iar cea mai de încredere moaşă va confirma fecioria fiecăreia dintre ele...

— Zece fecioare Xhosa nu mă vor ajuta să mă apropii de tribul Zulu, îl întrerupse Moses. Am nevoie de Victoria Dinizulu.

— *Lobola* nu este singurul preţ cerut, îi spuse Hendrick. Mai este şi altceva.

— Ce anume?

— Fata este creştină. Dacă o iei de soţie, nu vor mai fi şi altele. Va fi singura ta soţie, frate, şi ascultă un bărbat care a plătit pentru înţelepciune cu monedele grele ale experienţei. Un bărbat are nevoie de cel puţin trei soţii ca să fie mulţumit. Trei soţii sunt atât de ocupate să se întreacă între ele pentru a-i face pe plac soţului încât bărbatul se poate relaxa. Două soţii sunt mai bune decât una. Totuşi, doar o soţie, o singură soţie, poate să-ţi

acrească mâncarea pe care o mănânci şi să-ţi îngheţe părul cu argint. Las-o pe ţăranca asta să se ducă la cineva care o merită, un alt zulus.

— Anunţă-l pe tatăl ei că vom plăti preţul cerut şi că suntem de acord cu condiţiile sale. Mai spune-i că, dacă este un prinţ, atunci ne aşteptăm să ne ofere o petrecere demnă de o prinţesă. Ne aşteptăm la o căsătorie despre care să se ducă vorba în tot Zululandul, de la munţii Drakensberg până la ocean. Vreau ca fiecare căpetenie şi bătrân al tribului să participe la nunta mea, fiecare sfetnic şi *induna*, vreau să vină chiar însuşi regele zuluşilor şi, când se vor strânge cu toţii laolaltă, atunci am să le vorbesc.

— Ai putea la fel de bine să le vorbeşti unor babuini. Zuluşii sunt prea mândri şi prea plini de ură ca să-şi plece urechea la o judecată cumpănită.

— Te înşeli, Hendrick Tabaka. Moses îşi puse mâna pe braţul fratelui său. Nu suntem îndeajuns de mândri şi nici nu urâm îndeajuns de mult Mândria ce-o avem, fărâma de ură ce-o avem sunt risipite şi îndreptate către cine nu trebuie. Le irosim pe noi, pe alţi negri. Dacă toate triburile din acest ţinut şi-ar aduna toată mândria şi ura şi le-ar îndrepta către asupritorii albi – atunci cum ar putea ei să reziste împotriva noastră? Despre asta vreau să le spun când voi vorbi la nunta mea. Asta trebuie să îi învăţ pe oameni. Din acest motiv născocim formule ca *Umkhonto we Sizwe*, Lancea Naţiunii.

Pentru o clipă rămaseră tăcuţi. Profunzimea viziunii fratelui său, puterea teribilă a angajamentului său îl uimea întotdeauna pe Hendrick.

— Va fi aşa cum doreşti, consimţi în cele din urmă. Când vrei să aibă loc nunta?

— În noaptea solstiţiului de iarnă când va fi lună plină. Moses nu avu nicio ezitare. Va fi cu o săptămână înainte să înceapă campania de nesupunere civică.

Rămaseră din nou tăcuţi, până când Moses se ridică.

— Rămâne stabilit, atunci. Mai avem altceva de discutat

înainte să luăm cina?

— Nimic. Hendrick se ridică şi era pe punctul de a le striga pe femei să le aducă cina, când îşi aminti. Ah, mai este ceva. Femeia albă, cea cu care ai fost la Rivonia – ştii la cine mă refer?

Moses clătină din cap.

— Da, Courtney.

— Despre ea e vorba. Ţi-a trimis un mesaj. Doreşte să te vadă din nou.

— Unde e?

— În apropiere, într-un loc numit peşterile Sundi. Ţi-a lăsat un număr de telefon. Spune că e important.

Moses Gama era în mod clar iritat.

— I-am spus să nu încerce să ia legătura cu mine, zise. Am prevenit-o că e periculos. Se ridică şi făcu câţiva paşi. Dacă nu învaţă să fie disciplinată şi să se autocontroleze, n-o să ne fie de niciun folos în luptă. Aşa sunt femeile albe, răsfăţate, neascultătoare şi necumpătate. Trebuie să fie învăţată...

Moses se întrerupse şi se duse la fereastră. În curte ceva îi atrăsese atenţia şi strigă tăios.

— Wellington! Raleigh! Veniţi amândoi încoace.

După câteva secunde cei doi băieţi îşi târâră picioarele până în cameră ruşinaţi şi rămaseră chiar lângă uşă, coborându-şi vinovaţi capetele.

— Raleigh, ce ţi s-a întâmplat? îl întrebă Hendrick supărat

Gemenii îşi dăduseră jos pieile din jurul mijlocului şi blănurile şi se schimbaseră în hainele lor de zi cu zi, dar rana din fruntea lui Raleigh încă supura prin peticele de pânză murdare pe care le pusese peste aceasta. Pe cămaşă avea pete de sânge şi avea un ochi închis din cauza umflăturii.

— *Baba*! începu Wellington să explice. Nu a fost vina noastră. Am fost violent atacaţi de zuluşi.

Raleigh îl străfulgeră cu o privire plină de dispreţ înainte de a-l contrazice pe fratele său geamăn.

— Am aranjat să ne luptăm cu ei. A mers bine până când unii dintre noi au fugit şi i-au părăsit pe ceilalţi. Raleigh îşi duse mâna la rana de la cap. Există laşi chiar şi printre cei din tribul Xhosa, zise, iar apoi privi din nou înspre fratele său geamăn.

Wellington rămase tăcut.

— Data viitoare luptaţi cu mai multă îndârjire şi arătaţi mai multă îndemânare, le spuse Hendrick Tabaka şi îi lăsă să plece, iar după ce ieşiră din cameră se întoarse către Moses.

— Vezi, frate? Chiar şi cu copiii, ce speranţe ai să poţi schimba ceva?

— Speranţa stă în copii, îi spuse Moses. Ca şi pe maimuţe, îi poţi dresa să facă orice. Pe cei bătrâni va fi dificil să-i schimbi.

Tara Courtney îşi parcă vechiul Packard părăginit la marginea şoselei alpine şi rămase câteva secunde să privească oraşul Cape Town care se întindea în faţa ochilor ei. Vântul de sud-est biciuia apele golfului Table, purtând fiecare val până când îl transforma în frişcă.

Ieşi din maşină şi începu să se plimbe încet pe margine, prefăcându-se a admira revărsarea de flori sălbatice care pictau panta stâncoasă de deasupra ei. La capătul pantei bastionul gri şi stâncos al muntelui se înălţa abrupt către cer, iar Tara se opri şi îşi lăsă capul pe spate să îl poată privi. Norii zburau pe deasupra, creând impresia că peretele de stânci avea să cadă.

Aruncă încă o dată o privire de-a lungul drumului pe care venise cu maşina. Era încă pustiu. Nu fusese urmărită. Probabil că poliţia îşi pierduse în sfârşit interesul în ceea ce o privea. Trecuseră multe săptămâni de când avusese ultima dată impresia că se afla cineva în spatele ei.

Renunţă să se mai fâţâie de colo-colo şi se întoarse la maşină casă ia un coş pentru picnic din portbagaj, după care se îndreptă repede spre clădirea de beton care

adăpostea staţia pentru telecabină. Fugi în sus pe scări şi plăti pentru un bilet chiar în clipa în care supraveghetorul deschidea uşile de la capătul sălii de aşteptare, iar un mic grup de pasageri se năpusti în cabină şi se înghesui înăuntru.

Maşinăria stacojie porni cu o smucitură şi se înălţară rapid, legănându-se sub cablul argintiu. Ceilalţi pasageri exclamau încântaţi în timp ce o vastă privelişte a oceanului, a stâncilor şi a oraşului se deschidea în faţa lor, iar Tara îi cercetă pe ascuns. După câteva minute se convinsese că printre ei nu se aflau membri ai Serviciilor Speciale îmbrăcaţi în civil, aşa că se relaxă şi îşi îndreptă atenţia spre minunatul peisaj.

Cabina urca abrupt, plasându-se aproape vertical pe suprafaţa stâncii. Intemperiile şlefuiseră piatra aproape în cuburi geometrice, astfel încât păreau a fi cărămizile antice ale unui castel gigantic. Trecură pe lângă un grup de alpinişti legaţi între ei cu sfoară, căţărându-se centimetru cu centimetru pe suprafaţa netedă. Tara se imaginã alături de ei cu mâinile încleştate pe pietre, cu vidul abisului vuind la picioarele ei şi vertijul o cuprinse făcând-o să se clatine. Trebui să se apuce de bară pentru a-şi regăsi echilibrul, iar când telecabina opri în staţia din vârf pe buza prăpastiei adâncă de câteva sute de metri, se îndepărtă de ea bucuroasă.

În micul salon pentru ceai, construit în stilul cabanelor elveţiene, Molly o aştepta la una dintre mese şi se ridică în grabă când o văzu.

Tara se duse la ea şi o îmbrăţişă.

— Oh, Molly, draga mea, dragă, Molly, cât de dor mi-a fost de tine.

Se desprinseră din îmbrăţişare după câteva clipe, uşor jenate de propriul comportament şi de zâmbetele celorlalţi clienţi ai ceainăriei.

— N-aş putea să stau locului, îi spuse Tara. Pur şi simplu simt că plesnesc de entuziasm. Haide, să facem o plimbare.

Am adus câteva sandvişuri şi un termos.

Părăsiră ceainăria şi rătăciră pe potecuţa ce împrejmuia prăpastia. La mijlocul săptămânii erau foarte puţini excursionişti pe munte şi, după nicio sută de metri, rămaseră singure.

— Povesteşte-mi tot despre vechile mele prietene din Black Sash, îi spuse Tara pe un ton autoritar. Vreau să-mi povesteşti tot ce ai făcut. Ce mai fac Derek şi copiii? Cine conduce clinica acum? Ai fost pe-acolo de curând? Oh, mi-e atât de dor de tot, de voi toţi.

— Uşurel, râse Molly. Să luăm întrebările pe rând – şi începu să îi dea Tarei toate veştile.

Aveau nevoie de timp pentru asta şi, în vreme ce sporovăiau, găsiră un loc pentru picnic unde se aşezară cu picioarele atârnându-le deasupra prăpastiei, bând ceai din termos şi hrănind cu firimituri de pâine iepuraşii de stâncă pufoşi care ieşiseră din vizuinile şi crăpăturile stâncii.

În cele din urmă epuizară toate noutăţile şi bârfele şi se aşternu o tăcere amiabilă, însă Tara o rupse.

— Molly, sunt din nou însărcinată.

— Aha! chicoti Molly. Deci cu asta ai fost tu ocupată în ultima vreme. Privi înspre abdomenul Tarei. Nu se vede încă. Eşti sigură?

— Oh, pentru numele lui Dumnezeu, Molly. Nu prea sunt o virgină sfioasă, ştii? Ai puţină încredere în mine, am mai făcut patru înainte. Bineînţeles că sunt sigură.

— Când trebuie să naşti?

— În ianuarie, anul viitor.

— Shasa va fi încântat. Iubeşte copiii. De fapt, cu excepţia banilor, sunt singurii care reuşesc să-l facă pe Shasa Courtney sentimental. I-ai spus?

Tara scutură din cap.

— Nu. Tu eşti singura căreia i-am spus. Am venit mai întâi la tine.

— Sunt flatată. Vă doresc să fiţi fericiţi. Apoi tăcu, văzând expresia Tarei şi o studie cu mai multă seriozitate.

— Shasa va fi mai puţin fericit, mă tem, zise Tara încet. Nu e copilul lui Shasa.

— Dumnezeule, Tara! Chiar tu dintre toţi... Apoi se întrerupse şi rămase pe gânduri. O să-ţi pun o altă întrebare prostească, Tara dragă, dar de unde ştii că nu este contribuţia lui Shasa?

— Eu şi Shasa... n-am mai... ei, ştii tu... n-am mai fost soţ şi soţie – oh, de prea multă vreme.

— Înţeleg. În ciuda afecţiunii şi prieteniei, ochii lui Molly străluceau de curiozitate. Era nedumerită. Dar, Tara dragă, nu este sfârşitul lumii. Trage o fugă până acasă şi dă-i pantalonii jos lui Shasa. Bărbaţii sunt atât de nătăraі, datele nu au nicio importanţă pentru ei, iar dacă ar începe să numere, poţi întotdeauna să mituieşti un doctor care să spună că s-a născut prematur.

— Nu, Molly, ascultă-mă. Dacă ar vedea vreodată copilul, şi-ar da seama.

— Nu înţeleg.

— Molly, port în pântec copilul lui Moses Gama.

— Iisuse Hristoase! şopti Molly.

Reacţia puternică a lui Molly îi reaminti Tarei gravitatea situaţiei în care se afla.

Molly era o liberală militantă, la fel de indiferentă la culoarea pielii precum era şi Tara, şi totuşi, Molly rămăsese uluită la gândul unei femei albe care purta în pântec copilul unui negru. În această ţară metisajul era considerat o încălcare a legii şi pedepsit cu închisoarea, dar această pedeapsă era nimic în comparaţie cu revolta socială pe care ar provoca-o. Ar deveni o proscrisă, o paria.

— Oh, Doamne, zise Molly controlându-şi vorbele. Oh, Doamne, oh, Doamne! Biata mea Tara, în ce încurcătură ai intrat. Moses ştie?

— Nu încă, dar sper să îl văd curând şi atunci o să-i spun.

— Va trebui să scapi de copil, bineînţeles. Am o adresă în Lourenço Marques. Cunosc un doctor portughez acolo. Am trimis-o la el pe una dintre fetele noastre de la orfelinat.

Cere mult, dar munceşte curat şi bine, nu cu andrele în vreo odaie murdară.

— Oh, Molly, cum poţi să gândeşti asta despre mine? Cum poţi să crezi că mi-aş omorî propriul copil?

— O să-l păstrezi? o privi Molly cu uimire.

— Bineînţeles.

— Dar, draga mea, va fi...

— Colorat, termină Tara propoziţia în locul ei. Da, ştiu, probabil va fi o culoare *café au lait* şi va avea părul cârlionţat, dar îl voi iubi din tot sufletul. La fel cum îl iubesc şi pe tată.

— Nu înţeleg cum...

— De asta am venit la tine.

— Voi face orice vrei tu – spune-mi numai ce anume.

— Vreau să-mi găseşti un cuplu de culoare. Oameni buni şi decenţi, de preferat cu copii, care să aibă grijă de pruncul meu până când voi putea aranja să îl iau eu. Bineînţeles că le voi da toţi banii de care au nevoie, chiar mai mult... Glasul i se stinse şi rămase privind-o pe Molly cu ochi rugători.

Molly rămase o clipă pe gânduri.

— Cred că ştiu cuplul ideal. Sunt amândoi profesori la şcoala generală şi au patru copii, toate fete. Îmi vor face această favoare – dar, Tara, cum o să ascunzi sarcina? O să înceapă să se vadă în curând, ai fost imensă cu Isabella. S-ar putea ca Shasa să nu observe, e prea ocupat cu carnetul de cecuri, dar soacra ta are ochi de vultur. N-ai putea să-i ascunzi nimic.

— Mi-am făcut deja planul cum să mă ascund. L-am convins pe Shasa că am dobândit un puternic interes pentru arheologie în schimbul activităţilor mele politice şi că particip la săpăturile de la peşterile Sundi alături de arheologul american, profesorul Marion Hurst, ai auzit de ea.

— Da, am citit două dintre cărţile ei.

— I-am spus lui Shasa că voi fi plecată doar pentru două

luni, dar, odată ce nu mai sunt în vizorul lui, o să-mi tot amân întoarcerea. Centaine va avea grijă de copii, am aranjat şi asta, îi place să o facă şi, Dumnezeu ştie, copiii vor beneficia de pe urma acestui lucru. Se pricepe mai bine decât mine să îi disciplineze.

Vor fi nişte îngeraşi bine-crescuţi când iubita mea soacră va termina cu ei.

— Îţi va fi dor de ei, îi atrase Molly atenţia, iar Tara încuviinţă.

— Da, bineînţeles, le voi simţi lipsa, dar nu mai sunt decât şase luni.

— Unde vei naşte copilul? stărui Molly.

— Nu ştiu. Nu mă pot duce la un spital cunoscut sau la o clinică de naşteri. Oh, Dumnezeule, îţi poţi imagina ce vâlvă aş pricinui dacă aş face un mic ghemotoc maroniu pe cearşafurile lor curate şi albe, în minunata lor maternitate curată şi albă. Oricum, mai am destul timp să mă ocup de asta mai târziu. În primul rând să ajung la Sundi, să scap de privirile răuvoitoare ale lui Centaine Courtney-Malcomess.

— De ce Sundi, Tara, ce te-a făcut să alegi acest loc?

— Pentru că voi fi aproape de Moses.

— Este chiar atât de important? o privi Molly neîndurător. Chiar asta simţi pentru el? N-a fost doar un mic experiment, o joacă excentrică pentru a afla cum este cu unul dintre ei?

Tara scutură din cap.

— Eşti sigură, Tara? Vreau să spun că din când în când am simţit şi eu aceeaşi nevoie. Presupun că este normal să fii curios, dar niciodată nu m-am lăsat dusă de val.

— Molly, îl iubesc. Dacă mi-ar cere-o, i-aş încredinţa toată viaţa mea fără cea mai mică părere de rău.

— Biata şi draga mea Tara. Pe Molly o năpădiră lacrimile şi se întinse către Tara cu ambele braţe deschise. Se îmbrăţişară nebuneşte, iar Molly îi şopti: Nu vei putea să ajungi vreodată la inima lui, draga mea. Niciodată, niciodată nu va fi al tău.

— Dacă pot să am o părticică din el, chiar şi pentru încă

puţin timp, va fi de-ajuns pentru mine.

Moses Gama parcă într-unul dintre locurile pentru vizitatori şi opri motorul furgonetei albastru cu roşu. În faţa sa se întindeau peluzele, unde o singură stropitoare se chinuia să compenseze efectele îngheţului şi ale secetei din timpul iernii, dar iarba de Kikuyu[25] era veştejită şi neînsufleţită. Dincolo de peluză se afla clădirea lungă cu două etaje a clinicii de naşteri Baragwanath.

Un grup restrâns de asistente negrese venea pe aleea care ducea la clădirea principală. Erau îmbrăcate în uniforme albe, apretate, lăsând impresia de curăţenie şi de eficienţă, dar, când dădură cu ochii de furgonetă şi îl văzură pe Moses la volan, se pierdură într-un val de chicoteli, ascunzându-şi gura cu mâinile într-un gest instinctiv de supunere în faţa bărbatului.

— Domnişoară, vreau să îţi vorbesc. Moses se lăsă în afară pe geamul furgonetei. Da, tu.

Asistenta care fusese indicată fu aproape copleşită de timiditate. Prietenele ei începură să o tachineze în timp ce se apropia de Moses, oprindu-se sfioasă la cinci paşi de acesta.

— O cunoşti pe asistenta Victoria Dinizulu?

— Îhî, confirmă ea.

— Unde e?

— Vine acum. E cu mine în schimbul de zi. Asistenta privi în jur pentru a găsi o scăpare, dar în schimb o descoperi pe Victoria în mijlocul celui de-al doilea grup înveşmântat în alb care înainta pe alee. Iat-o. Victoria! Vino repede! strigă fata, iar apoi o zbughi, urcând câte două treptele clinicii.

Victoria îl recunoscu şi, după un cuvânt spus prietenelor ei, se despărţi de ele, îndreptându-se direct către el peste peluza de un maro şters. Moses cobori din furgonetă, iar ea îl privi.

— Îmi pare rău. A avut loc un accident de autobuz

[25] Referitor la zona sudică şi centrală a Kenyei (n.tr.).

îngrozitor şi am stat în sala de operaţii până la ultimul pacient. Te-am făcut să aştepţi.

Moses scutură din cap.

— Nu contează. Încă mai avem destul timp.

— Va dura doar câteva minute până mă schimb în hainele de stradă, îi zâmbi ea. Dinţii îi erau perfecţi, atât de albi, încât păreau aproape translucizi, iar pielea ei strălucea de sănătate şi de tinereţe. Sunt atât de bucuroasă să te revăd – dar trebuie totuşi să te fac cu ou şi cu oţet. Vorbeau în engleză şi, deşi ea avea accent, părea sigură de ea, felul în care îşi alegea cuvintele egalând fluenţa lui.

— Prea bine, zâmbi el cu gravitate. O să avem ou cu oţet la cină şi o să economisesc şi banii.

Ea râse cu un chicot uşor gutural.

— Să nu pleci, revin imediat. Se întoarse şi intră în clinică, iar el o privi cu plăcere în timp ce urca scările.

Talia îi era într-atât de îngustă, încât accentua proeminenţa feselor sub uniforma albă. Deşi avea pieptul mic, fundul îi era bombat şi era lată în şolduri; avea să poarte un copil cu uşurinţă. Tipul acela de trup era modelul de frumuseţe Nguni[26] şi lui Moses îi amintea chiar de pozele pe care le văzuse reprezentând statuia lui *Venus din Milo*. Ţinuta trupului îi era dreaptă, gâtul lung şi neaplecat şi, deşi coapsele i se unduiau ca şi cum ar fi dansat pe ritmurile unei muzici îndepărtate, capul şi umerii îi rămâneau nemişcaţi. Era neîndoielnic că, pe vremea când era copilă, intrase şi ea în rândul celorlalte fete şi purtase urcioarele pline ochi de la baltă, balansându-le pe cap fără a vărsa o picătură. Astfel dobândeau fetele zuluse acea uimitor de princiară ţinută a corpului.

Cu chipul ei rotund de madonă şi cu ochii negri imenşi, era una dintre cele mai frumoase femei pe care le văzuse vreodată şi, în timp ce aştepta, sprijinit de capota furgonetei, se gândi la felul în care fiecare rasă avea

[26] Referitor la un grup de popoare din sudul şi sud-estul Africii, incluzând triburile Swazi, Ndebele, Xhosa şi Zulu (n.tr.).

propriul ideal de frumuseţe şi cât de diferite erau acestea. Asta îl făcu să se gândească apoi la Tara Courtney, cu sânii ei imenşi şi rotunzi, cu coapsele ei băieţeşti, cu părul ei lung castaniu şi cu pielea ei albă şi insipidă. Pe chipul lui Moses apăru o grimasă, uşor dezgustat de imagine, şi totuşi ambele femei erau vitale pentru ambiţiile sale, iar reacţia senzuală pe care o trezeau în el – fie că era vorba de atracţie sau de repulsie – era cu totul irelevantă. Nu conta nimic altceva decât utilitatea acestora.

Coborând treptele, Victoria reveni zece minute mai târziu. Purta o rochie de un roşu aprins. Culorile vii i se potriveau, scoţând în evidenţă pielea neagră şi strălucitoare. Se strecură în scaunul pasagerului de lângă şofer şi îşi privi ceasul ieftin, placat cu aur, pe care îl purta la mână:

— Unsprezece minute şi şaisprezece secunde. Nu prea ai de ce să te plângi, îl informă ea, iar el zâmbi şi porni motorul.

— Acum să spargem oul ăla de dinozaur şi să turnăm oţetul, sugeră el.

— De *Tyrannosaurus rex*, îl corectă ea. Cel mai feroce dintre dinozauri. Dar nu, o să-l păstrăm pentru cină, după cum ai sugerat.

Zeflemeaua ei îl amuza. Era neobişnuit ca o fată negresă şi nemăritată să fie atât de sociabilă şi de sigură pe ea. Apoi îşi aminti de pregătirea ei şi de viaţa ei aici, la unul dintre cele mai mari şi mai aglomerate spitale din lume. Nu era doar o ţărăncuţă hlizită şi fără minte şi, ca pentru a-i demonstra asta, Victoria începu o discuţie despre şansele generalului Dwight Eisenhower de a fi ales la Casa Albă şi despre felul în care această eventualitate ar putea afecta lupta pentru drepturile civile din America – şi, în ultimă instanţă, chiar lupta lor din Africa.

În timp ce discutau, soarele începu să apună, iar oraşul, cu frumoasele lui clădiri şi parcuri, se pierdu în urma lor până când, pe nesimţite, pătrunseră în suburbia Soweto,

unde locuia jumătate de milion de negri. Amurgul era încărcat de mirosul fumului venit de la focurile de lemne de prin gospodării, iar cerul era de un roşu demonic, culoarea sângelui şi a portocalelor. Trotuarele înguste şi neamenajate erau pline de navetişti de culoare, fiecare purtând cu el câte un pachet sau câte o sacoşă, întorcându-se acasă după o zi lungă care începuse înainte de răsărit cu o călătorie infernală cu autobuzul sau cu trenul înspre locurile unde lucrau, aflate în lumea de afară, zi care se încheia la crepuscul, repetând la întoarcere călătoria care, din cauza oboselii, părea şi mai lungă şi mai anevoioasă.

Furgoneta încetinea cu cât străzile deveneau mai aglomerate, dar apoi unii dintre ei îl recunoscură pe Moses şi fugiră înaintea lor, făcându-le loc.

— Moses Gama! E Moses Gama, lăsaţi-l să treacă.

În timp ce îşi croiau drum, unii dintre oameni îl strigau salutându-l.

— Te salut, *Nkosi*!

— Te salut, *Baba*!

Îl numeau tată şi stăpân.

Când ajunseră la căminul cultural care era perete în perete cu clădirile administrative, imensa sală era deja supraaglomerată şi trebuiră să coboare din maşină şi să parcurgă pe jos ultima sută de metri.

Cu toate acestea, Bivolii erau acolo ca să îi escorteze. Trupele lui Hendrik Tabaka îi deschideau drum prin masa compactă de oameni, atenuând această demonstraţie de forţă cu zâmbete şi glume astfel încât mulţimea le făcu loc fără resentimente.

— E Moses Gama, lăsaţi-l să treacă, iar Victoria se agăţă de braţul său, râzând cu exaltare.

Când trecură prin uşa principală a sălii, ea îşi ridică privirea şi văzu scris deasupra: CĂMINUL CULTURAL H.F. VERWOERD.

Devenea tot mai mult un obicei al Partidului Naţional ca toate clădirile oficiale, aeroporturile, barajele şi alte

construcţii publice să poarte numele unor minţi mai mult sau mai puţin luminate din lumea politicii, dar era de o ironie nefirească să numeşti căminul cultural al celei mai mari suburbii de negri după albul care iniţiase tocmai acele legi împotriva cărora se adunaseră aici pentru a protesta. Hendrik Frensch Verwoerd era ministrul pentru afaceri Bantu şi principalul arhitect al apartheidului.

Zgomotul era asurzitor. Primăria nu le-ar fi permis să organizeze aici o întâlnire politică, aşa că, oficial, închiriaseră sala pentru concertul rock'n'roll al unei trupe care îşi câştigase faima sub numele de The Marmalade Mambas.

Erau pe scenă acum, patru în total, îmbrăcaţi în costume mulate pe corp cu paiete care străluceau în lumina colorată a reflectoarelor. Muzica era transmisă prin intermediul mai multor amplificatoare şi se revărsa deasupra mulţimii compacte, ca un bombardament aerian, iar dansatorii ţipau înspre ei, legănându-se şi arcuindu-se pe ritmurile muzicii asemenea unui monstruos organism unitar.

Bivolii deschiseră drum de-a lungul ringului de dans, iar dansatorii îl recunoscură pe Moses şi îi strigară saluturi, încercând să îl atingă. Apoi formaţia deveni conştientă de prezenţa lui şi se întrerupse în mijlocul ritmului cu cadenţe sălbatice pentru a-l întâmpina cu sunete de trompetă şi cu bubuit de tobe.

Zeci de braţe binevoitoare îl ajutară pe Moses să urce pe scenă, în timp ce Victoria rămase jos, prinsă în menghina trupurilor care se împingeau înainte pentru a-l vedea şi auzi pe Moses Gama. Solistul formaţiei încercă să îi facă o introducere, dar nici măcar puterea amplificatoarelor electronice nu reuşi să îi înalţe vocea pentru a acoperi tumultul celor care îl întâmpinau pe Moses. Din patru mii de gâtlejuri se ridică un răget sălbatic care nu părea să se domolească prea curând. Se abătea asupra lui Moses precum o mare dezlănţuită agitată de un vânt iernatic, dar, asemenea unei stânci, el rămase neclintit.

Apoi el îşi ridică braţele, iar zgomotul se stinse cu repeziciune, până când o tăcere grea şi insuportabilă pluti deasupra mulţimii coagulate şi, în acea linişte, răsună răgetul lui Moses:

— *Amandla*! Putere!

Asemenea unui singur glas ei îi răspunseră:

— Amandla!

Moses strigă din nou, cu acea voce gravă care îţi dădea fiori, iar strigătul se lovi de grinzi şi le pătrunse până în străfundurile inimii.

— Mayibuye!

Răspunsul se întoarse asemenea unui răcnet:

— *Afrika*! Fie ca Africa să dăinuiască.

Apoi rămaseră din nou tăcuţi, în aşteptare, cuprinşi de înflăcărare şi de încordare, iar Moses Gama începu să vorbească.

— Să vorbim despre Africa, spuse el. Să vorbim despre un pământ bogat şi rodnic cu mici întinderi sterpe pe care poporul nostru este obligat să trăiască. Să vorbim despre copiii fără şcoli şi despre mamele fără speranţă. Să vorbim despre taxe şi despre permise de trecere. Să vorbim despre lipsuri şi despre boli. Să vorbim despre cei care trudesc în lumina aspră a soarelui şi în adâncurile întunecate ale pământului. Să vorbim despre cei care trăiesc în barăci, departe de familiile lor. Să vorbim despre foamete, despre lacrimi şi despre legile aspre ale stăpânilor.

Timp de o oră îi avu la degetul mic, iar ei îl ascultară într-o tăcere întreruptă doar de suspinele involuntare exprimând suferinţa şi, din când în când, de câte un bombănit furios, iar la sfârşit Victoria se trezi plângând. Lacrimile curgeau nestăvilite şi fără jenă pe chipul ei ca o lună.

Când Moses sfârşi, îşi lăsă braţele să cadă şi îşi coborî bărbia în piept, epuizat şi zguduit de propria înflăcărare şi o tăcere grea se pogorî în sală. Cu toţii erau prea mişcaţi pentru a mai striga sau pentru a aplauda.

În acea linişte Victoria se urcă subit pe scenă şi privi mulţimea.

— Nkosi Sikelel'i Afrika, începu ea să cânte.

„Doamne, ocroteşte Africa" şi imediat formaţia prinse refrenul, în timp ce din sală vocile lor tunătoare de africani se înălţară într-un cor tulburător. Moses Gama păşi alături de ea şi îi apucă mâna, iar vocile lor se întrepătrunseră.

În cele din urmă avură nevoie de aproape douăzeci de minute pentru a părăsi sala, calea fiindu-le blocată de miile de oameni care îşi doreau să prelungească experienţa, să îi atingă şi să le audă vocea, să ia parte la lupta pe care aceştia o purtau.

În cursul unei scurte seri, frumoasa zulusă în rochia ei stacojie devenise parte din legenda aproape mistică ce îl înconjura pe Moses Gama. Cei care fuseseră îndeajuns de norocoşi să se afle acolo în acea seară aveau să le povestească animaţi celor care nu fuseseră, cum părea o regină stând în faţa lor şi cântându-le, o regină demnă de împăratul negru şi înalt de lângă ea.

— Nu am mai trăit vreodată o asemenea experienţă, îi spuse Vicky când, în cele din urmă, rămaseră din nou singuri, iar micuţa furgonetă albastră cu roşu se îndepărta cu un zgomot uşor pe şoseaua principală către Johannesburg. Dragostea pe care ţi-o poartă e atât de puternică... Se întrerupse. Pur şi simplu n-o pot descrie.

— Câteodată mă sperie şi pe mine, încuviinţă el. E o responsabilitate mult prea mare pe umerii mei.

— Nu cred că ştii ce este teama, zise ea.

— Ştiu. Scuturăă din cap. O ştiu mai bine decât majoritatea. Apoi schimbă subiectul. Cât este ceasul? Trebuie să mâncăm ceva înainte de ora interdicţiei.

— E numai nouă. Victoria se arătă surprinsă în timp ce întoarse cadranul ceasului în lumina unui felinar de pe marginea străzii. Credeam că este mult mai târziu. Se pare că mi-am trăit toată viaţa într-o singură seară scurtă.

În faţa lor pâlpâia un semn iluminat: CASA PĂPUŞILOR

DRJVE-IN. MÂNCĂRURI GUSTOASE. Moses încetini şi opri furgoneta în parcare. O lăsă singură pe Vicky pentru câteva clipe pentru a se duce la tejgheaua localului care reproducea casa unei păpuşi şi se întoarse cu hamburgeri şi cafea în pahare de carton.

— Ah, e bun! murmură ea cu gura plină. Nu ştiam că-mi era aşa foame.

— Acum dă-mi şi oul şi oţetul cu care mă tot ameninţi, îi spuse Moses, vorbind fluent în dialectul zulu.

— Vorbeşti limba zulusă! Era uimită. Nu ştiam. Când ai învăţat-o? îl întrebă în aceeaşi limbă.

— Vorbesc multe limbi, îi spuse. Dacă vreau să mă înţeleg cu toată lumea, nu există altă cale. Şi zâmbi. Totuşi, tânără femeie, nu te las să shimbi subiectul atât de uşor. Fă-mă cu ou şi cu oţet.

— Oh, mă simt prost să vorbesc despre asta după tot ce am trăit împreună în seara asta... Ezită. Voiam să te întreb de ce l-ai trimis pe fratele tău să discute cu tatăl meu înainte să îmi fi spus şi mie ceva. Nu sunt o ţărăncuţă dintr-un *kraal*, să ştii. Sunt o femeie modernă şi pot să gândesc cu propriul cap.

— Victoria, n-ar trebui să ne lepădăm de vechile tradiţii în lupta noastră pentru eliberare. Am făcut asta din respect pentru tine şi pentru tatăl tău. Îmi pare rău dacă te-am jignit.

— Am fost puţin supărată, admise ea.

— Ajută vreun pic dacă te întreb acum? zâmbi el. Încă mai poţi refuza. Înainte să mergem mai departe, gândeşte-te foarte bine. Dacă mă iei de soţ, te legi de cauză. Căsătoria noastră va fi parte din lupta poporului nostru, iar calea pe care o pornim va fi grea şi periculoasă şi nu vom întrezări vreodată un sfârşit.

— Nu trebuie să mă gândesc, spuse ea domol. În seara aceasta, când am stat în faţa oamenilor noştri ţinându-te de mână, am ştiut că acesta a fost motivul pentru care m-am născut.

Îi luă amândouă mâinile într-ale lui şi o trase uşor înspre el, dar înainte ca buzele să li se atingă, raza albă şi supărătoare a unui reflector puternic le lumină feţele. Uimiţi, se despărţiră, şi îşi ridicară mâinile ca să-şi acopere ochii.

— Hei, ce se întâmplă? exclamă Moses.

— Poliţia! răspunse o voce din întuneric, de lângă fereastra laterală care era deschisă. Ieşiţi afară, amândoi.

Coborâră din furgonetă, iar Moses ocoli pe lângă capotă ca să stea alături de Victoria. Văzuse că, în timp ce ei erau prinşi în discuţie, o maşină de poliţie intrase în parcare şi oprise lângă restaurant. Acum patru ajutori de şerif îmbrăcaţi în uniforme albastre şi cu lanterne îi verificau pe toţi cei care se aflau în vehiculele din parcare.

— Arătaţi-mi amândoi permisele.

Ajutorul din faţa lui îi ţinea lanterna îndreptată spre ochi, dar cu toate acestea, Moses îşi putu da seama că era foarte tânăr.

Moses băgă mâna în buzunarul interior în timp ce Victoria căuta în geantă, iar apoi îi arătară ajutorului de şerif permisele, îndreptă raza asupra acestora şi le studie amănunţit.

— Se apropie ora interdicţiei, le spuse în afrikaans în timp ce le înapoia permisele. Voi cei din neamurile Bantu ar trebui să vă aflaţi la casele voastre la această oră.

— Mai este o oră şi jumătate până când începe interdicţia, răspunse Victoria tăios, iar ajutorul de şerif îşi schimbă expresia.

— Nu folosi tonul acesta cu mine, servitoareo. Era un termen de adresare jignitor şi, din nou, îndreptă lanterna înspre faţa ei. Doar pentru că ai pantofi în picioare şi fard pe faţă, nu înseamnă că eşti o femeie albă. Aminteşte-ţi asta.

Moses o luă pe Victoria de braţ şi o conduse hotărât înapoi la furgonetă.

— Plecăm imediat, domnule poliţist, zise împăciuitor şi,

de îndată ce se urcară amândoi în maşină, îi spuse Victoriei: Nu vei rezolva nimic dacă vom fi amândoi arestaţi. Nu la modul acesta trebuie să ne ducem lupta. Este doar un băieţandru începător cu mai multă autoritate decât e în stare să suporte.

— Iartă-mă, zise ea. Dar m-a supărat. Totuşi, ce căutau?

— Căutau bărbaţi albi care se găseau în compania negreselor, acea Lege a imoralităţii pentru a-şi menţine pur preţiosul lor sânge alb. Jumătate din forţele poliţieneşti îşi petrec timpul încercând să dea buzna în dormitoarele altora. Porni motorul şi se îndreptă către şosea.

Niciunul din ei nu mai scoase o vorbă până când Moses nu parcă în faţa sanatoriului Baragwanath.

— Sper că nu vom mai fi întrerupţi şi a doua oară, zise Moses încet şi, punându-şi braţul în jurul umerilor ei, o întoarse uşor către el.

Deşi văzuse pe marile ecrane cum se face şi, deşi le auzise pe fetele de la azil discutând neîncetat despre „stilul hollywoodian”, Victoria nu sărutase niciodată un bărbat. Nu făcea parte din obiceiurile şi tradiţiile tribului Zulu. Aşa că îşi înălţă chipul către el cu un amestec de tulburare şi aşteptare tensionată şi rămase uimită de căldura şi fineţea buzelor lui. Încordarea îi dispăru numaidecât din gât şi din umeri, şi se lipi de el.

Munca la peşterile Sundi era chiar mai interesantă decât se aşteptase Tara Courtney şi se adaptase repede cu ritmul lejer, cu viaţa şi compania echipei restrânse de specialişti din care făcea acum parte, şi care o stimulau intelectual.

Tara împărţea un cort cu alte două studente de la Universitatea Witwatersrand şi află, nu cu prea multă surprindere, că proximitatea altor femei într-un mediu atât de spartan nu o deranja. Se trezeau cu mult înainte de răsăritul soarelui pentru a scăpa de căldura din mijlocul zilei şi, după un mic dejun frugal, profesorul Hurst îi conducea înspre sit şi le repartiza sarcinile. Se odihneau şi luau masa

principală la prânz, iar când se răcorea se întorceau la sit şi lucrau până la căderea întunericului. După toate acestea mai aveau energie doar ca să facă un duş fierbinte, să ia o masă uşoară şi să se trântească în paturile înguste de tabără.

Situl se găsea într-o viroagă adâncă. Marginile stâncoase cădeau abrupt şaptezeci de metri înspre albia văii. Flora din valea protejată şi încălzită de soare era tropicală, destul de diferită faţă de cea care se găsea pe pajiştile descoperite bătute de vânturi şi îngheţuri. Candelabre înalte de aloe crescuseră pe versanţii de sus în timp ce, coborând, deveneau chiar mai dense, iar acolo se mai găseau şi ferigi arborescente, palmieri şi smochini strangulatori cu scoarţa ca pielea de elefant, cenuşie şi încreţită.

Chiar peşterile formau o serie de galerii spaţioase şi deschise ce se întindeau de-a lungul formaţiunilor expuse. Erau ideale pentru a fi locuite de oamenii primitivi, amplasate sus pe coastă şi protejate de vânturile puternice, având totuşi o vedere largă asupra câmpiei în care dădea viroaga. Erau aproape de apă şi uşor de apărat împotriva jefuitorilor, iar grămezile preistorice de gunoi menajer şi acumulările de roci detritice de pe fundul peşterilor atestau faptul că acestea fuseseră ocupate de-a lungul mai multor ere.

Tavanele peşterilor erau înnegrite de nenumăratele focuri, iar pereţii interiori erau decoraţi cu gravurile şi desenele copilăreşti ale popoarelor indigene şi ale predecesorilor acestora. Toate semnele prezenţei timpurii a hominizilor în aceste locuri erau evidente şi, deşi săpăturile nu se aflau într-un stadiu foarte avansat şi se ocupaseră doar de nivelurile superioare, domnea o stare de spirit bună şi o solidaritate între aceste persoane apropiate de un interes comun şi care cooperau dezinteresat la un proiect de o importanţă majoră.

Tara o plăcea în mod special pe Marion Hurst, profesorul american care conducea această activitate. Era o femeie

puţin trecută de cincizeci de ani, cu părul scurt şi grizonant, iar tenul, ars de soarele Arabiei şi al Africii, căpătase culoarea şi consistenţa pieii din care se fac şeile. Deveniseră prietene apropiate chiar şi înainte ca Tara să afle că era căsătorită cu un negru, profesor de antropologie la Universitatea Cornell. Această informaţie făcuse ca relaţia lor să fie sigură şi o eliberă pe Tara de necesitatea oricărui subterfugiu.

Într-o seară rămăsese cu Marion până târziu în baraca pe care o foloseau pe post de laborator şi, dintr-odată, Tara se trezi povestindu-i despre Moses Gama şi dragostea lor imposibilă, chiar şi despre copilul pe care îl purta în pântec. Femeia mai în vârstă dădu imediat dovadă de o compasiune sinceră.

— Ce ordine socială nedreaptă îi poate împiedica pe oameni să se iubească – bineînţeles, ştiam totul despre aceste legi înainte să vin aici. Acesta este motivul pentru care Tom a rămas acasă. În ciuda sentimentelor mele personale, munca de aici era mult prea importantă ca să trec asta cu vederea. Oricum, ai cuvântul meu că voi face tot ce-mi stă în puteri ca să vă ajut

Şi totuşi, Tara era aici de cinci săptămâni fără să afle vreo veste de la Moses Gama. Îi scrisese vreo douăsprezece scrisori şi telefonase la Rivonia şi la numărul de la Drake’s Farm. Moses nu era niciodată acolo şi nu îi răspundea niciodată la mesajele urgente.

În cele din urmă nu mai putu suporta, împrumută furgoneta lui Marion ca să se ducă în oraş, aproape o oră de mers cu maşina, din care prima parte pe un drum de pământ plin de făgaşe şi hârtoape, iar ultima pe şoseaua aglomerată care venea dinspre Witbank, unde se aflau bazinele carbonifere.

Parcă sub eucalipţi în spate la Puck’s Hill şi brusc i se făcu frică să îl vadă din nou, îngrozită de gândul că totul s-ar fi putut schimba şi că el o va alunga. Avu nevoie de foarte mult curaj ca să coboare din maşină şi să meargă în

jurul casei lăsate în dezordine până la veranda din faţă.

Zări un bărbat stând la birou şi inima i se umplu de bucurie după care, la fel de repede, bucuria îi dispăru, când acesta se întoarse şi, văzând-o, se ridică în picioare. Era Marcus Archer. Veni spre ea zâmbind răutăcios.

— Ce surpriză! zise. Eşti ultima persoană pe care mă aşteptam s-o văd.

— Bună, Marcus. Îl caut pe Moses.

— Ştiu pe cine cauţi, drăguţă.

— Este aici?

Marcus scutură din cap.

— Nu l-am mai văzut de aproape două săptămâni.

— I-am scris şi i-am telefonat – nu mi-a răspuns deloc. Eram îngrijorată.

— Poate că nu-ţi răspunde fiindcă nu vrea să te vadă.

— De ce mă dispreţuieşti într-atât, Marcus?

— Oh, draga mea, ce te-a făcut să crezi asta? Marcus zâmbi pe sub mustăţi.

— Îmi cer scuze că te-am deranjat. Se întoarse, însă apoi se opri. Poţi să-i transmiţi un mesaj când îl vezi? întrebă ea.

Marcus încuviinţă înclinându-şi capul şi pentru prima dată îi remarcă firele albe din părul roşcat al perciunilor şi ridurile din colţurile ochilor. Era mult mai bătrân decât crezuse Tara.

— Să-i spui lui Moses că l-am căutat şi că nimic nu s-a schimbat că am crezut în fiecare vorbă pe care i-am spus-o.

— Prea bine, drăguţă. O să-i transmit.

Tara coborî pe scară, dar când ajunse jos, o strigă.

— Tara. Iar ea privi în sus către el. Se aplecase peste marginea verandei. N-o să fie niciodată al tău. Ştii asta, nu-i aşa? O să te ţină lângă el doar atât timp cât are nevoie de tine. Apoi are să te dea la o parte. Nu-ţi va aparţine niciodată.

— Nici ţie, Marcus Archer, spuse ea calm, iar el făcu un pas în spate. Nu aparţine nici unuia din noi. Aparţine Africii şi poporului african. Şi văzu deznădejdea din ochii lui. Nu-i

oferi niciun fel de satisfacţie şi se întoarse încet la maşină şi plecă.

La al şaselea nivel din galeria principală a peşterii Sandi fusese descoperit un depozit bogat în fragmente de obiecte ceramice. Niciunul dintre artefacte nu era intact şi era evident că locul fusese o groapă de gunoi pentru olarii din vechime.

Cu toate acestea, descoperirea era de o importanţă crucială pentru datarea nivelurilor, căci ceramica aparţinea unui model foarte timpuriu.

Marion Hurst era entuziasmată de descoperire şi le transmisese entuziasmul tuturor. Între timp Tara promovase de la munca grea de a scormoni în pământ pe fundul şanţurilor.

Dovedise o înzestrare naturală pentru jocul de puzzle al potrivirii laolaltă a fragmentelor de ceramică şi de os, iar acum îşi desfăşura munca în baraca prefabricată, sub supravegherea directă a lui Marion Hurst, devenind un membru valoros al echipei.

Tara descoperi că doar atunci când era absorbită de lucrul la fragmente putea să-şi înăbuşe dorul şi chinurile incertitudinii şi ale vinovăţiei. Ştia că faptul că îşi neglija copiii şi familia era de neiertat. O dată pe săptămână telefona la Rhodes Hill şi vorbea cu tatăl ei, cu Centaine şi cu Isabella. Copilul părea destul de împăcat cu situaţia şi, dintr-un egoism bizar, Tara era iritată de faptul că nu părea să tânjească după mama ei şi că o acceptase bucuroasă pe bunică să-i ţină locul ca pe un surogat îmbucurător. Centaine era amabilă şi nu critică în niciun fel absenţa ei prelungită, dar Blaine Malcomess, tatăl ei iubit, îi vorbi ca de obicei, fără menajamente:

— Nu ştiu de ce anume încerci să fugi Tara, dar crede-mă că nu merge niciodată. Locul tău e aici, alături de soţ şi de copii. Termină odată cu prostiile astea. Ştii care îţi este îndatorirea şi, oricât de neplăcută ţi s-ar părea, rămâne

totuşi îndatorirea ta.

Bineînţeles, Shasa şi băieţii aveau să se întoarcă în curând din safari, iar atunci nu ar mai fi putut amâna. Trebuia să ia o decizie şi nici măcar nu era sigură de alternative. În unele nopţi, în acele scurte ore tăcute când energia şi vigoarea omului înregistrează un reflux, se gândea chiar să asculte de sfatul lui Molly şi să lepede copilul din pântec, să îi întoarcă spatele lui Moses şi să revină la viaţa tihnită de la Weltevreden.

„Of, Moses, dacă aş putea să te revăd. Doar câteva ore ca să-ţi vorbesc – atunci aş şti ce trebuie să fac”.

Căută să se izoleze de compania celorlalţi oameni de pe şantier. Începu să o irite veselia şi lipsa de griji a celor două studente de la universitate cu care împărţea cortul.

Conversaţia dintre acestea era atât de naivă şi de infantilă, chiar şi muzica pe care o ascultau fără întrerupere la un casetofon portabil era atât de tare şi de zgomotoasă încât ajunsese să o calce pe nervi.

Cu încuviinţarea lui Marion îşi cumpără un cort mic în formă de clopot şi îl înălţă în apropierea laboratorului unde lucra, astfel încât, atunci când ceilalţi îşi făceau siesta de după-amiază, să se poată strecura înapoi la masa ei de lucru şi să uite de toate problemele indisolubile, lăsându-se acaparată cu totul de sarcina de a potrivi laolaltă cioburile de ceramică. Vechimea lor părea să îi ofere consolare şi să facă problemele prezentului să pară minore şi neînsemnate.

Se afla acolo, la masa de lucru, într-o după-amiază toropitoare de savană, când lumina de la uşa deschisă fu subit blocată, iar ea privi în sus, încruntându-se, îndepărtându-şi cu dosul palmei de pe frunte cele câteva fire de păr îngreunate de sudoare, iar apoi îşi simţi gura uscată şi inima păru să îi îngheţe pentru un timp, pentru ca apoi să gonească sălbatică.

Lumina soarelui îi bătea din spate, astfel încât nu era decât o siluetă înaltă, lată în umeri, subţire în talie şi impunătoare. Ea suspină şi se desprinse fulgerător de la

masă, zburând înspre el, cuprinzându-i pieptul cu braţele şi lipindu-şi faţa de inima lui pentru a-i simţi bătăile pe obraz. Nu putu să vorbească, iar vocea lui se pogorî asupra ei profundă şi blândă.

— Am fost crud cu tine. Ar fi trebuit să vin la tine mai devreme.

— Nu, murmură ea. Nu contează. Acum, că eşti aici, nimic nu mai contează.

Rămase doar pentru o noapte, iar Marion Hurst îi feri de ceilalţi membri ai expediţiei, astfel încât fură singuri în micul ei cort, izolaţi de lume şi de zbuciumul acesteia. Tara nu dormi în acea noapte, fiecare clipă era prea preţioasă pentru a fi risipită.

În zori îi spuse:

— În curând voi pleca iarăşi. Trebuie să faci ceva pentru mine.

— Orice, şopti ea.

— Campania noastră de nesupunere civică va începe în curând. Vor fi riscuri şi sacrificii îngrozitoare pentru mii dintre oamenii noştri, dar pentru ca sacrificiul lor să conteze în timp trebuie să fie adus în atenţia întregii lumi.

— Ce pot eu să fac? întrebă ea.

— Printr-o coincidenţă dintre cele mai fericite, o echipă de televiziune din America se află chiar acum în ţară. Realizează o serie de documentare intitulată *Toţi ochii pe Africa*.

— Da, ştiu de ei. I-au luat un interviu lui... se întrerupse. Nu voia să amintească numele lui Shasa, nu acum, nu în aceste clipe preţioase.

— I-au luat un interviu soţului tău, continuă el propoziţia. Da, ştiu. Oricum, aproape că au terminat filmările şi am auzit că plănuiesc să se întoarcă în Statele Unite peste câteva zile. Avem nevoie de ei aici. Trebuie să filmeze şi să relateze lupta noastră. Trebuie să arate lumii – spiritul poporului nostru, voinţa neîmblânzită de a ne ridica deasupra opresiunii şi a inumanităţii.

— Cum pot să fiu de ajutor?

— Nu pot să ajung de unul singur la producătorul serialului. Am nevoie de un intermediar. Trebuie să-i împiedicăm să plece. Trebuie să ne asigurăm că vor fi aici pentru a filma mişcarea de nesupunere civică atunci când aceasta va debuta. Trebuie să vorbeşti cu femeia care se ocupă de filmări. Numele ei este Godolphin, Kitty Godolphin, şi va sta pentru următoarele trei zile la hotelul Sunnyside din Johannesburg.

— Mă voi duce la ea chiar azi.

— Să îi spui că data nu este încă stabilită – dar o voi anunţa când se va stabili, iar ea va trebui să fie acolo cu camera de filmat.

— Mă voi asigura că va fi, promise Tara, iar el o răsturnă cu blândeţe pe spate şi făcu din nou dragoste cu ea.

Părea imposibil, dar pentru Tara de fiecare dată era mai bine decât înainte, iar când el se desprinse de ea şi se ridică de pe patul de campanie, ea se simţi vlăguită, moale şi caldă precum ceara topită.

— Moses, spuse ea uşor, iar el se opri din încheiatul nasturilor de la cămaşa de un albastru-deschis, cu guler *en coeur*.

— Ce e? întrebă el cu blândeţe.

Trebuia să îi spună despre copilul pe care îl purta în pântec. Se ridică, lăsând cearşaful mototolit să îi alunece până pe coapse, iar sânii, grei deja din cauza sarcinii, erau brăzdaţi de vinişoare albăstrii sub pielea ivorie.

— Moses, repetă ea prosteşte, încercând să îşi facă curaj să îi spună, iar el veni la ea.

— Spune-mi, îi ordonă el, iar curajul o părăsi.

Nu putea să îi spună, riscul ca asta să îl îndepărteze era prea mare.

— Voiam doar să îţi spun cât îţi sunt de recunoscătoare că mi-ai oferit ocazia să fiu de folos luptei.

Fusese cu mult mai uşor decât crezuse să ia legătura cu

Kitty Godolphin. Împrumută furgoneta lui Marion şi conduse opt kilometri până în cel mai apropiat sat, iar apoi telefonă din cabina micului oficiu poştal. Centralista de la hotelul Sunnyside îi făcu legătura în cameră şi o voce fermă cu un accent de Louisiana îi spuse:

— Kitty Godolphin. Cine sunteţi?

— Prefer să nu-mi dezvălui numele, domnişoară Godolphin. Dar aş vrea să vă întâlnesc cât mai curând. Am un subiect pentru dumneavoastră, unul important şi dramatic.

— Când şi unde vreţi să ne întâlnim?

— Îmi trebuie două ore până să ajung la hotelul dumneavoastră.

— Am să vă aştept, spuse Kitty Godolphin, şi totul fu cât se poate de simplu.

Tara se prezentă la recepţie şi fata de acolo telefonă la apartamentul domnişoarei Godolphin, iar apoi îi spuse că poate să urce.

Tara sună şi o fată tânără, subţirică şi drăguţă, îmbrăcată într-o cămaşă în carouri şi în blugi îi deschise uşa.

— Bună, domnişoara Godolphin este? Ştie că urma să vin.

Fata o privi cu atenţie, oprindu-se asupra fustei kaki lungi şi asupra cizmelor cu carâmb înalt, asupra chipului şi braţelor bronzate şi asupra eşarfei cu care-şi prinsese părul castaniu des.

— Eu sunt Kitty Godolphin, spuse fata şi Tara nu putu să îşi ascundă uimirea. OK, să nu-mi spuneţi. Vă aşteptaţi să găsiţi o baborniţă. Intraţi şi spuneţi-mi cine sunteţi.

În hol, Tara îşi scoase ochelarii de soare şi o privi.

— Numele meu este Tara Courtney. Am înţeles că îl cunoaşteţi pe soţul meu. Shasa Courtney, preşedintele Companiei de Mine şi Finanţe Courtney.

Observă transformarea de pe chipul femeii şi licărul puternic şi neaşteptat din acea privire pe care o crezuse sinceră şi inocentă.

— Slujba mea mă aduce în apropierea multor oameni,

doamnă Courtney.

Tara nu se aşteptase să întâmpine ostilitate şi se grăbi în încercarea de a o împiedica.

— Sunt convinsă de asta...

— Doamnă, aţi venit să-mi vorbiţi despre soţul dumneavoastră? N-am prea mult timp de pierdut. Kitty îşi fixă privirea asupra ceasului de la mână. Era un Rolex masculin, iar ea îl purta pe interiorul încheieturii, asemenea soldaţilor.

— Nu, îmi pare rău. N-am vrut să vă las impresia asta. Am venit în numele altcuiva, cineva care nu poate să vină la dumneavoastră personal.

— De ce nu? întrebă Kitty tăios, şi Tara îşi reajustă impresia iniţială. În ciuda înfăţişării copilăreşti, era la fel de dură ca un bărbat.

— Pentru că e supravegheat de serviciile speciale ale poliţiei şi pentru că ceea ce plănuieşte e periculos şi ilegal. Tara observă imediat că rostise cuvintele potrivite şi că incitase instinctul de reporter al femeii.

— Luaţi loc, doamnă Courtney. Doriţi o cafea? Ridică receptorul şi comandă la serviciul la cameră, iar apoi se întoarse către Tara. Acum să vorbim. Cine este această persoană misterioasă?

— Probabil că nu aţi auzit niciodată de el, dar în curând întreaga lume îi va cunoaşte numele, spuse Tara. Se numeşte Moses Gama.

— Fir-ar să fie, Moses Gama! exclamă Kitty Godolphin. Sunt şase săptămâni de când mă dau peste cap să dau de el.

Începusem să cred că nu e decât un zvon şi că nu există cu adevărat. Un fel de Scarlet Pimpernel[27].

---

[27] Personaj al unei piese şi al unui roman aparţinând scriitoarei britanice Emma Orczy, a cărui identitate reală rămâne necunoscută până şi soţiei sale şi care reuşeşte, datorită inteligenţei şi a măiestriei în a se deghiza, să se sustragă în repetate rânduri autorităţilor din Franţa Revoluţionară. Personajul pătrunde în cultura populară anglo-americană

— Există, o asigură Tara.

— Poţi să-mi facilitezi în interviu cu el? îi ceru Kitty, într-atât de agitată încât se aplecă şi, impulsiv, cuprinse în mână încheietura Tarei. Omul ăsta e material pentru un premiu Emmy. Singura persoană din Africa de Sud cu care mi-aş dori cu adevărat să vorbesc.

— Am să-ţi ofer cu mult mai mult decât atât, îi promise Tara.

Shasa era hotărât ca fiii lui să nu crească având impresia că Africa se reducea la suburbiile bogate locuite de albi din Cape Town şi din Johannesburg. Scopul acestui safari era să le arate vechea Africă, primordială şi eternă, şi să stabilească pentru ei o legătură solidă cu istoria şi strămoşii lor, să trezească în ei o mândrie pentru aceea care au fost şi pentru cei ce s-au dus înaintea lor.

Îşi luase dinainte şase săptămâni libere pentru această aventură, întreaga perioadă de vacanţă a băieţilor, şi pentru asta avusese nevoie de multe planificări şi de cercetarea propriei conştiinţe. Treburile pe care le avea la companie aveau atât de multe faţete şi erau atât de complexe, încât îi displăcea faptul că trebuie să le lase fie şi pe mâna atât de pricepută a lui David Abrahams. Săpăturile la puţul de la Silver River înaintau cu repeziciune şi ajunseseră deja la o adâncime de trei sute de metri, iar asamblarea instalaţiilor era de asemenea mult avansată. În afară de asta, primele şase traulere de sardine pentru fabrica din Walvis Bay trebuiau să sosească în trei săptămâni, iar linia de conserve fusese deja expediată cu vaporul de către furnizorii din Marea Britanie. Se întâmplau atâtea, erau atâtea probleme care ar cere ca el să ia o decizie imediată.

Bineînţeles, Centaine era întotdeauna la dispoziţia lui David dacă acesta avea nevoie să o consulte, dar în ultima vreme se retrăsese din ce în ce mai mult din conducerea

---

şi devine un prim prototip al supereroului. (n.tr.).

companiei şi se puteau întâmpla multe lucruri care n-ar fi putut fi rezolvate decât de Shasa personal. Shasa puse în balanţă şansele apariţiei unor probleme neaşteptate şi ceea ce, în opinia lui, era necesar pentru educaţia fiilor lui, înţelegerea statutului pe care îl aveau în Africa şi obligaţiile şi responsabilităţile pe care le moşteniseră, şi decise că trebuia să-şi asume acest risc. În ultimă instanţă aranjă un itinerar strict pentru safari, iar Centaine şi David aveau amândoi o copie a acestuia pentru a şti exact unde se afla în fiecare zi a absenţei lui şi legătura cu mina H'ani era păstrată prin radio, astfel încât un avion să poată ajunge la tabăra lui din desiş în patru sau cinci ore.

— Dacă vrei să iei legătura cu mine să ai grijă ca motivul să fie bine întemeiat, îl avertiză Shasa pe David cu înverşunare. Probabil că va fi singura dată din viaţa noastră când eu şi băieţii vom putea face asta.

Plecară de la mina H'ani în ultima săptămână a lunii mai. Îi luase pe băieţi de la şcoală cu câteva zile mai devreme, ceea ce era de-ajuns pentru a-i aduce pe toţi într-o stare de spirit grozavă şi pentru a le asigura un început de expediţie minunat. Luase patru camioane de la mină şi alcătuise o întreagă echipă de băieţi care să-l ajute în expediţie, inclusiv şoferi, ajutoare de vânători, pielari, oameni care să ia urma vânatului şi alţii care să le care armele şi pe bucătarul de la clubul minei H'ani. Bineînţeles că maşina de vânătoare a lui Shasa se afla ca întotdeauna în garajele de la mină, pusă la punct până la ultimul detaliu şi gata oricând de drum. Era un jeep ce aparţinuse armatei şi fusese modificat de către inginerii minei pentru cerinţele individuale ale lui Shasa fără a ţine cont de cheltuieli. Era complet echipat de la rezervorul de mare capacitate şi suport pentru arme până la un radio cu unde scurte, banchetele erau tapiţate cu piele de zebră autentică, iar caroseria exterioară era artistic vopsită în culori de camuflaj. Mândri, băieţii îşi agăţară carabinele Winchester calibrul 22 în suportul pentru arme lângă carabinele Holland

calibrul 375 şi Holland magnum ale lui Shasa, şi se îmbrăcară în hainele lor kaki de camuflaj care se găseau pe locurile lor în jeep. Cum era dreptul celui mai mare, Sean stătea în faţă lângă tatăl său, în timp ce Michael şi Garry se aşezaseră în spatele maşinii care nu era acoperit.

— S-a răzgândit vreunul dintre voi şi vrea să rămână acasă? îi întrebă Shasa în timp ce pornea motorul jeepului, iar ei luară întrebarea în serios şi scuturară din cap la unison, cu ochii strălucindu-le şi feţele palide de emoţie, prea copleşiţi pentru a scoate vreun cuvânt. Să mergem, atunci, zise Shasa şi începură să coboare dealul unde se aflau birourile minei cu convoiul de patru camioane care îi urma.

Paznicii de la mină îmbrăcaţi în uniforme deschiseră porţile principale şi îi salutară în treacăt, zâmbind larg la trecerea jeepului şi după ei. Băieţii care stăteau în spatele neacoperit al camioanelor începură să cânte unul dintre cântecele tradiţionale de safari:

Plângeţi, o, voi, femei, în această seară singure dormiţi
Drumul lung ne cheamă şi să plecăm suntem nevoiţi.

Glasurile li se înălţau şi coborau purtate de ritmurile eterne ale Africii, pline de făgăduinţele şi de misterul acesteia, un ecou al măreţiei şi al sălbăticiei continentului, pregătind atmosfera pentru aventura magică în care Shasa îşi luase fiii.

Conduseră aproape fără întrerupere în primele două zile pentru a trece dincolo de zonele care fuseseră distruse de intruziunile prea dese ale omului înarmat cu carabine şi purtat de vehicule cu tracţiune integrală, acolo unde savana fusese aproape văduvită de vânatul mare, iar puţinele animale pe care le zăreau totuşi erau strânse în turme mici şi fugeau de cum auzeau primul sunet al motorului de la jeep, devenind, atunci când apucau să le vadă, doar nişte particule minuscule învăluite în praful

ridicat în urma lor.

Shasa constată cu tristeţe cât de mult se schimbaseră aceste ţinuturi de când le văzuse pentru întâia dată. Avea vârsta lui Sean pe atunci, iar turmele de antilope, turme mari şi numeroase, se găseau peste tot, încrezătoare şi blânde. Erau şi girafe, şi lei, şi mici grupuri de boşimani, acei omuleţi galbeni fascinanţi ai deşertului. Acum însă, atât oamenii sălbatici, cât şi animalele se retrăseseră din faţa înaintării inexorabile a civilizaţiei care pătrundea tot mai adânc în sălbăticie. Încă de pe acum, Shasa putea să se gândească în viitor la ziua în care nu vor mai exista zone sălbatice, niciun refugiu pentru fiinţele sălbăticiei, când şoselele şi căile ferate vor traversa şi se vor încrucişa peste pământuri, iar un număr nesfârşit de sate şi kraaluri se vor ridica pe terenurile devastate. Va fi o vreme când toţi copacii vor fi fost tăiaţi pentru lemne de foc, şi iarba mâncată până la rădăcină de capre, iar atunci pământurile mănoase vor fi transformate în praf spulberat de vânt. Imaginea îl întristă profund şi îi provocă un fel de disperare de care trebui să se scuture printr-un efort conştient, pentru a nu strica momentul fiilor săi.

„Le sunt dator cu această fărâmă a trecutului. Trebuie să cunoască măcar puţin din Africa de altă dată, înainte de a dispărea cu totul, în aşa fel încât să înţeleagă o parte din măreţia ei”. Apoi zâmbi şi le spuse poveşti, scormonind adânc în memorie pentru a le înfăţişa toate experienţele lui, iar apoi mai adânc, evocând poveştile pe care le învăţase de la mama şi de la bunicul său, încercând să îi facă totuşi conştienţi de profunzimea şi de puterea legăturilor pe care familia lor le avea cu acele meleaguri, şi astfel stătură până târziu în jurul focului în acea primă noapte, până când, împotriva voinţei, pleoapele li se închiseră şi adormiră.

Apoi merseră mai departe, conducând de dimineaţa până seara, pe drumeaguri înguste, printre arbuştii deşertului, prin savană şi apoi prin pădurile de mopani[28], neoprindu-se

[28] Arbore specific continentului african, aparţinând familiei Fabaceae,

încă pentru a vâna, mâncând din bucatele pe care le luaseră de la mină, deşi în acea noapte ajutoarele începură să bombăne, cerând carne proaspătă.

În cea de-a treia zi părăsiră drumul rudimentar pe care îl urmaseră din zori. Nu era nimic altceva decât o urmă dublă de cauciucuri pe care trecuse ultima oară cineva acum câteva luni, dar Shasa o lăsă să şerpuiască alene către est, în timp ce ei se îndreptară către nord, pătrunzând pe tărâmuri noi, perindându-se prin pădurea rară până când, pe nebănuite, ajunseră pe malurile unui râu, nu unul dintre marile râuri africane precum Kavango, ci unul dintre afluenţii acestuia. Era totuşi lat de cincisprezece metri, adânc şi cu apele verzi, o barieră formidabilă care ar fi determinat orice altă expediţie safari să facă drum întors.

Cu două săptămâni înainte Shasa plecase cu avionul în recunoaştere, zburând cu Mosquito-ul pe deasupra vârfurilor copacilor astfel încât să poată număra animalele din fiecare turmă şi să aprecieze dimensiunea fildeşilor fiecărui elefant. Marcase acest braţ al râului pe harta sa şi dirijase convoiul pentru a ajunge exact în acest punct. Îl recunoştea după curbura în formă de U a albiei şi după giganticii smochini sălbatici[29] de pe celălalt mal, care adăposteau în coroană cuibul unui vultur pescar.

Două zile rămaseră pe malul sudic al râului, timp în care toţi membrii expediţiei, inclusiv cei trei băieţi şi bucătarul cel rotofei din tribul Herero, ajutară la construirea podului. Tăiară în pădure trunchiurile de mopani, groase cât coapsa unei femei grase şi lungi de câte doisprezece metri, şi le târâră apoi cu jeepul până la mal. Shasa, aflat la înălţime pe mal, cu magnumul calibrul 375 sub braţ, veghea pentru a preveni apropierea crocodililor, în timp ce oamenii lui, goi, duceau pilonii către centrul râului şi îi fixau în fundul mâlos.

---

putând să atingă o înălţime de până la 30 de metri, caracterizat prin sămânţa răşinoasă şi frunzele în formă de fluture, (n.tr.).

[29] În original, Makuyu, cunoscut şi ca Mukuyu sau „Copacul Sclavilor”. (n.tr.).

Le aruncară apoi traversele cu sfori făcute din scoarţa mopanilor din care curgea încă seva lipicioasă, roşie ca sângele.

Când în cele din urmă podul fu terminat, descărcară vehiculele pentru a le uşura, iar Shasa se urcă la volan şi le trecu pe rând peste structura şubredă. Podul se legăna şi scârţâia sub greutatea maşinilor, dar în cele din urmă reuşi să treacă jeepul şi cele patru camioane pe celălalt mal al apei.

— Acum începe cu adevărat safariul, le spuse el băieţilor.

Pătrunseseră într-o regiune a ţării protejată prin izolarea ei, cu pădurea şi râul constituind bariere naturale care o fereau de supraexploatarea oamenilor, iar din aer Shasa văzuse turme de bivoli bogate precum cele de vite domestice şi nori de egrete albe planând deasupra lor.

În acea seară le spuse băieţilor poveşti despre bătrânii vânători de elefanţi – „Karamojo” Bell, Frederick Selous şi Sean Courtney, strămoşul lor, fratele bunicului lui Shasa şi cel după care îşi botezase primul născut

— Erau toţi nişte oameni dintr-o bucată, nişte ţintaşi incredibili şi nişte atleţi înnăscuţi. Trebuiau să fie astfel pentru a supravieţui greutăţilor şi bolilor tropicale. În tinereţile lui, Sean Courtney s-a dus la vânătoare pe jos într-o zonă bântuită de musca ţeţe din valea Zambezi, acolo unde temperatura atinge 46 de grade la prânz, iar el parcurgea câte şaizeci şi cinci de kilometri într-o zi în căutarea elefanţilor cu fildeşi uriaşi. Avea privirea atât de ageră, încât putea să vadă glonţul în zbor.

Băieţii îl ascultau absolut fascinaţi, implorându-l să continue de câte ori se oprea, până când în cele din urmă le spuse:

— E suficient. Mâine vă treziţi devreme. La cinci în zori. Vom merge să vânăm pentru întâia dată.

Plecară pe întuneric, conducând încet de-a lungul malului nordic al râului, bine înfofoliţi cu toţii ca să se apere de frigul care făcuse să îngheţe solul care scârţâia sub roţile

maşinii. În lumina plăpândă a zorilor văzură locul unde o turmă de bivoli se adăpase în timpul nopţii şi urmele care duceau înapoi spre desiş.

Lăsară jeepul pe marginea râului şi se dezbrăcară de hanoracele căptuşite. Apoi Shasa îi puse pe cei doi bărbaţi din tribul Ovambo să ia urma vânatului şi plecară în căutarea turmei pe jos. În timp ce treceau fără să facă zgomot prin desişurile de mopani, Shasa le explica totul băieţilor, vorbind în şoaptă şi arătându-le urmele diferite de copite de bivoli adulţi, masculi şi femele şi pui, sau le atrăgea atenţia asupra altor animale mai mici, dar la fel de fascinante, sau asupra păsărilor şi insectelor din pădurea ce îi înconjura.

Cu puţin înainte de ora prânzului dădură în sfârşit de urma turmei. Erau mai mult de o sută de animale imense asemănătoare unor vite, cu urechi în formă de trompetă şi cu coarne impresionante care le dădeau un aer sinistru. Cei mai mulţi stăteau tolăniţi la umbra mopanilor, rumegând încet, deşi unul sau doi masculi din turmă moţăiau din picioare. Singura mişcare era legănatul leneş al cozilor pentru a se apăra de muştele care li se aşezau pe spate.

Shasa le arătă băieţilor cum să procedeze. Folosindu-se de briză şi de orice mijloc de camuflaj pe care îl aveau, îngheţând de fiecare dată când vreunul dintre minunatele capete se întorcea în direcţia lor, îi duse la aproape zece metri de cel mai mare mascul. Puteau să-i simtă mirosul, izul de bovină, şi puteau să-i audă răsuflarea, cum pufăia prin botul umed de salivă, să-i audă dinţii scrâşnind în timp ce rumega, atât de aproape, încât îi puteau vedea porţiunile rămase pleşuve din cauza bătrâneţii de pe umeri şi noadă şi bulgării de noroi uscat din baltă care atârnau prin părul lui negru şi aspru de pe spate şi de pe burtă.

În timp ce îşi ţineau respiraţia cu o spaimă ameţitoare şi priveau total fascinaţi, Shasa ridică încet carabina cea grea şi ţinti înspre gâtul gros al masculului, chiar deasupra umerilor să-i masivi.

— Bang! strigă şi puternicul mascul plonjă sălbatic în faţă, lovindu-se de coaja trunchiului gros al mopanului, iar Shasa îşi adună fiii şi îi duse să-i adăpostească lângă unul dintre copacii cenuşii, punându-şi braţele în jurul lor în timp ce, din toate părţile, turma cuprinsă de panică alerga, siluetele negre imense scoţând un zgomot asurzitor, puii scâncind, iar bătrânii bivoli mugind.

Sunetul ropotului lor se pierdu în pădure, deşi praful care se ridicase rămăsese ca o ceaţă în aer, iar Shasa râdea cu bucurie, lăsându-şi mâinile să cadă de pe umerii fiilor săi.

— De ce ai făcut asta? îl întrebă Sean furios, ridicându-şi ochii către tatăl său. L-ai fi putut cu uşurinţă împuşca – de ce nu l-ai omorât?

— N-am venit aici să ucidem, le explică Shasa. Am venit să vânăm.

— Dar – furia lui Sean se transformă în consternare – dar care este diferenţa?

— Ah! Asta trebuie să învăţaţi. Masculul acela era unul mare, dar nu îndeajuns de mare şi avem destulă carne, aşa că l-am lăsat să scape. Asta a fost lecţia numărul unu. Acum, pentru lecţia numărul doi – niciunul dintre voi nu va ucide vreun animal până când nu veţi şti totul despre el, până când nu-i veţi înţelege obiceiurile şi ciclul vieţii, până când nu veţi învăţa să-l respectaţi şi să-l cinstiţi îndeajuns. După ce învăţaţi toate astea şi numai atunci.

În seara aceea în tabără le dădu fiecăruia câte două cărţi legate în piele: *Mamiferele din Africa de Sud* şi *Păsările din Africa de Sud* a lui Roberts.

— Am adus aceste cărţi special pentru voi şi vreau să le studiaţi, le ceru el.

Sean se îngrozi, ura cărţile şi studiatul, dar Garry şi Mickey se grăbiră amândoi înspre corturile lor ca să îşi îndeplinească sarcinile.

În zilele care urmară, îi întrebă despre fiecare pasăre şi animal pe care îl vedeau. La început le puse întrebări elementare, dar, progresiv, le sporea gradul de dificultate

şi, în curând, ajunseră să ştie denumirile ştiinţifice şi să îi dea detalii multiple despre mărimea şi greutatea masculilor şi a femelelor, sunetele prin care comunicau şi comportamentul lor, clasificarea şi înmulţirea lor, până la cel mai mic detaliu. Luând exemplu de la fraţii lui mai mici, chiar şi Sean învăţase denumirile latine.

Cu toate acestea, trecuseră zece zile înainte să li se permită să tragă şi chiar şi atunci vânaseră doar păsări. Fiind atent supravegheaţi, li se dădu voie să vâneze potârnichi brune şi grase şi bibilici pătate cu neobişnuitele lor creste ca de ceară prin tufişurile de lângă râu. Apoi trebuiră să-şi jumulească prăzile şi să-l ajute pe bucătarul Herero să le pregătească şi să le gătească.

— Este cea mai bună masă pe care am mâncat-o vreodată, declară Sean, iar fraţii lui îi dădură entuziasmaţi dreptate cu gurile pline.

În dimineaţa următoare Shasa le spuse:

— Avem nevoie de carne proaspătă pentru oameni. În tabără erau treizeci de guri de hrănit, toate cu un apetit puternic pentru carnea proaspătă. Ei bine, Sean, care este denumirea ştiinţifică pentru antilopa impala?

— *Aepyceros melampus*, zise Sean nerăbdător. Afrikaanderii o numesc *rooibok* şi cântăreşte între 59 şi 73 de kilograme.

— E de-ajuns, râse Shasa. Du-te să-ţi iei carabina.

În apropierea râului, lângă un arbore de acacia zăriră o antilopă, bătrână şi solitară, lăsată în urmă de către turmă. Era un mascul rănit de un leopard şi şchiopăta rău pe unul din picioarele din faţă, dar avea o pereche de coarne frumoase în formă de liră. Sean pândi minunata antilopă roşcată-maronie, exact cum îl învăţase Shasa, folosindu-se de malul râului şi de vânt pentru a găsi o poziţie din care să poată trage, chiar şi cu o carabină uşoară. Cu toate acestea, când băiatul îngenunche şi îşi puse carabina pe umăr, Shasa trase piedica armei lui grele, gata să dea lovitura de graţie în caz că ar fi fost nevoie.

Antilopa căzu imediat, împuşcată în gât, moartă înainte de a fi auzit împuşcătura, iar Shasa îl însoţi pe fiul său către pradă.

În timp ce îşi strângeau mâna, Shasa descoperi în Sean pasiunea atavică a vânătorului. La unii bărbaţi contemporani, această dorinţă dispăruse sau fusese reprimată – în alţii încă ardea cu putere. Shasa şi fiul său cel mare făceau parte din această tagmă, iar Shasa se opri şi îşi înmuie arătătorul în sângele strălucitor şi călduţ care şiroia din mica rană din gâtul masculului, iar apoi îşi trecu degetul peste fruntea lui Sean şi în jos pe fiecare obraz.

— Acum eşti însemnat, îi spuse şi se întrebă când fusese pentru prima dată săvârşită această ceremonie, când mânjise primul bărbat faţa fiului său cu sângele primei sale prăzi şi ştiu instinctiv că se întâmplase demult, în vremuri imemoriale, când oamenii se îmbrăcau în piei de animale şi se adăposteau în peşteri. Acum eşti un vânător adevărat, îi spuse şi inima i se înmuie când văzu expresia mândră şi solemnă de pe chipul fiului său.

Nu era momentul potrivit pentru a râde sau a sporovăi, era ceva profund şi însemnat, ceva dincolo de simplele cuvinte. Sean simţise lucrul acesta şi Shasa era mândru de el.

În ziua următoare traseră la sorţi şi veni rândul lui Michael să vâneze. Shasa voia să găsească şi de această dată un mascul de antilopă impala solitar ca să nu sperie turma cu pui, dar să fie un animal cu o pereche frumoasă de coarne ca trofeu pentru băiat. Le luă aproape toată ziua ca să găsească un exemplar.

Shasa şi cei doi fraţi îl urmăriră de la distanţă cum stătea la pândă. Era o situaţie mai dificilă decât aceea pe care o întâmpinase Sean, câmp deschis şi câţiva ţepi de acacia cu vârful teşit împrăştiaţi, dar Michael se apropie pe furiş, târându-se pe braţe şi pe genunchi până când ajunse în dreptul unui muşuroi de termite nu prea înalt, de lângă care să poată trage.

Michael se ridică încet şi îşi potrivi carabina uşoară. Masculul nu îi simţise încă prezenţa, stătea cu capul în jos, păscând la o distanţă de câţiva paşi, într-un spaţiu deschis şi oferind o ţintă perfectă ori pentru şira spinării ori pentru inimă. Shasa îşi pregătise şi el carabina Holland and Holland pentru a interveni în caz că antilopa ar fi fost rănită. Michael ţinti şi secundele se scurgeau. Masculul îşi înălţă capul şi privi îngrijorat împrejur, dar Michael rămase absolut nemişcat, cu arma pe umăr, iar privirea masculului trecu peste el fără să îl vadă. Apoi se îndepărtă, oprindu-se încă o dată să mai smulgă câteva fire de iarbă. Dispăru după nişte tufe şi, fără să tragă, Michael îşi coborî încet carabina.

Sean sări în picioare, gata să alerge ca să-şi provoace fratele, dar Shasa îl opri punându-i o mână pe umăr.

— Tu şi Garry duceţi-vă şi aşteptaţi-ne la jeep, zise.

Shasa se duse la Michael lângă muşuroiul de termite unde acesta stătea cu carabina Winchester nedescărcată pe genunchi. Se aşeză lângă fiul său şi îşi aprinse o ţigară. Niciunul din ei nu scoase vreun cuvânt timp de aproape zece minute, după care Michael spuse în şoaptă:

— S-a uitat la mine – şi avea cei mai frumoşi ochi.

Shasa aruncă chiştocul şi îl stinse cu călcâiul. Rămaseră din nou tăcuţi, după care Michael spuse brusc:

— *Chiar* trebuie să ucid un animal, tată? Te rog, nu mă obliga.

— Nu, Mickey. Shasa îl luă de după umeri. Nu trebuie să ucizi niciun animal. Şi, într-un mod diferit, sunt la fel de mândru de tine cum sunt de Sean.

Apoi veni rândul lui Garrick. Din nou găsiră un mascul solitar cu coarnele curbate şi larg deschise, iar pânda o făcu printre arbuşti împrăştiaţi şi iarbă înaltă până la talie.

Ochelarii îi scânteiau puternic şi Garry începu să stea la pândă sub supravegherea răbdătoare a lui Shasa. Totuşi, antilopa se afla în afara bătăii puştii, când se auzi un muget şi Garry dispăru în pământ. Doar un mic nor de praf indica

locul în care stătuse. Masculul fugise în pădure, iar Shasa şi cei doi băieţi o luară la goană spre locul unde îl văzuseră ultima dată pe Garry.

Se ghidară după sunetele stinse de suferinţă şi după agitaţia din iarbă. Numai picioarele lui Garry se mai vedeau cum se zbăteau neajutorate în aer. Shasa îl văzu şi îl trase pe Garry afară din groapa adâncă în care se înţepenise de la talie.

Era intrarea în vizuina unui furnicar. Concentrat să stea la pândă, Garry se împiedicase în propriul şiret de la ghete şi se rostogolise în groapă cu capul înainte. Lentilele ochelarilor îi erau pline de praf, se julise pe obraz şi îşi rupsese haina de camuflaj. Aceste răni erau insignifiante în comparaţie cu lovitura dată mândriei sale. În următoarele trei zile Garry încercă de nenumărate ori să stea la pândă. Toate încercările lui fură detectate de către victimă cu mult înainte de a ajunge în bătaia puştii. De fiecare dată când privea antilopa dispărând se demoraliza din ce în ce mai mult, iar batjocura lui Sean devenea din ce în ce mai aspră.

— Data viitoare vom face asta împreună, îl consolă Shasa, iar ziua următoare îl dirijă pe Garry în tăcere pe perioada pândei, îi cără carabina, îi arătă obstacolele de care s-ar fi putut împiedica şi îl duse de mână ultimii zece metri, până ajunseră într-o poziţie bună ca să poată trage. Apoi îi dădu carabina încărcată. În gât, îi şopti. Nu ai cum să ratezi.

Masculul avea cele mai frumoase coarne pe care le văzuseră până atunci şi pe care să le ia ca trofeu. Garry ridică arma şi se uită prin ochelarii care se aburiseră de emoţie, iar mâinile începură săi tremure necontrolat.

Privind chipul lui Garry schimonosit de încordare şi văzând cercurile eratice pe care le descria ţeava carabinei, Shasa recunoscu simptomele clasice ale „spaimei novicelui” şi se îndreptă spre el ca să-l împiedice să tragă. Ajunse însă prea târziu, iar masculul sări la auzul împuşcăturii şi apoi se uită contrariat în jur. Nici Shasa, nici

animalul, şi cu atât mai puţin Garry nu ştiură unde se dusese glonţul.

— Garry! Shasa încercă să îl prevină, dar Garry trase din nou la fel de sălbatic şi un nor de praf se ridică la jumătatea distanţei dintre ei şi mascul.

Antilopa se ridică în aer cu un salt graţios, o licărire de blană mătăsoasă de culoarea scorţişoarei şi o scânteiere a coarnelor în mişcare şi apoi o luă la fugă sărind pe picioarele acelea lungi şi delicate, atât de uşor încât părea a nu atinge pământul.

Se întoarseră la jeep în tăcere, Garry mergând cu câţiva paşi în urma tatălui său, iar acesta şi fratele cel mare îl tratară cu hohote de râs răsunătoare.

— Data viitoare aruncă cu ochelarii în el, Garry.

— Cred că mai ai nevoie să exersezi înainte să încerci din nou, îi spuse Shasa plin de tact. Dar nu-ţi face griji. Spaima novicelui poate apărea la oricine – chiar şi la cei mai bătrâni şi mai experimentaţi.

Îşi mutară tabăra, afundându-se şi mai mult în micul paradis pe care îl descoperiseră. Acum dădeau în fiecare zi peste excremente de elefant, grămezi înalte până la genunchi de bulgări gălbui şi fibroşi de mărimea unei mingi de tenis, pline de coajă şi ramuri de copac mestecate, de sâmburi de fructe de pădure în care babuinii şi potârnichile cu capul roşcat căutau încântaţi după delicatese.

Shasa le arătă băieţilor cum să îşi introducă degetul în grămada de baligă ca să afle temperatura corpului şi să îşi dea seama cât de proaspătă era şi cum să cunoască uriaşele urme rotunde lăsate în praf. Să deosebească femela de mascul, să facă diferenţa între piciorul din faţă şi cel din spate, să îşi dea seama de direcţia în care se îndreaptă şi să estimeze vârsta animalului.

— Urma nu mai este atât de profundă la cei bătrâni – este fină ca aceea lăsată de un cauciuc uzat.

Apoi, în cele din urmă, dădură de urma unui uriaş şi

bătrân elefant, cu călcătura fină, de mărimea capacului de la un coş de gunoi, după care lăsară jeepul şi îl urmăriră pe jos timp de două zile, dormind pe urma lui, mâncând din proviziile grele pe care le cărau. A doua zi, după-amiaza târziu, găsiră elefantul. Se afla într-un desiş aproape impenetrabil prin care ei trecuseră sprijinindu-se pe braţe şi genunchi şi ajunseseră atât de aproape că l-ar fi putut atinge, când întrezăriră silueta uriaşă printre ramurile întortocheate. Înalt de trei metri şi jumătate până la umeri, era cenuşiu asemenea unui nor de furtună, iar burta îi chiorăia auzindu-se ca un tunet îndepărtat. Pe rând, Shasa îi duse pe băieţi şi mai aproape ca să se uite bine la el, iar apoi ieşiră din desiş şi îl lăsară pe cel rămas în urmă să cutreiere la nesfârşit.

— De ce nu l-ai împuşcat, tată? îngăimă Garry. După ce l-am urmărit atâta drum?

— N-ai văzut? Avea un fildeş rupt la vârf şi, în ciuda mărimii, celălalt fildeş era destul de mic.

Se întoarseră pe jos mai mulţi kilometri, şchiopătând, cu picioarele pline de băşici, iar băieţii avură nevoie de două zile de odihnă în tabără pentru a se recupera după un drum care fusese mult peste puterile lor.

Adesea erau treziţi noaptea şi stăteau întinşi în paturile înguste de tabără, tremurând la auzul ţipetelor ascuţite ale hienelor care scormoneau în groapa de gunoi de lângă bucătăria improvizată. Erau acompaniate de lătratul scurt ca de soprană al micilor şacali ce semănau cu nişte câini. Băieţii învăţaseră să recunoască toate aceste sunete şi altele care se auzeau în noapte – ale păsărilor precum caprimulgul sau corla de stâncă, ale mamiferelor mai mici, maimuţa de noapte, genetele şi civetele, ale insectelor şi reptilelor care scânceau, murmurau şi orăcăiau în stuful iazului.

Se spălau numai ocazional. În materie de igienă Shasa era mai permisiv decât mama lor, iar decât bunica lor de o mie de ori, şi mâncau inventţiile pe care bucătarul Herero le

născocea pentru ei, cu mult zahăr şi lapte condensat. Şcoala era acum departe, iar ei erau fericiţi cum nu mai fuseseră până acum, bucurându-se de întreaga atenţie a tatălui, de poveştile lui minunate şi de instrucţia pe care le-o făcea.

— Încă n-am văzut nicio urmă de leu, remarcă Shasa într-o dimineaţă la micul dejun. Este ceva neobişnuit. Sunt o grămadă de bivoli prin preajmă şi de obicei felinele stau pe lângă turmele acestora.

Faptul că leii fuseseră aduşi în discuţie le dădu băieţilor minunaţi fiori reci, iar cuvintele lui Shasa parcă ar fi adus bestia la suprafaţă.

În după-amiaza aceea, în timp ce jeepul se zdruncina şi îşi croia drum prin iarba înaltă, evitând vizuinele furnicarilor şi buştenii căzuţi, ajunseră pe marginea unei văi întinse şi secate, una dintre acele depresiuni pline de iarbă din savana africană care pe durata anotimpului ploios devine o zonă de lacuri puţin adânci, iar în celelalte perioade sunt acoperite de mlaştini înşelătoare în care un vehicul se poate împotmoli cu uşurinţă, sau, în lunile cele mai secetoase, devin nişte întinderi netede lipsite de copaci, asemănându-se cu nişte terenuri de polo bine îngrijite. Shasa opri jeepul printre copaci şi cercetă capătul îndepărtat al depresiunii, reglându-şi încet binoclul pentru a lua în vizor orice pradă ar fi stat la umbra mopanilor înalţi la celălalt capăt.

— Doar vreo două vulpi cu urechi de liliac, remarcă, şi dădu binoclul băieţilor.

Grotescul acestor animale mici şi bizare le provocă râsul, cum vânau lăcuste în iarba puţin înaltă din centrul văii.

— Hei, tată! Tonul lui Sean se schimbă. Văd un babuin mare şi bătrân în vârful acelui copac. Îi dădu binoclul înapoi tatălui său.

— Nu, zise Shasa fără să coboare binoclul de la ochi. Nu este un babuin. Este o fiinţă umană.

Vorbi în dialectul celor doi bărbaţi din tribul Ovambo care

luau urma prăzii şi care se aflau în spatele jeepului. Discuţia fu scurtă, dar aprinsă, fiecare împărtăşind o părere diferită.

— Prea bine, să mergem să aruncăm o privire.

Trecură cu jeepul prin depresiune şi, până să ajungă la jumătatea acesteia, toate îndoielile dispăruseră. Între ramurile unui mopan înalt stătea ghemuit un copil, o fetiţă negresă având mijlocul acoperit doar cu o bucată de material albastru din bumbac ieftin.

— Este singură, exclamă Shasa. Aici departe, la nouăzeci de kilometri de cel mai apropiat sat.

Shasa trecu cu jeepul vâjâind pe ultimele câteva sute de metri, apoi opri într-un nor de praf şi o luă la fugă înspre mopan. Strigă de jos la copilul aproape dezbrăcat.

— Coboară! şi gesticulă pentru a întări cele spuse deoarece ea sigur nu înţelesese. Nici nu se mişcă, nici nu îşi înălţă capul de pe ramura pe care stătea întinsă.

Shasa se uită repede în jurul lui. La baza copacului era un sul de pături; păturile fuseseră roase şi rupte în bucăţi. Un sac de piele fusese şi el rupt, iar boabele de porumb dinăuntru se împrăştiaseră prin praf; lângă aceasta se găsea un vas cu trei picioare, un topor cu lama grosolan forjată dintr-o bucată de oţel moale, iar coada unei suliţe se rupea brusc la capăt şi vârful îi lipsea.

Puţin mai încolo erau împrăştiate câteva zdrenţe pe care se uscaseră pete de sânge negru ca smoala şi alte obiecte acoperite de un înveliş viu de muşte mari, strălucitoare şi iridescente. La apropierea lui Shasa muştele se ridicară într-un nor zgomotos, descoperind rămăşiţele vrednice de milă din care se ospătau. Erau două perechi de mâini şi picioare umane, mâncate la încheieturi şi glezne, iar apoi – groaznic – capetele. Un bărbat şi o femeie cu gâturile roase şi cu şira spinării zdrobită de colţi uriaşi. Amândouă capetele erau intacte, deşi gurile, nările şi găvanele ochilor erau pline de ouăle asemănătoare unei budinci de orez depuse de roiul de muşte. Iarba era culcată pe o porţiune mare, încrustată cu sânge uscat, iar praful călcat era plin de urmele clare ale

unui leu ajuns la maturitate.

— Leul lasă întotdeauna capul, mâinile şi picioarele, spuse vânătorul Ovambo cu o voce plată, iar Shasa clătină din cap şi se întoarse pentru a-i avertiza pe băieţi să stea în maşină.

Era prea târziu. Îl urmăriseră şi acum studiau rămăşiţele înfiorătoare, fiecare cu câte o expresie diferită – Sean cu o plăcere morbidă, Michael cu o groază dezgustată şi Garry cu un interes profund din punct de vedere medical.

Repede, Shasa acoperi capetele cumplite cu păturile rupte. Mirosise că se aflau într-o stare avansată de descompunere:

probabil că zăcuseră în acest loc multe zile. Apoi, îşi îndreptă din nou atenţia către copilul aflat printre ramurile de deasupra lor, strigând-o insistent

— E moartă, spuse unul dintre vânătorii Ovambo. Oamenii aceştia sunt morţi de cel puţin patru zile. În tot acest timp, micuţa a stat în copac. Cu siguranţă e moartă.

Shasa nu voia să accepte acest lucru. Îşi dădu jos cizmele şi haina de camuflaj şi se sui în mopan cu precauţie, controlând de fiecare dată locul de unde se ţinea cu mâna şi fiecare ramură înainte de a se lăsa cu toată greutatea corpului. La o înălţime de trei metri deasupra pământului, coaja copacului fusese sfâşiată de gheare. Când copila fu chiar deasupra lui, aproape putând s-o atingă, Shasa îi vorbi blând mai întâi în dialectul Ovambo, apoi în zulusă.

— Hei, micuţo, mă auzi?

Fata nu se mişcă, iar el văzu că membrele îi erau subţiri ca nişte beţe, iar pielea cenuşie, având acel aspect prăfos care la africani indică moartea. Shasa se mai căţără câţiva centimetri şi întinse mâna atingându-i piciorul. Pielea era caldă şi Shasa se simţi incredibil de uşurat. Se aşteptase să simtă atingerea fină şi rece a morţii. Totuşi, copila era inconştientă, iar corpul ei deshidratat era uşor precum al unei păsări şi Shasa îi desprinse cu blândeţe mâna de pe creangă şi o ridică la pieptul lui. O coborî încet, ferind-o de

orice mişcare bruscă sau supărătoare şi, odată ajuns la sol, o purtă până la jeep şi o aşeză în umbră.

Trusa de prim ajutor conţinea o varietate cuprinzătoare de echipamente medicale. Cu mult timp în urmă, Shasa fusese nevoit să îngrijească pe unul dintre ajutoarele sale care fusese schilodit de un bivol rănit şi de atunci nu pleca niciodată la vânătoare fără trusă, învăţând cum să folosească tot ceea ce conţinea aceasta.

Pregăti repede o perfuzie şi luă mâna fetei pentru a căuta vena. Nu o găsi, pulsul fiind slab şi oscilant, şi trebui să încerce din nou la picior. De data asta canula fu introdusă şi începu să îi administreze o pungă plină de soluţie lactată Ringer, la care, între timp, mai adăugă zece unităţi de soluţie de glucoză. Doar apoi încercă să o facă să bea puţină apă, iar reflexul înghiţirii era încă prezent. Picătură cu picătură reuşi să îi toarne un pahar plin pe gât, iar fata dădu primele semne de viaţă, gemând şi agitându-se.

În timp ce se îngrijea de fată le striga ordine oamenilor săi:

— Luaţi lopata şi îngropaţi-i adânc pe oamenii ăia. E ciudat că hienele nu au dat încă de ei, dar asiguraţi-vă că nu se va întâmpla mai târziu.

Unul dintre oamenii lui ţinu copila în poală în timpul călătoriei înapoi spre tabără, protejând-o de zdruncinături şi hurducături. De cum ajunseră, Shasa legă antena de la radioul cu unde scurte în copacul cel mai înalt din pădurice şi, după o oră de încercări frustrante, reuşi să stabilească în cele din urmă contactul, nu cu mina H’ani, ci cu una dintre echipele de explorare geologică de la Compania Courtney care se găsea mai aproape de ei cu o sută şaizeci de kilometri.

Chiar şi aşa, legătura era slabă, intermitentă şi plină de paraziţi, dar după multe repetări reuşi să-i facă să transmită un mesaj la mină. Le cerea să trimită cât se poate de repede un avion cu doctorul minei care să aterizeze pe pista de la postul de poliţie din Rundu.

În tot acest timp, fata se trezi şi începu să vorbească cu haitaşii Ovambo cu o voce slabă şi piţigăiată care îi aminti lui Shasa de ciripitul unui pui de vrabie. Vorbea un dialect puţin cunoscut, folosit de unul dintre popoarele de pe râu din nordul Angolei, dar unul dintre hăitaşi era însurat cu o femeie din tribul copilei şi putu să îi traducă lui Shasa. Povestea pe care le-o spuse era cutremurătoare.

Pornise alături de părinţi într-o călătorie spre bunicii ei care locuiau într-un sat aflat pe râu, în zona sudică, un drum de câteva sute de kilometri. Purtând cu ei toate bunurile pe care le aveau, hotărâră să scurteze drumul prin această zonă izolată şi nepopulată când îşi dădură seama că un leu le luase urma, urmărindu-i prin pădure, la început păstrând distanţa, iar apoi apropiindu-se tot mai mult.

Tatăl ei, un vânător iscusit, înţelese că era inutil să se oprească şi să construiască un adăpost sau să se îndrepte spre copaci unde leul i-ar fi prins în capcană. Încercă în schimb să ţină leul la distanţă prin strigăte şi bătăi din palme în timp ce se grăbea să ajungă la râu şi să se adăpostească într-unul dintre satele de pescari.

Copila descrise atacul final, când animalul, grohăind şi răgând, cu coama neagră zburlită, se avântase înspre familie. Mama ei apucase doar să o ridice pe cea mai joasă creangă a mopanului, înainte ca leul să se repeadă spre ei. Tatăl rămase curajos să îl întâmpine şi azvârli lunga suliţă spre pieptul animalului, dar aceasta se rupse şi leul căzu deasupra sa şi îi sfâşie măruntaiele cu o singură lovitură din ghearele încovoiate şi galbene. Apoi ţâşni asupra mamei pe când aceasta încerca să se caţere în copac şi îşi înfipse ghearele în spatele ei, trăgând-o la pământ.

Cu vocea ei subţire ca a unei păsări, fetiţa descrise cum leul mâncase cu totul trupurile părinţilor, în timp ce ea privea căţărată pe crengile cele mai înalte. Înfiorătorul ospăţ dură două zile, animalul oprindu-se din când în când doar pentru a-şi linge rana provocată de suliţă. În cea de-a treia zi încercă să ajungă la copilă, sfâşiind trunchiul

copacului şi scoţând răgete îngrozitoare. Într-un târziu renunţă şi se întoarse în pădure, şchiopătând puternic din cauza rănii. Chiar şi aşa, fetiţa fu prea îngrozită ca să-şi părăsească adăpostul şi rămase acolo, cu mâinile încleştate pe crengi, până când leşină din cauza oboselii şi a suferinţei, din cauza temperaturii şi a fricii.

În timp ce ea povestea toate acestea, ajutoarele lui Shasa făcură plinul jeepului şi pregătiră provizii pentru călătoria înspre Rundu. Shasa plecă de îndată ce pregătirile luară sfârşit şi luă băieţii cu el. N-avea de gând să-i lase în mijlocul pustietăţii atât timp cât un leu rănit şi feroce dădea târcoale prin împrejurimi.

Conduse toată noaptea, trecând peste podul improvizat şi întorcându-se pe propriile urme până când, în dimineaţa următoare, dădură de drumul care ducea la Rundu, ajungând în cele din urmă în acea după-masă la pista de aterizare, acoperiţi de praf şi frânţi de oboseală. Mosquito-ul lui Shasa, pe care îl lăsase la mina H’ani, era acum parcat la umbra copacilor de la marginea pistei, cu doctorul şi pilotul companiei aşteptând răbdători, ghemuiţi sub o aripă.

Shasa lăsă copila în grija doctorului şi îşi aruncă repede privirea peste teancul de documente urgente şi de mesaje pe care i le adusese pilotul. Puse în grabă pe hârtie câteva ordine şi răspunsuri la mesaje, iar apoi scrise o scrisoare lungă cu instrucţiuni pentru David Abrahams. Când avionul decolă din nou, fetiţa se afla la bord. Avea să primească în scurt timp cea mai bună îngrijire medicală la spitalul minei, iar Shasa urma să se decidă ce să facă cu micuţa orfană când aceasta avea să se însănătoşească.

Drumul de întoarcere la tabără fu mult mai relaxat şi mai plăcut, iar în zilele următoare agitaţia aventurii cu leul fu uitată, înlăturată de celelalte griji acaparante ale unui safari, nu în ultimul rând de problema ca Garry să vâneze şi el ceva. Pe lângă ghinion, mai era lipsa lui de coordonare şi nepriceperea care îl îndepărtau de acea experienţă mult

râvnită, şi, pe de altă parte, Sean reuşi să se întoarcă de fiecare dată cu pradă pentru tabără.

— Va trebui să mai exersăm puţin cu porumbeii, hotărî Shasa după una dintre cele mai nefaste încercări ale lui Garry.

Seara stoluri de porumbei verzi şi graşi veneau să se ospăteze în smochinii sălbatici din păduricea de lângă iaz.

De cum se mai domoli văpaia soarelui, Shasa îi duse pe băieţi la apă şi îi aşeză în ascunzătorile pe care şi le construiseră din nuiele şi din iarbă uscată, fiecare ascunzătoare aflată la suficientă distanţă de cealaltă, astfel încât să nu se producă vreun accident din cauza unui foc tras din neglijenţă. În acea după-amiază, Shasa îl aşeză pe Sean la marginea pădurii, lăsându-l pe Michael, care refuzase şi de data asta să participe activ la vânătoare, să îi ţină companie şi să îi adune păsările doborâte.

Apoi Shasa şi Garry se aşezară la cealaltă parte a pădurii. Shasa mergea în faţă, urmat de Garry, străbătând cărăruia care şerpuia printre trunchiurile groase şi galbene ale smochinilor. Coaja era galbenă şi solzoasă precum pielea unor reptile uriaşe, iar mănunchiurile de smochine creşteau direct pe trunchiuri, mai mult decât în vârful crengilor. La baza copacilor vegetaţia era deasă şi încâlcită, iar cărarea atât de întortocheată, încât abia dacă vedeau pe unde merg. Fiind după-amiaza târziu, lumina era slabă, iar deasupra lor crengile se întâlneau şi se împleteau.

Shasa făcu un alt tur, iar leul se afla pe potecă îndreptându-se direct înspre el la doar cincizeci de paşi distanţă. În clipa în care îl văzu, Shasa ştiu că era cel care îi devorase pe acei oameni. Era un animal uriaş, cel mai mare pe care îl văzuse în viaţa lui de vânător. Îi trecea de talie, iar coama îi era neagră asemenea cărbunelui, lungă, ţepoasă şi deasă, îmbinându-se cu nuanţe albastre-cenuşii în jos pe spate şi în părţi.

Era un leu bătrân, cu faţa brăzdată de cicatrice. Gura îi era deschisă, suflând greu de durere în timp ce venea

şchiopătând spre el şi văzu că rana de suliţă de la umăr începea să i se necrozeze, carnea stacojie şi jupuită era asemenea unei petale de trandafir, iar blana din jurul rănii era umedă şi netedă acolo unde leul o linsese. Muştele roiau în jurul rănii, iritându-l şi înţepându-l, iar leul nu se afla într-o stare prea bună, doborât de vârstă şi de durere. Îşi înălţă capul negru şi ţepos, iar Shasa îl privi în ochii galben-pal şi văzu în aceştia agonie şi furie oarbă.

— Garry! spuse imediat. Păşeşte uşor înapoi. Nu alerga, dar pleacă de aici, şi, fără să se uite în jur, îşi trase banduliera de pe umăr.

Leul se ghemui ca să sară, coada sa lungă cu smocul de păr negru în vârf se mişca într-o parte şi în alta ca un metronom, în timp ce se pregătea să atace, iar ochii lui galbeni îl fixară pe Shasa, o acumulare a întregii lui furii.

Shasa ştia că nu avea timp să tragă decât o singură dată pentru că leul ar străbate distanţa dintre ei într-o singură explozie de viteză abia percepută. Lumina era proastă şi raza de acţiune prea îndepărtată pentru ca această singură lovitură să fie decisivă, îl va lăsa să se apropie până nu va mai fi nicio îndoială şi glonţul de 19, 4 grame cu vârf din plumb moale din arma lui Holland and Holland îi va zdrobi ţeasta şi îi va face creierii terci.

Leul porni la atac, ţinându-se aproape de pământ, unduindu-se şi mârâind în timp ce se apropia, scoţând sunete viscerale printre fălcile întredeschise pe care erau rânduiţi colţii lungi şi gălbui. Shasa îşi adună puterile şi ridică arma, dar, înainte de a trage, de lângă el se auzi lovitura ascuţită a micii carabine Winchester, iar leul se prăbuşi în mijlocul atacului, căzându-i mai întâi capul, apoi răsturnându-se pe-o parte, prăvălindu-se pe spate şi scoţând la iveală blana moale albă-gălbuie de pe burtă, membrele i se întinseră şi i se relaxară, ghearele lungi şi curbate retrăgându-i-se în perniţele labelor, limba rozalie atârnându-i din gura deschisă, iar furia îi dispăru din ochii lui galbeni-livizi. Din micuţa gaură a glonţului dintre ochii lui

se scurgea un firicel subţire de sânge, prelingându-i-se printre sprâncene jos, în ţărâna pe care era întins.

Mut de uimire, Shasa îşi coborî carabina şi privi în jur. Lângă el stătea Garry, ajungându-i cu capul până în dreptul mijlocului, ţinând încă pe umăr mica armă Winchester, cu chipul nemişcat şi livid, iar ochelarii îi străluceau în bezna dintre copaci.

— L-ai omorât, spuse Shasa uluit. Ţi-ai păstrat cumpătul şi l-ai omorât.

Shasa merse înainte şi se aplecă deasupra leşului mâncătorului de oameni. Dădu din cap uimit, iar apoi privi înspre fiul său. Garry nu coborâse încă arma, dar abia acum începu să tremure de teamă. Shasa îşi înmuie degetul în sângele care se scurgea din rana din frunte a mâncătorului de oameni, apoi se întoarse la Garry. Îl mânji cu dungile ritualice pe frunte şi pe obraji.

— Acum ai devenit bărbat şi sunt mândru de tine, îi spuse.

Uşor, culoarea îi revenea lui Garry în obraji, buzele încetară săi mai tremure şi apoi chipul începu să-i strălucească. Era o expresie a unei mândrii neţărmurite şi a unei bucurii de nedescris, încât Shasa simţi un nod în gât şi ochii îi fură năpădiţi de lacrimi.

Fiecare servitor veni să vadă mâncătorul de oameni şi să-l asculte pe Shasa descriind detaliile vânătorii. Apoi, la lumina felinarului, cărară leşul înapoi în tabără. În timp ce pielarii se puseră pe treabă, ceilalţi bărbaţi cântară cântece de vânătoare în onoarea lui Garry.

În legătură cu fratele său, Sean oscila între admiraţie îndoielnică şi invidie profundă, în timp ce Michael exagera cu laudele. Garry refuzase să îşi spele sângele uscat de leu de pe faţă până când, în cele din urmă, după ce trecuse bine de miezul nopţii, Shasa îi trimise la culcare. La micul dejun încă mai avea încrustate dungile de sânge pe chipul său radios şi murdar, iar Michael citi cu voce tare poemul pe care îl scrisese în onoarea lui Garry; începea aşa:

Cu-n răget ce spintecă şi spulberă norii
Suflarea văpaie ca fierul cel roşu din foc
Ochi galbeni ca luna când departe sunt zorii
De carne de om ar vrea să tot aibă noroc.

Shasa zâmbi pe ascuns la auzul rimei laborioase, iar la sfârşit aplaudă la fel de tare ca şi ceilalţi. După ce luară micul dejun, ieşiră cu toţii afară să vadă pielarii cum pregăteau pielea de leu, agăţând-o cu partea jupuită la soare, aruncând grăsimea gălbuie subcutanată şi frecând-o cu sare grunjoasă şi alaun.

— Ei bine, eu tot cred că a murit de atac de cord. Sean nu-şi mai putu stăpâni invidia, iar Garry se întoarse furios spre el.

— Ştim cu toţii câtă inteligenţă zace-n tine. Doar după ce o să împuşti pentru prima dată cu mâna *ta* un leu, poţi să mi te adresezi, şmechere. Nu eşti bun decât să împuşti câteva antilope impala bătrâne.

Fu un discurs lung spus cu patos, iar Garry nu se poticni şi nu se bâlbâi nici măcar o dată. Era pentru prima dată când Shasa îl vedea că ţine piept grosolăniilor obişnuite ale lui Sean şi acum aştepta ca Sean să-şi impună autoritatea. Preţ de câteva secunde rămase pe gânduri, îl văzu pe Sean cântărind situaţia, încercând să se decidă dacă să-l tragă pe Garry de părul de la tâmplă sau să-i dea un pumn în coaste. Văzu de asemenea că Garry era pregătit pentru asta, cu pumnii încleştaţi şi buzele doar o linie hotărâtă şi palidă. Dintr-odată Sean surâse cu zâmbetul său fermecător.

— Glumeam doar, anunţă senin şi se întoarse pentru a admira gaura lăsată de glonţ din craniu. Uau! Chiar între ochi. Era o ofertă de pace.

Garry părea uluit şi nesigur. Fusese prima dată când îl obligase pe Sean să dea înapoi şi nu-şi dădu seama imediat de asta.

Shasa veni şi îşi puse braţele pe umerii lui Garry.

— Ştii ce voi face, campionule? O să agăţ capul de perete la tine în cameră, cu tot cu ochi şi cu ce mai trebuie, îi spuse.

Pentru prima dată Shasa îşi dădu seama că lui Garry i se dezvoltaseră muşchi mici şi tari pe umeri şi pe braţe. Crezuse întotdeauna că era un pipernicit.

Apoi totul se termină dintr-odată, iar servitorii dărâmau tabăra şi strângeau corturile şi paturile şi le puneau în camioane, iar perspectiva întoarcerii la Weltevreden şi la şcoală li se înfăţişa în mod îngrozitor. La întoarcere către mina H'ani, Shasa încercă să îi distreze cu poveşti şi cântece, dar cu fiecare kilometru parcurs, băieţii deveneau mai trişti.

În ultima zi, când dealurile pe care boşimanii le numeau Leagănul Vieţii li se înfăţişară la orizont, părând rupte de pământ în mirajul valurilor de căldură, Shasa îi întrebă:

— Domnilor, v-aţi decis ce vreţi să faceţi când terminaţi şcoala? Era mai mult o încercare de a-i înveseli decât o întrebare serioasă. Tu ce zici, Sean?

— Vreau să fac ce-am făcut noi. Vreau să fiu vânător, un vânător de elefanţi ca străunchiul Sean.

— Minunat! consimţi Shasa. Singura problemă e că te-ai decis cu cel puţin şaizeci de ani prea târziu.

— Ei bine, zise Sean, atunci o să fiu soldat – îmi place să trag cu arma.

Shasa ezită înainte de a se uita la Michael.

— Dar tu, Mickey?

— Eu vreau să fiu scriitor. Mă voi face ziarist şi în timpul liber voi scrie poezii şi cărţi minunate.

— O să mori de foame, Mickey, râse Shasa, iar apoi se întoarse înspre Garry care se prinse de scaunul şoferului şi se aplecă în faţă.

— Dar tu, campionule?

— Voi face ce faci şi tu, tată.

— Şi ce fac eu? întrebă Shasa cu interes.

— Eşti preşedintele Companiei de Mine şi Finanţe Courtney şi le spui celorlalţi ce să facă. Asta vreau să fiu într-o bună zi, preşedintele Companiei de Mine şi Finanţe Courtney.

Shasa îşi pierdu zâmbetul şi rămase tăcut pentru o clipă, studiind cu atenţie expresia hotărâtă a băiatului, apoi rosti cu blândeţe:

— Ei bine, atunci, cred că depinde de noi doi săi întreţinem pe poet şi pe vânătorul de elefanţi. Apoi îşi trecu mâna prin părul deja zburlit al lui Garry. Nu mai era un efort pentru el acum să facă un gest de afecţiune pentru această răţuşcă urâtă.

Mergeau cântând peste pajiştile din Zululand şi erau cu totul o sută de voinici. Erau cu toţii membri ai frăţiei Bivolilor şi fuseseră aleşi cu grijă de către Hendrick Tabaka pentru a face parte din această gardă de onoare. Erau cei mai buni şi purtau cu toţii însemnele regale ale tribului, pene şi blănuri, pelerine din piele de maimuţă, kilturi din cozi de vacă. Aveau la ei doar beţele de luptă pentru că tradiţia, foarte strictă în această privinţă, interzicea orice fel de armă de metal în această zi.

În capul coloanei, mărşăluiau Moses Gama şi Hendrick Tabaka. Renunţaseră şi ei pentru această ocazie la hainele europene şi, dintre toţi oamenii lor, erau singurii care purtau pelerine din piele de leopard, conform dreptului nobiliar. La mai puţin de un kilometru în urma lor se înălţa praful ridicat de cireada de vite. Acestea reprezentau *lobola*, plata pentru căsătorie, două sute de capete de vite dintre cele mai bune, după cum fusese înţelegerea. Băieţii care însoţeau cireada erau cu toţii fiii celor mai importanţi războinici şi călătoriseră în vagoanele pentru vite pe parcursul voiajului de aproape cinci sute de kilometri de la Witwatersrand. În fruntea băieţilor se aflau Wellington şi Raleigh Tabaka şi ei coordonaseră descărcarea vacilor în gara Ladyburg. Asemenea tatălui lor, renunţaseră şi ei la

hainele occidentale pentru această ocazie, îmbrăcând piei tradiţionale, înarmându-se cu beţele de luptă, iar acum chiuiau şi dansau pe lângă vite, ţinându-le laolaltă, entuziasmaţi şi pătrunşi de importanţa sarcinii care le fusese atribuită.

În faţa lor se înălţa coasta înaltă de dincolo de orăşelul Ladyburg. Pantele erau acoperite cu păduri de salcâmi negri şi toate pământurile aparţineau familiei Courtney, începând de la cascada care arunca vapori în lumina soarelui roată de-a lungul arcului de dealuri. Cei zece mii de acri aparţineau lui Lady Anna Courtney, văduva lui Sir Garrick Courtney, şi lui Storm Anders, care era fiica generalului Sean Courtney. Totuşi, dincolo de cascadă se întindeau o sută de acri de pământ mănos care îi fuseseră lăsaţi prin testament lui Sangange Dinizulu de către generalul Sean Courtney, pentru că fusese un servitor credincios şi iubit al familiei Courtney, asemenea tatălui său, Mbejane Dinizulu, înaintea sa.

Drumul cobora culmea printr-o serie de serpentine, iar când Moses Gama îşi puse mâna pavăză la ochi şi privi în faţa sa, văzu un alt grup de războinici care înaintau pentru a le veni în întâmpinare. Erau mult mai numeroşi, probabil vreo cinci sute de voinici. Asemenea însoţitorilor lui Moses, erau îmbrăcaţi în veşminte de luptă, cu panaşuri de blană şi de pene şi cu podoabe de război prinse în jurul încheieturilor şi a gleznelor. Cele două grupuri se opriră la poalele culmii, la o sută de paşi unul de altul, continuând însă să cânte, să tropăie şi să îşi fluture armele.

Scuturile zuluşilor erau toate deopotrivă, făcute din piei de vaci bălţate, albe cu pete de un maro-ciocolatiu, iar frunţile războinicilor care le purtau erau legate cu fâşii din aceeaşi piele, în timp ce kilturile şi panaşurile era confecţionate din cozi de vacă de un alb pur. Imaginea era a unor războinici intimidanţi, cu toţii bărbaţi masivi, cu trupurile strălucind de sudoare în lumina soarelui, cu ochii injectaţi de la praf, de la agitaţie şi de la cănile de bere de

mei pe care le dăduseră pe gât înainte. În faţa lor, Moses îşi simţi nervii încordaţi, străbătuţi de un fior, acel fior pe care acest popor îl trezea în inima celorlalte triburi africane de peste două sute de ani, iar pentru a-l înăbuşi Moses dansă şi cântă tot atât de tare precum Bivolii strânşi în jurul său. În ziua nunţii sale, Moses Gama renunţase la toate obiceiurile şi manierele occidentale şi se întoarse cu uşurinţă la originile sale africane, iar inima îi sălta şi i se înfiora după ritmurile şi pulsul acestui continent aspru.

Din rândurile zuluşilor aflaţi în faţa sa ţâşni un campion, un bărbat cu o siluetă impunătoare, având legată în jurul frunţii o fâşie de piele de leopard ca semn al obârşiei regale. Era unul dintre fraţii mai mari ai Victoriei Dinizulu, iar Moses ştia despre el că e un avocat iscusit cu o clientelă bogată în Eshowe, capitala Zululand, dar în această zi era african din cap până în picioare, fioros şi ameninţător în timp ce se învârtea în *giya*, dansul provocării. Sărea şi se rotea şi, strigând, vorbea despre gloria sa şi a familiei sale, înfruntând lumea, provocându-i pe bărbaţii aflaţi în faţa sa, în timp ce, în spatele lui, însoţitorii săi băteau darabana lovind cu beţele în scuturile de piele, iar sunetul era asemenea tunetului îndepărtat, ultimul sunet pe care îl auziseră un milion de victime, sunetul tânguitor al morţii pentru cei din triburile Swazi şi Xhosa, pentru olandezi şi pentru britanici, în acele zile în care războinicii aflaţi sub conducerea lui Chaka, lui Dingaan şi a lui Cetewayo străbătuseră continentul curăţând totul în cale, de la Isandhlawana, Dealul Mâinii Mici, unde o sută şaptezeci de mii de infanterişti britanici fuseseră măcelăriţi în cea mai severă înfrângere militară de care englezii avuseseră parte în Africa, până la Locul Plângerii, căruia olandezii îi spuseseră *Weenen* în amintirea suferinţei provocate de moartea tuturor acelor femei şi copii, ucişi în aceluiaşi duduit de tobe când războinicii năvăliseră din valea râului Tugela, şi alte şi alte locuri ale morţii, nenumite şi uitate, unde triburile mai slabe pieriseră de mâna bărbaţilor zuluşi.

În cele din urmă campionul zulus reveni în rânduri, acoperit de sudoare şi de praf, gâfâind şi având spume la gură, iar acum era rândul lui Moses să îndeplinească *giya* şi el dansă în mijlocul Bivolilor săi, sărind până la înălţimea umărului, cu blana de leopard săltând în jurul său. Membrele îi străluceau precum cărbunele proaspăt tăiat, iar ochii şi dinţii îi erau albi ca nişte oglinzi sclipind în lumina soarelui. Vocea lui răsuna lovindu-se de panta culmii, sporită de ecouri şi, deşi bărbaţii din faţa sa nu puteau să înţeleagă cuvintele, forţa şi înţelesul lor era limpede, dispreţul şi aroganţa evidente în fiecare gest. Zuluşii mârâiau şi avansau, în timp ce Bivolii, stimulaţi de exemplul lui Moses, cu sângele clocotindu-le în vine, erau gata să se avânte şi să se prindă în luptă cu inamicii lor tradiţionali, gata să ducă mai departe vendeta veche deja de o sută de ani. În chiar ultima clipă, când violenţele şi moartea păreau inevitabile, iar mânia se simţea în aer asemenea electricităţii statice din timpul celei mai crunte furtuni de vară, Moses Gama se opri subit din dans, înţepenind în faţa lor asemenea statuii unui erou – iar forţa personalităţii sale era atât de covârşitoare, atât de impunătoare era înfăţişarea sa, încât duduitul scuturilor şi răgetele mâniei războinice se stinseră.

În acea tăcere răsună vocea lui Moses Gama, vorbind limba tribului Zulu:

— Am adus plata pentru căsătorie! şi îşi ridică băţul, semnalul pentru băieţii care mânaseră vacile în urma alaiului de nuntă.

Cu mugete şi cu răgete, sporind praful ridicat deja de dansatori, cireada fu mânată înainte, iar dispoziţia zuluşilor se schimba de îndată. De o mie de ani, încă de când coborâseră cu cirezile din nordul îndepărtat al continentului, strecurându-se prin zonele unde nu trăia musca ţeţe, popoarele Nguni, din care, sub conducerea împăratului Chaka, se desprinseseră zuluşii, erau crescători de vite. Animalele lor erau bogăţia şi comoara lor. Îşi iubeau

vitele aşa cum alţi oameni îşi iubesc femeile şi copiii. Aproape imediat după ce reuşeau să meargă în picioare, băieţii se îngrijeau de cirezi, trăind alături de ele în savană, din zori şi până la apus, zi de zi, născându-se între ei şi animale o legătură şi o comuniune aproape mistică, protejându-le de prădători chiar cu preţul vieţii, vorbindu-le şi mânându-le şi ajungând să le cunoască întru totul. Se spunea că regele Chaka îşi cunoştea fiecare vită din cirezile regale şi că, dintre o sută de mii de vaci, îşi dădea de îndată seama dacă una lipsea, întrebând de ea şi descriind-o în amănunt, neezitând să îşi cheme călăii cu măciucile ca să îi zdrobească craniul chiar şi celui mai tânăr dintre îngrijitori, dacă ar fi existat bănuiala unei neglijenţe.

Se constitui un grup format din judecători pricepuţi şi intransigenţi, care lăsară deoparte dansul şi fala şi se dedicară chestiunii serioase a evaluării preţului plătit pentru mireasă. Fiecare animal era scos din cireadă şi, cu un zumzet de comentarii, speculaţii şi argumente, era minuţios examinat. Membrele şi trunchiul îi erau palpate simultan de zeci de mâini, botul îi era deschis pentru a fi văzuţi dinţii şi limba, capul răsucit pentru a se arunca o privire în urechi şi în nări, ugerul plesnit şi cântărit în palmă, coada ridicată pentru a se estima naşterile anterioare şi posibilitatea celor viitoare. Apoi, într-un sfârşit, aproape cu părere de rău, fiecare animal era acceptat de însuşi bătrânul Sangane Dinizulu, tatăl miresei. Cei din triburile Ovambo şi Xhosa îşi iubesc vitele tot atât de mult ca zuluşii şi se pricep la fel de bine să le evalueze. Moses şi Hendrik îşi dăduseră toată silinţa, căci în joc erau onoarea şi mândria lor. Trecură multe ore până ce toate cele două sute de animale fură examinate, timp în care cei din grupul mirelui, ţinându-se încă la distanţă de zuluşi, se ghemuiră în iarba joasă de la marginea drumului, prefăcându-se indiferenţi faţă de ce se întâmpla. Soarele ardea, iar praful agrava setea oamenilor, dar nicio băutură nu le fu oferită cât timp dură evaluarea. În cele din urmă Sangane Dinizulu,

cu scăfârlia argintie strălucindu-i în soare, dar cu trupul încă drept şi impunător, îşi chemă îngrijitorii. Joseph Dinizulu veni în faţă. Fiind mai-marele peste toţi văcarii, bătrânul îi încredinţa cirezile spre îngrijire. Deşi predicile pe care i le ţinea erau aspre şi îl scruta din priviri, bătrânul nu-şi putea ascunde afecţiunea pentru fiul său cel mic, la fel cum nu putea ascunde nici cât era de încântat de calitatea mărfii care constituia plata pentru căsătorie. Aşa că, atunci când se întoarse şi îl salută pentru prima dată pe viitorul său ginere, îi era greu să îşi stăpânească zâmbetele care continuau să răzbată ca razele soarelui printre nori şi care, la fel de repede, erau acoperite.

Îl îmbrăţişă pe Moses Gama cu demnitate şi, deşi era un bărbat înalt, trebui să se ridice pe vârfuri pentru a o face. Apoi se dădu înapoi şi bătu din palme, strigând la micul grup de tinere femei care stăteau puţin mai la o parte.

Acestea se ridicară şi se ajutară una pe alta să-şi pună pe cap vasele de lut pline cu bere. Apoi se aşezară în rând şi se apropiară cântând şi unduindu-şi şoldurile, deşi capetele le rămaseră nemişcate şi nu vârsară nicio picătură. Erau toate fete nemăritate, niciuna dintre ele nu purta coafura înaltă sau pelerina de piele a matroanei, iar deasupra fustelor scurte împodobite cu mărgele, trupurile le erau goale şi unse cu ulei pentru ca sânii lor tineri şi obraznici să se mişte şi să se legene în ritmul cântecului de bun venit, iar invitaţii şopteau şi zâmbeau respectuoşi. Deşi în sinea lui bătrânul Sangane Dinizulu nu era de acord cu căsătoria în afara tribului Zulu, *lobola* fusese bună, iar viitorul său ginere era, fără îndoială, un om important şi de valoare. Nu li se putea reproşa nimic unor peţitori de asemenea calibru şi, cum se putea să mai fie şi alţii ca el în grupul mirelui, Sangane nu avu nimic împotrivă să li se astâmpere setea.

Fetele îngenuncheară în faţa invitaţilor, înclinându-şi capetele şi ferindu-şi timid ochii. Chicotind ca răspuns la privirile cunoscătoare şi la remarcile mucalite ale bărbaţilor, le ofereau urcioarele pline cu bere, iar apoi se retrăgeau

legănându-şi şoldurile pentru ca fustele să li se răsucească în sus pe picioare, iar de sub acestea se iveau provocator fese tinere şi obraznice.

Urcioarele cu bere erau atât de grele încât era nevoie ca invitaţii să-şi folosească ambele mâini pentru a le ridica, iar după ce le coborau, pe buza de sus le rămâneau mustăţi albe şi groase. Şi le lingeau zgomotos, iar râsetele deveniseră mai relaxate şi mai sincere.

După ce goliră urcioarele de bere, Sangane Dinizulu se ridică în faţa lor şi ţinu un scurt discurs de bun venit. Apoi se grupară din nou şi o porniră în sus pe coastă, dar de această dată zuluşii alergau umăr la umăr cu cei din triburile Ovambo şi Xhosa. Moses Gama nu crezuse că se va întâmpla asta vreodată. Era un început, se gândi, un început bun, dar mai rămâneau de făcut o serie de eforturi la fel de mari precum culmile munţilor Drakensberg care se înălţau în faţa lor din depărtarea albastră când ajunseră în vârful coastei.

Sangane Dinizulu grăbise pasul în timp ce urcau panta, deşi avea vârsta de şaptezeci de ani, iar acum conducea grupul de oameni şi de animale înspre kraalul său. Era aşezat pe o pantă plină de iarbă deasupra râului. Colibele numeroaselor sale soţii erau aşezate într-un cerc, nişte stupi din stuf, fiecare cu câte o intrare atât de joasă încât trebuia să te apleci ca să intri. În centrul cercului se găsea coliba bătrânului. Şi acesta era tot un stup perfect, dar mult mai mare decât celelalte, iar stuful fusese împletit în modele complexe. Era casa uneia dintre căpeteniile tribului Zulu, un fiu al cerurilor.

Pe panta plină de iarbă se strânseseră o mulţime de oameni, o mie sau chiar mai mulţi dintre cei mai importanţi bărbaţi ai tribului împreună cu toate soţiile lor venerabile. Mulţi dintre ei călătoriseră zile întregi pentru a fi aici şi stăteau aşezaţi în grupuri pe pantă în jos, fiecare căpetenie fiind înconjurată de suita sa.

Când grupul mirelui ajunse pe creastă, aceştia se ridicară

ca un singur om, strigându-le urări de bun venit şi bătând în scuturi, iar Sang a ne Dinizulu îi conduse până la intrarea în kraal unde se opri şi îşi deschise braţele pentru a se face tăcere. Invitaţii se aşezară din nou confortabil în iarbă. Numai căpeteniile luară loc pe taburetele sculptate şi, în timp ce tinerele fete împărţeau urcioarele de bere, Sangane Dinizulu îşi începu oraţia.

Mai întâi relată istoria tribului şi în special pe aceea a clanului Dinizulu. Enumeră bătăliile glorioase pe care le purtaseră şi faptele curajoase ale strămoşilor săi. Acestea erau numeroase şi avu nevoie de mult timp, dar oaspeţii erau mulţumiţi pentru că urcioarele negre de bere erau reumplute la fel de repede cum erau golite şi, deşi cei bătrâni cunoşteau istoria tribului la fel de îndeaproape ca Sangane Dinizulu, simţeau o mare satisfacţie, ca şi cum ar fi reprezentat o ancoră în marea neliniştită a vieţii. Atât timp cât istoria şi obiceiurile persistau, tribul era în siguranţă.

În cele din urmă Sangane Dinizulu termină şi cu o voce care era răguşită şi guturală rosti:

— Printre voi se află şi aceia care au pus la îndoială înţelepciunea unei fiice din tribul Zulu care a luat hotărârea de a se mărita cu un bărbat din alt trib. Respect aceste păreri pentru că şi eu însumi am fost ros de îndoieli şi am meditat serios şi îndelung la acest lucru.

Cei mai bătrâni din congregaţie clătinară din cap, iar înspre grupul mirelui fură aruncate câteva priviri ostile, dar Sangane Dinizulu continuă:

— Am avut aceleaşi îndoieli când fiica mea mi-a cerut permisiunea să plece din coliba mamei sale şi să meargă în *goldi*, locul aurului, ca să lucreze în marele spital din Baragwanath. Acum sunt convins că acţiunile ei au fost potrivite şi corecte. Este o fiică de care un tată bătrân poate să fie mândru. Este o femeie a viitorului.

Îşi privi semenii calm şi hotărât, observând îndoielile din ochii lor, dar ignorându-le.

— Bărbatul care îi va fi soţ nu face parte din tribul Zulu – dar este de asemenea un om al viitorului. Cei mai mulţi dintre voi aţi auzit de el. Îl ştiţi ca fiind un om al forţei şi al puterii. Sunt convins că dându-i-o pe fiica mea de soţie fac ceea ce trebuie – pentru fiica mea şi pentru trib.

Când bătrânul se aşează în scaunul său, ceilalţi rămaseră tăcuţi, serioşi şi retraşi, privind stingheriţi înspre mire, care şedea în fruntea alaiului său.

Moses Gama se ridică în picioare şi urcă panta ca să îi poată privi pe toţi. Silueta îi era profilată pe fondul albastru al cerului, înălţimea îi ieşea în evidenţă, iar blana regală de leopard îi sublinia descendenţa.

— O, oameni ai tribului Zulu, vă salut! Vocea aceea profundă care-ţi dădea fiori ajunse la fiecare dintre ei, răspândindu-se limpede în liniştea înconjurătoare, iar ceilalţi începură să se agite şi să murmure surprinşi când îşi dădură seama că vorbea fluent limba zulusă. Am venit să iau de soţie pe una dintre cele mai frumoase fiice a tribului vostru, dar ca parte din plata pentru nuntă vă aduc un vis şi o promisiune, începu el, iar ceilalţi îl ascultară atenţi, dar nedumeriţi.

Atmosfera se schimbă pe măsură ce le descria viziunea sa, o unificare a triburilor şi o desprindere de sub dominaţia albilor sub care se aflau de trei sute de ani. Bătrânii deveneau din ce în ce mai neliniştiţi ascultându-l, scuturau din cap şi schimbau priviri supărate, unii bodogăneau cu voce tare, o lipsă de politeţe neobişnuită faţă de un oaspete important, dar ceea ce sugera era o distrugere a vechilor tradiţii, o negare a obiceiurilor şi a rânduielilor societăţii care ţinuseră laolaltă mecanismele vieţii lor. În schimb le oferea ceva bizar care nu fusese probat, o lume întoarsă cu susul în jos, un haos în care vechile valori şi cutume erau înlăturate fără a avea cu ce să fie înlocuite cu excepţia unor cuvinte îndrăzneţe – şi, ca tuturor bătrânilor, le era frică de schimbare.

Cu cei tineri era altfel. Aceştia ascultară şi cuvintele lui îi

încălziră precum flăcările unui foc de tabără într-o noapte îngheţată de iarnă. Unul dintre ei ascultă cu mai multă atenţie decât ceilalţi. Joseph Dinizulu nu avea încă paisprezece ani, dar sângele măreţului Chaka îi curgea prin vine şi îi ajungea la inimă. Aceste cuvinte, ciudate la început, îi răsunau în minte precum una dintre vechile incantaţii de luptă, iar respiraţia i se acceleră văzând că se apropie sfârşitul discursului de nuntă a lui Moses Gama.

— Aşa că, oameni ai tribului Zulu, am venit să vă înapoiez pământurile taţilor voştri. Am venit să vă ofer promisiunea că un om negru va conduce cândva din nou Africa şi la fel de sigur cum sunt că soarele va răsări mâine, vă spun că viitorul ne aparţine.

Dintr-odată Joseph Dinizulu simţi chemarea destinului.

— Un negru va conduce Africa.

Pentru Joseph Dinizulu ca şi pentru mulţi alţii care se aflaseră acolo în acea zi, lumea nu avea să mai fie vreodată la fel.

Victoria Dinizulu aştepta în coliba mamei ei. Era aşezată pe podeaua de pământ, pe o pătură făcută din blana iepurilor de stâncă. Purta veşmântul tradiţional al unei mirese zuluse. Broderiile de mărgele fuseseră făcute de mama şi de surorile ei, elaborate şi frumoase, fiecare model purtând un mesaj ascuns. Avea fâşii de broderie colorată în jurul încheieturilor şi al gleznelor, coliere din mărgele, chiar şi fusta scurtă făcută din fâşii de piele era traversată de broderii, şnururi din mărgele erau împletite în părul ei şi lăsate să cadă până în dreptul taliei. Printr-un singur aspect se diferenţia costumul ei de cel tradiţional al unei mirese zuluse: sânii îi erau acoperiţi, aşa cum fuseseră încă de când ajunsese la pubertate şi fusese botezată de Biserica Anglicană. Purta o bluză de mătase cu dungi în culori vii, întregind astfel costumul ei.

În timp ce stătea în mijlocul colibei, asculta cu încordare vocea mirelui care se auzea de afară. Se auzea limpede,

dar trebuia totuşi să le facă să tacă pe celelalte fete atunci când acestea şuşoteau sau chicoteau. Fiecare cuvânt o străpungea cu forţa unei săgeţi şi simţi că dragostea şi sentimentul datoriei faţă de omul care le rostea atât de bine ameninţau să o sufoce. Interiorul colibei era întunecat precum cel al unei catedrale, neexistând ferestre, iar aerul era greu de fumul care se desprindea alene din focul de lemne din mijloc, ridicându-se către gaura mică din tavanul în formă de cupolă. Atmosfera de catedrală accentua starea ei de pioşenie, iar când vocea lui Moses Gama se stinse, tăcerea păru să îi pătrundă în inimă. Nu urmară nici ovaţii, nici strigăte aprobatoare. Bărbaţii tribului Zulu rămaseră tăcuţi şi tulburaţi de cuvintele sale. O tulburare pe care Victoria putea să o simtă pătrunzând chiar până în colibă.

— E timpul, şopti mama ei şi o ridică în picioare. Mergi cu Dumnezeu, şopti ea, căci mama ei era creştină şi o botezase şi pe ea în aceeaşi religie. Să îi fii soţie bună acestui bărbat, o sfătui ea şi o conduse afară din colibă.

Victoria ieşi în lumina orbitoare a soarelui. Acesta era momentul pe care îl aşteptaseră oaspeţii, iar când văzură cât de frumoasă este începură să mugească precum taurii şi să lovească în scuturi. Tatăl ei veni să o întâmpine şi o conduse spre scaunul din abanos sculptat aflat la intrarea kraalului, pentru a putea începe ceremonia *cimeza*.

Cimeza era ceremonia „închiderii ochilor”, Victoria stând cu ochii strâns închişi în timp ce reprezentanţii diferitelor clanuri treceau prin faţa ei pe rând pentru a-şi oferi darurile. Abia la sfârşit i se permise Victoriei să deschidă ochii şi să îşi exprime încântarea faţă de generozitatea oaspeţilor. Erau oale, şi păturи, şi ornamente, ţesături încântătoare şi plicuri cu bani.

Perspicace, bătrânul Sangane socoti valoarea fiecărui dar în timp ce stătea în spatele scaunului Victoriei, iar în momentul în care îi dădu fiului său semnalul să înceapă ospăţul rânjea cu satisfacţie. Pregătise doisprezece juncani graşi pentru a fi sacrificaţi, un gest care îl făcea să fie chiar

mai generos decât cei care aduseseră daruri, era însă un om important, capul unui clan nobil. Războinicii aleşi să sacrifice juncanii veniră în faţă, iar mugetele jalnice ale morţii şi mirosul de sânge fură în curând înlocuite de miresmele care veneau de la focurile care împrăştiau un fum albăstrui peste dealuri. În urma unui gest făcut de bătrânul Sangane, Moses Gama urcă în grabă panta până la intrarea kraalului, iar Victoria se ridică pentru a-l întâmpina. Rămaseră faţă în faţă şi, încă o dată, se aşternu tăcerea. Oaspeţii erau copleşiţi de imaginea acestui cuplu, mirele atât de înalt şi de impunător, mireasa atât de frumoasă şi nubilă.

Involuntar se aplecară în faţă când Victoria îşi desprinse şiragul de mărgele din jurul taliei. Acesta era simbolul virginităţii ei, iar ea îngenunche înaintea lui Moses şi, ţinând mărgelele în căuşul palmelor, într-un gest formal şi politicos, i le oferi. Când el o acceptă pe ea şi darul ei, un strigăt puternic răsună printre oaspeţi. Căsătoria se înfăptuise, Moses Gama era în sfârşit soţul şi stăpânul ei.

Acum oamenii puteau să înceapă festinul şi băutul cu inima uşoară, bucăţile de carne roşie fură aruncate pe cărbuni şi servite abia rumenite, în timp ce urcioarele cu bere treceau din mână în mână, iar fetele tinere coborau panta unduindu-se cu noi urcioare purtate pe cap.

Deodată se iscă agitaţie şi un grup de războinici cu panaşuri urcă fulgerător panta înspre locul unde Victoria era aşezată la intrarea în kraal. Erau fraţii ei buni, fraţii vitregi şi nepoţii ei, chiar şi Joseph Dinizulu se găsea printre ei, cu toţii scoţând strigăte de război în timp ce veneau pentru a-şi salva sora din mâinile acestui străin care avea să o ia din mijlocul lor.

Dar Bivolii erau pregătiţi şi, sub conducerea lui Hendrick, cu beţele vâjâind şi şuierând în aer, se grăbiră să împiedice răpirea. Femeile se tânguiră şi se jeliră, beţele de luptă plesniră şi loviră carnea, iar luptătorii urlau şi se încercuiau şi se aruncau unii asupra altora ridicând o perdea fină de

praf.

Acesta era motivul pentru care orice armă de metal era interzisă la ceremonie, pentru că lupta, la început mai mult în joacă, se încinse în curând şi sângele începu să curgă şi oasele să pocnească până când răpitorii să fie alungaţi. Sângerarea fu oprită cu un pumn de ţărână aruncat pe rană şi, atât învingătorii, cât şi învinşii, fură răzbiţi de sete şi strigară la fete să aducă mai multă bere. Zumzetul se stinse doar pentru câteva minute, pentru a fi reluat aproape de îndată când, din vârful pantei, se auzi torsul motoarelor unor maşini.

Copiii alergară în sus şi începură să bată din palme şi să cânte în timp ce două maşini mari îşi făceau apariţia de după culme, înaintând încet, hurducându-se pe drumul denivelat care ducea la kraal.

În primul vehicul se afla o femeie albă, grasă, cu o faţă roşie la fel de ridată ca aceea a unui buldog, purtând o pălărie demodată cu boruri largi, de dedesubtul căreia ieşeau la iveală şuviţe gri dezordonate.

— Cine e? vru Moses să ştie.

— Anna, Lady Courtney, exclamă Victoria. Ea a fost cea care m-a încurajat să mă rup de casă şi să ies în lume.

Instinctiv, Victoria fugi în întâmpinarea maşinii, iar când Lady Courtney coborî greoi, o îmbrăţişă.

— Ei bine, copila mea, deci te-ai întors la noi. Accentul lui Lady Courtney era încă pronunţat, deşi trăise timp de treizeci şi cinci de ani în Africa.

— Nu pentru mult timp. Victoria râse, iar Lady Courtney o privi afectuos. Pe vremuri fata fusese servitoare în conacul ei, până când frumuseţea şi inteligenţa ei o convinseseră pe Lady Courtney că era prea bună pentru o astfel de muncă.

— Şi unde e bărbatul care ni te ia? întrebă ea, iar Victoria o apucă de mână.

— Va trebui mai întâi să îl salutaţi pe tatăl meu şi abia apoi vă voi face cunoştinţă cu soţul meu.

Din cea de-a doua maşină coborî un cuplu între două

vârste care fu întâmpinat cu entuziasm de mulţimea care se strânsese în jurul lor. Bărbatul era înalt şi spilcuit, având ţinuta unui soldat. Era bronzat şi avea privirea atotcuprinzătoare a unui om obişnuit cu traiul în aer liber. Îşi răsuci mustaţa şi îşi luă soţia de braţ. Era aproape la fel de înaltă şi chiar mai slabă şi, în ciuda şuviţelor de păr grizonant, era încă o femeie neobişnuit de frumoasă.

Sangane Dinizulu veni să-i întâmpine.

— Te salut, Jamela!

Caracterul ceremonios fu întrucâtva atenuat de zâmbetul vesel de bun venit, iar colonelul Mark Anders îi răspunse într-o zulusă perfect fluidă.

— Te salut, bătrâne. Cuvântul desemna respectul. Fie ca toate vitele şi nevestele tale să fie grase şi sănătoase.

Sangane se întoarse către soţia acestuia, Storm, care era fiica bătrânului general Sean Courtney.

— Te salut, *Nkosikazi*[30], prezenţa ta face cinste kraalului meu.

Legătura dintre cele două familii avea tăria oţelului. Îşi avea rădăcinile în secolul trecut şi fusese pusă la încercare de mii de ori.

— O, Sangane, sunt atât de fericită pentru tine şi pentru Victoria. Storm se desprinse de soţul său şi fugi să o îmbrăţişeze pe fată. Îţi doresc numai bucurie şi mulţi fii de nădejde, îi spuse ea, iar Victoria răspunse:

— Vă datorez dumneavoastră şi familiei dumneavoastră atât de multe, *Nkosikazi*. Nu voi putea niciodată să mă revanşez.

— Nici să nu încerci, îi spuse Storm cu o severitate prefăcută. Mă simt ca şi cum propria fiică s-ar căsători astăzi. Fă-ne cunoştinţă cu soţul tău, Vicky.

Moses Gama se apropie, iar când Storm îl salută în zulusă, acesta răspunse cu gravitate în engleză.

— Ce mai faceţi, doamnă Anders? Victoria mi-a vorbit

[30] Doamnă, în dialectul zulus în original, apelativ adresat femeilor măritate (n.tr.).

adesea despre dumneavoastră şi despre familia dumneavoastră. Iar când se întoarse către Mark Anders îi întinse mâna. Ce mai faceţi, domnule colonel? întrebă Moses şi un zâmbet uşor ironic îi înflori pe buze când văzu că omul din faţa sa ezită un moment înainte să îi apuce mâna.

Era neobişnuit pentru bărbaţii de culori diferite să se salute astfel şi, în ciuda fluenţei cu care vorbea limba şi a pretinsei lui afecţiuni pentru poporul zulus, Moses îşi dădu seama cu cine avea de-a face.

Colonelul Mark Anders era un om dintr-o altă epocă, un fiu al reginei Victoria, un soldat care luptase în două războaie mondiale, iar acum era administratorul Parcului Naţional Chaka's Gate pe care îl salvase din mâna braconierilor şi a prădătorilor prin devotament şi printr-o voinţă inflexibilă, transformându-l în cel mai apreciat sanctuar al vieţii sălbatice din Africa. Iubea animalele sălbatice din Africa cu o dragoste paternă, protejându-le şi preţuindu-le, iar atitudinea sa faţă de triburile negre, în special faţă de zuluşi, era aceeaşi, paternă şi condescendentă, doar că ceva mai puţin intensă. Conform acestei descrieri era duşmanul de moarte al lui Moses Gama, iar când se priviră în ochi, simţiră amândoi acelaşi lucru.

— Am auzit răgetul leului din depărtări, spuse Mark Anders în zulusă. Acum întâlnesc fiara faţă în faţă.

— Şi eu am auzit de dumneavoastră, domnule colonel, răspunse Moses, vorbind apăsat în engleză.

— Victoria este o fire simţitoare, zise Mark Anders insistând să vorbească în zulusă. Sperăm cu toţii că nu o vei iniţia în practicile tale necruţătoare.

— Va fi o soţie supusă, replică Moses în engleză. Va face ce îi voi cere, nu am dubii.

Storm urmărise schimbul de replici, simţind ostilitatea dintre cei doi bărbaţi, iar acum interveni subtil.

— Dacă eşti pregătit, Moses, putem să plecăm cu toţii

către Theuniskraal pentru ceremonie.

Victoria şi mama ei insistaseră să se oficieze o ceremonie creştină care să dubleze nunta tribală. Sangane şi majoritatea celorlalţi oaspeţi care erau păgâni sau urmau cultul strămoşilor rămaseră la kraal, în timp ce alaiul restrâns se înghesui în cele două maşini.

La Theuniskraal îşi avea casa Lady Anna Courtney şi fusese reşedinţa iniţială a familiei Courtney. Se afla la poalele culmii Ladyburg, înconjurat de pajişti bogate şi de grădini lăsate să se dezvolte liber, cu palmieri, bougainvillea, oţetari galbeni şi alţi arbuşti ornamentali. Era un labirint de clădiri vechi, cu stiluri arhitecturale îmbinate bizar, iar dincolo de grădini se întindeau câmpuri nesfârşite de trestie-de-zahăr, care se înclinau şi se unduiau în bătaia vântului precum valurile oceanului.

Alaiul intră în casă pentru a se schimba în haine mai potrivite pentru cea de-a doua ceremonie decât blănurile, broderiile de mărgele şi penele, în timp ce Lady Anna şi cuplul plecară să-l întâmpine pe preotul anglican în cortul ridicat pe peluza din faţă.

O jumătate de oră mai târziu, când mirele şi însoţitorii săi ieşiră pe peluză, erau îmbrăcaţi în costume de zi negre, iar fratele mai mare al Victoriei, care numai cu câteva ore mai devreme ţopăise şi se învârtise în dansul *giya*, purta acum o cravată de avocat cu un impecabil nod Windsor şi ochelari de soare precum cei purtaţi de aviatori pentru a se proteja de lumina puternică reflectată în pereţii albi de la Theuniskraal, discutând afabil cu familia Courtney în timp ce aşteptau mireasa.

Mama Victoriei purta unul dintre caftanele mai vechi ale lui Lady Courtney, cele două doamne având constituţii apropiate, iar acum degusta mâncărurile întinse pe lunga masă demontabilă care fusese aşezată în cort. Separaţi puţin de restul grupului se aflau colonelul Mark Anders şi preotul anglican; aparţinând aceleiaşi generaţii, ambii percepeau ceremonia ca pe ceva neliniştitor şi nefiresc.

Fusese nevoie de toată puterea de convingere a lui Storm pentru a-l convinge pe preot să o oficieze, iar acesta acceptase numai cu condiţia ca nunta să nu se ţină în biserica din sat, unde enoriaşii să-i conservatori, cu toţii albi, ar fi putut să se simtă ofensaţi.

— Să fiu eu al naibii dacă nu ne era cu mult mai bine pe vremuri, când fiecare îşi ştia locul şi nu încerca să-i maimuţărească pe cei superiori, bolborosi Mark Anders, iar preotul încuviinţă din cap. N-are rost să ne căutăm necazuri...

Se întrerupse când Victoria ieşi pe veranda largă. Storm Anders o ajutase să-şi aleagă rochia lungă de satin şi coroniţa de trandafiri care îi susţinea vălul lung. Contrastul dintre albul rochiei, roşul trandafirilor şi pielea ei neagră şi strălucitoare era izbitor, iar bucuria ei era molipsitoare. Chiar şi Mark Anders uită pentru moment de presimţirile sale, în timp ce Lady Courtney începu primele acorduri ale marşului nupţial.

În kraalul tatălui ei, familia Victoriei construise o nouă colibă foarte frumoasă pentru noaptea nunţii. Fraţii ei tăiaseră ramurile tinere şi trunchiurile pentru stâlpul central şi împletiseră nuielele verzi şi fără frunze sub forma unui stup. Apoi mama şi surorile sale îl acoperiseră cu stuf, alegând cu grijă iarba înaltă şi legând mănunchiurile uscate în cadrul nuielelor, înfăşurându-le, aranjându-le şi împletindu-le până când structura finală era fină şi simetrică şi firele de iarbă străluceau ca alama şlefuită.

Tot ce se găsea în colibă era nou, de la vasul cu trei picioare până la lampă şi pături, sau minunata cuvertură din piei de iepure de stâncă şi de maimuţă, care era cadou de la surorile Victoriei, tăbăcite şi cusute cu dragoste, o adevărată operă de artă.

La focul din centrul colibei, Victoria pregătea singură prima masă pentru soţul ei, în timp ce asculta râsetele zgomotoase ale oaspeţilor afară în noapte. Berea de mei

era slabă. Totuşi, femeile pregătiseră sute de litri şi invitaţii băuseră încontinuu de dimineaţă.

Auzi alaiul mirelui apropiindu-se de colibă. Căutau şi îi dădeau sfaturi cu voce tare, rosteau strigăte de încurajare şi îndemnuri grosolane despre cum să-şi îndeplinească responsabilităţile, după care Moses Gama se aplecă şi intră. Se îndreptă şi rămase lângă ea în picioare, atingând uşor cu capul acoperişul curbat, iar afară vocile tovarăşilor să i se auzeau din ce în ce mai puţin pe măsură ce se îndepărtau.

Încă în genunchi, Victoria se sprijinea pe călcâie şi se uita în sus la el. Îşi dăduse jos hainele occidentale şi purta pentru ultima dată fusta scurtă de fecioară brodată cu mărgele. În lumina slabă şi arămie a focului, trupul ei gol avea aspectul întunecat al chihlimbarului vechi.

— Eşti foarte frumoasă, zise, căci ea era întruchiparea adevăratei feminităţi Nguni. Veni înspre ea, îi luă mâinile într-ale lui şi o ridică în picioare.

— Ţi-am pregătit de mâncare, şopti emoţionată.

— Avem timp mai târziu să mâncăm.

O conduse spre cuvertura întinsă pe jos, iar ea rămase supusă în timp ce îi desfăcea cordonul şorţului, după care o luă în braţe şi o aşeză pe patul din blană moale.

Fată fiind, se jucase cu băieţii printre malurile acoperite cu stuf ale iazului şi în savana deschisă şi ierboasă unde se ducea cu fetele ca să adune surcele de foc, cât mai aproape de locul unde se aflau turmele de vaci. Aceste jocuri ale atingerilor şi cercetărilor, ale frecărilor şi mângâierilor, până la actul interzis al intromisiunii, erau tolerate de obiceiurile tribale şi privite aprobator de cei bătrâni, dar niciunul dintre acestea nu o pregătiseră în totalitate pentru puterea şi iscusinţa acestui bărbat sau pentru frumuseţea lui absolută. Intrase adânc în trupul ei şi îi atinsese sufletul astfel că mult mai târziu în noapte se agăţă de el şi îi şopti:

— Acum îţi sunt mai mult decât soţie, sunt sclava ta până la sfârşitul zilelor mele.

În zori fericirea îi dispăru şi, deşi chipul rotund ca o lună îi rămase senin, simţi că i se rupe sufletul când el îi spuse:

— Nu mai avem decât o noapte de petrecut împreună – în drum spre Johannesburg. Apoi voi fi nevoit să te părăsesc.

— Pentru cât timp? întrebă ea.

— Până când îmi voi termina treaba, îi răspunse, iar apoi expresia i se îmblânzi şi îi mângâie faţa. Ştiai că aşa va fi. Te-am avertizat că atunci când te vei căsători cu mine, te vei căsători cu lupta.

— M-ai avertizat, încuviinţă ea şoptind înecându-se de emoţie. Dar nu aş fi crezut că voi simţi o asemenea agonie la plecarea ta.

În dimineaţa următoare se treziră devreme. Moses achiziţionase un Buick la mâna a doua, îndeajuns de vechi şi de neîngrijit încât să nu trezească interesul sau invidia nimănui, dar unul dintre experţii mecanici ai lui Hendrick Tabaka îi reparase motorul şi îi întărise suspensia, neatingându-se de exterior. Aveau să se întoarcă la Johannesburg în această maşină.

Deşi soarele nu răsărise încă, întreg kraalul era în picioare şi surorile Victoriei le pregătiseră micul dejun. După ce mâncară urmă partea grea de a-şi lua rămas-bun de la familie. Îngenunche în faţa tatălui ei.

— Mergi în pace, fata mea, îi spuse blajin. Ne vom gândi adesea la tine. Să-ţi aduci fiii să ne viziteze.

Mama Victoriei vărsa lacrimi şi bocea ca după o înmormântare, nu o nuntă, iar Victoria nu o putu linişti în ciuda faptului că o îmbrăţişase şi o încredinţase de dragostea şi recunoştinţa ei, până când celelalte fiice nu o luară de acolo.

Apoi urmară toate mamele ei vitrege şi fraţii, şi surorile vitrege, şi unchii, mătuşile şi verii care veniseră din cele mai îndepărtate colţuri ale Zululandului. Victoria trebui să îşi ia rămas-bun de la fiecare dintre ei, deşi unele despărţiri

erau mai dureroase decât altele. Una dintre aceste situaţii era aceea de a-şi lua la revedere de la Joseph Dinizulu, preferatul ei dintre toate rudele. Deşi îi era frate vitreg şi cu şapte ani mai mic decât ea, între ei existase mereu o legătură deosebită. Cei doi erau cei mai inteligenţi şi mai talentaţi din generaţia familiei şi pentru că Joseph locuise la Drake’s Farm cu unul dintre fraţii cei mari, putuseră să îşi continue relaţia de prietenie.

Cu toate acestea, Joseph nu avea să se mai întoarcă la Witwatersrand. Trecuse examenul de intrare şi fusese acceptat la Waterford, această şcoală multirasială de elită, în Swaziland, şi Anna, Lady Courtney, îi va plăti taxele şcolare. În mod ironic, era aceeaşi şcoală la care îşi trimisese fiii şi Hendrick Tabaka, pe Wellington şi pe Raleigh. Exista şansa ca rivalitatea dintre ei să crească.

— Promite-mi că o să munceşti din greu, Joseph, îi spuse Vicky. Învăţatul îl face pe om puternic.

— Voi fi puternic, o asigură Joseph. Exaltarea pe care discursul lui Moses Gama o trezise în el persista încă. Pot să vin să vă vizitez pe tine şi pe soţul tău, Vicky? Este un bărbat, felul de bărbat cum aş vrea să fiu şi eu într-o bună zi.

Vicky îi povesti lui Moses ce îi spusese băiatul. Erau singuri în Buickul cel vechi, cadourile de nuntă şi zestrea lui Vicky umpleau tot portbagajul şi erau aruncate grămadă şi pe bancheta din spate, părăsind acest minunat amfiteatru litoral al provinciei Natal, urcând pe marginea lanţului muntos Drakensberg până pe veldul înalt din Transvaal.

— Copiii reprezintă viitorul, încuviinţă Moses, privind atent serpentina albastră ce străbătea panta, pe lângă dealul înverzit Majuba unde burii îi învinseseră pe britanici în prima din multele bătălii dintre ei. Nu ne mai putem pune speranţele în bătrâni. I-ai văzut la nuntă, cum dădeau din copite şi se împotriveau asemenea boilor neîmblânziţi când am încercat să le arăt calea – dar copiii, ah, copiii! zâmbi. Sunt ca nişte coli de hârtie noi şi imaculate. Poţi scrie ce

doreşti pe ele. Bătrânii sunt tari ca piatra şi impenetrabili, dar copiii sunt ca lutul, un lut dornic de a începăpea pe mâinile olarului pentru a-i da formă. Ridică o mână. Era lungă şi frumoasă, mâna unui chirurg sau a unui artist, iar palma avea o nuanţă delicată de rozaliu, era fină şi nebătătorită de muncă. Copiilor le lipseşte simţul moralităţii, sunt neînfricaţi şi nu se gândesc la moarte. Toate acestea le dobândesc mai târziu prin învăţăturile bătrânilor. Devin nişte soldaţii ideali pentru că nu pun nimic la îndoială şi nu au nevoie de putere fizică mare pentru a apăsa pe trăgaci. Dacă duşmanul îi pune la pământ, devin martirii perfecţi. Cadavrul însângerat al unui copil stârneşte oroarea şi regretul chiar şi în cea mai împietrită inimă. Da, copiii sunt cheia noastră către viitor. Iisus al tău ştia asta când a spus: „Lăsaţi copiii să vină la mine”.

Victoria se întoarse în scaunul de piele al Buickului şi îl privi cu atenţie.

— Cuvintele tale sunt crude şi blasfemiatoare, şopti ea, prinsă între dragostea pentru el şi respingerea instinctivă a ceea ce tocmai spusese.

— Şi totuşi, reacţia ta demonstrează adevărul spuselor mele, zise el.

— Dar... se opri, neîndrăznind să întrebe şi temându-se să audă răspunsul său. Dar sugerezi să ne folosim copiii... Se întrerupse şi îi veni în minte imaginea secţiei de pediatrie a spitalului. Petrecuse cele mai fericite luni ale pregătirii ei printre cei mici. Sugerezi că vei folosi copiii în primele rânduri ale luptei – ca soldaţi?

— Dacă un copil nu poate creşte ca un om liber, atunci ar putea la fel de bine să moară copil, zise Moses Gama. Victoria, m-ai mai auzit spunând asta şi înainte. A venit timpul să înveţi să şi crezi lucrul acesta. Nu e nimic din ce n-aş face, niciun preţ pe care nu l-aş plăti pentru a obţine victoria. Dacă e să văd o mie de copii mici morţi pentru ca alţii o sută de mii să trăiască şi să ajungă oameni liberi, atunci pentru mine târgul este unul corect.

Atunci, pentru prima dată în viaţa ei, Victoriei Dinizulu îi fu cu adevărat teamă.

În noaptea aceea rămaseră acasă la Hendrick Tabaka din Drake’s Farm şi numai cu mult după miezul nopţii se putură retrage în micul dormitor care le fusese pregătit, căci fuseseră mulţi cei care doriseră să se întâlnească acolo cu Moses, bărbaţi din organizaţia Bivolii şi din sindicatul minerilor, un trimis al consiliului ANC-ului şi vreo doisprezece petiţionari şi solicitanţi care veniseră încet asemenea şacalilor lângă leu când se răspândise vestea că Moses Gama se întorsese.

Victoria fusese prezentă la toate aceste întâlniri, deşi nu vorbise deloc şi stătuse tăcută în colţul camerei. La început bărbaţii fură surprinşi şi uimiţi şi îi aruncau priviri furişe, şovăind să intre pentru a-şi rezolva afacerile până când Moses nu-i împingea de la spate. Niciunul dintre ei nu era obişnuit ca femeile să fie prezente când se discutau probleme serioase. Cu toate acestea niciunul dintre ei nu putu să protesteze, până când trimisul ANC-ului intră în cameră. Investit cu toată puterea de către consiliul pe care îl reprezenta, fu primul care vorbi despre prezenţa Victoriei.

— În încăpere se află o femeie, zise.

— Da, încuviinţă Moses. Dar nu o femeie oarecare, ci soţia mea.

— Nu se cuvine, spuse curierul. Nu acesta este obiceiul. Asta e treaba bărbaţilor.

— Scopul şi intenţiile noastre sunt acelea de a răsturna şi distruge vechile obiceiuri pentru a clădi altele noi. Pentru a reuşi vom avea nevoie de ajutorul tuturor oamenilor noştri. Nu doar de cel al bărbaţilor, dar şi de cel al femeilor şi copiilor.

Se aşternu un moment lung de tăcere în timp ce curierul se fâstâcea sub privirea neînduplecată şi întunecată a lui Moses.

— Femeia poate să rămână, capitulă în cele din urmă.

— Da, clătină Moses din cap. Soţia mea va rămâne.

Mai târziu, în întunericul dormitorului lor, în patul îngust de o singură persoană, Victoria se cuibări în braţele lui, lipindu-şi rotunjimile trupului ei sculptural de el şi îi spuse:

— Mi-ai făcut o mare onoare lăsându-mă să iau parte la lupta ta. Asemenea copiilor, vreau să fiu un soldat. M-am gândit la asta şi mi-am dat seama ce pot face.

— Spune-mi, o pofti el.

— Femeile. Pot organiza femeile. Pot să încep cu asistentele de la spital, apoi cu celelalte femei – toate femeile. Trebuie să ne aducem contribuţia la această luptă alături de bărbaţi.

O cuprinse în braţe.

— Eşti o leoaică, zise. O frumoasă leoaică zulusă.

— Simt cum îţi bate inima şi inima mea bate în exact acelaşi ritm.

De dimineaţa Moses o conduse până la clinică. Rămase la capătul scărilor şi nu intra în clădire. Îndepărtându-se, se uita după ea în oglinda retrovizoare, iar ea stătea încă acolo când el coti şi intră în trafic, îndreptându-se spre Johannesburg şi suburbia Rivonia.

Fusese printre primii care ajunseseră în acea dimineaţă la Puck’s Hill pentru a lua parte la şedinţa de consiliu la care curierul îl convocase cu o seară înainte.

Marcus Archer îl întâmpină pe Moses pe verandă şi surâse caustic.

— Se spune că un bărbat nu este întreg până nu se căsătoreşte-şi doar atunci devine împlinit.

La masa lungă din bucătăria pe care o folosiseră întotdeauna ca sală de şedinţe stăteau deja doi bărbaţi. Erau amândoi albi.

Bram Fischer era urmaşul unei familii eminente de afrikaanderi, iar tatăl său fusese judecător-şef în Statul Liber Orange. Deşi era expert în legea minelor şi avocat în baroul din Johannesburg, fusese de asemenea şi membru al Partidului Comunist, iar acum era membru ANC şi în ultima vreme se specializase în apărarea celor acuzaţi sub

prevederile legilor rasiale pe care guvernul naţionalist le adoptase începând cu 1948. Deşi era un om erudit şi fermecător cu o preocupare reală pentru semenii lui de toate rasele, Moses era prudent în prezenţa lui. Credea cu sfinţenie în eventualitatea unui triumf miraculos al binelui asupra răului şi se opunea cu tărie constituirii *Umkhonto we Sizwe*, ramura militară a ANC-ului. Influenţa lui pacifistă asupra restului Congresului stătea în calea aspiraţiilor lui Moses.

Celălalt bărbat alb era Joe Cicero, un imigrant lituanian. Moses putea să ghicească de ce venise în Africa – şi cine îl trimisese. Era un vultur, la fel de feroce ca şi Moses, şi un aliat când se aducea în discuţie nevoia de acţiune directă sau chiar violentă. Moses se duse să se aşeze lângă el, la capătul celălalt al mesei, vizavi de Fischer. În această zi va avea nevoie de sprijinul lui Joe Cicero.

Marcus Archer, căruia îi plăcea mult să gătească, îi puse în faţă o farfurie plină cu rinichi condimentaţi şi *oeufs ranchero*, dar înainte ca Moses să-şi termine micul dejun ceilalţi începură să sosească. Nelson Mandela şi aliatul lui credincios, Tambo, sosiră împreună, urmaţi de Walter Sisulu, de Mbeki şi de ceilalţi până când masa se umplu şi deveni o debandadă de hârtii şi farfurii murdare, de ceşti de cafea şi scrumiere pline de chiştoace strivite.

Aerul era îmbâcsit de la fumul de ţigară şi de la aromele mâncării lui Marcus, iar discuţia fu serioasă, încercând să decidă şi să cadă de acord în legătură cu obiectivele exacte ale campaniei de nesupunere civică.

— Trebuie să suscităm conştiinţa poporului nostru, să-i scoatem din această acceptare tâmpă a opresiunii.

Mandela făcu prima propunere şi Moses, din celălalt capăt, se aplecă în faţă.

— Mai important, trebuie să trezim conştiinţa restului lumii, pentru că din această direcţie va veni salvarea noastră ultimă.

— Poporul nostru... începu Mandela, dar Moses îl

întrerupse.

— Poporul nostru este lipsit de putere fără arme şi pregătire. Forţele opresiunii îndreptate asupra noastră sunt mult prea puternice. Nu putem triumfa fără arme.

— Respingi calea păcii, atunci? întrebă Mandela. Presupui că libertatea poate fi câştigată doar cu ajutorul armelor?

— Revoluţia trebuie plătită cu sângele maselor, afirmă Moses, întotdeauna asta este calea.

— Domnilor! Domnilor! Bram Fischer ridică mâna pentru a-i opri. Să ne întoarcem la punctul principal al discuţiei. Am căzut de acord că prin această campanie de nesupunere civică sperăm să ne trezim poporul din letargie şi să atragem atenţia restului lumii. Acestea sunt cele două obiective principale. Să decidem acum în legătură cu obiectivele secundare.

— Trebuie să pornim de la ideea că ANC-ul este singurul capabil să organizeze lupta de eliberare, sugeră Moses. În prezent avem mai puţin de şapte mii de membri, dar până la sfârşitul campaniei ar trebui să ne propunem să avem înscrişi încă o sută de mii.

Toţi fură de acord cu această propunere, chiar şi Mandela şi Tambo încuviinţară, iar când se supuse la vot, acesta fu unanim şi putură să discute în continuare detaliile campaniei.

Era o iniţiativă de mare anvergură deoarece se voia ca această campanie să aibă loc la nivel naţional şi să fie condusă simultan în fiecare dintre centrele principale ale Uniunii Africa de Sud pentru a provoca la maximum guvernul şi pentru a pune la încercare răspunsul forţelor de lege şi ordine.

— Trebuie să le umplem închisorile până la refuz. Trebuie să ne lăsăm arestaţi cu miile până când mecanismul tiraniei cedează sub presiune, le spuse Mandela.

Rămaseră în bucătăria de la Puck’s Hill pentru încă trei zile, hotărând şi căzând de acord asupra celor mai mici detalii, pregătind listele cu nume şi locuri, stabilind orarul

pentru fiecare acţiune, logistica transportului şi comunicării, determinând liniile de control de la comitetul central până la sediile provinciale ale mişcării şi, în sfârşit, până la cadrele regionale ale oraşelor şi comunităţilor de negri.

Fu o sarcină covârşitoare, dar în cele din urmă mai rămase un singur detaliu de stabilit – ziua în care va începe. Acum toţi priviră înspre Albert Luthuli care stătea în capul mesei şi acesta nu ezită.

— Pe 26 iunie, zise şi, când auzi murmure de încuviinţare, continuă: Aşa rămâne, atunci. Ştim cu toţii ce îndatoriri avem. Şi le adresă salutul cu degetele mari ridicate. *Amandla*! Putere! *Ngawethu*!

Când Moses ieşi şi se duse spre Buickul cel vechi care era parcat sub eucalipţi, apusul umplea cerul vestic cu culori cărămizii de un portocaliu aprins şi roşu pal, iar Joe Cicero îl aştepta. Se sprijinise de trunchiul argintiu al unui eucalipt, cu braţele strânse pe pieptul său mare, având înfăţişarea unui urs, scund, îndesat şi puternic.

Se îndreptă când Moses se apropie de el.

— Poţi să mă duci până în Braamfontein, tovarăşe? îl întrebă, iar Moses îi deschise portiera şi merseră în tăcere timp de zece minute până când Joe îi spuse încet: Este bizar cum noi doi n-am vorbit niciodată în particular. Nu avea un accent bine definit, dar trăsăturile feţei sale palide de deasupra smocului de barbă neagră şi scurtă erau insipide şi slave, iar ochii îi erau întunecaţi ca smoala.

— De ce e atât de bizar? întrebă Moses.

— Împărtăşim aceleaşi viziuni, răspunse Joe. Suntem amândoi adevăraţi fii ai revoluţiei.

— Eşti sigur de asta?

— Sunt sigur, clătină Joe din cap. Te-am studiat cu atenţie şi te-am admirat pentru ce ai spus. Cred că eşti unul dintre acei oameni de fier de care revoluţia are nevoie, tovarăşe.

Moses nu îi dădu niciun răspuns. Rămase atent la drum, cu o expresie impasibilă, lăsând tăcerea să se prelungească

pentru a-l forţa pe celălalt să continue.

— Care sunt sentimentele tale faţă de Mama Rusie? îl întrebă Joe timid în cele din urmă, iar Moses se gândi la această întrebare.

— Rusia n-a avut niciodată colonii în Africa, răspunse Moses cu grijă. Ştiu că susţine luptele din Malaisya, Algeria şi Kenya. Cred că este un adevărat aliat al popoarelor asuprite din această lume.

Joe zâmbi şi îşi aprinse o altă ţigară Springbok din pachetul turtit alb-maroniu. Fuma ţigară de la ţigară, iar degetele butucănoase căpătaseră o nuanţă de maroniu-închis.

— Drumul spre libertate e plin de gropi şi hârtoape, murmură. Iar revoluţia nu este niciodată sigură. Proletariatul trebuie protejat de el însuşi de către gărzile revoluţionare.

— Da, încuviinţă Moses. Am citit operele lui Marx şi Lenin.

— Atunci am avut dreptate, murmură Joe Cicero. Eşti un adept al cauzei. Ar trebui să fim prieteni – prieteni buni. Ne aşteaptă zile grele şi va fi nevoie de oameni de fier. Se întinse spre bancheta din spate şi îşi luă servieta. Mă poţi lăsa la gara centrală, tovarăşe, zise.

Se întunecase deja de două ore când Moses ajunse în tabăra din defileul de sub peşterile Sundi şi parcă Buickul în spatele barăcii metalice unde se afla biroul şi laboratorul arheologic şi urcă pe cărare până la cortul Tarei Courtney, călcând uşor ca să nu o sperie. Îi văzu silueta prin pânză. Stătea întinsă pe patul pliant şi citea la lumina lămpii cu kerosen şi o văzu tresărind când hârşâi pânza.

— Nu te speria, spuse blând. Sunt eu.

Iar răspunsul ei fu şoptit, dar fremătând de bucurie:

— Oh, Dumnezeule, nu credeam c-o să mai vii!

Era înnebunită după el. Celelalte sarcini o făcuseră să aibă stări de greaţă şi să se simtă umflată, iar gândul contactului sexual în acea perioadă i se părea respingător.

Dar acum, deşi era însărcinată în mai mult de trei luni, dorinţa ei era ca un fel de nebunie. Moses păru să îi simtă această nevoie, dar nu încercă să îi răspundă în acelaşi fel. Stătea întins pe spate pe patul pliant, dezbrăcat, arătând ca o stâncă de granit negru. Tara se aruncă peste el pentru a fi penetrată. Suspina şi scotea sunete şi scâncete înăbuşite. Deopotrivă neîndemânatică şi abilă, trupul nefiindu-i încă umflat de la copilul pe care-l purta în ea, se răsucea şi se zbătea deasupra lui în timp ce el stătea pasiv şi nemişcat, iar ea trecu dincolo de suferinţa fizică, dincolo de limitele cărnii, insaţiabilă şi disperată după el, până când, în cele din urmă, oboseala o înfrânse şi se dădu jos de pe el, întinzându-se gâfâind uşor, părul ei castaniu devenind mai închis de la sudoare şi lipindu-i-se de frunte şi de gât, iar pe coapse avea o dâră de sânge rozaliu, atât de sălbatică fusese pasiunea ei.

Moses o acoperi cu cearşaful şi o ţinu până când încetă să mai tremure şi până când nu mai suflă aşa greu, iar apoi îi spuse:

— Va începe curând – data a fost stabilită.

Tara era în extaz astfel încât pentru o vreme nu înţelese ce îi spuse şi scutură prosteşte din cap.

— Pe 26 iunie, zise Moses. Dintr-o parte în alta a ţării, în fiecare oraş, totul în acelaşi timp. Mâine mă duc la Port Elizabeth în Eastern Cape ca să conduc campania de acolo.

Asta era la mii de kilometri depărtare de Johannesburg, iar ea venise până aici să fie lângă el. Cum tocmai făcuseră dragoste, Tara se simţi înşelată şi abuzată. Vru să protesteze, dar, cu un efort, se stăpâni.

— Cât o să fii plecat?

— Mai multe săptămâni.

— Oh, Moses! începu ea, dar el se încruntă, iar ea amuţi din nou.

— Americanca – femeia aceea, Godolphin. Ai contactat-o? Fără publicitate, valoarea eforturilor noastre va fi redusă la jumătate.

— Da. Tara se opri.

Fusese pe punctul de a-i spune că totul fusese aranjat, că Kitty Godolphin era dispusă să se întâlnească oricând voia cu el, dar se abţinu. În loc să i-o încredinţeze lui Moses şi să stea la o parte, găsi că aceasta era şansa ei să fie aproape de el.

— Da, am vorbit cu ea. Ne-am întâlnit la hotelul ei, este nerăbdătoare să te întâlnească, dar momentan este plecată din oraş, este în Swaziland.

— Nu-i a bună, bombăni Moses. Sperasem să o pot vedea înainte să plec.

— Aş putea să o aduc eu până la Port Elizabeth, interveni Tara nerăbdătoare. Se va întoarce într-o zi sau două şi o s-o aduc la tine.

— Poţi pleca de aici? o întrebă cu suspiciune.

— Da, bineînţeles. O să aduc televiziunea la tine cu maşina mea.

Moses mormăi şi rămase tăcut ca să poată reflecta, iar apoi clătină din cap.

— Prea bine. Îţi voi explica acum cum poţi să mă contactezi când ajungi acolo. O să fiu în suburbia New Brighton, chiar în afara oraşului.

— Pot să fiu cu tine, Moses? Pot să stau cu tine?

— Ştii că este imposibil. Era enervat de insistenţa ei. Albii nu au voie să intre în oraş fără permisul de trecere.

— Echipa de televiziune nu va putea să-ţi fie de mare ajutor dacă ni se interzice să intrăm în oraş, spuse Tara repede. Ar trebui să fim alături de tine ca să putem fi de vreun folos acestei lupte. Se legase cu viclenie de Kitty Godolphin şi îşi ţinu respiraţia cât el se gândi la asta.

— Poate, dădu din cap, iar ea răsuflă uşurată. Acceptase. Da. S-ar putea să fie o soluţie. În oraş se găseşte un spital misionar condus de călugăriţe germane. Ne sunt prietene. Puteţi sta acolo. O să aranjez eu.

Încercă să nu-l lase să o vadă triumfând. Va fi cu el, asta era tot ce conta. Era o nebunie, dar deşi trupul îi era tot

vânăt şi suferind, îl dorea deja din nou. Nu era poftă trupească, era mai mult de atât. Era singurul mod în care îl putea poseda, chiar şi pentru câteva clipe trecătoare. Când îl avea închis în trupul ei, era numai al ei.

Tara fu uimită de atitudinea lui Kitty Godolphin. Era obişnuită ca oamenii, atât femeile, cât şi bărbaţii, să reacţioneze de îndată în faţa personalităţii ei plăcute şi a înfăţişării ei. Cu Kitty lucrurile stăteau altfel, încă de la început o întâmpină cu priviri reci, cu o ostilitate instinctivă. Aproape imediat Tara văzu dincolo de imaginea de fetiţă angelică la care Kitty ţinea atât de mult, dar chiar şi după ce recunoscu în ea persoana dură şi lipsită de scrupule, nu putu totuşi să găsească o explicaţie logică pentru atitudinea ei. Una peste alta, Tara îi oferea totuşi o misiune importantă, dar Kitty examina cadoul ca şi cum ar fi fost un scorpion viu.

— Nu înţeleg, protestă ea, cu voce răstită şi clipind din pleoape. Mi-aţi spus că vom putea realiza interviul aici, în Johannesburg. Acum vreţi să umblu haihui pe nu ştiu ce coclauri?

— Moses Gama trebuie să fie prezent acolo. Se va petrece ceva important...

— Ce e atât de important? vru Kitty să ştie, cu pumnii încleştaţi pe cracul pantalonului. Înţelegerea noastră era de asemenea importantă.

Majoritatea oamenilor, de la politicienii importanţi şi vedetele sportive internaţionale şi până la ultimul amărât, erau gata să se aleagă cu un disc intervertebral deplasat în dorinţa lor de a ajunge, fie şi numai pentru un moment, să fie văzuţi pe micul ecran pătrat. Era dreptul lui Kitty Godolphin, drept de natură semidivină, să decidă cui îi va acorda acest privilegiu şi cui nu. Comportamentul trufaş a lui Moses Gama o ofensa. Fusese ales şi, în loc să afişeze recunoştinţa pe care i-o datora lui Kitty, el îşi impunea propriile condiţii.

— Ce e atât de important încât nu poate să se supună regulilor politeţii elementare? repetă ea.

— Îmi pare rău, domnişoară Godolphin, nu pot să vă dezvălui asta.

— Ei bine, atunci, şi mie îmi pare rău, doamnă Courtney, dar puteţi săi transmiteţi din partea mea lui Moses Gama că poate să se ducă direct unde şi-a înţărcat mutu' iapa, fără să privească înapoi.

— Nu se poate să vorbiţi serios! Tara nu se aşteptase la asta.

— Niciodată în viaţă n-am vorbit mai serios. Kitty se uită la ceas. Acum, dacă nu vă e cu supărare, am lucruri mai importante de făcut.

— Fie, cedă deodată Tara. Voi risca. Vă voi spune ce urmează să se întâmple... Tara se opri în timp ce luă în calcul consecinţele, iar apoi întrebă: Nu veţi mai spune nimănui ce urmează să aflaţi?

— Draga mea, dacă e vorba de o ştire bună, n-ar scoate nimeni nimic de la mine nici cu instrumentele de tortură – asta până în momentul în care n-aş dezvălui eu însămi totul la televizor.

Tara îi spuse totul într-o avalanşă de cuvinte, repede pentru a nu se răzgândi.

— Veţi avea ocazia să-l filmaţi în plină activitate, în mijlocul poporului său, să-l vedeţi cum desfide forţele opresiunii şi ale bigotismului. O văzu pe Kitty ezitând şi ştiu că trebuie să se gândească repede la ceva. Trebuie totuşi să vă avertizez că s-ar putea să fie periculos. Înfruntările s-ar putea să devină violente şi chiar să ducă la vărsare de sânge, spuse ea nimerind exact punctul sensibil.

— Hank! Kitty Godolphin strigă până în holul apartamentului unde membrii echipei de filmare erau împrăştiaţi care pe unde apucase, precum supravieţuitorii unei explozii, ascultând cu volumul la maximum noua senzaţie rock'n'roll, un cântec care-i avertiza să se ţină

departe de pantofii albaştri din velur[31]. Hank! Kitty îl acoperi cu vocea pe Elvis Presley. Strânge repede camerele. Vom merge într-un loc numit Port Elizabeth. Dacă o să aflăm unde dracu' se află.

Plecară în Packardul Tarei, mergând toată noaptea, cu suspensiile la pământ sub greutatea oamenilor şi a echipamentului. În timpul călătoriilor sale prin ţară Hank descoperise că planta de canabis era răspândită ca o buruiană prin satele din rezervaţiile din Zululand şi din Transkei. Fiind un mediu favorabil plantei, aceasta ajungea la dimensiunile unui arbust. Doar câţiva dintre bătrânii triburilor fumau frunzele uscate şi, deşi era catalogată ca o plantă nocivă şi interzisă ca drog periculos, utilizarea ei era limitată la cei mai primitivi dintre negrii din zonele izolate – căci niciun alb sau vreun negru educat nu s-ar fi coborât până la a o fuma – aşa încât autorităţile făceau prea puţine eforturi pentru a preveni cultivarea şi vânzarea acesteia. Hank dăduse peste o rezervă nesfârşită din ceea ce numea „aur curat" la un preţ de nimic.

— Frate, pe un sac de marfă de asta ai scoate o sută de mii de dolari pe străzile din Los Angeles, bâigui el satisfăcut în timp ce îşi aprindea o ţigară făcută manual şi se aşeza mai comod pe bancheta din spate a Packardului.

Mirosul puternic al frunzelor se răspândi în toată maşina şi, după ce trase de câteva ori, Hank îi trecu ţigara lui Kitty care era aşezată pe scaunul din faţă. Kitty trase cu putere şi reţinu fumul în plămâni atât cât putu, înainte de a-l sufla într-un flux alburiu care se sparse de parbriz. Îi oferi apoi ţigara Tarei.

— Nu fumez tutun, spuse Tara cu politeţe şi atunci izbucniră în râs cu toţii.

— Ăsta nu-i tutun, drăguţă, îi spuse Hank.

— Dar ce e?

— Pe aici îi spuneţi *dagga*.

---

[31] Trimitere la una dintre melodiile lui Elvis Presley, Blue Suede Shoe (n.tr.).

— *Dagga*. Tara era şocată.

Îşi aminti că Centaine îl concediase pe unul dintre servitori pentru că fuma aşa ceva., A scăpat supiera mea Rosenthal, cea care aparţinuse ţarului Nicolae, se plânsese Centaine. De cum se apucă să fumeze chestia aia devin de-a dreptul inutili”.

— Nu, mulţumesc, spuse Tara repede şi se gândi cât de furios ar fi fost Shasa numai să ştie că i se oferise aşa ceva. Dar gândul ăsta o făcu să se răzgândească. Ei, fie. Luă ţigara, conducând maşina cu o singură mână. Ce trebuie să fac?

— Doar să tragi şi să ţii fumul, o sfătui Kitty, şi lasă-te purtată de senzaţie.

Fumul o zgârie pe gât şi o făcu s-o usture plămânii, dar gândul la cât de scandalizat ar fi fost Shasa îi dădu curaj. Luptă împotriva dorinţei de a tuşi şi ţinu fumul în plămâni.

Simţi treptat cum se relaxează şi o căldură uşoară, euforică o făcu să îşi simtă corpul ca un fulg şi îi limpezi mintea. Toate problemele deveniră neînsemnate şi fură lăsate în urmă.

— Mă simt bine, spuse ea, iar când ei râseră, râse şi ea şi conduse mai departe în noapte.

În zori, când lumina era slabă, ajunseră pe coastă, mergând de-a lungul golfului Algoa, acolo unde Oceanul Indian pătrundea adânc în continent, iar pe apele verzi, biciuite de vânt, plutea o spumă albă.

— Încotro ne îndreptăm de aici? întrebă Kitty.

— Înspre suburbia negrilor din New Brighton, îi spuse Tara. Există o misiune a unor călugăriţe germane, care se ocupă de educaţie şi de îngrijirea bolnavilor, Ordinul Sfânta Magdalena. Ne aşteaptă. Nu am avea în mod normal voie să rămânem în suburbie, dar ele au aranjat totul.

Sora Nunziata era o femeie blondă frumoasă, abia trecută de patruzeci de ani. Avea o piele albă, lustruită parcă, era vioaie şi plină de energie. Purta roba de pânză cenuşie specifică ordinului şi un văl alb care îi ajungea până

la umeri.

— Vă aşteptam, doamnă Courtney. Prietenul nostru comun va sosi puţin mai târziu în dimineaţa asta. Doriţi poate să vă spălaţi şi să vă odihniţi.

Îi conduse spre chiliile care le fuseseră pregătite şi îşi ceru scuze pentru condiţiile austere. Kitty şi Tara împărţeau aceeaşi chilie. Podeaua era din ciment neacoperit, singura decoraţiune fiind un crucifix prins pe peretele văruit în alb, iar arcurile patului cu cadru metalic erau acoperite cu o saltea subţire plină cu câlţi de la nuca de cocos.

— E fantastică, se entuziasmă Kitty. Trebuie să o filmez. Călugăriţele dau întotdeauna bine pe film.

De cum terminaseră cu spălatul şi cu desfăcutul bagajelor, Kitty îşi luase echipa la filmare. Înregistră un interviu interesant cu sora Nunziata, accentul ei german dând greutate afirmaţiilor ei, iar apoi filmară copiii negri din curtea şcolii şi pacienţii care aşteptau în faţa clinicii.

Tara fu uimită de energia fetei, de mintea sclipitoare şi de volubilitatea ei, de ochiul ei format în a surprinde ca regizor cele mai bune unghiuri şi cele mai bune subiecte. Se simţi în plus, iar propria lipsă de talent şi creativitate o irita. Se trezi antipatizând-o pe Kitty. Dar apoi totul deveni irelevant. Un Buick vechi care nu ieşea în evidenţă prin nimic opri în curtea misiunii, iar din maşină coborî un bărbat înalt care se îndreptă înspre ele. Moses Gama purta o cămaşă bleu, deschisă la guler, mânecile scurte lăsând să se vadă muşchii strălucitori de la braţe şi de la gât, iar pantalonii largi, albaştri, erau prinşi cu o curea în jurul taliei subţiri. Nu fu nevoie ca Tara să spună ceva, cu toţii ştiură de îndată cine era, iar Kitty Godolphin şopti stins:

— Dumnezeule, e frumos ca o panteră neagră.

Ranchiuna Tarei se transformă într-o ură nemăsurată. Ar fi vrut să fugă la Moses şi să-l îmbrăţişeze astfel încât Kitty să ştie că era al ei, în schimb rămase ţeapănă în timp ce Moses se opri în faţa lui Kitty şi îi întinse mâna.

— Domnişoara Godolphin? în sfârşit, spuse el, iar vocea

lui îi făcu Tarei pielea de găină pe braţe.

Restul zilei se scurse cu vizitarea zonei şi cu filmarea unor materiale pentru fundal, avându-l însă pe Moses ca figură centrală de fiecare dată. Cartierul New Brighton era tipic pentru mediul urban sud-african, rânduri de case ieftine, identice, se înşiruiau prinse în careurile trasate de străzile înguste, unele pavate, altele desfundate şi pline de bălţoace în care se jucau în voie preşcolarii şi chiar copiii care abia învăţau să meargă, mulţi dintre ei goi sau îmbrăcaţi doar în nişte pantaloni scurţi zdrenţuiţi.

Kitty îl filmă pe Moses păşind printre bălţi, aplecându-se să vorbească puţin cu copiii, luând în braţe şi ştergând nasul mucos unui îngeraş negru incredibil de fotogenic.

— E un material grozav, se entuziasmă Kitty. Va arăta grozav pe ecrane!

Copiii îl urmau pe Moses, râzând şi ţopăind în spatele său de parcă ar fi fost un adevărat Pied Piper[32], iar femeile atrase de agitaţie ieşeau în uşa căsuţelor sărăcăcioase. Când îl recunoscură pe Moses şi văzură camerele de filmat, începură să chiuie şi să danseze. Erau nişte actriţe înnăscute şi complet dezinhibate, iar Kitty era peste tot, cerând filmări din tot felul de unghiuri neobişnuite, în mod evident încântată de imaginile pe care le obţinea.

După-masa târziu bărbaţii se întorceau de la lucru cu autobuzul sau cu trenul. Majoritatea lucrau la liniile de asamblare de la uzinele Ford şi General Motors sau erau muncitori în fabricile Goodyear şi Firestone, Port Elizabeth şi oraşul său satelit, Uitenhage, fiind nucleul industriei auto din ţară.

Moses străbătu străduţele înguste urmat de cameraman, oprindu-se pentru a vorbi cu muncitorii care reveneau acasă, iar camera înregistră problemele şi plângerile lor, majoritatea vizând grija de zi cu zi pentru a-şi câştiga traiul între limitele trasate de încrengătura de legi rasiale. O bună

[32] Personaj de basm care răpea copiii atrăgându-i prin cântecul fluierului său. (n.tr.).

parte a materialului avea să fie scos la montaj de către Kitty, dar fiecare dintre oamenii întâlniţi se refereau la clauza „legitimării la cerere” din legea permiselor de trecere ca la chestiunea pe care o urau cel mai mult. Fiecare dintre imaginile surprinse îl înfăţişau pe Moses Gama ca pe o figură eroică.

— După ce o să treacă prin mâna mea cu totul, o să fie mai faimos decât Martin Luther King, se entuziasma Kitty.

Se alăturară călugăriţelor la masa frugală de seară, dar nici după aceea Kitty nu fu satisfăcută. În faţa uneia dintre căsuţele din vecinătatea Misiunii o familie făcuse focul şi îşi pregătea masa, iar Kitty şi Moses li se alăturară, filmându-l în timp ce vorbea, aplecat deasupra focului, cu chipul luminat de flăcările care accentuau astfel caracterul dramatic al unei figuri deja impozante. În fundal o femeie îngâna un cântec de leagăn pentru copilul pe care îl ţinea la piept, la care se adăugau sunetele vagi din împrejurimi, plânsul stins al copiilor şi câinii vagabonzi lătrând în depărtări.

Cuvintele lui Moses Gama erau bine alese şi emoţionante, rostite cu acea voce profundă şi tulburătoare, descriind suferinţa pământurilor şi a oamenilor, iar Tara, care îl asculta învăluită în întuneric, îşi simţi obrajii scăldaţi de lacrimi.

De dimineaţă Kitty îşi lăsă echipa la misiune şi, neînsoţiţi de cameră, Kitty, Tara şi Moses plecară cu Buickul la gara care deservea suburbia şi văzură navetiştii negri roind precum albinele prin intrarea deasupra căreia scria NU ALBI – NIE BLANKES, înghesuindu-se pe peronul alocat negrilor, iar apoi, de îndată ce trenul oprea, urcând în vagoanele ce le erau destinate.

La cealaltă intrare, marcată DOAR ALBII – BLANKES ALLEENLIK, câţiva oficiali albi care avuseseră afaceri în zonă treceau alene şi, fără grabă, urcau în vagoanele de la clasa întâi aflate la capătul trenului, aşezându-se pe fotoliile îmbrăcate în piele verde şi privind cu expresii detaşate la

agitaţia negrilor pe peronul de pe cealaltă parte, ca şi cum ar fi văzut creaturi aparţinând unei alte specii.

— Trebuie să reuşesc să surprind asta, murmură Kitty, trebuie să prind reacţia lor pe peliculă. Notă ceva în grabă în carneţel, făcând schiţe aproximative ale staţiei şi alegând locaţii şi unghiuri pentru cameră.

Înainte de prânz Moses se scuză:

— Trebuie să mă întâlnesc cu organizatorii locali şi să fac ultimele planuri pentru mâine, zise el, iar apoi plecă cu Buickul.

Tara îi duse pe Kitty şi pe cei din echipa ei pe plaja St. George, unde filmară oamenii întinşi la soare sub plăcuţele cu DOAR ALBII – BLANKES ALLEENLIK. Şcoala se terminase şi tinerii bronzaţi, fete în bikini şi băieţi cu părul tuns scurt şi cu chipuri tinere leneveau pe nisipul alb sau jucau jocuri de plajă şi făceau surfing pe valurile verzi şi învolburate. Întrebaţi fiind de Kitty „Cum v-aţi simţi dacă ar veni şi negri să înoate aici?” unii dintre ei râseră nervos în faţa unei întrebări la care nu se gândiseră niciodată până atunci.

— N-au voie să vină aici – au plajele lor.

În cele din urmă unul se arătă indignat:

— Nu se poate să vină aici şi să se uite la fetele noastre în costume de baie. Era un tânăr vânjos, cu sare uscată în părul decolorat de soare şi cu pielea de pe nas decojindu-se.

— Dar nu te-ai uita şi tu la fetele negre în costume de baie? întrebă Kitty cu inocenţă.

— Fir-ar să fie, frate! zise surferul, iar trăsăturile lui frumoase se schimonosiră cu dispreţ în faţa sugestiei.

„E mai tare decât mă aşteptam! se minună Kitty apreciindu-şi norocul. O să leg partea asta de imaginile cu un dansator negru arătos dintr-un club de noapte din Soweto”.

Pe drumul înapoi spre misiune, Kitty o rugă pe Tara să mai oprească o dată la gara din New Brighton, pentru a arunca o ultimă privire asupra zonei. Lăsară camerele în

Packard şi doi paznici de la căile ferate îmbrăcaţi în uniforme albe îi priviră cu apatie cum se plimbau de-a lungul peronului aproape părăsit, dar care în timpul orelor de vârf era înţesat cu mii de navetişti negri. În linişte, Kitty le indică membrilor echipei locaţiile pe care le alesese mai devreme şi le explică atent ce fel de imagini spera să obţină.

În acea seară Moses li se alătură la masă în refectoriul misiunii şi, deşi discuţia era relaxată şi veselă, se simţea o urmă de tensiune în râsul lor. Când Moses plecă, Tara îl însoţi până la locul unde era parcat Buickul, în întuneric, în spatele clinicii.

— Vreau să fiu cu tine în noaptea asta, îi spuse ea emoţionată. Mă simt atât de singură fără tine.

— Nu se poate.

— E noapte – am putea să mergem cu maşina pe plajă, îl rugă ea.

— Patrulele de poliţie aşteaptă tocmai aşa ceva, replică Moses. Ţi-ai vedea poza în *Sunday Times* săptămâna viitoare.

— Fă dragoste cu mine aici, te rog Moses, dar el se enervă.

— Eşti egoistă ca un copil răsfăţat – te gândeşti numai la tine şi la dorinţele tale, chiar şi acum, când suntem în pragul unor mari evenimente, tu ţi-ai asuma riscuri care ar putea să ne distrugă.

Tara nu putu să adoarmă o bună bucată din noapte şi ascultă respiraţia liniştită a lui Kitty din patul de metal de alături.

Adormi cu puţin înainte de apariţia zorilor şi se trezi cu o stare de greaţă şi cu dureri de cap, în timp ce Kitty sări bine dispusă din pat, îmbrăcată în pijamaua ei cu dungi roz, dornică să-şi înceapă ziua.

— Douăzeci şi şase iunie, strigă ea. Ziua cea mare a venit!

Nimeni nu dori altceva decât o ceaşcă de cafea la micul

dejun. Tara se simţea prea rău, iar ceilalţi erau prea agitaţi. Hank îşi verificase echipamentul în seara precedentă, dar acum îl inspecta din nou înainte de a-l urca în Packard, iar apoi plecară la gară.

Era înnorat şi puţinele felinare stradale erau încă aprinse, în timp ce pe străzi gloatele de navetişti negri grăbeau pasul. Totuşi, odată ajunşi la gară, primele raze de soare scăldau intrarea, iar lumina era perfectă pentru filmare. Tara observă vreo două dubiţe ale poliţiei parcate în faţa intrării principale şi, în locul celor doi paznici tineri care fuseseră de serviciu cu o seară înainte, acum, grupaţi sub ceasul din gară, se aflau grupaţi opt poliţişti feroviari. Erau îmbrăcaţi în uniforme albastre, cu caschete negre şi cu tocuri de armă din piele lustruită. Cu toţii aveau bastoane din cauciuc.

— Au fost avertizaţi! exclamă Tara în timp ce parca peste drum de cele două dubiţe. Uitaţi-vă la ei, se aşteaptă să se întâmple ceva.

Kitty se întoarse să îi dea ultimele instrucţiuni lui Hank care era pe bancheta din spate, dar când Tara o privi pentru a observa reacţia ei faţă de prezenţa poliţiei, ceva din expresia lui Kitty şi din felul în care îi evita privirea o făcu să se întrerupă.

— Kitty? insistă ea. Poliţiştii ăştia. Nu pari... se opri când îşi aminti ceva.

În ziua precedentă, în drum spre plajă, Kitty îi ceruse să oprească în faţa oficiului poştal din Humewood pentru că voia să trimită o telegramă. Totuşi, de peste drum, prin vitrina oficiului, Tara o văzu strecurându-se într-una dintre cabinele telefonice. O mirase la vremea respectivă.

— Tu! spuse ea cu vocea sugrumată. Tu ai anunţat poliţia!

— Ascultă-mă, draga mea, se răsti Kitty la ea. Oamenii ăştia vor să fie arestaţi. Ăsta-i scopul lor. Iar eu vreau să îi filmez în timp ce sunt arestaţi. Am făcut-o de dragul tuturor... apoi se întrerupse şi ciuli urechile. Ascultă! strigă

ea. Vin!

În liniştea zorilor se auzi slab un cântec, sute de voci laolaltă, iar grupul de poliţişti din gară se întoarse şi privi cu încordare.

— OK, Hank, se precipită Kitty. Să mergem!

Ieşiră în grabă din maşină şi fugiră înspre locurile alese în prealabil, cărând după ei aparatura.

Poliţistul cu un şnur auriu la caschetă era căpitan. Tara ştia destule despre însemnele poliţieneşti din proprie experienţă. Căpitanul dădu un ordin inferiorilor săi. Doi începură să treacă strada înspre echipa de filmare. Frumosul refren obsedant de la *Nkosi Sikelel'i Afrika,* cântat de mii de voci africane, îi dădu fiori Tarei.

Cei doi poliţişti erau la jumătatea străzii când primul şir de protestatari trecu de primul rând de magazine şi de case şi, repede, căpitanul îşi chemă oamenii înapoi.

Erau douăzeci de bărbaţi unul lângă altul, braţ la braţ, ocupând strada de pe un trotuar pe altul, cântând în timp ce înaintau, iar în urma lor venea un grup compact de confraţi negri. Unii erau îmbrăcaţi în costume de afaceri, alţi în haine vechi şi zdrenţuite, unii aveau deja părul grizonant, alţii erau doar nişte adolescenţi. În mijlocul primului şir, mai înalt decât oamenii de lângă el, cu capul descoperit şi ţinându-se drept ca un soldat, mărşăluia Moses Gama.

Hank fugi în stradă urmat de operatorul de sunet. Mergea cu spatele, cu camera pe umăr, filmându-l pe Moses, în timp ce operatorul îi înregistra vocea care se înălţa în acordurile imnului, puternică şi impresionantă, era chiar vocea Africii, iar trăsăturile îi erau iluminate de o fervoare aproape religioasă.

Cu mişcări pripite căpitanul de poliţie îşi aranjă oamenii în dreptul intrării pentru albi, iar aceştia îşi înălţau bastoanele agitaţi, palizi în lumina timpurie a răsăritului. Conducătorul coloanei coti din stradă şi începu să urce scările, iar căpitanul de poliţie făcu un pas înainte,

deschizându-şi braţele, încercând să-i oprească. Moses Gama ridică o mână. Coloana se opri poticnindu-se cu oamenii ciocnindu-se unii de alţii, iar cântecul se stinse.

Căpitanul de poliţie era un bărbat înalt cu trăsături frumoase.

Tara putu să-l vadă peste capetele celorlalţi, iar acesta zâmbea. Asta o surprinse pe Tara. În faţa a o mie de protestatari negri, el totuşi zâmbea.

— Haideţi, oameni buni, ridică el vocea, asemenea unui profesor care se adresează unei clase neascultătoare. Ştiţi că nu puteţi face asta, e absurd. Vă comportaţi ca nişte huligani, dar eu ştiu că sunteţi oameni cu bun-simţ. Zâmbea încă atunci când se adresă câtorva dintre liderii din primul rând. Domnule Dhlouv şi domnule Khandela – faceţi parte din comitetul de conducere, să vă fie ruşine! îi mustră cu degetul, iar bărbaţii cu care vorbise îşi plecară capetele şi zâmbiră ruşinaţi. Atmosfera începea să se schimbe. Iată figura tatălui, sever şi totuşi binevoitor, iar ei erau copiii, puşi pe rele, dar în ultimă instanţă buni la inimă şi supuşi. Hai, faceţi cale întoarsă cu toţii. Mergeţi acasă şi nu vă mai prostiţi, le ceru căpitanul, iar coloana începea să freamăte.

Din rândurile din spate se auziră râsete şi câţiva dintre cei care avuseseră reţineri în a se alătura marşului începeau acum să se desprindă de ceilalţi. În spatele căpitanului poliţiştii zâmbeau uşuraţi, iar mulţimea începu să se îmbulzească în timp ce rupeau rândurile.

— Iisuse! înjură Kitty cu amărăciune. E un nenorocit de anticlimax. Mi-am pierdut timpul degeaba...

Apoi, pe scările gării, un bărbat înalt ieşi din rânduri, iar vocea lui răsună deasupra tuturor, reducându-i la tăcere şi făcându-i să încremenească pe loc. Râsetele şi zâmbetele se stinseră.

— Oamenii mei, strigă Moses Gama, acesta este pământul vostru. Aici aveţi de la Dumnezeu dreptul să trăiţi în pace şi cu demnitate. Această clădire le aparţine tuturor celor care locuiesc aici – este dreptul vostru să intraţi,

asemenea oricui altcuiva care locuieşte aici. Eu intru – cine mă va însoţi?

Un strigăt furios, dar totuşi ezitant, veni din primele rânduri şi Moses se întoarse, ajungând faţă în faţă cu căpitanul de poliţie.

— Vom intra, domnule căpitan. Arestează-ne sau dă-te la o parte.

În acel moment un tren plin cu navetişti negri opri în gară, iar oamenii scoaseră capetele pe geam începând să ovaţioneze şi să bată din picioare.

— *Nkosi Sikelel'i Afrika*! începu Moses să cânte şi, cu braţul ridicat, trecu pe sub semnul care avertiza DOAR ALBII.

— Încălcaţi legea, zise căpitanul, ridicând vocea. Arestaţi-l. Şirul rar de poliţişti înaintă pentru a îndeplini ordinul.

Imediat un răcnet se ridică din mulţimea din spatele lui:

— Arestaţi-mă şi pe mine! Năvăliră cu toţii în faţă, ridicându-l pe Moses ca şi cum ar fi fost un surfer pe valuri. Arestaţi-mă! scandau ei. *Malan*! *Malan*! Vino şi arestează-ne!

Mulţimea trecu de intrare, iar poliţiştii albi fură purtaţi de aceasta, zbătându-se în zadar în menghina corpurilor.

— Arestaţi-mă! Devenise un răget. *Amandla*! *Amandla*!

Căpitanul se străduia să se ţină pe picioare, strigând pentru a-şi regrupa oamenii, dar glasul său era absorbit de refrenul „Putere! Putere!" Căpitanului îi fu înfundată cascheta pe ochi şi fu împins cu spatele până pe peron. Hank, cameramanul, era în mijlocul mulţimii, înălţând deasupra capetelor camera Arriflex şi filmând. În jurul său chipurile albe ale poliţiştilor răsăreau ca rămăşiţele unei epave într-o vâltoare de corpuri umane. Din vagoane, pasagerii negri roiră pentru a se întâlni şi a se amesteca în mulţime şi un glas strigă deasupra tuturor:

— *Jee*! strigătul de luptă care poate să insufle unui Nguni pasiunea unui războinic berserk[33], *Jee*!" îi răspunseră o sută

[33] Războinici nordici recunoscuţi pentru sălbăticia şi cutezanţa lor în

de voci, reluând strigătul din nou şi din nou. Se auzi sunetul de sticlă spartă, una dintre ferestrele trenului fiind făcută ţăndări de cineva cu umărul, iar mulţimea strigă iarăşi, *Jee*!”

Unul dintre poliţişti îşi pierdu echilibrul şi se prăbuşi la pământ. Fu imediat călcat în picioare şi începu să urle ca din gură de şarpe.

— *Jee*! cântau bărbaţii transformaţi în războinici, renunţând cu totul la spoiala de maniere europene, iar apoi un alt geam fu spart.

Peronul era deja sufocat de masa vibrândă de oameni. Din cabina locomotivei mulţimea îi trase afară pe mecanicul îngrozit şi pe fochist. Îi încercuiră, înghiotindu-i şi îmbrâncindu-i.

— *Jee*! incantau ei, îndoindu-se din genunchi, lăsându-se treptat cuprinşi de febra uciderii. Ochii le sticleau împăienjeniţi de sânge, feţele li se transformaseră în măşti negre strălucitoare

— *Jee*! scandau ei. *Jee*! cânta şi Moses Gama alături de ei. Lasă-i pe alţii să facă apel la reţinere şi la o rezistenţă pasivă în faţa duşmanului, acum toate astea erau uitate, iar sângele lui Moses Gama se înfierbânta de la toată ura înăbuşită în el şi strigă, *Jee*!” şi furia atavică îi zbârcea şi îi înfiora carnea pe el, iar inima lui de luptător creştea să îi spargă pieptul.

Ţinându-se încă pe picioare, căpitanul de poliţie fusese împins până lângă peretele biroului şefului de gară. Un epolet îi fusese smuls de pe umăr şi îşi pierduse cascheta. Un fir de sânge se prelingea pe la colţul mustăţii, acolo unde fusese lovit de un cot, iar acum se chinuia să deschidă clapa de la tocul prins la curea.

— Ucideţi! strigă un glas.

— *Bulala*! preluară ceilalţi îndemnul.

Braţe negre se aruncară la reverul căpitanului de poliţie, acesta scoase din toc revolverul din dotare şi încercă să-l

---

luptă (n.tr.)

ridice, dar mulţimea era adunată strâns în jurul său. Trase de la înălţimea coapsei fără să ştie în cine.

Împuşcătura provocă un zgomot puternic şi cineva urlă de durere, iar grămada strânsă în jurul căpitanului făcu câţiva paşi înapoi, descoperind un tânăr negru îmbrăcat într-o manta militară căzut în genunchi, gemând şi ţinându-se de stomac.

Căpitanul, palid şi gâfâind, armă revolverul şi mai trase un foc în aer.

— La mine, adunarea! strigă el cu o voce răguşită care se frânse de groază şi de oboseală.

Un altul dintre oamenii săi erau căzut în genunchi, prins în mulţimea fremătândă, dar reuşi să îşi scoată revolverul din toc şi trase de la apropiere, golind butoiaşul în grămada din jurul său.

Apoi o luară cu toţii la fugă, blocând intrarea, strivindu-se unii pe alţii în încercarea de a scăpa de focurile de armă, iar acum toţi poliţiştii trăgeau, unii din genunchi, cu toţii răvăşiţi şi îngroziţi, şi gloanţele se înfigeau în masa de trupuri cu zgomote puternice, bufnituri, ca şi cum o gospodină ar fi bătut covoarele. Aerul era încărcat de miros de la praf de puşcă, de praf, miros de sânge şi de sudoare, de trupuri nespălate şi de groază.

Cu toţii strigau şi se împingeau, zbătându-se să iasă în stradă din nou, lăsându-şi camarazii căzuţi în urmă, zdrobiţi într-o baltă de sânge sau târându-se disperaţi în urma lor, cu membrele sfâşiate de gloanţe.

Acum poliţiştii fugeau să se ajute reciproc, ridicându-se, plini de vânătăi şi de sânge, cu uniformele sfâşiate. Îi ridicară şi pe mecanic şi pe fochist şi, clătinându-se, susţinându-se reciproc, cu revolverele încă în mâini, traversară peronul călcând peste cadavre şi prin bălţi de sânge, iar apoi coborâră în grabă scările spre cele două dubiţe.

Peste drum mulţimea se regrupase, strigând şi ameninţând cu pumnul şi cântând în timp ce poliţiştii se

înghesuiră în vehicule şi plecară în trombă, iar apoi gloata năvăli în stradă, aruncând cu pietre după dubiţe, strigând înjurături.

Tara urmărise totul din maşină, iar acum rămase paralizată de groază, ascultând mârâitul animalic al mulţimii amestecat cu ţipetele şi gemetele răniţilor.

Moses Gama alergă înspre ea şi îi strigă prin fereastra deschisă:

— Du-te şi adu-o pe sora Nunziata. Spune-i că avem nevoie de tot ajutorul pe care ni-l poate da.

Tara clatină prosteşte din cap şi porni motorul. Peste drum îi putea vedea pe Kitty şi pe Hank filmând încă. Hank îngenunchease lângă un om rănit, filmându-i chipul chinuit, mutând apoi camera asupra bălţii de sânge în care zăcea.

Tara plecă, iar mulţimea aflată în drum încercă să o oprească. Chipuri negre, pline de mânie, strigau la ea prin geamurile Packardului şi băteau cu pumnii în capotă, dar ea claxonă şi continuă să meargă.

— Trebuie să aduc un doctor, strigă către ei. Lăsaţi-mă să trec, faceţi-mi loc.

Trecu de ei şi când se uită în oglinda retrovizoare, văzu că de frustrare şi de furie începuseră să arunce cu pietre în gară, spărgând pavajul şi azvârlind dalele grele în geamuri. La una dintre ferestre văzu un chip alb şi simţi o suferinţă bruscă pentru şeful gării şi personalul acestuia. Se baricadaseră în oficiul de bilete.

Mulţimea de lângă clădire era numeroasă şi, îndreptându-se către misiune, trecu pe lângă un val de femei şi bărbaţi negri care se grăbeau să se alăture acesteia. Femeile chiuiau sălbatic, un sunet ce îi înnebunea pe bărbaţi. Unii dintre ei fugeau în drum încercând să o oprească pe Tara, dar ea rămase cu palma înţepenită pe claxon, îndepărtându-se de ei. Se uită în oglinda retrovizoare şi unul dintre ei luă o piatră de pe marginea drumului şi o aruncă după maşină. Piatra se izbi de metalul cabinei şi ricoşă.

La spitalul misionar auziseră sunetul focurilor de armă şi răcnetele gloatei. Sora Nunziata, doctorul alb şi ajutoarele ei aşteptau cu nerăbdare pe verandă, iar Tara strigă la ea.

— Trebuie să veniţi repede la gară, soră, poliţia a împuşcat şi a rănit oamenii – cred că unii dintre ei sunt morţi.

Probabil că se aşteptaseră la asta pentru că aveau trusele medicale pregătite pe verandă. În timp ce Tara dădea cu spatele şi întorcea maşina, sora Nunziata şi doctorul alergară în jos pe scări, cu trusele negre în mâini. Se urcară în cabina furgonetei Ford albastre care aparţinea misiunii şi se îndreptară spre poartă, tăind faţa Packardului Tarei. Tara urmă furgoneta, dar până să întoarcă maşina şi să iasă pe poartă, micuţa furgonetă albastră era la o sută de metri în faţa ei. Dădu colţul luând-o pe drumul către gară, şi auzi urletele mulţimii care acoperea zgomotul făcut de motor.

Când dispăru după colţ, Fordul era oprit la doar cincizeci de paşi în faţa ei. Era înconjurat în totalitate de mulţime. Drumul era plin de o parte şi de alta de femei şi bărbaţi negri care urlau. Tara nu putu să desluşească bine ce spuneau, furia lor era lipsită de sens, era incoerentă şi asurzitoare. Erau concentraţi asupra Fordului şi nu o observară pe Tara în Packard.

Cei care se găseau cel mai aproape de Ford băteau în cabină şi balansau vehiculul. Uşa dintr-o parte se deschise şi sora Nunziata rămase pe treapta furgonetei, fiind cu puţin mai sus decât restul capetelor din mulţimea gălăgioasă care se împingea în jurul ei. Încerca să le vorbească, ridicându-şi mâinile şi încercând să- convingă să o lase să treacă pentru a îngriji răniţii.

Dintr-odată cineva aruncă o piatră. Se ridică cu boltă din mulţime şi o lovi pe călugăriţă într-o parte a capului. Se legănă cum stătea în picioare, iar vălul ei alb fu împroşcat de pete de sânge strălucitoare. Uimită, îşi duse mâna la obraz şi se umplu de sânge.

Vederea sângelui îi înfurie şi mai rău. O pădure de braţe negre se ridică înspre sora Nunziata şi o traseră afară din maşină. Pentru un timp se bătură pe ea, târând-o în drum şi chinuind-o cum face o haită de ogari cu vulpea prinsă. Apoi dintr-odată Tara văzu licărirea unui cuţit şi, stând în Packard, ţipă şi îşi băgă degetele în gură ca să nu ţipe.

Bătrâna care purta cuţitul era o *sangoma*, un vraci, iar în jurul gâtului avea un colier din oase, pene şi cranii de animale care erau însemnele ei. Cuţitul pe care îl ţinea în mâna dreaptă avea mânerul din corn de rinocer, iar lama prelucrată manual era lungă de douăzeci de centimetri şi periculos de curbată. Patru bărbaţi o luară pe călugăriţă şi o aruncară pe capota Fordului în timp ce bătrâna sări lângă ea. Bărbaţii o ţintuiseră pe sora Nunziata cu faţa în sus, în timp ce mulţimea începuse să cânte sălbatic, iar *sangoma* se aplecă asupra ei.

Cu o singură lovitură a lamei curbate, tăie veşmintele gri ale călugăriţei şi îi despică abdomenul de la vintre până la cutia toracică. În timp ce sora Nunziata se zbătea sub strânsoarea bărbaţilor care o ţineau, bătrâna îşi îndesă mâna şi braţul gol înăuntrul rănii. Tara privi fără să-şi creadă ochilor cum aceasta scoase ceva umed, scânteietor şi purpuriu, un lucru moale şi amorf. Fusese făcut atât de repede, atât de bine, încât Tara nu îşi dădu seama că bătrâna ţinea în mâinile ei pătate de sânge ficatul surorii Nunziata.

Cu o lovitură a lamei curbate, *sangoma* tăie o bucată din organul încă viu şi sări în picioare. Balansându-se pe capota strâmbată a Fordului, privi mulţimea în faţă.

— Mănânc duşmanul nostru alb, strigă; şi astfel îi iau puterea.

Iar gloata răcni, un sunet îngrozitor, în timp ce bătrâna băgă bucata purpurie în gura ei ştirbă şi începu să o mestece. Tăie o altă bucată din ficat şi, încă mestecând cu gura deschisă, o aruncă mulţimii de jos.

— Mâncaţi-vă duşmanul! strigă cu o voce ascuţită, iar ei

se luptară pe resturile însângerate ca nişte câini. Fiţi puternici! Mâncaţi ficatul celor pe care îi urâţi.

Le mai aruncă încă o bucată, iar Tara îşi acoperi ochii tremurând convulsiv. O vomă acidă începuse să îi urce pe gât, iar ea se sforţa să o înghită.

Pe neaşteptate uşa din stânga de lângă ea a Packardului fu smucită şi mâini aspre o cuprinseră pe Tara. Era târâtă afară în drum. Răcnetele însângerate ale mulţimii o asurzeau, dar groaza o înarmă cu puteri supraomeneşti şi se desprinse din strânsoare.

Se afla la marginea mulţimii, iar atenţia celor mai mulţi era îndreptată înspre spectacolul dezgustător din jurul Fordului. Mulţimea dăduse foc maşinii. Trupul mutilat al surorii Nunziata stătea întins pe capotă asemenea unei jertfe pe un altar în flăcări, în timp ce, blocat în cabină, doctorul se zvârcolea şi lovea flăcările cu mâinile goale, iar mulţimea cânta şi dansa în jurul lui precum copiii în jurul focului în aer liber în noaptea lui Guy Fawkes[34].

Pentru moment Tara era liberă, dar se aflau oameni în jurul ei, strigând şi întinzându-se după ea, cu chipuri animalice, cu priviri sticloase şi brutale. Fără a mai fi umani, erau împinşi în această nebunie a uciderii unde nu exista nici judecată, nici îndurare. Rapidă ca o pasăre, Tara se strecură pe sub braţele întinse şi fugi. Văzu că scăpase de gloată, iar în faţa ei era un petic de pământ pustiu pe care erau împrăştiate caroserii de maşini vechi şi ruginite şi gunoaie. Se îndreptă într-acolo şi în spate îi auzi pe urmăritorii ei lătrând ca o haită de câini de vânătoare.

La capătul peticului de pământ se găsea un gard de sârmă ghimpată lăsat, care îi bloca trecerea, şi se uită în spate peste umăr. Un grup de oameni încă o urmărea şi doi dintre ei se depărtaseră de ceilalţi. Amândoi erau masivi şi cu aspect puternic, alergând repede desculţi, cu chipurile schimonosite de un rictus crud de exaltare. Se apropiară în tăcere.

---

[34] Revoluţionar britanic (n.tr.).

Tara se aplecă pentru a intra printre firele de sârmă. Aproape că trecuse când simţi ghimpii străpungându-i carnea şi durerea o paralizã. Pentru o clipă se zbătu cu disperare, simţindu-şi pielea sfâşiată, luptându-se să se elibereze şi sângele i se prelingea pe coaste – iar apoi o prinseră.

Acum râdeau tare şi sălbatic în timp ce o trăgeau înapoi prin gard, ghimpii sfâşiindu-i hainele şi carnea. Picioarele o lăsară şi începu să-i implore.

— Vă rog nu-mi faceţi rău. O să am un copil.

O traseră înapoi pe bucata de pământ pustiu, aproape în genunchi, implorând şi zbătându-se în strânsoarea lor – iar apoi o văzu pe *sangoma* care venea să-i întâmpine sărind şi făcând tumbe ca un babuin, scoţând chiote pe gura ei ştirbă, oasele şi mătăniile zăngănindu-i în jurul gâtului uscăţiv, cu degetele încrustate cu sânge pe cuţitul curbat.

Tara începu să ţipe şi îşi simţi urina ţâşnindu-i incontrolabil în jos pe picioare.

— Te rog! Te rog nu face asta! urlă, iar groaza era un întuneric îngheţat al minţii şi trupului care o strivi de pământ şi închise ochii pentru a se pregăti să întâmpine sărutul ascuţit al lamei.

Apoi, în răcnetul animalic, iraţional al mulţimii, peste râsul ascuţit al bătrânei, se auzi o altă voce, un răcnet puternic de leu plin de mânie şi autoritate care reduse la tăcere orice alt sunet. Tara deschise ochii şi Moses Gama stătea în faţa ei, un colos impozant, iar vocea lui îi opri şi îi făcu să se retragă. O ridică în braţe şi o ţinu ca pe un copil. Mulţimea din faţa Packardului îi făcu loc să treacă pentru a o duce în maşină, după care o aşeză în faţă, iar el se puse la volan.

Pornind motorul şi întorcând în viteză cu 180 de grade, fumul negru de la furgoneta în flăcări se răspândi deasupra lor şi înceţoşă parbrizul, iar Tara simţi mirosul cărnii arse a surorii Nunziata.

De data aceasta nu se mai putu controla şi căzu în faţă,

cu capul între genunchi şi vomită pe podeaua Packardului.

Manfred De La Rey se aşezase pe scaunul din capul mesei lungi din sala de consiliu de la subsolul din Marshall Square. Venise din biroul său de la Union Buildings din Pretoria la sediul poliţiei care era centrul operaţiunilor, unde avea posibilitatea, alături de ofiţerii superiori, să ia în consideraţie fiecare nou comunicat de îndată ce sosea de la secţiile de poliţie din provinciile de pe întreaga întindere a ţării.

Întregul perete din faţa lui Manfred înfăţişa o hartă la scară mare a subcontinentului. În faţa acesteia lucrau doi ofiţeri de poliţie inferiori. Puneau semne magnetice pe hartă. Fiecare dintre micile discuri negre avea tipărit pe el un nume reprezentând câte unul dintre cei aproape cinci sute de oficiali ANC şi organizatori care fuseseră identificaţi până acum de către Serviciul de Informaţii.

Discurile erau mai îngrămădite de-a lungul marelui arc din Witwatersrand în centrul continentului, deşi altele erau împrăştiate de-a lungul întregii hărţi în timp ce locaţia fiecărei persoane era confirmată de către rapoartele poliţiei care soseau la fiecare câteva secunde.

Printre numeroasele semne negre se găseau şi câteva discuri roşii, mai puţin de cincizeci în total. Acestea îi reprezentau pe membrii cunoscuţi ai Comitetului Central al Congresului Naţional African.

Unele nume erau europene; Harris, Marks, Fischer, iar altele precum Naicker şi Nana Sita erau asiatice, dar majoritatea erau africane. Tambo, Sisulu şi Mandela – se găseau toţi acolo. Discul roşu al lui Mandela se găsea în oraşul Johannesburg, în timp ce Moroka era în Eastern Cape şi Albert Luthuli în Zululand.

Chipul lui Manfred De La Rey era împietrit în timp ce studia harta, iar ofiţerii superiori din jurul său evitau cu abilitate să îi întâlnească privirea sau chiar să se uite direct la el. Manfred era cunoscut ca fiind omul puternic al

cabinetului. Colegii săi îi spuneau în secret Omul-Macetă, după sabia grea folosită la tăierea trestiei de zahăr şi care era arma favorită a celor din gruparea Mau Mau din Kenya.

Manfred era potrivit pentru acest rol. Era un bărbat masiv. Ţinea mâinile pe masă în faţa lui, nu mişca din degete în semn de nervozitate sau incertitudine şi avea nişte mâini mari şi puternice. Trăsăturile feţei începeau să i se înăsprească, iar maxilarele şi gâtul gros sporeau sentimentul de forţă pe care îl răspândea. Oamenii săi se temeau de el.

— Câţi mai sunt? întrebă deodată, iar colonelul care stătea vizavi de el, un bărbat care avea medaliile de onoare pe piept, tresări ca un şcolar şi consultă repede lista.

— Mai avem de găsit încă patru – Mbeki, Mtolo, Mhlaba şi Gama. Citi cu voce tare numele de pe listă care nu fuseseră bifate, iar Manfred De La Rey căzu din nou pe gânduri.

În ciuda tăcerii meditative şi a expresiei severe, Manfred era mulţumit de rezultatele obţinute. Nu era încă ora prânzului în această primă zi şi identificaseră locaţiile celor mai mulţi dintre lideri. În general, ANC-ul plănuise campania cu o precizie extraordinară şi dăduse dovadă de seriozitate şi anticipare în execuţie, reflecta Manfred. Nu se aşteptase să fie atât de eficienţi, africanii erau cunoscuţi pentru nepăsarea şi degajarea lor – însemna că avuseseră parte de sfatul şi asistenţa tovarăşilor albi comunişti. Protestele, demonstraţiile şi grevele erau larg răspândite şi eficiente. Manfred mormăi tare şi ofiţerii se uitară la el temători, dar îşi coborâră în grabă privirile când acesta se încruntă.

Manfred se întoarse la gândurile lui. Nu, nu era rău pentru o grămadă de cafri, chiar şi cu câţiva albi care să-i ajute. Cu toate acestea, naivitatea şi neprofesionalismul se vedeau în lipsa aproape totală a securităţii şi discreţiei. Trăncăniseră de parcă ar fi fost la un pahar de bere. Plini de propria importanţă se făliseră cu planurile lor şi nu depuseseră aproape niciun efort să ascundă identităţile

liderilor şi să îşi acopere mişcările. Informatorii poliţiei nu întâmpinaseră dificultăţi majore în culegerea de informaţii.

Existau, bineînţeles, şi excepţii, iar Manfred se încruntă gândindu-se la lista de lideri despre care nu se ştia încă nimic. Un nume îi stătea ca un ghimpe în coaste – Moses Gama. Studiase dosarul acestuia. După Mandela, era probabil cel mai periculos dintre toţi.

„Trebuie să-l prindem, îşi spunea în gând. Trebuie să punem mâna pe cei doi, Mandela şi Gama”. Iar apoi vorbi cu voce tare, răcnind întrebarea:

— Unde este Mandela?

— În acest moment se adresează unei mulţimi la căminul cultural din Drake’s Farm, răspunse prompt colonelul, privind în sus la semnul roşu de pe hartă. Va fi urmărit când pleacă, până suntem gata să îl arestăm.

— Nicio veste despre Gama încă? întrebă Manfred impacientat, iar ofiţerul clătină din cap.

— Nu încă, domnule ministru, ultima dată a fost văzut în Witwatersrand acum nouă zile. S-ar putea să se ascundă. S-ar putea să fim nevoiţi să continuăm fără el.

— Nu, se răsti Manfred. Îl vreau. Îl vreau pe Moses Gama.

Manfred redeveni tăcut, meditativ şi retras. Ştia că fusese prins în vâltoarea istoriei. Putea să simtă vântul favorabil bătându-i în spate, pregătit să îl ducă pe drumul lui. Ştia de asemenea că acest vânt s-ar putea să se oprească şi lucrurile să stagneze. Era periculos – mortal de periculos, dar totuşi aşteptă. Tatăl său şi toţi strămoşii lui fuseseră vânători. Vânaseră elefanţi şi lei şi îi auzise vorbind despre răbdarea şi aşteptarea care făceau parte din vânătoare. Acum Manfred era un vânător la fel cum fuseseră şi ei, dar prada sa, deşi la fel de periculoasă, era infinit mai atrăgătoare.

Îşi pregătise capcanele cu toată dibăcia de care dispunea. Ordinele de interdicţie, cinci sute dintre ele, fuseseră deja întocmite. Bărbaţii şi femeile cărora le fuseseră adresate aveau să fie izgoniţi în afara societăţii în

sălbăticie. Li se va interzice să se alăture unei adunări de mai mult de trei persoane, vor fi limitaţi la un singur district administrativ, le era de asemenea interzis să publice un singur cuvânt scris şi nu va fi permis ca altcineva să publice în numele lor, vocile lor lipsite de loialitate şi trădătoare vor fi readuse la tăcere. Acesta era modul în care se va ocupa de duşmanul mai mic, vânatul mai puţin important din această vânătoare.

Pentru ceilalţi cincizeci, prada cea mare, cea puternică, pregătise alte arme. Mandatele de arestare fuseseră emise şi acuzaţiile întocmite. Printre acestea se numărau înalta trădare şi promovarea comunismului internaţional, conspiraţie cu scopul de a răsturna guvernul prin intermediul unei revoluţii violente, instigare la violenţă publică – şi toate acestea, dacă vor fi dovedite, îi vor duce direct la spânzurătoare. Succesul era numai al lui, aproape că îl dobândise, dar ar fi putut să dispară în orice clipă.

În acel moment în camera de consiliu se auzi o voce atât de tare venind de dincolo de fereastra îngustă, încât toţi îşi ridicară ochii. Chiar şi Manfred îşi întoarse capul înspre locul de unde se auzise şi îşi micşoră ochii palizi. Ofiţerul care vorbise stătea cu spatele la fereastră ţinând receptorul la ureche şi mâzgălind ceva pe carneţelul de pe birou din faţa lui. Apoi trânti receptorul în furcă, rupse pagina de sus din carnet şi alergă în sala de consiliu.

— Ce s-a întâmplat? întrebă directorul.

— L-am prins, domnule. Vocea bărbatului tremura de încântare. L-am prins pe Moses Gama. Se află în Port Elizabeth. Cu mai puţin de două ore în urmă era în fruntea unei revolte la gara din New Brighton. Poliţiştii au fost atacaţi şi s-au văzut nevoiţi să deschidă focurile de armă în semn de autoapărare. Cel puţin şapte oameni au fost ucişi, printre care şi o călugăriţă. A fost mutilată îngrozitor – există chiar şi un raport încă neconfirmat că ar fi fost mâncată de vie – iar trupul i-a fost ars.

— Sunt siguri că e vorba de el? întrebă Manfred.

— Fără îndoială, domnule ministru. A fost identificat de un informator care îl cunoaşte personal, iar căpitanul poliţiei l-a recunoscut după fotografia de la dosar.

— În regulă, spuse Manfred De La Rey. Acum putem trece la acţiune. Se uită înspre comisarul de poliţie de la capătul celălalt al mesei lungi. Începeţi, domnule comisar, şi îşi luă pălăria neagră de pe masă. Anunţaţi-mă în momentul în care toţi sunt închişi.

Urcă până la parter cu liftul şi şoferul îl aştepta în limuzină ca să-l ducă înapoi la biroul său de la Union Buildings. Lăsându-se relaxat pe bancheta din spate îmbrăcată în piele şi în timp ce limuzina pornea, el zâmbi pentru prima dată în acea dimineaţă.

„O călugăriţă, zise cu voce tare. Şi au mâncat-o! Clătină din cap satisfăcut. Fie ca inimile simţitoare ale lumii să citească despre asta şi să ştie cu ce fel de sălbatici avem de-a face”.

Simţi din nou vântul prielnic al norocului purtându-l înspre acele locuri la care doar cu puţin timp în urmă îşi permisese să viseze.

Odată reîntorşi la misiune, Moses o ajută pe Tara să coboare din Packard. Era încă palidă şi tremura ca şi cum ar fi suferit de malarie. Hainele îi erau rupte, pătate de sânge şi noroi şi abia dacă se ţinea pe picioare.

Kitty Godolphin şi echipa ei scăpaseră de furia mulţimii fugind peste calea ferată şi ascunzându-se într-o canalizare, iar apoi, cu ocoluri largi, se întorseseră la misiune.

— Trebuie să plecăm de aici, îi strigă Kitty Tarei când ieşi pe verandă şi o văzu purtată pe scări de către Moses. Am obţinut cele mai incredibile imagini din viaţa mea. N-aş putea să încredinţez filmul nimănui. Vreau să ajung mâine în Johannesburg şi să plec cu zborul Pan Am spre New York ca să duc rolele personal. Era foarte agitată, vocea îi tremura, iar hainele, ca şi ale Tarei, erau zdrenţuite şi murdare. Cu toate acestea, îşi strânsese deja lucrurile şi era

gata de plecare, având pe umăr doar o geantă de pânză drept bagaj.

— Aţi filmat călugăriţa? vru Moses să ştie. I-aţi filmat când o ucideau pe sora Nunziata?

— Ba bine că nu, amice! rânji Hank. Era în spatele lui Kitty. Am filmat tot.

— Câte role de film aveţi? insistă Moses.

— Patru. Hank era atât de entuziasmat încât nu putea să stea locului. Se legăna pe picioare şi pocnea neîntrerupt din degete.

— I-aţi filmat şi pe poliţişti trăgând?

— Totul, amice, totul.

— Unde e filmul uciderii călugăriţei? întrebă Moses.

— E încă în aparat. Hank lovi cu palma camera Arriflex pe care o purta pe umăr. Totul e aici, prietene. Tocmai schimbasem filmul când au prins-o pe călugăriţă şi au făcut-o bucăţi.

Moses o lăsă pe Tara sprijinită de stâlpul verandei şi merse spre Hank. Păşea atât de natural încât nimeni nu-şi dădu seama ce urmează să facă. Kitty continua să vorbească:

— Dacă plecăm chiar acum putem să ajungem în Johannesburg până mâine-dimineaţă. Zborul Pan Am pleacă la 11.30...

Moses ajunse în dreptul lui Hank. Apucă aparatul greu, răsuci breteaua astfel încât Hank fu smucit pe vârfuri fără să poată să facă nimic şi desfăcu rola de film prinsă deasupra camerei. Se întoarse apoi şi o zdrobi de stâlpul de cărămidă al verandei.

Kitty îşi dădu seama de ce face asta şi se repezi asupra lui precum o pisică furioasă, ţintind cu unghiile înspre ochii lui.

— Filmul meu! strigă ea. Du-te dracului, e filmul meu!

Moses o împinse cu atâta violenţă încât se lovi de Hank, făcându-l şi pe acesta să-şi piardă echilibrul, căzând amândoi unul peste altul pe podeaua verandei.

Moses lovi rola din nou şi de data asta carcasa metalică se deschise. Eşarfa de celuloid lucitor ţâşni afară şi se revărsă în cascadă de-a lungul zidului.

— L-ai distrus, ţipă Kitty, ridicându-se şi aruncându-se asupra lui.

Moses azvârli carcasa goală şi o apucă pe Kitty de încheieturi, ridicând-o în aer şi susţinând-o fără efort, deşi aceasta se zbătea şi lovea cu picioarele.

— Ai filmul cu brutalitatea poliţiei, cu uciderea negrilor nevinovaţi, spuse el. La ceea ce a urmat nu trebuia să fiţi martori. Nu vă voi lăsa să arătaţi asta lumii. Îi dădu drumul. Puteţi să luaţi Packardul.

Kitty îl privi, frecându-şi încheieturile roşii de la strânsoarea lui şi se răsti ca o pisică:

— N-am să uit asta – într-o zi vei plăti, Moses Gama. Răutatea cu care vorbise îţi dădea fiori.

— Pleacă, îi porunci Moses. Trebuie să prinzi avionul.

Ea ezită pentru o clipă, iar apoi se răsuci pe călcâie şi îşi luă geanta.

— Vino, Hank, spuse ea, şi coborî scările în fugă către Packard, urcându-se repede la volan.

— Javră împuţită, scrâşni Hank trecând pe lângă Moses. Alea au fost cele mai bune imagini pe care le-am prins vreodată.

— Mai ai încă trei role, zise Moses liniştit. Fii recunoscător pentru ele. Moses îi privi cum se îndepărtează cu Packardul, iar apoi se întoarse spre Tara. Trebuie să ne mişcăm foarte repede – poliţia va acţiona imediat. Trebuie să părăsim zona înainte să o închidă. Sunt un om căutat – trebuie să scăpăm.

— Ce vrei să fac? îl întrebă Tara.

— Vino, îţi explic mai târziu, spuse Moses şi o conduse la Buick. Mai întâi trebuie să scăpăm.

Tara îi dădu vânzătorului un cec şi aşteptă în spaţiul îngust al biroului, mirosind a fum de trabuc ieftin până când acesta sună la banca din Cape Town.

Pe tejgheaua dezordonată se găsea un ziar mototolit, iar Tara îl ridică şi citi nerăbdătoare:

ŞAPTE MORŢI ÎN REVOLTELE
DIN PORT ELIZABETH
TULBURĂRI ÎN TOATĂ ŢARA
500 DE ACTIVIŞTI SURGHIUNIŢI
MANDELA ARESTAT

Aproape întreg ziarul era dedicat campaniei de nesupunere civică şi consecinţelor acesteia. În josul paginii, după descrierea lugubră a uciderii şi canibalizării surorii Nunziata, erau relatări privind acţiunile ANC, în alte zone ale ţării. Mii de oameni fuseseră arestaţi, articolul fiind însoţit de fotografii cu protestatari încărcaţi în dubele poliţiei, rânjind veseli şi cu degetul mare ridicat, salutul protestatarilor.

În ziar se găsea o listă cu aproape cinci sute de persoane scoase în afara legii, unde erau explicate şi consecinţele ordinelor de restricţie – felul în care realmente puneau capăt existenţei publice a victimei.

Mai era şi o listă cu persoane care fuseseră arestate pentru înaltă trădare şi pentru propagandă comunistă, iar Tara îşi muşcă buza când văzu numele lui Moses Gama. Purtătorul de cuvânt al poliţiei anticipase probabil arestarea lui Moses, dar era o dovadă că măsurile pe care le luase erau înţelepte. Înalta trădare era o infracţiune care se pedepsea cu moartea, iar Tarei îi veni în minte imaginea lui Moses, cu o glugă trasă pe cap, zbătându-se şi smucindu-se în ştreang. Fu cuprinsă de fiori şi alungă imaginea, mutându-şi atenţia asupra celorlalte articole din ziar.

Apăreau fotografii, majoritatea întunecate şi neclare, cu liderii ANC şi zâmbi cu amărăciune când îşi dădu seama că astea erau primele roade ale campaniei. Până acum nici măcar un alb din o sută nu auzise de Moses Gama, Nelson Mandela sau de oricare dintre lideri, dar acum pătrunseseră

furtunos în conştiinţele tuturor. Lumea ajunsese deodată să îi cunoască.

Paginile centrale conţineau în majoritate reacţii publice faţă de campanie şi de măsurile contraofensive luate de guvern. Era încă prea devreme pentru reacţii din exterior, dar viziunea locală părea aproape unanimă: condamnare uciderii inumane a surorii Nunziata şi proslăvirea curajului poliţiei şi a reacţiei rapide a Ministerului de interne pentru a zădărnici complotul dirijat de comunişti.

Editorul scria:

Nu ni s-a oferit întotdeauna posibilitatea să vorbim elogios despre acţiunile şi afirmaţiile ministrului de interne. Cu toate acestea, există un om potrivit pentru fiecare situaţie şi suntem recunoscători că între noi şi forţele anarhiei s-au interpus curajul şi tăria de caracter ale acestui om...

Lectura Tarei fu întreruptă de vânzătorul de maşini vechi. Intră în micul birou şi începu să se gudure pe lângă Tara.

— Dragă doamnă Courtney, trebuie să mă iertaţi. Nu aveam nici cea mai mică idee cine sunteţi, altfel nu v-aş fi supus umilinţei de a verifica cecul la banca dumneavoastră. Îi ţinu uşa când ieşiră în curte, făcând plecăciuni şi zâmbind afabil, iar apoi îi deschise portiera de la Cadillacul negru, modelul din 1951, pe care Tara tocmai îl achitase cu un cec în valoare de aproape o mie de lire.

Tara coborî dealul şi parcă pe Donkin Street. Magazinele de îmbrăcăminte ale marinei şi ale armatei se aflau puţin mai jos pe strada principală şi de aici cumpără Tara o caschetă de şofer cu cozoroc din piele neagră, strălucitoare, şi o tunică gri cu nasturi de alamă pe care vânzătoarea le împachetă într-o pungă de hârtie maro.

Întoarsă la Cadillac conduse încet până la gara centrală şi opri peste drum de intrare. Lăsă cheia în contact şi se strecură pe bancheta din spate. Peste cinci minute apăru

Moses. Era îmbrăcat într-o uniformă soioasă, iar agentul de poliţie de la intrare nici măcar nu îl băgă în seamă. Merse la pas pe trotuar şi, odată ajuns în dreptul Cadillac-ului, Tara îi dădu punga de hârtie prin geamul deschis.

Peste zece minute, după ce scăpă de salopetă, Moses se întoarse, purtând cascheta de şofer, şi tunica nouă şi elegantă de sub care se vedeau doar pantalonii şi pantofii negri. Se urcă la volan şi porni motorul.

— Ai avut dreptate. S-a emis un mandat de arestare pe numele tău, spuse ea stins.

— De unde ai aflat?

— E un ziar pe scaun.

Îl împăturise lăsând să se vadă anunţul despre arestarea lui. El îl citi în grabă, iar apoi intră uşor în trafic.

— Ce ai de gând să faci, Moses? Ai să te predai ca să fii judecat?

— Sala de judecată ar fi un podium de pe care aş putea să mă adresez lumii, cugetă el.

— Şi dacă vei fi condamnat, spânzurătoarea ar fi un amvon excelent, sublinie ea cu ironie, iar el îi zâmbi în oglinda retrovizoare.

— Avem nevoie de martiri – fiecare cauza are nevoie de martirii ei.

— Dumnezeule, Moses, cum poţi să vorbeşti aşa? Orice cauză are nevoie de un conducător. Sunt mulţi care ar putea să fie nişte martiri grozavi, dar puţini sunt cei care pot să conducă oamenii.

Moses şofă tăcut o vreme, iar apoi spuse hotărât:

— Mergem în Johannesburg. Trebuie să discut cu ceilalţi înainte de a lua o decizie.

— Majoritatea au fost deja arestaţi, îi atrase Tara atenţia.

— Nu toţi. Moses scutură din cap. Trebuie să vorbesc cu cei care au scăpat. Câţi bani mai ai?

Tara deschise poşeta şi numără bancnotele pe care le mai avea în poşetă.

— Peste o sută de lire.

— Mai mult decât suficient, zise el. Pregăteşte-te să faci pe marea doamnă când ne va opri poliţia.

Întâlniră primul control la periferia oraşului, lângă podul peste Swartkops. Era o coloană de maşini şi de camioane care înainta încet, oprind şi pornind, până când doi agenţi de poliţie le făcură semn şi un ofiţer tânăr veni la geamul din spate.

— Bună ziua, *Mevrou*. Îşi duse mâna la caschetă. Ne permiteţi să vă verificăm portbagajul?

— Pentru ce toate astea, domnule ofiţer?

— Răzmeriţele, doamnă. Îi căutăm pe nenorociţii care au ucis-o şi au mâncat-o pe călugăriţă.

Tara se aplecă şi i se adresă aspru lui Moses:

— Deschide portbagajul pentru domnul poliţist, Stephen.

Moses coborî şi ţinu portbagajul deschis în timp ce agenţii făcură o percheziţie sumară. Nici măcar unul nu îl privi, uniforma de şofer făcându-l în mod miraculos invizibil.

— Vă mulţumim, doamnă.

Ofiţerul le făcu semn să treacă, iar Moses murmură:

— A fost cât se poate de jignitor. Credeam că sunt o celebritate deja.

Drumul dinspre coastă fu lung şi obositor, dar Moses conduse liniştit, atent să nu ofere nimănui un motiv ca să-i oprească şi să îi interogheze mai atent.

În timp ce conducea, porni radioul pentru buletinul de ştiri periodic de la South African Broadcasting Corporation. Semnalul era intermitent în funcţie de relief, dar prinseră măcar un subiect interesant.

Uniunea Sovietică, susţinută de aliaţii ei, cerea o dezbatere urgentă la Consiliul General al Naţiunilor Unite în legătură cu situaţia din ţară. Era pentru întâia dată când ONU îşi manifestase interesul în legătură cu Africa de Sud. Şi numai din acest motiv şi sacrificiul lor meritase. Totuşi, celelalte ştiri erau neliniştitoare. Peste opt mii de protestatari fuseseră arestaţi şi toţi liderii puşi sub interdicţie sau arestaţi, iar purtătorul de cuvânt al

Ministerului de Interne asigura populaţia că situaţia era sub control.

Conduseră până după lăsarea întunericului, apoi opriră la unul dintre hotelurile din Statul Liber Orange, folosit în special de cei care călătoreau în scopuri comerciale. Când Tara ceru cazare pentru şoferul ei, chestiunea păru firească pentru că toţi călătorii angajau şoferi de culoare, iar Moses fu trimis în spate, în spaţiile pentru servitori din curte.

După masa simplă şi fadă luată în restaurantul hotelului, Tara telefonă la Weltevreden, iar Sean răspunse aproape imediat. Se întorseseră cu Shasa din safari cu o zi în urmă şi erau volubili şi entuziasmaţi. Vorbi pe rând cu fiecare dintre băieţi, aşa că primi trei relatări ale modului în care Garrick ucisese un leu mâncător de oameni. Apoi veni rândul Isabellei, iar felul ei peltic de a vorbi o atinse pe Tara la inimă, făcând-o să se simtă îngrozitor de vinovată că nu îşi îndeplinise îndatoririle de mamă. Totuşi, niciunul dintre copii, nici măcar Isabella, nu părea să îi fi dus prea mult dorul. Isabella era tot atât de locvace ca şi fraţii ei când veni vorba de a povesti ceea ce făcuse împreună cu bunica ei, ce fel de rochie nouă primise de la aceasta sau despre păpuşa pe care bunicul Blaine o adusese din Anglia special pentru ea. Nimeni nu o întrebă ce face sau când are să se întoarcă la Weltevreden.

Ultimul cu care vorbi fu Shasa, iar acesta se arătă distant, dar prietenos.

— Ne simţim cu toţii minunat – Garry a împuşcat un leu...

— O, Dumnezeule, Shasa, nu-mi mai povesti şi tu despre asta, am aflat deja de trei ori despre moartea bietului animal. După doar câteva minute nu mai aveau ce să îşi spună.

— Ei bine, atunci, băbuţo, ai grijă de tine. Toate nenorocirile astea ne creează mari neplăceri, dar De La Rey are situaţia sub control, sfârşi Shasa. Să nu intri în cine ştie ce necazuri.

— O să am grijă, promise ea. Am să te las acum să iei

cina.

Lui Shasa îi plăcea să cineze la ora opt fix şi trecuseră deja patru minute peste. Ştia că era deja îmbrăcat şi că acum se uita la ceas. După ce închise îşi dădu seama că nu o întrebase unde era, ce făcea sau când urma să se întoarcă.

„M-a scăpat de minciună”, se consolă ea.

Din camera ei putea să vadă în curte, iar luminile erau aprinse în clădirea servitorilor. Se simţi deodată copleşită de singurătate. Sentimentul era atât de acut, încât se gândi în mod serios să se strecoare prin curte până la ei. Fu nevoie de un efort de voinţă ca să îndepărteze gândul nebunesc şi în schimb ridică receptorul şi îi ceru telefonistei numărul de la Puck’s Hill.

Îi răspunse un servitor cu un puternic accent african şi inima Tarei se făcu mică. Era vital să afle dacă ferma Rivonia era încă sigură. Ar fi putut să intre direct într-o capcană a poliţiei.

— Pot să vorbesc cu *Nkosi* Marcus? ceru ea.

— *Nkosi* Marcus nu aici, el plecat, domniţă, îi spuse servitorul. Este domniţa Tara?

— Da! Da! Deşi nu îşi amintea de vreun servitor, trebuie că acesta îi recunoscuse vocea şi tocmai voia să continue când Marcus Archer vorbi cu vocea lui obişnuită.

— Iartă-mă, draga mea, pentru improvizaţia asta teatrală ieftină, dar aici cerul s-a prăbuşit peste noi. Toată lumea e panicată – porcii ăştia s-au mişcat mult mai repede decât ne-am fi aşteptat. Din câte ştiu, doar eu şi Joe am scăpat. Ce face bunul nostru prieten, l-au prins?

— E în siguranţă. Putem să venim la Puck’s Hill?

— Până acum s-ar părea că ne-au scăpat din vedere, dar fiţi totuşi atenţi, bine? Sunt puncte de control pe toate drumurile.

Tara dormi puţin şi se trezi înainte de răsăritul soarelui pentru a porni în ultima parte a călătoriei. Bucătarul de la hotel îi pregăti un pachet cu sandvişuri cu carne de vacă şi

un termos cu ceai, aşa că îşi luară micul dejun din mers. Orice oprire ar fi sporit şansele de a fi descoperiţi şi arestaţi, aşa că, în afară de opririle pentru benzină, merseră neîntrerupt şi traversară râul Vaal înainte de prânz.

Încă de când se întorsese la Transvaal pentru a fi alături de el, Tara căutase momentul potrivit ca să îi spună lui Moses, dar acum îşi dădu seama că nu va exista niciodată un moment potrivit şi că peste câteva ore vor ajunge la Puck's Hill. După aceea nimic nu avea să mai fie sigur, decât confuzia şi pericolul care îi păştea.

— Moses, spuse ea din spate cu o voce hotărâtă, nu pot să-ţi mai ascund asta. Trebuie să-ţi spun acum. Port în pântec copilul tău.

Văzu cum capul lui tresări uşor, iar apoi, în oglinda retrovizoare, sclipirile din acei ochi hipnotizanţi care o priveau.

— Ce ai de gând să faci? întrebă el. Nu o întrebă dacă era sigură şi nici nu pusese la îndoială paternitatea copilului. Era tipic pentru el – dar totodată nici nu-şi asumase vreo responsabilitate. Ce ai de gând să faci?

— Nu sunt sigură încă. Voi căuta o cale ca să îl nasc.

— Trebuie să scapi de copil.

— Nu! strigă ea vehement. Niciodată. E al meu. Eu mă voi îngriji de el.

Moses nu observă felul în care utilizase forma masculină a pronumelui.

— Va fi un metis, îi spuse el. Eşti conştientă de asta?

— Voi găsi eu o modalitate, insistă ea.

— N-am să pot să te ajut – deloc, continuă el fără remuşcări. Cred că înţelegi asta.

— Ba da, poţi, răspunse ea. Ai putea să-mi spui că eşti fericit că îl port în pântec pe fiul tău – şi că îl vei iubi, aşa cum îl iubesc eu pe tatăl lui.

— Iubire? spuse el. Ăsta nu e un cuvânt african. Nu există niciun cuvânt pentru iubire în vocabularul meu.

— Of, Moses, nu e adevărat. Tu îţi iubeşti poporul.

— Îl iubesc ca pe un popor, nu ca pe indivizi. I-aş sacrifica pe oricare dintre ei pentru binele celorlalţi.

— Totuşi, fiul nostru, Moses. Ceva nepreţuit apărut din relaţia noastră – nu simţi chiar nimic pentru el? îi văzu ochii în oglindă şi percepu durerea pe care o ascundeau.

— Ba da, recunoscu el. Bineînţeles că da. Şi totuşi, nu îndrăznesc să conştientizez asta. Trebuie să îngrop cât mai adânc astfel de sentimente, altfel îmi vor slăbi voinţa şi vor duce la distrugerea noastră, a tuturor.

— Atunci am să-l iubesc eu pentru amândoi, spuse ea stins.

După cum îi avertizase Marcus Archer, erau mai multe puncte de control pe şosele. În timp ce se apropiau de marele complex industrial şi minier de la Witwatersrand, fură opriţi de trei ori, ultima oară la Halfway House, dar de fiecare dată uniforma de şofer şi faţa albă a Tarei, alături de comportamentul ei trufaş se dovediră o protecţie suficientă.

Tara se aşteptase ca Johannesburgul să fie asemenea unui oraş sub asediu, dar punctele de control şi afişele lipite la fiecare colţ erau singurele semne că se întâmpla ceva neobişnuit. Scripeţii de la minele pe lângă care treceau se învârteau neobosiţi şi, dincolo de zonele îngrădite, văzură minerii negri, în cizme de cauciuc şi purtând cască de protecţie, îngrămădindu-se la intrarea în puţuri.

Când trecură prin centrul Johannesburgului, străzile erau, ca de obicei, pline de cumpărători de toate rasele, chipurile acestora fiind relaxate şi vesele. Tara era dezamăgită. Nu ştia sigur la ce se aşteptase, dar sperase cel puţin să găsească unele semne vizibile că oamenii progresaseră.

— Nu poţi să te aştepţi la prea multe, îi spuse Moses când ea se plânse că nimic nu se schimbase. Forţele potrivnice nouă sunt mai tari decât granitul, iar resursele pe care le au la dispoziţie sunt interminabile. Dar e totuşi un început – este primul nostru pas firav pe drumul eliberării.

Trecură încet pe lângă Puck’s Hill. Părea părăsită, dar

măcar nu erau semne care să indice activitatea poliţiei. Moses parcă maşina în plantaţia de acacia din spatele Country Clubului şi plecă singur pe jos pentru a fi absolut sigur că nu intrau direct într-o capcană a poliţiei.

Se întoarse peste jumătate de oră.

— Suntem în siguranţă. Marcus e aici, îi spuse în timp ce pornea motorul Cadillac-ului.

Marcus îi aştepta pe verandă. Părea obosit şi sleit de puteri şi îmbătrânise dramatic în scurta perioadă de timp de când Tara nu îl mai văzuse.

Îi conduse în bucătăria mare şi se duse la sobă, ca să le pregătească rapid ceva de mâncare şi, în timp ce trebăluia, le povesti tot ce se petrecuse în absenţa lor.

— Reacţia poliţiei a fost mult prea puternică şi promptă ca să nu fi fost pregătită în prealabil. Ne aşteptam la o reacţie întârziată până când aveau să estimeze situaţia şi să strângă rândurile. Ne aşteptam să avem posibilitatea să exploatăm această întârziere şi să putem face un apel către mase să ni se alăture în campania de nesupunere civică, până când aceasta ar fi prins un avânt care să o facă de neoprit, dar ei ne pândeau deja. Nu sunt mai mult de doisprezece lideri în libertate în momentul de faţă, Moses fiind unul dintre cei norocoşi, iar fără lideri campania îşi întrevede deja sfârşitul.

Privi înspre Tara cu o sclipire răzbunătoare în ochi înainte de a continua:

— Cu toate acestea, mai sunt încă nişte focare de rezistenţă – draga noastră Victoria face o treabă excelentă. A organizat asistentele de la Baragwanath şi le-a alăturat campaniei. Dar n-are să mai poată face asta pentru multă vreme – pun pariu că va fi arestată sau pusă sub interdicţie cât de curând.

— Vicky e o femeie curajoasă, consimţi Moses. E conştientă de riscuri şi le-a acceptat.

În timp ce spunea asta privi direct în ochii Tarei, ca şi cum ar fi provocat-o să dea glas geloziei. Bineînţeles că ştia

de căsătoria lui, dar nu vorbiseră niciodată despre asta. Ştia care ar fi fost consecinţele, iar acum îşi coborî privirea, incapabilă să răspundă provocării lui.

— L-am subestimat pe acest De La Rey, spuse Moses. E un adversar formidabil. Am reuşit să îndeplinim prea puţin din ceea ce am sperat.

— Totuşi, Naţiunile Unite discută situaţia noastră, rosti Tara încet, fără a-şi mai ridica privirea.

— Discută, consimţi cu dispreţ Moses. Dar nu e nevoie decât de un vot de veto din partea Americii, a Marii Britanii sau a Franţei pentru ca orice acţiune să fie abandonată. Vor dezbate şi iar vor dezbate, în timp ce poporul meu suferă.

— Poporul nostru, îl atenţionă Marcus. Poporul nostru, Moses.

— Poporul meu, îl contrazise Moses cu asprime. Toţi ceilalţi sunt închişi. Sunt singurul lider rămas. E poporul meu.

În bucătărie se aşternu tăcerea, auzindu-se doar zgomotul tacâmurilor lovind farfuriile în timp ce mâncau, dar Marcus se încruntă şi în cele din urmă el rupse tăcerea.

— Şi acum ce se va întâmpla? întrebă el. Unde te vei duce? Nu poţi să rămâi aici, poliţia ar putea da buzna în orice moment. Unde vei merge?

— La Drake’s Farm? zise Moses meditativ.

— Nu. Marcus scutură din cap. Eşti mult prea cunoscut acolo. De cum ai ajunge ar afla toată lumea, iar poliţia are informatori peste tot. Ar fi ca şi cum te-ai preda la cel mai apropiat post de poliţie.

Rămaseră din nou tăcuţi, până când Moses întrebă:

— Unde e Joe Cicero? L-au prins şi pe el?

— Nu, răspunse Marcus. Se ascunde.

— Poţi să iei legătura cu el?

— Avem o înţelegere. Va suna el aici – dacă nu în seara asta, atunci mâine.

Moses privi peste masă la Tara.

— Pot să vin cu tine la şantierul arheologic de la peşterile

Sundi? E singurul loc la care mă pot gândi acum unde aş fi în siguranţă. Moralul Tarei crescu vertiginos. Avea să fie alături de ea pentru încă o vreme.

Tara îi explică totul lui Marion Hurst, fără a încerca să îi ascundă identitatea lui Moses şi nici faptul că era un fugar, iar la sfârşit nu fu mirată de reacţia americancei:

— E ca şi cum Martin Luther King ar veni să-mi ceară să-l adăpostesc, spuse ea. Voi face, bineînţeles, tot ce pot ca să ajut.

Ca acoperire, Moses îşi luă numele de Stephen Khama, iar Marion îl angajă pentru refacerea artefactelor şi fu imediat absorbit în existenţa taberei. Fără să pună întrebări, ceilalţi membri, atât negri, cât şi albi, făcură corp comun în jurul său.

În ciuda asigurărilor pe care le dăduse Marcus Archer, dură aproape o săptămână până când reuşi să ia legătura cu Joe Cicero şi încă o zi până să se poată întâlni. Învăţaseră pe pielea lor să nu subestimeze vigilenţa poliţiei, iar Joe Cicero fusese dintotdeauna un individ secretos, dar profesionist. Nimeni nu ştia cu siguranţă unde locuia sau cum îşi câştiga traiul, venirile şi plecările lui erau neanunţate şi imprevizibile.

— Am considerat dintotdeauna că e puţin teatral şi prea precaut, dar acum mi se pare înţelept, îi spuse Moses Tarei în timp ce se îndreptau cu maşina spre oraş. Încă o dată, Moses îmbrăcase uniforma de şofer. De acum încolo va trebui să învăţăm de la profesionişti, pentru că cei care s-au aliniat împotriva noastră sunt absolut profesionişti.

Joe Cicero ieşi pe uşa gării din Johannesburg în timp ce Moses aştepta la semafor şi se strecură neobservat pe bancheta din spate, lângă Tara. Moses porni, îndreptându-se înspre Doomfontein.

— Te felicit că eşti încă în libertate, îi spuse Joe puţin zeflemitor, în timp ce îşi aprindea o ţigară de la chiştocul celei fumate anterior, privind cu coada ochiului înspre Tara. Tu eşti Tara Courtney, zise şi zâmbi văzând-o surprinsă.

Care e rolul tău în povestea asta?

— E o prietenă, răspunse Moses în locul ei. E dedicată cauzei noastre. Poţi să vorbeşti fără reţineri în faţa ei.

— Eu nu vorbesc niciodată fără reţineri, murmură Joe. Doar un prost ar face asta. Rămaseră cu toţii tăcuţi până când Joe întrebă brusc: Deci, prietene, încă mai crezi că revoluţia poate fi câştigată fără vărsare de sânge? Mai eşti unul dintre acei pacifişti care crede că putem să jucăm după regulile pe care asupritorii le fac şi le schimbă după bunul lor plac?

— N-am fost niciodată un pacifist, tună glasul lui Moses. Dintotdeauna am fost un războinic.

— Mă bucură să aud asta, pentru că vine să confirme ceea ce şi eu am crezut dintotdeauna. Ascuns de barba neagră, pe chipul lui Joe se ivi un zâmbet hâtru şi enigmatic. Apoi schimbă tonul, întoarce la 180 de grade aici şi mergi pe strada Krugersdorp! porunci el.

Erau cu toţii tăcuţi, iar Joe se întoarse pentru a vedea maşinile care veneau în urma lor. După un minut păru satisfăcut şi se destinse pe bancheta din spate. Moses părăsi între timp zona construită, ieşind în câmp deschis. Traficul din jurul lor se diminua şi deodată Joe Cicero se aplecă în faţă şi indică o parcare goală de la marginea drumului.

— Opreşte acolo, porunci el şi, în timp ce Moses parca maşina, el deschise uşa din dreptul său. Ieşind îşi răsuci gâtul, făcându-l să pocnească. Vino!

Când Tara deschise uşa pentru a li se alătura, Joe izbucni:

— Nu, tu nu! Stai aici!

Trecu împreună cu Moses prin pâlcul de arbuşti încâlciţi de acacia şi ajunseră apoi în câmp, nevăzuţi din drum.

— Ţi-am spus că femeia e de încredere, spuse Moses, iar Joe ridică din umeri.

— Se poate. Dar nu-mi asum riscuri decât dacă e absolut necesar. Apoi schimbă subiectul. Te-am întrebat odată ce crezi despre Mama Rusie.

— Iar eu ţi-am răspuns că văd în ea o prietenă a tuturor oamenilor asupriţi din lume.

— Şi-ar dori să-ţi fie şi ţie prietenă, spuse Joe sec.

— Te referi la mine personal – Moses Gama?

— Da, la tine personal – Moses Gama.

— De unde ştii asta?

— Sunt oameni la Moscova care ţi-au urmărit cu atenţie activitatea ani de-a rândul. Le-a plăcut ce au văzut. Şi acum îţi întind o mână prietenoasă.

— Am să te întreb încă o dată. De unde ştii toate astea?

— Sunt colonel în KGB. Mi s-a ordonat să îţi vorbesc.

Moses se holbă la el. Totul se întâmpla prea repede şi avea nevoie de un scurt răgaz ca să reflecteze.

— Ce presupune această ofertă prietenoasă? întrebă el precaut, încercând să câştige timp pentru a se gândi, iar Joe Cicero dădu din cap în semn de încuviinţare.

— E bine că întrebi care sunt condiţiile acestei prietenii. Se confirmă astfel imaginea noastră despre tine. Că eşti un individ prevăzător. Ţi se va răspunde la întrebare la timpul potrivit între timp, mulţumeşte-te cu faptul că te-am ales doar pe tine dintre toţi ceilalţi.

— Prea bine, acceptă Moses. Dar spune-mi de ce am fost ales. Mai sunt şi alţii – Mandela, de exemplu.

— Mandela a fost luat în calcul, dar nu credem că are tăria necesară. Am simţit o slăbiciune în el. Psihologii noştri cred că se va eschiva de la munca dificilă şi sângeroasă a unei revoluţii.

Ştim de asemenea că nu are aceeaşi părere bună despre Mama Rusie ca şi tine. A numit-o chiar noul asupritor, puterea colonialistă a secolului XX.

— Dar alţii? întrebă Moses.

— Nu mai sunt alţii, răspunse Joe sec. Tu sau Mandela. Tu ai fost ales. Asta a fost decizia.

— Vor să le răspund acum?

Moses privi în ochii lui negri ca smoala, dar nu putu citi nimic în ei. Joe Cicero scutură din cap.

— Vor să se întâlnească înainte cu tine, să te cunoască, să fie siguri că pricepi care e înţelegerea. Apoi vei fi antrenat şi pregătit pentru misiunea care te aşteaptă.

— Unde va avea loc această întâlnire?

Joe zâmbi şi ridică din umeri.

— La Moscova – unde altundeva?

Moses nu lăsă să i se vadă pe chip surprinderea, dar simţi cum i se încleştară pumnii.

— Moscova! Cum voi ajunge acolo?

— Aranjamentele au fost făcute, îl asigură Joe, iar Moses îşi ridică privirea înspre norii de furtună care se înghesuiau, cu splendide nuanţe de albastru şi argintiu, la orizont.

Rămase dus pe gânduri mai multe minute. Simţi cum spiritul lui devine tot mai uşor, cum se înalţă înspre acei nori plutitori. Sosise – era momentul pentru care muncise şi pe care îl aşteptase de o viaţă. Destinul îi îndepărtase toţi rivalii, iar el fusese ales.

În loc de laurii unui învingător, i se oferea o ţară şi o coroană.

— Voi merge să îi întâlnesc, acceptă el cu vocea stinsă.

— Vei pleca peste două zile. Mai am nevoie de acest răstimp pentru ultimele aranjamente. Între timp rămâi ascuns, nu încerca să iei legătura cu niciun prieten, să nu spui nimănui că pleci – nici măcar femeii ăsteia, Courtney, sau proaspetei tale soţii. Am să-ţi transmit un mesaj prin Marcus Archer, iar dacă el e arestat până atunci, am să iau legătura cu tine la şantierul de la peşterile Sundi. Doamna Hurst simpatizează cu noi. Joe aruncă chiştocul ţigării şi, în timp ce îl strivea sub călcâi, îşi aprinse o alta. Acum o să ne întoarcem la maşină.

Victoria Gama stătea la capătul peluzei îmbibate cu apă de la clinica Baragwanath. Era încă îmbrăcată în uniformă, purtând insignele de asistentă medicală ce îi scânteiau pe tunică, dar părea foarte tânără şi sfioasă când se întâlni cu cele aproximativ o sută de asistente care nu erau de

serviciu şi care se strânseseră pe peluză înaintea ei. Intendenta albă nu le dăduse permisiunea să se întâlnească în sala de mese, aşa că se adunaseră sub un cer plin de nori falnici ce prevesteau o furtună.

— Surorile mele! îşi ridică mâinile înspre ele. Avem o datorie faţă de pacienţii noştri – faţă de cei care au dureri, faţă de cei care se chinuie şi sunt pe moarte, faţă de cei care vin la noi şi se lasă pe mâinile noastre. Şi mai mult, cred că avem o datorie mai mare şi un angajament cu atât mai sacru faţă de poporul nostru care timp de trei sute de ani îndură o asuprire cruntă...

Victoria părea să devină încrezătoare pe parcurs ce vorbea, iar vocea ei dulce şi tânără avea o muzicalitate şi un ritm care le captase atenţia. Fusese întotdeauna simpatizată de colege şi se făcuse remarcată datorită personalităţii ei puternice, capacităţii de a duce la îndeplinire sarcini dificile şi atitudinii ei lipsite de egoism, nu doar ca una dintre cele mai bune angajate ale spitalului, dar şi ca un exemplu şi un model de urmat de către asistentele mai tinere. Erau femei cu zece sau cincisprezece ani mai în vârstă decât ea care o ascultaseră cu atenţie şi care o aplaudaseră când se oprise să-şi tragă răsuflarea. Aplauzele şi încuviinţarea lor o încurajară pe Victoria, iar vocea ei căpătă o tonalitate mai fermă.

— În toată ţara liderii noştri, mai degrabă prin intermediul acţiunii decât a cuvintelor goale, le arată asupritorilor că nu vom mai rămâne pasivi şi docili. Strigă lumii după dreptate şi umanitate. Ce fel de femei am fi dacă am sta la o parte şi am refuza să ne alăturăm lor? Cum putem ignora faptul că liderii noştri sunt arestaţi şi hărţuiţi de legile infernale...

În mijlocul mulţimii de asistente îmbrăcate în uniforme se produse agitaţie şi chipurile care priviseră spre Victoria se întoarseră şi expresiile li se schimbară din atenţie concentrată în consternare. Din mulţime se desprinseră una sau două femei şi fugiră pe scările clinicii.

Trei furgonete de poliţie trecură pe lângă poartă, iar intendenta şi două dintre asistentele-şefe dădură fuga să stea de vorbă cu căpitanul poliţiei care se ocupa de contingent în timp ce acesta cobora din vehiculul care se afla în faţă. Tunica albă şi fusta albă ale intendentei contrastau cu albastrul uniformelor de poliţie şi arăta cu degetul spre Victoria purtând o discuţie animată cu căpitanul.

Vocea Victoriei începu să tremure şi, în ciuda determinării ei, fu copleşită de teamă. Era o teamă instinctivă şi corozivă. Din amintirile ei cele mai timpurii de când era copil, uniforma albastră de poliţie simboliza puterea şi autoritatea incontestabile. Pentru a-i înfrunta acum procedă împotriva tuturor instinctelor sale şi a învăţăturilor tatălui ei şi ale bătrânilor.

„Nu-l provoca pe omul alb, o învăţaseră ei. Pentru că mânia lui este mai aprigă decât focurile de vară care pustiesc savana. Nimeni nu i se poate opune”.

Apoi îşi aminti de Moses Gama şi vocea ei deveni hotărâtă; îşi învinse teama şi strigă cu putere:

— Uitaţi-vă la voi, surorile mele. Uitaţi-vă cum tremuraţi şi vă coborâţi privirile la vederea asupritorului. Încă nu v-a vorbit şi nici n-a ridicat mâna asupra voastră, dar v-au transformat în nişte copilaşi.

Căpitanul poliţiei lăsă grupul la poartă şi veni până la capătul peluzei. Se opri acolo şi ridică o portavoce lângă buze:

— Aceasta este o adunare ilegală pe proprietatea statului. Vocea îi era amplificată şi distorsionată. Aveţi cinci minute să vă împrăştiaţi şi să vă îndreptaţi înspre locuinţele voastre. Îşi ridică braţul şi se uită ostentativ la ceas. Dacă nu aţi procedat astfel în timpul ăsta...

Asistentele începuseră deja să se împrăştie, îndepărtându-se grăbite, fără a aştepta ca ofiţerul să îşi ducă la capăt ameninţarea şi Victoria se trezi singură pe peluza întinsă. Voia şi ea să fugă şi să se ascundă, dar se

gândi la Moses Gama şi mândria nu îi permise să se urnească.

Ofiţerul coborî portavocea şi se întoarse înspre intendentă. Stătură din nou de vorbă şi ofiţerul îi arătă un teanc de hârtii pe care le scoase din geantă. Intendenta încuviinţă din cap şi se uitară amândoi la Victoria. Singură acum, stătea încă la capătul peluzei. Mândria şi spaima o pironiseră. Stătea nemişcată, fără a fi în stare să se mişte în timp ce căpitanul venea spre ea.

— Victoria Dinizulu? o întrebă pe un ton normal de conversaţie, atât de diferit de cel din portavoce care era aspru şi puternic.

Victoria clătină din cap, dar apoi îşi aminti.

— Nu, negă ea. Sunt Victoria Gama. Ofiţerul părea confuz. Avea un ten foarte deschis la culoare şi o mustaţă blondă.

— Mi s-a spus că sunteţi Victoria Dinizulu – s-a produs o încurcătură, bolborosi el, iar apoi se înroşi de ruşine şi Victoriei îi păru imediat rău de el.

— M-am măritat, explică ea. Numele meu de fată era Victoria Dinizulu, dar acum sunt Victoria Gama.

— Oh, înţeleg. Căpitanul păru uşurat şi se uită la documentul din mâna lui. E pe numele de Victoria Dinizulu. Cred că este în regulă, totuşi. Era iarăşi nesigur.

— Nu este vina dumneavoastră, îl consolă Victoria. Mă refer la numele care nu se potriveşte. Nu vă pot învinui pe dumneavoastră. N-aveaţi de unde să ştiţi.

— Nu, aveţi dreptate. Căpitanul îşi recăpătă buna dispoziţie. Nu este vina mea. O să vă aduc la cunoştinţă conţinutul documentului, oricum. Se va lămuri la centru.

— Ce este? întrebă Victoria curioasă.

— Este un ordin de restricţie, îi explică ofiţerul. I-l arătă. Este semnat de ministrul de interne. Trebuie să vi-l citesc, iar apoi va trebui să-l semnaţi, îi explică şi păru cuprins de remuşcări. Îmi pare rău, asta mi-e datoria.

— Este în regulă. Vicky îi zâmbi. Trebuie să vă faceţi

datoria.

Se uită din nou la document şi începu să citească cu voce tare:

PENTRU VICTORIA THANDELA DINIZULU

Avertisment în conformitate cu paragraful 9 (i) al Legii de securitate internă 1950 (Legea 44 din 1950). Având în vedere că eu, Manfred De La Rey, ministru de interne, am certitudinea că sunteţi implicată în activităţi ce pun în pericol sau sunt prevăzute să pună în pericol menţinerea ordinii publice...

Căpitanul se poticnea la terminologia legală mai complicată şi pronunţa greşit unele cuvinte englezeşti. Vicky îl corecta binevoitoare. Documentul avea patru pagini bătute la maşină, iar poliţistul păru vădit uşurat când îl termină de citit.

— Trebuie să semnaţi aici. Îi întinse documentul.

— Nu am stilou.

— Uitaţi, luaţi-l pe al meu.

— Mulţumesc, zise Victoria. Sunteţi foarte amabil.

Îşi semnă numele în căsuţă şi în timp ce îi înapoia stiloul, simţi că ceva se rupsese în ea. Ordinul de restricţie îi interzicea să se afle în compania a mai mult de două persoane în acelaşi timp, mai puţin în timpul serviciului, să se adreseze vreunei adunări sau să scrie vreun articol pentru a fi publicat. Era restricţionată la zona administrativă a Johannesburgului, i se cerea să rămână arestată la domiciliu pentru douăsprezece ore pe zi şi, de asemenea, să raporteze zilnic la secţia de poliţie locală.

— Îmi pare rău, repetă căpitanul în timp ce punea capacul stiloului. Păreţi o fată cumsecade.

— Asta vă este datoria, îi zâmbi Victoria. Să nu vă simţiţi rău pentru asta.

În următoarele zile Victoria se retrase în bizara lume a

izolării. În timpul serviciului văzu că superiorii şi colegele ei o evitau de parcă ar fi fost purtătoare de ciumă. Intendenta o mută din camera pe care o împărţea cu alte două asistente şi i se dădu o cămăruţă de o singură persoană într-o zonă nu prea plăcută în partea de sud a căminului unde soarele nu bătea în timpul iernii. Mesele îi erau servite în cameră pe o tavă de vreme ce îi era interzis să folosească sala de mese când erau prezente mai mult de două persoane. În fiecare seară după ce ieşea din tură mergea trei kilometri până la secţia de poliţie ca să semneze registrul, dar asta deveni mai curând o plimbare plăcută decât ispăşirea unei pedepse. Putea să îi salute şi să le zâmbească oamenilor pe lângă care trecea pe stradă pentru că ei nu ştiau că era o paria, iar ea se bucura chiar şi de acest contact uman trecător.

Singură în camera ei, asculta la radioul portabil sau citea cărţile pe care i le dăduse Moses şi se gândea la el. Auzise de mai multe ori numele lui la radio. Se pare că pe canalul NABS din Statele Unite fusese difuzat un film controversat care făcuse furori pe întreg continentul. Se pare că Africa de Sud, care pentru majoritatea americanilor era un teritoriu la fel de îndepărtat ca şi luna şi de o mie de ori mai puţin important, devenise dintr-odată subiect politic. Lui Moses îi fusese dedicată o parte considerabilă din film, iar prezenţa şi postura sa fură de aşa natură încât peste hotare fusese acceptat ca figura centrală a luptei africane. În dezbaterea Naţiunilor Unite care urmase după film aproape fiecare dintre cei care luase cuvântul făcuse referire la Moses Gama. Deşi moţiunea Adunării Generale solicitând condamnarea discriminării rasiale în Africa de Sud primise vot de veto în Consiliul de Securitate din partea Marii Britanii, dezbaterea făcuse valuri în toată lumea şi trimisese un fior rece pe şira spinării guvernului alb din ţară.

Africa de Sud nu avea reţea de televiziune, dar Victoria ascultase la radioul ei portabil o ediţie usturătoare a emisiunii *Chestiuni actuale* transmisă de South African

Broadcasting Corporation unde campania de nesupunere civică fusese descrisă ca o acţiune a unei minorităţi radicale, iar Moses Gama fusese denigrat ca un revoluţionar criminal influenţat de comunism, care era încă în libertate, deşi pe numele lui fusese emis un mandat de arestare pentru înaltă trădare.

Izolată de toţi prietenii, Victoria se perpelea de dorul lui şi în fiecare noapte adormea plângând în camera ei solitară.

În a zecea zi de la emiterea ordinului de restricţie se întorcea de la secţia de poliţie unde semnase raportul zilnic, ţinând aproape de marginea trotuarului şi având mersul acela legănat şi senzual pe care o femeie Nguni îl exersează din copilărie când cară greutăţi, de la snopi de lemne de foc până la urcioare de pământ de optsprezece litri pline cu apă, balansându-se pe cap. O furgonetă de livrări încetini în timp ce se apropia de ea din spate şi începu să alunece în acelaşi ritm cu ea.

Victoria era obişnuită cu atenţia excesivă a bărbaţilor pentru că reprezenta chiar esenţa frumuseţii unei femei Nguni, iar când şoferul fluieră încet nu se uită înspre el, ci îşi ridică bărbia şi luă o mină mândră.

Şoferul fluieră din nou, de data asta mai stăruitor, iar cu colţul ochiului Victoria văzu că maşina era albastră şi că într-o parte avea scris CURĂŢĂTORIE CHIMICĂ RAPIDĂ – CURĂŢĂM ÎN ŞASE ORE. Şoferul era un bărbat masiv şi, deşi avea cascheta trasă mult pe faţă, ea îşi dădu seama că era chipeş şi impozant. Fără să vrea şoldurile începură să i se unduiască, dar îşi continua drumul, în timp ce fesele ei mari, perfect rotunde, se legănau asemenea obrajilor unei veveriţe fălcoase care roade o alună.

— Victoria!

Numele îi fu şuierat, iar vocea era inconfundabilă. Se opri imediat şi se întoarse cu faţa către el.

— Tu! şopti ea, iar apoi privi frenetic în jur.

Pentru moment trotuarul era gol şi pe şoseaua străjuită de eucalipţi înalţi treceau puţine maşini. Ochii îi scânteiară

aproape cu aviditate şi şopti:

— Oh, Moses, nu credeam că o să vii.

El se aplecă peste scaunul din faţă al furgonetei şi îi deschise uşa, iar ea fugi şi se aruncă în furgoneta în mişcare.

— Lasă-te în jos, îi ordonă el, iar Victoria se ghemui sub bord în timp ce el închidea uşa şi apăsă pe acceleraţie.

— Nu mi-a venit să cred că eşti tu. Încă nu pot să cred – de unde ai furgoneta asta? Oh, Moses, n-o să ştii niciodată cât de mult... ţi-am auzit numele la radio, de multe ori... atât de multe s-au întâmplat...

Îşi dădu seama că bolborosea aproape isteric. Trecuse atât de multă vreme de când nu mai putuse să vorbească liber şi era ca şi cum rana dureroasă a singurătăţii şi dorul izbucniseră şi toată otrava se scurgea în potopul de cuvinte.

Începu să îi spună despre greva asistentelor şi despre interdicţii, cum o contactase Albertina Sisulu pentru marşul care se va desfăşura la clădirea guvernului din Pretoria şi la care vor participa o sută de mii de femei şi cum ea avea de gând să încalce ordinul de restricţie şi să li se alăture.

— Vreau să fii mândru de mine. Vreau să particip la luptă pentru că asta e singura cale prin care pot fi alături de tine.

Moses Gama conducea în tăcere, surâzând în timp ce asculta pălăvrăgeala ei. Purta salopetă albastră pe spatele căreia era brodată inscripţia „Curăţătorie Chimică Rapidă”, iar spatele furgonetei era plin de haine puse pe umeraş care miroseau puternic a soluţie de curăţat. Victoria ştia că împrumutase furgoneta de la Hendrick Tabaka.

După câteva minute Moses încetini furgoneta, iar apoi întoarse brusc pe un drum de ţară care deveni repede un făgaş şi în cele din urmă dispăru cu totul. Pe ultimii câţiva metri se izbi de smocuri de iarbă, iar apoi parcă după o clădire părăginită şi fără acoperiş ale cărei ferestre cu ramele smulse arătau ca ochii unui craniu. Victoria ieşi de sub bord şi se îndreptă.

— Am auzit de greva asistentelor şi de ordinul tău de restricţie, îi spuse domol în timp ce oprea motorul. Şi da, sunt mândru de tine. Foarte mândru. Eşti o soţie pe măsura unui conducător.

Îşi lăsă capul în jos timidă, iar plăcerea pe care o simţi la auzul cuvintelor lui fu aproape de nesuportat. Cât timp fuseseră despărţiţi, nu îşi dăduse seama cu adevărat cât de mult îl iubea, iar acum întreaga putere a acestui sentiment năvălea asupra ei.

— Şi tu eşti un conducător, zise ea. Nu, mai mult de atât – eşti un rege.

— Victoria, nu am prea mult timp la dispoziţie, zise. N-ar fi trebuit să vin deloc...

— M-aş fi ofilit dacă n-ai fi venit – sufletul mi-a secat... izbucni în plâns, dar el îşi puse mâna pe braţul ei pentru a o linişti.

— Ascultă-mă, Victoria. Am venit să-ţi spun că trebuie să plec. Am venit să te rog să fii puternică atât timp cât voi fi plecat.

— Oh, soţul meu! De agitată ce era, începu să vorbească în zulusă. Unde te duci?

— Nu-ţi pot spune decât că este departe.

— Nu pot călători alături de tine? îl imploră ea.

— Nu.

— Atunci îmi voi trimite inima să-ţi fie tovarăş de drum, în timp ce umbra mea va rămâne aici până la întoarcerea ta. Când te vei întoarce, soţul meu?

— Nu ştiu, dar voi lipsi multă vreme.

— Pentru mine, fiecare clipă în care eşti departe va deveni o zi obositoare, îi spuse încet, iar el îşi ridică mâna şi îi mângâie chipul cu blândeţe.

— Dacă ai nevoie de ceva să te duci la Hendrick Tabaka. Este fratele meu şi te-am dat în grija lui.

Fata clătină din cap, fără să fie în stare să scoată vreun cuvânt.

— Nu pot să-ţi spun decât un singur lucru. Când mă voi

întoarce voi lua lumea pe care o ştim acum şi o voi întoarce cu capul în jos. Nimic nu va mai fi vreodată la fel.

— Te cred, spuse ea simplu.

— Trebuie să plec acum, îi spuse. Timpul nostru împreună s-a sfârşit.

— Soţul meu, murmură ea, coborându-şi din nou privirea. Lasă-mă să-ţi fiu soţie pentru ultima dată pentru că nopţile sunt atât de lungi şi de reci când nu eşti lângă mine.

Moses luă un sul de pânză din spatele furgonetei şi îl întinse pe iarbă lângă furgoneta parcată. Trupul ei gol contrasta cu albul pânzei asemenea unei sculpturi în bronz căzute în zăpadă.

La sfârşit, după ce se epuizase şi stătea întins peste ea, slăbit ca un copil, îi strânse capul la pieptul ei, plină de afecţiune, şi îi şopti:

— Oricât de departe şi oricât de mult ai călători, dragostea mea va mistui timpul şi distanţa, iar eu voi fi lângă tine, soţul meu.

Când Moses se întoarse în tabără, Tara îl aştepta, trează, întinsă în cort, cu lampa aprinsă. Se ridică atunci când acesta desfăcu fermoarul şi intră. Pătura îi alunecă până la coapse, dezvelindu-i goliciunea. Avea sânii mari, albi şi brăzdaţi de vinişoare albăstrui în jurul sfârcurilor umflate – atât de diferiţi de sânii femeii pe care tocmai o părăsise.

— Unde ai fost? vru ea să ştie.

El ignoră întrebarea, începând să se dezbrace.

— Ai fost să o vezi, nu-i aşa? Joe ţi-a ordonat să nu faci asta.

El o privi batjocoritor şi apoi îşi încheie nasturii de la salopetă, pregătindu-se să părăsească din nou cortul.

— Îmi pare rău, Moses, strigă ea, îngrozită de gândul plecării lui. N-am vrut, te rog să rămâi. N-am să-ţi mai vorbesc astfel. Îţi jur, dragul meu. Te rog să mă ierţi. Eram supărată, am avut un coşmar îngrozitor... zise şi aruncă pătura de pe ea şi se ghemui la picioarele lui, cu mâinile

întinse spre el. Te rog! îl imploră ea. Te rog să vii la mine.

Câteva clipe lungi el o privi fix, iar apoi începu încă o dată să-şi descheie nasturii de la salopetă. Ea se agăţă cu disperare de el când se aşeză în pat lângă ea.

— Oh, Moses – am avut un vis. Am visat-o iarăşi pe sora Nunziata. Dumnezeule, ce priviri aveau în timp ce îi mâncau trupul. Erau precum lupii, cu gurile înroşite de sânge. A fost cel mai îngrozitor lucru, n-aş fi putut să-mi închipui aşa ceva. M-a făcut să-mi pierd nădejdea în lumea asta.

— Nu, spuse el. Glasul îi era scăzut, dar vibra în trupul ei ca şi cum acesta ar fi fost cutia unei viori rezonând la sunetul puternic al corzilor. Nu, spuse el. A fost ceva frumos – de o frumuseţe desăvârşită, dezgolită de orice altceva în afară de adevăr. Ai fost martoră la furia oamenilor care e sfântă. Înainte să văd asta îndrăzneam doar să sper, dar mai apoi am început să cred cu adevărat. A fost consacrarea victoriei noastre. Au mâncat trup şi au băut sânge, aşa cum faceţi voi creştinii pentru a pecetlui pactul făcut cu istoria. Odată ce ai văzut această furie sacră nu poţi să nu crezi într-o victorie finală.

Oftă, iar pieptul lui musculos se înălţă în cercul făcut de braţele ei, iar apoi adormi. Îi venea greu să se obişnuiască totuşi cu asta, cu felul în care el putea adormi, ca şi cum s-ar fi închis o uşă în mintea lui. Rămase dezolată şi speriată, ştiind ce o aştepta.

Joe Cicero veni să-l ia pe Moses în acea noapte. Moses se îmbrăcase asemenea miilor de muncitori de la minele de aur, cu o manta militară şi cu o cagulă de lână care îi acoperea faţa aproape în întregime. Joe îl instruise să nu îşi ia bagaj, iar când Fordul rablagit opri peste drum de ei şi semnaliză o dată din faruri, Moses se strecură afară din Cadillac şi traversă strada în grabă. Nu îşi luă la revedere de la Tara, o făcuseră cu mult înainte, şi nu privi în urmă spre Cadillac, unde Tara stătea dezolată la volan.

Fordul demara de îndată ce Moses se urcă pe bancheta din spate. Lumina stopurilor se diminuă şi apoi se pierdu

după prima curbă, iar Tara se simţi sufocată de o disperare căreia nu credea că poate să-i reziste.

François Afrika era directorul şcolii pentru negri Mannenberg din Cape Flats. Era cu puţin trecut de patruzeci de ani, un om serios, dolofan, cu pielea de culoarea cafelei cu lapte, cu părul des şi foarte creţ, pieptănat cu cărare pe mijloc şi uns cu vaselină.

Soţia sa, Miriam, era de asemenea dolofană, dar cu mult mai scundă şi mai tânără decât el. Predase istoria şi engleza la şcoala Mannenberg, asta până când directorul se căsătorise cu ea, iar ea îi dăruise patru copii, toate fete. Miriam conducea filiala locală a Institutului pentru Femei de care se folosea ca acoperire pentru activităţile ei politice. Fusese arestată în timpul campaniei de nesupunere civică, dar când lucrurile se liniştiseră nu fusese pusă sub acuzare şi o eliberaseră cu un ordin de interdicţie. Trei luni mai târziu, când agitaţia se stinse cu totul, ordinul de interdicţie nu fu reînnoit.

Molly Broadhurst o cunoştea dinainte de a se mărita cu François, iar cei doi erau musafiri frecvenţi în casa lui Molly. Dincolo de ochelarii cu lentile groase, Miriam afişa un perpetuu zâmbet pe chipul durduliu. Casa ei, aflată în curtea şcolii, era curată ca o farmacie, cu fotolii grele, maro, acoperite cu huse croşetate, cu o podea care strălucea ca o oglindă. Fetele ei erau întotdeauna frumos îmbrăcate, cu fundiţe colorate prinse în codiţe şi, asemenea lui Miriam, erau vesele şi rotofeie, mai mult o consecinţă a mâncării gătite de Miriam, decât una genetică.

Tara o cunoscuse pe Miriam pentru întâia dată în casa lui Molly. Tara venise cu trenul de la şantierul de la peşterile Sundi cu două săptămâni înainte de data la care trebuia să nască. Rezervase un compartiment privat şi ţinuse uşa încuiată pe tot parcursul călătoriei, evitând să fie recunoscută. Aranjase cu Molly să o întâmpine în gara Paarl, pentru că nu dorise să rişte să fie văzută în gara

centrală din Cape Town. Shasa şi familia credeau că lucrează încă alături de profesorul Hurst.

Miriam era exact aşa cum sperase Tara, exact aşa cum îi promisese Molly, dar fu surprinsă să o vadă în rochie de gravidă.

— Şi tu eşti însărcinată? întrebă ea în timp ce dădură mâna, iar Miriam îşi mângâie sfioasă burta.

— E o pernă, doamnă Tara, nu puteam să apar cu un copil aşa din senin, nu? Am început cu o pernă mică de cum mi-a spus Molly şi am schimbat-o cu unele din ce în ce mai mari.

Tara îşi dădu seama câte neplăceri îi cauzase, iar acum o îmbrăţişă instinctiv.

— Oh, nu pot să-ţi spun cât îţi sunt de recunoscătoare. Te rog să nu-mi mai spui doamnă Tara. Îţi sunt prietenă, iar Tara e mult mai potrivit.

— Am să mă îngrijesc de copilul tău ca şi cum ar fi al meu, îţi promit, îi spuse Miriam, dar apoi, văzând expresia de pe chipul Tarei, nuanţă imediat. Dar va fi pentru totdeauna copilul tău, Tara. Poţi să vii să-l vezi oricând şi, dacă într-o zi vei putea să îl iei... ei bine, nici eu, nici François nu o să-ţi stăm în cale.

— Eşti chiar mai drăguţă decât mi-a spus Molly! Tara o îmbrăţişă. Vino să îţi arăt hainele pe care le-am cumpărat pentru copilul nostru.

— Oh, dar sunt toate albastre, exlamă Miriam. Eşti aşa sigură că va fi băiat?

— Nu încape îndoială – sunt convinsă.

— Şi eu am fost, râse Miriam. Şi uită-te la mine – numai fete! Dar nu-i prea rău, sunt fete cuminţi şi toate se aşteaptă ca ăsta să fie băiat, spuse şi îşi mângâie abdomenul, şi sunt convinsă că o să-l răsfeţe îngrozitor.

Copilul Tarei fu născut în camera de oaspeţi din casa lui Molly Broadhurst. Doctorul Chetty Abrahamji, care o asistase la naştere, era un vechi prieten de-al Tarei şi fusese membru secret al Partidului Comunist, unul dintre

puţinii membri hinduşi.

De îndată ce Tara intră în travaliu, Molly o sună pe Miriam Afrika, iar aceasta veni cu bagajul şi cu burta până la gură şi intră direct la Tara.

— Mă bucur că am început în sfârşit, zise ea. Trebuie să recunosc că deşi a fost o sarcină dificilă, va fi cea mai uşoară şi mai rapidă naştere. Îşi băgă mâna sub fustă şi cu un gest teatral scoase perna. Tara râse şi ea, dar se întrerupse când fu cuprinsă de o nouă contracţie.

— Auu! şopti ea. Mi-aş dori ca şi a mea să fie la fel de uşoară. Simt că nasc un uriaş.

Molly şi Miriam stătură cu rândul alături de ea şi o strânseră de mână când avea contracţii, în timp ce doctorul şedea la căpătâiul patului îndemnând-o să împingă. Până a doua zi la prânz Tara era deja epuizată, chinuită de dureri şi gâfâind, cu părul îmbibat de sudoare de parcă s-ar fi aruncat în mare.

— Nu e bine, spuse doctorul cu vocea stinsă. Va trebui să te ducem la spital şi să-ţi facem o cezariană.

— Nu! Nu! Tara se ridică într-un cot, însufleţită de la hotărâre. Mai daţi-mi o şansă.

La următoarea contracţie forţă cu atâta putere încât fiecare muşchi din trup i se întări şi se gândi că tendoanele şalelor trebuie să se fi rupt ca nişte benzi de cauciuc. Dar nu se întâmplase nimic, totul se blocase şi se simţea ca şi cum un buştean imens ar fi rămas înţepenit în ea.

— Mai mult! îi şopti Molly la ureche. Mai tare – încă o dată pentru copil.

Tara împinse din nou cu forţa insuflată de disperare şi apoi urlă simţindu-şi carnea sfâşiată precum hârtia. Ceva îi alunecă dintre coapse, iar sentimentul de uşurare fu atât de mare încât ţipătul i se preschimbă într-un icnet prelungit de bucurie care se uni cu ţipetele nou-născutului.

— E băiat? întrebă ea trăgându-şi răsuflarea şi încercând să se ridice. Spuneţi-mi – spuneţi-mi o dată.

— Da, o asigură Molly. E băiat – uită-te la cocoşelul lui. E

lung cât degetul meu. Nu încape îndoială – sigur e băiat, iar Tara izbucni în râs.

Cântărea patru kilograme trei sute, iar capul îi era acoperit cu un păr negru ca smoala, cârlionţat ca astrahanul. Pielea era de culoarea caramelului şi avea frumoasele trăsăturile nilotice ale lui Moses Gama. Nicicând în viaţa ei Tara nu mai văzuse ceva atât de frumos, niciunul dintre bebeluşii ei de până atunci nu i se asemănase.

— Lăsaţi-mă să-l ţin, murmură ea cu vocea răguşită de la chinurile naşterii şi îi dădură în braţe copilul care era încă ud şi alunecos. Vreau să-l hrănesc, şopti ea. Trebuie să sugă mai întâi de la mine – astfel va fi al meu pentru totdeauna. Scoase un sfârc şi i-l strecură între buze, iar copilul îl apucă, fornăind şi lovind din picioare de plăcere.

— Cum îl cheamă, Tara? întrebă Miriam Afrika.

— Îl vom numi Benjamin, spuse Tara. Benjamin Afrika. Îmi place – e într-adevăr un fiu al Africii.

Tara rămase alături de copil cinci zile. Când în cele din urmă trebui să renunţe la el, iar Miriam plecă cu el în micuţul ei Morris Minor, Tara simţi ca şi cum cineva i-ar fi îndepărtat o parte din suflet printr-o operaţie fără anestezie. Ştia că dacă Molly n-ar fi fost alături de ea, n-ar fi rezistat. Dar Molly avea ceva pentru ea.

— L-am păstrat până acum, îi spuse ea Tarei. Bănuiam cum te vei simţi când va trebui să renunţi la copil. Asta te va înveseli puţin. Îi dădu Tarei un plic, iar aceasta examina adresa scrisă de mână.

— Nu recunosc scrisul. Părea nedumerită cu desăvârşire.

— L-am primit printr-un curier special – deschide-l. Hai! îi ceru Molly nerăbdătoare, iar Tara se supuse. Erau patru foi de hârtie ieftină pentru scrisori. Tara se duse la ultima foaie, iar când recunoscu semnătura se schimbă la faţă.

— Moses! strigă ea. Nu-mi vine să cred – după atâtea luni. Renunţasem să mai sper. Nici măcar nu i-am recunoscut scrisul. Tara strânse scrisoarea la piept.

— Nu i s-a permis să scrie, draga mea. A fost într-o

tabără de antrenament cu un regim foarte strict. Nu s-a supus ordinelor şi şi-a asumat un risc enorm pentru a-ţi trimite aceste rânduri. Molly se îndreptă spre uşă. Am să te las să o citeşti în linişte. Ştiu că va compensa întrucâtva pierderea de acum.

Chiar şi după plecarea lui Molly, Tara avea reţineri în a citi scrisoarea. Voia să savureze plăcerea de a anticipa, dar în cele din urmă nu mai putu să se abţină.

Draga mea Tara.

Mă gândesc la tine zi de zi în acest loc unde munca este foarte grea şi solicitantă şi mă întreb ce faceţi tu şi copilul nostru. Poate că s-a născut deja, n-am cum să ştiu şi mă întreb adeseori dacă e băiat sau fată.

Deşi ceea ce fac aici are o mare importanţă pentru noi toţi, pentru oamenii Africii, dar şi pentru noi doi – totuşi simt adesea că îţi duc dorul. Ajung să mă gândesc în mod neaşteptat la tine şi noaptea şi ziua, şi gândul mi se înfige ca un pumnal în inimă.

Tara nu putu să citească mai departe, ochii i se umplură cu lacrimi.

„Oh, Moses, îşi muşcă buza ca să nu izbucnească într-un plâns cu suspine, n-am bănuit niciodată că ai putea să simţi asta pentru mine”. Îşi şterse ochii cu mâna.

Când am plecat de lângă tine nu ştiam încotro mă îndrept şi nici ce am de făcut. Acum totul îmi e clar şi ştiu care sunt sarcinile dificile care ne aşteaptă. Ştiu totodată că voi avea nevoie de ajutorul tău. Nu mă vei refuza, soţia mea? Pot să te numesc „soţie” pentru că aşa te percep acum când porţi în pântec copilul nostru.

Tarei îi venea greu să se obişnuiască însă cu toate astea. Nu se aşteptase niciodată ca el să o recunoască în acest fel, iar acum se simţea umilă.

„N-aş putea să-ţi refuz ceva vreodată”, şopti ea şi îşi coborî în grabă ochii pe foaia de hârtie. Întoarse pagina şi citi:

A mai fost un moment când ţi-am spus cât de nepreţuit va fi ajutorul tău dacă te vei folosi de familia ta pentru a ne informa în legătură cu afacerile de stat. De atunci acest aspect a devenit cu atât mai imperativ. Soţul tău, Shasa Courtney, va trece de partea asupritorilor neofascişti. Deşi asta te face să simţi doar ură şi dispreţ pentru el, este un avantaj nesperat nici măcar în rugăciunile noastre. Avem informaţii că i s-a oferit un loc în cabinetul acestui regim barbar. Dacă ar avea încredere în tine, am avea astfel acces direct la informaţiile privind planurile şi intenţiile lor. Ar fi atât de valoroase, încât n-ar putea fi cumpărate cu toţi banii din lume.

„Nu”, şopti ea, scuturând din cap, simţind ce avea să urmeze şi făcându-şi curaj să continue lectura.

Îţi cer, de dragul ţării şi a iubirii noastre, ca, atunci când copilul se va fi născut, iar tu îţi vei fi revenit după naştere, să te întorci la casa soţului tău, la Weltevreden, să îi ceri să îţi ierte absenţa, să îi spui că nu mai poţi să trăieşti fără el şi fără copiii lui şi să faci tot ce îţi stă în putere să îi intri în graţii şi să îi recâştigi încrederea.

„Nu pot să fac asta, şopti Tara, iar apoi se gândi la copii şi mai ales la Michael şi se simţi cuprinsă de un tremur. Oh, Moses, tu nu ştii ce îmi ceri. Îşi acoperi ochii cu mâna. Te rog nu mă obliga să fac asta. Abia ce mi-am câştigat libertatea – nu mă forţa să mi-o pierd din nou”. Dar scrisoarea continua fără milă:

Fiecăruia dintre noi i se va cere să facă sacrificii în lupta care ne aşteaptă. Unora dintre noi li se va cere să-şi dea

chiar viaţa, iar eu aş putea fi unul dintre aceştia.

„Nu, nu tu, dragul meu, te rog nu tu!”

Totuşi, pentru acei tovarăşi loiali şi dedicaţi, vor exista recompense, recompense imediate pe lângă marea victorie a luptei şi eliberarea finală. Dacă vei reuşi să faci ceea ce ţi-am cerut, atunci prietenii mei de aici vor avea grijă să fim împreună – nu acolo unde trebuie să ne ascundem iubirea, ci într-un ţinut îndepărtat şi liber, unde pentru o vreme să ne bucurăm de iubire în toată plenitudinea ei. Îţi poţi imagina asta, draga mea?

Să avem posibilitatea să ne petrecem zilele şi nopţile împreună, să ne plimbăm de mână pe stradă, să luăm masa împreună în public şi să râdem liber împreună, să ne susţinem cauza fără teamă şi să spunem ce gândim cu voce tare, să ne sărutăm şi să facem toate acele lucruri prosteşti, dar încântătoare pe care le fac îndrăgostiţii şi să-l avem alături de noi pe copilul născut din iubirea noastră...

Era mult prea dureros, nu mai putea continua. Când Molly o găsi plângând cu amărăciune, se aşează lângă ea pe pat şi o îmbrăţişă.

— Ce s-a întâmplat, draga mea Tara, spune-mi, spune-i bătrânei Molly.

— Trebuie să mă întorc la Weltevreden, spuse ea printre suspine. O, Doamne, Molly, credeam că am scăpat de locul ăla pentru totdeauna, iar acum trebuie să mă întorc.

Cererea Tarei de a aranja o întâlnire oficială pentru a discuta situaţia lor matrimonială îl consternă profund pe Shasa. Fusese destul de mulţumit de înţelegerea neoficială dintre ei, prin care i se oferea libertate de acţiune totală şi controlul asupra copiilor şi totodată caracterul respectabil şi protecţia unei căsnicii. Fusese mulţumit să plătească fără să comenteze facturile Tarei şi să aibă grijă ca o sumă

generoasă să îi fie livrată în cont la începutul fiecărei luni. Când se iviseră, rezolvase chiar şi acele situaţii în care directorul băncii îl sunase să îl anunţe că Tara retrăsese o sumă care depăşea conţinutul contului. O dată fu vorba de un cec emis către un vânzător de maşini vechi în valoare de aproape o mie de lire. Nu se interesase de achiziţie. Despre orice ar fi fost vorba, pentru el era un chilipir.

Dar acum se părea că toate astea se apropiau de sfârşit, iar Shasa convocă imediat o întâlnire cu principalii lui sfătuitori în sala de consiliu din Casa Centaine. Însăşi Centaine prezida, iar Abraham Abrahams venise cu avionul de la Johannesburg, aducându-l cu el pe partenerul principal al unei renumite, dar foarte costisitoare firme de avocaţi specializate în divorţuri.

Centaine se impusese dintru început:

— Să luăm în calcul cel mai rău caz cu putinţă, spuse ea prompt. Tara va dori custodia copiilor şi o înţelegere financiară, plus o pensie pentru ea şi pentru fiecare dintre aceştia.

Îi aruncă o privire lui Abe care dădu din cap, ceea ce îi făcu pe ceilalţi membri ai consiliului juridic să-şi mişte capul ca nişte marionete, arătându-se gravi şi înţelepţi şi, după cum gândi Shasa maliţios, calculându-şi în secret onorariul.

— La naiba, femeia asta m-a lăsat baltă! mai bine mă duc dracului, decât să-i dau copiii.

— Va pretinde că tu ai făcut-o să-i fie imposibil să mai rămână în căminul conjugal, spuse Abe, iar când văzu privirea fulgerătoare a lui Shasa, încercă să-l mai liniştească. Shasa, trebuie să ţii cont de faptul că şi ea îşi va căuta cei mai buni avocaţi.

— La dracu’ cu avocaţii ăştia fără scrupule! rosti Shasa cu amărăciune, iar consilierii se arătară ofensaţi, dar el nu-şi ceru scuze şi nici nu nuanţă. Am avertizat-o deja că n-am să-i acord divorţul. Cariera mea politică e într-un punct foarte delicat. Nu-mi permit un scandal. În scurt timp am să candidez în alegerile generale.

— S-ar putea să nu poţi să refuzi, murmură Abe. Dacă va avea o motivaţie serioasă nu vei putea.

— Nu are, spuse Shasa făcând-o pe virtuosul. Am fost dintotdeauna un soţ atent şi generos.

— Generozitatea ta e faimoasă, spuse Abe sec. S-ar găsi oricând nu doar o singură tânără domnişoară care să depună mărturie în această privinţă.

— Te rog, Abe, interveni Centaine. Shasa s-a ţinut dintotdeauna departe de problemele cu femeile...

— Draga mea Centaine. Aici discutăm faptele – nu iluziile materne. Nu sunt detectiv particular, iar viaţa privată a lui Shasa nu mă priveşte. Cu toate acestea, întru totul dezinteresat, pot totuşi să-ţi dau cel puţin şase exemple din ultimii ani, în care Shasa i-a oferit Tarei o motivaţie solidă...

Shasa făcea semne disperate înspre Abe ca să-l facă să tacă, dar Centaine se aplecă mai mult înspre acesta, cu o expresie interesată.

— Continuă, Abe, îl îndemnă ea. Dă-ne nişte exemple.

— În urmă cu doi ani, în ianuarie, solista musicalului *Oklahoma*, aflat în turneu, începu Abe, iar Shasa se afundă în scaun, acoperindu-şi ochii cu mâna ca şi cum s-ar fi rugat. Câteva săptămâni mai târziu extrema stângă – ce ironie! – a echipei feminine de hochei a Marii Britanii. Până acum Abe evitase să amintească nume, dar de data asta merse până la capăt. Apoi a fost femeia aia producător TV de la North American Broadcasting Studios, vulpiţa aia obraznică dar cu nume de peşte... nu, de delfin, asta era, Kitty Godolphin. Vrei să continui? Mai sunt câteva, dar, după cum spuneam, nu sunt detectiv particular. Poţi însă să fii sigură că Tara îşi va angaja unul bun, iar Shasa face prea puţin pentru a-şi ascunde urmele.

— E suficient, Abe, îl opri Centaine şi îşi privi fiul cu dezaprobare, dar şi cu o anumită invidie admirativă.

„E sângele Thiry, gândi ea. Blestemul familiei. Bietul Shasa”. Dar spuse cu severitate:

— S-ar părea că la urma urmei avem totuşi o problemă,

iar apoi se întoarse către avocatul specializat în divorţuri. Să spunem că Tara ar putea să motiveze divorţul prin infidelitate. Care e cel mai prost verdict care ar putea să fie dat împotriva noastră?

— E foarte dificil, doamnă Courtney...

— N-am să-ţi port pică, îi spuse Centaine tăios. Nu trebuie să ne menajezi. Spune-mi care e cel mai rău caz cu putinţă.

— Ar putea să obţină custodia, mai ales a celor doi copii mai mici şi o sumă mare.

— Cât? întrebă Shasa.

— Ţinând cont de circumstanţe, ar putea să fie – avocatul ezită cu delicateţe – un milion de lire, plus bunurile, o casă şi o pensie şi alte câteva lucruri mai puţin importante.

Shasa se îndreptă în scaun. Fluieră încetişor, iar apoi murmură:

— Asta chiar înseamnă să iei în serios ceea ce începuse ca o glumă, spuse el, dar nimeni nu râse.

Astfel Shasa aşteptă cu emoţii întâlnirea cu Tara. Studiase sfaturile juridice pe care Abe şi ceilalţi avocaţi le schiţaseră pentru el, având totodată o strategie bine definită. Ştia ce trebuia să spună şi ce să evite. Nu avea să facă niciun compromis, nicio promisiune, mai ales când venea vorba de copii.

Ca loc al întâlnirii alesese iazul de la poalele muntelui Constantia Berg, sperând că Tara va asocia acest loc cu momentele fericite pe care le petrecuseră aici împreună. Îi ceru bucătarului să pregătească un coş pentru picnic plin cu delicatesele preferate ale Tarei şi alesese şase sticle din vinul cel mai bun pe care îl avea în beci.

Se îngriji în special de propria înfăţişare. Îşi aranjă părul şi alese, din sertarul în care avea o mulţime, un petic pentru ochi din mătase neagră. Folosi aftershave-ul pe care îl primise de la ea şi alese costumul crem pe care ea îl remarcase odată, la care asortase eşarfa de aviator lăsată la vedere de gulerul desfăcut al cămăşii albastre.

Expedie toţi copiii la Rhodes Hill, lăsându-i în grija lui Centaine pentru weekend şi trimise şoferul cu Rolls Royce-ul să o aducă pe Tara de la casa lui Molly Broadhurst, care o găzduise. Şoferul o aduse direct la iaz, iar Shasa îi deschise uşa şi fu surprins când ea îi întinse obrazul ca să o sărute.

— Arăţi foarte bine, draga mea, îi spuse el şi nu era întru totul neadevărat. Pierduse mult în greutate, avea iarăşi o talie de viespe, iar sânii îi erau minunaţi. În ciuda gravităţii situaţiei, Shasa simţi cum se aprinde când îşi coborî privirea asupra decolteului.

„Jos băiete!” se mustră singur în gând şi îşi îndepărtă privirea, fixând-o pe chipul ei. Pielea îi era mai strălucitoare, ridurile de sub ochi erau abia vizibile, iar părul era spălat şi aranjat. În mod evident se preocupase tot atât de mult de înfăţişarea ei ca şi el.

— Unde sunt copiii? întrebă ea dintru început

— Sunt la mama – ca să putem vorbi nestingheriţi.

— Ce mai fac, Shasa?

— Sunt bine cu toţii. Cât se poate de bine. Nu voia să existe niciun dubiu în această privinţă.

— Îmi e îngrozitor de dor de ei, spuse ea.

Afirmaţia era tendenţioasă, iar el nu răspunse. O conduse în schimb la casa de vară şi o aşeză pe canapeaua de pe care se vedea cascada.

— E atât de frumos aici. Privi în jurul ei. E locul meu preferat de la Weltevreden. Luă paharul cu vin pe care i-l oferi Shasa.

— Pentru zile mai bune! ridică paharul. Ciocniră şi băură.

Apoi ea aşeză paharul pe tăblia de marmură a mesei, iar Shasa se întări pentru a primi prima lovitură a propunerii.

— Vreau să mă întorc acasă, spuse ea, iar el îşi vărsă vin alb pe costumul de mătase, iar apoi tamponă pata cu batista din buzunarul de la piept pentru a mai câştiga timp ca să-şi revină.

Într-un mod pervers aşteptase cu interes târguiala. Era un om de afaceri, întru totul încrezător în capacitatea lui de

a încheia târgul cel mai avantajos. Mai mult, se obişnuise cu ideea de a fi burlac din nou şi începuse să aştepte cu interes deliciile acestui statut, chiar dacă l-ar fi costat un milion de lire. Simţi ghimpele dezamăgirii.

— Nu înţeleg, spuse el prudent.

— Îmi e dor de copii. Vreau să fiu cu ei – şi nu vreau să îi iau de lângă tine. Au nevoie de un tată tot atât de mult ca şi de o mamă.

Era prea simplu. Trebuia să mai fie ceva, instinctul de afacerist a lui Shasa îl făcea să fie sigur de asta.

— Am încercat să trăiesc singură, continuă ea. Şi nu-mi place. Vreau să mă întorc.

— Aşa că reluăm pur şi simplu lucrurile din punctul în care le-am lăsat? întrebă el cu prudenţă, dar ea scutură din cap.

— Ar fi imposibil, ştim amândoi asta. Ridică mâna, preîntâmpinând alte întrebări. Lasă-mă să-ţi spun ce vreau. Vreau să am parte de toate beneficiile vieţii de dinainte, să fiu cu copiii, prestigiul asociat numelui Courtney şi să nu fie nevoie să mă gândesc la bani...

— Dar până acum ai privit întotdeauna cu dispreţ prestigiul şi banii. Nu putu să se abţină să nu o atace, dar ea nu se simţi jignită.

— N-am fost nevoită să trăiesc fără ele până acum, spuse ea simplu. Totuşi, îmi doresc să pot să plec pentru o vreme, atunci când am să mă simt copleşită aici – dar n-am să te fac de râs pe plan politic sau altfel. Se opri. Asta e tot.

— Şi ce primesc eu în schimb? întrebă el.

— O mamă pentru copiii tăi şi o soţie pentru viaţa publică. Am să fiu matroană la petreceri, am să fiu o companie plăcută pentru asociaţii tăi, am să te ajut chiar în alegeri, în politică, e un domeniu în care eram destul de pricepută.

— Credeam că opţiunile mele politice îţi creează repulsie.

— Aşa e – dar n-am să las să se vadă.

— Şi ce se va întâmpla cu drepturile mele conjugale, aşa

cum sunt numite în mod delicat de avocaţi?

— Nu. Scutură din cap. Asta n-ar face decât să ne complice situaţia. Se gândi la Moses. N-ar fi putut să îi fie necredincioasă, chiar dacă el îi ordonase asta. Nu, dar n-am să mă opun escapadelor tale. Ai fost dintotdeauna suficient de discret. Ştiu că vei fi la fel şi în continuare.

Privi înspre sânii ei şi simţi un uşor regret, dar târgul pe care i-l oferea era incredibil. Avea tot ce îşi dorea şi mai economisise şi un milion de lire din toată afacerea.

— Asta e tot? întrebă el. Eşti sigură?

— Dacă nu ai altceva în minte, ceva ce ar trebui discutat.

El scutură din cap.

— Atunci să dăm mâna şi să deschidem o sticlă de vin Widow.

Ea îi zâmbi peste rama ochelarilor pentru a ascunde ceea ce simţea cu adevărat faţă de el şi faţă de lumea lui, dar în timp ce sorbea din vinul gălbui şi pişcăcios făcu un jurământ. „Vei plăti, Shasa Courtney, vei plăti pentru târgul ăsta mai mult decât ai visat vreodată”.

Pentru mai bine de un deceniu Tara fusese stăpână la Weltevreden, aşa că nu îi era dificil şi nu i se părea bizar să îşi reia rolul, doar că acum mai mult decât oricând simţea că juca într-o piesă anostă şi neconvingătoare.

Totuşi, se petrecuseră câteva schimbări. Lista de invitaţi se modificase subtil şi acum includea majoritatea politicienilor naţionalişti importanţi şi oameni de campanie, iar discuţiile de la cină se purtau mai mult în afrikaans decât în engleză. Cunoştinţele Tarei de limbă afrikaans erau suficiente, în definitiv era o limbă foarte simplă cu o gramatică necomplicată, unde verbele nu erau nici măcar conjugate şi majoritatea vocabularului era luat direct din engleză. Cu toate acestea avea dificultăţi în rostirea sunetelor guturale, iar de cele mai multe ori zâmbea plăcut şi rămânea tăcută. Descoperi că procedând în felul ăsta prezenţa ei fu în curând trecută cu vederea şi auzea mult

mai multe decât ar fi auzit dacă ar fi luat parte la discuţie.

Un invitat frecvent la Weltevreden acum era ministrul de interne, Manfred De La Rey, iar Tarei i se părea ironic să-l hrănească şi să-l întreţină pe singurul om care pentru ea întruchipa tot ce era rău şi crud în regimul opresiv pe care îl ura cu toată fiinţa ei. Era ca şi cum ai fi stat la masă cu un leopard care mănâncă oameni, chiar şi ochii îi erau palizi şi cruzi ca aceia ai unei minunate feline prădătoare.

În mod bizar descoperi că, în ciuda aversiunii ei, acest bărbat o fascina. Fu surprinsă să afle, odată ce trecu peste şocul iniţial al prezenţei lui, că avea o minte ascuţită. Bineînţeles că se ştia că fusese un student eminent al Facultăţii de Drept de la Universitatea Stellenbosch şi că înainte de a intra în parlament îşi construise un cabinet de avocatură prin forţe proprii. Ştia, de asemenea, că niciun bărbat care nu era esenţialmente genial nu era inclus în cabinet, dar cu toate acestea inteligenţa lui era sinistră şi ameninţătoare. Se trezi ascultând cele mai îngrozitoare idei exprimate cu atâta logică şi elocvenţă, încât trebui să se zgâlţâie pentru a scăpa de sub influenţa lui hipnotică, asemenea unei păsări care încearcă să rupă vraja dansului unduios al cobrei.

Relaţia lui Manfred De La Rey cu familia Courtney reprezenta o altă enigmă pentru ea. Era bine ştiut în familie cum tatăl său furase de la mina H’ani un milion de lire în diamante şi cum Blaine, tatăl ei, şi Centaine îl urmăriseră prin deşert şi după o luptă aprigă îl capturaseră. Tatăl lui Manfred ispăşise cincisprezece ani dintr-o sentinţă pe viaţă înainte de a fi eliberat, când naţionaliştii amnistiaseră mulţi prizonieri afrikaanderi după ce veniseră la putere în 1948.

Cele două familii ar fi trebuit să fie la cuţite şi, într-adevăr, Tara observase urme clare ale acestei uri în tonul vreunei remarci sau în privirile necontrolate pe care şi le aruncau Manfred De La Rey şi Shasa, iar faţada prietenoasă şi deschisă pe care o afişau era fragilă şi oarecum artificială, ca şi cum ar fi putut fi demascată în orice clipă şi

ei ar sări unul la gâtul altuia ca nişte câini de lupte.

Pe de altă parte, Tara ştia că Manfred fusese cel care îl ademenise pe Shasa să părăsească suferindul Partid Unit şi să se alăture naţionaliştilor, promiţându-i funcţia de ministru, şi că Shasa îi făcuse pe cei din familia De La Rey, tată şi fiu, acţionari majoritari şi directori în noua companie de conserve de peşte din Walvis Bay, o companie care era prevăzută să aducă un profit de o jumătate de milion de lire încă din primul an de activitate.

Centaine făcu misterul relaţiei lor şi mai intrigant. Când Shasa îi invită pentru a doua oară pe Manfred De La Rey şi pe soţia sa la cină la Weltevreden, Centaine îi telefonă cu câteva zile înainte şi o întrebă direct dacă ea şi Blaine puteau să ia parte la petrecere.

Deşi Tara se hotărâse să o vadă pe Centaine cât mai puţin posibil şi să facă tot ce-i stătea în putinţă ca să atenueze influenţa lui Centaine asupra copiilor şi asupra mersului general al proprietăţii, Tara fu luată prin surprindere de această rugăminte directă, încât nu putuse să se gândească la o scuză.

— Bineînţeles, mamă, încuviinţă ea cu un fals entuziasm. V-aş fi invitat oricum, dar m-am gândit că aţi găsi seara plictisitoare şi ştiu că tata nu-i poate suporta pe cei din familia De La Rey.

— Ce te-a făcut să crezi asta, Tara? o întrebă Centaine aspru. Fac parte din partide diferite, dar Blaine are un respect considerabil faţă de De La Rey şi recunoaşte că De La Rey rezolvă problemele cu destulă hotărâre. Ministerul lui a făcut o treabă minunată prinzându-i pe liderii campaniei, prevenind serioase dezordini publice şi pierderi viitoare de vieţi.

Cuvinte pline de furie îi stăteau Tarei pe limbă şi voia să i le urle soacrei ei, dar strânse din dinţi şi luă o gură de aer, înainte de a spune cu blândeţe:

— Ei bine, atunci, mamă, şi eu şi Shasa aşteptăm cu nerăbdare să ne vedem vineri seară. Între şapte şi jumătate

şi opt şi, bineînţeles, bărbaţii vor purta cravată neagră.

— Bineînţeles, zise Centaine.

Ţinând cont de elementele explozive care se adunaseră împreună la masă, fusese o seară surprinzător de plăcută, dar era o regulă strictă impusă de Shasa ca nimeni să nu discute chestiuni legate de politica partidului în sufrageria somptuoasă de la Weltevreden. Conversaţia bărbaţilor varie de la viitorul turneu al echipei de rugby All Blacks până la tonul roşu de două sute şaptezeci de kilograme, primul de acest fel, pescuit recent în golful False. Manfred De La Rey şi Blaine erau amândoi pescari pricepuţi şi se entuziasmară la perspectiva unui premiu atât de măreţ.

Centaine fu neobişnuit de tăcută în timpul mesei. Tara o pusese lângă Manfred, dar ascultase cu atenţie tot ce spusese şi când, la sfârşitul mesei trecură în salonul albastru, rămase aproape de Manfred, iar cei doi uitară în curând de toţi ceilalţi şi se pierdură într-o discuţie animată, dar purtată cu glas scăzut.

Soţia germană a lui Manfred, Heidi, blondă şi statuară, nu reuşise să o prindă pe Tara într-o conversaţie plictisitoare despre lenea şi necinstea servitorilor ei negri, iar Tara plecă de cum putu şi îi duse tatălui ei un alt pahar de coniac, după care se aşeză lângă el pe canapeaua lungă de catifea albastră.

— Centaine spune că îl admiri pe De La Rey, zise încet şi amândoi priviră înspre cuplul de la celălalt capăt al încăperii.

— Este o persoană remarcabilă, mormăi Blaine. Tare ca piatra şi ascuţit ca o secure. Ştiai că până şi colegii lui îi spun Omul-Macetă?

— De ce o fascinează pe Centaine atât de mult? M-a sunat şi mi-a cerut să o invit când ştia că el va fi aici. Pare să fi făcut o obsesie faţă de el. De ce, tată, ştii cumva?

Blaine îşi coborî privirea şi şi-o îndreptă înspre scrumul compact şi gri al trabucului. „Ce-aş putea să-i spun?” se întrebă. Probabil că era unul dintre cei doar patru oameni

din lume care ştia că Manfred De La Rey era fiul nelegitim al lui Centaine. Îşi aminti cât de şocat şi îngrozit fusese el însuşi când aflase. Nici măcar Shasa nu ştia că el şi Manfred erau fraţi vitregi, deşi, bineînţeles, Manfred ştia. Centaine îi mărturisise în 1948 ca să-l şantajeze şi să-l împiedice pe Manfred să distrugă cariera politică a lui Shasa.

Totul era prea complicat şi, încă o dată, ca în multe alte daţi de-a lungul anilor, Blaine se văzu tulburat de ecoul imprudenţelor şi al faptelor necugetate săvârşite de Centaine înainte ca el să o cunoască. Apoi zâmbi cu tristeţe. Era încă o femeie pătimaşă şi impetuoasă, dar erau tocmai motivele pentru care o iubea.

— Cred că o interesează tot ce ţine de cariera lui Shasa. Este normal să fie aşa. De La Rey este sponsorul lui Shasa. Este foarte simplu, draga mea.

— Da, De La Rey este sponsorul lui, încuviinţă Tara. Dar, tată, ce crezi despre faptul că Shasa şi-a schimbat culoarea politică?

În ciuda hotărârii ei de a rămâne calmă, ridică vocea, agitată, iar Shasa, care era antrenat într-o discuţie intimă cu cea de-a doua soţie a ambasadorului francez, tânără, elegantă şi cu privirea pătrunzătoare, îşi auzi numele pronunţat din celălalt capăt al încăperii şi se uită în direcţia ei. Tara îşi coborî glasul repede.

— Ce crezi despre asta, tată? N-ai fost pur şi simplu scandalizat?

— La început am fost, recunoscu Blaine. Dar apoi am discutat despre asta cu Centaine şi Shasa a venit să mă vadă. Am dezbătut problema şi mi-am spus părerea – dar în cele din urmă am înţeles punctul lui de vedere. Nu sunt de acord, dar i-l respect. Crede că poate face mai mult bine...

Tara îl ascultă pe tatăl ei repetând toate justificările banale şi superficiale ale lui Shasa şi fu din nou copleşită de revoltă. Începu să tremure cu o patimă stăpânită şi ar fi vrut să ţipe la ei, la Shasa, la Centaine şi chiar la tatăl ei, dar apoi se gândi la Moses şi la luptă, şi cu un efort reuşi

să-şi păstreze stăpânirea de sine.

„Trebuie să-mi amintesc tot, îşi spuse. Tot ce spun sau fac ei. Chiar şi cel mai mic detaliu ar putea avea o importanţă deosebită pentru luptă”.

Astfel, cu încredere, îi spuse totul lui Molly Broadhurst. Cel puţin o dată pe săptămână reuşea să plece de la Weltevreden sub pretextul că merge la croitor şi la coafor. Tara se întâlnea cu Molly numai după ce îşi lua măsuri de precauţie ca să fie sigură că nu era urmărită. Primise instrucţiuni să abandoneze toate legăturile de stânga şi să se abţină de la comentarii politice sau socialiste în prezenţa altora. Molly era singurul ei contact cu adevărata lume a luptei şi preţuia fiecare minut pe care îl petreceau împreună.

Miriam Afrika putea să aducă întotdeauna copilul să stea cu ea în acest răstimp, iar Tara îl ţinea în braţe şi îi dădea să sugă din biberon în timp ce îi dădea raportul lui Molly. Totul o fascina la micul Benjamin, de la buclele frumoase ale părului negru şi creţ care îi acopereau capul sau fineţea şi nuanţa pielii – miere şi fildeş – până la tălpile picioruşelor care erau de cel mai pal şi limpede roz-corai.

Apoi, la una dintre întâlniri, Molly îi aduse o altă scrisoare de la Moses şi chiar şi bucuria de a-l ţine în braţe pe micuţul Benjamin păli în faţa acelor cuvinte scrise.

Scrisoarea fusese scrisă în Addis Abeba, capitala Etiopiei. Moses se afla acolo la invitaţia expresă a împăratului Haile Selassie, pentru a se adresa conducătorilor statelor africane, şi îi descrise primirea călduroasă de care avusese parte, vorbindu-i despre suportul moral, financiar şi militar care îi fusese promis pentru lupta din Anzania – acesta fiind noul nume pentru Africa de Sud. Era prima dată când auzea asta şi când repetă numele cu voce tare, sunetul acestuia trezi în ea o forţă patriotică adâncă pe care nu o mai simţise niciodată. Citi restul scrisorii lui Moses:

De aici îmi voi continua călătoria în Algeria unde mă voi

întâlni cu colonelul Boumédienne care, în acest moment, luptă împotriva imperialismului francez, iar curajul lui nemărginit va aduce cu siguranţă libertatea şi fericirea poporului său asuprit

După asta voi lua avionul spre New York şi este posibil să mi se permită să prezint cazul nostru în faţa Consiliului General al Naţiunilor Unite. Toate astea sunt impresionante, dar am veşti şi mai bune care te privesc pe tine şi pe fiul nostru, Benjamin.

Dacă vei continua activitatea importantă pe care o faci pentru cauză, prietenii noştri influenţi sunt hotărâţi să îţi ofere un premiu special. Într-o bună zi noi trei – tu, cu mine şi cu Benjamin – vom fi împreună în Londra. Nu-ţi pot spune cât de mult aştept să-mi ţin fiul în braţe şi să te întâmpin din nou.

O să-ţi scriu de îndată ce aflu ceva mai sigur. Între timp, te rog să continui munca valoroasă pentru cauză, îndeosebi trebuie să faci toate eforturile necesare pentru ca soţul tău să fie ales în guvern la alegerile de luna viitoare. Asta va conferi unicitate poziţiei şi valorii tale pentru luptă.

Multe zile după primirea scrisorii Tara fu într-o dispoziţie atât de bună şi veselă, încât şi Shasa şi Centaine observară, luând-o drept un semn că îşi acceptase până la urmă responsabilităţile de stăpână a domeniului Weltevreden şi că era pregătită să respecte înţelegerea pe care o făcuse cu Shasa.

Când prim-ministrul anunţă data alegerilor generale, ţara fu imediat cuprinsă de obişnuita frenezie şi exaltare care însoţea toate activităţile politice majore din Africa de Sud, iar ziarele îşi începură aprecierile tranşante şi părtinitoare.

Demisia lui Shasa din Partidul Unit şi nominalizarea lui drept candidatul naţionalist pentru circumscripţia South Boland era unul dintre evenimentele principale ale campaniei. Presa de limbă engleză îl critica aspru, numindu-l laş şi trădător, în timp ce *Burger şi Transvaler*,

partizanii cauzei naţionaliste, îl descriau ca pe un bărbat providenţial, un om de viitor, şi aşteptau cu nerăbdare ziua când toţi sud-africanii albi, chiar dacă sub conducerea Partidului Naţional, vor mărşălui umăr la umăr spre republica de aur care era visul oricărui patriot adevărat sud-african.

Kitty Godolphin venise de la New York cu avionul pentru a se ocupa de subiectul alegerilor şi pentru a adăuga detaliile de ultimă oră faimosului ei documentar *Toţi ochii pe Africa*, serie care îi adusese un alt Emmy şi o făcuse una dintre cele mai bine plătite comentatoare de televiziune din tânăra generaţie.

Schimbarea orientării politice a lui Shasa constituia titlul principal când ea ateriză pe aeroportul Jan Smuts de unde îi telefonă pe linia privată şi îl prinse la birou chiar după terminarea şedinţei de consiliu pe care o prezidase şi era pe punctul de a părăsi Casa Centaine pentru a se duce la mina H'ani pentru inspecţia lunară.

— Bună! spuse ea veselă. Sunt eu.

— Nenorocito! îi recunoscu imediat vocea. După tot ce mi-ai făcut ar trebui să-ţi trag un şut în fund, încălţat cu cizme cu ţinte şi, pe lângă asta, să-mi iau şi avânt.

— Oh, l-ai văzut? Nu a fost bun? Credeam că te-am prins perfect.

— Da, l-am văzut luna trecută pe BBC când eram în Londra. M-ai făcut să arăt ca o încrucişare între căpitanul Bligh şi Simon Degree, deşi mult mai pompos decât oricare dintre ei şi cu mult mai neplăcut.

— Asta am şi spus – te-am redat perfect.

— Nici nu ştiu de ce mai vorbesc cu tine, chicoti fără să vrea.

— Pentru că tânjeşti după trupul meu uimitor de frumos, sugeră ea.

— Ar fi mai înţelept să fac avansuri unui cuib de viespi.

— Aici nu e vorba de înţelepciune, amice, ci de dorinţă. Cele două nu sunt compatibile.

Iar Shasa avu o viziune vie a trupului ei subţire şi a sânilor ei mici şi perfecţi şi aproape că i se tăie respiraţia.

— Unde eşti? o întrebă.

— La aeroportul din Johannesburg.

— Ce faci în seara asta? făcu un calcul rapid. Putea să amâne inspecţia de la mina H'ani şi i-ar fi luat patru ore să ajungă cu Mosquito-ul până în Johannesburg.

— Aştept sugestii, îi spuse, atâta timp cât sugestiile includ un interviu exclusiv pentru NABS despre schimbarea culorii politice şi viziunea ta asupra alegerilor ce urmează şi ce înseamnă asta pentru oamenii de rând din această ţară.

— Cred că am destulă experienţă, zise. Dar o să ajung acolo în cinci ore. Nu pleca.

Shasa puse receptorul înapoi în furcă şi pentru o clipă rămase surprins de el însuşi. Schimbarea de planuri avea să uimească întreaga companie, fiindcă el avea un program fix, planificat pe o perioadă de mai multe săptămâni, inclusiv deschiderea campaniei sale electorale, dar femeia ţesuse un fel de vrajă în jurul său. În toate aceste luni, amintirea ei dansase pe muchia minţii sale ca un spiriduş neastâmpărat, iar acum gândul de a fi cu ea îl umplea de acel sentiment al aşteptării tremurătoare pe care nu-l mai cunoscuse de pe vremea când era un băieţandru pornit în primele sale explorări sexuale.

Avionul avea rezervoarele pline şi era tras pe pistă, gata să-şi ia zborul spre mina H'ani. Avu nevoie de zece minute pentru a calcula noul plan de zbor şi pentru a-l prezenta controlului de trafic aerian, iar apoi se urcă în carlingă şi, rânjind ca un şcolar care chiuleşte, porni motoarele Rolls-Royce Merlin.

Ateriză la crepuscul, fu aşteptat de o maşină a companiei şi dus direct la hotelul Carlton din centrul Johannesburgului. Când intră pe uşa rotativă, o văzu pe Kitty în hol. Avea chipul proaspăt ca al unei adolescente, purta blugi, care-i puneau în valoare picioarele lungi cu şolduri înguste, şi îl întâmpină cu un entuziasm copilăresc, luându-l pe după gât

cu amândouă mâinile şi sărutându-l. Probabil că străinii din hol îşi imaginau că Shasa era un tată care îşi întâmpina fiica şcolăriţă şi zâmbiră cu indulgenţă.

— Ne-au lăsat să intrăm în apartament, îi spuse în timp ce îl conducea la lift, sărind pentru a putea ţine pasul cu el şi strângându-i braţul cu gesturi de adoraţie. Hank a pregătit deja camera şi luminile.

— Nu-mi dai răgaz nici să trec pe la şefi? protestă Shasa, iar ea se strâmbă.

— Să terminăm odată cu asta. Apoi vom avea mai mult timp pentru ce vrei tu să facem mai târziu. Îi zâmbi diabolic, iar el clătină din cap consimţind fără tragere de inimă.

Totul era deliberat, fără îndoială. Kitty era un profesionist prea bun ca să îi ofere timp să îşi revină şi să-şi adune gândurile. Era o parte a tehnicii ei de a-şi lua interlocutorul prin surprindere, în timp ce, pe de altă parte, ea îşi pregătise cu grijă notiţele şi întrebările în cele cinci ore trecute de când vorbiseră la telefon.

Rearanjase mobila din apartamentul lui, transformând un colţ într-un ungher tihnit de a cărui iluminare se ocupă Hank, care aştepta acum cu camera lui Arriflex pregătită. Shasa îi strânse mâna şi îl salută prietenos în timp ce Kitty îi turna un pahar mare de whisky de la bar.

— Daţi jos haina, îl instrui ea întinzându-i paharul. Vreau să fii relaxat şi destins.

Îl conduse spre cele două scaune aflate faţă în faţă şi, în timp ce el sorbea din paharul cu whisky, îl calmă cu relatarea amuzantă a zborului care fusese întârziat cu opt ore din cauza vremii nefavorabile din Londra. Apoi Hank îi dădu semnalul, iar ea spuse cu voce mieroasă:

— Shasa Courtney, de la începutul secolului familia dumneavoastră a fost un aliat tradiţional al generalului Smuts. A fost un prieten apropiat al bunicului dumneavoastră şi al mamei dumneavoastră. A fost un oaspete frecvent în casa dumneavoastră şi v-a facilitat intrarea pe scena politică. Acum aţi întors spatele Partidului

Unit pe care l-a condus şi aţi întors spatele principiilor fundamentale ale bunei-cuviinţe şi ale corectitudinii faţă de cetăţenii de culoare din această ţară care făceau atât de mult parte din filosofia generalului Smuts. Aţi fost numit dezertor şi cameleon – şi chiar mai rău. Credeţi că este o descriere corectă şi dacă nu, de ce nu?

Atacul fu atât de rapid şi de sălbatic, încât pentru o clipă îl blocă, dar ştiuse la ce să se aştepte şi zâmbi. Ştia că avea să se bucure de asta.

— Generalul Smuts a fost un om minunat, dar nu chiar aşa de sfânt cu nativii cum presupuneţi dumneavoastră. Tot timpul cât a fost la putere statutul lor politic a rămas neschimbat şi când au luat atitudine, nu a avut nicio ezitare în a trimite trupele şi a-i pune cu botul pe labe. Aţi auzit vreodată despre rebeliunea tribului Bondelswart şi despre masacrul de la Bulhoek?

— Sugeraţi că şi Smuts i-a asuprit pe nativii acestei ţări?

— Nu mai mult decât un cap de familie strict care îşi asupreşte copiii. În principiu, nu s-a dedicat niciodată în mod serios problemei negrilor. A lăsat asta pe mâna unei generaţii viitoare. Noi suntem acea viitoare generaţie.

— Foarte bine, şi ce aveţi de gând să faceţi în legătură cu negrii din această ţară, care sunt de patru ori mai mulţi decât albii, şi nu au niciun fel de drepturi pe pământul unde s-au născut?

— Mai întâi de toate vom încerca să nu cădem în capcana unei gândiri simpliste.

— Puteţi explica asta? se încruntă Kitty. Nu voia ca el să scape folosind o terminologie vagă. Daţi-ne un exemplu concret de gândire simplistă.

Clătină din cap.

— Nu ezitaţi să folosiţi termenii de „negri” şi „albi”, împărţind această populaţie în două părţi separate, dacă nu inegale. Este periculos. Poate că asta funcţionează în America. Dacă tuturor americanilor negri li s-ar da feţe albe, ar fi pur şi simplu americani şi s-ar gândi astfel la ei

înşişi...

— Sugeraţi că nu asta se întâmplă şi în Africa?

— Într-adevăr, încuviinţă Shasa. Dacă toţi negrii din această ţară ar primi feţe albe, tot s-ar gândi la ei înşişi ca făcând parte din tribul Zulu, sau Xhosa, sau Vendas şi încă am fi englezi şi afrikaanderi – foarte puţine s-ar schimba.

Lui Kitty nu-i plăcea, nu asta voia să spună publicului ei.

— Astfel, bineînţeles, respingeţi ideea democraţiei în această ţară. Nu veţi accepta niciodată principiul „un om, un vot", dar veţi aspira întotdeauna la dominaţia albă...

Shasa o întrerupse repede.

— „Un om, un vot" n-ar duce la un guvern negru cum păreţi să vă imaginaţi, ci la un guvern Zulu, pentru că zuluşii depăşesc numeric orice alt grup. Am avea un dictator zulus precum bunul şi bătrânul rege Chaka, iar asta ar fi o experienţă încântătoare.

— Şi care este soluţia dumneavoastră? întrebă, ascunzându-şi iritarea în spatele zâmbetului de fetiţă. Acest *baasskap* alb, dominaţia albă şi asuprirea sălbatică, sunt acestea susţinute de o armată albă şi de poliţie...?

— Nu ştiu soluţia, o întrerupse. Este ceva la care trebuie să lucrăm, dar presupun că va fi un sistem în care fiecare trib, negru, maro sau alb, îşi poate păstra identitatea şi integritatea teritorială.

— Ce concept nobil, încuviinţă ea. Dar spuneţi-mi şi mie când, în istoria omenirii, orice grup care s-a bucurat de putere politică deplină a renunţat vreodată la această putere fără luptă armată. Chiar credeţi că sud-africanii albi vor fi primii?

— Va trebui să ne facem propria istorie, zâmbi Shasa la fel de mieros ca şi ea. Dar, între timp, existenţa materială a negrilor din această ţară este de cinci sau şase ori mai bună decât a oricărui alt negru de pe continentul african. Se cheltuie mai mult pentru educaţia negrilor, pentru spitalele negrilor şi pentru adăposturile negrilor, pe persoană, decât în orice altă ţară africană.

— Cum se poate compara cheltuiala pe persoană pentru educaţia negrilor cu cheltuiala pentru educaţia albilor? îl întrebă Kitty repede. Am aflat că pentru educaţia unui copil alb se cheltuie de cinci ori mai mult decât pentru cea a unuia negru.

— Ne vom strădui să reglăm acest dezechilibru pe parcurs ce vom clădi bogăţia acestei naţiuni, pe parcurs ce ţăranul negru devine mai productiv şi contribuie mai mult la taxele care plătesc această educaţie. În acest moment populaţia albă plăteşte nouăzeci şi cinci la sută din taxe...

Nu aşa ar fi trebuit să decurgă interviul, iar Kitty interveni subtil.

— Şi cum şi când vor fi negrii consultaţi în legătură cu aceste schimbări? Este corect să spunem că aproape toţi negrii şi, cu siguranţă toţi negrii educaţi şi competenţi care sunt lideri naturali, resping în totalitate sistemul politic actual care permite unei şesimi din populaţie să decidă soarta celorlalţi?

Încă se înfruntau reciproc când Hank îşi îndepărtă capul de lentila camerei de filmat şi îşi dădu ochii peste cap.

— Am rămas fără film în rolă, Kitty, mi-ai spus că cel mult douăzeci de minute. Am filmat patruzeci şi cinci de minute.

— OK, Hank. Greşeala mea. Nu mi-am dat seama că avem un bigot atât de vorbăreţ în emisiune. Îi zâmbi acru lui Shasa. Poţi să strângi, Hank, şi ne vedem mâine-dimineaţă. La nouă la studio. Se întoarse spre Shasa şi nici măcar nu se uitară după Hank când ieşi din apartament. Deci, la ce concluzie am ajuns? îl întrebă pe Shasa.

— Că problema e mai complexă decât ar crede lumea, poate că nici noi, cei din guvern, nu ne dăm seama.

— Fără soluţie? întrebă Kitty.

— Bineînţeles – fără indulgenţa şi bunăvoinţa tuturor celor din ţară şi a prietenilor noştri din străinătate.

— Rusia? îl tachină ea, iar el se cutremură.

— Marea Britanie, spuse el.

— Dar America?

— Nu. Marea Britanie înţelege. America este prea prinsă de propriile probleme rasiale. Nu sunt interesaţi de destrămarea Imperiului Britanic. Oricum, întotdeauna am fost alături de Marea Britanie – şi acum Marea Britanie va fi alături de noi.

— Încrederea ta în recunoştinţa marilor naţiuni este reconfortantă. Cu toate acestea cred că în următorul deceniu vei descoperi că un val uriaş de îngrijorare stârnit de încălcarea drepturilor omului va porni dinspre Statele Unite. Cel puţin aşa sper – iar North American Broadcasting Studios va face tot ce-i stă în putere ca să-l transforme într-un tsunami.

— Treaba ta este să raportezi realitatea, nu să încerci să o restructurezi, îi spuse Shasa. Eşti reporter, nu Dumnezeul Dreptăţii.

— Dacă într-adevăr crezi asta, eşti naiv. Noi ridicăm şi distrugem regi.

Shasa rămase cu privirea aţintită asupra ei, ca şi cum ar fi văzut-o pentru prima dată.

— Dumnezeule, eşti prinsă în jocul puterii, ca toţi ceilalţi.

— E singurul joc pe care-l cunosc, amice.

— Eşti amorală.

— Nu mai mult decât tine.

— Ba da. Noi suntem pregătiţi să luăm o decizie şi să trăim cu consecinţele acesteia. Tu te răzbuni pe ce ai distrus, iar apoi, asemenea unui copil cu jucăria ruptă, o arunci la o parte şi continui, fără măcar o urmă de regret, spre o nouă cauză care îţi va face mai multă publicitate.

O enervase. Se uită strâmb la el şi îşi miji ochii până ajunseră ca două capete de săgeată strălucitoare, iar pistruii de pe nas şi de pe obraji îi scânteiau ca nişte bucăţi de poleială. Îl stârnea s-o vadă dându-şi arama pe faţă, la fel de puternică şi formidabilă ca orice alt adversar pe care îl înfruntase vreodată. Voia să o întărâte şi mai mult, să o facă să-şi dea drumul complet.

— Te-ai transformat în gurul Africii de Sud la televiziunea

americană pentru un singur motiv. Nu de grija maselor negre, ci pur şi simplu pentru că simţi în aer mirosul sângelui şi al violenţei. Ai simţit că aici urmează să se întâmple ceva şi vrei să fii singura care filmează asta...

— Nenorocitule, îi strigă printre dinţi. Vreau pace şi dreptate.

— Pacea şi dreptatea nu reprezintă un material bun, Kitty, dragostea mea. Tu te afli aici pentru a înregistra crimele şi ţipetele – şi dacă nu vor avea loc cât de curând, ei bine, se poate rezolva uşor – le vei ajuta tu puţin.

Se ridicase de pe scaun şi stătea în faţa lui, cu buzele albe de furie.

— În ultima oră ai împrăştiat cea mai rea otravă rasială, iar acum mă acuzi de nedreptate. Mă numeşti *agent provocateur* pentru violenţele care urmează.

Ridică din sprânceană şi îi zâmbi batjocoritor şi dispreţuitor, acel zâmbet care îi înfuria pe oponenţii săi din alte partide, iar asta fu prea mult pentru ea. Se năpusti asupra lui, cu buzele strânse şi tremurând de furie, şi îşi îndreptă amândouă mâinile spre singurul lui ochi teafăr.

Shasa o apucă de încheieturi şi o ridică până nu mai atingea podeaua cu picioarele. Rămase uimită de forţa lui, dar îşi ridică puternic genunchiul, îndreptându-l înspre vintrele lui. El se întoarse uşor şi primi lovitura în muşchiul tare al coapsei.

— Unde a învăţat o fată aşa simpatică o şmecherie ca asta? o întrebă el şi îi răsuci mâinile la spate, o prinse de amândouă încheieturile cu mâna stângă şi apoi se aplecă asupra ei.

Îşi strânse buzele şi încercă să îşi ferească faţa, dar el îi găsi gura şi, în timp ce o săruta îi descheia bluza, iar cu mâna liberă îi scoase sânii mici. Sfârcurile îi erau asemenea unor dude coapte, era la fel de excitată ca şi el, dar lovea şi scuipa de furie.

O întoarse şi o aruncă cu faţa în jos pe braţul gros al fotoliului tapisat cu piele, ţintuind-o cu mâna între omoplaţi

şi cu fundul în aer. Aşa stăteau copiii când li se administra bătaia cu băţul la şcoală şi, în timp ce ea ţipa şi se zbătea, Shasa îi smulse cureaua de piele de la blugi şi îi trase pantalonii şi chiloţii, lăsându-i să cadă până la glezne, iar apoi se aşeză aproape în spatele ei. Fesele îi erau albe şi rotunde şi îl înnebuneau.

Deşi se zbătea şi se agita fără încetare, în acelaşi timp îşi ridica şoldurile şi îşi arcuia spatele pentru a-i uşura lui intrarea şi numai în momentul când se întâmplă asta încetă să se mai zbată şi se împinse în el, gâfâind de la efortul de a ţine pasul cu el.

Se termină foarte repede pentru amândoi, iar ea se întoarse trăgându-l şi pe el pe fotoliu şi îi şopti cu răsuflarea întretăiată:

— Ei bine, trebuie să recunosc, ăsta da mod de a pune capăt unei dispute.

Shasa comandă cina în cameră, rac la grătar cu sos Mornay, urmat de Chateaubriand[35], cartofi noi copţi şi sparanghel proaspăt. Îl expedie pe chelner şi servi chiar el masa, deoarece Kitty era îmbrăcată doar cu halatul lung de la hotel.

În timp ce răsucea tirbuşonul în sticla de Chambertin, îi spuse:

— Mi-am amânat treburile cu patru zile pentru noi. În ultimele câteva săptămâni am avut noroc să achiziţionez cincizeci de mii de acri de pământ de-a lungul râului Sabi dincolo de Parcul Naţional Kruger. Am pus ochii pe el în urmă cu cincisprezece ani. Aparţinea văduvei unuia dintre bătrânii antreprenori şi a trebuit să aştept până când hoaşca a plecat pe lumea cealaltă ca să iasă pe piaţă. Este o regiune minunată şi sălbatică, abundând în vânat, locul ideal pentru un weekend în care să te pierzi. O să ne ducem acolo cu avionul mâine după micul dejun – nimeni nu va şti unde suntem.

Ea începu să râdă.

---

[35] File de vită (n.tr.).

— Ţi-ai pierdut şi fărâma de minte, dragul meu amant. Eu sunt o fată muncitoare. Mâine la ora unsprezece am un interviu cu liderul opoziţiei, De Villiers Graaff, şi cu siguranţă nu voi fugi cu tine în sălbăticie ca să mă holbez la lei şi la tigri.

— Nu sunt tigri în Africa – tu eşti experta în problemele Africii, ar trebui să ştii asta. Se enervase din nou. Avem de-a face cu un caz de înşelăciune. M-ai adus până aici degeaba, o acuză.

— Degeaba? chicoti ea. Asta numeşti tu *degeaba*?

— Mă aşteptam să fie patru zile.

— Supraestimezi preţul unui interviu. Tot ce mai primeşti este ce-a mai rămas din această noapte şi mâine înapoi la muncă – amândoi.

Îl dezarma prea des, îşi dădu Shasa seama. Ultima dată îi propusese să se căsătorească cu el şi ideea încă îi surâdea. Îl tulburase cum nicio altă femeie n-o făcuse de când o întâlnise pentru prima oară pe Tara. O dorea atât de mult şi pentru că era inaccesibilă. Shasa era obişnuit să primească tot ce voia, chiar dacă era o vulpiţă puternică şi fără inimă cu chip şi trup de copil.

O privi mâncând friptura cu aceeaşi pasiune senzuală cu care făcea dragoste. Stătea cu picioarele încrucişate pe marginea fotoliului şi tivul halatului i se ridicase în sus pe coapse. Ea văzu direcţia privirii lui, dar nu făcu niciun efort să se acopere.

— Mănâncă, rânji ea. Să luăm lucrurile pe rând, dragul meu amant.

Shasa fu precaut în legătură cu oferta Tarei de a-l ajuta în campania electorală şi, la primele două întâlniri, plecă singur cu maşina, traversând munţii prin trecătoarea Sir Lowry.

South Boland, noua lui circumscripţie, era o zonă cu pământuri bogate, prinsă între munţi şi mare, pe litoralul estic al regiunii Cape. Votanţii erau aproape în majoritate

afrikaanderi, iar familiile lor deţineau acele pământuri de trei sute de ani. Erau fermieri bogaţi, cultivatori de grâu sau crescători de oi, calvinişti şi conservatori, dar nu erau la fel de porniţi împotriva englezilor şi nici nişte republicani atât de înrăiţi precum verii lor din interiorul ţării, din Statul Liber sau din Transvaal.

Întâmpinară primul discurs al lui Shasa cu prudenţă şi îl aplaudară politicos la sfârşit. Contracandidatul lui din Partidul Unit era un descendent de-al lui Smuts şi, asemenea lui Blaine, în funcţie până în 1948, când pierduse în faţa naţionaliştilor. Avea totuşi susţinere în district printre oamenii care îl cunoscuseră pe Smuts şi care avansaseră „spre nord” pentru a lupta împotriva Axei.

După ce-a de-a doua întâlnire dintre Shasa şi alegători, organizatorii locali din Partidul Naţional se arătară îngrijoraţi şi speriaţi.

— Pierdem teren, îi spuse unul dintre ei lui Shasa. Soţiile sunt suspicioase faţă de un om care îşi face campanie fără să aibă soţia alături. Vor să o vadă.

— Vedeţi, *Meener Courtney*, sunteţi puţin prea arătos. E un avantaj în faţa femeilor tinere care cred că semănaţi cu Errol Flynn, dar le displace femeilor în vârstă, iar bărbaţilor nu le place felul în care vă privesc femeile tinere. Trebuie să arătăm că sunteţi un familist.

— O voi aduce pe soţia mea, promise Shasa, dar îşi pierdu buna dispoziţie. Ce fel de impresie ar fi făcut Tara în această comunitate severă, cu frica lui Dumnezeu, unde multe dintre femei mai purtau încă bonetă *vooitrekker*, iar bărbaţii considerau că locul unei femei era fie în pat, fie la bucătărie.

— Ar mai fi ceva, continuă cu tact şeful de campanie. Avem nevoie de unul dintre oamenii de la vârf, unul dintre miniştrii care să arate alături de dumneavoastră la tribună. Vedeţi, *Meener* Courtney, oamenilor le vine greu să creadă că sunteţi un naţionalist *verity* având în vedere numele englezesc şi istoria familiei dumneavoastră.

— Avem nevoie de cineva care să mă facă să par respectabil, asta vreţi să spuneţi? Shasa îşi ascunse zâmbetul şi toţi se arătară uşuraţi.

— Ja, domnule. Ăsta-i adevărul!

— Şi ce-aţi zice dacă l-aş aduce pe ministrul De La Rey pentru întâlnirea de vineri – şi pe soţia mea, bineînţeles?

— Ei drăcie, se entuziasmară ei. Ministrul De La Rey e perfect. Oamenilor le-a plăcut modul în care a rezolvat tulburările. E un bărbat abil şi puternic. Dacă îl veţi aduce să le vorbească oamenilor, vom fi scăpat de probleme.

Tara acceptă invitaţia fără niciun comentariu şi printr-un exerciţiu de voinţă Shasa se abţinu să o sfătuiască în legătură cu felul în care trebuia să se îmbrace sau să se comporte, dar fu încântat şi recunoscător când o văzu pe scena din primăria orăşelului Caledon îmbrăcată într-o rochie sobră bleumarin, cu părul roşcat şi des strâns cuminte într-un coc la ceafă.

Deşi era frumoasă şi zâmbitoare, era imaginea ideală a unei bune soţii. Isabella se afla alături de ea, cu şosete albe trei sferturi şi cu fundiţe în păr. Actriţă înnăscută, Isabella se ridică la înălţimea momentului, comportându-se ca o viitoare călugăriţă. Shasa văzu cum membrii echipei de campanie încuviinţau din cap şi schimbau zâmbete de uşurare.

Ministrul De la Rey, susţinut de soţia sa blondă şi de familia numeroasă, îl prezentă pe Shasa cu un discurs înflăcărat prin care afirma răspicat că guvernul naţionalist nu avea să permită să fie manipulat de guvernele străine sau de agitatorii comunişti, cu atât mai mult dacă agitatorii erau şi negri, şi comunişti.

Stilul oratoric al lui Manfred era bine articulat, cu maxilarul împins în faţă, cu fulgere ieşind din ochii de culoarea topazului, cu un deget ridicat ameninţător, cu mâinile în şold la sfârşit, când ascultătorii se ridicară pentru a-l aplauda.

Stilul lui Shasa era diferit, relaxat şi amical, iar când

încercă pentru prima dată să glumească, publicul se arătă cu adevărat amuzat. Continuă prin a oferi asigurări că guvernul va spori subvenţiile şi aşa generoase acordate fermierilor, în special pentru lână şi grâu, că vor proteja industria locală şi că vor căuta noi pieţe de desfacere în străinătate pentru materiile binte, în particular pentru lână şi grâu. Sfârşi prin a le spune că mulţi vorbitori de limbă engleză ajunseseră să conştientizeze că salvarea ţării ţinea de constituirea unui guvern puternic care nu face compromisuri şi prezicea o creştere a majorităţii naţionaliste.

De data asta nimeni nu se abţinu de la aplauzele furtunoase care urmară discursului, iar votul de încredere fu acordat în unanimitate atât guvernului, cât şi Partidului Naţional şi candidatului din partea acestuia pentru South Boland. Întregul district, inclusiv simpatizanţii Partidului Unit, veniră la invitaţia lui Shasa la grătarul gratuit de pe stadionul de rugbi. Doi viţei fură pregătiţi la proţap, iar pentru a aluneca mai bine pe gât se consumară râuri de bere Castle şi de *mampoer*, coniacul de piersici de producţie locală.

Tara stătu cu femeile, arătându-se umilă şi sfioasă, vorbind puţin, permiţându-le femeilor mai în vârstă să dezvolte sentimente materne faţă de ea, în timp ce Shasa se învârtea printre soţii acestora vorbind cu pertinenţă despre subiecte importante, precum dăunătorii grâului şi râia la oi. Întreaga atmosferă era plăcută şi menită să reîntărească încrederea şi, pentru prima oară, Shasa putu să aprecieze adevăratele dimensiuni ale planificării realizate de oamenii de campanie, devotamentul şi angajamentul lor faţă de cauza naţionalistă, care se reflectau şi în nivelul de mobilizare a tuturor resurselor, aşa cum se întâmplase în acest caz. Partidul Unit n-ar fi putut să facă vreodată ceva similar, pentru că vorbitorii de limbă engleză se complăceau şi se dovedeau apatici când venea vorba de politică. Era vechea meteahnă englezească de a

dori să nu pari niciodată că te străduieşti prea mult. Politica era un fel de sport şi fiecare gentilom ştia că sportul trebuie să fie practicat numai de amatori.

„Nu-i de mirare că am pierdut controlul, se gândi Shasa. Băieţii ăştia sunt nişte profesionişti, iar noi pur şi simplu nu ne ridicăm la nivelul lor”, dar apoi întrerupse firul gândurilor. Acum aceştia erau oamenii lui de campanie, nu mai reprezentau inamicul. Devenise o rotiţă în această maşinărie politică bine unsă şi perfect acordată, iar conştiinţa acestui fapt era puţin intimidantă.

La sfârşit, având-o pe Tara alături, Shasa făcu un tur pentru a ura noapte bună celor mai importanţi demnitari locali, fiind condus cu tact de unul dintre oamenii de campanie care avea grijă ca niciunul să nu fie neglijat, şi cu toţii căzură de acord că familia era cu adevărat fermecătoare.

Rămaseră peste noapte la cel mai prosper fermier local, iar în dimineaţa următoare, fiind duminică, merseră la slujba de la Biserica Reformată Olandeză din sat. Shasa nu mai călcase într-o biserică de la botezul Isabellei. Nici nu era nerăbdător să o facă. Era un alt mare spectacol pentru că Manfred De la Rey îl convinsese pe unchiul său, Sfinţia Sa reverendul Tromp Bierman, mai-marele bisericii, să ţină predica. Predicile unchiului Tromp erau faimoase în toată regiunea Cape şi familiile nu se dădeau înapoi de la a parcurge sute de kilometri pentru a-l asculta.

— N-am crezut niciodată că o să ajung să vorbesc în favoarea unui blestemat de *rooinek*, îi spuse el lui Manfred. Ceea ce fac acum e fie un semn al unei senilităţi în stare avansată, fie al iubirii nemăsurate ce ţi-o port. Apoi urcă în amvon şi, cu barba deasă şi argintie strălucind asemenea valurilor unei mări pe vreme de furtună, se pogorî asupra enoriaşilor cu o asemenea forţă şi furie, încât ajunseră să tremure şi să se înfioare, cuprinşi de o încântătoare teamă pentru sufletele lor.

La sfârşitul predicii, unchiul Tromp se mai temperă

pentru a le aminti că urmau alegerile şi că un vot acordat Partidului Unit era un vot dat diavolului însuşi. Indiferent de ceea ce unii dintre ei ar fi simţit pentru englezi, acum nu votau un om, ci un partid asupra căruia Atotputernicul îşi pogorâse binecuvântarea şi în mâinile căruia încredinţase destinul *volk*-ului. Numai că nu le închisese uşile raiului în nas celor care nu i-ar fi acordat votul lui Courtney, dar când îi privi amenințător puţini fură cei care se simţeau tentaţi să îi pună la încercare răbdarea.

— Ei bine, draga mea, n-aş putea să-ţi mulţumesc îndeajuns pentru ajutorul oferit, îi spuse Shasa Tarei în timp ce se întorceau acasă, trecând cu maşina prin trecătoarea Hottentots Holland. De aici încolo totul pare floare la ureche.

— A fost interesant să văd cum funcţionează sistemul politic, murmură Tara. Toţi ceilalţi jochei au coborât din şa şi ţi-au făcut loc.

Ziua alegerilor în South Boland nu fu decât pecetluirea unei victorii sigure, iar la numărarea voturilor se dovedi că Shasa reuşise să atragă cel puţin cinci sute dintre foştii votanţi ai Partidului Unit, rotunjind frumos majoritatea, asta spre încântarea liderilor naţionalişti. Iar cu cât se strângeau rezultatele, şi din restul ţării devenea tot mai clar că tendinţa era universală. Pentru prima dată, un număr substanţial de anglofili părăseau partidul lui Smuts. Naţionaliştii câştigaseră 103 locuri faţă de 53 câştigate de Partidul Unit. Promisiunea unui guvern care nu făcea compromisuri dădea roade.

La Rhodes Hill, Centaine dădu o petrecere la care invită o sută cincizeci de oaspeţi importanţi reuniţi pentru a sărbători numirea lui Shasa în noul cabinet.

În timp ce se învârteau împreună de-a lungul ringului de dans pe acordurile *Dunării albastre*, Centaine îi spuse lui Shasa:

— Încă o dată am făcut mişcarea potrivită la momentul potrivit, *chéri*. Se poate încă adeveri – totul! Şi fredonă

încet cântecul de naştere pe care bătrânul aborigen îl compusese la naşterea lui Shasa:

Săgeţile lui vor zbura către stele
şi când oamenii îi vor rosti numele
Se va auzi până departe.
Oriunde va merge, va găsi apă bună!

Sunetele ciudate ale limbii boşimanilor, precum nişte crenguţe rupte sau nişte paşi prin noroi, treziră amintiri nostalgice din vremuri demult trecute pe când se aflau împreună în Kalahari.

Lui Shasa îi plăcea în parlament. Era asemenea unui club exclusivist pentru domni. Îi plăceau măreţia coloanelor albe şi sălile impunătoare, plăcile exotice care acopereau podelele, lambriurile şi băncile îmbrăcate în piele verde. Se oprea adeseori pe coridoare pentru a admira tablourile şi busturile oamenilor faimoşi, Merriman şi Louis Botha, Cecil Rhodes şi Leander Starr Jameson, eroi şi pungaşi, diplomaţi şi aventurieri. Ei făcuseră istoria acestei ţări – iar apoi îşi aminti: „Istoria este un râu nesfârşit. Ziua de azi este istorie, iar eu mă aflu aici, la izvoare”, şi îşi imagină propriul portret atârnând alături de celelalte cândva, în viitor. „Am să angajez pe cineva să mi-l facă de îndată, gândi el. Acum cât sunt încă în floarea vârstei.

Deocamdată am să-l pun la Weltevreden, dar am să las o clauză în testament”.

Fiind ministru, avea acum propriul birou în clădirea parlamentului, aceleaşi camere care fuseseră folosite de către Cecil Rhodes pe când era prim-ministru în vechiul parlament din Cape, înainte de extinderea clădirii. Shasa redecoră şi mobilă biroul pe propria cheltuială. Lambriurile fură instalate de Thesens, firma de prelucrare a lemnului din Knysna. Era lemn indigen de măslin sălbatic, cu o fibră minunată şi cu un lustru mătăsos. Atârnă pe pereţi patru

dintre cele mai frumoase peisaje semnate de Piemeef, iar pe masa de sub acestea aşează sculptura în bronz a unui vânător băştinaş realizată de Van Wouw. Deşi hotărâse ca toate obiectele de artă să fie africane, covorul verde era un Wilton, iar biroul un Ludovic al XIV-lea.

Se simţi straniu când intră pentru prima dată în camera parlamentului şi se aşeză la tribuna guvernului, situându-se în oglindă faţă de vechiul său loc. Ignoră privirile ostile care veneau de la foştii lui colegi şi îi zâmbi doar lui Blaine care clipi inexpresiv şi, în timp ce preşedintele parlamentului citea rugăciunea, îi măsură din priviri pe oamenii cărora le acordase loialitatea sa.

Gândurile îi fură întrerupte când preşedintele sfârşi rugăciunea şi, din rândurile opoziţiei, De Villiers Graaff, liderul chipeş al acesteia, se ridică pentru a propune tradiţionalul vot de neîncredere, în timp ce membrii guvernului, îngâmfaţi şi trufaşi, savurându-şi încă triumful electoral, îl ironizară zgomotos, strigând „*Skande*! Scandal!” şi „*Siestog*, *man*! Ar trebui să-ţi fie ruşine, domnule!”

Două zile mai târziu Shasa urcă la prezidiu pentru a ţine primul discurs şi iadul se declanşă în parlament. Foştii tovarăşi îşi urlară dispreţul şi fluturară foile cu ordinea de zi, bătând din picioare şi fluierând scandalizaţi, în timp ce membrii din partidul adoptiv strigau cuvinte de susţinere şi încurajare.

Înalt şi elegant, zâmbind zeflemitor, trecând cu uşurinţă de la engleză la afrikaans, Shasa reuşi treptat să reimpună tăcerea opoziţiei prin stilul său oratoric, vorbind într-o tonalitate joasă, dar captând auditoriul şi, odată ce deveniră atenţi, îi făcu să se simtă jenaţi în timp ce le diseca partidul având măiestria unui om din interior, iar apoi le expuse slăbiciunile şi hibele, lăsându-i să se gândească la ele.

Când se reaşeză îi lăsă cu un sentiment puternic de disconfort, iar prim-ministrul se aplecă în fotoliul său pentru

a încuviinţa din cap, o răsplată publică fără precedent, în timp ce ceilalţi miniştri, chiar şi cei din nord, ostili numirii sale, îi trimiseră bileţele de felicitare. Biletul primit de la De La Rey îl invita să se alăture la prânz unui grup de miniştri marcanţi, în sala de mese a parlamentului. Era un început promiţător.

Blaine Malcomess şi Centaine veniră în weekend la Weltevreden. Ca de obicei familia îşi petrecu întreaga după-amiază de sâmbătă pe terenul de polo. Blaine demisionase de curând din poziţia de căpitan al echipei sud-africane.

— E indecent ca un om trecut de şaizeci de ani să mai joace, îşi explică el decizia în faţa lui Shasa.

— Eşti mai bun decât noi, tinereii de patruzeci, Blaine, ştii asta prea bine.

— N-ar fi frumos ca postul de căpitan să rămână în familie? sugeră Blaine.

— Dar eu n-am decât un singur ochi.

— Las-o moartă, amice. Loveşti mingea la fel de bine ca oricând. E doar o chestiune de antrenament şi de şi mai mult antrenament.

— N-am timp pentru asta, protestă Shasa.

— În viaţă îţi găseşti timp pentru lucrurile pe care ţi le doreşti cu adevărat.

Aşa că Blaine îl obligă să exerseze, dar în sinea lui ştia că Shasa îşi pierduse interesul pentru jocurile cu mingea şi că nu avea să ajungă niciodată căpitanul echipei naţionale. Călărea încă asemenea unui centaur, nu încăpea îndoială, braţul îi era puternic şi precis şi avea curajul unui leu atunci când se ambiţiona, dar acum era nevoie de un stimul mai puternic ca să îi pună sângele în mişcare.

„E un paradox bizar cum un om înzestrat cu prea multe talente ajunge să le irosească pe toate fără a-l dezvolta pe niciunul până la capăt”. Gândind astfel, Blaine îşi mută privirea de la Shasa la fiii acestuia.

Ca de obicei Sean şi Garrick se alăturaseră antrenamentului fără a fi chemaţi şi, deşi nu puteau să ţină

pasul sau să egaleze iscusinţa celor mai în vârstă, erau buni prinzători şi pasatori în jocul acestora.

Sean călărea la fel ca tatăl său la acea vârstă şi îl făcea pe Blaine să simtă o durere nostalgică privindu-l. Părea una cu calul, coordonarea dintre călăreţ şi animal era totală, mânuia crosa natural şi fără efort, dar îşi pierdu repede interesul şi făcu mici greşeli din neglijenţă, arătându-se mai dornic să-şi necăjească fratele, să se dea mare, să le arunce priviri fetişcanelor din tribune, decât să-şi perfecţioneze stilul.

Garrick era exact opusul fratelui său. Între el şi şa pătrundea destulă lumină cât să fie văzută şi de un orb. Totuşi, era întru totul concentrat şi privea ameninţător mingea prin ochelari, folosindu-se de crosă cu graţia unui muncitor care săpa un şanţ, dar era surprinzător cât de des îi reuşea o lovitură puternică şi cât de departe zbura mingea din rădăcină de bambus. Apoi Blaine fu surprins de schimbarea neaşteptată din constituţia sa. Din băieţelul sfrijit care fusese nu cu mult timp în urmă, era aproape grotesc de supradezvoltat la umeri, la piept şi la braţe pentru un copil de vârsta lui. Totuşi, când descălecară pentru a servi ceaiul, picioarele slăbănoage îi dădeau înfăţişarea neplăcută a unui antropoid. Când îşi dădu jos casca de călărie părul i se ridică în ţepi dezordonaţi şi, în timp ce Sean se îndreptă înspre fete pentru a le face să chicotească şi să roşească, Garrick rămase lângă tatăl său. Blaine fu încă o dată surprins de cât de des îi vorbea Shasa copilului, arătându-i chiar cum să ţină mai bine crosa în mână şi, după ce deprinse mişcarea, Shasa îl lovi uşor peste braţ şi îi spuse:

— Bravo, campionule. O să ajungi într-o zi să porţi un tricou verde cu auriu[36].

Era înduioşător să vezi privirea recunoscătoare din ochii lui Garrick, iar Blaine schimbă ocheade cu Centaine. Nu cu multă vreme în urmă discutaseră despre dezinteresul total

[36] Culorile echipei naţionale de polo (n.tr.).

pe care Shasa i-l arăta fiului său şi de efectele nefaste pe care le putea avea comportamentul său. Temerile lor pentru Garrick păreau a fi fost neîntemeiate, recunoscu Blaine, ar fi trebuit să fie îngrijoraţi pentru ceilalţi doi băieţi.

Michael nu călărea azi. Se lovise la încheietură, o rană misterioasă care, deşi părea să provoace chinuri sfâşietoare, nu se manifesta nici prin vânătăi, nici printr-o umflătură. Era uimitor cât de des încheietura, sau glezna, sau genunchiul, îi făceau probleme de câte ori se prefigurau exerciţii fizice dificile. Blaine se încruntă privindu-l acum, aşezat lângă Tara la masa de sub stejari, amândoi cu capetele aplecate asupra unui volum de poezii. Niciunul din ei nu îşi ridicase nici măcar o dată privirea cu toate urletele şi galopurile, în ciuda strigătelor triviale de pe teren. Blaine era un susţinător învederat al vechiului dicton conform căruia un tânăr trebuie să aibă o minte sănătoasă într-un corp sănătos, un trup robust ca să se ia la trântă cu viaţa. Vorbise cu Tara despre Michael, dar, deşi aceasta promisese că îl va încuraja să participe la jocuri şi să fac sport, Blaine nu observă nicio dovadă în acest sens.

În spatele său se auzi un cor de hohote de râs şi de chicote şi Blaine privi peste umăr. Oriunde apărea Sean în ultimul timp părea întotdeauna să se strângă în jurul său o turmă de fete. Le atrăgea tot aşa cum un copac plin de fructe atrage un stol de păsărele zgomotoase. Blaine n-avea nici cea mai mică idee cine erau părinţii acestor fete, unele erau fiicele administratorilor moşiei şi ale viticultorului lui Shasa, care era de origine germană, fetiţa blondă drăguţă era a consulului american, iar cele brunete erau fiicele ambasadorului francez, dar celelalte erau complet necunoscute – probabil copiii politicienilor şi ai altor membri ai corpului diplomatic care se aflau pe lista de oaspeţi la ceaiul de sâmbăta de la Weltevreden.

„N-ar trebui să mă bag, îşi spuse Blaine în sinea sa. Dar cred că am să vorbesc cu Shasa. N-are sens să vorbesc cu Tara. Ea e mult prea moale”. Blaine privi în jur şi văzu că

Shasa părăsise grupul de la masa de sub stejari şi că înaintase spre padoc. Stătea pe vine cu unul dintre grăjdari şi examina copita din faţă a poneiului său preferat, un armăsar puternic pe care îl numise Kenyatta pentru că era negru şi periculos.

„E o ocazie bună”, mormăi Blaine şi merse să i se alăture lui Shasa. Discutau dacă să potcovească piciorul poneiului, singurul său punct slab, iar apoi se ridicară.

— Cum se descurcă Sean la Bishops? întrebă Blaine simplu, iar Shasa se arătă surprins.

— A vorbit Tara cu tine? întrebă el.

Sean intrase la liceu la începutul anului, după ce terminase gimnaziul ca monitor şi căpitan sportiv.

— Are probleme? întrebă Blaine.

— Trece printr-o fază, ridică Shasa din umeri. O să se descurce. E mult prea înzestrat ca să nu reuşească în cele din urmă.

— Ce s-a întâmplat?

— Nimic îngrijorător. A devenit puţin rebel şi notele au luat-o razna. L-am lăsat să guste puţin din cravaşă. Este singura limbă pe care o mai înţelege. O să fie bine, Blaine, nu-ţi face griji.

— Pentru unii oameni totul vine prea uşor, remarcă Blaine. Ajung să se obişnuiască să treacă prin viaţă ca gâsca prin apă. Îl văzu pe Shasa încordându-se şi îşi dădu seama că lua remarca personal. „Nu-i rău, gândi el, lasă-l să o ia”, şi continuă: Tu trebuie să ştii cum e, Shasa. Ai aceeaşi slăbiciune.

— Cred că tu ai dreptul să-mi vorbeşti aşa. Eşti singurul om care are dreptul ăsta, zise Shasa gânditor. Dar să nu te aştepţi să îmi şi placă, Blaine.

— Mă aştept ca nici tânărului Sean să nu-i placă să fie criticat, spuse Blaine. Despre el am vrut să-ţi vorbesc, nu despre tine. Cum am ajuns să discutăm despre tine? Dar dacă tot am ajuns, permite-i unui om bătrân să vă dea câteva sfaturi amândurora, în primul rând, nu-i trece prea

uşor cu vederea comportamentul lui Sean, s-ar putea ca într-o zi să te trezeşti pe cap cu o problemă serioasă dacă nu intervii acum. Unii oameni trebuie să fie stimulaţi în permanenţă, altfel se plictisesc. Cred că s-ar putea ca Sean să fie unul dintre acei oameni. Devin dependenţi de agitaţie şi de pericol. Ai grijă cu el, Shasa.

— Îţi mulţumesc, Blaine, încuviinţă Shasa, dar nu era deloc recunoscător.

— Cât despre tine, Shasa. Tu ţi-ai trăit viaţa ca pe un joc.

— Asta şi e, sunt convins, consimţi Shasa.

— Dacă tu crezi asta cu adevărat, atunci nu ai niciun drept să-ţi asumi responsabilitatea unei poziţii ministeriale, spuse Blaine blajin. Nu, Shasa. Ai devenit responsabil de bunăstarea a şaisprezece milioane de suflete. Nu mai e doar un joc, ci o datorie sacră. Se opriră din mers şi se priviră. Gândeşte-te la asta, Shasa, spuse Blaine. Cred că te vor aştepta sarcini sumbre şi dificile şi că nu va mai fi vorba de un joc pentru creşterea dividendelor unei companii – vei juca pentru supravieţuirea unei naţiuni şi, dacă vei eşua, lumea, aşa cum o ştim noi, se va sfârşi. Nu vei fi singurul care va suferi. Blaine se întoarse spre Isabella care venea în fugă la el.

— Bunicule, bunicule! strigă ea. Vreau să-ţi arăt poneiul nou pe care mi l-a dat tata, şi cei doi bărbaţi o priviră pe fetiţa cea frumoasă.

— Nu, Shasa, nu vei fi singurul care va suferi consecinţele, repetă Blaine şi apucă mâna copilei. Bine, Bella, zise el. Să mergem la grajduri.

Shasa descoperise că vorbele lui Blaine erau ca seminţele de iarba şarpelui. Te zgâriau când ţi se prindeau la început de haine pentru ca apoi treptat să îşi sape drum, penetrând pielea şi provocând dureri mari. Purta încă în minte acele cuvinte când intră în sala de întruniri a guvernului luni dimineaţa şi se aşeză la capătul îndepărtat al mesei, după cum era potrivit pentru cel mai proaspăt

membru al cabinetului.

Înainte ca Blaine să îi vorbească, Shasa nu considerase aceste întâlniri mai importante ca, bunăoară, o întâlnire a consiliului de la Compania de Mine şi Finanţe Courtney. În mod firesc, se pregătise tot atât de atent, având nu doar notiţe complete şi concludente, dar îşi alcătuise şi câte un portofoliu exhaustiv pentru fiecare membru al cabinetului. Blaine îl ajutase să strângă datele, iar rezultatele fuseseră introduse în computerul companiei, fiind reactualizate periodic. După o viaţă în politică, Blaine devenise un analist abil şi fusese capabil să identifice firele subţiri şi ascunse ale loialităţii şi încrederii care ţineau acest grup de oameni importanţi laolaltă.

La primul nivel, fiecare dintre ei, în afară de Shasa, era membru al *Broederbond-ului* – Frăţia – acea odioasă societate secretă alcătuită din cei mai remarcabili afrikaanderi, al cărei singur obiectiv era să vegheze la dezvoltarea intereselor afrikaanderilor mai presus de ale celorlalţi, cu fiecare ocazie care se ivea, la fiecare nivel, începând cu politica naţională şi până la domeniul afacerilor şi al economiei sau la niveluri inferioare precum educaţia sau administraţia civilă. Era de neimaginat să poată cineva din exterior să ajungă să îi cunoască ramificaţiile, pentru că era protejată de o cortină de tăcere pe care niciun afrikaander n-ar fi îndrăznit să o rupă. Îi unea pe toţi, fie că făceau parte din Biserica Reformată Calvinistă Olandeză sau chiar din mai extremista Biserică Dapper, Biserica Hervormde care prin Articolul numărul 3 al statutului decretase că raiul era rezervat exclusiv albilor. *Broederbond*-ul îi unea chiar şi pe sudişti, pe naţionaliştii din Cape şi pe oamenii aceia duri din nord.

În timp ce Shasa îşi rearanja teancul gros de notiţe, de care nu avea nevoie din moment ce i se întipăriseră deja în memorie, privi de-a lungul mesei şi văzu cum două forţe opozante se aranjaseră precum rândurile unei armate. Shasa era destul de evident asociat cu sudiştii conduşi de

doctorul Theophilus Donges, unul dintre cei mai vârstnici membri, care făcuse parte din guvern încă de când doctorul Malan adusese partidul la putere în 1948. Era liderul partidului din Cape, iar Manfred De La Rey era unul dintre oamenii săi. Totuşi, ei reprezentau grupul mai mic şi mai puţin influent din cele două. Nordicii îi reuneau atât pe cei din Transvaal, cât şi pe cei din Statul Liber Orange, iar în rândurile lor se găseau cei mai buni politicieni ai ţinutului.

În mod bizar, dintre toţi aceşti oameni impresionanţi, atenţia lui Shasa fu atrasă de un bărbat care fusese membru al senatului în tot timpul în care Shasa făcuse parte din camera inferioară. Înainte de intrarea în Senat în 1948, Verwoerd editase *Die Transvaal*, iar înainte de asta fusese profesor la Universitatea Stellenbosch. Shasa ştia că îi fusese profesor lui Manfred De La Rey în vremea studenţiei acestuia şi că avusese o mare influenţă asupra lui. Totuşi, acum erau în tabere diferite, Verwoerd fiind în tabăra nordicilor. Începând cu 1950 fusese ministru al afacerilor Bantu, având puteri depline asupra populaţiei de culoare, iar numele lui devenise sinonim cu idealul segregării rasiale pentru oamenii de la toate nivelurile societăţii.

Pentru un om recunoscut pentru intoleranţa rasială, arhitectul măreţului edificiu al apartheidului care era înălţat prin încâlcite legi care controlau fiecare aspect al vieţii milioanelor de negri, înfăţişarea şi comportamentul său reprezentau o surpriză plăcută. Zâmbetul îi era binevoitor, aproape benign, şi vorbise calm, dar convingător atunci când se ridicase pentru a se adresa cabinetului şi pentru a explica, folosindu-se de hărţi ale Africii de Sud, planurile sale de redistribuire a populaţiei de culoare.

Înalt şi puţin adus de spate, cu părul ondulat uşor încărunţit, nu puteai să te îndoieşti de sinceritatea lui deplină şi de credinţa în dreptatea absolută a concluziilor sale. Shasa descoperi că el însuşi se lăsă purtat de expunerea plauzibilă a acestei logici. Deşi vocea îi era cam

prea piţigăiată şi felul în care-şi punctă monologul său zgâria puţin urechea, le captă tuturor atenţia nu doar cu forţa convingerilor, dar şi a personalităţii sale. Chiar şi adversarii săi erau copleşiţi de abilitatea sa de a dezbate problema.

Un singur detaliu minor îl îngrijora pe Shasa, ochii albaştri ai lui Verwoerd erau mijiţi, ca şi cum ar fi privit întotdeauna direct în soare şi, deşi erau întotdeauna înconjuraţi de pânza încurcată a unor riduri provocate de râs, erau reci –, ochii unui mitralior care priveşte prin cătarea armei.

Cuvintele lui Blaine îi reveniră lui Shasa în minte în timp ce stătea la masa de lemn. „Nu, Shasa, nu e un joc. Ai devenit responsabil de bunăstarea a şaisprezece milioane de suflete. Nu mai este un joc, ci o datorie sfântă”. Dar rămase uimit ascultând sfârşitul prezentării lui Verwoerd:

— Nimeni dintre cei prezenţi aici nu se îndoieşte de faptul că Africa de Sud este o ţară a albilor. Prin propunerile mele se va urmări ca, în rezervaţii, nativii să aibă o anumită autonomie. Dar pe toată întinderea ţării şi în special în zonele europene noi, albii, suntem şi vom rămâne stăpâni.

Camera se umplu cu murmurul aprobator al celorlalţi, dintre care doi participanţi cerură clarificarea unor aspecte minore. Nu era o chestiune supusă la vot sau deciziei comune, prezentarea lui Verwoerd avea mai degrabă forma unui raport al departamentului său.

— Cred că doctorul Henk a epuizat chestiunea – dacă nu mai sunt întrebări, putem să trecem la următoarea problemă din program. Prim-ministrul privi înspre Shasa. În agendă figura:

PUNCTUL DOI: Estimarea capitalului necesar sectorului industriei private pentru următorii zece ani realizată de Domnia Sa ministrul Minelor şi al Industriei şi propunerea acestuia privind mijloacele prin care poate să fie obţinut acest capital.

În această dimineaţă Shasa urma să se adreseze pentru întâia dată întregului cabinet reunit şi spera că va da dovadă măcar de o parte din aplombul şi puterea de convingere arătate de Verwoerd.

Emoţiile i se risipiră din momentul în care se ridică să vorbească, pentru că se pregătise temeinic şi în detaliu. Începu printr-o estimare a capitalului străin necesar industriei pentru următoarea decadă, „pentru a ne susţine până la sfârşitul anilor şaizeci”, iar apoi aproximă resursele disponibile de pe pieţele tradiţionale reunite în Commonwealth.

— După cum se poate vedea rămânem cu un deficit considerabil, în special în minerit, în exploatarea petrolului şi în industria de armament. Acestea sunt propunerile mele privind felul în care trebuie să contracarăm acest deficit: în primă instanţă va trebui să privim înspre Statele Unite ale Americii. Această ţară este o potenţială sursă de capital care a fost prea puţin exploatată...

Îi acordară atenţie deplină în timp ce le prezentă planurile ministerului său de a le înfăţişa principalilor oameni de afaceri americani ţara ca pe o piaţă prosperă şi de a-i atrage pe cât mai mulţi dintre ei să viziteze Africa de Sud pe cheltuiala ministerului său. Intenţiona de asemenea să stabilească legături în Marea Britanie şi în Statele Unite cu politicieni şi oameni de afaceri influenţi şi favorabili lor, care să promoveze imaginea ţării, iar în aceste scopuri îl contactase deja pe lordul Littleton, preşedintele Băncii Comerciale Littleton, care acceptase conducerea consiliului Clubului Britano-Sud-African. O instituţie similară, Clubul Americano-Sud-African, avea să fie înfiinţată în Statele Unite.

Shasa se simţi suficient de încurajat de modul evident favorabil în care era primită prezentarea sa pentru a continua cu o chestiune pe care nu îşi propusese să o ridice.

— Tocmai am ascultat propunerea doctorului Verwoerd

de a constitui state de negri autoguvernabile în interiorul ţării. Nu vreau să abordez aspectele politice ale acestui proiect, dar ca om de afaceri simt că am competenţa necesară pentru a vă supune atenţiei costul final, mai degrabă în termeni financiari, decât umani, a punerii în practică a acestui proiect.

Shasa continuă prin a expune rapid obstacolele masive în logistică şi pierderile din producţie care ar rezulta de aici.

— Va fi nevoie să duplicăm de mai multe ori structurile de bază ale statului în diferite regiuni ale ţării şi trebuie să ne aşteptăm ca asta să ducă la costuri de mai multe miliarde de lire. Aceşti bani s-ar dovedi mai profitabili dacă ar fi investiţi în proiecte care să susţină producţia...

Văzu cum, de cealaltă parte a mesei, aerul şarmant al lui Verwoerd fu înlocuit de ostilitate. Shasa ştia că acesta era un autocrat, nefiind deschis criticilor, şi simţi că îşi asumă un risc opunându-se unui om care ar putea într-o zi să obţină puterea totală, dar continuă cu îndrăzneală.

— Propunerea mai are un neajuns. Descentralizând industria, aceasta va deveni mai puţin eficientă şi competitivă. Într-o vreme în care toate statele sunt prinse într-o competiţie economică, ne vom crea un handicap.

Când se aşeză observă că, deşi se putea să nu fi convins pe nimeni, le oferise motive serioase şi lucide de reflecţie, iar, la sfârşitul întâlnirii, câţiva dintre ceilalţi miniştri, majoritatea sudişti, rămaseră să schimbe câteva cuvinte cu el. Shasa simţi că îşi sporise reputaţia şi că îşi consolidase poziţia în cabinet prin demersurile din acea după-amiază şi se întoarse la Weltevreden mulţumit de sine.

Îşi lăsă servieta pe masa din birou şi, auzind voci pe terasă, ieşi în lumina târzie a soarelui. Musafirul cu care se întreţinea Tara era directorul de la Bishops. De obicei acest bărbat de ispravă îi chema pe părinţii copiilor recalcitranţi cam tot atât de rar pe cât o făcea cu progeniturile acestora. Dar nu era valabil şi în cazul familiei Courtney. Centaine Courtney-Malcomess fusese preşedinta consiliului de

administraţie a şcolii timp de aproape treizeci de ani, fiind singura femeie din consiliu. Fiul ei fusese elev monitor înainte de război, iar acum făcea parte din consiliu alături de mama sa, cu contribuţii majore în dotarea colegiului – printre darurile oferite se numărau orga, vitraliile din noua capelă şi noile bucătării de la principala sală de mese. Directorul era cel care apela la Shasa şi nu invers. Totuşi, Tara părea stânjenită şi la apariţia soţului ei se ridică şi îl întâmpină uşurată.

— Bună ziua, domnule director. Shasa îi strânse mâna, dar se simţi descurajat de privirea sumbră a directorului.

— Domnul director vrea să-ţi vorbească despre Sean, îi explică Tara. Cred că se impune o discuţie ca între bărbaţi, aşa că am să vă las singuri până când aduc un alt ceainic.

Tara se strecură repede, iar Shasa întrebă cordial:

— Soarele se pregăteşte să apună. Pot să vă ofer un whisky, domnule director?

— Nu, mulţumesc, domnule Courtney. Faptul că i se adresa pe numele de familie era de rău augur, iar Shasa îşi luă o mină pe măsura solemnităţii situaţiei şi se aşeză alături de el.

— Despre Sean deci? Ce a mai făcut huliganul ăsta mic?

Tara deschise încetişor uşa de la sufragerie şi intră, rămânând ascunsă în spatele draperiilor. Aşteptă până în momentul în care tonul vocilor deveni îndeajuns de puternic şi de serios pentru a fi sigură că Shasa avea să fie prins în discuţie pentru cel puţin o oră. Se întoarse cu repeziciune şi părăsi sufrageria, închise uşa după ea şi păşi în grabă peste dalele mari de marmură ale holului, trecând de bibliotecă şi de camera armelor. Uşa de la biroul lui Shasa era descuiată, singurele uşi care erau încuiate la Welteverden erau cele de la pivniţa de vinuri.

Servieta lui Shasa era pe birou. O deschise şi văzu dosarul albastru gravat cu stema statului şi care conţinea stenograma de la întâlnirea cabinetului din acea zi. Ştia că fiecărui ministru îi erau înmânate copii numerotate la

sfârşitul şedinţelor săptămânale, aşa că se aşteptase să le găsească în servietă.

Scoase dosarul cu grijă pentru a nu deranja celelalte lucruri din servieta din piele de crocodil şi îl puse pe masa de lângă uşa dublă. Lumina era mai bună aici, plus că aşa putea să privească printre draperii înspre terasă unde, sub viţa-de-vie, Shasa şi directorul erau încă prinşi în discuţii aprinse.

Aranjă în grabă foile albastre pe masă şi apoi îndreptă asupra lor micuţa cameră foto pe care o scosese din buzunarul fustei. Avea mărimea unei brichete. Era încă neobişnuită cu mecanismul şi mâinile îi tremurau puternic. Era prima dată când făcea asta.

Camera foto îi fusese dată de Molly ultima dată când se întâlniseră, explicându-i că prietenii lor erau într-atât de mulţumiţi de calitatea informaţiilor oferite de ea, încât voiau să îi facă munca mai uşoară. Îşi simţea degetele ca nişte cârnaţi în timp ce regla micul obiectiv şi fotografia fiecare pagină de două ori pentru a preveni orice greşeală de focalizare sau de încadrare. Strecură camera foto la loc în buzunar, înainte de a vrăfui foile în dosarul pe care îl aşeză apoi cu grijă în servieta lui Shasa, exact în locul de unde îl luase.

Era atât de tensionată, încât îşi simţi vezica gata să explodeze şi trebui să meargă în fugă până la toaleta de la parter. Ajunse în ultima fracţiune de secundă. Cinci minute mai târziu ieşea pe terasă cu ceainicul de argint Regina Anna. De obicei asta îl irita pe Shasa, căruia nu îi plăcea ca ea să facă treaba servitorilor, mai ales în faţa musafirilor. Era totuşi prea prins în discuţia cu directorul ca să observe.

— Îmi vine greu să cred că e ceva mai mult decât manifestarea unui teribilism adolescentin, domnule director.

Era încruntat şi stătea cu mâinile pe genunchi, puţin aplecat înspre director.

— Am încercat şi eu să privesc lucrurile în felul ăsta.

Directorul scutură din cap cu regret. Ţinând cont de relaţiile speciale pe care le întreţin cu familia dumneavoastră am încercat să fiu cât se poate de indulgent. Totuşi, şi se întrerupse semnificativ, nu avem de-a face doar cu un caz izolat. Nu doar una sau două farse băieţeşti, ci o stare de spirit, un întreg comportament cât se poate de îngrijorător. Directorul se întrerupse, primind ceaşca de ceai pe care Tara i-o întinse peste masă. Iertaţi-mă, doamnă Courtney, e tot atât de neplăcut şi pentru mine ca şi pentru dumneavoastră.

Tara spuse încet:

— Vă cred. Ştiu că vă preocupaţi de fiecare dintre băieţi ca şi cum ar fi fiii dumneavoastră. Apoi privi înspre Shasa. Soţul meu a avut reţineri când a venit vorba de a face ceva în legătură cu această problemă.

Îşi ascunse triumful sub un zâmbet trist, dar curajos. Ea nu înţelesese şi nu tolerase niciodată acea latură care trăda cruzimea băiatului. Îşi amintea că fusese egoist şi nerecunoscător încă dinainte de a putea vorbi. Prunc fiind, când îl hrănea la sân, o anunţa că se săturase muşcând-o de sfârc până o învineţea. Îl iubise fără îndoială, dar îi venea greu să îl placă. De cum învăţase să meargă se îndreptase direct spre tatăl său, ţinându-se după el ca un căţeluş, iar primul cuvânt rostit fusese „tata”. Asta o făcuse să sufere, după ce îl purtase cu greu în pântec, îl născuse şi îi dăduse să sugă, el spusese „tata”. Ei bine, acum era copilul lui Shasa, iar ea făcu un pas înapoi şi îl privi cum încerca să descurce situaţia, simţind o plăcere răutăcioasă văzându-l în încurcătură.

— E sportiv de la natură, spunea Shasa, şi un lider înnăscut. Are o minte bună – sunt convins că îşi va reveni. L-am scuturat bine după ce am văzut foaia matricolă la sfârşitul ultimului semestru şi am să-l iau iarăşi la mână în seara asta ca să-i bag minţile în cap.

— Cu unii băieţi bătul n-are niciun efect sau, mai degrabă, are exact efectul opus celui scontat. Sean îşi

percepe pedepsele corporale asemenea unui soldat care îşi priveşte rănile din luptă, ca nişte semne ale curajului şi ale rezistenţei.

— M-am împotrivit dintotdeauna ca soţul meu să bată copiii, spuse Tara, iar Shasa îi aruncă o privire de avertizare, dar directorul continuă:

— Şi eu am încercat cu băţul la Sean, domnule Courtney. Pare să întâmpine pedeapsa ca pe un fel de distincţie specială.

— Dar e un bun atlet, repetă Shasa destul de stins.

— Văd că aţi ales, după cum aş fi făcut-o şi eu, termenul de „atlet” în locul celui de „sportiv”, zise directorul cu o înclinare a capului. Sean e precoce şi matur pentru vârsta lui. E mai puternic decât ceilalţi băieţi din grupul său şi n-are scrupule în a-şi folosi puterea pentru a câştiga, nejucând întotdeauna după reguli. Directorul îl fixă pe Shasa. Are într-adevăr o minte bună, dar notele lui ne arată că nu e pregătit să şi-o folosească în clasă. Şi-o foloseşte în schimb pentru fapte mai puţin lăudabile. Directorul se opri, simţind că nu era momentul să îi ofere exemple unui tată bulversat. Apoi continuă: Este, după cum aţi spus, un lider înnăscut. Din nefericire însă, adună în jurul său indivizi dintre cei mai puţin dezirabili pe care i-a organizat într-o bandă cu care îi terorizează pe ceilalţi copii – chiar şi cei mai mari decât ei au ajuns să se teamă.

— Îmi vine greu să accept asta. Shasa era negru la faţă.

— Ca să spunem lucrurilor pe nume, domnule Courtney, Sean pare să aibă o dispoziţie pentru violenţă şi e pus pe rele. Aştept bineînţeles o îmbunătăţire în comportamentul său. Totuşi, dacă asta nu se va întâmpla în curând, va trebui să iau o decizie serioasă în legătură cu viitorul lui la Bishops.

— Eu îmi propusesem să devină elev monitor ca şi mine, recunoscu Shasa, dar directorul scutură din cap.

— Departe de asta, domnule Courtney, dacă Sean nu îşi revine până la sfârşitul anului, va trebui, cu mari reţineri, să

vă cer să îl retrageţi cu totul de la Bishops.

— Dumnezeule! zise Shasa cu respiraţia tăiată. Nu se poate să vorbiţi serios.

— Îmi pare rău, dar e cât se poate de serios.

Era destul de ciudat că Clare East fusese de la bun început angajată de directorul de la Bishops. Explicaţia era că aranjamentul era unul temporar, un contract pe şase luni, pentru a suplini postul de profesor de desen după demisia neaşteptată din motive de sănătate a predecesorului. Salariul era de aşa natură încât atrăsese doar doi aplicanţi, ambii în mod evident nepotriviţi.

Clare se prezentase la interviul cu directorul în haine pe care nu le mai purtase de şase ani, de la vârsta de douăzeci de ani. Le scosese pentru această ocazie dintr-un cufăr uitat – o rochie încheiată până în gât, de un verde şters, care se potrivea bine cu ideea directorului despre o ţinută potrivită pentru o profesoară, îşi împletise părul negru şi lung într-o coadă pe care o răsucise într-un coc sever la spate, iar portofoliul de picturi pe care le alesese ca să i le arate era alcătuit din peisaje, privelişti marine şi naturi moarte, subiecte care o interesaseră cam în aceeaşi perioadă în care îşi cumpărase rochia castă de lână. La Bishops desenul nu era una dintre materiile principale, ci mai degrabă o variantă de rezervă pentru elevii care nu dovedeau aptitudini pentru ştiinţe.

De cum se văzu stăpână pe atelierul de desen, situat suficient de departe de clădirile principale pentru a se simţi liberă să se comporte după bunul plac, Clare reveni la felul ei obişnuit de a se îmbrăca: fuste largi, bogat colorate şi cu modele flamboiante, la care asorta bluze în stil mexican precum cele purtate de Jane Russell în *The Outlaw*. Văzuse filmul de cinci ori pe când studia la Institutul de Artă din Londra şi preluase imaginea lui Jane Russell, deşi, bineînţeles, Clare ştia că sânii ei erau mai frumoşi decât ai lui Russell, la fel de mari, dar mai înălţaţi şi mai obraznici.

Părul lung era aranjat diferit în fiecare zi, iar când preda renunţa întotdeauna la sandale şi parcurgea clasa desculţă, fumând ţigări subţiri din Portugalia pe care i le adusese unul dintre iubiţii ei în pachete a câte o mie.

Sean era total dezinteresat de desen. Ajunsese să opteze pentru această materie de nevoie. Fizica şi chimia cereau prea mult efort, iar geografia, cealaltă alternativă, era chiar mai plictisitoare decât să dai cu pensula.

Sean se îndrăgosti de Clare East încă din clipa în care aceasta pusese piciorul în atelierul de desen. Prima dată când se opri la şevaletul lui pentru a vedea mâzgăleala de culori amestecate de pe foaia lui, îşi dădu seama că era cu vreo doi centimetri mai scundă decât el, iar când se întinse pentru a retuşa unul dintre contururile lui nesigure, văzu că nu era epilată sub braţ. Tufa de păr gros şi negru care strălucea de la sudoare îi provocă subit cea mai puternică şi mai dureroasă erecţie din viaţa lui.

Încercă să o impresioneze printr-un comportament de bărbat arogant, iar când asta dădu greş, scăpă în prezenţa ei o înjurătură pe care de obicei o adresa poneilor pe terenul de polo. Clare East îl trimise cu un bilet la director, iar acesta îi aplică patru lovituri cu băţul lui greu, însoţind bătaia cu sfaturi.

— Va trebui să înveţi tinere – JAP – că n-am să-ţi permit să-ţi dezvolţi un comportament abject – JAP –, să vorbeşti spurcat, JAP, mai ales în prezenţa unei doamne – JAP.

— Vă mulţumesc mult, domnule director.

Era o tradiţie să te arăţi recunoscător pentru asemenea tratament şi să te abţii să freci zona lovită atât timp cât erai în prezenţa marelui om. Când Sean se întoarse în atelier, pasiunea lui, departe de a fi fost potolită de băţul directorului, fu mai degrabă aţâţată, atingând proporţii insuportabile, dar îşi dădu seama că trebuia să schimbe tactica.

Discută problema cu acolitul lui, Snotty Arbuthnot, şi fu doar parţial descurajat de sfatul acestuia.

— Las-o moartă, amice. Fiecare puşti din şcoală şi-o freacă cu gândul la Marsh Mallows – porecla era o referire la sânii lui Clare East[37] – dar Tug a văzut-o la film cu un tip de cel puţin treizeci de ani, cu mustaţă şi care avea maşină. Se giugiuleau ca nişte câini în călduri în rândurile din spate. De ce nu îi faci mai bine o vizită lui Poodle?

Poodle era o fată de şaisprezece ani de la Şcoala de fete Rustenberg, despărţită de Bishops doar de calea ferată. Era o tânără cu un scop în viaţă, să ajute cât mai mulţi băieţi, pe cât de mulţi putea în după-amiezile ei încărcate, să facă pasul decisiv înspre bărbăţie. Deşi Sean nu îi vorbise niciodată, ea asistase la toate meciurile lui de crichet din ultima perioadă şi îi trimise un mesaj printr-un prieten comun sugerând o întâlnire în pădurea de pini de la Rondebosh Common.

— Arată ca un pudel[38], respinse dispreţuitor Sean oferta şi se resemnă să o adore de la distanţă pe Clare East, până în ziua în care îi răscoli prin birou în căutarea acelor ţigări negre din Portugalia care începuseră să-i placă. Dacă era îndrăgostit nu însemna că nu putea să fure de la ea. Dintr-un sertar încuiat pe care îl descuie cu o agrafă scoase un dosar gros de carton legat cu o eşarfă verde. Conţinea peste douăzeci de desene în creion reprezentând nuduri masculine, toate semnate şi datate de Clare East şi, după un prim acces de gelozie, Sean îşi dădu seama că în fiecare desen apărea un model diferit, având o singură trăsătură comună. În timp ce chipurile erau abia schiţate, organele genitale erau reprezentate cu o precizie care trăda grijă şi dăruire, şi toate erau în plină erecţie.

Ceea ce Sean descoperise era colecţia de scalpuri a lui Clare sau un echivalent al acesteia. Clare East avea gusturi exotice, dar pe lângă usturoi şi vin roşu avea nevoie de o dietă din care nu puteau lipsi bărbaţii. Acest lucru răzbătea atât de evident din dosarul secret, încât toate speranţele

[37] Marsh mallow – nalbă mare sau bezea (în limba engleză) (n.tr.).
[38] Poodle (engl.) – pudel.

dezumflate ale lui Sean reveniră la viaţă, iar în acea noapte îl plăti pe Michael cu cinci şilingi să deseneze un portret de-al lui Clare East în blocul de desen al lui Sean.

Michael studia desenul în gimnaziu şi putea să facă portretul fără să cunoască modelul, iar opera finală depăşi chiar şi aşteptările lui Sean. Predă desenul la şcoală şi la sfârşitul următoarei ore Clare îi lăsă pe elevi să plece, cu o excepţie.

— O, Sean, poţi să mai rămâi, puţin te rog?

Când atelierul se goli, ea deschise mapa lui la portretul care o reprezenta.

— Tu l-ai făcut, Sean? întrebă ea. E foarte reuşit.

Întrebarea era suficient de nevinovată, dar diferenţa dintre portret şi compoziţiile mediocre făcute de Sean era atât de evidentă, încât chiar şi el îşi dădu seama de riscul de a se pretinde autorul.

— Voiam să vă spun că eu l-am făcut, recunoscu el, dar nu pot să vă mint, domnişoară East. L-am plătit pe fratele meu să mi-l facă.

— Dar de ce, Sean?

— Cred că pentru că vă plac atât de mult, murmură el şi, spre surprinderea ei, roşi cu adevărat.

Clare era mişcată. Până în acel moment acest băiat îi displăcuse cu totul. Era obraznic şi îngâmfat şi îi deranja clasa. Era sigură că el era cel care îi fura din ţigări.

Această sensibilitate nebănuită o surprinse şi conştientiza subit că tot acest comportament arogant era menit să îi atragă atenţia. Deveni mai îngăduitoare cu el, iar în zilele şi săptămânile care urmară îi arătă lui Sean că îl iertase prin mici gesturi generoase – de la un zâmbet aparte până la câteva minute în plus pentru retuşarea eforturilor lui creative.

În schimb, Sean începu să îi lase cadouri în birou, confirmându-i astfel că nu era prima dată când îl deschisese. Totuşi, furtul ţigărilor încetă, iar ea acceptă darurile sub forma unor fructe sau flori fără să zică nimic,

doar printr-un zâmbet şi un semn din cap când trecea pe lângă şevaletul lui.

Apoi, într-o vineri după-amiaza, deschise sertarul şi găsi o cutiuţă de email albastru cu inscripţia aurie *Garrards* pe capac. O deschise cu spatele spre clasă şi tresări necontrolat, aproape scăpând cutia, când realiză că înăuntru era o broşă de aur alb. În mijloc avea o stea de safir şi chiar şi Clare, care nu era expertă în pietre preţioase, îşi dădu seama că era deosebită. Era înconjurată de mici diamante dispuse de asemenea în formă de stea. Clare se simţi cuprinsă de ameţeala lăcomiei. Broşa valora cu siguranţă sute de lire, mai mulţi bani decât ţinuse ea vreodată în mâini, mai mult decât salariul pe un an la modul parcimonios în care era plătită.

Sean luase broşa din comoda mamei sale şi o ascunsese în acoperişul de paie de la camera unde erau ţinute şeile, în spatele grajdurilor, până când se stinsese agitaţia. Toţi servitorii din casă fură interogaţi, mai întâi de Shasa care era scandalizat de felul în care îi fusese trădată încrederea. Nimic, în afară de băutură, nu fusese furat de servitori până atunci. Când propriile investigaţii se împotmoliră, Shasa apelă la poliţie. Spre norocul lui Sean se află că una dintre noile cameriste fusese închisă şase luni pentru că furase din casa unde lucrase. Vinovăţia ei era dincolo de orice îndoială, iar judecătorul din Wynberg o condamnă la optsprezece luni de închisoare, fapta fiind agravată de faptul că refuza cu încăpăţânare să returneze bunul furat. Fiind acum trecută de douăzeci de ani, fu trimisă la Penitenciarul pentru Femei Pollsmoor.

Sean aşteptase încă zece zile pentru ca incidentul să fie uitat înainte să ofere cadoul celei care era obiectul pasiunii sale. Clare East se simţi puternic ispitită. Îşi dădu seama că broşa trebuie să fi fost furată, dar, pe de altă parte, avea, ca de obicei, dificultăţi financiare serioase. Fusese singurul motiv pentru care acceptase această slujbă. Se gândi cu nostalgie la zilele fără griji când mânca, bea, picta şi făcea

dragoste, dar care o aduseseră în această situaţie jenantă. Broşa ar putea să rezolve toate problemele. Nu îşi făcea scrupule, dar se temea să nu fie acuzată de furt. Ştia că spiritul ei liber şi creativ s-ar fi ofilit după gratii, într-o închisoare pentru femei.

Băgă pe furiş broşa înapoi în sertar şi, pe toată durata orei, fu distrasă şi închisă în sine. Fumă ţigară după ţigară şi se ţinu departe de partea din spate a atelierului, unde Sean părea întruchiparea inocenţei, aplecându-se cu o neobişnuită sârguinţă asupra şevaletului. Nu fu nevoie să i se spună să rămână când clopoţelul sună.

Veni la Clare care era aşezată la birou.

— Vă place? întrebă el cu glas stins, iar ea deschise sertarul şi aşeză cutia de email în mijlocul biroului, între ei.

— Nu pot să o accept, Sean, spuse ea. Ştii prea bine că nu pot

Nu voia să-l întrebe de unde făcuse rost de ea. Nu voia să ştie şi involuntar se întinse pentru a atinge cutia pentru ultima dată. Suprafaţa emailată dădea senzaţia unui ou abia clocit, fină şi caldă la atingere.

— E în regulă, spuse Sean în şoaptă. Nu ştie nimeni. Ei cred că a luat-o altcineva. Nu sunt riscuri.

O citise copilul acesta atât de uşor? îl privi insistent. Era un suflet amoral care recunoştea un altul? O enerva că fusese descoperită, că lăcomia ei fusese scoasă la iveală. Luă mâna de pe cutie şi şi-o aşeză în poală.

Inspiră adânc şi se întări pentru a-şi repeta refuzul, dar Sean o opri deschizându-şi blocul de desen şi scoţând trei foi. Le aşeză alături de cutia de email, iar ea mai inspiră o dată. Erau propriile ei desene, din portofoliul ei secret, purtau semnătura ei.

— E un fel de schimb – eu le-am luat pe astea, spuse Sean, iar ea îl privi şi îl văzu cu adevărat pentru întâia dată.

Era tânăr numai ca vârstă. În Muzeul de la Atena fusese vrăjită de statuia de marmură a zeului Pan înfăţişat ca un băieţel. Era un copil frumos, dar ceva trăda prezenţa unui

râu străvechi care îl făcea la fel de ispititor ca şi păcatul. Clare East nu avea vocaţie de dascăl, nu simţi nicio revoltă în faţa acestui tânăr corupt. Doar că pur şi simplu nu se gândise la asta până atunci. Apetitul ei sexual sănătos o făcuse să experimenteze aproape orice altceva, inclusiv parteneri de acelaşi sex, deşi acestea fuseseră nişte experimente nereuşite, lăsate demult în urmă. Cunoscuse însă bărbaţii, în sensul biblic al cuvântului, bărbaţi de toate dimensiunile, formele şi culorile. Îi găsea şi apoi îi abandona cu un fel de fervoare vicioasă, căutând de fiecare dată un fel de împlinire care îi scăpa printre degete, arătându-se întotdeauna la un orizont de neatins. Adeseori se temea, era cu adevărat îngrozită că atinsese un punct al saţietăţii, când plăcerea ei avea să fie împuţinată şi istovită.

Acum i se oferea o nouă şi incitantă perversiune, suficient de puternică încât să retrezească reacţia lubrică pe care o crezuse pierdută pentru totdeauna. Drăgălăşenia acestui copil ascundea o răutate care, odată descoperită, îi tăie răsuflarea.

Nu mai fusese plătită până atunci, iar acest omuleţ îi oferea un tarif care era suficient de mare pentru o curtezană regală. Nu mai fusese şantajată până atunci, iar el o ameninţa cu acele schiţe nesăbuite. Ştia ce s-ar fi întâmplat dacă ar fi ajuns în mâinile membrilor consiliului şcolii şi nu se îndoia că el ar fi dus până la capăt ameninţarea tacită. Sugerase deja că aruncase vina pentru furt pe o persoană nevinovată. Dar cel mai excitant era faptul că nu mai fusese cu un copil până atunci. Îl măsură cu o privire curioasă. Pielea îi era netedă şi fermă, având strălucirea dulce a tinereţii. Părul de pe antebraţe era mătăsos, dar obrajii erau fără urmă de păr. Folosea deja lama şi era mai înalt decât ea, iar umerii şi coapsele trădau un bărbat în formare. Braţele îi erau lungi şi bine conturate, era ciudat că nu îi observase muşchii până atunci. Avea ochii verzi ca nişte smaralde sau precum nişte pahare de cristal cu *crème de menthe*, iar pupilele erau înconjurate de

mici cercuri maro-aurii. Văzu cum acele pupile se dilată uşor când ea se aplecă încet, lăsând în mod intenţionat ca decolteul bluzei să se lărgească pentru a i se vedea sânii. Ridică precaută cutia de email.

— Îţi mulţumesc, Sean, spuse ea cu o voce răguşită. E un dar formidabil şi am să-l preţuiesc cum se cuvine.

Sean luă schiţele indecente şi le strecură în blocul său de desen, încheind pactul nerostit dintre ei.

— Vă mulţumesc, domnişoară East. Vocea lui era la fel de aspră ca şi a ei. Sunt foarte bucuros că vă place.

Era atât de excitant să-l vadă nerăbdător, încât se umezi toată şi simţi acea tensiune familiară acumulându-se în corpul ei. Se ridică cu o cruzime calculată, lăsându-l pradă torturii neasemuite a anticipării. Ştiu instinctiv că el plănuise totul. Nu se mai cerea niciun efort din partea ei, geniul băiatului avea să asigure mijloacele şi momentul, iar ei nu-i rămânea decât să aştepte să vadă următoarea lui mutare.

Nu trebui să aştepte pentru mult timp şi, deşi se gândise că avea să fie ceva neobişnuit, fu surprinsă de biletul pe care el îl lăsase pe biroul ei.

Dragă domnişoară East.

Fiul meu, Sean, mi-a vorbit despre dificultăţile pe care le întâmpinaţi în găsirea unei locuinţe potrivite. Înţeleg cât de dificil poate să fie, mai ales vara, când întreaga lume pare a se refugia în mica noastră peninsulă.

Întâmplarea face să avem o căsuţă mobilată pe proprietatea noastră care în momentul de faţă e nelocuită. Dacă va răspunde cerinţelor dumneavoastră sunteţi bine-venită. Chiria va fi neînsemnată. Să zicem o guinee pe săptămână care i-ar fi îndeajuns contabilului nostru, iar căsuţa este izolată şi liniştită, oferind o privelişte superbă asupra masivului Constantia Berg şi a golfului False, numai potrivită pentru un artist.

Sean vorbeşte în termeni elogioşi despre lucrările

dumneavoastră şi aştept cu nerăbdare să văd câteva asemenea tablouri.

Cu sinceritate,
Tara Courtney

Clare East plătea cinci guinee pe săptămână pentru o singură cameră sordidă aflată lângă calea ferată, în spatele gării Rondebosch. După ce vânduse broşa cu safir pentru trei sute de lire, având bănuiala că suma primită era doar o părticică din valoarea ei reală, Clare fusese hotărâtă să îşi achite toate datoriile pe care le acumulase. Totuşi, aşa cum se întâmplase cu multe dintre bunele ei intenţii, se răzgândise şi cheltuise banii pe un Morris Minor cumpărat la mâna a doua.

Plecă înspre Weltevreden în dimineaţa sâmbetei următoare. Instinctul o făcuse să nu-şi ascundă înclinaţiile boeme, iar ea şi Tara îşi dădură seama că erau spirite afine încă de la prima întâlnire. Tara trimise un şofer cu unul dintre camioanele de la moşie ca să aducă puţinele ei piese de mobilier şi grămada de pânze terminate şi o ajută personal să se instaleze în căsuţă.

Lucrând împreună, Clare îi arătă Tarei câteva dintre pânzele ei, începând cu peisajele şi cu priveliştile marine. Reacţia Tarei fu evazivă, aşa că încă o dată, lăsându-se purtată de instinct, Clare îndepărtă învelitoarea de pe una dintre picturile ei abstracte, un aranjament cubist de albastru şi roşu aprins şi îl ridică pentru a-l arăta Tarei.

— O, Dumnezeule, e superb! murmură Tara. Atât de feroce şi de neconvenţional. Îmi place la nebunie.

Câteva zile mai târziu, într-o seară, Tara veni pe cărarea dintre pini, aducând un mic coş. Clare stătea pe verandă, desculţă şi aşezată turceşte pe o perniţă de piele cu o planşetă în poală.

Îşi ridică privirea şi zâmbi.

— Speram să vii, iar Tara se aruncă lângă ea şi scoase din coş o sticlă din vinul cel mai bun al lui Shasa, vechi de

cincisprezece ani.

Conversaţia fu plăcută în timp ce Clare desena, bând din vin şi privind apusul dincolo de munţi.

— E plăcut să îţi găseşti o prietenă, spuse Tara instinctiv. Nici nu poţi să îţi imaginezi cât de singură ajungi să te simţi aici uneori.

— Cu toţi musafirii şi invitaţii! zise Clare chicotind.

— Ăştia nu sunt oameni reali, spuse Tara. Doar marionete vorbitoare, împăiate cu bani şi pline de sine. Iar apoi scoase din buzunar o tabacheră subţire de argint şi o deschise. Conţinea foiţe de hârtie de orez şi frunze galbene mărunţite. Vrei? întrebă ea timidă.

— Draga mea, cred că mi-ai salvat viaţa, exclamă Clare. Rulează una imediat. Abia aştept.

Îşi trecură jointul de la una la alta şi în timpul conversaţiei liniştite Clare spuse:

— Am explorat zona. E foarte frumos aici. Un mic paradis pe pământ.

— Paradisul poate să fie îngrozitor de plictisitor, zâmbi Tara.

— Am găsit o cascadă cu o casă mică de vară.

— Ăla e locul pentru picnicuri. Servitorii nu au voie acolo, aşa că, dacă vrei, poţi să înoţi fără griji în pielea goală. Nu o să dea nimeni peste tine.

Clare nu îl văzuse pe Sean de când se mutase acolo. Se aşteptase ca acesta să apară la uşa ei încă din prima zi şi se simţea puţin lezată în amorul propriu că nu o făcuse. Apoi, peste câteva zile fu amuzată de felul în care se abţinea, avea un instinct cu mult peste vârsta lui, ceva dintr-un adevărat crai, şi aşteptă cu un interes crescut ca el să o abordeze. Apoi întârzierea începu să o înciudeze. Nu era obişnuită cu perioadele prelungite de celibat, iar somnul ei începu să fie agitat şi deranjat de vise erotice.

Serile de primăvară se lungeau şi deveneau înmiresmate şi Clare urmă sugestia Tarei şi merse la iazul de sub cascadă. În fiecare după-amiază se grăbea să ajungă la

Weltevreden după şcoală, trăgea pe ea o pereche de pantaloni scurţi şi o bluză fără mâneci peste costumul de baie şi apoi mergea la poalele dealului, scurtând prin vie. Asigurările pe care i le dăduse Tara erau întemeiate. Iazul era întotdeauna pustiu, cu excepţia păsărelelor care veneau la arbuştii de protee de pe maluri, şi în curând renunţă la costumul de baie.

A treia oară când merse, în timp ce stătea sub cascadă lăsându-şi părul lung şi negru să alunece de-a lungul trupului, realiză brusc că era privită. Se scufundă repede, lăsându-şi doar capul afară şi privi încordată în jur.

Sean era aşezat pe una dintre pietrele negre de pe malul iazului, foarte aproape de ea. Mugetul cascadei înăbuşise zgomotul apropierii lui. O privea solemn, iar asemănarea cu tânărul zeu Pan era accentuată de frumuseţea şi sălbăticia locului. Era desculţ şi purta numai o pereche de pantaloni scurţi şi o cămaşă de bumbac. Gura îi era uşor întredeschisă, dinţii îi erau albi şi perfecţi, o buclă de păr negru îi căzuse peste ochi şi ridică o mână ca să o îndepărteze.

Ea se ridică încet până când apa îi ajunse la coapse, spuma se învârtea în jurul ei, iar trupul ei ud strălucea. Văzu cum ochii lui coboară asupra sânilor, iar limba îşi făcu loc printre dinţi şi gemu ca şi cum l-ar fi durut ceva. Cu o expresie la fel de solemnă ca şi a lui, îşi îndoi degetul şi îi făcu semn. Zgomotul cascadei îi împiedica să vorbească.

El se ridică şi începu să se descheie la cămaşă, dar apoi se opri. Văzu că era în sfârşit nesigur, iar încurcătura lui o amuză şi o excită. Îl încurajă din cap şi îi făcu semn din nou. Expresia lui deveni mai fermă şi se dezbrăcă de cămaşa pe care o aruncă lângă el, iar apoi îşi desfăcu cureaua, lăsând pantalonii scurţi să îi alunece până la glezne.

Clare inspiră profund şi îşi simţi muşchii din zona coapselor încordându-se. Nu ştia exact la ce se aşteptase, dar, înălţându-se din fumul ceţos al părului pubian, bărbăţia lui era lungă, albă şi tare. Aici, ca şi în multe alte feluri,

aproape că atinsese maturitatea, iar semnele care aminteau încă de copilărie erau cu atât mai aţâţătoare.

Rămase gol doar pentru o clipă, iar apoi se aruncă cu capul înainte în iaz, ieşind la suprafaţă lângă ea, apa curgându-i şiroaie pe chip, cu un rânjet de drăcuşor. Ea se lăsă de îndată să alunece pe apă, iar el porni în urmărirea ei. Era un înotător mai bun decât ea, înaintând prin apă ca o vidră tânără, şi o prinse în mijlocul iazului.

Se zbătură jucându-se, chicotind şi gâfâind, tăind apa, scufundându-se şi ieşind din nou la suprafaţă. Era surprinsă de tăria şi de puterea trupului său şi, deşi se forţa, el o întrecea, începea să obosească şi îşi încetini mişcările, lăsându-l să se frece de ea. Apa rece şi efortul îi diminuaseră vigoarea, dar îl simţea cum se întărea din nou, apropiindu-se instinctiv de ea. Se agăţă cu un braţ de gâtul lui şi îi lipi faţa de sânii ei. Tot corpul lui se arcui şi vibră şi pentru o clipă crezu că mersese prea departe şi îşi coborî mâna strângându-l tare şi dureros pentru a-l opri.

Apoi, în timp ce el se desprindea de ea, uimit de asaltul ei, ea se întoarse şi înotă repede până pe mal, ieşi din iaz şi fugi goală şi udă spre casa de vară. Înşfăcă prosopul, îşi şterse faţa şi, acoperindu-se cu prosopul, se întoarse spre el chiar în momentul în care el ajunse la uşa casei de vară. El rămase ud şi furios în prag şi se priviră, amândoi puternic aţâţaţi.

Apoi ea lăsă prosopul să alunece uşor şi îl aruncă pe canapea. Unduindu-şi intenţionat coapsele se îndreptă înspre el.

— Prea bine, conaşule Sean. Ştim amândoi că eşti mai mult decât neîndemânatic cu pensula. Hai să vedem dacă nu putem totuşi să te învăţăm altceva.

El era asemenea unei pânze goale pe care ea putea să întipărească propria schiţă, oricât de bizară ar fi fost.

Existau lucruri de la care ceilalţi amanţi pe care îi avusese dăduseră înapoi şi alte lucruri pe care şi le

imaginase doar, dar nu avusese niciodată curajul să le propună partenerului. În sfârşit se simţea eliberată de orice constrângeri. Iar el părea să îi citească gândurile. Nu era nevoie decât ca ea să pornească un experiment, să îl ghideze doar la început, iar apoi el prelua iniţiativa cu o poftă nesăţioasă care o surprindea şi ajungea la o finalitate pe care nici măcar ea nu o anticipase întru totul şi care uneori o năucea.

Vigoarea şi încrederea lui sporiră cu fiecare nouă întâlnire. Pentru prima dată ea găsise ceva care nu pălise fulgerător. Treptat, existenţa ei părea să se centreze în jurul casei de vară de lângă iaz şi aştepta cu nerăbdare să ajungă acolo în fiecare seară. Era nevoie de toată stăpânirea ei de sine ca să se ţină departe de el în atelierul de desen. Nu mai putea să aibă încredere în sine ca să stea în preajma lui sau să-l privească direct în timpul orelor.

Apoi el scorni o serie nouă de jocuri periculoase. Rămânea la sfârşitul orelor, doar pentru câteva minute. Trebuia să se întâmple foarte repede, dar riscul de a fi descoperiţi sporea senzaţia pentru amândoi.

O dată omul de serviciu intră în timp ce ei erau în plină activitate şi totul fu la limită, atât de palpitant, încât ea crezu că suferise un atac de cord în momentul juisării. Sean stătea cu membrul erect lângă biroul ei, iar ea era îngenuncheată în faţa sa. El îşi înfipse mâna în părul ei şi îl răsucea, ţinând-o cu chipul lipit de coapsa lui.

— O caut pe domnişoara East, spuse omul de serviciu din prag. Era pensionar, aproape de şaptezeci de ani, dar, vanitos, refuza să poarte ochelari. E aici? întrebă el, privind miop înspre Sean.

— Bună ziua, domnule Brownlee. Domnişoara East a plecat deja în cancelarie, îi spuse Sean calm, cu mâna în părul lui Clare, nelăsând-o să se dezlipească de el.

Omul de serviciu mormăi ceva neinteligibil şi dădu să plece când, spre groaza lui Clare, Sean îl chemă înapoi.

— Oh, domnule Brownie, pot să-i transmit un mesaj din

partea dumneavoastră? întrebă el, iar omul de serviciu vorbi preţ de aproape un minut care păru să dureze secole, în timp ce ea, ascunsă de birou, era obligată să continue.

Îşi dădu seama atunci, când avu timp să reflecteze, că situaţia o depăşea. Intuise în el de-a lungul lunilor sclipiri de cruzime şi de violenţă, iar puterea lui fizică spori asemenea ierbii care înmugureşte în deşert după ploaie. Ultimele cercuri de grăsime infantilă din jurul taliei fură înlocuite de muşchi puternici şi părea că, chiar sub ochii ei, pieptul i se mărise şi se acoperise de fire negre, creţe.

Deşi uneori mai reuşea să îl provoace şi să i se împotrivească, de fiecare dată el o supunea cu o uşurinţă crescută, iar apoi o obligă să repete una dintre mişcările pe care o învăţase iniţial de la ea, dar pe care el o îmbogăţise cu vreo scornească sadică inventată de el.

Ajunsese să îi placă să fie umilită şi începu să îl provoace intenţionat, până când, în cele din urmă, îi reuşi dincolo de aşteptările ei. Se întâmplase în căsuţa ei – era prima dată când se întâlneau acolo pentru că exista oricând pericolul ca Tara să apară pe neaşteptate, dar deja amândoi deveniseră neglijenţi.

Clare aşteptă până când el fu întru totul aţâţat, cu ochii sclipind, cu buzele încordate într-un rictus de plăcere, apoi se răsuci şi îi rezistă, îl azvârli de pe ea şi îngenunche în faţa lui, râzând batjocoritor.

El se înfurie, dar ea îl domoli. Apoi, câteva minute mai târziu, repetă figura şi de data asta îl strânse dureros, aşa cum făcuse prima dată la iaz.

Câteva clipe mai târziu zăcea pe pat pe jumătate inconştientă, cu ochii vineţi şi umflaţi, cu buzele sparte şi cu sângele şiroind din nas. Sean stătea deasupra ei. Chipul îi era alb ca varul, cu încheieturile degetelor zdrelite, tremurând încă de furie. O apucă de plete şi îngenunche deasupra ei, forţând-o să îl primească printre buzele zdrobite şi sângerânde. După asta nu mai încăpea îndoială că el era stăpânul.

Clare lipsi trei zile de la şcoală, timp în care cele mai grave umflături se retrăseseră, iar vânătăile dispărură, iar când se întoarse purta ochelari de soare în clasă. Când trecu pe lângă Sean se frecă de el precum o pisică, iar el rămase din nou cu ea după oră.

Sean rezistase destul de mult fără să se laude cu cucerirea făcută, dar Snotty Arbuthnot refuză să îl creadă.

— Îţi lipseşte o doagă dacă te aştepţi să o înghit pe asta, îl luă el peste picior. Tu crezi că eu m-am născut chiar ieri, amice? Tu şi Marsh Mallows – poate că în visele tale!

Sean putea să facă un singur lucru în afară de a-l zvânta în bătaie.

— Bine atunci, am să ţi-o dovedesc.

— Asta chiar trebuie să fie bună.

— O să fie, îl asigură Sean sumbru.

În sâmbăta următoare îl ascunse pe Snotty în tufişurile de protee de lângă cascadă şi, ca să fie sigur, îi împrumută binoclul pe care îl primise de la bunica lui când împlinise paisprezece ani.

— Hai să luăm pernele de pe canapea, îi sugeră el lui Clare când aceasta veni în casa de vară. O să le punem pe iarbă, acolo pe mal. O să fie mai cald la soare.

Ea acceptă imediat.

Snotty Arbuthnot era încă aproape incapabil să spună ceva când se întâlniră la şcoală a doua zi.

— La naiba, amice, nu mi-am închipuit niciodată că oamenii fac asta. Adică e *incredibil* amice! Când e... ştii tu când a fost pe bune... ei bine, am crezut că mă trăsneşte acolo.

— Ţi-am spus adevărul? îl întrebă Sean. Sau te-am minţit?

— Amice, a fost supertare. Ce să zic, Sean, cred că am desenat harta Africii pe cearşaf toată noaptea, nu glumesc. O să mă laşi să privesc iarăşi – te rog, Sean, te rog?

— Data viitoare o să te coste, spuse Sean.

Deşi să o facă în faţa unui public răspundea unei nevoi

exhibiţioniste, Sean îi răspunse astfel ca să-l refuze, dar privi uimit când Snotty întrebă fără să ezite:

— Cât, Sean? Spune care e preţul!

Era politica strictă a lui Shasa să le dea băieţilor foarte puţini bani de buzunar, o politică pe care o moştenise de la mama sa. „Trebuie să înveţe care e valoarea banului”, era mottoul familiei.

Chiar şi Snotty care era fiu de chirurg primea de patru ori mai mulţi bani decât alocaţia lui Sean. Taxa de protecţie cerută picilor, o idee culeasă dintr-un film cu George Raft văzut la Odeon, îi dubla suma şi încă puţin pe deasupra.

Cu toate acestea, ducea întotdeauna lipsă de lichidităţi, iar Snotty îşi permitea să plătească.

— Două lire, sugeră Sean. Ştia că asta era exact suma pe care o primea săptămânal, dar Snotty zâmbi larg.

— Ne-am înţeles, amice!

Totuşi, abia când, în sâmbăta următoare, Snotty îi puse în mână cele două bancnote mototolite, Sean întrevăzu potenţialul financiar al afacerii.

Erau puţine şanse ca Clare să îşi dea seama că era în faţa unui public. Tufele de protee erau dese, zgomotul cascadei acoperea sunetul unor icnituri şi a unor chicote involuntare şi, oricum, de cum începeau, Clare devenea surdă şi oarbă la orice altceva. Sean îl numi pe Snotty organizator şi vânzător de bilete. Comisionul primit îi asigura vizionarea pe gratis a reprezentaţiei din fiecare sâmbătă. Având reţineri, hotărâseră să restricţioneze numărul spectatorilor la zece, dar chiar şi aşa se asigura un venit de optsprezece lire săptămânal. Povestea se întinse pe durata a aproape trei luni, un miracol în sine, pentru ca după primul matineu cu casa închisă, tot liceul ardea de nerăbdare.

Vorba dusă din gură în gură asigura suficient de multă publicitate pentru ca Snotty să-şi permită să pretindă plata în avans pentru rezervări şi chiar şi aşa lista era plină până la începutul vacanţei, iar unii dintre băieţi făceau economii atât de drastice pentru a strânge cele două lire, încât

vânzările de la patiseria de lângă şcoală scăzură dramatic. Când primul zvon despre ce se întâmpla ajunse în cancelarie, Snotty se străduia încă să-l convingă pe Sean să accepte o reprezentaţie în timpul săptămânii sau măcar să crească numărul de spectatori de sâmbăta.

Pe când trecea pe lângă ferestrele de la unul dintre vestiare, profesorul de istorie auzise frânturi din conversaţia a doi clienţi mulţumiţi de reprezentaţia de sâmbătă. Directorului îi veni greu să ia sesizarea în serios. Toată treaba era mai mult decât absurdă. Ştia totuşi că era de datoria lui să poarte o discuţie discretă cu domnişoara East şi numai ca să o avertizeze în legătură cu palavrele scandaloase care circulau.

Merse în atelierul de desen după ore, târziu într-o după-masă de vineri, un moment din cele mai inoportune. Clare renunţase la orice urmă de discreţie, pentru ea devenise aproape o nebunie autodistructivă. Ea şi Sean se aflau în depozitul de vopsele din spatele atelierului şi trecură câteva secunde înainte ca vreunul din ei să îşi dea seama că directorul se afla în încăpere cu ei.

Pentru Shasa toate păreau să se întâmple deodată. Exmatricularea lui Sean de la Bishops căzu ca o bombă asupra familiei. La momentul respectiv Shasa era în Johannesburg şi trebui să fie scos dintr-o şedinţă cu reprezentanţii Camerei Minelor pentru a-i răspunde directorului la telefon. Acesta nu dori să ofere detalii prin telefon şi Shasa plecă de îndată cu avionul înapoi în Cape Town, iar de la aerodrom merse direct la şcoală.

Uluit şi fierbând de furie în urma detaliilor pe care directorul i le oferise fără menajamente, Shasa conduse Jaguarul în viteză pe lângă versanţii inferiori ai muntelui Table, înspre Weltevreden.

Nu îi plăcuse de la bun început femeia aceea pe care Tara o instalase în căsuţă. Reprezenta tot ceea ce dispreţuia el, cu sânii ei mari şi apoşi şi cu pretenţiile ei

prosteşti, având impresia că astfel devine artist avangardist. Picturile ei erau îngrozitoare, culori primare împroşcate pe pânză şi perspective infantile, încercând să-şi ascundă lipsa de talent şi de gust în spatele ţigărilor portugheze, a sandalelor şi a fustelor cu modele ţipătoare. Shasa hotărâse să se ocupe mai întâi de ea.

Dar aceasta îşi luase tălpăşiţa, lăsând căsuţa într-o dezordine inimaginabilă. Indignat, Shasa ajunsese acasă cu furia nedomolită şi începu să urle la Tara încă din hol.

— Unde e puşlamaua aia mică – o să-i jupoi spinarea.

Ceilalţi copii, toţi trei, trăgeau cu ochiul peste balustrada de la etajul doi, cuprinşi de groază pentru fratele lor. Ochii Isabellei erau la fel de mari ca ai căprioarei din filmele Walt Disney.

Shasa îi văzu şi urlă în casa scărilor:

— Întoarceţi-vă în camerele voastre, în clipa asta. E valabil şi pentru tine, domnişoară. Copiii se făcură mici şi se risipiră. Gândindu-se mai bine, Shasa strigă după ei cu o voce tunătoare: Şi să-i spuneţi fratelui vostru că îl aştept imediat în camera armelor. Cei trei se luară la întrecere pe coridoarele din aripa copiilor, fiecare dorindu-şi să fie cel care transmitea înfricoşătoarea convocare. Camera armelor era echivalentul familiei pentru Tower Green, locul unde aveau loc execuţiile.

Garrick fu primul care ajunse şi bătu în uşa lui Sean care se încuiase în cameră.

— Tata te cheamă urgent, strigă el.

— În camera armelor... adăugă Michael, iar Isabella care rămase în urmă încă de la pornire, strigă cu răsuflarea tăiată:

— O să-ţi jupoaie spinarea.

Era îmbujorată, tremura de nerăbdare şi spera cu disperare că Sean îi va arăta şi ei spatele după ce tăticul îi va fi aplicat tratamentul. Nu-şi putea imagina cum va arăta şi se întreba dacă tăticul avea să facă un covoraş din pielea lui, precum cele din camera armelor, făcute din piei de

zebre şi de lei. Era probabil lucrul cel mai incitant care se întâmplase în viaţa ei de până atunci.

În holul de la intrare Tara încerca să-l calmeze pe Shasa. Îl mai văzuse la fel de furios doar o dată sau de două ori de-a lungul căsniciei lor, de fiecare dată când îşi închipuise că onoarea sau reputaţia familiei fuseseră compromise. Eforturile ei erau zadarnice, pentru că el se descărcă pe ea, furia scăpărând în singurul său ochi.

— La naiba cu tine, femeie. E în bună măsură vina ta. Tu ai insistat să o aduci pe curva aia la Weltevreden.

În timp ce Shasa intră valvârtej în camera armelor, vocea sa urca limpede până la etaj, unde Sean îşi făcea curaj să coboare şi să-şi primească pedeapsa. Până în acea clipă Sean fusese atât de zăpăcit de succesiunea rapidă a evenimentelor, încât nu gândise limpede. Acum, în timp ce cobora scările, mintea îi vâjâia în pregătirea unei apărări. Trecu pe lângă mama sa care rămase încă pe tabla de şah alcătuită din plăcile negre şi albe care pavau holul, iar ea îi zâmbi forţat pentru a-l încuraja.

— Am încercat să te ajut, dragul meu, şopti ea.

Nu fuseseră niciodată apropiaţi, dar acum furia lui Shasa îi transformă în aliaţi.

— Îţi mulţumesc, mamă.

Ciocăni la uşa de la camera armelor şi o deschise precaut auzind răgetul tatălui său. O închise încet în urma sa şi merse până în mijlocul pieii de leu, unde se opri şi rămase concentrat.

Bătaia la Weltevreden se desfăşura după un ritual prestabilit. Cravaşele erau aranjate pe masa acoperită cu dimie, cinci, de lungimi şi greutăţi diferite, cu variate posibilităţi de a ustura. Ştia că tatăl său va transforma într-un spectacol alegerea celei potrivite pentru situaţie, iar astăzi avea să o folosească aproape sigur pe cea lungă şi elastică din os de balenă. Privi involuntar spre scaunul acoperit cu piele de lângă şemineu, scaun peste care se va apleca după ce se va fi dezbrăcat, cu mâinile prinse de

picioarele din spate. Tatăl său era un jucător internaţional de polo, cu încheieturi ca arcurile de oţel, loviturile lui făcându-le chiar şi pe cele ale directorului să pară mângâieri.

Apoi intenţionat Sean îşi blocă orice frică şi ridică privirea calm spre tatăl său. Shasa stătea în faţa şemineului, cu mâinile împreunate la spate, legănându-se pe călcâie.

— Ai fost exmatriculat de la Bishops, spuse el.

Deşi directorul nu specificase precis acest lucru în timpul lungii diatribe, vestea nu îl surprinse întru totul.

— Da, domnule, spuse el.

— Îmi vine greu să cred ceea ce mi s-a spus despre tine. E adevărat că ai făcut un spectacol din povestea cu... cu femeia asta?

— Da, domnule.

— Că îi lăsai pe prietenii tăi să privească?

— Da, domnule.

— Şi că le cereai bani pentru acest privilegiu?

— Da, domnule.

— O liră de fiecare.

— Nu, domnule.

— Cum adică nu?

— Două lire de fiecare, domnule.

— Faci parte din familia Courtney – tot ceea ce faci are consecinţe asupra întregii familii. Eşti conştient de asta?

— Da, domnule.

— Nu mai tot spune asta. În numele a tot ceea ce e sfânt pe lume, cum ai putut să faci asta?

— Ea a început, domnule. Nici nu mi-ar fi trecut prin minte fără ea.

Shasa se holbă la el şi subit furia i se risipi. Îşi aminti cum fusese el la aproape exact aceeaşi vârstă, stând umil în faţa lui Centaine. Ea nu îl bătuse, dar îl trimisese să facă băi cu lizol şi să se supună unei examinări medicale umilitoare. Îşi aminti de fată, o micuţă prostituată dolofană mai mare decât el doar cu un an sau doi, cu o claie de păr decolorat

de soare şi un zâmbet viclean – şi aproape că îi veni şi lui să zâmbească. Ea îl aţâţase şi îl provocase, făcându-l să-şi piardă minţile, şi totuşi avea un sentiment de nostalgie. Prima lui femeie adevărată – ar fi putut să uite de o mie altele, dar nu pe ea.

Sean văzu cum furia se stinge în ochiul tatălui său şi simţi că era momentul să profite de această schimbare în starea lui.

— Sunt conştient că am atras scandalul asupra familiei şi ştiu că trebuie să primesc ce mi se cuvine... Tatălui său îi va plăcea asta, era una dintre vorbele sale: „Acceptă ce ţi se cuvine ca un bărbat”. Văzu cum privirea lui se înmuie şi mai tare. Ştiu cât de prost am fost şi, înainte de a fi pedepsit, vreau să spun cât de rău îmi pare că te-am făcut să-ţi fie ruşine cu mine. Sean ştia instinctiv că lucrurile nu stăteau chiar aşa. Tatăl său era furios că fusese prins, dar în sinea lui era mai degrabă mândru de virilitatea de acum dovedită a fiului cel mare. Singura scuză pe care o am e că nu m-am putut abţine. Pur şi simplu m-a făcut să-mi pierd minţile, domnule. Nu puteam să mă gândesc la nimic altceva decât... ei bine, la ceea ce voia să fac cu ea.

Shasa înţelegea întru totul. Se confrunta încă cu aceeaşi problemă acum, la patruzeci de ani – ce îi spusese Centaine? „E sângele Thiry, toţi va trebui să trăim cu asta”. Tuşi uşor, mişcat de sinceritatea şi francheţea fiului său. Era un băiat atât de chipeş, drept, înalt şi puternic, atât de arătos şi de curajos, nu era de mirare că femeia se legase de el. Nu putea să fie cu adevărat rău, se gândi Shasa, era, poate, un drăcuşor, un pic prea arogant, un pic prea dornic să-şi trăiască viaţa – dar nu rău cu adevărat. „Păi dacă să te tăvăleşti cu o fată frumoasă e un păcat de moarte, atunci suntem cu toţii damnaţi”, gândi el.

— Va trebui să te bat, spuse el cu voce tare.

— Da, domnule, ştiu asta. O spuse fără nicio umbră de teamă, fără să se văicărească.

„Nu, fir-ar să fie, era un băiat bun. Un fiu cu care să te

mândreşti”.

Shasa se îndreptă spre masă şi luă cravaşa lungă din os de balenă, arma cea mai temută din arsenalul său şi, fără a i se fi cerut, Sean se îndreptă spre scaun şi se aşeză în poziţia cunoscută. Prima lovitură tăie aerul şi plesni carnea, apoi subit Shasa mârâi dezgustat şi aruncă cravaşa pe masă.

— Băţul e pentru copii – iar tu nu mai eşti un copil, spuse Shasa. Ridică-te, eşti bărbat.

Lui Sean nu-i venea să creadă cât de norocos era. Deşi singura lovitură primită îl usturase precum atacul unui cuib de scorpioni, chipul îi rămase impasibil şi nu căută să-şi frece zona atinsă.

— Ce o să ne facem cu tine? întrebă tatăl său, iar Sean avu intuiţia să nu spună nimic. Va trebui să termini liceul, spuse Shasa sec. Va trebui doar să-ţi găsim un alt loc.

Nu era aşa de uşor precum crezuse Shasa. Încercă la SACS, la Rondebosh Boys şi la Wynberg Boys. Directorii auziseră cu toţii de Sean Courtney. Fusese, pentru o scurtă perioadă, cel mai cunoscut elev din zona Capului Bunei Speranţe.

Fu acceptat în cele din urmă la Academia Costello, o şcoală cam de mântuială care activa într-un fost conac victorian peste drum de şcoala Rondebosh şi care nu era foarte selectivă la admitere. Încă din prima zi de şcoală Sean avu mulţumirea să afle că era deja o celebritate. Spre deosebire de şcolile exclusiviste pentru băieţi unde învăţase înainte, aici se găseau şi fete, iar excelenţa academică şi integritatea morală nu erau criterii de admitere la Academia Costello.

Sean se simţi ca acasă şi începu prin a-i alege pe cei mai promiţători dintre colegii săi pentru a-i organiza într-o bandă care, în mai puţin de un an, conducea practic şcoala. Ultima selecţie le viză pe cele mai graţioase şi mai prietenoase dintre tinerele domnişoare înscrise la acea şcoală. Aşa cum observaseră atât tatăl său, cât şi fostul

director, Sean era un lider înnăscut.

Manfred De La Rey luă poziţie de drepţi lângă estradă. Purta un costum foarte închis la culoare cu dungi subţiri şi o pălărie neagră, iar la butonieră avea un bucheţel de garoafe cu ferigă verde. Aceasta era uniforma unui ministru al cabinetului naţionalist.

Orchestra poliţiei cânta o melodie country tradiţională, *Die Kaapse Nooi Fata din Cape Town*, într-un ritm vioi de marş, şi rândurile de cadeţi mergeau energic, trecând pe lângă estradă cu carabinele lor FN sprijinite în poziţie verticală pe umăr. Când fiecare pluton ajungea în dreptul estradei se întorcea înspre Manfred, iar acesta îi saluta la rândul lui.

Făcură un spectacol frumos cu uniformele lor albastre şi elegante şi cu instrumentele lor de alamă strălucitoare în care se oglindea lumina albă a soarelui savanei. Aceşti tineri atletici, mândri şi nerăbdători, formaţiile lor perfect aliniate, dedicarea şi patriotismul lor evidente îl umpleau pe Manfred De La Rey de un imens sentiment de mândrie.

Manfred luă poziţie de drepţi în timp ce rândurile se întoarseră pe lângă el şi apoi se aşezară în ordine pe terenul de defilare cu faţa înspre estradă. Orchestra bătu pentru ultima dată în tobe, după care se făcu linişte. Grandios în uniforma sa şi purtând toate decoraţiile, generalul de poliţie trecu la microfon şi, în câteva propoziţii concise, îl prezentă pe ministru, retrăgându-se apoi şi lăsând microfonul liber pentru Manfred.

Manfred îşi pregătise discursul cu o grijă deosebită, dar înainte de a începe nu se putu abţine să nu privească într-o parte înspre Heidi care stătea în primul rând al oaspeţilor de onoare. Aceasta era şi ziua ei şi arăta ca o walkirie blondă, iar frumoasele ei trăsături teutone erau scoase în evidenţă de pălăria cu boruri largi şi de ornamentul înalt din trandafiri artificiali. Puţine femei ar avea ţinuta şi înfăţişarea de a purta această pălărie fără să arate ridicol,

dar lui Heidi îi stătea minunat. Îi prinse privirea şi îi zâmbi lui Manfred. „Ce femeie, se gândi. Merită să fie prima doamnă a ţării – într-o bună zi – şi mă voi ocupa de asta. Poate mai repede decât crede”.

Se întoarse la microfon şi îşi adună gândurile. Ştia că era un orator convingător şi îi plăcea faptul că mii de ochi erau aţintiţi asupra lui. Se simţea în largul lui aici sus la pupitru, relaxat şi având control total asupra lui însuşi şi asupra celor din faţa lui.

— Aţi ales să vă dedicaţi viaţa *Volk*-ului şi ţării voastre, începu el.

Vorbea în afrikaans, iar referirea la *Volk* era normală. Recruţii erau strânşi din rândurile afrikaanderilor din comunitatea albă. Manfred De La Rey nu ar fi acceptat altfel. Era de dorit plasarea solidă a controlului forţelor securităţii în cadrul elementelor mai responsabile ale naţiunii, aceia care înţelegeau mai bine pericolele şi ameninţările pe care trebuiau să le înfrunte în următorii ani. Acum începu să îi prevină pe aceşti oameni dedicaţi în legătură cu aceste pericole.

— Avem nevoie de tot curajul şi puterea de care dispunem pentru a rezista forţelor întunecate care s-au aliat împotriva noastră. Trebuie să mulţumim Creatorului nostru, Dumnezeului taţilor noştri care, prin legământul pe care l-a făcut cu strămoşii noştri pe câmpul de luptă de la râul Blood, ne-a promis protecţia şi călăuzirea lui. Nu trebuie decât să fim constanţi şi oneşti, să avem încredere în el, să îl venerăm şi astfel paşii noştri vor urma o cale fără obstacole.

Îşi termină cuvântarea cu actul credinţei care îi salvase pe afrikaanderi de sărăcie şi asuprire şi le oferise locul pe care îl meritau în această ţară.

Crede în Dumnezeul tău.
Crede în *Volk*-ul tău.
Crede în tine.

Vocea sa, amplificată de o sută de ori, bubui de-a lungul terenului de defilare, iar el simţi cu adevărat prezenţa divină şi binevoitoare foarte aproape de el privindu-le chipurile strălucitoare.

Acum urma prezentarea. Pe teren erau strigate ordine şi rândurile albastre luară poziţie de drepţi. Doi ofiţeri păşiră în faţă pentru a-l flanca pe Manfred, iar unul din ei ducea o tavă acoperită cu catifea pe care erau aşezate medalii şi premii.

Citind din lista pe care o ţinea în mână, al doilea ofiţer îi chema pe laureaţi în faţă. Câte unul pe rând părăseau rândurile, mărşăluind energic, după care se opreau în faţa figurii impozante a lui Manfred De La Rey. Dădea mâna cu fiecare dintre ei şi le prindea medaliile în piept.

Apoi sosi clipa, iar Manfred De La Rey simţi că se sufocă de mândrie. Ultimul dintre câştigători mărşăluia înspre el de-a lungul terenului de defilare, iar acesta era cel mai înalt, cel mai deştept şi cel mai sigur dintre toţi. În primul rând al invitaţilor Heidi plângea încet de bucurie şi îşi şterse lacrimile fără să se ruşineze cu o batistă de dantelă.

Lothar De La Rey se opri în faţa tatălui său şi rămase în poziţie de drepţi. Niciunul nu zâmbi, rămaseră amândoi sobri; se priviră unul pe altul în ochi cu o asemenea intensitate, încât cuvintele sau zâmbetele ar fi fost de prisos.

Cu un efort, Manfred întrerupse acea relaţie tăcută şi se întoarse înspre colonelul de poliţie de lângă el. Acesta îi dădu sabia lui Manfred, iar teaca gravată din aur şi argint străluci când acesta o luă şi se întoarse din nou către fiul său.

— Sabia de onoare, zise. Fie să o porţi cu distincţie, după care păşi înspre Lothar şi prinse minunata armă de centura albă de la mijlocul fiului său.

Îşi strânseră mâinile, amândoi solemni, dar emoţia pe care o simţiseră exprima o viaţă întreagă de dragoste,

mândrie şi datorie filială.

Luară poziţie de drepţi şi se salutară, în timp ce orchestra intona imnul naţional:

Din albastrul cerurilor noastre
Din adâncul mărilor noastre...

Iar apoi parada începu să se împrăştie şi tinerii se înghesuiră să îşi găsească familiile în mulţime şi se auzeau strigătele de bucurie ale femeilor şi râsete, iar când se întâlneau se îmbrăţişau îndelung şi cu dragoste.

Lothar De La Rey stătea între părinţii săi, cu sabia atârnându-i într-o parte şi, în timp ce dădea mâna cu un şir nesfârşit de colegi care îl felicitau, răspunzându-le modest la interminabilele urări, nici Manfred, nici Heidi nu îşi mai putură reţine mândria şi zâmbetele de bucurie.

— Bravo, Lothie! Unul dintre colegii lui Lothar ajunsese în cele din urmă până la el şi cei doi băieţi îşi zâmbiră larg în timp ce-şi strângeau mâinile. Nu e nicio îndoială în legătură cu cine a fost cel mai bun.

— Am avut noroc, râse Lothar cu modestie şi schimbă subiectul. Ţi s-a spus unde ai fost detaşat, Haïmes?

— Ja, omule. M-au trimis în Natal, undeva pe coastă. Dar pe tine, poate că vom fi împreună?

— Nu sunt atât de norocos, clătină Lothar din cap. M-au trimis la o secţie mică în suburbiile negre de lângă Vereeniging – un loc numit Sharpeville.

— Sharpeville? Ghinion, omule. Haïmes scutură din cap cu o compătimire batjocoritoare. N-am auzit niciodată de acest loc.

— Nici eu. Nimeni n-a auzit vreodată de el, spuse Lothar cu resemnare. Şi nimeni nu va auzi vreodată.

Pe 24 august 1958, prim-ministrul, Johannes Gerhardus Strijdom, Leul din Waterberg, muri din cauza unei boli de inimă. Fusese la conducerea guvernului numai patru ani,

dar moartea sa lăsă un mare gol în stâncile de granit ale Afrikaanderdomului şi, asemenea unor termite al căror cuib fusese distrus, se grăbiră să îl repare.

În câteva ore de la anunţul morţii prim-ministrului, Manfred De La Rey fu în biroul lui Shasa, însoţit de doi dintre legislatorii importanţi ai Partidului Naţional.

— Trebuie să-i ţinem pe nordici la distanţă, îl anunţă direct. Trebuie să-l introducem pe unul de-al nostru.

Shasa încuviinţă precaut. Încă era privit de majoritatea ca nefăcând parte din cabinet. Influenţa sa în alegerea unui nou lider nu avea să fie decisivă, dar era pregătit să privească şi să înveţe în timp ce Manfred îi prezenta strategia.

— Deja l-au ales pe Verwoerd să candideze din partea lor, zise. Bine, aproape pe parcursul întregii sale cariere a făcut parte din Senat şi are puţină experienţă ca membru al parlamentului, dar are reputaţia unui om inteligent şi puternic. Le place felul în care s-a descurcat cu negrii. El a făcut ca numele de Verwoerd şi cuvântul apartheid să însemne acelaşi lucru. Oamenii ştiu că sub conducerea lui nu va avea loc împreunarea raselor, că Africa de Sud va aparţine întotdeauna albilor.

— Ja, încuviinţă unul dintre ei. Dar este atât de brutal. Există moduri de a face lucrurile, moduri de a spune lucrurile astfel încât să nu jignească oamenii. Omul nostru este de asemenea puternic. Dôngers a instituit Legea zonelor urbane şi Legea de reprezentare separată a votanţilor – nimeni nu-l poate acuza că ar fi un *kafferboetie*, un iubitor de negri. Dar are mai mult stil, mai mult tact.

— Nordicii nu vor tact. Nu vor un prim-ministru politicos cu vorbă dulce, vor un om puternic, iar Verwoerd este un orator, la naiba, omul ăla ştie să vorbească şi nu se teme de muncă – şi, după cum ştim cu toţii, nimeni care este atât de urât de presa engleză nu este chiar aşa de rău. Râseră privindu-l pe Shasa, aşteptând să vadă cum va reacţiona. Era încă un străin, un *rooinek* îmblânzit de ei, şi nu le va da

satisfacţia de a lua în consideraţie ironia lor. Zâmbi uşor.

— Verwoerd este şiret ca un babuin bătrân şi rapid ca un mamba. Trebuie să ne străduim din greu dacă vrem să îl ţinem la distanţă, încuviinţă Shasa.

Munciră din greu cu toţii. Shasa era convins că, în ciuda faimei lui de a fi introdus în parlament o legislaţie de natură rasială, Dônges era cel mai moderat şi altruist dintre cei trei bărbaţi care se lăsaseră convinşi să candideze pentru cea mai înaltă funcţie din ţară.

După cum spusese chiar doctorul Hendrik Verwoerd acceptând candidatura, „Când cineva primeşte un strigăt de disperare de la poporul său, nu are dreptul să refuze”.

Pe 2 septembrie 1958, comitetul local al Partidului Naţional se întruni să îl aleagă pe noul lider. Comitetul era format din 178 de membri naţionalişti din parlament şi senatori naţionalişti votând împreună, iar perioada scurtă pe care o petrecuse Verwoerd în parlament şi care fusese privită la început ca o slăbiciune se dovedi a fi un avantaj. Mulţi ani Hendrik Verwoerd fusese liderul Senatului şi controlase Camera Superioară a parlamentului prin forţa personalităţii sale şi prin talentul său de orator. Senatorii, docili şi supuşi, bărbaţi ale căror prerogative fuseseră extinse astfel încât să permită partidului de la guvernare să constrângă printr-o legislaţie neplăcută, votaseră toţi cu Verwoerd.

Dônges supravieţuise primului tur de scrutin în care „Blackie” Swart, candidatul din Statul Liber Orange, fusese eliminat, dar la al doilea tur de scrutin, o înfruntare directă dintre Verwoerd şi Dônges, nordicii se solidarizară şi îl aduseră pe Verwoerd în funcţia de prim-ministru cu nouăzeci şi opt de voturi faţă de şaptezeci şi cinci.

În seara aceea când, ca prim-ministru, Hendrik Frensch Verwoerd se adresase naţiunii, nu încercase să ascundă faptul că alegerea sa fusese dorinţa Dumnezeului Atotputernic.

Blaine şi Centaine veniră cu maşina de la Rhodes Hill. Era

o tradiţie de familie să se strângă în această încăpere şi să asculte la radio transmisiunile importante. Aici auziseră discursuri şi anunţuri care mişcaseră lumea pe care o ştiau de pe axa sa: declaraţii de război şi de pace, veştile despre norii sub formă de ciupercă aruncaţi deasupra oraşelor japoneze, moartea regilor şi a conducătorilor iubiţi, ascensiunea unei regine, toate acestea şi multe altele le ascultaseră împreună în salonul albastru de la Weltevreden.

Acum stăteau în linişte în timp ce ascultau vocea înaltă, încordată de emoţie dar articulată a noului prim-ministru, iritându-i când repeta banalităţi sau clişee.

— „Nu trebuie să vă îndoiţi nici măcar o clipă că scopul meu este să susţin instituţiile democratice ale ţării noastre, căci acestea sunt bunurile cele mai valoroase ale civilizaţiei occidentale, le spunea Verwoerd, iar dreptul oamenilor cu alte convingeri de a-şi exprima părerile va fi menţinut”.

— Atât timp cât aceste păreri sunt aprobate de comisia de cenzori a guvernului, de sinodul Bisericii Reformate Olandeze şi de comitetul Partidului Naţional, murmură Blaine, o afirmaţie sarcastică pentru el, iar Centaine îl înghionti.

— Taci din gură, Blaine, vreau să ascult.

Verwoerd trecu la un alt subiect cunoscut, despre cum duşmanii ţării răstălmăciseră deliberat politica sa rasială. Nu el era cel care crease cuvântul apartheid, ci alte minţi sclipitoare şi dedicate prevăzuseră necesitatea de a permite tuturor raselor unei societăţi complicate şi fragmentate să se dezvolte după propriul potenţial.

— „Ca ministru pentru afaceri Bantu, încă din 1950 a fost de datoria mea să ofer coeziune şi substanţă acestei politici, singura politică prin care fiecare grup are posibilităţi nenumărate în cadrul propriei comunităţi rasiale. În anii ce vor urma, nu ne vom abate nici cu un centimetru de la acest drum”.

În timp ce asculta, Tara bătea neliniştită din picior, dar acum sări în picioare.

— Îmi pare rău, mormăi ea. Îmi este puţin greaţă. Trebuie să iau o gură de aer proaspăt pe terasă... şi ieşi grăbită din cameră.

Centaine se uită urât la Shasa, dar el zâmbi şi ridică din umeri, fiind pe punctul de a face un comentariu din politeţe, când vocea de la radio le atrase tuturor atenţia încă o dată.

— Ajung acum la unul dintre cele mai sacre, dacă nu cel mai sacru ideal al poporului nostru, vocea înaltă umplu camera, şi acesta este formarea republicii. Ştiu că mulţi dintre sud-africanii anglofili care mă ascultă în această seară sunt plini de sentimentul loialităţii faţă de Coroana Britanică. Ştiu, de asemenea, că această loialitate împărţită i-a împiedicat întotdeauna să se confrunte cu adevăratele probleme. Idealul monarhiei a fost întotdeauna un factor discordant printre noi, separând afrikaanderii de anglofili, când ar fi trebuit să fim uniţi. Într-o lume în curs de decolonizare, negrii şi noile lor naţiuni încep să apară ca o ameninţare pentru Africa de Sud pe care o ştim şi o iubim. Afrikaanderii şi anglofilii nu-şi mai pot permite să rămână separaţi, ci trebuie să-şi dea mâinile ca aliaţi, pentru a împlini idealul unei noi republici albe”.

— Dumnezeule, oftă Blaine, asta e o replică nouă. Întotdeauna era vorba exclusiv de Republica Afrikaander şi nimeni nu lua asta în serios, cu atât mai puţin afrikaanderii. Dar de data asta vorbeşte serios şi a adus în discuţie un lucru care va trezi reacţii puternice. Îmi amintesc foarte bine controversa asupra steagului din anii 1920. Pe lângă ideea republicii, asta pare un festin al dragostei... Se întrerupse ca să asculte sfârşitul discursului lui Verwoerd:

— Astfel vă asigur că de acum înainte idealul republicii va fi urmărit cu înflăcărare”.

Când prim-ministrul termină de vorbit, Shasa se duse să închidă radioul; apoi se întoarse şi rămase cu mâinile în buzunare, cu umerii lăsaţi în timp ce le privea cu atenţie chipurile. Erau cu toţii tăcuţi şi zdruncinaţi. Timp de o sută cincizeci de ani ţara fusese britanică şi în acest stat

existase mândrie şi un sentiment profund de siguranţă. Acum asta avea să se schimbe şi le era teamă. Chiar şi Shasa se simţea trădat şi nesigur.

— Nu vorbeşte serios. Este doar un alt spectacol pentru oamenii lui. Vorbeşte mereu despre republică, spuse Centaine plină de speranţă, dar Blaine clătină din cap.

— Nu îl cunoaştem încă foarte bine pe acest om. Ştim numai ce a scris când era redactor-şef la *Transvaler* şi ştim cu câtă vehemenţă şi determinare a început segregarea societăţii noastre. Mai există un lucru pe care l-am aflat despre el. Este un om care vorbeşte foarte serios şi care nu va permite să-i stea în cale nimic. Se întinse şi îi luă mâna lui Centaine. Nu, draga mea. Te înşeli. Vorbeşte serios.

Priviră amândoi înspre Shasa, iar Centaine îl întrebă în numele amândurora:

— Ce vei face, *chéri*?

— Nu ştiu sigur dacă pot face ceva. Se spune că nu acceptă niciun fel de opoziţie, iar eu m-am opus. Am fost de partea lui Dônges. S-ar putea să nu fiu pe listă când va anunţa luni membrii cabinetului.

— Va fi greu să redevii un simplu membru, remarcă Blaine.

— Prea greu, încuviinţă Shasa. Şi nu voi permite asta.

— Oh, *chéri*, strigă Centaine. Doar nu vei renunţa la locul pe care îl ai – după toate sacrificiile, după toată munca grea şi toate speranţele.

— Vom şti luni, ridică Shasa din umeri, încercând să nu-i lase să observe cât de dezamăgit era.

Deţinuse adevărata putere pentru prea puţin timp, suficient de mult pentru a învăţa să se bucure de gustul acesteia. Mai mult, ştia că avea atâtea de oferit ţării sale, multe dintre eforturile lui erau pe punctul de a da roade. Ar fi greu să le privească pălind şi murind împreună cu ambiţiile sale, înainte de a fi simţit măcar primele miresme, dar Verwoerd îl va da afară din cabinet. Nu se îndoia de asta nicio clipă.

— „De-ntâmpini şi Triumful şi Dezastrul”[39], cită Centaine, iar apoi râse vesel, cu un tremur abia perceptibil. Acum, *chéri*, să deschidem o sticlă de şampanie. Este singura cale prin care îi putem trata pe cei doi impostori ai lui Kipling.

Shasa intră în biroul său din parlament şi privi în jur cu regret. Fusese al lui timp de cinci ani, iar acum trebuia să îşi strângă cărţile şi tablourile şi mobila; lambriurile şi covoarele le va lăsa în dar naţiunii. Sperase să le lase o moştenire mai mare şi se strâmbă, iar apoi se duse să se aşeze în spatele biroului pentru ultima dată, încercând să înţeleagă unde greşise şi ce ar fi putut face dacă i s-ar fi permis. Telefonul de pe biroul său începu să sune şi ridică receptorul înainte să răspundă secretara din biroul ei.

— Sunt secretara prim-ministrului, îi spuse vocea, iar pentru un moment se gândi la cel mort şi nu la succesorul lui. Prim-ministrul ar dori să vă vadă cât mai repede cu putinţă.

— Voi veni imediat, bineînţeles, răspunse Shasa, şi în timp ce punea receptorul în furcă, se gândi: „Deci vrea să aibă plăcerea să mă facă bucăţi personal”.

Verwoerd nu îl lăsă să aştepte decât zece minute, iar când Shasa intră în biroul lui se ridică din spatele mesei de lucru pentru a se scuza.

— Îmi cer scuze. Am avut o zi plină, iar Shasa zâmbi auzind această afirmaţie.

Zâmbetul lui nu era forţat pentru că Verwoerd împrăştia nesfârşitul lui şarm, vocea îi era blajină şi calmă spre deosebire de tonul înalt şi aspru pe care îl avea la cuvântările publice şi chiar ieşi de după birou şi îl apucă pe Shasa de braţ cu un gest prietenesc.

— Dar, bineînţeles, trebuia să îţi vorbesc şi ţie, cum am vorbit cu toţi membrii noului meu cabinet.

Shasa tresări şi astfel îşi trase braţul din strânsoarea celuilalt, iar apoi se întoarseră şi stătură faţă în faţă.

[39] Dacă, de Rudyard Kipling (n.tr.).

— Voi păstra deschis Ministerul Mineritului şi al Industriei şi, bineînţeles, nimeni nu este mai calificat decât tine pentru această funcţie. Mi-a plăcut prezentarea ta la şedinţa vechiului cabinet. Ştii despre ce vorbeşti.

— Nu pot să neg că nu sunt surprins, domnule prim-ministru, îi spuse Shasa încet, iar Verwoerd chicoti.

— Este bine să fii şi imprevizibil câteodată.

— De ce? întrebă Shasa. De ce eu? Verwoerd îşi lăsă capul să-i cadă într-o parte, părând nedumerit, dar Shasa insistă: Ştiu că puneţi preţ pe sinceritate, domnule prim-ministru, aşa că o voi spune. Nu aveţi niciun motiv să mă plăceţi sau să mă consideraţi un aliat.

— Este adevărat, încuviinţă Verwoerd. Dar nu am nevoie de linguşitori. Am destui din ăştia deja. M-am gândit că munca pe care o faci este vitală pentru eventuala bunăstare a ţării noastre şi că nimeni nu ar putea-o face mai bine. Sunt sigur că vom învăţa să lucrăm împreună.

— Asta este tot, domnule prim-ministru?

— Ai precizat faptul că îmi place să spun direct ce am de spus. Ei bine, asta nu este tot. Probabil că m-ai auzit după ce am fost investit ca premier făcând un apel la unificarea celor două secţiuni ale populaţiei albe, un apel către buri şi englezi pentru a uita vechea animozitate şi a pune împreună bazele republicii. Cum ar arăta asta, dacă într-o clipită l-aş concedia pe singurul englez din guvern?

Râseră amândoi, iar apoi Shasa scutură din cap.

— Mă voi opune în chestiunea cu republica, îl avertiză şi, pentru o clipă, întrezări egoul rece al unui om care nu s-ar înclina niciodată în faţa unei opinii contrare, dar apoi impresia dispăru şi Verwoerd începu să râdă.

— Atunci va trebui să te conving că te înşeli. Între timp vei fi conştiinţa mea – care este numele personajului din povestea aceea a lui Disney?

— Care dintre ele?

— Povestea păpuşii – Pinocchio, parcă. Care era numele greierelui?

— Jiminy Cricket, îi spuse Shasa.

— Da, între timp vei fi Jiminy Cricket al meu. Accepţi această sarcină?

— Ştim amândoi că este datoria mea, domnule prim-ministru. Spunând asta, Shasa se gândea cinic: „Nu este remarcabil că odată ce ambiţia a dictat, datoria apare imediat?”

În seara aceea luau cina în oraş, dar Shasa se duse în camera Tarei pentru a-i spune noutăţile de îndată ce se îmbrăcă.

Îl privea în oglindă în timp ce el îi explica motivele pentru care acceptase să meargă la întâlnire. Avea o expresie serioasă, dar vocea ei ascundea o urmă de dispreţ când îi spuse:

— Sunt încântată pentru tine. Ştiu că asta vrei şi mai ştiu că vei fi atât de ocupat, încât nici nu vei observa că sunt plecată.

— Plecată? întrebă.

— Târgul nostru, Shasa. Am convenit că pot pleca pentru o vreme când simt nevoia. Bineînţeles, mă voi întoarce – şi asta a fost parte din târgul nostru.

Se arătă uşurat.

— Unde te vei duce şi pentru cât timp?

— La Londra, îi răspunse ea. Şi o să fiu plecată câteva luni. Vreau să particip la un curs de arheologie la Universitatea din Londra.

Încercă să nu arate, dar era teribil, delirant de încântată. De-abia aflase de la Molly în acea după-amiază, exact după ce fuseseră anunţaţi membrii noului cabinet. Molly avea un mesaj. Moses voia în sfârşit să se întâlnească şi rezervase deja locuri pe *Pendennis Castle* pentru ea, Benjamin şi Miriam până la Southampton. Îşi va duce fiul să îşi cunoască tatăl.

Plecarea pachebotului era un eveniment important la care participau cu bucurie toţi cetăţenii oraşului, indiferent

de vârstă. Pe punte era aglomeraţie şi gălăgie. Nava înaltă era legată de chei prin parâme împodobite cu fanioane de hârtie creponată care formau o pânză de culori ce flutura în bătaia vântului de sud-est. De pe docuri o fanfară de negri concura cu fanfara navei aflată pe puntea de promenadă, iar cântecului *Alabama*, atât de mult iubit în regiunea Cape, i se răspundea cu *God Be With You Till We Meet Again*[40].

Shasa nu era acolo. Plecase cu avionul la Walvis Bay pentru a rezolva o problemă apărută subit la fabrica de conserve. Nici Sean nu era, avea examen scris la Academia Costello, dar Blaine şi Centaine îi aduseseră pe ceilalţi trei copii la docuri pentru a o vedea pe Tara plecând în călătorie.

Formau un mic grup, ca o familie, fiind înconjuraţi de mulţime, fiecare ţinând în mână câte un fanion de hârtie cu care îşi luau rămas-bun de la Tara care se afla pe puntea A, la clasa întâi. În timp ce între debarcader şi marginea vaporului se deschidea un gol, cornurile de ceaţă bubuiră, iar parâmele cu fanioanele de hârtie se îndepărtară şi plutiră pentru a se aşeza în apele întunecate ale portului interior. Remorcherele răsuciră prora uriaşă până când o aliniară cu intrarea portului, iar sub pupă elicele gigantice băturâ apa transformând-o în spumă, împingând nava înspre golful Table.

Tara alergă uşor pe scara de tambuchi spre cabina ei. Nu protestase decât puţin când Shasa insistase să-şi anuleze rezervările iniţiale de la clasa turist şi să călătorească la clasa întâi.

— Draga mea, se poate ca la bord să fie oameni pe care îi cunoaştem. Ce o să creadă despre faptul că soţia mea călătoreşte la ultima clasă în comun?

— Nu în comun, Shasa – la turist.

— Tot ce este sub puntea A este în comun, răspunse el, iar acum se bucură de snobismul lui deoarece cabina era

[40] Domnul să te însoţească până ne vom reîntâlni, vechi imn britanic. (n.tr.).

un loc retras unde putea să-şi petreacă în voie timpul împreună cu Ben.

Ar fi trezit curiozitatea oamenilor dacă ar fi fost văzută cu un copil de culoare pe puntea publică. După cum subliniase Shasa, la bord se aflau ochi care stăteau la pândă şi veştile ar fi zburat către Shasa asemenea unor porumbei călători. Oricum, Miriam Afrika acceptase, în mod firesc, să poarte uniformă de servitoare şi să pretindă că era slujnica Tarei pe perioada călătoriei. Soţul ei o lăsase să plece cu Tara în Anglia fără tragere de inimă, în ciuda neajunsurilor pe care le provoca la el în gospodărie. Tara îl compensase cu generozitate, iar Miriam urcase la bord înregistrând copilul drept al ei.

Tara nu ieşi aproape deloc din cabină pe toată durata călătoriei, refuzând invitaţia căpitanului de a se aşeza la masa lui şi evitând petrecerile sau balurile mascate. Nu se sătura niciodată să stea cu fiul lui Moses, dragostea ei era o foame ce nu putea fi potolită şi chiar şi când Benjamin, epuizat de atâta grijă maternă, adormea în pătuţul său, Tara îl veghea.

— Te iubesc, îi şoptea, cel mai mult din lume după tatăl tău şi nu se gândea la ceilalţi copii, nici măcar la Michael.

Ceruse ca toate mesele să îi fie aduse în cameră şi mânca împreună cu Benjamin, preluând, aproape cu gelozie, însărcinarea lui Miriam de a avea grijă de el. Numai noaptea târziu, fără tragere de inimă, o lăsa să ducă totuşi copilul în cabina ei, pe puntea de dedesubt.

Zilele treceau repede şi, în cele din urmă, ţinându-l de mână pe Benjamin, coborî pasarela şi se urcă în trenul de la Southampton Docks pentru a ajunge la Londra.

La insistenţele lui Shasa, închinase apartamentul de la Dorchester cu vedere la parc pe care familia îl folosea mereu, cu o singură cameră în spate pentru Miriam şi copil, pentru care ceruse chitanţă separată şi plătise cu banii jos din propriul buzunar, astfel încât soţul ei să nu afle despre asta de pe extrasul de cont.

La intrare, când se înregistra, o aştepta un mesaj de la Moses. Recunoscu scrisul. Deschise plicul în clipa în care intră în apartament şi îngheţă. Îi scrisese foarte formal:

Dragă Tara,
Îmi pare rău că nu putem să ne întâlnim. Totuşi, trebuie să particip la nişte prelegeri importante în Amsterdam împreună cu prietenii noştri. Te voi contacta de îndată ce mă voi întoarce.
Cu drag,
Moses Gama

Fu cuprinsă de o deznădejde adâncă din cauza tonului scrisorii şi a frustrării. Fără Miriam şi fără copil ar fi căzut pradă disperării. Cu toate acestea îşi petrecură zilele de aşteptare prin parcuri şi la grădina zoologică sau plimbându-se pe malul râului şi pe minunatele alei sau străzi întortocheate ale Londrei. Făcuse cumpărături pentru Benjamin de la Marks & Spencer şi C & A, evitând să meargă la Harrods sau la Selfridges fiind magazine frecventate de Shasa.

Tara se înscrise la cursul de arheologie africană de la universitate, pentru cazul în care Shasa ar fi verificat-o. Pentru a se conforma aşteptărilor lui Shasa se îmbrăcă în cel mai modest compleu pe care îl avea, îşi puse colierul de perle şi luă taxiul până în Trafalgar Square şi îi făcu o vizită de curtoazie înaltului Comisar la Consulatul Africii de Sud. Nu putu să refuze invitaţia la prânz şi fu nevoită să afişeze o faţă veselă în timpul mesei al cărei meniu, listă de vinuri şi invitaţi semănau întru totul cu cele de la Weltevreden. Îl asculta pe redactorul de la *Daily Telegraph* care stătea lângă ea, dar se tot uita afară pe fereastră la statuia înaltă a lui Nelson şi tânjea să fie liberă asemenea stolului de porumbei din jurul acesteia. Scăpă în cele din urmă după ce îşi făcu datoria, exact la timp pentru a ajunge înapoi la Dorchester şi să-i facă baia lui Ben.

Îi cumpărase un remorcher de plastic de la magazinul de jucării Hamley care avu mare succes, iar Ben stătea în cadă şi chicotea în timp ce barca se rotea în jurul lui.

Tara râdea şi se ştergea pe mâini când Miriam intră de pe hol în baie.

— Cineva vrea să te vadă, Tara.

— Cine este? întrebă Tara, fără să se ridice din genunchi de lângă cadă.

— Nu vrea să spună cum îl cheamă. Miriam rămase serioasă. O să îl termin eu de îmbăiat pe Ben.

Tara ezită, nu voia să petreacă nicio clipă departe de fiul ei.

— Of, bine, încuviinţă ea şi trecu prin hol, cu prosopul în mână, oprindu-se brusc în pragul uşii.

Şocul fu atât de puternic, încât păli şi se clătină zăpăcită, fiind nevoită să se sprijine de tocul uşii pentru a-şi recăpăta echilibrul.

— Moses, şopti ea, cu ochii aţintiţi asupra lui.

Purta un trend lung de culoare cafenie, iar umerii pe care purta epoleţi îi erau stropiţi de picături de ploaie. Trendul părea să îi accentueze înălţimea şi lăţimea umerilor. Uitase cât de impozant era. El nu zâmbi, dar se uită la ea cu acea privire pătrunzătoare a lui.

— Moses, zise ea din nou şi se îndreptă şovăielnic înspre el. Of, Dumnezeule, nici nu ştii cât de încet au trecut anii de când te-am văzut ultima dată.

— Tara. Vocea lui făcea să tresară fiecare fibră a fiinţei ei. Soţia mea, şi îşi deschise braţele către ea.

Ea alergă înspre el, iar Moses o cuprinse în braţe şi o ţinu strâns. Îşi apăsă faţa pe pieptul lui şi se agăţă de el, inhalând mirosul bogat masculin al trupului său, la fel de cald şi puternic ca mirosul de iarbă al unei după-amiezi africane. Câteva clipe la rând niciunul nu se mişcă şi nu scoase vreun cuvânt cu excepţia tremurului involuntar care străbătea trupul Tarei şi a geamătului uşor pe care îl scotea din gât.

Apoi o desprinse uşor de la piept, îi luă chipul în mâini şi îl ridică pentru a o privi în ochi.

— M-am gândit la tine în fiecare zi, îi spuse şi, dintr-odată, ea începu să plângă. Lacrimile îi curgeau pe obraji până în colţurile gurii astfel încât, atunci când o sărută, gustul lor sărat şi metalic se amestecă uşor cu acela al salivei lui.

Miriam îl aduse pe Benjamin, curat şi uscat, îmbrăcat în noua pijama albastră. Îl privi solemn pe tatăl său.

— Te salut, fiul meu, şopti Moses. Să creşti la fel de puternic şi frumos ca pământul unde te-ai născut, iar Tara crezu că inima i s-ar putea opri de mândrie şi de bucuria de a-i vedea împreună pentru prima dată.

Deşi culoarea pielii lor era diferită – a lui Benjamin era de culoarea caramelului şi a ciocolatei, pe când a lui Moses, de a chihlimbarului şi a bronzului african – Tara remarcă asemănarea în forma capului, a maxilarului şi a sprâncenelor. Aveau aceiaşi ochi depărtaţi, acelaşi nas şi aceleaşi buze, iar pentru ea erau cele mai frumoase fiinţe din întreaga ei existenţă.

Tara păstră apartamentul de la Dorchester pentru că ştia că Shasa va lua legătura cu ea acolo şi că orice invitaţii de la Consulatul Africii de Sud sau corespondenţa de la universitate aveau să îi fie trimise la hotel. Dar se mută în apartamentul lui Moses de pe Bayswarer Road.

Apartamentul îi aparţinea împăratului Etiopiei şi era folosit de către corpul diplomatic. Totuşi, Haile Selassie i-l puse lui Moses la dispoziţie pentru oricât timp ar fi avut nevoie. Era un apartament mare şi labirintic, cu camere întunecate şi amestecuri bizare de mobilier, canapele occidentale cu tapiţeria roasă şi fotolii, covoare şi scoarţe etiopiene ţesute manual. Ornamentele erau artefacte africane, statuete sculptate în fildeş, săbii încrucişate, scuturi de bronz somaleze, cruci şi icoane copte, turnate în argint şi bătute cu pietre semipreţioase.

Dormiră pe podea, după obiceiul african, pe saltele subţiri şi tari, umplute cu câlţi de cocos. Moses folosi chiar şi un scăunel de lemn pe post de pernă, Tara nu reuşi să se obişnuiască însă cu el. Benjamin dormi cu Miriam în dormitorul de la capătul holului.

Pentru Moses Gama a face dragoste era o parte a vieţii lui la fel de naturală precum mâncatul, băutul sau dormitul, dar totuşi priceperea lui şi grija pentru nevoile ei erau o sursă nesfârşită de uimire şi de bucurie pentru Tara. Îşi dorea mai mult decât orice altceva să îi mai ofere un alt copil. Încercă să îşi deschidă în mod conştient porţile pântecului ei, dorind să înflorească precum un mugure care să primească sămânţa lui şi, mult timp după ce el adormea, rămânea cu coapsele strâns încrucişate şi cu genunchii ridicaţi căutând parcă să nu lase să se piardă nicio picătură preţioasă, imaginându-se asemenea unui burete pentru el sau a unui tub capilar care să absoarbă substanţa lui în adâncurile ei.

Totuşi, momentele în care rămâneau singuri erau mult prea scurte pentru Tara şi o enerva că apartamentul părea tot timpul plin de străini. Ura să îl împartă pe Moses cu ei, dorindu-l numai pentru ea. El înţelese asta şi, când ea era urâcioasă sau îmbufnată în prezenţa străinilor, îi reamintea cu severitate:

— Eu sunt lupta, Tara. Nimic, nimeni nu e mai presus de asta. Nici măcar nevoile mele, nici măcar viaţa mea nu pot să fie mai presus de cauză. Dacă mă alegi pe mine, atunci accepţi acelaşi sacrificiu.

Pentru a atenua asprimea cuvintelor o ridică în braţe, o duse până la saltea şi făcură dragoste până când ea suspină, răsucindu-şi capul dintr-o parte în alta, ca într-un delir provocat de intensitatea miraculoasă a ceea ce se întâmpla, iar apoi îi spuse:

— Sunt al tău în aceeaşi măsură în care voi fi al oricui altcuiva. Acceptă asta fără să te plângi şi fii recunoscătoare, pentru că nu ştim niciodată când unuia din

noi i se va cere să sacrifice totul. Trăieşte ziua de azi, Tara, bucură-te de dragostea de care ai parte acum, pentru că s-ar putea să nu existe o zi de mâine.

— Iartă-mă, Moses, şopti ea. Am gândit atât de meschin. Nu te voi mai dezamăgi.

Aşa că ea renunţă la gelozia ei şi i se alătură în munca lui şi nu îi mai privi pe oamenii care veneau în Bayswater Road ca pe nişte străini sau interlopi, ci ca pe nişte tovarăşi – parte din viaţa şi din lupta lor. Apoi începu să-şi dea seama că reprezentau un eşantion fascinant de umanitate. Majoritatea erau africani, Kikuyus cel înalt din Kenya, tinerii lui Jomo Kenyatta, războinicii Mau Mau, iar odată chiar şi omuleţul mărunt, dar cu o inimă mare şi o minte pe măsură, Hastings Banda, petrecu o seară cu ei. Erau oameni din triburile Shona şi Zgangaan din Rhodesia, Xhosa şi Zulu din Africa de Sud şi chiar câţiva bărbaţi din tribul lui Moses din Ovamboland. Puseseră de curând bazele unei asociaţii pe care o numiseră Organizaţia Popoarelor Sud şi Vest-Africane şi îi cerură lui Moses să preia conducerea, iar el acceptă cu plăcere. Tarei îi venea greu să şi-l închipuie pe Moses ca făcând parte dintr-un singur trib; întreaga Africă era ţara lui, vorbea majoritatea limbilor acestor popoare şi înţelegea temerile şi aspiraţiile fiecăruia. Dacă termenul de „african” i se potrivea cu adevărat unui om, atunci acesta era Moses Gama.

Dar erau şi alţii care veneau în apartamentul din Bayswater Road; hinduşi şi musulmani şi oameni din ţinuturile din nord, din Etiopia, din Sudan, din Africa mediteraneană, unii dintre ei aflându-se încă sub tirania colonială, alţii de abia eliberaţi, dornici să-i ajute pe fraţii lor africani aflaţi în suferinţă.

Erau şi albi, bărbaţi şi femei, vorbind cu accentul celor din Liverpool şi din nordul ţării, accentul minerilor sau al celor care lucrau în fabrici; alţi albi a căror engleză era poticnită şi chinuită, dar ale căror inimi erau neînfricate, patrioţi din Polonia, din Germania de Est, din blocul sovietic,

unii chiar din Mama Rusie. Cu toţii erau animaţi de dragostea de libertate şi de ura faţă de asupritori.

Având scrisoarea de credit nelimitat pe care i-o dăduse Shasa pentru banca londoneză, Tara aproviziona apartamentul cu mâncăruri şi băuturi fine, simţind plăcerea unei răzbunări când plătea, cu banii lui Shasa, fileurile cele mai bune şi carnea de miel, calcanul, limba de mare şi homarii.

Pentru prima dată în viaţă simţi plăcere în timp ce comanda vinuri de Burgundia sau de Bordeaux, din cele mai bune podgorii, soiurile cele mai nobile, vinuri despre care îl auzise pe Shasa vorbind pompos în faţa invitaţilor la cină. Râdea încântată când îi vedea pe duşmanii a tot ceea ce reprezenta Shasa, cei pe care îi numea „agenţii întunericului”, dând pe gât vinurile lui ca şi cum ar fi fost Coca-Cola.

Nu mai gătise de multă vreme – bucătarul de la Weltevreden ar fi fost îngrozit dacă ar fi îndrăznit – dar acum îi făcea plăcere să lucreze la bucătărie alături de celelalte femei. Soţiile hinduse îi arătau cum să prepare curry-uri minunate, iar femeile arabe preparau mielul în zeci de moduri nemaivăzute, astfel încât fiecare masă devenea un festin şi o aventură. De la studenţii săraci şi până la conducătorii guvernelor revoluţionare şi liderii exilaţi ai naţiunilor înrobite, cu toţii veneau să discute şi să facă planuri, să mănânce, să bea şi să schimbe idei chiar mai ameţitoare decât vinurile pe care Tara li le turna în pahare.

Moses Gama se afla întotdeauna în centrul atenţiei. Prezenţa lui părea să îi inspire pe toţi şi să le ghideze energiile şi Tara îşi dădu seama că el stabilea legături, genera loialităţi şi prietenii care să ducă lupta la următorul nivel. Era nespus de mândră de el şi simţea totodată o mândrie smerită pentru micul rol pe care îl juca şi ea în marele angrenaj. Pentru întâia dată în viaţă se simţi utilă şi importantă. Până atunci îşi ocupase viaţa cu activităţi

neînsemnate şi lipsite de sens. Incluzând-o în lupta sa, Moses o făcuse să se simtă în sfârşit un om întregit. Pe cât părea de imposibil, de-a lungul acelor luni încântătoare dragostea ei pentru el spori de mii de ori.

Uneori călătoreau împreună, când Moses era chemat să vorbească în faţa vreunui grup important sau să se întâlnească şi cu reprezentanţii unor puteri străine. Călătoriseră la Sheffield şi Oxford pentru a se adresa unor formaţiuni aflate la cei doi poli opuşi ai sferei politice, Partidul Comunist Britanic şi Asociaţia Studenţilor Conservatori. Într-un weekend zburară cu avionul până la Paris pentru a se întâlni cu oficiali din Directoratul francez al Afacerilor Externe, iar o lună mai târziu merseră împreună la Moscova. Tara călători cu paşaportul ei britanic şi îşi petrecu zilele vizitând locurile alături de un ghid rus, în timp ce Moses era prins în discuţii secrete în birourile celui de-al patrulea directorat, cu ferestrele înspre Gorki Prospekt.

Odată întorşi la Londra, Moses şi câţiva dintre camarazii săi sud-africani organizară un marş de protest în Trafalgar Square, chiar în faţa edificiului impozant al Consiliului Sud-African, cu frizele sale cu sculpturi din capete de animale şi colonade de la intrare. Tara nu putu să se alăture demonstraţiei pentru că Moses o avertiză că aveau să fie fotografiaţi cu lentile telescopice din clădire şi îi interzise să se expună în faţa agenţilor rasişti. Era mult prea valoroasă pentru cauză. În schimb speculă o întorsătură ironică şi îi telefonă consulului principal. Acesta o invită din nou la prânz. Privi de la fereastra acestuia, aşezată într-unul dintre fotoliile din încăperea superb lambrisată, în timp ce, în piaţă, Moses se afla sub un banner pe care scria, apartheidul este o crimă împotriva umanităţii” şi ţinea un discurs în faţa a cinci sute de demonstranţi. Regreta doar că vântul şi traficul nu îi permiteau să audă cuvintele. El i le repetă în acea seară în timp ce stăteau întinşi împreună pe saltelele tari de pe podeaua dormitorului, iar ea se înfioră la

auzul fiecărui cuvânt.

Într-o frumoasă dimineaţă de primăvară plecară braţ la braţ prin Hyde Park, iar Benjamin aruncă firimituri de pâine raţelor din Serpentine.

Priviră călăreţii de la Rotten Row şi admirară spectacolul florilor abia îmbobocite din grădinile pe lângă care trecură în drum spre Speakers Corner.

Pe pajişti oamenii profitau de timpul liber şi de soarele neaşteptat pentru acea vreme a anului şi mulţi dintre bărbaţi erau la bustul gol, în timp ce femeile îşi ridicau fustele cât mai sus în timp ce stăteau întinse pe iarbă. Cuplurile se îmbrăţişau fără ruşine, iar Moses se încruntă. Astfel de manifestări publice jigneau moralitatea africană.

Ajunşi la Speakers Corner, trecură pe lângă homosexualii militanţi şi pe lângă republicanii irlandezi căţăraţi pe lăzile de lapte puse cu fundul în sus şi merseră înspre grupul de vorbitori negri. Moses fu numaidecât recunoscut, devenise o figură binecunoscută în aceste cercuri, şi câţiva bărbaţi şi femei se grăbiră să-l întâmpine, cu toţii expatriaţi de culoare din Africa de Sud, cu toţii dornici să-i împărtăşească veştile.

— I-au achitat...

— I-au eliberat...

— Nokwe, Makgatho, Nelson Mandela – sunt liberi cu toţii!

— Judecătorul Rumpff i-a considerat pe toţi nevinovaţi la acuzaţia de trădare...

Moses Gama încremeni pe loc şi îi privi încruntat în timp ce oamenii îl înconjurau, dansând bucuroşi şi râzând în lumina palidă a soarelui englezesc, aceste fiice şi fii ai Africii.

— Nu-mi vine să cred, bombăni Moses furios şi cineva îi întinse un exemplar boţit din *The Observer*.

— Uite! Citeşte! E adevărat.

Moses înşfăcă ziarul din mâna acestuia. Citi repede, spicuind articolul de pe prima pagină. Chipul îi era

inexpresiv şi palid, iar apoi brusc înfundă ziarul în buzunar şi îşi făcu loc prin mulţime. Goni pe cărarea asfaltată, un bărbat înalt şi impunător, iar Tara trebui să fugă cu Benjamin pentru a-l prinde din urmă.

— Moses, aşteaptă-ne.

El nici măcar nu privi înspre ea, dar din felul cum păşea şi din bombănitul mecanic al buzelor era limpede că era furios.

— Ce s-a întâmplat, Moses, ce te-a înfuriat atât de tare? Ar trebui să ne bucurăm că prietenii noştri sunt liberi. Te rog, vorbeşte cu mine, Moses.

— Tu nu înţelegi? întrebă el. Eşti chiar aşa de lipsită de minte, încât nu-ţi dai seama ce s-a întâmplat?

— Nu... îmi pare rău...

— Vor câştiga din asta o faimă nemăsurată, în special Mandela. Am crezut că îşi va petrece restul vieţii în închisoare sau, chiar mai bine, că îl vor atârna în streang.

— Moses! Tara era şocată. Cum poţi să spui asta? Nelson Mandela e tovarăşul tău.

— Nelson Mandela e duşmanul meu de moarte, îi spuse el sec. Poate să existe un singur lider al Africii de Sud, fie el, fie eu.

— Nu mi-am dat seama.

— Tu îţi dai seama de prea puţine, femeie. Nici nu e nevoie să o faci. Nu trebuie decât să înveţi să mi te supui.

Îl enervase şi îl iritase cu toate stările şi geloziile ei. Cu fiecare zi care trecea îi devenea din ce în ce mai greu să accepte adoraţia ei dezgustătoare. Pielea ei moale şi palidă începea să-i repugne şi era nevoie de fiecare dată de tot mai mult efort pentru a mima pasiunea. Tânjea la ziua în care se va putea descotorosi de ea – dar acea zi nu venise încă.

— Îmi pare rău, Moses, că am fost proastă şi te-am înfuriat.

Păşiră tăcuţi, dar când ajunseră iarăşi lângă Serpentine, Tara întrebă sfioasă:

— Ce vei face acum?

— Va trebui să-mi revendic rolul de lider care mi se cuvine de drept. Nu pot să-i las calea liberă lui Mandela.

— Ce vei face? repetă ea.

— Va trebui să mă întorc – să mă întorc în Africa de Sud.

— Oh, nu! oftă ea. Nu poţi să faci asta, e prea periculos, Moses. Te vor aresta de cum vei pune piciorul pe pământ sud-african.

— Nu, scutură el din cap. Nu şi dacă mă ajuţi tu. Voi rămâne ascuns, dar voi avea nevoie de tine.

— Bineînţeles. Orice vei dori – dar, dragul meu, ce vrei să obţii asumându-ţi un asemenea risc?

Făcând un efort, el îşi ascunse mânia şi o privi în ochi.

— Îţi mai aminteşti de locul unde ne-am cunoscut, unde am vorbit pentru întâia dată?

— Pe coridoarele parlamentului, răspunse ea prompt. N-am să uit niciodată.

El încuviinţă din cap.

— M-ai întrebat ce făceam acolo şi ţi-am răspuns că îţi voi spune într-o zi. Acea zi a venit.

Continuă să îi vorbească timp de o oră, calm, convingător şi, în timp ce asculta, emoţiile ei variau, după cum era cuprinsă fie de o bucurie sălbatică, fie de o groază teribilă.

— Mă vei ajuta? întrebă el la sfârşit.

— Oh, mă tem atât de mult pentru tine.

— O vei face?

— N-aş putea să-ţi refuz nimic, şopti ea. Nimic.

O săptămână mai târziu Tara îi telefonă lui Centaine la Rhodes Hill şi fu surprinsă de cât de bună era conexiunea. Vorbi cu fiecare dintre copii pe rând. Sean îi răspunse monosilabic şi păru uşurat să îi paseze receptorul lui Garry care era solemn şi pedant în primul lui an la şcoala de management. Era ca şi cum ar fi vorbit cu un bătrânel şi singurul subiect al lui Garry era faptul că tatăl său îi permisese în cele din urmă să înceapă să lucreze cu

jumătate de normă şi să fie comisionar la Compania de Mine şi Finanţe Courtney.

— Tata mă plăteşte cu două lire şi zece şilingi pe zi, o anunţă mândru. Şi în curând o să am propriul birou cu numele meu pe uşă.

Când îi veni rândul, Michael îi citi un poem scris de el despre mare şi pescăruşi. Era într-adevăr foarte bun, iar entuziasmul ei fu autentic.

— Te iubesc atât de mult, îi şopti el. Te rog să te întorci repede acasă.

Isabella era bosumflată.

— Ce cadou o să-mi aduci? întrebă ea. Tati mi-a adus un medalion de aur cu un diamant adevărat...

Tara se simţi uşurată, dar în acelaşi timp vinovată când fiica ei îi dădu receptorul lui Centaine.

— Nu-ţi face griji în legătură cu Bella, o linişti Centaine. Am avut o mică altercaţie şi domnişoarei i s-au zburlit penele puţin.

— Vreau să-i aduc lui Shasa un cadou când vin acasă, îi spuse Tara. Am găsit cea mai minunată masă de altar medievală care a fost transformată într-un scrin. M-am gândit că ar fi perfect pentru biroul lui de la parlament. Ai putea să măsori lungimea peretelui din dreapta biroului său, de sub picturile lui Piemeef? Vreau să fiu sigură că încape acolo.

Centaine era oarecum intrigată. Tarei nu îi stătea în fire să fie interesată de mobila antică.

— Bineînţeles că îl voi măsura, încuviinţă ea cu suspiciune. Dar ţine minte că Shasa are gusturi conservatoare – nu aş alege ceva prea – ăă... Ezită, nevrând să jignească gusturile nurorii ei. Ceva care să sară în ochi sau să fie prea împodobit

— Te voi suna mâine-seară – Tara nu luă în consideraţie sfatul. Îmi poţi citi măsurătorile atunci.

Două zile mai târziu, Moses o însoţi când se întoarse la magazinul de antichităţi de pe Kensington High Street.

Împreună făcură măsurători meticuloase ale exteriorului şi interiorului altarului. Era într-adevăr o piesă minunată. Capacul era îmbrăcat într-un mozaic de pietre semipreţioase în timp ce efigiile apostolilor păzeau cele patru colţuri. Erau sculptate în fildeş şi lemn rar, fiind decorate cu frunze de aur. Panourile laterale descriau scene ale patimilor lui Hristos, de la biciuiri până la răstignire. Numai după ce îl examină cu atenţie, Moses încuviinţă satisfăcut.

— Da, este perfect. Tara îi dădu comerciantului un bilet de ordin de plată în valoare de şase mii de lire.

— Preţul este etalonul lui Shasa pentru valoarea artistică, îi explică lui Moses în timp ce îi aşteptau pe prietenii acestuia să vină să ia piesa. La şase mii de lire nu va putea să refuze să aibă această piesă în birou.

Comerciantul avea reţineri să înmâneze scrinul celor trei negri tineri care sosiseră într-o furgonetă veche, răspunzând chemării lui Moses.

— Este o piesă de artă foarte fragilă, protestă el. M-aş simţi mai împăcat dacă aţi încredinţa pachetul şi transportul unei firme de experţi. Vă pot recomanda...

— Vă rog, nu vă faceţi griji, îl asigură Tara. De acum încolo este în totalitate responsabilitatea mea.

— Este un obiect atât de frumos, spuse comerciantul. Pur şi simplu aş muri dacă s-ar zgâria numai.

Îşi frânse disperat mâinile, în timp ce îl duceau să îl urce în spatele furgonetei. O săptămână mai târziu, Tara se întoarse cu avionul la Cape Town.

A doua zi după ce pachetul intrase în vamă la docurile din Cape Town, Tara dădu o petrecere surpriză, mică dar selectă, în biroul lui Shasa, pentru a-i oferi cadoul. Prim-ministrul nu putuse să ajungă, dar veniseră alţi trei miniştri şi, împreună cu Blaine şi Centaine, alţi încă doisprezece se înghesuiseră în biroul lui Shasa să bea şampanie Bollinger şi să admire cadoul.

Tara mutase măsuţa din lemn de trandafir în stil georgian

care înainte se găsea lângă peretele cu lambriuri şi o înlocui cu scrinul. Shasa avea o vagă idee despre ce avea să se întâmple. Centaine îi dăduse un indiciu discret şi, desigur, costul îi apăruse pe ultimul extras de cont de la banca Lloyds.

„Şase mii de lire! Shasa fusese uluit. Ăsta este preţul unui Rolls Royce nou. La ce naiba s-a gândit femeia asta?" Era ridicol să-i cumpere cadouri extravagante pentru care plătea el însuşi; ştiind ce gusturi avea Tara, se temea să-l vadă.

Era acoperit de o bucată de dantelă veneţiană când Shasa intră în birou şi îşi aruncă ochii înspre el nelinişti, în timp ce Tara spunea câteva cuvinte frumoase despre cât de mult îi datora, că era un soţ delicat şi generos, şi un tată bun pentru copiii ei.

Tara ridică ceremonios bucata de dantelă de pe scrin şi în cameră se auzi din toate părţile un murmur involuntar de admiraţie. Figurinele de fildeş deveniseră gălbui, de culoarea untului, şi frunzele de aur aveau patina regală dată de trecerea anilor. Se îmbulziră ca să îl examineze de aproape, iar Shasa simţi cum îi dispare antipatia absurdă faţă de cadou. N-ar fi crezut niciodată că Tara putea avea asemenea gusturi. În locul unei monstruozităţi de prost-gust la care se aşteptase, aceasta era o adevărată şi minunată operă de artă şi, dacă nu se înşela, ceea ce aproape că nu se întâmpla niciodată, era, de asemenea, o investiţie de primă clasă.

— Sper sincer că îţi place, îi spuse Tara cu o timiditate neobişnuită.

— Este minunat, îi răspunse din toată inima.

— Crezi că ar trebui să-l punem sub fereastră?

— Îmi place exact acolo unde l-ai pus, îi răspunse, iar apoi îşi coborî vocea ca nimeni altcineva să nu poată auzi. Uneori mă surprinzi, draga mea. Sunt într-adevăr mişcat de grija ta.

— Şi tu ai fost bun şi îngăduitor, lăsându-mă să plec la

Londra, îi răspunse.

— Aş putea să nu mă duc la şedinţă în această după-amiază şi să ajung mai devreme acasă diseară, sugeră el privindu-i sânii.

— Oh, n-aş vrea să faci asta, îi răspunse repede, surprinsă de repulsia fizică pe care o simţi în legătură cu această idee. Cu siguranţă, o să fiu epuizată până după-amiază. Este foarte solicitant...

— Deci târgul nostru încă stă în picioare – neschimbat? întrebă.

— Cred că este mai înţelept aşa, îi spuse ea. Tu nu?

Moses zbură cu avionul de la Londra direct la Delhi, unde avu o serie de întâlniri amicale cu Indira Gandhi, preşedinta Partidului Congresului Indian. Îi oferi lui Moses încurajări călduroase şi promisiuni de ajutor şi de recunoaştere.

La Bombay se îmbarcă pe un cargou cu aburi sub pavilion liberian, având un căpitan polonez. Moses se angajă ca ajutor pe punte pentru a călători până la Lourenço Marques în Mozambicul Portughez. Cargoul ancoră în Portul Victoria din insulele Seychelles pentru a lăsa o încărcătură de orez, iar apoi navigă fără oprire spre Africa.

În portul Lourenço Marques Moses îşi luă rămas-bun de la jovialul căpitan polonez şi merse la ţărm în compania a cinci dintre membrii echipajului care se îndreptau spre cunoscuta zonă cu felinare roşii a portului. Omul lui de legătură îl aştepta într-un bar plin de fum. Omul era un vechi membru al organizaţiei de eliberare care funcţiona ilegal şi care tocmai îşi începea lupta armată împotriva conducerii portugheze.

Mâncară uriaşii creveţi suculenţi pentru care era faimos clubul şi băură din vinul portughez acru şi verzui în timp ce discutau despre evoluţia luptei şi îşi promiseră unul altuia susţinere şi ajutor.

După ce mâncară, agentul îi făcu semn cu capul uneia

dintre fetele din bar, iar aceasta veni la masa lor şi, după câteva minute, îl apucă pe Moses de mână şi îl conduse pe uşa din spate înspre camera ei aflată în fundul curţii.

Agentul li se alătură după câteva minute şi, în timp ce fata stătea de veghe la uşă pentru a-i avertiza în cazul unui raid al poliţiei coloniale, omul îi înmână lui Moses documentele de călătorie pe care i le pregătise, o legătură mică cu haine vechi şi suficienţi bani pentru a trece graniţa şi a ajunge la minele de aur Witwatersrand.

În după-amiaza celei de-a doua zile Moses se alătură la gară unui grup de vreo sută de muncitori. Mozambicul era o sursă importantă de muncitori pentru minele de aur, iar salariile câştigate de aceştia reprezentau o contribuţie semnificativă la economia ţării. Îmbrăcat corespunzător şi având acte autentice, Moses nu se remarca printre ceilalţi muncitori din şirul care înainta cu greu, iar apoi se sui în vagonul de clasa a treia fără ca autorităţile portugheze să-i fi aruncat măcar o privire.

Se îndepărtară de coastă în după-amiaza târzie, lăsând în urmă căldura tropicală şi înaintând printre dealurile împădurite ale savanei pentru a ajunge la postul vamal Komatipoort a doua zi de dimineaţă. În timp ce vagonul huruia trecând peste podul de metal, Moses avea impresia că traversează nu un râu, ci un ocean. Era stăpânit de sentimente contradictorii, disperare şi bucurie, groază şi nerăbdare. Se întorcea acasă – şi totuşi acasă însemna o închisoare pentru el şi pentru poporul său.

Era bizar să audă vorbindu-se din nou limba afrikaans, guturală şi dură, dar cu atât mai neplăcută pentru urechea lui Moses pentru că era limba asupritorilor. Oficialii de aici nu erau precum portughezii insolenţi şi neglijenţi. Descurajam de energici şi de eficienţi, îi examinară documentele cu un ochi ager şi îl interogară cu bruscheţe folosind acea limbă atât de dispreţuită. Totuşi, Moses se învăluise deja în înfăţişarea protectoare a africanului. Chipul îi era lipsit de expresie şi ochii goi, doar o faţă neagră

printre milioane de alte feţe negre, iar vameşii îl lăsară să treacă.

Swart Hendrick nu îl recunoscu când intră gârbovit în magazinul universal din Drake’s Farm. Era îmbrăcat în haine ponosite care nu îi veneau bine şi purta o şapcă veche de golf trasă pe ochi. Abia atunci când se îndreptă de spate, revenind la înălţimea normală, şi când îşi ridică şapca începu Swart Hendrick să se arate uluit, agăţându-se de braţul lui şi aruncând priviri agitate peste umăr, trăgându-l repede în cămăruţa mică din spatele magazinului pe care o folosea pe post de birou.

— Locul e supravegheat, şopti el agitat. Nu eşti întreg la cap de ai intrat aici în plină zi? Abia când se aflară în siguranţă în spatele uşii încuiate a biroului şi când îşi reveni din şoc, se aruncă să-l îmbrăţişeze pe Moses. O parte din mine lipsea, dar acum sunt din nou întreg. Apoi strigă prin panoul care despărţea biroul: Raleigh, băiete, vino aici imediat!

Iar fiul său veni să-l privească uimit pe faimosul lui unchi şi să îngenuncheze în faţa sa, ridicând unul din picioarele lui Moses şi aşezându-şi-l pe cap, gestul de supunere în faţa unui mare conducător. Zâmbind, Moses îl ridică în picioare şi îl îmbrăţişă, întrebându-l cum se descurcă acum cu şcoala şi cu studiile şi lăsându-l apoi să dea curs ordinului lui Swart Hendrick.

— Mergi la mama. Spune-i să pregătească de mâncare. Un pui întreg şi mult terci de porumb şi trei litri de ceai bine îndulcit. Unchiul tău e flămând.

Rămaseră încuiaţi în biroul lui Swart Hendrick până târziu în noapte pentru că aveau multe de discutat. Swart Hendrick îi făcu o descriere amănunţită a afacerilor, a felului în care se prezenta sindicatul secret al minerilor, organizarea Bivolilor, iar apoi îi spuse toate veştile despre membrii familiei şi despre prietenii apropiaţi.

Când în cele din urmă părăsiră biroul şi intrară în casa lui Swart Hendrick, acesta îl apucă pe Moses de braţ şi îl

conduse în micul dormitor care era întotdeauna pregătit pentru vizitele lui şi, când deschise uşa, Victoria se ridică de pe patul jos unde aşteptase răbdătoare. Veni la el şi, asemenea copilului înaintea ei, se prosternă în faţa lui şi îşi aşeză pe cap piciorul lui.

— Tu eşti soarele meu, şopti ea. De când ai plecat am trăit în întuneric.

— L-am trimis pe unul dintre Bivoli să o aducă de la spital, explică Swart Hendrick.

— E bine că ai făcut asta. Moses se aplecă şi o ridică pe fata zulusă, iar ea îşi coborî capul timidă.

— O să mai vorbim mâine-dimineaţă.

Swart Hendrick închise uşor uşa, iar Moses îşi duse arătătorul sub bărbia lui Vicky şi o ridică pentru a-i privi chipul.

Era chiar mai frumoasă decât şi-o amintea, o madonă africană cu o faţă ca o lună întunecată. Se gândi pentru o clipă la femeia pe care o lăsase la Londra, şi se simţi scârbit când compară carnea ei albă şi umedă, moale precum chitul, cu pielea strălucitoare a acestei fete, tare şi rece precum onixul. Nările i se aprinseră absorbind moscul ei african, atât de diferit de mirosul celeilalte, atât de neplăcut, pe care încerca să-l mascheze cu parfumuri florale. Când Vicky îl privi şi îi zâmbi, dinţii ei perfecţi erau strălucitori şi ivorii pe fondul chipului ei închis la culoare.

După ce consumară prima izbucnire a pasiunii, rămaseră întinşi sub pieile groase de iepure de stâncă şi îşi petrecură restul nopţii discutând. O ascultă lăudându-se cu isprăvile ei în absenţa lui. Mărşăluise până la Pretoria alături de celelalte femei pentru a-i adresa o petiţie noului ministru pentru afaceri Bantu, cel care îl înlocuise pe doctorul Verwoerd când acesta devenise prim-ministru.

Marşul nu reuşise să ajungă până la Union Buildings. Poliţia îl interceptase şi le arestase pe organizatoare. Petrecuse trei zile şi trei nopţi în închisoare şi îşi relata umilirile cu atâta umor, chicotind în timp ce reproducea

schimbul de cuvinte dintre ea şi magistrat desprins parcă din *Alice în Ţara Minunilor*, încât Moses râse şi el. În cele din urmă acuzaţiile pentru participarea la o adunare ilegală şi pentru incitare la violenţă publică fuseseră retrase, iar Vicky şi celelalte femei fuseseră eliberate.

— Dar acum sunt un războinic călit în focul luptei, râse ea. Mi-am înmuiat suliţa în sânge, la fel ca zuluşii bătrânului rege Chaka.

— Sunt mândru de tine, îi spuse el. Dar adevărata bătălie e de-abia la început... şi îi povesti o parte din ceea ce îi aştepta şi, în lumina galbenă şi plăpândă a lămpii, ea îi privi chipul cu nesaţ şi ochii îi străluciră.

Înainte de a adormi în sfârşit, zorii băteau în mica fereastră, iar Vicky murmură cu buzele lipite de pieptul lui dezgolit:

— Cât timp vei rămâne de data asta, stăpânul meu?

— Nu atât de mult pe cât mi-aş dori.

Mai rămase trei zile în Drake’s Farm, iar Vicky îşi petrecu fiecare noapte împreună cu el.

Aflând că Moses Gama se întorsese, veniră mulţi vizitatori, majoritatea fiind neînfricaţii tineri din *Umkhonto we Sizwe*, Suliţa Naţiunii, războinicii dornici de acţiune.

Câţiva dintre bătrânii congresului care veniră să discute cu el plecară tulburaţi de ceea ce auziseră şi chiar şi Swart Hendrick era îngrijorat. Fratele său se schimbase. Nu îşi dădea seama exact în ce fel se schimbase, dar diferenţa se făcea simţită. Moses era mai nerăbdător şi mai neliniştit. Detaliile mundane ale afacerilor, organizarea de zi cu zi a Bivolilor sau a comitetelor sindicale păreau să nu îl mai preocupe.

— E ca şi cum şi-ar fi fixat privirea pe un vârf îndepărtat şi nu mai vede nimic de pe drumul până în acel punct. Vorbeşte doar de bărbaţi străini de pe meleaguri îndepărtate, dar ce anume din ceea ce spun sau gândesc ei are importanţă pentru noi? bombăni el în faţa mamei gemenilor, singura lui confidentă. Dispreţuieşte banii pe

care i-am făcut şi i-am economisit şi spune că după revoluţie banii nu vor mai avea nicio valoare. Că totul va aparţine poporului...

Swart Hendrick se întrerupse pentru o clipă pentru a se gândi la magazinele şi la cârciumele lui, la brutăriile şi la turmele de vite din rezervaţii, la banii de pe carnetul de economii de la poştă sau cei din băncile omului alb şi la cei pe care îi ţinea ascunşi prin diferite locuri secrete – câţiva îngropaţi chiar sub podeaua de sub masa la care îşi bea acum berea făcută de soţia sa preferată.

— Nu sunt convins că îmi doresc ca toate lucrurile să le aparţină tuturor, bâigui el gânditor. Oamenii sunt nişte vite, leneşi şi proşti, ce au făcut ei să merite lucrurile pentru care eu am muncit din greu şi îndelung?

— Poate că e o febră. Poate că fratele tău are un vierme în maţe, sugeră soţia lui preferată. O să-i fac o poţiune care să-i cureţe pântecul şi capul.

Swart Hendrick scutură din cap întristat. Nu era deloc convins că vreunul dintre laxativele puternice ale soţiei lui ar fi putut să alunge planurile întunecate din mintea fratelui său.

E adevărat, cu mult timp în urmă discutase şi visase lucruri neobişnuit de curajoase împreună cu fratele său. Moses era tânăr şi e în firea tinerilor să facă asta, dar acum bruma înţelepciunii se aşezase pe capul lui Hendrick, iar pântecul i se împlinise şi se rotunjise, şi avea mulţi fii şi multe vite. Nu se gândise înainte la asta, dar era un om mulţumit. E adevărat că nu era liber – dar, pe de altă parte, nu era sigur că ştia ce presupunea libertatea. Îşi iubea mult fratele şi se temea de el, dar nu era sigur că îşi dorea să rişte totul pentru un cuvânt cu înţelesuri nelămurite.

„Trebuie să-i dăm foc şi să distrugem întregul sistem monstruos”, spusese fratele său, dar Swart Hendrick îşi dădu seama că focul s-ar putea extinde şi la magazinele şi brutăriile lui.

„Trebuie să stârnim aceste pământuri, să le facem

sălbatice şi de nestrunit asemenea unui mare armăsar, astfel încât asupritorii să fie aruncaţi din şa", spusese fratele său, dar pe Hendrick îl speria ideea ca şi existenţa lui liniştită să fie la fel de violent zguduită.

furia oamenilor e un lucru minunat şi sacru, trebuie să îi scoatem zăbala", spusese Moses, iar Hendrick se gândi la oamenii care ar fi alergat de capul lor prin magazinele lui frumos aranjate. Fusese şi el martor la furia oamenilor în Durban în timpul revoltelor zuluse şi cea dintâi preocupare a fiecăruia fusese să se aleagă cu un costum şi cu un radio din magazinele indiene pe care le prădaseră.

„Poliţiştii sunt duşmanii oamenilor, şi ei vor pieri în pârjol", spusese Moses şi Hendrick îşi aminti că în luna noiembrie a anului trecut, atunci când luptele între bandele Zulu şi Xhosa făcuseră ravagii în Drake's Farm, poliţiştii fuseseră cei care-i despărţiseră, împiedicând astfel moartea altor oameni în afară de cei patruzeci căzuţi deja în acele confruntări. Tot poliţiştii îi salvaseră şi magazinele de jafurile din timpul revoltei. Acum Hendrick se întreba cine i-ar fi împiedicat să se ucidă între ei după ce poliţiştii ar fi fost pârjoliţi şi cum ar fi arătat mai exact viaţa de zi cu zi într-un oraş în care fiecare om şi-ar face singur legea.

Totuşi, Swart Hendrick se ruşină de gândurile lui trădătoare când Moses părăsi Drake's Farm şi se mută în casa din Rivonia. Într-adevăr, Swart Hendrick fusese cel care îl atenţionase sfios pe fratele său că era periculos să mai rămână când aproape toată lumea din oraş ştia că se întorsese şi când, cât era ziua de lungă, strada era plină de o mulţime de pierde-vară care sperau să-l vadă pe Moses Gama, conducătorul iubit. Era doar o chestiune de timp până când poliţiştii ar fi aflat prin informatorii lor.

În săptămânile următoare, tinerii luptători din *Umkhonto we Sizwe* îndepliniră de bunăvoie funcţia de cercetaşi ai lui Moses. Aranjară întâlnirile, micile adunări clandestine ale celor mai neînfricaţi şi mai cruzi din rândurile lor. După ce

Moses le vorbise, resentimentele înăbuşite pe care le aveau faţă de conducerea conservatoare şi pacifistă a congresului erau gata să izbucnească într-o adevărată rebeliune.

Moses se duse să vorbească şi cu unii dintre membrii mai bătrâni ai congresului care, în ciuda vârstei lor, erau radicali şi nerăbdători. Se întâlni în secret cu şefii de celulă ai Bivolilor fără ştirea lui Hendrick Tabaka, deoarece simţise schimbarea în fratele său, domolirea pasiunilor sale politice care nu fuseseră niciodată la fel de intense ca ale lui. Pentru prima dată în atâţia ani nu mai avea încredere deplină în el. Ca un topor folosit de prea multe ori, Hendrick îşi pierduse partea ascuţită şi strălucitoare, iar Moses ştia că trebuie să găsească o altă armă mai ascuţită care să-l înlocuiască.

— Tinerii trebuie să ducă lupta mai departe, îi spuse lui Vicky Dinizulu. Raleigh, da, şi tu, Vicky. Lupta va trece în mâinile tale.

La fiecare şedinţă asculta la fel de mult pe cât vorbea, percepând mişcările subtile în balanţa puterii care avuseseră loc în anii în care fusese plecat în ţări străine. Numai atunci îşi dădu seama cât de mult teren pierduse, cât decăzuse comparativ cu Mandela la consiliile Congresului Naţional African, precum şi în ochii poporului.

— A fost o mare greşeală din partea mea să acţionez clandestin şi să părăsesc ţara, medită el. Mai bine aş fi rămas să-mi ocup locul în boxa acuzaţilor lângă Mandela şi ceilalţi...

— Riscul era prea mare, îi căută Vicky o scuză. Dacă ar fi avut loc o altă judecată – dacă i-ar fi judecat oricare dintre judecătorii buri, în afară de Rumpff, poate că ar fi fost trimişi la spânzurătoare şi dacă te-ai fi dus cu ei, cauza ar fi murit pe frânghie împreună cu voi toţi. Tu nu poţi muri, soţul meu, pentru că fără tine am fi nişte copii fără tată.

Moses bombăni furios:

— Şi totuşi, Mandela a stat în boxa acuzaţilor şi a transformat-o într-o tribună pentru el însuşi. Milioane de

oameni care nu auziseră niciodată numele lui înainte i-au văzut chipul zilnic în ziare şi cuvintele lui au devenit parte din limbă. Moses clătină din cap. Cuvinte simple zise – *Amandla* şi *Ngawethu* – şi toată lumea din ţinut ascultă.

— Cunosc şi numele tău şi vorbele tale, stăpânul meu.

Moses se uită la ea.

— Nu vreau să încerci să-mi faci pe plac, femeie. Ştim amândoi că atât timp cât au stat în închisoare pe perioada procesului – iar eu am fost în exil – i-au încredinţat oficial conducerea lui Mandela. Până şi bătrânul Luthuli a încuviinţat şi, de când a fost achitat, Mandela s-a angajat într-o nouă iniţiativă. Ştiu că a călătorit prin ţară, deghizat în diferite feluri, consolidându-şi această putere. Trebuie să îl înfrunt şi să-i smulg înapoi conducerea cât mai curând, până nu va fi prea târziu şi eu o să fiu uitat şi lăsat în urmă.

— Ce vei face, stăpânul meu? Cum îl vei da jos din şa? El călăreşte cu mult înaintea noastră acum – ce putem face?

— Mandela are o slăbiciune – este prea moale, prea pacifist faţă de buri. Trebuie să îi exploatez această slăbiciune.

Rosti aceste cuvinte încet, dar în ochi avea o lumină atât de înspăimântătoare, încât Victoria se cutremură involuntar, iar apoi, făcând un efort, îşi închise mintea împotriva imaginilor întunecate pe care i le treziseră vorbele lui.

„Este soţul meu, îşi spuse cu fervoare. Este stăpânul meu şi orice zice sau face este adevărat şi corect”.

Înfruntarea avu loc în bucătăria de la Puck’s Hill. Afară cerul era acoperit cu nori plumburii de furtună, întunecaţi ca nişte vânătăi, aruncând o strălucire artificială în cameră, iar Marcus Archer aprinse becurile din candelabrul de alamă care atârna deasupra mesei lungi.

Duduitul tunetului se auzi ca un foc de artilerie şi se perinda greoi în înălţimi. Afară fulgerul scânteie cu o lumină albă şi strălucitoare, iar ploaia începu să se scurgă prin

jgheaburi într-o perdea argintie care clipocea pe geamul ferestrelor. Ridicară vocile concurând cu natura tumultuoasă şi ajunseră să strige unii la alţii. Erau conducătorii grupării *Umkhonto we Sizwe*, în total doisprezece bărbaţi, toţi negri, cu excepţia lui Joe Cicero şi a lui Marcus Archer – dar doar doi dintre ei erau importanţi, Moses Gama şi Nelson Mandela. Toţi ceilalţi erau tăcuţi, reduşi la rolul de observatori, pe când cei doi, asemenea unor lei dominanţi cu coame negre, se luptau pentru onoarea de a conduce.

— Dacă accept ceea ce propui tu – Nelson Mandela stătea în picioare, aplecându-se în faţă cu pumnii încleştaţi pe masă – nu ne vom mai bucura de simpatia lumii.

— Deja ai acceptat principiul revoltei armate la care te-am îndemnat în toţi aceşti ani. Moses se lăsă pe spate în scaunul de bucătărie din lemn, balansându-se pe picioarele din spate cu braţele încrucişate pe piept. Te-ai opus chemării mele la luptă şi, în schimb, ai risipit puterea noastră cu demonstraţii neînsemnate de nesupunere civică pe care burii le zdrobesc cu dispreţ.

— Campaniile noastre au unit oamenii, strigă Mandela.

Îşi lăsase să-i crească o barbă scurtă şi neagră de când Moses îl văzuse ultima dată. Îl făcea să arate ca un adevărat revoluţionar, iar Moses admise că Mandela era un bărbat chipeş, înalt, puternic şi plin de încredere în sine, un adversar formidabil.

— Iar pe lângă asta, ţi-au oferit şi posibilitatea să faci o vizită pe la închisoare, îi spuse Moses dispreţuitor. A trecut timpul acestor jocuri copilăreşti. Este vremea să lovim fără milă în inima duşmanului.

— Ştii ce am fost de acord. Mandela era încă în picioare. Ştii că am încuviinţat cu reţinere folosirea forţei…

Moses sări în picioare atât de violent, încât scaunul pe care stătea se izbi de peretele din spatele său.

— Cu reţinere! Se aplecă peste masă până când ochii lui fură la câţiva centimetri distanţă de ochii negri ai lui

Mandela. Da, eşti la fel de reţinut ca o femeie bătrână şi timid ca o fecioară. Ce fel de violenţă este cea pe care o propui tu – dinamitarea câtorva stâlpi de telegraf, aruncarea în aer a unei centrale telefonice? Tonul lui Moses era plin de dispreţ. Apoi vei arunca în aer o toaletă publică şi te aştepţi ca burii să se ploconească în faţa ta pentru a face pace? Eşti naiv, prietene, ochii îţi sunt plini de stele şi capul plin de vise însorite. Oamenii ăştia cu care te pui sunt tari şi există o singură cale să le atragi atenţia. Fă-i să sângereze şi să se târască prin propriul sânge.

— Vom ataca doar ţinte neînsufleţite, zise Mandela. Nu vom lua viaţa oamenilor. Nu suntem criminali.

— Suntem războinici. Moses îşi coborî vocea, dar asta nu atenuă forţa cuvintelor sale care păreau a străluci în camera întunecată. Luptăm pentru libertatea poporului nostru. Nu ne putem permite scrupulele cu care cauţi să ne pui piedici.

Bărbaţii mai tineri din colţul mesei deveniră agitaţi şi nerăbdători, iar Joe Cicero zâmbi vag, dar ochii îi erau de nepătruns şi zâmbetul subtil şi crud.

— Actele noastre de violenţă ar trebui să fie simbolice, încercă Mandela să explice, dar Moses îl întrerupse:

— Simboluri! Nu avem timp de pierdut cu actele simbolice, în Kenya, războinicii din Mau Mau au luat copiii mici ai coloniştilor albi, i-au ridicat de tălpi şi i-au despicat printre picioare cu macete ascuţite, aruncând bucăţile în toalete, şi asta e ceea ce îi aduce pe albi la masa de conferinţe. Acesta este simbolul pe care îl înţeleg oamenii.

— Nu ne vom deda niciodată la un asemenea barbarism, spuse Nelson Mandela hotărât, iar Moses se dădu şi mai aproape de el şi privirile li se întâlniră.

În timp ce se uitau unul la altul, mintea lui Moses gândea cu repeziciune. Îl forţase pe adversarul său să-şi dea arama pe faţă, să se compromită în mod irevocabil în faţa conducătorilor militanţi. Refuzul lui de a se implica într-un război fără margini va ajunge repede la cei din Liga

Tinerilor şi la tinerii vulturi, la Bivoli şi la ceilalţi care formaseră cândva baza grupului personal de susţinere al lui Moses.

Deocamdată va înceta să-l mai provoace pe Mandela, căci asta nu l-ar face decât să iasă în pierdere. N-o să-i ofere lui Mandela ocazia de a explica faptul că, pe viitor, ar fi dispus să ia măsuri mai drastice. Îl făcuse pe Mandela să pară un pacifist în ochii militanţilor, arătându-le în schimb inima lui sălbatică.

Se retrase dispreţuitor de lângă Nelson Mandela şi râse încet şi batjocoritor privindu-i pe tinerii bărbaţi de la celălalt capăt al mesei şi scuturând din cap ca şi cum ar fi renunţat la discuţia cu un copil prostuţ şi încăpăţânat.

Apoi se aşează, îşi încrucişă braţele şi îşi lăsă bărbia să îi cadă în piept. Nu mai participă la conferinţă, rămânând impozant şi contemplativ, batjocorind prin tăcerea sa propunerile lui Mandela de a se deda la acţiuni limitate de sabotaj asupra proprietăţilor guvernului.

Le vorbise frumos, dar Moses Gama ştia că aveau nevoie de fapte înainte de a-l accepta ca lider absolut.

„Le voi oferi fapte – asemenea fapte că nu vor mai avea nici cea mai mică îndoială”, se gândi şi expresia sa era fioroasă şi hotărâtă.

Motocicleta era un cadou de la tatăl său. Era un Harley-Davidson imens, cu şaua precum cea a unui cowboy şi cu schimbătorul de viteze pe laterala rezervorului argintiu. Sean nu ştia sigur de ce Shasa îi făcuse acest cadou. Rezultatele sale finale de la Academia Costello nu meritau o asemenea generozitate din partea tatălui său. Poate că Shasa se simţea uşurat că reuşise să o scoată totuşi la capăt şi, pe de altă parte, poate că simţea că Sean avea acum nevoie de o încurajare sau, poate că era doar expresia vinovăţiei pe care o simţea faţă de fiul său cel mai mare. Sean nu îşi bătu însă prea mult capul cu asta. Era o maşinărie magnifică, cromată şi emailată, cu stopuri din

sticlă roşie, suficient de flamboaiantă ca să atragă privirea oricărei fetişcane, iar Sean îi forţase motorul cu mult peste o sută şaizeci de kilometri pe porţiunea de drum drept de dincolo de aeroport.

Totuşi, acum motorul torcea liniştit între genunchii săi şi, odată ajunşi în vârful dealului, stinse farul, şi apoi opri motorul. Lăsă motocicleta în voia gravitaţiei, alunecând în tăcerea întunecată, căci în această suburbie elegantă nu exista iluminare stradală. Întinderile de pământ din jurul fiecăreia dintre marile case erau de dimensiunea unei mici ferme.

Aproape de poalele pantei Sean scoase Harley-Davidsonul de pe şosea. Trecură printr-un şanţ puţin adânc înspre pâlcul de copaci. Coborâră, iar Sean sprijini motocicleta pe cric.

— E OK? îl întrebă el pe amicul său.

Rufus nu era unul dintre prietenii pe care Sean ar fi putut să-l ducă la Weltevreden să-l prezinte părinţilor. Ajunseră să se cunoască datorită dragostei lor comune pentru motociclete. Era mai scund decât Sean cu cel puţin zece centimetri şi la prima vedere părea un băiat pipernicit cu pielea cenuşie ca şi cum funinginea şi uleiul de motor de pe drum i se îmbibaseră în piele. Gesturile îi erau timide şi nervoase, îşi ţinea capul plecat şi evita să te privească în ochi. Durase ceva timp până când Sean să îşi dea seama că trupul plăpând al lui Rufus era foarte viguros, că era iute şi agil ca un ogar şi că vocea lui plângăreaţă şi privirea lui evazivă ascundeau o minte ascuţită formată pe stradă şi o inteligenţă caustică şi ireverenţioasă. Nu mai fu nevoie de mult timp după aceea ca Rufus să fie promovat la gradul de locotenent principal în banda lui Sean.

După ce promovase la Academia Costello fără rezultate deosebite, tatăl său insistase să se angajeze ucenic cu scopul ca într-o zi să devină membru al Asociaţiei Experţilor Contabili. Firma de revizori contabili Messrs[41] Rifkin &

[41] Prescurtare de la Messieurs.

Markovitch, angajată de Compania de Mine şi Finanţe Courtney, fusese convinsă, nu fără a avea oarecare îndoieli, să-l accepte pe Sean ca ucenic. Angajarea se dovedi a fi mai puţin plictisitoare decât îşi imaginase Sean la început. Nu îşi făcu scrupule în a se folosi de numele familiei şi de farmecul personal pentru a obţine cele mai de dorit contracte, în special la firmele cu un personal majoritar feminin, şi niciunul dintre angajatorii săi nu avu curajul să îl înştiinţeze pe Shasa că fiul său preferat făcea totul de capul lui. Contractul cu firma Courtney le aducea aproape un sfert de milion de lire anual.

Sean nu întârzia niciodată la slujbă mai mult de o oră în fiecare dimineaţă, lipsa de somn sau mahmureala fiind ascunse de ochelarii de aviator cu rame de aur sau de zâmbetul lui fermecător. Puţină odihnă bine meritată, urmată de ceva flirturi cu secretarele şi cu angajatele, făcea timpul să treacă până la ora prânzului pe care îl lua la Mount Nelson sau la Kelvin Grove, sfârşind la timp doar ca să se poată întoarce repede la birou şi să îi înmâneze unuia dintre şefi un raport fantezist, după care era liber pentru un joc de squash sau pentru o oră de antrenament la polo la Weltevreden.

Cina de obicei acasă – era mai ieftin decât să ia masa în oraş – şi, deşi Shasa sporise considerabil salariul de nimic pe care îl primea de la Messrs Rifkin & Markovitch, Sean era tot timpul în criză financiară. După cină putea în sfârşit să scape de sacou şi de cravată şi să îmbrace geaca de piele, să încalţe cizmele cu vârfuri de oţel, iar apoi începea cealaltă viaţă a lui, viaţa atât de diferită de existenţa lui diurnă, o viaţă a agitaţiei şi a pericolului, populată de fiinţe fascinante pline de culoare, de femei disponibile şi de însoţitori gata să-i facă pe plac, de riscuri deliberate şi de aventuri sălbatice – precum cea din această seară.

Rufus desfăcu fermoarul de la geaca de piele şi zâmbi larg:

— Pregătit, dornic şi capabil, după cum i-a spus actriţa

călugărului. Pe sub geacă purta un pulover negru cu gât, avea pantaloni negri şi pe cap o căciulă neagră.

Nu era nevoie să mai discute despre ceea ce urmau să facă. Mai acţionaseră împreună în acelaşi mod de patru ori în situaţii similare, iar planul fusese parcurs în detaliu. Totuşi, în lumina stelelor care pătrundea până sub copaci, rânjetul lui Rufus era palid şi încordat. Era cel mai ambiţios dintre proiectele lor de până atunci. Sean simţi deliciosul amestec de teamă şi de emoţie curgându-i prin vene asemenea alcoolului pur, furnicându-l şi dându-i putere.

Acesta era motivul pentru care o făcea, această senzaţie, această euforie indescriptibilă care îl cuprindea în faţa pericolului. Acum simţea abia primii fiori, dar avea să se intensifice, mai acaparatoare cu cât pericolul sporea. Se întreba adeseori cât de mult putea să mai crească, trebuia să existe un zenit dincolo de care urcarea era imposibilă, dar, spre deosebire de climaxul sexual care era atât de efemer, Sean ştia că nu ajunsese nici măcar în proximitatea acelui fior suprem conferit de pericol. Se întreba cum ar fi fost să ucidă un bărbat cu mâinile goale. Sau o femeie în acelaşi fel – dar să o facă în chiar momentul în care aceasta ar fi ajuns ea însăşi la acel zenit al plăcerii în braţele sale. Doar gândul la asta îi provoca de fiecare dată o erecţie dureroasă, dar, până când aceste ocazii aveau să devină posibile, se mulţumea să savureze momentele mai puţin intense, precum acesta.

— Un cui? întrebă Rufus, întinzându-i tabachera, dar Sean scutură din cap.

Nu dorea ca nimic să-i răpească din plăcere, nici nicotină, nici alcoolul, voia să experimenteze plăcerea deplină a fiecărei clipe.

— Fumeaz-o pe jumătate şi dup-aia vino după mine, ordonă el şi se strecură printre copaci.

Urmă cărarea care mergea de-a lungul malului jos al râului, iar apoi traversă într-un loc unde apa era puţin adâncă, păşind uşor peste pietrele mai înalte. Gardul înalt

de sârmă era pe malul celălalt, iar el se ghemui în dreptul acestuia. Nu fu nevoie să aştepte mult. În câteva secunde din întunericul de dincolo de gard se desprinse o formă asemănătoare unui lup, iar în clipa în care îl văzu ciobănescul german fugi înspre el, împingându-se în gardul de sârmă.

— Salut, Prince, spuse Sean în şoaptă, aplecându-se înspre animal fără să dea niciun semn de teamă. Hai, băiete, doar mă cunoşti.

În cele din urmă câinele îl recunoscu. Lătrase o singură dată, neprovocând suficient de multă agitaţie pentru a alerta pe cineva din casă, iar acum Sean îşi strecură uşor degetele prin ochiurile în formă de romb, vorbind blând şi liniştitor. Sean ştia să se descurce cu toate fiinţele vii, nu doar cu oamenii. Câinele îi linse degetele.

Sean fluieră uşor, iar Rufus se târî în spatele său. Instantaneu ciobănescul german se încordă, iar părul de pe spinare i se zburli. Începu să mârâie din gât, dar Sean şopti:

— Nu fi prost, Prince. Rufus ne e prieten.

Mai trecură alte cinci minute pentru ca Sean să îi facă să se cunoască, dar în cele din urmă, după ce Sean insistă, Rufus îşi strecură prudent degetele prin plasă, iar câinele le mirosi atent şi începu să dea din coadă.

— Trec eu primul, spuse Sean şi începu să se caţere pe gardul înalt

În vârf erau rânduri de sârmă ghimpată, dar Sean îşi smuci corpul peste ele, cu picioarele înainte, arcuindu-şi spinarea ca un gimnast. Aterizã uşor, iar câinele se ridică pe labele din spate, sprijinindu-se cu cele din faţă de pieptul său. Sean îl mângâie pe cap, ţinându-l în timp ce Rufus trecu de sârma ghimpată cu o agilitate chiar mai mare decât a lui.

— Să mergem, şopti Sean şi, cu câinele păşind uşor alături de ei, se îndreptară spre casă chircindu-se în alergare, rămânând în umbra tufişurilor ornamentale, până când se lipiră de zid, lăsându-se acoperiţi de iedera bogată

care învăluia cărămizile.

Casa era un conac cu două etaje, aproape la fel de impozantă ca Weltevreden. Aparţinea unei alte familii bogate din Cape, prieteni apropiaţi cu familia Courtney. Mark Weston fusese la şcoală cu Shasa şi urmase aceleaşi cursuri de inginerie la universitate. Soţia sa, Marjorie, era de aceeaşi vârstă cu Tara Courtney. Aveau două fiice adolescente, iar pe cea mai mare Sean o dezvirginase cu un an în urmă, iar apoi o părăsise fără să îi mai dea un telefon.

Copila, în vârstă de şaptesprezece ani, suferise o cădere nervoasă, refuzând să mănânce, ameninţând cu sinuciderea şi plângând neîntrerupt, până când fu nevoie să fie retrasă de la şcoală. Marjorie Weston îl chemase pe Sean pentru a-l mustra şi pentru a-l convinge să fie mai atent cu fiica ei. Aranjase întâlnirea fără ştirea fiicei şi într-un moment în care soţul ei era plecat la Johannesburg în călătorie de afaceri.

Îl duse pe Sean în camera de cusut de la parter şi încuie uşa. Era într-o după-amiază de joi, ziua liberă a servitorilor, fiica mai mică era la şcoală, în timp ce cea mare, Veronica, era în camera ei la etaj, suferind intens.

Marjorie lovi cu palma în canapea.

— Vino şi aşază-te lângă mine, te rog, Sean. Era hotărâtă ca discuţia să decurgă amiabil.

Abia în momentul în care se aşeză lângă ea îşi dădu Marjorie seama cât de incredibil de chipeş era. Era chiar mai chipeş decât tatăl său, iar Marjorie simţise dintotdeauna o atracţie puternică faţă de Shasa Courtney.

Îşi dădu seama că respira tot mai greu în timp ce vorbea cu Sean, dar abia în momentul în care îi atinse braţul gol şi îi simţi muşchii elastici sub pielea tânără şi fină conştientiză ce se întâmpla cu adevărat.

Sean avea siguranţa de sine a unui crai şi un anumit instinct pe care îl moştenise poate de la tatăl său. Nu se gândise niciodată în felul acesta la mama Veronicăi.

Dumnezeule. Era de vârsta mamei lui. Totuşi, de la Clare East căpătase o afinitate pentru femeile mai în vârstă, iar Marjorie Weston era subţire şi atletică, practicând înotul şi tenisul; era atent bronzată pentru a ascunde ridurile de la colţurile ochilor şi primele inele de pe gât iar dacă Veronica era slabă la minte şi zâmbea prosteşte, mama ei era sigură pe sine şi matură, dar având aceiaşi ochi mov-albăstrui care îl atrăseseră dintru început la fiică, şi o coamă de păr roşcat şi era mai atent îngrijită.

Cu cât Sean deveni mai conştient de excitarea ei, de sângele care îi inundă pielea, de respiraţia agitată care îi făcea pieptul să se înalţe şi să coboare sub jerseul de angora asemenea unui burduf, de schimbarea subită a mirosului trupului ei pe care un bărbat obişnuit nu ar fi sesizat-o, dar care acţiona pentru Sean ca o invitaţie scrisă negru pe alb, descoperind toate acestea îşi dădu seama că el însuşi era incitat de perversiunea situaţiei.

„O dublă, gândi el. Mamă şi fiică – asta chiar e ceva deosebit”. Nu fu nevoie să plănuiască mai departe, se lăsă doar purtat de instinctul său infailibil.

— Sunteţi cu mult mai atrăgătoare decât vor fi vreodată fiicele dumneavoastră – m-am despărţit în primul rând de Ronny pentru că nu mai puteam să suport să fiu în preajma dumneavoastră fără să pot să fac asta... şi se întinse înspre ea şi o sărută cu gura deschisă.

Marjorie se crezuse stăpână pe situaţie până în momentul în care simţise gustul buzelor lui. Niciunul din ei nu mai spuse nimic până în momentul în care el era îngenuncheat în faţa ei, ţinându-i genunchii despărţiţi, iar ea stătea răsturnată pe canapea cu fusta plisată adunată în jurul taliei. Apoi gâfâind, ea spuse:

— Oh, Iisuse, nu pot să cred că se întâmplă asta – cred că am înnebunit.

Acum stătea la baza scărilor având pe ea doar halatul de baie de satin. Neavând nimic altceva pe dedesubt tremura uşor la fiecare câteva secunde. Noaptea era caldă, iar casa

era cufundată în întuneric. Fetele dormeau la etaj, iar Mark era plecat într-una dintre călătoriile sale de afaceri. Era prima ocazie de a se întâlni care se ivise în ultimele două săptămâni şi fremăta de nerăbdare.

Oprise alarma la ora nouă după cum se înţeleseseră, dar Sean întârziase deja o jumătate de oră. Poate că se întâmplase ceva şi nu avea să mai ajungă deloc. Îşi strânse mai tare braţele în jurul corpului şi se cutremură deznădăjduită la acest gând, dar apoi auzi bătaia uşoară în geamul ferestrei care dădea în curtea cu piscina şi se ridică repede, traversând camera întunecată. Îşi dădu seama că gâfâie în timp ce se chinuia să deschidă zăvorul.

Sean păşi în cameră şi o cuprinse în braţe. Era atât de înalt şi de puternic încât ea se înmuie în strânsoarea lui. Niciun bărbat nu o mai sărutase aşa, atât de masculin şi totuşi atât de priceput. Se întreba uneori cine îl învăţase, iar apoi era cuprinsă de gelozie gândindu-se la asta. Simţea atât de acut nevoia de a fi cu el, încât o lua cu ameţeală şi, dacă el nu ar fi fost acolo să o susţină, s-ar fi prăbuşit la podea. Apoi el trase de nodul de la cordonul care îi ţinea halatul strâns. Se desfăcu, iar el îşi strecură mâinile prin deschizătură. Ea îşi schimbă poziţia, depărtându-şi picioarele pentru ca el să o poate cuprinde mai bine şi lăsă să îi scape un icnet înăbuşit, apăsându-se pe mâna lui când degetul arătător pătrunse în ea.

— Minunat, îi şopti Sean în ureche, râzând. E ca şi cum râul Zambezi s-ar fi revărsat.

— Şşş, şopti ea. O să le trezeşti pe fete.

Lui Marjorie îi plăcea să se creadă o femeie fină şi rafinată, dar totuşi cuvintele lui grosolane o excitară şi mai tare. Încuie uşa, îi porunci ea, cu vocea subţire şi tremurândă. Să mergem sus. El se desprinse de ea şi se întoarse spre uşă. O împinse până când se închise, iar apoi răsuci cheia încuind-o, dar instantaneu şi în sens invers, lăsând-o de fapt descuiată.

— Gata. Se întoarse din nou spre Marjorie. Am rezolvat.

Se sărutară din nou, iar ea îşi purtă frenetic mâinile pe trupul lui, simţind protuberanţa tare prin materialul subţire. Ea fu cea care răbufni în cele din urmă.

— Of, Dumnezeule, nu mai rezist.

Îl apucă de mână şi îl târî în sus pe scările de marmură. Dormitoarele fetelor erau în aripa de est, iar Marjorie încuie uşile grele de mahon de la apartamentul principal. Aici puteau să fie siguri că nu îi va descoperi nimeni, iar ea putu în sfârşit să se dezlănţuie.

Marjorie Weston era căsătorită de douăzeci de ani şi avusese cam tot atâţia amanţi în tot acest timp. Câţiva fuseseră doar o distracţie pentru o noapte nebună, cu alţii avusese legături mai lungi şi mai serioase. O relaţie se întinsese pe parcursul celor douăzeci de ani, o legătură neregulată, cu perioade pasionale întrerupte de lungi momente de negare. Totuşi, niciunul dintre amanţii ei de până atunci nu se ridica la nivelul acestui adolescent nici ca frumuseţe, nici ca performanţă, nici ca rezistenţă fizică sau ca inventivitate, nici măcar Shasa Courtney care fusese celălalt amant de lungă durată. Fiul dovedea aceeaşi înţelegere intuitivă a nevoilor ei. Ştia când să fie dur şi crud şi când să se arate iubitor şi tandru, dar la alte aspecte îşi depăşea tatăl. Nu reuşise niciodată să-l epuizeze sau măcar să-l obosească şi avea un filon de brutalitate şi perfidie înnăscută care reuşeau să o îngrozească uneori. La asta se adăuga plăcerea aproape incestuoasă de a fi cu fiul, după ce îl avusese pe tată.

În seara aceea Sean nu o dezamăgi. În timp ce ea se apropia cu repeziciune de primul orgasm al serii, el se întinse brusc înspre marginea patului şi ridică receptorul telefonului.

— Sună-l pe soţul tău, îi porunci el şi îi aruncă receptorul în mână.

— Dumnezeule, eşti nebun! oftă ea. Ce aş putea să îi spun?

— Fă-o! spuse el, iar ea îşi dădu seama că dacă ar fi

refuzat, el ar fi plesnit-o peste faţă. Mai făcuse asta şi altă dată.

Având încă picioarele încolăcite în jurul lui, se răsuci greoi şi formă numărul de la hotelul Carlton din Johannesburg. Când centralista hotelului răspunse, ea zise:

— Vreau să vorbesc cu domnul Mark Weston de la apartamentul 1750.

— Vă fac legătura, zise centralista, iar Mark răspunse la al treilea sunet al telefonului.

— Bună, dragul meu, spuse Marjorie, iar deasupra ei Sean începu să se mişte din nou. N-am putut să dorm, aşa că m-am gândit să te sun. Îmi pare rău dacă te-am trezit.

Totul deveni o întrecere între voinţe, Sean încercând să o facă să icnească sau să strige, în timp ce ea se străduia să întreţină o conversaţie normală cu Mark. Când Sean reuşi, iar ea lăsă să îi scape un mic chiţăit involuntar, Mark întrebă tăios:

— Ce a fost asta?

— Mi-am făcut o ceaşcă de ceai Milo şi e prea fierbinte. Mi-am ars buza.

Putea să vadă cum asta îl excita şi pe Sean. Chipul său nu mai era frumos, ci tumefiat şi roşu, astfel încât trăsăturile îi erau grosolane, şi îl simţi în ea tare şi umflat, făcând-o să se simtă neîncăpătoare, până când nu mai putu să se controleze şi încheie conversaţia abrupt.

— Noapte bună, Mark, somn uşor, şi trânti telefonul în furcă chiar în momentul în care primul ţipăt îi scăpă din gâtlej.

Rămaseră apoi nemişcaţi, amândoi încercând să-şi recapete suflul, dar când el încercă să se desprindă de ea, îşi strânse picioarele mai tare şi îl reţinu. Ştia că, dacă reuşea să-l împiedice să iasă din ea, în câteva minute avea să fie din nou tare.

Afară, pe peluza din faţă, câinele lătră o dată.

— E cineva acolo? întrebă ea.

— Nu, Prince e pur şi simplu neastâmpărat, murmură

Sean, dar ascultă cu atenţie, deşi ştia că Rufus era prea priceput ca să fie auzit şi că plănuiseră totul în detaliu. Şi el şi Rufus ştiau cu precizie ce urmăreau.

Pentru a sărbători prima lună a aventurii lor, Marjorie îi cumpărase lui Sean un set de butoni de platină, încrustaţi cu diamante şi cu pietre de onix. Îl chemase la ea într-o după-amiază de joi şi îl condusese în biroul lambrisat a lui Mark Weston, aflat la parter. În timp ce Sean privea, ea citi cifrul seifului încastrat în perete, combinaţie inscripţionată discret pe colţul fotografiei cu ramă de argint de pe biroul lui Mark în care apăreau ea şi fetele, iar apoi îndepărtă secţiunea falsă a bibliotecii în spatele căreia era ascuns seiful şi îl deschise folosind cifrul. Când îi aduse cadoul, lăsase uşa deschisă. Sean îşi manifestase recunoştinţa trăgându-i fusta în sus şi îi dădu jos chiloţeii de satin, de culoarea piersicii, iar apoi o pusese pe marginea biroului soţului ei, îi ridicase genunchii şi îi aşezase picioarele pe colţurile îmbrăcate în piele ale suprafeţei de lucru. Apoi, în timp ce stătea în faţa ei şi făceau dragoste, studiase conţinutul seifului, privind peste umărul ei.

Sean îl auzise pe tatăl său vorbind despre colecţia lui Mark Weston de monede de aur britanice şi sud-africane. Se pare că era una dintre cele mai importante zece colecţii din lume deţinute de particulari. Pe lângă cele douăsprezece albume îmbrăcate în piele care conţineau colecţia, raftul din mijloc al seifului adăpostea registrele cu cheltuielile casei şi ale domeniului şi o micuţă cutie de bijuterii pentru bărbaţi, în timp ce raftul de sus era plin cu teancuri de bancnote noi aflate încă în învelitorile de la bancă şi un sac de pânză cu inscripţia „Standard Bank Ltd”. În care se găsea în mod evident argint. Erau cel puţin 5.000 de lire, în bancnote şi în monede, în acel seif.

Sean îi explicase lui Rufus exact unde să caute cifrul seifului, cum să deschidă raftul fals al bibliotecii şi la ce să se aştepte după ce îl deschide.

Conştiinţa faptului că Rufus opera la parter şi a

pericolului că ar putea să fie descoperit îl stimulară pe Sean, astfel încât la un moment dat Marjorie bâigui:

— Tu nu eşti om – eşti o maşinărie.

O lăsă în cele din urmă zăcând pe patul cel mare ca o păpuşă de ceară care se topise la soare, cu picioarele moi şi ţepene, cu părul des îmbibat de sudoare, cu gura deformată de la patima istovitoare. Somnul îi fu catatonic.

Sean era încă stăpânit de dorinţă şi agitat. La ieşire privi în biroul lui Mark Weston. Biblioteca era dată la o parte, uşa seifului larg deschisă, registrele aruncate grămadă pe podea şi acest lucru îl făcu să se excite din nou.

Era periculos să mai rămână şi numai pentru o clipă în casă, dar conştientizarea acestui fapt îi făcu erecţia să fie de nesuportat. Privi în susul scării de marmură şi atunci îi veni ideea. Uşa de la camera Veronicăi era a doua de pe coridorul din aripa de est. Exista riscul ca ea să ţipe dacă el ar fi trezit-o brusc, se putea ca ea să-l urască şi să ţipe când l-ar fi recunoscut, dar, pe de altă parte, se putea să nu o facă. Riscul era nebunesc, iar Sean rânji în întuneric şi începu să urce din nou scara de marmură.

O rază de lună se strecura printre draperii şi cădea pe părul spălăcit, răsfirat pe pernă, al fetei. Sean se aplecă deasupra ei şi îi acoperi gura cu mâna. Ea se trezi zbătându-se îngrozită.

— Eu sunt, şopti el. Nu te speria, Ronny. Sunt eu.

Ea încetă să se mai smucească, teama se stinse din ochii ei mari şi movulii şi îşi întinse braţele către el. El îşi ridică mâna de pe gura ei, iar ea spuse:

— Oh, Sean, am ştiut-o în sufletul meu. Am ştiut că încă mă iubeşti.

Rufus era furios.

— Am crezut că te-au prins, se văicări el. Ce s-a întâmplat cu tine, amice?

— Eu am dus greul.

Sean porni motorul de la Harley-Davidson şi motocicleta

prinse viaţă. Când reveni pe şosea simţi cum greutatea de la genţile laterale dezechilibrau motocicleta, dar contrabalansă rapid şi reuşi să o redreseze.

— Încetineşte, amice, zise Rufus aplecându-se mai în faţă pentru a-l atenţiona. O să-i trezeşti pe toţi.

Sean râse în goana nebună a vântului, îmbătat de euforie, şi urcară coasta cu peste o sută şaizeci de kilometri pe oră.

Sean parcă Harley-Davidsonul pe strada Kraaifontein şi coborâră în şanţ, aşezându-se pe dalele uscate de la marginea drumului. La lumina unui felinar electric împărţiră prada.

— Ai spus că vor fi cinci mii, se plânse Rufus acuzator. Amice, aici nu-s mai mult de o sută.

— Înseamnă că bătrânul Weston şi-a plătit sclavii. Sean râse nepăsător în timp ce împărţea micul teanc de bancnote şi îi dădu lui Rufus teancul mai mare. Tu ai mai multă nevoie de ei decât mine, puştiule.

Cutia de bijuterii conţinea butoni, un ac de cravată cu diamante pe care Sean îl aprecie la o greutate de cinci carate, medalioane masonice, decoraţiile lui Mark Weston prinse laolaltă – îi fuseseră decernate Crucea Militară la El Alamein şi mai multe medalii de campanie –, un ceas Pathek Philippe suflat în aur şi alte câteva articole personale. Rufus le evaluă cu ochiul unui cunoscător.

— Ceasul e gravat, toate celelalte obiecte sunt prea fierbinţi ca să le scoatem pe piaţă, e prea periculos, amice. Va trebui să scăpăm de ele.

Deschiseră albumul cu monede. Cinci dintre ele erau gravate cu chipuri de suverani.

— OK, se încruntă Rufus. Poate că aş putea să scot pe piaţă celelalte obiecte mai mici, dar nu pe astea. Astea sunt fierbinţi de te ard la degete.

Dispreţuitor aruncă albumul cu monedele grele, cele de cinci lire şi de cinci guinee emise de regina Victoria şi Elisabeta, de regii Carol şi George.

După ce îl lăsă pe Rufus la cârciuma ilegală a negrilor din Districtul Şase, locul unde acesta îşi parcase propria motocicletă, Sean merse de-a lungul şoselei largi care înconjura masivul Chapman’s Peak. Parcă Harley-ul la marginea drumului, deasupra oceanului. Apele verzi ale Atlanticului se loveau de stâncile de dedesubt, aflate la o sută cincizeci de metri sub el. Una câte una, Sean aruncă monedele grele de aur în apă. Le făcea să se răsucească în aer, astfel încât reflectau lumina incertă a zorilor, iar apoi se pierdeau în umbrele stâncilor, astfel încât nu le putea vedea lovind suprafaţa apei. După ce scăpă şi de ultima monedă, azvârli şi albumele, iar acestea planară duse de vânt. Se descotorosi şi de ceasul de aur şi de acul cu diamante care ajunseră tot în abis. Ultimele fură medaliile. Simţea o plăcere răutăcioasă că îi regulase şi nevasta şi fiica lui Mark Weston, iar că acum îi arunca medaliile în ocean.

Când se urcă din nou pe Harley-Davidson şi se întoarse pe şoseaua şerpuitoare, îşi ridică ochelarii pe frunte şi lăsă vântul să îl lovească în faţă, să i se spulbere în ochi până când lacrimile îi curseră şuvoaie pe obraji. Conduse cu viteză, aplecând maşinăria strălucitoare astfel încât, atunci când lua curba, suportul pentru picioare împrăştia o ploaie de scântei pe suprafaţa şoselei.

„Nu a fost o noapte prea profitabilă, îşi spuse el, iar vântul îi zbură cuvintele de pe buze. Dar ce fiori, ah, ce fiori!”

Când toate eforturile lui de a le stârni interesul lui Sean şi Michael pentru companiile Courtney avură ca rezultat ori un entuziasm simulat, lipsit de însufleţire şi prefăcut, ori un dezinteres total, Shasa trecu printr-o serie de emoţii, începând cu confuzia.

Încercă din răsputeri să înţeleagă cum cineva, în special un tânăr de o inteligenţă deosebită şi, mai mult, cineva sânge din sângele său, ar putea găsi complexul

interdependent al bogăţiei şi al oportunităţii, al provocării şi al recompensei, altfel decât fascinant. La început crezu că el era singurul vinovat, că nu le explicase îndeajuns, că, într-un fel, i se păruse ceva de la sine înţeles şi că, din neglijenţă, nu izbutise să le stimuleze atenţia.

Pentru Shasa era chiar esenţa vieţii. Primul lui gând când se trezea în fiecare dimineaţă şi ultimul înainte de culcare în fiecare seară era în legătură cu bunăstarea şi întreţinerea companiei. Aşa că încercă din nou, cu mai multă răbdare, vrând să fie cât mai explicit. Era ca şi cum ar fi încercat să descrie culorile unui orb, şi de la confuzie Shasa trecu la enervare.

— La naiba, mamă, răbufni când era singur cu Centaine în locul ei favorit de pe deal, deasupra Atlanticului. Nu pare să le pese deloc.

— Dar Garry? întrebă Centaine încet.

— Oh, Garry! Shasa râse dispreţuitor. De fiecare dată când mă întorc mă împiedic de el. E ca un câine.

— Am văzut că i-ai dat un birou la etajul trei, observă Centaine cu îngăduinţă.

— Vechea debara, zise Shasa. A fost o glumă, dar omuleţul a luat-o în serios. Nu m-a lăsat inima...

— Tânărul Garrick ia mai toate lucrurile în serios, nu-i aşa? observă Centaine. Este singurul care face asta. Este destul de profund.

— Oh, haide, mamă! Garry?

— Am avut o discuţie cu el zilele trecute. Ar trebui să faci şi tu asta, ar putea să te surprindă. Ştiai că este între primii trei din anul lui?

— Da, bineînţeles că ştiam – dar e doar în primul an la Management. Nimeni nu ia asta prea în serios.

— Nu? întrebă Centaine inocent, iar Shasa fu neobişnuit de tăcut pentru următoarele câteva minute.

În vinerea următoare Shasa cercetă cotlonul de la capătul holului care îi servea lui Garry drept birou pe perioada vacanţei cât era angajat temporar la Compania de

Mine Courtney. Garry sări în picioare respectuos când îşi recunoscu tatăl şi îşi ridică ochelarii pe nas.

— Salut, campionule, ce pui la cale? îl întrebă Shasa privind formularele care erau împrăştiate pe masă.

— E un control. Garry fu prins la mijloc – copleşit de interesul subit al tatălui său pentru ce făcea şi disperat să-i atragă atenţia şi să-i obţină aprobarea. Ştiai că luna trecută am cheltuit mai mult de o sută de lire doar pe papetărie?

Era atât de nerăbdător să-şi impresioneze tatăl, încât începu să se bâlbâie din nou, lucru care i se întâmpla doar când era prea entuziasmat.

— Inspiră adânc, campionule, zise Shasa strecurându-se în cămăruţă. Era loc doar pentru ei doi. Vorbeşte rar şi spune-mi despre ce e vorba.

Una dintre sarcinile oficiale ale lui Garry era să comande şi să împartă articolele de papetărie. Rafturile din spatele biroului său erau pline cu pachete de hârtie de scris şi de cutii cu plicuri.

— După estimările mele am putea să reducem costurile sub optzeci de lire. Am putea să economisim douăzeci de lire pe lună.

— Arată-mi.

Shasa se aşeză pe colţul biroului şi se concentră asupra subiectului. Îl tratã cu la fel de mult respect ca şi cum ar fi discutat dezvoltarea unei noi mine de aur.

— Ai perfectă dreptate, îi aprobă Shasa calculele. Ai autoritatea să pui în funcţiune noul tău sistem de control. Shasa se ridică. Bine lucrat, zise, iar Garry nu-şi mai putu încape în piele de bucurie. Shasa se întoarse înspre uşă ca băiatul să nu vadă că era amuzat, iar apoi se opri şi se uită la el. Oh, apropo, mâine plec cu avionul până la Walvis Bay. Mă întâlnesc cu arhitecţii şi cu inginerii la faţa locului pentru a discuta despre extinderea fabricii de conserve. Vrei să mă însoţeşti?

Nesigur pe glasul său, temându-se că se va bâlbâi din nou, Garry încuviinţă din cap cu mişcări largi.

Shasa îi permise lui Garry să piloteze. Cu două luni înainte, Garry obţinuse permisul de pilot, dar mai avea nevoie de câteva ore de zbor ca să primească autorizaţia pentru un avion cu două motoare. Cu un an mai mare decât Garry, Sean primise autorizaţia de îndată ce fusese eligibil. Sean pilota în acelaşi fel în care călărea sau trăgea cu arma, natural, cu graţie, dar nepăsător. Era unul dintre acei piloţi care zbura prin grija lui Dumnezeu şi după instinct. Spre deosebire de el, Garry era conştiincios şi meticulos şi astfel, admise Shasa cu ciudă, un pilot mai bun. Garry întocmi un plan de zbor ca şi cum ar fi trebuit să-şi susţină teza de doctorat, iar verificările aparatelor durară atât de mult, încât Shasa începuse să se agite pe scaunul din dreapta şi de-abia se abţinea să nu strige: „Pentru numele lui Dumnezeu, Garry, să terminăm odată cu asta!”

Era totuşi un semn al încrederii lui să-l lase pe Garry să preia controlul asupra avionului. Shasa era pregătit să acţioneze la primul semn că ceva nu ar fi fost în ordine, dar fu din plin răsplătit pentru stăpânirea de sine când văzu scânteierea de plăcere nemărginită din spatele ochelarilor lui Garry în timp ce manevra minunatul aparat, ridicându-l printre rotocoalele de nori argintii înspre cerul albastru african, unde cei doi puteau să împărtăşească un sentiment de armonie absolută.

Odată ajunşi la Walvis Bay, Shasa avea tendinţa să uite că Garry era cu el. Se obişnuise cu prezenţa fiului său mijlociu şi, deşi nu se gândea cu adevărat la asta, devenise un lucru familiar să-l aibă prin preajmă şi asta îl liniştea. Garry părea să îi anticipeze şi cea mai mică nevoie, fie că era vorba de o brichetă ca să-şi aprindă ţigara, fie de o bucată de hârtie şi un creion ca să clarifice o idee pentru arhitect. Totuşi, Garry era tăcut şi nu îl încurca, nu punea întrebări prosteşti şi nu făcea remarci infatuate sau glumeţe.

Fabrica de conserve devenea repede una dintre marile

învingătoare ale lanţului de companii Courtney. Trei ani la rând capturaseră întreaga cantitate de sardele prevăzută de licenţă, iar apoi avu loc o dezvoltare neobişnuită. În urma unei întâlniri private, Manfred De La Rey îi sugerase lui Shasa că, dacă ar fi fost emis un număr suplimentar de zece mii de acţiuni pe numele unui garant din Pretoria, consecinţele s-ar fi dovedit favorabile pentru toţi cei implicaţi. Bazându-se pe cuvântul lui Manfred, Shasa emise numărul de acţiuni sugerat şi, peste două luni, cota alocată de către Departamentul Agricol şi Piscicol fusese revizuită, mai precis aproape dublată, ajungând la două sute de mii de tone de sardele, cantitate pe care aveau acum dreptul să o pescuiască anual.

— Timp de trei sute de ani, afrikaanderii au fost excluşi din afacere, zâmbi Shasa cinic primind veştile îmbucurătoare. Dar recuperează repede. Acum au intrat în cursă şi nu prea le pasă prin ce mijloace o să câştige. Evreii şi englezii ar trebui să se uite bine la ce au realizat până acum, pentru că naţionaliştii îi prind din urmă. Apoi reveni la planurile pentru extinderea fabricii de conserve.

Shasa termină cu arhitecţii după-amiaza târziu, dar în acest anotimp mai erau încă vreo câteva ore de lumină.

— Ce-ai zice să mergem să înotăm la Pelican Point? îi sugeră Shasa lui Garry, apoi luară unul dintre Land Roverurile de la fabrică şi merseră pe nisipul tare şi ud de la marginea golfului.

Apele golfului miroseau a sulf şi a rămăşiţe de peşte, dar în spatele lor se ridicau dune înalte şi aurii, şi munţi arizi de o măreţie dezolantă, în timp ce în depărtare, pe deasupra apelor protejate, zburau stoluri de păsări flamingo de un roz atât de strălucitor, încât păreau pictate. Shasa conduse cu viteză în jurul curbei golfului, iar vântul le ciufuli părul.

— Deci ce ai învăţat astăzi, în caz că ai învăţat ceva?

— Am învăţat că dacă vrei ca oamenii să-ţi vorbească liber, trebuie să rămâi tăcut şi să pari sceptic, răspunse Garry, iar Shasa îl privi pe fiul său cu gura căscată. Asta

fusese întotdeauna o tehnică pe care o folosea în mod deliberat, dar Shasa nu se aşteptase niciodată ca un om atât de tânăr şi lipsit de experienţă să intuiască acest lucru. Fără să spui nimic, l-ai făcut pe arhitect să admită că nu a găsit încă o soluţie pentru amplasarea camerei cazanului, continuă Garry. Şi chiar şi eu mi-am dat seama că propunerea lui era un compromis scump.

— Chiar aşa? Avusese nevoie de o întreagă zi de discuţii ca să ajungă la aceeaşi concluzie, dar nu avea să o recunoască faţă de el cu voce tare. Atunci tu ce ai face?

— Nu ştiu, tată, nu sunt sigur, zise Garry. Avea un fel pedant de a-şi expune părerea, care la început îl iritase pe Shasa, dar acum îl amuza, mai ales că, în general, părerile lui meritau ascultate. Dar decât să introducem un alt cazan, mai bine am explora posibilităţile de introducere al noului sistem de încălzire Patterson...

— Ce ştii despre sistemul Patterson? îl întrebă Shasa aspru. Numai ce auzise şi el de curând despre asta.

Dintr-odată Shasa se găsi în poziţia de a discuta cu el ca de la egal la egal. Garry citise toate broşurile de vânzare şi memorase toate caracteristicile şi descrierile sistemului, întocmindu-şi o listă cu avantaje şi dezavantaje în comparaţie cu metoda convenţională de pregătire şi conservare.

Încă discutau pe această temă în timp ce înconjurau malul jos al golfului, iar dincolo de far se întindea plaja curată şi albă, îngustându-se spre orizont. Aici apele Atlanticului erau sălbatice şi verzi, reci şi curate, spumoase şi agitate.

Îşi dădură hainele jos şi, dezbrăcaţi, înotară în marea tumultuoasă, scufundându-se sub fiecare val unduitor care venea şuierând peste ei. În cele din urmă ieşiră din apă, cu trupurile învineţite de frig, dar râzând cu poftă.

În timp ce stăteau lângă Land Rover şi se ştergeau, Shasa îl studie cu atenţie pe fiul său. Deşi îmbibat cu apă sărată, părul lui Garry stătea tot zburlit şi fără ochelari avea

o privire mioapă amuzantă. Trupul îi era bine dezvoltat, iar pieptul era asemenea unei tobe, şi pe corp îi crescuse un păr negru care aproape că îi ascundea rândurile de muşchi ca nişte zale de pe abdomen.

„Privindu-l, nu ţi-ai da niciodată seama că este un Courtney. Dacă n-aş şti mai bine, aş zice că Tara a călcat strâmb”. Shasa era sigur că Tara era capabilă de multe lucruri, dar niciodată de infidelitate sau promiscuitate. „Nu are nimic moştenit de la strămoşi”, se gândi, apoi, privindu-l mai bine, rânji dintr-odată.

— Ei bine, Garry, cel puţin ai moştenit una dintre înzestrările familiei Courtney. Ai un cocoşel care l-ar face pe bătrânul general Courtney să se răsucească în mormânt de invidie.

Garry se acoperi repede cu prosopul şi se întinse după chiloţi în Land Rover, dar în secret era mulţumit. Până acum privise cu suspiciune această parte a anatomiei lui. Îi păruse o creatură extraterestră cu voinţă şi existenţă proprii, hotărâtă să-l stânjenească şi să-l umilească în cele mai neaşteptate sau nepotrivite clipe, ca în momentul acela de neuitat când se afla în faţa clasei la şcoala de management pentru a prezenta o lucrare, şi fetele din primul rând începuseră să chicotească, sau când fusese nevoit să se retragă confuz din biroul dactilografelor de la Casa Centaine din cauza interesului subit, dar evident, al extraterestrului pentru împrejurimi. Cu toate acestea, dacă tatăl său vorbise respectuos despre el şi umbra legendarului general încuviinţase, atunci Garry era pregătit să reconsidere relaţia lor şi să facă pace.

În dimineaţa următoare zburară cu avionul la mina H’ani. Toţi cei trei băieţi îşi făcuseră stagiul aici. După cum făcuse şi Shasa cu mulţi ani înainte, li se ceruse să treacă prin toate activităţile minei, de la forarea şi exploziile în amfiteatrul adânc al puţului deschis, până la galeriile separate unde în cele din urmă cristalele preţioase erau recuperate din pământul zdrobit.

Această muncă grea fusese suficientă pentru Sean şi Michael şi niciunul nu se arătase dornic să se mai întoarcă vreodată la mina H’ani. Garry făcea excepţie, părând să fi dezvoltat aceeaşi dragoste pentru aceste dealuri îndepărtate pe care o simţeau Shasa şi Centaine. Îl rugase pe tatăl lui să îl lase să îl însoţească de fiecare dată când avea programate inspecţiile regulate. În doar câţiva ani dobândise o mulţime de cunoştinţe despre activităţile minei şi efectuase personal într-un moment sau altul toate sarcinile necesare procesului de producţie. Astfel, în ultima lor seară petrecută la mină, cei doi, Shasa şi Garry, stăteau pe marginea puţului şi, în timp ce soarele asfinţea în deşertul ce se întindea în spatele lor, ei priveau în adâncurile întunecoase ale acestuia.

— Este ciudat când te gândeşti că totul a început de acolo, spuse Garry blând. Tot ceea ce tu şi bunica aţi clădit. Te face să te simţi într-un fel umil, ca atunci când te afli în biserică. Rămase tăcut timp îndelungat după care continuă: Iubesc locul acesta. Aş vrea să putem rămâne mai mult aici.

Ascultându-şi ecoul propriilor sentimente, Shasa fu profund emoţionat. Dintre cei trei fii ai săi, acesta era singurul care înţelegea, care părea capabil să împărtăşească împreună cu el freamătul aproape religios pe care îl trezeau în el aceste săpături masive şi bogăţia pe care o produceau. Acesta era izvorul primar şi numai Garry îşi dăduse seama de asta.

Îl luă pe Garry de după umeri şi încercă să găsească firesc cuvintele potrivite, dar după o clipă spuse doar atât:

— Ştiu ce simţi, campionule. Dar trebuie să ne întoarcem. Trebuie să prezint bugetul în parlament luni.

Nu asta dorise să spună, dar simţise că Garry ştia acest lucru şi, în timp ce coborau pe cărarea accidentată în amurg, erau mai apropiaţi sufleteşte decât fuseseră vreodată.

Bugetul pentru Ministerul Minelor şi al Industriei al lui

Shasa aproape că se dublase în acel an şi ştia că opoziţia îi va face probleme când va trebui să-l aprobe. Nu îl iertaseră niciodată că plecase în alt partid. Prin urmare, ardea de nerăbdare când se ridică în picioare şi căută privirea preşedintelui Camerei, dar apoi, instinctiv, şi-o îndreptă înspre balcon.

Centaine stătea pe primul rând în mijloc în galeria vizitatorilor. Era întotdeauna acolo când ştia că Shasa sau Blaine aveau să vorbească. Purta o pălărioară plată trasă pe ochi, cu o singură pană galbenă de pasărea-paradisului înclinată elegant în spate, zâmbind şi încurajându-l din cap când privirile li se întâlniră.

Lângă Centaine stătea Tara. Era un lucru neobişnuit. Nu îşi amintea când venise ultima dată să-l asculte.

— Târgul nostru nu include şi tortura prin plictiseală, îi spusese, dar era acolo, surprinzător de elegantă, purtând o pălărie de paie graţioasă cu o eşarfă roz care cădea în jos şi o pereche de mănuşi albe lungi până la cot.

Îşi duse ironic mâna la bor în semn de salut, iar Shasa îşi ridică o sprânceană înspre ea, iar apoi se întoarse către galeria presei de deasupra fotoliului preşedintelui Camerei. Corespondenţii politici din presa anglofonă erau toţi acolo aşteptând nerăbdători cu creioanele în mână. Shasa era una dintre prăzile lor preferate, dar toate atacurile lor nu păreau decât să-i consolideze poziţia în Partidul Naţional, iar prin meschinăria şi subiectivismul lor nu făceau decât să atragă atenţia asupra eficienţei cu care îşi conducea ministerul.

Îi plăcea felul grosolan şi dezordonat în care se desfăşurau dezbaterile parlamentare şi ochiul lui scăpără de plăcere când îşi luă poziţia obişnuită, aplecat în faţă cu mâinile în buzunare, şi îşi începu prezentarea.

Opoziţia se repezi asupra lui, vociferând şi fluierând pentru a-şi exprima neîncrederea şi revolta, strigându-i: „Ruşine, domnule!” şi „Scandal!”, iar rânjetul lui Shasa îi înfuria, împingându-i la excese pe care le ignora

batjocoritor, stăpânindu-se cu uşurinţă şi apoi înfrângându-i treptat, întorcându-le propria zeflemea, în timp ce în jurul lui colegii săi rânjeau admirativ şi îi încurajau atacurile devastatoare cu strigăte de: „Hoor, *hoor*!

— Luaţi aminte, luaţi aminte!”

Când bugetul fu supus la vot, partidul său îl susţinu puternic şi îi fu aprobat de majoritate. Era o performanţă care îi sporea statutul şi poziţia. Nu mai era un membru marginal al cabinetului şi doctorul Verwoerd îi trimise un bilet: „Am avut dreptate să te păstrez în echipă. Bine lucrat”.

În faţa galeriei vizitatorilor, Centaine îi prinse privirea şi îşi împreună mâinile, fluturându-le ca un boxer victorios, făcând gestul să pară deopotrivă regal şi feminin. Zâmbetul lui Shasa păli când îşi dădu seama că lângă ea scaunul Tarei era gol, plecase în timpul dezbaterii, iar el fu surprins de dezamăgirea pe care o simţea. I-ar fi plăcut să-l vadă triumfând.

Parlamentul continuă cu dezbaterea unor probleme care nu-l interesau pe Shasa şi, din impuls, se ridică şi părăsi sala. Urcă scara lată şi apoi merse pe holul lambrisat până la biroul lui. Apropiindu-se de uşa de la intrare se opri brusc şi, tot din impuls, se întoarse la colţul holului şi merse până la uşa ascunsă şi nemarcată de la capăt.

Era uşa din spate de la biroul lui, o modalitate convenabilă de a scăpa de vizitatorii nedoriţi care fusese comandată de însuşi bătrânul Cecil John Rhodes pentru a ocoli sala de aşteptare din faţă, un mijloc prin care oaspeţii importanţi să ajungă la el şi să plece neobservaţi. Shasa o găsi la fel de utilă. Prim-ministrul o folosea ocazional, la fel şi Manfred De La Rey, dar majoritatea celorlalţi utilizatori erau femei şi afacerile lor cu Shasa erau arareori politice.

Shasa strecură încet cheia în broască şi o întoarse uşor, iar apoi deschise uşa brusc. Pe interior uşa era îmbinată cu îndemânare în lambriurile biroului şi puţini oameni ştiau de existenţa ei.

Tara stătea cu spatele la el, aplecată deasupra scrinului. Nu ştia că acolo se găsea o uşă. Cu excepţia scrinului, nu se prea interesase de felul cum era decorat şi mobilat biroul. Trecură câteva clipe până să-şi dea seama că nu era singură şi avu o reacţie bizară. Sări înapoi de lângă scrin şi se întoarse să vadă cine era, dar, recunoscându-l pe Shasa, în loc să fie uşurată, păli şi se agită, începând să-i dea repede explicaţii:

— Mă uitam numai la ea – este o piesă minunată. Foarte frumoasă, uitasem cât de frumoasă...

Shasa îşi dădu seama imediat că se purta de parcă ar fi fost prinsă cu mâinile pline de sânge la locul unei crime odioase, dar nu putea să îşi imagineze ce o făcuse să reacţioneze în acest fel. Avea dreptul să se afle în biroul lui, avea propria cheie de la uşa din faţă şi îi făcuse cadou cufărul – putea să îl admire oricând voia.

Rămase tăcut şi îşi aţinti asupra ei o privire acuzatoare, sperând să o facă să îi dea mai multe explicaţii, dar ea plecă de lângă scrin şi se aşeză lângă fereastra din spatele biroului.

— Te-ai descurcat foarte bine, zise ea. Mai era încă puţin agitată, dar îşi recăpătase culoarea în obraji şi începea să se liniştească. Întotdeauna ţii nişte discursuri spectaculoase.

— De asta ai plecat? întrebă el închizând uşa şi îndreptându-se direct spre scrin.

— Oh, ştii cât de nepricepută sunt cu cifrele, m-ai cam pierdut către sfârşit

Shasa studie cu atenţie scrinul. „Ce pune la cale?” se întrebă gânditor, dar nu văzu nimic schimbat. Sculptura de bronz a lui Van Wouw înfăţişând un băştinaş era încă la locul ei, aşa că nu se putea să fi deschis capacul.

— Este o piesă minunată, zise şi mângâie chipul apostolului Luca din colţ.

— Nu ştiam că este o uşă încastrată în lambriu. În mod cert Tara încerca să îi distragă atenţia de la scrin, dar

eforturile ei nu făceau decât să-i sporească şi mai mult curiozitatea. M-ai cam speriat.

Shasa refuză să se lase dus şi îşi trecu degetele peste capacul încrustat

— Ar trebui să-l chem pe doctorul Findlay de la Galeria Naţională să se uite la ea, meditä Shasa. Este expert în arta religioasă medievală şi renascentistă.

— Oh, i-am promis Triciei că o voi anunţa când soseşti. Tara părea aproape deznădăjduită. Are un mesaj important pentru tine. Se duse repede la uşă şi o deschise. Tricia, domnul Courtney este aici.

Secretara lui Shasa îşi băgă capul în birou.

— Îl ştiţi pe colonelul Louis Nel? întrebă ea. A încercat să dea de dumneavoastră toată dimineaţa.

— Nel? Shasa încă mai studia scrinul. Nel? Nu, nu cred.

— Spune că vă cunoaşte, domnule. Spune că aţi fost împreună în război.

— Oh, Dumnezeule, da! Acum Shasa îşi îndreptă toată atenţia asupra ei. A fost acum foarte multă vreme – dar, da, îl ştiu bine. Nu era colonel pe atunci.

— Acum este şeful CID[42] din Capul Bunei Speranţe, îi spuse Tricia. Şi vrea să îl sunaţi cât de repede puteţi. Spune că este urgent, de fapt chiar a spus „pe viaţă şi pe moarte”.

— Pe viaţă şi pe moarte, aha, rânji Shasa. Asta probabil că înseamnă că vrea să împrumute bani. Fă-mi legătura cu el, te rog, Trish.

Se duse la birou, se aşeză şi trase telefonul lângă el. Îi făcu semn Tarei să se aşeze pe canapea, dar ea clătină din cap.

— Iau prânzul cu Sally şi Jenny, şi se îndreptă uşurată spre uşă.

Dar el nu se uita la ea, privea afară pe fereastră peste stejari, la versanţii de la Signal Hill, şi nici măcar nu îşi întoarse capul când ea se strecură afară din cameră, închizând încet uşa în urma ei.

[42] Departamentul de Anchete Criminalistice (n.tr.).

Telefonul lui Louis Nel îl duse pe Shasa cu aproape douăzeci de ani în urmă. „S-a întâmplat chiar cu atât de mult timp în urmă? se minună. Da, aşa e. Dumnezeule, cât de repede au trecut anii”.

Shasa fusese un tânăr comandant de divizie, revenind ca invalid din campania din Abisinia unde îşi pierduse ochiul luptând împotriva armatelor ducelui de Aosta în asediul de la Addis Abeba. Deznădăjduit, convins că viaţa sa era distrusă, că era mutilat şi o povară pentru familie şi prieteni, Shasa se izolase de ceilalţi şi începuse să bea mult, căzând într-o stare de nepăsare şi deprimare. Blaine Malcomess fusese cel care îl scosese din această stare, mustrându-l aspru şi cu dispreţ, iar apoi îi oferise o slujbă, să-l ajute să găsească şi să pună capăt organizaţiei Ossewa Brandwag, „Paza de noapte a trenului de marfă”, o societate secretă de naţionalişti afrikaanderi militanţi care se opuneau agresiv eforturilor de război pro-britanice ale mareşalului Jan Christiaan Smuts.

Shasa acţionase alături de Louis Nel, stabilind identitatea liderilor conspiraţiei pronaziste, pregătind mandatele de arestare şi deportarea lor. Cercetările asupra activităţilor organizaţiei Ossewa Brandwag îl puseseră în legătură cu un informator misterios, o femeie care îl contactase numai prin intermediul telefonului şi care îşi luase toate măsurile necesare pentru a-şi ascunde identitatea. Nici până în ziua de azi Shasa nu aflase cine era sau măcar dacă mai trăia.

Informatoarea îi spusese despre furtul de la fabrica de arme şi muniţie din Pretoria şi le dăduse posibilitatea unei lovituri puternice împotriva acestei organizaţii subversive. Apoi aceeaşi informatoare îl avertizase pe Shasa în legătură cu conspiraţia Sabiei Albe. Acesta era un complot îndrăzneţ de a-l asasina pe mareşalul Smuts şi, în confuzia care ar fi urmat, să preia controlul asupra forţelor armate, să declare Africa de Sud o republică şi să se alăture lui Adolf Hitler şi puterilor Axei.

Shasa reuşise să împiedice complotul în ultima clipă, dar

numai prin nişte eforturi disperate şi cu preţul vieţii propriului bunic. Sir Garrick Courtney fusese împuşcat de către asasinul care îl confundase cu mareşalul Smuts, între cei doi prieteni vechi şi dragi existând o asemănare fizică.

Shasa nu se mai gândise de mulţi ani la acele zile periculoase. Acum fiecare detaliu îi revenea în minte ca şi cum ar fi fost aievea. Retrăi totul în timp ce aştepta ca telefonul de pe birou să sune; îşi aminti de felul nechibzuit în care se căţărase pe stâncile netede ale muntelui Table în încercarea de a-i ajunge din urmă pe bunicul său şi pe mareşal înainte ca aceştia să sosească la locul unde erau aşteptaţi de ucigaş. Îşi aminti cât de îngrozitor de neajutorat se simţise când auzise sunetul împuşcăturii şi ecoul purtat de pereţii stâncilor, dându-şi seama că ajunsese prea târziu, îşi aminti de groaza cu care descoperise pe cărare trupul însângerat al bunicului său, cu pieptul sfâşiat de glonţ, şi pe bătrânul mareşal îngenuncheat alături şi zdruncinat de durere.

Cunoscând îndeaproape versantul, Shasa îl urmărise pe asasin şi îi tăiase calea înspre vârf. Se luptaseră corp la corp, se luptaseră pe viaţă şi pe moarte. Sabia Albă se folosise de puterea lui mai mare ca să scape din strânsoarea lui Shasa şi să fugă, dar nu înainte ca acesta să îi tragă un glonţ în piept cu pistolul său Beretta calibrul 6, 5 mm. Sabia Albă dispăruse şi încercarea de a răsturna guvernul Smuts dăduse greş, dar asasinul nu fusese niciodată adus în faţa justiţiei, iar Shasa resimţi suferinţa morţii bunicului său. Îl iubise pe bătrân şi îşi botezase al doilea fiu după el.

Telefonul sună în sfârşit şi Shasa se repezi să răspundă.

— Louis? întrebă.

— Shasa!

Shasa îi recunoscu imediat vocea.

— A trecut atât de mult timp.

— Mă bucur să te aud.

— Da, dar mi-aş dori să-ţi dau veşti mai bune. Îmi pare

rău.

— Ce s-a întâmplat? Shasa deveni imediat serios.

— Nu la telefon – vino în Caledon Square cât de repede poţi.

— Ajung în zece minute, zise Shasa şi închise.

Sediul CID era la scurtă distanţă de mers pe jos faţă de Camera Inferioară, aşa că plecă repede. Episodul cu Tara şi scrinul îi ieşise complet din minte, încercând să-şi imagineze ce veşti rele avea să-i dea Louis Nel.

Sergentul de la biroul din faţă fusese anunţat şi îl recunoscu imediat pe Shasa.

— Colonelul vă aşteaptă, domnule ministru. Voi trimite pe cineva să vă conducă în biroul său, şi îi făcu semn unuia dintre agenţii îmbrăcaţi în uniformă.

Louis Nel era îmbrăcat numai în cămaşă şi veni până la uşă să îl întâmpine pe Shasa, conducându-l apoi spre unul dintre fotolii.

— Vrei ceva de băut?

— Prea devreme pentru mine. Shasa clătină din cap, dar acceptă ţigara pe care i-o oferi Louis.

Poliţistul era mai uscăţiv ca niciodată, dar îşi pierduse aproape tot părul şi ce-i rămăsese era alb ca zăpada. Avea pungi întunecate sub ochi şi după zâmbetul de întâmpinare, gura îi redeveni o linie subţire şi nervoasă. Arăta ca un om plin de griji care muncea din greu şi care nu dormea bine noaptea. Cel mai probabil că trecuse de vârsta de pensionare, se gândi Shasa.

— Ce-ţi face familia – nevasta? îl întrebă Shasa. Nu o întâlnise decât o dată sau de două ori şi nu îşi amintea cum o chema sau cum arăta.

— Am divorţat acum cinci ani.

— Îmi pare rău, zise Shasa, iar Louis ridică din umeri.

— Răul a trecut. Apoi se aplecă în faţă. Familia ta – ai trei băieţi şi o fată. Nu-i aşa?

— Ah! Ai făcut investigaţii despre mine, zâmbi Shasa, dar Louis nu-i răspunse.

Rămase serios pe măsură ce continuă:

— Fiul tău cel mare – numele lui este Sean. Am dreptate, nu-i aşa?

Shasa clătină din cap, încetase şi el să mai zâmbească, fiind cuprins de o presimţire rea.

— Vrei să-mi vorbeşti despre Sean? întrebă încet.

Louis se ridică dintr-odată şi se duse la fereastră. Se uita afară pe stradă în timp ce îi răspundea.

— Este neoficial ce-ţi voi spune, Shasa. Nu aşa procedăm de obicei, dar sunt mai mulţi factori excepţionali ce trebuie luaţi în consideraţie. Asocierea noastră din trecut, gradul tău actual... Se întoarse de la fereastră. În circumstanţele obişnuite probabil că acest lucru nici nu mi-ar fi fost adus la cunoştinţă, cel puţin nu în acest stadiu al investigaţiei.

Cuvântul „investigaţie” îl făcu pe Shasa să tresară şi dori ca Louis să îi dea numaidecât veştile proaste ca să termine odată cu asta, dar îşi stăpâni nerăbdarea şi aşteptă în linişte.

— De ceva timp încoace ne-am confruntat cu o serie de spargeri de locuinţe din suburbiile celor din clasa superioară – cu siguranţă ai citit despre asta. Presa îl numeşte „Jucătorul din Cape”.

— Bineînţeles, încuviinţă Shasa. Câţiva dintre prietenii mei, prieteni apropiaţi, au fost victime – familia Simpson, familia Weston. Mark Weston şi-a pierdut colecţia de monede de aur.

— Şi doamna Simpson şi-a pierdut smaraldele, încuviinţă Louis Nel. Câteva dintre aceste smaralde, cerceii, au fost recuperate în urma unui raid la locul de tranzacţie din Districtul Şase. Ni s-a vândut un pont şi am recuperat o cantitate imensă din obiectele furate. Plasatorul a fost arestat – este un băiat de culoare, proprietarul unui magazin de electronice folosit ca faţadă, care primea bunuri furate pe uşa din spate. L-am ţinut închis timp de două săptămâni şi începe să coopereze. Ne-a dat o listă cu nume printre care se află şi un mic pungaş adorabil pe

nume Rufus Constantine, ai auzit vreodată de el?

Shasa încuviinţă din cap.

— Ce legătură are asta cu fiul meu?

— Ajung şi la asta. Se pare că acest Constantine este cel care a plasat smaraldele şi o parte din celelalte bunuri. L-am ridicat şi l-am adus la secţie pentru interogatoriu. Este un mic maimuţoi dur, dar am găsit o cale să-l facem să se deschidă şi să ciripească. Din păcate, melodia nu a fost prea plăcută.

— Sean? întrebă Shasa, iar Louis încuviinţă.

— Mă tem că da. Se pare că e liderul unei bande organizate.

— Nu are niciun sens. Nu Sean.

— Fiul tău şi-a construit o reputaţie printre ei.

— O luase razna la un moment dat, recunoscu Shasa, dar s-a mai liniştit. Acum se ocupă de contabilitate şi munceşte din greu. Şi de ce ar vrea să se implice în aşa ceva? Doar nu are nevoie de bani.

— Ucenicii contabili nu sunt plătiţi foarte bine.

— Îi dau alocaţie. Shasa clătină iarăşi din cap. Nu, nu cred aşa ceva. Ce să ştie el despre spargerea de locuinţe?

— Oh, nu – nu el săvârşeşte actul în sine. El pune la cale totul, iar Rufus şi acolitul său se ocupă de treaba murdară.

— Pune la cale – ce vrei să spui?

— Fiind fiul tău, este bine-venit în orice casă din oraş, am dreptate, nu-i aşa?

— Presupun. Shasa era precaut

— Conform spuselor micuţului Rufus, fiul tău studiază fiecare casă a viitoarei victime, decide care sunt lucrurile de valoare şi află unde sunt ţinute – case de valori, sertare ascunse, seifuri sau altele de felul acesta. Apoi începe o aventură cu cineva din familie, mama sau fiica, şi se foloseşte de această ocazie pentru a-i da drumul complicelui în casă, în timp ce el se ocupă de femeia aleasă la etaj.

Shasa se holbă la el mut de uimire.

— Conform informaţiilor, se pare că funcţionează foarte bine – şi de cele mai multe ori jaful nu a fost nici măcar raportat – femeile implicate fiind mai preocupate de propriile reputaţii sau de mânia soţilor decât de pierderea bijuteriilor.

— Marge Weston? întrebă Shasa. A fost una dintre aceste femei?

— Conform informaţiilor noastre – da, a fost.

Shasa şopti:

— Nenorocit mic. Era înspăimântat şi absolut convins că aşa stăteau lucrurile. Se potrivea totul prea bine ca să nu fie adevărat. Marge şi Sean, fiul său şi una dintre amantele lui – nu putea tolera asta. De data asta a mers prea departe!

— Da, încuviinţă Louis. Mult prea departe. Chiar dacă e la prima infracţiune, tot va primi cinci sau şase ani.

Shasa îşi reîndreptă atenţia spre el. Fusese atât de rănit în orgoliu şi în sentimentul onoarei, încât nici nu începuse să ia în consideraţie implicaţiile legale, dar acum furia lui îndreptăţită dispăruse la ideea că fiul său cel mare ar putea să stea în boxa acuzaţilor şi să fie condamnat la închisoare.

— Ai pregătit deja o listă a acuzaţiilor? întrebă. A fost emis mandatul de arestare?

— Nu încă. Louis vorbea cu grijă. N-am primit informaţia decât cu vreo câteva ore în urmă. Se îndreptă spre birou şi ridică dosarul albastru care conţinea transcrierea interogatoriilor.

— Ce pot să fac? întrebă Shasa cu vocea stinsă. Ne-a mai rămas ceva de făcut?

— Eu am făcut tot ce mi-a stat în putinţă, răspunse Louis. Deja am făcut prea multe. N-aş putea niciodată să justific întârzierea raportării acestor informaţii şi nici faptul că te-am informat pe tine în legătură cu o investigaţie în desfăşurare. Mi-am pus deja gâtul la bătaie, Shasa. Ne cunoaştem de multă vreme şi n-am să uit niciodată rolul tău în operaţiunea Sabia Albă – e singurul motiv pentru care

mi-am asumat riscul. Se opri şi inspiră adânc, iar Shasa, simţind că mai urmează ceva, rămase tăcut. Chiar nu mai pot face nimic. Nu se mai poate face nimic *la acest nivel*. Accentuă într-un mod aparte ultimele trei cuvinte, iar apoi adăugă, aparent fără legătură: Ies la pensie luna viitoare, altcineva se va ocupa apoi de acest departament.

— Cât timp mai am? întrebă Shasa şi nu fu nevoie să spună mai mult. Se înţelegeau reciproc.

— Pot să mai rătăcesc dosarul pentru câteva ore, până la ora cinci, dar apoi investigaţia va trebui să continue.

Shasa se ridică.

— Eşti un prieten adevărat.

— Te conduc, spuse Louis şi abia când fură singuri în lift vorbiră din nou.

Fu nevoie de acest interval pentru ca Shasa să treacă de şocul iniţial.

— Nu m-am mai gândit de ani de zile la Sabia Albă, schimbă el subiectul cu uşurinţă. Nu până azi. Totul pare atât de îndepărtat în timp, chiar dacă a fost vorba de bunicul meu.

— Eu n-am uitat niciodată, spuse cu glas stins Louis Nel. Individul era un ucigaş. Dacă ar fi reuşit, dacă nu l-ai fi împiedicat, noi toţi am fi fost într-o situaţie mult mai rea decât suntem.

— Mă întreb ce s-a întâmplat cu Sabia Albă – cine era şi pe unde o fi acum? Poate că e mort de mult, poate...

— N-aş crede – ceva mă face să mă îndoiesc de asta. Acum câţiva ani am vrut să redeschid dosarul Sabia Albă...

Liftul se opri la parter şi Louis se întrerupse. Rămase tăcut în timp ce traversau holul, ieşind în lumina soarelui. Se opriră pe scările de la intrarea în sediu şi se priviră în ochi.

— Deci? întrebă Shasa. Dosarul, dosarul Sabia Albă?

— Nu există niciun dosar, spuse Louis încet.

— Nu înţeleg.

— Niciun dosar, repetă Louis. Nici în arhivele poliţiei, nici

în cele ale Departamentului de Justiţie, nici în Arhivele Naţionale. În mod oficial, Sabia Albă n-a existat niciodată.

Shasa căscă ochii larg.

— Trebuie să existe un dosar – adică, noi am lucrat la el, noi doi. Era cam atât de gros... Shasa îşi depărtă degetul mare de arătător. Nu putea să dispară!

— Va trebui să mă crezi pe cuvânt. A dispărut. Louis îi întinse mâna. Ora cinci, spuse el cu blândeţe. Nu mai târziu, dar eu voi rămâne până atunci în biroul meu în cazul în care cineva va dori să mă sune.

Shasa îi strânse mâna.

— Nu voi uita niciodată.

Aruncă o privire la ceas şi se îndepărtă. Mai erau cinci minute până la prânz şi, printr-o întâmplare fericită, urma să ia masa cu Manfred De La Rey. Se întoarse pe Parlament Lane, iar focul de tun care marca ora prânzului se auzi chiar când intră pe uşa din faţă. Toţi cei aflaţi în holul principal, inclusiv uşierii, îşi verificară instinctiv ceasurile când auziră pocnetul îndepărtat al tunului.

Shasa se îndreptă înspre sala de mese a parlamentului, dar ajunsese mult prea devreme. În afara chelnerilor în uniforme albe, locul era pustiu. Merse la bar şi ceru un gin roz, aşteptând nerăbdător, uitându-se la ceas la fiecare câteva secunde, dar întâlnirea cu Manfred era fixată pentru douăsprezece şi jumătate şi n-avea niciun sens să pornească în căutarea lui. Putea să fie oriunde în clădirea uriaşă şi întortocheată, aşa că Shasa îşi petrecu timpul cultivându-şi şi întreţinându-şi furia.

„Nenorocitul! se gândea. I-am permis să mă ducă de nas în toţi aceşti ani. Aveam toate semnele, dar am refuzat să le accept. Este putred până la miez... dar indignarea lui luă o altă întorsătură. Marge Weston este îndeajuns de bătrână ca să-i fie mamă, oare pe câte dintre femeile cu care am fost le-a regulat? Diavolul ăsta nu are nimic sfânt în el?”

Manfred De La Rey ajunse cu câteva minute mai devreme. Veni spre bar zâmbind, clătinând din cap şi dând

mâna cu cei pe care-i întâlnea, făcând pe politicianul amabil, astfel încât fu nevoie de câteva minute ca să traverseze încăperea. Shasa abia reuşea să-şi controleze nerăbdarea, dar nu voia să-i bănuiască cineva starea de agitaţie în care se afla.

Manfred comandă o bere. Shasa nu-l văzuse niciodată să bea băuturi spirtoase şi după ce luă prima înghiţitură, Shasa îi spuse încet:

— Am probleme – probleme serioase.

Lui Manfred nu îi dispărea niciodată zâmbetul senin de pe chip, era prea şiret ca să-şi trădeze emoţiile în faţa unei încăperi pline de adversari şi de potenţiali rivali, dar ochii îi îngheţară şi îi deveniră pali asemenea unui bazilisc.

— Nu aici, zise şi îl conduse pe Shasa în toaleta bărbaţilor.

Se aşezară unul lângă altul la pisoar, iar Shasa îi vorbi încet, dar apăsat şi, când termină, Manfred rămase cu ochii aţintiţi asupra obiectului din ceramică albă pentru câteva clipe, după care se deşteptă.

— Care este numărul?

Shasa îi strecură o hârtie cu numărul de telefon al lui Louis Nel de la sediul CID.

— Va trebui să folosesc telefonul roşu de la mine din birou. Lasă-mă un sfert de oră. Ne întâlnim la bar. Manfred îşi închise fermoarul şi ieşi din toaletă.

Se întoarse la bar în zece minute, timp în care Shasa se întreţinuse cu ceilalţi patru bărbaţi care luau prânzul, cu toţii parlamentari influenţi. Când îşi terminară băuturile, Shasa sugeră:

— Ne ridicăm?

În timp ce se îndreptau spre sala de mese, Manfred îl apucă ferm de braţ şi se aplecă aproape de el, zâmbind ca şi cum i-ar fi spus o glumă:

— Am rezolvat, dar trebuie să plece din ţară în douăzeci şi patru de ore, şi nu-l vreau înapoi. Ne-am înţeles?

— Îţi sunt recunoscător, încuviinţă Shasa din cap, iar furia

faţă de fiul său se contopi cu această obligaţie la care fusese constrâns. Era o datorie pe care trebuia să şi-o plătească, şi cu dobândă.

Harley-ul lui Sean era parcat lângă sala de sport pe care Shasa le-o făcuse cadou de Crăciun celor trei băieţi cu doi ani înainte. Era alcătuită dintr-o sală de forţă, un teren de squash, o piscină interioară având jumătate din dimensiunile olimpice şi vestiar. Apropiindu-se, Shasa auzi de pe teren ecoul mingii de cauciuc şi se duse în tribună.

Sean juca squash cu unul dintre prietenii lui. Purta pantaloni scurţi albi din mătase, dar avea bustul gol. În jurul frunţii avea o bentiţă împotriva transpiraţiei, iar în picioare purta tenişi albi. Trupul îi strălucea de sudoare şi era bronzat într-o nuanţă de cafeniu-auriu. Era neasemuit de frumos, ca şi cum ar fi fost propriul portret reprezentat de un pictor romantic, mişcându-se natural şi graţios asemenea unui leopard aflat la vânătoare, aruncând mingea mică şi neagră în peretele înalt şi alb cu atâta putere, încât, ricoşând, răsuna ca o mulţime de focuri de armă trase simultan. Îl văzu pe Shasa în tribună şi, zâmbindu-i, îi luă vederea cu strălucirea dinţilor albi şi perfecţi şi a ochilor verzi, astfel că, în ciuda furiei, Shasa simţi o durere bruscă la gândul că trebuia să se despartă de el.

În vestiar Shasa scăpă de partenerul lui scurt:

— Vreau să vorbesc cu Sean – între patru ochi – şi, de îndată ce plecă, se întoarse către fiul său. Poliţia e pe urmele tale, zise. Au aflat tot. Aşteptă o reacţie, dar fu dezamăgit.

Sean se şterse pe faţă şi pe gât.

— Îmi pare rău, tată, m-ai pierdut aici. Ce au aflat? Era relaxat şi bine dispus, iar Shasa răbufni.

— Nu te juca acum cu mine, tinere! Ce ştiu despre tine te poate arunca în spatele gratiilor pentru zece ani.

Sean lăsă prosopul în jos şi se ridică de pe bancă. Era în sfârşit serios.

— Cum au aflat?

— Rufus Constantine.

— Nenorocitul ăla mic! O să-i rup gâtul.

Nu avea să nege, şi ultima speranţă a lui Shasa că ar fi fost nevinovat dispăru.

— O să rup toate gâturile care trebuie rupte, se răsti Shasa.

— Deci ce facem? întrebă Sean, iar Shasa rămase uimit de atitudinea lui nepăsătoare.

— Noi? întrebă. Ce te face să crezi că îţi voi salva pielea de tâlhar?

— Onoarea familiei, îi răspunse Sean ca şi cum ar fi fost de la sine înţeles. Nu mă vei lăsa să ajung la proces. Scandalul se va abate şi asupra familiei – nu vei permite asta niciodată.

— Te-ai bazat pe asta în planurile tale? întrebă Shasa, iar când Sean ridică din umeri, adăugă: Nu înţelegi cuvintele onoare sau bună-cuviinţă?

— Cuvinte, răspunse Sean. Doar cuvinte. Prefer faptele.

— Dumnezeule, cât mi-aş dori să-ţi pot demonstra că te înşeli, şopti Shasa. Era atât de furios acum încât îşi dorea satisfacţia violenţei fizice. Aş vrea să te pot lăsa să putrezeşti într-o celulă jegoasă.

Pumnii îi erau încleştaţi şi, chiar înainte de a-şi da seama, corpul se pregăti pentru a da prima lovitură, iar Sean luă instantaneu poziţia de apărare, cu mâinile întărite ca nişte lame şi încrucişate în faţa pieptului, având o privire înspăimântătoare. Shasa plătise sute de lire pentru a fi pregătit de cei mai buni instructori din Africa şi toţi ajunseseră în cele din urmă la concluzia că Sean era un luptător înnăscut, recunoscând că elevul îşi întrecuse maestrul. Încântat că Sean găsise în sfârşit ceva faţă de care să manifeste interes şi înainte de a deveni ucenic contabil, Shasa îl trimisese în Japonia timp de trei luni pentru a se pregăti cu un maestru în artele marţiale.

Acum, înfruntându-l pe fiul său, Shasa deveni dintr-odată

conştient de cei patruzeci şi unu de ani ai săi şi de faptul că Sean era un bărbat în plină putere, un luptător antrenat şi un atlet în perfectă formă. Îşi dădu seama că Sean n-ar fi făcut decât să se amuze pe seama lui şi să-l umilească, putea chiar să citească pe chipul lui că era nerăbdător să o facă. Shasa se retrase şi îşi descleştă pumnii.

— Fă-ţi bagajele, zise încet. Pleci şi nu te mai întorci.

Zburară cu avionul înspre nord, oprindu-se numai ca să-l alimenteze cu combustibil în Johannesburg, iar apoi continuându-şi drumul până la Messina la graniţa cu Rhodesia. Shasa avea o cotă în acţiuni de treizeci la sută la mina de cupru din Messina, aşa că atunci când luă legătura cu ei prin radio, le fu trimisă o camionetă Ford să-i aştepte la aerodrom.

Sean îşi aruncă valiza în spatele camionetei, iar Shasa trecu la volan. Shasa ar fi putut să treacă graniţa cu avionul până la Salisbury sau Lourenço Marques, dar voia ca despărţirea să fie curată şi definitivă. Sean trecând graniţa pe jos ar putea fi un fapt simbolic şi salutar. Conducând ultimii câţiva kilometri prin savana uscată şi caniculară până la podul de peste râul Limpopo, Sean se lăsă pe spate în scaun lângă el, cu mâinile în buzunare şi cu un picior pe bord.

— M-am tot gândit, spuse el pe un ton plăcut de conversaţie. M-am gândit ce-ar trebui să fac acum şi am decis să mă alătur unui club care organizează safariuri în Rhodesia, Kenya sau Mozambic. După ce voi termina stagiul de pregătire, voi face demersuri pentru a obţine licenţa de a organiza la rândul meu safariuri. Se câştigă o avere din asta şi probabil că duci o viaţă minunată. Imaginează-ţi cum e să vânezi toată ziua!

Shasa se hotărâse să rămână rezervat şi până acum nu schimbase decât doar câteva cuvinte cu Sean de la plecarea din Cape Town, dar în cele din urmă lipsa lui totală de remuşcări şi viziunea lui veselă şi egoistă despre viitor îl făcură pe Shasa să renunţe la bunele intenţii.

— Din câte am auzit, nu vei rezista nici măcar o săptămână fără femei, se răsti Shasa, iar Sean zâmbi.

— Nu-ţi face griji pentru mine, tată. Vor fi o mulţime de negrese, face parte din câştig – clienţii sunt bătrâni şi bogaţi şi îşi aduc cu ei fiicele sau tinerele soţii...

— Dumnezeule, Sean, eşti complet amoral.

— Pot să iau asta drept un compliment, domnule?

— În ce priveşte planurile tale de a obţine licenţa pentru o companie care organizează safariuri – cum intenţionezi să faci rost de bani?

Sean păru intrigat.

— Eşti unul dintre cei mai bogaţi oameni din Africa. Gândeşte-te numai – vânezi pe gratis oricând îţi doreşti. Asta va face parte din învoiala noastră.

Fără să vrea, Shasa se simţi oarecum tentat. De fapt chiar se gândise să înceapă o astfel de afacere şi, după părerea lui, Sean avea dreptate. Se putea face avere din scoaterea pe piaţă a naturii şi a animalelor sălbatice din Africa. Singurul lucru care-l împiedicase să facă asta până acum fusese că nu reuşise să găsească un om de încredere care să înţeleagă cerinţele speciale ale unei companii organizatoare de safariuri şi care să poată să o conducă în locul lui.

„La naiba... îşi întrerupse gândurile, am zămislit un pui de diavol. Ar putea să vândă o maşină la mâna a doua chiar şi unui judecător, în chiar clipa în care acesta l-ar condamna la moarte”. În locul furiei, simţi o uşoară admiraţie, dar vorbi cu asprime:

— Se pare că nu înţelegi, Sean. Noi doi am ajuns la capăt de drum.

Spunând asta, ajunseră în vârful pantei. În faţa lor se întindea râul Limpopo, dar, în ciuda celor spuse de domnul Rudyard Kipling, apa nu era nici gri-verzuie, nici unsuroasă, şi nu se afla niciun arbore de acacia pe niciunul din maluri. Era sezonul secetos şi, deşi râul era larg de mai bine de jumătate de kilometru, cursul apei era redus la un şiroi

subţire înspre centrul albiei. Podul lung şi jos din beton se întindea înspre nord, trecând peste nisipul portocaliu şi peste mănunchiurile de trestie încâlcite.

Trecură peste pod în tăcere şi Shasa opri camioneta la barieră. Postul de control vamal era o clădire mică şi pătrată cu acoperişul din tablă ondulată. Shasa lăsă motorul Fordului pornit. Sean coborî şi îşi luă valiza din spatele camionetei, apoi trecu pe lângă capotă şi veni la fereastra deschisă din partea lui Shasa.

— Nu, tată. Se aplecă pe fereastră. Noi doi nu vom ajunge niciodată la capătul drumului. Sunt parte din tine şi te iubesc prea mult ca asta să se întâmple vreodată. Eşti singura persoană sau singurul lucru pe care l-am iubit vreodată.

Shasa îi privi chipul pentru a întrezări vreo urmă de nesinceritate şi, negăsind-o, se întinse impulsiv şi îl îmbrăţişă. Nu voise să se întâmple asta, fusese hotărât să nu o facă, dar acum se pomeni ducând mâna la buzunarul interior al hainei şi scoţând teancul gros de bancnote şi scrisori pe care le adusese cu el, în ciuda intenţiilor lui de a-l lăsa pe Sean să plece fără niciun ban.

— Uite nişte bani până te pui pe picioare, zise, iar vocea lui era aspră. Şi ai şi trei scrisori de recomandare pentru oamenii din Salisbury care te-ar putea ajuta.

Sean le înghesui neglijent în buzunar şi îşi ridică valiza.

— Mulţumesc, tată. Nu le merit.

— Nu, încuviinţă Shasa. Nu le meriţi – dar nu-ţi face prea multe griji. Nu vor mai fi şi altele. Asta este, Sean, am terminat-o. Prima şi singura rată din moştenirea ta.

Ca întotdeauna, zâmbetul lui Sean era un mic miracol. Îl făcea pe Shasa să se îndoiască, în ciuda tuturor evidenţelor, că fiul său era cu adevărat rău.

— O să-ţi scriu, tată. O să vezi, într-o bună zi vom râde de toate astea – când vom fi din nou împreună.

Cu valiza în mână trecu bariera, iar după ce dispăru în ghereta de la vamă, Shasa rămase copleşit de un sentiment

insuportabil de zădărnicie. Aşa se termina totul după toată grija şi dragostea de-a lungul anilor?

Shasa fu amuzat de uşurinţa cu care Isabella reuşi să scape de pelticia ei. La doar două săptămâni după înscrierea ei la liceul de fete Rustenberg, vorbea şi arăta ca o tânără domnişoară. Se pare că nici profesorii, nici ceilalţi elevi nu fuseseră impresionaţi de gângăveala ei.

Doar atunci când încerca să se dea bine pe lângă tatăl ei mai apela la vorbitul peltic şi la feţişoarele îmbufnate. Acum stătea pe braţele scaunului său şi se juca neatentă cu smocurile de păr grizonant de deasupra urechilor lui Shasa.

— Am cel mai frumos tătic din lume, ciripi ea şi într-adevăr porţiunile argintii contrastau cu negrul intens de pe restul capului şi cu pielea bronzată şi aproape lipsită de riduri a feţei, sporind frumuseţea lui Shasa. Am cel mai bun şi mai iubitor tătic din lume.

— Iar eu am ca fiică pe cea mai şireată vulpiţă din lume, spuse el, iar ea râse cu încântare, un sunet care îi făcu inima să tresalte, iar răsuflarea ei pe chipul său avea un miros dulceag de lapte ca al unui pisoi abia născut, dar el îşi încropi o apărare firavă. Am o fiică de doar paisprezece ani...

— Cincisprezece, îl corectă ea.

— Paisprezece şi jumătate, contracara el.

— Aproape cincisprezece, insistă ea.

— O fiică sub cincisprezece ani, mult prea dragă mie ca să o las afară din casă după ora zece.

— Oh, ursuleţul meu drăgălaş şi morocănos, îi şopti ea la ureche şi îl îmbrăţişă strâns şi, în timp ce obrazul ei fin îl atingea pe al lui, sânii ei apăsau pe braţul său.

Sânii Tarei fuseseră dintotdeauna mari şi plini, iar lui încă i se păreau foarte atrăgători. Isabella o moştenea în această privinţă. De-a lungul ultimelor luni, Shasa le urmărise incredibila creştere cu mândrie şi cu interes, iar acum îi simţea tari şi calzi, apăsând pe braţul său.

— Vor veni şi băieţi? întrebă el, iar ea simţi apariţia primei breşe în apărarea lui.

— Oh, dar nu mă interesează băieţii, tati, şi îşi închise strâns ochii în cazul în care un fulger ar fi lovit-o pentru asemenea minciună gogonată.

În ultimul timp, Isabella nu se prea gândea la nimic altceva decât la băieţi, îi populau chiar şi visele, iar interesul ei privind anatomia masculină devenise atât de intens, încât atât Michael, cât şi Garry îi interziseră să mai intre în camerele lor în timp ce se schimbau. Felul nevinovat şi fascinat în care îi examina era prea deconcertant.

— Cum vei ajunge acolo şi cum te vei întoarce? Doar nu te aştepţi ca mama ta să aştepte după tine până la miezul nopţii, nu? Iar eu voi fi în Johannesburg în noaptea aia, zise Shasa, iar ea deschise ochii.

— Poate să mă ducă şi să mă aducă Stephen.

— Stephen? întrebă Shasa aspru.

— Noul şofer al mamei. E atât de drăguţ şi întru totul de încredere – mami aşa spune.

Shasa nu ştia că Tara îşi angajase un şofer. Conducea de obicei singură, dar nenorocitul ăla de Packard îşi dăduse în sfârşit ultima suflare când fusese plecată la Sundi, iar el o convinsese să-şi cumpere un Chevrolet break. Probabil că şoferul apăruse ca o consecinţă firească. Ar fi trebuit totuşi să îl consulte – dar se îndepărtaseră tot mai mult în ultimii ani şi arareori mai discutau despre rutina domestică.

— Nu, spuse el hotărât. N-am să te las de una singură cu maşina noaptea.

— Dar am să fiu cu Stephen, imploră ea, dar el ignoră protestul ei. Nu ştia nimic despre Stephen, în afară de faptul că era un bărbat negru.

— Hai să-ţi spun cum facem. Dacă poţi să îmi aduci o garanţie scrisă de la părinţii vreunei fete – cineva cunoscut – că te vor duce şi te vor aduce înainte de miezul nopţii – ei bine, atunci fie, poţi să mergi.

— Oh, tăticule! Tăticule! îi acoperi chipul cu săruturi calde şi moi, iar apoi se ridică şi făcu o mică piruetă în jurul biroului lui în semn de victorie.

Fusta evazată lăsa să se vadă un funduleţ ferm acoperit de dantela lenjeriei şi picioare lungi şi mlădioase.

„Probabil că e, gândi el, dar apoi se corectă, e cu siguranţă cel mai frumos copil din toată lumea”.

Isabella se opri brusc şi pe figură i se aşternu o expresie jalnică.

— Oh, tăticule! strigă neliniştită.

— Acum ce mai e? Shasa se aplecă în faţă în scaun şi îşi ascunse zâmbetul.

— Şi Patty şi Lenora vor avea rochii noi, iar eu o să arăt ca o babă demodată.

— O babă demodată, fără îndoială! Dar nu putem să permitem asta, nu-i aşa?

Fata fugi la el.

— Asta înseamnă că pot să îmi cumpăr o rochie nouă, tăticule? îşi aruncă din nou braţele în jurul gâtului său.

Sunetul unui motor de maşină pe aleea care ducea la casă le întrerupse idila.

— Vine şi mămica! Isabella sări din poala lui şi îl apucă de mână trăgându-l înspre fereastră. Putem să-i spunem şi ei despre petrecere şi despre rochie acum, nu, tăticule?

Chevroletul cel nou, având aripile de la stopuri înalte şi grila din faţă cromată, trase în dreptul scărilor de la intrare, iar şoferul cel nou ieşi. Era un bărbat impozant, înalt şi lat în umeri, îmbrăcat într-o tunică gri şi o caschetă cu cozoroc de piele neagră. Deschise uşa din spate şi Tara se strecură afară. Trecând pe lângă el îl bătu pe şofer pe umăr, un gest mult prea prietenos, atât de caracteristic pentru comportamentul Tarei faţă de servitori încât, ca de obicei, îl irită pe Shasa.

Tara urcă pe scările de la intrare şi Shasa o pierdu din vedere, în timp ce şoferul se sui din nou în maşină şi porni spre garaj. Trecând pe lângă ferestrele biroului îşi ridică

privirea. Chipul îi era pe jumătate ascuns de cozorocul caschetei, dar ceva din linia maxilarului şi din felul în care capul îi era susţinut de acel gât vânos şi de umerii puternici trăda un aer vag de familiaritate.

Shasa se încruntă încercând să-l recupereze din memorie, dar amintirea era mult prea veche sau pur şi simplu greşită, iar apoi, din spatele său, se auzi vocea mieroasă a Isabellei.

— Oh, mămico, eu şi tati trebuie să îţi spunem ceva, iar Shasa se întoarse de la fereastră, pregătindu-se să înfrunte acuzaţiile binecunoscute ale Tarei, de favoritism şi de indulgenţă.

Uşa secretă care ducea la birourile lui Shasa din clădirea parlamentului oferea soluţia pentru problema care îi măcinase în ultimele săptămâni, de când Moses Gama venise în Cape Town.

Era destul de simplu pentru Moses să pătrundă în clădirea parlamentului îmbrăcat în tunica de şofer şi cu braţele pline de cumpărături – cutii de pantofi şi de pălării de la cele mai scumpe magazine. Păşea pur şi simplu în urma Tarei când aceasta trecea pe lângă portarul de la intrarea principală. Propriu-zis nu existau măsuri de securitate, niciun registru în care să semneze la intrare, nu era nevoie nici de ecusoane prinse la rever. Unui necunoscut i s-ar fi putut cere să arate un permis de vizitator, dar, ca soţie de ministru, Tara era întâmpinată cu un salut respectuos, iar ea căutase în mod intenţionat să ajungă să îl cunoască pe portar. Se oprea uneori să întrebe de starea vreunui copil bolnav sau de artrita administratorului şi, cu personalitatea ei plăcută şi prin grija ei condescendentă, deveni în curând preferata personalului care păzea intrarea.

Nu îl lua pe Moses cu ea de fiecare dată, doar atunci când era sigură că nu exista niciun risc să îl întâlnească pe Shasa. Îl aducea totuşi destul de des pentru a impune

prezenţa şi dreptul lui de a fi acolo. Când ajungea în birourile lui Shasa, Tara îi ordona să ducă pachetele în camera de lucru a acestuia, în timp ce ea se oprea pentru a schimba câteva vorbe cu secretara. Apoi, după ce Moses ieşea fără pachete, îi spunea în treacăt că nu mai avea nevoie de el.

— Mulţumesc, Stephen. Poţi să pleci acum. Voi avea nevoie de maşină la unsprezece. Te rog să vii în faţă şi să mă aştepţi.

Apoi Moses cobora pe scara principală, trăgându-se respectuos la o parte pentru a face loc curierilor, parlamentarilor sau miniştrilor; se întâmplă o dată să se întâlnească chiar şi cu prim-ministrul şi fu nevoie să îşi plece privirea pentru ca Verwoerd să nu observe ura din ochii săi. Avu un sentiment bizar că ceea ce se întâmplă e ireal când trecu la mai puţin de un metru de omul care era responsabil de nefericirea poporului său, care, mai mult decât oricine altcineva, reprezenta toate forţele nedreptăţii şi ale opresiunii. Era omul care ridicase discriminarea rasială la rangul de filosofie cvasireligioasă.

Moses simţi că tremură în timp ce cobora scările, dar trecu pe lângă portar fără ca acesta să îi arunce măcar o privire, iar administratorul, aflat în cabina sa, abia dacă îşi ridică ochii de pe ziar. Era esenţial pentru planul lui Moses să poată să părăsească clădirea neînsoţit, iar repetarea constantă a situaţiei făcuse ca asta să fie posibil. Pentru portar el era ca şi invizibil.

Totuşi, nu rezolvaseră problema accesului în camera de lucru a lui Shasa. Moses putea să intre acolo cât să lase teancul de pachete, dar nu putea să rişte să rămână mai mult timp şi, mai mult, nu putea să rămână acolo cu uşa închisă sau doar în prezenţa Tarei. Tricia, secretara lui Shasa, era atentă şi perspicace, extrem de loială lui Shasa; asemenea tuturor femeilor care lucrau pentru el, era cu adevărat îndrăgostită de el.

Descoperirea uşii ascunse care ducea în birou veni ca o

binecuvântare în momentul în care, ca măsură disperată, aproape că luau în calcul posibilitatea de a o lăsa pe Tara să se ocupe singură de pregătirile finale.

„Dumnezeule, a fost atât de simplu, după ce ne-am făcut atâtea griji!” râse Tara uşurată, iar cu ocazia următoarei inspecţii pe care Shasa o făcu la mina H’ani, plecând ca de obicei împreună cu Garry, ea şi Moses făcură una dintre vizitele lor la parlament pentru a testa planul.

După ce Moses lăsă pachetele în birou sub privirile Triciei, Tara îl lăsă să plece.

— Nu voi avea nevoie de maşină decât mult mai târziu, Stephen, iau prânzul aici cu tatăl meu. Apoi, când el plecă, închizând uşa după el, Tara se întoarse spre Tricia. Trebuie să scriu nişte scrisori. Voi folosi biroul soţului meu. Asigură-te te rog că nu voi fi deranjată.

Tricia o privi cu suspiciune, ştiind că Shasa era foarte grijuliu când venea vorba de biroul său şi de conţinutul sertarelor, dar nu îi veni în minte niciun mod de a o împiedica pe Tara să îl folosească şi, în timp ce ea ezita, Tara intră în birou, închise uşa şi o încuie hotărâtă. Un alt precedent fusese stabilit.

Din afară se auzi o bătaie uşoară şi, după ce se chinui o clipă să descopere zăvorul camuflat sub forma unui întrerupător, întredeschise uşa secretă şi Moses se strecură în birou. Îşi ţinu respiraţia când zăvorul ţăcăni la închidere, iar apoi se întoarse nerăbdătoare spre Moses.

— Amândouă uşile sunt închise, şopti ea, iar apoi îl îmbrăţişă. Oh, Moses – cât timp a trecut.

Deşi petreceau atât de multă vreme împreună, momentele de intimitate reală erau rare şi cu atât mai preţioase, aşa că ea îl ţinu strâns.

— Nu acum, şopti el. Avem treabă de făcut.

Fără tragere de inimă ea se desprinse de el şi îi dădu drumul. El merse mai întâi la fereastră, rămânând ascuns într-o parte în timp ce trase draperiile, iar apoi aprinse lampa de pe birou şi, înainte de a se îndrepta spre masa de

altar, îşi scoase tunica, aşezând-o pe spătarul scaunului lui Shasa. Se opri în faţa mesei de altar, evocându-i Tarei imaginea unui om care se închină pentru că avea capul plecat şi mâinile împreunate în faţă reverenţios. Apoi se îndreptă de spate şi ridică sculpura din bronz greu de pe capac. O duse şi o aşeză tocmai pe birou. Se întoarse şi ridică cu grijă capacul, temător la auzul scârţâitului balamalelor vechi.

Sub capac, scrinul era plin pe jumătate cu cărţi care nu mai încăpuseră în biblioteca lui Shasa. Mai erau teancuri de numere vechi din *Hansard*, publicaţii guvernamentale ieşite din uz şi vechi rapoarte parlamentare. Moses fu enervat de acest obstacol neaşteptat.

— Trebuie să mă ajuţi, îi şopti el Tarei şi începură împreună să golească scrinul. Să aşezi totul în aceeaşi ordine, o avertiză el. Va trebui să lăsăm totul exact cum era. Scrinul era atât de adânc încât, către sfârşit, lui Moses îi fu mai uşor să se bage înăuntru şi să îi dea Tarei obiectele rămase. Acum covorul era acoperit cu teancuri de hârtie, dar scrinul era gol.

— Dă-mi sculele, îi ordonă Moses.

Se aflau într-unul dintre pachetele pe care Moses le adusese de la maşină, iar ea i le dădu.

— Să nu faci niciun zgomot, îl imploră ea.

Scrinul era suficient de mare pentru a-l ascunde cu totul. Ea se duse la uşă şi ascultă pentru o clipă. Zgomotul maşinii de scris avu darul să o liniştească. Apoi se întoarse la scrin şi privi înăuntru.

Moses era în genunchi şi lucra pe fundul scrinului cu o şurubelniţă. Şuruburile erau într-adevăr străvechi, luate de la altă mobilă, astfel încât să nu pară un adaos recent, la fel cum fundul scrinului era făcut din panouri vechi de stejar şi doar un expert, la o examinare atentă, şi-ar fi dat seama că nu erau originale. Odată ce şuruburile fură desfăcute, Moses ridică un panou descoperind compartimentul de dedesubt. Era plin cu câlţi şi Moses îi îndepărtă treptat,

aşezându-i pe rând în cutia în care fuseseră sculele.

Tara privi fascinată şi totodată îngrozită conţinutul primului compartiment secret. Erau calupuri mici şi dreptunghiulare făcute dintr-un material amorf, precum caramelele sau chitul, fiecare fiind învelit în celofan şi având o etichetă scrisă în rusă, cu caractere chirilice. Primul strat era alcătuit din zece calupuri, dar Tara ştia că trebuiau să mai fie două straturi. Treizeci de bucăţi cu totul, fiecare cântărind câte un kilogram, adunându-se cu totul treizeci de kilograme de explozibil. Părea ceva obişnuit şi inofensiv, asemenea unor obiecte dintr-o bucătărie, dar Moses o avertizase în legătură cu puterea lor letală.

— O bucată de un kilogram e suficientă pentru a distruge arcada unui pod de oţel, cinci ar face bucăţi o casă normală, iar treizeci... şi ridică din umeri. Sunt mai mult decât suficiente ca să-şi îndeplinească scopul.

După ce îndepărtase ambalajul şi le măsură încă o dată din ochi, Moses prinse la loc panoul de pe fund şi strânse bine şuruburile. Deschise apoi panoul central. Şi acesta era plin cu cârlţi. În timp ce îi scotea, explică şoptind:

— Sunt patru tipuri diferite de detonatori pentru toate situaţiile posibile. Acestea, zise el ridicând grijuliu dintre cârlţi o cutie de metal mică şi plată, de dimensiunile unui pachet de ţigări, acestea sunt detonatoarele electrice care pot să fie legate la baterii sau la reţeaua electrică. Acestea, zise aşezând cutia la locul ei şi îndepărtând cârlţii, scoţând la iveală o altă cutie mai mare, acestea sunt detonatoarele radio de frecvenţă înaltă care sunt activate de acest transmiţător miniatural. Tarei îi semăna cu unul dintre aparatele radio portabile. Moses îl ridică. Are nevoie doar de şase baterii de lanternă pentru a funcţiona. Astea sunt detonatoare simple cu fuziune acidă, primitive, întârzierea declanşării fiind imprevizibilă, dar acesta este un detonator cu întrerupător automat. Odată amorsat, cea mai uşoară mişcare sau vibraţie îl va activa. Doar un expert ar putea să mai dezamorseze încărcătura din momentul în care a fost

plasată.

Până în aceste clipe Tara zăbovise doar asupra dialecticii abstracte a acţiunilor lor, dar acum se confrunta cu starea de fapt Aici, sub ochii ei, erau chiar uneltele morţii violente şi ale distrugerii, a căror înfăţişare inofensivă nu era cu nimic mai puţin ameninţătoare decât răsucirile unui mamba adormit şi simţi că începea să aibă îndoieli.

— Moses, şopti ea. Nimeni nu va fi rănit. Niciun om, aşa ai spus – nu-i aşa?

— Am mai discutat asta deja. Expresia îi era rece şi dispreţuitoare, iar ea se simţi ruşinată.

— Iartă-mă, te rog.

Moses nu o băgă în seamă şi scoase şuruburile de la ultimul panou. Acest compartiment conţinea un pistol automat şi patru încărcătoare. Ocupa puţin spaţiu iar restul compartimentului era plin de câlţi pe care Moses îi îndepărtă.

— Dă-mi celălalt pachet, ordonă el, iar când ea i-l întinse începu să aşeze conţinutul în locul rămas liber.

Aşeză mai întâi o trusă de scule compactă, care conţinea un fierăstrău pentru zăvoare şi un burghiu manual, cu capete conice şi spiralate, o cutie cu baterii tip pastilă pentru detonatoare şi una cu baterii de lanternă pentru transmiţător, o lanternă tip stilou, o rolă de o sută cincizeci de metri cu fir electric subţire, un diamant pentru tăierea sticlei, chit, o scoabă şi tuburi mici de câte treizeci de grame cu vopsea de retuş. În cele din urmă aşeză un pachet cu o raţie militară, biscuiţi uscaţi şi conserve de carne şi de legume.

— Mi-aş fi dorit să mă laşi să îţi dau ceva mai apetisant.

— Vor fi doar două zile, spuse Moses, iar ea observă încă o dată de cât de puţin avea el nevoie când venea vorba de cele necesare supravieţuirii.

Moses puse panoul la loc, dar nu înfiletă şuruburile până la capăt pentru a le putea desface cu mâna.

— Bun, acum dă-mi cărţile.

Reumplu cufărul reaşezând pachetele în aceeaşi ordine în care le găsise, astfel încât la o primă privire nimeni nu ar fi observat că cineva umblase acolo. Moses închise cu grijă capacul şi reaşeză statuia. Apoi se opri în dreptul biroului şi scrută camera cu atenţie.

— Voi avea nevoie de o ascunzătoare.

— Draperiile, sugeră Tara, iar el încuviinţă din cap.

— Nu e foarte original, dar e eficient. Draperiile erau din brocart brodat, tăiate dintr-o bucată, ajungând până la podea. Voi avea nevoie şi de o cheie de la uşă. Arătă cu degetul uşa ascunsă din lambriu.

— O să încerc... începu Tara să vorbească, dar apoi se întrerupse când auzi o bătaie în uşă.

Pentru o clipă el crezu că ea se va pierde cu firea şi îi strânse braţul.

— Cine e? întrebă Tara cu o tonalitate neutră.

— Eu sunt, doamnă Courtney, strigă Tricia cu respect. E ora unu şi merg la prânz.

— Bine, Tricia. Eu mai stau puţin, dar încui eu când plec.

Auzirăuşa dinspre hol închizându-se, iar apoi Moses îi dădu drumul la braţ.

— Ieşi şi scotoceşte prin biroul ei. Vezi dacă are cheia de la uşa ascunsă.

Tara se întoarse în câteva minute cu o legătură mică de chei. Le încercă în zăvor şi a treia funcţiona.

— Are seria inscripţionată. Notă repede numerele în carneţelul lui Shasa şi apoi rupse prima foaie. Duc cheile înapoi în biroul Triciei.

Când se întoarse, Moses îşi încheia nasturii de la tunică, dar ea încuie uşa în urma ei.

— Acum mai am nevoie de planurile clădirii. Probabil că se găsesc la Departamentul de Lucrări Publice, iar tu va trebui să-mi faci rost de o copie. Pune-o pe Tricia să ţi le aducă.

— Cum? întrebă ea. Ce explicaţie să îi dau?

— Spune-i că vrei să schimbi corpurile de iluminat de aici,

şi arătă înspre candelabrul prins de tavan. Spune-i că ai nevoie de planurile reţelei electrice pentru această aripă, care să indice circuitele şi punctele de joncţiune.

— Da, aş putea face asta, fu ea de acord.

— Prea bine. Am terminat pentru azi. Putem să plecăm acum.

— Nu-i nicio grabă, Moses. Va mai trece o oră până să se întoarcă Tricia.

El îşi plecă privirea înspre ea şi pentru o clipă Tarei i se păru că vede o sclipire de dispreţ, chiar de dezgust în acei ochi adânci şi întunecaţi, dar nu putu să creadă aşa ceva şi se lipi de el, îngropându-şi obrazul la pieptul lui. Peste doar câteva secunde simţi prin pantaloni cum penisul lui se umflă şi se întăreşte, iar dubiile ei se risipiră. Era convinsă că o iubea totuşi în felul lui propriu, straniu, african, şi îşi întinse mâna ca să-i desfacă prohabul.

Era atât de gros încât abia dacă putea să-l cuprindă în cercul alcătuit de arătător şi degetul mare, şi era fierbinte şi tare ca o un filon de granit care stătuse în bătaia soarelui la amiază.

Tara se întinse pe covorul de mătase, trăgându-l deasupra ei.

În fiecare zi creştea pericolul de a fi descoperiţi şi amândoi erau conştienţi de asta.

— Oare Shasa te va recunoaşte? îl întrebă Tara pe Moses de mai multe ori. Este din ce în ce mai dificil să evităm să-l întâlneşti faţă în faţă. A întrebat de noul meu şofer acum câteva zile.

Se pare că Isabella îi atrăsese atenţia lui Shasa asupra noului angajat pentru propriile motive egoiste şi Tara ar fi putut să-i dea bucuroasă o mamă de bătaie pentru asta. Dar ar fi existat pericolul ca în mintea îmbârligată a copilului să se stabilească şi mai clar importanţa pe care o avea noul şofer, aşa că lăsă totul să treacă fără vreun comentariu.

— Te va recunoaşte? insistă ea, iar Moses rămase pe

gânduri.

— A fost acum multă vreme, înainte de război. Era un copil. Moses clătină din cap. Împrejurările erau atât de diferite, locul atât de îndepărtat – şi, cu toate acestea, pentru scurt timp, am fost apropiaţi. Cred că ne-am impresionat profund unul pe altul – chiar şi numai din cauză că era o relaţie neverosimilă, un bărbat negru şi un băiat alb să devină apropiaţi, ajungând să fie prieteni intimi. Oftă. Cu siguranţă că în timpul procesului trebuie să fi citit raportul serviciilor de informaţii şi să fi aflat despre mandatul de arestare care, apropo, este încă în vigoare. Dacă a făcut legătura între revoluţionarul criminal căutat şi prietenul lui din copilărie, asta nu ştiu, dar nu ne putem asuma acest risc. Trebuie să facem ce avem de făcut cât mai curând posibil.

— Se pare că Shasa a fost plecat din oraş în fiecare weekend în ultimii cinci ani. Tara îşi muşcă buza frustrată. Dar acum, când aş vrea să plece, n-ar părăsi Weltevredenul nici măcar pentru o zi. Mai întâi este din cauza acestei afaceri nenorocite în care este implicat cu jocul de polo. Echipa argentiniană de polo era în turneu în ţară, iar Shasa le era gazdă pe perioada şederii lor în Cape Town, în timp ce terenurile de polo de la Weltevreden aveau să fie locul de întâlnire pentru primul meci amical din cadrul vizitei lor. Apoi, imediat după asta, urmează vizita prim-ministrului britanic, Harold Macmillan. Shasa n-o să plece din Cape Town până la sfârşitul lunii, asta cel mai devreme. Îi privi chipul în oglinda retrovizoare în timp ce el punea lucrurile în balanţă.

— Există riscuri în orice caz, zise el blajin. Să amâni este la fel de periculos cu a acţiona în grabă. Trebuie să alegem momentul potrivit.

Niciunul din ei nu mai scoase niciun cuvânt până când nu ajunseră lângă staţia de autobuz, iar Moses parcă Chevroletul pe partea cealaltă a drumului. Apoi opri motorul şi întrebă:

— Meciul ăsta de polo. Când va avea loc?

— Meciul va fi vineri după-amiază.

— Va juca şi soţul tău?

— Echipa sud-africană va fi anunţată la mijlocul săptămânii, dar Shasa este aproape sigur că va face parte din echipă. S-ar putea chiar să fie ales căpitan.

— Chiar dacă nu va fi ales, va fi gazda. Trebuie să fie acolo.

— Da, încuviinţă Tara.

— Vineri – asta îmi dă tot weekendul. Se hotărî. O vom face atunci.

Pentru câteva momente Tara simţi deznădejdea sufocantă a celui prins în nisipurile mişcătoare, scufundându-se încet, şi totuşi caracterul inevitabil al situaţiei făcea teama să pară zadarnică. Nu exista nicio scăpare şi fu cuprinsă în schimb de un sentiment de acceptare care o lăsă fără vlagă.

— Vine autobuzul, zise Moses, iar ea auzi un tremur slab de entuziasm în vocea lui. Era una dintre puţinele dăţi când îl văzuse trădându-şi sentimentele.

Când autobuzul opri, ea văzu femeia şi copilul stând pe platforma din spate. Priveau amândoi cu nerăbdare Chevroletul parcat, iar când Tara îi făcu semn cu mâna, copilul sări jos şi începu să traverseze drumul. Autobuzul plecă, iar Miriam Afrika rămase pe platforma din spate privindu-i, până când acesta întoarse după colţ.

Benjamin veni să îi întâmpine, pe chip putându-i-se citi nerăbdarea. Creştea şi devenea un băiat plăcut, iar Miriam îl îmbrăca întotdeauna atât de frumos – cămaşă albă, pantaloni scurţi gri şi pantofi negri lustruiţi. Pielea lui de culoarea caramelei avea un aspect curat, iar buclele lui negre şi cârlionţate erau aranjate într-o tunsoare frumoasă.

— Nu e minunat? zise Tara. Fiul nostru, Moses, frumosul nostru fiu.

Băiatul deschise uşa şi sări lângă Moses. Îl privi cu un zâmbet strălucitor şi Moses îl îmbrăţişă scurt. Apoi Tara se

aplecă în faţă peste banchetă, îl sărută şi îl îmbrăţişă scurt, dar cu putere. În public trebuia să-şi limiteze orice semn de afecţiune şi, pe măsură ce creştea, relaţia lor devenea mai dificilă şi mai neclară.

Copilul încă mai credea că Miriam Afrika este mama lui, dar acum avea aproape şase ani şi era un băiat deştept, inteligent şi sensibil. Tara ştia că el bănuia că între ei trei exista o relaţie specială. Aceste întâlniri clandestine erau prea regulate şi încărcate emoţional pentru ca el să nu îşi dea seama că rămăsese ceva ce trebuia să îi fie în totalitate explicat

Lui Benjamin i se spusese că cei doi erau buni prieteni de familie, dar chiar şi la această vârstă fragedă devenea conştient de tabuurile sociale pe care ei nu le respectau pentru că trebuia să îşi ducă existenţa conform ideii că albii şi negrii erau cumva diferiţi şi deosebiţi de propriul lui maroniu-deschis, iar uneori rămânea cu privirea aţintită asupra Tarei cu un fel de mirare, ca şi cum aceasta ar fi fost o fiinţă fabuloasă dintr-un basm.

Tara nu se putea gândi la nimic care ar fi împlinit-o mai mult decât să-l ia în braţe şi să-i spună: „Eşti copilul meu, adevăratul meu copil, şi te iubesc la fel de mult cum îl iubesc pe tatăl tău”.

Dar nu putea să-l lase nici măcar să stea lângă ea pe banchetă în caz că ar putea fi văzuţi împreună.

Merseră cu maşina prin Cape Flats înspre Somerset West, dar înainte de a ajunge în sat, Moses coti pe un drum lăturalnic, printre pâlcurile de mimoze africane, până când ajunseră la porţiunea de plajă arcuită şi pustie, în faţa lor întinzându-se apele golfului False, iar de o parte şi de alta se aflau fâşii de pământ uriaşe care formau limba marelui golf.

Moses parcă Chevroletul şi luă coşul pentru picnic din portbagaj, iar apoi cei trei urmară poteca de-a lungul plajei până ce ajunseră la locul lor preferat. De aici, oricine s-ar fi apropiat de plajă era vizibil de la mai bine de o jumătate de

kilometru, în timp ce spre interior crescuseră plante exotice care formau o junglă aproape impenetrabilă. Singurii oameni care s-ar fi putut aventura atât de departe erau pescarii care se aruncau în valurile agitate după culbini africani sau pageli dungaţi, sau cupluri de îndrăgostiţi care doreau să fie singuri. Aici se simţeau în siguranţă.

Tara îl ajută pe Benjamin să se schimbe în slip, iar apoi toţi trei se luară de mână şi se duseră la mica lagună împrejmuită de pietre unde copilul stropea în toate părţile şi se juca asemenea unui căţeluş. Când în sfârşit i se făcu frig şi obosi, Tara îi înveli în prosop trupul tremurând şi îl îmbrăcă din nou. Apoi îl ajută pe Moses să facă focul printre dune şi să frigă deasupra cărbunilor cârnaţii cruzi şi cotletele.

După ce mâncară, Benjamin vru să înoate din nou, dar Tara îi interzise blând:

— Nu cu stomacul plin, dragul meu.

Aşa că se duse să caute scoici de-a lungul plajei după urma lăsată de val, iar Tara şi Moses stătură în vârful dunei şi îl priviră. Tara nu-şi amintea să fi fost aşa de fericită şi mulţumită, până când Moses rupse tăcerea.

— Pentru asta muncim, zise. Demnitate şi şansa la fericire pentru toţi din această ţară.

— Da, Moses, şopti ea.

— Merită orice preţ.

— O, da, încuviinţă ea cu fervoare. O, da!

— O parte din preţ o constituie execuţia creatorului nefericirii noastre, zise el aspru. Ţi-am ascuns asta până acum, dar Verwoerd trebuie să moară şi deopotrivă cu el toţi acoliţii lui. Destinul m-a ales pe mine să-i fiu călău – şi succesor.

Tara păli la auzul vorbelor lui, dar o şocară într-atât încât nu putu vorbi. Moses îi luă mâna cu o tandreţe atât de bizară şi neobişnuită.

— Pentru tine, pentru mine şi pentru copil – ca să poată trăi cu noi în lumina libertăţii.

Încercă să spună ceva, dar glasul îi fu şovăitor, iar el aşteptă răbdător până când ea reuşi să vorbească.

— Moses, ai promis!

— Nu. Clătină din cap. Tu te-ai convins singură de asta şi nu era momentul să te deziluzionez.

— Oh, Dumnezeule, Moses! Monstruozitatea faptului o izbi. Credeam că vrei să arunci în aer clădirea goală ca un gest simbolic, dar în tot timpul ăsta tu plănuiai... Se întrerupse fără a fi în stare să ducă la capăt propoziţia, iar el nu negă nimic.

— Moses – soţul meu, Shasa, va fi la tribună alături de Verwoerd.

— Este el soţul tău? o întrebă Moses. Nu este unul dintre ei, unul dintre duşmani?

Îşi coborî privirea pentru a se gândi la asta, iar apoi deveni brusc agitată.

— Tatăl meu – va fi şi el în parlament.

— Tatăl tău şi soţul tău fac parte din vechea ta viaţă. Tu ai lăsat în urmă această viaţă. Acum, Tara, eu îţi sunt şi tată, şi soţ, iar lupta este noua ta viaţă.

— Moses, nu există vreo posibilitate să fie cruţaţi? îl imploră ea.

Nu zise nimic, dar ea văzu răspunsul în ochii lui, după care îşi acoperi faţa cu mâinile şi începu să plângă. Plânse în tăcere, dar spasmele de durere îi zguduiau întreg trupul. De jos de pe plajă ţipetele de fericire ale copilului veneau înspre ea surde prin vânt, iar lângă ea Moses stătea nemişcat şi cu chipul lipsit de expresie. După o vreme îşi înălţă capul şi îşi şterse lacrimile de pe faţă cu palmele.

— Îmi pare rău, Moses, şopti ea. Am fost slabă, te rog să mă ierţi. L-am jelit pe tatăl meu, dar acum sunt din nou puternică şi pregătită să fac orice mi-ai cere.

Meciul amical împotriva echipei argentiniene de polo era cel mai interesant eveniment care se desfăşurase la Weltevreden de un deceniu sau mai bine. Ca stăpână a

proprietăţii, planificarea şi organizarea evenimentului ar fi trebuit să fie responsabilitatea Tarei, dar lipsa ei de interes pentru sport şi abilităţile ei organizatorice nesatisfăcătoare fuseseră prea mult pentru ca Centaine Courtney-Malcomess să mai poată suporta. Începu prin a-i da sfaturi discrete şi sfârşi exasperată prin a lua orice responsabilitate din mâinile nurorii ei. Drept rezultat, această ocazie fu din toate punctele de vedere un succes fenomenal. După ce Centaine îl instruise pe îngrijitorul de culoare al terenului, apelând şi la sfaturile avizate date de Blaine, gazonul deveni verde şi catifelat, iar suprafaţa de dedesubt nici prea tare pentru a răni picioarele poneilor, nici prea moale pentru a-i încetini. Porţile erau pictate în culorile echipelor, albastru-deschis şi alb pentru Argentina, şi portocaliu, albastru şi alb pentru Africa de Sud, şi două sute de steaguri în aceleaşi culori erau fluturate în tribună.

Şi tribuna era proaspăt vopsită, la fel cum erau şi ţăruşii şi grajdurile. Fusese înălţat un gard pentru a ţine publicul la distanţă de casă şi de împrejurimile acesteia, dar noile facilităţi proiectate de Centaine special pentru această ocazie includeau o prelungire a tribunei, cu toalete publice dedesubt şi un restaurant în aer liber unde încăpeau două sute de oaspeţi. Prelungirile făcute grajdurilor erau suficiente pentru cincizeci de ponei, iar pentru grăjdari fuseseră construite noi locuri de cazare. Argentinienii îşi aduseseră grăjdarii lor, care purtau veşmintele tradiţionale de gaucho cu pălării largi şi jambiere decorate cu monede de argint.

Garry se desprinse din noul său birou de la Casa Centaine care se găsea la ultimul etaj, la doar trei uşi distanţă de cel al lui Shasa, şi petrecu două zile la grajduri privind şi învăţând de la aceşti maeştri ai călăritului şi ai jocului de polo.

Michael reuşise în sfârşit să obţină o însărcinare oficială. Credea cu sfinţenie că publicaţia *Golden City Mail* din Johannesburg îl numise corespondentul ei local datorită

meritelor proprii ca tânăr reporter. Centaine, care dăduse un telefon discret preşedintelui Asociaţiei Jurnaliştilor din Africa de Sud, proprietarul publicaţiei, nu făcu nimic ca să-l deziluzioneze. Michael urma să fie plătit cu cinci guinee pentru această zi, plus câte un şiling pentru fiecare cuvânt din ceea ce avea să fie cu adevărat publicat în ziar. Luă interviuri tuturor membrilor ambelor echipe, inclusiv rezervelor, tuturor grăjdarilor şi arbitrilor, întocmi o întreagă istorie şi o tabelă de scor a tuturor meciurilor trecute dintre cele două ţări începând cu Jocurile Olimpice din 1936 şi stabili pedigriul tuturor poneilor – dar aici se arătă mai cumpătat, limitând lista la numai două generaţii. Chiar şi înainte de ziua meciului scrisese îndeajuns încât să facă *Pe aripile vântului* să pară o broşură. Apoi insistă să transmită prin telefon această copie importantă unui subaltern răbdător de la redacţie, iar costul convorbirii depăşi cu mult salariul lui de cinci guinee.

— Oricum, Mickey, îl consolă Shasa, dacă publică tot ce ai scris şi îţi dau un şiling pe cuvânt, vei fi milionar.

Marea dezamăgire pentru familie veni în miercurea când fu anunţată echipa sud-africană. Shasa fusese ales să joace pe poziţia lui obişnuită la numărul doi, dar nu i se oferi gradul de căpitan. Acesta îi fu dat lui Max Theunissen, un fermier milionar flamboiant şi un călăreţ înnăscut din regiunea Natal, care era de multă vreme rivalul lui Shasa, chiar de la prima lor întâlnire ca juniori pe acelaşi teren cu mulţi ani în urmă.

Shasa îşi ascunse dezamăgirea sub un zâmbet jalnic.

— Înseamnă mai mult pentru Max decât înseamnă pentru mine, îi spuse lui Blaine care fusese unul dintre selecţioneri, iar acesta dădu din cap.

— Da, încuviinţă el. De asta i-am oferit lui gradul de căpitan, Shasa. Pentru Max are valoare.

Isabella se îndrăgosti la nebunie de argentinianul cu numărul patru, un model de frumuseţe masculină, cu pielea măslinie, ochii negri şi scânteietori, părul des şi ondulat şi

dinţii albi, strălucitori.

Îşi schimba rochia de trei sau patru ori pe zi, încercând cele mai sofisticate ţinute cu care Shasa îi umpluse garderoba. Îşi aplicase discret pe faţă fard şi ruj, nu îndeajuns pentru a-i atrage atenţia lui Shasa, dar exact cât trebuia, spera ea, pentru a-i trezi interesul lui José Jésus Gonçalves De Santos. Se folosise de toată iscusinţa ei pentru a-i atrage atenţia, petrecându-şi necontenit timpul pe lângă grajduri şi luând cele mai languroase atitudini de fiecare dată când îl vedea.

Obiectul adoraţiei ei era un bărbat puţin trecut de treizeci de ani care era convins că bărbaţii argentinieni sunt cei mai mari amanţi din lume şi că el, José Jésus Gonçalves De Santos, era campionul naţional. Erau cel puţin douăsprezece femei mature şi doritoare care concurau pentru atenţia lui în acelaşi timp. Nici măcar nu observase poznele acestui copil de paisprezece ani, însă Centaine o făcuse.

— Te dai în spectacol, Bella, îi spuse. De acum încolo îţi interzic să te mai apropii de grajduri şi, dacă mai văd vreo urmă de machiaj pe faţa ta, poţi să fii sigură că tatăl tău va afla despre asta.

Nimeni nu nesocotea ordinele bunicii, nici măcar cel mai încăpăţânat şi îndrăgostit, aşa că Isabella fu nevoită să renunţe la fantezia ei de a-l lua prin surprindere pe José în podul unde se usca fânul de deasupra grajdurilor şi de a-i oferi virginitatea ei. Isabella nu era sigură în totalitate ce presupunea asta. Lenora îi împrumutase o carte interzisă unde era denumită „o perlă nepreţuită”. Orice ar fi fost, José Jésus putea să aibă perla ei şi orice altceva ar mai fi vrut.

Totuşi, rigorile bunicii o limitară să-l urmărească de la o distanţă discretă şi să-i arunce priviri arzătoare de fiecare dată când el se uita înspre ea.

Garry intercepta una dintre aceste priviri pasionale şi fu atât de alarmat, încât o întrebă cu voce tare şi aproape

putând fi auzit de obiectul adoraţiei ei:

— Ţi-e rău, Bella? Te uiţi de parcă ţi-ar veni să vomiţi.

Era pentru prima dată în viaţa ei când îl ura cu adevărat pe fratele ei mijlociu.

Centaine se aşteptase la două mii de spectatori. Polo era un sport de elită cu puţini aderenţi şi, la două lire fiecare, biletele erau scumpe, dar în ziua evenimentului spectatorii depăşiră cinci mii. Asta îi garanta clubului un profit substanţial, dar solicită considerabil logistica lui Centaine. Toate rezervele ei, inclusiv Tara, se aflau în mijlocul mulţimii de oameni pentru a se ocupa de ei, având grijă să fie suficientă mâncare şi băutură şi numai când echipele veniră călare pe teren putu Tara să scape de privirea atotcuprinzătoare a soacrei ei şi să urce în tribună.

În prima repriză Shasa călări un murg castrat a cărui piele fusese ţesălată până începuse să strălucească asemenea unei oglinzi în lumina soarelui.

Tara trebui să admită că, în jerseul său verde cu dungi aurii, pantalonii albi ca zăpada şi cizmele negre strălucitoare, Shasa arăta minunat. În timp ce mergea în galop mic în faţa tribunei, se uită în sus şi zâmbi, peticul negru de la ochi oferind zâmbetului său, altfel copilăresc şi fermecător, un aer sinistru care intriga şi, în ciuda voinţei ei, Tara îi răspunse, făcându-i cu mâna, până când îşi dădu seama că nu îi zâmbea ei, ci altcuiva care se găsea mai jos în tribună. Simţindu-se oarecum prost, se ridică pe vârfuri şi se uită în jos, încercând să vadă cine era. Femeia era înaltă, cu talia subţire, dar faţa îi era acoperită de borurile unei pălării de vară din paie împodobite cu trandafiri. Totuşi, braţul cu care îi făcuse semn lui Shasa era slab şi bronzat, purtând un inel de logodnă cu diamant şi o verighetă de aur pe degetul mijlociu al mâinii ei delicate.

Tara se întoarse şi îşi dădu jos pălăria ca Centaine să nu o poată distinge cu uşurinţă în mulţime şi îşi făcu loc repede, dar discret până la ieşirea laterală a tribunei. Trecând prin parcare şi îndreptându-se spre spatele

grajdurilor, din tribună se auziră înălţându-se primele urale. Nimeni nu avea să o caute în următoarele două ore, aşa că începu să fugă. Moses parcase Chevroletul în plantaţia de pini de lângă căsuţele invitaţilor, iar ea deschise uşa din spate şi sări în maşină.

— Nu m-a văzut nimeni plecând, îşi trase ea sufletul, iar Moses porni motorul şi conduse calm pe aleea lungă până ieşiră pe poarta Ameith.

Tara se uită la ceas; era trecut de trei cu câteva minute, dar era nevoie de patruzeci de minute pentru a înconjura muntele şi a ajunge în oraş. Vor ajunge în clădirea parlamentului la ora patru când portarii se gândeau la pauza de ceai. Era într-o vineri după-amiaza, iar membrii parlamentului aveau o şedinţă de buget, genul de activitate plictisitoare de rutină care îi făcea doar să încuviinţeze din cap în fotoliile lor. De fapt, Blaine şi Shasa aranjaseră discret împreună cu organizatorii acest program, astfel încât ei şi câţiva dintre ceilalţi membri să se poată furişa la meciul de polo fără a pierde dezbaterile sau distribuirile importante. Probabil că mulţi dintre ceilalţi parlamentari plănuiseră să plece devreme în weekend, căci în clădire era linişte, iar holul era aproape pustiu.

Moses opri în parcarea demnitarilor şi se duse să scoată pachetele din portbagaj. Apoi o urmă pe Tara păstrând o distanţă acceptabilă când ea urcă scările din faţă. Nimeni nu îi întrebă nimic, fu totul atât de simplu, aproape un anticlimax, iar apoi urcară la etajul doi, trecând pe lângă intrarea galeriei de presă unde Tara văzu trei reporteri tineri prăbuşiţi în fotoliile lor în timp ce îl ascultau pe ministrul Poştelor şi Telegrafului lăudându-se în legătură cu modul exemplar în care îşi condusese ministerul în anul fiscal precedent.

Tricia stătea în spatele mesei de lucru din biroul ei, dându-şi unghiile cu ojă şi simţindu-se agitată şi vinovată când Tara intră.

— Oh, Tricia, ce culoare drăguţă, zise Tara pe un ton

plăcut, iar Tricia încercă să dea impresia că degetele ei nu îi aparţineau, dar oja nu se uscase şi nu prea ştia ce să facă acum cu ele.

— Am terminat toate scrisorile pe care domnul Courtney mi le-a lăsat de redactat, încercă să se scuze, iar azi a fost atât de linişte şi în seara asta am o întâlnire – m-am gândit... Justificarea ei se stinse neconvingător.

— Am adus câteva mostre de material pentru perdele, îi spuse Tara. M-am gândit să le schimbăm când instalăm noile corpuri de iluminat. Aş vrea să-i fac o surpriză lui Shasa, aşa că nu aduce vorba despre asta dacă poţi evita.

— Bineînţeles, doamnă Courtney.

— Voi încerca să stabilesc noua combinaţie de culori pentru perdele şi probabil că voi sta mult după ora cinci. Dacă ai terminat ce aveai de făcut, de ce nu pleci mai devreme? Voi răspunde eu la telefon.

— Oh, m-aş simţi prost, protestă Tricia cu jumătate de gură.

— Hai, du-te! îi porunci Tara hotărât. Rămân eu pe poziţie. Tu bucură-te de întâlnire – sper să petreci o seară minunată.

— Sunteţi foarte amabilă, doamnă Courtney. Chiar sunteţi.

— Stephen, ia mostrele astea şi pune-le pe canapea, te rog, ordonă Tara fără să-l privească pe Moses, după care mai zăbovi până când Tricia îşi făcu repede ordine pe birou şi se îndreptă spre uşă.

— Să aveţi un weekend minunat, doamnă Courtney – şi vă mulţumesc mult.

Tara încuie uşa după ea şi se întoarse în grabă în biroul lui Shasa.

— Am avut noroc, şopti ea.

— Ar trebui să o lăsăm să se îndepărteze, îi spuse Moses şi rămaseră unul lângă altul pe canapea.

Tara părea nervoasă şi nefericită, dar păstră tăcerea multe momente înainte de a răbufni:

— Moses, în legătură cu tatăl meu – şi cu Shasa.

— Da? întrebă el, dar vocea îi era tăioasă, iar ea ezită, frământându-şi degetele cu nervozitate. Da? insistă el.

— Nu – ai dreptate, oftă ea. Trebuie să o facem. Trebuie să fiu puternică.

— Da, trebuie să fii puternică, încuviinţă el. Dar acum trebuie să pleci şi să mă laşi să-mi fac treaba.

Se ridică.

— Sărută-mă, te rog, Moses, şopti ea, iar după o clipă se desprinse din îmbrăţişarea lui. Succes, îi spuse ea blând.

Încuie uşa exterioară a biroului şi coborî pe scări în holul principal, dar în timp ce cobora fu copleşită de un sentiment de vinovăţie. Fu atât de puternic, încât îşi simţi sângele scurgându-i-se din cap şi o sudoare rece îi acoperi fruntea şi buza de sus. Pentru o clipă simţi că ameţeşte şi fu nevoită să se agaţe de balustradă pentru a se putea ţine pe picioare. Apoi se forţă singură să coboare şi să traverseze holul.

Administratorul o privea ciudat. Ea continuă să meargă. El îşi părăsi cabina şi veni să o prindă din urmă. Tara se simţi cuprinsă de panică şi vru să se întoarcă şi să fugă înapoi pe scări pentru a-l avertiza pe Moses că fuseseră descoperiţi.

— Doamnă Courtney. Bărbatul se opri în faţa ei, blocându-i calea.

— Ce este? îngăimă ea, încercând să elaboreze un răspuns plauzibil pentru întrebările lui.

— Am făcut un mic pariu la meciul de polo în această după-amiază, ştiţi cum merg lucrurile?

Se holbă la el şi pentru o clipă nu înţelese. Aproape că-i scăpă: „Meci de polo, ce meci de polo?” dar îşi dădu seama şi, cu un imens efort de voinţă şi concentrare, vorbi cu el aproape un minut înainte de a putea pleca. Când ajunse în parcare nu-şi mai putu controla panica şi alergă înspre Chevrolet, azvârlindu-se în spatele volanului şi trăgându-şi răsuflarea printre suspine.

Când auzi cheia întorcându-se în broasca de la uşa exterioară, Moses se întoarse în biroul lui Shasa şi trase draperiile peste ferestre.

Apoi se duse la bibliotecă şi se uită peste titluri. N-avea să golească cufărul până în ultima clipă. Tricia se putea întoarce în caz că uitase ceva sau să se facă o verificare de rutină a birourilor. Exista şi posibilitatea ca Shasa să vină la birou sâmbătă dimineaţa. Deşi Tara îl asigurase că Shasa va fi ocupat la Weltevreden cu invitaţii pe toată perioada weekendului, Moses nu voia să rişte. Nu va mişca nimic din birou până nu va fi absolut nevoie.

Zâmbi când văzu pe raft *Istoria Angliei* a lui Macaulay. Era o ediţie scumpă cu coperte de piele şi îi reaminti de vremea când el şi bărbatul pe care era pe cale să-l omoare erau prieteni – de acele vremuri de demult când încă mai exista speranţă.

Trecu pe lângă rafturi până când ajunse la o secţiune unde era clar că Shasa ţinea acele volume cu ale căror concepţii nu era de acord, începând cu *Mein Kampf* până la Karl Marx, iar printre ele şi scrieri socialiste. Moses scoase un volum cu operele alese ale lui Lenin şi îl luă cu el la birou. Se aşeză să citească, încrezător că în cazul oaspeţilor nepoftiţi ar avea destul timp să ajungă la ascunzătoarea din spatele draperiilor.

Citi până când căzu amurgul şi nu mai fu lumină în cameră, apoi luă pătura de sub pachetul pe care îl adusese din Chevrolet şi se instală pe canapea.

Se trezi devreme sâmbătă dimineaţa, când porumbeii de stâncă începură să gângurească pe pervazul ferestrei, şi se strecură pe uşa secretă. Folosi toaleta de la capătul holului ştiind că va fi o zi lungă şi simţi o plăcere cinică nerespectând semnul DOAR ALBII de pe uşă.

Deşi membrii parlamentului nu se întruneau sâmbăta, uşile din faţă erau deschise şi în interiorul clădirii se desfăşurau activităţi – persoanele responsabile cu curăţenia şi personalul, poate miniştri care aveau nevoie să-şi

folosească birourile. Nu putea face nimic până duminică, atunci când principiile calviniste interziceau orice muncă sau activitate de prisos în afara bisericii. Petrecu ziua citind, iar la căderea serii mâncă din proviziile pe care şi le adusese, după care aruncă toate cutiile goale şi ambalajele la coşul de gunoi de la toaletă.

Dormi agitat şi fu pe deplin treaz înainte de ivirea zorilor duminică dimineaţa. Luă un mic dejun frugal şi se schimbă în salopeta de muncitor şi tenişii pe care şi le adusese în pachet, după care plecă precaut în recunoaştere. Clădirea era cufundată în linişte şi complet pustie. Uitându-se în jos din capul scărilor, văzu că uşa din faţă era încuiată şi luminile stinse. Începu să umble cu mai multă încredere şi încercă uşa de la galeria presei. Era descuiată, iar el stătu lângă balustradă şi privi încăperea unde fuseseră adoptate toate legile care îi înlănţuiseră şi subjugaseră poporul şi îşi simţi furia ca un animal captiv înăuntrul pieptului său, zbătându-se să fie eliberat

Părăsi galeria şi coborî scările în holul de la intrare, după care se apropie de uşile principale înalte ale Camerei. Se auzea ecoul paşilor săi. După cum se aşteptase, uşile erau încuiate, dar zăvorul era masiv şi vechi. Se lăsă în genunchi şi scoase din buzunar trusa cu unelte de lăcătuşerie. Pregătirea din Rusia fusese obositor de minuţioasă şi zăvorul îi rezistă mai puţin de un minut. Deschise una din uşi cu un scârţâit, apoi intră, închizând-o în urma lui.

Acum se găsea în chiar catedrala apartheidului şi i se părea că răul produs de acesta era un lucru palpabil care îl apăsa cu o asemenea forţă că îl lăsa fără respiraţie. Se îndreptă încet pe culoar înspre prezidiul cu marele blazon aflat deasupra, iar apoi coti la stânga, ocolind masa pe care se aflau microfoanele, până când ajunse la capătul fotoliilor guvernamentale, la locul prim-ministrului, doctorul Hendrik Frensch Verwoerd, iar nările largi ale lui Moses se umflară ca şi cum ar fi simţit mirosul măreţei bestii.

Făcu un efort şi se stăpâni, lăsându-şi la o parte

sentimentele şi pasiunile, văzându-şi de treabă. Examină fotoliul cu atenţie, aşezându-se pe burtă ca să se uite sub el. Bineînţeles, studiase fiecare fotografie a încăperii pe care reuşise să o obţină, dar acestea fuseseră necorespunzătoare. Acum îşi trecu mâinile peste pielea verde; căptuşeala se lăsase sub greutatea oamenilor şi de la apropiere se vedea că era roasă şi crăpată din cauza uzurii de-a lungul anilor. Rama fotoliului era din lemn masiv de mahon, iar când pipăi dedesubt descoperi structura greoaie care îl susţinea. Totul era după cum se aşteptase şi murmură satisfăcut.

Se întoarse în biroul lui Shasa, intrând pe uşa secretă, şi se apucă imediat să golească scrinul. Încă o dată scoase conţinutul cu grijă pentru a-l putea reumple în exact aceeaşi ordine. Apoi se băgă înăuntru şi ridică panourile de pe fund. Îşi puse deoparte mâncarea pentru masa de seară şi aranjă cărămizile de explozibil plastic în pătură. Unul dintre avantajele acestui explozibil era starea lui de inerţie şi că putea rezista la cea mai brutală manipulare. Fără detonator era cu totul sigur.

Luă cele patru colţuri ale păturii şi şi-o aruncă pe umăr ca pe o desagă, iar apoi se întoarse în grabă în sala de şedinţe. Aranjă pătura şi conţinutul ei sub un fotoliu pentru a nu fi descoperite din greşeală şi se întoarse în birou ca să aducă trusa de scule. A treia oară când coborî închise uşa principală în urma lui pentru a putea lucra în deplină siguranţă.

Nu putea să rişte să folosească bormaşina şi să facă zgomot. Se aşeză pe spate sub fotoliul prim-ministrului şi începu să fixeze laborios cârligele în lemnul de mahon din faţa sa, făcând găurile cu ajutorul burghiului de mână şi apoi înşurubând cârligele cu filet. Lucră cu meticulozitate, oprindu-se să măsoare şi să marcheze fiecare gaură, aşa că trecu aproape o oră până când fu gata să aşeze cărămizile de explozibil. Le aranjă în blocuri de câte cinci, punând câte cinci kilograme de explozibil în fiecare bloc, după care le

legă laolaltă cu sârmă. Apoi se târî din nou sub fotoliu şi fixă fiecare bloc de câte cinci calupuri la locul lui.

Trecu fiecare capăt de sârmă printr-un cârlig şi le răsuci, strângând puternic, apoi se întinse după următorul bloc şi îl fixă cu precizie lângă celălalt, până când toată partea de dedesubt a fotoliului fu acoperită de explozibil.

Apoi ieşi de sub fotoliu şi verifică atent ce făcuse. Marginea de lemn de mahon care se afla în continuarea pernei de piele ascundea în totalitate stratul de calupuri. Chiar şi când se lăsă pe vine cum ar fi putut face-o cineva ca să-şi recupereze stiloul sau hârtia cu ordinea de zi care căzuseră sub fotoliu, nu văzu nicio urmă a lucrării sale.

„Este de ajuns”, murmură el şi începu să cureţe. Curăţă cu meticulozitate orice urmă de rumeguş lăsată de burghiu şi firele tăiate, iar apoi îşi strânse sculele.

„Acum pot testa transmiţătorul”, îşi spuse şi urcă în grabă în biroul lui Shasa.

Introduse noile baterii de lanternă în transmiţător şi îl verifică. Beculeţul de semnalizare se aprinse strălucitor. Îl opri. Apoi luă detonatorul radio din cutia de carton şi introduse bateria tip pastilă în compartimentul ei. Detonatorul era de dimensiunea unei cutii de chibrituri, era făcut din bachelită neagră şi avea un mic întrerupător la un capăt. Întrerupătorul avea trei poziţii: închis, test şi deschis. Un mic fir de sârmă împiedica mutarea accidentală a întrerupătorului pe poziţia pornit. Moses comută în dreptul indicatorului test şi îl lăsă pe canapea, apoi merse la transmiţător şi îl porni. Micul beculeţ de la unul din capetele detonatorului se lumină de îndată, iar în interiorul carcasei se auzi un bâzâit puternic, ca şi cum o albină ar fi fost captivă înăuntru. Primise semnalul de la transmiţător. Moses închise transmiţătorul, bâzâitul încetă şi beculeţul se stinse.

„Trebuie acum să verific dacă va transmite de aici până la sala de şedinţe”.

Lăsă transmiţătorul pornit şi coborî încă o dată în sală.

Ţinu detonatorul în palmă, îngenuncheat lângă fotoliul prim-ministrului şi îşi ţinu răsuflarea când îl comută pe „test”.

Nu se întâmplă nimic. Mai încercă de trei ori, dar nu primea semnalul din biroul de la etaj. Între cele două dispozitive se aflau în mod evident prea multe cărămizi şi prea mult beton.

„Totul mergea prea uşor, îşi spuse el mâhnit. Trebuia să apară ceva”. Şi oftă în timp ce luă rola de sârmă din trusa de scule. Şi-ar fi dorit să evite să întindă firul din sală până în biroul de la etajul doi. Chiar dacă firul era subţire ca borangicul, iar stratul izolator era maroniu, creştea nemăsurat de mult riscul de a fi descoperit.

„N-am altă opţiune”, se consolă el.

Studiase deja planul reţelei de electricitate ale clădirii, pe care Tara i le procurase de la Departamentul de Lucrări Publice, dar îl desfăcu şi îl întinse pe masa de lângă el pentru a-şi reîmprospăta memoria în timpul lucrului.

În lambriul din spatele fotoliilor secţiunii guvernamentale se găsea o priză. Văzu în plan că tuburile electrice urcă de-a lungul peretelui pe sub lambriuri, înspre acoperiş. Planurile arătau de asemenea că principalul panou electric se afla în biroul administratorului, vizavi de uşa de la intrare. Biroul era încuiat, dar reuşi să forţeze zăvorul fără dificultate şi întrerupse curentul.

Se întoarse apoi în sală, găsi priza şi o scoase, lăsând la vedere firele, şi se simţi uşurat observând că acestea sunt codate prin culori. Asta făcea ca munca să-i fie mult mai uşoară.

Părăsi sala şi urcă la etajul al doilea. În toaleta bărbaţilor era un dulap în care găsi o scară de zugrav. Trapa care ducea la acoperiş era de asemenea în toaleta bărbaţilor. O găsi şi îşi poziţionă scara sub aceasta. Ajuns în vârful scării împinse trapa şi se căţără prin deschizătura pătrată.

În spaţiul dintre tavan şi acoperiş era întuneric şi mirosea a şobolani. Îşi aprinse lanterna şi începu să îşi croiască

drum prin pădurea de grinzi şi de stâlpi care susţineau acoperişul. Praful se aşezase în straturi de-a lungul anilor şi se ridica în jurul picioarelor sale într-un nor molatic. Strănută şi îşi acoperi gura şi nasul cu o batistă în timp ce înainta precaut, trecând de pe o grindă pe alta, numărând fiecare pas pentru a nu-şi pierde orientarea.

Deasupra unei porţiuni netencuite de zid, care era cu siguranţă porţiunea superioară a peretelui din spate al sălii de şedinţe, găsi tuburile electrice. Erau cincisprezece, aşezate unul lângă altul. Unele erau foarte vechi, în timp ce altele erau în mod evident instalate mai recent.

Dură un timp până când identifică tubul care ducea în sala de dedesubt, dar când deşurubă racordul recunoscu firele codate pe care le găsise şi în priză. Se simţi foarte uşurat. Anticipase o serie de probleme cu care ar fi putut să se confrunte în acest punct, dar acum avea să fie simplu să aducă firul său până pe acoperiş.

Desfăşură arcul lung şi flexibil de electrician pe care îl adusese cu el din cutia de scule şi îi dădu drumul prin tubul cu fire până când întâmpină rezistenţă. Începu din nou obositoarea călătorie de-a lungul acoperişului, coborî scara, trecu pe coridor, coborî scările şi intră în sală.

Găsi capătul arcului ieşit din priză şi îl prinse de capătul firului subţire pentru detonator pe care îl desfăşură apoi astfel încât să ruleze uşor prin tub când avea să tragă arcul de la celălalt capăt.

Ajuns din nou sub acoperiş recuperă arcul care adusese firul după el. Îl trase cu grijă, mânuindu-l de sus în jos asemenea unui pescar care scoate năvodul din apă, până când îl simţi cum se întinde, fiind prins la celălalt capăt printr-un nod de fotoliul din sală. Înfăşură apoi cu grijă firul şi îl lăsă acolo, întorcându-se în sala de şedinţe. Salopeta îi era deja plină de praf şi de pânze de păianjen.

Dezlegă capătul firului prins de fotoliu şi îl întinse pe podea, ducându-l înspre blocurile de explozibil plastic de sub fotoliul prim-ministrului, asigurându-se că nu era foarte

întins. Se preocupă apoi cu multă grijă să îl ascundă de cineva care ar fi putut să-l descopere întâmplător. Îl îndesă sub carpeta verde care se întindea dintr-un perete în altul şi îl fixă de partea de dedesubt a fotoliilor guvernamentale. Făcu o gaură în priza din metal emailat prin care trecu firul, iar apoi înşurubă priza la loc.

Cercetă apoi cu atenţie podeaua şi covorul pentru a fi sigur că nu lăsase nicio urmă. În afara celor câţiva centimetri de fir abia observabil care ieşeau din priză, nimic altceva nu trăda pregătirile lui, şi se aşeză pe scaunul doctorului Verwoerd pentru a se odihni preţ de câteva minute înainte de a trece la ultima fază. Apoi reveni la etaj.

Cea mai dificilă şi mai problematică parte ce trebuia îndeplinită era să se poziţioneze în pod exact deasupra biroului lui Shasa. Fu nevoit să coboare de trei ori scara din toaletă şi să măsoare cu pasul cotloanele coridorului pentru a intui locaţia exactă a biroului, până când se urcă din nou sub acoperiş pentru a încerca să refacă aceeaşi rută prin praf, printre bârne şi stâlpi.

În cele din urmă fu sigur că se află în poziţia corectă şi sfredeli cu grijă o mică gaură în tavanul de sub picioarele sale. Lumina ţâşni prin gaură, dar chiar şi atunci când îngenunche şi îşi lipi ochiul de deschizătură, aceasta era prea mică ca să poată vedea ce se afla dedesubt. O lărgi uşor, dar tot nu putu să vadă nimic şi încă o dată fu nevoit să coboare prin trapă şi să străbată coridorul până la biroul lui Shasa.

De cum intră în birou îşi dădu seama că apreciase greşit. Gaura dată în tavan era exact deasupra mesei de lucru şi când o lărgise crăpase tencuiala şi câteva bucăţi căzuseră pe aceasta. Îşi dădu seama că se putea dovedi o greşeală gravă. Gaura nu era largă, dar micile crăpături care porneau de la ea ar fi fost observate de oricine ar fi privit înspre tavan.

Se gândi să încerce să acopere sau să repare stricăciunea, dar ştiu că n-ar face decât s-o agraveze.

Mătură firimiturile albe de tencuială de pe birou, dar asta era tot ce putea face. Trebuia să se împace cu gândul că era puţin probabil să privească cineva înspre tavan şi că, chiar dacă ar fi făcut-o, nu s-ar fi gândit la nimic altceva decât la o mică imperfecţiune. Conştientizându-şi furios greşeala, făcu ceea ce ar fi trebuit să facă de la început şi dădu gaura de jos, căţărat pe unul dintre rafturi pentru a ajunge la tavan. Aflată între draperii şi bibliotecă, gaura era aproape invizibilă pentru oricine n-ar fi purces la o inspecţie amănunţită. Urcă în pod şi trecu capătul firului prin cea de-a doua gaură. Odată întors în birou găsi firul atârnând de-a lungul peretelui, cu capătul încolăcit în colţ pe covor.

Strânse şi înfăşură firul, dosindu-l cu grijă în spatele şirului de *Encyclopaedia Britannica* de pe raftul de sus, iar apoi aranjă draperiile în aşa fel încât să acopere cei câţiva centimetri rămaşi la vedere la ieşirea din gaura din tavan. Curăţă încă o dată totul, căutând cu atenţie orice bucăţică de tencuială de pe bibliotecă şi de pe podea, iar apoi, încă nemulţumit, se întoarse la birou. O altă firimitură de tencuială albă căzuse şi îşi udă degetul cu salivă pentru a o ridica. Lustrui apoi tăblia biroului cu mâneca.

Părăsi biroul prin uşa ascunsă şi inspectă din nou tot ceea ce făcuse. Închise trapa din tavanul toaletei şi curăţă praful din jur. Puse la loc scara în dulap şi apoi se întoarse pentru ultima oară în sala de şedinţe.

Putea în sfârşit să lege detonatorul. Îndepărtă dispozitivul de siguranţă şi porni detonatorul. Dădu o gaură în centrul moale al blocului de explozibil, unde introduse detonatorul. Îl îndesă bine la locul lui, iar apoi îndepărtă ultimii doi centimetri de izolaţie de pe firul de cupru pe care îl introduse în conectorul din capătul detonatorului cilindric, iar apoi ieşi de sub fotoliu.

Îşi strânse sculele, mai verifică pentru ultima dată dacă nu lăsase niciun semn care să-l trădeze, iar apoi, mulţumit în cele din urmă, părăsi sala, încuind uşile şi ştergând amprentele de sudoare de pe alama strălucitoare. Pătrunse

apoi în biroul administratorului şi dădu drumul la curent.

Urcă pentru ultima dată scările şi se încuie în biroul lui Shasa, iar apoi se uită la ceas. Era aproape patru şi jumătate. Fusese nevoie de o zi întreagă, dar lucrase cu atenţie sporită şi era întru totul mulţumit, iar acum se prăbuşi pe canapea. Încordarea nervoasă şi concentrarea maximă fuseseră mai obositoare decât orice muncă fizică.

Se odihni pentru un timp înainte de a pune lucrurile înapoi în masa de altar. Îndesă salopeta murdară în compartimentul în care fusese explozibilul şi aşeză transmiţătorul deasupra acesteia, acolo unde ar fi putut să-l găsească rapid. Ar fi durat doar câteva minute să îl ia, să-l conecteze la firele ascunse în spatele şirului de enciclopedii, să realizeze circuitul şi să declanşeze detonatorul din sala de dedesubt. Calculase că biroul lui Shasa era suficient de departe de centrul exploziei, despărţit de suficient de mulţi pereţi şi plăci de beton pentru a amortiza efectele exploziei, asigurându-se că va supravieţui, în timp ce sala ar fi fost cu totul distrusă. Fusese într-adevăr o zi fructuoasă şi, în timp ce lumina din cameră pălea, se întinse pe canapea şi se acoperi cu pătura.

Se trezi în zori şi verifică pentru ultima oară biroul, privind cu mâhnire la reţeaua minusculă de crăpături din tavan. Îşi strânse pachetele, ieşi apoi prin uşa secretă şi merse în toaleta bărbaţilor.

Se spălă şi se bărbieri la una dintre chiuvete. Tara îi pusese o lamă şi un prosop în pachetul cu mâncare. Se îmbrăcă apoi cu tunica de şofer, îşi puse cascheta şi se încuie într-una dintre toalete. Nu putea să aştepte în biroul lui Shasa pentru că Tricia venea la ora nouă, şi nici nu putea să plece până când parlamentul nu era în plină activitate pentru a putea trece neobservat de uşile de la intrare.

Se aşeză pe vasul de toaletă şi aşteptă. La ora nouă auzi paşi pe coridor. Apoi cineva intră şi folosi cabina de alături,

scremându-se şi eliberând vânturi zgomotoase. De-a lungul următoarei ore bărbaţi intrară periodic, singuri sau în grupuri pentru a folosi chiuvetele sau pisoarele. Totuşi, pe la mijlocul dimineţii, fu un moment de linişte. Moses se ridică, îşi strânse pachetele, îşi făcu curaj şi ieşi din cabină, îndreptându-se grăbit spre uşa care dădea în coridor.

Coridorul era gol şi porni înspre capul scărilor, dar la mijlocul drumului fu cuprins de groază şi împietri.

Doi bărbaţi urcau scările înspre coridor, îndreptându-se direct spre Moses. Mergeau umăr la umăr, prinşi într-o conversaţie însufleţită, iar cel mai scund şi mai în vârstă îşi însoţea explicaţiile înfocate cu gesturi şi grimase. Bărbatul mai tânăr şi mai înalt de lângă el asculta atent, iar singurul lui ochi strălucea trădând un amuzament reţinut.

Moses îşi făcu curaj pentru a păşi înspre ei, iar expresia de pe chipul său deveni acea plămădeală răbdătoare şi prostească prin care africanii îşi ascundeau orice emoţie în prezenţa stăpânilor albi. În timp ce se apropiau unii de alţii, Moses se trase respectuos la o parte pentru a le face loc celor doi. Nu-l privi direct în faţă pe Shasa Courtney, ci îşi lăsă privirea să alunece fără a se opri asupra acestuia.

Ajuns în dreptul său, Shasa izbucni în râs la auzul spuselor însoţitorului său.

— Măgarul ăla prost şi bătrân! exclamă el, iar privirea îi alunecă înspre Moses.

Se întrerupse din râs, iar fruntea i se încruntă a nedumerire. Moses crezu că avea să se oprească, dar însoţitorul său îl apucă de mânecă.

— Stai să auzi şi ultima parte – tipa nu voia să-i dea pantalonii până când nu... îl trase pe Shasa înspre biroul său şi, fără să privească înapoi sau să grăbească pasul, Moses coborî scările ieşind pe uşa principală.

Chevroletul era parcat la capătul aleii, acolo unde se aştepta să-l găsească. Moses puse pachetele în spate, iar apoi ocoli ajungând în dreptul uşii şoferului. Pe când se strecura la volan, Tara se aplecă în faţă de pe bancheta din

spate şi şopti:

— Oh, mulţumesc lui Dumnezeu, mi-am făcut atâtea griji pentru tine.

Sosirea lui Harold Macmillan şi a anturajului său în Cape Town generă un adevărat val de entuziasm şi speranţă, nu numai în oraş, ci în întreaga ţară.

Prim-ministrul britanic era spre finalul unui turneu lung prin Africa, unde vizitase toate coloniile britanice, ţările de pe continent membre ale Commonwealth-ului, dintre care Africa de Sud era cea mai mare, cea mai bogată şi cea mai prosperă.

Sosirea sa avu un impact diferit asupra variatelor sectoare de populaţie albă. Pentru comunitatea anglofilă era o afirmare a legăturilor strânse şi a angajamentului profund pe care îl simţeau faţă de vechea ţară. Întărea sentimentul siguranţei de a face parte din marea organizaţie a Commonwealth-ului şi conştiinţa că, între cele două ţări care stătuseră alături cu dârzenie pentru un secol şi chiar mai mult, înfruntând războaie şi crize economice, exista încă o legătură de sânge şi de suferinţă care nu va putea fi ruptă vreodată. Le dădea ocazia să îşi reafirme devotamentul sincer faţă de regină.

Pentru afrikaanderii naţionalişti avu un impact cu totul diferit. Duseseră două războaie împotriva Coroanei Britanice şi, deşi mulţi afrikaanderi luptaseră ca voluntari alături de Marea Britanie în alte două războaie – Delville Wood şi El Alamein erau doar o parte din izbânzile lor în luptă – mulţi alţii, inclusiv majoritatea membrilor cabinetului naţionalist, se împotriviseră cu vehemenţă declaraţiilor de război îndreptate către Kaiser Wilhelm şi Adolf Hitler. Cabinetul naţionalist includea membri care luptaseră susţinut împotriva eforturilor de război ale Uniunii Africii de Sud sub conducerea lui Jan Smuts, mulţi dintre ei deţinând acum funcţii înalte în guvern, oameni asemenea lui Manfred De La Rey care fuseseră membri ai organizaţiei Ossewa

Brandwag. Pentru aceştia vizita prim-ministrului britanic era o confirmare a drepturilor lor suverane şi a importanţei lor ca guvernanţi ai celei mai avansate şi prospere naţiuni de pe continentul african.

Pe timpul şederii lui, Harold Macmillan fu oaspete la Groote Schuur, reşedinţa oficială a prim-ministrului sud-african, iar punctul cel mai important al vizitei lui avea să fie o cuvântare în faţa ambelor camere ale legislativului Uniunii Africii de Sud, Senatul şi Camera Inferioară, reunite. În seara sosirii lui în Cape Town, prim-ministrul britanic era invitatul de onoare la o petrecere privată pentru a-i întâlni pe miniştrii cabinetului doctorului Verwoerd, pe liderii opoziţiei din Partidul Unit şi alţi demnitari.

Tara ura din adâncul sufletului aceste activităţi oficiale, dar Shasa insistă.

— Face parte din târgul nostru, draga mea. Invitaţia e adresată domnului şi doamnei şi ai promis că n-o să mă faci de râs în public.

În cele din urmă purtă chiar şi diamantele, lucru pe care nu-l mai făcuse de ani buni, iar Shasa fu recunoscător şi măgulitor.

— Chiar arăţi minunat când îţi dai silinţa să te aranjezi, îi spuse, dar ea rămase tăcută şi abătută pe drumul ce încercuia versantul sudic al muntelui Table înspre Groote Schuur. Te îngrijorează ceva, zise Shasa în timp ce ţinea volanul Rolls-Royce-ului cu o mână şi cu cealaltă îşi aprinse o ţigară cu bricheta lui Ronson din aur.

— Nu, negă ea repede. Doar perspectiva de a spune lucrurile potrivite într-o încăpere plină de oameni străini.

Adevăratul motiv al îngrijorării sale era departe de a fi acesta. Mai înainte cu trei ore, în timp ce Moses o aducea de la o întâlnire a consiliului de administraţie a Institutului pentru Femei, îi spusese încet:

— Data şi ora au fost hotărâte.

Nu fu nevoie să îi dea amănunte. De când venise după el lunea trecută, puţin după zece, şi îl aşteptase în faţa

parlamentului, Tara fusese bântuită zi şi noapte de informaţia îngrozitoare pe care o poseda.

— Când? şopti ea.

— În timpul discursului englezului, rosti el simplu, iar Tara se cutremură. Era un raţionament diabolic. Amândouă camerele reunite, continuă Moses. Toţi, toţi stăpânitorii de sclavi şi englezul care le este complice şi protector. Vor muri împreună. Va avea loc o explozie care va fi auzită în toate colţurile lumii.

Lângă ea Shasa închise capacul brichetei şi înăbuşi flacăra.

— Nu va fi chiar atât de neplăcut. Am aranjat cu cei care se ocupă de protocol să fii partenera lordului Littleton la cină – te înţelegi bine cu el, nu-i aşa?

— Nu ştiam că este aici, zise Tara vag. Această conversaţie părea atât de neimportantă şi lipsită de sens în faţa holocaustului despre care ea ştia că avea să vină.

— Consilier special al guvernului britanic pe probleme de comerţ şi economie.

Shasa încetini Rolls-Royce-ul şi coborî fereastra laterală în timp ce cotea pe porţile principale de la Groote Schuur şi se alătură şirului de limuzine care înaintau încet pe alee. Îi arătă invitaţia căpitanului gărzii şi fu întâmpinat cu un salut respectuos.

— Bună seara, domnule ministru. Poftiţi, intraţi pe uşa din faţă şi luaţi-o drept înainte.

Groote Schuur însemna în olandeză, Marele Hambar". Casa aparţinuse cândva lui Cecil John Rhodes, arhitect al imperiului şi aventurier, fiind reşedinţa lui în timp ce era prim-ministru al vechii colonii Cape, înainte ca Legea Uniunii din 1910 să fi unit provinciile separate în actuala Uniune a Africii de Sud. Rhodes cedase uriaşa casă, restaurată după ce fusese distrusă de un incendiu, naţiunii. Era o clădire masivă şi lipsită de graţie, reflectând gustul recunoscut al lui Rhodes pentru barbar, o împletire de diferite stiluri arhitecturale, toate acestea fiind o ofensă în

opinia Tarei.

Cu toate acestea, văzută de pe versanţii de jos ai muntelui Table peste Cape Flats, panorama era spectaculoasă, un câmp de lumini împrăştiindu-se până la conturul întunecat al muntelui proiectat pe cerul luminat de lună. În această seară, agitaţia şi bucuria păreau să reîntinerească acest edificiu masiv.

Fiecare fereastră era luminată, iar valeţii în uniforme întâmpinau oaspeţii când coborau din limuzinele lor şi îi conduceau până la scările mari din faţă, unde trebuiau să se aşeze la rând pentru primire în holul de la intrare. Prim-ministrul Verwoerd şi soţia sa Betsie se aflau în capul rândului, dar pe Tara o interesa mai mult oaspetele lor.

Fu surprinsă de înălţimea lui Macmillan, era aproape la fel de înalt ca Verwoerd, şi de asemănarea care exista între el şi toate caricaturile pe care le văzuse: smocurile de păr de pe urechi, dinţii ca de cal şi mustaţa ca un tufiş. Strângerea de mână îi era hotărâtă şi rece şi o întâmpină cu o voce blândă şi groasă, iar apoi ea şi Shasa trecură în salonul principal unde se strânseseră şi ceilalţi invitaţi.

Lordul Littleton venea înspre ea, purtând acelaşi sacou stilat, dar ponosit, mătasea marmorată a reverelor purta petele trecerii anilor, însă zâmbetul îi era luminat de o plăcere sinceră.

— Ei bine, draga mea, prezenţa ta face ca această seară să fie o ocazie pentru mine! O sărută pe Tara pe obraz, apoi se întoarse către Shasa. Trebuie să-ţi povestesc despre călătoriile recente prin Africa – fascinant, iar cei trei porniră o discuţie însufleţită.

Presimţirile Tarei fură pentru moment uitate, exclamând:

— Totuşi, milord, nu puteţi să vedeţi în Congo o ţară tipică pentru dezvoltarea continentului african. Dacă i s-ar da mână liberă, Patrice Lumumba ar fi un exemplu de conducător negru...

— Lumumba este un pungaş şi un criminal. Dar Tshombe... o întrerupse Shasa, iar Tara se întoarse înspre

el:

— Tshombe este un lingău şi un trădător, o marionetă a colonialismului belgian.

— Cel puţin nu distruge opoziţia cum fac băieţii lui Lumumba, interveni Littleton blând, iar Tara se întoarse către el cu flacăra luptei în priviri.

— Asta nu este demn de cineva... Făcu un efort şi se întrerupse. I se spusese să evite discuţiile radicale şi să-şi joace rolul de soţie şi de matroană supusă. Oh, este atât de plictisitor, zise. Să vorbim despre teatrul londonez. Ce se joacă zilele astea?

— Ei bine, chiar înainte să plec am văzut *îngrijitorul*, noua piesă a lui Pinter, acceptă Littleton diversiunea, iar Shasa se uită prin încăpere.

Manfred De La Rey îl privea cu ochii aceia intenşi şi palizi şi, de cum îi prinse privirea lui Shasa, înclină din cap hotărât

— Mă scuzaţi o clipă, murmură Shasa, dar Littleton şi Tara erau atât de prinşi în discuţie, încât abia dacă sesizară că se îndepărtează şi se alătură lui Manfred şi soţiei sale statuare de origine germană.

Manfred arăta mereu stânjenit în frac, iar gulerul rândunică rigid al cămăşii lui îl înţepa în gâtul gros, lăsându-i o dungă roşie şi vizibilă pe piele.

— Aşadar, prietene, îl tachină el pe Shasa, ţărănoii din America de Sud v-au învins la jocul cu cai, ha?

Zâmbetul lui Shasa păli pentru o clipă.

— Opt la şase cu greu poate fi numit masacru, protestă el, dar Manfred nu era interesat de ce avea de spus în apărarea sa.

Îl luă pe Shasa de braţ şi se aplecă înspre el, zâmbind încă jovial în timp ce îi vorbea:

— Se întâmplă ceva necurat.

— Ah! Shasa zâmbi uşor şi clătină din cap încurajator.

— Macmillan a refuzat să-i arate doctorului Henk copia discursului pe care-l va ţine mâine.

— Ah! De data asta Shasa întâmpină dificultăţi să-şi păstreze zâmbetul. În acest caz, prim-ministrul britanic se face vinovat de o încălcare flagrantă a normelor de etichetă. Ar fi fost politicos din partea lui să îi permită lui Verwoerd să se uite peste textul lui ca acesta să poată să pregătească un răspuns. Va fi un discurs important, continuă Manfred.

— Da, încuviinţă Shasa. Maud s-a întors la Londra să se consulte cu el şi să-l ajute să-l scrie, probabil că de atunci l-au tot şlefuit.

Sir John Maud era înaltul Comisar al Marii Britanii pentru Africa de Sud. Pentru el a fi convocat la Londra sublinia gravitatea situaţiei.

— Te înţelegi bine cu Littleton, îi spuse Manfred încet. Vezi dacă poţi scoate ceva de la el, chiar şi numai un indiciu despre ce are de gând să facă Macmillan.

— Mă îndoiesc că ştie prea multe – Shasa încă zâmbea pentru oricine îi privea. Dar te anunţ în caz că aflu ceva.

Cina fu servită în superbul serviciu de masă al companiei Indiilor de Est, dar mâncarea fu ca de obicei, lipsită de gust şi călduţă, preparată de bucătarii aflaţi în serviciul civil despre care Shasa era convins că îşi făcuseră ucenicia în vagoanele-restaurant. Vinurile albe erau dulci şi insipide, dar cel roşu era un Cabernet Sauvignon Weltevreden din 1951. Shasa influenţase alegerea oferind pentru banchet vin din propria producţie, pe care îl considera egalul oricărui alt vin, mai puţin al celor mai bune sortimente de Bordeaux. Era regretabil că vinul alb era îngrozitor de rău. N-aveau nicio scuză, existau atât climatul, cât şi solul favorabil. Weltevreden se axase întotdeauna pe vinuri roşii, dar îşi propusese să îşi îmbunătăţească producţia de vinuri albe, chiar dacă asta însemna aducerea unui alt viticultor din Germania sau din Franţa şi cumpărarea unei alte podgorii în regiunea Stellenbosch din peninsulă.

Discursurile fură rezonabil de scurte şi de inconsistente, câteva cuvinte de întâmpinare din partea lui Verwoerd,

câteva exprimând preţuirea ale lui Macmillan, iar conversaţia la masa lui Shasa nu depăşi nicio clipă subiecte cutremurătoare precum recenta înfrângere suferită în faţa argentinienilor pe terenul de polo, despre cât de in formă era Denis Compton şi despre ultima victorie a lui Stirling Moss în cursa Miile Miglia. Dar de cum se sfârşi banchetul, Shasa îl căută pe Littleton, care era încă alături de Tara, profitând până la capăt de plăcerea resimţită în compania ei.

— Aştept cu nerăbdare ziua de mâine, îi spuse el lui Littleton în treacăt. Am auzit că Supermacul vostru o să ne ofere nişte focuri de artificii[43].

— De unde ai auzit aşa ceva? întrebă Littleton, dar Shasa observă schimbarea subită din privirea sa şi expresia precaută care îngheţă odată cu zâmbetul.

— Putem să schimbăm câteva cuvinte? întrebă Shasa încet, scuzându-se în faţa Tarei. Să ne ierţi, draga mea.

Îl apucă pe Littleton de braţ şi, conversând amical, ieşiră pe uşile de sticlă pe veranda acoperită de viţă-de-vie.

— Ce se întâmplă, Peter? îşi coborî glasul. N-ai nimic să îmi spui?

Erau apropiaţi, iar relaţia lor era veche; o adresare atât de directă nu putea să fie ignorată.

— Am să fiu sincer cu tine, Shasa, spuse Littleton. Mac pune ceva la cale. Nu ştiu despre ce e vorba, dar vrea să facă senzaţie. Presa de acasă a fost alertată. Va fi o mişcare politică majoră, mai mult nu pot să ghicesc.

— Va afecta raporturile dintre noi – relaţiile comerciale preferenţiale, de exemplu? întrebă Shasa.

— Comerţul? râse Littleton. Cu siguranţă, nu, nimic nu afectează comerţul. Altceva nu pot să îţi spun. Va trebui să aşteptăm cu toţii până mâine.

---

[43] Personaj al unor caricaturi britanice, al cărui nume a devenit porecla pentru prim-ministrul Harold Macmillan, utilizată la început cu valenţe ironice, dar foarte curând reutilizată în avantajul premierului, ajungând o componentă a imaginii acestuia. (n.tr.).

Nici Tara, nici Shasa nu scoaseră un cuvânt pe drumul de întoarcere la Weltevreden, până când maşina nu trecu de poarta construită de Ameith, iar apoi Tara întrebă, cu glasul tremurând şi gâtuit:

— La ce oră îşi va ţine Macmillan discursul mâine?

— Sesiunea specială va începe la ora unsprezece, îi răspunse Shasa, dar gândul lui era încă la cele spuse de Littleton.

— Vreau să fiu în galeria vizitatorilor. I-am cerut Triciei să-mi facă rost de un bilet.

— Oh, sesiunea nu se va ţine în sala de şedinţe – nu sunt destule locuri. Va avea loc în sufrageria parlamentului şi nu cred că va fi permis accesul vizitatorilor... Se întrerupse, privind-o insistent pe Tara. În lumina farurilor chipul ei căpătase o paloare cadaverică. Ce s-a întâmplat, Tara?

— Sala de mese, zise ea cu răsuflarea tăiată. Eşti sigur?

— Evident că sunt. S-a întâmplat ceva, draga mea?

— Da... nu! Nu s-a întâmplat nimic. Mă arde puţin stomacul, cina...

— Destul de proastă, consimţi el şi se concentră din nou asupra drumului.

„Sufrageria, gândi ea, cuprinsă aproape de panică. Trebuie să-l avertizez pe Moses. Trebuie să-l avertizez că nu se va putea întâmpla mâine – toate planurile lui de scăpare vor fi fost deja făcute. Trebuie să-l înştiinţez”.

Shasa o lăsă lângă uşa din faţă a conacului şi duse maşina în garaj. Când se întoarse, Tara era în salonul albastru, iar servitorii, care îi aşteptaseră ca de obicei să se întoarcă, îi serveau cu ciocolată caldă şi cu biscuiţi. Valetul îl ajută pe Shasa să se schimbe într-un sacou de catifea maro, iar menajerele zăboviră nerăbdătoare până când Shasa le lăsă să plece.

Tara nu fusese niciodată de acord cu acest obicei.

— Aş putea să încălzesc şi eu laptele cu uşurinţă şi tu ai putea să te schimbi fără ajutorul unui adult, se plânse ea după ce servitorii ieşiră din cameră. Este un obicei

medieval şi crud să-i ţii treji la orice oră.

— Prostii, draga mea. Shasa îşi turnă un pahar de coniac ca să meargă cu ciocolata. Este o tradiţie pe care ei o preţuiesc la fel de mult ca şi noi – îi face să se simtă indispensabili şi parte din familie. În plus, bucătarul ar face crize dacă ţi-ai băga nasul în bucătăria lui.

Apoi se prăbuşi în fotoliul său preferat şi deveni neobişnuit de serios. Începu să-i vorbească aşa cum făcea la începutul căsătoriei lor când încă mai cădeau de acord.

— Se întâmplă ceva ce nu-mi place. Iată-ne la începutul unui nou deceniu, anii 1960. Au fost aproape doisprezece ani de guvernare naţionalistă şi niciuna dintre cele mai urâte prevestiri ale mele nu s-a adeverit, dar am un sentiment de nelinişte. Simt că valul nostru a fost într-un flux continuu, dar urmează retragerea. Cred că mâine ar putea fi ziua când începe refluxul... Se întrerupse şi zâmbi ruşinat. Iartă-mă. Ştii că de obicei nu mă las în voia imaginaţiei, zise şi îşi sorbi ciocolata şi coniacul în linişte.

Tara nu avu faţă de el nici cel mai mic sentiment de compasiune. Erau atâtea pe care voia să le spună, atâtea învinuiri pe care voia să i le aducă, dar nu se încredea în ea însăşi să înceapă să vorbească. Odată ce ar fi început, ar fi putut să piardă controlul şi să divulge prea multe. Poate că nu s-ar fi putut abţine să nu se bucure de răzbunarea îngrozitoare care îi aştepta, pe el şi pe toţi cei asemenea lui, iar ea nu mai voia să prelungească acest moment *tête-à-tête*, voia să fie liberă să se ducă la Moses, să-l prevină că nu aceea avea să fie ziua în care să se întâmple ceea ce plănuise. Aşa că se ridică.

— Ştii ce simt, nu trebuie să mai discutăm despre asta. Mă duc la culcare. Mă scuzi.

— Da, bineînţeles. Se ridică în picioare curtenitor. O să am de lucru pentru următoarele câteva ore. Trebuie să revăd însemnările pentru întâlnirea de mâine după-amiază cu Littleton şi echipa lui, aşa că nu-ţi face griji pentru mine.

Tara verifică dacă Isabella se afla în camera ei şi dacă

dormea, după care se duse în apartamentul ei şi încuie uşa. Se schimbă de rochia lungă şi îşi dădu jos bijuteriile, punându-şi blugii şi un pulover negru, apoi îşi făcu o ţigară cu canabis şi, în timp ce o fuma, aşteptă cincisprezece minute după ceasul ei ca Shasa să se instaleze la birou. Apoi stinse lumina. Aruncă chiştocul în toaletă şi trase apa înainte de a ieşi din nou pe hol, după care încuie uşa apartamentului în cazul puţin probabil în care Shasa ar fi venit să o caute. Apoi coborî pe scările din spate.

În timp ce traversa veranda largă, stând aproape de perete, rămânând în umbră şi înaintând în linişte, auzi telefonul sunând în bibliotecă şi îngheţă involuntar, inima tresăltându-i cu putere. Apoi îşi dădu seama că trebuia să fie linia privată a lui Shasa şi, când fu pe punctul de a-şi continua drumul, îi auzi vocea. Deşi draperiile erau trase, ferestrele de la birou erau deschise, iar ea putea să vadă umbra capului său conturându-se pe suprafaţa draperiilor.

— Kitty! zise. Kitty Godolphin, vrăjitoare mică. Trebuia să-mi dau seama că vei fi aici.

Numele o făcu pe Tara să tresară şi îi readuse în minte amintiri chinuitoare, dar nu rezistă tentaţiei de a se apropia şi mai mult de fereastră.

— Mereu te ghidezi după mirosul sângelui, nu-i aşa? zise Shasa şi chicoti la răspunsul ei. Unde eşti? La Nellie. Mount Nelson era pur şi simplu cel mai bun hotel din Cape Town. Şi ce faci acum – mă refer chiar în acest moment? Da, ştiu că este două dimineaţa, dar oricând este un moment potrivit – tu mi-ai spus asta acum ceva vreme. Îmi ia o jumătate de oră să ajung acolo. Orice faci, nu începe fără mine. Închise, iar Tara îi văzu umbra prin perdea ridicându-se de la birou.

Alergă până la capătul verandei lungi şi sări în stratul de hortensii, ghemuindu-se în tufiş. În câteva minute Shasa ieşi pe uşa laterală. Îşi pusese un pardesiu negru peste sacou. Se duse la garaj şi plecă în Jaguar. Chiar grăbit fiind, conducea încet pe lângă podgorie ca să nu arunce praf pe

strugurii lui preţioşi şi, privind cum farurile se pierdeau în depărtare, Tara îl ura la fel de mult ca întotdeauna. Se gândea că ar fi trebuit să se obişnuiască până acum cu aventurile lui, dar era ca o pisică în călduri – nicio femeie nu era în siguranţă cu el, iar revolta lui morală faţă de Sean, propriul său fiu, pentru acelaşi fel de comportament, fusese ridicolă.

Kitty Godolphin – se gândi la prima lor întâlnire şi la reacţia reporterei de televiziune când menţionase numele lui Shasa, iar acum motivul deveni evident.

„Oh, Dumnezeule, îl urăsc atât de mult. N-are pic de conştiinţă sau de compasiune. Merită să moară! spusese asta cu voce tare, iar apoi îşi puse mâna la gură. N-ar fi trebuit să spun asta, dar este adevărat! Merită să moară, iar eu merit să mă eliberez de el – să fiu liberă să mă duc la Moses şi la copilul meu”.

Se ridică din tufişul de hortensii, îşi şterse pământul de pe blugi şi traversă repede pajiştea. Luna era în prima fază a pătrarului, dar îndeajuns de strălucitoare ca să-i arunce propria umbră în faţă, apoi intră în vie uşurată şi merse grăbită printre rândurile de viţă care atârnau sub greutatea frunzelor şi a strugurilor.

Îl pusese pe Moses în camera care se afla la capătul celui de-al doilea rând de căsuţe şi fereastra lui dădea înspre podgorie, îi bătu în fereastră, iar răspunsul lui se auzi aproape imediat; ştia că dormea la fel de uşor ca o pisică sălbatică.

— Sunt eu, şopti ea.

— Aşteaptă, zise Moses. O să-ţi deschid uşa.

Apăru în pragul uşii, gol, cu excepţia unei perechi de pantaloni scurţi albi, iar corpul îi strălucea în lumina lunii ca smoala lichidă.

— E o prostie din partea ta să vii aici, zise şi, apucând-o de braţ, o trase în cameră. Pui totul în pericol.

— Moses, te rog, ascultă-mă. Trebuie să-ţi spun ceva. Nu poate avea loc mâine.

O privi cu dispreţ.

— Nu ai fost nicicând o adevărată fiică a revoluţiei.

— Nu, nu, sunt cu adevărat şi te iubesc îndeajuns încât să fac orice, dar şi-au schimbat planurile. Nu vor folosi sala în care ai pus explozibilul. Se vor întruni în sufrageria parlamentului.

Rămase cu ochii aţintiţi asupra ei încă o clipă, apoi se întoarse şi se duse la dulapul mic, încastrat în perete, de la capul patului, după care începu să se îmbrace în uniformă.

— Ce ai de gând să faci? întrebă ea.

— Trebuie să îi avertizez pe ceilalţi – sunt şi ei în pericol.

— Care ceilalţi? îl întrebă. Nu ştiam că mai sunt şi alţii.

— Ştii numai ce trebuie să ştii, îi spuse el scurt. Am nevoie de Chevrolet – este în regulă?

— Da, Shasa nu este aici. A ieşit. Pot să vin cu tine?

— Eşti nebună? întrebă el. Dacă poliţia găseşte un bărbat negru împreună cu o femeie albă noaptea la ora asta... Nu termină propoziţia. Trebuie să te întorci în casă şi să dai un telefon. Uite numărul. Va răspunde o femeie şi tu nu va trebui decât să spui: „Vine Cheetah – va ajunge în treizeci de minute”. Asta e tot ce va trebui să spui şi apoi închizi.

Moses conduse Chevroletul prin labirintul de străzi strâmte din Districtul Şase, vechiul cartier malaysian. În timpul zilei forma o comunitate colorată şi prosperă de mici dughene şi prăvălii. Tot felul de magazine, croitorii, tinichigerii şi măcelării musulmane ocupau spaţiile de la parterul clădirilor decrepite în stil victorian, în timp ce de traforajele turnate în fontă ale balcoanelor deschise de deasupra atârnau o sumedenie de rufe întinse la uscat, iar străzile întortocheate răsunau de strigătele vânzătorilor ambulanţi, de cornii ce scoteau sunete de jale ale negustorilor de peşte itineranţi şi de râsetele copiilor.

La căderea nopţii negustorii trăgeau obloanele şi, părăsind străzile, se alăturau bandelor, proxeneţilor sau prostituatelor. Unii dintre petrecăreţii albi mai îndrăzneţi veneau aici noaptea târziu pentru a-i asculta pe cântăreţii

de jazz în cârciumile înghesuite sau pentru a căuta o fată frumoasă de culoare – mai mult pentru senzaţia de pericol şi inedit decât pentru plăceri fizice.

Moses parcă Chevroletul pe o stradă laterală întunecată. Pe perete erau graffiti care făceau cunoscut faptul că acest teritoriu aparţinea lui Rude Boys, una dintre cele mai notorii bande de stradă, şi nu trecură decât vreo câteva clipe până când primul membru al bandei se materializă din umbră, un golan având corpul unui copil şi chipul unui bătrân depravat.

— Ai grijă de maşină, spuse Moses şi îi aruncă un şiling de argint. Dacă are cauciucurile tăiate când mă întorc, la fel voi face şi eu cu spatele tău.

Copilul rânji la el cu răutate.

Urcă scările strâmte şi întunecate ale clubului Vortex. Pe palier un cuplu se împerechea pe ascuns, dar îndârjit, sprijinindu-se de perete, în timp ce Moses trecu pe lângă ei. Bărbatul alb îşi întoarse faţa, dar nu se opri niciun moment.

La uşa clubului cineva îl cercetă scurt din priviri prin vizor, apoi îl lăsă să intre. Încăperea lungă şi înghesuită era ceţoasă din cauza fumului de tutun şi a mirosului dulce de canabis. Clientela includea întreaga gamă, de la membrii bandelor în costume *zoot*[44] şi cu cravate late, până la bărbaţi albi în sacouri. Numai femeile erau toate de culoare.

Dollar Brand şi cvartetul său cântau o melodie încântătoare şi emoţionantă şi toată lumea stătea nemişcată şi atentă. Nimeni nu se uită când Moses se strecură pe lângă peretele lateral până la uşa din celălalt capăt, dar omul care stătea de pază îl recunoscu pe Moses şi se dădu la o parte ca să-l lase să intre.

În camera din spate se găsea un singur bărbat care stătea la o masă rotundă pentru pariuri, sub o lumină verde şi slabă. Avea o ţigară aprinsă între degete, iar chipul îi era

---

[44] Costum cu haina lungă, cu umeri laţi şi talie îngustă, cu pantaloni bufanţi, având manşete înguste, popularizat de minorităţile nord-americane în anii 1930-1940. (n.tr.).

palid asemenea masticului şi ochii îi erau nişte găvane întunecate şi implacabile.

— Este un gest nesăbuit să ceri o întrunire acum fără un motiv întemeiat, spuse Joe Cicero. Toate pregătirile au fost făcute. Nu mai este nimic de discutat...

— Am un motiv important, zise Moses şi se aşează pe scaunul liber, stând cu faţa la el la masa acoperită cu dimie.

Joe Cicero ascultă fără să afişeze vreo expresie pe chip, dar când Moses termină îşi dădu la o parte părul lins de pe frunte cu dosul mâinii. Moses învăţase să îi interpreteze acest gest ca trădând neliniştea.

— Nu putem pur şi simplu să renunţăm la planurile de scăpare pentru ca mai târziu să le punem iarăşi în aplicare. Sunt chestiuni care necesită timp. Avionul este deja pregătit

Era un avion Aztec închiriat de la o companie din Johannesburg, iar pilotul era lector de filosofie politică la Universitatea Witwatersrand, deţinătorul unui permis de pilot şi membru secret al Partidului Comunist Sud-African.

— Cât poate să aştepte la locul de întâlnire? întrebă Moses, iar Cicero se gândi la asta pentru o clipă.

— Cel mult o săptămână, răspunse el.

Locul de întâlnire era pe un aerodrom neînregistrat de la o fermă mare lovită de secetă din Namaqualand, care fusese părăsită, lăsată la voia întâmplării de către proprietarul descurajat. De la aerodrom se făceau patru ore cu avionul până la Bechuanaland, teritoriu aflat sub protectorat britanic, care se întindea dincolo de graniţa nord-vestică a Uniunii Africii de Sud. Acolo fusese aranjat un adăpost pentru Moses, începutul unui canal prin care majoritatea refugiaţilor politici erau transportaţi înspre nord.

— O săptămână este de-ajuns, zise Moses. Cu fiecare oră pericolul creşte. Cu prima ocazie când putem fi siguri că Verwoerd îşi va relua locul, o voi face.

Era patru dimineaţa când Moses plecă de la clubul Vortex

şi se îndreptă înspre locul unde parcase Chevroletul.

Kitty Godolphin stătea în mijlocul patului, dezbrăcată şi cu picioarele încrucişate, cu toată candoarea lipsită de pudoare a unui copil.

În toţi anii de când o ştia Shasa, se schimbase foarte puţin din punct de vedere fizic. Trupul i se maturizase întrucâtva, sânii i se mai împliniseră puţin, având sfârcurile mai întunecate. Nu îi mai putea distinge coastele sub pielea palidă şi fină, dar fesele îi erau încă slabe ca ale unui băiat, iar picioarele lungi şi subţiri ca ale unui mânz. Nu îşi pierduse nici aerul de inocenţă sinceră, aura aceea de tinereţe nesfârşită care contrasta cu asprimea cinică a privirii ei. Îi povestea despre Congo. În ultimele cinci luni fusese acolo, iar materialul filmat cu siguranţă avea să îi aducă un al treilea premiu Emmy şi să îi confirme poziţia de cel mai de succes jurnalist de televiziune din reţelele americane. Vorbea cu vocea tremurândă a unei *ingénue*.

— I-au prins pe aceşti trei agenţi Simba şi i-au judecat sub arborii de mango, în faţa spitalului incendiat, dar până să îi condamne la moarte, lumina nu mai era bună pentru filmat. I-am dat comandantului ceasul meu Rolex şi, în schimb, a amânat execuţiile până a doua zi de dimineaţă la răsăritul soarelui, pentru ca Hank să poată filma. A fost un material incredibil. În dimineaţa următoare i-au adus pe condamnaţi să defileze goi prin târg şi localnicele se tocmeau pentru diferite părţi din corpul lor. Cei din tribul Baluba au fost dintotdeauna canibali. După ce i-au vândut pe toţi trei i-au dus lângă râu şi i-au împuşcat, în cap, bineînţeles, ca să nu le strice carnea, şi i-au măcelărit chiar acolo pe malul râului, iar femeile s-au aşezat la coadă pentru a-şi primi partea. Încerca să-l şocheze, iar Shasa se simţea iritat pentru că reuşise.

— De partea cui eşti, draga mea? o întrebă cu amărăciune, într-o zi îi iei interviu lui Martin Luther King şi eşti solidară cu el, iar a doua zi prezinţi cele mai oribile

sălbăticii ale Africii.

Începu să râdă cu râsul acela gutural care îl aţâţa întotdeauna.

— Şi în ziua care urmează filmez un imperialist britanic tocmindu-se cu gaşca ta de băieţi răi, în timp ce tu le pui sclavilor tăi piciorul în gât.

— La naiba, Kitty. Ce... ce încerci să faci?

— Să redau realitatea, îi răspunse ea simplu.

— Şi când realitatea nu se conformează viziunii tale, mituieşti pe cineva cu un ceas Rolex ca să o denatureze.

— Te-am supărat. Râse încântată, iar el se dădu jos din pat şi se îndreptă spre locul unde îşi aruncase hainele, în spatele scaunului. Arăţi ca un băieţel când eşti îmbufnat, strigă după el.

— Se va lumina într-o oră. Trebuie să mă întorc acasă şi să mă schimb, zise. Am o întâlnire la unsprezece cu ceilalţi imperialişti stăpânitori de sclavi.

— Bineînţeles, trebuie să fii acolo ca să-l auzi pe Supermac spunându-ţi cât de mult vrea să-ţi cumpere aurul şi diamantele – şi nu îl interesează dacă sunt scăldate în sudoare şi în sânge...

— Bine, dulceaţă, o întrerupse el. E de-ajuns pentru o noapte. Îşi trăsese pantalonii pe el şi, în timp ce îşi punea cămaşa, îi zâmbi. De ce mă atrag întotdeauna femeile gălăgios de radicaliste?

— Îţi place să fii stimulat, sugeră ea, dar Shasa clătină din cap şi se întinse după sacoul de catifea.

— Prefer sexul – apropo de asta, când ne mai vedem?

— Cum, la unsprezece la parlament, bineînţeles. Voi încerca să te prind în cadru, eşti atât de fotogenic, dragul meu.

Se duse lângă pat şi se aplecă să-i sărute acel zâmbet angelic de pe buze.

— N-o să înţeleg niciodată ce văd la tine, zise.

Se gândea încă la ea după ce coborâse în parcarea hotelului şi ştergea roua de pe parbrizul Jaguarului. Era

uimitor cum reuşise fără nici cel mai mic efort să îl facă să rămână interesat de ea în toţi aceşti ani. Nicio altă femeie, cu excepţia Tarei, nu mai făcuse asta. Era prostesc cât de bine se simţea când era cu ea. Reuşea încă să se facă dorită şi să îl înnebunească, trucurile ei încă aveau efect asupra lui, iar după asta se simţea bine dispus şi nemaipomenit de viu – şi, da, îi plăcea să discute în contradictoriu cu ea.

„Dumnezeule, n-am închis un ochi toată noaptea şi, cu toate acestea, mă simt ca un câştigător al derbiului. Mă întreb dacă mai sunt încă îndrăgostit de nenorocita asta mică”.

Conduse Jaguarul pe aleea lungă şi mărginită de palmieri din faţa hotelului Mount Nelson. Gândindu-se la afirmaţia pe care o făcuse şi amintindu-şi de cererea în căsătorie şi de refuzul ei categoric, ieşi pe porţile hotelului şi o luă pe drumul principal care ocolea vechiul cartier malaysian al Districtului Şase. Rezistă tentaţiei de a trece pe roşu la capătul lui Roeland Street. Era puţin probabil să fie trafic la această oră a dimineţii, dar frână supus şi fu uimit să vadă o altă maşină ţâşnind de pe străduţa laterală îngustă şi întorcând în faţa capotei Jaguarului.

Era un Chevrolet break verde şi nu fu nevoie să se uite la plăcuţa de înmatriculare ca să îşi dea seama că era al Tarei. Farurile Jaguarului pătrunseră strălucitoare în cabina Chevroletului şi pentru o clipă Shasa avu imaginea şoferului în întregime. Era noul şofer al Tarei. Îl văzuse de două ori înainte, o dată la Weltevreden şi o dată în Camera Inferioară, dar de data asta şoferul nu avea caschetă şi Shasa putu să-i vadă bine forma capului.

După cum se întâmplase şi în celelalte două momente, Shasa fu străbătut de un profund sentiment de familiaritate. Cu siguranţă că îl întâlnise sau îl cunoscuse cândva pe acest bărbat, dar nu-şi putea aminti unde şi când. Şoferului nu îi era permis să folosească Chevroletul în scopuri personale şi totuşi se plimba în el la primele ore ale

dimineţii ca şi cum maşina ar fi fost a lui.

Chevroletul se îndepărtă repede. Şoferul îl recunoscuse cu siguranţă pe Shasa, iar viteza îi dovedea vinovăţia. Primul instinct al lui Shasa fu să îl urmărească şi să îl înfrunte, dar semaforul era încă pe roşu şi, în timp ce aştepta ca acesta să-şi schimbe culoarea, avu timp să se gândească. Era într-o dispoziţie prea bună ca să şi-o strice cu lucruri neplăcute, mai mult, orice confruntare la patru dimineaţa ar fi nedemnă şi în mod inevitabil ar atrage după sine întrebări despre motivul prezenţei lui la aceeaşi oră la marginea cartierului rău-famat al oraşului. Va veni un alt moment mai potrivit pentru a încheia socotelile cu şoferul şi Shasa îl lăsă să plece, dar fără să ierte sau să uite.

Shasa parcă Jaguarul în garaj la Weltevreden, iar Chevroletul verde era la locul lui la capătul şirului de maşini, între MG-ul lui Garry şi Land Roverul modificat al lui Shasa. Când trecu pe lângă el, puse mâna pe capota Chevroletului şi era încă fierbinte, metalul zvâcnind uşor în timp ce se răcea. Clătină din cap cu satisfacţie şi intră în casă, amuzat de faptul că trebuia să se strecoare în propriul apartament asemenea unui hoţ.

Se simţea încă bine dispus şi fericit la micul dejun, fredonând în timp ce îşi umplea farfuria cu ouă şi şuncă din vasul electric argintiu de pe bufet. Fusese primul care coborâse, dar Garry ajunse şi el după un minut.

„Şeful trebuie să ajungă primul la lucru şi să fie ultimul care pleacă”, îl învăţase el pe Garry, iar băiatul luase acest lucru în serios. „Nu, nu mai e doar un băiat”. Shasa se corectă în timp ce îl privea pe Garry cu atenţie. Fiul său era doar cu trei centimetri mai scund decât el, dar mai lat în umeri şi cu pieptul mai bine făcut. De la celălalt capăt al coridorului, Shasa îl auzise de multe ori gâfâind în timp ce lucra cu halterele. Deşi numai ce se bărbierise, maxilarul lui Garry era vineţiu din cauza bărbii pe care trebuia să o radă din nou până seara şi, în ciuda faptului că folosise briantină, părul i se ridicase deja în ţepi dezordonaţi.

Se aşeză lângă Shasa, luă o gură din omletă şi începu imediat să pălăvrăgească.

— Pur şi simplu nu mai poate face faţă muncii, tată. Avem nevoie de un bărbat mai tânăr pentru acest post, în special cu toate problemele de la mina Silver River care devin tot mai stringente.

— A lucrat la noi douăzeci de ani, Garry, spuse Shasa blând.

— Nu propun să-l executăm, tată. Doar să îl lăsăm să iasă la pensie. *Are* aproape şaptezeci de ani.

— Pensionarea îl va ucide.

— Dacă rămâne ne va ucide pe noi.

— Bine, oftă Shasa. Garry avea dreptate, bineînţeles, omul începuse să se dovedească inutil. Dar voi vorbi cu el personal.

— Mulţumesc, tată. Ochelarii lui Garry străluciră victorioşi.

— Apropo de mina Silver River, am aranjat să începi să lucrezi acolo de îndată ce îţi vei termina de scris lucrarea pentru examinarea suplimentară.

Garry petrecea mai mult timp la Casa Centaine decât în sălile de curs de la şcoala de management. Drept consecinţă picase la una dintre materiile de licenţă în comerţ. Avea să scrie lucrarea pentru examinarea suplimentară săptămâna următoare, iar Shasa îl trimitea să lucreze pentru un an sau doi la mina Silver River.

— La urma urmei, a luat locul vechii mine H’ani, devenind nava-amiral a companiei. Vreau să înaintezi din ce în ce mai mult în miezul lucrurilor.

Dincolo de ochelari ochii lui Garry sclipeau de nerăbdare.

— Oh, Doamne, abia aştept să încep munca adevărată, după toţi aceşti ani posomorâţi de toceală.

Michael veni cu răsuflarea tăiată în sufragerie.

— Mulţumesc lui Dumnezeu, tată, credeam că nu te mai prind.

— Linişteşte-te, Mickey, îl preveni Shasa. O să ţi se

spargă un vas de sânge. Mănâncă ceva.

— Nu mi-e foame în dimineaţa asta. Michael se aşează vizavi de tatăl său. Voiam să-ţi vorbesc.

— Atunci dă-i drumul, îl pofti Shasa.

— Nu aici, se împotrivi Michael. Speram mai degrabă că am putea vorbi în camera armelor, şi toţi trei rămaseră serioşi.

Camera armelor era folosită numai în cele mai neobişnuite momente, iar cererea de întâlnire în camera armelor nu era primită cu uşurinţă.

Shasa se uită la ceas.

— Mickey, Harold Macmillan se va adresa camerelor reunite...

— Ştiu, tată, dar nu va dura mult. Vă rog, sir. Faptul că Michael îi spunea „sir” sublinia importanţa rugăminţii, dar pe Shasa îl deranjă alegerea momentului.

De fiecare dată când Michael voia să ridice o problemă litigioasă, proceda astfel atunci când şansele lui Shasa de a riposta erau în mod serios reduse. Băiatul era la fel de prefăcut ca şi mama lui, al cărei copil era fără dubiu, din punct de vedere atât spiritual, cât şi fizic.

— Ai zece minute, atunci, încuviinţă Shasa fără tragere de inimă. Scuză-ne, te rog, Garry. Shasa merse înainte pe hol şi încuie camera armelor în urma lor. Prea bine. Se aşează la locul lui obişnuit, în faţa şemineului. Despre ce este vorba, băiete?

— Am o slujbă, tată. I se tăie din nou răsuflarea.

— O slujbă. Da. Ştiu că lucrezi cu jumătate de normă, că eşti corespondent local pentru ziarul *Mail*. Mi-a plăcut articolul tău despre meciul de polo – de fapt, tu mi l-ai citit. A fost foarte bun, rânji Shasa, toate cele cinci rânduri.

— Nu, sir, am o slujbă cu normă întreagă. Am vorbit cu redactorul-şef al ziarului *Mail* şi mi s-a oferit o slujbă ca reporter debutant. Încep pe întâi luna viitoare.

Rânjetul lui Shasa se pierdu devenind o privire încruntată.

— La naiba, Mickey. Nu poţi vorbi serios – cum rămâne cu educaţia ta? Mai ai doi ani de mers la facultate.

— Vorbesc serios, sir. Voi învăţa ce am de învăţat la ziar.

— Nu, ridică Shasa vocea. Nu, îţi interzic. Nu îţi voi permite să părăseşti facultatea până când nu vei fi absolvit.

— Îmi pare rău, sir. M-am hotărât.

Michael era palid şi tremura, cu toate acestea însă avea expresia aceea încăpăţânată şi rigidă pe chip care îl înfuria pe Shasa chiar mai mult decât vorbele – dar se controlă.

— Ştii regulile, zise Shasa. Vi le-am spus tuturor cât se poate de clar. Dacă alegeţi să faceţi lucrurile cum vreau eu, ajutorul pe care vi-l ofer este nelimitat. Dacă faceţi cum vreţi voi, sunteţi pe cont propriu – luă o gură de aer şi apoi o spuse, surprins de cât era de dureros – ca Sean. Dumnezeule, cât de dor îi era încă de fiul cel mare.

— Da, sir, clătină Michael din cap. Ştiu regulile.

— Ei bine?

— Trebuie să fac asta, sir. Nu aş vrea să fac nimic altceva cu viaţa mea. Vreau să învăţ să scriu. Nu vreau să fac lucrurile împotriva ta, tată, dar pur şi simplu trebuie să fac asta.

— Aici e mâna mamei tale, zise Shasa cu răceală. Ea te-a împins să faci asta, spuse acuzator, iar Michael rămase tâmp.

— Mama ştie despre asta, consimţi el, dar decizia îmi aparţine în totalitate, sir.

— Înţelegi că nu te vei mai bucura de niciun ajutor din partea mea? Nu vei mai primi niciun ban de la mine odată ce ai plecat din această casă. Va trebui să trăieşti din salariul unui reporter începător.

— Înţeleg, sir, clătină Michael din cap.

— Prea bine, atunci, Michael. Du-te, zise, iar Michael rămase uluit.

— Asta este tot, sir?

— Doar dacă nu mai ai şi alte veşti de dat.

— Nu, sir. Michael îşi lăsă umerii să cadă. Doar că te

iubesc foarte mult, tată, şi apreciez tot ce ai făcut pentru mine.

— Ai un mod foarte ciudat de a-ţi arăta aprecierea, dacă nu te superi că-ţi spun, zise Shasa. Se duse înspre uşă.

Ajunsese la jumătatea drumului, gonind Jaguarul pe noua şosea dintre universitate şi Groote Schuur, înainte să-şi revină din jignirea pe care i-o adusese Michael prin lipsa lui de loialitate, pentru că astfel privea Shasa decizia fiului său. Acum începu dintr-odată să se gândească la ziare din nou. Public, discreditase întotdeauna impulsul straniu şi distrugător care atrăgea atâţia oameni de succes ajunşi la vârsta mijlocie să deţină propriul ziar. Era binecunoscut faptul că era dificil să scoţi un profit rezonabil dintr-un ziar, dar Shasa simţea în secret tentaţia perfidă de a se alătura nebuniei oamenilor bogaţi.

„Nu ai mult profit, gândi cu voce tare, dar puterea! Să poţi să influenţezi minţile oamenilor”.

În Africa de Sud presa engleză era violent antiguvernamentală, în timp ce presa de limbă afrikaans era în mod linguşitor şi abject sclava Partidului Naţional. Un om cu cap n-ar putea să aibă încredere în niciuna.

„Dar un ziar englezesc care să fie interesat de treburile comunităţii şi să nu fie subordonat politic? se întrebă, cum o făcuse de multe ori şi înainte. Ce-ar fi dacă aş cumpăra unul dintre ziarele mici şi slabe şi l-aş face cunoscut? După ce următorul dividend al minei Silver River va fi declarat, vom sta pe o grămadă de bani. Apoi zâmbi. Probabil că mă senilizez, dar cel puţin voi putea să-i asigur un loc de muncă fiului meu jurnalist plecat de-acasă!” Şi, cu cât se gândea la asta, ideea ca Michael să ajungă redactorul-şef al unui mare ziar cu influenţă devenea din ce în ce mai atrăgătoare. „Totuşi, mi-aş dori ca băiatul să dobândească o educaţie decentă mai întâi”, bombăni el, dar aproape că îl iertase pentru că îl trădase. Când îşi parcă Jaguarul în lotul rezervat miniştrilor cabinetului, bineînţeles că îi voi da un salariu decent, se hotărî. Ameninţarea era doar o

cacealma”.

Parlamentul era cuprins de un sentiment de nerăbdare şi de aşteptare în timp ce Shasa urca scările de la intrarea din faţă. Pe hol erau înghesuiţi senatori şi membri ai Camerei Inferioare a parlamentului. Se formau grupuri de bărbaţi îmbrăcaţi în costume negre, după care se dizolvau şi se formau din nou, în jocul complex al vâltorii politice care îl fascina pe Shasa. Ca membru din interior, putea să îşi dea seama de semnificaţia discuţiei dintre două persoane şi a motivelor din spatele acesteia.

Avu nevoie de aproape douăzeci de minute să ajungă la capătul scărilor, pentru că, fiind unul dintre actorii principali, fu inevitabil atras în teatrul subtil al puterii şi al favorurilor. În cele din urmă reuşi să scape şi, fără a avea prea multe minute de pierdut, merse grăbit pe scări, apoi pe hol până în biroul lui.

Tricia aştepta nerăbdătoare.

— Oh, domnule Courtney, toată lumea vă caută. V-a telefonat lordul Littleton, iar secretara prim-ministrului v-a lăsat un mesaj, îi citea din carneţel în timp ce îl urma în birou.

— Încearcă să iei legătura cu secretara prim-ministrului mai întâi şi apoi cu lordul Littleton.

Shasa se aşeză la birou, încruntându-se când văzu nişte bucăţi mici de var pe suprafaţa de lucru. Le strânse iritat şi i-ar fi spus Triciei să vorbească imediat cu cei de la curăţenie, dar ea îi citea încă din carneţel şi avea mai puţin de o oră să se ocupe de principalele probleme de pe listă înainte de a începe şedinţa.

Se ocupă de chestiunile cu care îl însărcinase secretara lui Verwoerd. Avea răspunsurile în cap şi nu trebuia să apeleze la nimeni din ministerul său – iar apoi urmă Littleton. Voia să mai discute ceva în plus faţă de ordinea de zi a întrunirii din această după-amiază şi, odată ce căzură de acord, Shasa îl întrebă cu diplomaţie:

— Ai aflat ceva despre discursurile din această

dimineaţă?

— Mă tem că nu, bătrâne. Sunt la fel de in ceaţă ca şi tine.

În timp ce Shasa se aplecă peste birou să pună receptorul în furcă, văzu o altă bucăţică albă de var pe suprafaţa de lucru, care nu fusese acolo cu o clipă înainte; tocmai se pregătea să o strângă şi pe asta, când se opri şi se uită în sus să vadă de unde căzuseră. De data aceasta se încruntă când văzu mica gaură din tavan şi crăpăturile ca nişte vinişoare din jurul acesteia. Apăsă butonul de la interfon.

— Tricia, te rog să vii o clipă.

Când veni în pragul uşii, el îşi îndreptă privirea spre tavan.

— Ce înţelegi din asta?

Tricia fu la fel de surprinsă şi veni lângă scaunul lui. Se uitară amândoi la stricăciuni.

— Oh, ştiu, zise Tricia uşurată, dar n-ar trebui să vă spun.

— Vorbeşte, femeie! îi ordonă Shasa.

— Soţia dumneavoastră, doamna Courtney, mi-a spus că plănuieşte să vă facă o surpriză, nişte renovări în biroul dumneavoastră. Presupun că i-a chemat pe cei de la întreţinere să se ocupe de asta.

— La naiba!

Lui Shasa nu-i plăceau surprizele care interveneau în cursul liniştit al existenţei sale. Îi plăcea biroul lui în felul în care era şi nu voia ca nimeni, mai ales Tara cu gusturile ei avangardiste, să-şi bage nasul undeva unde totul funcţiona foarte bine aşa cum era.

— Cred că plănuieşte să schimbe şi perdelele, adăugă Tricia inocentă.

N-o plăcea pe Tara Courtney. O considera superficială, nesinceră şi intrigantă. Nu era de acord cu atitudinea ei lipsită de respect faţă de Shasa şi n-ar fi ezitat să semene puţină vrajbă. Dacă Shasa ar fi fost liber, ar fi existat măcar o şansă, mică şi îndepărtată, ca el să o vadă limpede şi să

îşi dea seama cât de mult ţinea ea, Tricia, la el.

— Spunea şi ceva de modificarea corpurilor de iluminat, adăugă ea.

Shasa sări de pe scaun şi merse să atingă draperiile. El şi Centaine analizaseră cel puţin o sută de mostre de material înainte de a-l alege pe acesta. Aranja draperiile protector, iar apoi observă a doua gaură din tavan şi firul subţire izolat care ieşea din ea. Cu greu îşi controla furia în faţa secretarei.

— Du-te la întreţinere, o instrui el. Vorbeşte numai cu Odendaal, nu cu unul dintre muncitorii lui, şi spune-i că vreau să ştiu exact ce se întâmplă. Orice ar fi, să-i spui că-i o treabă de mântuială şi biroul meu e plin de tencuială.

— O voi face chiar în dimineaţa asta, îi promise Tricia, iar apoi îi spuse pe un ton împăciuitor: Mai sunt doar zece minute, domnule Courtney, n-aţi vrea să întârziaţi.

Manfred De La Rey numai ce ieşea din biroul său când Shasa trecea pe coridor şi merseră unul lângă altul.

— Ai aflat ceva?

— Nu – dar tu?

Manfred scutură din cap.

— E prea târziu oricum – nu mai putem face nimic acum.

Shasa îl văzu pe Blaine Malcomess lângă uşa sufrageriei şi se duse să îl salute. Intrară împreună în sufrageria lambrisată.

— Ce face mama?

— Centaine este bine – de-abia aşteaptă să te vadă mâine seară la cină. Centaine dădea o petrecere în cinstea lui Littleton la Rhodes Hill. Când am plecat îi provoca bucătarului o cădere nervoasă.

Râseră, iar apoi îşi găsiră locurile în primul rând de scaune. Ca ministru şi lider al opoziţiei aveau amândoi locurile rezervate.

Shasa se întoarse în scaun şi se uită în spatele sălii mari unde presa îşi instalase camerele. O zări pe micuţa Kitty Godolphin, asemenea unei fetiţe alături de echipa ei de

filmare, iar ea îi făcu răutăcioasă cu ochiul. Apoi cei doi prim-miniştri se aşezară la locurile lor la masa din faţă, iar Shasa se aplecă înspre Manfred De La Rey şi murmură:

— Sper că nu e doar vorbărie goală – şi că Supermac chiar are ceva interesant să ne spună.

Manfred ridică din umeri.

— Să sperăm că nu e nici ceva prea incitant, zise. Uneori e mai sigur să fii plictisit... dar se întrerupse când preşedintele Camerei ceru să se facă linişte şi se ridică pentru a-l prezenta pe prim-ministrul Marii Britanii, iar peste încăperea înţesată de cei mai puternici oameni din ţară se aşternu tăcerea.

Chiar şi când Macmillan se ridică în picioare, înalt, rafinat şi cu o expresie blândă pe chip, Shasa nu avu nicio bănuială că se afla lângă nicovala pe care urma să fie fasonată istoria şi îşi încrucişă braţele pe piept, coborându-şi bărbia, ascultând concentrat, cu acea atitudine cu care urmărea orice dezbatere sau discuţie.

Glasul lui Macmillan nu trăda nicio emoţie, fiind echilibrat şi lucid, iar discursul său lăsa să se vadă că fusese atent pregătit, cizelat cu meticulozitate şi repetat de mai multe ori.

— Imaginea care mi s-a întipărit cel mai puternic în minte pe parcursul acestei ultime luni de când am părăsit Londra, începu el, e cea a conştiinţei naţionale africane. În diferite locuri se poate manifesta diferit, dar o regăsim pretutindeni. Vântul schimbării traversează continentul. Fie că ne place sau nu, această acutizare a conştiinţei naţionale reprezintă un fapt politic. Că e un fapt, asta trebuie să acceptăm noi toţi. Iar politicile noastre naţionale trebuie să ţină seama de el.

Shasa se îndreptă de spate şi îşi desfăcu braţele, iar agitaţia din jurul său trăda aceeaşi uimire. Abia acum îşi dădu Shasa seama, printr-o strălucire de clarviziune, că lumea, aşa cum o cunoştea el, îşi schimbase forma, că în ţesătura vieţii care ţinuse laolaltă această naţiune

eterogenă timp de aproape trei sute de ani apăruse prima ruptură produsă de acele câteva cuvinte simple, o ruptură ce nu mai putea fi reparată. În timp ce încerca să aproximeze dimensiunile reale ale prejudiciului, Macmillan continua cu acelaşi glas monoton şi măsurat.

— Fără îndoială că înţelegeţi acest lucru la fel de bine ca oricine altcineva. Sunteţi vlăstarele Europei, vatra naţionalismului. Cu şiretenie Macmillan îi includea în această nouă viziune care străbătea Africa. Cu siguranţă că în istoria modernă, ceea ce se întâmplă aici va rămâne ca prima formă de naţionalism african.

Shasa privi înspre Verwoerd, aflat alături de prim-ministrul britanic, şi putu să vadă că era agitat şi îngrijorat. Fusese prins pe picior greşit de stratagema lui Macmillan de a nu-i fi dezvăluit conţinutul discursului.

— Ca parte din Commonwealth, este dorinţa noastră sinceră de a încuraja şi de a oferi sprijinul nostru Africii de Sud, dar sper că nu vă va deranja dacă vă spun deschis că există anumite aspecte ale politicii dumneavoastră care ne împiedică în acest demers, care ne-ar obliga să trădăm convingerile noastre cele mai profunde privind destinul politic al oamenilor liberi.

Ceea ce anunţa Macmillan nu era nimic altceva decât separarea drumurilor, iar această idee era dezastruoasă pentru Shasa. Ar fi vrut să se ridice în picioare şi să strige: „Dar şi eu sunt britanic – nu puteţi să ne faceţi asta”. Se uită în jurul său cu o privire care implora aproape şi văzu că aceeaşi suferinţă profundă se regăsea şi pe chipul lui Blaine şi pe al majorităţii membrilor englezi ai parlamentului.

Cuvintele lui Macmillan fură sfâşietoare pentru ei.

Starea lui Shasa se prelungi pentru tot restul zilei şi pe parcursul celei de-a doua zile. Atmosfera la întrunirile cu Littleton şi consilierii lui era una de doliu şi, deşi Littleton era împăciuitor, ştiau cu toţii că prejudiciul era real şi ireparabil. Faptul nu putea fi negat. Marea Britanie îi abandona. Poate că va continua schimburile cu ei, dar de la

distanţă. Marea Britanie alesese de partea cui să fie.

Vineri târziu fu anunţată o sesiune specială pentru lunea următoare, când Verwoerd avea să prezinte raportul despre activitatea sa în faţa parlamentului şi a poporului. Aveau weekendul la dispoziţie să mediteze asupra sorţii lor. Discursul lui Macmillan aruncă o umbră chiar şi asupra petrecerii lui Centaine de vineri seara, iar Centaine o luă ca pe o jignire personală.

— Sincronizarea omului este cumplită. Chiar ziua dinaintea petrecerii mele. Perfidă Engliteră!

— Voi, francezii, n-aţi avut niciodată încredere în britanici, o tachină Shasa, prima lui încercare de glumă în patruzeci şi opt de ore.

— Acum ştiu de ce, replică Centaine. Uită-te la omul ăsta – tipic englez. Îşi ascunde politichia sub mantia indignării morale. Urmăreşte interesele Angliei şi îşi face şi o aură de sfânt totodată.

Sarcina de a face o scurtă recapitulare îi reveni lui Blaine Malcomess, după ce femeile se retraseră şi îi lăsară pe bărbaţi cu vinul de Porto şi cu trabucurile lor în minunata sufragerie de la Rhodes Hill.

— De ce ni se pare atât de incredibil? întrebă el. De ce să credem că este imposibil ca Marea Britanie să ne întoarcă spatele doar pentru că am luptat în două războaie alături de ea? Clătină din cap. Nu, caravana merge mai departe şi asta trebuie să facem şi noi. Trebuie să ignorăm satisfacţia presei londoneze, trebuie să le ignorăm încântarea pentru această ocară şi respingere fără precedent faţă de noi toţi, faţă de naţionalişti şi faţă de aceia care li se opun cu înverşunare. De acum încolo vom fi din ce în ce mai mult pe cont propriu şi trebuie să învăţăm să stăm singuri pe picioare.

Shasa clătină din cap.

— Discursul lui Macmillan a fost o imensă victorie politică pentru Verwoerd. Există o singură cale pentru noi pe care să o urmăm acum. Podul a fost dărâmat în urma noastră.

Ne este imposibil să ne retragem. Trebuie să fim alături de Verwoerd. Africa de Sud va deveni republică înainte de sfârşitul anului, ascultaţi ce vă spun, iar după aceea – Shasa îşi apropie trabucul de gură în timp ce medita – după aceea numai Dumnezeu şi diavolul ştiu sigur ce se va întâmpla.

— Se pare că uneori Dumnezeu şi soarta se implică direct în treburile noastre neînsemnate, zise Tara încet. Dacă n-ar fi fost acest mic detaliu, alegerea sufrageriei în locul sălii de şedinţe, s-ar fi ajuns la uciderea bărbatului care ne-a adus un mesaj de speranţă.

— Se pare că pentru prima dată Dumnezeul tău creştin ţine cu noi. Moses o privi în oglinda retrovizoare, în timp ce conducea Chevroletul prin traficul de la ora de vârf a zilei de luni. Ne-am sincronizat perfect. În momentul în care guvernul britanic, sprijinit de presa britanică şi de naţiune, ne-a recunoscut drepturile, destinele politice ca oameni liberi, după cum s-a exprimat Macmillan, vom da prima lovitură zdrobitoare care ne va aduce mai aproape de libertatea promisă.

— Îmi este teamă, Moses, teamă pentru tine şi pentru noi toţi.

— Vremea când îţi era teamă a trecut, îi spuse el. Acum e timpul pentru curaj şi dârzenie pentru că nu asuprirea şi sclavia dau naştere la revoluţie. Învăţătura este clară. Revoluţia apare din promisiunea pentru lucruri mai bune. Timp de trei sute de ani am suportat asuprirea cu o resemnare obosită, dar acum acest englez ne-a arătat o fărâmă din viitor, şi acesta este plin de promisiuni. A oferit poporului nostru speranţă şi, după ziua de azi, după ce-l vom fi doborât pe cel mai rău om din istoria întunecată şi violentă a Africii, când Verwoerd va fi mort, viitorul ne va aparţine în sfârşit nouă.

Vorbise blând, dar cu acea înflăcărare stranie care Tarei îi făcea sângele să se înfierbânte în vene şi să îi zvâcnească

în timpane. Simţea exaltarea, dar totodată şi durerea şi teama.

— Mulţi oameni vor muri alături de el, şopti ea. Tatăl meu. Nu există nicio cale de a fi salvat, Moses?

Nu îi răspunse, dar văzu reflecţia privirii lui în oglindă şi nu putu să suporte dispreţul. Îşi lăsă ochii în jos şi murmură:

— Îmi pare rău – voi fi puternică. Nu voi mai aduce niciodată vorba despre asta.

Dar gândurile îi goneau în toate direcţiile. Trebuia să existe o cale să-l scoată pe tatăl ei din sala de şedinţe la momentul fatal, dar trebuia să fie ceva convingător. Ca lider al opoziţiei trebuia să ia parte la asemenea activităţi solemne ca discursul lui Verwoerd. Moses îi întrerupse gândurile.

— Vreau să îmi repeţi care sunt îndatoririle tale, zise.

— Am făcut asta atât de des, protestă ea şovăitor.

— Nu trebuie să existe neînţelegeri. Tonul lui era vehement Fă cum îţi spun.

— Odată ce parlamentul intră în şedinţă – astfel încât să fim siguri că Shasa nu ne va surprinde – urcăm în biroul lui la fel cum facem de obicei, începu ea, iar Moses încuviinţa din cap pe măsură ce Tara îi expunea aranjamentele făcute, corectând-o când omitea vreun detaliu. Voi pleca din birou exact la zece şi jumătate şi mă voi duce în galeria vizitatorilor. Trebuie să ne asigurăm că Verwoerd este acolo.

— Ai permisul la tine?

— Da. Tara îşi deschise geanta şi i-l arătă. De îndată ce Verwoerd se ridică pentru a-şi începe cuvântarea, mă voi întoarce în birou pe uşa secretă. Până atunci tu vei fi... Vocea îi păli.

— Continuă, îi ordonă aspru.

— Vei fi conectat detonatorul. Îţi voi confirma că Verwoerd se află la locul lui, iar tu... Vocea i se uscă din nou.

— Voi face ce trebuie făcut, termină propoziţia în locul ei, iar apoi continuă: După explozie va urma o perioadă de confuzie şi de panică totală – cu stricăciuni severe ale parterului. Nu va exista niciun fel de control, fără poliţie organizată sau eforturi de a se organiza vreo pază. Această perioadă va dura suficient ca noi să putem coborî şi să ieşim din clădire nevătămaţi, la fel cum vor face mulţi alţi supravieţuitori.

— Moses, când pleci din ţară pot să vin cu tine? îl imploră.

— Nu. Clătină din cap hotărât. Trebuie să călătoresc repede, iar tu ne-ai întârzia şi ne-ai pune în pericol. Vei fi mai în siguranţă aici. Nu va fi decât pentru scurt timp. După asasinarea stăpânitorilor de sclavi, poporul nostru se va ridica. Tinerii camarazi din *Umkhonto we Sizwe* sunt pe poziţie şi pregătiţi să instige naţiunea la revoluţie. Străzile se vor umple imediat cu milioane din oamenii noştri. Când vor fi pus mâna pe putere, mă voi întoarce. Apoi tu vei avea un loc de onoare alături de mine.

Era uimitor cu câtă naivitate acceptase încredinţările lui, se gândi cu cruzime. Numai o femeie proastă s-ar îndoi că va fi luată de poliţie după cele întâmplate şi că interogatoriul ei va fi brutal. Nu conta. Nu conta dacă încercau să o spânzure. Soţul ei şi Verwoerd vor fi morţi, iar utilitatea Tarei Courtney se va fi sfârşit. Într-o bună zi, când un guvern democrat popular al Congresului Naţional African va conduce ţara, vor numi o stradă sau o piaţă după ea, martira albă, dar acum se puteau dispensa de ea.

— Dă-mi cuvântul tău, Moses, îl imploră ea.

Vocea lui fu un murmur profund de siguranţă.

— Te-ai descurcat bine, ai făcut tot ce ţi-am cerut. Tu şi fiul tău veţi fi alături de mine de îndată ce va fi posibil. Îţi promit.

— Oh, Moses, te iubesc, şopti. Te voi iubi mereu.

Apoi se lăsă pe spate pe banchetă şi îşi însuşi rolul de doamnă albă şi detaşată, în timp ce Moses îndrepta

Chevroletul de pe aleea parlamentului în parcarea demnitarilor, iar sergentul de la poartă văzu hârtia lipită pe parbriz şi salută respectuos. Moses parcă în spaţiul rezervat şi opri motorul. Mai aveau de aşteptat cincisprezece minute înainte de a începe şedinţa.

— Mai aveţi zece minute, domnule Courtney, îl anunţă Tricia pe Shasa prin interfon. Mai bine v-aţi pregăti să coborâţi, dacă nu vreţi să pierdeţi începutul discursului prim-ministrului.

— Îţi mulţumesc, Tricia.

Shasa fusese total absorbit în munca lui. Verwoerd îl rugase să întocmească un raport complet despre posibilitatea ţării de a răspunde unui embargo pentru vânzările de echipament militar către Africa de Sud dinspre aliaţii ei vestici de altă dată. Se pare că Macmillan îi sugerase această posibilitate lui Verwoerd, o ameninţare voalată într-o conversaţie particulară chiar înainte de a pleca. Verwoerd voia raportul înainte de sfârşitul lunii, ceea ce era tipic pentru el, iar lui Shasa îi va fi greu să respecte acest termen limită.

— Oh, apropo, domnule Courtney, îl opri Tricia, întrerupând conexiunea. Am vorbit cu Odendaal.

— Odendaal? Lui Shasa îi luă o clipă până să îşi amintească.

— Da, despre treaba cu tavanul.

— Oh, sper că l-ai săpunit bine. Ce-a zis?

— Spune că nu a făcut nimic în biroul dumneavoastră şi că nu a primit nicio cerere de a înlocui firele, nici de la soţia dumneavoastră, nici de la altcineva.

— Categoric e ceva ciudat, spuse Shasa privind stricăciunile, pentru că cineva şi-a băgat nasul aici. Dacă nu a fost Odendaal, atunci ai idee cine ar putea fi, Tricia?

— Nu, domnule Courtney.

— N-a intrat nimeni aici cu ştirea ta? insistă Shasa.

— Nimeni, sir, bineînţeles cu excepţia soţiei

dumneavoastră şi a şoferului ei.

— În regulă, mulţumesc Tricia.

Shasa se ridică şi îşi luă haina de la valetul surd care stătea în colţ. În timp ce se îmbrăca, studie gaura de deasupra biroului său, lungimea firului care fusese scos din colţ lângă bibliotecă şi capătul acestuia ascuns în spatele rândului de enciclopedii. Până să aducă Tricia vorba, uitase de iritarea lui faţă de unele considerente mai neplăcute, dar acum îi acordă întreaga lui atenţie acestui mic mister.

Se duse la oglindă şi, în timp ce îşi refăcea nodul de la cravată şi îşi aranja peticul negru, luă în consideraţie şi enigma noului şofer al Tarei. Observaţia Triciei îi aduse aminte de el. Încă nu îl sancţionase pentru că folosise Chevroletul în scopuri personale fără să i se dea voie. „La naiba – unde l-am mai văzut înainte?” se întrebă şi, aruncând o ultimă privire către tavan, ieşi din birou. Se gândea încă la şofer în timp ce străbătea coridorul. Manfred De La Rey îl aştepta la capătul scărilor. Zâmbea şi stătea triumfător fără să atragă atenţia, iar Shasa îşi dădu seama că nu vorbise cu el în particular de la şocul discursului lui Macmillan.

— Deci, îl întâmpină Manfred, Marea Britanie v-a tăiat craca de sub picioare, prietene.

— Îţi aminteşti cum odată îmi spuneai *Soutpiel*? îl întrebă Shasa.

— Ja, chicoti Manfred. Puţă Sărată – cu un picior în Cape Town, celălalt în Londra şi tot ce-i mai bun din tine scăldându-se în Oceanului Atlantic. *Ja,* îmi amintesc.

— Ei bine, de acum încolo voi avea amândouă picioarele în Cape Town, îi spuse Shasa.

Numai în acest moment, când pricepu pe deplin faptul că fuseseră respinşi de Marea Britanie, îşi dădu seama Shasa pentru prima dată că mai presus de orice altceva era sud-african.

— Bine, clătină Manfred din cap. Deci în sfârşit înţelegi că, deşi nu ne simpatizăm întotdeauna sau nu cădem de

acord, împrejurările ne-au făcut fraţi în această ţară. Nu putem supravieţui unul fără altul şi în cele din urmă nu ne putem baza decât unul pe altul.

Coborâră în sala de şedinţe şi se aşezară pe fotoliile de piele verde, unul lângă altul.

Când toată lumea se ridică pentru a se ruga, pentru a cere binecuvântarea lui Dumnezeu pentru dezbaterile care urmau, Shasa îşi îndreptă privirea către Blaine Malcomess şi se simţi năpădit de o afecţiune familiară pentru el. Cu părul grizonant, dar bronzat şi chipeş, cu urechile proeminente şi nasul mare şi puternic, Blaine îi fusese un sprijin în viaţă de când îl ştia. În noua sa stare de patriotism – şi da, de sfidare a respingerii Marii Britanii – era bucuros să ştie că asta îi va apropia încă şi mai mult. Va micşora diferenţele politice dintre ei, la fel cum îi apropiase pe afrikaanderi de englezi.

După ce terminară de spus rugăciunea, se aşeză şi îşi îndreptă atenţia către doctorul Hendrik Frensch Verwoerd când acesta se ridică pentru a-şi începe cuvântarea. Verwoerd era un orator puternic care vorbea articulat şi era strălucit în dezbateri. Cuvântarea lui era cu siguranţă lungă şi atent gândită. Shasa ştia că se aflau aici pentru o reprezentaţie de calitate şi îşi încrucişă braţele, după care se lăsă pe spătarul moale cu nerăbdare şi închise ochii.

Apoi, înainte ca Verwoerd să rostească primul cuvânt, Shasa deschise ochii şi se îndreptă în fotoliu. În acel moment, când îşi golise mintea de toate grijile recente, în timp ce era relaxat şi receptiv, amintirile vechi îi reveniră – în întregime. Îşi aminti unde şi când îl văzuse prima dată pe noul şofer al Tarei.

— Moses Gama, zise cu voce tare, dar cuvintele i se pierdură printre aplauzele care îl întâmpinau pe prim-ministrul.

Tara îi zâmbi vesel portarului de la intrarea principală a clădirii parlamentului şi fu surprinsă de ea însăşi. Se simţea

învăluită într-un strat de irealitate, ca şi cum ar fi privit o actriţă jucându-şi rolul. Auzi sunetul înăbuşit al aplauzelor venind din sală în timp ce urca scările, iar Moses o urma păstrând o distanţă corespunzătoare, îmbrăcat în uniforma de şofer şi încărcat cu un braţ de pachete. Făcuseră asta atât de des, iar Tara zâmbi din nou când trecură pe lângă una dintre secretarele de pe coridor. Bătu la uşa apartamentului lui Shasa şi fără să aştepte vreun răspuns, intră repede în biroul secretarei. Tricia se ridică de la masa de lucru.

— Oh, bună dimineaţa, doamnă Courtney. Veţi întârzia la cuvântarea prim-ministrului. Mai bine v-aţi grăbi.

— Stephen, poţi să laşi pachetele. Tara se opri în faţa Triciei în timp ce Moses închidea uşa.

— Oh, apropo. Cineva a lucrat la tavanul din biroul soţului dumneavoastră, ocoli Tricia masa de lucru ca să îi conducă în biroul lui Shasa. Ne întrebam dacă ştiţi ceva...

Moses aşeză pachetele pe un scaun şi, cu mâinile libere, se întoarse către Tricia când aceasta venea lângă el. Îi puse o mână în jurul gâtului şi cu cealaltă îi acoperi gura. Tricia era lipsită de putere în strânsoarea lui, dar ochii îi erau larg deschişi din cauza şocului.

— În pachetul de deasupra sunt sfori şi un căluş, îi spuse Moses calm Tarei. Adu-le.

Tara rămase împietrită.

— N-ai spus nimic despre asta, bâigui ea.

— Adu-le. Vocea îi era încă joasă, dar plină de iritare şi Tara se grăbi să asculte.

— Leagă-i mâinile la spate, îi ordonă Moses şi, în timp ce Tara bâjbâia pe la noduri, el îndesă în gura fetei înspăimântate o cârpă albă, împăturită şi legă peste ea o sfoară. Stai aici, îi ordonă Tarei, în caz că intră cineva, şi o transportă pe Tricia în biroul lui Shasa, obligând-o să se aşeze pe burtă în spatele mesei de lucru.

Verifică repede nodurile făcute de Tara. Erau slabe şi uşor de dezlegat. Le legă din nou şi strânse gleznele Triciei

cât mai sigur.

— Vino aici, o strigă, iar Tara era agitată şi se clătina pe picioare în timp ce venea în grabă.

— Moses, doar nu i-ai făcut rău.

— Opreşte-te! îi spuse. Ai lucruri importante de făcut şi te porţi ca un copil isteric.

Închise ochii, îşi încleştă pumnii şi luă o gură de aer.

— Îmi pare rău. Deschise ochii. Îmi dau seama că trebuia să faci asta. Nu m-am gândit. Sunt bine acum.

Moses deja se dusese în colţul bibliotecii şi luase rola de sârmă din spatele rândului de enciclopedii. Întinse firul pe covor în timp ce se întorcea către masa de lucru.

— Bine, zise. Acum du-te la locul tău în galerie. Aşteaptă cinci minute după ce Verwoerd începe să vorbească, iar apoi întoarce-te aici. Nu alerga, nici măcar nu te grăbi. Fă totul cu calm şi încet.

— Am înţeles. Tara se duse la oglindă şi se pieptănă, după care se dădu cu ruj.

Moses se dusese la scrin şi îndepărtă statueta grea din bronz a băştinaşului. O puse pe covor şi deschise capacul. Tara ezită, privindu-l neliniştită.

— Ce mai aştepţi? întrebă. Du-te şi fă-ţi datoria, femeie!

— Da, Moses. Se îndreptă grăbită înspre uşa de la biroul secretarei.

— Încuie amândouă uşile în urma ta, îi ordonă.

— Da, Moses, şopti ea.

Trecând pe coridor, Tara căută din nou în geantă şi îşi găsi carneţelul îmbrăcat în piele, cu stiloul miniatural placat cu aur aflat în spirala acestuia. La capătul scărilor se opri şi sprijini carneţelul de balustradă, în timp ce mâzgăli în grabă pe o foaie albă de hârtie.

Tăticule.

Centaine a fost grav rănită într-un accident de maşină. Vrea să te vadă. Te rog, vino repede.

Tara

Rupse pagina din carneţel şi o împături. Era singurul apel la care ştia că tatăl ei va răspunde şi scrise numele lui pe biletul împăturit.

În loc să se ducă direct la galeria vizitatorilor coborî în grabă pe scara largă până în hol şi alergă până la unul dintre curierii parlamentari îmbrăcaţi în uniformă, care stătea lângă uşile principale ale sălii.

— Trebuie să-i duci acest mesaj colonelului Malcomess, îi spuse ea.

— N-aş vrea să intru acum, vorbeşte doctorul Verwoerd, obiectă curierul, dar ea îi puse biletul în mână.

— Este foarte urgent, îl imploră, iar suferinţa ei era evidentă. Soţia lui e pe moarte. Te rog, te rog.

— Voi face ce pot.

Curierul luă biletul, iar Tara alergă înapoi pe scări. Îi arătă permisul portarului de la intrarea în galeria vizitatorilor şi se strecură pe lângă el.

Galeria era aglomerată. Cineva ocupase locul Tarei, dar ea se aplecă peste margine şi îşi întinse gâtul ca să se uite jos în sală. Doctorul Verwoerd era în picioare şi vorbea în afrikaans. Buclele lui argintii erau tunse cu grijă, iar ochii îi scăpărau de concentrare, folosindu-şi în acelaşi timp ambele mâini pentru a sublinia cuvintele rostite.

— Întrebarea pe care ne-a adresat-o aceasta persoană din Marea Britanie nu era doar pentru monarhiştii sud-africani sau doar pentru republicanii sud-africani. Ne-a fost adresată nouă tuturor. Verwoerd făcu o pauză. Întrebarea pe care ne-a pus-o era aceasta: Va supravieţui omul alb în Africa sau va pieri?

Audienţa era electrizată. Nimeni nu se mişcă şi nu îşi luă ochii de la el – până când curierul parlamentar îmbrăcat în uniformă se strecură discret până la primul rând unde se aflau fotoliile opoziţiei şi se opri lângă Blaine.

Chiar şi atunci fu nevoit să-l atingă pe Blaine pe umăr pentru a-i atrage atenţia, iar Blaine luă biletul fără să pară

a-şi da seama de ce face. Dădu din cap către curier şi, cu bucata de hârtie împăturită şi necitită între degete, îşi îndreptă din nou toată atenţia spre Verwoerd care stătea lângă fotoliul preşedintelui camerei.

„Citeşte-l, tată! murmură Tara. Te rog, citeşte-l”.

Din toată mulţimea aceea Shasa era singurul care nu fusese fermecat de discursul lui Verwoerd. Gândurile îi erau ca un şuvoi încurcat, trecându-i unele după altele, depăşindu-se şi amestecându-se în timp ce îi veneau fără să aibă vreo ordine logică.

Moses Gama!” Era aproape incredibil cât de mult îi luase amintirii să revină în ciuda anilor trecuţi şi a schimbărilor pe care timpul le produsese asupra amândurora. Odată fuseseră buni prieteni, iar bărbatul îi lăsase lui Shasa o impresie profundă într-o perioadă de formare din viaţa lui.

Apoi iarăşi, Shasa auzise numele mai recent; fusese pe lista revoluţionarilor căutaţi în timpul revoltelor din 1952. Pe când ceilalţi, Mandela, şi Sobukwe şi restul, trecuseră prin procese, Moses Gama dispăruse, iar mandatul de arestare pe numele lui era în vigoare. Moses Gama era încă un infractor în libertate şi un revoluţionar periculos.

„*Tara*!” Gândurile i se îndreptară în altă parte. Îl alesese pe Gama să-i fie şofer şi, având în vedere înclinaţiile ei politice, era imposibil să nu ştie cine era. Brusc, Shasa ştiu că părăsirea blândă a tovarăşilor ei de stânga şi noul ei comportament împăciuitor fuseseră nişte prefăcătorii. Nu se schimbase deloc. Acest Moses Gama era mai periculos decât toţi şi decât oricare dintre foştii ei tovarăşi ineficienţi. Shasa fusese tras pe sfoară. De fapt, Tara trecuse chiar mai departe spre stânga, trecând bariera delicată dintre opoziţia politică legitimă şi activităţile ilicite. Shasa aproape că se ridică în picioare, dar apoi îşi aminti unde se afla. Verwoerd începuse deja să vorbească.

— Nevoia de a face tuturor dreptate nu înseamnă numai că negrii trebuie hrăniţi şi protejaţi. Înseamnă totodată

dreptate şi protecţie pentru albii din Africa...

Shasa se uită în sus înspre galeria vizitatorilor şi pe locul Tarei se afla un străin. Unde era Tara? Trebuia să fie în biroul lui, iar asocierea de idei îl conduse mai departe.

Moses Gama fusese în biroul său. Shasa îl văzuse pe coridor, iar Tricia îi spusese: „Numai doamna Courtney şi şoferul ei”. Moses Gama fusese în biroul lui, iar cineva dăduse găuri în tavan şi trăsese fire electrice. Nu fusese Odendaal sau cineva de la întreţinere. Nu fusese cineva care să aibă autorizaţia să facă asta.

— Nu suntem nou-veniţi în Africa. Strămoşii noştri au fost aici înaintea primului negru, spunea Verwoerd. Acum trei sute de ani, când strămoşii noştri s-au stabilit pe aceste pământuri, era o sălbăticie pustie. Triburile negre erau încă departe spre nord, îndreptându-se încet către sud. Aceste pământuri erau pustii, iar strămoşii noştri şi le-au revendicat şi le-au lucrat. Mai târziu au construit oraşele, au făcut căile ferate şi au introdus puţurile în interiorul minelor. Singur, omul negru era incapabil să facă aşa ceva. Chiar mai mult decât triburile negre, suntem oameni ai Africii, iar dreptul nostru de a fi aici ne este dat de Dumnezeu şi este la fel de inalienabil ca al lor.

Shasa auzi cuvintele, dar nu le prinse înţelesul – probabil că Moses Gama, cu ajutorul şi complicitatea Tarei, trăsese firele electrice în biroul său – şi dintr-odată icni cu voce tare. Scrinul! Tara pusese masa de altar transformată în scrin la el în birou asemenea unui cal troian.

Cuprins de nelinişte acum, se întoarse cu tot trupul către galeria vizitatorilor şi de data aceasta o văzu pe Tara. Stătea sprijinită de un perete şi chiar şi de la această distanţă Shasa putea să vadă că era palidă şi agitată. Se uita înspre cineva sau ceva de pe băncile opoziţiei din sală şi Shasa îi urmări privirea.

Blaine Malcomess uitase de orice altceva ascultând discursul prim-ministrului. Shasa văzu curierul ducându-se la el şi înmânându-i biletul.

Shasa se uită înapoi către galerie, iar atenţia Tarei era îndreptată asupra tatălui ei. După atâţia ani, Shasa putea încă săi citească expresia de pe chip şi niciodată nu o mai văzuse atât de îngrijorată şi de preocupată, nici chiar atunci când vreunul dintre copii era grav bolnav.

Apoi faţa i se lumină de o uşurare evidentă şi Shasa se uită înapoi la Blaine. Desfăcuse biletul şi îl citea. Brusc, Blaine sări în picioare şi se îndreptă înspre uşa principală.

Tara îşi chemase tatăl – era evident. Shasa o privi cu atenţie, încercând să anticipeze ce urmărea. Aproape ca şi cum i-ar fi simţit privirea, Tara se uită direct la el şi uşurarea ei se transformă în groază şi vinovăţie cumplită. Se întoarse şi fugi din galeria vizitatorilor, împingându-i pe cei care îi stăteau în cale.

Shasa se uită după ea încă o clipă. Tara îl ademenise pe tatăl ei afară din sală, iar grija ei nu putea fi atât de profundă decât dacă ar fi crezut că el se afla într-un mare pericol. După care urmase vinovăţia şi groaza când îşi dăduse seama că Shasa o privea. Atunci îi fu clar lui Shasa că avea să se întâmple ceva înfiorător. Moses Gama şi Tara – era pericol, un pericol de moarte – şi Tara încerca să-şi salveze tatăl. Pericolul era apăsător şi iminent – firele din biroul său, scrinul, Blaine, Tara şi Moses

Gama. Ştia că există o legătură între ei şi că avea puţin timp să acţioneze.

Shasa sări în picioare şi o luă pe culoar. Verwoerd se încruntă şi îşi verifică discursul, privindu-l, în timp ce în sală capetele se întorceau către el. Shasa grăbi pasul. Manfred De La Rey se întinse să-l prindă de mână când trecu pe lângă fotoliul său, dar fără să se uite la el, Shasa îşi continuă drumul.

Grăbindu-se să ajungă pe hol, Shasa îl văzu pe Blaine Malcomess lângă uşa din faţă vorbind agitat cu administratorul. De îndată ce îl văzu pe Shasa zise: „Mulţumesc lui Dumnezeu!” şi veni înspre el traversând pardoseala de marmură ca o tablă de şah.

Shasa îi întoarse spatele şi se uită înspre scară. Din capul scării Tara îl privea, albă ca varul şi înspăimântată, stăpânită de o pasiune nefirească.

— Tara! strigă Shasa şi se îndreptă către capătul de jos al scării, dar ea se răsuci şi dispăru după colţul coridorului.

Shasa zbură pe scări, urcând câte trei trepte deodată.

— Ce se întâmplă, Shasa? strigă Blaine după el, dar Shasa nu îi răspunse.

După ce urcă scările în fugă, dădu colţul şi o văzu pe Tara la jumătatea coridorului în faţa lui. Nu pierdu timpul să strige după ea, în schimb se aruncă în faţă şi ţâşni după ea.

Alergând, Tara se uită peste umăr şi îl văzu prinzând-o repede din urmă.

— Moses! ţipă ea. Ai grijă, Moses!

Era inutil – pereţii cu lambriuri ai biroului lui Shasa erau prea groşi şi izolaţi fonic pentru ca Moses să audă avertismentul ei, iar strigătul ei îi confirmase lui Shasa cele mai sumbre suspiciuni.

În loc să fugă către uşa din faţă a biroului după cum se aşteptase Shasa, Tara coti dintr-odată pe holul lateral, strecurându-se pe sub braţele întinse ale lui Shasa, iar când el încercă să se întoarcă odată cu ea, îşi pierdu echilibrul şi ea scăpă privirii lui.

Shasa se izbi de colţul peretelui, intrând în el cu capul, lovindu-se la sprânceană, deasupra ochiului cu care nu vedea. Peticul de mătase amortiză uşor impactul, dar totuşi pielea îi crăpă şi sângele începu să îi curgă pe obraz. Deşi era ameţit, Shasa reuşi să se ţină pe picioare. Se clătină în cerc, încă buimăcit. Blaine îl urmărise, chipul îi era aprins din cauza efortului şi a preocupării în timp ce alerga pe coridor.

— Ce naiba se întâmplă, Shasa? ţipă el.

Shasa se întoarse şi o văzu pe Tara la intrarea din spate a biroului său. Avea cheie, dar era într-o asemenea stare încât mâinile îi tremurau prea puternic ca să o poată băga în broască.

Shasa îşi veni în fire, risipind negura din capul său şi văzu că picăturile de sânge stropiseră peretele de lângă el. Apoi alergă după Tara. Ea îl observă venind şi aruncă cheia, aceasta zăngăni la picioarele ei, iar apoi îşi încleştă pumnii şi începu să bată în uşa închisă.

— Moses! ţipă ea. Moses!

Când Shasa ajunse lângă ea, uşa fu deschisă cu o smucitură din interior şi Moses Gama stătea în prag. Cei doi bărbaţi se priviră faţă în faţă peste capul Tarei, până când Tara fugi înainte.

— Moses, am încercat să te avertizez, ţipă ea şi îl cuprinse cu braţele.

În clipa aceea Shasa se uită dincolo de cei doi şi văzu cum scrinul stătea deschis, iar conţinutul acestuia era aşezat în grămezi pe covor. Firul pe care îl găsise înfăşurat în spatele rândului de enciclopedii era acum întins pe podea până la birou şi conectat la un fel de dispozitiv electric compact. Shasa nu mai văzuse aşa ceva, dar ştia instinctiv că era un dispozitiv de detonare şi că era gata să se declanşeze. Lângă el, pe birou, se afla un pistol automat.

Ca pasionat şi colecţionar de arme de foc, identifică pistolul ca fiind un Tokarev de calibrul 7, 62 mm, dotarea standard a soldaţilor ruşi. Pe podea în spatele biroului, Tricia era întinsă într-o parte. Avea căluşul pus şi era legată la încheieturi şi la glezne, dar se zbătea neîncetat şi scotea mici ţipete înăbuşite.

Shasa se năpusti să-l prindă pe Moses Gama, dar negrul o luă pe Tara în braţe şi o împinse în pieptul lui Shasa. Cei doi se clătinară şi se loviră de cadrul uşii. Moses se întoarse şi sări pe birou, în timp ce Shasa încerca să scape de Tara. Se agăţase de el şi gemea.

— Nu! Nu! Trebuie s-o facă.

Se desprinse din strânsoarea ei şi o aruncă într-o parte, dar în celălalt capăt al camerei, Moses ajunsese la transmiţătorul electric. Apăsă un buton şi un bec de pe suprafaţa carcasei străluci roşiatic.

Shasa ştia că nu poate ajunge la Moses înainte ca acesta să declanşeze dispozitivul, dar mintea i-o luase înaintea membrelor şi a trupului. Văzu firul întins pe covor, aproape la picioarele lui, apoi se aplecă şi îşi înfăşură o parte din acesta în jurul mâinii drepte, după care îl trase cu toată puterea.

Capătul firului era bine prins de transmiţător şi, în timp ce Shasa trăgea de el, dispozitivul fu smuls din mâinile lui Moses şi zbură pe deasupra biroului, căzând cu un pocnet pe podea, la jumătatea distanţei dintre cei doi.

Amândoi se năpustiră către el în aceeaşi clipă, dar Moses fu cu o fracţiune de secundă mai rapid şi apucă transmiţătorul. Shasa era în plină mişcare şi nu se opri. Se aplecă în faţă şi îşi transferă toată greutatea şi puterea corpului în coapse, legănându-şi piciorul drept şi îndreptându-şi lovitura către capul lui Moses.

Moses primi lovitura în tâmplă şi se dezechilibră. Transmiţătorul îi căzu din mâini şi se prăbuşi pe spate, rostogolindu-se până se lovi de birou.

Shasa îl urmări şi îşi îndreptă o altă lovitură către capul lui Moses, dar acesta îi opri lovitura ridicându-şi antebraţul, şi îl apucă de gleznă. Îl trase violent, ridicându-i glezna, iar Shasa fu prins pe un singur picior cu greutatea pe spate şi căzu puternic.

Moses se ridică de la marginea biroului şi se întinse după pistolul Tokarev, iar Shasa se târî după el în patru labe. În timp ce Moses învârtea pistolul, Shasa se aruncă din nou asupra lui şi îl apucă de încheieturi cu amândouă mâinile. Se luptară pe podea, rostogolindu-se, lovindu-se şi mârâind, încercând să pună mâna pe pistol.

Tara îşi revenise şi, alergând în cameră, ridică transmiţătorul. Stătea neajutorată cu el în mână.

— Moses, ce trebuie să fac? strigă ea.

Moses mormăi cu mare efort, în timp ce se rostogolea deasupra lui Shasa.

— Butonul galben! Apasă butonul galben!

În clipa aceea Blaine Malcomess intră alergând pe uşa deschisă.

— Opreşte-o, Blaine, ţipă Shasa. Vor să arunce în aer... Cotul lui Moses îl lovi în gură şi îi întrerupse vorbele.

În timp ce Moses şi Shasa încă se luptau pe podea, Blaine îşi întinse braţele către fiica sa.

— Haide, dă-mi aia, Tara.

— Nu mă atinge, tăticule. Se îndepărta de el, dar încerca să găsească butonul galben, căutându-l în timp ce se holba la tatăl ei. Nu încerca să mă opreşti, tată.

— Blaine, gâfâi Shasa, dar se întrerupse când Moses încercă încă o dată să îi smulgă pistolul din mână.

Muşchii negri şi încordaţi ai braţelor lui Moses se umflară şi se contorsionară din cauza efortului, iar Shasa scoase un sunet înfundat din gât, încercând să îl ţină.

Explozia de pe ţeava pistolului lumină camera asemenea unui bliţ şi imediat se simţi mirosul înţepător al prafului de puşcă ars.

Blaine Malcomess, cu braţele întinse înspre Tara, se învârti după ce glonţul îl nimeri şi se clătină până se lovi de bibliotecă. Rămase acolo pentru o clipă şi sângele începu să i se împrăştie într-un şuvoi negru pe cămaşa lui albă, iar apoi căzu încet în genunchi.

— Tată! Tara aruncă transmiţătorul şi alergă la el. Se aruncă în genunchi lângă el.

Şocul îi slăbi strânsoarea lui Shasa pentru o clipă, iar Moses se eliberă şi sări în picioare, dar în timp ce se repezi către transmiţător, Shasa fu după el. Îl prinse pe Moses din spate când se aplecă deasupra transmiţătorului şi, ţinându-l cu o mână de după gât, îl trase, îndepărtându-l de acesta. În eforturile sale de a scăpa de strânsoarea din jurul gâtului, Moses aruncă pistolul şi se înfipse în braţul lui Shasa cu amândouă mâinile. Se luptară sălbatic, răsucindu-se şi mormăind, în timp ce transmiţătorul zăcea aruncat la picioarele lor.

Shasa îşi mută greutatea pe un picior şi, ridicându-l pe

celălalt, îşi înfipse călcâiul în carcasa transmiţătorului; aceasta trosni strivindu-se, dar beculeţul roşu era încă aprins.

Stricăciunile aduse transmiţătorului îi insuflară lui Moses puterea unui nou efort şi aproape că scăpă din strânsoarea lui Shasa, răsucindu-se pentru a ajunge cu faţa înspre el, dar Shasa îşi adună toată puterea şi rămaseră piept în piept, gemând şi gâfâind, cu feţele scăldate de sudoare şi de salivă, mânjite de sângele care se scurgea din rana de la cap a lui Shasa.

Shasa reuşi să îl dezechilibreze din nou pentru o clipă şi ţinti din nou transmiţătorul. Piciorul căzu apăsat, iar transmiţătorul zbură alunecând de-a lungul podelei, lovindu-se de peretele din spatele biroului. La impact carcasa se desfăcu, firul se desprinse din mufă, iar becul roşu pâlpâi şi apoi se stinse.

Moses scăpă un strigăt sălbatic de disperare şi îl aruncă pe Shasa cu spatele peste birou. În timp ce acesta zăcea pe birou, Moses apucă pistolul de pe covor şi se clătină până în cadrul uşii deschise. Acolo se întoarse şi ridică Tokarevul, ţintind înspre Shasa.

— Tu! zise el gâfâind. Tu! dar mâinile îi tremurau, nereuşind să stabilizeze pistolul. Trase şi glonţul străpunse suprafaţa biroului deasupra capului lui Shasa, împrăştiind un val de aşchii.

Înainte ca Moses să apuce să tragă din nou, Manfred De La Rey se ivi în pragul uşii în spatele său. Observase neliniştea lui Shasa şi plecase din sală după acesta.

Aproximă situaţia dintr-o privire şi reacţionă instantaneu. Îşi ridică pumnul greu care îi adusese o medalie de aur la olimpiadă şi îl izbi pe Moses Gama în gât, sub ureche.

Moses scăpă pistolul din mână şi se prăbuşi deasupra acestuia, pierzându-şi cunoştinţa. Shasa se ridică de pe birou şi alergă la Blaine.

— Sunt aici, şopti el, lăsându-se în genunchi lângă acesta. Lasă-mă să mă uit.

Tara murmura incoerent:

— Tăticule, îmi pare rău. N-am vrut să se întâmple asta. Am făcut ceea ce am crezut că e drept să fac.

Shasa încercă să o tragă la o parte, dar ea se agăţă de Blaine, având sânge pe mâini şi pe rochie.

— Lasă-l în pace, zise Shasa, dar acum devenise isterică, smucindu-l pe tatăl ei astfel încât capul i se clătina dintr-o parte în alta.

— Tăticule, vorbeşte-mi, tăticule.

Shasa se aplecă şi o plesni cu putere, iar capul i se smuci într-o parte.

— Lasă-l, târfă criminală, rosti printre dinţi, iar ea se târî de lângă el, faţa începând să i se înroşească şi să i se umfle de la lovitură. Shasa o ignoră şi, cu blândeţe, descheie haina costumului negru al lui Blaine.

Shasa era vânător şi recunoscu culoarea strălucitoare şi limpede a sângelui arterial clocotind cu mici balonaşe din plămânii sfâşiaţi.

— Nu, şopti el. Te rog, nu!

Numai atunci îşi dădu seama că Blaine se uita la el, citindu-şi moartea pe chipul lui.

— Mama ta... zise şi aerul din plămâni pufni prin gaura de glonţ din pieptul lui. Spune-i lui Centaine... Nu mai putu continua.

— Nu vorbi, zise Shasa. Vom chema un doctor. Strigă la Manfred uitându-se peste umăr, dar acesta era deja la telefon:

— Grăbeşte-te. Grăbeşte-te.

Dar Blaine îl apucă de mânecă, scuturându-l insistent

— Iubesc... Se înecă în propriul sânge. Spune-i... iubesc... spune-i că o iubesc.

Reuşise să o spună în sfârşit şi suflă greu în timp ce sângele îi gâlgâia în piept – iar apoi îşi adună puterile pentru un ultim şi greu efort:

— Shasa, zise. Shasa, fiul meu – singurul meu fiu.

Capul lui nobil cu păr argintiu căzu în faţă, iar Shasa îl

ţinu la piept, îmbrăţişându-l, cum înainte nu putuse să o facă.

Apoi, ţinându-l încă, Shasa plânse pentru omul care îi fusese prieten şi tată. Lacrimile îi ieşiră din orbita goală şi i se scurseră pe faţă de sub peticul de mătase, îmbinându-se cu propriul sânge şi picurându-i de pe bărbie.

Când Tara se târî în faţă pe genunchi şi se întinse să atingă cadavrul tatălui ei, Shasa îşi înălţă capul şi o privi.

— Nu-l atinge, zise calm. Să nu îndrăzneşti să-l mânjeşti cu atingerea ta.

Era o asemenea privire în singurul lui ochi, atâta dispreţ şi ură pe chipul său, încât se retrase de lângă el şi îşi acoperi faţa cu amândouă mâinile. Încă în genunchi, începu să suspine isteric. Sunetul acesta îl făcu pe Shasa să-şi vină în fire. Îl întinse încet pe Blaine pe spate şi îi închise ochii cu vârfurile degetelor.

În pragul uşii Moses gemea şi tremura, iar Manfred trânti receptorul în furcă şi se duse la el. Rămase în picioare lângă el cu pumnii aceia uriaşi şi întrebă:

— Cine este?

— Moses Gama.

Shasa se ridică, iar Manfred bolborosi:

— Aşa, îl căutam de ani de zile. Ce făcea?

— Nu sunt sigur. Shasa se îndreptă către locul unde era întinsă Tricia şi se aplecă deasupra ei. Dar cred că a pus explozibil undeva prin parlament. Ăsta este transmiţătorul. Mai bine am evacua locul şi am aduce geniştii armatei... Nu trebui să termine propoziţia pentru că în acel moment din coridor se auzi zgomotul oamenilor care alergau şi trei agenţi de pază dădură buzna în birou.

Manfred luă comanda imediat, strigându-le ordine:

— Puneţi-i cătuşele ticălosului ăstuia negru. Arătă înspre Moses. Iar apoi vreau să evacuaţi clădirea.

Shasa o eliberă pe Tricia, scoţându-i căluşul la urmă, dar în clipa în care nu mai avu nimic în gură, Tricia arătă înspre Tara care stătea încă îngenuncheată şi suspina lângă

cadavrul lui Blaine.

— Ea...

Shasa nu o lăsă să termine. O apucă de încheietură şi o ridică pe Tricia în picioare.

— Linişte! se răsti la ea, iar furia lui o reduse pe fată la tăcere pentru o clipă. O trase după el până în biroul ei şi închise uşa. Ascultă-mă, Tricia. O privea în faţă, ţinând-o încă de încheieturi.

— Dar a fost cu el. Tricia tremura. Ea a fost...

— Ascultă-mă. Shasa o zgâlţâi ca să o facă să tacă. Ştiu. Ştiu totul despre asta. Dar vreau să faci ceva pentru mine. Ceva pentru care îţi voi rămâne veşnic recunoscător. O vei face?

Tricia îşi veni în fire şi îl privi cu atenţie. Îi văzu sângele şi lacrimile pe faţă şi simţi că i se rupe inima pentru el. Shasa îşi luă batista din buzunarul din dreptul pieptului şi îşi şterse faţa.

— Pentru mine, Tricia. Te rog, repetă el, iar ea îşi înghiţi saliva cu zgomot şi clătină din cap.

— Dacă pot, încuviinţă ea.

— Nu spune nimic despre rolul jucat de soţia mea în toată povestea asta până când poliţia nu îţi ia o declaraţie. Asta nu se va întâmpla prea târziu. Atunci le poţi spune tot.

— De ce? întrebă ea.

— Pentru mine şi pentru copiii mei. Te rog, Tricia.

Ea dădu din nou din cap şi Shasa o sărută pe frunte.

— Eşti o fată bună şi curajoasă, îi spuse şi apoi plecă.

Se întoarse în biroul lui. Agenţii erau grupaţi în jurul lui Moses Gama. Avea cătuşele puse, dar îşi înălţă capul şi se uită atent la Shasa pentru o clipă. Era o privire mocnită, întunecată şi plină de furie. Apoi îl luară de acolo.

În birou era aglomeraţie şi gălăgie. Asistenţii de pe ambulanţă îmbrăcaţi în uniforme albe intrară pe uşă, aducând o targă. Un doctor, membru al parlamentului, care fusese chemat din sala de şedinţe, îl consulta pe Blaine care era întins pe spate, dar acum se ridică, scutură din cap

şi le făcu semn celor care aduseseră targa să ia trupul lui Blaine. Agenţii îmbrăcaţi în uniforme, supravegheaţi de Manfred De La Rey, strângeau deja bucăţile transmiţătorului sfărâmat şi începuseră să urmărească firul până la sursă.

Tara stătea pe scaunul din spatele biroului, plângând încet cu faţa în mâini. Shasa trecu pe lângă ea şi se îndreptă către seiful din perete, ascuns în spatele unuia dintre tablouri.

Formă combinaţia şi deschise uşa de oţel, acoperind-o cu trupul său. Shasa ţinea întotdeauna două sau trei mii de lire în bancnote pentru urgenţe. Îndesă teancurile în buzunare, iar apoi căută repede printre paşapoartele familiei până îl găsi pe cel al Tarei. Încuie seiful, se duse la ea şi o trase în picioare.

— Shasa, n-am...

— Taci din gură, îi şuieră printre dinţi, iar Manfred De La Rey se uită la el din celălalt capăt al biroului. Este în stare de şoc, zise Shasa. O duc acasă.

— Întoarce-te cât de repede poţi, clătină Manfred din cap. Vom avea nevoie de o declaraţie.

Încă strângându-i braţul, Shasa o trase după el afară din birou şi pe coridor. Alarma de incendiu răsuna în toată clădirea, iar parlamentarii, vizitatorii şi personalul ieşeau în valuri pe uşa din faţă. Shasa se alătură lor şi de îndată ce ieşiră afară în lumina soarelui o conduse pe Tara către Jaguar.

— Unde mergem? întrebă Tara în timp ce maşina se îndepărta. Se făcu mică şi se ghemui în colţul banchetei arcuite.

— Dacă îmi mai vorbeşti o dată, s-ar putea să îmi pierd controlul, o avertiză el cu asprime. S-ar putea să nu mă pot abţine să te strâng de gât.

Tara nu mai vorbi până nu ajunseră la aeroportul Youngsfield, iar Shasa o împinse în carlinga Mosquito-ului albastru-argintiu.

— Unde mergem? repetă ea, dar Shasa o ignoră în timp ce făcea toate pregătirile pentru decolare, iar apoi rulă până la capătul pistei.

Nu spuse nimic până în momentul în care ajunseră la altitudinea de zbor, îndreptând şi echilibrând avionul.

— Zborul de seară către Londra pleacă din Johannesburg la şapte. De îndată ce putem să luăm legătura prin radio o să-ţi rezerv un loc, îi spuse. Vom ajunge cu aproximativ o oră înainte de decolare.

— Nu înţeleg, şopti ea în masca de oxigen. Mă ajuţi să scap? Nu înţeleg de ce.

— În primul rând pentru mama. Nu vreau să ştie că i-ai ucis soţul – asta ar distruge-o.

— Shasa, n-am... Plângea din nou, dar el nu simţi nicio urmă de compasiune pentru ea.

— Taci din gură, zise. Nu vreau să-ţi ascult bolboroselile. Nu vei cunoaşte profunzimea sentimentelor mele pentru tine. Ură şi dispreţ sunt cuvinte blânde care nu le pot descrie. Îşi trase răsuflarea. Apoi continuă: După mama, o fac pentru copiii mei. Nu vreau ca ei să îşi trăiască vieţile cu conştiinţa a ceea ce a fost mama lor cu adevărat. Este o povară prea mare pentru un tânăr.

Apoi rămaseră amândoi tăcuţi, iar Shasa, care până atunci îşi înăbuşise durerea teribilă a morţii lui Blaine, o lăsă să iasă la suprafaţă şi să pună stăpânire pe el. Pe scaunul de lângă el Tara îşi jelea şi ea tatăl, umerii îi erau scuturaţi de un plâns spasmodic. Fruntea îi era albă ca varul, iar ochii îi erau ca nişte răni.

La fel de puternică cum îi era durerea, era şi ura lui Shasa. După ce zburară timp de o oră, îi vorbi din nou.

— Dacă te mai întorci vreodată în această ţară, voi avea grijă să fii spânzurată. Asta este promisiunea mea solemnă. Voi divorţa de tine pentru părăsirea domiciliului cât mai curând posibil.

Nu se pune problema de pensie alimentară, întreţinere sau custodia copiilor. Nu vei avea drepturi sau privilegii de

niciun fel. În ceea ce ne priveşte, va fi ca şi cum nu ai fi existat niciodată. Mă aştept că vei putea să ceri azil politic undeva, chiar dacă va fi în Mama Rusie.

Rămase din nou tăcut, venindu-şi în fire şi recăpătându-şi pe deplin stăpânirea de sine.

— Nici măcar nu vei lua parte la înmormântarea tatălui tău, dar în fiecare clipă a fiecărei zile amintirea lui te va urmări. Este singura pedeapsă pe care pot să o abat asupra ta – doar Dumnezeu ştie că e îndeajuns. Dacă este drept, vina te va aduce încet în pragul nebuniei. Mă rog pentru asta.

Ea nu îi răspunse, dar îşi întoarse capul. Mai târziu, când se apropiau de Johannesburg, coborând de la trei mii de metri, cu zgârie-norii şi haldele de steril strălucind în lumina soarelui târziu întinzându-se în faţa lor, Shasa o întrebă:

— Te-ai culcat cu el, nu-i aşa?

Instinctiv ştiu că era ultima şansă pe care o avea să-i provoace durere şi se întoarse către el ca să-i vadă faţa când îi răspunse:

— Da, îl iubesc – şi suntem amanţi. Îl văzu cutremurându-se, dar voia să îl rănească şi mai mult şi continuă. În afară de moartea tatălui meu, nu regret nimic. Nu am făcut nimic de care să-mi fie ruşine. Dimpotrivă, sunt mândră că am cunoscut şi că am iubit un om ca Moses Gama – mândră de ce am făcut pentru el şi pentru ţara mea.

— Gândeşte-te la el cum se zbate şi cum se sufocă în ştreang şi fii mândră şi de asta, zise Shasa încet şi aterizează.

Rulă avionul până la terminale, după care coborâră pe pistă şi se uitară unul la altul. Avea o vânătaie pe faţă în locul unde o lovise, iar vântul rece al savanei le umfla hainele şi le zbârlea părul. Îi înmână micul teanc de bancnote şi paşaportul.

— Ţi-am rezervat loc pentru zborul spre Londra. Ai aici destul cât să-ţi plăteşti biletul şi să te duci oriunde vrei. Vocea i se stinse în timp ce furia şi durerea puneau din nou stăpânire pe el. În iad sau la spânzurătoare, dacă mi se

îndeplineşte dorinţa. Sper să nu mai aud de tine şi să nu te mai văd niciodată.

Se întoarse să plece, dar ea strigă după el.

— Întotdeauna am fost duşmani, Shasa Courtney, chiar şi în cele mai bune momente. Şi vom fi duşmani până la sfârşit. În ciuda dorinţei tale, vei mai auzi de mine. Îţi promit.

Se urcă în Mosquito şi îi trebuiră câteva minute ca să se simtă suficient de stăpân pe sine ca să pornească motoarele. Când privi din nou pe geam, ea dispăruse.

Centaine nu voia să-i lase să-l îngroape pe Blaine. Imaginea lui, întins sub pământ, umflat şi intrat în putrefacţie, era insuportabilă.

Mathilda Janine, fiica mai mică a lui Blaine, veni de la Johannesburg cu avionul companiei împreună cu soţul ei, David Abrahams, şi amândoi stătură alături de restul familiei în primul rând al capelei memoriale de la crematoriu. Peste o mie de persoane participară la slujbă şi atât doctorul Verwoerd, cât şi Sir De Villiers Graaff, liderul opoziţiei, se aflau printre ei.

Centaine ţinu mica umăr cu cenuşa lui Blaine pe noptieră aproape o lună înainte de a-şi face curaj. Îl chemă apoi pe Shasa şi urcară amândoi pe deal până la stânca ei preferată.

— Obişnuiam adeseori să vin aici cu Blaine, şopti ea. Acesta va fi locul în care voi veni când voi simţi nevoia să îl ştiu aproape de mine.

Avea aproape şaizeci de ani, iar când Shasa o privi cu compasiune văzu că pentru întâia oară părea cu adevărat bătrână. Firele argintii sclipeau în părul ei des şi Shasa îşi dădu seama că în curând cele negre aveau să fie din ce în ce mai puţine. Durerea îi îmblânzise privirea şi îi arcuise în jos colţurile gurii, iar pielea ei fină şi tinerească de care se îngrijea cu atâta atenţie devenise parcă peste noapte ridată.

— Fă tu asta, te rog, Shasa, spuse ea, şi îi întinse urna.

Shasa o deschise şi păşi pe buza stâncii, fiind lovit din plin de vântul de sud-est. Cămaşa îi flutura în vânt asemenea unei păsări captive, iar el se întoarse şi privi spre ea.

Centaine îl încurajă cu o mişcare a capului, iar el ridică urna şi o răsturnă. Cenuşa se împrăştie precum praful în vânt, iar când urna fu goală, Shasa se întoarse încă o dată spre ea.

— Sparge-o! îi porunci ea, iar el izbi vasul de suprafaţa stâncii. Se făcu cioburi, iar ea oftă şi se clătină pe picioare.

Shasa fugi înspre ea şi o cuprinse în braţe.

— Moartea e singurul adversar pe care ştiu că n-am să-l înving niciodată. Poate că de asta o urăsc atât de mult.

El o conduse spre piatra pe care stătea de obicei şi rămaseră tăcuţi vreme îndelungată, cu privirea pierdută peste Atlanticul bătut de vânt, apoi Centaine spuse:

— Ştiu că m-ai menajat. Acum povesteşte-mi despre Tara. Care a fost rolul ei în toate astea?

El îi povesti, iar când termină Centaine remarcă:

— Ai devenit complice la crimă. A meritat?

— Da. Aşa cred, răspunse el fără ezitare. Oare ce s-ar fi întâmplat cu noi, dacă aş fi permis să fie arestată şi pusă sub acuzare?

— Vor exista consecinţe?

Shasa scutură din cap.

— Manfred – încă o dată el ne va proteja. La fel cum a făcut cu Sean.

Shasa sesiză suferinţa de pe chipul ei când fusese rostit numele lui Sean. Asemenea lui, nici ea nu trecuse peste asta.

— Cu Sean a fost altceva, rosti ea calm, dar acum e vorba de crimă, trădare, încercarea de a asasina un şef de stat. E vorba de pregătirea unei revoluţii sângeroase şi de tentativa de a răsturna prin forţă un guvern. Poate Manfred să ne protejeze de asta? Şi dacă poate, de ce ar face-o?

— N-am cum să-ţi răspund la asta, mamă. Shasa o privi întrebător. Mă gândeam că poate îmi vei răspunde tu.

— Ce vrei să spui? întrebă ea, iar el se gândi că o prinsese nepregătită, pentru că, preţ de o clipă, citi frică şi confuzie în ochii ei. Moartea lui Blaine o făcuse mai înceată şi mai vulnerabilă. Înainte nu s-ar fi trădat niciodată atât de repede.

— Protejându-ne pe noi, pe mine în special, Manfred se protejează pe el însuşi şi ambiţiile lui politice, raţionă Shasa precaut Pentru că dacă eu sunt distrus, atunci – fiind protejatul lui – cariera lui ar fi pătată. Dar e ceva mai mult de atât. Mai mult decât pot eu să îmi închipui.

Centaine nu răspunse, dar îşi întoarse capul şi privi spre ocean.

— E ca şi cum Manfred De La Rey ar simţi un fel de loialitate stranie faţă de noi sau o datorie pe care trebuie să o plătească – sau chiar un fel de vinovăţie profundă faţă de familia noastră. E posibil, mamă? E ceva ce eu nu ştiu care l-ar putea face să se simtă obligat faţă de noi? E ceva ce mi-ai ascuns în toţi aceşti ani?

O văzu zbuciumându-se şi, la un moment dat, păru că avea să izbucnească rostind un adevăr îndelung ascuns, sau un secret îngrozitor pe care îl ţinuse în ea prea multă vreme. Apoi chipul ei se înăspri şi aproape că puteai să urmăreşti cum se acumulează forţa şi puterea de care fusese secătuită odată cu moartea lui Blaine.

Era un mic miracol. Părea să se scuture de povara vârstei. Ochii i se aprinseră, iar capul şi umerii i se îndreptară încă o dată vădind cutezanţă. Chiar şi ridurile şi cutele din jurul gurii şi ochilor păreau să se fi netezit.

— De unde ţi-a mai venit şi ideea asta? întrebă ea tranşant, ridicându-se. Tristeţea şi jalea au durat prea mult. Blaine n-ar fi acceptat niciodată asta. Îl apucă pe Shasa de braţ. Să mergem. Mai am încă o viaţă de trăit şi muncă de făcut. Pe când se aflau la jumătatea coborâşului, întrebă subit: Când începe procesul lui Moses Gama?

— Pe zece, luna viitoare.

— Ştiai că mai de mult a lucrat pentru noi, acest Moses Gama?

— Da, mamă. Mi-am adus aminte de el. De asta am reuşit să îl opresc.

— Chiar şi pe atunci isca numai probleme. Trebuie să facem tot ce ne stă în putinţă ca să ne asigurăm că va primi pedeapsa maximă. Măcar atât putem să facem pentru Blaine.

— Nu înţeleg de ce mi-l arunci mie în spate pe pigmeul ăsta, protestă Desmond Blake cu asprime.

Era la ziar de douăzeci de ani şi, înainte ca sticla de gin să preia controlul asupra lui, fusese cel mai bun jurnalist judiciar şi politic de la *Golden City Mail*. Cantităţile uriaşe de gin pe care le ingurgitase nu doar că îi plafonaseră cariera, dar îl făcuseră să albească, îi ridaseră prematur chipul, îi distruseseră ficatul şi îl acriseră, fără să îi umbrească totuşi abilitatea de a pătrunde în mintea criminalilor şi perspicacitatea de a înţelege subtilităţile politice.

— Ei bine, este un băiat inteligent, îi explică redactorul rezonabil.

— Acesta este cel mai mare, cel mai senzaţional proces al secolului, zise Desmond Blake, iar tu vrei să mă car după mine cu un reporter începător, un bebeluş de ţâţă care n-ar fi în stare să scrie nici măcar un articol despre o expoziţie de flori sau despre o petrecere dată de primar.

— Cred că are potenţial – nu vreau decât să îl iei cu tine şi să îi arăţi cine trage sforile.

— Prostii! zise Desmond Blake. Acum spune-mi adevăratul motiv.

— Bine. Redactorul îşi arătă exasperarea. Adevăratul motiv este că bunica lui este Centaine Courtney şi tatăl lui este Shasa Courtney, iar în ultimele câteva luni Compania de Mine şi Finanţe Courtney a achiziţionat treizeci şi cinci la sută din acţiunile trustului nostru şi, chiar dacă nu mai ştii

nimic altceva, ar trebui să mai ştii că nimeni nu o refuză pe Centaine Courtney, cel puţin nu dacă vrei să mai rămâi în afaceri. Acum ia-l pe puşti cu tine şi încetează să te mai plângi. Nu am timp să ne certăm – am un ziar de scos.

Desmond Blake îşi ridică amândouă mâinile deznădăjduit şi, în timp ce se ridica să părăsească biroul, redactorul mai adăugă o ultimă ameninţare explicită.

— Priveşte lucrurile astfel, Des. Va fi o garanţie bună pentru slujba ta, mai ales pentru un reporter bătrân care are nevoie de bani pentru o sticlă de gin pe zi. Gândeşte-te la puşti ca la fiul şefului.

Desmond se întoarse mormăind în redacţie. Îl ştia pe băiat din vedere. Cineva i-l arătase odată spunându-i că era vlăstarul imperiului Courtney şi întrebându-se cu voce tare ce naiba căuta aici, în loc să fie pe terenul de polo.

Desmond se opri lângă colţul biroului pe care Michael îl împărţea cu alţi doi începători.

— Te numeşti Michael Courtney? întrebă, iar băiatul sări în picioare.

— Da, domnule. Michael era copleşit de faptul că cineva care îşi semna propria rubrică i se adresa direct.

— Rahat! zise Desmond cu amărăciune. Nimic nu este mai deprimant decât chipul luminos al tinereţii şi entuziasmului. Vino, băiete.

— Unde mergem? întrebă Michael şi îşi luă haina nerăbdător.

— La George, băiete. Am nevoie de două pahare ca să-mi dea putere să trec şi de această mică aventură.

La bar îl studie cu atenţie pe Michael peste buza paharului.

— Prima lecţie, băiete... Luă o înghiţitură de gin tonic. Niciodată nimic nu este ceea ce pare a fi. Nimeni nu este vreodată ceea ce pretinde a fi. Asta să ţi se întipărească bine în inimă. A doua lecţie. Rămâi la sucul de portocale. Ce beau eu nu se cheamă degeaba năpasta mamelor. A treia lecţie. Plăteşte întotdeauna pentru băuturi cu un zâmbet.

Luă o altă înghiţitură. Deci, eşti din Cape Town, nu-i aşa? Ei, foarte bine, pentru că noi doi vom pleca acolo. Vom vedea un om condamnat la moarte.

Vicky Gama luă autobuzul până la Drake’s Farm. Acesta nu ducea decât până la clădirea administrativă şi la noua şcoală de stat. Fu nevoită să parcurgă ultimul kilometru şi jumătate pe jos pe aleile înguste şi prăfuite dintre rândurile de case din cărămidă nearsă. Merse încet pentru că, deşi nu era însărcinată decât în luna a patra, începea să obosească repede.

Hendrick Tabaka era la el în magazin, urmărind încasările, dar veni numaidecât să o întâmpine pe Vicky şi ea îl salută cu respectul care i se cuvenea fratelui mai mare al soţului ei. O conduse la el în birou şi îl strigă pe unul dintre fii să îi aducă un scaun confortabil.

Vicky îl recunoscu pe Raleigh Tabaka şi îi zâmbi în timp ce acesta îi aşeza scaunul.

— Ai crescut şi ai devenit un tânăr frumos, Raleigh. Ai terminat şcoala?

— *Yebo*, *sissie*. Raleigh îi întoarse salutul politicos, dar reţinut pentru că, deşi era soţia unchiului său, era zulusă. Tatăl său îl învăţase să nu se încreadă în niciun zulus. Acum îl ajut pe tatăl meu, *sissie*. Învăţ meseria de la el şi în curând voi conduce singur unul dintre magazine.

Hendrick Tabaka îi zâmbi mândru fiului său preferat.

— Învaţă repede şi am mare încredere în băiat. Confirmă spusele lui Raleigh. În curând îl voi trimite la magazinul nostru din Sharpeville, lângă Vereeniging, să înveţe meseria de brutar.

— Unde este fratele tău geamăn, Wellington? întrebă Vicky, iar Hendrick Tabaka se încruntă imediat şi îi făcu semn lui Raleigh să plece din birou. De îndată ce rămaseră singuri, îi răspunse la întrebare supărat.

— Preoţii albi i-au înlănţuit sufletul lui Wellington. L-au ademenit de lângă zeii tribului său şi de lângă strămoşii săi

şi l-au pus să-l servească pe Dumnezeul omului alb. Acest Iisus.

Dumnezeu bizar cu trei capete. Mă îndurerează profund pentru că sperasem că Wellington, la fel ca Raleigh, să fie stâlp pentru bătrâneţile mele. Acum studiază să devină preot şi l-am pierdut.

Se aşează la mica masă dezordonată care îi servea drept birou şi îşi studie mâinile preţ de o clipă. Apoi îşi înălţă capul chel ca o ghiulea, scalpul fiindu-i brăzdat de cicatrice cutate din lupte vechi.

— Deci, soţie a fratelui meu, trăim nişte momente de mare durere. Moses Gama a fost prins de poliţia albilor şi nu ne putem îndoi de ce îi vor face. Deşi sunt copleşit de durere, nu pot să nu-mi amintesc că l-am avertizat că asta se va întâmpla. Un om înţelept nu aruncă însă cu pietre în leul care doarme.

— Moses Gama a făcut ce a ştiut că reprezintă datoria lui. Şi-a dus la capăt fapta pentru care a fost născut, zise Vicky încet. A dat o lovitură pentru noi toţi – pentru tine, pentru mine şi pentru copiii noştri. Îşi atinse burta unde sub uniforma albă de asistentă se vedeau primele semne ale sarcinii. Iar acum are nevoie de ajutorul nostru.

— Spune-mi cum pot fi de ajutor. Hendrick Tabaka îşi înclină capul. Pentru că nu mi-a fost numai frate, ci şi căpetenie.

— Avem nevoie de bani să angajăm un avocat care să-l apere la tribunalul albilor. Am fost să-l văd pe Marcus Archer şi pe ceilalţi membri ANC la casa de la Rivonia. Nu ne vor ajuta. Spun că Moses a acţionat fără încuviinţarea sau aprobarea lor. Spun că au căzut de acord să nu pună în pericol viaţa oamenilor. Spun că, dacă ne dau bani pentru apărarea lui, poliţia va urmări firul până la ei. Spun multe alte lucruri – orice, dar nu adevărul.

— Care este adevărul, sora mea? întrebă Hendrick.

Şi subit vocea lui Vicky fremătă de furie.

— Adevărul e că îl urăsc. Adevărul e că se tem de el.

Adevărul e că îl invidiază. Moses a făcut ceea ce niciunul dintre ei n-ar fi îndrăznit. A aruncat o suliţă spre inima tiranului alb şi, deşi nu şi-a atins ţinta, acum întreaga lume ştie că a fost aruncată. Nu doar cei de pe aceste pământuri, dar şi cei de dincolo de ocean, întreaga lume ştie acum cine este conducătorul poporului nostru.

— Asta e adevărat, încuviinţă Hendrick. Numele lui e pe buzele tuturor.

— Trebuie să îl salvăm, Hendrick, fratele meu. Trebuie să facem tot ce ne stă în putinţă ca să îl salvăm.

Hendrick se ridică şi merse la dulăpiorul din colţ. Îl trase la o parte, scoţând la vedere uşa unui seif Chatwood vechi încastrat în perete.

Când deschise uşa de oţel verzui se văzu că seiful era plin cu teancuri de bancnote.

— Ăştia îi aparţin lui Moses. E partea lui. Ia cât ai nevoie, spuse Hendrick Tabaka.

Curtea Supremă a provinciei Cape din Africa de Sud se află lângă grădinile pe care Jan van Riebeeck, primul guvernator din Cape, le amenajase pentru a aproviziona corăbiile Companiei Olandeze a Indiilor de Est. De cealaltă parte a frumoaselor grădini se afla clădirea parlamentului pe care Moses Gama intenţionase să o distrugă. Avea deci să fie judecat la mai puţin de cinci sute de metri de locul crimei pentru care era arestat.

Cazul trezi un puternic interes internaţional, iar echipele de filmare şi jurnaliştii începură să sosească în Cape Town cu o săptămână înainte de data la care era programat să înceapă procesul.

Vicky Gama ajunsese cu trenul după o călătorie de o mie şase sute de kilometri de-a lungul continentului de la Witwatersrand. Venise împreună cu avocatul alb care avea să-l apere pe Moses şi cu mai mult de cincizeci dintre cei mai radicali membri ai Congresului Naţional African, majoritatea fiind, asemenea ei, sub treizeci de ani şi mulţi

dintre ei făcând parte în secret din aripa militară a partidului condusă de Moses, *Umkhonto we Sizwe*. Printre ei se afla şi fratele ei vitreg, Joseph Dinizulu, acum un tânăr de aproape douăzeci şi unu de ani, care studia la universitatea pentru negri Fort Hare pentru a deveni avocat. Călătoria tuturor fu plătită din banii pe care Vicky îi primise de la Hendrick Tabaka.

Molly Broadhurst îi întâmpină la gara din Cape Town. Vicky, Joseph şi avocatul aveau să stea în casa ei din Pinelands pe durata procesului, iar celorlalţi le aranjase cazarea în suburbiile pentru negri Langa şi Guguletu.

Desmond Blake şi Michael Courtney veniră împreună cu avionul de la Johannesburg, iar pe durata zborului Desmond profită din plin de oferta barului, în timp ce Michael îşi revărsă toată energia asupra carneţelului în care schiţă un plan al cercetărilor pe care le considera necesare în legătură cu istoria ANC-ului şi cu trecutul lui Moses Gama şi al tribului său.

Centaine Courtney-Malcomess veni să-l aştepte la aeroport. Sosi însoţită de doi servitori care, făcându-l pe Michael să se simtă stânjenit, îi cărară singura valiză la Daimlerul galben pe care, ca de obicei, Centaine îl conducea ea însăşi. De la plecarea Tarei, Centaine ajunsese din nou să se ocupe de Weltevreden.

— Ziarul ne-a rezervat camere la hotelul Atlantic, bunico, protestă Michael după ce îşi îmbrăţişase bunica supus. E aproape de tribunal şi de Biblioteca Naţională.

— Prostii, spuse Centaine tranşant. Hotelul Atlantic colcăie de gândaci, iar Weltevreden este casa ta.

— Tata mi-a spus că nu voi mai fi bine-venit.

— Tatăl tău ţi-a dus dorul chiar mai mult decât mine.

Shasa îl aşeză pe Michael alături de el la masă şi chiar şi Isabella fu aproape cu totul exclusă din conversaţia lor. Shasa era atât de impresionat de maturitatea de curând dobândită a mezinului său, încât, a doua zi de dimineaţă, îşi instruise brokerul să mai cumpere alte o sută de mii de

acţiuni în trustul care deţinea *Golden City Mail*.

Manfred şi Heidi luară cina la Weltevreden cu o seară înainte de proces şi, în timp ce serveau cocktailurile de dinainte de masă, Manfred dădu glas îngrijorării pe care o împărtăşeau şi Shasa cu Centaine.

— Ceea ce trebuie să evite instanţa şi procurorii e să permită ca procesul să degenereze din judecarea unui ucigaş şi a unui terorist în punerea sub acuzare a sistemului nostru social şi a modului nostru de viaţă. Vulturii din presa internaţională s-au strâns deja avizi să ne înfăţişeze în cea mai nefavorabilă lumină şi, ca de obicei, să dea o imagine falsă şi distorsionată politicii de apartheid. Mi-aş dori doar să fi avut posibilitatea să controlăm instanţa şi presa.

— Ştii că nu pot să fiu de acord cu tine în chestiunea asta. Shasa se fâţâi în scaun. Independenţa totală a presei şi imparţialitatea sistemului juridic ne oferă credibilitate în ochii celorlalţi.

— Nu-mi da tu mie lecţii. Sunt avocat, îi reaminti înţepat Manfred.

Era ciudat cum, în ciuda unei relaţii consolidate şi profitabile pentru amândoi, nu deveniseră niciodată cu adevărat prieteni, iar animozităţile puteau oricând să reizbucnească între ei. Acum dură un timp până când tensiunea se risipi şi ei reafişară o cordialitate ostentativă. Abia atunci putu Manfred să-i spună lui Shasa:

— Am reuşit în sfârşit să convenim cu procuratura să nu înfăţişeze instanţei aspectul privind implicarea soţiei tale. Dincolo de dificultatea declanşării procedurilor de extrădare din Marea Britanie – ar cere cu siguranţă azil politic – mai este şi problema relaţiei ei cu Gama. Un bărbat negru şi o femeie albă... Expresia de pe chipul lui Manfred trăda un dezgust profund. E o chestiune care repugnă tuturor principiilor de bun-simţ. Aducerea în discuţie a subiectului n-ar oferi niciun avantaj procuraturii, ar oferi doar un subiect după care să alerge toată presa de scandal. Nu, n-ar face nimănui bine.

Manfred accentuă în mod deosebit această ultimă propoziţie. Nu era nevoie să zică mai mult, dar Shasa ţinu să clarifice lucrurile.

— Îţi sunt profund îndatorat – pentru fiul meu, Sean, şi acum pentru soţia mea.

— Ja, îmi eşti profund îndatorat, încuviinţă Manfred. Poate că într-o zi am să-ţi cer ceva în schimb.

— Sper, zise Shasa. Nu-mi place să am datorii neplătite.

În faţa Curţii Supreme, amândouă trotuarele erau pline de oameni. Stăteau umăr lângă umăr şi se răspândeau până în stradă, complicând eforturile agenţilor de circulaţie şi îngreunând traficul.

Un afiş pe care scria „PROCESUL UCIGAŞULUI GUY FAWKES ÎNCEPE ASTĂZI” atârna clătinându-se de unul dintre stâlpii de iluminare stradală până când fu doborât de deplasarea mulţimii şi călcat în picioare.

Cea mai aglomerată era intrarea cu coloane a Curţii Supreme şi, de fiecare dată când sosea unul dintre actorii principali ai dramei, jurnaliştii şi fotografii înaintau. Procurorul le zâmbi şi le făcu semn cu mâna asemenea unui star de cinema, dar majoritatea celorlalţi, intimidaţi de mulţime, de lumina puternică a bliţurilor şi de întrebările urlate, fugiră spre intrare pentru a fi protejaţi de agenţii de pază.

Cu doar câteva minute înainte de începerea sesiunii, un autobuz închiriat coti din mijlocul curgerii lente a traficului şi înainta către intrare. Rumoarea cântecelor crescu la apropierea acestuia, un refren obsesiv şi încântător de voci africane care creşteau şi coborau, vălurind ţesătura complexă de sunete care înfiorau urechile ascultătorilor şi le făceau pielea de găină.

Când autobuzul opri în cele din urmă în faţa Curţii Supreme, din el coborî în stradă o tânără zulusă. Purta un caftan larg în care se îmbinau verdele, galbenul şi negrul, culorile Congresului Naţional African, iar capul îi era

înfăşurat într-un turban în aceleaşi culori.

Sarcina îi împlinise trupul lui Vicky, sporindu-i frumuseţea. Nu mai rămăsese nimic din fetiţa timidă de la ţară. Îşi purta capul drept şi înainta încrezătoare în sine ca o Evita africană.

Cameraman!! îşi dădură seama instantaneu căli se oferea o ocazie neobişnuită şi se avântară cu echipamentul după ei pentru a surprinde frumuseţea ei întunecată şi sunetul vocii ei în timp ce cânta cutremurătorul imn al libertăţii.

— *Nkosi Sikelel'i Afrika* – Doamne, ocroteşte Africa.

În spatele ei, ţinându-se de mâini şi cântând, veneau toţi ceilalţi, unii albi, precum Molly Broadhurst, indieni sau de culoare, precum Miriam sau Ben Afrika, dar majoritatea africani adevăraţi. Se îmbulziră pe scările de la tribunal să intre în partea galeriei din sala de judecată rezervată celor care nu erau albi şi să se răspândească pe coridoarele de afară.

În restul sălii se înghesuiseră presa şi curioşii, în timp ce o secţiune separată fusese rezervată observatorilor din corpul diplomatic. Fiecare ambasadă îşi trimisese reprezentanţi.

La fiecare intrare din tribunal se aflau agenţi de pază cu arme pe umăr şi patru poliţişti cu gradul de ofiţer fuseseră plasaţi în jurul boxei acuzaţilor. Prizonierul era un ucigaş şi un revoluţionar periculos. Nu voiau să rişte.

Cu toate acestea, când intră în boxa acuzaţilor, Moses Gama nu părea să întruchipeze niciunul din aceste lucruri. Cât stătuse în închisoare slăbise, dar asta nu făcea decât să-i scoată în evidenţă statura înaltă şi umerii laţi. Obrajii îi erau supţi, iar oasele feţei şi ale frunţii erau mai proeminente, dar stătu mai mândru ca niciodată, cu bărbia ridicată şi cu strălucirea aceea întunecată şi mesianică în privire.

Prezenţa lui era atât de copleşitoare, încât părea că pusese stăpânire pe sală; rumoarea şi murmurele de

curiozitate avându-l în faţă erau însoţite de un sentiment aproape tangibil de respect. În spatele galeriei, Vicky Dinizulu se ridică în picioare şi începu să cânte, iar ceilalţi din jurul ei o acompaniară la refren. Ascultându-i vocea frumoasă şi răsunătoare, Moses Gama îşi înclină capul uşor, dar nu zâmbi şi nu dădu alte semne de apreciere.

Cântecul libertăţii al lui Vicky fu întrerupt de un strigăt:

— *Stilte in die hof*! *Opstaan*! Linişte în sală! Ridicaţi-vă!

Era preşedintele tribunalului din Cape, purtând roba stacojie care arăta că era vorba de un proces penal, aşezându-se pe fotoliul de sub baldachinul din lemn sculptat.

Judecătorul André Villiers era un bărbat solid cu un stil flamboaiant de a prezida. Avea reputaţia de a fi un mare amator de mâncare, de vinuri bune şi de fete frumoase. Era, de asemenea, cunoscut pentru sentinţele neîndurătoare pe care le dădea în cazul infracţiunilor violente.

Acum se aruncă greoi în fotoliu şi se uită încruntat prin sala de judecată, în timp ce era citită lista de acuzaţii, dar privirea lui se oprea preţ de câteva clipe asupra fiecărei femei, durata examinării fiind proporţională cu frumuseţea acesteia. Asupra lui Kitty Godolphin se opri cel puţin două secunde, iar când ea îi surâse cu zâmbetul acela angelic de fetiţă, clipi uşor înainte de a trece mai departe.

Pe listă erau trecute patru acuzaţii principale împotriva lui Moses Gama, două de tentativă de crimă, una de înaltă trădare şi ultima de crimă. Fiecare dintre acestea era considerată o infracţiune gravă, dar Moses Gama nu trădă nicio emoţie în timp ce erau citite cu voce tare.

Judecătorul Villiers rupse tăcerea care urmă după ce lista fu citită:

— Cum pledaţi în faţa acestor acuzaţii?

Moses se aplecă în faţă, cu pumnii încleştaţi de marginea boxei acuzaţilor, iar vocea îi era scăzută şi plină de dispreţ, dar ajunse în fiecare colţ al sălii pline.

— Verwoerd şi guvernul lui violent ar trebui să se afle în această boxă a acuzaţilor. Pledez nevinovat.

Moses se aşează şi nu îşi ridică privirea când judecătorul întrebă cine va reprezenta Coroana, şi nici când procurorul se prezentă curţii, dar, când Villiers întrebă cine îl reprezintă pe acuzat, înainte ca avocatul adus de Vicky şi de Hendrick Tabaka să poată răspunde, Moses sări din nou în picioare.

— Eu! strigă el. Mă aflu la acest proces pentru aspiraţiile poporului african. Nimeni altcineva nu poate vorbi în numele meu. Sunt liderul poporului meu, voi răspunde pentru mine şi pentru acesta.

Sala fu cuprinsă de consternare, şi se produse atâta rumoare, încât, preţ de câteva momente, judecătorul bătu în van cu ciocănelul, cerând să se facă linişte şi, când în cele din urmă obţinu ce voia, îi ameninţă.

— Dacă mai văd o dată o asemenea manifestare de sfidare a curţii, nu voi ezita să vă evacuez.

Se întoarse către Moses Gama să discute cu el şi să încerce să îl convingă să accepte să fie reprezentat legal, dar Moses îl întrerupse.

— Cer să se consemneze de îndată că dumneavoastră, judecătorul Villiers, vă autorecuzaţi, îl provocă, iar judecătorul în roba lui stacojie clipi şi rămase pentru o clipă uluit şi tăcut.

Apoi zâmbi furios de impertinenţa prizonierului şi îl întrebă:

— Pe ce temeiuri înaintaţi această cerere?

— Pe temeiul că dumneavoastră, ca judecător alb, sunteţi incapabil să fiţi imparţial şi drept faţă de mine, un negru, obligat să mă supun legilor imorale ale unui parlament în care nu sunt reprezentat.

Judecătorul scutură din cap, jumătate exasperat, jumătate admirativ.

— O să vă resping cererea de autorecuzare, zise. Şi am să vă solicit să acceptaţi serviciile cât se poate de calificate

ale avocatului care a fost desemnat să vă reprezinte.

— Nu accept nici serviciile lui, nici competenţa acestei curţi de a mă condamna. Pentru că toată lumea ştie că asta propuneţi.

Nu accept decât verdictul bietului meu popor subjugat şi al naţiunilor libere. Lăsaţi în seama lor şi a istoriei să decidă dacă sunt vinovat sau nevinovat.

Presa fu electrizată, unii dintre ei erau atât de fermecaţi, încât nu făcură niciun efort să-şi noteze cuvintele lui. Niciunul dintre ei nu avea să le uite vreodată. Pentru Michael Courtney, care stătea pe rândul din spate în secţiunea rezervată presei, fu o revelaţie. Trăise alături de africani toată viaţa, familia sa îi angaja cu miile, dar până în acel moment nu întâlnise niciodată un negru atât de demn şi cu o prezenţă atât de copleşitoare.

Judecătorul Villiers se încovoie în fotoliu. Stătea întotdeauna drept şi autoritar în locul său sub privirile tuturor celor prezenţi din sală, dominându-i cu aplombul unui actor înnăscut. Acum simţise că întâlnise un egal. Atenţia tuturor era atrasă de Moses Gama.

— Prea bine, spuse în cele din urmă judecătorul Villiers. Domnule procuror, acuzarea poate începe expunerea cazului.

Procurorul era un profesionist desăvârşit, iar cazul era infailibil. Îl pregătise cu o atenţie meticuloasă pentru fiecare detaliu, vădind logică şi abilitate.

Îşi prezentă rând pe rând probele în faţa curţii. Cablurile şi detonatorul electric, pistolul Tokarev şi încărcătoarele de rezervă. Deşi se considerase că era prea periculos să fie aduse în sala de judecată calupurile de explozibil plastic şi detonatorii, fotografii ale acestora fură puse la dispoziţia curţii şi acceptate. Masa de altar folosită drept scrin era prea mare pentru a fi adusă în sală, dar şi de această dată fotografiile fură acceptate de către judecătorul Villiers. Veniră apoi la rând fotografiile îngrozitoare cu biroul lui Shasa, cu trupul lui Blaine acoperit lângă bibliotecă, cu

sângele îmbibat în covor, cu mobilele sfărâmate şi hârtiile împrăştiate peste tot. Centaine întoarse capul când fură prezentate, iar Shasa o strânse de braţ şi încercă să o ascundă de privirile curioase.

După ce toate probele fură înregistrate, procurorul chemă primul martor.

— Îl chem pe Domnia Sa ministrul Minelor şi al Industriei, domnul Shasa Courtney.

Shasa urma să stea în boxa martorilor pentru întreaga zi şi a doua zi de dimineaţă, descriind în detaliu cum descoperise şi împiedicase atentatul.

Procurorul se întoarse în copilăria lui, când îl cunoscuse pe Moses Gama, şi, în timp ce Shasa descria relaţia lor, Moses ridică pentru întâia dată capul şi îl privi direct pe Shasa. În ciuda încercării lui Shasa de a descoperi cea mai mică urmă a simpatiei pe care o împărtăşiseră odinioară, nimic nu indica asta. Privirea lui Moses Gama era cruntă şi neclintită.

Când procurorul termină în cele din urmă cu Shasa, se întoarse spre acuzat.

— Martorul vă aparţine, spuse el, iar judecătorul Villiers se îndreptă în scaun.

— Doriţi să interogaţi martorul?

Moses scutură din cap şi privi în altă parte, dar judecătorul insistă.

— Va fi ultima şansă care vi se oferă de a interoga sau de a recuza dovezile martorului. Insist să profitaţi de ea.

Moses îşi încrucişă braţele peste piept şi îşi închise ochii ca şi cum ar fi dormit, iar din secţiunea non-albilor se auziră hohote de râs şi lovituri de picioare.

Judecătorul Villiers ridică glasul:

— E ultimul avertisment, iar sub efectul furiei lui se aşternu tăcerea.

În următoarele patru zile procurorul îşi interogă martorii.

Tricia, secretara lui Shasa, explică firesc cum Moses reuşise să intre în birou deghizat în şofer şi cum, în ziua

când avusese loc crima, Moses o prinsese şi o legase. Cum îl privise trăgând lovitura fatală care îl omorâse pe colonelul Malcomess.

— Doriţi să interogaţi martorul? întrebă judecătorul Villiers şi din nou Moses clătină din cap.

Manfred De La Rey îşi prezentă mărturia şi descrise cum îl găsise pe Moses Gama cu pistolul în mână şi pe Blaine Malcomess întins pe podea, stingându-se din viaţă. Cum îl auzise strigând: „Tu! Tu!” şi cum îl văzuse trăgând în mod deliberat către Shasa Courtney.

— Doriţi să interogaţi martorul? întrebă judecătorul, iar de data aceasta Moses nici măcar nu-şi mai ridică privirea.

Un inginer electrician descrise echipamentul recuperat şi identifică transmiţătorul ca fiind de origine rusă. Un expert în explozibili vorbi curţii despre puterea distructivă a explozibilului plastic plasat sub fotoliile membrilor guvernului.

— După părerea mea ar fi fost de ajuns să distrugă în totalitate sala de întruniri şi încăperile vecine. În mod cert, ar fi omorât toate persoanele din sală şi pe majoritatea celor din hol şi din birourile care se aflau în apropiere.

După ce fiecare dintre martori îşi termină de prezentat mărturia, Moses refuză din nou să îi interogheze. Acuzarea îşi terminase de prezentat cazul la sfârşitul celei de-a patra zile, iar judecătorul Villiers suspendă şedinţa, adresându-i-se pentru ultima dată prizonierului.

— Când curtea se va reuni luni, vi se va cere să răspundeţi acuzaţiilor care vi se aduc. Trebuie să vă readuc la cunoştinţă natura gravă a acestor acuzaţii şi să vă atrag atenţia că propria dumneavoastră viaţă se află în joc. Vă solicit din nou să acceptaţi serviciile unui avocat legal.

Moses Gama îi zâmbi cu dispreţ.

În seara aceea cina la Weltevreden fu un eveniment sumbru. Singurul care nu era afectat de întâmplările de peste zi era Garry, care venise cu Mosquito-ul de la mina

Silver River pe perioada weekendului.

În timp ce restul familiei stătea tăcută, fiecare dintre ei gândindu-se la evenimentele din acele ultime zile şi la implicaţiile acestora, Garry le prezenta entuziasmat lui Centaine şi lui Shasa ultimul lui plan de reducere a costurilor la mină.

— Accidentele ne costă prin pierderea producţiei. Recunosc că în ultimii doi ani rata noastră de siguranţă este aproximativ medie raportată la întreaga industrie minieră, dar, dacă am putea diminua accidentele mortale la unul într-o sută de mii de schimburi sau chiar mai bine de atât, atunci am putea reduce costurile totale de producţie cu peste douăsprezece procente. Asta înseamnă douăzeci de milioane de lire pe an. La asta se va adăuga şi satisfacţia şi colaborarea muncitorilor. Am introdus toate aceste cifre în computer.

În spatele ochelarilor, ochii lui Garry sclipiră când menţionă această tehnologie. Shasa aflase atât de la Dave Abrahams, cât şi de la managerul general de la Silver River că Garry stătea uneori întreaga noapte în faţa unuia dintre terminalele noului computer IBM pe care compania îl achiziţionase în cele din urmă.

— Băiatul se pricepe la maşinăria asta cel puţin la fel de bine, dacă nu mai bine, decât oricare dintre operatorii angajaţi. Aproape că poate să îl facă să stea în două labe şi să fredoneze *God Save the Queen*[45].

David Abrahams nu căutase să îşi ascundă admiraţia, dar Shasa remarcă dezaprobator, pentru a-şi ascunde mândria paternă:

— Anul viitor, când vom deveni republică, se va dovedi o realizare redundantă.

— Oh, Garry, eşti groaznic de plictisitor, îl întrerupse în sfârşit Isabella. Toată discuţia asta despre taxe şi calcule – şi, mai mult, la cină. Nu e de mirare că nu-ţi poţi găsi o prietenă.

[45] Imnul Marii Britanii (n.tr.).

— Pentru prima dată cred că Bella are dreptate, zise Centaine încet de la celălalt capăt al mesei. E de-ajuns pentru o singură seară, Garry. Pur şi simplu nu mă pot concentra pentru moment. Cred că a fost una dintre cele mai groaznice săptămâni din toată viaţa mea, să fiu nevoită să-l privesc pe monstrul ăla cu mâinile pătate de sângele lui Blaine, stând acolo, sfidându-ne pe toţi şi bătându-şi joc de sistemul nostru judiciar. Ameninţă că va distruge întreaga structură guvernamentală, să producă haos şi să ne afunde în aceeaşi sălbăticie a Africii care exista în ţară înainte să sosim noi, albii. Apoi ne zâmbeşte superior din boxa acuzaţilor. Îl urăsc. N-am urât niciodată pe nimeni sau nimic la fel de mult cum îl urăsc pe el. Mă rog în fiecare seară să fie spânzurat.

În mod neaşteptat, Michael fu cel care răspunse.

— Da, îl urâm, bunico. Îl urâm pentru că ne e teamă de el şi ne e teamă de el pentru că nu îl înţelegem nici pe el, şi nici poporul căruia îi aparţine.

Îl priviră toţi uluiţi.

— Sigur că îl înţelegem, zise Centaine. Am trăit în Africa întreaga noastră viaţă. Îi înţelegem mai bine ca oricine altcineva.

— Nu cred, bunico. Cred că, dacă l-am fi înţeles cu adevărat şi dacă am fi ascultat ce are omul ăsta de spus, Blaine ar fi acum în viaţă. Cred că ar fi putut să ne fie aliat, şi nu duşman de moarte. Cred că Moses Gama ar fi putut să fie un cetăţean valoros şi foarte respectat, şi nu un prizonier ameninţat cu moartea.

— Ce idei bizare ai cules de pe la ziarul ăla al tău! Ţi-a ucis bunicul, zise Centaine şi îi aruncă o privire lui Shasa peste masă.

— Avem alte probleme la care să ne gândim, spuse tatăl său, dar Michael continuă fără să-l ia în seamă.

— Moses Gama va muri spânzurat – cred că toţi ştim asta. Dar cuvintele şi ideile lui vor dăinui. Ştiu acum de ce a trebuit să fiu jurnalist. Ştiu ce trebuie să fac. Trebuie să

explic aceste idei oamenilor din această ţară, să le arăt că sunt întemeiate şi corecte şi nicidecum periculoase. Speranţele pentru supravieţuirea noastră ca naţiune sălăşluiesc în aceste idei.

— Am făcut bine că le-am spus servitorilor să plece, îl întrerupse Centaine. N-am crezut niciodată că voi auzi asemenea cuvinte rostite în sufrageria de la Weltevreden.

Vicky Gama aşteptă mai bine de o oră în sala de vizite a închisorii de pe Roeland Street, în timp ce gardienii examinau conţinutul pachetului pe care i-l adusese lui Moses şi încercau să se hotărască dacă să îi permită sau nu să i-l înmâneze prizonierului.

— Sunt doar haine, sublinie Vicky rezonabil.

— Astea nu sunt haine obişnuite, protestă gardianul-şef.

— Sunt robele tradiţionale ale tribului soţului meu. Are dreptul să le poarte.

Până la urmă fu chemat directorul închisorii ca să judece situaţia şi, când în cele din urmă îşi dădu aprobarea, Vicky i se plânse:

— Oamenii dumneavoastră au fost nepoliticoşi şi răuvoitori faţă de mine.

Îi zâmbi sarcastic.

— Mă întreb cum ne veţi trata dumneavoastră, doamnă, dacă, alături de fraţii dumneavoastră din ANC, aţi pune mâna pe putere. Mă întreb dacă ne veţi permite măcar un proces din politeţe sau dacă ne veţi măcelări pe străzi cum a încercat soţul dumneavoastră să facă.

Când lui Vicky i se permise în cele din urmă să îi înmâneze pachetul lui Moses sub supravegherea atentă a patru gardieni, acesta o întrebă:

— A cui a fost ideea?

— A fost a mea, dar Hendrick e cel care a plătit pentru piei şi soţiile lui le-au cusut.

— Eşti o femeie inteligentă, o lăudă Moses, şi o soţie supusă.

— Tu, stăpânul meu, eşti o mare căpetenie şi se cuvine

să porţi robele potrivit rangului tău.

Moses ridică mantia din piei de leopard, grea, de culoare auriu strălucitor, decorată cu rozete negre.

— Ai înţeles, încuviinţă el din cap. Ai văzut necesitatea de a folosi sala de judecată a omului alb ca pe o scenă de unde să strigăm lumii că tânjim după libertate.

Vicky îşi coborî privirea şi vorbi cu glas scăzut:

— Tu nu trebuie să mori, stăpânul meu. Dacă mori, atunci o mare parte din visul nostru pentru libertate va muri odată cu tine. Nu te vei apăra, de dragul meu şi de dragul poporului nostru?

— Nu, nu voi muri, o asigură el. Marile naţiuni ale lumii nu vor permite să se întâmple asta. Marea Britanie şi-a precizat deja poziţia şi America nu-şi poate permite să-i lase să mă execute. Chiar această naţiune este răvăşită de lupta americanilor de culoare – nu îşi permite să îngăduie moartea mea.

— Nu mă încred în altruismul marilor naţiuni, spuse Vicky încet.

— Atunci încrede-te că îşi urmăresc propriul interes, îi spuse Moses Gama. Şi încrede-te în mine.

Când Moses Gama se ridică în faţa instanţei, purtând roba neagră-aurie din piei de leopard, păru o reîncarnare a unuia dintre străvechii regi negri. Toate privirile erau aţintite asupra lui.

— Nu chem niciun martor, le spuse Gama cu gravitate. Tot ce voi face e să comunic o declaraţie din boxa acuzaţilor. Doar cu atât sunt dispus să cooperez în această mascaradă de justiţie.

— Onorată instanţă, procurorul sări imediat în picioare. Trebuie să atrag atenţia curţii...

— Vă mulţumesc! îl întrerupse judecătorul Villiers pe un ton glacial. Nu am nevoie să mi se spună cum să conduc acest proces, iar procurorul se afundă înapoi în scaun, scoţând încă sunete nearticulate de protest.

Greoi, judecătorul în robă stacojie îşi îndreptă din nou

atenţia către Moses Gama.

— Ceea ce domnul procuror încearcă să îmi spună este că trebuie să vă fac să înţelegeţi că, dacă nu intraţi în boxa martorilor şi nu depuneţi jurământul, şi că, dacă nu vă supuneţi unui interogatoriu, atunci ceea ce aveţi de spus va avea prea puţină importanţă în desfăşurarea procesului.

— Un jurământ faţă de Dumnezeul omului alb, în această sală de judecată cu un judecător alb şi cu un procuror alb, cu martori ai acuzării albi şi cu poliţişti albi la uşi. Nu binevoiesc să mă supun unei asemenea justiţii.

Judecătorul Villiers scutură din cap cu o expresie tristă pe chip şi îşi întoarse mâinile cu palmele în sus.

— Prea bine, aţi fost avertizat de consecinţe. Puteţi să începeţi declaraţia.

Moses Gama rămase tăcut vreme îndelungată, iar apoi începu încet.

— A fost odată un băieţel care cutreiera fericit de-a lungul unor tărâmuri frumoase, care bea apă din râurile dulci şi limpezi, care asculta cu plăcere ciripitul păsărilor şi studia jocurile antilopelor şi ale pangolinilor, şi toate minunatele fiinţe sălbatice, un băieţel care avea grijă de turmele tatălui său şi care seara stătea lângă foc şi asculta poveştile despre marii eroi ai poporului său, despre Bambata, Sekhukhuni şi despre atotputernicul Chaka. Acest băiat se credea parte dintr-un popor paşnic, stăpân peste ţinuturile unde-şi ducea traiul şi liber să înainteze încrezător şi fericit oriunde ar fi vrut. Apoi, într-o zi, pe când băiatul avea nouă ani, o fiinţă bizară veni la kraalul în care locuia, o creatură cu chip roşu şi purtări de stăpân, iar băiatul văzu că oamenilor le era frică, chiar şi tatăl şi bunicul său, care erau căpetenii ale tribului, se temeau aşa cum nu-i mai văzuse niciodată temându-se.

Nu se auzi niciun sunet şi nicio mişcare în sala de judecată plină, în timp ce Moses Gama le descria cum îşi pierduse inocenţa şi cum descoperise adevărurile dureroase ale existenţei sale. Le descrise consternarea

aflând că universul aşa cum îl ştia el se dovedise a fi o iluzie. Le spuse despre prima lui călătorie în lumea de afară unde aflase că, fiind un bărbat cu pielea neagră, existau locuri unde existenţa sa era restrânsă şi limitată.

Când se dusese în oraşele albilor, descoperise că nu putea să se plimbe pe stradă după ora interdicţiei fără să aibă permis, că nu putea să trăiască în afara zonelor care fuseseră ridicate pentru poporul său la periferia oraşului, dar lucrul cel mai important pe care îl aflase era că nu putea merge la şcolile albilor. Văzuse că aproape fiecare clădire publică avea o intrare separată pentru el, că existau calificări pe care nu avea voie să le dobândească şi că aproape în toate privinţele era considerat ca fiind diferit şi inferior, condamnat prin culoarea pielii sale să rămână întotdeauna pe treapta de jos a existenţei.

Totuşi, ştia că era un om ca oricare altul, împărtăşind aceleaşi speranţe şi dorinţe. Ştia că inima lui bătea la fel de tare şi că trupul îi era la fel de puternic, că era la fel de inteligent şi de pătrunzător ca oricine altcineva. Se hotărâse că, pentru a-şi depăşi condiţia care îi fusese impusă, era nevoie să-şi folosească mai degrabă mintea, şi nu corpul asemenea unui animal de povară, aşa cum majoritatea semenilor să-i erau forţaţi să o facă.

Se întorsese către cărţile albilor şi fusese uimit să descopere că eroii poporului său erau descrişi drept sălbatici, hoţi de vite şi rebeli trădători. Că până şi cel mai înţelegător şi binevoitor dintre autorii pe care îi citise vorbea despre semenii săi ca despre nişte copii, nefiind capabili să raţioneze şi să gândească singuri, copii care trebuiau serios protejaţi, însă fără să li se îngăduie să ia parte la deciziile care le guvernau vieţile.

Le spuse cum, în cele din urmă, îşi dăduse seama că totul era o minciună monstruoasă. Că el nu era diferit, că dacă pielea sa era neagră nu însemna că nu era curat, sau că era contaminat, sau că era un copil. Ştiuse atunci care era scopul lui pe acest pământ.

— Am ajuns să îmi dau seama că lupta împotriva nedreptăţii este viaţa mea, spuse simplu. Ştiam că trebuie să îi fac pe oamenii albi care ne conduc pe mine şi pe poporul meu să înţeleagă.

Le explică apoi cum fiecare dintre încercările lui de a-i face pe oamenii albi să asculte eşuaseră. Cum toate eforturile poporului său nu conduseseră decât la mai multe sălbăticii şi legi draconice, la asupriri mai crunte.

— În cele din urmă a trebuit să accept că nu-mi rămăsese decât o singură cale de urmat. Aceasta era să ridic armele şi să lovesc capul şarpelui al cărui venin îmi otrăvea şi distrugea poporul.

Rămase tăcut, iar oamenii, care îl ascultaseră întreaga dimineaţă într-o tăcere totală şi rigidă, oftau şi se foiau, dar, de îndată ce Moses Gama îşi deschise braţele, redeveniră complet atenţi.

— Fiecare om are dreptul şi datoria sacră de a-şi apăra familia şi naţiunea contra tiranului, de a lupta împotriva nedreptăţii şi a sclaviei. Când face acest lucru, devine un războinic şi nu un criminal. Îi provoc pe acest judecător şi această Curte a omului alb să mă trateze ca pe un soldat şi un prizonier de război. Pentru că asta sunt.

Moses Gama îşi ridică pieile de leopard şi se aşeză, lăsându-i pe toţi tulburaţi şi tăcuţi.

Judecătorul Villiers stătuse pe toată perioada cuvântării cu bărbia sprijinită în palmă, clipind concentrat din ochi, dar acum îşi coborî mâna şi se aplecă în faţă pentru a-l scruta pe prizonier.

— Susţineţi că sunteţi liderul poporului din care faceţi parte.

— Da, răspunse Moses.

— Un lider este ales sau votat. Dumneavoastră cum aţi fost ales?

— Când un popor asuprit nu are glas, atunci liderul său iese în faţă din proprie iniţiativă şi vorbeşte în numele acestuia, îi răspunse Moses.

— Deci v-aţi autoproclamat lider, îi spuse judecătorul încet. Şi decizia dumneavoastră de a declara război societăţii noastre a fost individuală. Aşa este?

— Suntem implicaţi într-un război colonial de eliberare, răspunse Moses Gama. La fel ca fraţii noştri din Algeria şi Kenya.

— Atunci sunteţi de acord cu metodele folosite de gruparea Mau Mau?

— Cauza lor este una dreaptă – metodele lor, oricare ar fi fost acestea, sunt, aşadar, unele drepte.

— Scopul scuză mijloacele – orice mijloace?

— Lupta pentru eliberare înseamnă totul, în numele libertăţii orice faptă devine sacră.

— Măcelărirea şi mutilarea nevinovaţilor, a femeilor şi a copiilor. Sunt şi acestea fapte justificabile?

— Dacă un nevinovat trebuie să moară pentru ca alţii o mie să fie liberi, atunci este justificabil.

— Spuneţi-mi, Moses Gama, credeţi în democraţie – în conceptul de „Un om, un vot”?

— Cred că fiecare are dreptul să voteze pentru a-şi alege liderii naţiunii.

— Şi după ce liderii sunt aleşi, ce ar trebui să se întâmple?

— Cred că oamenii ar trebui să se supună înţelepciunii liderilor aleşi de ei.

— Un stat cu un singur partid – cu un preşedinte pe viaţă?

— Asta este tradiţia africanilor, încuviinţă Moses Gama.

— Este totodată şi metoda marxiştilor, observă judecătorul Villiers sec. Spuneţi-mi, Moses Gama, ce face un guvern totalitar negru să fie superior unui guvern totalitar alb?

— Dorinţele majorităţii poporului.

— Şi consimţământul poporului dumneavoastră, de care numai dumneavoastră sunteţi conştient, vă fac să fiţi un cruciat sfânt – mai presus de legile oamenilor civilizaţi?

— În această ţară nu există asemenea legi, pentru că oamenii care fac legile sunt nişte barbari, spuse Moses Gama încet, iar judecătorul Villiers nu mai avu alte întrebări să-i pună.

Douăzeci şi patru de ore mai târziu, domnul judecător André Villiers îşi prezentă sentinţa în faţa unei audienţe tăcute şi nerăbdătoare.

— Temeiurile cazului pe care procuratura l-a instrumentat împotriva acuzatului aduc în discuţie problema modului în care un individ reacţionează în faţa a ceea ce percepe ca fiind o nedreptate. Se ridică problema privind drepturile sau datoria individului de a se opune acelor legi pe care le consideră nedrepte sau rău intenţionate. A trebuit să reflectez asupra loialităţii pe care o persoană o datorează unui guvern care a fost ales printr-un proces de la care aceasta a fost exclusă cu desăvârşire, cu atât mai mult un guvern care s-a angajat într-un program legislativ care îi va sustrage în mod deliberat acestei persoane majoritatea drepturilor fundamentale, a privilegiilor şi a avantajelor acelei societăţi din care face parte... Timp de aproape o oră judecătorul Villiers dezvoltă şi examină aceste afirmaţii, iar apoi rezumă. Am ajuns în consecinţă la concluzia că unui stat în care individului îi sunt refuzate drepturile democratice de bază ale reprezentării, unui astfel de stat nu i se datorează loialitate. Drept urmare îl găsesc pe acuzat nevinovat la acuzaţia de înaltă trădare.

Din sală se auzi un răcnet gutural, iar în secţiunea non-albă a galeriei se cânta şi se dansa. Judecătorul Villiers îi privi pentru aproape un minut, iar acei membri ai curţii care îl cunoşteau bine fură uimiţi de îngăduinţa lui. Dar trăsăturile judecătorului fură schimonosite de o compasiune neobişnuită şi de o tristeţe teribilă când luă ciocănelul ca să îi liniştească.

Când se făcu linişte, vorbi din nou.

— Trec acum la celelalte acuzaţii aduse prizonierului.

Acelea de crimă şi de tentativă de crimă. Cu ajutorul celor mai remarcabili şi de încredere martori, acuzarea a prezentat un caz pe care acuzatul n-a încercat să îl combată. Admit că acuzatul a plasat o mare cantitate de explozibil în sala de întruniri a parlamentului sud-african cu intenţia de a detona încărcătura în timpul discursului prim-ministrului, producând astfel cele mai mari distrugeri posibile şi provocând moarte. Admit de asemenea că, atunci când complotul său a fost descoperit, l-a împuşcat pe colonelul Blaine Malcomess şi apoi imediat a încercat să-l omoare pe domnul ministru Courtney. Judecătorul se opri pentru o clipă şi îşi întoarse capul către Moses Gama care stătea impasibil în boxa acuzaţilor, purtând încă robele de căpetenie din piei de leopard. Acuzatul a afirmat în apărarea sa că este un soldat într-un război de eliberare şi, drept urmare, nu poate fi judecat într-un tribunal civil. De vreme ce mi-am exprimat deja îngăduinţa faţă de acuzat şi înţelegerea aspiraţiilor acuzatului şi ale poporului său pe care pretinde că îl reprezintă, nu pot să respect cererea lui de a fi tratat ca prizonier de război. Este un individ care, pe deplin conştient de consecinţele acţiunilor sale, a pornit-o pe calea întunecată a violenţei, hotărât să producă pagube cât de mari posibile în modul cel mai nediferenţiat cu putinţă. Astfel, fără niciun fel de ezitare, îl găsesc pe acuzat vinovat de crimă şi de tentativă de crimă pentru două capete de acuzare.

Nu se auzi niciun sunet în sală în timp ce judecătorul Villiers continua încet:

— Prizonierul este rugat să se ridice pentru citirea sentinţei.

Moses Gama se ridică uşor şi se uită la judecătorul Villiers cu o privire maiestuoasă.

— Doriţi să mai spuneţi ceva înainte de a fi citită sentinţa? întrebă judecătorul.

— Asta nu este dreptate. Amândoi o ştim – iar istoria o va înregistra ca atare.

— Mai doriţi să adăugaţi şi altceva?

Când Moses Gama clătină din cap, judecătorul Villiers rosti:

— Găsindu-vă vinovat la trei capete de acuzare, am reflectat îndelung dacă există circumstanţe atenuante în cazul dumneavoastră – şi, hotărând în cele din urmă că nu există, nu am altă opţiune decât să vă dau pedeapsa maximă prevăzută de lege. Pentru toate capetele de acuzare, luate împreună şi individual, vă condamn, Moses Gama, la moarte prin spânzurare.

Tăcerea persistă cu o clipă mai mult, iar apoi din spatele sălii se ridică o voce de femeie într-un vaiet ascuţit, hohotul dureros de doliu al Africii. Toate celelalte negrese din sală i se alăturară numaidecât, iar judecătorul Villiers nu făcu nicio încercare de a le opri.

În boxa acuzaţilor, Moses Gama ridică un pumn încleştat deasupra capului.

— *Amandla*! răcni el, iar oamenii lui îi răspunseră într-o singură voce:

— Ngawethu! Mayibuye! Afrika!

Manfred De la Rey stătea semeţ în tribună, într-una din lojele speciale rezervate spectatorilor mai importanţi. Fiecare loc din tribună fusese vândut cu săptămâni înainte, iar zonele fără loc din jurul stadionului erau ticsite la maximum. Această mare de oameni se adunase aici pentru a urmări unul dintre cele mai importante evenimente sportive, confruntarea celor două echipe de rugby Western Province şi Northern Transvaal. Miza era Cupa Currie, un trofeu pentru care fiecare provincie din Africa de Sud concura în fiecare an într-un turneu extraordinar. Fanatismul stârnit de acest concurs ajunsese să depăşească însă cu mult spiritul unei simple competiţii sportive.

Manfred zâmbea sardonic uitându-se în jur. Macmillan, englezul, spusese că naţionalismul lor era primul dintre cele

africane. Dacă era într-adevăr aşa, atunci acest ritual tribal al lor era unul de-o mare importanţă, ce îi unifica şi atesta pe afrikaanderi ca entitate unită. Niciun străin nu putea înţelege importanţa jocului de rugby din cultura lor. Într-adevăr, fusese inventat la o şcoală particulară britanică în urmă cu aproape 150 de ani, dar ulterior, se gândi Manfred cu ironie, devenise prea bun pentru *rooinekke* şi doar un afrikaander mai putea înţelege jocul şi era în stare să îl joace la potenţial maxim.

Şi, pe deasupra, dacă l-am numi joc, ar fi ca şi cum am numi politica sau războiul un joc. Însă însemna mult mai mult, de o mie de ori mai mult. Stând printre ai lui, luând parte la acest uriaş spirit al poporului afrikaander, îi oferea aceeaşi evlavie religioasă pe care o simţise atunci când se afla în rândul congregaţiei Bisericii Reformate Olandeze sau când făcea parte din mulţimea adunată în faţa impunătorului monument Voortrekker de pe colina ce domina oraşul Pretoria. În Ziua Legământului cu Dumnezeu, oamenii săi se adunau în fiecare an pentru a sărbători victoria pe care le-o dăruise Atotputernicul împotriva regelui Zulu, Dingaan, în bătălia de la Blood River.

După cum se cuvenea unei astfel de ocazii, Manfred purta sacoul său verde cu tiv auriu şi emblema Antilopelor Zburătoare pe buzunar, iar dedesubt, „Box 1936”, legendara competiţie. Chiar dacă nasturii nu se mai închideau peste talia proeminentă, el îl purta cu mândrie.

Mândria sa se amplifică atunci când privi spre teren. Gazonul fusese distrus de îngheţul iernii, însă soarele de savană îi conferea o lumină aparte, încât Manfred putea desluşi fiecare detaliu din trăsăturile dragi ale fiului său, care stătea lângă centrul terenului.

Bustul grandios al lui Lothar De La Rey nu se ascundea în spatele jerseului albastru de lână pe care îl purta, ci era mai degrabă reliefat de ţesătura subţire, pentru ca muşchiul puţin încordat al abdomenului şi al pieptului să iasă mândru în evidenţă. Picioarele sale goale erau robuste, dar totodată

lungi şi bine proporţionate, iar părul tuns scurt, blond arămiu, strălucea ca focul în soarele savanei.

Lothar îşi înclină uşor capul, ca în rugăciune, iar tribuna fu cuprinsă de linişte. Parcă niciunul dintre cele patruzeci de mii de suflete nu răsufla, iar Lothar îşi încruntă sprâncenele închise la culoare.

Îşi ridică încet braţele, deschizându-le asemenea unor aripi de şoim pregătindu-se de zbor, până când ajunseră la nivelul umerilor, un gest graţios de straniu, şi se ridică pe vârfuri, încordându-şi muşchii coapselor – şi apoi o luă la fugă.

Alerga asemenea unei feline la vânătoare, un ghepard, ridicându-şi genunchii sus, propulsându-şi întreg corpul înainte. În spatele său, gazonul era distrus de forţa ghetelor sale cu crampoane, iar în liniştea apăsătoare a arenei, răsuflarea lui sacadată, în tandem cu paşii mari şi mlădioşi, ajungea până la locul unde stătea Manfred.

Mingea ovală de piele, de un maro lucitor, stătea în echilibru într-un punct, iar când Lothar se aplecă spre acel loc de pe gazonul verde, pasul i se iuţi, însă corpul îi rămase într-un echilibru perfect. Lovitura fu o prelungire a acelui pas furtunos, piciorul drept întinzându-se chiar în momentul în care vârful lovi mingea, iar greutatea sa se lăsă atât de mult în faţă, încât piciorul i se balansă într-un arc de parabolă, până ce laba piciorului, cu vârful întins asemenea unei balerine, ajunse deasupra capului, în timp ce braţele, aruncate înainte, menţineau acest graţios echilibru. Mingea fu deformată îngrozitor la impactul brutal cu lovitura, dar îşi recuperă forma în aer, înălţându-se într-o traiectorie întinsă şi fermă spre cele două porţi albe înalte din capătul terenului. Nu se poticni şi nici nu şovăi, ci se deplasă constant, la fel de sigură în zbor ca o săgeată.

Spectatorii scoaseră totuşi un suspin răguşit şi tensionat, când îşi dădură seama că lovitura fusese direcţionată prea spre dreapta. Chiar dacă piciorul drept lovi cu forţă şi o înălţă cu mult peste nivelul barei, mingea urma să rateze

poarta din dreapta, iar Manfred se ridică în picioare împreună cu alţi patruzeci de mii de oameni, mormăind într-o agonie neputincioasă.

O ratare ar fi însemnat o înfrângere umilitoare, dar dacă mingea trecea printre stâlpii albi, ar fi însemnat victoria, dulce şi minunată, la un singur punct diferenţă.

Mingea se ridică tot mai sus, dincolo de arena acoperită, şi fu prinsă în bătaia vântului. Lothar cercetase steagurile de pe acoperişul tribunei înainte să îşi înceapă alergarea, iar acum vântul legăna uşor mingea, dar nu suficient, o, Dumnezeule mare, nu suficient de mult. Treptat, mingea îşi pierdu din elan şi forţă în timp ce atingea apogeul traiectoriei sale şi, când încetini, vântul preluă controlul, deviind-o pe neaşteptate spre stânga, iar mormăitul lui Manfred se transformă într-un răcnet de bucurie când aceasta căzu chiar pe centrul porţii, zgâriind stâlpul alb, iar fluierul ascuţit şi prelung al arbitrului anunţă sfârşitul meciului.

Lângă Manfred, Roelf Stander, prietenul său din copilărie, îl bătea pe spate cu palma, felicitându-l.

— Omule, îţi spun, cu siguranţă o să ajungă la Antilope, la fel ca taică-său.

Pe teren, Lothar era înconjurat de coechipierii săi care se înghesuiau să îl îmbrăţişeze, în timp ce din tribune, un val de spectatori invadaseră terenul pentru a-l sărbători cum se cuvine.

— Vino, să mergem la vestiare.

Manfred îl luă de braţ pe tovarăşul său, dar nu fu chiar aşa de uşor. La fiecare doi paşi erau opriţi de binevoitori, iar Manfred zâmbea şi le strângea mâinile, acceptându-le felicitările. Deşi făcea parte din viaţa lui, iar sufletul său se hrănea cu adulaţie şi respect enorm din partea oricăruia dintre aceştia, chiar şi de la cei mai bogaţi sau renumiţi, astăzi însă îl enervau pe Manfred, împiedicându-l să ajungă la fiul său.

Când ajunseră în sfârşit la vestiare, mulţimea care

umplea coridorul de afară le făcu prin minune loc şi, în timp ce alţii erau întorşi din drum, ei fură conduşi respectuos în încăperea plină de abur şi de zgomot ce emana un miros îngrozitor de haine transpirate, urină şi trupuri bărbăteşti.

Lothar se afla în mijlocul mulţimii de bărbaţi în pielea goală, cântând şi luându-se la trântă tovărăşeşte, dar când îl văzu pe tatăl său se desprinse imediat şi veni spre el. Îmbrăcat doar într-un şort pătat de iarbă, trupul său magnific lucea de sudoare, iar într-o mână ţinea strâns o sticlă de bere brună. Faţa plină de entuziasm emana o mândrie şi un simţ al reuşitei personale.

— Fiul meu... Manfred întinse mâna dreaptă, iar Lothar o strânse bucuros. Fiul meu... repetă Manfred, şi vocea i se stinse, iar ochii îi sclipiră de mândrie.

Trase mâna fiului înspre piept şi îl strânse cu putere, îmbrăţişându-l fără sfială, chiar dacă sudoarea lui Lothar îi păta cămaşa, iar coechipierii săi huiduiau amuzaţi.

Toţi trei, Manfred, Roelf Stander şi Lothar plecară spre casă în noul Cadillac ministerial. Erau veseli ca nişte şcolari, zâmbeau şi se tachinau unul pe altul şi cântau cântece vechi vulgare de rugby. Când se opriră la semafor înainte să intre pe Jan Smuts Drive, care îi ducea o sută de kilometri de-a lungul savanei cu iarbă unduioasă până în Pretoria, doi negri golănei săreau şi se strecurau primejdios printre maşini, iar unul din ei îl examină pe Manfred prin geamul din lateral al Cadillac-ului, rânjind plin de el, ţinând în mână un număr din *Mail*, ales din teancul de ziare pe care le căra sub braţ.

Manfred tocmai se pregătea să-l alunge cu un gest de iritare, *Mail* fiind o fiţuică englezească. Văzu însă titlul: „Recursul la apel un eşec: ucigaşul Guy Fawkes Killer condamnat la spânzurătoare” şi roti în jos manivela geamului, aruncându-i o monedă puştiului.

Îi pasă ziarul lui Roelf Stander.

— Citeşte-mi, îi ceru acestuia răspicat, şi îşi continuă drumul.

În această dimineaţă, apelul lui Moses Gama la sentinţa condamnării pentru crimă şi tentativă de crimă, emisă de tribunalul teritorial Cape de pe lângă Curtea Supremă, a fost respins în unanimitate de Curtea de Apel din Bloemfontein, iar data stabilită pentru executarea sentinţei a fost confirmată.

— Ja, *goed*.

Deşi Manfred se încrunta ascultând cu mare atenţie, simţea o uşurare puternică. Abia după luni de zile, media şi publicul acceptaseră existenţa unei strânse legături a cazului Gama cu Manfred De La Rey. Faptul că el însuşi efectuase arestul şi că fusese ministru de interne se amestecaseră, iar punerea sub acuzare a cazului devenise în ochii opiniei publice o dovadă a tăriei şi eficienţei poliţiei şi a *kragdadigheid*-ului[46] lui Manfred, puterea sa personală.

Mai mult decât oricare altă calitate, *Volk*-ul afrikaander cerea de la conducătorii să-i putere şi determinare. Acest caz, cu un mesaj terifiant privind pericolul la care erau expuşi negrii şi o revoluţie sângeroasă, invocase cele mai intense sentimente de nesiguranţă în întregul ţinut. Oamenii voiau să fie din nou încredinţaţi că siguranţa şi securitatea statului se aflau pe mâini capabile. Manfred, cu instinctele sale politice certe, îşi dăduse seama că zarurile privind viitorul său fuseseră aruncate.

Din păcate, lucrurile se complicară în ceea ce ar fi trebuit să fie o chestiune deschisă de justiţie şi o hotărâre judecătorească rapidă. Faptul că judecătorul Curţii Supreme respinsese acuzaţia de înaltă trădare şi iscase unele remarci controversate şi rău-intenţionate privind datoria unui individ de a fi loial statului în care îi fusese refuzată reprezentarea directă fusese preluat de presa străină, iar cazul atrăsese atenţia liberalilor de stânga şi a bolşevicilor din întregul Occident în America, hipioţii bărboşi şi studenţii simpatizanţi ai comunismului înfiinţaseră comitete de susţinere „Salvaţi-l pe Moses Gama” şi pichetaseră Casa

[46] În afrikaans: forţă, putere, manifestare de forţă (n.tr.).

Albă şi Ambasada Africii de Sud din Washington, în timp ce în Anglia avusese loc, în Trafalgar Square, în faţa Casei Africii de Sud, demonstraţii ale unor bande de expatriaţi de culoare, după modelul comunist şi finanţaţi de aceştia şi de câţiva albi de condiţie îndoielnică. Prim-ministrul britanic îl convocase la o discuţie pe înaltul comisar al Africii de Sud, iar preşedintele Eisenhower îl însărcinase pe ambasadorul său din Pretoria să îi ceară ajutorul lui Hendrik Verwoerd şi să solicite clemenţă pentru condamnat. Guvernul sud-african rămăsese ferm pe poziţie, refuzând toate aceste apeluri. Ei considerau această chestiune una de natură juridică şi că nu puteau interveni în desfăşurarea actului de judecată. Totuşi, Excelenţele lor de la Curtea de Apel erau cunoscute că îşi permiteau ocazional demonstraţii nechibzuite de compasiune sau dialectică legală obscură, în conformitate cu gândirea independentă, ce era în dezacord cu sarcina grea a poliţiei şi cu aspiraţiile Volk-ului afrikaander.

De această dată, cu indulgenţă, fuseseră scutiţi de una dintre deciziile capricioase ale Excelenţelor lor, iar în acea cămăruţă verde din închisoarea Centrală din Pretoria, ştreangul îl aştepta pe Moses Gama, şi avea să se prăbuşească pentru eternitate prin trapa în care acesta plănuise să-i trimită pe liderii naţiunii.

— Ja, *goed*. Acum citeşte editorialul! îi ordonă Manfred lui Roelf Stander.

Golden City Mail era unul dintre ziarele editate în limba engleză, şi chiar şi pentru acea parte a presei, perspectivele abordate erau cam liberale. Manfred nu l-ar fi cumpărat niciodată din plăcere, dar de vreme ce făcuse asta, era pregătit acum să îşi modereze rânjetul de satisfacţie privind verdictul curţii pentru recurs, cu iritarea de a asculta învăţăturile de stânga ale personalului redacţional de la *Mail*.

Roelf Stander foşni gazeta şi îşi drese gâtul.

— „S-A NĂSCUT UN MARTIR”, citi el, iar Manfred mârâi

enervat.

Când Moses Gama îşi va găsi sfârşitul la capătul funiei, va deveni cel mai important martir din istoria luptei pentru eliberare a africanilor de culoare.

Importanţa lui Moses Gama nu va fi datorată nici elocvenţei sale emoţionante, nici forţei copleşitoare a prezenţei sale. Mai degrabă va fi din simplul motiv că a ridicat o problemă atât de periculoasă şi de importantă încât, prin însăşi natura sa, răspunsul la aceasta nu ar putea fi dat vreodată de o singură curte de judecată. În schimb, răspunsul se află chiar în conştiinţa omenirii. Pentru că această problemă se referă direct la începuturile existenţei omului pe pământ.

Ar putea fi formulată pur şi simplu astfel: Este îndreptăţit un om care este privat de orice mijloc paşnic şi legal de a avea pretenţii la drepturile sale de bază să recurgă în schimb, în ultimă instanţă, la violenţă?

— Destul, pufni Manfred. Nu trebuia să-mi bat capul şi să te pun să-mi citeşti. Este aşa de previzibil. Dacă nişte negri sălbatici ar tăia gâtul copiilor noştri şi le-ar mânca ficatul, ar mai exista încă acei *rooinekke* care ne-ar pedepsi aspru că nu am adus sare la ospăţ! Nu mai vreau să aud aşa ceva. Dă la pagina de ştiri sportive. Să auzim ce au de spus despre Lothie şi despre *manne*[47], deşi mă îndoiesc că *souties*[48] ăştia cunosc diferenţa dintre un baton de *biltong*[49] şi o minge de rugby.

Când Cadillac-ul se opri pe aleea lungă din faţa reşedinţei oficiale a lui Manfred din suburbia selectă Waterkloof, la piscina din capătul gazonului cuprinzător erau adunaţi membri ai familiei şi mulţi prieteni, iar cei mai tineri

---

[47] Cuvânt de origine sud africană, folosit adesea ca plural pentru cuvântul man (bărbat); aici, se traduce prin „coechipieri”, „jucători” (n.tr.).

[48] Termen peiorativ referitor la sud-africanii albi vorbitori de engleză (n.tr.).

[49] Fâşii de carne uscată la soare (n.tr.).

alergară în întâmpinare, ca să îl îmbrăţişeze pe Lothar de cum coborî din Cadillac.

— Am ascultat la radio, strigară aceştia, în timp ce se îmbulzeau să îl îmbrăţişeze şi să îl sărute.

— O, Lothie, ai fost grozav.

Surorile lui îl apucară de câte un braţ, în timp ce prietenii lor şi fetele Stander se îngrămădeau cât puteau de aproape de el, conducându-l spre piscină, unde femeile mai în vârstă aşteptau să îl felicite.

Lothar se duse mai întâi la mama sa şi o îmbrăţişă, în timp ce Manfred îi privea cu un zâmbet îngăduitor, plin de mândrie. Ce familie frumoasă avea! Heidi încă era o femeie splendidă, şi niciun bărbat nu putea cere o femeie mai respectuoasă. Nici măcar o dată în toţi aceşti ani nu regretase alegerea făcută.

— Prieteni, rude, dragii mei, ridică Manfred glasul, iar aceştia se întoarseră spre el aşteptând în linişte. Manfred era un orator convingător, iar ca naţiune aceştia erau sensibili la oratorie şi vorbe frumoase, fiind în permanenţă expuşi la acestea, de la amvon şi platforme politice, din faşă până în mormânt. Când mă uit la acest tânăr, fiul meu, la acest tânăr sud-african grozav, şi la alţi tineri de-ai noştri aşa ca el, ştiu atunci că nu trebuie să îmi fac griji pentru viitorul Volk-ului nostru, proclamă Manfred pe un ton răsunător, la care audienţa îi răspunse prompt, aplaudând şi strigând: „*Hoor, hoor*”, la fiecare pauză a acestuia.

Printre cei de faţă era cel puţin o persoană care să nu fie în întregime captivată de măiestria vorbelor sale. Deşi zâmbea şi aproba, Sarah Stander simţea un nod în stomac, iar sufletul îi era otrăvit de veninul unei iubiri refuzate.

Stătea în această grădină minunată şi îl privea pe bărbatul pe care îl iubise mai mult decât viaţa însăşi, bărbatul căruia i-ar fi dat fiecare moment al existenţei ei; bărbatul căruia îi oferise trupul ei de copilă şi floarea delicată a virginităţii ei, bărbatul a cărui sămânţă o primise bucuroasă în pântecul ei, dar acea pasiune de demult,

putrezită acum, se preschimbase în ură puternică şi amară. Îl asculta pe Manfred cum îşi preamărea soţia, ştiind că ea ar fi trebuit să fie aceea, acele laude ar fi trebuit să fie numai ale ei. Ea ar fi trebuit să-i stea alături şi să-i împărtăşească victoriile şi realizările.

Îl privea pe Manfred cum îl îmbrăţişa pe Lothar, iar cu braţul pe umerii acestuia, îl elogia pe primul său născut în faţa tuturor, şi zâmbea cu mândrie lăudându-i calităţile, iar Sarah Stander îi ura pe amândoi, tată şi fiu, întrucât Lothar De La Rey nu era primul lui născut.

Întoarse capul şi îl văzu pe Jakobus pe margine, timid şi fără să atragă atenţia, însă fiecare trăsătură era la fel de frumoasă ca a marelui atlet cu părul auriu. Jakobus, fiul ei, avea sprâncenele negre şi ochii de un topaz pal specifici neamului De La Rey. Dacă Manfred nu ar fi orb, ar observa asta. Jakobus era la fel de înalt ca Lothar, dar nu avea aceeaşi osatură proeminentă sau musculatura definită a fratelui său vitreg. Avea o fragilitate atrăgătoare a trupului, iar trăsăturile nu erau izbitor de masculine. În schimb, avea figură de poet, sensibil şi blajin.

Sarah îşi aminti cum fusese conceput, pe vremea când era visătoare şi liniştită. Era aproape o copilă, dar dragostea ei era a unei femei mature, când se furişa din casa veche şi tihnită spre camera unde dormea Manfred. Îl iubise toată viaţa, dar în dimineaţa în care el plecase pe mare, către o ţară îndepărtată, spre Germania, ca membru al echipei olimpice, ea se simţea neliniştită de câteva săptămâni, şi cu un presentiment intens că îl va pierde pentru totdeauna. Voise cumva să se asigure împotriva acelei pierderi insuportabile, să încerce să se convingă de întoarcerea lui, aşa că îi dăduse tot ce avea, inima şi sufletul şi trupul ei crud, încrezându-se în el că i le va înapoia.

În schimb, el întâlnise o nemţoaică şi se căsătorise cu ea. Sarah îşi amintea perfect cablograma din Germania care anunţa trădarea lui îngrozitoare, şi cum o devastase citirea

acelor cuvinte fatale. O parte din ea se ofilise şi murise în ziua aceea, iar o parte din sufletul ei încă mai suferea de atunci.

Manfred De La Rey vorbea şi îi întreţinea cu glume banale, dar se uită spre ea şi o văzu serioasă. Probabil că îi citi în ochi gândurile, căci privirea lui se îndreptă spre locul unde stătea Jakobus şi apoi iar spre ea, şi, pentru o secundă, Sarah simţi un sentiment neobişnuit de regret sau vinovăţie înăuntrul lui.

Se întrebă, nu pentru prima oară, dacă nu ştia cumva de Jakobus. Cu siguranţă, bănuia cel puţin. Căsătoria ei cu Roelf fusese aşa de pripită, neanunţată, iar naşterea lui Kobus urmase foarte curând. În plus, asemănarea fizică a fiului cu tatăl era aşa de puternică, încât Manfred cu siguranţă ştia asta.

O ştia şi Roelf, bineînţeles. O iubise fără vreo speranţă până când Manfred o respinsese, şi se folosise de sarcina ei pentru a-i obţine consimţământul. De atunci, fusese un soţ bun şi respectuos, iar dragostea şi grija lui pentru ea rămăseseră de neclintit, dar nu era Manfred De La Rey. Nu era şi nici nu ar putea fi vreodată; un bărbat precum Manfred De La Rey era într-adevăr bărbat. Roelf nu avusese niciodată forţa şi puterea lui Manfred, determinarea şi personalitatea şi asprimea acestuia, iar ea nu îl putuse niciodată iubi la fel cum îl iubise pe Manfred.

„Da, l-am iubit întotdeauna pe Manfred şi îl voi iubi până la sfârşitul vieţii, îşi mărturisi sieşi. Însă ura mea pentru el este la fel de puternică ca dragostea ce i-o port, iar cu timpul va creşte şi mai puternică. Este tot ce mă întăreşte”.

Manfred îşi încheia acum discursul, vorbind despre promovarea lui Lothar. Bineînţeles, se gândi Sarah cu amărăciune, promovarea nu ar fi fost aşa de rapidă dacă tatăl lui nu ar fi fost ministru de interne şi nu ar fi fost atât de talentat la rugby. Kobus al ei nu s-ar putea aştepta la o astfel de promovare. Tot ceea ce va realiza va fi prin talentul şi propriile eforturi. Ea şi Roelf puteau prea puţin să

îl ajute. Influenţa lui Roelf era minimă, şi chiar taxele universitare pentru educaţia lui Jakobus constituiau o povară semnificativă pentru bugetul familiei. Ea fusese nevoită să accepte faptul că Roelf nu va avansa mai mult decât era acum. Intrarea lui în avocatură fusese o greşeală şi un eşec. Până când acceptase acest fapt şi se întorsese la viaţa academică ca lector universitar de drept, pierduse atât de mult din vechime, încât ar fi trecut probabil mulţi ani până să i se ofere Catedra de drept.

Însă nu prea aveau cu ce să îl ajute pe Kobus – dar, bineînţeles, nimeni din familie, nici măcar Kobus însuşi, nu ştia ce dorea el de la viaţă. Fusese un student eminent, dar îi lipseau cu desăvârşire simţul de orientare şi scopul, şi întotdeauna fusese un tip rezervat. Foarte greu îl făceai să scoată un cuvânt. Sarah reuşise o dată sau de două ori să facă asta, dar se înspăimântase de ideile sale radicale şi ciudate.

Poate că era mai bine să nu cerceteze prea adânc mintea fiului ei, se gândi ea, zâmbindu-i acestuia în timp ce, în cele din urmă, Manfred termină imnul de laudă adus fiului lui.

Jakobus veni acum lângă ea.

— Să-ţi mai aduc un suc de portocale, mamă? Paharul tău este gol.

— Nu, mulţumesc, Kobus. Mai stai puţin cu mine. Te văd aşa de rar în ultimul timp.

Bărbaţii îşi umplură din nou cănile cu bere şi, conduşi de Manfred, porniră spre grătarul aprins în partea opusă a piscinei. Glumind şi tachinându-se, Manfred şi Lothar îşi legară în jurul taliei şorţurile în dungi şi se înarmară cu ustensilele de bucătărie.

Pe o masă alăturată erau aşezate o mulţime de platouri ticsite cu carne crudă, cotlete de miel şi *sosaties*[50] pe frigărui lungi, cârnaţi nemţeşti şi fripturi groase şi uriaşe, suficient de multe încât să hrănească o armată de uriaşi

[50] Fel de mâncare principal, constând din carne de oaie marinată, trasă pe frigăruie şi friptă la grătar (n.tr.).

înfometaţi, iar Sarah se gândi cu amărăciune că toate acestea valorau aproximativ cât salariul pe o lună al soţului ei.

De când Manfred împreună cu tatăl său nebun, fără unul din braţe, intraseră misterios în posesia acţiunilor unei companii de pescuit din Africa de Sud-Vest, acesta ajunsese cunoscut şi puternic, dar şi extraordinar de bogat. Heidi avea acum o haină de nurcă, iar Manfred achiziţionase o fermă destul de mare în Statul Liber Orange, unde cultiva porumb. Era visul fiecărui afrikaander să deţină o fermă, iar Sarah fu cuprinsă de invidie gândindu-se la asta. Toate astea ar fi trebuit să fie ale ei.

Din cauza acelei târfe nemţoaice, ea fusese privată de ceea ce îi aparţinea de drept. Cuvântul o şocă, dar îl repetă în şoaptă – „târfă!”

„El era al meu, târfă, şi tu mi l-ai furat”.

Jakobus vorbea cu ea, însă ei îi era greu să îl urmărească. Privirea îi fugea mereu spre Manfred De La Rey. De fiecare dată când acesta izbucnea într-un râs sonor, simţea cum inima i se strânge şi îl privea cu coada ochiului.

Manfred le atrase atenţia; chiar şi aşa, îmbrăcat cu şorţul acela caraghios şi cu furculiţa de grătar în mână, el încă era în centrul atenţiei şi era respectat. Unii după alţii oaspeţii continuau să sosească şi se alăturau celorlalţi, majoritatea persoane importante şi influente, însă toţi se adunau servili în jurul lui Manfred şi îl ascultau.

— Ar trebui să înţelegem de ce a făcut-o, spuse Jakobus, iar Sarah se forţă să se concentreze asupra fiului ei.

— Cine a făcut-o, dragule? întrebă ea nelămurită.

— Mamă, nu ai ascultat niciun cuvânt, zâmbi blând Jakobus. Uneori eşti tare împrăştiată.

Sarah se simţea mereu oarecum stânjenită când el îi vorbea aşa de familiar, niciunul dintre copiii prietenelor ei nu ar fi arătat atâta dispreţ, nici măcar în glumă.

— Vorbeam despre Moses Gama, continuă Jakobus, iar la menţionarea numelui, toţi cei care îl auziseră întoarseră

privirea către cei doi.

— Îl vor spânzura în sfârşit pe negrul ăla periculos, spuse cineva, iar ceilalţi încuviinţară numaidecât.

— *Ja*, era şi timpul. Trebuie să le dăm o lecţie – arăţi milă unui *kaffir*[51], şi o consideră drept slăbiciune. Ei înţeleg doar un singur lucru.

— Cred că greşim dacă îl spânzurăm, spuse Jakobus răspicat. Se făcu o linişte mormântală.

— Kobie! Kobie! Sarah îl apucă de braţ pe fiul ei. Nu acum, dragule. Oamenilor nu le place genul ăsta de discuţie.

— Asta pentru că nu o aud niciodată şi nu o înţeleg, îi explică Jakobus cumpătat.

Unii dintre ei se întoarseră intenţionat, în timp ce un văr de-al lui Manfred zise foarte agresiv:

— Haide, Sarie, nu poţi să-ţi opreşti odrasla, vorbeşte ca un comunist!

— Te rog, Kobie, de dragul meu. Ea folosea acest diminutiv ca pe un apelativ special.

Manfred De La Rey sesiză agitaţia şi atmosfera ostilă dintre oaspeţii săi, privi focul pe care fripturile sfârâiau şi se încruntă.

— Nu vezi, mamă, trebuie să vorbim despre asta. Dacă nu o facem, oamenii nu vor auzi şi alte puncte de vedere. Niciunul dintre ei nu a citit măcar ziarele englezeşti.

— Kobie, îl vei supăra pe unchiul Manfred, îl rugă Sarah. Opreşte-te acum, te rog.

— Noi, afrikaanderii, suntem izolaţi în lumea asta a noastră imaginară. Credem că dacă facem legi suficiente, cei de culoare vor înceta să mai existe în afară de ipostaza de servitori ai noştri.

Manfred venea acum dinspre foc, cu faţa neagră de mânie.

— Jakobus Stander, tună acesta uşor. Tatăl tău şi mama ta sunt prietenii mei cei mai dragi de foarte mult timp, dar

[51] Apelativ jignitor la adresa oricărui african de culoare (n.tr.).

nu abuza de ospitalitatea acestei case. Nu accept ca în faţa familiei mele şi a prietenilor să fie aruncate tot felul de idei nesăbuite şi trădătoare. Revizuieşte-ţi comportamentul sau pleacă imediat.

Pentru un moment părea că băiatul l-ar sfida.

— Îmi cer iertare, *Oom* Manie, mormăi apoi acesta, lăsându-şi în jos privirea. Dar când Manfred se întoarse şi o porni înapoi spre grătar, vorbi suficient de tare încât să-l poată auzi Sarah. Nu vor să asculte, înţelegi? Nu vor să audă. Le este teamă de adevăr. Cum să faci un orb să vadă?

Manfred De La Rey încă mai fierbea în sinea lui, plin de mânia cauzată de proastele maniere ale tânărului, dar se comporta normal şi degajat în timp ce se ocupa de grătar, şi dădea tonul glumelor invitaţilor. Treptat, enervarea sa se domoli, şi aproape că uită de Moses Gama şi de umbra adâncă pe care acesta o aruncase peste ei, când fiica sa cea mică veni în fugă dinspre casă, un fel de fermă lungă şi joasă.

— Papa, papa, te caută cineva la telefon.

— Nu pot să vin acum, *skatjie*[52], strigă Manfred. Nu vreau să moară oaspeţii de foame. Preia tu mesajul.

— Este *Oom* Danie, insistă ea. Spune că trebuie să vorbească imediat cu tine. Este foarte important.

Manfred suspină şi bombăni cu blândeţe în timp ce îşi desfăcu şorţul şi îi înmână furculiţa lui Roelf Stander.

— Să nu îi laşi să se ardă! zise şi porni spre casă. *Ja*! urlă el în telefon.

— Nu îmi place că te deranjez, Manie.

— Atunci, de ce o faci? întrebă Manfred.

Danie Leroux era inspector general de poliţie cu vechime şi unul dintre cei mai capabili ofiţeri ai săi.

— E vorba despre Gama.

— Să îl spânzure pe nenorocitul ăla de negru. Asta vrea.

---

[52] Cuvânt de origine sud-africană, folosit ca apelativ, cu sensul de „drag, dragă“. (n.tr.).

— Nu, vrea să cădem la o înţelegere.

— Trimite pe altcineva să vorbească atunci cu el, nu vreau să îmi pierd timpul.

— Vrea să vorbească doar cu tine şi credem că are ceva important să îţi spună.

Manfred se gândi o clipă. Instinctul lui era să refuze pe loc cererea, dar se lăsă condus de raţiune.

— Bine, acceptă el cu greu. O să mă întâlnesc cu el. Va fi o plăcere perversă confruntarea cu un duşman înfrânt. Dar va atârna în ştreang – nimic nu va opri asta, avertiză el încet.

Gardienii închisorii confiscaseră veşmintele de căpetenie din piele de leopard, iar Moses Gama purta acum hainele din stambă aspră şi nealbită ale închisorii.

Stresul continuu şi îndelungat de aşteptare a rezultatului apelului său îşi pusese amprenta asupra lui. Pentru prima dată, Vicky observă albeaţa din părul ciufulit şi negru, iar trăsăturile îi erau ofilite, şi ochii adânciţi în orbitele parcă julite. Părea că Vicky se va lăsa pradă compasiunii pentru soţul ei, şi şi-ar fi dorit să poată să ajungă la el şi să îl atingă, dar îi despărţea ecranul protector din plasă de oţel.

— Este ultima oară când mai am voie să te vizitez, îi şopti ea. Mă lasă să stau doar cincisprezece minute.

— E suficient timp. Nu e mult de zis, acum că s-a confirmat sentinţa.

— O, Moses, am greşit când am crezut că britanicii şi americanii te vor salva.

— S-au străduit, spuse el încet...

— Dar nu s-au străduit foarte tare, şi acum ce mă voi face eu fără tine? Ce se va face copilul pe care îl port fără un tată?

— Tu eşti o zulusă, vei fi puternică.

— Voi încerca, Moses, soţul meu, şopti ea. Dar poporul tău? Sunt tot nişte copii fără un tată. Ce se va alege de ei?

Ea văzu în ochii lui arzând o veche flacără. Se temuse că

dispăruse pentru totdeauna, şi simţi pentru o clipă o bucurie amară ştiind că era încă aprinsă.

— Alţii vor încerca să îţi ia locul acum. Cei din Congres, care te urăsc şi te invidiază. Când vei muri se vor folosi de sacrificiul tău pentru a-şi satisface propriile ambiţii.

Observă că îl atinsese din nou, şi era nervos. Încercă să îi alimenteze mânia şi să îi dea motive şi putere să trăiască.

— Dacă mori, duşmanii tăi se vor folosi de trupul mort pentru a se cocoţa în locul pe care l-ai lăsat liber.

— De ce mă chinuieşti, femeie? întrebă el.

— Pentru că nu vreau să mori, pentru că vreau să trăieşti – pentru mine, pentru copilul nostru şi pentru poporul tău.

— Asta nu se poate, spuse el. Burii puternici nu îngenunchează, nici măcar la cererea marilor puteri. Dacă nu îmi găseşti nişte aripi ca să zbor peste aceste ziduri, atunci trebuie să îmi urmez soarta. Nu există altă cale.

— Există o cale, îi spuse Vicky. Există o cale să poţi trăi – şi să dobori duşmanul care încearcă să uzurpe locul tău de conducător al naţiunilor de culoare.

El o fixă cu privirea în timp ce ea continuă:

— Când va sosi ziua în care îi vom azvârli pe buri în mare şi vom deschide porţile închisorii, tu vei ieşi la lumină să iei locul de drept în fruntea revoluţiei.

— Care este această cale, femeie? Care este această speranţă pe care mi-o oferi?

El ascultă fără să schiţeze vreun gest în timp ce ea îi făcea propunerea.

— Este adevărat că leoaica este mai fioroasă decât leul, spuse el solemn, când ea termină.

— Vrei să o faci, domnul meu – nu pentru tine, ci pentru noi toţi cei slabi care au atâta nevoie de tine?

— Am să mă gândesc la asta, cedă el.

— Timp este puţin, îl avertiză ea.

Cadillac-ul negru al ministerului fu întârziat puţin la porţile închisorii întrucât era aşteptat Manfred De La Rey.

După ce porţile de oţel se deschiseră, şoferul acceleră prin curtea principală şi întoarse spre locul de parcare păstrat liber. Comisarul închisorii şi doi dintre ofiţerii mai vechi în grad aşteptau, şi se grăbiră săi iasă în întâmpinare de îndată ce Manfred deschise portiera din spate.

Manfred strânse în grabă mâna comisarului.

— Vreau să văd imediat prizonierul, spuse el.

— Bineînţeles, domnule ministru, s-a aranjat. Vă aşteaptă.

— Condu-mă!

Zgomotul paşilor lui Manfred răsuna de-a lungul coridoarelor întunecoase, vopsite în verde, în timp ce gardienii se grăbeau înainte să descuie uşile de legătură dintre secţiuni şi le încuiau după ce treceau Manfred şi comisarul închisorii. Avură mult de mers, dar ajunseră în sfârşit la blocul condamnatului.

— Câte execuţii în aşteptare? vru Manfred să afle.

— Unsprezece, îi răspunse comisarul.

Cifra nu era neobişnuit de mare, se gândi Manfred. Africa este o ţară violentă, iar spânzurătoarea juca un rol important în administrarea justiţiei.

— Nu vreau să se audă nimic, nici chiar de către cei în aşteptarea sentinţei la moarte.

— S-a aranjat, îl asigură comisarul. Gama e ţinut separat de ceilalţi.

Gardienii deschiseră ultima uşă de metal, iar în capătul unui pasaj scurt se afla o celulă cu gratii. Manfred înaintă, dar când comisarul vru să îl urmeze, Manfred îl opri.

— Aşteaptă aici! ordonă el. Încuie uşa după ce intru eu şi deschide-o doar când voi suna.

După ce uşa se închise cu zgomot, Manfred merse spre capătul pasajului.

Celula era mică, de doi pe doi, şi aproape goală. Pe un perete era fixat un vas de toaletă şi un pat de campanie de fier pe peretele opus. Moses Gama stătea pe marginea patului şi se uită la Manfred. Se ridică apoi uşor şi traversă

celula, ajungând în faţa gratiilor verzi, faţă în faţă cu acesta.

Niciunul din bărbaţi nu vorbi. Se uitară unul la altul. Deşi numai gratiile se aflau între ei, îi despărţea un univers şi o eternitate. Chiar dacă privirile lor erau aţintite, nu exista contact între minţile lor, iar ostilitatea crea o barieră între ei mult mai nemiloasă şi mai ireconciliabilă decât gratiile de oţel.

— Da, spuse Manfred în cele din urmă. Tentaţia de a se bucura de un adversar înfrânt era puternică, dar îi rezistă. Ai vrut să mă vezi?

— Am să îţi fac o propunere, spuse Moses Gama.

— Vrei să te tocmeşti pentru viaţa ta? îl corectă Manfred, şi zâmbi după ce Moses nu mai zise nimic. Se pare că nu eşti cu nimic mai diferit decât alţii, Moses Gama. Nu eşti nici sfânt, nici vreun martir nobil, aşa cum se spune. Nu eşti mai bun decât alţii, decât niciunul dintre noi. La final, loialitatea ta îţi aparţine. Eşti slab la fel cum sunt şi alţii, şi asemenea lor, îţi este frică.

— Vrei să asculţi propunerea mea? îl întrebă Moses, neauzind parcă ironiile acestuia.

— Am să ascult ce ai de spus, acceptă Manfred. De asta am venit aici.

— Ţi-i predau, spuse Moses. Manfred înţelese imediat.

— Când spui „ei”, te referi la cei care pretind a fi liderii poporului tău? Cei care concurează cu tine pentru a ocupa aceeaşi poziţie?

Moses dădu aprobator din cap, iar Manfred chicoti şi îşi înclină capul în semn de admiraţie.

— Îţi voi da numele şi dovada. Îţi voi da ore şi locuri. Moses nu schiţă încă nicio mişcare. Ai subestimat cât de mult constituie ei pentru tine o ameninţare, ai subestimat cât de mult sprijin pot ei să obţină, de aici şi de peste hotare. Am să îţi spun toate astea.

— Şi în schimb? întrebă Manfred.

— Libertatea mea, spuse simplu Moses.

— *Magtig*[53]! Blasfemia era măsura mirării lui Manfred. Ai neruşinarea unui alb. Se întoarse cu spatele ca Moses să nu-i vadă faţa în timp ce se gândea la însemnătatea ofertei.

Moses Gama se înşela. Manfred era foarte conştient de ameninţare, şi ştia foarte multe despre amploarea şi ramificaţiile conspiraţiei. Înţelesese că lumea pe care el o cunoştea se afla sub un asediu îngrozitor. Englezul vorbea despre vântul schimbării – ce bătea nu numai de-a lungul continentului african, ci pe tot cuprinsul lumii. Tot ceea ce avea drag, începând cu familia şi până la *Volk*-ul şi siguranţa locului dăruit lor de Dumnezeu, era atacat de forţele întunericului.

Şi iată, acum i se oferea ocazia de a contracara aceste forţe cu o lovitură aprigă. Ştiu atunci ce avea de făcut.

— Nu-ţi pot da libertatea, spuse el încet. Este prea mult – dar ştiai deja asta când ai cerut-o, nu-i aşa?

Moses nu-i răspunse.

— Acesta este târgul pe care ţi-l ofer, continuă Manfred. Am să te las în viaţă. O suspendare a pedepsei, însă nu vei mai ieşi din închisoare. Asta este tot ce pot face.

Se aşternu o linişte atât de prelungă, încât Manfred crezu că refuză şi dădu să plece, când Moses vorbi din nou.

— Accept.

Manfred se întoarse spre el, ascunzându-şi triumful.

— O să vreau toate numele, toate dovezile, insistă el.

— Le vei avea pe toate, îl asigură Moses. Când o să primesc suspendarea.

— Nu, spuse Manfred încet. Eu stabilesc termenii. O să primeşti suspendarea când o vei merita. Până atunci o să păsuim doar execuţia. Chiar şi pentru asta am nevoie de un nume pentru a-i convinge pe compatrioţii mei de înţelepciunea înţelegerii noastre.

Moses era tăcut şi îl privea încruntat printre bare.

— Dă-mi un nume, insistă Manfred. Dă-mi ceva să-i pot transmite prim-ministrului.

---

[53] Laş (n.tr.).

— O să fac mai mult decât atât, acceptă Moses. O să îţi dau două nume. Ţine bine seama de ele. Acestea sunt – Mandela şi Rivonia.

Michael Courtney se afla în redacţia de la *Mail* când sosi zgomotos pe banda ştirea de la Curtea de Apel despre respingerea apelului lui Moses Gama şi confirmarea datei execuţiei acestuia. Lăsă fâşia de hârtie să îi cadă printre degete, citind foarte concentrat, iar la finalul mesajului se duse spre biroul său şi se aşeză în faţa maşinii de scris.

Îşi aprinse o ţigară şi stătu în linişte, cu privirea aţintită pe fereastră peste vârfurile copacilor crescuţi la întâmplare din parcul Joubert. Avea în suport o stivă de dosare, iar pe birou o duzină de cărţi de referinţă. Desmond Blake se furişase din birou să meargă la George ca să mai bea un gin şi îl lăsase pe Michael să termine articolul despre alegerile americane. Eisenhower se apropia de finalul mandatului, iar redactorul voia o scurtă prezentare a candidaţilor la preşedinţie. Michael lucra la notiţele biografice despre John Kennedy, însă întâmpina dificultăţi în alegerea datelor importante din vastitatea de materiale strânse despre candidatul democrat, în afară de cele ştiute deja de toată lumea – faptul că era catolic şi membru în Noua Orientare şi că se născuse în 1917.

America părea foarte departe în acea dimineaţă, iar alegerea unui preşedinte american, neimportantă în comparaţie cu ceea ce citise pe bandă.

Fiind un autodidact şi un om pregătit, Michael se obişnuise să aleagă zilnic o ştire importantă şi să îi dedice un articol de două mii de cuvinte. Aceste exerciţii erau doar pentru el, iar rezultatele erau personale şi păzite cu multă grijă. Nu le arăta nimănui, mai ales lui Desmond Blake, de ale cărui sarcasm usturător şi plăcere să îl plagieze pe Michael învăţase să se ferească. Păstra aceste articole sub cheie, într-un dosar, în sertarul de jos al biroului său.

De obicei, Michael se ocupa de aceste exerciţii în timpul

său liber, când stătea peste program o oră sau mai mult seara sau noaptea târziu în garsoniera sa micuţă, pe care o închiriase în Hilbrow, redactându-le la vechea sa maşină de scris Remington, şubredă şi cumpărată la mâna a doua.

Cu toate acestea, în acea dimineaţă fu aşa de afectat de respingerea apelului lui Gama, încât nu putea să se concentreze asupra biografiei lui Kennedy. Îi tot revenea în faţa ochilor imaginea maiestuoasă a bărbatului de culoare în veşmintele din piele de leopard, iar cuvintele acestuia reveneau ca un ecou în urechile lui Michael.

Dintr-odată, se întinse şi smulse din maşină pagina pe jumătate scrisă. Puse apoi o nouă foaie de hârtie. Nu era nevoie să gândească, degetele zburau pe taste, iar cuvintele ţâşneau înaintea ochilor să-i: „S-a născut un martir!”

Îşi mută ţigara în colţul gurii şi aruncă o privire prin fumul albăstrui, iar cuvintele ieşeau în rafale sacadate. Nu era nevoie să caute fapte, date sau persoane. Erau toate acolo, în mintea sa, proaspete şi clare. Nici nu făcea pauză. Nici nu cântărea un cuvânt în favoarea altuia. Cuvântul potrivit se găsea acolo, pe pagină, aproape dintr-o voinţă proprie.

Când termină, o jumătate de oră mai târziu, ştiu că era cel mai bun articol al său. Îl mai citi încă o dată, cutremurat de puterea cuvintelor sale, şi apoi se ridică. Se simţea neliniştit şi nervos. Efortul creaţiei reuşise să îl incite mai mult decât să îl liniştească sau să îl epuizeze. Trebuia să iasă.

Lăsă foaia de hârtie în maşina de scris şi îşi luă jacheta de pe spătarul scaunului. Asistentul îl privi întrebător.

— Plec să-l caut pe Des, anunţă el.

În redacţie avea loc o conspiraţie pentru protejarea lui Desmond Blake de el însuşi şi de sticla de gin, iar asistentul încuviinţă din cap şi îşi continuă treaba.

Odată ieşit din clădire, Michael merse repede, făcându-şi loc prin mulţimea de pe trotuare, călcând apăsat, cu amândouă mâinile îndesate în buzunare. Nu se uita încotro

mergea, dar nu fu surprins când se trezi în sala principală a gării Johannesburg.

Îşi luă o cafea de la chioşcul de lângă ghişeul de bilete şi se duse la locul său obişnuit pe una dintre bănci. Îşi aprinse o ţigară şi îşi ridică privirea spre cupola de sticlă. Frescele de Piemeef erau plasate atât de sus, încât foarte puţini dintre miile de navetişti care treceau în fiecare zi prin această sală le observaseră vreodată.

Pentru Michael, acestea reprezentau esenţa acestui continent, o rafinare a frumuseţii africane, vastă şi infinită. Asemenea unui cor ceresc, cântau cu voce tare tot ceea ce el încerca să exprime în propoziţii stângace şi şovăitoare. Se simţea împăcat când în sfârşit părăsi clădirea masivă de piatră.

Pe Des Blake îl găsi la George, pe locul său obişnuit de la bar.

— Eşti paznicul fratelui tău? întrebă ţanţoş Des Blake, însă cuvintele nu se desluşeau. Era nevoie de ceva gin să-l facă pe Des Blake să nu mai articuleze cuvintele.

— Întreabă asistentul de tine, îl minţi Michael.

Se întreba de ce îi purtau de grijă acestui om sau de ce se oboseau să îl protejeze – însă unul dintre ziariştii mai în vârstă îi spusese cândva: „A fost odată un ziarist extraordinar, şi trebuie să avem grijă de cei ca noi”.

Des nu reuşea să potrivească ţigara în ţigaretul de fildeş. Michael făcu asta pentru el.

— Haideţi, domnule Blake. Sunteţi aşteptat, zise Michael cu un chibrit în mână.

— Courtney, cred că ar trebui să te avertizez acum. Mi-e teamă că nu ai calităţile necesare. N-o să reuşeşti niciodată, băiete. Eşti doar odrasla amărâtă a unui bogătan. N-o să ajungi nici anusul unui gazetar.

— Să mergem, domnule Blake, spuse Michael plictisit, şi îl luă de braţ să îl ajute să se ridice de pe scaun.

Primul lucru pe care îl observă Michael când se întoarse la birou fu absenţa foii de hârtie din maşina de scris. Abia în

ultimele luni de când lucra cu Des Blake primise pupitrul său şi o maşină de scris proprie, şi era extrem de grijuliu şi protector cu ele.

Îl înfuria numai ideea că cineva îi putuse umbla la maşina de scris, ca să nu mai vorbim de sustragerea unui material din ea. Se uită furios în jurul lui în căutarea unei ţinte pe care să-şi reverse furia, dar absolut toţi din încăperea lungă, aglomerată şi zgomotoasă erau mai vechi decât el. Tremura din cauza efortului depus pentru a-şi stăpâni furia. Îşi aprinse încă o ţigară, ultima din pachet, şi îşi dădu seama, cu toată agitaţia asta, că fumase un pachet întreg de la micul dejun până acum.

— Courtney! îl strigă de alături asistentul, ridicând vocea şi acoperind zgomotul maşinilor de scris. Ai stat destul. Domnul Herbstein te aşteaptă imediat în biroul lui.

Furia lui Michael se domoli miraculos. Nu mai fusese până atunci în biroul redactorului, domnul Herbstein îl salutase o dată în lift şi asta era tot.

Drumul spre redacţie păru cel mai lung din viaţa lui, şi, deşi nimeni nu îi aruncă vreo privire în timp ce trecea, Michael era sigur că râdeau pe înfundate şi se bucurau în secret de nedumerirea lui.

Bătu la uşa cu panou din sticlă a redactorului, iar dinăuntru se auzi un urlet.

Michael deschise timid uşa şi se uită atent prin încăpere. Leon Herbstein vorbea la telefon – un bărbat solid într-o haină neîngrijită tricotată, cu ochelari cu ramă groasă de baga, şi păr ondulat grizonant. Enervat, îi făcu semn lui Michael să intre, ignorându-l până când termină convorbirea telefonică.

Trânti în cele din urmă receptorul şi se întoarse cu scaunul să îl privească pe tânărul care stătea stânjenit în faţa biroului.

Cu zece zile în urmă, Leon Herbstein primise o invitaţie neaşteptată la un prânz oficial în sala directorială a noului sediu al Companiei de Mine şi Finanţe Courtney. Mai erau şi

alţi zece oaspeţi prezenţi, toţi lideri în comerţ şi industrie, însă Herbstein observă că el stătea chiar în dreapta gazdei sale.

Leon Herbstein nu-l admirase niciodată pe Shasa Courtney. Era suspicios în ceea ce privea averile grandioase, iar cei doi Courtney – mamă şi fiu – aveau o reputaţie formidabilă pentru metodele lor viclene şi nemiloase de a face afaceri. În plus, Shasa Courtney părăsise Partidul Unit, al cărui adept înfocat era Herbstein, şi trecuse la naţionalişti. Leon Herbstein nu uitase niciodată antisemitismul violent prezent la naşterea Partidului Naţional, şi considera politica apartheidului doar o simplă manifestare a aceluiaşi bigotism rasial grotesc.

În ceea ce îl privea pe Herbstein, Shasa Courtney era unul dintre duşmani. Cu toate acestea, stătuse la masă destul de nepregătit pentru şarmul lejer şi studiat şi pentru mintea sa ageră şi subtilă. Shasa îşi dedicase aproape întreaga atenţie lui Leon Herbstein, iar până la sfârşit, redactorul îşi domolise considerabil sentimentele faţă de familia Courtney. Cel puţin se convinsese că Shasa Courtney ţinea într-adevăr în adâncul sufletului la toate interesele poporului, că era preocupat îndeosebi de progresul celor de culoare şi al claselor defavorizate, şi că exercita o influenţă importantă moderată în consiliile înalte ale Partidului Naţional.

Pe deasupra, părăsi clădirea companiei cu un mare respect faţă de subtilitatea lui Shasa Courtney. Nu o dată amintise Shasa de faptul că el şi companiile sale deţineau 42 de procente din acţiunile Associated Newspapers din Africa de Sud sau că fiul său era ziarist junior la *Mail*. Nu era necesar, ambii erau foarte conştienţi de aceste lucruri în timp ce vorbeau.

Până atunci, Leon Herbstein simţise o duşmănie naturală faţă de Michael Courtney. Singurul privilegiu arătat băiatului fusese să îl plaseze în grija lui Des Blake. Cu toate astea, după acel prânz de afaceri, începuse să îl studieze cu

mai multă atenţie. Nu-i luă mult vulpoiului bătrân să-i atribuie lui Michael Courtney îmbunătăţirea multor materiale pe care le preda Des Blake în ultima vreme. De atunci, ori de câte ori trecea pe lângă biroul lui Michael, Herbstein îşi făcuse un obicei de a verifica în fugă, pe ascuns, ce material se găsea în maşina de scris sau în suportul de documente.

Herbstein era unul dintre acei jurnalişti care puteau asimila dintr-o singură privire o pagină redactată integral, şi se amuza îngrozitor când observa că articolul lui Des Blake se baza pe schiţa tânărului său asistent, şi cum, adesea, originalul era mai bun decât copia finală.

Acum îl studia pe Michael de aproape, în timp ce acesta stătea stânjenit în faţa biroului său. În ciuda faptului că avea o tun soare îngrozitoare stil periuţă, aşa cum purtau tinerii, şi un papion cu model foarte colorat, era un tip plăcut la vedere, cu un maxilar pronunţat şi ochi pătrunzători şi inteligenţi. Poate că era prea slab pentru statura lui, şi un pic cam stângaci, dar se maturizase vizibil şi devenise mai încrezător în el însuşi pe parcursul scurtei perioade de când se afla la *Mail*.

Dintr-odată, Leon îşi dădu seama că era nemilos, iar privirea sa cercetătoare îl supunea pe băiat la o agonie inutilă. Ridică foaia de hârtie redactată de dinaintea sa şi o întinse peste biroul răvăşit.

— Tu ai scris asta? îl întrebă ţâfnos.

Michael înşfăcă foaia cu un gest protector.

— Nu voiam să o citească nimeni, şopti el. Îşi aminti apoi cu cine stătea de vorbă şi adăugă cu jumătate de gură un „domnule”.

— Ciudat. Leon Herbstein clătină din cap. Am crezut întotdeauna că noi scriem pentru ca toţi ceilalţi să citească.

— Doar exersam. Michael ţinea foaia de hârtie la spate.

— Am făcut câteva corecturi, îi spuse Herbstein.

Michael luă cu repeziciune foaia şi o examină nerăbdător.

— Al treilea paragraf este de prisos, iar cuvântul „semn”

este mai potrivit decât „cicatrice” – altminteri, îl tipărim exact aşa cum l-ai scris.

— Nu înţeleg, domnule, interveni Michael.

— M-ai scutit pe mine să mai scriu editorialul de mâine. Herbstein se întinse şi luă foaia dintre degetele fără vlagă ale lui Michael, o aruncă în tăviţa pentru corespondenţă şi documente pentru tipar.

Michael rămăsese cu gura căscată, cu privirea aţintită în creştetul acestuia. După zece secunde îşi dădu seama că discuţia se încheiase şi se întoarse spre uşă, închizând-o cu grijă în urma lui. Picioarele îl mai ajutară să ajungă la birou şi se prăbuşiră sub el. Se aşeză cu greu pe scaunul rotativ şi se întinse după pachetul de ţigări. Era gol, aşa că îl mototoli şi îl aruncă la coşul de gunoi.

Abia atunci îşi dădu seama de importanţa celor întâmplate şi simţi frisoane şi o uşoară greaţă.

— Editorialul, şopti el, iar mâinile începură să îi tremure.

De partea cealaltă a biroului, Desmond Blake râgâia încet.

— Unde sunt notiţele despre tipul ăla, americanul „cum îl cheamă”? întrebă el.

— Nu le-am terminat încă, domnule Blake.

— Ascultă, puştiule. Te-am avertizat. Trebuie să culegi datele din sursă oficială, dacă vrei să reuşeşti aici.

Michael îşi fixă alarma de la ceas pentru ora cinci dimineaţa în ziua următoare şi coborî, îmbrăcat peste pijamale cu impermeabilul. Aşteptă la colţul străzii împreună cu băieţii cu ziarele, când pachetele de ziare fură aruncate pe trotuar din spatele unei dube *Mail*.

Urcă scările în fugă, ţinând strâns în mână un exemplar, şi încuie uşa garsonierei. Îşi adună tot curajul pentru a deschide la pagina cu editorialul. De fapt, tremura îngrozit la gândul că domnul Herbstein s-ar fi răzgândit sau că fusese totul o glumă oribilă.

Chiar acolo, sub simbolul *Mail*, în capul paginii de editorial, se afla titlul său: „S-A NĂSCUT UN MARTIR”.

Îl citi repede, şi apoi îl reciti cu voce tare, articulând fiecare cuvânt, rostogolindu-l cu limba ca pe un vin nobil, preţios. Sprijini ziarul lângă oglindă, deschis la pagina de editorial, în timp ce se bărbierea, apoi îl luă cu el la cafeneaua cu specific grecesc unde servea micul dejun în fiecare dimineaţă şi i-l arătă domnului Costa, care îşi strigă nevasta din bucătărie.

— Hei, Michael, tu mare şi tare acum.

Doamna Costa, mirosind a şuncă prăjită şi usturoi, îl îmbrăţişă.

— Tu ziarist mare şi tare acum.

Îl lăsă să folosească telefonul din camera din spate, iar el îi dădu operatoarei numărul de la Weltevreden. Centaine răspunse la al doilea apel.

— Mickey, strigă ea încântată. Unde eşti? Eşti în Cape Town?

El o calmă şi apoi îi citi. Urmă o tăcere lungă.

— Editorialul, Mickey. Nu inventezi, nu? N-am să te iert niciodată dacă faci asta. Sunt ani de zile de când nu am mai fost aşa de încântată de ceva, spuse Centaine, după ce o asigurase că era adevărat ceea ce îi spusese. Îl chem pe tatăl tău, trebuie să îi spui personal.

Shasa veni la telefon, iar Michael îi citi şi lui.

— Tu ai scris asta? întrebă Shasa. Incendiare cuvinte, Mickey. Nu sunt de acord, bineînţeles, cu concluzia ta – Gama trebuie executat prin spânzurătoare. Cu toate astea, aproape că m-ai convins de contrariu, dar putem discuta despre asta când ne vedem, între timp, felicitări, băiatul meu. Poate că ai făcut alegerea cea bună, până la urmă.

Michael descoperi că devenise o mică vedetă în redacţie, chiar şi asistentul se opri lângă biroul său să îl felicite şi să discute câteva momente despre articol, iar blonda micuţă şi frumuşică de la recepţie, care până atunci nici nu ştia de existenţa lui, îi zâmbi şi îl salută, spunându-i pe nume.

— Ascultă, puştiule, zise Desmond Blake. Cu o floare nu se face primăvară. Pe viitor, nu vreau să mai dai materiale

fără ştiinţa mea. Orice rahat scrii, ajunge întâi pe la mine, ai înţeles?

— Îmi pare rău, domnule Blake. Eu nu am...

— Da! Da! Ştiu, n-ai vrut. Să nu ţi-o iei acum în cap. Nu uita al cui asistent eşti.

Vestea suspendării pedepsei lui Gama transforma redacţia într-un pandemoniu ce nu se domoli aproape o săptămână. Michael fu şi el angrenat, iar unele zile se încheiau la miezul nopţii când intrau presele în funcţiune, şi începeau când primele ziare ajungeau dis-de-dimineaţă la stand.

Cu toate acestea, descoperi că toată agitaţia asta îi elibera resursele nelimitate de energie adunate în el şi nu se simţea obosit. Învăţă să lucreze rapid şi cu precizie, dobândind treptat o îndemânare şi o eleganţă în manipularea cuvintelor, pe care o observă chiar şi el însuşi.

După două săptămâni de la suspendarea sentinţei, redactorul îl chemă în biroul său. Învăţase să nu mai bată la uşă, orice pierdere de timp îl irita pe Leon Herbstein şi îl făcea să urle pe un ton agresiv. Michael intră direct, dar nu stăpânea pe deplin atitudinea de cinic dezgustat de viaţă, despre care ştia că era marca distinctivă a oricărui ziarist veteran.

— Da, domnule Herbstein, zise el, arzând de nerăbdare.

— OK, Mickey, am ceva pentru tine.

Ori de câte ori domnul Herbstein îi spunea pe numele de botez, pe Michael încă îl mai treceau fiori de încântare.

— Primim foarte multe cereri de la cititori şi corespondenţă de peste ocean. Cu tot interesul manifestat faţă de cazul Gama, lumea vrea să ştie mai multe despre mişcarea politică a celor de culoare. Vor să afle despre diferenţa dintre Congresul PanAfrican şi Congresul Naţional African, vor să afle cine e cine – cine naiba sunt Tambo şi Sisulu, Mandela şi Moses Gama, şi care este crezul lor. Şi toate chestiile astea. Tu pari interesat de politica negrilor şi îţi place să cauţi în arhive – în plus, nu îmi permit să mă

lipsesc de vreunul dintre oamenii mei de elită pentru astfel de lucruri de fond. Aşa că, treci la treabă. Herbstein îşi îndreptă atenţia spre materialele de pe biroul său, însă între timp Michael îşi găsise curajul să ia atitudine.

— Mai lucrez pentru domnul Blake? întrebă el. Învăţase până acum că apelativul „domnule” doar îl enerva pe Leon Herbstein.

Herbstein clătină din cap, dar nu ridică privirea.

— Eşti pe cont propriu. Îmi trimiţi mie totul. Nicio grabă, dacă se poate în următoarele cinci minute ar fi grozav.

Michael descoperi în curând că arhivele de la *Mail* erau insuficiente şi abia îl puteau iniţia în complexitatea şi mărimea descurajatoare a proiectului la care se înhămase. Totuşi, cu ajutorul acestora reuşi să schiţeze o listă a grupurilor politice de culoare şi a asociaţiilor afiliate, precum sindicatele nerecunoscute ale negrilor, şi urma apoi să întocmească o listă a conducătorilor şi oficialilor acestora.

Eliberă un perete din garsoniera sa şi puse acolo un panou pe care aşează toate informaţiile, folosind cartonaşe colorate pentru fiecare grupare şi fotografii de presă cu fiecare conducător important de culoare. Tot ceea ce făcuse până atunci îl convinsese cât de puţine ştiau despre mişcarea negrilor chiar şi albii bine informaţi ai acestui stat.

Mai află încă puţin şi de la biblioteca publică. Majoritatea cărţilor pe acest subiect fuseseră scrise în urmă cu zece ani sau mai mult şi urmăreau pur şi simplu Congresul Naţional African din acea perioadă până la înfiinţarea sa în 1912, iar cei menţionaţi erau ori decedaţi ori senili.

Avu apoi primul său moment de inspiraţie. *Assegai*, una dintre publicaţiile surori a lui *Mail*, aflată sub egida Asociaţiei de Presă din Africa de Sud, era o revistă săptămânală denumită după o suliţă de război cu lama lată, purtată de luptătorii lui Chaka, cuceritorul zulus. Revista era dedicată comunităţii de culoare mai educate şi mai bogate. Politica editorială a revistei era dictată de directorii albi ai

Asociaţiei de Presă, dar printre articolele şi fotografiile jucătorilor africani de culoare şi cântăreţi, atleţi şi actori, se mai strecura ocazional şi un material cu un ton mai radical şi violent.

Michael împrumută o maşină de la companie şi plecă să se întâlnească chiar cu redactorul de la *Assegai*, în comunitatea neagră de la Drake's Farm. Redactorul, un xhosa pe nume Solomon Nduli, absolvise Universitatea Fort Hare. Era politicos, dar neprietenos, şi stătură de vorbă o jumătate de oră până când o remarcă usturătoare îl avertiză pe Michael că fusese identificat drept spion al securităţii, şi că nu va afla nimic important.

O săptămână mai târziu, *Mail* publica primul articol al lui Michael în ediţia de sâmbăta a revistei. Era vorba despre o comparaţie între cele două organizaţii politice africane importante: Congresul PanAfrican, o organizaţie extrem de exclusivistă unde erau admişi doar africanii pursânge de culoare cu viziuni extrem de radicale, şi Congresul Naţional African, mult mai extins, care, deşi era majoritar de culoare, includea şi albi, şi asiatici, şi membri de sânge amestecat precum negri din Cape, ale căror obiective erau în primul rând de conciliere.

Articolul era precis, evident documentat cu mare atenţie, dar, cel mai important, tonul era compătimitor, sub semnătura, Michael Courtney".

În următoarea zi, Solomon Nduli îl sună pe Michael la redacţia *Mail*, sugerându-i o altă întâlnire.

— Îmi cer scuze, fură primele cuvinte ale acestuia în timp ce îi strângea mâna. Cred că te-am judecat greşit. Ce vrei să ştii?

Solomon îl duse pe Michael într-o lume despre care nici nu ştia că există – lumea districtelor de negri. Îi aranjă o întâlnire cu Robert Sobukwe, iar Michael fu îngrozit de resentimentul profund al conducătorului african de culoare al Congresului PanAfrican exprimat, mai ales faţă de aprobarea legilor de trecere, de enorma nerăbdare de a

transforma întreaga societate şi de violenţa deloc ascunsă a acestuia.

— Am să încerc să aranjez o întâlnire cu Mandela, promise Solomon, deşi, după cum ştii, se ascunde acum în subteran, fiind căutat de poliţie. Dar sunt şi alţii cu care trebuie să vorbeşti.

Îl duse pe Michael la spitalul Baragwanath şi îl prezentă soţiei lui Moses Gama, tânăra zulusă pe care o văzuse la proces în Cape Town. Sarcina Victoriei era foarte avansată, dar ea deborda o demnitate plină de calm care îl impresiona profund pe Michael până când sesiză la ea acelaşi teribil resentiment şi violenţă latentă descoperite şi la Robert Sobukwe.

A doua zi, Solomon îl duse iarăşi la Drake’s Farm ca să se întâlnească şi cu Hendrick Tabaka, un bărbat care deţinea, se pare, majoritatea afacerilor mici din zonă şi arăta asemenea unui luptător la categoria grea, cu capul ca o ghiulea, brăzdat de cicatrice.

Lui Michael i se păru că acesta reprezenta opusul conştiinţei opoziţiei de culoare.

— Am familia mea şi afacerea mea, îi spuse el lui Michael, şi le voi proteja de oricine, negru sau alb.

Lui Michael îi aminti de un punct de vedere exprimat adesea de tatăl său, dar pe care el nu îl luase în seamă până atunci. „Trebuie să le dăm şi negrilor o mică părticică, spunea Shasa Courtney. Să le dăm ceva al lor. Omul care este cu adevărat periculos este acela care nu are nimic de pierdut”.

Michael îşi intitulă al doilea articol din serie, *FURIA*”, unde încercă să descrie profunzimea şi amărăciunea resentimentului pe care îl întâlnise în călătoria sa în jumătatea de lume a districtelor. Încheie articolul cu următoarele cuvinte:

În ciuda acestui simţ profund de izbucnire violentă, nu am găsit nici cel mai mic semn de ură faţă de un alb ca

individ din partea conducătorilor negri cu care am reuşit să vorbesc. Resentimentul acestora părea îndreptat doar către politica de apartheid a guvernului naţionalist, în timp ce bogata comoară a bunăvoinţei reciproce clădită de-a lungul a trei sute de ani între rase pare a fi în întregime nediminuată de aceasta.

Îi predă joi articolul lui Leon Herbstein şi se trezi imediat implicat într-o recenzie editorială a acestuia ce dură până aproape de opt seara. Leon Herbstein îi chemă în birou pe asistentul său şi pe redactorul adjunct, iar părerile acestora erau împărţite între publicarea cu mici modificări şi nepublicarea materialului, ca nu cumva să atragă mânia Departamentului de Control al Publicaţiilor de Presă, cenzorii guvernamentali care aveau puterea de a interzice ziarul *Mail* şi de a-l falimenta.

— Dar totul este adevărat, protestă Michael. Am verificat fiecare fapt pe care l-am citat. Este adevărat şi este important – asta e tot ce contează.

Cei trei ziarişti mai în vârstă îl priveau compătimitor.

— În regulă, Michael. Leon Herbstein îl lăsă în sfârşit să plece. Poţi să mergi acasă. O să afli decizia finală în timp util.

În timp ce se îndrepta abătut spre uşă, redactorul adjunct îi făcu un semn din cap.

— Mickey, fie că se publică sau nu, este un material al naibii de bun. Poţi să fii mândru de asta.

Când Michael se întoarse acasă, găsi pe cineva la uşă, aşezat pe un sac de voiaj din pânză. Abia când se ridică recunoscu persoana cu umeri masivi, cu ochelari strălucitori cu ramă de metal şi părul ţepos.

— Garry, strigă el bucuros, şi se grăbi să îşi îmbrăţişeze fratele mai mare.

Stătură de vorbă emoţionaţi, aşezaţi pe marginea patului, întrerupându-se unul pe altul, râzând şi exclamând la aflarea noutăţilor fiecăruia.

— Ce faci în Jo’burg? vru Michael să ştie în cele din urmă.

— Am venit de la Silver River doar pentru weekend. Vreau să ajung la computerul principal de la sediu, şi sunt câteva lucruri pe care aş vrea să le verific la biroul inginerului de cadastru. Şi mi-am zis, ce naiba – de ce să cheltui banii pe hotel când Mickey are un apartament? Aşa că mi-am adus sacul de dormit. Pot să dorm pe podea?

— Patul se face dublu, îi spuse Mickey bucuros. Nu e nevoie să dormi pe podea.

Se duseră la restaurantul lui Costa, iar Garry cumpără pui cu curry la pachet şi un bax de Cola. Mâncară direct din pachet, împărţind aceeaşi lingură, ca să spele mai puţine vase, şi stătură de vorbă până mult după miezul nopţii. Fuseseră întotdeauna apropiaţi. Chiar dacă era mai tânăr, Michael îi fusese un aliat de nădejde lui Garry în acei ani îngrozitori din copilăria sa când mai făcea în pat şi se bâlbâia şi primea ocazional bătăi crunte din partea lui Sean. În plus, Michael nu îşi dăduse încă seama cu adevărat cât de singur fusese în acest oraş străin până în acel moment, şi acum erau atât de multe amintiri nostalgice, atât de multă nevoie neîmpărtăşită de afecţiune de domolit şi atât de multe subiecte de o importanţă cutremurătoare de povestit. Discutară până în zori despre bani şi serviciu, şi sex, şi altele.

Garry fu şocat să afle că Michael câştiga 37 de lire şi 10 şilingi pe lună.

— Cât te costă pe lună coteţul ăsta? îl întrebă Garry.

— 20 de lire, răspunse Michael.

— Îţi rămân atunci 17 lire pe lună pentru a mânca şi a trăi. Ar trebui arestaţi pentru muncă prost plătită.

— Nu e aşa de rău – Peter îmi dă o indemnizaţie ca să mă descurc. Tu cât câştigi, Garry? îl întrebă Michael, iar acesta îl privi vinovat.

— Primesc salariul, cazare şi masă la mină, locuinţă pentru o persoană, şi mă plătesc cu 100 pe lună ca director începător.

— Ce bandit eşti! exclamă Michael extrem de impresionat. Ce vrei să faci cu toţi banii ăştia?

Fu rândul lui Garry să se mire.

— Îi economisesc, bineînţeles. Am deja peste două mii în bancă.

— Dar ce vrei să faci cu ei? insistă Michael. Pe ce vrei să îi cheltuieşti?

— Banii nu sunt pentru cheltuit, îi explică Garry. Banii sunt pentru economisit – adică, dacă vrei să fii bogat.

— Şi vrei să fii bogat? întrebă Michael.

— Păi, altceva ce-ar mai fi? răspunse Garry, nedumerit de întrebare.

— De exemplu să îţi faci meseria cum poţi mai bine. Nu este acesta un lucru spre care să tinzi, mai degrabă decât să te îmbogăţeşti?

— O, sigur! spuse Garry foarte uşurat. Dar n-o să te îmbogăţeşti dacă faci numai asta, bineînţeles.

Era aproape două dimineaţa, când Michael stinse în sfârşit veioza şi se aşezară unul la un capăt şi celălalt la altul, iar în întuneric, Garry puse întrebarea pe care până atunci nu putuse.

— Michael, nu ştii nimic despre mama?

Michael tăcu mult timp, încât acesta continuă impetuos.

— Am încercat să vorbesc cu tata despre ea, dar el se abţine de la orice discuţie şi nu zice nimic. La fel şi cu Nana, numai că ea a mers un pic mai departe. Mi-a zis: „Să nu mai pronunţi vreodată numele acelei femei în Weltevreden. E responsabilă de moartea lui Blaine”. Credeam că poate ştii unde e.

— E în Londra, spuse Michael încet. Îmi scrie în fiecare săptămână.

— Când se întoarce, Mickey?

— Niciodată, spuse Michael. Ea şi tata divorţează.

— De ce, Mickey? Ce s-a întâmplat de a trebuit să plece aşa, fără să îşi ia rămas-bun?

— Nu ştiu. Nu vrea să spună; I-am scris şi am întrebat-o,

dar nu vrea să îmi zică.

— Mi-e dor de ea, Garry. O, Dumnezeule, cât de dor îmi e de ea, rosti Michael încet, după o tăcere lungă.

Garry abia reuşi să înţeleagă ce zice, crezând că Michael adormise.

— Şi mie, zise Garry, însă pentru el, fiecare săptămână ce trecea era plină de emoţie şi noi experienţe, încât amintirea ei era deja ştearsă şi neclară.

A doua zi de dimineaţă, Leon Herbstein îl chemă pe Mickey în biroul său.

— OK, Mickey, spuse el. O să tipărim articolul „FURIA" aşa cum l-ai scris tu.

Abia atunci îşi dădu Mickey seama ce importantă fusese pentru el acea decizie. Restul zilei bucuria fu domolită de acest gând. De ce era acest sentiment de uşurare aşa de puternic? Să fie oare realizarea sa personală, gândul de a-şi vedea numele tipărit din nou? Era doar o parte, era sincer cu el însuşi, dar mai era şi altceva mai profund şi mai însemnat. Adevărul. Scrisese adevărul şi adevărul triumfase. El fusese dezvinovăţit.

Michael coborî devreme a doua zi de dimineaţă şi luă un exemplar din *Mail* cu el în garsonieră. Îl trezi pe Garry şi îi citi articolul „FURIA". Garry sosise cu câteva ore înaintea zorilor. Petrecuse aproape toată noaptea în biroul din noua clădire a Companiei de Mine Courtney de pe strada Diagonal. David Abrahams, la sugestia discretă a lui Shasa, îi aranjase să poată folosi la discreţie echipamentul când nu era folosit la treburile companiei. De dimineaţă, Garry avea ochii roşii de epuizare, iar maxilarul era deja acoperit cu o barbă deasă şi închisă la culoare. Cu toate acestea, stătea în picioare, în pijamale, şi asculta cu atenţie ceea ce îi citea Michael. Când termină, Garry îşi puse ochelarii şi se aşeză solemn citind pentru sine, în timp ce Michael fierbea cafeaua pe un ochi de la aragazul din colţ.

— E cumva ciudat, spuse într-un final Garry, cum i-am crezut pe cuvânt. Ei sunt acolo, lucrează în schimburi la

Silver River sau culeg struguri la Weltevreden, sau servesc la mese. Însă nu te gândeşti că ei chiar au sentimente şi dorinţe şi gânduri la fel ca şi noi – nu până nu citeşti ceva de genul ăsta.

— Mulţumesc, Garry, spuse Michael uşor.

— Pentru ce?

— E cel mai frumos compliment pe care mi l-a făcut cineva, zise Michael.

Îl văzu destul de puţin pe Garry în weekend. Garry petrecu dimineaţa de sâmbătă la registratură, până când oficiul închise la prânz şi se duse apoi la clădirea Courtney pentru a prelua computerul de îndată ce programatorii companiei plecau în weekend.

La trei dimineaţa, în următoarea zi, intră singur în apartament şi se puse la celălalt capăt al patului lui Michael. Se treziră amândoi, duminică dimineaţa târziu.

— Să mergem pe Zoo Lake, sugeră Michael. E o zi călduroasă şi fetele vor fi în rochiţe de plajă. Aruncă momeala intenţionat, disperat după compania lui Garry, singur şi suferind de un fel de prăbuşire după toată grija şi nesiguranţa de dinaintea tipăririi „FURIEI” şi aparenta lipsă de reacţie ulterioară.

— Hei, Mickey, mi-ar plăcea să vin cu tine, dar vreau să lucrez ceva la computer. Este duminică, îl am doar pentru mine toată ziua. Garry avea un aer misterios şi mulţumit de sine. Vezi tu, Mickey, lucrez la ceva. Ceva incredibil şi nu mă pot opri acum.

Michael luă singur autobuzul spre Zoo Lake. Petrecu ziua stând pe iarbă, citind şi privind fetele. Asta îl făcu să se simtă şi mai singur şi neimportant. Când se întoarse în apartamentul său mic şi mohorât, geanta lui Garry dispăruse, iar pe oglinda sa era un mesaj scris cu săpun. „Mă întorc la Silver River. Poate ne vedem în weekend. G”.

Când ajunse la sediul *Mail* luni dimineaţa, Michael îi găsi pe angajaţii ziarului care sosiseră înaintea lui adunaţi la un loc, tăcuţi şi nervoşi în mijlocul redacţiei, în timp ce câţiva

necunoscuţi umblau prin fişiere şi scotoceau prin hârtiile şi cărţile de pe birouri. Adunaseră deja o duzină de cutii de carton cu fel de fel de hârtii, iar acestea erau stivuite pe culoarul dintre birouri.

— Ce se întâmplă? întrebă Michael inocent.

Asistentul îl avertiză din priviri.

— Sunt ofiţeri de poliţie din serviciul de securitate, îi explică acesta.

— Cine eşti tu? Ofiţerul îmbrăcat civil însărcinat cu asta se apropie de Michael, şi verifică lista după ce îi spuse acestuia numele. A, da. Pe tine te căutăm. Vino cu mine.

Îl conduse pe Michael spre biroul lui Leon Herbstein şi intră fără să bată la uşă.

Cu Herbstein era un alt necunoscut.

— Da, ce este? se răsti acesta.

— El este, căpitane, răspunse ofiţerul rezervat.

Străinul privi încruntat la Michael, dar înainte să zică ceva, Leon Herbstein îl întrerupse rapid.

— E în regulă, Michael. Poliţia a venit să îndeplinească un ordin de interdicţie asupra ediţiei de sâmbătă, cea în care a apărut articolul „furia”, şi au mandat de percheziţie pentru birouri. Vor să vorbească de asemenea cu tine, dar nu te îngrijora.

— Nu fi sigur de asta, spuse grav căpitanul de poliţie. Tu eşti cel care a scris propaganda aceea comunistă?

— Eu am scris articolul „FURIA”, rosti Michael răspicat

— Însă, ca redactor al *Golden City Mail* eu am decis să îl tipăresc şi îmi asum toată responsabilitatea pentru articol, interveni Leon Herbstein.

Căpitanul îl ignoră şi îl studie pe Michael o clipă înainte să continue.

— Eşti doar un copil, omule. Ce ştii tu de fapt?

— Obiectez, căpitane, spuse Herbstein mânios. Domnul Courtney este un jurnalist acreditat.

— *Ja*, aprobă căpitanul. Bănuiesc că este. Şi tu? se adresă acesta acum lui Michael. Ai avea vreo obiecţie dacă ai veni

la sediul Poliţiei din Marshall Square să ne ajuţi cu investigaţiile?

Michael îi aruncă o privire lui Herbstein.

— Nu eşti nevoit să mergi, Michael, spuse acesta imediat. Nu au mandat de arestare pe numele tău.

— Ce vreţi de la mine, căpitane? întrebă Michael nesigur.

— Vrem să ştim cine ţi-a spus toate acele lucruri perfide despre care ai scris.

— Nu pot să îmi dezvălui sursele, spuse Michael încet.

— Pot oricând să obţin un mandat, dacă refuzi să cooperezi, îl avertiză ameninţător căpitanul.

— O să vin cu dumneavoastră, acceptă Michael. Dar nu îmi voi dezvălui sursele. Nu este etic.

— Voi veni şi eu numaidecât cu un avocat, Michael, îi promise Herbstein. Să nu îţi faci griji, *Mail* te va susţine până la capăt.

— În regulă, să mergem, spuse căpitanul de poliţie.

Leon Herbstein îl însoţi pe Michael până în redacţie.

— Omule, aveţi o stivă de materiale interzise aici, până şi Karl Marx şi Troţki – astea-s porcării periculoase, observă răutăcios căpitanul, când trecură pe lângă cutiile pline de documente confiscate.

— Sunt materiale pentru investigaţii, spuse Leon Herbstein.

— *Ja*, spune-i asta judecătorului, chicoti căpitanul.

De îndată ce se închiseră uşile liftului în urma căpitanului şi a lui Michael, Herbstein o porni în goană greoi spre biroul său şi înşfăcă telefonul.

— Vreau să vorbesc urgent cu domnul Shasa Courtney în Cape Town. Încearcă la el acasă în Weltevreden, la biroul din Centaine House şi la biroul ministerial de la parlament. Îl găsi pe Shasa în biroul său de la parlament, iar Shasa ascultă în linişte în timp ce Herbstein îi explică iute ce se întâmplase.

— În regulă, spuse ferm Shasa la final. Trimite imediat avocaţii Asociaţiei de Presă în Marshall Square, apoi sună-l

pe David Abrahams la Compania de Mine Courtney şi spune-i ce s-a întâmplat. Spune-i că vreau o reacţie de proporţii, cu toate resursele. Mai spune-i că sosesc imediat cu avionul companiei. Vreau o limuzină să mă întâmpine la aeroport, şi voi merge să mă întâlnesc cu ministrul de interne la Union Building în Pretoria de cum sosesc.

Chiar şi Leon Herbstein, care le văzuse pe toate până atunci, fu impresionat de mobilizarea vastelor resurse ale imperiului Courtney.

La ora zece în acea seară, Michael Courtney fu eliberat de la interogatoriu din ordinul direct al ministrului de interne, iar când ieşi pe uşa din faţă a sediului din Marshall Square, fu înconjurat de o duzină de avocaţi cu o extraordinară reputaţie, angajaţi de Compania de Mine Courtney şi de Asociaţia de Presă.

Shasa Contrey aştepta pe bancheta din spate a limuzinei negre Cadillac. Michael se urcă lângă el.

— Este posibil, Mickey, să fii un pic mai abil pentru binele tău, ce naiba, zise el cu îndârjire. Ce naiba încerci să faci? Să distrugi tot ceea ce am clădit o viaţă întreagă?

— Ceea ce am scris era adevărul. Credeam că măcar tu, dintre toţi, o să înţelegi, tată.

— Ceea ce ai scris tu, băiete, se numeşte instigare. Luate de către cine nu trebuie şi servite negrilor ignoranţi şi simpli, cuvintele tale ar putea deschide o cutie a Pandorei plină de orori. Nu mai vreau aşa ceva din partea ta, ai auzit, Michael?

— Am auzit, tată, spuse încet Michael. Dar nu promit că te voi asculta. Iartă-mă, dar eu voi trăi cu conştiinţa mea.

— Eşti la fel de rău ca şi afurisita de maică-ta, spuse Shasa.

Înjurase de două ori în tot atâtea minute, prima oară în viaţa lui când Michael îşi auzi tatăl folosind astfel de limbaj. Şi pe lângă asta, o menţionase şi pe mama sa. Era pentru prima dată de când ea plecase, ceea ce îl făcu pe Michael să tacă de tot.

Drumul spre hotelul Carlton decurse în linişte. Shasa mai vorbi abia când ajunseră în apartament:

— Bine, Mickey, spuse el cu resemnare. Retrag ce am spus. Nu-ţi pot cere să îţi trăieşti viaţa după regulile mele. Urmează-ţi conştiinţa, dacă aşa vrei, dar nu te aştepta să dau năvală şi să te salvez de fiecare dată de consecinţele faptelor tale.

— Nu am aşteptat asta niciodată, domnule, spuse Michael cu grijă. Şi nici pe viitor. Făcu o pauză şi înghiţi cu greu. Cu toate astea, vreau să îţi mulţumesc pentru ce ai făcut. Ai fost întotdeauna bun cu mine.

— O, Mickey, Mickey, exclamă Shasa, clătinând din cap cu tristeţe. De-aş putea să îţi dau experienţa pe care am câştigat-o cu atâta suferinţă. De n-ai face exact aceleaşi greşeli pe care le-am făcut când eram de vârsta ta.

— Îţi sunt întotdeauna recunoscător pentru sfaturi, tată, încercă Michael să îl împace.

— Bine, atunci, uite unul pentru nimic, îi spuse Shasa. Când întâlneşti un inamic invincibil nu te repezi spre el cu capul înainte, agitându-ţi pumnii. În felul ăsta, te alegi pur şi simplu cu capul spart. Ce trebuie să faci e să te furişezi în spatele lui şi să îl loveşti, apoi fugi cât te ţin picioarele.

— O să ţin minte asta, domnule, zâmbi Michael forţat, iar Shasa îi cuprinse umerii cu braţul.

— Ştiu că fumezi ca un turc, dar pot să îţi ofer ceva de băut, băiete?

— O bere, domnule.

A doua zi, Michael se duse cu maşina să îl viziteze pe Solomon Nduli la Drake’s Farm. Voia să afle părerea acestuia despre articolul „FURIA”, şi să îi spună despre consecinţele pe care le suferise la Marshall Square.

Nu fu necesar. Solomon Nduli ştia fiecare detaliu al reţinerii şi interogării sale, iar Michael descoperi că era un fel de vedetă la sediul revistei *Assegai*. Aproape fiecare dintre ziariştii de culoare şi personalul revistei voia să îi strângă mâna şi să îl felicite pentru articol.

— Nelson Mandela ţi-a citit articolul şi vrea să te întâlnească, îi spuse entuziasmat Solomon, de îndată ce rămaseră singuri în birou.

— Dar este căutat de poliţie – este fugar.

— Ţinând cont de ceea ce ai scris, are încredere în tine, spuse Solomon. La fel şi Robert Sobukwe. Şi el vrea să te revadă. Observă apoi expresia lui Michael. Asta dacă nu crezi că este prea periculos pentru tine, îi zise încet, plin de entuziasm.

Michael ezită un moment.

— Bineînţeles că nu. Vreau să îi întâlnesc pe amândoi. Foarte mult.

Solomon Nduli nu spuse nimic. Se întinse pur şi simplu peste birou şi îl strânse pe Michael de umăr. Într-un mod straniu, acea atingere îi dădu lui Michael o senzaţie de plăcere, primul gest camaraderesc pe care îl primise vreodată de la un om de culoare.

Shasa înclină avionul bimotor HS125 ca să poată vedea mai bine mina Silver River, aflată la 300 de metri mai jos.

Turnul de extracţie avea un design modern, nu acea schelă tradiţională din grinzi de oţel cu roţile mari de oţel pentru transportare la vedere. În schimb, era un turn graţios de beton compact, înalt cât o clădire de zece etaje, iar în jurul său celelalte clădiri ale complexului minier, fabricile masive, uzina de extracţie a uraniului şi rafinăria de aur, fuseseră amplasate cu o egală apreciere estetică. Clădirea administraţiei era înconjurată de peluze verzi şi grădini de flori, iar pe lângă acestea şi un teren de golf cu 18 găuri, un teren de crichet şi unul de rugby pentru minerii albi. Lângă clubul minei se afla o piscină de dimensiuni olimpice şi locuinţe individuale. Pe partea opusă a proprietăţii se afla complexul pentru minerii negri. Shasa ordonase şi aici ca barăcile tradiţionale înşiruite să fie înlocuite cu reşedinţe îngrijite pentru personalul senior de culoare, iar locuinţele celibatarilor erau spaţioase şi

plăcute, părând mai degrabă nişte camere de motel decât instituţii pentru adăpostirea şi alimentarea celor cinci mii de membri de triburi recrutaţi din locuri foarte îndepărtate precum Nyasaland din nord, şi Mozambicul portughez din est. Mai erau de asemenea şi terenuri de fotbal şi cinematografe, şi un complex comercial pentru angajaţii de culoare, iar între clădiri erau peluze verzi şi copaci.

Silver River era o mină umedă, iar în fiecare zi, milioane de litri de apă erau pompaţi din subteran şi folosiţi pentru înfrumuseţarea proprietăţii. Shasa avea motive să fie mândru.

Cu toate că puţul minei se intersectase la mare adâncime cu filonul de cuarţ aurifer – peste un kilometru sub suprafaţă – minereul era aşa de bogat, încât putea fi adus la suprafaţă pentru obţinerea unui profit uriaş. Pe deasupra, preţul nu putea rămâne bătut în cuie pentru prea mult timp la 35 dolari uncia. Shasa era convins că se va dubla, tripla chiar.

„Îngerul nostru păzitor”, zâmbi Shasa în timp ce îndrepta aripile avionului HS125 şi începea pregătirile pentru aterizare.

„Dintre toate binecuvântările aruncate asupra acestui ţinut, aurul este cea mai minunată. Ne-a fost pilon în vremurile grele şi a transformat în glorie vremurile bune. Este comoara noastră şi chiar mai mult, pentru că atunci când toate celelalte eşuează, când duşmanii noştri şi sorţii conspiră să ne dărâme, aurul, cu strălucirea sa aparte, ne protejează. Un înger păzitor, într-adevăr”.

Cu toate că pilotul companiei privea critic de pe scaunul din dreapta, întrucât Shasa trecuse la avioane cu reacţie doar în ultimul an, Shasa aduse la sol rapida maşinărie pe pista albastră şi lungă de decolare cu o uşurinţă degajată. HS125 era argintiu cu albastru, cu un logo în formă de diamant stilizat pe fuzelaj, la fel cum fusese vechiul Mosquito. Era un aparat de zbor magnific. Cu locuri pentru opt pasageri şi cu viteza sa, era de infinit ori mai practic

decât Mosquito, însă Shasa încă regreta câteodată pierderea acestuia. Zburase pese cinci sute de ore cu vechiul Mosquito, până când, în cele din urmă, îl donase Muzeului de Aviaţie, unde, restaurat cu armament şi camuflaj de luptă, devenise unul dintre exponatele de bază.

Shasa îndreptă noul avion strălucitor spre hangarul din capătul celălalt al pistei, iar comitetul de primire era afară să îl întâmpine, în frunte cu directorul general al Silver River, toţi acoperindu-şi cu mâinile urechile ca să se ferească de zgomotul asurzitor al motoarelor.

Directorul general îi strânse mâna lui Shasa.

— Fiul dumneavoastră m-a rugat să vă cer scuze în numele lui că nu a putut să vă întâmpine, domnule Courtney, începu acesta imediat. Este în subteran momentan, şi m-a rugat să vă spun că va veni la reşedinţa pentru oaspeţi de îndată ce termină tura. Probabil e o trăsătură de familie, e greu să îl opreşti din muncă pe păcătosul ăsta, aproape că trebuie să îl legăm, riscă o remarcă glumeaţă directorul general, încurajat de zâmbetul aprobator şi patern al lui Shasa.

Erau două reşedinţe pentru oaspeţi, una pentru alţi vizitatori importanţi la mină, şi aceasta rezervată exclusiv pentru Shasa şi Centaine. Era atât de rafinată şi costase aşa de mult, încât Shasa primise numai întrebări stânjenitoare din partea unui grup de acţionari disidenţi la întâlnirea generală anuală a companiei. Shasa fusese total lipsit de remuşcări. „Cum să lucrez cum trebuie, dacă nu am dreptul nici măcar la un minimum de confort? Un acoperiş deasupra capului – cer oare prea mult?”

Reşedinţa de oaspeţi avea propriul teren de squash şi piscină interioară încălzită, cinematograf, sală de conferinţe, bucătării şi o pivniţă de vinuri. Designul i se datora unuia dintre cei mai inteligenţi elevi ai lui Frank Lloyd Wright, iar Hicks venise din Londra ca să facă interiorul. Adăpostea vasta colecţie de artă a lui Shasa şi covoarele persane de la Weltevreden, iar copacii din

grădina aranjată fuseseră selectaţi din toată ţara şi replantaţi aici. Shasa se simţea aproape ca acasă în acest mic *pied-à-terre*.

Inginerul de mină şi inginerul electrician-şef aşteptau deja în sala de conferinţe, iar Shasa se duse direct înăuntru şi începu lucrul la numai zece minute de la aterizarea avionului. La ora opt în aceeaşi seară îi epuizase pe ingineri şi îi lăsă să plece.

Garry aştepta alături, în biroul lui Shasa, ocupându-şi timpul jucându-se pe calculator, dar sări imediat în picioare când intră Shasa.

— Tată, ce mă bucur că te-am găsit. Încerc să dau de tine de câteva zile – nu mai am timp. Se bâlbâia din nou. Mai făcea asta doar când era extraordinar de entuziasmat.

— Ia-o uşor, Garry. Trage-ţi răsuflarea, îl sfătui Shasa, însă cuvintele continuau să iasă unele peste altele, iar Garry îl luă pe tatăl său de mână şi îl duse în faţa calculatorului ca să îi arate ceea ce încerca să redea.

— Ştii ce spunea mereu Nana, şi ce îmi spui tu mereu că pământul este singurul bun de durată, ei bine...

Degetele puternice, în formă de spatulă ale lui Garry se ondulau pe tastatură. Shasa privi curios în timp ce Garry îşi prezentă cazul, însă când realiză unde voia să ajungă băiatul, îşi pierdu repede interesul şi concentrarea.

Cu toate acestea, ascultă totul până la capăt.

— Aşadar, ai plătit împuternicirea cu banii tăi? îl întrebă încet

— Îl am aici semnat! Garry flutură documentul. M-a costat toate economiile, peste două mii de lire doar pentru o împuternicire de o săptămână.

— Să recapitulez, atunci, sugeră Shasa. Ai cheltuit două mii de lire pentru a obţine o împuternicire de o săptămână pentru o bucată dintr-un teren agricol de la periferia de nord a Johannesburgului pe care intenţionezi să îl dezvolţi într-un oraş rezidenţial, cu un complex comercial, teatre, cinematografe şi tot ce trebuie...

— Sunt cel puţin douăzeci de milioane de lire profit din acest proiect – cel puţin. Garry manevra tastatura calculatorului şi arăta spre cifrele jucăuşe de culoare verde de pe ecran. Priveşte asta, tată!

— Garry, Garry, suspină Shasa. Cred că tocmai ţi-ai pierdut cele două mii de lire, însă experienţa va merita pe termen lung. Bineînţeles, sunt douăzeci de milioane profit în asta. Toată lumea ştie, şi toată lumea vrea o părticică din acţiune. Doar pentru acel motiv există un control aşa de strict asupra dezvoltării oraşului. Durează cel puţin cinci ani să obţii aprobare de la guvern pentru un nou oraş, şi sunt sute de capcane pe drum. Este un domeniu de investiţie foarte complex şi specializat, iar cheltuielile sunt enorme – rişti milioane de lire. Nu vezi, Garry? Bucata ta poate nici nu e cel mai bun teren disponibil, vor fi zeci de alte proiecte înaintea proiectului tău, iar dezvoltarea de oraşe nu este chiar domeniul de care ne ocupăm noi... Shasa se opri din vorbit şi îl privi fix pe fiul său.

Garry dădea din mâini şi se bâlbâia tare rău.

— Răsuflă adânc, îl avertiză el din nou.

Garry îşi trase sufletul, iar pieptul său bombat se umflă până când forţă nasturii de la cămaşă. Replică destul de limpede.

— Am deja aprobare, spuse el.

— Asta durează ani de zile – ţi-am explicat. Shasa se răstise. Dădu să se ridice. Ar trebui să ne pregătim pentru cină. Haide.

— Tată, nu înţelegi, insistă Garry. Deja mi-a fost acordată aprobarea.

Shasa se aşeză încet.

— Ce ai spus? întrebă el încet.

— Aprobarea pentru oraş a fost acordată în 1891 de către *Volksraad*-ul vechiului Stat Liber Transvaal. A fost semnată de preşedintele Krueger însuşi, dar este încă perfect legală şi validă. A fost pur şi simplu uitată.

— Nu pot să cred, zise Shasa clătinând din cap. Cum

Dumnezeu ai dat de asta, Garry?

— Citeam nişte cărţi vechi despre începuturile Witwatersrandului şi a minelor de aur. Mă gândeam că, dacă aveam să învăţ mineritul, măcar să învăţ despre istoria acestei industrii, explică Garry. Şi într-una din cărţi era menţionat unul dintre marii lorzi ai Randului şi ideea sa grandioasă de a construi un oraş paradis pentru cei bogaţi, departe de centrul vulgar şi zgomotos al Johannesburgului. Autorul menţiona că acesta chiar cumpărase o fermă de şase mii de acri pe care o măsurase şi primise aprobare de la *Volksraad*, însă apoi ideea fusese abandonată.

— Şi ce ai făcut atunci?

— Am mers la arhivă şi am căutat tranzacţiile *Volksraad-ului* între anii 1889 – 1891 şi acolo era – aprobarea. Am căutat apoi titlurile de proprietate ale terenului de la registratură şi am mers la ferma respectivă. Se numeşte Baviaansfontein şi este proprietatea a doi fraţi, ambii în jur de 70 de ani. Nişte bătrânei simpatici, ne-am înţeles bine şi mi-au arătat caii şi vitele, şi m-au invitat să iau prânzul. Credeau că împuternicirea e o glumă nesărată, dar când le-am arătat cele două mii de lire, nu mai văzuseră în viaţa lor atâţia bani la un loc, rânji Garry. Aici sunt copiile după actele de proprietate şi aprobarea originală pentru oraş. Garry i le înmână tatălui său, iar Shasa le citi încet, mişcându-şi până şi buzele ca un semianalfabet, doar ca să savureze fiecare cuvânt al anticelor documente.

— Când expiră împuternicirea ta? îl întrebă el în cele din urmă, fără să ridice privirea.

— Joi la prânz. Va trebui să acţionăm repede.

— Ai luat împuternicirea pe numele Companiei de Mine Courtney? întrebă Shasa.

— Nu. Pe numele meu, dar, bineînţeles, am făcut-o pentru tine şi pentru companie.

— Te-ai gândit singur la asta, spuse Shasa prudent. Ai făcut singur cercetări, ai scos la iveală aprobarea originală, ai negociat împuternicirea cu proprietarii, ai plătit pentru ea

două mii de lire din banii câştigaţi cu greu de tine. Ai făcut toată treaba şi ţi-ai asumat toate riscurile şi acum vrei să o înmânezi altcuiva. Nu este o mişcare prea inteligentă, nu-i aşa?

— Nu vreau s-o înmânez pur şi simplu oricui, ci ţie, tată. Tot ceea ce fac este pentru tine, ştii asta.

— Ei bine, asta se schimbă de acum, spuse Shasa vioi. O să îţi împrumut personal cele două mii de lire, preţul de achiziţie, şi mâine-dimineaţă la prima oră zburăm la Johannesburg să încheiem tranzacţia. De îndată ce deţii terenul, Compania de Mine Courtney va începe cu tine negocierea termenilor unui parteneriat pentru dezvoltarea acestuia.

Negocierile au început dure, însă mai apoi Garry prinse gustul, şi se înteţiră.

— Dumnezeule, am creat un monstru, se plânse Shasa, doar ca să îşi ascundă mândria faţă de talentul de negociator al odraslei sale. Haide, fiule, lasă ceva şi pentru noi.

Pentru a-şi linişti puţin tatăl, Garry anunţă o schimbare la numele proprietăţii. Pe viitor, va fi cunoscută drept Shasaville. Când semnară în sfârşit ultimul contract, Shasa deschise o sticlă de şampanie.

— Felicitări, băiatul meu, spuse el.

Această aprobare valora pentru Garry mai mult decât toate oraşele şi tot aurul din Witwatersrand.

Lothar De La Rey era unul dintre cei mai tineri căpitani din poliţie, şi asta nu se datora în totalitate poziţiei sau influenţei tatălui său. De când i se acordase sabia de onoare la Academia de Poliţie, se evidenţiase în fiecare domeniu considerat important de către marele comandant. Studiase şi trecuse toate examenele de promovare cu excelenţă. Se pusese mult accent pe rezultatele sportive, iar rugby-ul era sportul principal în programa Academiei. Acum era aproape sigur că Lothar va fi ales în echipa

naţională de către All Blacks din Noua Zeelandă în timpul turneului viitor. Era plăcut atât de ofiţerii seniori, cât şi de colegi, iar dosarul lui conţinea o succesiune neîntreruptă de aprecieri excelente. Pe deasupra, dădea dovadă de o aptitudine neobişnuită pentru munca de poliţie. Nu-l oboseau nici monotonia grea a investigaţiei şi nici rutina patrulării, iar în acele izbucniri neaşteptate de acţiune violentă şi periculoasă, Lothar manifestase ingeniozitate şi curaj.

Avea la dosar patru menţiuni, toate pentru confruntare reuşită cu criminali periculoşi. Deţinea de asemenea Medalia Poliţiei pentru Bravură, care i se acordase după ce împuşcase şi omorâse doi traficanţi notorii de droguri în timpul unei urmăriri prin oraşul negrilor noaptea, angajat singur într-un schimb de focuri din care scăpase nevătămat

Pe deasupra, câştigase aprecierea superiorilor să-i pentru disciplina de care dădea dovadă, dar şi pentru calităţile sale de comandă şi conducere. Ambele erau trăsături tipice pentru un afrikaander. În timpul campaniei nord-africane împotriva lui Rommel, generalul Montgomery, când aflase că exista un deficit de ofiţeri, replicase: „Prostii, avem mii de sud-africani. Fiecare dintre ei este un lider înnăscut – din copilărie sunt obişnuiţi să le dea ordine băştinaşilor.

Lothar se instalase la secţia de poliţie din Sharpeville de când absolvise Academia de Poliţie şi ajunsese să cunoască zona îndeaproape. Treptat, îşi formase propria reţea de informatori, baza întregii activităţi a poliţiei, şi prin aceste prostituate şi proprietari de cârciumi şi criminali mărunţi, reuşise să anticipeze multe infracţiuni grave şi să-i identifice pe organizatori şi pe făptaşi chiar înainte să fie comis atacul.

Comandantul cel mare al poliţiei era conştient de faptul că tânărul căpitan, cu binecunoscutele sale legături din partea familiei, era în mare măsură responsabil de faptul că sediul poliţiei din Sharpeville îşi crease în ultimii ani reputaţia de a fi una dintre cele mai viguroase şi active

unităţi din triunghiul industrial aglomerat situat între Johannesburg, Pretoria şi Vereeniging.

În comparaţie cu marele Soweto, Alexandra sau chiar Drake’s Farm, Sharpeville era un mic oraş de negri. Aici locuiau doar vreo patruzeci de mii de suflete de toate vârstele şi, cu toate astea, raziile poliţiei după băuturi ilegale şi infractori erau aproape o rutină zilnică, iar listele de arestări şi condamnări, după care este judecată eficienţa fiecărei secţii, erau cu mult disproporţionate în raport cu mărimea sa. O mare parte din această industrie şi dăruire faţă de slujbă era în mod corect atribuită energiei tânărului adjunct.

Sharpeville este legat de oraşul Vereeniging, unde în 1902 comandantul britanic lordul Kitchener şi conducătorii trupelor de comando Boer negociaseră tratatul de pace care dusese la încheierea tragicului război prelungit sud-african. Vereeniging este situat pe râul Vaal, la 80 km sud de Johannesburg, şi motivele pentru care acesta exista erau depozitele de cărbune şi fier, exploatate de ISCOR, Societatea de Fier şi Oţel, o corporaţie gigant, proprietate a statului.

La începutul secolului, muncitorii negri din industria oţelului erau iniţial adăpostiţi în Top Location, dar întrucât condiţiile de acolo deveniseră total inadecvate şi depăşite, se crease pentru ei o locaţie la începutul anilor 1940, numită după John Sharpe, primarul de atunci al oraşului Vereeniging. De îndată ce locuinţele din Sharpeville deveniră disponibile, populaţia se mutase din Top Location, şi chiar dacă chiriile erau de 2 lire şi 75 de cenţi pe lună, strămutarea se făcuse treptat şi paşnic.

Sharpeville era de fapt un oraş model, şi chiar dacă locuinţele aveau forma obişnuită de cabană, erau dotate cu canalizare şi electricitate, precum şi cu toate celelalte utilităţi, printre care un cinematograf, zone comerciale şi săli de sport, alături de propria secţie de poliţie.

În mijlocul unuia dintre cele mai cuprinzătoare exemple

de inginerie socială a secolului XX – implementarea politicii de apartheid – Sharpeville era o zonă remarcabil de liniştită. Peste tot în jur, sute de mii de oameni erau mutaţi, înregimentaţi şi reclasificaţi în conformitate cu acele documente monumentale de legislaţie, Legea zonelor urbane şi Legea cu privire la înregistrarea populaţiei. Peste tot în jur, liderii conştiinţei şi eliberării negrilor propovăduiau, îndemnau şi organizau, însă Sharpeville părea neatins de toate acestea. Întemeietorii albi ai oraşului Vereeniging atrăseseră atenţia cu o satisfacţie destul de justificată asupra faptului că agitatorii comunişti aveau viaţă scurtă în Sharpeville, iar oamenii de culoare de aici erau supuşi legii şi paşnici. Numărul de infracţiuni grave era printre cele mai scăzute din zona industrializată a Transvaalului, iar infractorii erau prinşi cu o promptitudine lăudabilă. Până şi chiriaşii datornici erau evacuaţi rapid din case, iar poliţia locală era mereu cooperantă şi cinstită.

Când legea ceru ca şi femeile de culoare să poarte obligatoriu permise asemenea bărbaţilor, iar când în toată ţara această inovaţie întâmpină o aprigă rezistenţă, doamnele din Sharpeville se prezentară la sediul poliţiei în număr atât de mare şi aşa de cooperante, încât multe dintre ele fură întoarse din drum, cu dispoziţia de „a reveni mai târziu”.

La începutul lui martie 1960, Lothar De La Rey străbătu cu Land Roverul său oficial această comunitate stabilă şi supusă legilor, pe drumul larg, aflat în spaţiul deschis din faţa secţiei de poliţie. Grupul de clădiri ale poliţiei, în acelaşi stil auster şi militarist ca şi celelalte din locaţie, erau înconjurate de un gard din plasă de aproximativ doi metri şi jumătate înălţime, însă porţile principale erau deschise şi nepăzite.

Lothar trecu printre ele şi parcă Land Roverul sub steagul naţional portocaliu, albastru şi alb arborat, fluturând în adierea vântului ce răspândea un miros vag de chimicale de la furnalele uzinei ISCOR. în birou fu imediat în centrul

atenţiei când oamenii săi veniră să îl felicite pentru lovitura cu care câştigase Cupa Currie.

— Urmează verde şi auriu, dădu pronosticul sergentul de serviciu, în timp ce îi strângea mâna lui Lothar, referindu-se la culorile echipamentului echipei naţionale de rugby.

Lothar le acceptă admiraţia cu modestie, şi apoi încheie această întrerupere a disciplinei şi a rutinei.

— În regulă, toată lumea înapoi la muncă, ordonă el, şi plecă să verifice caietul de infracţiuni.

În timp ce un birou de infracţiuni din Soweto s-ar aştepta la trei sau patru crime şi o duzină de cazuri de viol, în Sharpeville nu se comisese nici măcar o singură infracţiune „programată” în ultimele 24 de ore, iar Lothar dădu din cap satisfăcut şi se duse să raporteze comandantului secţiei.

În uşă, luă poziţie de drepţi şi salută, iar bărbatul mai în vârstă aprobă din cap şi arătă spre scaunul din faţa lui.

— Intră, Lothie. Stai jos!

Lăsă scaunul pe spate, sprijinit pe două picioare, şi îl privi pe Lothar în timp ce îşi scotea chipiul şi mănuşile.

— Un joc *bakgat*[54] vineri, îl felicită el. Mulţumesc pentru bilete. La naiba, omule, ultima lovitură executată!

Simţi un junghi de invidie în timp ce îşi examina adjunctul. *Liewe land*! Pământ iubit, însă arăta precum un soldat, aşa de înalt şi de drept! Comandantul aruncă o privire în jos la abdomenul său moale şi apoi iar la felul cum tânărul îşi purta uniforma pe umerii aceia laţi. Doar te uitai la el şi vedeai ce clasă avea. Doar la vârsta de patruzeci de ani comandantul obţinuse gradul de căpitan şi se resemnase cu faptul că o să iasă la pensie cu acelaşi grad, dar băiatul ăsta? De ce nu? Probabil că va ajunge general înainte de patruzeci de ani.

— Ei bine, Lothie, spuse el greoi. O să îmi fie dor de tine. Zâmbi văzând licărirea veselă în ochii aceia gălbui. *Ja*, tânărul meu prieten, dădu el din cap, transferul tău – o să

[54] Cuvânt argotic de origine sud-africană, se traduce prin „grozav“, „bun“, „bine“. (n.tr.).

ne părăseşti la sfârşitul lui mai.

Lothar se lăsă pe spate în scaun şi zâmbi. Îl suspecta pe tatăl său că fusese implicat în şederea lui prelungită la această secţie, dar cu toate că era din ce în ce mai obositor să piardă timp în această răstoacă, tatăl său ştia cel mai bine, iar Lothar îi era recunoscător pentru experienţa câştigată aici. Ştia că un poliţist îşi învaţă bine meseria doar în mijlocul acţiunii şi aşa îşi petrecuse timpul. Ştia că era un poliţist bun şi le demonstrase asta tuturor. Oricine ar fi fost tentat să îi atribuie tatălui său viitoarele promovări nu avea decât să se uite peste dosarul său. Era totul acolo. Îşi plătise din plin datoriile, dar acum era timpul să meargă mai departe.

— Unde sunt trimis, domnule?

— Vulpoi norocos. Căpitanul dădu din cap cu o invidie prefăcută. Mergi la sediul CID din Marshall Square.

Aceasta era crema. Cea mai căutată, cel mai prestigios transfer în interes de serviciu la care putea spera orice tânăr ofiţer. Sediul CID se afla chiar în centrul şi în inima întregii poliţii. Lothar ştia că de acolo va avansa repede şi sigur. Îşi va primi gradele de general cât va fi încă tânăr, iar odată cu acestea, va dobândi maturitatea şi reputaţia care să îi pregătească intrarea în politică, lin şi sigur. Putea să se retragă din poliţie cu pensia de general şi să îşi dedice restul vieţii ţării sale şi *Volk*-ului său. Îşi planificase totul. Fiecare pas era clar pentru Lothar. Când va pleca Verwoerd, el ştia că tatăl său va fi un rival puternic pentru preluarea postului de premier. Poate că într-o zi va exista un al doilea ministru de interne cu numele de De La Rey, iar după aceea tot un De La Rey va fi în fruntea naţiunii. Ştia ce voia, ce drum avea de urmat, şi de asemenea că picioarele sale erau ferm înfipte pe acel drum.

— Ţi se dă o şansă, Lothie, răsunară vorbele comandantului. Dacă profiţi de ea, vei ajunge departe – foarte departe.

— Oricât de departe ar fi, domnule, îmi voi aminti

întotdeauna de ajutorul şi de încurajările pe care mi le-aţi dat aici, la Sharpeville.

— Destul cu chestiile astea. Mai ai câteva luni înainte de plecare. Comandantul se simţi dintr-odată stânjenit. Niciunul din cei doi bărbaţi nu era genul care să îşi etaleze cu uşurinţă sentimentele. Să ne apucăm de lucru. Cum rămâne cu razia din noaptea asta? câţi oameni o să foloseşti?

Lothar stinse farurile de la Land Rover şi conduse încet, căci motorul cu patru cilindri, pe benzină, avea o bătaie distinctivă, încât cei urmăriţi o detectau de la distanţă dacă maşina mergea repede.

Lângă el era un sergent, iar în spatele Land Roverului erau cinci poliţişti înarmaţi cu bastoane de cauciuc. Pe lângă acestea, sergentul avea un Greener automat de calibrul 12 şi Lothar purta arma la cureaua sa Sam Browne. Nu erau bine înarmaţi, fiind vorba doar de o razie după alcool.

Vânzarea de alcool negrilor era controlată foarte sever şi era restricţionată la fabricarea unei beri tradiţionale pe bază de cereale de către berăriile controlate de stat. Consumul de spirtoase şi de vin de către negri era interzis, însă această interdicţie dusese la dezvoltarea cârciumilor clandestine neautorizate. Profiturile erau prea mari ca să fie neglijate. Alcoolul era ori furat, ori achiziţionat la sticlă din magazinele albilor, ori produs chiar de proprietarii acestor cârciumi clandestine. Aceste băuturi de casă erau nişte amestecuri puternice cunoscute în general sub numele de *skokiaan*, şi puteau conţine orice, de la alcool metilic până la leşuri de şerpi veninoşi şi avortoni. Nu era ceva neobişnuit pentru clienţii cârciumilor să sfârşească orbi sau dementi sau, uneori, morţi.

În noaptea aceea, echipa lui Lothar se pregătea să facă o razie la o cârciumă nouă, deschisă doar de câteva săptămâni. Din informaţiile lui Lothar era controlată de o bandă de negri, Bivolii.

Bineînţeles, Lothar era conştient de amploarea şi de scopul operaţiunilor grupării Bivolii. Aceştia erau, fără îndoială, cea mai mare şi mai puternică asociaţie interlopă din Witwatersrand. Nu se ştia cine era capul bandei, dar existau indicii referitoare la legătura acestuia cu Sindicatul Minerilor Africani şi cu una dintre organizaţiile politice ale negrilor. Cu siguranţă, era foarte activă pe proprietăţile cu mine de aur mai apropiate de Johannesburg şi în oraşele mari de negri, precum Soweto şi Drake’s Farm.

Până acum nu fuseseră deranjaţi de Bivoli, aici în Sharpeville, şi din acest motiv era periculoasă înfiinţarea unei cârciumi controlate. Putea prevesti o infiltrare determinată în zonă, care mai mult ca sigur ar fi urmată de o campanie de politizare a localnicilor de culoare, cu mitingurile de protest de rigoare şi boicoturile liniei de autobuz şi a afacerilor deţinute de albi şi toate celelalte probleme stârnite de agitatorii Congresului Naţional African şi a nou-formatului Congres PanAfrican.

Lothar era hotărât să o înăbuşe înainte să se întindă în întreaga zonă ca o tufă cuprinsă de flăcări. Dincolo de sunetele produse de motor, undeva în întuneric, auzi un fluierat ascuţit şi aproape imediat se repetă la distanţă, la capătul şoselei mărginite de căsuţele tăcute.

— *Magtig*! înjură Lothar încet, dar cu amărăciune. Ne-au identificat.

Fluierăturile erau semnele de avertizare ale celor care supravegheau cârciuma.

Aprinse farurile şi tură Land Roverul. Porniră în goană pe strada îngustă.

Cârciuma se afla la capătul străzii, la ultima căsuţă, înghesuită în gardul marginal, iar în spate se întindea savana. De îndată ce farurile luminară partea din faţă a casei, Lothar văzu câteva siluete întunecate ieşind în grabă de acolo, iar altele cum se băteau să iasă pe uşa din faţă sau săreau pe fereastră.

Lothar întoarse Land Roverul pe trotuar prin grădina

micuţă şi îl opri lateral, blocând uşa de la intrare.

— Să mergem, strigă el, iar oamenii săi smuciră uşile şi se năpustiră înăuntru.

Aceştia îi înşfăcară pe clienţii derutaţi ai cârciumii care erau blocaţi între Land Rover şi zidul casei. Pentru că unul dintre ei începu să opună rezistenţă, recurse la o lovitură de baston bine aplicată, iar trupul neputincios fu zorit să intre în spatele automobilului.

Lothar fugi într-o parte a casei şi prinse în braţe o femeie care tocmai sărea pe geam. O întoarse invers în aer şi o ţinu de o gleznă în timp ce prinse prin geam braţul bărbatului din spatele ei. Cu o singură mişcare rapidă îi legă unul de altul cu cătuşele, gleznă de încheietură, şi îi lăsă să se zbată şi să cadă unul peste altul ca două găini legate fedeleş.

Lothar ajunse la uşa din spate a casei şi făcu prima greşeală. Puse mâna pe mâner şi deschise uşa cu o smucitură. Bărbatul aştepta înăuntru, pe poziţie şi pregătit, iar când uşa începu să se deschidă, se repezi cu toată greutatea asupra ei şi muchia acesteia se izbi de pieptul lui Lothar. Din plămâni, aerul ieşi şuierând pe gât, în timp ce poliţistul căzu pe spate pe trepte, prăbuşindu-se pe pământul tare, ars de soare, iar bărbatul sări exact peste el.

Lothar îl zări în lumină, şi observă că era tânăr şi bine făcut, sprinten şi iute ca o pisică neagră. Apoi o luă la fugă în întuneric, îndreptându-se către gardul aflat în spatele casei.

Lothar se întoarse, sprijinindu-se pe genunchi, şi apoi se ridică. Chiar şi cu avansul de care beneficiase fugarul, nu exista nimeni care să îl întreacă pe Lothar într-un joc corect. Era la apogeul condiţiei sale fizice, după luni de antrenament riguros pentru meciul din Cupa Currie şi pentru preselecţiile pentru naţională, însă de îndată ce porni, agonia plămânilor să-i secătuiţi îl făcu să se încovoaie şi să răsufle din greu.

În faţa sa, fugarul se vârî printr-o gaură din gardul de

sârmă, iar Lothar se lăsă în genunchi şi trase de tocul pistolului ca să îl deschidă. Cu trei luni înainte fusese al doilea la campionatele poliţiei de tras cu pistolul din Bloemfontein, dar acum ţinta îi era instabilă, iar silueta întunecată se contopea cu noaptea, depărtându-se de el. Lothar trase două focuri de armă, dar după fiecare scânteie lungă şi luminoasă nu se auzi niciun impact înăbuşit al glonţului cu carnea, iar fugarul fu înghiţit de întuneric. Lothar băgă arma la loc în toc şi se chinui să îşi umple plămânii cu aer – umilinţa era mult mai dureroasă decât rana sa. Lothar nu era obişnuit să piardă.

Se forţă să se ridice în picioare. Niciunul dintre oamenii săi nu trebuia să îl vadă îngenuncheat, iar după doar un minut, chiar dacă plămânii încă îl ardeau, se întoarse şi îi târî după el pe cei doi capturaţi cu o violenţă inutilă. Femeia era complet dezbrăcată. Cu siguranţă aceasta se distrase cu un client în dormitorul din spate, iar acum se jelea tragic.

— Tacă-ţi gura, vacă neagră, îi spuse el şi o îmbrânci pe uşa din spate a casei.

Bucătăria era folosită drept bar. Lăzi de alcool erau stivuite până la tavan, iar pe masă era un morman de pahare goale.

În camera din faţă, podeaua era acoperită de cioburi şi de alcool vărsat, dovada grabei cu care fusese evacuată, iar Lothar se întrebă cum puteau intra atât de mulţi clienţi într-o cameră de mărimea aceea. Văzuse cel puţin douăzeci care scăpaseră în noapte.

O îmbrânci pe prostituata dezbrăcată înspre unul din oamenii săi de culoare.

— Ai grijă de ea, ordonă el, iar bărbatul rânji lasciv şi o ciupi de sânul rotund şi roşiatic.

— Fără aşa ceva, îl avertiză Lothar.

Era încă nervos pe cel care scăpase. Văzându-i chipul, poliţistul se potoli. O conduse pe femeie în dormitor ca să îşi găsească hainele.

Ceilalţi poliţişti tocmai intrau, fiecare dintre ei cu doi sau trei captivi amărâţi.

— Verifică-le permisele, ordonă Lothar. În regulă, Cronje, să scăpăm de marfă, zise el întorcându-se către sergent.

Lothar privi în timp ce lăzile cu alcool erau transportate afară şi aranjate în faţa casei. Doi dintre poliţişti le deschiseră şi sparseră sticlele de bordură. Mirosul dulce de fructe al coniacului ieftin se răspândi în noapte, iar şanţul se umplu de lichidul galben-brun.

După ce fusese distrusă şi ultima sticlă, Lothar îi făcu semn cu capul sergentului.

— Bine, Cronje, du-i la secţie.

Şi în timp ce prizonierii erau urcaţi în cele două camioane de poliţie care îi urmaseră Land Roverului, Lothar se întoarse în casă să verifice dacă oamenii săi nu trecuseră cu vederea ceva important.

În camera din spate, cu un pat în dezordine şi cearşafuri pătate, deschise singurul dulap şi îl scotoci în silă cu vârful bastonului de cauciuc.

Sub grămada de haine de pe fundul dulapului era o cutie mică de carton. Lothar o scoase afară şi îi rupse capacul. Descoperi un teanc de hârtii şi privi nepăsător la cea de deasupra, când brusc fu impresionat de conţinutul acestuia, înşfăcă foaia de hârtie şi o întoarse spre lumina becului chior din tavan.

Acesta este Poqo, despre care se spune: „Ia suliţa în mâna dreaptă, poporul meu, căci străinii îţi jefuiesc pământul”.

Poqo era o ramură militară a Congresului PanAfrican. Cuvântul *Poqo* însemna pur şi neîntinat, pentru că numai africanii Bantu pursânge puteau deveni membri, iar Lothar ştia asta, întrucât o organizaţie de tineri fanatici era responsabilă de un număr de crime abominabile. În orăşelul Paarl din Cape, *Poqo* mărşăluiseră în forţă cu sutele către

secţia de poliţie şi când fuseseră întorşi din drum îşi revărsaseră furia asupra populaţiei civile, masacrând două femei albe, dintre care o fată de şaptesprezece ani. În Transkei atacaseră o tabără de pe marginea drumului şi îl uciseseră pe supraveghetorul alb şi pe familia acestuia în cel mai atroce mod. Lothar văzuse fotografiile făcute de poliţie şi îl trecură fiorii când îşi aminti. *Poqo* era un nume de care să te temi, iar Lothar citi cu mare atenţie şi restul manifestului.

Luni vom înfrunta poliţia. Toţi oamenii din Sharpeville vor fi unul în acea zi. Niciun bărbat şi nicio femeie nu se va duce la locul său de muncă. Niciun bărbat şi nicio femeie nu va pleca din oraş cu autobuzul, cu trenul sau cu taxiul. Toţi oamenii se vor aduna într-un tot unitar şi vor mărşălui către secţia de poliţie. Vom protesta împotriva legii permiselor care este o povară îngrozitoare, prea grea de dus pentru noi. Îi vom face pe poliţiştii albi să se teamă de noi.

Orice bărbat sau femeie care nu va mărşălui cu noi luni va fi prins. În acea zi, toţi oamenii vor fi ca unul.

Poqo a spus asta. Ascultă şi supune-te.

Lothar citi din nou manifestul tipărit grosolan. „Deci a sosit în sfârşit”, spuse el în şoaptă. Alese propoziţia care îl jigni cel mai tare şi o citi cu voce tare.

— Îi vom face pe poliţiştii albi să se teamă de noi.

„Aşa deci! mai vedem noi!” Strigă apoi la sergent să ia cutia şi să ducă fiţuicile subversive în camion.

În viaţa lui Raleigh Tabaka se petrecea ceva inevitabil. Marea existenţei sale îl purta cu sine încât era lipsit de putere să poată scăpa de ea sau chiar să înoate împotriva curentului.

Mama lui, o *sangomas* Xhosa, îi insuflase de la început o adâncă conştientizare a sinelui său african. Îi arătase misterele şi secretele şi îi citise viitorul în oase.

Într-o zi vei fi conducătorul poporului tău, Raleigh Tabaka, prezise ea. Vei deveni una dintre cele mai mari căpetenii Xhosa, iar numele tău va fi rostit împreună cu Makana şi Ndiame – toate acestea eu le văd în oase”.

Când tatăl său, Hendrick Tabaka, îi trimise pe el şi pe fratele său geamăn Wellington peste graniţă la şcoala multirasială din Swaziland, africanismul său fusese confirmat şi evidenţiat, deoarece colegii săi erau fii de căpetenii şi de conducători de culoare din ţări precum Basutoland şi Bechuanaland. Acestea erau ţări unde triburile de culoare aveau propriii conducători, scutiţi de vorba grea şi paternă a omului alb, şi asculta copleşit cum aceştia vorbeau despre familiile lor care trăiau pe picior de egalitate cu albii din jurul lor.

Acest lucru constitui pentru Raleigh o adevărată revelaţie. Toată viaţa lui, albii fuseseră o rasă aparte, de care trebuia să te temi şi să te fereşti întrucât exercitau o putere de necombătut asupra lui şi a poporului său.

La Waterford învăţase că aceasta nu era legea universului. Acolo erau şi elevi albi şi, deşi la început fusese ciudat, mânca la aceeaşi masă cu ei, din aceleaşi farfurii şi cu aceleaşi tacâmuri, şi dormea într-un pat alături de ei în internatul şcolii şi stătea pe colacul de toaletă încălzit înainte de fundul unui alb şi îl elibera unui alt alb care aştepta nerăbdător la uşă ca el să termine. În ţara sa, toate aceste lucruri nu erau permise, iar când se duse acasă în vacanţă, citi cu ochii largi deschişi avertismentele care spuneau ACCESUL PERMIS DOAR ALBILOR – BLANKES ALLEENLIK. Prin geamurile trenului văzu frumoasele ferme şi vitele grase ale albilor şi pământul pustiu şi degradat al rezervaţiilor tribale, iar când ajunse acasă în Drake’s Farm şi văzu casa tatălui său, pe care şi-o amintea ca un palat, aceasta era în realitate o cocioabă – amărăciunea începu să îi chinuie sufletul şi rănile pe care le lăsase deschise.

Înainte ca Raleigh să plece la şcoală, unchiul Moses Gama obişnuia să îl viziteze pe tatăl său. Din copilărie

avusese respect faţă de unchiul său, pentru puterea care îl mistuia asemenea incendiilor din savană care consumau pământul şi se înălţau până la ceruri într-o coloană densă de fum, cenuşă şi scântei.

Cu toate că Moses Gama lipsea de foarte mulţi ani din Drake’s Farm, nu se permisese ca amintirea lui să dispară, iar Hendrick citea cu voce tare familiei scrisorile pe care le primise de la el din ţări îndepărtate.

Când într-un final termină şcoala şi plecă din Waterford revenind la Drake’s Farm ca să lucreze pentru tatăl său, Raleigh anunţă că vrea să îi ia locul în rândurile tinerilor luptători.

„După ce vei merge în tabăra de iniţiere, îi promise tatăl său. Am să îţi fac cunoştinţă cu *Umkhonto we Sizwe*!”

Iniţierea lui pusese amprenta finală asupra conştiinţei sale de african. Împreună cu fratele său Wellington şi alţi şase tineri dintre iniţiaţii promoţiei sale plecaseră din Drake’s Farm cu trenul, în vagonul gol de clasa a treia, spre orăşelul Queenstown, centrul teritoriilor tribale Xhosa.

Totul fusese aranjat de mama sa, iar bătrânii tribului îl aşteptară la gara din Queenstown. Fură conduşi cu un camion vechi şi şubred către un kraal de pe malurile măreţului râu Fish şi lăsaţi apoi în grija custodelui tribal, un bătrân a cărui datorie era să păstreze şi să protejeze istoria şi obiceiurile tribului.

Ndiame, bătrânul, le ordonă să se dezbrace de haine şi să predea tot ce aveau asupra lor. Toate obiectele fură aruncate în foc, pe malul râului, ca simbol al copilăriei lăsate în urma lor. Îi duse goi în râu ca să se îmbăieze, şi apoi, cu apa şiroind pe ei, îi duse departe pe malul râului spre coliba unde aveau loc circumciziile, în care aşteptau vracii tribului.

În timp ce tinerii şovăiau temători, Raleigh se duse cu îndrăzneală spre capătul coloanei şi fu primul care se aplecă să intre în colibă. Înăuntru era un fum gros de la baliga arsă, iar vracii, cu piei, pene şi podoabe fantastice pe

cap, erau nişte inşi ciudaţi şi înspăimântători.

Raleigh fu cuprins de groază, datorită durerii de care se temuse toată copilăria şi a tuturor forţelor supranaturale care pândeau în toate ungherele întunecate ale colibei, totuşi înaintă rapid şi sări peste focul mocnit.

Aterizând destul de departe, vracii săriră pe el şi îl forţară să îngenuncheze, ţinându-i capul astfel încât să poată privi cum unul dintre ei îl apucă de penis şi trage în afară, la maximum, pliul elastic al prepuţului. În antichitate, cel care efectua circumcizia ar fi folosit un tăiş confecţionat manual, dar acum se folosea o lamă de ras Gillette.

În timp ce intonau invocaţia către zeii tribului, prepuţul lui Raleigh era tăiat, lăsându-i glandul moale, rozaliu şi vulnerabil. Sângele său împroşcă podeaua acoperită de bălegar dintre genunchii săi, dar el nu scoase niciun sunet.

Ndiame îl ajută să se ridice şi se îndreptă clătinându-se în lumina soarelui, căzând apoi pe malul râului, cuprins de durerea îngrozitoare şi fierbinte, dar ţipetele celorlalţi băieţi şi ecourile sălbatice ale rezistenţei lor ajungeau foarte limpede acolo unde zăcea el întins. Recunoscu strigătele de durere ale fratelui său Wellington, fiind cele mai ascuţite şi mai răsunătoare dintre toate.

Raleigh ştia că prepuţurile lor vor fi adunate de către vraci, sărate şi uscate şi adăugate totemului tribal. O parte din ei va rămâne pentru totdeauna în grija custozilor şi, indiferent cât de departe s-ar aventura, vracii îi puteau chema înapoi cu ajutorul blestemului acestor piei.

După ce toţi ceilalţi novici răbdaseră cuţitul celui care îi circumcise, Ndiame îi conduse pe marginea apei şi le arătă cum să îşi spele rănile şi cum să le lege cu plante medicinale şi ierburi, şi cum să îşi lege penisul de stomac. „Dacă Mamba priveşte în jos, va sângera iar, îi avertiză el.

Ei îşi unseră trupurile cu o mixtură din lut şi cenuşă. Până şi părul din cap le era acoperit de vopseaua ritualică de un alb cadaveric, de arătau asemenea unor fantome albinoase. Se acoperiră doar cu nişte fuste din iarbă şi îşi ridicară

colibe în cele mai tainice locuri ale pădurii, ca nicio femeie să nu îi poată vedea. Îşi făceau singuri de mâncare, nişte turte simple din porumb fără vreun condiment, iar carnea le era interzisă timp de trei luni pline de iniţiere. Singurul obiect pe care îl deţineau era vasul din lut pentru mâncare.

Unul dintre băieţi se infectă la rana provocată de circumcizie, şi puroiul verzui şi urât mirositor se scurgea ca laptele din ţâţa vacii, iar febra îl consuma aşa de tare, încât pielea sa era dureros de fierbinte la atingere. Ierburile şi fierturile pe care le aplica Ndiame nu avură niciun efect. Acesta muri după patru zile şi fu îngropat în pădure, iar Ndiame îi luă vasul de mâncare. Urma să fie aruncat pe uşa colibei mamei sale de către unul dintre vraci, fără să fie rostit măcar un cuvânt, iar ea va şti că fiul ei nu fusese acceptat de zeii tribului.

În fiecare zi, dinainte de ivirea zorilor şi până după apusul soarelui, Ndiame le dădea instrucţiuni şi îi învăţa îndatoririle lor ca membri ai tribului, ca soţi şi ca părinţi. Învăţară să îndure durerea şi greutăţile cu stoicism. Învăţară disciplina şi datoria faţă de tribul lor, despre animale sălbatice şi plante, cum să supravieţuiască în sălbăticie, cum să îşi mulţumească soţiile şi cum să îşi crească pruncii.

Când rănile circumciziei se vindecară, Ndiame le legă membrele în fiecare noapte cu un nod special numit Câinele Roşu, ca să nu îşi poată risipi sămânţa în colibele sacre de iniţiere. În fiecare dimineaţă Ndiame verifica nodurile cu atenţie ca să se asigure că nu fuseseră slăbite pentru a putea savura plăcerea interzisă a masturbării.

Când trecură cele trei luni, Ndiame îi conduse pe aceştia din nou la râu, unde se spălară de lutul alb al iniţierii şi îşi unseră trupurile cu o mixtură roşiatică şi grasă de limonit, iar Ndiame le dădu fiecăruia o pătură roşie, simbol al virilităţii, cu care să se acopere. În procesiune, intonând cântecele despre virilitate pe care le exersaseră, ajunseră acolo unde tribul îi aştepta la marginea pădurii.

Părinţii lor aveau daruri pentru ei, haine, încălţăminte

nouă şi bani, iar fetele chicoteau şi le făceau ochi dulci cu îndrăzneală, căci acum erau bărbaţi şi în sfârşit capabili să îşi ia o nevastă, sau câte neveste îşi puteau permite, pentru că *lobola*, plata pentru o mireasă, atârna greu.

Cei doi fraţi însoţiţi de mama lor călătoriră înapoi spre Drake's Farm, Wellington pentru a-şi lua rămas-bun de la tatăl lor urmând să plece şi să preia îndatoriri bisericeşti, iar Raleigh pentru a rămâne alături de tatăl lui ca să înveţe despre diversele aspecte ale afacerilor şi în cele din urmă să preia conducerea şi să devină sprijinul şi mângâierea lui Hendrick la bătrâneţe.

Pentru Raleigh, lunile şi anii ce urmară fură fascinanţi, dar şi îngrijorători. Până atunci nu bănuise niciodată cât de înstărit şi de puternic era tatăl său, dar treptat, aceste lucruri i se dezvăluiră. Paginile se întorceau pentru el una după alta. Află despre magazinele comerciale ale tatălui său, despre măcelăriile şi brutăriile din toate oraşele de negri răspândite pe întregul triunghi industrial al Transvaalului, bazat pe mine de aur, sedimente de fier şi bazine de huilă. Apoi află despre turmele de vite şi magazinele comerciale rurale din rezervaţiile tribale ale tatălui său, de care aveau grijă numeroşii săi fraţi, despre cârciumile clandestine şi prostituatele care acţionau în spatele afacerilor legale, şi în ultimul rând despre Bivoli, acea organizaţie omniprezentă şi obscură formată din mulţi bărbaţi din diferite triburi, a căror căpetenie era chiar tatăl său.

Îşi dădu seama în sfârşit cât de bogat şi de puternic era tatăl lui, şi cum, pentru că era negru, nu putea să îşi etaleze importanţa şi nu îşi putea exercita puterea decât pe ascuns şi în clandestinitate. Raleigh simţi cum se umplea de furie ori de câte ori vedea acele semne cu ACCESUL PERMIS DOAR ALBILOR – BLANKES ALLEENLIK şi vedea cum albii treceau în maşinile lor strălucitoare, sau când stătea în faţa universităţilor şi a spitalelor care pentru el erau închise.

Vorbi cu tatăl său despre aceste lucruri care îl frământau,

iar Hendrick Tabaka râse pe înfundate şi dădu din cap.

— Furia îmbolnăveşte omul, fiule. Îi strică pofta de viaţă şi nu îl lasă să doarmă noaptea. Nu putem schimba lumea, aşa că trebuie să căutăm lucrurile bune din viaţă şi să ne bucurăm din plin de ele. Omul alb este puternic, nu îţi poţi imagina cât de puternic, nu ai văzut nici măcar forţa degetului său mic. Dacă ridici suliţa împotriva sa, te va distruge pe tine şi toate lucrurile bune pe care le avem – iar dacă zeii şi fulgerele intervin şi din întâmplare îl distrugi pe omul alb, gândeşte-te ce ar veni după el. Ar veni întunericul şi vremuri fără de lege şi protecţie, ceea ce ar fi de sute de mii de ori mai rău decât persecuţiile omului alb. Am fi mistuiţi de furia propriului nostru popor, şi nu am avea nici măcar consolarea acestor câtorva lucruri iubite. Dacă îţi vei deschide ochii şi urechile, fiul meu, vei auzi cum tinerii ne numesc colaboratori şi cum vorbesc despre reîmpărţirea averii, şi vei vedea invidia în ochii lor. Visul tău, fiule, este un vis periculos.

— Şi cu toate astea trebuie să visez, tată, spuse Raleigh.

Iar mai apoi, într-o zi memorabilă, unchiul său Moses Gama se întoarse din ţări străine şi îl luă cu el să cunoască alţi tineri care îi împărtăşeau visul.

Astfel, în timpul zilei, Raleigh se ocupa de afacerea tatălui său, iar seara se întâlnea cu tinerii săi camarazi din *Umkhonto we Sizwe*. La început doar vorbeau, dar cuvintele erau mai dulci şi mai ameţitoare decât fumul de *dagga* degajat de pipele bătrânilor.

Raleigh se alătură apoi camarazilor care aplicau hotărârile Congresului Naţional African, boicoturile, grevele şi întreruperile de muncă. Se duse la locaţia din Evaton cu o unitate de asalt pentru a boicota autobuzele şi atacară muncitorii negri din staţiile de autobuz, care aşteptau la coadă să ajungă la locul de muncă sau care mergeau după cumpărături pentru familiile lor, şi îi bătură cu *sjamboks*, cravaşe lungi de piele, şi cu bastoanele.

În primele zile de atac, Raleigh fu determinat să le

demonstreze camarazilor zelul său şi folosi bastonul cu toată măiestria învăţată în copilărie, când se luptase cu băieţii din alte triburi.

La coadă la autobuz era o femeie care sfidă ordinele lui Raleigh de a merge acasă, şi se răsti la el şi la camarazii lui numindu-i *tsotsies* şi *skelms*, bandiţi şi pungaşi. Era o femeie trecută de prima tinereţe, masivă şi cu un aer de matroană, cu obrajii aşa de umflaţi şi de lucioşi că păreau frecaţi cu cremă de ghete, şi cu o ţinută aşa de maiestuoasă, încât tinerii camarazi din *Umkhonto we Sizwe* fură ruşinaţi la început de dispreţul acesteia şi fură cât pe ce să se retragă.

Raleigh văzu în asta o ocazie de a-şi dovedi înflăcărarea şi sări în faţă confruntând-o pe femeie.

— Du-te acasă, mamaie, o avertiză el. Nu mai suntem nişte căţei care mănâncă rahatul omului alb.

— Eşti un băieţel necircumcis care spune numai mizerii, începu ea, însă Raleigh nu o lăsă să continue.

Roti bastonul lung şi elastic şi crestă obrazul negru şi lucios al femeii cu precizia unei tăieturi de topor, iar pentru un moment Raleigh întrezări osul în profunzimea rănii înainte ca sângele năvalnic de un roşu aprins să o ascundă. Femeia ţipă şi căzu în genunchi, iar Raleigh avu o senzaţie stranie de putere şi fermitate, o euforie de datorie patriotică. Pe moment, femeia îngenuncheată în faţa lui deveni ţinta frustrării şi furiei sale.

Femeia văzu asta în ochii lui şi ridică braţele deasupra capului pentru a se feri de următoarea lovitură. Raleigh lovi din nou, cu toată puterea şi cu toată iscusinţa, şi folosindu-şi încheietura, bastonul şuieră prin aer şi căzu peste cotul femeii. Braţele i se răsuciră în straturi groase de grăsime. Aceasta îi atârna ca nişte salbe de antebraţe şi ca nişte brăţări în jurul încheieturilor, dar nu putu amortiza forţa bastonului şuierător. Articulaţia cotului se sfărâmă, iar antebraţul căzu şi se răsuci într-un unghi imposibil, atârnând neputincios într-o parte.

Femeia ţipă din nou, iar de această dată sunetul fu aşa de violent şi de agonic, încât îi aţâţă pe ceilalţi tineri războinici să se năpustească asupra celorlalţi pasageri cu o furie aprigă, încât la final cei care se jeleau şi suspinau erau grav răniţi, iar trotuarul de ciment era lipicios şi înroşit.

Când sosiră ambulanţele cu sirenele pornite pentru a ridica răniţii, camarazii din *Umkhonto we Sizwe* aruncară cu pietre şi cărămizi în aceştia, iar Raleigh conduse un mic grup dintre cei mai îndrăzneţi în stradă şi răsturnară într-o parte una dintre ambulanţele abandonate, iar când combustibilul începu să curgă din rezervor, Raleigh aprinse un chibrit şi îl aruncă în lichidul împrăştiat.

Explozia îi pârli genele şi îi arse părul de pe frunte, dar în acea seară când se întoarseră la Drake's Farm, Raleigh fu eroul bandei de luptători, şi în semn de glorificare primi numele de *Cheza*, adică Incendiatorul.

Raleigh fu acceptat în categoria de mijloc a Ligii de Tineret a ANC şi *Umkhonto we Sizwe*, şi astfel înţelese treptat puterea conflictuală din interiorul acestora şi politica internă a grupărilor rivale de moderaţi şi radicali – cei care credeau că libertatea putea fi negociată şi cei care credeau că aceasta trebuia câştigată cu tăişul suliţei, cei care considerau că toate comorile ridicate cu răbdare de-a lungul anilor – minele, fabricile şi căile ferate – ar trebui ocrotite şi cei care credeau că acestea ar trebui distruse şi reconstruite în numele libertăţii de către cei puri.

Raleigh se simţi din ce în ce mai atras de purişti, luptătorii rezistenţi, elita exclusivistă Bantu, iar când auzi pentru prima dată numele *Poqo*, se cutremură la auzul şi la semnificaţia sa. Acesta descria exact sentimentele şi dorinţele sale – cele pure şi unice.

Era acolo, în casa din Drake's Farm, când Moses Gama le vorbi şi le promise că lunga aşteptare se apropia de final.

„Am să iau acest pământ de călcâie şi am să îl aşez în cap, spusese Mose Gama grupului de tineri luptători, extrem de loiali. Am să fac ceva, un semn pe fiecare bărbat

şi femeie care îl va înţelege imediat. Va aduce în stradă triburile cu milioane, iar furia lor va fi ceva frumos, aşa de pur şi de puternic, încât nimeni nu-i va putea rezista, nici măcar puternicii buri”.

Curând, Raleigh ajunse să simtă în Moses Gama o divinitate care îl aşeza deasupra celorlalţi oameni, şi se umplu de o dragoste religioasă şi un angajament absolut faţă de acesta. Când află că Moses Gama fusese prins de poliţia albilor pe când încerca să arunce în aer clădirea parlamentului şi să distrugă tot răul din acea instituţie ticăloasă, Raleigh fu dărâmat de durerea acestuia, şi totuşi stârnit de curajul şi exemplul dat de Moses Gama.

În săptămânile şi lunile ce urmară, Raliegh fu exasperat şi enervat de cererile pentru temperare din partea consiliilor superioare ANC şi de acceptarea demoralizatoare şi umilă a întemniţării şi judecării lui Moses Gama. Vru să dea frâu mâniei sale asupra lumii, iar când Congresul PanAfrican se desprinse de ANC, Raleigh îşi urmă chemarea inimii.

Robert Sobukwe, conducătorul Congresului PanAfrican, trimise după el.

— Am auzit lucruri bune despre tine, îi spuse el lui Raleigh. Şi îl ştiu pe omul care îţi este unchi, părintele nostru, al celor care ne chinuim în închisoarea omului alb. Este de datoria noastră – căci noi suntem cei puri care duc mesajul fiecărui negru din ţară. Sunt multe de făcut, iar aceasta este misiunea pe care o am numai pentru tine, Raleigh Tabaka.

Îl conduse pe Raleigh spre o hartă la scară mare a zonei Transvaal.

— Această regiune nu a fost atinsă de ANC. îşi aşează mâna peste întinderea de oraşe, bazine carbonifere şi zona industrială din jurul oraşului Vereeniging. De aici vreau să începi.

Într-o săptămână, Raleigh îi insuflă tatălui său ideea ca el să se mute în zona Vereeniging pentru a prelua afacerile de

acolo ale familiei, trei magazine în Evaton, şi măcelăria, şi brutăria din Sharpeville. Tatălui său îi plăcu ideea cu cât se gândi mai mult la ea şi fu de acord.

— Am să îţi dau numele celor care îi conduc pe Bivolii de acolo. Putem începe mutarea cârciumilor în zona Sharpeville. Până acum nu am lăsat vitele pe păşunile de acolo, iar iarba este înaltă şi verde.

La început, Raleigh se mişcă încet. Era străin în Sharpeville şi trebuia să îşi consolideze poziţia. Totuşi, era un tânăr puternic şi atrăgător, şi vorbea fluent toate limbile principale ale comunităţilor. Această realizare nu era neobişnuită, întrucât erau mulţi care vorbeau toate cele patru limbi înrudite ale popoarelor Nguni, Zulu, Xhosa, Swazi şi Ndebele, care alcătuiau aproximativ patruzeci de procente din triburile de culoare din Africa de Sud, al căror grai era caracterizat prin sunete elaborate ca nişte pocnituri şi cloncănituri.

Mulţi alţii, precum Raleigh, erau familiarizaţi de asemenea şi cu celelalte două limbi vorbite de aproape întreaga populaţie de culoare rămasă, sotho şi tswana.

Limba nu prezenta o barieră, iar Raleigh avea în plus avantajul de a se ocupa de afacerile tatălui său în zonă, şi astfel i se acordă aproape numaidecât recunoaştere şi respect. Mai devreme sau mai târziu fiecare locuitor din Sharpeville va veni la brutăria sau la măcelăria lui Tabaka şi va fi impresionat de tânărul compătimitor care vorbea frumos şi care le asculta îngrijorările şi problemele şi le mărea creditul ca să poată cumpăra pâine albă, băuturi carbogazoase şi tutun; acestea erau hrana de bază a oraşelor unde mult din vechiul stil de viaţă fusese abandonat şi uitat, unde laptele acru şi făina de porumb erau greu de procurat şi unde rahitismul îi făcea pe copii apatici, le încovoia oasele şi le făcea părul plăpând şi subţire, colorându-l într-o nuanţă stranie de bronz.

Îi povestiră lui Raleigh despre micile lor probleme, precum costul chiriei caselor din oraş şi dificultatea navetei

lungi până la locul de muncă, care trebuia neapărat începută înainte de ivirea zorilor. Îi mai povestiră apoi lui Raleigh despre problemele lor mai mari, cum erau evacuaţi din casele lor şi despre hărţuirea din partea poliţiei care făcea mereu razii după alcool, infracţiuni şi prostituţie şi care impunea valul de legi de control. Dar întotdeauna ajungeau la permise, acele mici legitimaţii care le conduceau viaţa. Poliţia mereu îi întreba: „Unde este permisul tău? Arată-mi legitimaţia de trecere”. *Dompas*, cum le numeau, „permisele blestemate”, în care erau trecute data naşterii, adresa şi dreptul de şedere; nicio persoană de culoare, bărbat sau femeie, nu putea obţine o slujbă fără să prezinte permisul blestemat.

Dintre toţi oamenii care veneau la magazine, Raleigh îi alese pe cei tineri şi plini de viaţă, pe cei curajoşi cu inima plină de furie, iar la început se întâlneau discret în magazia din spatele brutăriei, aşezaţi pe coşurile de pâine şi pe grămada de saci de făină, şi vorbeau toată noaptea.

Apoi se mutară într-un loc mai la vedere şi le vorbeau celor în vârstă şi copiilor la şcoli, umblând din loc în loc ca nişte apostoli, instruind şi explicând. Raleigh folosi fondurile de la măcelărie pentru a cumpăra un aparat de multiplicat la mâna a doua, şi tipări manifeste pe hârtie cerată roz şi le copie cu ajutorul maşinăriei.

Acestea erau mici manifeste nefinisate, cu erori de tipar modificate grosolan şi evidente corecturi, iar fiecare începea cu o formă de adresare, Acesta este *Poqo* despre care se spune...” şi se încheia cu un ordin sever „Poqo a spus asta. Ascultă şi supune-te”. Tinerii pe care Raleigh îi recrutase le distribuiră şi le citiră celor care nu ştiau citi ei înşişi.

La început, Raleigh le permise numai bărbaţilor să vină la întrunirile din camera din spate a brutăriei, întrucât erau purişti şi era rolul tradiţional al bărbatului să mâne vitele, să doboare vânatul şi să apere tribul, în timp ce femeile acopereau cu paie colibele şi lucrau pământul ca să

producă porumb şi sorg şi îşi purtau pruncii în spate.

Mai apoi, se transmise din partea conducerii supreme *Poqo* şi PAC că şi femeile făceau parte din luptă. Astfel, Raleigh vorbi cu tinerii şi astfel se făcu că într-o seară o fată veni la întrunirea de vineri din magazia brutăriei.

Era o Xhosa, înaltă şi frumoasă, cu fese proeminente şi faţa rotundă şi drăguţă ca o floare sălbatică de savană. În timp ce Raleigh vorbi, ea ascultă în linişte. Nu se mişcă, nu se foi şi nu întrerupse, iar ochii ei mari şi negri nu se dezlipiră de chipul lui Raleigh.

Raleigh se simţi inspirat în acea noapte, şi cu toate că nu se uită direct la fată şi păru că se adresează sieşi şi tinerilor luptători, ei îi vorbea şi vocea lui era gravă şi sigură, iar cuvintele îi răsunau în craniu, ascultându-le cu aceeaşi uimire ca şi ceilalţi.

Când termină de vorbit, nimeni nu scoase o vorbă mult timp, până când unul dintre tineri se întoarse şi i se adresă fetei.

— Amelia, ne cânţi?

Pentru prima dată Raleigh auzi numele fetei.

Fata nu zâmbi afectată şi nici nu înclină capul protestând modest. Deschise pur şi simplu gura şi sunetul curgea, un sunet glorios care îi produse lui Raleigh furnicături pe antebraţe şi pe ceafă.

Îi privi gura în timp ce cânta. Buzele ei erau moi şi late, în formă de frunze de piersic sălbatic, cu o irizaţie ce se schimba în roz pal în interiorul gurii, iar când atingea o notă imposibil de înaltă, el îi vedea dinţii perfect albi ca osul uscat de vreme în savană, şlefuit de vânt şi decolorat de soarele african.

Cuvintele cântecului îi erau străine, dar, asemenea vocii care le rostea, îi dădeau fiori lui Raleigh.

Când se va striga lista de eroi.
Va fi numele meu acolo?
Visez la ziua când

Voi sta cu Moses Gama
Şi vom vorbi de efemerii buri.

Plecă însoţită de tinerii care o aduseseră, iar în acea noapte Raleigh o visă. Ea stătea lângă bazinul din marele râu Fish în care el se spălase de lutul alb al copilăriei sale, purta o fustanelă cu mărgele, iar sânii şi picioarele îi erau descoperite. Avea picioare lungi şi sânii rotunzi şi tari ca marmura neagră, şi îi zâmbea până şi cu dinţii aceia albi, iar când Raleigh se trezi, sămânţa sa era împrăştiată peste pătura care îl acoperea.

Trei zile mai târziu ea veni la brutărie să cumpere pâine, iar Raleigh o văzu printr-o gaură de deasupra biroului său prin care putea urmări tot ceea ce se întâmpla în faţa magazinului şi se duse la tejghea.

— Te salut, Amelia, rosti el solemn.

— Şi eu te salut, Raleigh Tabaka, îi răspunse ea zâmbind. Parcă îi cânta numele, dându-i o muzicalitate pe care el nu o mai auzise până atunci.

Cumpără două pâini, însă Raleigh tărăgănă cu vânzarea, înfăşurând fiecare pâine cu atenţie şi numărând monedele pe care i le dădu rest ca şi cum ar fi fost de aur.

— Care este numele tău întreg? întrebă el.

— Mă cheamă Amelia Sigela.

— Unde este kraalul tatălui tău, Amelia Sigela?

— Tatăl meu a murit, iar eu locuiesc cu sora tatălui meu.

Era învăţătoare la şcoala primară din Sharpeville şi avea douăzeci de ani. După ce plecă alene cu pâinea înfăşurată în ziar şi cu fesele legănându-se şi lovindu-se una de alta sub fusta galbenă în stil european, Raleigh se întoarse la biroul său în camera mică şi stătu o bucată bună de vreme holbându-se la perete.

Vineri, Amelia Sigela veni din nou la întrunirea din camera din spate a brutăriei şi la final le cântă încă o dată. De data aceasta, Raleigh ştiu cuvintele şi cântă cu ea. El avea o voce frumoasă şi profundă de bariton, însă ea o

îndulci şi o împleti cu glasul ei uluitor de soprană. Când se termină întrunirea, Raleigh o conduse pe străzile întunecate la casa mătuşii ei, pe aleea din spatele şcolii.

Zăboviră în faţa uşii şi el îi atinse braţul. Îl simţi cald şi mătăsos sub degete. În duminica în care se întoarse cu trenul la Drake’s Farm ca să îi dea raportul săptămânal tatălui său, îi spuse mamei sale despre Amelia Sigela şi merseră apoi amândoi în camera sacră, unde mama sa ţinea zeii familiei.

Mama lui sacrifică o găină neagră şi le vorbi idolilor sculptaţi, în mod special totemului străbunicului lui Raleigh, iar acesta răspunse cu o voce pe care numai mama lui Raleigh o putea auzi. Ea ascultă solemn, încuviinţând din cap.

— Am să vorbesc cu tatăl tău în numele tău, îi promise mama sa în timp ce mâncau din găina sacrificată, gătită cu orez şi ierburi.

În următoarea vineri după întrunire, Raleigh o conduse din nou acasă pe Amelia, dar de data aceasta, când trecură pe lângă şcoala unde preda ea, el o trase în umbra clădirii şi stătură lipiţi de zid, unul lângă celălalt. Ea nu încercă să se ferească atunci când el îi atinse obrazul.

— Tatăl meu va trimite un peţitor la mătuşa ta pentru a cădea de acord asupra preţului pentru căsătorie, îi spuse el.

Amelia tăcu.

— Totuşi, eu am să îl rog să nu facă asta, dacă tu nu vrei, continuă el.

— Îmi doresc foarte mult, şopti ea şi se frecă de el cu voluptate ca o pisică.

Lobola, preţul pentru o mireasă, era de douăzeci de vite, care valorau o mulţime de bani.

— Trebuie să munceşti pentru ei, aşa cum sunt obligaţi şi alţi tineri să facă, îi spuse Hendrick Tanaka fiului său.

Lui Raleigh i-ar fi luat trei ani să strângă suficienţi bani ca să cumpere vitele, iar când îi spuse Ameliei, ea zâmbi.

— Cu fiecare zi o să te vreau mai mult, îi spuse ea.

Gândeşte-te cât de mare va fi dorinţa mea după trei ani şi cât de dulce va fi momentul când dorinţa va fi ostoită.

În fiecare după-amiază după ore, Amelia venea la brutărie şi în mod firesc se apuca de lucru în spatele tejghelei, vânzând pâine şi chifle negre. Apoi, când Raleigh închidea magazinul, ea îi gătea masa de seară şi după ce termina de mâncat, se întorceau împreună spre casa mătuşii ei.

Amelia dormea într-o cămăruţă puţin mai mare decât un dulap, de cealaltă parte a coridorului. Lăsară uşile de la coridor deschise, iar Raleigh se aşează în patul Ameliei, iar sub pătură se jucară jocuri dulci pe care legile tribului şi tradiţia le aprobau cuplurilor logodite. Raleigh avea voie să exploreze delicat şi să caute cu degetele bobocul mic şi roz de carne ascuns între buzele îmblănite şi moi despre care îi vorbise bătrânul Ndiame în tabăra de iniţiere. Fetele Xhosa nu erau circumcise ca femeile din alte triburi, dar erau învăţate cum să ofere plăcere bărbaţilor, iar când el nu mai rezistă, ea îl luă şi îl ţinu strâns între coapse, evitând doar penetrarea finală care era păstrată conform tradiţiei tribului pentru noaptea nunţii, şi cu dibăcie îi stoarse sămânţa. În mod ciudat, de fiecare dată când făcea asta, în loc să o epuizeze, ea umplea din nou fântâna lui de dragoste pentru ea până când se revărsa.

Sosi apoi vremea când Raleigh consideră că venise vremea să înceapă infiltrarea organizaţiei Bivolii în oraş. Cu binecuvântarea lui Hendrick Tabaka şi sub supravegherea lui Raleigh, aceştia deschiseră prima cârciumă într-o casă în capătul oraşului, chiar lângă gardul de hotar.

Cârciuma era condusă de doi membri ai Bivolilor din Drake’s Farm care se mai ocupaseră de aşa ceva pentru Hendrick Tabaka. Cunoşteau toate escrocheriile, cum să contrafacă alcoolul pentru a-l lungi şi să aibă una sau două fete în camera din spate pentru bărbaţii pe care alcoolul îi făcea iubăreţi.

Raleigh îi avertizase însă privitor la poliţia locală care

avea o reputaţie urâtă, şi în mod special în legătură cu un ofiţer alb, un om cu ochii spălăciţi şi prădalnici pe care îl porecliseră *Ngwi*, leopardul. Era un om dur şi crud care împuşcase patru bărbaţi de când se afla în Sharpevile, doi dintre ei membri ai Bivolilor care aprovizionau oraşul cu *dagga*.

La început fură precauţi şi atenţi, îşi verificau cu atenţie clienţii şi puneau oamenii la pândă pe toate căile de acces spre cârciumă, dar cu trecerea săptămânilor şi cu afacerea care înflorea în fiecare noapte, o lăsară mai moale. Aveau puţină competiţie. Alte cârciumi fuseseră închise repede, iar clienţii erau aşa de însetaţi, încât Bivolii puteau cere de trei sau patru ori preţul normal.

Raleigh aducea cu autocamioneta Ford albastru proviziile de alcool în oraş, lăzile fiind ascunse în spatele sacilor de făină şi a carcaselor de oaie. Petrecea cât mai puţin timp posibil la cârciumă, căci fiecare minut însemna pericol. Lăsa marfa, lua sticlele goale şi încasările şi pleca într-o jumătate de oră. Nu ducea niciodată camioneta până la uşa din faţă a casei, ci parca în savana întunecată din spatele gardului, iar doi Bivoli veneau prin gaura din gardul de plasă şi îl ajutau să care lăzile de coniac ieftin.

După un timp, Raleigh realiză că bodega îi oferea un alt punct de distribuţie destul de bun pentru manifestele *Poqo* tipărite cu aparatul de multiplicat. De obicei, ţinea o rezervă din acestea în casă, iar cei doi Bivoli care administrau cârciuma şi fetele care lucrau în camera din spate aveau ordine să dea câte un exemplar fiecărui client.

La începutul lui martie, la puţin timp după veştile fericite despre amânarea pedepsei lui Moses Gama şi schimbarea sentinţei la moarte în închisoare pe viaţă, Sobukwe trimise după Raleigh. Întâlnirea avu loc într-o casă din marele oraş de negri Soweto. Nu era una dintre casele pătrate cu acoperişul plat, ci mai degrabă un bungalow mare şi modern situat în zona rezidenţială a oraşului numită Beverly Hills. Casa avea un acoperiş din ţiglă, piscină

proprie, garaj pentru două maşini şi două ferestre din sticlă de oglinzi cu vedere la piscină.

Când Raleigh sosi cu autocamioneta albastră, descoperi că nu era singurul invitat, alte zeci de maşini fiind parcate lângă bordură. Sobukwe îi invitase pe toţi ofiţerii de teren de rang mediu la această şedinţă şi peste patruzeci dintre ei se înghesuiau în camera de zi a bungalow-ului.

— Camarazi, li se adresă Sobukwe, suntem gata să ne încordăm muşchii. Am muncit din greu şi este timpul să strângem o parte din roadele muncii noastre. Acolo unde Congresul PanAfrican este puternic – nu numai aici în Witwatersrand, ci în toată ţara – vom face ca poliţia albilor să se teamă de puterea noastră. Vom manifesta în masă împotriva legii permiselor...

Ascultându-l pe Sobukwe vorbind, lui Raleigh i se aminti de puterea şi personalitatea unchiului său prizonier, Moses Gama, şi fu mândru că făcea parte din această companie nemaipomenită. În timp ce Sobukwe îşi dezvăluia planurile, Raleigh avu o intervenţie scurtă însă înflăcărată, promiţând că în Sharpeville, zona unde el era responsabil, demonstraţia va fi impresionantă şi eficientă.

El îi relată Ameliei fiecare detaliu al întâlnirii şi fiecare cuvânt rostit de Sobukwe. Chipul ei rotund şi drăgălaş părea că radiază de emoţie în timp ce asculta, şi îl ajută să tipărească anunţurile pentru demonstraţie şi să le aranjeze în cutiile vechi de carton de la sticlele de alcool, în teancuri de câte cinci sute.

În vinerea premergătoare demonstraţiei planificate, Raleigh aduse un transport de alcool la cârciuma celor doi Bivoli, şi luă cu el cutiile cu manifeste. Cei doi Bivoli îl aşteptară în întuneric lângă camion, iar unul din ei lumină cu o torţă drumul camionetei spre peticul de pământ îngrădit cu nuiele, şi descărcară alcoolul, deplasându-se agale spre gardul oraşului.

În casă, Raleigh numără sticlele goale şi pe cele pline şi verifică numărul acestora în încasările din săculeţul de

pânză de la bancă. Suma corespundea şi îi lăudă grăbit pe cei doi Bivoli, apoi se uită în camera din faţă plină ochi de clienţi gălăgioşi.

Când se deschise uşa de la cel mai apropiat dormitor, de unde ieşi un oţelar Basuto masiv, rânjind şi încheindu-şi nasturii de la salopeta albastră, Raleigh îşi făcu loc pe lângă el spre camera din spate. Fata aranja cearşaful de pe pat. Era aplecată, cu spatele la Raleigh şi era dezbrăcată, dar se uită peste umăr şi îi zâmbi când îl recunoscu. Raleigh era simpatizat de toate fetele. Avea banii pregătiţi pentru el, iar Raleigh îi numără în faţa ei. Nu existau metode prin care să o verifice, însă, de-a lungul anilor, Hendrick Tabaka îşi dezvoltase un instinct pentru fetele care înşelau, iar când Raleigh îi preda banii, ştia dacă fetele îşi făceau datoria.

Raleigh îi dădu o cutie cu manifeste, iar tânăra se aşeză lângă el pe pat cât timp el îi citi unul dintre ele.

— Voi fi acolo luni, promise ea. Şi le voi spune şi tuturor clienţilor mei aceste lucruri şi le voi da câte un exemplar.

Aşeză cutia în fundul dulapului, se întoarse spre Raleigh şi îl luă de mână.

— Mai stai puţin, îl invită ea. Am să îţi îndrept spatele.

Era o fiinţă micuţă şi durdulie, iar Raleigh fu tentat. Amelia era o fecioară Nguni tradiţională, şi nu suferea de blestemul geloziei occidentale. De fapt, ea chiar îl îndemnase să accepte ofertele altor fete. „Dacă eu nu am voie să îţi ascut suliţa, lasă-le pe fetele de la bordel să o întreţină strălucitoare până când voi avea în sfârşit permisiunea să îi simt sărutul”.

— Haide, îl îndemnă fata pe Raleigh, şi îl mângâie pe pantaloni. Vino să vezi cum se trezeşte cobra, râse ea. Lasă-mă să îi strâng gâtul!

Raleigh făcu un pas înapoi spre pat, râzând împreună cu ea, când deodată îngheţă şi râsul fu întrerupt pe neaşteptate. Afară, în întuneric, auzise fluieratul pândarilor.

— Poliţia, tresări el. Leopardul…

Se auzi dintr-odată huruitul distinct al unui Land Rover

foarte turat, iar farurile se revărsară prin perdelele ieftine de la fereastră.

Raleigh ţâşni pe uşă. În camera din faţă, clienţii se băteau să fugă pe uşă şi pe ferestre, iar masa, acoperită cu pahare şi sticle goale, era răsturnată şi acoperită de sticlă sfărâmată. Raleigh îşi făcu loc cu umărul printre oamenii panicaţi şi ajunse la uşa bucătăriei. Era încuiată, dar o deschise cu cheia lui şi se strecură înăuntru, încuind-o din nou în urma lui.

Stinse lumina, se furişă până la uşa din spate şi apăsă pe mâner. Nu ar fi făcut greşeala să fugă în curte. Leopardul era cunoscut pentru iuţeala cu care folosea pistolul. Raleigh aşteptă în întuneric şi auzi ţipetele şi încăierările, loviturile de bastoane şi protestele bărbaţilor care le primeau, şi împietri.

Chiar în spatele uşii auzi pe cineva alergând încet, iar mânerul uşii fu dintr-odată înşfăcat din afară şi răsucit violent când bărbatul de afară încercă să deschidă uşa, Raleigh ţinu de ea, iar celălalt se opinti în ea şi înjură, împingându-se cu toată puterea.

Raleigh dădu drumul la mâner şi inversă rezistenţa repezindu-se spre uşa ieftină din lemn de pin, ca aceasta să se deschidă. Simţi cum uşa se izbeşte de cineva şi îl zări pentru o clipă pe bărbatul îmbrăcat în uniformă maronie prăbuşindu-se pe scări. Sări cu elan în afară, îndepărtându-se de ofiţerul de poliţie ca un cal de curse, şi se îndreptă spre gaura din gardul de plasă.

În timp ce se aplecă prin gard, aruncă o privire înapoi şi îl văzu pe poliţist în genunchi. Cu toate că trăsăturile sale erau încruntate şi umflate de durere şi mânie, Raleigh îl recunoscu. Era *Ngwi*, ucigaşul de oameni, iar revolverul albastru din dotare străluci în mâinile lui când îl scoase din tocul de la şold.

Frica îi iuţi picioarele lui Raleigh în timp ce fugea în întuneric, dar se răsuci şi se uită în urmă. Ceva trecu foarte aproape de capul lui cu o pocnitură care îl asurzi şi îl făcu

să tresară cu putere şi să o ia în altă direcţie. În spatele lui auzi un alt zgomot înăbuşit, dar nu era şuierul unui al doilea glonţ. Văzu conturul întunecat al Fordului din faţa sa.

Se rostogoli pe scaunul din faţă şi porni motorul. Fără să aprindă farurile orbecăi până la drum şi acceleră, pierzându-se în întuneric.

Observă că încă mai avea săculeţul de pânză cu bani încleştat în mână, şi se simţi mult mai uşurat. Tatăl său va fi înfuriat de pierderea proviziilor de alcool, însă furia sa ar fi crescut de mai multe ori dacă Raleigh ar fi pierdut şi banii.

Solomon Nduli îi telefonă lui Michael Courtney la redacţie.

— Am ceva pentru tine, îi spuse el lui Michael. Poţi să vii numaidecât la sediul *Assegai*?

— E trecut deja de cinci, şi e vineri seara, protestă Michael. Nu o să mai pot face rost de permis ca să intru în oraş.

— Vino, insistă Solomon. Am să te aştept la poarta principală.

Arăta la fel de bine ca şi promisiunea sa, un tip înalt şi greoi cu ochelari cu rame metalice, aşteptând sub stâlpul de iluminat de lângă porţile principale, şi de îndată ce se strecură pe scaunul din faţă al maşinii companiei, Michael îi întinse pachetul de ţigări.

— Aprinde una şi pentru mine, îi spuse Solomon. Am adus sandviciuri cu sardine şi ceapă şi câteva sticle de bere.

Nu exista un loc public în Johannesburg sau în întregul ţinut de fapt, unde doi oameni de culori diferite să poată sta la o masă, să mănânce sau să bea împreună. Michael conduse încet şi fără o ţintă anume pe străzi, în timp ce mâncau şi vorbeau.

— PAC plănuieşte prima mare acţiune de când s-au despărţit de ANC, îi spuse Solomon lui Michael cu gura plină de sardine şi ceapă. În unele zone şi-au creat un sprijin

puternic. În Cape şi în zonele tribale rurale, chiar şi în unele părţi în Transvaal. I-au atras pe toţi tinerii militanţi care sunt nemulţumiţi de pacifismul bătrânilor. Vor să urmeze exemplul lui Moses Gama şi să lupte deschis împotriva naţionaliştilor.

— Asta e o nebunie, spuse Michael. Nu poţi înfrunta pistoale şi maşini blindate Saracen cu cărămizi.

— Da, este o nebunie, însă o parte din tineri ar prefera să moară în picioare decât să trăiască în genunchi.

Au stat împreună o oră, vorbind întruna, şi după aceea Michael îl conduse înapoi la porţile principale ale Drake's Farm.

— Aşadar, asta e, prietene. Solomon deschise portiera. Dacă vrei cel mai bun material pentru luni, ţi-aş sugera să mergi în zona Vereeniging. PAC şi *Poqo* s-au adăpostit în Witwatersrand.

— În Evaton? întrebă Michael.

— Da, Evaton ar fi unul dintre locurile de supravegheat, încuviinţă Solomon. PAC însă au un om nou în Sharpeville.

— Sharpeville? se miră Michael. Unde este ăsta? Nu am auzit niciodată de el.

— La doar douăzeci de kilometri de Evaton.

— O să îl găsesc pe harta rutieră.

— Vei vedea că merită să te deranjezi până acolo, îl încurajă Solomon. Organizatorul PAC din Sharpeville este unul dintre leii tineri ai partidului. Va face spectacol, fii sigur de asta.

— Aşadar, de câte ajutoare ne putem lipsi pentru secţiile din zona Vaal? întrebă liniştit Manfred De La Rey.

Generalul Danie Leroux dădu din cap şi îşi netezi cu ambele mâini şuviţele argintii de la tâmple.

— Avem doar trei zile ca să aducem ajutoare din zonele îndepărtate şi majoritatea vor fi necesare în Cape. Asta va însemna să golim secţiile periferice, lăsându-le foarte vulnerabile.

— Câte? insistă Manfred.

— Cinci sau şase sute de oameni pentru Vaal, spuse Danie Leroux cu o evidentă şovăială.

— Nu va fi suficient, bombăni Manfred. Vom aduce încet întăriri în toate secţiile, dar vom avea majoritatea oamenilor în stare de alertă ca să reacţioneze rapid la primul semn de dezordine. Îşi îndreptă întreaga atenţie către harta care acoperea masa operaţională din camera de control din sediul de poliţie din Marshall Square. Care sunt principalele centre de mare pericol din Vaal?

— Evaton, răspunse Danie Leroux fără ezitare. Este întotdeauna un loc cu probleme, şi apoi Van Der Biji Park.

— Dar Sharpeville? întrebă Manfred, şi arătă manifestul tipărit grosolan pe care îl ţinuse strâns în mâna dreaptă. Ce e cu ăsta?

Generalul nu răspunse imediat, ci se prefăcu că studiază harta operaţională în timp ce se gândea la un răspuns. Ştia bine că manifestele subversive fuseseră descoperite de căpitanul Lothar De La Rey, şi ştia ce simţea ministrul faţă de fiul său. Într-adevăr, Danie Leroux împărtăşea părerea generală remarcabilă despre Lothar, şi nu voia să îl deprecieze în vreun fel sau să îl ofenseze pe ministru.

— Se poate să fie agitaţie şi în Sharpeville, recunoscu el. Este însă un oraş mic şi a fost mereu foarte liniştit. Ne putem aştepta ca oamenii noştri de acolo să se comporte cum trebuie şi nu văd vreun pericol iminent. Eu sugerez să trimitem douăzeci sau treizeci de oameni ca întăriri în Sharpeville, şi să ne concentrăm toate eforturile spre oraşele mai mari cu antecedente violente privind boicoturile şi grevele.

— Foarte bine, acceptă în sfârşit Manfred. Dar vreau să păstrezi cel puţin patruzeci la sută din întăriri ca rezervă, să poată fi mutaţi rapid în orice zonă în care răbufneşte ceva neaşteptat

— Cum rămâne cu armamentul? întrebă Danie Leroux. Tocmai voi autoriza distribuirea de arme automate tuturor

unităţilor. Transformă afirmaţia în întrebare, iar Manfred încuviinţă aprobator.

— Ja, trebuie să ne pregătim pentru ce e mai rău. Umblă zvonul printre duşmanii noştri că suntem pe punctul de a capitula. Până şi oamenii noştri au devenit înspăimântaţi şi confuzi. Vocea îi coborî, însă tonul îi era mai îndârjit şi mai hotărât. Trebuie să schimbăm asta. Trebuie să îi strivim pe aceşti oameni care doresc să dărâme şi să distrugă tot ceea ce reprezentăm noi şi să lase pradă acest pământ vărsării de sânge şi anarhiei.

Centrele de sprijin pentru PAC erau foarte răspândite în întregul ţinut, din zona triburilor de est Ciskei şi Transkei, până în partea de sud a marelui triunghi industrial de-a lungul râului Vaal, şi la mii de kilometri sud faţă de cel din oraşele negrilor Langa şi Nyanga ce adăposteau o mare parte din muncitorii navetişti care întreţineau oraşul-mamă, Cape Town.

În toate aceste zone, duminică, 20 martie 1960, fu o zi de efort agitat, planificări şi de aşteptare neobişnuită. Era ca şi cum toată lumea credea în sfârşit că acest nou deceniu va aduce o schimbare uriaşă.

Radicalii erau cuprinşi de un sentiment de speranţă infinită, iraţională totuşi, şi cu siguranţa că guvernul naţionalist era pe punctul de a se prăbuşi. Simţeau că lumea le era alături, că epoca aceea a colonialismului îşi luase zborul pe aripile schimbării, iar după acest deceniu de mobilizare politică masivă a conducătorilor de culoare, eliberarea se afla în sfârşit aproape. Acum mai era nevoie doar de un ultim impuls, iar zidurile apartheidului se vor prăbuşi la pământ, zdrobind sub ele pe ticălosul arhitect Verwoerd şi pe constructorii săi care le ridicaseră.

Raleigh Tabaka simţi acea euforie extraordinară în timp ce se deplasa prin oraş cu oamenii săi, transmiţând acelaşi mesaj.

— Mâine vom fi un singur popor. Nimeni nu va merge la

muncă. Nu vor circula autobuzele, iar cei care vor încerca să ajungă pe jos în oraş vor fi întâmpinaţi de *Poqo* pe drum. Numele acelora care vor sfida *Poqo* vor fi reţinute şi ei vor fi pedepsiţi. Mâine îi vom face pe poliţiştii albi să se teamă de noi.

Munciră toţi în ziua aceea, iar spre seară, fiecare om din oraş, femeie sau bărbat, fură avertizaţi să stea departe de locul de muncă şi să se adune în piaţa de lângă noua secţie de poliţie, luni dimineaţa devreme.

— Îi vom face pe poliţiştii albi să se teamă de noi. Vrem ca toată lumea să fie acolo. Dacă nu veniţi, vă vom găsi noi.

Amelia muncise la fel de mult şi fără întrerupere ca şi Raleigh, dar, asemenea lui, era încă vioaie, neobosită şi emoţionată în timp ce luau o masă frugală în camera din spate a brutăriei.

— Mâine vom vedea cum răsare soarele libertăţii, îi spuse Raleigh, ştergând cu o coajă de pâine castronul. Dar nu ne putem permite să dormim. Mai sunt încă multe de făcut în noaptea asta. O luă apoi de mână. Copiii noştri se vor naşte liberi, iar noi vom trăi împreună ca oamenii, nu ca animalele. O conduse apoi afară în întunericul oraşului, pentru a continua pregătirile pentru măreaţa zi ce urma să vină.

Se întâlniră în grupuri la colţuri de stradă, toţi cei tineri şi nerăbdători, iar Raleigh şi Amelia se mişcau printre ei împărţind îndatoririle pentru a doua zi, alegându-i pe cei care vor picheta drumul din Sharpeville spre Vereeniging.

— Nu veţi lăsa pe nimeni să treacă. Nimeni nu trebuie să părăsească oraşul, ordonă Raleigh. Toţi oamenii trebuie să fie un tot când vom mărşălui mâine-dimineaţă spre secţia de poliţie. Trebuie să le spuneţi oamenilor să nu se teamă, insistă Raleigh. Spuneţi-le că poliţia albilor nu îi poate atinge şi că se va ţine un discurs foarte important din partea guvernului lor privind desfiinţarea permiselor de trecere. Spuneţi-le oamenilor să fie veseli şi netemători, să cânte despre libertate, aşa cum i-a învăţat PAC.

După miezul nopţii, Raleigh îşi grupă oamenii cei mai loiali şi mai de nădejde, printre care şi cei doi Bivoli de la cârciumă, şi se duseră acasă la toţi şoferii de autobuz şi taximetrişti de culoare din oraş şi îi scoaseră afară din pat.

— Nimeni nu va pleca din Sharpeville mâine, le spuseră ei acestora. Însă nu avem încredere în voi că nu vă veţi supune şefilor voştri albi. Vă vom păzi până când va începe marşul. În loc să conduceţi autobuzele şi taxiurile mâine şi să ne duceţi oamenii de aici, veţi mărşălui alături de ei spre secţia de poliţie. Veniţi cu noi acum.

Când zorii amăgitori invadară cerul la est, Raleigh însuşi se căţără pe stâlpul de telegraf de lângă gardul de hotar şi tăie firele.

— Prietenul nostru Leopardul nu va mai putea acum să cheme aşa de uşor alţi poliţişti în ajutor.

Căpitanul Lothar De La Rey parcă Land Roverul pe o alee curată sub un petic întunecos, ferit de luminile stradale, se deplasă rapid spre colţ şi rămase pe loc singur.

Ascultă sunetele nopţii. În anii petrecuţi în Sharpeville învăţase să recunoască pulsul şi starea oraşului. Îşi lăsă sentimentele şi instinctele să treacă peste judecată, şi aproape imediat îşi dădu seama de frământarea funebră şi starea de aşteptare care cuprinsese oraşul. Era linişte până când ascultai, iar acum Lothar asculta. Auzi câinii. Erau neliniştiţi, unii în apropiere, alţii în depărtare, chelălăind şi lătrând, erau grăbiţi. Vedeau şi simţeau grupuri sau câte o persoană în umbră. Bărbaţi care se grăbeau să îndeplinească misiuni secrete.

Apoi auzi celelalte sunete, slabe ca sunetele unei insecte în noapte. Fluieratul celor care stăteau la pândă după patrulele lui şi semnalele de recunoaştere ale bandelor. Într-una din casele întunecate din apropiere, un bărbat tuşea nervos, neputând să doarmă, iar într-o alta, un copil scâncea agitat, liniştit imediat de vocea blândă a unei femei.

Lothar se mişcă încet printre umbre, ascultând şi privind.

Chiar fără avertismentul manifestelor, el ar fi ştiut că în această noapte oraşul era treaz şi încordat

Lothar nu era un tânăr plin de imaginaţie sau romantic, dar cercetând străzile întunecate îi veni în minte imaginea clară a strămoşilor să-i efectuând aceiaşi sarcină înfricoşătoare. Le vedea chipurile bărboase, îmbrăcaţi în haine cenuşii ţesute în casă, înarmaţi cu puştile lor lungi, ieşind din camioanele de campanie care îi apărau, plecând singuri în noaptea africană în căutarea inamicului, *swartgevaar*, pericolul negru. Spionau bivuacul unde impi[55] stăteau pe scuturile de război, şi aşteptau zorii ca să se grăbească în camioane. Se înfioră la aceste amintiri atavice, şi parcă auzea cântecul de luptă al triburilor în noapte, bătaia ritmică a suliţelor assegai pe scutul din piele netăbăcită, tropăitul picioarelor goale şi zgomotul inelelor de război din jurul încheieturii şi a gleznei, în timp ce coborau din camioane pentru atacul din zori.

În imaginaţia sa, plânsul copilului neliniştit din casa din apropiere se transformă în ţipetele de moarte ale copiilor burilor din Weenen, unde impi negri năvăliseră din spatele dealurilor ca să masacreze tabăra bură.

Tremură în noapte când realiză că, deşi multe se schimbaseră, la fel de multe rămăseseră la fel. Pericolul negru încă se afla acolo, devenind tot mai puternic şi mai ameninţător cu fiecare zi. Văzuse privirea încrezătoare a tinerilor negri în timp ce se plimbau ţanţoşi pe străzi şi auzise ce nume de războinici adoptaseră, Lancea Naţiunii şi Cei Puri. În seara asta era conştient de pericol şi ştia care era datoria lui.

Se întoarse la Land Rover şi conduse încet pe străzi. Din când în când zărea mici grupuri de siluete întunecate, dar când se întorcea cu farurile spre ele, acestea dispăreau în beznă. Oriunde mergea auzea fluierăturile de avertizare în noapte, iar nervii îi erau încordaţi la maximum. Când se întâlni cu oamenii săi care patrulau pe jos, şi aceştia erau

[55] Un grup de războinici zuluşi (n.tr.).

nervoşi şi deloc în largul lor.

În zori, când cerul deveni galben-albăstrui înspre răsărit, iar luminile de pe stradă păliră, ieşi din nou cu maşina pe străzi. La această oră matinală, acestea ar fi trebuit să fie pline de navetişti grăbiţi, dar acum erau goale şi liniştite.

Lothar ajunse la depoul de autobuze, care era de asemenea aproape părăsit. Doar câţiva tineri în grupuri mici leneveau pe lângă gard. Nu erau autobuze, iar pichetatorii priviră făţiş şi impertinent Land Roverul poliţiei, când Lothar trecu pe lângă ei.

Când trecu pe lângă gardul de hotar, aproape de porţile principale, strigă dintr-odată şi frână. De pe unul din stâlpii de telegraf cablurile atârnau până la pământ. Ridicând capătul desprins al firului de cupru şi examinând stricăciunea observă că fusese tăiat curat. Îl lăsă jos şi se îndreptă încet spre Land Rover.

Înainte să se urce în maşină îşi aruncă ochii pe ceas. Era ora cinci şi zece minute. Oficial, termina serviciul la ora şase, dar astăzi nu voia să îşi părăsească postul. Ştia că va fi o zi lungă şi periculoasă şi se pregăti să îi facă faţă.

În acea dimineaţă de luni, pe 21 martie 1960, la mii de kilometri depărtare, în Langa şi Nyanga, orăşelele din Cape, lumea începea să se adune. Ploua. Vântul puternic şi umed de nord-vest bătea în Cape dinspre mare, domolind înflăcărarea majorităţii, dar până la ora şase, aproape zece mii de oameni erau adunaţi în faţa locuinţelor pentru celibatari din Langa, pregătiţi să mărşăluiască spre secţia de poliţie.

Poliţia anticipase asta. În timpul weekendului primiseră destule întăriri, şi toţi ofiţerii şi subofiţerii seniori ieşiră cu arme Sten. O maşină Saracen blindată, vopsită în culori de camuflaj, intră acum pe drumul cel mare unde era adunată mulţimea, iar un ofiţer de poliţie li se adresă printr-un megafon. Le spuse că toate adunările publice fuseseră interzise, iar un marş spre secţia de poliţie va fi considerat

drept atac.

Căpeteniile ieşiră în faţă şi negociară cu poliţia, acceptând să împrăştie mulţimea, dar avertizară că nimeni nu se va duce la lucru în acea zi şi că va urma o altă adunare în masă la ora şase în acea seară. Când începură să se adune, poliţia sosi cu maşini Saracen blindate şi ordonă mulţimii să se împrăştie. Când aceştia nu se clintiră, poliţia îi lovi cu bastoanele. Mulţimea răspunse cu aceeaşi monedă, aruncând cu pietre în oamenii legii şi îmbulzindu-se în masă la atac. Comandantul poliţiei dădu ordin să se tragă, iar armele Sten răbufniră în foc automat. Oamenii o luară la fugă, lăsând în urma lor doi dintre ai lor morţi pe teren.

Din acel moment, urmară săptămâni pline de răscoale, aruncări de pietre şi marşuri ce istoviră peninsula Cape, culminând cu un marş în masă a zeci de mii de negri. De această dată ajunseră la sediul poliţiei din Caledon Square, dar se împrăştiară în linişte după ce conducătorilor li se promisese o întrevedere cu ministrul de justiţie. Când veniră la această întâlnire, căpeteniile fură arestate din ordinul lui Manfred De La Rey, ministrul de interne, şi pentru că oamenii de rezervă ai poliţiei fuseseră până acum suprasolicitaţi la maximum, sosiră în grabă soldaţi şi marinari din armata de apărare ca să suplimenteze secţiile locale de poliţie, iar în trei zile, oraşele de negri fură izolate în siguranţă.

În Cape, conflictul luă sfârşit.

În Van Der Bijl Park, la şaisprezece kilometri de Vereeniging, şi în Evaton, ambele centre cunoscute pentru rezistenţa politică, radicală şi violentă a negrilor, mulţimea începu să se adune la primele raze de soare, luni 21 martie.

Până la ora nouă, participanţii la marş, mii dintre ei puternici, porniră în procesiune către secţiile locale de poliţie. Însă nu ajunseră prea departe. Aici, la fel ca şi în Cape, poliţia primise întăriri, iar maşinile Saracen blindate îi

întâmpinară pe drum, şi megafoanele puternice anunţară ordine de împrăştiere. Coloanele ordonate de protestanţi se împotmoliră în mlaştina nesiguranţei şi a conducerii ineficiente, iar maşinile poliţiei înaintau spre ei greoi, obligându-i să se retragă, destrămându-le în cele din urmă formaţiile cu lovituri de baston.

Pe neaşteptate, cerul se umplu de un sunet îngrozitor şi agresiv, iar privirile tuturor negrilor se îndreptară în sus. Un şir de avioane cu reacţie Sabre ale Forţelor Aeriene Sud-Africane trecu iute la doar patruzeci de metri deasupra mulţimii. Nu văzuseră niciodată avioane cu reacţie moderne zburând atât de jos, iar imaginea şi zgomotul motoarelor puternice erau înfricoşătoare. Mulţimea începu să se destrame, iar căpeteniile îşi pierdură curajul. Manifestaţiile se terminară chiar înainte să înceapă.

Robert Sobukwe însuşi mărşălui spre secţia de poliţie Orlando, în marele Soweto. Se afla la opt kilometri de casa lui din Mofolo, şi cu toate că i se alăturară pe drum şi alte grupuri mici de oameni, erau mai puţin de o sută de viguroşi când ajunseră la secţia de poliţie, unde se lăsară arestaţi pentru legea permiselor.

În majoritatea celorlalte centre nu avură loc marşuri şi nici arestări. La secţia de poliţie Hercules din Pretoria, şase bărbaţi veniră fără permise şi cerură să fie arestaţi. Un ofiţer de poliţie glumeţ le luă amabil numele şi apoi îi trimise acasă.

În mare parte din Transvaal lipsiră dramatismul şi momentele culminante – dar, la urma urmei, mai era şi Sharpeville.

Raleigh Tabaka nu dormise toată noaptea, nici măcar nu se întinsese puţin ca să se odihnească, în schimb fusese foarte activ, îndemnând şi încurajând oamenii şi organizând protestul.

Acum, la ora şase dimineaţa se afla la depou. Porţile erau încă închise, iar în curte, automobilele dizgraţios de lungi

erau dispuse tăcut în rânduri, în timp ce un grup de trei supraveghetori care păreau nervoşi aşteptau în spatele porţilor să sosească şoferii. Autobuzele ar fi trebuit să pornească în prima tură la 4.30, dar până acum nu se întrezărea nicio posibilitate ca ele să-şi respecte programul.

Dinspre oraş, o singură persoană înainta încet pe strada pustie, iar în spatele porţii depoului, supraveghetorii companiei se luminară la faţă şi se duseră săi deschidă poarta. Omul care se grăbea să ajungă la ei purta o şapcă de şofer cu cozorocul maro cu sigla companiei în partea din faţă.

— Ha, rosti cu înverşunare Raleigh. L-am pierdut pe unul dintre ei, şi acesta făcu semn oamenilor lui să-l prindă pe şoferul spărgător de grevă.

Şoferul îi văzu pe tineri înaintea lui şi se opri brusc.

Raleigh merse agale spre el, zâmbind.

— Unde te duci, moşule? întrebă el.

Omul nu răspunse, dar privi nervos în jur.

— Doar nu aveai de gând să te urci în autobuz, nu-i aşa? insistă Raleigh. Cred că ai auzit vorbele celor din PAC, de care toţi oamenii au luat aminte, nu-i aşa?

— Am copii acasă, mormăi îmbufnat omul. Şi am lucrat douăzeci şi cinci de ani fără să lipsesc o zi.

Raleigh dădu din cap în semn de regret.

— Eşti nebun, bătrâne. Te iert pentru asta – nu poţi fi învinovăţit pentru viermele din capul tău care ţi-a mâncat creierul. Dar eşti în acelaşi timp un trădător pentru semenii tăi. Pentru asta, nu te pot ierta! Şi dădu din cap în semn de încuviinţare către camarazii săi mai tineri.

Aceştia îl înşfăcară pe şofer şi îl duseră în spatele tufişurilor care se aflau pe marginea drumului.

Şoferul ripostă, dar aceştia erau tineri, puternici şi numeroşi, şi acesta căzu ţipând sub ploaia de lovituri, iar după un timp, când acesta fusese adus la tăcere, îl lăsară în iarba uscată şi prăfuită. Raleigh nu simţea nicio urmă de milă sau remuşcare în timp ce se îndepărta. Omul era un

trădător şi ar fi trebuit să se considere norocos dacă ar supravieţui pedepsei să spună copiilor săi despre această trădare.

La cap de linie, greviştii lui Raleigh îl asigurară că doar câţiva navetişti încercaseră să sfideze boicotul, dar aceştia o luaseră la goană imediat ce văzuseră grupul de oameni aşteptându-i.

— În afară de asta, niciun autobuz nu a sosit, îi spuse unul dintre ei lui Raleigh.

— Aţi început bine ziua. Acum haideţi să întâmpinăm soarele libertăţii noastre la răsărit

Se adunară în alte grupuri în timp ce acestea mărşăluiau, iar Amelia aştepta împreună cu copiii ei şi cu alte cadre didactice într-un colţ aflat în curtea şcolii. Îl văzu pe Raleigh şi alergă râzând în întâmpinare. Copiii chicotiră şi ţipară veseli, încântaţi de această neaşteptată eliberare de corvoada orelor, trecând prin spatele lui Raleigh şi a grupului său în timp ce aceştia înaintau.

Oamenii mişunau în dreptul fiecărei căsuţe pe lângă care treceau şi, atunci când văzură copiii care râdeau, se contaminară şi ei cu bună dispoziţie şi veselie. Printre ei se aflau şi bătrâni, dar şi tinere mame cu copiii prinşi cu chingi de spatele lor, femei mai în vârstă cu şorţuri de bucătărie care ţineau câte un copil cu fiecare mână, precum şi bărbaţi în salopetele de la oţelărie sau funcţionari, comis-voiajori, şi vânzători îmbrăcaţi cu ţinute mai formale, dar şi funcţionari de stat mărunţi, de culoare, care asistaseră la instaurarea legilor apartheidului. În curând, strada din spatele lui Raleigh şi a camarazilor să-i era o mare de oameni.

Pe măsură ce se apropiară de piaţă, aceştia văzură că se adunase deja o mulţime de oameni, iar de pe fiecare stradă ce dădea în piaţa centrală veneau din ce în ce mai mulţi oameni în fiecare clipă.

— Cinci mii? o întrebă Raleigh pe Amelia, iar ea îi strânse mâna, dansând cu bucurie.

— Mai mulţi, spuse ea. Trebuie să fie mai mulţi, zece mii, poate chiar cincisprezece mii de oameni. O, Raleigh, sunt atât de mândră şi de fericită. Uită-te la oamenii noştri – nu este o privelişte minunată să vezi aici pe toţi? Se întoarse şi se uită la el cu adoraţie. Şi sunt atât de mândră de tine, Raleigh. Fără tine, aceşti sărmani oameni nu ar fi realizat niciodată cât sunt de nefericiţi, nu ar fi avut niciodată voinţa să facă măcar ceva să-şi schimbe soarta, dar uită-te la ei acum.

În timp ce Raleigh înainta, oamenii îl recunoşteau şi îi făceau loc, strigându-i numele şi spunându-i „frate” sau „camarade”.

La capătul pieţei era o grămadă de cărămizi vechi şi moloz lăsate de constructori iar Raleigh îşi făcu drum către această zonă, şi când ajunse aici, se urcă în vârf, ridicându-şi braţele pentru a face linişte.

— Oameni buni, vă aduc mesajul lui Robert Sobukwe, care este părintele PAC, iar el vă cere astfel: Amintiţi-vă de Moses Gama! Amintiţi-vă de toată durerea şi suferinţa din vieţile voastre deşarte! Amintiţi-vă de sărăcie şi oprimare!

Urlete veniră din mulţime iar oamenii ridicară pumnii strânşi sau degetul mare în sus, strigând „Amandla” şi „Gama”. Raleigh nu spuse nimic o perioadă.

— Ne vom arde legitimaţiile, zise el. Îşi flutură în aer propria legitimaţie în timp ce continuă: Vom face focuri şi vom arde *dompas*. Apoi, vom mărşălui în grup compact până la secţia de poliţie şi le vom cere să ne aresteze. Atunci Robert Sobukwe va veni să vorbească pentru noi – acesta fu un moment de inspiraţie al lui Raleigh –, atunci poliţia va vedea că suntem cu adevărat bărbaţi şi se vor teme de noi, continuă cu entuziasm. Nu ne vor mai putea obliga niciodată să le arătăm *dompas* şi vom deveni oameni liberi la fel cum erau strămoşii noştri înainte să vină oamenii albi pe acest pământ. Aproape credea în aceste lucruri pe măsură ce le rostea. Totul părea logic şi simplu.

Astfel aprinseră zeci de focuri de-a lungul pieţei,

folosindu-se întâi de iarba uscată şi de bucăţile rupte de ziar, iar apoi se adunară în jurul lor, aruncându-şi în flăcări legitimaţiile. Femeile începură să-şi legene şoldurile şi să-şi târşâie picioarele, iar bărbaţii dansau cu ele în timp ce copiii alergau de jur-împrejurul lor cântând cu toţii cântece de libertate.

Trecuse de ora opt înainte ca organizatorii să îi poată urni din loc, iar masa de oameni începu să se unduiască ca un şarpe imens şi să se îndrepte către secţia de poliţie.

Michael Courtney urmărise demonstraţia de la Evaton până ce aceasta se micşoră ruşinos, apoi telefonă dintr-o cabină telefonică la secţia de poliţie Van Der Bijl Park şi află că după o intervenţie în forţă asupra manifestanţilor, totul era acum liniştit acolo. Atunci când încercă să sune la poliţia din Sharpeville, nu putu să obţină legătura, cu toate că pierduse aproape zece şilingi pe care îi băgase în telefon şi petrecuse patruzeci de minute frustrante în cabina telefonică. Într-un final, se dădu bătut dezgustat şi se întoarse la micul său automobil Morris pe care Nana i-l făcuse cadou la ultima sa zi de naştere.

Se îndreptă spre Johannesburg, împrumutând din sarcasmul lui Leon Herbstein: „Aşadar, ai o poveste frumoasă despre revolta care nu a avut loc. Felicitări Mickey, ştiam că pot conta pe tine”.

Michael făcu o grimasă şi îşi mai aprinse încă o ţigară ca să se consoleze, dar atunci când ajunse la intersecţia cu şoseaua principală văzu indicatorul „Vereeniging 16 km” şi un indicator mai mic dedesubt „Oraşul Sharpeville”, şi în loc să întoarcă spre Johannesburg, viră spre sud, iar Morrisul său huruii voios pe şoseaua ciudat de liberă şi largă.

Lothar De La Rey ţinea în sertarul biroului o trusă de toaletă, în care avea un aparat de ras şi periuţă de dinţi. Când se întoarse la secţie, se spălă şi se bărbieri în chiuveta de la toaletă şi se simţi reînvigorat, cu toate că

încă mai simţea neliniştea ameninţătoare care îl încercase în timpul rondului de noapte şi care nu îl părăsise.

Sergentul de la biroul de caziere îl salută când intră.

— Bună dimineaţa, domnule, semnaţi de ieşire din tură?

Lothar scutură din cap.

— A venit comandantul la serviciu?

— A venit acum zece minute.

— Ai primit vreun apel telefonic de la miezul nopţii încoace, sergent?

— Dacă aţi adus vorba, domnule, nu am primit. Straniu, nu-i aşa?

— Nu chiar aşa de straniu – liniile telefonice au fost tăiate. Ar fi trebuit să vezi asta în desfăşurătorul secţiei, se răsti la el Lothar şi îşi continuă drumul către biroul comandantului.

Acesta ascultă solemn raportul lui Lothar.

— *Ja*, Lothie. Te-ai descurcat bine. Nu sunt încântat de treaba asta. Am un sentiment neplăcut de când ai găsit manifestele alea blestemate. Ar fi trebuit să ne trimită mai mulţi oameni aici, nu doar douăzeci de recruţi începători. Ar fi trebuit să ne dea oameni cu experienţă, în loc să îi trimită în Evaton şi la celelalte secţii.

— Am chemat patrula pedestră, îi spuse Lothar rece. Nu voia să asculte plângerile superiorilor săi privind deciziile. Ştia că existau motivaţii plauzibile pentru toate. Propun să ne ţinem toţi oamenii aici la secţie. Să ne concentrăm toate forţele.

— *Ja*, sunt de acord, spuse comandantul.

— Cum facem cu armele? Să deschid depozitul de armament?

— *Ja*, Lothie. Cred că poţi să-i dai bătaie.

— Aş mai vrea să vorbesc cu oamenii înainte să ies din nou în patrulare.

— Bine, Lothie. Spune-le că avem totul sub control. Ei trebuie doar să respecte ordinele şi totul va fi bine.

Lothar salută şi se grăbi spre biroul de caziere.

— Sergent, vreau să eliberezi arme poliţiştilor albi.

— Arme Sten? Bărbatul păru surprins.

— Şi patru încărcătoare de rezervă fiecăruia, încuviinţă Lothar. Am să semnez ordinul în desfăşurătorul secţiei.

Sergentul îi înmână cheile şi se duseră împreună în depozit, descuiară şi deschiseră uşa grea din metal. Armele Sten erau aşezate în rastele pe perete. Armele ieftine din fier presat arătau ca nişte jucării, însă cartuşele Parabellum de 9 mm cu care trăgeau omorau un om la fel de eficient precum cel mai fin şi meşteşugit Purdey sau Mauser.

Întăririle erau aproape în totalitate de la Academia de Poliţie, bărbieriţi şi frezaţi, tineri dornici care-l priveau cu admiraţie pe căpitanul plin de decoraţii în timp ce le vorbea.

— Ne aşteptăm la conflicte. De aceea sunteţi aici. Aţi primit arme Sten – acest lucru este în sine o responsabilitate pe care fiecare dintre voi trebuie să o ia în serios. Aşteptaţi ordine, nu acţionaţi fără a le primi. Dar în momentul în care le-aţi primit, acţionaţi rapid.

Îl luă cu el pe unul dintre ofiţeri şi se duse la porţile de intrare în oraş cu arma Sten pe scaunul din dreapta. Era trecut de ora şase, însă străzile erau încă liniştite. Trecu pe lângă mai puţin de cincizeci de oameni, toţi grăbindu-se în aceeaşi direcţie. Camionul de reparaţii al Oficiului Poştal aştepta la poartă, iar Loth ar îl escortă spre locul unde fuseseră tăiate firele. Aşteptă ca muncitorul să se urce pe stâlp şi să lipească firele, şi apoi escortă camionul înapoi la intrare. Înainte să ajungă la şoseaua lată care ducea spre porţile secţiei, Lothar trase pe dreapta şi opri motorul.

Ofiţerul de pe bancheta din spate se foi şi începu să spună ceva, însă Lothar se răsti la el să tacă şi omul îngheţă. Rămăseseră tăcuţi preţ de câteva secunde, apoi Lothar se încruntă.

Se auzea un sunet precum marea în depărtare, un freamăt blând. Lothar deschise portiera Land Roverului şi coborî. Era un murmur ca vântul prin iarba înaltă, şi o

vibraţie vagă pe care o simţea în tălpile picioarelor.

Lothar se urcă în grabă în Land Rover şi plecă iute spre intersecţia cea mai apropiată, apoi întoarse maşina spre păşunea comunală şi spre şcoală. Sunetul se amplifică până când acoperi zgomotul motorului. Viră pe strada următoare şi apăsă aşa de tare pe frână, încât Land Roverul se opri cu o zdruncinătură.

În faţa sa, drumul era blocat dintr-o parte în alta cu oameni. Stăteau umăr lângă umăr, rânduri şi rânduri, mii şi mii, iar când văzură maşina de poliţie în faţa lor, un strigăt intens de „*Amandla*” se ridică din piepturile lor, şi se năpustiră înainte.

Pentru un moment, Lothar fu paralizat de şoc. Nu era una dintre creaturile acelea ciudate care nu ştia ce e frica. Cunoscuse frica îndeaproape, pe terenul de sport în aşteptarea atacului trupurilor musculoase ale echipei adverse, la fel ca şi pe străzile liniştite ale oraşului în timp ce urmărea în noapte indivizi periculoşi, lipsiţi de scrupule. Îşi învinsese aceste temeri şi găsise o bucurie neobişnuită în acel moment. Dar acum era ceva nou.

Ceea ce se afla în faţa lui acum nu era ceva uman, ci un monstru. O creatură cu zece mii de gâtlejuri şi douăzeci de mii de picioare, un monstru care răcnea un cuvânt fără noimă şi nu avea urechi să audă sau minte să raţioneze. Aceasta era gloata, iar Lothar se temea. Instinctul fu să întoarcă Land Roverul şi să gonească înapoi spre secţia sigură. De fapt, pornise deja motorul, până să apuce să se stăpânească.

Lăsă motorul pornit şi deschise portiera.

— La dracu’, să plecăm de aici, urlă ofiţerul care îl însoţea cu vocea impregnată de teroare.

Remarca îl împietri pe Lothar, şi simţi dispreţ faţă de propria-i slăbiciune. Aşa cum făcuse de multe ori înainte, îşi înăbuşi teama şi se urcă pe capota maşinii.

Îşi lăsase intenţionat arma pe scaunul din faţă, şi nici măcar nu desfăcuse tocul de la curea. Un singur foc de

armă ar fi fost inutil împotriva acestui monstru imens.

Ridică braţele şi strigă la ei.

— Opriţi-vă! Oameni buni, trebuie să vă întoarceţi. Acesta este un ordin al poliţiei.

Însă cuvintele îi fură acoperite de vocea monstrului care continua să avanseze. Oamenii din primul rând începură să alerge spre el, iar cei din spate strigau şi se împingeau în faţă.

— Înapoi, răcni Lothar, dar nimeni nu părea să-i dea ascultare.

Putea să vadă expresia pe chipurile cu rânjete răutăcioase ale celor din faţă, dar el ştia bine ce repede îşi schimbă dispoziţia un african, cât de repede putea trece o inimă africană de la zâmbete la violenţă. Îşi dădu seama că nu îi putea opri, erau prea aproape, prea aţâţaţi, şi fu conştient de faptul că prezenţa sa îi inflamase, simpla vedere a uniformei sale fusese suficientă.

Coborî şi sări în maşină, o întoarse şi acceleră, reuşind să se îndepărteze chiar când conducătorii grupului erau la un pas de el.

Apăsă la maximum pedala de acceleraţie. Până la secţie erau aproape trei kilometri. Calculă rapid cât i-ar lua mulţimii să ajungă acolo, îşi repetă ordinele pe care le va da şi elaboră măsurile suplimentare de precauţie pentru apărarea secţiei.

Pe neaşteptate, un alt automobil apăru pe drum în faţa lui. Nu se aşteptase la asta, şi când îl ocoli, observă că era un Morris cu bare lăcuite din lemn care susţineau caroseria camionetei. Şoferul era un tânăr alb.

Lothar încetini şi deschise geamul de la portieră.

— Unde naiba crezi că te duci? strigă el.

Şoferul scoase capul pe geam şi zâmbi politicos.

— Bună dimineaţa, domnule căpitan.

— Ai permis să fii aici?

— Da. Să vi-l arăt?

— Pe naiba, îi spuse Lothar. Permisul se anulează.

Trebuie să pleci imediat din oraş, auzi ce zic?

— Da, domnule căpitan, vă aud.

— S-ar putea să avem nişte probleme, insistă Lothar. Eşti în pericol. Îţi ordon să pleci numaidecât pentru siguranţa ta.

— Imediat, încuviinţă Michael Courtney, iar Lothar acceleră şi se îndepărtă în grabă.

Michael îl privi în oglinda retrovizoare până când acesta dispăru din vedere, îşi aprinse apoi o ţigară şi porni liniştit în direcţia din care venise în mare trombă maşina de poliţie. Agitaţia căpitanului de poliţie îi confirmase că se îndrepta spre direcţia potrivită, iar Michael zâmbi satisfăcut când auzi în depărtare zarva a mii de voci.

În capătul şoselei întoarse maşina spre sursa sunetelor, apoi trase pe dreapta şi opri motorul. Rămase la volan şi privi masa de oameni care se revărsa pe stradă înspre el. Nu se temea, era chiar detaşat – observator şi nu participant – studiind cu nesaţ mulţimea în timp ce aceasta se apropia, căutând să nu piardă nici măcar un detaliu, formulându-şi deja propoziţiile care să o descrie şi schiţându-le în carneţel.

„Tineri în avangardă, mulţi copii printre ei, toţi zâmbind, râzând şi cântând...”

Îl văzură pe Michael în Morrisul parcat şi strigară la el, făcând spre el gesturi de aprobare.

„Bunăvoinţa acestor oameni mă uimeşte întotdeauna, scrise el. Veselia lor şi lipsa de antipatie personală faţă de noi, albii de la conducere...”

În avangarda marşului se afla un tânăr arătos, care mergea cu câţiva paşi în faţa celorlalţi. Înainta încrezător, iar fata de lângă el trebuia să facă paşi mari ca să ţină ritmul cu el. Îl ţinea de mână, iar dinţii ei erau drepţi şi foarte albi pe chipul ei închis la culoare, rotund şi drăgălaş. Îi zâmbi lui Michael şi îi făcu semn cu mâna când trecu pe lângă el.

Mulţimea trecu mai departe ocolind de-o parte şi de alta Morrisul parcat. Câţiva dintre copii se opriră şi îşi lipiră

feţele de geamuri, uitându-se atenţi la Michael, iar când acesta rânji la ei şi se strâmbă, copiii râseră în hohote şi o luară la fugă. Vreo doi dintre participanţii la marş loviră cu palmele capota Morrisului lui Michael, dar fu mai degrabă un gest de salut decât o manifestare ostilă, aşa că îşi continuară marşul în urma tinerilor conducători.

Dură minute în şir până ce mărşăluiră cu toţii, urmaţi la oarecare distanţă de rătăciţii, întârziaţii, invalizii şi bătrânii cu pasul poticnit. Michael porni motorul şi întoarse maşina în stradă.

Urmă mulţimea cu viteză mică, în ritmul în care se deplasau aceştia, conducând cu o singură mână, iar cu cealaltă scriind în grabă în carneţelul din poală.

„Până în acest moment estimez un număr de şase sau şapte mii, dar li se alătură în permanenţă şi alţii. Un bătrân în cârje, sprijinit de soţie, un ţânc doar în maiou şi cu fundul gol. O femeie cu un radio portabil care i se balansează pe creştet şi care cântă rock’n’roll, în timp ce ea dansează. Mulţi ţărani, probabil imigranţi ilegali, cu păturI pe ei şi desculţi. Cântecele se armonizează frumos. Sunt şi mulţi îmbrăcaţi bine, evident nişte persoane educate, unii poartă uniforme de stat, poştaşi şi şoferi de autobuz, muncitori în salopetă de la oţelării şi de la minele de cărbune. Chemarea a ajuns la toţi, nu doar la minoritatea politizată. Un fel de speranţă emoţionantă şi naivă este aproape palpabilă. Cântecul se schimbă acum – începe în fruntea marşului, dar ceilalţi îl prind repede. Cântă cu toţii, melancolic şi tragic, nu e neapărat nevoie să înţelegi versurile. Este o tânguire...”

În fruntea marşului, Amelia cânta cu atâta înflăcărare încât din ochii ei mari şi negri izbucniră dintr-odată lacrimi ce-i sclipiră pe obraji.

Drumul e lung
Povara noastră este grea

Cât să mai continuăm aşa...

Buna dispoziţie se schimbă, iar muzica miilor de voci se înălţă într-un strigăt chinuit.

Cât să mai suferim?
Cât timp? Cât timp?

Amelia îl ţinea strâns de mână pe Raleigh şi cânta cu toată lumea, cu toată fiinţa şi sufletul ei. Dădură ultimul colţ de stradă, în faţa lor, la capătul şoselei lungi, se afla gardul din sârmă ghimpată al secţiei de poliţie.

Apoi, pe cerul albastru al savanei, deasupra acoperişului din tablă ondulată al secţiei de poliţie, apăru un pâlc de pete mici şi întunecate. La început, păreau a fi un stol de păsări, însă pe măsură ce se apropiau cu o viteză uimitoare deveneau tot mai mari, strălucind în razele soarelui de dimineaţă ca o ameninţare mută.

Conducătorul marşului se opri, iar cei din urma lui se opriră şi ei. Toate privirile se îndreptară către aparatele de zbor ameninţătoare care coborau periculos către ei, aşa de iute, cu fălci de rechin larg deschise şi aripile întinse, încât îşi depăşeau zgomotul propriului motor.

Avionul de luptă Sabre aflat în frunte cobori foarte aproape de acoperişul secţiei de poliţie şi fu urmat de restul escadrilei. Cântecul mulţimii se stinse şi fu urmat de primele valuri de teroare şi nesiguranţă. Una după alta, uriaşele maşinării zburătoare se năpustiră deasupra capetelor lor. Păreau aşa de aproape, încât aveai impresia că puteai întinde mâna să le atingi, iar zgomotul asurzitor al motoarelor fu ca un atac fizic care îi îngenunche. Unii dintre ei se ghemuiră în praful drumului, alţii se aruncară la pământ şi îşi acoperiră capetele, în timp ce alţii se întoarseră şi încercară să fugă, dar fură blocaţi de mulţimea din spatele lor, iar marşul se dezintegră într-o masă confuză şi agitată. Bărbaţii strigau, femeile se jeleau, iar copiii ţipau

şi plângeau înfricoşaţi.

Avioanele argintii se înălţară şi se înclinară la maximum, dispuse în formaţie pentru următorul asalt; motoarele huruiră, iar undele de şoc din urma lor zguduiră cerul.

Raleigh şi Amelia fură printre puţinii care nu se clintiră din loc.

— Nu vă temeţi, prieteni, urlă Raleigh. Nu vă vor face rău.

Amelia luă iniţiativa şi îşi strigă elevii.

— Nu vă vor face rău, micuţii mei. Sunt drăguţe ca nişte păsări. Priviţi cum strălucesc în soare!

Copiii îşi înăbuşiră teama, iar câţiva chicotiră nesiguri.

— Vin din nou! strigă Raleigh. Faceţi-le semn cu mâna aşa. Şi începu să sară şi să râdă, iar ceilalţi tineri îl imitară numaidecât şi oamenii începură să râdă odată cu ei.

De această dată, maşinile vuiră asurzitor deasupra lor, şi doar câteva bătrâne se mai aruncară la pământ şi se ghemuiră în drum, dar majoritatea abia se mai feriră sau clintiră şi râseră apoi zgomotos cu uşurare când acestea trecură pe lângă ei.

La îndemnul lui Raleigh şi a apropiaţilor lui, marşul începu uşor să se regrupeze şi să înainteze din nou, iar când avioanele de luptă iniţiară al treilea asalt, îşi ridicară privirea şi le făcură cu mâna siluetelor cu cască din spatele boltei transparente. De această dată, avionul nu se mai înclină pentru a reveni. În schimb, îşi luară zborul pe întinsul albastru al cerului, zgomotul îngrozitor al motoarelor se diminuă, iar oamenii începură din nou să cânte şi să se îmbrăţişeze unul pe altul în timp ce mărşăluiau, sărbătorindu-şi curajul şi victoria.

— Astăzi vom fi liberi, strigă Raleigh, iar cei care se aflau destul de aproape să îl audă îl crezură. Se întoarse apoi către cei din spate. Astăzi vom fi cu toţii liberi!

În faţa lor, porţile secţiei de poliţie erau închise sau încuiate, dar văzură rândurile de poliţişti albi aliniaţi în spatele gardului. Uniformele erau kaki-închis, iar soarele

dimineţii scânteia pe insignele lor şi pe armele albastre, urâte şi butucănoase pe care aceştia le purtau.

Lothar De La Rey stătea pe treptele de la intrare care duceau în biroul de caziere, sub firma luminoasă din sticlă albastră pe care scria POLIŢIA – *POLISIE*, şi rămase neclintit atunci când escadrila survolă aproape pe deasupra secţiei de poliţie.

Privi ritmul mulţimii îndepărtate care se strângea asemenea unei amibe gigantice atunci când avioanele îi atacau, şi cum îşi reveneau cu fermitate la forma iniţială. Auzi cântecele ridicându-se în cor şi putu distinge trăsăturile celor din primele rânduri.

— Dumnezeule, ia te uită la nemernicii ăştia negri, cred că sunt mii, înjură încet sergentul din spatele lui.

Lothar recunoscu în tonul bărbatului propria groază şi nelinişte.

Ceea ce li se înfăţişa acum era coşmarul poporului afrikaans care se repetase timp de aproape două secole, de când strămoşii lor, în strămutarea dinspre sud prin acest ţinut minunat populat doar de animale sălbatice, întâlniseră pe neaşteptate cohortele de oameni tuciurii pe malurile marelui râu Fish.

Simţi cum îl furnică pielea în timp ce îl năpădeau amintirile tribale ale poporului său. Şi iată, erau din nou aici, o mână de albi pe baricade, şi înaintea lor se afla gazda neagră şi barbară. Era aşa cum fusese dintotdeauna, însă această situaţie îngrozitoare nu era deloc atenuată de cunoaşterea faptului că totul se mai întâmplase şi înainte. În schimb, era mult mai acută, iar reacţia naturală de apărare mult mai convingătoare.

Cu toate astea, teama şi dezgustul din vocea sergentului îi spori lui Lothar propria slăbiciune şi, dezlipindu-şi privirea de la hoarda care se apropia, o îndreptă către oamenii săi. Observă cât erau de palizi, cum stăteau nemişcaţi şi cât de tineri erau mulţi dintre ei – însă aceasta era tradiţia

afrikaanerilor, ca tinerii să îşi ocupe locul în spatele baricadelor lagărului de timpuriu, când nici nu depăşeau în înălţime armele lungi cu piedică pe care le purtau.

Lothar se sili să o ia din loc şi merse încet în faţa oamenilor săi, străduindu-se să nu-şi trădeze propria frică.

— Nu vor să facă rău, spuse el, sunt cu femeile şi copiii. Bantu îşi ascund femeile atunci când vor să lupte. Vocea sa era calmă şi lipsită de emoţie. Întăririle sunt pe drum. Ne sosesc trei sute de oameni în trei ore. Staţi calmi şi ascultaţi ordinele.

Zâmbi încurajator unui cadet cu ochii prea mari pentru paloarea feţei sale, ale cărui urechi ieşeau de sub chipiu şi care îşi muşca nervos buza de jos în timp ce se uita fix prin gardul de sârmă.

— Nu ţi s-a ordonat să încarci arma, *Jong*. Dă încărcătorul ăla jos de pe armă, ordonă el iute, iar băiatul desprinse încărcătorul lung de pe marginea armei Sten, fără să îşi ia privirea de la hoarda care cânta şi dansa în faţa lor.

Lothar se întoarse, păşind apăsat, fără să privească măcar o dată la mulţimea care se apropia, încurajându-i cu un gest din cap pe fiecare dintre oamenii săi când trecea pe lângă ei sau distrăgându-le atenţia cu un cuvânt şoptit. Dar de îndată ce ajunse din nou la locul său pe treptele secţiei, nu se mai putu abţine şi se întoarse cu faţa spre poartă, stăpânindu-şi cu greu uimirea.

Aceştia umpluseră strada dintr-o parte în cealaltă şi de la un capăt la altul, şi încă mai veneau, revărsându-se din ce în ce mai mulţi de pe drumul lateral, precum o inundaţie bruscă a unui râu din Karoo.

— Staţi la posturi, bărbaţi, strigă el. Nu faceţi nimic fără ordin!

Iar ei rămaseră nepăsători în lumina soarelui dimineţii, în timp ce conducătorii marşului ajunseră la porţile încuiate şi se lipiră de ele, apucară de plasă şi priviră încordaţi prin aceasta, cântând şi rânjind, iar în spatele lor, coloana uriaşă se întinse şi ocupă întreg perimetrul. Asemenea apei

înfrânate de peretele unui baraj, constrânşi de propria masă, aceştia se aliniară rând după rând până când încercuiră curtea secţiei, încolţind micul grup de bărbaţi în uniformă. Şi încă mai veneau, iar cei din spate se alăturau gloatei compacte la porţile principale până când secţia deveni o insulă dreptunghiulară şi minusculă într-o mare neagră, zgomotoasă şi neliniştită.

Apoi, bărbaţii de la poartă le cerură să facă linişte, şi treptat, cântecele, râsetele şi vacarmul se calmară.

— Vrem să vorbim cu ofiţerii voştri, strigă un tânăr negru din primul rând spre porţile închise. Avea mâinile agăţate de plasă, iar mulţimea din spatele lui îl împingea atât de tare în gard, încât întreaga poartă se zgâlţâi şi vibră.

Comandantul secţiei ieşi din birou şi, în timp ce cobora treptele, Lothar îl urmă. Traversară împreună curtea şi se opriră în faţa porţii.

— Această adunare este ilegală, se adresă în afrikaans căpitanul tânărului care strigase la ei. Trebuie să vă împrăştiaţi imediat.

— Este mai grav decât atât, domnule ofiţer, zâmbi vesel tânărul. Îi răspunse în engleză, o provocare calculată. Vedeţi, niciunul dintre noi nu are la el legitimaţiile de trecere. Le-am ars.

— Cum te cheamă pe tine? întrebă comandantul în afrikaans.

— Mă numesc Raleigh Tabaka, sunt secretar de filială al Congresului PanAfrican şi cer să fiu arestat împreună cu toţi ceilalţi, îi răspunse Raleigh într-o engleză fluentă. Deschide porţile, domnule poliţist, şi du-ne în celule.

— Aveţi cinci minute la dispoziţie să plecaţi de aici, îl ameninţă comandantul.

— Sau ce? întrebă Raleigh Tabaka. Ce ne faceţi dacă nu ne supunem?

În spatele lui, mulţimea începu să cânte.

— Arestaţi-ne! Am ars *dompas*. Arestaţi-ne!

Făcu o pauză, iar din spatele mulţimii izbucniră aclamaţii

ironice, râsete şi huiduieli, şi Lothar sări pe capota unui Land Rover de lângă el să poată vedea peste capetele acestora.

Un escadron restrâns de trei camioane pline de poliţişti în uniformă venise de pe un drum lateral şi încerca acum să îşi facă loc uşor prin mulţime. Rândurile compacte se dădeau cu greu în lături din faţa camioanelor înalte cu prelată, însă Lothar simţi un fior de uşurare.

Sări jos de pe Land Rover şi trimise un echipaj la poartă. În timp ce înaintau, camioanele erau lovite în lateral cu pumnii, batjocorite şi huiduite şi salutate în maniera ANC. Se ridică un nor subţire de praf în jurul camioanelor şi a miilor de picioare care tropăiau şi se agitau.

Oamenii lui Lothar forţară porţile contra presiunii trupurilor oamenilor de culoare, iar când camioanele intrară, le închiseră şi le încuiară la loc în grabă, în timp ce mulţimea se împingea cu putere în ele.

Lothar îl lăsă pe căpitan să se certe şi să se tocmească vehement cu conducătorii mulţimii, şi plecă să dispună în formaţie de luptă întăririle, de-a lungul curţii. Oamenii cei noi erau toţi înarmaţi, iar Lothar îi aşeză pe cei mai vârstnici şi mai bine făcuţi pe camioane, de unde dispuneau de un câmp de tragere rapid peste cele patru laturi ale gardului.

— Staţi calmi, le repeta el. Totul este sub control. Doar respectaţi ordinele.

Se întoarse grăbit la poartă de îndată ce poziţionă întăririle, iar comandantul încă se mai certa prin gard cu liderii negri.

— Nu plecăm până nu ne arestaţi sau până nu se desfiinţează legea permiselor.

— Nu fi nesăbuit, omule, îl repezi comandantul. Ştii că niciunul din aceste lucruri nu este posibil.

— Atunci rămânem, zise Raleigh.

— Arestaţi-ne! Arestaţi-ne! Acum! strigă mulţimea din spatele lui Raleigh.

— I-am aşezat în post pe cei noi, raportă încet Lothar.

Sunt în jur de două sute acum.

— Să dea Domnul să fie destui dacă iese urât, mormăi comandantul şi aruncă agitat o privire spre rândul format de bărbaţi în uniformă. Acesta părea plăpând şi nesemnificativ pe lângă mulţimea de dincolo de gardul de plasă.

— M-am certat destul cu voi.

Se întoarse spre oamenii din spatele gardului.

— Trebuie să îi duci pe oamenii ăştia de aici. Este un ordin.

— Rămânem, îi răspunse amabil Raleigh Tabaka.

Orele dimineţii se scurseră şi căldura se înteţi, iar Lothar simţi cum tensiunea şi teama oamenilor să-i crească odată cu căldura, setea, praful şi cântecele mulţimii. La câteva minute, mulţimea se agita tulburată asemenea unei vâltori dintr-un râu, şi de fiecare dată gardul se scutura şi se balansa, iar ofiţerii albi apucau armele şi le îndreptau către soarele arzător. Încă de două ori în timpul dimineţii mai sosiră întăriri, iar mulţimea le făcu loc, până când numărul poliţiştilor înarmaţi ajunse la aproape trei sute în perimetru. Dar în loc să se răspândească, mulţimea continua să prindă proporţii, până când şi ultimul suflet care se ascunsese în casele suburbiei, aşteptând izbucnirea conflictului, cedă curiozităţii şi ieşi din ascunzătoare să se alăture celorlalţi.

După fiecare nouă sosire a camioanelor, avea loc o nouă rundă de discuţii şi de ordine inutile, iar în căldura şi nerăbdarea aşteptării, starea mulţimii se schimba treptat. Zâmbetele dispărură, cântecele îşi schimbară tonalitatea când se începu fredonarea versurilor teribile de luptă. În mulţime se vehiculau zvonuri – Robert Sobukwe venea să le vorbească, Verwoerd ordonase desfiinţarea permiselor, iar Moses Gama urma să fie eliberat din închisoare, iar aceştia ovaţionară şi cântară şi apoi protestară agitându-se înainte şi înapoi la fiecare zvon infirmat.

Soarele ajunse la amiază, arzând ca o văpaie deasupra lor, iar mulţimea mirosea a mosc african, un iz straniu, însă

teribil de familiar.

Soldaţii care stătură înarmaţi întreaga dimineaţă aproape ajunseră la o epuizare nervoasă şi de fiecare dată când mulţimea se lovea de gardul de plasă, tresăreau un moment, iar unul sau doi îşi încărcau armele Sten fără a primi ordin şi le îndreptau în sus. Lothar observă acest lucru şi se îndreptă spre aceştia, ordonându-le să descarce şi să lase jos piedica armelor.

— Trebuie să facem ceva cât de curând, domnule, îi spuse el comandantului. Nu mai putem continua aşa – cineva o să clacheze şi o să se întâmple ceva.

Plutea în aer, puternic ca mirosul trupurilor africane încinse, iar Lothar simţea asta chiar în el. Nu dormise în noaptea aceea, era tras la faţă, tăios şi dur ca suprafaţa unei roci de obsidian.

— Ce sugerezi, De La Rey? urlă iritat căpitanul, la fel de ţâfnos şi tensionat. Zici că trebuie să facem ceva. *Ja,* de acord, dar ce?

— Ar trebui să îi scoatem pe conducătorii lor din mulţime. Lothar arătă spre Raleigh Tabaka care încă se afla la poartă.

Trecuseră deja cinci ore de când îi luase cu asalt secţia. Porcul ăla negru de acolo îi ţine la un loc. Dacă îl ridicăm pe el şi pe ceilalţi lideri, restul îşi vor pierde curând interesul.

— Cât este ceasul? întrebă comandantul.

Cu toate că păru irelevant, Lothar îşi aruncă ochii pe ceas.

— Aproape ora unu.

— Sigur mai sunt întăriri pe drum, spuse comandantul. Mai aşteptăm încă cincisprezece minute şi apoi facem cum ai sugerat tu.

— Priviţi acolo, tresări Lothar şi arătă spre partea stângă.

Câţiva dintre tinerii din mulţime se înarmaseră cu pietre şi cărămizi, iar din spate se pasau pe deasupra capetelor celor din mulţime bucăţi de pavaj şi bolovani către cei din primele rânduri.

— *Ja*, trebuie să rupem rândurile acum, încuviinţă căpitanul sau ceva îngrozitor va avea loc.

Lothar se întoarse şi dădu un ordin tăios poliţiştilor de lângă el.

— Încărcaţi armele şi haideţi cu mine la poartă.

Văzu că o parte dintre ceilalţi poliţişti din capătul rândului luaseră ordinul de încărcare ca atare şi se auzi un scrâşnet de metal peste metal în timp ce încărcătoarele se fixau de arme, iar piedicile erau trase. Lothar se întrebă pentru o clipă dacă ar trebui să contramandeze, dar timpul era preţios. Ştia că trebuia să-i scoată din mulţime pe liderii acesteia, căci iminenţa violenţei era doar la un pas. Câţiva dintre tinerii de culoare din rândul din faţă zguduiau deja gardul de plasă şi se aplecau peste el.

Urmat de oamenii săi, Lothar înainta spre poartă şi arătă spre Raleigh Tabaka.

— Tu, strigă el. Vreau să vorbesc cu tine. Întinse mâna prin deschizătura de lângă lacătul porţii şi îl prinse pe Raleigh de cămaşă. Vreau să ieşi de aici, se răsti el, iar Raleigh se smuci din strânsoarea lui, lovindu-i pe oamenii din spatele său.

Amelia ţipă şi îl apucă pe Lothar de încheietură.

— Lasă-l! Nu trebuie să îl răneşti.

Tinerii din jurul lor văzură ce se întâmpla şi se izbiră de gard.

— *Jee*! strigară aceştia, strigătul acela grav şi prelung de război la care nu poate rezista niciun luptător Nguni.

Le făcu sângele să fiarbă şi fu preluat şi de ceilalţi într-un ecou.

— Jee!

Mulţimea din locul unde Raleigh îi ţinea piept lui Lothar De La Rey se repezea în faţă, aruncându-se înspre gard, murmurând strigătul de război, iar gardul se îndoi şi începu să se răstoarne.

— Înapoi! strigă Lothar la oamenii săi, dar rândurile din spate ale mulţimii se aruncară înainte să vadă ce se

întâmpla în faţă, iar gardul cedă.

Căzu cu zgomot, şi cu toate că Lothar se retrase în spate, unul dintre stâlpii de metal îl lovi cu putere şi căzu în genunchi. Mulţimea nu mai putu fi stăpânită, iar cei din spate îi împinseră pe cei din faţă şi dădură buzna în curte, trecând peste Lothar care se chinuia să se ridice.

Dintr-o parte, dinspre mulţime, o cărămidă străpunse aerul într-o parabolă înaltă. Lovi parbrizul unuia dintre camioanele parcate şi îl sfărâmă într-o ploaie de cioburi strălucitoare ca diamantul.

Femeile ţipau şi cădeau sub picioarele celor care erau purtaţi înainte de presiunea din spate, iar bărbaţii se luptau să ajungă la gard, în timp ce alţii îi împingeau în faţă, scoţând acel sângeros strigăt de război „*Jee*!” care iscase nebunia.

Lothar era căzut sub şuvoiul năvalnic, zbătându-se să se ridice, în timp ce o ploaie de pietre şi cărămizi venea peste gard. Lothar se răsuci şi se ridică în picioare, şi doar pentru că era un atlet desăvârşit îşi ţinu echilibrul în faţa atacului de trupuri frenetice care îl împingeau înapoi.

Nu departe de el se auzi un sunet puternic şi aspru, pe care Lothar nu-l recunoscu la început. Ca şi cum o tijă de metal ar fi fost târâtă cu repeziciune peste tabla ondulată. Apoi alte sunete îngrozitoare, impactul repetat al gloanţelor în carnea vie, ca nişte pepeni copţi care se crapă cu o lovitură puternică, şi strigă: „Nu! O, Dumnezeule, nu!” însă armele Sten răpăiră şi sfâşiară aerul, înăbuşindu-i protestul disperat, şi dădu să strige „Opriţi focul!”, însă nu putu să deschidă gura şi simţi că se sufocă de groază şi teroare.

Făcu încă un efort intens de a da ordinul, iar gâtul se forţă să articuleze cuvintele, dar nu ieşi niciun sunet şi mâinile i se mişcară fără să vrea şi ridicară arma de la brâu, trase piedica şi puse un încărcător. În faţa lui, mulţimea se destrăma şi se învârtea, presiunea trupurilor omeneşti asupra sa fu uşurată, şi reuşi astfel să fixeze pistolul la nivelul taliei.

Încercă să se oprească, dar totul era un coşmar asupra căruia nu avea control, arma trepidă în mâinile sale şi uruia ca o drujbă. În câteva secunde încărcătorul de treizeci de cartuşe era gol, însă Loth ar îşi folosise arma Sten precum un cosaş, şi acum recolta însângerată se întindea înaintea lui în praf, în convulsii, zbătându-se şi gemând.

Abia atunci îşi dădu pe deplin seama ce făcuse, şi vocea îi reveni.

— Opriţi focul! strigă el şi se îndreptă spre oamenii din jurul său pentru a întări ordinul. Opriţi focul! Opriţi-vă! Opriţi-vă!

Câţiva dintre noii recruţi îşi reîncărcau puştile pentru a trage din nou, şi alergă în mijlocul lor îndreptând spre ei arma goală ca să îi împiedice. Un poliţist de pe capota unui camion îşi ridică arma şi o descărcă în rafală. Lothar sări pe cabină şi lovi ţeava, iar ultimele gloanţe se descărcară în aerul prăfuit

Din poziţia dominantă de pe cabina camionului, Lothar privi câmpul deschis peste gardul distrus unde stăteau întinşi morţi şi răniţi, şi se cutremură.

— O, Doamne, iartă-mă. Ce am făcut? Vorbele îl înecară. Ce am făcut?

În mijlocul dimineţii Michael Courtney îşi încercă norocul, întrucât în jurul secţiei de poliţie părea că lucrurile se calmaseră. Era, desigur, greu să-ţi dai seama ce se întâmpla. Vedea doar spatele celor din rândurile ultime ale mulţimii, iar peste capetele acestora, marginea gardului de plasă şi acoperişul de metal al secţiei. Totuşi, situaţia părea liniştită pentru moment şi în afară de cele câteva cântece sporadice, mulţimea era pasivă şi răbdătoare.

Se urcă în grabă în Morris şi se întoarse pe şosea spre şcoala primară. Clădirile erau părăsite, şi fără teamă încercă uşa pe care scria „Director. Era descuiată. Pe biroul la mâna a doua se afla un telefon. Reuşi din prima încercare să prindă legătura la sediul *Mail* iar Leon

Herbstein era la birou.

— Am un material, spuse Michael şi îi citi ce scrisese. Dacă aş fi în locul tău, aş trimite aici un fotograf, îi spuse el lui Leon după ce termină. Sunt şanse pentru nişte poze dramatice.

— Spune-mi cum să te găsesc, fu imediat de acord Leon.

Michael se întoarse la secţia de poliţie tocmai când un alt convoi de întăriri îşi făcea loc prin mulţime şi intra pe porţile secţiei.

Dimineaţa se scurse încet, iar Michael rămase fără ţigări, o tragedie minoră. Îi era foarte cald şi foarte sete şi se întreba cum era să stai în picioare, în mulţimea de acolo, oră după oră.

Se schimba starea de spirit a gloatei. Oamenii nu mai erau veseli şi răbdători. Erau frustraţi, simţeau că fuseseră amăgiţi, chiar înşelaţi, când li se spusese că Sobukwe urma să vină acolo sau când li se promisese că poliţia avea să desfiinţeze permisele de trecere.

Începură din nou să cânte, însă pe un ton aspru şi agresiv. În mulţime se iscară încăierări şi era agitaţie, iar peste capetele lor, Michael văzu cum poliţiştii înarmaţi îşi ocupau poziţiile pe cabinele camioanelor parcate în spatele gardului de plasă.

Sosi şi fotograful de la *Mail* – un tânăr jurnalist de culoare care reuşise să intre în oraş fără permis. Îşi parcă micul Humber maroniu lângă Morris, iar Michael îi ceru o ţigară şi îl puse pe scurt la curent cu ceea ce se întâmpla, apoi îl trimise să se amestece în mulţime şi să treacă la treabă.

Puţin după prânz, câţiva tineri se desprinseră din mulţime şi începură să scotocească prin împrejurimi după muniţie. Smulseră cărămizile care înconjurau straturile de flori şi bucăţi de ciment din pavaj, şi apoi se întoarseră în grabă aducând cu ei aceste arme rudimentare. Era o întorsătură îngrijorătoare, iar Michael se căţără pe capota Morrisului său iubit, pe care o curăţa şi o lustruia în fiecare dimineaţă.

Cu toate că se afla la o sută cincizeci de metri de poarta secţiei, vedea bine peste capetele mulţimii şi observă cum agitaţia şi neliniştea se intensificau, până când poliţiştii de pe cabinele autovehiculelor, singurii dintre aceştia pe care îi vedea, se ridicară şi începură să îşi încarce armele. Cu siguranţă reacţionau la un ordin, iar Michael simţi un fior pe şira spinării.

Dintr-odată, în mulţime se iscă un scandal violent, chiar în faţa porţilor principale. Masa de oameni se agita ca valurile mării strigând şi protestând. Cei din spatele mulţimii, aflaţi cel mai aproape de Michael, se împingeau în faţă ca să vadă ce se întâmpla, şi brusc se auzi un sunet metalic sfâşietor.

Michael văzu cum vârfurile porţilor încep să se mişte, răsturnându-se şi îndoindu-se sub presiune, şi în timp ce se îndreptau spre acel loc, o salvă dispersată de pietre şi cărămizi aruncate, şi apoi mulţimea se repezi înainte ca apa dintr-un baraj care a cedat

Michael nu mai auzise până atunci sunetul puştilor-mitralieră automate. Aşa că nu îl recunoscu, dar auzise în copilăria sa un glonţ sfâşiind carnea, în acel safari în care tatăl său îl dusese împreună cu fraţii lui.

Sunetul fu inconfundabil, ca de carne lovită, ca şi cum o gospodină ar bate un covor prăfuit. Totuşi, nu îi venea să creadă, nu până când nu văzu poliţiştii pe cabinele maşinilor. Îngrozit observă cum armele pe care le ţineau zvâcniră şi împroşcară mici petale de foc cu o secundă înainte ca sunetul să-i ajungă la urechi.

Mulţimea se destrămă şi o luă la fugă la primele rafale de foc. Se răspândiră ca undele unui iaz, scurgându-se pe lângă Michael, iar unii dintre ei chiar râdeau ca şi cum nu şi-ar fi dat seama ce se întâmpla, ca şi cum totul ar fi fost un joc prostesc.

Cele mai multe trupuri prăbuşite se aflau în faţa porţilor sfărâmate, şi erau peste tot împrăştiate, aproape toţi cu faţa în jos şi cu capetele într-o parte, spre direcţia în care

fugeau când fuseseră loviţi, dar alţii erau şi mai departe. Însă armele încă huruiau şi oamenii tot mai cădeau chiar unde stătea Michael, astfel încât în jurul secţiei de poliţie zona se eliberase, iar el putea să vadă prin praful ridicat siluetele poliţiştilor în uniformă în spatele gardului de plasă încovoiat. Unii dintre ei îşi încărcau armele, iar alţii încă mai trăgeau.

Michael auzi sunetul şuierător al gloanţelor care treceau aproape de capul său, dar era mult prea şocat să se ferească sau să clintească.

La douăzeci de paşi, un cuplu tânăr trecu în fugă pe lângă el. Îi recunoscu ca fiind cei doi care conduceau procesiunea mai devreme, tânărul înalt şi arătos şi fata drăgălaşă cu chipul rotunjor. Încă se mai ţineau de mână, iar băiatul o trăgea pe fată după el şi, când trecură pe lângă Michael, fata se eliberă din strânsoare şi se întoarse spre locul unde un copil stătea derutat şi pierdut în mijlocul carnagiului.

Când fata se aplecă să ridice copilul, gloanţele o loviră. Fu aruncată cu brutalitate pe spate ca şi cum ajunsese la capătul unei lese invizibile, însă rămase stabilă pe picioare câteva secunde bune, iar Michael văzu cum gloanţele îi intrară prin spate la nivelul coastelor. Doar pentru o clipă, acestea ridicară mici umflături în pânza bluzei sale, şi apoi ţâşniră în nori rozalii şi fumurii de sânge şi stofă.

Fata se răsuci şi începu să se încovoaie. Atunci Michael văzu cele două găuri de glonţ din pieptul ei, ca nişte nituri întunecate pe pânza albă, şi ea se prăbuşi în genunchi. Însoţitorul fugi în spatele ei şi încercă să o susţină, însă ea i se prelinse printre braţe şi se prăbuşi înainte cu faţa în jos. Bărbatul se lăsă lângă ea şi o ridică în braţe, iar Michael îi surprinse expresia feţei. Nu mai văzuse până atunci atâta îndurerare şi suferinţă la un om.

Raleigh o ţinea pe Amelia în braţe. Capul ei atârna pe umărul lui ca un copil adormit şi îi simţea sângele îmbibându-se în haine. Era fierbinte precum cafeaua şi

mirosea respingător de dulce în aerul încins.

Raleigh se scotoci în buzunar şi găsi batista. Şterse cu grijă praful de pe obrajii ei şi de la colţurile gurii, deoarece căzuse cu faţa în ţărână.

— Trezeşte-te, raza mea de lună, îi cânta el uşor. Lasă-mă să îţi aud glasul suav.

Ochii fetei erau deschişi, iar el îi întoarse uşor capul ca să îi poată privi.

— Amelia, sunt eu, Raleigh, nu mă vezi?

O privi stăruitor în pupilele mari şi dilatate, şi o sclipire albicioasă le acoperi, înceţoşând frumuseţea lor de abanos.

O îmbrăţişă mai tare, îi lipi capul inert de pieptul său şi începu să o legene, îngânându-i uşor ca unui prunc, uitându-se de-a lungul câmpului.

Trupurile neînsufleţite erau presărate ca nişte fructe răscoapte căzute de pe ram. Unii dintre ei se mişcau, întindeau un braţ sau descleştau o mână, un bătrân începu să se târască spre locul unde Raleigh îngenunchease, trăgându-şi după el piciorul zdrobit.

Apoi, pe porţi ieşiră poliţiştii. Se mişcară pe câmp dezorientaţi şi năuciţi, având cu ei armele descărcate care le atârnau din mâinile fără vlagă, se aplecau o clipă lângă un cadavru, se ridicau şi treceau mai departe.

Unul dintre ei se apropie. Atunci Raleigh îl recunoscu ca fiind căpitanul blond care îl înşfăcase la poartă. Îşi pierduse chipiul şi îi lipsea nasturele de sus de la tunică. Părul scurt îi era negru de transpiraţie, iar pe fruntea sa palidă precum ceara erau picături de sudoare. Se opri la câţiva paşi şi se uită la Raleigh. Cu toate că părul lui era blond, sprâncenele erau închise la culoare şi groase, iar ochii galbeni ca ai unui leopard. Raleigh ştiu atunci de unde îşi căpătase porecla. Acei ochi palizi erau scoşi în evidenţă de cearcăne negre de oboseală, aproape ca nişte vânătăi, iar buzele îi erau uscate şi crăpate.

Se uitară fix unul la altul – tânărul negru îngenuncheat în praf cu tânăra femeie în braţe, şi bărbatul alb în uniformă

cu arma descărcată în mâini.

— Nu am vrut să se întâmple una ca asta, spuse Lothar De La Rey cu vocea răguşită. Îmi pare rău.

Raleigh nu răspunse, nu dădu vreun semn că ar fi auzit sau ar fi înţeles, iar Lothar se întoarse şi plecă, făcându-şi loc printre cadavre şi mutilaţi, spre curtea cu gard de plasă.

Sângele de pe hainele lui Raleigh începu să se răcească, iar când atinse din nou obrazul Ameliei, simţi cum căldura lui pălea. Îi închise uşor pleoapele şi îi deschise câţiva nasturi de la bluză. Cele două răni sângeraseră puţin. Erau chiar sub sânii ei virgini şi proeminenţi, ca nişte guri mici pe pielea ei catifelată de chihlimbar, la mică distanţă una de cealaltă. Raleigh trecu două degete de la mâna dreaptă peste aceste guri sângeroase, şi mai găsi un strop de căldură în carnea sfâşiată.

— Cu degetele mele în trupul tău mort, şopti el. Cu degetele mâinii mele drepte în rănile tale, fac un jurământ, dragostea mea. Te voi răzbuna. Jur pe dragostea noastră, pe viaţa mea şi pe moartea ta. Te voi răzbuna.

În zilele pline de nelinişte şi tumult ce urmaseră masacrului din Sharpeville, Verwoerd şi Ministerul de Interne acţionară cu tărie şi forţă.

Se declarase stare de urgenţă în aproape jumătate din districtele juridice ale Africii de Sud. Fuseseră interzise atât PAC, cât şi ANC, iar susţinătorii acestora suspectaţi de incitare şi intimidare fuseseră arestaţi şi reţinuţi prin ordonanţă de urgenţă. Potrivit estimărilor, aproximativ opt mii de persoane au fost reţinute.

La începutul lui aprilie, la întâlnirea întregului cabinet pentru discutarea acestui caz de urgenţă, Shasa Courtney îşi riscă viitoarea carieră în politică propunându-i doctorului Verwoerd desfiinţarea sistemului permiselor de trecere. Îşi pregătise discursul cu grijă, iar importanţa subiectului îl făcu chiar mai elocvent decât de obicei. În timp ce vorbea deveni tot mai conştient de faptul că putea câştiga sprijinul

unora dintre membrii seniori ai cabinetului.

— Cu o singură lovitură vom înlătura principala cauză a nemulţumirilor negrilor şi vom priva agitatorii revoluţionari de cea mai valoroasă armă a lor, sublinie acesta.

Alţi trei miniştri seniori luară cuvântul după Shasa, fiecare exprimându-şi sprijinul pentru desfiinţarea *dompas*, însă, din capătul mesei lungi, Verwoerd se încrunta la ei, devenind tot mai nervos cu fiecare minut, până când, într-un final, sări în picioare.

— Această idee iese total din discuţie. Legitimaţiile de referinţă există cu un scop esenţial: pentru a controla afluenţa de negri din zonele urbane.

În doar câteva minute, el impuse cu brutalitate pedeapsa cu moartea, şi sublinie faptul că încercarea de a readuce acest subiect în discuţie va însemna sinucidere politică pentru oricare membru al cabinetului, indiferent despre cine ar fi vorba.

În decurs de câteva zile, Verwoerd însuşi se află pe marginea prăpastiei. Vizită Johannesburgul pentru a inaugura Marele Târg de Paşti. Ţinu un discurs de reasigurare în faţa unui public foarte numeros care umplu arena celui mai mare târg agricol şi industrial din ţară, iar când se aşeză, în aplauzele furtunoase, un bărbat alb, cu o înfăţişare comună, îşi făcu loc printre rândurile de scaune şi în văzul tuturor scoase un pistol, îl puse la tâmpla lui Verwoerd şi trase de două ori.

Cu sângele şiroindu-i pe faţă, doctorul Verwoerd se prăbuşi, iar agenţii de securitate îl imobilizară pe atacator. Ambele gloanţe, trase cu precizie, pătrunseră în craniul prim-ministrului, însă tenacitatea sa remarcabilă şi voinţa de a trăi, combinate cu îngrijirile medicale de excepţie de care avu parte, îl salvară.

În mai puţin de o lună ieşi din spital şi îşi reluă îndatoririle de şef al statului. Tentativa de asasinat nu păru să aibă un mobil anume, iar atacatorul fu declarat nebun şi internat într-un sanatoriu. Până când Verwoerd se însănătoşi pe

deplin după atentat, în întreaga ţară se reinstaurase calmul, iar poliţiştii lui Manfred De La Rey controlau din nou situaţia.

Bineînţeles, reacţia comunităţii internaţionale cu privire la măcel şi la măsurile luate pentru recâştigarea controlului fuseseră extrem de critice. America merse mai departe cu condamnarea, şi în decurs de câteva luni institui embargo pe vânzarea de arme către Africa de Sud. Mai devastatoare decât reacţia guvernelor străine fu căderea Bursei de Valori din Johannesburg, prăbuşirea pieţei imobiliare şi tentativa de migrare a capitalului în afara ţării. Pentru împiedicarea acestui lucru s-au impus rapid reguli stricte de controlare a bursei.

Prestigiul lui Manfred De La Rey spori. Se purtase aşa cum se aşteptase de la el, cu forţă şi determinare. Nu mai era acum niciun dubiu că era unul dintre membrii seniori ai cabinetului şi succesorul direct al lui Hendrik Verwoerd. Distrusese Congresul Pan-African şi ANC. Liderii acestora erau total dezorganizaţi şi se ascundeau cu toţii sau fugiseră din ţară.

Cu siguranţa statului rezolvată, doctorul Verwoerd îşi putu în sfârşit îndrepta atenţia către chestiunea de mare importanţă, realizarea visului de aur numit Afrikaanderdom – Republica.

Referendumul s-a ţinut în octombrie 1960, iar reacţiile pătimaşe generate de perspectiva desprinderii de coroana britanică, atât pro, cât şi contra, duseseră la o prezenţă la vot de nouăzeci la sută. Precaut, Verwoerd stabilise că o majoritate simplă, şi nu de două treimi, ar fi de ajuns, iar în acea zi şi-a primit majoritatea de 850.000 la 775.000. Răspunsul afrikaanderilor fu o isterie de bucurie, discursuri şi veselie frenetică.

În martie anul următor, Verwoerd şi anturajul său plecară la Londra pentru a lua parte la conferinţa prim-miniştrilor din ţările Commonwealth-ului. Ieşise de la conferinţă declarând: „În lumina opiniilor exprimate de ceilalţi miniştri

ai statelor Commonwealth-ului cu privire la politicile rasiale ale Africii de Sud, le-am comunicat celorlalţi prim-miniştri că ţara mea renunţă la calitatea de membră a Commonwealth-ului, după obţinerea statutului de republică".

Din Pretoria, Manfred De La Rey îi telegrafie lui Verwoerd: „Aţi păstrat demnitatea şi mândria ţării dumneavoastră, iar naţiunea vă este recunoscătoare pe vecie".

Verwoerd se reîntoarse acasă adulat şi considerat erou de către poporul său. În euforia ameţitoare, foarte puţini, chiar şi dintre membrii vorbitori de engleză din opoziţie, îşi dădură seama câte uşi încuiase şi zăvorâse Verwoerd în urma lui şi cât de rece şi mohorât va fi vântul despre care Macmillan prevestise că se va abate peste Africa de Sud, în anii ce vor urma.

Odată cu declararea republicii, Verwoerd putea în sfârşit să îşi aleagă garda pretoriană pentru protejarea şi strunirea acesteia. Erasmus, fostul ministru al justiţiei, care nu acţionase suficient de ferm în timpul stării de urgenţă, a fost numit ambasador al noii republici la Roma, iar Verwoerd prezentă doi miniştri noi cabinetului său.

Noul ministru al apărării P.W. Botha făcuse parte din circumscripţia electorală George din Cape, iar în locul lui Erasmus fu numit ministru al justiţiei Balthazar Johannes Verster. Shasa Courtney îl ştia bine pe Verster şi în timp ce îl asculta ţinând primul său discurs în faţa cabinetului, se gândi cât de bine se asemăna cu Manfred De La Rey.

Aveau aproape aceeaşi vârstă, şi, asemenea lui Manfred, în timpul războiului, Verster fusese membru al aripii pronaziste de extremă dreapta anti-Smuts Ossewa Brandwag. Dacă lumea acceptase ideea că Manfred rămăsese în Germania în anii de război – deşi el era foarte secretos în ce priveşte această perioadă din viaţa lui – John Verster fusese în tabăra de concentrare Smuts din Koffiefontein, pe toată această perioadă.

Atât Verster, cât şi De La Rey îşi făcuseră studiile la Universitatea Stellenbosch, citadela Afrikaanderdomului, iar carierele lor politice urmaseră cam acelaşi curs. Cu toate că Manfred îşi câştigase locul în parlament la alegerile istorice din 1948, John Verster, la aceleaşi alegeri, se remarcase prin faptul că fusese singurul candidat din istoria Africii de Sud care pierduse doar cu două voturi. Ulterior, în 1953, se reabilitase prin câştigarea aceluiaşi loc din Brakpan, cu o majoritate de şapte sute.

Acum, că cei doi se aflau la aceeaşi masă lungă din sala de şedinţe, asemănarea fizică dintre ei era izbitoare. Doi bărbaţi masivi, cu trăsături ca de buldog, amândoi insensibili, fermi şi tenace, caracteristicile unui bur dur.

Verster îi confirmă lui Shasa acest lucru când începu să vorbească, aplecându-se agresiv înainte, încrezător şi rostind răspicat.

— Cred că ne aflăm într-o luptă crâncenă cu forţele comunismului, şi nu vom putea face faţă acţiunilor subversive sau împiedica revoluţia respectând îndeaproape regulile marchizului de Queensberry. Trebuie să lăsăm deoparte vechile principii *habeas corpus* şi să ne înarmăm cu o nouă legislaţie care ne va permite să reţinem inamicul, să îi identificăm liderii şi să îi închidem undeva unde nu vor putea face rău. Acesta nu este un nou concept, domnilor.

Verster zâmbi, iar Shasa fu frapat de modul în care trăsăturile sale se luminară cu acel zâmbet diabolic.

— Ştiţi cu toţii unde mi-am petrecut anii de război, fără avantajul unui proces. Permiteţi-mi să vă spun acum – a funcţionat.

M-a ţinut departe de necazuri şi asta intenţionez să fac cu cei care vor să distrugă această ţară – să îi ţin departe de necazuri. Vreau puterea de a reţine orice persoană despre care ştiu că este un inamic al statului, fără proces, pentru o perioadă de până la nouăzeci de zile.

Susţinu un spectacol meşteşugit, iar Shasa se simţi agitat ştiind că urmează să ia cuvântul, mai ales că viziunea sa

asupra viitorului nu era la fel de optimistă.

— În acest moment am două preocupări majore, le spuse el cu seriozitate colegilor. Prima este embargoul impus asupra importului de arme de către americani. Cred că şi alte ţări se vor înclina în curând în faţa presiunii americane şi vor extinde embargoul. Într-o zi, s-ar putea chiar să ne aflăm în situaţia ridicolă în care Marea Britanie va refuza să ne vândă armele de care avem nevoie să ne apărăm.

Câţiva dintre cei de la masă se foiră şi priviră sceptic.

— Nu ne putem permite să subestimăm această isterie a Americii pe care ei o numesc drepturile civile, îi asigură Shasa. Amintiţi-vă că au trimis trupe ca să ajute la forţarea intrării negrilor în şcolile albilor.

Amintirea acestui lucru îi înspăimântă pe toţi şi nu mai existară alte semne de neîncredere, în timp ce Shasa continuă:

— Un popor care poate face asta va face orice. Ţelul meu este să fac această ţară autonomă în ceea ce priveşte forţa armată convenţională, în decurs de cinci ani.

— Este posibil? întrebă tăios Verwoerd.

— Cred că da, încuviinţă Shasa. Din fericire, această eventualitate a fost anticipată. Chiar dumneavoastră m-aţi avertizat de posibilitatea embargoului asupra importului de arme, când m-aţi numit în funcţie, domnule prim-ministru.

Verwoerd dădu din cap aprobator.

— Acesta este ţelul meu, repetă Shasa. Autonomie în ceea ce priveşte armamentul convenţional în decurs de cinci ani – Shasa se opri melodramatic. Şi obţinerea de energie nucleară, în decurs de zece ani.

Acest lucru le spori neîncrederea, ceea ce duse la exclamaţii şi întrebări tăioase, astfel încât Shasa ridică mâinile şi vorbi ferm.

— Sunt extrem de serios, domnilor. Putem face asta! în funcţie de anumite circumstanţe.

— Banii, spuse Hendrik Verwoerd, iar Shasa aprobă.

— Da, domnule prim-ministru, banii. Şi astfel, ajung la

cea de-a doua problemă importantă.

Shasa îşi trase răsuflarea şi se pregăti sufleteşte să abordeze un adevăr de nesuportat.

— De când cu tragerile din Sharpeville, ne confruntăm cu migrarea capitalului din ţară. Cecil Rhodes obişnuia să spună că evreii erau păsările sale de bun augur. Când vin evreii, aduc prosperitatea unei întreprinderi sau a unei ţări, iar când aceştia pleacă, te poţi aştepta la ce era mai rău. Tristul adevăr, domnilor, este că evreii noştri pleacă. Trebuie să îi ademenim să rămână şi să-i aducă înapoi pe cei care deja au plecat.

La masa de discuţii se iscă din nou agitaţie. Partidul Naţional se constituise pe acel val de antisemitism dintre cele două războaie mondiale, şi cu toate că se desfiinţase de atunci, încă mai existau reminiscenţe ale acestuia.

— Acestea sunt faptele, domnilor. Shasa le ignoră stinghereala. De la evenimentele din Sharpeville, piaţa imobiliară a scăzut la jumătate, iar bursa se află la cel mai mic nivel, ca în vremurile întunecate ale lui Dunkirk. Oamenii de afaceri şi investitorii importanţi sunt convinşi că acest guvern se clatină şi e pe punctul de a capitula în faţa forţelor comunismului şi ale întunericului. Ei ne văd cufundaţi în disperare şi anarhie, cu gloate de negri care pârjolesc şi jefuiesc, în vreme ce civilizaţia albilor e pe punctul de a sfârşi în flăcări.

Aceştia râseră ironic.

— Tocmai am explicat ce paşi vom urma, exclamă aspru John Verster.

— Da, îl întrerupse imediat Shasa. Ştim că imaginea externă este denaturată. Ştim că avem încă un guvern puternic şi stabil, că ţara este prosperă şi productivă şi că marea majoritate a populaţiei, şi albi şi negri, respectă legea şi este mulţumită. Ştim că avem îngerul nostru păzitor – aurul – care ne protejează. Dar trebuie să convingem şi restul lumii.

— Crezi că e posibil acest lucru, omule? întrebă repede

Manfred.

— Da, cu o campanie la scară largă şi stabilită de comun acord, de a spune adevărul despre această situaţie oamenilor de afaceri din lume, preciză Shasa. I-am recrutat pe majoritatea liderilor noştri din industrie şi comerţ să ne sprijine în acest demers. Vom ieşi în faţă pe socoteala noastră ca să explicăm adevărul. Îi vom invita aici – jurnalişti, afacerişti şi prieteni – să vadă cu ochii lor cât de liniştită şi sub control este ţara, şi cât de profitabile sunt împrejurările.

Shasa mai vorbi, pătimaş şi fără dedesubturi, încă treizeci de minute şi, când termină, se simţi epuizat; văzu apoi că îşi convinsese în sfârşit colegii şi ştiu că rezultatele îşi meritau efortul. Era convins că de la evenimentele îngrozitoare din Sharpeville putea să mobilizeze un nou efort care îi va duce spre piscuri mai înalte de prosperitate şi putere.

Shasa fusese întotdeauna optimist, cu puteri extraordinare de recuperare. Chiar şi în perioada în care se afla în forţele aeriene, când se întorcea cu escadrila dintr-o misiune deasupra liniilor italiene, iar ceilalţi se aşezau la popotă, uluiţi şi zdruncinaţi de acea experienţă, el îşi revenea primul şi începea să glumească. Shasa plecă din sală slăbit şi epuizat, dar până când ajunse să conducă Jaguarul SS de epocă pe munte şi dincolo de poarta Ameith de la Weltevreden, stătea deja drept la volan, simţindu-se din nou încrezător şi voios.

Trecuse de mult strânsul recoltei, iar lucrătorii erau în vii şi tundeau viţa-de-vie. Shasa parcă Jaguarul şi merse printre rândurile de viţă, goale şi fără frunze, ca să le vorbească şi să îi încurajeze. Mulţi dintre aceşti bărbaţi şi femei erau la Weltevreden de când Shasa era copil, iar cei mai tineri se născuseră acolo. Shasa îi considera ca o prelungire a familiei sale, iar în schimb ei îl priveau ca pe un patriarh al lor. Îşi petrecu o jumătate de oră cu ei şi le ascultă micile probleme şi griji, şi îi linişti cu câteva vorbe

încurajatoare, apoi se opri şi se îndepărtă dintr-odată, când o siluetă călare coborî în galop din partea cealaltă a podgoriei.

Dinspre colţul zidului de piatră Shasa o privea pe Isabella cum strângea hăţurile, şi rămase nemişcat când îşi dădu seama ce urma ea să facă. Iapa nu era pe deplin strunită, iar Shasa nu avea încredere în temperamentul ei. Zidul era din piatră gălbuie de pe muntele Table, şi avea un metru şi jumătate înălţime.

— Nu, Bella, şopti el. Nu, draga mea!

Însă ea întoarse iapa şi o îndrumă spre zid, iar animalul reacţionă vitejeşte. Picioarele i se strânseră şi muşchii masivi pulsară sub pielea lucioasă. Isabella o ridică şi sări zidul.

Shasa îşi ţinu respiraţia, dar chiar şi în acest suspans putea să aprecieze prezenţa magnifică, cal şi călăreţ, amândouă de viţă bună – iapa, cu picioarele din faţă pliate sub piept şi urechile ciulite înainte, plutind deasupra solului, iar Isabella, aplecată în şa, cu spatele arcuit şi trupul ei minunat, tânăr şi suplu, picioarele lungi şi sânii delicaţi şi fermi, gura rumenă cu râsul ei şi cu părul fluturând în vânt, strălucind în raze rubinii în apusul de soare.

Se termină apoi, şi Shasa răsuflă dintr-odată. Isabella călări agale spre locul unde stătea el.

— Mi-ai promis că o să călăreşti cu mine, *Pater*, îl dojeni ea.

Instinctul lui Shasa fu să o certe pentru săritura aceea, dar se abţinu. Ştia că îi va răspunde probabil trăgând de hăţurile iepei şi repetând saltul din partea asta. Se întrebă când pierduse controlul asupra ei, şi zâmbi apoi cu tristeţe, răspunzându-şi singur: „La zece minute după ce s-a născut”.

Iapa dansa într-un cerc, iar Isabella îşi dădu părul pe spate cu o mişcare a capului.

— Te-am aşteptat aproape o oră, spuse ea.

— Afaceri de stat... începu Shasa să zică.

— Asta nu e o scuză, tată. O promisiune e o promisiune.

— Nu este târziu, zise el.

— Tu şi rabla ta ne întrecem până la grajduri, râse ea, lansând provocarea.

Dădu din pinteni şi porni pe iapă la galop.

— Nu e drept, strigă el în urma ei. Ai un avans prea mare.

Ea se întoarse în şa şi îi scoase limba. Shasa fugi spre Jaguar, însă ea o luase pe terenul dinspre nord şi descălecase deja până când intră el cu maşina în curtea grajdului.

Aruncă hăţurile unui rândaş şi alergă să îl îmbrăţişeze. Isabella avea multe feluri de săruturi, dar acesta, prelung şi iubitor, şi atingându-i puţin urechea la final, era rezervat pentru ocaziile când dorea cu ardoare ceva de la el, ceva ce ştia că el nu îi va refuza.

În timp ce îşi trăgea cizmele de călărie, ea se aşeză aproape de el pe bancă şi îi spuse o povestioară nostimă despre profesorul ei de sociologie de la universitate.

— Un Saint Bernard imens şi lăţos a intrat în sala de curs, iar profesorul Jacobs a fost iute ca fulgerul. „Mai bine să vină câinii la învăţătură, a spus el, decât să se ducă învăţătura la câini”.

Avea un talent actoricesc înnăscut. Când plecară din încăperea cu şei, îl cuprinse de braţ.

— O, tati, doar de aş găsi un băiat ca tine, dar sunt toţi îngrozitor de plictisitori.

„Şi aşa să rămână mult timp”, se gândi el cu zel.

Îşi strânse mâinile căuş care să o ajute să încalece, dar ea râse şi sări cu uşurinţă în şa, cu picioarele ei lungi, minunate.

— Haide, adormitule. Se întunecă în curând.

Lui Shasa îi făcea plăcere compania ei. Îl încânta cu schimbările ei de dispoziţie şi de subiect. Era iute la minte şi cu un straniu simţ al umorului, care se potriveau cu chipul şi trupul ei extraordinare, dar îl neliniştea când începea să respingă cu vehemenţă să se concentreze mult

timp pe un anume subiect de discuţie. Aşa fusese Sean, având în permanenţă nevoie de stimulare pentru a-şi menţine interesul, plictisindu-se cu uşurinţă de orice nu reuşea să ţină pasul cu el. Shasa era uimit că Isabella rezistase un an la universitate, dar se resemnase cu faptul că nu va absolvi. De fiecare dată când discutau despre asta, ea vorbea numai de rău despre viaţa academică. O numea o prefăcătorie. Lucruri copilăreşti.

— Ei bine, Bella, tu eşti încă un copil, îi spunea el.

— Tati, nu înţelegi, i-o reteza ea imediat.

— Nu înţeleg? Nu crezi că am avut şi eu vârsta ta?

— Presupun că da – dar asta a fost acum o mie de ani, ce naiba!

— Doamnele nu înjură, o dojenea el automat.

Avea cârduri de admiratori pasionali, pe care îi trata cu o indiferenţă nemiloasă un timp, iar apoi îi părăsea cu o cruzime aproape felină, şi în tot acest timp, neliniştea ei era tot mai evidentă.

„Ar fi trebuit să fiu mai sever cu ea chiar de la început, îşi spuse el cu îndârjire, şi apoi zâmbi. Ce naiba, ea e singurul meu răsfăţ – şi va pleca cât de curând”.

— Ştii că atunci când zâmbeşti aşa eşti cel mai sexy bărbat din lume? îl întrerupse ea din gânduri.

— Ce ştii tu ce înseamnă să fii sexy, domnişoară? o întrebă el supărat ca să îşi ascundă mulţumirea, iar ea îi făcu semn din cap.

— N-ai vrea să ştii?

— Nu, mulţumesc, refuză el în grabă. Probabil că aş face hernie pe loc.

— Sărăcuţul meu tătic.

Îndemnă iapa să se apropie de calul lui până când îşi atinseră genunchii şi se aplecă să îl îmbrăţişeze.

— Bine, Bella, zâmbi el. Ar fi bine să îmi spui ce vrei. Artileria ta grea mi-a demolat zidul de apărare în întregime.

— O, tati, mă faci să par aşa o ticăloasă. Hai să ne întrecem până la terenul de polo.

O lăsă în faţă, urmând-o cu armăsarul aproape până coborâră dealul. Cu toate astea, arăta triumfătoare când întoarse iapa şi se apropie de el.

— Am primit o scrisoare de la mama, spuse ea.

Pentru o clipă, Shasa nu realiză ce spusese, apoi zâmbetul îi îngheţă şi îşi aruncă o privire la Rolexul de aur de la mână.

— Ar fi bine să ne întoarcem.

— Vreau să vorbim despre mama mea. Nu am mai vorbit despre ea de la divorţ.

— Nu e nimic de discutat. Nu mai face parte din vieţile noastre.

— Nu, clătină Isabella dezaprobator din cap. Vrea să ne vadă – pe mine şi pe Mickey. Vrea să mergem la Londra să o vizităm.

— Nu, spuse el vehement.

— E mama mea.

— A renunţat la acest statut.

— Vreau să o văd – ea vrea să mă vadă.

— Vorbim despre asta altă dată.

— Vreau să vorbim acum. De ce nu mă laşi să merg?

— Mama ta a făcut anumite lucruri şi a depăşit limita. Va avea o influenţă negativă asupra ta.

— Nimeni nu mă influenţează pe mine – decât dacă vreau eu să o facă, spuse ea. Şi până la urmă, ce a făcut mama? Nimeni nu mi-a explicat vreodată.

— A comis un act de trădare premeditată. Ne-a trădat pe toţi – pe soţul ei, pe tatăl ei, familia ei, copiii ei şi ţara.

— Nu cred asta. Isabella scutură din cap. Mama a fost mereu preocupată de toţi.

— Nu pot şi nu vreau să îţi dau toate detaliile, Bella. Crede-mă când îţi spun că, dacă nu aş fi scos-o din ţară, ar fi fost judecată pentru complicitate la uciderea propriului tată şi pentru infracţiunea de înaltă trădare.

Călăriră spre grajduri în linişte, intrară în curte şi descălecară.

— Ar trebui să aibă şansa să îmi explice ea însăşi asta, rosti Isabella în şoaptă.

— Îţi pot interzice să pleci, Bella, eşti încă minoră. Dar ştii că nu voi face asta. O să te rog pur şi simplu să nu te duci la Londra să o vezi pe femeia aceea.

— Îmi pare rău, tati. Mickey merge, şi eu mă duc cu el.

Îi observă expresia feţei şi se duse la el repede.

— Te rog, încearcă să înţelegi. Te iubesc, dar o iubesc şi pe ea. Trebuie să plec.

Se îndreptară spre casă în Jaguar, fără să mai schimbe o vorbă.

— Când? o întrebă Shasa în timp ce parcă maşina şi opri motorul.

— Nu ne-am hotărât încă.

— Uite ce zic eu. O să mergem împreună într-o zi şi poate mergem şi în Elveţia o săptămână la schi, sau să vizităm Italia. Ne putem opri şi prin Paris şi îţi iau o haină nouă. Dumnezeu ştie, ai puţine haine.

— Dragul meu tată, eşti un copoi bătrân şi viclean, nu-i aşa?

Încă mai râdeau când urcară la braţ treptele din faţă ale conacului Weltevreden. Centaine ieşi din biroul ei din partea cealaltă a holului. Când îi văzu, îşi smulse de pe nas ochelarii de citit, cu ramă aurie – nu suporta ca nici măcar familia să o vadă purtându-i.

— De ce sunteţi voi doi aşa de veseli? îi întrebă ea. Bella zâmbeşte triumfătoare. Cu ce te-a mai convins acum?

Centaine nu aşteptă un răspuns, ci arătă spre pachetul uriaş în formă de banană de aproximativ trei metri lungime, ambalat în straturi groase de pânză maronie, aşezat pe mijlocul pardoselei de marmură, în două culori.

— Shasa, a sosit chestia asta pentru tine de dimineaţă şi a ocupat casa toată ziua. Te rog, scapă de el, orice ar fi.

Centaine locuise singură la Rhodes Hill aproape un an de zile după moartea lui Blaine, până când Shasa reuşise să o convingă să închidă casa şi să se reîntoarcă la Weltevreden.

Acum îşi ducea viaţa după o rutină strictă la care toţi trebuiau să se conformeze.

— Ce Dumnezeu este asta?

Shasa încercă să ridice de un capăt al lungului pachet.

— E făcut din plumb, orice ar fi, mormăi el.

— Aşteaptă, tată, strigă Garry din capătul scărilor. Îţi rupi ceva.

Coborî în grabă scările, câte trei deodată.

— Te ajut eu – unde vrei să îl pun?

— În camera armelor e bine. Mulţumesc, Garry.

Lui Garry îi plăcea să îşi etaleze forţa şi ridică pachetul greoi cu uşurinţă, manevrându-l pe coridor şi apoi pe uşa camerei armelor, unde îl aşeză pe blana de leu în faţa şemineului.

— Vrei să îl deschid? întrebă el şi, fără să aştepte un răspuns, se şi apucă.

Isabella se aşeză pe birou, hotărâtă să nu piardă nimic, şi niciunul nu scoase o vorbă până când Garry desprinse ultima fâşie de pânză şi se retrase în spate.

— Este minunat, şopti Shasa. Nu am mai văzut aşa ceva în viaţa mea.

Era un singur colţ curbat de fildeş de aproape trei metri lungime, gros cât talia unei domnişoare la unul din capete, şi bont la celălalt capăt.

— Cred că are aproape 70 de kilograme, spuse Garry. Numai uită-te la lucrătură.

Shasa ştia că muncitorii din Zanzibar care prelucrau fildeşul erau singurii care puteau face aşa ceva. Întregul colţ fusese sculptat cu scene de vânătoare de un detaliu extraordinar şi o lucrătură fină.

— Este minunat.

Până şi Isabella fu impresionată.

— Cine ţi l-a trimis?

— Uite un plic – Shasa arătă spre ambalajul care fusese îndepărtat, iar Garry îl ridică şi i-l înmână.

Plicul conţinea o singură foaie.

În tabără pe râul Tana
Kenya
Dragă tată.
La mulţi ani! Mă voi gândi la tine de ziua ta. Acesta este cel mai mare de până acum – 66 kg înainte de a fi sculptat
De ce nu vii la vânătoare cu mine?
Cu dragoste.
Sean

Cu bileţelul într-o mână, Shasa se aşează lângă colţ şi mângâie suprafaţa netedă şi catifelată. Scenele sculptate înfăţişau o turmă de elefanţi, sute dintre ei, într-o singură turmă. De la tauri bătrâni la vaci de rasă şi viţei micuţi, aceştia dispăreau într-o friză lungă şi spiralată în jurul coloanei de fildeş, şi se pierdeau într-o perspectivă elegantă spre capăt. Turma era hăituită şi atacată de vânători de-a lungul obiectului de fildeş, la început cu oameni în piei de leu înarmaţi cu arcuri şi săgeţi otrăvite sau suliţe late din os de elefant; spre capătul acestei cavalcade paleozoice, vânătorii erau călare mânuind arme de foc moderne. Cărarea străbătută de turmă era presărată cu carcase căzute, uriaşe, şi totul era frumos, real şi tragic.

— Lăsaţi-mă singur, vă rog, spuse el, însă nici frumuseţea şi nici tragedia nu fură cele care îngroşară vocea lui Shasa atunci când rosti asta. Nu se întoarse să îi privească, căci nu voia ca ei să îi vadă chipul.

Pentru prima dată, Isabella nu comentă, ci îl luă pe Garry de mână şi îl conduse afară din cameră.

— Nu a uitat de ziua mea, murmură Shasa, în timp ce mângâia fildeşul. Nici măcar o dată de când a plecat. Tuşi şi se îndreptă brusc, smulse batista din buzunarul de la piept şi îşi suflă zgomotos nasul şi apoi se şterse la ochi. Şi nici măcar nu i-am scris, nu i-am răspuns la nicio scrisoare. Îndesă batista în buzunar şi merse la fereastră, cu privirea aţintită dincolo de pajiştile unde păunii păşeau ţanţoş.

„Ceea ce e crud şi stupid este că el a fost întotdeauna preferatul meu dintre ei trei. O, Doamne, aş da orice să-l văd din nou”.

Ploaia era mohorâtă şi rece ca gheaţa, depărtându-se ca fumul deasupra pădurilor dese de bambus care acopereau crestele munţilor Aberdare.

Cei patru se deplasau în şir indian cu vânătorul Ndorobo în frunte, ţinând urma în pământul pădurii care, sub pătura de frunze de bambus căzute, avea culoarea şi consistenţa ciocolatei topite.

Sean Courtney era al doilea, în urma vânătorului, ezitând să ia vreo decizie pripită. Era cel mai tânăr dintre cei trei albi, însă rolul de conducător îi revenise în mod natural. Nimeni nu contestase acest lucru.

Al treilea din şir, Alistair Sparks, era fiul cel mic al unei familii kenyene coloniste. Cu toate că era extraordinar de rezistent, un trăgător de elită şi un bun cunoscător al savanei, era leneş şi nehotărât şi trebuia să fie împins de la spate pentru a-şi folosi la maximum toate abilităţile.

Raymond Harris abia ţinea pasul pe ultimul loc. Avea aproape 50 de ani, era îmbuibat de gin şi măcinat de malarie, dar în tinereţea lui fusese unul dintre vânătorii albi legendari ai Africii de Est. Îl învăţase pe Sean tot ce ştia, până când elevul îşi în trecuse maestrul. Acum, Raymond era mulţumit să stea în spate şi să-i lase pe Sean şi pe Matatu, băştinaşul care lua urma, în poziţia de a prinde prada.

Matatu era dezbrăcat, cu excepţia pieii murdare şi tăbăcite din jurul mijlocului, iar ploaia lăsase şiroaie micuţe pe spatele său negru şi lucios. Ţinea urma cu acelaşi instinct şi simţ supraomenesc al văzului, mirosului şi auzului, ca un animal sălbatic din pădure. Umblau pe aceste poteci de două zile deja, oprindu-se doar când nu mai era deloc lumină, la lăsarea nopţii, şi reluând căutarea la ivirea zorilor.

Urma era proaspătă şi fierbinte. Sean era un căutător de

urme pe cât de bun putea fi un alb, şi socoti că erau în urmă cu patru sau cinci ore şi câştigau rapid teren. Prada se îndreptase spre versantul abrupt al acestui pisc fără nume, care ducea până pe creastă, sub coama principală. Sean zărise vârful prin bolta densă de bambus de deasupra capetelor lor şi prin fâşiile umflate de ploaie ceţoasă.

Dintr-odată, Matatu se opri, iar Sean scoase limba ca să îi avertizeze pe ceilalţi şi îngheţă cu degetul pe piedica puştii Gibbs cu două ţevi.

După o clipă, Matatu se întoarse brusc într-o parte, lăsă deoparte cărarea urmărită şi porni furişându-se rapid şi silenţios ca un şarpe negru în josul versantului, departe de grup şi în direcţia vânatului.

Acum cinci ani, când Sean îl angajase pe Matatu, ar fi protestat şi ar fi încercat să îl forţeze să ţină urma, dar de data asta merse după el fără să comenteze şi, cu toate că se deplasa cât de repede putea, abia reuşi să nu-l piardă din ochi.

Sean purta o pelerină din piei de maimuţă colobus, în picioare avea sandale somaleze din piele de elefant şi o pălărie ţepoasă din piele de maimuţă pe cap, care îi acoperea părul de om alb. Braţele, picioarele şi faţa erau colorate cu o mixtură de grăsime râncedă de hipopotam şi cal amână, şi nu se mai spălase de două săptămâni. Arăta şi mirosea precum cei pe care îi vâna.

În grupul pe care îl urmăreau se aflau cinci Mau Mau, toţi membri ai bandei notorii conduse de autoproclamatul general Kimathi. Cu cinci zile înainte atacaseră una dintre plantaţiile de cafea de lângă Nyeri de la poalele lanţului muntos. Aceştia îl eviscераseră pe supraveghetorul alb şi îi îndesaseră în gură organele genitale tăiate, şi apoi îi ciopârţiseră membrele soţiei acestuia cu macete solide, începând de la încheieturi şi glezne şi înaintând treptat spre omoplaţi şi vintre.

Sean şi grupul său de cercetaşi ajunseseră la plantaţie la douăsprezece ore după ce banda fugise. Lăsaseră în urmă

Land Roverul şi le luaseră urma pe jos.

Matatu îi duse direct în josul pantei. Râul îngust de la poale era un torent argintiu tumultuos. Sean îşi dădu jos blănurile şi sandalele şi intră în râu gol. Apa rece îi îngheţă oasele până când începură să-l doară, şi se învolbură peste capul său, însă el traversă pe malul celălalt şi îi aduse şi pe ceilalţi acolo în siguranţă.

Matatu traversă ultimul, ducând cu el hainele şi puşca lui Sean, şi o luă din loc iar, ca o fantomă din pădure. Sean îl urmă cu agonia fiorilor de gheaţă ce îi străbăteau trupul, iar blănurile îmbibate constituiau încă o povară grea pe lângă puşcă şi raniţă.

O turmă de bivoli făcuse ravagii prin pădure înaintea lor, iar mirosul de bovine încă mai persistă în nările lor mult timp după ce acestea plecaseră. O dată, Sean zărise o antilopă enormă, brună-roşcată cu dungi albe verticale pe corpul masiv şi pe cap cu o pereche magnifică de coarne spiralate. Era un bongo. I-ar fi cerut o mie de dolari unuia dintre bogaţii lui clienţi americani pentru un glonţ asupra celei mai rare şi mai greu de prins antilope, dar aceasta dispăru în pădurea deasă de bambus şi Matatu îi conducea aparent fără o ţintă sau direcţie, lăsând în spatele lor urma veche de trei ore.

Matatu ocoli apoi un luminiş, ceva rar întâlnit în pădure, şi se opri din nou. Aruncă o privire peste umărul gol şi rânji la Sean cu adoraţia unui câine de vânătoare care recunoaşte cea mai importantă fiinţă din universul său.

Sean se apropie de el şi privi urma. Nu va şti niciodată cum reuşise Matatu. Încercase să îl facă să îi explice, însă gnomul sfrijit doar râsese stânjenit şi lăsase capul în jos. Era un fel de magie care depăşea simpla artă a observaţiei şi a deducţiei. Ceea ce făcuse Matatu fusese să abandoneze urma cât era încă proaspătă şi să pornească către o tangentă prea puţin probabilă, alergând orbeşte prin bambusul neexplorat şi peste piscuri sălbatice, ca să dea din nou de urmă cu instinctul infailibil al unei rândunici

migratoare, luând-o pe scurtătură şi câştigând cele trei ore în spatele prăzii.

Sean îşi făcu loc cu umărul şi Ndorobo se răsuci de plăcere cu tot corpul. Aveau mai puţin de o oră în urma bandei acum, însă ploaia şi ceaţa grăbeau sosirea întunericului. Sean îi făcu semn lui Matatu. Niciunul din ei nu scosese un cuvânt întreaga zi.

Cei pe care îi urmăreau deveneau neglijenţi. La început, îşi deviaseră şi acoperiseră urma, merseseră pe cărări ocolite ca să se piardă cu o asemenea viclenie încât Matatu însuşi se chinuise să descifreze semnele şi să meargă în direcţia bună – însă acum se simţeau încrezători şi în siguranţă. Rupseseră din vlăstarii suculenţi de bambus ca să-i mestece în timp ce mărşăluiau, lăsând plantele vizibil distruse, şi călcaseră apăsat, doborâţi de oboseală, lăsându-i lui Matatu un semn pe care îl putea urmări ca pe un drum asfaltat. Unul dintre fugari îşi făcuse chiar nevoile pe cărare, neobosindu-se măcar să le acopere, iar acestea mai păstrau căldura corpului său. Matatu rânji la Sean peste umăr şi îi făcu semn din mână, însemnând „Foarte aproape”.

Sean deschise uşor puşca Gibbs, fără să lase piedica să facă zgomot. Scoase cartuşele de bronz din încărcător şi le înlocui cu alte două din cartuşiera de sub pelerina din piele de maimuţă. Cartuşele 577 erau mai groase decât degetul mare, iar gloanţele grosolane şi boante la capăt erau îmbrăcate în cupru şi cu vârful acoperit de o foiţă de plumb albastru ca să poată găuri suficient carnea, într-o crestătură mare, cauzând răni îngrozitoare. Acest mic ritual de schimbare a cartuşelor era una dintre superstiţiile lui Sean – mereu făcea asta înainte să se apropie de un vânat periculos. Închise puşca la fel de uşor şi de silenţios cum o deschise şi privi la cei doi bărbaţi din spatele lui.

Ochii lui Alistair străluciră pe faţa sa înnegrită. Avea o puşcă Bren. Sean nu reuşise să îl dezveţe de ea. În ciuda ţevii lungi şi masive şi a greutăţii, lui Alistair îi plăcea la

nebunie arma automată. „Când urmăresc prada îmi place să pot albăstri aerul cu plumb, explica el cu un rânjet apatic. Nimeni nu va avea ocazia să îmi îndese testiculele pe gât, prietene!”

În spate, Ray Harris îi făcu semn lui Sean că totul era în regulă, însă sudoarea şi ploaia formaseră şiroaie decolorate prin funinginea şi grăsimea de pe faţa sa, iar Sean putu observa chiar şi prin camuflaj cât era de tras la faţă, înspăimântat şi ostenit. „Bătrânul începe să nu mai facă faţă, se gândi Sean calm. Va trebui să îl pun pe liber în curând”.

Ray avea o armă semiautomată Stirling – Sean bănuia că din cauză că nu se mai descurca cu greutatea unei arme mai solide.

— E linie dreaptă printre tulpinile de bambus, îşi scuză Ray alegerea.

Sean nu se obosise să îl contrazică sau să îi atragă atenţia că gloanţele foarte mici, de 9 mm, vor fi deviate de cea mai firavă nuieluşă, şi se vor pierde în vegetaţia deasă din Aberdares – pe când glonţul său de 40 de grame din puşca sa Gibbs ar reteza direct creanga şi tulpina şi tot i-ar împrăştia maţele şobolanului de pe partea cealaltă, în timp ce ţevile butucănoase de 50 de centimetri erau perfecte pentru o abordare strânsă printre bambuşi, şi putea să le balanseze fără să rişte agăţarea acestora în desiş.

Sean plescăi uşor cu limba, iar Matatu luă urma cu salturi lipsite de graţie, mers pe care îl putea menţine zi şi noapte fără să obosească. Traversară o altă creastă acoperită din abundenţă de bambuşi, iar în valea de dincolo de ea, Matatu se opri din nou. Se făcuse atât de întuneric, încât Sean trebui să meargă lângă el şi să se lase într-un genunchi ca să examineze urma. Îi luă aproape un minut să o desluşească, chiar şi după ce Matatu îi arătase un alt set de urme ce duceau în partea dreaptă.

Sean îi făcu un semn lui Ray să înainteze.

— S-au alăturat unui alt grup de şobolani, probabil din

tabăra de bază, îi şopti Sean la ureche. Sunt opt, trei femei, aşa că avem treisprezece la un loc acum. Un număr norocos.

În timp ce vorbea, lumina se estompă şi începu din nou ploaia, curgând uşor din cerul negru-violet. La aproape cinci sute de metri, Matatu se opri pentru ultima dată, iar Sean îi putu distinge conturul şters al palmei drepte în timp ce semnala oprirea. Noaptea învăluise urma.

Bărbaţii albi îşi găsiră fiecare un trunchi de copac de care să se sprijine, răsfirându-se într-un cerc defensiv cu faţa spre exterior. Sean îl luă cu el pe Matatu sub pelerina din piele de maimuţă, ca pe un câine de vânătoare obosit. Trupul costeliv al omuleţului era ud şi rece ca un păstrăv dintr-un izvor de munte şi mirosea a plante şi frunze mucegăite şi a sălbăticie. Mâncară carne uscată de bivol, tare şi sărată, şi porumb rece din tolbele de la brâu şi dormiră cu rândul în culcuşul încălzit în timp ce picăturile de ploaie cădeau pe blana de deasupra capetelor lor.

Matatu îi atinse obrazul lui Sean şi acesta se trezi numaidecât în bezna totală, glisând piedica puştii din poala sa. Stătu nemişcat, ascultând, în alertă.

Lângă el, Matatu adulmeca aerul, iar după o clipă, Sean făcu la fel.

— Fum de lemn ars? întrebă el în şoaptă.

Se ridicară amândoi în picioare. În întuneric, Sean se deplasă spre locul unde stăteau Alistair şi Ray şi îi trezi. Înaintară în noapte, ţinându-se de cureaua celui din faţă ca să menţină contactul. Mirosul de fum se simţea cu întreruperi, dar mai puternic.

Îi luă aproape două ore lui Matatu să localizeze tabăra grupului Mau Mau cu precizie, folosindu-şi mirosul şi auzul, iar la final, lumina plăpândă a unor resturi de cărbuni de foc de campanie. Cu toate că bambuşii îi înconjurau din toate părţile, îi putură auzi – o tuse firavă, un sforăit înăbuşit, murmurul unei femei care avea un coşmar – iar Sean şi Matatu îşi ocupară poziţiile.

Mai dură o oră; şi în bezna de dinaintea zorilor Alistair stătea întins pe pantă, la doisprezece metri de focul mocnit. Raymond se afla printre stâncile de pe malul râului, în depărtare, iar Sean şi Matatu stăteau culcaţi în tufărişul des de lângă cărarea ce ducea în tabără.

Sean ţinea ţeava puştii sale Gibbs pe antebraţul stâng şi mâna dreaptă pe pat, cu degetul pe piedică. Întinsese pelerina peste el şi Matatu, dar niciunul din ei nu fu cuprins de somnolenţă. Erau pregătiţi pe poziţie. Acolo unde corpurile li se atingeau, Sean simţea cum micuţul Ndorobo tremura de nerăbdare. Era ca un câine de vânătoare cu mirosul potârnichii în nări.

Zorile sosiră pe furiş. Sean îşi dădu primul seama că îşi putea vedea mâna pe puşca dinaintea sa, şi apoi cele două ţevi se iviră în faţa ochilor. Privi în spate şi desluşi o dâră de fum ce se ridica din pădurea infernală spre locul mai luminos din întuneric, şi cerul, de deasupra boltei de bambus.

Lumina se apropie cu repeziciune, iar el observă două adăposturi improvizate, de-o parte şi de alta a focului, nişte şoproane joase, ce nu depăşeau nivelul taliei, şi i se păru că vede o mişcare într-unul din ele, probabil cineva care se întorsese pe partea cealaltă şi îşi trăsese peste cap pătura din blană.

Cineva tuşi din nou, un sunet gros, de flegmă. Cei din tabără se trezeau. Sean privi în susul pantei şi apoi spre albia râului. Văzu luciul delicat al pietrelor şlefuite de apă – dar pe niciunul din ceilalţi doi vânători.

Lumina spori. Sean închise ochii pentru o clipă şi îi deschise iar. Putu să desluşească clar acoperişul celui mai apropiat adăpost, şi o siluetă vagă în spatele acestuia, înfăşurată într-o pătură de blană.

„Soarele răsare în două minute”, se gândi el. Şi ceilalţi ştiau asta. Toţi trei aşteptaseră ca şi acum în zori, de nenumărate ori, lângă carcasa în putrefacţie a unui porc sau a unei antilope, ca leopardul să vină după momeală.

Puteau să aprecieze acel moment magic când privirile erau suficient de precise pentru glonţul decisiv. În dimineaţa asta, ei aveau să-l aştepte pe Sean înainte să intervină cu puştile Bren şi Stirling.

Sean îşi închise din nou ochii şi când îi deschise, silueta din adăpostul cel mai apropiat stătea şi se uita spre el. Preţ de o fracţiune de secundă avu impresia că fusese reperat şi fu cât pe ce să tragă. Se opri când silueta întoarse capul din direcţia lui.

Brusc, silueta aruncă deoparte pătura de blană şi se ridică, ghemuindu-se sub acoperişul adăpostului.

Sean văzu că era o femeie, adeptă a grupului Mau Mau din tabără, însă pentru Sean era la fel de crudă şi de imorală ca oricare dintre aceştia. Ieşi afară lângă focul stins îmbrăcată doar cu o fustanelă de culoare deschisă. Avea sânii ridicaţi şi ascuţiţi, şi în lumina slabă a zorilor pielea îi era netedă şi lucioasă ca antracitul abia scos la suprafaţă.

Veni direct spre locul unde stătea Sean, şi cu toate că mersul îi era încă stângaci şi nesigur de somn, el văzu că era tânără şi atrăgătoare. Doar câţiva paşi şi s-ar fi împiedicat de el, dar se opri iar şi căscă somnoros, cu dinţii foarte albi strălucind în lumina palidă.

Îşi ridică fustanela în jurul taliei şi se lăsă pe vine cu faţa spre Sean, depărtându-şi genunchii şi aplecându-şi uşor capul ca să se privească în timp ce urinează. Jetul stropi zgomotos, iar mirosul puternic de amoniac îi invadă nările lui Sean.

Fata era atât de aproape, încât Sean nici nu trebuia să ridice arma la umăr. O împuşcă în stomac. Puşca greoaie ricoşă în strânsoarea sa, iar glonţul o ridică pe fată cât era încă în aer şi o rupse în două, făcând o gaură în coloană, prin care i-ar fi încăput şi capul, şi se plie, desprinsă şi moale ca un costum, o haină aruncată, în timp ce căzu pe spate în mocirla din pădure.

Sean trase iar, întrucât unul dintre ceilalţi Mau Mau o luase la goană din adăpostul din apropiere. Puşca Gibbs

scoase un sunet ca de uşă trântită, o uşă masivă de oţel, iar bărbatul fu azvârlit înapoi în adăpost cu jumătate de piept sfâşiat.

Sean mai avea două cartuşe pe care le ţinea între degetele de la mâna stângă, iar când deschise încărcătorul, cartuşele folosite săriră cu un şuierat peste umărul său, apoi introduse cartuşele noi în încărcătorul gol şi închise puşca din aceeaşi mişcare.

Începură să tragă acum Brenul şi Stirlingul. Din ţevile lor săreau scântei asemenea unor lumini încântătoare şi feerice în întuneric, licărind şi strălucind, iar gloanţele vuiau printre frunze şi ţiuiau ascuţit când ajungeau în pădure.

Sean trase iar, iar Gibbsul nimeri o altă siluetă dezbrăcată, doborând-o pe pământul moale ca şi cum fusese lovită de o locomotivă. Şi iar trase, însă de data asta lovitura fu pe neaşteptate, iar Mau Mau se feri chiar când puşca bubui. Glonţul îl lovi în încheietura umărului şi îi smulse braţul drept, lăsându-l să atârne de o fâşie de carne, într-o parte, când acesta se răsuci, Stirlingul lui Raymond urui şi îl doborî.

Sean reîncărcă şi trase în stânga şi în dreapta, făcând victime cu fiecare ţeava, şi până să reîncarce din nou, tabăra era tăcută, iar puştile Bren şi Stirling opriseră focul.

Nimic nu mişca. Cei trei bărbaţi erau ţintaşi experimentaţi, iar raza de acţiune, în linie dreaptă. Sean aşteptă cinci minute. Doar un prost ar merge direct spre prada periculoasă, chiar dacă ar părea moartă. Se ridică apoi precaut în genunchi cu puşca în poziţie de tragere la piept.

Ultimul Mau Mau ţâşni. Se prefăcuse mort în adăpostul mărginaş, şi îşi calculase momentul exact, aşteptând ca atacatorii să se relaxeze şi să se mişte. O zbughi ca un iepure în desişul de bambus, în cealaltă parte a luminişului. Brenul lui Alistair era blocat de un perete al adăpostului din apropiere, totuşi trase, dar gloanţele distruseră coliba. De pe malul râului, Ray avea mai multă vizibilitate, dar fu cu o

fracţiune de secundă mai încet, căci frigul îi stârnise malaria din sânge şi mâna îi tremura. Bambusul înghiţi gloanţele uşoare de 9 mm ca şi cum le trăsese într-o căpiţă de fân.

La primii zece paşi fugarul Mau Mau fu urmărit cu privirea de Sean până la peretele colibei din apropiere, iar apoi Sean îl mai zări doar o clipă înainte să se afunde în pădurea de bambus, însă deja era pe urmele lui, legănându-şi puşca butucănoasă ca şi cum ar fi pregătit o lovitură din mers pe partea dreaptă spre o potârniche hăituită. Cu toate că nu îşi mai vedea prada în desiş, el continuă să meargă pe urma bărbatului, călăuzit instinctiv de aceasta. Puşca Gibbs tună furios, iar din ţeava sa ţâşnea o flamă roşiatică.

Glonţul uriaş izbi zidul de bambus.

— *Piga*! Lovit! strigă bucuros Matatu de lângă Sean, când auzi glonţul lovind în mod clar carnea.

— Ia urma nenorocitului! ordonă Sean, iar micuţul Ndorobo sări dincolo de luminiş.

Dar nu fu necesar: Mau Mau zăcea întins acolo unde căzuse. Glonţul secerase bambusul, prin frunze şi tulpini, fără să se abată vreun centimetru de la traiectorie.

Ray şi Alistair sosiră în tabără, cu armele pregătite, şi ridicară câteva cadavre. Una dintre celelalte femei Mau Mau mai respira încă, deşi pe buze clocoteau balonaşe de sânge, iar Ray o împuşcă în tâmplă cu Stirlingul.

— Asigură-te că niciunul nu a scăpat, îi ordonă Sean lui Matatu în swahili.

Micuţul Ndorobo dădu un mic ocol taberei ca să verifice vreo eventuală urmă, şi se întoarse zâmbind.

— Sunt toţi aici, privi el lacom. Toţi morţi.

Sean aruncă spre el puşca şi scoase din teaca de la curea un cuţit de vânătoare cu mânerul de fildeş.

— La naiba, băiete, protestă Ray Harris când Sean se îndreptă spre locul unde zăcea prima fată. Eşti dat dracului, omule.

Îl mai văzuse pe Sean făcând asta înainte, şi chiar dacă

Ray Harris era un bărbat dur şi crud care timp de treizeci de ani îşi câştigase existenţa din sânge şi glonţ, încă i se mai făcu greaţă când Sean se ghemui deasupra cadavrului şi îşi ascuţi lama pe dosul palmei.

— Devii moale, bătrâne, rânji Sean la el. Ştii bine că vor fi nişte săculeţe de tutun minunate, spuse el, şi luând sânul fetei moarte în mână, trase de pielea întinsă ca să o poată tăia cu lama cuţitului.

Shasa îl găsi pe Garry în camera de consiliu. Era mereu acolo cu douăzeci de minute înainte să sosească toţi ceilalţi directori, aranjându-şi teancul de foi imprimate şi alte notiţe din jurul lui şi recitind încă o dată datele şi cifrele înainte de începerea şedinţei. Shasa şi Centaine se certaseră înainte să îl numească pe Garry în consiliul director de la Compania de Mine Courtney.

— Poţi să distrugi un căluţ dacă îl zoreşti prea tare.

— Nu vorbim de un căluţ de polo, răspunsese Centaine cu asprime. Şi nu e vorba de nicio insistenţă. Are zăbala între dinţi, ca să continui metafora pe care ai ales-o, Shasa, iar dacă încercăm să îl tragem înapoi ori îl descurajăm, ori îl împingem pe cont propriu. Acum e momentul să îi lărgim un pic hăţurile.

— Dar pe mine m-ai făcut să aştept mult mai mult

— Tu ai fost un trandafir tomnatic, iar războiul şi toate celelalte afaceri te-au întârziat. La vârsta lui Garry tu încă mai zburai pe avioane Hurricane prin Abisinia.

Astfel Garry devenise membru în consiliu, şi ca orice altceva în viaţa sa, luase şi acest lucru foarte în serios. Acum privi în sus la tatăl său cum îl confruntă de partea cealaltă a sălii de consiliu.

— Am auzit că împrumuţi bani de capul tău, îl acuză Shasa.

Garry îşi dădu ochelarii jos, îi lustrui sârguincios, îi ridică în lumină şi apoi îi aşeză din nou pe nasul său mare de Courtney, doar ca să câştige timp în care să îşi pregătească

răspunsul.

— Doar o singură persoană ştie despre asta. Directorul de filială de la Standard Bank de pe Adderly Street. Ar putea să îşi piardă slujba dacă a trăncănit despre afacerile mele personale.

— Uiţi că atât eu, cât şi Nana suntem în consiliul director de la Standard Bank. Toate împrumuturile de peste un milion de lire ajung la noi pentru aprobare.

— Ranzi[56], îşi corectă Garry pedant tatăl. Două milioane de ranzi – lira e istorie.

— Mulţumesc, rânji Shasa. O să încerc să ţin pasul cu vremurile. Acum, cum e cu aceste două milioane de ranzi pe care le-ai împrumutat?

— O simplă tranzacţie, tată. Am garantat cu acţiunile de la Shasaville, iar banca mi-a dat un împrumut de două milioane de ranzi.

— Ce ai de gând să faci cu ei? E o mică avere.

Shasa era printre puţinii oameni din ţară care ar denumi acea sumă cu acel adjectiv aparte, iar Garry păru oarecum uşurat.

— De fapt, am folosit jumătate de milion ca să cumpăr cincizeci şi unu de procente din acţiunile emise de Alpha Centauri Estates, şi am împrumutat companiei o altă jumătate de milion ca să iasă din necazuri.

— Alpha Centauri? Shasa păru că nu înţelege.

— Compania deţine o parte din proprietăţile de la Witwatersrand şi de aici din Peninsula Cape. Valora aproape 26 de milioane înainte de criza de la Sharpeville.

— Şi acum valorează zero, sugeră Shasa. Ce ai făcut cu celălalt milion? i-o reteză Shasa înainte ca Garry să poată protesta.

— Acţiuni în aur – Anglos şi Vaal Reefs. La preţurile de vânzare mici pe care le-am plătit pentru ele, vor aduce dobândă de aproape 26 la sută. Dividendele vor plăti dobânda pentru întregul împrumut bancar.

---

[56] Rand, ranzi – unitatea monetară în Republica Africa de Sud (n.tr.).

Shasa se aşează pe scaunul său din capătul mesei directoriale şi îşi studie cu atenţie fiul. Ar fi trebuit să se fi obişnuit până acum, însă Garry încă reuşea să îl surprindă. Era o lovitură de neimaginat, însă perfect logică, şi, dacă nu ar fi fost vorba de propriul fiu, Shasa ar fi fost impresionat. Însă, se simţi dator să-i găsească defecte.

— Cum rămâne cu acţiunile tale la Shasaville? Rişti teribil.

Garry păru nedumerit.

— Nu trebuie să îţi explic, *Pater*. Tu m-ai învăţat. Shasaville este legat de anumite condiţii. Nu putem vinde sau să ne dezvoltăm masiv până când nu îşi revine piaţa imobiliară, aşa că mi-am folosit acţiunile pentru a profita total de criză.

— Şi dacă piaţa nu îşi mai revine? întrebă necruţător Shasa.

— Dacă nu îşi revine înseamnă că ţara e oricum terminată, îmi voi pierde partea din nimic care este nimic. Dacă îşi revine, voi avea profit de douăzeci sau de treizeci de milioane.

Shasa chibzui o vreme şi apoi îşi schimbă tactica de atac.

— De ce nu ai venit la mine să împrumuţi banii, în loc s-o faci pe la spatele meu?

Garry rânji la el şi încercă să-şi netezească atent coama de păr negru şi aspru care i se zburlise pe creştet.

— Pentru că mi-ai fi dat o listă de cinci sute de motive pentru care să n-o fac, aşa cum faci acum. În plus, am vrut să realizez asta pe cont propriu, să îţi demonstrez că nu mai sunt un copil.

Shasa bătea cu stiloul de aur pe suportul din faţa sa.

— Nu vrei s-o faci pe deşteptul pentru binele tău, bombăni el, nemaigăsind nicio altă critică. E o limită între un bun-simţ de afacerist şi jocuri de noroc pe faţă.

— Cum îţi dai seama de diferenţă? întrebă Garry.

Pentru o clipă, Shasa crezu că glumeşte, şi apoi îşi dădu seama că Garry, ca de obicei, era serios. Se aplecă în faţă

nerăbdător, aşteptând o explicaţie din partea tatălui său, şi chiar voia să ştie.

Shasa fu salvat de apariţia celorlalţi directori seniori: Centaine la braţul doctorului Twentyman-Jones şi David Abrahams discutând în contradictoriu, amabil dar respectuos, cu tatăl său, şi, din fericire, abandonă subiectul. O dată sau de două ori pe parcursul şedinţei îşi aruncă privirea spre Garry care urmărea concentrat întreaga discuţie, iar lumina de la fereastră reflecta o imagine miniaturală a crestei muntelui Table în lentilele ochelarilor săi. După ce rezolvară toate punctele de pe ordinea de zi şi Centaine începuse să se ridice pentru a-i conduce în sufrageria directorială, Shasa îi opri.

— Doamnă Courtney şi domnilor, încă un punct pe ordinea de zi. Eu şi domnul Garry Courtney discutam despre starea generală a pieţii imobiliare. Suntem amândoi de acord că terenurile şi dividendele sunt foarte depreciate în momentul de faţă şi compania ar trebui să profite de acest lucru, dar aş vrea să vă spună el cu propriile cuvinte şi să vă prezinte anumite propuneri. Ne faceţi plăcerea, vă rog, domnule Courtney?

Era felul lui Shasa de a-l scutura puţin şi de a-i mai tăia din avânt. În cele şase luni de la promovare, Garry nu fusese niciodată chemat să vorbească în faţa întregului consiliu, şi acum, Shasa i-o făcuse fără să-l avertizeze, apoi se aşeză mulţumit în jilţul său directorial din piele şi îşi încrucişa braţele.

În capătul mesei, Garry se înroşi de furie, şi se uită cu nerăbdare spre uşă, singura lui scăpare, înainte să îşi salute în mod tradiţional colegii din consiliu.

— D-d-doamnă Courtney şi d-d-domnilor.

Se opri şi îi aruncă tatălui său o privire rugătoare, dar când acesta îi răspunse cu o încruntătură severă şi fermă, respiră adânc şi începu să vorbească. Se poticni o dată sau de vreo două ori, dar când Abe Abrahams şi apoi Centaine începură să îi pună întrebări, uită de bâlbâială şi vorbi timp

de patruzeci şi cinci de minute.

La sfârşit, toţi tăcură câteva momente, apoi David Abrahams rosti:

— Aş dori să sugerez ca domnul Garrick Courtney să pregătească o listă de propuneri clare pentru finalizarea prezentării făcute la această şedinţă, şi să ni le aduceţi la cunoştinţă ulterior la o şedinţă extraordinară la începutul săptămânii viitoare, la o oră convenabilă tuturor membrilor consiliului.

Centaine încuviinţă, şi propunerea fu adoptată în unanimitate.

— Aş dori ca în procesul verbal să se consemneze recunoştinţa consiliului faţă de domnul Courtney pentru cuvântarea clară şi să-i mulţumească pentru că a adus în atenţia consiliului aceste probleme, încheie David Abrahams.

Entuziasmul datorat reuşitei şi recunoaşterii meritelor sale nu-l părăsi pe Garry cât cobori cu liftul până la parcarea subterană unde MG-ul era parcat în locul rezervat, lângă Jaguarul lui Shasa. Nu-l părăsi tot drumul pe Adderley Street spre blocul zgârie-nori solitar al clădirii Sanlam aflat pe ţărmul mării. Se simţi înalt, important şi hotărât chiar şi în timp ce urca rapid cu liftul spre etajul douăzeci al clădirii Sanlam. Abia când păşi în zona recepţiei de la Gantry, Carmichael şi Asociaţii, se mai linişti şi-şi deschise puţin gulerul apretat al cămăşii Van Heusen care îi zgâria muşchii încordaţi ai gâtului său gros.

Cele două fete drăguţe de la birou îl tratau cu tot respectul cuvenit unuia dintre clienţii importanţi ai firmei, dar până acum Garry era prea nervos ca să profite de scaunul oferit şi se plimba dintr-o parte în alta a holului, prefăcându-se că admiră vazele înalte pictate cu protea, în timp ce îşi cerceta pe furiş imaginea în oglinzile înalte până în tavan din spatele aranjamentului floral.

Plătise patruzeci de lire sterline pentru un costum la două rânduri în carouri, modelul lui preferat, Prinţul de Wales,

însă muşchii umflaţi ai pieptului făceau reverele să stea inegal, iar materialul se cuta în jurul bicepşilor. Smuci manşetele în încercarea de a netezi mânecile, însă abandonă acest efort şi-şi netezi părul cu palma. Tresări vinovat când zări în oglindă uşa biroului privat al partenerilor deschizându-se, şi pe Holly Charmichael venind în holul de la recepţie.

Când Garry întoarse faţa spre ea, toată această fanfaronadă şi încredere se prăbuşiră în jurul lui, şi rămase cu gura căscată la ea. Era imposibil, dar ea era mult mai sigură şi mai şic decât acea imagine pe care el o avusese în minte de la ultima lor întâlnire.

Azi purta un costum Chanel în dungi albe şi albastre, cu o fustă plisată care i se învolbura în jurul pulpelor, lăsând la vedere doar o părticică din genunchii ei perfect rotunzi în timp ce se apropia de el. Picioarele ei uşor bronzate în dresul transparent de nailon aveau patina fildeşului şlefuit, gleznele şi încheieturile mâinii în manşetele costumului Chanel erau fine, iar picioarele şi palmele înguste perfect proporţionale cu membrele lungi şi mlădioase.

Zâmbea, şi Garry fu copleşit de aceeaşi ameţeală senzuală pe care o simţea uneori după ce ridica de cinci ori greutatea lui în fier. Dinţii ei erau opalescenţi, iar când gura ei îi rosti numele şi zâmbi, el o privi fascinat, cu respiraţia tăiată.

Era cât el de înaltă, dar ştia că o putea ridica cu o singură mână şi tremură la gândul profanator de a lua în braţe această creatură divină.

— Domnule Courtney, sper că nu v-am făcut să aşteptaţi.

Îl luă de braţ şi îl conduse spre biroul ei. Se simţi ca un urs de circ în lanţ pe lângă făptura ei suplă şi delicată. Atingerea uşoară a degetelor ei pe braţ îl ardea precum un fier încins.

Părul ei era vopsit în şuviţe de toate nuanţele de blond, de la platinat la culoarea mierii brune, şi cădea într-o cascadă lucitoare chiar deasupra umerilor costumului

Chanel, iar de fiecare dată când îşi mişca puţin capul, Garry simţea parfumul acelor plete strălucitoare şi muşchii stomacului i se contractau.

Îşi ţinea degetele pe bicepşii lui şi îi vorbea, zâmbind. Respiraţia ei mirosea ca o floare, iar gura era aşa de frumoasă, moale şi roşie, încât se simţi vinovat uitându-se la ea, ca şi cum ar fi spionat vreo parte secretă şi intimă a corpului ei. Îşi desprinse privirea de pe gura ei şi o ridică spre ochi. Inima îi lovi coastele cu putere. Un ochi era albastru ca cerul şi celălalt violet cu irizaţii aurii. Îi conferea feţei o asimetrie izbitoare, nu neapărat crucişă, ci un dezechilibru miop tulburător, iar Garry îşi simţi picioarele moi de parcă ar fi alergat douăzeci de kilometri.

— Am în sfârşit ceva pentru tine, spuse Holly Carmichael şi îl conduse în biroul ei.

Încăperea lungă reflecta stilul extraordinar care îl atrăsese pe Garry spre lucrările ei, cu mult înainte să o cunoască. Văzuse o primă mostră în *Anuarul Institutului Arhitecţilor*. Holly Carmichael câştigase în 1961 premiul Institutului pentru o casă pe plajă, pe dunele din golful Plettenburg, pe care o proiectase ca pe o casă de vacanţă pentru unul dintre magnaţii în asigurări din Witwatersrand. Folosise o combinaţie de lemn, piatră şi alte materiale, în acelaşi timp modernă şi clasică, care îmbina spaţiul şi forma într-o armonie naturală ce încânta ochiul şi oferea alinare sufletului.

Biroul ei era decorat în culoarea dudei şi albastru diafan, funcţional, dar totuşi liniştitor şi inconfundabil feminin. Desenele în pastel delicat de pe cei patru pereţi erau lucrări proprii.

În centru, pe o măsuţă joasă, se afla o reproducere la scară mică a proprietăţii Sharpeville, aşa cum avea să arate în viziunea ei după terminarea lucrărilor de extindere. Holly îl conduse pe Garry spre masă şi stătu deoparte în timp ce acesta o înconjură, studiind-o din toate unghiurile.

Ea îl văzu cum se schimbă.

Toată stângăcia dispăruse. Chiar şi forma corpului păru că i se modifica. Avea ceva din graţia greoaie a unui taur în arenă, încordându-se înainte de luptă.

Holly făcea cercetări cu privire la mediul de provenienţa al fiecăruia dintre clienţii săi pentru a anticipa mai bine pretenţiile acestora. De acesta, ea avusese grijă în mod special. Umbla vorba că, în ciuda aparenţelor, Garrick Courtney era o prezenţă formidabilă şi îşi demonstrase deja perspicacitatea şi curajul obţinând actul de proprietate în Sharpeville şi o cotă-parte majoritară în cadrul Alpha Centauri Estates.

Contabilul ei alcătuise o listă aproximativă a bunurilor acestuia, care includeau pe lângă proprietăţi, dividende în companii prospere de exploatare a aurului şi acţiuni la Compania de Mine Courtney care fuseseră obţinute de la familia sa când fusese numit în consiliul director al acelei companii.

Mult mai semnificativ părea a fi faptul că atât Centaine, cât şi Shasa Courtney renunţaseră să-şi mai facă iluzii cu privire la cei doi fraţi ai lui şi deciseseră că Garry Courtney era speranţa lor pentru viitor. El era moştenitorul milioanelor familiei Courtney şi nimeni nu ştia suma exacta a acestora – două sute de milioane, cinci sute de milioane – şi nu chiar greu de crezut, un miliard de ranzi. Holly Carmichael se înfiora gândindu-se la asta.

În timp ce îl privea acum, văzu nu un tânăr masiv plin de ifose cu ochelari cu ramă metalică, dar care făcea un costum din lână fină să arate ca un sac de lenjerie şi al cărui păr stătea zburlit pe creştet. Văzu putere.

Puterea o fascina pe Holly Carmichael, puterea în toate formele ei – avuţie, reputaţie, influenţă şi putere fizică. Tremură când îşi reaminti atingerea muşchilor lui de sub mânecă.

Holly avea 32 de ani, cu aproape zece ani mai mult decât el, iar divorţul ei o defavoriza. Atât Centaine, cât şi Shasa Courtney erau conservatori şi de modă veche.

„Trebuie să fie buni ca să mă poată opri, îşi spuse ea. Obţin ce vreau – şi eu asta vreau, dar nu va fi simplu”.

Apoi se gândi la efectul pe care îl avea asupra lui Garry Courtney. Ştia că era înnebunit după ea. Prima parte va fi uşoară. Fără niciun efort îl prinsese deja în mreje, putea să-l subjuge la fel de repede. După aceea, urma partea dificilă. Se gândi la Centaine Courtney şi la tot ceea ce auzise despre ea, şi se cutremură din nou, de data asta nu de plăcere, şi nici de încântare.

Garry se opri în faţa ei. Cu toate că ochii le erau la acelaşi nivel, de astă dată el părea să o privească de sus încruntat. Cu puţin înainte ea se simţise perfect stăpână pe sine, acum era dintr-odată nesigură.

— Am văzut ce poţi face dacă încerci cu adevărat, spuse el. Vreau să încerci şi pentru mine. Nu vreau o lucrare de categoria a doua. Nu vreau asta.

Holly îl privi mirată. Nici nu se aşteptase la refuzul lui, nu în această manieră brutală. Şocul mai persistă puţin şi apoi fu înlocuit de furie.

— Dacă astfel îmi estimaţi munca, domnule Courtney, vă sugerez să vă găsiţi un alt arhitect, îi spuse ea cu o furie rece la care el nici nu clinti.

— Veniţi aici, îi ceru el. Priviţi din unghiul acesta. Aţi pus acoperişul pe centrul comercial fără să ţineţi cont de priveliştea dinspre casele de pe această pantă a dealului. Şi priviţi aici. Aţi fi putut folosi pajiştile de la terenul de golf pentru a spori aspectul acestor proprietăţi importante, în loc să le excludeţi aşa cum aţi procedat.

O prinsese de braţ, şi chiar dacă ea ştia că nu îşi folosea nici măcar o mică parte din forţă, potenţialul pe care îl simţea în degetele lui o sperie puţin. Nu se mai simţea încrezătoare şi atotştiutoare în timp ce el evidenţia defectele proiectului ei. În timp ce vorbea, ştia că el avea dreptate. Fusese conştientă de neajunsurile pe care i le expunea acum, dar nu se obosise să găsească soluţii la acestea. Nu se aşteptase ca un om aşa de tânăr şi de

neexperimentat să fie atât de judicios – îl tratase ca pe un băieţel amorezat care ar fi acceptat orice i-ar fi oferit ea. Furia ei era îndreptată atât spre ea însăşi, cât şi spre el.

El termină în sfârşit cu criticile.

— Vă voi returna avansul şi vom rupe contractul, spuse ea blând.

— Aţi semnat contractul şi aţi acceptat avansul, doamnă Carmichael. Acum vreau rezultatul. Vreau ceva frumos, senzaţional şi corect. Vreau ceva ce numai dumneavoastră îmi puteţi oferi.

Ea nu avu replică, iar atitudinea lui se schimbă, deveni prietenos şi preocupat.

— Nu am vrut să vă insult. Cred că sunteţi cea mai bună şi vreau să îmi demonstraţi că aşa e, vă rog.

Ea se întoarse cu spatele şi se îndreptă spre planşa de desen din cealaltă parte a încăperii, îşi dădu jos sacoul şi îl aruncă pe birou, şi puse mâna pe un creion.

— Cred că am mult spaţiu gol de umplut, spuse ea, cu creionul în echilibru deasupra colii albe. Începem – şi trasă prima linie îngroşată şi fermă pe foaie. Cel puţin, acum ştim ce nu vrem. Să începem cu centrul comercial.

El veni în spatele ei şi privi în linişte aproape douăzeci de minute înainte ca ea să îi arunce o ocheadă cu ochiul violet ce scânteia sub vălul de păr blond strălucitor. Nu trebuia să mai întrebe.

— Da, încuviinţă el.

— Nu plecaţi, spuse ea. Când sunteţi aproape, vă simt starea şi vă pot evalua reacţia.

Îşi dădu jos sacoul şi îl aruncă peste al ei, apoi stătu lângă ea, în cămaşă, cu mâinile îndesate în buzunarele pantalonilor şi cu umerii aduşi în faţă. Rămase absolut nemişcat, cu o concentrare monumentală, totuşi prezenţa sa părea să o inspire, să scoată la iveală izvorul mistic al talentului ei. În sfârşit, ea văzu cu ochii minţii cum ar fi trebuit să fie şi începu să schiţeze, creionul zburând pe foaia de hârtie.

Când se înseră, el se duse să tragă draperiile şi aprinse luminile. Era trecut de ora opt când ea lăsă deoparte creionul şi se întoarse spre el.

— Acesta este sentimentul pe care vreau să vi-l ofer. Aţi avut dreptate – prima încercare nu merita.

— Da, am avut dreptate şi într-o altă privinţă. Eşti într-adevăr cea mai bună.

El îşi luă sacoul şi îl puse pe umerii săi masivi, iar ea fu cuprinsă de disperare. Nu voia ca el să plece încă, ştia că atunci se va simţi epuizată şi istovită. Efortul creator îi secase toate resursele.

— Nu mă puteţi trimite acasă să gătesc la ora asta, spuse ea. Ar fi cea mai sadică faptă a unui adevărat tiran.

Dintr-odată, toată încrederea lui se risipi, roşi şi mormăi ceva abia auzit. Ea ştiu că de aici trebuia să preia controlul.

— Aţi putea cel puţin să-i daţi de mâncare sclavului. Ce-ar fi să mă invitaţi la cină, domnule Courtney?

Stârni, în modul ei obişnuit, interesul bărbaţilor când intră înaintea lui Garry în restaurant, şi se bucură că el observase. Fu surprinsă de aplombul cu care el discută lista de vinuri cu şeful de sală, până când îşi aminti că Weltevreden era una dintre podgoriile de elită din Capul Bunei Speranţe.

În timpul cinei, purtară o conversaţie serioasă, iar ea se simţi uşurată că nu era nevoită să îndure banalităţile obişnuite ale unei prime întâlniri. Discutară despre criza din Sharpeville şi despre implicaţiile acesteia, sociale şi economice, şi se minună de profunzimea intuiţiei lui politice, până când îşi aminti că tatăl lui era ministru în cabinetul lui Verwoerd. Avea acces direct.

„De n-ar fi costumul în carouri şi ochelarii aceia dezgustători cu ramă de metal, se gândi ea, şi smocul ăla de păr care îl face să arate ca Ciocănitoarea Woody...”

Când o invită la dans, ezită. Erau singurul cuplu de pe micul ring de dans circular, iar în încăpere erau vreo douăsprezece persoane pe care ea le cunoştea. Cu toate

astea, când el îi cuprinse talia cu braţul, se relaxă. În ciuda staturii masive, era agil şi se mişca lin, cu un excelent simţ al ritmului, şi ea începu să se simtă bine, până când, dintr-odată, stilul lui de dans se schimbă. Pentru o clipă fu nedumerită. Încercă să-şi menţină şoldul aproape, ceea ce îi permisese să îi anticipeze mişcările, şi doar atunci îşi dădu seama că se excitase. La început fu amuzată, şi apoi, fără să vrea, intrigată. Ca şi restul corpului său, era masivă şi tare. Se jucă un pic, atingându-se de el şi depărtându-se, timp în care mai schimbau o vorbă sau se prefăcea că ignoră total situaţia penibilă. Când plecară, o conduse cu MG-ul spre locul unde îşi parcase ea maşina. Nu mai călătorise cu o maşină sport decapotabilă de când fusese la universitate, iar vântul fluturându-i prin păr îi dădu un fior nostalgic.

El insistă să meargă în urma Mercedesului până la Bantry Bay, să o vadă în siguranţă acasă şi îşi spuseră noapte bună pe trotuarul din faţa blocului. Ea se gândi să îl invite sus la o cafea, însă instinctul o avertiză să îşi protejeze imaginea luminoasă pe care, evident, el şi-o formase.

— O să îţi mai pregătesc nişte schiţe până la sfârşitul săptămânii viitoare, să te uiţi peste ele, îi spuse ea.

De data asta, îşi folosise tot talentul pentru schiţele preliminarii, şi ştia că erau bune. El veni din nou la ea la birou şi lucrară până târziu, apoi luară cina împreună. Era joi seara şi restaurantul era pe jumătate gol. Avură ringul de dans doar pentru ei, iar de data asta ea îşi atinse uşor, cu viclenie, şoldul de el în timp ce se mişcau.

— Presupun că vei fi la Met sâmbăta asta, spuse ea când îşi luară rămas-bun în faţa blocului ei.

Metropolitan Handicap era cursa principală din calendarul curselor din Cape.

— Nu particip la curse, răspunse Garry într-o doară. Noi jucăm polo, iar Nana, bunica mea, nu e de acord ca eu – se opri când îşi dădu seama cât de pueril sunase – ei bine, nu am ajuns până acum la curse, încheie el.

— Ar fi momentul s-o faci, rosti ea ferm. Şi eu am nevoie de un partener pentru sâmbătă – asta dacă nu mă refuzi.

Garry cântă tot drumul spre casă, spre Weltevreden, strigând bucuros în aerul nopţii, la volanul MG-ului pe curbele şi pantele drumului de munte.

Îi luă ceva timp lui Garry să îşi dea seama că nu cursa în sine era atracţia principală a întâlnirii. Era pe locul doi după parada de modă şi interacţiunea socială complicată a participanţilor la curse.

Printre creaţiile bizare şi excentrice pe care le purtau unele dintre femei, rochia din mătase vaporoasă de culoare albastră a lui Holly şi pălăria cu boruri largi, cu un singur trandafir natural roz prins pe bor, erau elegante şi simple şi stârneau priviri invidioase din partea celorlalte femei. Garry descoperi că îi cunoştea aproape pe toţi cei din grupul membrilor, mulţi dintre ei erau prieteni ai familiei lui, iar Holly îl prezentă celor pe care nu-i cunoştea. Toţi reacţionară la numele Courtney, iar Holly fu deosebit de atentă, antrenându-l în discuţii cu aceşti străini până când el se simţi relaxat.

Făceau un cuplu remarcabil, „Frumoasa şi Bestia”, după cum sugerase cu ironie cineva, replică urmată de un val de bârfe în jurul arenei, cum ar fi „Lui Holly îi plac tinereii” sau „Centaine o să o ardă pe rug”.

Garry nici nu băgă de seamă agitaţia pe care o creau, iar când caii fură aduşi în arenă pentru prima cursă, se simţi în elementul său. Caii făceau parte din viaţa sa la Weltevreden. Shasa îl plimbase pe şa înainte să înveţe să meargă, şi avea ochiul format în ceea ce privea caii.

Prima cursă era de calificare, iar pariurile erau deschise, întrucât niciunul dintre aceşti cai în vârstă de doi ani nu mai participase la vreo cursă. Garry puse ochii pe un mânz negru.

— Îmi plac pieptul lui şi picioarele, îi spuse el lui Holly, iar ea îi căută numărul pe program.

— Rhapsody, spuse ea. Nu există un cal bun cu un nume

urât – şi e antrenat de Miller, iar jocheu e Tiger Wright.

— Nu ştiu ce să zic despre asta, dar ştiu că e în formă maximă şi e nerăbdător, îi spuse Garry. Uită-te la el cum asudă deja.

— Hai să pariem pe el, sugeră Holly, iar Garry privi cu scepticism.

Regulile stricte ale familiei în privinţa pariurilor îi răsunară în urechi, dar nu voia să o ofenseze pe Holly sau să pară copilăros în faţa ei.

— Cum fac? întrebă el.

— Îi vezi pe gangsterii aceia de acolo? arătă ea spre agenţii de pariuri aliniaţi. Îl alegi pe oricare dintre ei, îi dai banii şi spui „Rhapsody câştigător”. Îi dădu lui Garry o bancnotă de zece ranzi. Să pariem zece fiecare.

Garry fu îngrozit. Zece ranzi era o sumă mare de bani. Una era să iei împrumut două milioane cu acte în regulă, însă alta era să dai zece ranzi unui străin îmbrăcat într-un costum strident şi cu trabuc. Îşi scoase portofelul fără tragere de inimă.

Rhapsody era în pluton la curbă, însă când scăpă de cotitură, Tiger Wright îl struni şi apoi îl îmboldi să alerge. Mânzul ţâşni şi îi ajunse pe cei din faţă în dreptul tribunei unde Holly sărea în sus cu pălăria într-o mână. Era la cincizeci de metri de sosire când Holly se aruncă de gâtul lui Garry cu ambele braţe şi îl sărută în faţa celor zece mii de ochi ca mărgelele.

— Ar fi mai distractiv dacă ai avea propriul cal de curse, spuse ea în timp ce Garry îi înmâna partea ei din câştig.

O sună acasă la ora şase în dimineaţa următoare.

— Garry? mormăi ea. Este duminică. Nu-mi poţi face asta – nu la ora şase.

— De data asta eu am ceva să îţi arăt, spuse el.

Entuziasmul lui fu atât de molipsitor încât ea acceptă şovăitoare.

— Lasă-mă o oră să mă trezesc ca lumea.

Merseră cu maşina spre plaja din False Bay, dincolo de

Muizenberg, şi parcă în vârful dunelor. Patruzeci de cai cu jochei ucenici şi grăjdari galopau la pas de-a lungul marginii de nisip alb şi fm, sau se avântau fără şei în valurile verzui ondulate. Garry o conduse spre un grup de patru bărbaţi care supravegheau antrenamentul şi o prezentă.

— Acesta este domnul Miller.

Instructorul şi asistenţii săi priviră aprobator la Holly. Purta o eşarfă roz pe frunte, părul des şi blond îi cădea liber pe gât, şi pardesiul scurt bleumarin îi accentua lungimea şi forma picioarelor, îmbrăcate în pantaloni şi ghete strânse pe gambă.

Instructorul fluieră spre unul dintre ucenici şi, doar atunci când acesta întoarse mânzul din cercul de cai, îl recunoscu Holly.

— Rhapsody! strigă ea.

— Felicitări, doamnă Carmichael, spuse instructorul. Ne va face pe toţi mândri.

— Nu înţeleg, recunoscu ea derutată.

— Ei bine, explică Garry, ai spus că ar fi distractiv să ai propriul cal de curse, şi e ziua ta pe 12 luna viitoare. La mulţi ani.

Îl privi confuză, întrebându-se cum de ştia data şi cum îi va spune că nu se putea cu niciun chip să accepte un dar atât de extravagant. Însă Garry era aşa de îmbujorat şi mulţumit de sine aşteptând să i se mulţumească şi să fie aplaudat, încât ea se gândi: „De ce nu – de data asta! La naiba cu convenţiile!”

Îl sărută a doua oară, iar ceilalţi stăteau în jur şi rânjeau cu subînţeles.

— Garry, nu-l pot accepta cu niciun chip pe Rhapsody, îi spuse ea în MG la întoarcere. Eşti prea generos.

Dezamăgirea lui fu evidentă.

— Dar, continuă ea, aş putea accepta jumătate din el. Tu păstrezi cealaltă jumătate şi ne vom întrece împreună, ca parteneri. Am putea să ne înregistrăm propriile noastre culori de cursă.

Se minună de ingeniozitatea ei. O făptură vie ce ar aparţine amândurora ar întări legătura dintre ei. „Să tune şi să fulgere toţi din familia Courtney. Acesta e al meu”, îşi promise ea.

— Parchează aici lângă Mercedes, îi spuse ea când ajunseră la apartament. Apoi îl luă de braţ şi îl conduse la lift.

La fel ca şi biroul, apartamentul ei era o expresie a măiestriei şi simţului formei şi culorii. Balconul era deasupra crestelor, iar valurile se spărgeau şi se retrăgeau dedesubtul lui, încât parcă stăteau la prora unui vas transatlantic.

Holly aduse o sticlă de şampanie şi două pahare cu picior din bucătărie.

— Deschide-o! îi ceru ea şi ţinu paharele până când el turnă în ele vinul gălbui.

— Pentru Rhapsody, toastă ea.

În timp ce pregătea un castron de salată pentru gustare, îl iniţie în arta preparării sosului pentru aceasta.

Băură restul de şampanie la salată, apoi se tolăniră pe covorul gros din sufragerie, înconjuraţi de cărţi lucioase, şi discutară despre culorile de cursă, hotărându-se în final asupra culorii roz aprins.

— Va sta bine pe pielea neagră şi lucioasă a lui Rhapsody.

Se uită la el. El îngenunche lângă ea, iar instinctul îi spuse că acela era momentul potrivit.

Se lăsă uşor pe spate şi îşi acoperi ispititor ochii aceia în două culori, însă el încă ezită, iar ea trebui să se ridice într-o mână şi să îi apropie capul de al ei, şi atunci forţa lui o uimi.

Se simţi neajutorată ca un copil în îmbrăţişarea lui, dar, după o vreme, când fu sigură că nu o va răni, începu să se bucure de senzaţia neputinţei fizice sub ploaia lui de săruturi şi îl lăsă să preia controlul un timp, până când simţi că el avea nevoie din nou de îndrumare.

Îl muşcă de obraz, iar când el se opri şi se retrase surprins, ea se desprinse din braţele lui şi se repezi spre uşa dormitorului. Când se uită în urma ei, el încă mai stătea îngenuncheat în mijlocul camerei, uitându-se după ea confuz, iar ea râse şi lăsă uşa deschisă.

El intră ca un taur gonind spre capă, însă ea îl opri cu un sărut, şi cu buzele lipite de ale lui îi descheie cămaşa şi îşi strecură mâna înăuntru. Nu era pregătită pentru părul gros şi negru care îi acoperea corpul, şi nici pentru reacţia ei. Toţi ceilalţi bărbaţi cu care fusese aveau pielea netedă şi moale. Crezuse că asta prefera, dar acum excitarea sexuală fu instantanee, şi se simţi copleşită de dorinţă.

Îl domină cu buzele şi cu degetele, şi nu îl lăsă să se mişte cât îl dezbrăcă.

— Dumnezeule! exclamă ea cu voce tare când ultima haină îi căzu în jurul gleznelor, şi îl prinse de mână ca să nu se poată acoperi.

Niciunul dintre ceilalţi iubiţi ai ei nu fusese aşa, iar pentru o clipă se simţi nesigură de capacitatea ei de a-i face faţă. Apoi, dorinţa ei alungă orice nesiguranţă şi îl conduse spre pat. îl puse să stea întins în timp ce ea se dezbrăcă în faţa lui.

— Nu! îmi place să mă uit la tine, îi spuse ea când el încercă să se acopere.

El era atât de diferit, musculos şi păros: abdomenul concav era ondulat de muşchi asemenea nisipului pe o plajă bătută de vânt, iar braţele şi picioarele erau îmbrăcate în muşchi. Ea vru să înceapă, dar şi mai mult voia să se asigure că va fi ceva ce el nu va uita, ceva ce îl va face să fie al ei pentru toată viaţa.

— Nu te mişca, şopti ea, şi se aplecă goală deasupra lui.

Îşi legănă sânii înainte şi cu sfârcurile atinse uşor buclele de pe pieptul său, îl atinse cu vârful limbii în colţul ochiului şi coborî uşor spre gură.

— Nu am mai făcut asta până acum, şopti el răguşit. Nu ştiu cum.

— Şst, dragul meu, nu vorbi, îi şopti ea în ureche, însă ideea virginităţii lui o înveseli.

„Al meu este, îşi spuse ea triumfătoare. După ziua de azi va fi al meu pentru totdeauna!” Coborî cu limba pe bărbia lui, apoi pe gât, până când îl simţi împingând-o tare şi gros între sâni, şi se lăsă în jos şi îl cuprinse cu amândouă mâinile.

Se întuneca în cameră când în sfârşit ei stăteau întinşi pe pat epuizaţi. Afară, soarele se scufundase în Atlantic şi lăsase cerul serii mâniat de plecarea sa. Garry stătea cu obrazul pe sânii ei. Asemenea unui copil neînţărcat nu se mai putea sătura de ei. Holly era mândră de pieptul ei, iar fascinaţia lui o amuza şi o flata. Zâmbi mulţumită în timp ce el se cuibărea între ei.

Ochelarii lui erau pe noptieră, iar ea îi studie chipul în lumina slabă. Îi plăcea nasul lui mare şi viril şi linia fermă a maxilarului, însă ochelarii cu ramă metalică trebuiau să dispară, hotărî ea, ochelarii şi costumul în carouri care-i accentua masivitatea. Luni, prima ei preocupare va fi să afle de la Ian Gantry, partenerul ei, numele croitorului său personal. Alesese deja materialul – gri sau un albastru deosebit, cu dungi verticale albe care îl vor face să pară mai înalt şi mai slab. Transformarea lui va fi unul dintre cele mai provocatoare şi recompensatoare proiecte şi abia aştepta.

— Eşti minunată, murmură Garry. Nu am mai întâlnit pe cineva ca tine până acum.

Holly zâmbi iar şi îl mângâie pe părul negru şi des, ce răsărea sub degetele ei.

— Ai două vârtejuri, îi spuse ea uşor. Asta denotă noroc şi curaj.

— Nu ştiam asta, spuse el, ceea ce nu era surprinzător, deoarece Holly tocmai inventase lucrul acesta.

— O, da, îl asigură ea. Dar mai înseamnă că trebuie să lăsăm părul să crească mai mult peste creştet, altfel se va ridica într-un smoc ca ăsta.

— Nici asta nu ştiam.

Garry puse mâna şi atinse smocul.

— O să încerc asta, dar trebuie să îmi spui cât de lung trebuie să îl las – nu vreau să arăt ca un hippie.

— Bineînţeles.

— Eşti minunată, repetă el. Adică, extraordinar de minunată.

— Femeia este evident o profitoare, rosti cu hotărâre Centaine.

— Nu putem fi siguri de asta, mamă, obiectă Shasa. Am auzit că e un arhitect al naibii de bun.

— Asta nu are nicio legătură. E destul de bătrână să îi fie mamă. Urmăreşte un lucru, şi un singur lucru anume. Trebuie să punem capăt imediat. Altfel ar putea să ne scape din mână. Toată lumea vorbeşte, prietenii mei jubilează. Au fost la Kelvin Grove sâmbăta, s-au giugiulit cât ţinea ringul de dans.

— Cred că se va termina, sugeră Shasa. Atâta timp cât nu vom băga în seamă.

— Garry nu a mai dormit la Weltevreden de o săptămână. Femeia aia e vulgară şi neruşinată, se opri Centaine şi dădu din cap. Trebuie să vorbeşti cu ea.

— Eu? Shasa ridică o sprânceană.

— Ştii cum să vorbeşti cu femeile. Eu cu siguranţă mi-aş pierde cumpătul cu târâtura.

Shasa oftă, deşi în secret se bucură de această justificare pentru a o cunoaşte pe Holly Carmichael. Nu îşi putea imagina ce gusturi avea Garry la femei. Până atunci, flăcăul nu pomenise nimic despre asta. Shasa îşi imagină pantofi cuminţi şi ochelari, grasă şi pe la patruzeci de ani, serioasă şi studioasă – şi se cutremură.

— Bine, mamă, o să o avertizez, şi, dacă nu merge asta, putem oricând să îl trimitem pe Garry la veterinar să îl aranjeze.

— Aş vrea să nu mai glumeşti cu ceva atât de

îngrijorător, spuse Centaine cu severitate.

Cu toate că Holly se aşteptase la asta de o lună, când primi în sfârşit telefonul, şocul fu pe deplin. Shasa ţinuse un discurs Clubului Femeilor de Afaceri cu un an înainte, aşa că ea îi recunoscu imediat vocea, şi fu bucuroasă că va discuta cu el, şi nu cu Centaine Courtney.

— Doamnă Carmichael, fiul meu Garry mi-a arătat schiţele dumneavoastră preliminarii pentru districtul Shasaville. După cum ştiţi, Compania de Mine şi Finanţe Courtney este acţionar majoritar în acest proiect. Cu toate că Garry este responsabil pentru proiect, speram să ne putem întâlni să facem un mic schimb de idei.

Holly îi sugerase biroul ei, însă Shasa se opuse clar încercării ei de a alege terenul de luptă şi trimise un şofer să o aducă la Weltevreden cu Rollsul. Ea îşi dădu seama atunci că era intenţionat adusă într-un mediu unde să se simtă copleşită, să i se prezinte splendoarea unei lumi în care nu era loc pentru ea. Aşa că se străduí enorm cu rochia şi cu ţinuta, iar când fu condusă în biroul lui Shasa Courtney, îl văzu cum tresare şi ştiu că ea va lovi prima. Merse prin camera plină de comori, iar zâmbetul lui rece şi dispreţuitor păli când se apropie să o ia de mână.

— Ce Turner minunat, spuse ea. Întotdeauna am crezut că trebuie să fi fost o persoană care se trezea devreme. Soarele are această strălucire aurie doar dimineaţa devreme.

Expresia lui se schimbă din nou când îşi dădu seama de profunzimea din spatele exteriorului ei frapant.

Făcură un înconjur al camerei admirând de complezenţă celelalte tablouri înrămate elegant, testându-şi unul altuia slăbiciunile şi negăsind niciuna, până când Shasa rupse tiparul cu un compliment direct şi personal ca să o neliniştească.

— Aveţi nişte ochi uluitori, spuse el, şi o privi insistent să vadă cum reacţionează.

Ea contraatacă imediat:

— Garry îi numeşte ametist şi safir.

Îl surprinse cu dibăcie. El se aşteptase ca ea să evite numele până când îl va menţiona el.

— Da, am înţeles că voi doi aţi lucrat foarte îndeaproape. Se duse spre masa de fildeş încrustat, pe care fuseseră aşezate pahare şi o carafă. Pot să vă ofer un pahar din unul dintre vinurile noastre? Suntem foarte mândri de ele.

Îi aduse un pahar şi o privi în ochii ei extraordinari. „Diavol mic, se gândi el trist. A făcut-o din nou. Cine s-ar fi aşteptat ca Garry să vină cu aşa ceva!”

Ea sorbi vinul.

— Îmi place. Este foarte sec, dar fără astringenţă.

El înclină uşor capul pentru a aproba acurateţea celor spuse.

— Văd că va fi inutil să încerc o diversiune. Nu v-am chemat aici ca să discutăm de proiectul Shasaville.

— E bine, spuse ea. Pentru că nici nu m-am obosit să aduc ultimele schiţe.

El râse încântat.

— Să luăm loc şi să ne facem confortabili.

Ea alese un scaun Ludovic al XIV-lea cu tapiserie brodată de Aubusson pentru că îi văzuse geamănul la Victoria and Albert Museum, încrucişă gleznele şi îl privi cum făcea eforturi să îşi ridice din nou ochii.

— Intenţionam cu desăvârşire să vă mituiesc, spuse el. Mi-am dat seama, după ce v-am cunoscut, că ar fi fost o greşeală.

Ea nu spuse nimic, doar îl privi peste rama ochelarilor, legănându-şi piciorul ca un metronom, cu acelaşi ritm ameninţător.

— Mă întrebam ce preţ să stabilesc, continuă el. Şi mi-a venit în minte suma de o sută de mii.

Piciorul continuă să i se balanseze, iar Shasa nu rezistă să nu se uite la gamba ei şi la glezna splendid desenată.

— Bineînţeles, asta era absurd, continuă el, privindu-i în continuare piciorul în pantoful italienesc din piele. Îmi dau

seama acum că ar fi trebuit să mă gândesc la cel puţin o jumătate de milion.

El încerca să îi găsească preţul şi se uită la faţa ei căutând primul licăr de avariţie, dar îi era greu să se concentreze. Safir şi ametist, într-adevăr, hormonii lui Garry sigur îi ies pe urechi – şi Shasa simţi un fior de invidie.

— Evident, în lire sterline. Încă nu m-am obişnuit cu rândul.

— Ce noroc, domnule Courtney, spuse ea, că aţi decis să nu ne insultaţi pe amândoi. Astfel vom putea fi prieteni. Aş prefera asta.

Ei bine, nu mergea aşa cum îşi planificase el. Aşeză paharul de vin.

— Garry e încă un copil, schimbă el tactica.

— E bărbat, dădu ea din cap. Avea doar nevoie de cineva care să îl convingă de asta. Nu a fost dificil.

— Nici nu ştie de capul lui.

— Este unul dintre cei mai meticuloşi şi hotărâţi bărbaţi pe care i-am întâlnit. Ştie exact ce vrea şi va face orice ca să obţină asta. Ea aşteptă o clipă ca provocarea din acele cuvinte să devină mai clară. Orice, repetă ea.

— Da, încuviinţă el încet. E o trăsătură a familiei Courtney. Noi facem orice e nevoie pentru a obţine ce dorim – sau să distrugem orice ne va sta în drum. Făcu o pauză, aşa cum făcuse şi ea. Orice, repetă el încet.

— Aţi avut trei fii, Shasa Courtney. Mai aveţi unul. Sunteţi dispus să vă asumaţi acest risc?

El se întoarse în scaun şi o privi fix. Nu era pregătită pentru agonia pe care o văzu în expresia lui şi pentru o clipă crezu că sărise calul. Apoi el se potoli încet.

— Luptaţi sălbatic şi murdar, recunoscu el trist.

— Atunci când merită. Ea ştia că era periculos cu un adversar de un aşa calibru, dar îi fu milă de el. Şi pentru mine merită.

— Pentru dumneavoastră, da, văd asta – dar pentru Garry?

— Mă simt obligată să fiu foarte sinceră. La început a fost un pic de îndrăzneală. Am fost intrigată de tinereţea lui – care în sine poate fi extrem de atrăgătoare. Şi de celelalte atuuri ale sale pe care le-aţi sugerat.

— Imperiul Courtney şi locul lui acolo.

— Da. Aş fi fost o fiinţă umană mai josnică dacă nu m-ar fi interesat. Aşa a început, dar aproape imediat a început să se schimbe.

— În ce sens?

— Am început să-i înţeleg potenţialul uriaş şi propria mea influenţă în dezvoltarea lui maximă. Nu aţi observat nimic schimbat la el în cele trei luni de când suntem împreună? Puteţi să îmi spuneţi că influenţa mea asupra lui a fost dăunătoare?

Fără să vrea, Shasa zâmbi.

— Costumele în dungi şi ochelarii cu ramă de baga. O modificare colosală, recunosc.

— Acestea sunt doar semne exterioare irelevante ale schimbărilor interioare importante. În trei luni, Garry a devenit un bărbat matur şi sigur de el, a descoperit multe dintre puterile, talentele şi virtuţile sale, şi nu în ultimul rând, un caracter cald şi iubitor. Cu ajutorul meu, le va descoperi pe toate celelalte.

— Deci vă aflaţi tot în rolul de arhitect, construind un palat de marmură din cărămizi de lut.

— Nu vă bateţi joc de el. Era nervoasă, protectoare şi defensivă ca o leoaică. El e probabil cel mai bun dintre toţi din familia Courtney şi eu sunt probabil cel mai bun lucru care i s-a întâmplat vreodată în viaţa lui.

El o privi stăruitor.

— Îl iubiţi – chiar îl iubiţi, exclamă el uimit, începând să înţeleagă.

— Deci înţelegeţi în sfârşit.

Ea se ridică şi se întoarse spre uşă.

— Holly, spuse el.

Faptul că o strigase pe numele mic o opri. Tremura, încă

palidă de mânie.

— Nu am înţeles, iartă-mă, spuse el uşor. Cred că Garry e un tânăr norocos că te-a găsit. Îi întinse mâna. Ai spus că am putea fi prieteni – se mai poate?

Golful Table era larg deschis către vânturile de nord-vest care bat peste Atlanticul rece şi cenuşiu. Prora feribotului întretăia marea adâncă şi se înclina de-a lungul crestelor, aruncând apa până la vârful catargului.

Era prima dată când Vicky mergea cu vaporul şi mişcarea o înspăimânta ca nimic altceva pe lume. Ţinea copilul strâns şi privea fix în faţă, însă îi era greu să îşi păstreze echilibrul pe banca tare din lemn, iar picături mari de apă se izbeau de hublou şi se prelingeau pe geam într-un miraj tremurător care îi deformau priveliştea. Insula arăta ca o creatură înspăimântătoare care venea înotând să-i întâlnească şi îşi aminti toate legendele despre monştri ale tribului ei, monştri care ieşeau din ape şi devorau orice fiinţă umană care se găsea pe ţărm.

Se bucura că Joseph era cu ea. Fratele ei vitreg devenise un tânăr frumos. Îi amintea de fotografia ştearsă a bunicului ei, Mbejane Dinizulu, pe care mama sa o ţinea pe peretele casei.

Joseph avea aceeaşi frunte lată şi ochii depărtaţi şi, deşi nasul nu îi era turtit, ci ascuţit, bărbia proaspăt rasă era rotundă şi plină.

Tocmai absolvise Dreptul la Universitatea pentru negri Fort Hare, dar înainte de a trece prin ceremonia de consacrare pentru rolul ereditar al căpeteniei de trib zuluse, Vicky îl convinsese s-o însoţească în lunga sa călătorie de-a lungul subcontinentului. De îndată ce se va întoarce în cartierul Ladyburg din Zululand va începe pregătirea pentru funcţia de căpetenie. Tinerii din tribul Xhosa şi din alte triburi erau obligaţi să se supună unei astfel de iniţieri. Joseph nu va suferi mutilarea brutală a ritualului de circumcizie. Regele Chaka abolise acest obicei. Nu suporta

ca tinerii săi războinici să piardă timpul cu recuperarea, timp care putea fi mai bine folosit pentru pregătirea militară.

Joseph stătea lângă Vicky, legănându-se uşor când feribotul plonja cu putere, şi îşi puse mâna pe umărul ei pentru a o linişti.

— Nu mai avem mult, murmură el. Vom ajunge în curând.

Vicky scutură din cap cu vehemenţă şi îl strânse mai tare pe fiul ei la piept. Sudoarea rece îi apăru pe frunte şi fu asaltată de valuri de greaţă, dar luptă împotriva lor.

— Sunt fiica unei căpetenii, îşi spuse. Şi soţia unui rege. Nu voi ceda în faţa slăbiciunilor femeieşti.

Feribotul se îndepărtă de vânturile puternice şi ajunse în apele calde la adăpostul insulei, iar Vicky răsuflă prelung şi se ridică. Nu se putea ţine bine pe picioare şi Joseph o ajută să se sprijine de el.

Stătură unul lângă altul şi priviră silueta sumbră şi urâtă a insulei Robben. Numele acesteia se trăgea din cuvântul olandez pentru focă şi coloniile acestor animale pe care le descoperiseră primii exploratori printre stâncile sterpe.

Când industria pescuitului şi a focilor eşuă pe insulă, aceasta fu folosită pentru coloniile de leproşi şi ca loc de exil al prizonierilor politici, majoritatea dintre aceştia fiind negri. Chiar şi Makana, profetul şi războinicul care condusese primele atacuri ale tribului Xhosa împotriva cuceritorilor albi de-a lungul marelui râu Fish fusese trimis acolo după capturare şi tot aici murise în 1820, înecat în marea învolburată care se lovea de insulă, în timp ce încerca să evadeze. Timp de cincizeci de ani poporul său refuzase să creadă că era mort şi până în ziua de azi numele său fusese un strigăt de încurajare pentru trib.

O sută patruzeci şi trei de ani mai târziu pe insulă fusese închis un alt profet, iar Vicky privea fix peste fâşia îngustă de apă la structura neprimitoare pătrată şi joasă, noua închisoare de înaltă securitate pentru prizonierii politici periculoşi, unde Moses Gama era acum închis. După

amânarea execuţiei, Moses rămăsese doi ani la închisoarea Centrală Pretoria împreună cu alţi condamnaţi la moarte până când, în cele din urmă, preşedintele statului îi comutase oficial pedeapsa cu moartea în muncă silnică pe viaţă şi fusese transferat pe insulă. Lui Moses i se permitea să primească o vizită la fiecare şase luni, iar Vicky îi aducea fiul să-l vadă.

Călătoria nu fusese uşoară pentru că şi Vicky avea un ordin de restricţie. Se dovedise a fi un duşman al statului prin apariţiile ei la procesul lui Moses îmbrăcată în culorile Congresului Naţional African şi prin discursurile ei provocatoare care fuseseră deseori transmise de mass-media.

Şi pentru a părăsi Drake’s Farm unde era limitată prin ordinul de restricţie fusese nevoită să obţină un permis de călătorie de la judecătorul local. Acest document preciza termenii în care i se permitea să călătorească, ora exactă la care i se cerea să-şi părăsească adăpostul, drumul pe care trebuia să-l urmeze şi mijloacele de transport pe care trebuia să le ia, durata vizitei la soţul ei şi drumul pe care trebuia să-l facă la întoarcere.

Feribotul se îndreptă înspre debarcader, iar acolo se aflau gardieni în uniformă care să prindă parâmele când erau aruncate. Joseph îl luă pe băiat de mână şi cu cealaltă o ajută pe Vicky să treacă peste spaţiul gol şi strâmt. Stătură împreună pe scândurile de lemn ale debarcaderului şi priviră nedumeriţi în jur. Gardienii îi ignorară şi îşi văzură în continuare de treburile pe care le aveau cu acostarea şi descărcarea feribotului.

Trecură zece minute până când unul dintre ei strigă către ei:

— Bine, veniţi pe aici, şi îl urmară pe drumul pietruit către închisoare.

Prima dată când Vicky îl văzuse pe soţul ei după şase luni se îngrozi.

— Eşti aşa slab, strigă ea.

— N-am mâncat prea bine. Stătea pe scaun uitându-se la ea prin grilajul geamului.

Stabiliseră un cod secret în cele patru vizite care îi fuseseră permise la Pretoria şi că nu mâncase bine însemna că se afla din nou în greva foamei.

Îi zâmbi, iar faţa îi arăta ca un craniu de mort, căci buzele i se retrăseseră şi dinţii îi erau prea mari în comparaţie cu faţa. Când îşi puse mâinile pe etajera din faţa lui, încheieturile îi ieşeau în evidenţă de sub manşetele salopetei sale de închisoare kaki şi erau oase acoperite cu un strat subţire de piele.

— Lasă-mă să-mi văd fiul, iar ea îl trase pe Matthew înspre ea.

— Salută-ţi tatăl, îi spuse băiatului şi el se uită grav la Moses prin grilaj. Străinul sfrijit de la celălalt capăt al firului nu îl luase niciodată în braţe şi nu îl ţinuse în poală, nu îl sărutase niciodată şi nu îl mângâiase, nici măcar nu îl atinsese vreodată. Grilajul era întotdeauna între ei.

Un gardian stătea lângă Moses să vadă dacă regulile de vizitare sunt respectate cu stricteţe. Timpul alocat era de o oră, exact şaizeci de minute, şi nu puteau discuta decât chestiuni legate de familie – nicio ştire actuală, nicio discuţie despre condiţiile din închisoare şi, în special, nimic cu tentă politică.

O oră de chestiuni legate de familie, dar folosiră codul.

— Sunt sigur că odată ce voi avea veşti despre familie pe hârtie îmi va reveni apetitul.

Aşa că ea ştia că era în greva foamei pentru a i se permite să citească ziarele. Aşadar, nu auzise veştile despre Nelson Mandela.

— Bătrânii i-au cerut lui *Gundwane* să-i viziteze, îi spuse. *Gundwane* era numele lor de cod pentru Mandela.

Însemna „şobolan” şi bătrânii erau autorităţile. Dădu din cap pentru a-i arăta că înţelesese că Mandela fusese în cele din urmă arestat şi râse batjocoritor. Informaţia pe care i-o dăduse lui Manfred De La Rey fusese folosită în mod

eficient.

— Ce fac membrii familiei de la fermă? întrebă el.

— Totul e bine şi îşi plantează recoltele, îi spuse Vicky, iar el înţelese că echipele *Umkhonto we Sizwe* care activau în afara Puck's Hill îşi începuseră campania de bombardamente înspăimântătoare. Poate că vă veţi aduna toţi la un loc mai repede decât am crede, sugeră ea.

— Să sperăm, încuviinţă Moses. O reuniune însemna că echipa de la Puck's Hill i se va alătura pe insulă sau va urma drumul cel mai scurt spre spânzurătoare.

Timpul trecu prea repede şi gardianul se ridică.

— Timpul a expirat. Luaţi-vă la revedere.

— Îmi las inima la tine, soţul meu, îi spuse Vicky şi îl privi pe gardian cum îl ducea înăuntru. Nu se uită înapoi la ea, iar mersul său era târşâit ca acela al unui bătrân istovit.

— E din cauza înfometării, îi spuse lui Joseph în timp ce se întorceau la feribot. E tot curajos ca un leu, dar slăbit din cauza lipsei de mâncare.

— E terminat, o contrazise Joseph încet. Burii l-au învins. Nu va mai simţi vreodată libertatea. Nu va mai vedea nimic decât pereţii închisorii sale.

— Pentru noi toţi cei care ne-am născut negri întreaga ţară este o închisoare, spuse Vicky violent, iar Joseph nu îi răspunse până ce nu se aflară din nou la bordul feribotului, întorcându-se împotriva vântului înspre muntele cu vârful plat ale cărui pante erau acoperite cu pereţi albi şi sticlă strălucitoare.

— Moses Gama a ales un drum greşit, zise Joseph. A încercat să asalteze zidurile fortăreţei albe. A încercat să îi dea foc fără să îşi dea seama că tot ce ar fi obţinut ar fi fost doar cenuşă, chiar dacă ar fi reuşit să facă asta.

— Şi tu, Joseph Dinizulu, îl privi Vicky cu mânie, tu eşti mai înţelept?

— Poate că nu, dar cel puţin eu voi învăţa din greşelile lui Nelson Mandela şi ale lui Moses Gama. Nu-mi voi petrece viaţa putrezind într-o închisoare a albilor.

— Cum vei asalta fortăreaţa albilor, frăţiorul meu cel înţelept?

— Voi trece peste podul basculant când este lăsat, zise el. Voi intra pe porţile deschise şi într-o zi castelul şi toate comorile de acolo vor fi ale mele, chiar dacă va trebui să dau o parte din ele şi albilor. Nu, surioara mea cea furioasă, nu voi distruge acele comori cu bombe şi flăcări. Le voi moşteni.

— Eşti nebun, Joseph Dinizulu. Ea îl privi fix, iar el îi zâmbi satisfăcut.

— Vom vedea cine e nebun şi cine e sănătos, zise el. Dar să nu uiţi un lucru, surioară, că fără albi, am trăi încă în colibe din iarbă. Uite-te înspre nord şi vezi sărăcia acelor ţări care i-au alungat pe albi. Nu, surioară, eu îi voi ţine pe albi aici – dar, într-o zi, vor munci ei pentru mine, nu eu pentru ei.

— Lasă la o parte mânia, fiule! Hendrick Tabaka se aplecă în faţă şi îşi puse mâna dreaptă pe umărul lui Raleigh. Mânia te va distruge. Duşmanul e prea puternic. Vezi ce i s-a întâmplat lui Moses Gama, propriul meu frate. Vezi care e soarta lui Nelson Mandela. S-au dus să înfrunte leul cu mâinile goale.

— Alţii încă se luptă, protestă Raleigh. Războinicii din *Umkhonto we Sizwe* încă luptă. Auzim în fiecare zi despre faptele lor măreţe. Bombele lor explodează în fiecare zi.

— Aruncă şi ei cu pietricele într-un munte, spuse Hendrick cu tristeţe. De fiecare dată când explodează o bombă de-a lor lângă un stâlp de electricitate, Verster şi De La Rey înarmează alţi o mie de poliţişti şi scriu alte o sută de ordine de restricţie. Hendrick scutură din cap. Lasă mânia la o parte, fiule, poţi duce o viaţă frumoasă lângă mine. Dacă îi urmezi pe Moses Gama şi pe Mandela, vei sfârşi în acelaşi fel ca ei – dar eu îţi pot oferi bogăţie şi putere. Ia-ţi o soţie, Raleigh, o soţie grasă şi bună, şi fă mulţi copii, lasă nebunia la o parte şi ocupă-ţi locul alături

de mine.

— Am avut o soţie, tată, şi am lăsat-o la Sharpeville, zise Raleigh. Dar înainte să o părăsesc, am făcut un jurământ. Cu degetele vârâte adânc în rănile ei sângerânde, am făcut un jurământ.

— Jurămintele sunt uşor de făcut, şopti Hendrick, iar Raleigh văzu ravagiile pe care vârsta le produse asupra trăsăturilor lui, uscând, ofilind şi topind liniile îndrăzneţe ale maxilarului şi ale fălcii. Dar e greu să trăieşti cu jurămintele. Fratele tău, Wellington, a făcut şi el un jurământ în faţa Dumnezeului omului alb. Va trăi ca un eunuc pentru tot restul vieţii sale, fără să cunoască plăcerea trupului de femeie. Mă tem pentru tine, Raleigh, sânge din sângele meu. Mă tem că jurământul tău va fi o povară grea pentru toată viaţa. Oftă din nou. Dar, de vreme ce nu te pot convinge, ce pot face ca să-ţi uşurez drumul pe care ai apucat?

— Ştii că mulţi tineri părăsesc ţara? îl întrebă Raleigh.

— Nu numai cei tineri, dădu Hendrick din cap. Au plecat chiar şi unii dintre înalţii comandanţi. Oliver Tambo a fugit, la fel şi Mbeki şi Joe Modise, alături de mulţi alţii.

— Au plecat să pregătească prima fază a revoluţiei. Ochii lui Raleigh începură să strălucească de încântare. Chiar Lenin ne-a învăţat că nu putem să trecem imediat la revoluţia comunistă. Trebuie ca mai întâi să dobândim eliberarea naţională. Trebuie să formăm o opoziţie puternică de liberali, clerici, studenţi şi muncitori sub conducerea unui partid avangardist. Oliver Tambo a plecat să formeze acest partid avangardist – mişcarea anti-apartheid în exil – şi vreau să fiu parte din acest vârf al revoluţiei.

— Vrei să-ţi părăseşti ţara natală? îl privi Hendrick uimit. Vrei să mă părăseşti pe mine şi să-ţi părăseşti familia?

— E datoria mea, tată. Dacă e posibil ca acest sistem josnic să fie vreodată distrus, vom avea nevoie de ajutorul lumii de afară, al tuturor naţiunilor unite ale lumii.

— Visezi, fiule, îi spuse Hendrick: Lumea aceea, în care tu îţi pui toată încrederea şi speranţa, a uitat deja de Sharperville. Încă o dată banii care vin de la naţiunile străine, din America, Marea Britanie şi Franţa, se revarsă în această ţară. Ţara prosperă în fiecare zi.

— America a refuzat să ne dea arme.

— Da, râse Hendrick cu tristeţe. Şi burii îşi fac propriile arme. Nu poţi câştiga, fiule, aşa că rămâi cu mine.

— Trebuie să plec, tată. Iartă-mă, dar nu am altă soluţie. Trebuie să plec şi am nevoie de ajutorul tău.

— Ce vrei să fac?

— Există un bărbat, un bărbat alb, care îi ajută pe tineri să fugă.

Hendrick încuviinţă din cap.

— Joe Cicero.

— Vreau să-l întâlnesc, tată.

— Va mai dura puţin pentru că Joe Cicero stă retras.

A fost nevoie de aproape două săptămâni. Se întâlniră într-un autobuz municipal în care Raleigh se urcase la gara centrală din Vereeniging. Purta o beretă albastră după cum fusese instruit şi se aşezase pe al doilea rând din spate.

Omul care se aşează pe locul din spatele lui îşi aprinse o ţigară şi, de îndată ce autobuzul porni, spuse încet:

— Raleigh Tabaka.

Raleigh se întoarse şi întâlni o pereche de ochi ca nişte băltoace cu ulei de motor vărsat

— Nu te uita la mine, spuse Joe Cicero. Dar ascultă cu atenţie ceea ce îţi spun.

Trei săptămâni mai târziu, Raleigh Tabaka, având un sac de marinar şi acte autentice de marinar, urca pasarela unui cargobot olandez care transporta o încărcătură de lână în portul Liverpool. Nu văzu continentul pierzându-se în spatele orizontului marin pentru că era deja sub punte, muncind în camera motoarelor.

Sean încheie afacerea la micul dejun în ultima zi de

safari. Clientul deţinea şaptesprezece tăbăcării mari în tot atâtea state şi jumătate din proprietăţile imobiliare din Tucson, Arizona. Numele lui era Ed Liner şi avea şaptezeci şi doi de ani.

— Fiule, nici nu ştiu de ce vreau să achiziţionez o companie care organizează safariuri. Mi-a cam trecut vremea, vânatul mare nu prea mai e de mine, zise el mormăind.

— Vorbeşti prostii, Ed, îi răspunse Sean. Mai că mi-am dat sufletul cât m-ai alergat după elefantul ăla, iar urmăritorii îţi spun *Bwana*[57] „ucide dintr-un foc”.

Ed Liner părea mulţumit de el. Era un bărbat scund şi subţire, cu un guler de păr grizonant în jurul creştetului capului plin de pistrui.

— Spune-mi din nou datele, îl rugă. Pentru ultima dată.

Sean încerca să-l convingă de trei săptămâni, din prima zi de safari, şi era sigur că Ed ştia cifrele pe dinafară, dar i le repetă şi acum.

— Concesiunea are 1.300 de kilometri pătraţi cu o deschidere de 65 de kilometri pe malul de sud al lacului Kariba.

În timp ce asculta, Ed Liner îşi mângâia soţia ca şi cum ar fi mângâiat o pisicuţă.

Era cea de-a treia sa soţie şi era doar cu doi ani mai tânără decât Sean, dar cu cincizeci de ani mai tânără decât soţul ei. Fusese dansatoare la Golden Egg în Vegas şi avea picioarele şi alura unei dansatoare, cu ochi albaştri mari şi inocenţi şi păr blond şi creţ.

Sean încercase din greu s-o convingă şi pe ea, la fel cum încercase cu soţul ei, până acum fără izbândă.

— Pădurile sunt pline de din ăştia. Tăticu Eddie are cincizeci de milioane de dolari. Nici nu se pune problema, băiete.

Masa era pusă sub un minunat smochin sălbatic pe malurile râului Mara. Era o dimineaţă africană luminoasă.

57 **Formă de adresare respectuoasă în zona Africii (n.tr.).**

Câmpia de dincolo de râu era aurie de la iarba de Sudan şi din loc în loc se găseau arbori de acacia cu vârful plat. Turmele de antilope gnu erau nişte umbre întunecate pe întinderea aurie, şi o girafă mânca din ramurile de sus ale celui mai apropiat arbore de acacia, cu gâtul ei lung şi graţios legănându-se pe fundalul albastru al cerului şi cu pielea acoperită de dreptunghiuri maronii. Din susul râului se auzea mugetul sardonic al unui hipopotam, în timp ce printre ramurile smochinului sălbatic de deasupra lor păsările-ţesător aurii stăteau atârnate de cuiburile lor împletite ca nişte coşuri, fâlfâind din aripi şi scoţând sunete ascuţite ca să le ademenească pe femelele de culoare maro-gălbuie să vină înăuntru şi să se stabilească acolo. Legenda spune că şi Hemingway şi Ruark îşi ridicaseră tabăra în acest loc şi luaseră micul dejun sub acelaşi smochin sălbatic.

— Ce crezi despre asta, scumpo?

Ed Liner îşi plimbă degetele osoase înspre coapsele soţiei sale. Purta fustă-pantalon kaki largă şi, de unde stătea, Sean putea vedea un mic fir de păr pubian roşiatic ieşindu-i prin elasticul de la chiloţi.

— Crezi că ar trebui să-i dăm bătrânului Sean o jumătate de milion de dolari să ne furnizeze propriul nostru echipament de safari în valea Zambezi din Rhodesia?

— Tu ştii mai bine, tăticule Eddie, rosti cu o voce de fetiţă cuminte, apoi bătu din genele ei lungi.

— Gândiţi-vă la asta, le spuse Sean. Propria voastră concesiune de vânătoare, să faceţi ce vreţi cu ea. O privi atent în timp ce vorbea mai departe. Aţi putea încasa întreaga cotă dacă vreţi, cât de multe animale vreţi.

În ciuda cârlionţilor şi a buzelor ţuguiate, Lana Liner era la fel de sadică şi imorală ca oricare dintre bărbaţii cu care vânase vreodată Sean. În timp ce Ed alesese să ia numai leul şi elefantul pentru care plătise, Lana omorâse toate animalele pe care avusese dreptul să le omoare şi apoi le omorâse şi pe cele pe care le refuzase soţul ei.

Ţintea destul de bine şi găsea la fel de multă plăcere în uciderea unei gazele graţioase cu puşca ei Weatherby magnum calibrul 300 ca atunci când dobora un leu cu coama neagră cu o lovitură în inimă. Sean observase cum după fiecare animal ucis emana sexualitate în jurul ei, îi auzea respiraţia accelerată şi îi vedea pulsul bătând în gât de exaltare, iar instinctul lui de crai îl asigurase că Lana Liner nu era vulnerabilă decât în cele câteva clipe după ce văzuse glonţul lovind şi sângele ţâşnind.

— Poţi să vânezi cât vrei de mult, oricând vrei, o tentă Sean şi văzu exaltarea din ochii ei albaştri de copil.

Îşi trecu vârful limbii peste buzele stacojii şi spuse pe nerăsuflate cu vocea ei de fetiţă:

— De ce nu mi-o cumperi de ziua mea, tăticule Eddie?

— La naiba! râse Ed. De ce nu? Bine, fiule, ne-am înţeles. O vom numi Lana Safaris. Îmi voi contacta avocaţii să semnăm actele de îndată ce ajungem acasă în Tucson.

Sean bătu din palme şi strigă înspre cortul unde se prepara mâncarea:

— Maramba! Adu şampania, *hapa*[58]! Repede! Repede!

Şi chelnerul din tabără, în roba lui lungă şi albă şi cu toca roşie pe cap aduse sticla verde şi aburită de rece ce era pe tava de argint.

Băură vinul şi râseră în lumina soarelui de dimineaţă. Îşi strânseseră mâna şi discutară despre noua afacere, până când omul cu armele aduse maşina de vânătoare cu puştile în suporturile lor, iar Matatu, cel care lua urma animalelor, se ridică şi rânji ca o maimuţă.

— Am stat destul, zise Ed. Cred că o să-mi strâng lucrurile ca să pot să prind avionul care vine în această după-amiază. Apoi văzu cum buzele roşii ale Lanei se îmbufnează şi dezamăgirea de pe chipul ei. Du-te cu Sean, scumpo, îi spuse. Vânătoare plăcută şi să nu te întorci târziu. Avionul soseşte la trei şi trebuie să ne întoarcem la

[58] În parte alb – folosit pentru a descrie un amestec rasial sau etnic, (n.tr.).

Nairobi înainte să se însereze.

Sean conducea, iar Lana stătea pe bancheta din dreapta lângă el. Îşi tăiase mânecile cămăşii ca să-şi lase braţele descoperite, iar acestea erau netede şi pline de muşchi. Părul negru şi de pe piept îi ieşea de sub gulerul în V al bluzei, iar părul drept şi lucios îi ajungea aproape până la umeri, dar în jurul frunţii îl strânsese cu o bandană colorată ca să nu-i intre în ochi.

Când îi zâmbea era imposibil de atrăgător, dar în zâmbetul lui era ceva răzbunător când îi spuse:

— Eşti pregătită pentru distracţie, partenera?

— Da, atâta vreme cât ajungem să tragem, băiete, îi răspunse ea.

Se luară după urma de pe marginea malului râului, îndreptându-se înapoi înspre dealuri. Land Roverul era gol şi îi scoseseră parbrizul, iar de pe locurile lor din spate, Matatu şi omul care căra armele examinau marginile tufişurilor de pe malul râului şi cercetau urmele să vadă dacă trecuseră animale în timpul nopţii.

Speriată de sunetul motorului, o familie de antilope de pădure se îndepărta în salturi de malul râului, îndreptându-se spre adăpostul oferit de desiş, în faţă aflându-se tinerele antilope, un mascul şi o femelă, urmate de bătrânul mascul, vărgat şi cu pete crem pe pielea lui de culoarea ciocolatei negre şi cu coarnele drepte.

— Îl vreau, strigă Lana şi se întoarse să-şi ia puşca.

— Lasă-l, se răsti Sean. Nici n-o să meargă o jumătate de metru şi vei găsi un alt trofeu.

Se schimonosi îmbufnată, dar el o ignoră, iar între timp antilopa porni în galop printre tufe. Sean trecu pe tracţiune integrală şi îndreptă maşina spre malul unuia dintre afluenţii râului Mara, coborî despicând apa care ajungea până la butucul roţilor, iar apoi urcă împroşcând pe malul opus.

O mică turmă de zebre alerga înaintea lor, cu coamele negre ridicate, cu dungile vii contopindu-se într-un gri

indistinct de la distanţă, emiţând strigăte ascuţite şi subite. Lana le privi cu jind, dar împuşcase deja cele douăzeci de zebre permise atât de licenţa ei, cât şi de cea a lui Ed.

Drumul cotea din nou înspre râu, iar printre copaci puteau să vadă câmpiile întinse. Masai Mara, care înseamnă marele loc pătat al poporului Masai, şi savana erau punctate de turme de animale şi de pâlcuri de copaci.

— *Bwana*, strigă Matatu şi în aceeaşi clipă văzu şi Sean semnul.

Frână şi, împreună cu Matatu, merse să analizeze grămezile de băligar kaki-verzui şi urmele uriaşe de copite imprimate în pământul moale al drumului. Baliga era împrăştiată şi umedă, iar Matatu îşi afundă degetul într-o grămăjoară pentru a verifica temperatura.

— S-au adăpat la râu cu o oră înainte de răsărit, spuse el.

Sean se întoarse la Land Rover şi se apropie de Lana, aproape atingând-o în momentul în care îi spuse:

— Trei bivoli bătrâni. Au trecut râul acum trei ore, dar se vor hrăni şi putem să-i ajungem din urmă cam într-o oră. Cred că sunt aceiaşi pe care i-am văzut acum două zile. Văzuseră cele trei contururi întunecate în lumina apusului, de pe malul opus al râului Mara, dar s-ar fi întunecat până ar fi reuşit să ajungă la vad şi să pornească în urmărire. Dacă sunt aceeaşi bivoli, unul dintre ei are coarnele lungi de mai bine de un metru şi nu au mai rămas mulţi ca el prin zona asta. Ai vrea să-ţi încerci norocul?

Lana sări din Land Rover şi apucă puşca Weatherby din compartimentul pentru arme.

— Nu jucărioara aia, bombonico, o avertiză Sean. Ăia sunt bivoli bătrâni şi fioroşi. Ia Winchesterul lui Ed.

Arma trăgea cu un glonţ mai mult decât dublu în greutate decât cel din Weatherby, fabricat de Nosler.

— Trag mai bine cu arma mea decât cu tunul lui Ed, spuse Lana. Şi numai Ed are voie să-mi spună bombonico.

— Ed mă plăteşte cu o mie de dolari pe zi pentru sfaturile mele. Ia Winchesterul şi, spune-mi, dacă îţi zic acadea e

mai bine?

— Poţi să ţi-o bagi undeva, băieţaş, spuse Lana, iar vocea ei copilăroasă îi dădu obscenităţii o turnură bizar senzuală.

— Exact la asta mă gândeam şi eu, acadea, dar mai întâi hai să omorâm nişte bivoli.

Lana aruncă Weatherby-ul purtătorului de arme şi se îndepărtă de el, iar în mers, fesele ei se legănau în fusta-pantalon de culoare kaki „Asemenea obrajilor unei veveriţe care roade o alună”, se gândi Sean voios şi scoase Gibbsul cu două ţevi din rastel.

Urma era adâncă, trei bivoli masivi cântărind fiecare peste o tonă, zdrelind pământul cu copite de bronz, jupuindu-l în mersul lor. Matatu îşi dorea să purceadă cât mai grabnic, dar Sean îl opri. Nu voia ca Lana să înceapă urmărirea tremurând şi gâfâind, aşa că porniră păşind larg, într-un ritm accelerat, dar ţinând cont de forţele fetei.

În pădurea răzleaţă de acacia, ajunseră la locul în care bivolii încetaseră să se mai hrănească şi se adunaseră laolaltă, pentru a goni apoi într-un ritm nebun înspre siluetele albastre ale dealurilor din depărtare, iar Sean îi explică Lanei în şoaptă:

— Ăsta e locul în care se găseau la răsărit. De cum s-a luminat, s-au îndreptat înspre zonele cu desiş. Ştiu unde se vor opri, o să-i ajungem din urmă peste o jumătate de oră.

În jurul lor pădurea se închidea, iar arborii de acacia erau covârşiţi de tufele spinoase claustrofobice şi de lianele verzi. Vizibilitatea scăzu la treizeci de metri şi apoi la cincisprezece, iar ei erau nevoiţi să se aplece pe sub crengile întortocheate. Căldura era tot mai puternică, iar lumina vărgată era înşelătoare, acoperind pădurea cu forme stranii şi cu umbre ameninţătoare. Duhoarea bivolilor părea să plutească în jurul lor în valurile de căldură, un miros respingător şi leşios. Găsiră iarba strivită şi mânjită cu baligă gălbuie în locul în care bivoli se aşezaseră prima dată şi de unde se ridicaseră pentru a porni mai departe.

În faţa lor, Matatu făcu semnul cu palma deschisă care îi

avertiza că sunt foarte aproape, iar Sean desfăcu magazia Gibbsului şi înlocui cartuşele mari de alamă cu altele două din cartuşieră. Le păstră pe primele între degetele de la mâna stângă, pregătit fiind să reîncarce. Putea să lanseze cele patru cartuşe de două ori mai repede decât ar fi reuşit chiar şi cel mai abil trăgător folosind o armă cu încărcător. În jur totul era atât de liniştit şi de nemişcat, încât puteau să îşi audă respiraţia unul altuia şi sângele vâjâind în urechi.

Subit se auzi un bocănit şi cu toţii încremeniră. Sean recunoscu sunetul. Undeva foarte aproape de ei un bivol îşi scuturase capul său măreţ şi negru pentru a alunga muştele supărătoare, iar unul din coarnele sale arcuite lovise o creangă. Sean se lăsă în genunchi şi îi făcu semn Lanei să se aşeze lângă el, iar apoi începură să se târască împreună înainte.

Pe neaşteptate ieşiră într-un mic luminiş larg de vreo douăzeci de paşi, unde pământul era bătătorit ca într-un kraal şi acoperit pe alocuri cu turte de baligă uscată.

Rămaseră întinşi la marginea luminişului cu ochii aţintiţi înspre vegetaţia încâlcită de pe partea opusă. Lumina îi orbea, iar umbra din cealaltă parte era nedefinită şi întunecată.

Apoi bivolul îşi scutură din nou capul şi Sean îl văzu. Stăteau adunaţi grămadă, o masă compactă de întuneric printre umbre, cu capetele aşezate laolaltă, astfel încât arcele şi spiralele coarnelor alcătuiau un puzzle inextricabil. Deşi erau la mai puţin de treizeci de paşi distanţă, era imposibil să distingi un animal de celălalt, sau o pereche de coarne din încrengătură.

Sean îşi întoarse capul încet şi îşi apropie buzele de urechea Lanei:

— Am să îi fac să se ridice, şopti el. Să fii pregătită să tragi la semnalul meu.

Ea tremura şi asuda. Sean putea să îi miroasă frica şi nerăbdarea şi asta îl aţâţa şi pe el. Îşi simţi mădularul

mărindu-se şi întărindu-se şi, preţ de o clipă, savură senzaţia, apăsându-şi coapsele de pământ ca şi cum sub el s-ar fi aflat corpul ei. Apoi lovi cele două gloanţe de alamă din mâna stângă de ţeava de oţel a armei. Sunetul metalic şi ascuţit tulbură neaşteptat tăcerea.

De cealaltă parte a luminişului cei trei bivoli săriră în picioare aruncându-şi privirea înspre sursa zgomotului. Aveau capetele înălţate, cu boturile umede şi îmbăiate, cu protuberanţele coarnelor negre ca abanosul împletite deasupra ochilor mici şi perfizi ca ai porcilor, cu vârfurile arcuite în jos şi apoi din nou în sus, cu urechile încordate ca nişte trompete.

— Cel din mijloc, rosti Sean încet. Străpunge-l în piept. Se încordă aşteptând ca ea să tragă, iar apoi privi într-o parte.

În timp ce Lana încerca să ţintească, ţeava Weatherby-ului descria mici cercuri neregulate, iar lui Sean îi fulgeră prin minte că uitase să îşi modifice bătaia de la luneta telescopică. Se uita la un bivol aflat la treizeci de paşi printr-o lentilă care mărea de zece ori. Era ca şi cum ai fi privit un cuirasat printr-un microscop: nu vedea nimic altceva decât o masă neagră amorfă.

— Să nu tragi! şopti el grabnic, dar arma explodă într-un fulger prelung care străluminã poiana, iar bivolul greoi se smuci şi îşi răsuci capul, mugind de durerea loviturii.

Sean văzu cum jos, la articulaţia umărului drept, noroiul uscat care îi acoperea ca o crustă pielea se pulverizã, iar în timp ce bivolul se rotea înspre desiş, Sean îndreptă arma spre el pentru a trage un foc de siguranţă. Dar un alt bivol se întoarse înspre animalul rănit, acoperindu-l pentru o clipă, suficient ca să îi permită să ţâşnească în desiş, iar Sean ridică arma, renunţând să mai tragă.

Rămaseră întinşi unul lângă altul, ascultând goana clocotitoare a corpurilor care se pierdeau în desiş.

— N-am putut să văd clar, spuse Lana cu glasul ei copilăros şi piţigăiat.

— Luneta era dată la maximum, târfă ce eşti.

— Dar l-am nimerit!

— Da, funduleţ de acadea, l-ai nimerit – cu atât mai rău. I-ai rupt piciorul drept din faţă.

Sean se ridică şi fluieră după Matatu. Prin câteva cuvinte rostite repede în swahili îi explică neplăcerea, iar micuţul Ndorobo o privi cu reproş.

— Rămâi aici alături de cel care îţi cară armele, îi ordonă Sean. Noi mergem să terminăm ce ai început.

— Merg cu voi, scuturã Lana din cap.

— Pentru asta sunt plătit, îi spuse Sean. Să curăţ după alţii. Rămâi aici şi lasă-mă să-mi fac treaba.

— Nu, spuse ea. E bivolul meu, eu vreau să-i dau lovitura finală.

— N-am timp să mă cert cu tine, spuse Sean mâhnit. Vino, dar fă ce ţi se spune. Îi făcu semn lui Matatu să o ia înainte ca să găsească urma de sânge.

Pe locul unde fusese bivolul erau aşchii de os şi păr.

— I-ai făcut femurul bucăţi, îi zise Sean. E tot mai sigur că glonţul s-a rupt. De la distanţa asta avea încă o viteză de un kilometru pe secundă la impact – nici măcar un glonţ Nosler nu rezistă în condiţiile astea.

Bivolul sângera abundent. Vegetaţia era stropită cu sânge roşu în urma sa, iar în locul în care se oprise pentru prima dată pentru a asculta dacă era urmărit se formase o baltă întunecată şi gelatinoasă.

Ceilalţi doi bivoli îl părăsiseră, iar Sean mârâi cu satisfacţie. Astfel va fi evitată confuzia, posibilitatea de a trage în animalul greşit. Lana se ţinea aproape de el. Scosese luneta de la Weatherby, lăsându-i-o celui care îi purta armele, şi acum îşi ducea puşca la înălţime în dreptul pieptului.

Pătrunseseră la fel de neaşteptat în alt luminiş, iar Matatu se făcu mic şi se strecură în spatele lui Sean şi al fetei în timp ce bivolul ţâşni din cealaltă parte a poienii, venind înspre ei cu un umblet bizar precum al unui crab. Botul îi era ridicat, iar aplecarea sumbră a coarnelor îi

conferea o alură ameninţătoare. Piciorul rupt atârna liber, îngreunându-i înaintarea, astfel încât se sălta şi se smucea, iar mişcarea făcea ca din rană să ţâşnească un jet de sânge deschis la culoare.

— Trage! spuse Sean. Ţinteşte-i nasul! Dar, fără să se uite măcar la ea, îi simţi groaza şi prima mişcare a impulsului de a fugi. Hai, târfă laşă. Stai pe loc şi împuşcă-l, mârâi el. Asta ţi-ai dorit – acum fă-o!

Weatherby-ul zvâcni şi flăcări şi bubuituri sfâşiară poiana. Bivolul se cutremură de la lovitură şi aşchii scăpărară din protuberanţele coarnelor.

— Prea sus! strigă Sean. Împuşcă-l în nas.

Ea trase din nou şi lovi cornul pentru a doua oară, iar bivolul continuă să înainteze.

— Trage! strigă Sean, privind maiestuosul cap împlătoşat prin cătarea Gibbs-ului. Haide, târfă, omoară-l!

— Nu pot, ţipă ea. E prea aproape!

Bivolul le covârşea întreaga existenţă, un munte din piele neagră, din muşchi şi din coarne letale, atât de aproape, încât, în cele din urmă, îşi coborî capul pentru a-i împunge şi pentru a-i sfârteca, pentru a-i sfâşia şi pentru a-i zdrobi sub nicovala crenelată a coarnelor sale.

În clipa în care coarnele sale masive se aplecau, Sean îl împuşcă în frunte, iar bivolul se rostogoli peste cap. Sean o trase pe Lana de sub copitele aflate în aer, în timp ce bivolul zbura pe deasupra lor. Aruncase puşca şi acum se ţinea de el neajutorată, tremurând, cu gura roşie vlăguită şi sluţită de groază.

— Matatu! îl chemă Sean încet, ţinând-o pe Lana la pieptul lui, iar micuţul Ndorobo reapăru lângă el asemenea unui duh ieşit din lampă. Ia-l pe cel care cară armele cu tine, îi porunci Sean. Întoarce-te la Land Rover şi adu-l aici, dar nu te grăbi.

Matatu rânji obscen, plecându-şi capul. Respecta enorm virilitatea Bwana-ului său şi ştia ce avea să urmeze. Se întreba doar de ce îi luase atât de mult până să-i îndrepte

spinarea acestei creaturi palide şi albinoase. Dispăru în desiş asemenea unei umbre negre, iar Sean îi ridică fetei chipul înspre al său şi îşi vârî limba adânc în rana roşiatică şi umedă a gurii ei.

Ea gemu şi se lipi de el, iar el, cu cealaltă mână, îi desfăcu cureaua şi îi trase în jos fusta-pantalon. I se strânse colac în jurul gleznelor, iar ea o azvârli cu o mişcare din picior. El îşi agăţă degetele mari în elasticul de la chiloţii ei şi îi smulse de pe ea, iar apoi o împinse peste cadavrul fierbinte şi sângerând al bivolului. Ea se prăbuşi cu picioarele desfăcute, iar muşchii animalului mort zvâcneau şi se contractau încă din cauza glonţului care îi pătrunsese în creier, iar mirosul dulce şi metalic al sângelui se amestecă delirant cu duhoarea neîmblânzită de vânat şi de pământ

Sean se aşează deasupra ei şi îşi desfăcu prohabul, iar ea îl privi având încă ochii înnouraţi de groază.

— Nenorocitule, oftă ea. Nenorocit împuţit şi jegos.

Sean se lăsă în genunchi între picioarele ei lungi şi desfăcute şi îi cuprinse fesele mici în cupa palmelor. În timp ce îi ridica partea inferioară a corpului văzu că vulva ei blondă şi pufoasă era deja udă precum blana unui pisoi înecat.

Se întorseseră la tabără cu trupul bivolului ucis înghesuit în spatele Land Roverului, cu capul lui mare pendulând în afară, iar Matatu şi cel care căra armele erau căţăraţi pe el, cântând cântecul vânătorului.

Lana nu scosese niciun cuvânt pe drumul de întoarcere. Ed Liner îi aştepta sub cortul pentru luat masa, dar zâmbetul lui de bun venit se stinse când Lana îşi azvârli chiloţii sfâşiaţi pe masa din faţa sa şi îi spuse cu vocea ei de fetiţă:

— Tăticuţule Eddie, ştii ce a făcut neobrăzatul de Sean? Ţi-a violat fetiţa, asta a făcut – a ţinut-o la pământ şi şi-a vârât chestia lui mare şi murdară în ea.

Sean văzu furia şi ura din ochii stinşi ai bătrânului şi

mârâi în sinea sa. „Curvă, gândi el. Curviştină perfidă! Ţi-a plăcut la nebunie. Chiar ai vrut mai mult”.

Peste o jumătate de oră, Lana şi Ed erau în Beechcraft Baronul argintiu, pornind pe pista îngustă dintre tufe. În timp ce maşina pleca înspre Nairobi, Sean îşi coborî privirea înspre prohabul de la pantaloni:

— Ei bine, King Kong, murmură el. Sper că eşti mulţumit, tocmai am pierdut cinci sute de mii de dolari.

Se întoarse la Land Rover, scuturând încă întristat din cap în timp ce lua teancul de scrisori pe care i le adusese pilotul de pe Beechcraft de la biroul din Nairobi. Primul din grămadă era un plic galben cu un mesaj telegrafiat şi îl deschise mai întâi pe acesta.

„Mă căsătoresc cu Holly Carmichael pe 5 august. Te rog să fii cavalerul meu de onoare. Cu dragoste, Garry”. Sean o reciti de două ori, iar Lana şi Ed fură daţi uitării. „Aş da orice să văd ce fel de muiere s-ar mărita cu Garry, chicoti el. Păcat că nu pot să mă întorc acasă... se întrerupse el, continuând apoi să se gândească. Dar de ce nu! La naiba, de ce nu! Jumătate de distracţie vine din pericol”.

Shasa Courtney stătea la biroul său de la Weltevreden, privind tabloul de Turner de pe peretele opus în timp ce îşi gândea următorul paragraf.

Îşi pregătea raportul preşedintelui pentru comitetul de selecţie pentru Armscor. Compania de armament fusese înfiinţată printr-o ordonanţă specială a parlamentului, iar caracterul strict secret al operaţiunii era asigurat prin acea ordonanţă.

Când preşedintele Eisenhower iniţiase embargoul pentru armament împotriva Africii de Sud ca reacţie punitivă pentru masacrul de la Sharpeville şi a politicii rasiale a guvernului Verwoerd, cheltuielile statului pentru industria de armament se ridicau abia la suma de 300.000. Patru ani mai târziu aveau un buget anual de jumătate de milion.

„Bătrânul Ike ne-a făcut o mare favoare. Shasa zâmbi.

Legea consecinţelor neprevăzute îşi face simţite efectele, sancţiunile au întotdeauna rezultate nedorite. Acum grija cea mai mare e aceea de a găsi un loc pentru a testa propria noastră bombă atomică”.

Îşi cercetă încă o dată gândurile în legătură cu acea secţiune a raportului şi scrise:

Având în vedere cele menţionate anterior, sunt de părere că trebuie să adoptăm cea de-a treia opţiune, şi anume demararea testelor. În această perspectivă, campania a demarat deja investigaţii pentru a identifica cele mai potrivite zone geologice. (Veţi găsi ataşate rapoartele de expertiză geologică.) Puţurile pentru detonare vor fi forate de o companie minieră din industria diamantelor la o adâncime de 1.200 de kilometri pentru a evita contaminarea resurselor subterane de apă.

Se auzi o bătaie în uşă şi Shasa îşi ridică privirea cu neîncredere iritată. Întreg personalul ştia că nu trebuia să fie deranjat şi nu exista niciun motiv şi nicio scuză pentru această intruziune.

— Cine este? strigă el, iar uşa se deschise fără permisiune.

Pentru o clipă nu recunoscu persoana care intră în birou.

Părul lung şi tenul puternic bronzat, costumul flamboiant – vesta din piele de antilopă, eşarfa din mătase deschisă la culoare şi înnodată la gât, cizmele înalte şi cartuşiera, toate îi erau nefamiliare. Shasa se ridică nesigur.

— Sean? întrebă el. Nu, nu pot să cred că e posibil. Voia să fie furios şi revoltat. La naiba, Sean, te-am avertizat ca niciodată... dar nu putu să continue, bucuria era prea intensă, iar glasul i se frânse.

— Bună, tată. Sean se apropie cu paşi mari şi era mai înalt, mai chipeş şi mai sigur pe sine decât şi-l amintea Shasa.

Shasa dispreţuia orice formă de teatralitate şi orice

afectare a vestimentaţiei, dar Sean îşi purta costumaţia cu atâta aplomb, încât părea firească şi potrivită.

— Ce naiba cauţi aici? îşi găsi Shasa glasul în cele din urmă, dar nu era nici urmă de ranchiună în întrebarea sa.

— Am venit de cum am primit telegrama lui Garry.

— Garry ţi-a trimis o telegramă?

— Cavaler de onoare – şi-a dorit să îi fiu cavaler de onoare şi n-am mai avut nici măcar timp să mă schimb. Se opri în faţa lui Shasa şi pentru o clipă se cercetară reciproc. Arăţi bine, tată, zâmbi Sean, iar dinţii săi erau albi ca fildeşul, contrastând cu pielea puternic bronzată.

— Sean, băiatul meu.

Shasa îşi ridică mâinile, iar Sean îl cuprinse într-o îmbrăţişare puternică.

— M-am gândit la tine în fiecare zi... glasul lui Sean era gâtuit, iar obrazul său era lipit de obrazul lui Shasa. Doamne, cât de dor mi-a fost de tine, tată.

Instinctul îi spunea lui Shasa că era o minciună, dar era încântat că Sean se obosise să spună o minciună.

— Şi mie mi-a fost dor de tine, băiete, şopti el. Nu zi de zi, dar suficient de des încât să sufăr al naibii de tare. Bine ai revenit la Weltevreden.

Sean îl sărută. Nu se mai sărutaseră de pe vremea când Sean era un băieţel, acest tip de efuziune sentimentală nu îl caracteriza pe Shasa, dar acum plăcerea de a face asta era aproape insuportabilă.

Sean se aşezase la dreapta lui Centaine în acea seară la cină. Sacoul pentru cină îi era puţin strâmt la piept şi mirosea a naftalină, dar servitorii, fericiţi că revenise acasă, îi călcaseră pantalonii la dungă, ascuţită ca o lamă, şi îi apretaseră reverele de mătase. Îşi spălase părul cu şampon şi, în mod bizar, înfăţişarea strălucitoare păru a accentua şi mai mult masculinitatea sa debordantă.

Isabella, luată pe nepregătite, asemenea tuturor celorlalţi, coborî scările aproape plutind, îmbrăcată într-o rochie de seară care îi lăsa umerii şi spatele dezgolite, dar

atitudinea ei calmă şi distantă se evaporaseră la vederea lui Sean. Scoase un strigăt ascuţit şi se aruncă în braţele lui.

— Totul a fost atât de plictisitor de când ai plecat!

Nu se desprinse de braţul lui până intrară în sufragerie, şi chiar şi aici se apleca pentru a-i citi pe buze ceea ce spunea, lăsând supa să se răcească, avidă după fiecare cuvânt. Când, de la capătul mesei, Shasa făcu o remarcă despre barbarii kenyeni şi despre părul lui Sean, ea se grăbi să sară în apărarea fratelui cel mare:

— Îmi place la nebunie cum îi stă părul. Eşti atât de antediluvian uneori, tăticule. E chipeş. Jur că dacă Sean îşi va tunde măcar o şuviţă, voi depune imediat jurământul de tăcere şi de castitate.

— O promisiune pentru care merită să ne rugăm cu ardoare, murmură tatăl ei.

Centaine, deşi mai reţinută, era la fel de încântată ca toţi ceilalţi de revenirea lui Sean. Bineînţeles că ştia în amănunt totul despre circumstanţele în care plecase. Era, alături de Shasa, singura din familie care ştia, dar asta se întâmplase cu aproape şase ani în urmă şi lucrurile s-ar fi putut schimba în acest răstimp. Era greu de crezut că cineva cu o asemenea înfăţişare, chiar mai chipeş decât iubitul ei fiu, Shasa, şi care dovedea atât de mult şarm şi graţie înnăscută, putea să fie cu desăvârşire viciat. Se consola cu gândul că, deşi făcuse câteva greşeli în vremea copilăriei, acum era bărbat. Rar mai văzuse Centaine un bărbat mai adevărat decât el şi îi asculta poveştile la fel de atentă ca toţi ceilalţi şi râdea la fel de veselă la glumele lui.

Garry repeta neîncetat:

— Nu credeam că ai să vii cu adevărat. Ţi-am trimis telegrama dintr-un impuls. Nici măcar nu eram sigur că aia era adresa ta. Iar apoi i se adresă lui Holly care şedea lângă Sean la masă: Nu-i aşa că e nemaipomenit, Holly – nu e exact cum ţi l-am descris?

Holly zâmbea şi aproba murmurând şi se răsucea uşor în

scaun pentru a evita ca, prin gesturile cu care îşi însoţea povestea, Sean să o mai atingă pe coapsă. Îşi roti privirea de-a lungul mesei şi o întâlni pe a lui Michael. Era singurul care nu era întru totul prins de povestea lui Sean. Holly îl întâlnise pe Michael pentru prima dată cu o zi înainte, când sosise de la Johannesburg pentru nuntă, dar între ei se stabilise o relaţie aproape imediat, relaţie care se aprofundase când Holly descoperise grija şi afecţiunea pe care Michael i le purta lui Garry.

Acum Michael ridică o sprânceană când o privi pe Holly şi zâmbi ca pentru a-şi cere scuze faţă de ea. Văzuse cum o privise fratele cel mare, dibuise tehnicile sale de a-i atrage atenţia şi observase chiar cum tresărise şi se făcuse palidă la atingerile acestuia pe sub masă. Avea să vorbească după masă cu Sean şi să îl avertizeze în mod discret, pentru că Garry nu ar fi putut să îşi dea seama de ce se întâmpla. Era mult prea încântat de reîntoarcerea fratelui mai mare. Totul cădea în sarcina sa – fusese dintotdeauna de datoria lui să îl protejeze pe Garry de Sean. Între timp îi zâmbi încurajator lui Holly, iar Sean interceptă privirea şi o interpretă corespunzător. Dar nu reacţionă nicicum. Expresia de pe chip îi rămase onestă, prefăcându-se inocent, iar glasul, efervescent şi plin de umor, în timp ce îşi termina povestea şi toţi ceilalţi râseră, mai puţin Michael şi Holly.

— Eşti atât de amuzant, ciripi Isabella. Te urăsc că îmi eşti frate. De-aş putea numai să găsesc un alt băiat care să arate ca tine.

— Nu există nici măcar unul care să fie îndeajuns de bun pentru tine, Bella, spuse Sean, dar privirea îi era aţintită spre Michael, iar în timp ce râsetele se stingeau, el întrebă relaxat: Michael, cum mai e viaţa pe la ziarul ăla comunist? E adevărat că vrei să îi schimbi numele în *ANC Times*, sau în *Corespondentul Mandela*, sau *Gazeta Moses Gama*?

Michael lăsă din mână cuţitul şi furculiţa şi îi înfruntă privirea lui Sean.

— Politica de la *Golden City Mail* e de a-i apăra pe cei

neajutoraţi, de a încerca să se asigure că toţi duc o existenţă demnă şi de a spune adevărul aşa cum se prezintă – indiferent de consecinţe.

— Nu ştiu ce să zic, Mickey, rânji Sean. Dar nu o dată, fiind în savană, mi-am dorit să am la mine un exemplar din *Golden City Mail* – îţi spun sincer, de fiecare dată când rămâneam fără hârtie igienică, mi-aş fi dorit să am la mine câteva articole scrise de tine.

— Sean! spuse Shasa tăios, iar expresia indulgentă de pe chipul său se risipi pentru prima dată de la sosirea lui Sean. Sunt şi doamne de faţă.

— Bunico. Sean se întoarse spre Centaine. Tu ai citit articolele lui Mickey, nu-i aşa? Nu poţi să-mi spui că rezonezi cu acele dulcegării sentimentale?

— Încetează, spuse Shasa cu severitate. Suntem la o reuniune şi sărbătorim.

— Îmi pare rău, tată, zise Sean cu prefăcută pocăinţă. Ai dreptate. Să vorbim despre lucruri vesele. Mai bine îi povestesc lui Mickey despre gruparea Mau Mau din Kenya şi despre ce le făceau copiilor albi. Apoi poate să-mi povestească despre amicii lui comunişti din ANC şi despre ce îşi doresc aceştia să facă apoi cu copiii noştri.

— Sean, nu e drept, spuse Michael calm. Nu sunt comunist şi nu am sprijinit niciodată comunismul sau utilizarea forţei...

— Nu tot asta ai scris şi în ediţia de ieri. Am avut neţărmuritul privilegiu de a citi rubrica ta în avionul cu care am venit din Johannesburg.

— Ceea ce am scris de fapt e că Verster şi De La Rey fac amândoi greşeala de a eticheta drept comunist tot ceea ce constituie aspiraţiile populaţiei de culoare – drepturi civile, francize universale, tratate comerciale şi organizaţii politice ale negrilor precum ANC-ul. Văzând în toate acestea o influenţă comunistă fac ca ideea de comunism să devină deosebit de atrăgătoare pentru negri.

— În Kenya tocmai s-a instaurat un guvern de negri,

având ca şef de stat un terorist şi un criminal condamnat. Tocmai ăsta e motivul pentru care mă mut în Rhodesia. Şi iată-l pe iubitul meu frate cum, chiar aici în republica noastră, pavează calea unui alt guvern marxist alcătuit din negri care incită la rebeliuni şi care aruncă bombe. Spune-mi, Mickey, pe care dintre teroriştii ăştia îl preferi ca preşedinte, pe Mandela sau pe Moses Gama?

— N-am să vă mai avertizez încă o dată pe niciunul, spuse Shasa ameninţător. N-am să accept să se discute politică la masă.

— Tăticul are dreptate, i se alătură Isabella. Amândoi sunteţi îngrozitor de plictisitori – tocmai când începeam şi eu să mă simt bine.

— Ajunge şi cu criticile, se luă Centaine de Isabella. Te rog să mănânci ce ai în farfurie, eşti numai piele şi os.

Dar gândul îi era la Sean. „S-a întors de numai şase ore şi deja ne-am sărit unii altora în cap, îşi spuse ea. Are încă talentul de a naşte controverse. Trebuie să fim atenţi în ceea ce îl priveşte – mă întreb care e adevăratul motiv pentru care s-a întors acasă”. Avea să afle foarte curând, când, după cină, Sean îi ceru ei şi lui Shasa să le vorbească în sala de arme.

După ce Shasa îi turnă un mic păhărel de Chartreuse şi câte un pahar de coniac cu Hennesey pentru el şi pentru Sean, se aşezară cu toţii în scaunele de piele. Bărbaţii îşi începură ritualul de pregătire a trabucului, tăindu-i vârful, încălzindu-l şi aprinzându-l în cele din urmă cu beţe de cedru.

— Prea bine, Sean, spuse Shasa. Despre ce voiai să ne vorbeşti?

— Ştii că am discutat despre o afacere cu safari înainte de plecarea mea? Shasa observă că nu dăduse niciun semn de remuşcare când pomenise despre plecarea lui forţată. Ei bine, am deja şase ani de experienţă şi n-am să te jignesc afişând falsă modestie. Sunt unul dintre cei mai buni vânători din branşă. Am o listă cu peste cincizeci de clienţi

care îşi doresc să vâneze din nou alături de mine. Am numerele lor de telefon, poţi să îi suni şi să îi întrebi.

— Aşa voi face, spuse Shasa. Dar acum continuă.

— Guvernul lui Ian Smith din Rhodesia îşi dezvoltă o afacere cu safari acolo. Una dintre concesiunile pe care le scoate la licitaţie e o adevărată comoară.

Shasa şi Centaine ascultau tăcuţi şi atenţi, iar când, aproape o oră mai târziu, Sean termină în sfârşit, schimbară o privire plină de înţeles. După aproape treizeci de ani în care lucraseră laolaltă, se înţelegeau perfect şi nu era nevoie să îşi spună nimic ca să fie de acord că Sean oferise o reprezentaţie de adevărat virtuoz. Era un bun orator, iar cifrele prezentate promiteau un profit semnificativ, dar Shasa văzu mica umbră din colţurile ochilor lui Centaine.

— Un singur lucru mă îngrijorează puţin, Sean. După ce au trecut atâţia ani te întorci ca o vijelie şi primul lucru pe care îl faci e să ceri o jumătate de milion de dolari.

Sean se ridică şi făcu câţiva paşi de-a lungul camerei. Fildeşul sculptat atârnat deasupra şemineului – ocupa poziţia centrală printre trofeele de vânătoare ale lui Shasa. Sean îl privi pentru o clipă, iar apoi se întoarse pentru a-i înfrunta.

— Nu mi-ai scris nici măcar o dată în toţi aceşti ani, tată. Dar e în regulă, înţeleg de ce. Dar nu mă acuza că mie nu mi-a păsat. M-am gândit la tine şi la bunica în fiecare zi de când am fost plecat.

Era o mişcare inteligentă. Nu pomenise nimic de fildeşul de pe perete şi Centaine ar fi putut să jure că în ochii lui fermecători de verzi apăruseră lacrimi adevărate. Simţi cum dubiile i se risipeau şi cum începea să se înmoaie.

„Dumnezeule, cum ar putea să îi reziste o femeie, gândi ea. Nici măcar propria lui bunică!” Privi înspre Shasa şi fu surprinsă să vadă că Sean îl făcuse să se ruşineze. Treptat şi cu dibăcie introdusese vinovăţia, iar Shasa fu nevoit să tuşească şi să îşi dreagă glasul înainte de a putea vorbi.

— Trebuie să recunosc că sună interesant, spuse el puţin

repezit. Dar va trebui să vorbeşti cu Garry.

— Cu Garry? întrebă Sean surprins.

— Garry este managerul responsabil cu noile proiecte şi investiţii, îi spuse Shasa, iar Sean zâmbi. Tocmai învinsese două dintre cele mai puternice şi mai încăpăţânate minţi din branşă. Cu Garry avea să fie floare la ureche.

Tatăl lui Holly Carmichael era pastor prezbiterian într-o mică parohie din Scoţia şi venise în Africa împreună cu soţia sa hotărât să-şi vadă fiica recent căsătorită şi să plătească pentru acest privilegiu.

Centaine îl însoţi la plimbare de-a lungul proprietăţii şi îi explică politicos că doar fiind extrem de selectivă ar putea să restrângă numărul invitaţiilor la mai puţin de o mie.

— Toţi aceştia sunt prieteni de familie şi cei mai importanţi dintre asociaţii noştri politici şi de afaceri. Bineînţeles că nu sunt luaţi în calcul angajaţii de aici, de la Weltevreden, sau de la compania minieră, care vor avea parte de o petrecere separată...

Reverendul Carmichael păru lovit de fulger.

— Doamnă, îmi iubesc fiica, dar veniturile unei feţe bisericeşti...

— Nu vreau să aduc asta în discuţie, continuă Centaine cu fineţe, dar Holly este la al doilea mariaj, iar dumneavoastră v-aţi făcut deja datoria faţă de ea. Aş fi încântată dacă veţi accepta să oficiaţi slujba şi să îmi permiteţi mie să mă ocup de celelalte detalii.

Cu o lovitură bine plasată, Centaine reuşise să găsească un preot să-l cunune pe nepotul ei pentru că, în ciuda ofertelor de a pune vitralii noi şi de a reface acoperişurile, atât Biserica Anglicană din zonă, cât şi preoţi anglicani refuzaseră să oficieze căsătoria. Obţinuse totodată mână liberă pentru a se ocupa de pregătirile pentru nuntă.

„Va fi – îşi făcu sieşi o promisiune – nunta deceniului”.

Vechea biserică a sclavilor aflată pe proprietatea lor fusese renovată şi reamenajată pentru această ocazie, iar

flori de bougainvillaea de aceeaşi culoare cu rochia lui Holly fuseseră aduse cu avionul companiei din Transvaalul de est pentru decoraţiuni. Tot ceea ce presupunea ceremonia şi petrecerile care îi urmau fuseseră pregătite la aceeaşi scară şi cu aceeaşi atenţie pentru fiecare detaliu, fiind puse în joc toate resursele de la Weltevreden şi cele ale companiei.

În biserică puteau să intre doar o sută cincizeci de persoane, dintre care douăzeci erau angajaţii de culoare care îl cunoscuseră şi se îngrijiseră de Garry încă de când se născuse. Ceilalţi o mie de invitaţi aşteptau în cortul de pe terenul de polo, putând să asculte ceremonia prin radio.

Pe drumul de la biserică până la terenul de polo erau înşiruiţi ceilalţi angajaţi de pe domeniu al căror rang sau longevitate în slujbă fusese insuficient pentru a le asigura un loc în biserică. Culeseseră toate florile din grădina lui Centaine, iar Garry şi mireasa sa fură acoperiţi cu petale de trandafiri în drumul lor, aflaţi fiind într-o trăsură deschisă în fruntea procesiunii, în timp ce femeile dansau şi cântau, încercând să o atingă pe Holly pentru a le purta noroc.

Purtând un joben gri, Garry părea mai înalt decât Holly, iar umerii săi laţi şi musculatura sa proeminentă o făceau să pară uşoară ca un nor roz în comparaţie cu el, atât de adorabilă, încât oaspeţi priveau şi şuşoteau admirativ în momentul în care intrară braţ la braţ în cortul pentru nuntă.

Discursul cavalerului de onoare fusese unul dintre momentele cele mai interesante ale zilei. Sean îi făcu să aplaude şi să se prăpădească de râs la glumele sale, deşi Holly se încruntase şi îi căută mâna lui Garry pe sub masă când Sean făcu aluzie la bâlbâiala lui şi la cartea de exerciţii fizice.

Sean fu cel dintâi care dansă cu Holly, după ce ea şi Garry deschiseseră seara cu valsul nupţial. O ţinu strâns şi îi şopti:

— Prostuţo, ai fi putut să îl alegi pe cel mai bun, dar fii fără teamă, încă nu e prea târziu.

— Chiar l-am ales şi este prea târziu, răspunse ea cu un

zâmbet rece şi tăios. Mai bine îţi îndrepţi acum şarmul către domnişoarele de onoare. Bietele de ele scâncesc precum nişte căţeluşi.

Sean primi respingerea cu un surâs dezinvolt şi îl lăsă pe Michael să îi fie partener până la sfârşitul acelui dans. În timp ce îi făcu semn unuia dintre chelneri pentru a-i aduce un alt pahar de şampanie, sondă mulţimea de la înălţimea podiumului, alegând femeile interesante, bazându-şi selecţia nu doar în funcţie de înfăţişarea lor, dar şi conform presupusei disponibilităţi. Cele care îi simţiseră privirea şi roşiseră, zâmbiseră afectat sau i-o înfruntaseră cu curaj treceau automat în fruntea listei.

În timp ce îşi plimba privirea observă că Isabella ajunsese în sfârşit lângă bunica lor, purtând una dintre acele fuste mini care provocau un adevărat scandal. Tivul abia dacă trecea cu puţin dincolo de fesele ei obraznice şi, cu ochiul imparţial al cunoscătorului, îşi dădu seama că picioarele erau cu adevărat extraordinare şi că orice bărbat, indiferent de vârstă, le cerceta cu privirea în timp ce Isabella trecea dintr-o parte în alta a ringului de dans.

Gândindu-se la bunica sa, Sean o căută repede din priviri. Locul ei de la masă era gol. Dar apoi o găsi. Era aproape de capătul celălalt al cortului, aşezată la o masă alături de un bărbat solid pe care Sean putea să-l vadă doar din spate. Erau prinşi într-o discuţie aprinsă, iar implicarea bunicii sale îi trezi curiozitatea. Trebuie că acel bărbat era important. În timp ce gândea asta, bărbatul se întoarse uşor şi Sean îl recunoscu. Inima îi tresări cu vinovăţie. Era ministrul poliţiei, Manfred De La Rey. Era cel care îngropase acuzaţiile împotriva lui Sean, în schimbul promisiunii că acesta avea să părăsească ţara fără să mai revină vreodată.

Primul instinct fu să se facă pierdut înainte de a-i atrage atenţia lui De La Rey, dar apoi zâmbi de propria prostie. Tocmai ţinuse un discurs în faţa tuturor. „Mai mult de atât nici n-ai cum să atragi atenţia!” îşi zise el, iar apoi zâmbi

din nou la gândul propriei îndrăzneli., Jumătate de distracţie vine din pericol”, îşi reaminti pentru sine şi sări de pe podium fără a vărsa măcar o picătură de şampanie şi se îndreptă cu pas uşor, dar hotărât, spre bunica lui şi însoţitorul acesteia.

Centaine îl văzu că vine într-acolo şi atinse mâneca lui Manfred:

— Atenţie acum, vine încoace.

Fusese nevoie de toată influenţa ei, recitalul tuturor datoriilor şi secretelor dintre ei, pentru a-l proteja pe Sean, iar acum iată-l pe drăcuşorul ăsta cum vine să se afişeze în faţa lui Manfred.

Se încruntă, încercând să îl facă să se răzgândească, dar Sean se opri şi o sărută pe obraz.

— Eşti genială, bunico. N-a mai fost nicicând o petrecere ca asta. Organizarea, atenţia pentru fiecare detaliu – suntem cu toţii mândri de tine!

O îmbrăţişă şi, deşi Centaine îl respinse cu vorbele „Nu fi prostuţ”, privirea încruntată fu înlocuită cu zâmbet vag. „Fir-ar să fie, e la fel de impertinent ca orice Courtney”, gândi ea cu mândrie şi se întoarse spre Manfred.

— Nu cred că l-ai cunoscut pe nepotul meu. Sean, acesta este domnul ministru De La Rey.

— Am auzit de tine, bombăni Manfred, fără să întindă mâna. Am auzit destul de multe despre tine.

Uşurată, Centaine se întoarse înspre cuplul care revenea la masă de pe ringul de dans:

— Iar aceasta este doamna De La Rey şi fiul ei Lothar – cu toţii vechi prieteni ai familiei. Heidi, permite-mi să ţi-l prezint pe nepotul meu Sean.

Sean îi prinse mâna şi se înclină, iar ea îl măsură cu atenţie şi rosti cu accentul ei german sâsâitor:

— E singurul pe care nu l-am cunoscut dintre nepoţii tăi, Centaine. E un băiat straşnic.

Sean se întoarse către Lothar şi întinse mâna.

— Salut. Eu sunt Sean şi, dacă nu aş şti cine eşti, probabil

că aş fi singurul din ţară. Jocul tău împotriva celor de la echipa Lions din ultimul tur a fost grozav, piciorul ăla al tău e de milioane.

Cei doi tineri luară loc pe nişte scaune goale şi se lăsară imediat prinşi într-o discuţie despre rugby, fotbal şi vizita pe care o făcuse de curând echipa britanică. Deşi reluă discuţia cu Manfred, Centaine continua să îşi privească pe ascuns ambii nepoţi. Dincolo de tinereţea lor şi de încrederea de sine, erau atât de diferiţi în înfăţişare, unul blond şi germanic, celălalt brunet şi romantic, dar simţi totuşi că se asemănau în alte privinţe. Erau bărbaţi puternici care nu-şi făceau scrupule inutile, bărbaţi care ştiau ce îşi doreau şi ce trebuiau să facă pentru a ajunge acolo. Poate că moşteniseră aceste trăsături de la ea, se autogratulă ea, şi, asemenea ei probabil, erau adversari puternici şi neclintiţi, dispuşi să distrugă orice le-ar fi stat în cale.

Centaine putea să urmărească două conversaţii în paralel şi îl auzi pe Lothar De La Rey spunând:

— Să nu crezi că eu n-am auzit despre tine şi despre ce ai făcut în Kenya. N-ai fost propus pentru a fi decorat cu Crucea Regelui George pentru că ai eliminat ultimele rămăşiţe ale bandelor Mau Mau?

Sean râse.

— Lucrurile nu s-au potrivit prea bine pentru mine. Britanicii n-au mai putut să mă decoreze pentru că i-am împuşcat pe şoriceii ăia chiar în momentul în care lăsau ţara pe mâna lui Kenyatta. Nu a fost vorba tocmai de un meci de crichet, dacă înţelegi ce vreau să spun. Dar cum ai aflat despre toate astea?

— E de datoria mea să ştiu toate astea, îi spuse Lothar, iar Sean încuviinţă din cap.

— Da, ai dreptate, faci parte din poliţie. Parcă eşti maior sau ceva de genul ăsta, nu?

— Începând cu săptămâna trecută sunt colonel în Departamentul Securităţii de Stat.

— Felicitări!

— Ştii, ar putea să ne fie de folos orice informaţie despre Mau Mau. Mă refer la chestiuni legate de activitatea antiteroristă. Mă tem că s-ar putea să ne confruntăm cu probleme similare şi aici cât de curând.

— Ei bine, ce fusese mai rău trecuse deja în momentul în care am ajuns eu acolo – dar am să fac tot ce pot. Peste câteva săptămâni am să mă întorc în nord, în Rhodesia. Dar dacă pot să ajut cu ceva...

— Rhodesia. Lothar îşi coborî glasul astfel încât Centaine nu mai putu să audă. Interesant. Ne interesează să ştim ce se întâmplă şi pe acolo. Da, cred că e vital să avem o întâlnire înainte de plecarea ta. Un om ca tine la locul potrivit s-ar putea dovedi un ajutor crucial pentru noi... Lothar se întrerupse. Expresia de pe chipul său se schimbă şi se ridică grăbit, privind peste umerii lui Sean.

Urmărindu-i privirea, Sean văzu că Isabella se afla foarte aproape de el. Îşi lăsă languros o mână pe umărul său şi se sprijini cu coapsa de el, dar privirea îi era aţintită asupra lui Lothar.

— Ea este Bella, surioara mea mai mică, îi spuse Sean lui Lothar, iar Isabella murmură:

— Nu mai sunt chiar aşa de mică, frăţioare. Nu îşi mută nicio clipă privirea de pe chipul lui Lothar.

Îl văzuse pentru prima dată în biserică în timpul ceremoniei şi îl recunoscu de îndată. Era unul dintre cei mai cunoscuţi sportivi ai ţării, un bărbat care fermecase femeile din toată ţara. Conversaţia dintre el şi Sean îi oferise ocazia pe care o aşteptase. În ciuda faptului că vocea îi rămăsese rece şi comportamentul reţinut şi distant, Sean o simţi cuprinsă de fiori şi zâmbi în sinea sa: „Ovarele tale explodează ca nişte artificii, surioară”. Dar spuse:

— De ce nu iei loc alături de noi ca să aduci o rază de soare în existenţa noastră mohorâtă, Bella? spuse el.

Ea nu îl luă în seamă şi i se adresă direct lui Lothar:

— Stai tot timpul îmbrăcat în tricoul de rugby, faci

grămezi şi loveşti mingiuţe? Sau ai învăţat cumva, într-o pauză, să şi dansezi, Lothar De La Rey?

— Au! murmură Sean. Chiar şi pentru un Courtney, abordarea era destul de directă.

Lothar înclină din cap şi întrebă cu gravitate:

— Îmi acordaţi plăcerea de a dansa cu mine, Isabella Courtney? Se rotiră o dată de-a lungul ringului fără să îşi spună nimic, apoi Lothar zise: Dacă ai fi femeia mea, nu ţi-aş permite să porţi o fustă ca asta.

— De ce? Nu îţi plac picioarele mele? se miră ea.

— Ba chiar foarte mult, răspunse el. Dar, dacă ai fi femeia mea, nu mi-ar plăcea ca restul bărbaţilor să se uite la ele aşa cum o fac acum.

— Eşti un puritan, Lothar De La Rey.

— Se prea poate, Isabella Courtney, dar cred că există o vreme şi un loc pentru toate.

Ea se lipi mai strâns de el şi gândi fericită: „Hai să vedem care sunt vremea şi locul, musculos superb ce eşti”. Îmbufnat, Manfred îşi privea fiul pe ringul de dans, iar soţia sa se aplecă înspre el şi dădu glas gândurilor sale.

— Uşuratica aia se dă la Lothie. Uită-te şi tu la ea, cum expune tot ce are de arătat. Mi-aş dori să pot să merg şi să o smulg de lângă el...

— N-aş face asta, o avertiză Manfred lucid. Nimic nu ar face-o mai atrăgătoare pentru el decât opoziţia noastră. Dar nu te îngrijora, Heidi. L-am crescut aşa cum trebuie. Poate că se joacă puţin cu ea precum toţi bărbaţii, dar nu e genul de fată cu care să vină acasă. Se ridică cu greutate. Ai încredere în fiul nostru, Heidi. Dar acum ai să mă scuzi. Trebuie să vorbesc cu Shasa Courtney – e foarte important.

Shasa, îmbrăcat într-un costum elegant de zi, cu o garoafă la butonieră, cu ochiul acoperit şi cu o ţigară de foi între dinţi, era prins într-o discuţie cu mirele, dar, când îl văzu pe Manfred apropiindu-se şi când văzu expresia gravă de pe chipul său, îl lovi uşor pe umăr pe Garry şi spuse:

— Cred că e o afacere bună, dar trebuie să auzi şi ce are

Sean de spus. Ia singur o hotărâre şi vino după aceea să o discuţi cu mine, apoi se desprinse de Garry pentru a-l întâmpina pe Manfred.

— Trebuie să discutăm – în particular, zise Manfred în loc de salut.

— Acum? Shasa păru sceptic, dar Manfred insistă.

— Nu va dura mult.

— Să mergem în casă.

Shasa îl luă la braţ şi, sporovăind politicos, îl conduse înspre ieşire, ca şi cum ar fi mers împreună la toaletă. De cum ieşiră din cort, se îndreptară înspre parcarea din spatele platformei principale.

Manfred se învârtea prin camera armelor, privind fără astâmpăr la fotografiile din safariuri, la capetele animalelor şi la rastelele cu arme de vânătoare şi cu carabine aflate în dulapurile cu vitrină, în timp ce Shasa se tolăni într-unul dintre fotolii şi îl privea răbdător, lăsându-l să se adune, pufăind din ţigara lui neagră.

— Camera e sigură? Nu există riscul să fim auziţi? întrebă Manfred, iar Shasa îl linişti înclinând din cap.

— Întru totul sigură. Multe dintre afacerile mele private au loc aici – pe lângă asta, oricum casa e pustie. Toţi servitorii sunt pe terenul de polo.

— Ja, prea bine! Manfred veni să se aşeze în fotoliul din faţa lui Shasa. Nu poţi să pleci în Anglia, aşa cum ai plănuit, spuse el, iar Shasa râse.

— Ce naiba, de ce nu?

— Îţi spun eu de ce, promise Manfred, dar nu părea că are intenţia să facă asta. În schimb, îl întrebă: Ai văzut filmul *Candidatul manciurian*? Pronunţă titlul cu accent sud-african.

Pentru o clipă Shasa fu luat prin surprindere de irelevanţa întrebării. Apoi răspunse:

— Nu, n-am apucat să văd filmul, dar am citit cartea lui Richard Condon. Ca să fiu sincer, mi-a plăcut destul de mult.

— Îţi mai aminteşti despre ce era vorba?

— Da. Despre un complot pentru asasinarea unui candidat la preşedinţia Americii.

— Aşa este, încuviinţă Manfred. Asasinul fusese hipnotizat şi programat să reacţioneze când vedea o carte de joc, un as, dacă nu mă înşel.

— Asul de pică, confirmă Shasa. Cartea morţii. Reacţiona ca un robot la orice comandă pe care ar fi primit-o după vederea asului. Fiind într-o transă hipnotică, i s-a ordonat să devină asasin.

— Crezi că ideea e credibilă? Crezi că un om ar putea să fie cu totul supus prin sugestie hipnotică?

— Nu ştiu, recunoscu Shasa. Se presupune că ruşii şi coreenii au perfecţionat tehnicile de spălare a creierului. Poate că este posibil, în anumite circumstanţe, dacă subiectul este deosebit de susceptibil – nu ştiu.

Manfred rămase tăcut, până când Shasa începu să îşi piardă răbdarea. Apoi rosti tranşant:

— Slujbele noastre sunt în pericol, spuse el, iar Shasa rămase înlemnit. *Ja*, continuă Manfred încredinţându-l prin mişcarea capului. Verwoerd intenţionează să restructureze guvernul. Noi doi o să zburăm.

— Ai îndeplinit o misiune dificilă, spuse Shasa cu glas scăzut. Ai îndeplinit-o pe cât s-a putut de bine. Furtuna a trecut, ţara este liniştită şi stabilă.

Manfred oftă.

— *Ja*, şi tu ai făcut la fel. În puţinii anii care au trecut de la Sharpeville, ai ajutat la întremarea economiei. Investiţiile străine curg cu găleata, datorită eforturilor tale. Proprietăţile au crescut în valoare cu mult faţă de momentul de dinainte de criză. Te-ai descurcat de minune în constituirea unei industrii a armamentului. În curând vom avea bomba atomică – dar tot o să zburăm. Informaţiile mele sunt întotdeauna sigure.

— De ce? întrebă Shasa, iar Manfred ridică din umeri.

— Verwoerd a încasat două gloanţe în cap. Cine ştie care

sunt efectele.

— Dar nu dă niciun semn că ar fi fost afectat. După operaţie, e la fel de logic, de raţional şi de hotărât.

— Crezi? întrebă Manfred. Crezi că obsesia lui pentru problemele rasiale e logică şi raţională?

— Dar Verwoerd a fost dintotdeauna obsedat de chestiunile rasiale.

— Nu, prietene, asta nu e adevărat, îl contrazise Manfred. A refuzat Ministerul pentru Afacerile Bantu, atunci când Malan i l-a oferit. Rasa nu avea nicio importanţă pentru el. Era preocupat doar de creşterea şi supravieţuirea naţionalismului afrikaander.

— Ce-i drept, s-a dedicat chestiunii cu trup şi suflet odată ce a acceptat slujba, zâmbi Shasa.

— *Ja*, aşa e, dar apoi a început să vadă apartheidul ca pe o mişcare de ridicare a negrilor, ca pe posibilitatea ca ei să se ocupe singuri de problemele lor, să îşi facă singuri destinul. L-a văzut întru totul similar mişcării de diviziune dintre India şi Pakistan. Era preocupat de diferenţele rasiale, dar nu era rasist. Nu dintru început.

— Se poate. Shasa era sceptic.

— De când a încasat gloanţele alea în cap, s-a schimbat, spuse Manfred. Înainte de asta avea o voinţă puternică, dar de atunci încoace nu tolerează nici cea mai vagă critică sau sugestie că ceea ce spune sau face ar putea să fie greşit. Rasa a devenit o obsesie care frizează nebunia – toată treaba asta cu jucătorul de crichet englez de culoare, cum îl chema?

— Basil D’Oliveira – dar e sud-african. Joacă pentru Anglia pentru că nu poate să o facă pentru Africa de Sud.

— Ja, este o nebunie. Acum Verwoerd refuză chiar şi să aibă un servitor negru. Nu a vrut să vadă filmul *Othello* pentru că Laurence Oliver şi-a vopsit faţa în negru. Şi-a pierdut orice măsură a lucrurilor. Va distruge toate eforturile depuse de noi pentru a reinstaura liniştea şi prosperitatea. Va distruge această ţară – şi ne va distruge şi

pe noi pentru că am protestat în guvern în faţa unora dintre excesele sale. Tu ai sugerat chiar să renunţe cu totul la permisele de trecere şi nu te-a iertat niciodată pentru asta. Spune că eşti liberal.

— Prea bine, dar nu pot să cred că te-ar îndepărta şi pe tine de la Ministerul de Interne.

— Asta intenţionează. Vrea să i-l treacă lui John Verster, să aducă laolaltă justiţia şi poliţia sub un singur portofoliu căruia să îi zică „Lege şi Ordine” sau ceva în genul ăsta.

Shasa se ridică şi se duse la dulapul din capătul camerei. Turnă două pahare mari de coniac, iar Manfred nu protestă când îi aşeză unul din ele pe masă, lângă cotul său.

— Ştii, Shasa, de mulţi ani am şi eu un vis. N-am pomenit nimănui despre asta, nici măcar lui Heidi, dar am să ţi-l spun ţie. Am visat că într-o zi am să ajung prim-ministru, iar tu, Shasa Courtney, preşedintele acestei ţări. Noi doi, un englez şi un afrikaander, unul lângă altul ca sud-africani.

Rămaseră tăcuţi, gândindu-se la asta şi Shasa începu să fie tot mai furios că i se furase această onoare. Apoi Manfred continuă, atingând o altă problemă.

— Ştii că, deşi americanii refuză să ne vândă arme, colaborăm totuşi îndeaproape cu CIA în toate chestiunile legate de serviciile de informaţii în ceea ce priveşte interesele noastre reciproce din Africa? întrebă Manfred şi, cu toate că Shasa nu putea să întrevadă încotro se îndreaptă, încuviinţă din cap.

— Da, bineînţeles, ştiu asta.

— Americanii tocmai au interogat un trădător rus în Berlinul de Vest. Ne-au oferit şi nouă câteva dintre informaţiile obţinute. Există un „candidat manciurian”, iar ţinta lui este Verwoerd.

Shasa făcu ochii mari.

— Cine este asasinul?

— Nu. Manfred îşi ridică mâinile. Nu se ştie. Chiar dacă rusul era bine poziţionat ierarhic, nu ştia nici el. N-a putut să le spună americanilor decât că asasinul are acces la

prim-ministru şi că va acţiona în curând, foarte curând. Ridică paharul de coniac şi agită lichidul maroniu în bolul de cristal. A mai existat doar un mic indiciu. Asasinul a avut probleme de sănătate mintală şi este străin, nu e născut în această ţară.

— Având aceste informaţii l-am putea totuşi identifica, spuse Shasa gânditor. Ai putea să verifici toate persoanele care au acces la prim-ministru.

— S-ar putea, încuviinţă Manfred. Dar ceea ce trebuie să hotărâm – aici, în secret, doar noi doi – e dacă vrem cu adevărat să găsim „candidatul manciurian" şi să îl oprim. Ar fi în interesul ţării noastre să împiedicăm asasinatul?

Shasa vărsă coniacul pe reverul costumului, dar nu păru să observe. Îl privea înmărmurit pe Manfred.

După o lungă pauză, lăsă paharul jos, scoase o batistă de mătase din buzunarul interior şi începu să cureţe băutura vărsată.

— Cine mai ştie despre asta? întrebă el, concentrându-se asupra costumului, fără să îşi ridice privirea.

— Unul dintre ofiţerii mei superiori. Este omul de legătură cu ataşatul militar al Ambasadei americane, care este omul CLA-ului aici.

— Nimeni altcineva?

— Doar eu – şi acum şi tu.

— Ofiţerul tău e un om de încredere?

— Întru totul.

Shasa îşi ridică în sfârşit privirea.

— Da, acum înţeleg de ce trebuie să îmi anulez plecarea la Londra. Dacă se va întâmpla într-adevăr ceva cu Verwoerd, e esenţial să fiu aici la alegerea succesorului.

Îşi ridică paharul pentru a închina şi, după o clipă, Manfred repetă gestul. Băură după toastul tacit, privindu-se unul pe altul în ochi peste buza paharului de cristal.

Pe ringul de dans mai rămăseseră doar două perechi şi, cu excepţia formaţiei şi a servitorilor care făceau curăţenie

şi strângeau scaunele, cortul era gol.

În cele din urmă dirijorul de culoare coborî de pe estradă şi se apropie şovăind de Sean.

— Stăpâne, e deja trecut de ora două. Sean îl privi peste capul fetei cu care dansa şi omul se făcu mic. Stăpâne, te rog, cântăm de la prânz, aproape paisprezece ore.

Figura ameninţătoare a lui Sean se preschimbă dramatic în zâmbetul său copilăros.

— Atunci plecaţi! Aţi fost grozavi, iar asta e pentru voi, băieţi. Vârî un fişic mototolit de bancnote în buzunarul de la piept al dirijorului şi strigă către celălalt cuplu: Hai, gaşcă. Plecăm la Navvies.

Isabella stătea cu chipul lipit de pieptul cămăşii lui Lothar, dar ridică veselă privirea.

— Ce bine! exclamă ea. N-am fost niciodată acolo. Bunica spune că e sordid şi de o reputaţie îndoielnică. Să mergem!

Sean împrumutase MG-ul lui Garry, iar Isabella se luă la întrecere cu el în noul ei Alfa Romeo, reuşind să se ţină după el pe curbele drumului montan. Mergeau bară la bară când intrară pe Buitenkant Street care ducea la faimosul Navigator’s Den din zona Bokaap din apropierea docurilor. Sean sustrăsese două sticle de whisky de la barul din cort, iar partenera sa îi atârna de gât.

— Să chefuim, sugeră el şi îşi croi drum prin mulţimea de marinari şi prostituate strânsă la intrarea în clubul de noapte.

Înăuntru era atât de întuneric, încât abia dacă se distingea formaţia, iar muzica era atât de tare, încât trebuiau să stea unul lângă altul şi să strige.

— Eşti un frate de milioane, strigă Isabella şi se aplecă pentru a-l săruta pe obraz. Tu nu-mi ţii predici.

— E viaţa ta, Bella draga mea, bucură-te de ea – şi cheamă-mă pe mine dacă încearcă cineva să te oprească.

Fata se urcă pe genunchii lui Loth ar şi îşi vârî nasul în gâtul lui. Partenera lui Sean clacase şi se întinsese cât era de lungă pe bancă, cu capul în poala lui Sean, în timp ce

acesta, stând alături de Lothar, discuta cu seriozitate. Muzica le acoperea vocile, astfel încât doar cineva care s-ar fi aflat la câţiva paşi ar mai fi putut să îi audă.

— Ştii că ai încă un dosar destul de voluminos la poliţie? întrebă Lothar.

— Nu mă prea miră, recunoscu Sean.

— Îţi place să-ţi asumi riscuri, nu-i aşa? zâmbi Lothar. Ai tupeu şi îmi place asta.

— Din câte mai ştiu şi din ce am văzut, nici tu nu duci lipsă de tupeu, zise Sean, zâmbind la rândul său.

— Aş putea să rezolv ca dosarul tău să dispară, se oferi Lothar.

— În schimbul a ceva, fără îndoială.

— Bineînţeles, încuviinţă Lothar. Nu ţi se dă nimic pentru nimic.

— Iar în schimbul unei baligi n-ai să obţii decât un stol de muşte, râse Sean şi umplu din nou paharele cu whisky. Ce vrei de la mine?

— Dacă vei accepta să lucrezi ca agent informativ pentru Departamentul Securităţii de Stat – omul nostru în Rhodesia – s-ar putea să uităm de micile tale indiscreţii.

— De ce nu? acceptă Sean pe loc. Fac totul pentru a râde puţin, iar pericolul e jumătate din distracţie.

— Vă rog să nu mai fiţi atât de plictisitori, strigă Isabella, lovindu-l pe Lothar peste obraz. Vino şi dansează cu mine.

Partenera lui Sean se ridică tremurând şi apucă să rostească:

— Mi se face rău.

— Urgenţa, spuse Sean şi o ridică pe picioare, apoi o târî până la toaleta femeilor.

Acolo găsiră alte două femei care îşi făceau de lucru deasupra singurei chiuvete şi care chiţăiră la intrarea lor. Nu ne băgaţi în seamă, doamnelor. Sean îşi duse partenera în cabină şi îi îndreptă capul spre toaletă. Scăpă zgomotos de ceea ce îi crea neplăceri, apoi se ridică şi îi zâmbi lui Sean. Grijuliu, el o şterse la gură cu un şerveţel de hârtie.

— Cum te simţi?

— Acum mă simt mai bine.

— Perfect, atunci hai să mergem undeva ca să petrecem.

— Bine, zise ea, revenindu-şi în mod miraculos. Asta am aşteptat întreaga seară.

Sean se opri lângă Isabella şi Lothar, aflaţi în aglomeraţia de pe ringul de dans.

— Noi ne cam cărăm de aici – a intervenit ceva, dacă înţelegeţi ce vreau să spun.

— O să te sun acasă mâine, spuse Lothar. Ca să stabilim detaliile.

— Să nu suni prea devreme, îl sfătui Sean şi îi zâmbi surorii lui. Ne vedem mai târziu, Bella, iepuraşule.

— Pentru numele lui Dumnezeu, să nu-mi spui să fiu cuminte! îl imploră ea.

— Departe de mine gândul. Sean îşi luă de braţ partenera şi coborî scările.

Isabella mai făcu o tură pe ringul de dans, doar cât să îi dea timp lui Sean să dispară, apoi murmură:

— Am dansat destul în noaptea asta, să mergem.

Lothar nu mai văzuse nicio femeie care să ia lucrurile în mâini cu atâta pricepere şi fler. Se aşează relaxat în scaunul pasagerului şi o privi. Deşi fusese o zi lungă, plină de excese, ea era încă proaspătă ca o petală de trandafir acoperită de rouă, iar ochii îi erau limpezi şi strălucitori. Era prima englezoaică însă cu care se combinase, iar comportamentul ei dezinvolt şi direct îl atrăgea şi îl intriga totodată. Datorită educaţiei foarte stricte de tip calvinist, fetele afrikaander nu s-ar fi oferit niciodată atât de uşor. Totuşi, deşi îl şoca destul de mult, era, fără îndoială, cea mai drăguţă fată pe care o cunoscuse vreodată.

Isabella merse tot înainte în intersecţia dintre Paradise Road şi Rhodes Drive.

— Trebuia să virezi înspre Weltevreden, îi atrase el atenţia, iar ea zâmbi scurt ca un drăcuşor.

— Dar nu mergem la Weltevreden. De acum încolo ai

încăput pe mâinile mele, Lothar De La Rey.

Continuară să meargă de-a lungul coastei, de la Muizenberg înspre port, pe străzile pustii din Simontown, baza navală britanică, şi înspre vârful continentului. Acolo unde drumul ocolea o stâncă înaltă de deasupra mării, Isabella ieşi de pe drum şi opri motorul.

— Vino, îi porunci ea şi îi luă mâna trăgându-l înspre faleză. Răsăritul făcea ca cerul să se preschimbe în galben şi portocaliu, iar sub ei stâncile se îngrămădeau, formând un golf adăpostit. E frumos aici, şopti Isabella. Unul dintre locurile mele preferate.

— Unde suntem? întrebă Lothar.

— I se spune golful Smitswinkel, îi spuse ea şi, ţinându-l de mână, îl duse înspre locul unde începea o cărare abruptă care mergea în josul stâncii.

La bază, golful era înconjurat de o potcoavă de nisip argintiu, iar înainte de plajă erau înghesuite la baza stâncii câteva căsuţe încuiate şi cu storurile trase. Lumina răsăritului ajungea la ei mătăsoasă şi perlată, iar apele golfului străluceau cu sclipirile fumurii ale pietrelor lunii.

Isabella îşi azvârli pantofii din picioare şi coborî spre mal, apoi, fără a-l privi, îşi trase rochia de pe umeri şi o lăsă să cadă pe nisip. Pe dedesubt purta doar o pereche de chiloţi de mătase cu dantelă. Rămase pentru câteva clipe cu privirea aţintită de-a lungul golfului, spatele ei era lung având forma gâtului unei superbe vaze, cu mărgelele şirei spinării abia vizibile pe sub pielea ei albă şi strălucitoare ca o perlă. Se aplecă apoi pentru a-şi da jos chiloţii pe care îi coborî până la glezne, lăsându-i apoi pe nisip.

Era dezbrăcată, iar lui Lothar i se tăie respiraţia în timp ce o privea păşind uşor spre apă, cu coapsele unduindu-se în ritmul leneş al oceanului. Înaintă până când apa îi ajunse la talie, apoi se lăsă să alunece, rămânând doar cu capul la suprafaţă. Atunci se întoarse şi îl privi. Provocarea şi invitaţia erau tot atât de clare ca şi cum ar fi fost rostite cu glas tare.

Lothar se dezbrăcă la fel de lent. Gol, pătrunse în golf, iar ea se ridică ca să îl întâmpine, cu apa curgându-i în şuvoaie pe pielea goală a umerilor înspre sâni, iar când ajunseră unul lângă celălalt ea îşi puse braţele în jurul gâtului său.

Se jucă expert cu limba, lăsându-l să simtă cât de caldă şi de mătăsoasă îi era gura, iar când văzu cât de mult o doreşte scoase un chicot cristalin.

Sunetul îl aţâţă şi o ridică în braţe şi o duse în larg, acolo unde apa era prea adâncă pentru ea. Fu obligată să se agaţe de el, iar trupul ei părea lipsit de greutate. Părea o marionetă în mâinile lui, neopunând niciun pic de rezistenţă. Puterea lui părea nelimitată – o făcea să se simtă neajutorată şi vulnerabilă, dar îi era recunoscătoare pentru răbdarea lui. Dacă s-ar fi grăbit, ar fi stricat totul. Voia ca tot ceea ce se întâmpla acum să fie cu mult diferit de pipăielile frenetice şi de penetrările adesea dureroase de care avusese parte până atunci de la cei trei-patru studenţi cărora le permisese asta.

Îşi dădu repede seama că şi el ştia să o întărâte, lăsând-o să plutească în jurul său, uşoară precum algele în mişcarea blândă a oceanului, în timp ce el rămânea neclintit, refuzând să dea atacul final. În cele din urmă, ea fu cea care nu mai rezistă tensiunii.

Spre deosebire de apa rece care forma vârtejuri în jurul ei, el era asemenea unui tăciune aprins îngropat adânc în corpul ei. Tăria şi căldura îi păreau incredibile şi ţipă cu o plăcere nemaipomenită. Cu niciunul dintre ceilalţi băieţi nu fusese la fel. De acum înainte asta era tot ce conta, asta căutase în tot acest timp.

Încă lipiţi unul de altul se bălăciră până la mal, iar în jurul lor dimineaţa se instaurase cu drepturi depline. Îşi strânseră hainele grămadă şi, goi încă, se îndreptară spre ultima colibă din şir. În timp ce ea îşi căuta cheia în poşetă, el întrebă:

— Cui îi aparţine?

— E una dintre ascunzătorile tatii. Am descoperit-o din

întâmplare şi el nu ştie că am cheia. Reuşi să deschidă uşa şi îl lăsă să intre în singura încăpere. Prosoape, spuse ea, şi deschise un dulap. Se şterseră reciproc şi făcură din asta un joc, dar atmosfera degajată se preschimbă repede în intenţii serioase, iar ea îl trase înspre patul de lângă perete.

— În locurile de unde vin eu bărbatul e cel care are iniţiativa, chicoti el.

— Eşti un puritan şovinist de modă veche, îi spuse ea.

În timp ce ea se căţăra în pat el văzu că fundul îi era încă de un roz aprins de la apele reci ale golfului; i se păru ceva foarte drăguţ şi se simţi copleşit subit de un val de tandreţe.

— Eşti atât de blând, îi şopti ea. Atât de puternic şi totuşi atât de blând.

Se apropia deja prânzul când li se făcu foame şi, purtând doar un vechi tricou de pescuit de-al tatălui ei, Isabella răscoli printre provizii pentru a găsi ceva pentru micul dejun.

— Ce zici de stridii afumate şi sparanghel?

— Nu crezi că tatăl tău îţi va simţi lipsa? întrebă el, în timp ce deschidea conservele.

— Tăticul e uşor de dus de nas. Va crede orice îi voi spune eu. De bunica trebuie să ne ferim, dar am vorbit cu una dintre prietenele mele ca să ne ofere un alibi.

— Aha, deci ştiai unde se va ajunge? întrebă el.

— Bineînţeles. Îşi roti ochii înspre el. Tu nu?

Se aşezară turceşte pe pat cu farfuriile în poală, iar Isabella gustă amestecul.

— E îngrozitor, zise ea, dacă nu aş fi moartă de foame, nici nu m-aş atinge de asta.

— Cât timp vei fi la Londra o vei vedea şi pe mama ta, nu? întrebă el, iar mâna Isabellei se opri înainte de a ajunge la gură cu lingura plină.

— De unde ştiai că voi merge la Londra – şi de unde ştiai că mama mea e acolo?

— Probabil că ştiu mai multe lucruri despre mama ta

decât tine, îi spuse Lothar, iar ea lăsă lingura în farfurie şi îl privi cu atenţie.

— Ca de exemplu? îl provocă ea.

— Ei bine, de exemplu, mama ta e un duşman înverşunat al acestei ţări. Face parte din ANC şi din gruparea antiapartheid. Se întâlneşte adeseori cu membri ai Partidului Comunist Sud-African. În Londra are un adăpost pentru refugiaţii politic şi pentru teroriştii fugiţi.

— Mama mea? Isabella scutură din cap.

— Mama ta a fost profund implicată în complotul pentru distrugerea clădirii parlamentului şi a asasinării majorităţii membrilor acestuia, inclusiv a prim-ministrului, a tatălui tău şi a tatălui meu. Isabella scutura încă din cap, dar el continuă fără să i se vadă nimic pe chip, privind-o cu ochii lui aurii, ca de leopard. A fost în mod direct responsabilă de moartea propriului tată, bunicul tău, colonelul Blaine Malcomess. I-a fost complice lui Moses Gama care este acum închis pe viaţă pentru terorism şi crimă, şi, dacă nu ar fi scăpat, probabil că acum ar fi în închisoare alături de el.

— Nu, spuse Isabella cu glas stins. Nu pot să cred.

Era stupefiată şi tulburată de schimbarea care avusese loc în ceea ce îl privea. Cu doar câteva minute înainte fusese atât de tandru, iar acum era dur şi crud, rănind-o cu cuvintele sale.

— De exemplu, ştiai că mama ta a fost amanta lui Moses Gama şi că i-a născut acestuia un fiu? Fratele tău vitreg e un metis oacheş.

— Nu! zise Isabella trăgându-se în spate şi scuturând neîncrezătoare din cap. De unde ştii toate astea?

— Din mărturia lui Moses Gama. Pot să aranjez să vezi o copie, dar nu cred că e necesar. Îţi vei cunoaşte mai mult ca sigur fratele bastard în Anglia. Locuieşte acolo cu mama ta. Se numeşte Benjamin Afrika.

Isabella se ridică şi îşi duse farfuria în chicinetă. Aruncă mâncarea în coşul de gunoi şi, fără să privească în jur, întrebă:

— De ce îmi spui toate astea?

— Ca să îţi înţelegi datoria.

— Dar nu înţeleg. Nu voia nici acum să îl privească.

— Credem că mama ta şi cei cu care colaborează plănuiesc o acţiune violentă îndreptată împotriva acestei ţări. Nu ştim sigur despre ce e vorba. Orice informaţie despre activităţile lor se va dovedi valoroasă.

Isabella se întoarse uşor şi acum îl fixa cu privirea. Chipul îi era palid şi îndurerat.

— Vrei să îmi spionez propria mamă?

— Pur şi simplu am vrea să aflăm numele celor pe care îi vei întâlni în preajma ei cât timp vei sta în Londra.

Ea nu îl mai asculta. Îl întrerupse:

— Tu ai pus asta la cale. M-ai ales, dar nu pentru că ai fi crezut că sunt atrăgătoare, sau drăguţă, sau seducătoare. Ţi-ai propus în mod deliberat să mă seduci, a fost singurul motiv.

— Eşti frumoasă, nu atrăgătoare. Eşti minunată, nu drăguţă, spuse el.

— Iar tu eşti un nenorocit, un nenorocit fără scrupule şi fără inimă.

El se ridică şi se îndreptă înspre locul unde îşi atârnase hainele, în spatele uşii.

— Ce vei face? îl întrebă ea.

— Mă voi îmbrăca şi voi pleca, îi spuse el.

— De ce?

— Mi-ai spus că sunt un nenorocit.

— Chiar eşti. Ochii îi erau inundaţi de lacrimi. Un nenorocit irezistibil. Lothar, nu pleca, te rog, nu pleca!

Isabella se simţi uşurată când tatăl ei îi spuse că nu mai putea veni la Londra cu ea şi Michael. După ceea ce aflase de la Lothar, întâlnirea după atâţia ani cu mama sa ar fi fost îndeajuns de grea fără prezenţa tatălui ei acolo ca să complice lucrurile şi să îi zăpăcească sentimentele. De fapt, încercase să scape chiar ea de voiajul la Londra. Voia să fie

aproape de Lothar, dar el fusese cel care insistase ca ea să plece în această călătorie.

— Eu mă voi întoarce la Johannesburg şi oricum nu prea o să ne mai vedem, îi spuse el. În afară de asta, este datoria ta şi mi-ai dat cuvântul tău.

— Ştiu că tata mi-ar da un post de prin compania din Jo'burg. Mi-aş putea lua un apartament şi ne-am putea vedea foarte des, adică foarte, foarte des!

— Când te întorci de la Londra, promise el.

Pe Heathrow, pe Isabella şi pe Michael îi aşteptau trimişi de la Ambasada Africii de Sud şi de la biroul din Londra al Companiei de Mine Courtney şi o limuzină pentru a-i duce la Dorchester.

— Tata mereu exagerează, remarcă Michael, stânjenit de o astfel de primire. Am fi putut lua un taxi.

— Ce folos să fii un Courtney dacă nu te şi bucuri de asta, îl contrazise Isabella.

În apartamentul cu vedere spre Hyde Park unde fusese condusă Isabella, o aştepta un buchet imens de flori, cu un bilet:

Îmi pare rău că nu pot fi cu tine, draga mea. Data viitoare vom colora împreună tot oraşul în roşu aprins.

Bătrânul tău tată

Până să-i aducă hamalul bagajele, Isabella deja formase numărul pe care i-l dăduse Tara şi i se răspunse la al treilea ţârâit.

— Lord Kitchener Hotel, cu ce vă pot ajuta?

Vocea cu accent african într-un oraş nou îi trezi o stranie nostalgie.

— Pot vorbi cu doamna Malcomes, vă rog?

În scrisoare, Tara o atenţionase că după divorţ revenise la numele de fată.

— Bună, *Mater*. Isabella se strădui să pară cât mai

naturală când Tara răspunse la telefon, însă aceasta nu-şi stăpâni bucuria.

— Ah, draga mea Bella, unde eşti? Este şi Mickey cu tine? Cât de repede puteţi ajunge aici? Ai adresa, nu? E foarte uşor de găsit.

Isabella se străduia să arate acelaşi entuziasm şi exaltare ca Michael în timp ce treceau pe străzile Londrei, cu şoferul de taxi care le arăta câteva dintre reperele importante ale oraşului, dar simţea o frică nebună la gândul revederii cu mama ei.

Era unul dintre acele hoteluri mici şi destul de jerpelite de pe o străduţă lăturalnică pornind din Cromwell Road. Doar o parte din firma de neon era aprinsă. THE ORD KITSCH strălucea într-un albastru electric, iar pe sticla de pe uşa de la intrare erau lipite emblemele AA şi *Routiers* şi o grămadă de abţibilduri cu cărţi de credit.

Tara năvăli afară pe uşile de sticlă când ei tocmai plăteau taxiul. Întâi îl îmbrăţişă pe Michael, dându-i Isabellei câteva clipe să îşi studieze mama.

Se mai îngrăşase, posteriorul ei arăta uriaş în jeanşii spălăciţi, iar pieptul îi atârna inform într-un pulover bărbătesc larg.

„E o babă”, gândi Isabella îngrozită. Deşi Tara nu depusese niciodată mari eforturi pentru înfăţişarea ei, avusese totuşi mereu un aer proaspăt şi îngrijit. Dar acum avea părul cărunt şi era evident că avusese o tentativă nesigură de a-l vopsi cu henna pentru a reveni la culoarea originală, dar renunţase. Părul cărunt avea nuanţe de brun-roşcat şi roşu aprins, şi era răsucit într-un coc neglijent la ceafă, din care ieşiseră smocuri pestriţe.

Trăsăturile ei se lăsaseră într-atât, încât aproape ascundeau structura osoasă care fusese una dintre cele mai de preţ calităţi ale ei, iar ochii, deşi încă mari şi luminoşi, aveau pielea din jur ridată şi umflată.

În sfârşit îi dădu drumul lui Michael şi se întoarse spre Isabella.

— Fetiţa mea dragă, aproape să nu te recunosc. Ce domnişoară frumoasă te-ai făcut!

Se îmbrăţişară. Isabella îşi aminti cum mirosea mama ei, era una dintre cele mai plăcute amintiri din copilăria ei. Dar femeia aceasta mirosea a parfum floral ieftin, a fum de ţigară şi a varză fiartă şi – Isabellei nu-i veni să creadă – a lenjerie intimă ce nu mai fusese schimbată demult.

Se retrase din îmbrăţişare, dar Tara continuă să o ţină de braţ, şi cu Michael de cealaltă parte îi conduse în hotelul Lord Kitchener. Recepţionerul era un băiat de culoare, şi Isabella îl recunoscu după voce drept cel care îi răspunsese la telefon.

— Phineas e şi el din Cape Town, îl prezentă Tara. Este unul dintre ceilalţi fugari ai noştri. A plecat după tulburările din 1961 şi, ca toţi ceilalţi, nu are de gând să se întoarcă încă acasă. Acum să vă plimb un pic prin Lordy. Râse. Aşa îi zic oaspeţii mei permanenţi – Lordy. M-am gândit să îi schimb numele, este atât de colonial şi de Empire...

Tara sporovăia bucuroasă în timp ce le arăta hotelul. Covoarele de pe holuri erau roase şi uzate, iar camerele aveau lavoare, dar toaletele şi băile erau la comun, situate la capătul fiecărui coridor.

Tara îi prezenta fiecăruia dintre oaspeţii pe care îi întâlneau pe coridoare sau în sălile comune.

— Aceştia sunt fiul şi fiica mea din Cape Town, şi dădeau mâna cu turişti germani şi francezi care nu vorbeau deloc engleză, cu pakistanezi şi chinezi, kenyeni negri şi sud-africani de culoare.

— Unde staţi? vru Tara să afle.

— La Dorchester.

— Desigur, îşi dădu Tara ochii peste cap. Cu cincizeci de guinee pe zi, plătite din sudoarea muncitorilor din minele Courtney. Asta ar fi ales tatăl vostru. De ce nu v-aţi muta tu şi Mickey aici? Am două camere drăguţe la ultimul etaj care sunt libere acum. Aţi întâlni aşa de mulţi oameni interesanţi şi ne-am putea vedea mult mai des.

Isabella se cutremură la gândul de a împărţi toaleta de la capătul holului şi răspunse înainte ca Michael să accepte.

— Tati s-ar mânia, a plătit deja în avans. În plus, acum ştim cum să ajungem, e la o aruncătură de băţ cu taxiul.

— Taxiurile, pufni Tara. De ce nu luaţi autobuzul sau metroul ca oamenii obişnuiţi?

Isabella se holbă la ea. Chiar nu înţelegea că ei nu erau oameni obişnuiţi? Ei făceau parte din familia Courtney. Era cât pe ce să spună asta, când Michael îi ghici intenţia.

— Bineînţeles că ai dreptate, interveni el amabil. Va trebui să ne spui ce autobuz trebuie să luăm şi unde să ne dăm jos, *Mater*.

— Mickey, dragul meu, te rog să nu-mi mai spui *Mater*. Este atât de burghez. Spune-mi mami sau Tara, dar nu aşa.

— Bine. Va fi un pic ciudat la început, dar OK. O să-ţi spun Tara.

— E aproape ora prânzului, anunţă Tara veselă. L-am rugat pe bucătar să facă budincă de pâine şi unt. Ştiu că e unul dintre felurile tale preferate, Mickey.

— Nu mi-e aşa de foame, *Mater*... Tara, spuse Isabella. E probabil din cauza decalajului de fus orar sau aşa ceva, dar...

Michael o ciupi tare.

— Ce drăguţ, Tara, ne-ar face mare plăcere să stăm la masă.

— Trebuie doar să arunc o privire în bucătărie, să mă asigur că totul e sub control. Haideţi cu mine.

Când intrară în bucătărie, un copil alergă spre Tara. Cu siguranţă îl ajutase pe bucătarul irlandez, pentru că mâinile îi erau albe de făină până la coate. Tara îl îmbrăţişă bucuroasă, nepăsătoare la făina care se luă pe puloverul ei.

O claie de păr creţ încurcat îi acoperea creştetul, iar pielea era de culoarea caramelului. Avea ochii foarte mari şi negri şi trăsături de golănaş pline de farmec. Îi aminti Isabellei de unul dintre zecile de copii ai muncitorilor de pe moşia din Weltevreden. Îi zâmbi, iar el îi răspunse cu un

rânjet obraznic, dar prietenos.

— El e Benjamin, zise Tara. Iar ei, Benjamin, sunt fratele şi sora ta – Mickey şi Isabella.

Isabella se uită fix la băiat. Încercase să nu ţină seama şi să uite tot ce îi spusese Lothar, şi, într-o oarecare măsură, chiar reuşise. Dar acum, totul revenea cu iuţeală, şi cuvintele îi vuiau în urechi ca apele unui potop.

„Fratele tău vitreg e un metis oacheş”, îi spusese Lothar şi ei îi venea să ţipe. „Cum ai putut, *Mater*, cum ai putut să ne faci aşa ceva?” Dar Michael îşi revenise din evidenta sa surpriză şi acum îi întinsese mâna copilului.

— Bună, Ben, zise el. E foarte bine că suntem fraţi, dar ce-ai zice ca noi doi să fim şi prieteni?

— Hei, mi-ar plăcea, acceptă Benjamin pe loc, vorbind cu un accent clar din sudul Londrei, ceea ce spori panica şi confuzia Isabellei.

Isabella de-abia dacă rosti câteva cuvinte în timpul prânzului. Supa de mazăre era îngroşată cu făină nefiartă care se lipea de cerul gurii. Friptura arăta oribil în sosul gros, iar varza fusese gătită până devenise roz.

Stătură la masă cu Phineas, recepţionerul, şi alţi cinci oaspeţi ai Tarei, toţi expatriaţi sud-africani de culoare, iar conversaţia zgomotoasă avu loc aproape în întregime în argou de stânga. Guvernul în care era ministru preaiubitul tată al Isabellei era mereu numit „regimul rasist”, iar Michael li se alătură bucuros în discuţia despre redistribuirea averii şi retrocedarea pământurilor celor care-l lucraseră după câştigarea revoluţiei şi instaurarea Republicii Democrate Populare Azania. Isabellei îi venea să ţipe la el. „La naiba, Mickey, ei vorbesc despre Weltevreden şi despre mina Silver River. Aceştia sunt terorişti şi revoluţionari, iar singurul lor ţel este să ne distrugă pe noi şi lumea noastră”.

Când se servi budinca, nu se mai putu abţine.

— Îmi pare rău, Tara, şopti ea, am o durere cumplită de cap, şi trebuie neapărat să mă întorc la Dorchester şi să mă

întind puţin.

Era atât de palidă şi tulburată, încât Tara se împotrivi doar de formă şi scoase câteva sunete de îngrijorare. Isabella refuză să o conducă Michael.

— Nu vreau să vă stric distracţia. Nu ai văzut-o pe *Mater* – Tara – de o groază de vreme. O să iau un taxi.

Poate chiar se simţea slăbită din cauza extenuării, dar în taxi se pomeni plângând de supărare, ruşine şi furie.

— La naiba cu ea! Să se ducă dracului! şopti ea. Ne-a făcut de ruşine şi ne-a dezonorat pe toţi, pe tata, pe Nana şi pe mine şi pe toată familia.

De cum ajunse în camera ei, încuie uşa şi se aruncă în pat întinzând mâna spre telefon.

— Centrala, vreau o convorbire la Johannesburg, în Africa de Sud. Citi numărul din agendă.

Întârzierea fu de mai puţin de o jumătate de ceas.

— Sediul poliţiei, Departamentul Securităţii de Stat, se auzi un minunat şi familiar accent afrikaans.

— Aş vrea să vorbesc cu colonelul Lothar De La Rey.

— De La Rey.

În ciuda miilor de kilometri care îi despărţeau, vocea lui era vioaie şi clară, iar în mintea ei îl revăzu gol pe plajă, în zori, ca o statuie a unui atlet grec, dar cu ochi aurii strălucitori.

— Doamne, Lothie, ce dor îmi e de tine, şopti ea. Vreau să mă întorc acasă, nu-mi place deloc aici.

El vorbi încet, liniştind-o şi consolând-o.

— Povesteşte-mi, îi porunci el, după ce ea se calmă.

— Ai avut dreptate. Tot ce mi-ai zis este adevărat, chiar şi bastardul ăla cafeniu, iar oamenii sunt toţi revoluţionari şi terorişti. Ce vrei să fac, Lothie? Fac orice îmi spui.

— Vreau să rămâi acolo şi să rezişti următoarele două săptămâni. Poţi să mă suni în fiecare zi, dar trebuie să rămâi acolo. Promite-mi, Bella.

— Bine, dar, Doamne, ce dor îmi e de tine şi de casă.

— Ascultă, Bella, vreau să mergi la Ambasada Africii de

Sud cu prima ocazie. Să nu ştie nimeni, nici măcar fratele tău Michael. Întreabă de colonelul Van Vuuren, ataşatul militar. El îţi va arăta fotografii şi îţi va cere să îi identifici pe oamenii pe care îi întâlneşti.

— Bine, Lothie, dar eu ţi-am zis deja de două ori ce dor îmi e de tine, iar tu, porcule, nu spui nimic.

— M-am gândit la tine în fiecare zi de când ai plecat, spuse Lothar. Eşti frumoasă, amuzantă şi mă faci să râd.

— Nu te opri, îl rugă Isabella. Continuă aşa.

Adrian Van Vuuren era un unchiaş solid care arăta mai mult ca un fermier prietenos decât ca un angajat al Serviciilor Secrete. O duse în biroul ambasadorului şi o prezentă Excelenţei Sale, care îl cunoştea bine pe Shasa, şi vorbiră câteva minute. Excelenţa Sa o invită pe Isabella la curse la Ascot sâmbăta următoare.

— Domnişoara Courtney ne ajută cu ceva acum, Excelenţa Voastră, interveni colonelul Van Vuuren. Ar fi probabil înţelept să nu afişaţi în public legăturile ei cu ambasada.

— Foarte bine, acceptă ambasadorul cu părere de rău. Dar trebuie să veniţi cu noi la prânz, domnişoară Courtney. Nu se întâmplă deseori să avem o fată atât de drăguţă cu noi.

Van Vuuren îi arătă pe scurt ambasada şi lucrările nepreţuite de artă, în final oprindu-se în biroul său de la etajul trei.

— Acum, draga mea, avem ceva de lucru pentru tine.

O grămadă de albume erau puse unul peste altul pe birou, fiecare dintre ele plin cu poze de bărbaţi şi femei. Se aşezară unul lângă altul şi Van Vuuren dădea paginile, arătându-i feţele unor oameni pe care ea îi întâlnise la hotelul Lord Kitchner.

— Ne uşurezi munca dacă le ştii numele, remarcă Van Vuuren, şi se opri la fotografia lui Phineas, recepţionerul de la hotel.

— Da, el e, confirmă Isabella, şi Van Vuuren se uită la datele lui într-un registru separat

— Phineas Mophoso. Născut în 1941. Membru PAC. Condamnat pentru violenţă publică la 16 mai 1961. A încălcat condiţiile de eliberare pe cauţiune. Emigrat ilegal la sfârşitul lui 1961. În prezent se crede că se află în Marea Britanie. Un peşte mic, mormăi Van Vuuren, dar peştii mici se însoţesc adesea cu cei mari.

Se oferi să o trimită la Dorchester cu o maşină a ambasadei.

— Mulţumesc, dar o să merg pe jos.

Luă ceaiul singură la Fortnum & Masons, iar când se întoarse la hotel, Michael era nebun de îngrijorare.

— Pentru numele lui Dumnezeu, Mickey, nu mai sunt un copil. Pot să am grijă de mine. Pur şi simplu am avut chef să explorez oraşul de una singură.

— *Mater* dă o petrecere pentru noi la Lord Kitchener în seara asta. Vrea să ajungem acolo înainte de şase.

— Vrei să zici Tara, nu *Mater*, şi Lordy, nu Lord Kitchener. Nu mai fi atât de burghez şi colonial, Mickey dragă.

Cel puţin cincizeci de oameni se înghesuiau în salonul de la Lordy la petrecerea dată de Tara, care le puse la dispoziţie cantităţi nelimitate de bitter la draft şi vin roşu de Spania ca să poată înghiţi gustările de neuitat ale bucătarului irlandez. Michael intră în spiritul petrecerii. Era tot timpul în centrul vreunui grup zgomotos. Isabella se retrase într-un colţ al sălii şi afişă o aroganţă distantă şi glacială pentru a descuraja orice abordare familiară din partea celorlalţi oaspeţi, dar în acelaşi timp reţinând numele şi feţele lor când Tara îi prezenta.

După prima oră, atmosfera claustrofobică şi plină de fum şi zgomotul conversaţiilor alimentate de poşirca spaniolă a Tarei deveniră insuportabile, iar Isabella îşi simţi ochii nisipoşi, şi tâmplele începură să-i pulseze dureros. Tara dispăruse, dar Michael încă se distra.

— Mi-am făcut datoria patriotică în seara asta, se hotărî,

şi se retrase spre uşă având grijă ca Michael să nu observe plecarea ei.

Când trecu pe lângă recepţia părăsită, auzi voci din spatele uşii de sticlă de la biroul Tarei, şi avu mustrări de conştiinţă.

„Nu pot să plec fără să îi mulţumesc lui *Mater*; se hotărî. A fost o petrecere îngrozitoare, dar a depus multe eforturi şi eu sunt unul din oaspeţii de onoare”.

Se strecură în spatele recepţiei şi era pe punctul de a ciocăni la uşă când auzi vocea mamei ei.

— Dar, tovarăşe, nu mă aşteptam să sosiţi în noaptea aceasta.

Cuvintele erau obişnuite, dar tonul cu care le rostise Tara, nu. Era mai mult decât agitată, îi era frică, cumplit de frică.

Vocea unui bărbat răspunse, dar era atât de joasă şi răguşită, încât Isabella nu înţelese nimic.

— Dar sunt copiii mei, spuse apoi Tara. Totul e în siguranţă.

De data aceasta, răspunsul bărbatului fu mai clar.

— Nimic nu e vreodată în siguranţă, spuse el. Ei sunt şi copiii soţului tău, iar soţul tău este membru al regimului rasist fascist. Vom pleca acum şi ne vom întoarce după ce pleacă ei.

Isabella reacţionă instinctiv. Ţâşni înapoi în hol şi ieşi pe uşa de sticlă a hotelului. Pe strada îngustă erau înşiruite maşini parcate, una dintre ele fiind o camionetă închisă la culoare îndeajuns de înaltă ca să îi ofere paravan. Se ascunse în spatele ei.

După câteva minute, doi bărbaţi ieşiră în urma ei. Amândoi purtau impermeabile închise la culoare, dar aveau capul descoperit. Porniră în pas alert, mergând unul lângă altul spre Cromwell Road, iar când ajunseră în dreptul camionetei de care se sprijinea ea, lumina felinarelor le dezvălui chipurile.

Bărbatul dinspre ea era negru, cu o figură puternică şi

hotărâtă, nas lat şi buze groase africane. Însoţitorul său era alb şi mult mai în vârstă. Era palid ca varul şi avea aceeaşi înfăţişare amorfă. Avea părul lins, negru şi fără viaţă care îi atârna pe frunte, iar ochii îi erau negri şi insondabili ca smoala, şi Isabella înţelese de ce îi era frică mamei ei. Acesta era un bărbat care inspira frică.

Colonelul Van Vuuren stătea lângă ea la biroul lui cu grămada de albume în faţa lor.

— E alb. Ceea ce ne uşurează nouă munca, spuse el în timp ce alegea un album. Aceştia sunt toţi albi, explică el. Îi avem pe toţi aici. Chiar şi pe cei aflaţi în închisoare, precum Bram Fischer.

Îi găsi fotografia pe a treia pagină.

— El este.

— Eşti sigură? întrebă Van Vuuren. Nu e o fotografie foarte clară.

Fusese făcută cu siguranţă în timp ce acesta se urca într-o maşină, pentru că în fundal era o stradă. Se uita înapoi, şi aproape tot corpul îi era ascuns de portiera deschisă a maşinii, iar mişcarea îi făcuse trăsăturile puţin neclare.

— Da. Sigur e el, repetă Isabella. Nu aş putea să confund vreodată ochii aceştia.

Van Vuuren citi din registrul separat.

— Fotografia a fost făcută în Berlinul de Est de către CIA, acum doi ani. Este o pasăre şireată, aceasta e singura fotografie pe care o avem. Se numeşte Joe Cicero. Este secretarul general al Partidului Comunist Sud-African şi colonel în KGB. Este şeful de stat-major al aripii militare interzise a ANC, *Umkhonto we Sizwe*. Van Vuuren zâmbi. Aşadar, draga mea, peştele cel mare a sosit. Acum trebuie să încercăm să îl identificăm pe însoţitorul său. Asta nu va fi aşa uşor.

Le luă aproape două ore. Isabella răsfoia încet albumele. Când termină un teanc, asistenta lui Van Vuuren îi mai aduse un braţ plin şi o luă de la început. Van Vuuren stătea răbdător lângă ea, trimiţând după cafea şi încurajând-o cu

câte un zâmbet sau câte un cuvânt, când ea îi făcu un semn.

— Gata. Isabella îşi îndreptă în sfârşit spatele. El este.

— Ai fost minunată. Mulţumesc.

Van Vuuren luă registrul şi se uită la *curriculum vitae* al omului din fotografie.

— Raleigh Tabaka, citi el cu voce tare. Secretarul organizaţiei din Vaal a PAC şi membru *Poqo*. Organizatorul atacului de la secţia de poliţie din Sharpeville. A dispărut cu trei ani în urmă înainte să poată fi reţinut. De atunci au circulat zvonuri că fusese văzut în tabere de antrenament din Maroc şi Germania de Est. Este considerat un terorist antrenat şi periculos. Doi peşti mari dintr-un foc. Acum, dacă am putea afla ce pun la cale!

Tara Courtney mai rămase mult timp după terminarea petrecerii. Ultimii oaspeţi ieşiseră clătinându-se pe uşile din sticlă, iar Michael o sărutase de noapte bună şi plecase să găsească un taxi pe Cromwell Road.

De prima dată de când îl întâlnise, îl asociase pe Joe Cicero cu pericolul, suferinţa şi pierderea. Era mereu învăluit într-o aură de mister şi răutate imperturbabilă. O îngrozea. Pe bărbatul care îl însoţea îl întâlnise prima dată în noaptea aceea. Joe Cicero i-l prezentase drept Raleigh, dar Tara simţi imediat o empatie deosebită pentru el. Deşi era mult mai tânăr, îi amintea foarte mult de Moses al ei. Avea aceeaşi intensitate mocnită şi prezenţă irezistibilă, acelaşi aer maiestuos întunecat şi autoritar.

Se întoarseră puţin după două noaptea, iar Tara le dădu drumul şi îi conduse în camera ei din spatele hotelului.

— Raleigh va sta cu tine în următoarele două sau trei săptămâni, după care se va întoarce în Africa de Sud. Îi vei da tot ce îţi cere, mai ales informaţii.

— Da, tovarăşe, şopti Tara. Deşi ea era proprietarul înregistrat şi cu acte al hotelului, banii pentru achiziţie preveniseră de la Joe Cicero, iar ea primea ordine direct de

la el.

— Raleigh este nepotul lui Moses Gama, spuse Joe, privind-o cu atenţie cu acei ochi negri lipsiţi de expresie când ea se întoarse spre bărbatul mai tânăr.

— O, Raleigh, nu mi-am dat seama. E aproape ca şi cum am fi aceeaşi familie. Moses este tatăl fiului meu, Benjamin.

— Da, răspunse Raleigh, ştiu asta. Tocmai de aceea pot să îţi spun obiectivul misiunii mele în Africa de Sud. Devotamentul tău este demonstrat şi de necontestat. Mă întorc în Africa pentru a-l elibera pe soţul tău şi unchiul meu, Moses Gama, din închisoarea regimului rasist fascist Verwoerd, pentru a conduce revoluţia democratică a poporului nostru.

Bucuria ei creştea pe măsură ce începea să înţeleagă. Se apropie de Raleigh Tabaka şi îl îmbrăţişă, plângând de fericire.

— Îţi voi da orice ai nevoie ca să reuşeşti, şopti ea printre lacrimi. Chiar şi viaţa mea.

Jakobus Stander avea doar două cursuri vineri dimineaţă, iar ultimul se termina la 11.30. Plecă din campusul Universităţii Witwatersrand imediat după curs şi luă autobuzul până în Hillbrow. Era un drum de doar cincisprezece minute, aşa că ajunse la apartamentul său puţin după ora douăsprezece.

Valiza se afla în continuare pe măsuţa joasă de cafea unde o lăsase în seara anterioară, după ce terminase lucrul la ea. Era o valiză maro obişnuită din imitaţie de piele cu un lacăt din metal.

Rămase uitându-se fix la ea cu ochii spălăciţi de culoarea topazului. În afara ochilor, era un tânăr întru nimic remarcabil. Deşi înalt, era prea slab, iar pantalonii gri din flanel atârnau pe el. Avea părul lung, plin de mătreaţă, atârnându-i peste guler, iar coatele jachetei largi şi maro din catifea reiată erau peticite cu piele. În loc de cravată purta un pulover pe gât. Aceasta era uniforma neîngrijită a

intelectualului de stânga adoptată chiar şi de profesorul de la Catedra de sociologie, unde Jakobus era lector senior.

Fără să îşi scoată jacheta, se aşează pe patul îngust şi privi fix valiza.

„Sunt unul dintre ultimii rămaşi, se gândi el. Totul a rămas în seama mea acum. I-au luat pe Baruch şi pe Randy, şi pe Berny – sunt complet singur”.

Chiar şi în vremurile bune fuseseră mai puţin de cincizeci. Un grup mic de patrioţi adevăraţi, campioni ai proletariatului, aproape toţi albi şi tineri, angajaţi ai liberalilor tineri sau studenţi şi membri ai facultăţii implicaţi în politică studenţească radicală la universităţile vorbitoare de engleză din Cape Town sau Witwatersrand. Kobus fusese singurul afrikaander din rândurile lor.

La început, se numiseră Comitetul Naţional de Eliberare, iar metodele lor erau mai sofisticate decât *Umkhonto we Sizwe* şi grupul Rivonia. Folosiseră dinamită şi dispozitive cu sincronizare electrică, şi avuseseră multe succese încurajatoare. Distruseseră substaţii energetice şi sisteme de schimbare a macazurilor feroviare, chiar şi un baraj, iar după triumful din acele vremuri s-au redenumit Mişcarea Africană de Rezistenţă.

În cele din urmă fuseseră distruşi exact ca şi Mandela şi grupul Rivonia, din cauza ineficienţei propriului sistem de protecţie şi a incapacităţii membrilor capturaţi de securitate de a rezista interogatoriilor.

El era unul dintre ultimii rămaşi, dar ştia că orele de libertate îi erau numărate. Securitatea îl luase pe Berny cu două zile în urmă şi până acum trebuie să fi vorbit. Berny nu avea nimic eroic, era o creatură mică, palidă şi nervoasă, prea moale pentru cauză. Jakobus se opusese recrutării lui, dar acum era prea târziu. Departamentul Securităţii de Stat îl avea pe Berny şi Berny îi ştia numele. Mai era foarte puţin timp, dar el încă amâna. Se uită la ceas. Era aproape ora unu. Mama lui ar trebui să fie deja acasă, pregătind prânzul pentru tatăl lui. Ridică receptorul.

Sarah Stander era aplecată deasupra aragazului. Se simţea istovită şi descurajată, dar zilele acestea mereu părea obosită. Telefonul sună şi ea dădu focul mai încet, îşi şterse mâinile pe şorţ şi se îndreptă spre biroul soţului ei.

Camera era căptuşită cu rafturi cu cărţi de drept prăfuite care odinioară reprezentaseră pentru ea o promisiune de speranţă, un simbol al succesului şi progresului, dar acum păreau a fi piedicile care îi lega pe Roelf şi pe ea de sărăcie şi mediocritate.

Ridică receptorul.

— Alo. Aici *Mevrou* Stander.

— Mamă, răspunse Jakobus, şi ea suspină de bucurie.

— Băiatul meu, unde eşti? dar răspunsul lui o descurajă din nou.

— În apartamentul din Johannesburg, mamă.

Adică la mii de kilometri depărtare, iar ea se topea de dorul lui.

— Speram să fii...

— Mamă, o întrerupse el. Trebuia să vorbesc cu tine. Trebuia să îţi explic. Ceva îngrozitor e pe cale să se întâmple. Voiam să îţi spun... nu vreau să fii supărată pe mine, nu vreau să mă urăşti.

— Niciodată, strigă ea. Te iubesc prea mult, băiatul meu...

— Nu vreau ca tu şi Papa să suferiţi. Ce fac eu nu este vina voastră. Vă rog să înţelegeţi şi să mă iertaţi.

— Kobus, fiule, ce s-a întâmplat? Nu înţeleg ce spui.

— Mamă, nu pot să-ţi spun. Vei înţelege în curând. Vă iubesc pe tine şi pe tata, vă rog să ţineţi minte asta.

— Kobus, strigă ea. Kobus!

Dar el pusese receptorul în furcă şi se auzi apoi doar tonul legăturii întrerupte.

Înnebunită, sună la centrală şi ceru să i se facă legătura înapoi. De-abia după cincisprezece minute operatorul o sună.

— Nu răspunde nimeni la numărul din Johannesburg.

Sarah era deznădăjduită. Se fâţâi de colo până colo în bucătărie, uită de tot de masa de prânz, răsuci şorţul cu degetele, încercând cu disperare să găsească o cale de a vorbi cu fiul ei. Când soţul ei intră pe uşă, se năpusti pe hol şi îl luă în braţe, spunându-şi temerile.

— Manie! zise Roelf, o să-l sun pe el. Poate trimite pe unul dintre oamenii lui la apartamentul lui Kobus.

— Cum de nu m-am gândit la asta? suspină Sarah.

Secretara lui Manfred de la minister le zise că acesta nu era disponibil până luni dimineaţă.

— Ce ne facem acum? Roelf era la fel de îngrijorat ca şi ea.

— Lothie, se lumină Sarah la faţă. Lucrează la poliţia din Johannesburg. Sună-l pe Lothie, el va şti ce să facă.

Jakobus Stander puse receptorul în furcă şi sări în picioare. Ştia că acum trebuia să acţioneze rapid şi cu hotărâre. Deja irosise prea mult timp, în curând aveau să vină după el.

Ridică valiza şi plecă din apartament, încuind uşa. Coborî cu liftul, ţinând în continuare valiza grea, deşi mânerul îi tăia degetele. Mai erau două fete în lift. Îl ignorară, vorbind una cu alta până ajunseră jos. Le privea pe ascuns., Aţi putea fi voi, gândi el. Ar putea fi oricine”.

Fetele ieşiră din lift înaintea lui şi el le urmă încet, mergând aplecat într-o parte din cauza greutăţii valizei maro.

Luă autobuzul de la colţ şi se aşeză pe locul cel mai apropiat de uşă, punând valiza pe locul de lângă el, dar rămase cu mâna strânsă pe mânerul ei tot drumul.

Autobuzul se opri în faţa intrării laterale a gării din Johannesburg şi Jakobus fu primul care coborî. Trăgând după el valiza, se îndreptă spre intrarea în gară, dar picioarele începură să i se înmoaie şi gura i se uscă de spaimă. La intrare se afla un poliţist şi, cum Jakobus ezită, acesta se uită direct la el. Jakobus vru să lase jos valiza şi

să alerge înapoi la autobuzul care se punea în mişcare în spatele lui, dar ceilalţi pasageri îl împinseră înainte ca pe o frunză moartă într-un şuvoi.

Nu vru să surprindă privirea poliţistului. Înaintă târşâindu-şi picioarele, cu capul plecat, concentrându-se asupra călcâielor grăsanei cu pantofi albi din faţa lui. Ridică privirea când ajunse la acelaşi nivel cu porţile gării, iar poliţistul se îndepărta de el, cu mâinile strânse uşor la spate. Lui Jakobus i se înmuiaseră picioarele şi se simţi atât de uşurat, încât crezu că o să i se facă rău. Îşi reţinu greaţa şi continuă să meargă alături de ceilalţi navetişti.

În mijlocul sălii, sub luminatorul de sticlă înalt şi boltit se afla un iaz cu peştişori aurii înconjurat de bănci din lemn. Deşi majoritatea băncilor erau ocupate de călătorii care se odihneau câteva minute între trenuri sau aşteptându-şi prietenii, la capătul uneia era un loc şi pentru Jakobus.

Se aşeză şi puse valiza între picioare. Transpira din greu şi de-abia putea să respire. Era asaltat de valuri de greaţă şi simţea un gust amar în gât.

Îşi şterse faţa cu batista şi continuă să înghită cu greu până când îşi redobândi stăpânirea de sine. Apoi se uită în jur. Celelalte bănci erau încă aglomerate. Pe mijlocul băncii din faţa lui era o mamă cu două fete. Cea mai mică era încă în scutece, şi stătea în poala femeii cu o suzetă în gură. Fata mai mare avea picioare şi braţe subţiri bronzate şi o jupă cu volane se vedea de sub fustiţa scurtă. Se sprijini de mama ei, sugând o acadea care îi colorase gura în roşu aprins.

Peste tot în jurul lui era o mulţime de oameni, care veneau şi coborau pe treptele largi ce duceau în stradă. Ca nişte coloane de furnici, se împrăştiau ca să ajungă pe peroane separate, megafoanele îi bombardau cu informaţii despre sosirea şi plecarea trenurilor, iar pufăitul locomotivelor cu aburi răsuna în bolţile înalte din sticlă sub care stătea Jakobus.

Se uită în jos la valiza dintre picioarele lui. Făcuse o

gaură ca de ac prin imitaţia de piele. O bucată dintr-o coardă de pian ieşea prin deschizătură, iar la capătul ei fixase un inel de alamă pentru perdele, pe care îl lipise cu bandă adezivă lângă mâner.

Acum dezlipi banda adezivă cu unghiile. Îşi băgă degetul prin inelul de alamă şi trase încet de fir. Se auzi un clic înăbuşit din interiorul valizei. El tresări vinovat şi se uită iar în jurul lui. Fetiţa cu acadeaua în gură îl urmărise cu privirea. Ea îi zâmbi şi se cuibări ruşinoasă mai aproape de mama ei.

Jakobus împinse încet cu călcâiele valiza sub banca pe care stătea. Apoi se ridică şi iuţi pasul spre toaleta bărbaţilor din capătul îndepărtat al sălii. Stătu în faţa unuia dintre pisoarele de porţelan uitându-se la ceas. Era două şi zece minute. Îşi încheie fermoarul şi ieşi din toaletă.

Mama cu cele două fete stăteau încă acolo, iar valiza maro se afla sub banca de vizavi. Când trecu, fata îl recunoscu şi îi zâmbi din nou. Nu îi răspunse la zâmbet şi urcă pe scări, înspre stradă. Merse spre Langham Hotel şi intră în bar. Acolo ceru o bere rece Castle pe care o bău încet la bar, uitându-se la ceas la fiecare câteva minute. Se întrebă dacă mama cu cele două fete plecaseră sau stăteau încă pe bancă.

Sălbăticia exploziei îl şocă. Se afla aproape la un cvartal distanţă, dar explozia îi dărâmă paharul şi restul de bere se vărsă pe bar. Toţi oamenii din local fură cuprinşi de spaimă. Bărbaţii înjurau de mirare şi uimire şi dădură buzna afară.

Jakobus îi urmă în stradă. Traficul fusese oprit, iar oamenii se înghesuiau afară din clădiri blocând trotuarele. Din intrarea în gară se ridica un nor de praf şi fum, iar prin el se împleticeau siluete vagi acoperite cu praf, cu hainele zdrenţuite. Undeva o femeie începu să ţipe, şi în jurul ei lumea se agita cu întrebări.

— Ce e? Ce s-a întâmplat?

Jakobus se întoarse şi se îndepărtă. Auzi sirenele maşinilor de poliţie şi de pompieri care se apropiau, dar nu

se uită în urmă.

— Nu, *Tannie* Sarie, nu l-am văzut pe Kobus de când ne-am întâlnit ultima dată la Waterkloof.

Lothar De La Rey încerca să fie răbdător. Familia Stander erau prieteni vechi cu părinţii lui şi el petrecuse în copilărie multe vacanţe fericite la casa de la ferma Stander de la mare. Asta înainte ca *Oom* Roelf să fie forţat să îşi vândă ferma.

— Da, da, *Tannie*. Ştiu, dar Kobus şi cu mine trăim în lumi diferite acum. Ştiu cât de îngrijorată trebuie să fii. Da, desigur.

Lothar vorbea la telefon în biroul său din complexul din Marshall Square, şi se uita la ceas ascultând vocea plângătoare a lui Sarah Stander. Era puţin înainte de ora două.

— La ce oră te-a sunat? întrebă Lothar, şi îi ascultă răspunsul. Deci acum o oră. De unde a zis că vorbeşte? Bine, *Tannie*, care e adresa din Hillbrow?

O scrise în grabă pe un carneţel din faţa lui.

— Acum spune-mi, Tannie, ce ţi-a spus exact. Că era ceva îngrozitor şi că trebuie să îl iertaţi? De acord, nu prea sună bine. Sinucidere? Nu, *Tannie* Sarie, sunt sigură că nu asta a vrut să spună, dar voi trimite pe unul dintre oamenii mei la apartament să verifice. De ce nu suni la universitate între timp?

Alt telefon de pe birou sună, dar el îl ignoră.

— Şi ce-au zis cei de la universitate? întrebă. Bine, *Tannie*, vă sun pe tine şi pe Oom Roelf de îndată ce am veşti.

Acum sunau toate cele trei telefoane, iar căpitanul Lourens, asistentul lui, îi făcea disperat semne din uşa biroului.

— Da, înţeleg, *Tannie* Sarie. Da, promit să vă sun. Dar trebuie să închid acum.

Lothar puse receptorul în furcă şi se uită la Lourens.

— Ja, ce-i omule?

— O explozie la gara centrală. Se pare că a fost o bombă.

Lothar sări în picioare şi îşi înşfăcă jacheta.

— Victime? întrebă el.

— Sunt cadavre şi sânge peste tot.

— Nenorociţii, zise Lothar cu amărăciune.

Pe stradă se interzisese accesul. Lăsară maşina de poliţie la barieră, iar Lothar, care era îmbrăcat în civil, îşi arătă legitimaţia şi sergentul îl salută. Erau cinci ambulanţe parcate în faţa gării, cu luminile de avertizare pornite.

Lothar se opri în capul scărilor ce duceau în sala principală. Dezastrul era îngrozitor. Sticla luminatorului boltit se spărsese şi acoperise podeaua de marmură care strălucea ca un câmp de cristale de gheaţă.

Restaurantul fusese transformat într-un punct de prim-ajutor, iar medicii în halate albe şi echipajele de ambulanţă aveau mult de lucru. Brancardierii cărau pe scări încărcăturile sinistre până la maşinile în aşteptare.

Ofiţerul însărcinat cu investigaţia era un maior din Marshall Square. Oamenii lui deja căutau printre ruine, lucrând metodic, aşezaţi într-o linie de-a lungul sălii. Îl recunoscu pe Lothar şi îi făcu semn cu capul. Când Lothar se duse spre el, sticla scârţâi sub picioarele lui.

— Câţi morţi? întrebă el direct.

— Am fost incredibil de norocoşi, colonele. Aproape patruzeci de răniţi, mai ales de la bucăţile de sticlă spartă, dar un singur mort

Se aplecă şi trase folia de plastic de la picioarele lui.

Sub ea zăcea o fetiţă într-o rochie scurtă cu o jupă din dantelă cu volane. Ambele picioare şi o mână îi fuseseră distruse în explozie, iar rochia era plină de sânge.

— Mama ei şi-a pierdut amândoi ochii, iar surioara ei va pierde un braţ, spuse maiorul, iar Lothar văzu că faţa copilului rămăsese intactă, în mod miraculos. Părea că doarme. Gura era de un roşu aprins de la zahărul lipicios iar mâna ce-i rămăsese încă mai ţine băţul de la acadeaua pe

jumătate mâncată.

— Lourens, zise Lothar încet asistentului său. Sună la arhivă. Foloseşte telefonul din restaurant. Spune-le că vreau o listă completă pe birou când mă întorc. Vreau numele fiecărui radical alb cunoscut Sigur a fost un alb în partea asta a gării.

Îl privi pe Lourens traversând sala, apoi se uită jos la corpul mititel de sub folia de plastic.

— Îl voi prinde pe nenorocitul care a făcut asta, şopti el. Ăsta nu va scăpa.

Oamenii să-i îl aşteptau când se întoarse la birou, patruzeci de minute mai târziu. Deja cercetaseră lista computerizată şi verificaseră numele celor aflaţi în detenţie, în exil sau pe al celor care se presupunea că se aflau în afara zonei Witwatersrand.

Rămâneau 396 de suspecţi. Erau în ordine alfabetică şi se făcuse aproape ora patru până ajunseseră la litera S. Când Lothar dădu ultima pagină tipărită, un nume îi sări în ochi:

STANDER, JAKOBUS PETRUS

În acelaşi moment, vocea plângătoare a lui Sarah Stander îi răsună în urechi.

— Stander, zise el rece. E adăugat recent.

Ultima dată verificase lista cu douăzeci şi patru de ore înainte. Era unul dintre cele mai importante instrumente din meseria lui, numele de pe listă îi erau atât de cunoscute încât putea vedea clar în minte faţa fiecăruia. Numele lui Kobus nu fusese pe listă ultima dată.

Căpitanul Lourens sună la arhivă şi vorbi cu funcţionarul de acolo, întorcându-se la Lothar după ce puse receptorul în furcă.

— Numele lui Stander a fost obţinut dintr-un interogatoriu al unui membru din Mişcarea Africană de Rezistenţă, Bernard Fisher, arestat pe 5, acum două zile. Stander este lector la Wits University.

— Ştiu cine e. Lothar ieşi din biroul operaţional, intră în

biroul personal şi rupse prima pagină a blocului de foi. Şi ştiu şi unde e. Scoase pistolul de calibru 38 din tocul de la umăr şi-i verifică încărcătura în timp ce dădea ordine. Vreau patru unităţi din Brigada Zburătoare şi o echipă specială cu veste antiglonţ şi puşti. Şi vreau şi fotografii cu victimele exploziei, cu fata...

Apartamentul era la etajul cinci, la capătul unei galerii lungi deschise. Lothar îşi dispuse oamenii la fiecare scară şi la cele două ieşiri de urgenţă, la lift şi în holul principal. El şi Lourens urcară împreună cu echipa specială, şi toţi se aşezară tiptil pe poziţie.

Cu pistolul pregătit în mâna dreaptă, cu spatele la perete, la distanţă de uşă, se întinse şi apăsă soneria.

Nu răspunse nimeni. Sună din nou, toţi aşteptând încordaţi. Tăcerea se prelungi. Loth ar se întinse să sune a treia oară, când se auziră paşi uşori şi şovăielnici în spatele uşii.

— Cine e? întrebă cineva gâfâind.

— Kobus, sunt eu, Lothie.

— *Liewe Here*! Dumnezeule! şi sunetul paşilor grăbiţi se afundă înapoi în apartament.

— Acum! spuse Lothar, iar un membru al echipei speciale făcu un pas spre uşă cu ciocanul de cinci kilograme. Încuietoarea se sparse de la prima lovitură, iar uşa se prăbuşi din balamale.

Lothar intră primul. Sufrageria era goală şi alergă direct în dormitor.

— *Pasop*! Fii atent! Poate fi înarmat! strigă Lourens în spatele lui.

Dar Lothar voia să îl împiedice să ajungă la o fereastră şi să sară.

Uşa de la baie era încuiată şi se auzea apa curgând. Izbi uşa cu umărul, crăpând-o. Avântul îl împinse până în interiorul băii.

Jakobus stătea aplecat deasupra chiuvetei, scuturând în palmă pastile dintr-o sticlă şi înghesuindu-le în gură. Avea

obrajii umflaţi, se îneca şi înghiţea.

Lothar lovi cu mânerul revolverului încheietura care ţinea sticluţa, şi aceasta se sparse în chiuvetă. Îl prinse pe Jakobus de părul lung şi îl forţă să îngenuncheze. Cu degetul mare şi cel arătător îi deschise fălcile, iar cu cealaltă mână îi scoase pastilele strivite din gură.

— Vreau o ambulanţă cu o sondă stomacală, strigă el la Lourens. Şi faceţi o analiză la sticluţă – etichetă şi conţinut

Jakobus se zbătea şi Lothar îl lovi puternic cu mâna peste faţă. Jakobus scânci şi cedă, iar Lothar îi băgă degetul arătător adânc pe gât.

Gâfâind, înecându-se şi icnind, Jakobus începu din nou să se zbată, dar Lothar îl imobiliză cu uşurinţă. Îşi ţinu degetul în gâtul lui chiar şi când voma fierbinte îi împroşcă mâna. Mulţumit în sfârşit, îl lăsă pe Jakobus în băltoaca de vomă şi se spălă pe mâini în chiuvetă.

Îşi uscă mâinile şi îl apucă pe Jakobus de spatele cămăşii, îl ridică în picioare şi îl târî până în sufragerie unde îl aruncă într-unul din fotolii.

Laurens şi echipa de criminalişti lucrau deja în apartament.

— Ai fotografiile? întrebă Lothar, şi Lourens îi dădu un plic galben, închis.

Jakobus stătea ghemuit în fotoliu. Cămaşa îi era murdară de vomă, iar ochii îi erau roşii şi apoşi. Colţul gurii era spart acolo unde Lothar îl forţase să o deschidă, şi tremura puternic.

Lothar căută printre fotografiile din plic şi puse una lucioasă în alb şi negru pe măsuţa de cafea din faţa lui Jakobus.

Jakobus se holbă la ea. Era fotografia trupului mutilat al copilului, zăcând într-o baltă de sânge şi cu acadeaua în mână. Începu să plângă. Plângea în hohote şi se înecă. Întoarse capul. Lothar se duse în spatele fotoliului şi îl apucă de ceafă, forţându-i capul înapoi.

— Uită-te! porunci el.

— Nu asta am vrut! şopti Jakobus întrerupt. Nu am vrut să se întâmple asta.

Furia oarbă îl părăsi pe Lothar. Îl eliberă pe Jakobus şi se dădu înapoi, nesigur. Acestea erau cuvintele pe care le folosise. „Nu am vrut să se întâmple asta”. Exact aceleaşi cuvinte pe care le rostise el când stătuse aplecat deasupra tânărului negru care ţinea în poală capul fetei ucise, iar rănile sângerânde colorau praful din Sharperville.

Deodată Lothar se simţi epuizat şi dezgustat. Vru să plece de unul singur. Lourens putea să se descurce singur mai departe, dar îşi adună toate puterile ca să alunge disperarea.

Puse mâna pe umărul lui Jakobus, iar atingerea era în mod ciudat blândă şi plină de compasiune.

— Ja, Kobus, niciodată nu vrem să se întâmple asta – dar totuşi ei mor. Acum e rândul tău, Kobus, e rândul tău să mori. Hai, să mergem.

Arestarea avusese loc la şase ore după explozia bombei şi până şi presa de limbă engleză nu mai contenea cu laudele la adresa eficienţei investigaţiei poliţiei. Fiecare primă pagină din ţară avea pozele colonelului Lothar De La Rey.

Şase săptămâni mai târziu, la Curtea Supremă din Johannesburg, Jakobus Stander pledă vinovat la acuzaţia de crimă şi fu condamnat la moarte. Peste încă două săptămâni, Curtea de Apel din Bloemfontein îi respinse apelul şi sentinţa la moarte fu confirmată. Promovarea la comandant de brigadă a lui Lothar De La Rey fu anunţată la câteva zile de la decizia Curţii de Apel.

Raleigh Tabaka sosi în Cape Town când procesul lui Stander se afla în plină desfăşurare. Se întoarse la fel cum plecase, ca membru al echipajului de pe un cargobot liberian.

Documentele lui, deşi emise pe numele Goodwill

Mhlazini, erau autentice şi trecu repede prin vamă şi de Biroul de Imigrări, şi cu geanta pe umăr merse până la ţărm, spre gara centrală din Cape Town.

Când ajunse la Witwatersrand în seara următoare, luă autobuzul către Drake’s Farm şi se îndreptă spre căsuţa în care locuia Victoria Gama. Vicky deschise uşa ţinând copilul de mână. Din chicineta din spate venea miros de mâncare gătită.

Tresări violent când îl văzu.

— Raleigh, intră repede. Îl trase în casă şi zăvorî uşa. Nu ar fi trebuit să vii aici. Ştii că sunt exilată. Ei supraveghează locul ăsta, spuse ea în timp ce se duse repede la fereastră şi trase perdelele. Apoi veni lângă el în mijlocul încăperii şi îl studie atent. Te-ai schimbat, spuse ea încet. Eşti bărbat acum.

Antrenamentele şi disciplina din tabere îşi puseseră amprenta asupra lui. Stătea drept şi vigilent, părând să emane o intensitate şi o forţă care îi aminteau de Moses Gama. „A devenit unul dintre lei”, gândi ea.

— De ce ai venit aici, Raleigh, şi cu ce te pot ajuta? întrebă ea.

— Am venit să îl eliberez pe Moses Gama din închisoarea burilor – şi îţi voi spune cu ce poţi să mă ajuţi.

Victoria scoase un mic ţipăt de bucurie şi strânse copilul mai aproape de ea.

— Spune-mi ce să fac, îl rugă ea.

Nu vru să rămână la cină cu Victoria, nici măcar nu se aşeză pe vreunul dintre scaunele ieftine, cumpărate de ocazie.

— Când e următoarea ta vizită la Moses? o întrebă încet, dar cu voce puternică.

— Peste opt zile, spuse Victoria, iar el dădu din cap.

— Da, ştiam că e în curând. Făcea parte din planul nostru. Acum, uite ce trebuie să faci...

Când şalupa închisorii plecă din portul Cape Town, cu Victoria şi copilul la bord pentru a-şi exercita drepturile de

vizitare o dată la şase luni, Raleigh Tabaka se afla pe puntea unuia din traulerele acostate lângă debarcaderul de reparaţii de la marginea portului. Raleigh era îmbrăcat ca unul din echipaj, cu un jerseu albastru, salopetă galbenă din plastic şi cizme de cauciuc. Se prefăcea ocupat cu găleţile cu raci de pe puntea din faţă, dar de fapt studia feribotul care trecea în apropiere, înainte să întoarcă spre intrarea în dig. Ea purta caftanul cu galben, verde şi negru, culorile ANC care îi înfuriau întotdeauna pe gardieni.

După ce feribotul plecă din port şi îşi stabili cursul spre golful insulei Robben, cu ţărmul în forma unui spate de balenă, Raleigh parcurse puntea de peste douăzeci şi patru de metri a traulerului până la timonerie.

Căpitanul traulerului era un bărbat de culoare solid, îmbrăcat ca şi Raleigh în jerseu şi haine impermeabile. Raleigh îl cunoscuse pe fiul lui la hotelul Lord Kitchener în Londra, un activist care participase la revolta din Langa şi fugise din ţară imediat după aceea.

— Mulţumesc, tovarăşe, zise Raleigh, iar căpitanul veni la uşa timoneriei şi îşi luă pipa dintre dinţii albi şi drepţi.

— Ai găsit ce ai vrut?

— Da, tovarăşe.

— Când vei avea nevoie de mine pentru partea următoare?

— În zece zile, răspunse Raleigh.

— Trebuie să mă anunţi cu cel puţin douăzeci şi patru de ore înainte. Trebuie să obţin un permis de la Departamentul de Pescuit pentru a putea lucra în golf.

Raleigh aprobă din cap.

— Intră în planul meu. Întoarse capul ca să se uite la prora traulerului. Este ambarcaţiunea ta îndeajuns de puternică? întrebă el.

— Lasă-mă pe mine să îmi bat capul cu asta, chicoti căpitanul. O ambarcaţiune care poate supravieţui furtunilor de iarnă din Atlanticul de Sud este îndeajuns de puternică pentru orice. Îi dădu lui Raleigh sacul de pânză cu

însemnele unei companii aeriene în care se aflau hainele lui de stradă. Ne vedem în curând atunci, nu-i aşa, prietene?

— Poţi să fii sigur de asta, tovarăşe, spuse Raleigh încet şi urcă spre debarcader.

Raleigh se schimbă de hainele de pescar într-o toaletă publică de lângă porţile portului, şi ieşi spre parcarea din spatele vămii. Toyota veche a lui Ramsami era parcată lângă gard, şi Raleigh se urcă în spate.

Sammy Ramsami îşi desprinse ochii din exemplarul din *The Cape Times* pe care îl citea. Era un avocat hindus tânăr şi chipeş, specializat în cazuri cu implicaţii politice. În ultimii patru ani o reprezentase pe Vicky Gama în lupta ei fără sfârşit împotriva autorităţilor, şi tot el o însoţise din Transvaal ca să îşi viziteze acum soţul.

— Ai obţinut ce ai vrut? întrebă el, iar Raleigh mormăi echivoc. Nu vreau să ştiu despre ce e vorba, spuse Sammy Ramsami, iar Raleigh zâmbi rece.

— Nu-ţi face griji, tovarăşe, nu vei fi împovărat cu acest lucru.

În următoarele patru ore, în timp ce o aşteptară pe Vicky să se întoarcă de pe insulă, nu mai vorbiră. În sfârşit, sosi, înaltă şi mândră în caftanul şi turbanul ei strălucitor, cu copilul lângă ea, iar hamalii de culoare din doc o recunoscură şi o aclamară când trecu pe lângă ei.

Veni la maşină şi se urcă pe scaunul din faţă cu copilul în braţe.

— Iar face greva foamei, spuse. A slăbit într-atât, încât arată ca un schelet.

— Asta ne va uşura şi mai mult munca, spuse Sammy Ramsami şi porni maşina.

La ora nouă în dimineaţa următoare, Ramsami înaintă o solicitare urgentă la Curtea Supremă pentru a fi permis accesul unui medic privat la prizonierul Moses Gama, iar ca temei pentru cererea sa prezentă depoziţia sub jurământ a Victoriei Dinizulu Gama şi a unui reprezentant local al Crucii

Roşii privind deteriorarea condiţiei fizice şi psihice a prizonierului.

Judecătorul emise un ordin prin care cerea ministrului justiţiei să prezinte în douăzeci şi patru de ore motive pentru care nu ar fi permis accesul. Procurorul general se opuse cu înverşunare solicitării, dar după ce ascultă prezentarea lui Samuel Ramsami, judecătorul permise accesul.

Medicul desemnat prin hotărâre era Chetty Abrahamji, cel care o asistase şi pe Tara Courtney la naşterea fiului ei. Era medic consultant la spitalul Groote Schuur. Împreună cu medicul districtual, doctorul Abrahamji luă feribotul până în insula Robben unde îl examină pe prizonier timp de trei ore în clinica închisorii.

La sfârşitul examinării, acesta discută cu medicul districtual.

— Nu-mi place deloc, spuse el. Pacientul este subponderal, suferă de indigestie şi constipaţie cronică. Nu e nevoie să spun ce înseamnă asta.

— Simptomele se pot datora faptului că prizonierul face greva foamei. Chiar mă gândeam să încercăm hrănirea forţată.

— Nu, doctore, îl întrerupse Abrahamji. Eu cred că simptomele au cauze mult mai grave. Voi cere efectuarea unei tomografii.

— Dar pe insulă nu se poate efectua nicăieri o tomografie.

— Atunci va trebui mutat la Groote Schuur pentru examinare.

Din nou, procurorul general se opuse propunerii ca prizonierul să fie transferat de pe insula Robben la spitalul Groote Schuur, dar judecătorul fu influenţat de raportul scris al doctorului Abrahamji şi impresionat de mărturia lui verbală, şi aprobă ordinul.

Moses Gama fu adus pe continent în cele mai stricte condiţii de discreţie şi securitate. Nimeni în afara celor

direct implicaţi nu fu avertizat dinainte, pentru a preveni organizarea oricărei forme de demonstraţie de către grupările politice liberale şi pentru a zădărnici dorinţa intensă a presei de a obţine o fotografie cu patriarhul aspiraţiilor negrilor.

Totuşi, era necesar să îl anunţe pe doctorul Abrahamji cu douăzeci şi patru de ore înainte, pentru ca acesta să poată rezerva la spital echipamentul de testare ce urma a fi folosit, iar poliţia se deplasă în zona spitalului cu o seară înainte de transfer. Eliberară coridoarele şi camerele pe unde urma să se deplaseze prizonierul, lăsând în spital doar personalul esenţial, şi efectuară căutări pentru explozibili sau orice alt indiciu de pregătiri ilegale.

De la telefonul public din corpul administrativ principal al spitalului, doctorul Abrahamji îl sună pe Raleigh Tabaka acasă la Molly Broadhurst, în Pinelands.

— Aştept pe cineva mâine la ora două după-amiaza, spuse el simplu.

— Oaspetele tău nu trebuie să plece până la miezul nopţii, răspunse Raleigh.

— Asta se poate aranja, aprobă Abrahamji, apoi închise telefonul.

Feribotul închisorii intră în port la ora unu după-amiaza. Hublourile cabinei aveau obloanele închise, iar pe punte, la proră şi la pupă, se aflau gardieni înarmaţi, a căror vigilenţă se putea observa chiar şi de pe puntea traulerului unde lucra Raleigh.

Feribotul traversă portul spre dana A, locul său obişnuit de acostare. În doc îi aştepta o camionetă blindată, cu gratii, patru poliţişti în uniformă pe motociclete şi un Land Rover gri de poliţie. Prin scuturile de protecţie de pe cabina Land Roverului, Raleigh putu să distingă forma căştilor şi ţevile scurte şi groase ale puştilor automate.

Când feribotul ajunse la debarcader, camioneta cu gratii dădu înapoi şi uşile din spate se deschiseră. Gardienii înarmaţi care stăteau pe banchetele dinăuntru săriră afară

ca să-l întâmpine pe prizonier. Raleigh putu doar întrezări silueta înaltă şi slabă în uniforma kaki a închisorii în timp ce era împinsă pe pasarelă înspre camioneta care aştepta, dar chiar şi de la capătul celălalt al portului văzu că părul lui Moses Gama era acum cu totul alb-argintiu şi că avea cătuşe la mâini, iar lanţuri grele îi împiedicau mersul.

Uşile camionetei se închiseră. Escorta de motociclete se deplasă în formaţie strânsă în jurul camionetei, iar Land Roverul o urmă îndeaproape, în timp ce camioneta se îndepărta cu viteză spre porţile docului principal.

Raleigh părăsi traulerul, iar Molly Broadhurst îl aştepta dincolo de porţile principale. Conduseră până la versantul inferior al muntelui Table, unde se afla spitalul, un complex masiv de ziduri albe şi ţigle roşii din ceramică, mai jos de pinii şi de pajiştile din Rhodes Estate şi de contrafortul din rocă gri al muntelui însuşi. Raleigh îşi notă atent timpul necesar pentru a ajunge de la docuri la spital.

Continuară drumul încet pe şoseaua aglomerată până la intrarea principală a spitalului. Land Roverul poliţiei, motocicletele şi camioneta blindată erau aliniate în parcarea publică dincolo de intrarea în serviciul ambulatoriu. Gardienii îşi dăduseră jos căştile de protecţie şi stăteau relaxaţi în jurul maşinilor.

— Cum îl va ţine Abrahamji acolo până se întunecă? vru să ştie Molly.

— N-am întrebat, răspunse Raleigh. Presupun că va cere şi alte teste sau că va sabota intenţionat echipamentul. Nu ştiu.

Raleigh întoarse maşina în faţa intrării principale şi coborî înapoi spre vale.

— Eşti sigură că nu se mai poate ieşi prin altă parte din spital? întrebă Raleigh.

— Foarte sigură, răspunse Molly. Camioneta trebuie să treacă pe aici. Lasă-mă la staţia de autobuz. E mult de aşteptat, măcar să pot sta pe o bancă.

Raleigh opri lângă bordură.

— Ai numărul telefonului din doc şi fise?

Ea încuviinţă din cap.

— Unde este cel mai apropiat telefon de aici? insistă el.

— Am cercetat totul foarte atent. Este o cabină telefonică chiar la colţ. Îi arătă cu degetul. Ajung acolo în două minute, iar dacă este defect sau ocupat, mai este un telefon în cafeneaua de peste drum. Deja m-am împrietenit cu proprietarul.

Raleigh o lăsă în staţia de autobuz şi o luă spre centrul oraşului. Parcă maşina lui Molly pe străduţa lăturalnică unde conveniseră, ca să nu fie găsită la docuri sau undeva în apropiere, şi merse pe jos pe Heerengracht şi prezentă documentele de marinar la poartă.

Căpitanul traulerului se afla în timonerie şi îi dădu lui Raleigh o cană cu cafea foarte dulce pe care o sorbi în timp ce recapitulară ultimele aranjamente.

— Oamenii mei sunt gata? întrebă Raleigh şi se ridică.

— Asta e treaba ta, nu a mea, ridică din umeri căpitanul.

Ei se aflau în cala traulerului, unde căldura din spaţiul fără ventilaţie era înăbuşitoare. Robert şi Changi erau doar în maiou şi şort. Săriră în picioare când Raleigh coborî pe scară.

— Deocamdată totul decurge bine, îi asigură Raleigh.

Erau camarazi vechi din vremurile PAC şi *Poqo*, iar Changi fusese în Sharperville în ziua îngrozitoare în care murise Amelia.

— Sunteţi gata? îl întrebă Raleigh.

— Putem verifica, propuse Changi. Nu strică să o mai facem o dată.

Barca gonflabilă Zodiac de pe podeaua calei avea cinci metri şi jumătate, şi în ea încăpeau cu uşurinţă zece adulţi. Motorul exterior Evinrude de 50 CP putea ajunge la o viteză de 60 km/oră. Capacul motorului fusese vopsit în negru mat.

Robert şi Changi furaseră echipamentul cu două zile în urmă din dana unui dealer de bărci şi niciunul din ei nu

putea fi bănuit.

— Motorul? întrebă Raleigh.

— Robert l-a verificat şi i-a făcut revizia.

— Am schimbat chiar şi uleiul de la cutia de viteze, adăugă Robert. Merge ca uns.

— Rezervoarele?

— Ambele pline, spuse Robert. Putem parcurge 160 de kilometri sau chiar mai mult.

— Costumele de scufundare?

— Sunt aici, zise Changi. Împreună cu păturile termice pentru şeful.

— Uneltele? întrebă Raleigh, şi Changi deschise sacul plutitor căptuşit şi înşiră uneltele pe jos, verificându-le pe fiecare în timp ce Raleigh le citea cu voce tare de pe lista sa. Bine, încuviinţă Raleigh în sfârşit. Puteţi să vă odihniţi acum. Nu mai e nimic de făcut.

Raleigh ieşi din cală. Era încă prea devreme. Se uită la ceas. Nu era nici măcar ora patru, dar plecă de pe trauler şi se îndreptă spre cabina telefonică din capătul docului.

Sună la informaţii şi ceru un număr fictiv din Johannesburg, pentru a se asigura că linia funcţiona. Apoi se aşeză pe marginea debarcaderului cu picioarele atârnând şi privi pescăruşii agitându-se gălăgioşi pentru resturile şi gunoaiele care pluteau în apele portuare.

La 19.40 se întunecase de tot, dar telefonul din cabină sună de-abia după douăzeci de minute şi Raleigh sări în picioare.

— Sunt pe drum. Vocea lui Molly era slabă şi înăbuşită.

— Mulţumesc, tovarăşă, zise Raleigh. Du-te acasă acum.

Se întoarse în grabă de pe debarcader şi căpitanul traulerului îl văzu venind. Când Raleigh sări pe punte, ajutoarele aruncară parâmele. Imensul motor cu şenile mugi, traulerul se aruncă pe valuri şi ieşi din doc.

Raleigh coborî în cală, unde Robert şi Changi erau deja îmbrăcaţi în costumele de scafandru. Îi pregătiseră costumul lui Raleigh şi îl ajutară să-l îmbrace.

— Gata? strigă unul dintre ajutoarele de pe punte.

— Dă-i drumul jos, strigă Raleigh în spate, şi priviră cum braţul bigei se roti deasupra calei, conturându-se în lumina stelelor, şi parâma se coborî din bigă.

Toţi trei se puseră rapid pe treabă, prinseră Zodiacul în cârlig, dar, până să termine, zgomotul motorului traulerului se opri, iar mişcarea ambarcaţiunii în apă se schimbă pe măsură ce aceasta se domoli şi începu să plutească în derivă.

Raleigh îi conduse pe scară până pe punte. Era o noapte fără lună, dar stelele străluceau cu putere. Adia o briză uşoară dinspre sud-est, deci era puţin probabil ca vremea să se schimbe. Toate luminile de navigaţie ale traulerului şi luminile din timonerie fură stinse.

Cape Town era iluminat puternic. Muntele era inundat de lumină, ca un spectru uriaş argintiu sub stele, în timp ce în spatele lor luminile de pe insula Robben clipeau slab în apa neagră a mării. Raleigh aprecie că se aflau cam la jumătatea distanţei dintre oraş şi insulă.

Căpitanul îl aştepta pe punte.

— Trebuie să ne mişcăm repede acum, spuse el.

Robert şi Changi se urcară în barca Zodiac. Costumele de scafandru erau negre, marginile de cauciuc ale bărcii erau negre, iar capacul motorului Evinrude era tot negru. Erau aproape invizibili în apele întunecate.

— Mulţumesc, tovarăşe, zise Raleigh şi îi întinse mâna căpitanului.

— *Amandla*! spuse căpitanul când îi strânse mâna. Putere!

Raleigh îşi ocupă locul în barcă.

Biga hurui şi barca se ridică balansându-se, apoi căzu cu viteză pe suprafaţa apei.

— Porniţi motorul, ordonă Raleigh, iar Robert trase coarda de pornire, şi motorul se puse numaidecât în mişcare.

— Să ne desprindem, ordonă Raleigh, iar Changi

desprinse parâma de bigă, în timp ce Robert manevra barca pe lângă trauler şi o legă de balustrada traulerului. Lăsă motorul să meargă preţ de cinci minute ca să se încălzească bine, apoi îl opri.

Cele două ambarcaţiuni stăteau în linişte, legate una de alta, şi minutele treceau dureros de încet.

— Îi văd, strigă deodată căpitanul.

— Eşti sigur? răspunse Raleigh făcând mâinile căuş la gură.

— Văd feribotul ăsta în fiecare zi de când mă ştiu.

Căpitanul se aplecă peste balustradă.

— Porniţi motorul şi îndepărtaţi-vă.

Motorul Evinrude se trezi din nou la viaţă şi barca Zodiac se retrase spre pupa traulerului. Acum Raleigh putea distinge feribotul. Venea aproape direct spre ei; avea aprinse ambele lumini de navigaţie, verde şi roşie.

Traulerul înainta, un şuvoi de apă albă ieşind de sub pupă. Se afla complet în întuneric, şi prinse rapid viteză. Căpitanul îl asigurase pe Raleigh că traulerul putea ajunge la 14 noduri. Întoarse într-o curbă largă pe suprafaţa neagră şi se îndreptă direct spre feribotul care se apropia în viteză.

Robert conduse barca într-o parte, rămânând puţin în urmă, la şaizeci de metri de trauler.

Feribotul îşi menţinu direcţia. Evident, nu observase ambarcaţiunea întunecată care străbătea apele în noapte. Raleigh se ridică la prova Zodiacului, îşi înfăşură de două ori barbeta în jurul încheieturii ca să-şi menţină echilibrul şi privi cum cele două vase se apropiau unul de altul. Feribotul avea jumătate din lungimea traulerului cu carcasă de oţel şi se adâncea mai mult în apă.

Chiar în ultimul moment, cineva de la bordul feribotului strigă şi apoi prova traulerului se izbi în el, până spre traversa mobilă. Raleigh îl avertizase pe căpitan să nu avarieze cabina, ca să nu-i rănească pe cei din ea.

Traulerul frână şi prova se ridică mult în timp ce trecea peste nava mai mică, apoi feribotul se prăvăli într-o ploaie

de spumă. Traulerul înaintă peste feribot, scăpă de carcasa lui inundată şi continuă să spargă valurile în întuneric. Dispăru din vedere după mai puţin de o sută de metri.

— Lanţurile îl vor trage la fund, strigă Raleigh. Să ne grăbim!

Îşi puse masca peste gură şi nas.

Robert conduse Zodiacul vuind lângă feribotul care se scufunda. Se întorsese cu susul în jos şi avea fundul vopsit portocaliu ca să nu putrezească. Farurile erau încă aprinse sub apă, şi trei sau patru gardieni înotau, încercând să se prindă de una din părţile laterale.

Raleigh şi Changi, fiecare având la el câte un şperaclu mic, alunecară pe o parte şi plonjară sub cadrul scufundat al pupei.

Raleigh prinse vârful şperaclului în încuietoarea uşii cabinei, pe care o sparse dintr-o singură mişcare. Uşa se dădu înapoi şi aerul din cabină explodă în bule argintii în jurul capului său.

Cabina se inundă, dar luminile erau încă aprinse, iluminând interiorul ca un acvariu, şi o încurcătură de corpuri îmbrăcate în uniforma serviciului închisorii se zbăteau, dădeau din picioare şi se roteau prin cabină. Printre ele, Raleigh distinse tunica de dril kaki a unui prizonier. Îl apucă iute cu mâna şi îl scoase afară pe Moses Gama.

Changi luă celălalt braţ al lui Moses Gama şi înotară cu el între ei la suprafaţă de sub cadrul pupei. Nu trecuseră nici şaizeci de secunde de când traulerul răsturnase feribotul, şi Robert ţâşni cu Zodiacul spre ei în momentul în care ieşiră la suprafaţă, întinse mâna în apă şi prinse braţul lui Moses Gama, cei doi bărbaţi din apă îl ridicară de dedesubt şi el se rostogoli în barcă pe podeaua din scânduri.

Raleigh şi Changi apucară nodurile de frânghie de pe partea laterală a Zodiacului ca să se salte din apă şi, în momentul în care ajunseră la bord, Robert porni motorul Evinrude şi se îndepărtară în viteză de vasul naufragiat.

Strigătele de ajutor şi zgomotele de apă împroşcată se pierdură treptat în urma lor, pe măsură ce Robert conducea Zodiacul spre mal. Porţiunea lungă şi părăsită a plajei Woodstock arăta ca o fâşie palidă de nisip în lumina stelelor.

Raleigh îşi dădu jos masca de pe faţă şi se aplecă plin de îngrijorare peste omul de la bord. Îl ridică în şezut şi Moses Gama tuşi dureros.

— Te văd, unchiule, zise Raleigh încet.

— Raleigh? vocea lui Moses era aspră din cauza apei sărate pe care o înghiţise. Tu eşti, Raleigh?

— Ajungem la ţărm în zece minute, unchiule.

Raleigh îi înfăşură pe umeri una dintre păturile termice.

— Planul evadării tale a fost stabilit în detaliu. Totul este pregătit pentru tine, unchiule. În curând vom ajunge unde nimeni nu-ţi mai poate face rău.

Robert conduse barca gonflabilă din cauciuc la viteză maximă printre valurile care se spărgeau pe plajă, şi urcară pe nisip, la distanţă de apă. Când se opriră, îl ridicară pe Moses Gama din Zodiac şi alergară cu el pe plajă, purtându-l între ei, astfel că picioarele lui încătuşate de-abia atingeau nisipul.

Printre dune era parcată o camionetă mică închisă, iar Raleigh deschise cu putere uşile din spate şi îl ridicară pe Moses, întinzându-l pe salteaua care acoperea podeaua. Changi sări lângă el şi Raleigh trânti uşile. Robert urma să ducă Zodiacul în larg şi să-l scufunde.

Raleigh îşi scoase jacheta de la costumul de scafandru. Cheia camionetei se afla pe un lanţ de nailon de la gâtul său. Deschise portiera şi se strecură în spatele volanului. Camioneta o luă pe drumul de la periferia zonei industriale Paarden Eiland, şi Raleigh conduse netulburat, în direcţia oraşului Langa.

Reşedinţa oficială din Cape Town a ministrului de interne se afla în apropiere de cea a premierului de la Groote

Schuur. Împărţirea puterii legislative şi executive a guvernului între Cape Town şi Pretoria dubla cheltuielile. În timpul sesiunii anuale a parlamentului din Cape Town toţi miniştrii şi întreg corpul diplomatic erau siliţi să se mute din Pretoria la o mie şase sute de kilometri spre sud, iar reşedinţele oficiale trebuiau să fie întreţinute cu costuri enorme în amândouă oraşele.

Reşedinţa ministrului de interne Manfred De La Rey era un conac elegant în stil Edward, înconjurat de acri întregi de pajişti şi grădini. Când Roelf Stader îşi parcă Morrisul lui hodorogit, cumpărat la mâna a doua, în faţa impozantei clădiri, acesta părea ciudat de nelalocul lui.

De când fiul ei fusese judecat şi condamnat la moarte, Sarah Stader încercase cu disperare să obţină o întrevedere particulară cu Manfred. Dar Manfred era plecat la Pretoria, sau la ferma sa din Statul Liber, sau la inaugurarea unui monument în cinstea femeilor care îşi pierduseră viaţa în timpul Războiului Burilor, sau participa la o întrunire a Partidului Naţional şi, prin urmare, nu se putea întâlni cu ea.

Sarah insistase, telefonând la biroul lui de la minister, telefonându-i lui Heidi şi stăruind, până când, în sfârşit, Manfred acceptase să o primească în dimineaţa aceea la ora şapte, înainte să meargă la minister.

Aşa că, Sarah şi Roelf plecaseră de la Stellenbosch cu Morrisul înainte de ivirea zorilor ca să nu întârzie la întâlnire. Când majordomul de culoare îi conduse în sufragerie, Manfred şi Heidi tocmai luau micul dejun.

Heidi se ridică numaidecât şi se duse s-o sărute pe Sarah pe obraz.

— Îmi pare rău că nu te-am văzut de mult, Sarie!

— Da, spuse cu amărăciune Sarah, şi mie îmi pare rău, dar, după cum mi-ai explicat, Mannie a fost prea ocupat pentru noi.

Mandred se ridică din capul mesei. Era îmbrăcat în cămaşă fără haină, cu şervetul de olandă vârât în betelia

pantalonilor negri de la costum.

— Roelf! exclamă el zâmbind şi îşi strânseră mâinile ca doi vechi prieteni.

— Îţi mulţumesc că ai fost de acord să ne vedem, Mannie, rosti umil Roelf. Ştiu cât de ocupat eşti acum.

Timpul fusese necruţător cu Roelf Stader, albise şi se zbârcise, şi, în timp ce îl studia, Manfred simţi o satisfacţie ascunsă.

— Ia loc, Roelf, spuse şi îl conduse la masă. Heidi a comandant micul dejun şi pentru voi – vrei să începi cu porridge?

Îl ajută să se aşeze, apoi se întoarse fără tragere de inimă spre Sarah, care stătea în picioare lângă Heidi.

— Bună, Sarie, zise el.

Ce drăgălaşă fusese cândva! Copilăriseră împreună. În ochii şi forma feţei mai exista ceva din fetiţa frumoasă care obişnuise să fie. Amintirea dragostei pe care o împărtăşiseră odată îl năpădi şi se trezi tânjind melancolic după anii tinereţii lui. Avea vie imaginea trupului ei gol întins pe un pat de ace de pin, undeva pe o pantă a munţilor Hottentots Holland în ziua în care se iubiseră pentru prima dată.

Îşi cercetă inima să găsească vreo reminiscenţă a sentimentelor pe care le avusese pentru ea, dar nu găsi niciuna. Orice urmă de afecţiune dispăruse după ce aflase de trădarea ei. De mai bine de douăzeci de ani amânase să se răzbune, mulţumindu-se să-i zădărnicească visele şi să o aducă pe femeie în situaţia în care se afla acum, aşteptând momentul cel mai potrivit pentru a-i da lovitura de graţie. Acest moment venise – iar el îl savura din plin.

— Bună, Mannie, şopti ea şi se gândi: „A fost un om atât de crud. Mi-a făcut viaţa un calvar de neîndurat. Acum nu-i cer decât să salveze viaţa fiului meu – cu siguranţă, nu va putea să-mi refuze şi acest lucru”.

— Deci, de ce ai vrut să mă vezi? o întrebă Mannie, în timp ce soţia lui o conduse să se aşeze pe un scaun de la

masă.

Heidi luă ceainicul de argint din mâna servitorului negru.

— Mulţumesc, Gamat, poţi să pleci acum. Şi, te rog, închide uşa după tine.

Turnă cafea aburindă în ceaşca lui Sarah.

— Da, Sarie, spuse. Spune-ne de ce ai vrut să ne vezi.

— Ştiţi de ce am venit la voi. Pentru Kobus.

Preţ de câteva secunde se lăsă o tăcere mormântală; apoi Manfred oftă.

— Ja, zise el, Kobus. De ce ai venit la mine pentru Kobus?

— Vreau să-l ajuţi, Mannie.

— Kobus a fost judecat şi condamnat pentru o faptă mârşavă şi de o brutalitate lipsită de noimă, rosti încet Manfred. Înalta Curte a considerat că trebuie să moară prin spânzurare. Cum aş putea să-l mai ajut eu pe Kobus?

— În acelaşi fel cum l-ai ajutat pe teroristul ăla negru, Moses Gama. Sarah era palidă şi tremura, iar ceaşca de cafea zăngăni când vru să o aşeze pe farfurioară. I-ai salvat viaţa – acum, salvează şi viaţa fiului meu.

— În cazul Gama, preşedintele statului şi-a exercitat dreptul de indulgenţă...

— Nu, Mannie, îl întrerupse Sarah. Tu ai schimbat sentinţa. Ştiu – îţi stă în putere să-l salvezi pe Kobus.

— Nu, zise el şi scutură din cap. Nu am genul acela de putere. Kobus este un criminal. Cel mai rău gen de ucigaş – unul care nu are nici compasiune, nici regrete. Nu pot să-l ajut.

— Poţi. Ştiu că poţi, Mannie. Te rog, te implor, salvează-mi fiul de la moarte.

— Nu pot. Expresia de pe chipul lui Manfred se înăspri. Buzele îi deveniră doar o linie fermă. Nu o voi face.

— Trebuie, Mannie. Nu ai de ales – trebuie să-l salvezi!

— De ce spui asta? începea să se înfurie de-a binelea. Nu *trebuie* să fac nimic.

— Trebuie să-l salvezi, pentru că este şi fiul tău! Este rodul iubirii noastre, Mannie. Nu ai de ales. Trebuie să-l

salvezi.

Manfred se ridică imediat în picioare şi-şi puse protector o mână pe umărul lui Heidi.

— Vii în casa mea şi ne insulţi pe mine şi pe soţia mea! Vocea îi tremura de atâta mânie. Vii aici cu minciuni sfruntate şi acuzaţii.

În tot acest timp Roelf Stader rămăsese tăcut, dar acum îşi înălţă capul.

— E adevărat, spuse el încet. Fiecare cuvânt pe care ţi l-a spus e adevărat. Când m-am însurat cu ea, ştiam că era însărcinată cu copilul tău. Mi-a mărturisit chiar ea. Tu o părăsiseşi – tu te căsătoriseşi cu Heidi, iar eu o iubeam.

— Ştii că e adevărat, şopti Sarah. Întotdeauna ai ştiut. Nu se poate să te fi uitat în ochii lui Kobus şi să nu-ţi fi dat seama. Cei doi fii ai tăi au moştenit ochii tăi galbeni – amândoi. Ştii bine că e fiul tău.

Manfred se prăbuşi pe scaunul său. Heidi se întinse şi îl luă de mână. Gestul păru să-l facă să-şi revină.

— Chiar dacă e adevărat, nu există nimic ce aş putea să fac. Indiferent al cui fiu este, justiţia trebuie să-şi urmeze cursul. O viaţă pentru o viaţă. Trebuie să plătească pentru faptele sale.

— Mannie, te rog, trebuie să ne ajuţi...

Sarah plângea. Lacrimile îi şiroiau pe obrajii palizi. Dădu să se arunce la picioarele lui Manfred, însă Roelf o prinse şi o opri. Ea se zbătu neajutorată în braţele lui, dar el nu-i dădu drumul. Se uită la Manfred.

— În numele prieteniei noastre, Mannie, a tot ce-am împărtăşit împreună – nu poţi să ne ajuţi? îl rugă el.

— Îmi pare rău pentru tine, Roelf, spuse el, şi se ridică în picioare. Ia-o pe soţia ta şi du-o acasă.

Roelf o trase cu blândeţe pe Sarah spre ieşire, dar, înainte de a ajunge la uşă, Sarah se desprinse din braţele lui şi se întoarse spre Manfred.

— De ce? urlă ea copleşită de suferinţă. Ştiu că poţi – dar de ce nu vrei să ne ajuţi?

— Din cauza ta a eşuat operaţiunea Sabia Albă, spuse el încet. Acesta este motivul pentru care nu te ajut.

Sarah rămase stupefiată, auzindu-i răspunsul.

— Ia-o de aici, îi porunci el lui Roelf. În sfârşit, am terminat cu ea.

Pe drumul lung de întoarcere la Stellenbosch, Sarah stătu ghemuită în scaunul pasagerului şi plânse în hohote. Doar când Roelf parcă Morrisul în faţa căsuţei lor, se ridică în capul oaselor şi cu chipul răvăşit de suferinţă:

— Îl urăsc, repetă ea. Doamne cât de mult îl urăsc!

— În dimineaţa asta am vorbit cu David Abrahams, spuse Isabella aplecându-se în şa, astfel încât tatăl ei nu-i putea vedea faţa, şi mângâie gâtul iepei. Mi-a oferit o slujbă la biroul din Johannesburg.

— Rectificare, zise Shasa. Tu l-ai sunat pe David şi i-ai spus că Johannesburgul are nevoie de cineva la Departamentul de relaţii cu publicul, cu un salariu de două mii pe lună, plus bani pentru haine, plus program de cinci zile lucrătoare şi maşină de serviciu – şi cred că ai precizat chiar şi marca, Porsche 911, nu-i aşa? David m-a sunat în clipa în care ai pus receptorul în furcă.

— Of, tati, nu fi aşa chiţibuşar! dădu ea din cap cu insolenţă. Doar n-ai vrea să mă îmbrac în zdrenţe sau să fac foamea pe acolo, nu?

— Ceea ce aş vrea e să rămâi aici unde pot să fiu cu ochii pe tine.

Shasa îşi simţi inima de plumb gândindu-se la plecarea ei iminentă. Era lumina ochilor lui; unde mai pui că de-abia se întorsese de vreo o lună de la Londra. Acum voia s-o ia iar din loc. Instinctul îi spunea să lupte să o reţină, dar Centaine îl sfătuise: „Lasă-i să plece cu binişorul, şi atunci va exista o şansă să se întoarcă la tine”.

— Doar nu e Siberia sau vreo planetă îndepărtată, tati. Fii realist. E doar la o aruncătură de băţ!

— O aruncătură de o mie şase sute de kilometri! preciză

Shasa. Şi mult mai aproape de stadionul de rugby Loftus Versveld.

— Nu ştiu la ce te referi.

Rareori se întâmpla ca Shasa s-o prindă pe picior greşit, aşa că insistă profitând de faptul că începuse să fie agitată.

— Rugby, explică el. Nişte namile transpirate care-şi bat capetele la grămadă.

Ea reacţionă prompt.

— Dacă asta are ceva de-a face cu Lothar De La Rey, aş dori doar să subliniez că este unul dintre cei mai mari sportivi din zilele noastre şi cel mai tânăr comandant de brigadă din istoria poliţiei noastre – şi că el nu înseamnă absolut nimic pentru mine.

— Indiferenţa ta este impresionantă! Mă simt foarte uşurat.

— Asta înseamnă că pot accepta slujba pe care mi-a oferit-o David?

Shasa oftă adânc şi simţi cum singurătatea se pogoară asupra sa ca o seară de iarnă.

— Cum aş putea să te opresc eu, Bella?

Scoase un ţipăt de triumf şi se întinse în şa să-şi arunce braţele bronzate în jurul gâtului lui, iar armăsarul lui Shasa se mişcă sub el cu un aer aristocratic jignit.

Isabella sporovăi veselă pe tot drumul de întoarcere.

— Ceea ce am uitat să menţionez când am vorbit cu David este alocaţia pentru casă. Apartamentele sunt înfiorător de scumpe în Johannesburg. Cu salariul ăla de mizerie pe care mi-l plăteşte n-am putut să găsesc nimic potrivit.

Shasa scutură din cap cu admiraţie.

Rândaşii îi aşteptau în curtea din spate ca să le ia caii, iar ei se duseră direct în salon pentru micul dejun, fără să se mai schimbe de pantalonii de călărie şi de cizme – Isabella ţinându-l drăgăstos pe Shasa de braţ.

Centaine era lângă bufet, servindu-se cu omletă. Era îmbrăcată tot în hainele ei de grădinărit şi se ocupase încă

din zori de trandafirii ei. Acum îi aruncă o privire iscoditoare Isabellei, iar ea îi făcu fericită cu ochiul.

Shasa interceptă schimbul de priviri.

— La naiba! Am fost tras pe sfoară. E o conspiraţie!

— Bineînţeles că prima dată i-am spus bunicii. Isabella îl strânse de braţ. Totdeauna încep de sus.

— Când era mică o ameninţam mereu că, dacă nu e cuminte, o s-o dau pe mâna unui poliţist, rosti Centaine mulţumită în timp ce venea spre masă cu farfuria în mână. Sper ca acest poliţist să-i poată face faţă.

— Nu e poliţist, protestă Isabella. E comandant de brigadă!

Shasa îşi umplu farfuria cu ouă şi roşii prăjite şi se duse la locul său din capul mesei. Ziarul de dimineaţă era frumos împăturit, iar el îl deschise la prima pagină. Principala ştire era stabilirea unei întrevederi între prim-ministrul britanic Harold Wilson şi Ian Smith pentru a discuta chestiunea rhodesiană. Descoperi că acum se sugera ca loc de întâlnire o navă de război britanică. Israelul şi Iordania continuau să-şi dispute Valea Hebronului şi, mai aproape de casă, feribotul închisorii Roben Island se răsturnase în timpul nopţii, două persoane îşi pierduseră viaţa, iar alte opt erau date dispărute.

Telefonul de pe bufet începu să sune, iar Centaine îşi ridică ochii de la felia de pâine prăjită pe care tocmai o ungea cu unt.

— Trebuie să fie Garry, spuse ea. A sunat de două ori în timp ce călăreaţi.

— Este doar ora opt dimineaţa, protestă Shasa, dar se îndreptă spre telefon. Bună, Garry, unde eşti?

Garry păru surprins de întrebare.

— La birou, desigur.

— Care-i problema?

— Piscinele, răspunse Garry. Am ocazia să obţin franciza pentru o tehnologie nouă la fabricarea piscinelor. Se numeşte Gunite. Eu şi Holly am văzut cu ochii noştri când

am fost în luna de miere în Statele Unite.

— Doamne Dumnezeule, doar oamenii foarte bogaţi îşi permite piscine particulare, obiectă Shasa.

— Toată lumea va cumpăra piscinele mele – şi, până va fi să-mi dau eu duhul, fiecare casă din ţară va avea una.

Entuziasmul lui Garry era molipsitor.

— O să meargă, tată. Am văzut despre ce e vorba şi totul se potriveşte de minune. Singura problemă este că trebuie să dau răspunsul înainte de prânz. Mai e şi altcineva interesat.

— Cât? întrebă Shasa.

— La început patru milioane – asta pentru franciză şi fabrică. Alte patru milioane peste doi ani pentru cheltuieli curente, iar apoi va fi pe profit.

— În regulă, spuse Shasa. Dă-i înainte!

— Mulţumesc, tată, mulţumesc că ai încredere în mine.

— Păi, nu m-ai dezamăgit până acum. Ce face Holly?

— E bine. E chiar lângă mine.

— La birou la ora opt dimineaţa? râse Shasa.

— Bineînţeles. Din nou Garry păru surprins. Ideea cu piscinele îi aparţine.

— Transmite-i dragostea mea, spuse Shasa şi închise.

— În după-amiaza asta se votează bugetul propus de prim-ministru. Mă gândeam să trec şi eu pe acolo, spuse Centaine, pe când se întorcea la locul său.

— Ar fi interesant, încuviinţă Shasa. Cred că Verwoerd va ţine un discurs politic important despre situaţia internaţională a ţării. În dimineaţa aceasta am o şedinţă de comitet, dar hai să luăm prânzul împreună şi apoi poţi asculta discursul doctorului Henk de la galeria publică. O voi ruga pe Tricia să îţi ia un bilet

Tricia îl aştepta nerăbdătoare când Shasa intră, o oră mai târziu, în apartamentul parlamentar.

— Ministrul de interne vrea să vă vadă urgent, domnule Courtney. M-a rugat să îl anunţ de îndată ce ajungeţi. A zis că va veni în biroul dumneavoastră.

— Foarte bine.

Shasa aruncă o privire peste agenda lui de pe birou.

— Spune-i că am venit şi apoi ia un bilet pentru mama la galeria publică în după-amiaza aceasta. Altceva?

— Nimic important.

Tricia ridică receptorul telefonului ca să îl sune pe ministrul de interne, apoi se opri.

— O femeie ciudată v-a sunat de dimineaţă. A sunat de trei ori. Nu a vrut să îşi lase numele şi a cerut cu comandantul de escadrilă Courtney. Ciudat, nu?

— Bine, să-mi spui dacă mai sună.

Shasa se îndreptă încruntat spre biroul său. Folosirea vechiului său rang din forţele aeriene îl neliniştea. Se aşeză la birou şi începu să lucreze la scrisorile şi notele pe care Tricia i le pusese pe masă, dar aproape imediat se auzi soneria interfonului.

— Ministrul De La Rey a sosit.

— Invită-l înăuntru, Tricia.

Shasa se ridică şi ieşi în întâmpinarea lui Manfred, dar, când dădură mâna, văzu că Manfred era foarte îngrijorat.

— Ai citit raportul despre scufundarea feribotului? începu Manfred direct, fără să îi răspundă la salut.

— L-am văzut, dar nu l-am citit pe tot.

— Moses Gama se afla pe feribot când s-a scufundat, spuse Manfred.

— Dumnezeule!

Shasa privi fără să vrea spre scrinul care încă se mai afla lângă peretele biroului.

— El e teafăr?

— Nu l-am mai găsit, spuse Manfred. E posibil să se fi înecat sau să fie încă în viaţă. Oricum, ne aflăm într-o situaţie foarte neplăcută.

— A evadat? întrebă Shasa.

— Unul dintre supravieţuitori, un gardian de la închisoare, a spus că erau două vase la locul accidentului – unul mai mare, neluminat, care s-a ciocnit cu feribotul şi unul mai

mic care a apărut la câteva secunde după ce feribotul s-a răsturnat. În întuneric nu s-a putut distinge mai nimic. Este foarte posibil ca cineva să-l fi scos pe Gama.

— Dacă s-a înecat, vom fi acuzaţi că l-am ucis, spuse Shasa încet. Şi asta va avea repercusiuni internaţionale dezastruoase.

— Iar dacă e în libertate, e posibil să ne confruntăm cu o revoltă populară a negrilor ca cele din Lange şi Sharpeville.

— Ce veţi face în privinţa asta? întrebă Shasa.

— Toată poliţia este în alertă. Unul dintre cei mai buni oameni ai noştri, fiul meu Lothar, zboară cu un avion al forţelor aeriene din Witwatersrand ca să preia investigaţia. Va ateriza în câteva minute. Scafandrii marini au început deja operaţiunea de recuperare a epavei feribotului.

În următoarele zece minute discutară toate implicaţiile accidentului, iar apoi Manfred se îndreptă spre uşă.

— Te voi ţine la curent pe măsură ce mai aflăm ceva.

Shasa îl urmă afară din birou, iar Tricia se ridică atunci când ei trecură pe lângă biroul ei.

— Domnule Courtney, femeia aceea a sunat din nou când eraţi cu ministrul De La Rey.

Manfred şi Shasa se opriră.

— A cerut din nou cu comandantul de escadrilă Courtney, domnule, continuă Tricia, iar când i-am spus că sunteţi într-o şedinţă, a spus că are veşti pentru dumneavoastră despre Sabia Albă. A spus că veţi înţelege.

— Sabia Albă! Shasa îngheţă şi se uită ţintă la ea. A lăsat un număr?

— Nu, domnule, dar a spus că trebuie să vă întâlniţi azi după-amiază, la cinci şi jumătate, în gara din Cape Town, peronul patru.

— Cum o voi recunoaşte?

— A spus că vă ştie din vedere. Nu trebuie decât să aşteptaţi pe peron şi va veni ea la dumneavoastră.

Shasa era atât de preocupat de mesaj, încât nu observă reacţia lui Manfred De La Rey la numele de cod Sabia Albă.

Faţa cu trăsături aspre a lui Manfred devenise albă, iar buza superioară şi falca de jos luceau de transpiraţie. Fără să zică niciun cuvânt, se întoarse şi ieşi cu paşi mari pe coridor.

Numele Sabia Albă nu-i dădu pace lui Shasa pe tot cursul întâlnirii Armscor. Se discuta despre noile rachete aer-sol pentru forţele aeriene, dar Shasa nu se putea concentra. Îl chinuia amintirea bunicului său, omul acela bun şi blând pe care îl iubise, dar fusese ucis de Sabia Albă. Moartea bunicului fusese una dintre cele mai crunte tragedii din viaţa lui de până atunci, şi simţi din nou furia de atunci provocată de brutala crimă.

„Sabia Albă, se gândi el. Dacă voi putea să aflu cine sunteţi voi, chiar şi după atâţia ani, veţi plăti, şi dobânda va fi şi mai apăsătoare pentru tot timpul în care datoria a rămas neplătită”.

După ce plecă de la Shasa, Manfred De La Rey se duse direct în biroul său de la capătul coridorului. Când trecu pe lângă secretară, aceasta îi spuse ceva, dar el nu păru să o audă.

Încuie uşa, dar nu se aşeză la biroul din lemn masiv de mahon. Se plimba întruna prin cameră, cu ochii fixaţi în gol şi fălcile fremătând ca ale unui buldog care mestecă un os. Scoase batista din buzunarul jachetei, îşi şterse bărbia şi apoi se opri să îşi cerceteze faţa în oglinda de pe peretele din spatele biroului. Era atât de palid, încât obrajii aveau un luciu albăstriu, iar ochii erau sălbatici ca ai unui leopard rănit prins în capcană.

— Sabia Albă, şopti el cu voce tare.

Trecuseră douăzeci şi cinci de ani de când folosise acel nume de cod, dar îşi aminti cum stătea pe puntea submarinului german, înaintând în întuneric spre uscat, cu părul şi barba mari, dese şi negre ca tăciunele, privind fix la semnalele de foc de pe plaja pe care îl aştepta Roelf Stander.

Roelf Stander îi fusese alături în toate acele zile pline de

pericol şi de eforturi nebuneşti. Multe dintre operaţiunile lor fuseseră plănuite în bucătăria din căsuţa lui Stander din sătucul Stellenbosch. Acolo, în acea bucătărie le dăduse el toate detaliile acţiunii care avea să fie semnalul pentru revolta victorioasă a patrioţilor afrikaanderi. Sarah Stander asistase la toate acele întâlniri, o prezenţă tăcută şi umilă, servind cafea şi mâncare, fără să vorbească niciodată – doar asculta. De-abia mulţi ani mai târziu îşi dăduse Manfred seama cât de atent ascultase ea.

În 1948, când afrikaanderii câştigară în sfârşit prin vot puterea pe care nu o putuseră dobândi cu vârful sabiei, Manfred fu recompensat pentru munca şi loialitatea sa cu un post de viceministru în Ministerul de Justiţie.

Unul dintre primele lucruri pe care le făcuse fusese să ceară dosarele despre cazurile nerezolvate de tentativă de asasinat asupra lui Jan Smuts şi uciderea lui Sir Garrick Courtney. Înainte să le distrugă, le citise atent, aflând că fuseseră trădaţi. Avuseseră un trădător în sânul bravei lor grupări de patrioţi – o femeie care telefonase poliţiştilor lui Smuts pentru a-i preveni în legătură cu asasinatul.

Ghicise identitatea femeii, dar nu apucase să se răzbune, aşteptând momentul potrivit, savurând gândul răzbunării zeci de ani, privind nenorocirea trădătorului, care îmbătrânea plină de amărăciune, zădărnicind în acelaşi timp eforturile soţului ei de a se afirma în drept şi politică, jucând rolul de mentor şi consilier, dar de fapt îndrumându-l spre nebunie şi dezastru, până când Roelf Stander îşi pierduse averea, orice mijloc de subzistenţă şi voinţa de a continua. În tot acest timp, Manfred aşteptase momentul perfect pentru a-şi pune în aplicare răzbunarea finală – şi momentul acesta sosise în sfârşit. Sarah Stander venise la el să pledeze pentru viaţa bastardului pe care el i-l semănase în pântec – iar el o refuzase. Simţise o plăcere sublimă, cu atât mai intensă datorită anilor de aşteptare.

Acum femeia voia să se răzbune. El nu anticipase asta. Se aşteptase ca lovitura să o dărâme şi să o distrugă. Doar

printr-un imens noroc fusese prevenit de noua trădare pe care o plănuia ea.

Plecă din faţa oglinzii şi se aşeză la birou. Apucă hotărât receptorul.

— Vreau cu colonelul Rester din Departamentul Securităţii de Stat, îi spuse el secretarei.

Rester era unul dintre cei mai de încredere ofiţeri ai săi.

— Rester, se răsti el. Am nevoie urgent de un ordin de detenţie. Îl voi semna eu însumi şi vreau să fie executat imediat.

— Da, domnule ministru. Îmi puteţi spune numele persoanei?

— Sarah Stander, spuse Manfred. Adresa ei este Eike Laan nr. 16, Stellenbosch. Dacă ofiţerii care operează arestarea nu o vor găsi acolo, atunci azi, la 17.30, ar trebui să fie pe peronul patru din gara Cape Town. Femeia nu trebuie să vorbească însă cu nimeni înainte de a fi arestată – oamenii tăi trebuie să aibă grijă de asta.

Manfred puse receptorul în furcă zâmbind sinistru. Conform legii, el avea puterea să aresteze şi să reţină, fără niciun preaviz, orice persoană pentru nouăzeci de zile. Multe se puteau întâmpla în nouăzeci de zile. Lucrurile se puteau schimba, persoana respectivă putea chiar muri. Totul era aranjat. Femeia nu mai putea pricinui nicio neplăcere.

Telefonul de pe biroul său sună, iar Manfred înşfăcă receptorul, aşteptându-se să fie tot Rester.

— Da, ce este?

— Tată, sunt eu, Lothie.

— Da, Lothie. Unde eşti?

— În Piaţa Caledon. Am aterizat acum câteva minute şi am preluat conducerea investigaţiei. Am veşti, tată. Scafandrii au găsit feribotul. Nu s-a descoperit cadavrul prizonierului, dar uşa cabinei a fost forţată. Trebuie să presupunem că a evadat. Mai grav chiar, cineva i-a pus la cale evadarea.

— Găseşte-l, spuse Manfred încet. Trebuie să îl găseşti pe Moses Gama. Dacă nu îl găsim, consecinţele pot fi dezastruoase.

— Ştiu, spuse Lothar. Îl vom găsi. Trebuie să îl găsim.

Centaine refuză să guste din mâncarea servită în sufrageria parlamentului.

— Chéri, nu fac mofturi, în deşert am mâncat lăcuste şi carne care stătuse patru zile în soare, dar...

Ea şi Shasa se plimbară prin grădini, de-a lungul limitei superioare a oraşului până la Café Royal din Greenmarket Square, unde primele stridii de sezon sosiseră din laguna Knysna.

Centaine le stropi cu suc de lămâie şi tabasco, scobi îmbucătura tremurătoare din jumătatea de stridie şi oftă de plăcere.

— Şi acum, *chéri*, rosti ea ştergându-se la gură, spune-mi de ce eşti cu gândurile atât de departe şi nu râzi deloc în ciuda eforturilor mele.

— Iartă-mă, *Mater*.

Shasa făcu semn chelnerului să îi umple paharul de şampanie.

— Am primit un telefon ciudat azi-dimineaţă. Şi nu m-am mai putut concentra şi la altceva. Îţi aduci aminte de Sabia Albă?

— Ce întrebare e asta? zise Centaine punând jos furculiţa. L-am iubit pe Sir Garry ca pe propriul meu tată. Povesteşte-mi.

Tot restul prânzului nu mai vorbiră despre altceva, rememorând amândoi acea teribilă zi în care un om nobil şi generos murise, un om iubit de amândoi.

În sfârşit, Shasa ceru nota.

— E deja unu şi jumătate. Va trebui să ne grăbim ca să ajungem la parlament până să înceapă. Nu vreau să ratez nimic din discursul lui Verwoerd.

La 66 de ani, Centaine era încă activă şi agilă, iar Shasa

nu trebui să îşi potrivească pasul cu al ei. Când trecură pe lângă catedrala St. George şi se îndreptară spre grădini, încă discutau însufleţit.

În faţa lor, doi bărbaţi stăteau pe una din băncile din parc, dar era ceva la ei care îi atrase atenţia lui Shasa chiar şi de la o sută de metri. Cel mai înalt era un bărbat cu pielea închisă, îmbrăcat în uniforma unui curier parlamentar. Stătea foarte drept şi se uita fix în faţa sa.

Bărbatul de lângă el era de asemenea brunet, dar alb ca varul la faţă, cu părul negru inert căzându-i peste frunte. Era aplecat aproape de curier, vorbindu-i la ureche ca şi cum îi împărtăşea un secret, dar faţa curierului era inexpresivă, nereacţionând deloc la cuvintele celuilalt.

Când ajunseră în dreptul băncii, Shasa se aplecă în faţă ca să vadă pe lângă Centaine, şi la nici cinci paşi de ei, se uită direct la faţa palidă a bărbatului mai scund. Avea ochii negri şi impenetrabili ca smoala, dar când Shasa îl studia, el îşi întoarse intenţionat faţa. Buzele însă i se mişcau în continuare, vorbind atât de încet către cel în uniformă, încât Shasa nu putu să audă nici măcar un murmur.

Centaine îl trase de mânecă.

— *Cheri*, nu mă asculţi.

— Iartă-mă, *Mater*, se scuză Shasa neatent

— Mă întreb de ce femeia aceasta a ales gara, repetă Centaine.

— Presupun că se simte mai în siguranţă într-un loc public, riscă el, şi privi înapoi peste umăr.

Cei doi bărbaţi erau tot pe bancă, dar chiar şi preocupat de alte lucruri, răutatea imperturbabilă din ochii aceia negri ca smoala îl făcu să tremure ca şi cum un vânt îngheţat îi bătuse în ceafă.

Pe aleea ce ducea spre clădirea masivă a parlamentului, Shasa se simţi deodată confuz şi nesigur. În jurul lui se întâmplau prea multe lucruri pe care nu le putea controla. Era o senzaţie cu care nu era obişnuit

Joe Cicero şopti încet formula.

— Simţi viermele în burtă.

— Da, răspunse cel de lângă el, privind fix înainte. Doar buzele i se mişcară. Simt viermele.

— Viermele te întreabă dacă ai cuţitul.

— Da, am cuţitul, spuse bărbatul.

Tatălui lui era grec şi el se născuse ilegitim în Mozambicul portughez dintr-o femeie mulatră. Sângele lui metis nu era evident. Părea doar că ar avea origini mediteraneene. Doar europenii erau angajaţi curieri în parlamentul Africii de Sud.

— Simţi viermele în burtă, întări Joe Cicero condiţionarea.

— Da, simt viermele.

În ultimii ani fusese internat de opt ori în instituţii psihiatrice. La ultima internare fusese selectat şi condiţionat.

— Viermele te întreabă dacă ştii unde să îl găseşti pe diavol, îi spuse Joe Cicero.

Îl chema Demetrio Tsafendas şi ajunsese în Africa de Sud cu un an înainte, după ce încheiaseră condiţionarea lui.

— Da, spuse Tsafendas. Ştiu unde să îl găsesc pe diavol.

— Viermele din burtă îţi ordonă să mergi acolo unde este diavolul, spuse Joe Cicero încet. Viermele din burtă îţi ordonă să îl ucizi pe diavol.

Tsafendas se ridică. Se mişca precum un robot.

— Viermele îţi ordonă să pleci acum!

Tsafendas porni tacticos, cu pas egal, spre clădirea parlamentului.

Joe Cicero îl privi cum se îndepărtează. Se isprăvise. Toate piesele fuseseră aşezate cu mare grijă. În sfârşit, primul bolovan începuse să se rostogolească la vale. Va aduna alţii pe măsură ce va câştiga în avânt şi viteză. În curând va fi o avalanşă puternică, iar faţa muntelui se va schimba pentru totdeauna.

Joe Cicero se ridică şi se îndepărtă.

Prima persoană pe care Shasa o văzu când el şi Centaine urcau scările din faţa intrării parlamentului fu Kitty Godolphin, iar inima îi tresări de emoţie şi plăcere neaşteptată. Nu o mai văzuse de la interludiul clandestin din sudul Franţei cu optsprezece luni în urmă. Shasa închiriase un iaht luxos şi călătoriseră până în Capri. La despărţire, ea îi făgăduise să-i scrie, dar nu-şi ţinuse promisiunea, şi iată că apăruse aici fără nicio avertizare, cu zâmbetul sfios pe buze şi ochii poznaşi, venind să îl salute nevinovat şi natural de parcă doar câteva ore trecuseră de la ultimul sărut.

— Ce faci aici? întrebă el direct

— Bună ziua, doamnă Courtney, se adresă Kitty lui Centaine. Cum de o doamnă atât de educată s-a căpătuit cu un fiu fără maniere?

Centaine râse. Îi plăcea de Kitty. Shasa se gândi că aveau personalităţi asemănătoare.

— Am fost în Rhodesia să obţin un profil al lui Ian Smith înainte să se întâlnească şi cu Harold Wilson, şi m-am abătut puţin din drum pentru discursul de azi al lui Verwoerd, şi, desigur, ca să vă vizitez, explică Kitty.

Mai discutară apoi câteva minute.

— Trebuie să prind un loc bun în galerie, se scuză Centaine.

— Când pot să te văd? o întrebă Shasa încet pe Kitty, când Centaine se îndepărtă.

— Diseară? sugeră Kitty.

— Da... of, nu, fir-ar să fie.

Îşi aminti de întâlnirea cu informatorul în legătură cu Sabia Albă.

Unde stai?

— La Nellie, ca de obicei.

— Pot să te sun mai târziu?

— Sigur, zâmbi ea. Doar dacă nu primesc oferte mai bune.

— Ticăloasă mică! De ce nu vrei să te măriţi cu mine?

— Sunt prea bună pentru tine, amice.

Devenise una dintre glumele lor.

— Dar nu mi-ar displăcea o bere şi o porţie de cartofi prăjiţi. Pe curând!

Shasa o urmări cu privirea în timp ce urca scările către galeria presei. În toţi anii de când o cunoscuse, nu părea să fi îmbătrânit deloc. Avea încă un trup de fată şi uşurinţa tinereţii în mers. Îndepărtă întunericul brusc şi rece al singurătăţii care ameninţa să îl înghită şi intră în sala de şedinţe.

Băncile se umpleau. Shasa văzu că prim-ministrul se afla la locul lui din capul băncilor guvernului. Stătea de vorbă cu Frank Waring, ministrul sportului, al doilea englez din cabinet.

Verwoerd arăta în formă şi plin de energie. Părea de necrezut că primise două gloanţe în cap şi revenise cu atâta putere încât domina propriul partid şi întreaga sală. Părea să aibă o capacitate nesfârşită de supravieţuire şi, desigur, gândi Shasa rânjind cinic, norocul diavolului însuşi.

Shasa se îndreptă spre locul său, iar Manfred De La Rey se ridică şi îi veni în întâmpinare.

Îl apucă pe Shasa de braţ şi se apropie de el.

— Scafandrii au scos feribotul. Cadavrul lui Gama nu era înăuntru, iar uşa cabinei a fost forţată. Se pare că nenorocitul a scăpat. Dar păzim toate ieşirile din ţară şi oamenii mei îl vor prinde. Nu poate să scape. Cred că prim-ministrul va anunţa dispariţia lui după discursul din după-amiaza aceasta.

Shasa şi Manfred se îndreptau spre locurile lor din banca din faţă, când cineva se ciocni atât de dur de Shasa, încât acesta strigă şi se uită în jur. Era curierul în uniformă pe care Shasa îl observase pe banca din parc.

— Ai grijă, omule, se răsti Shasa la el când îşi recăpătă echilibrul, dar bărbatul nu păru să îl audă.

Deşi faţa îi era inexpresivă, iar ochii priveau fix în gol, curierul păşea repede şi hotărât, trecând în viteză pe lângă

Manfred şi îndreptându-se spre băncile opoziţiei din stânga scaunului vorbitorului.

— Al naibii de neruşinat, spuse Shasa, oprindu-se să îl urmărească.

Deodată curierul păru că se răzgândeşte, îşi schimbă direcţia spre partea cealaltă a camerei şi se grăbi spre locul în care stătea Verwoerd. Prim-ministrul îl văzu venind şi se uită în sus, crezând că are un mesaj pentru el. Nimeni altcineva din sală nu părea să fie atent la comportamentul straniu al curierului, însă Shasa îl privea nedumerit.

Când se aplecă deasupra doctorului Verwoerd, îşi deschise jacheta neagră a uniformei şi Shasa văzu strălucirea argintie a oţelului.

— Dumnezeule! strigă el. Are un cuţit!

Curierul ridică arma şi lovi o dată, şi în mod ciudat, prim-ministrul zâmbea, de parcă nu înţelegea ce se întâmplă. Cuţitul ieşi roşu de sânge.

Shasa porni într-acolo, dar Manfred îl ţinea în continuare de braţ.

— Candidatul manciurian, şuieră el şi Shasa îngheţă.

Stând deasupra prim-ministrului, asasinul lovea iar şi iar.

La fiecare lovitură sângele îi sărea pe cămaşă, iar doctorul Verwoerd îşi ridică mâinile într-un gest patetic de rugăminte.

În sfârşit, oamenii de lângă el îşi dădură seama ce se întâmplă şi săriră asupra atacatorului. O mulţime de oameni mişunau în jurul lui, dar bărbatul riposta cu un fel de putere demonică.

— Unde este diavolul? strigă el sălbatic. Îi voi veni de hac diavolului.

Îl duseră până la covorul verde şi îl ţintuiră acolo.

Doctorul Verwoerd stătea încă pe scaun uitându-se la pieptul din care şiroia sângele. Apoi îşi trase reverul jachetei ca şi cum ar fi ascuns imaginea îngrozitoare a propriului sânge, suspină şi alunecă înainte, prăvălindu-se pe mocheta camerei.

Shasa şi Manfred De La Rey se aflau în biroul parlamentar al lui Shasa când Tricia le aduse veştile.

— Domnilor, tocmai a sunat purtătorul de cuvânt. Doctorul Verwoerd a fost declarat mort la sosirea la spitalul Volks.

Shasa se duse la dulapul cu băuturi din spatele biroului şi turnă două pahare de coniac.

Se priviră în ochi şi băură în tăcere.

— Trebuie să începem numaidecât să întocmim o listă cu cei pe sprijinul cărora te poţi baza, spuse el, coborând paharul. Cred că John Verster este cel pe care va trebui să îl învingi pentru a deveni prim-ministru, iar oamenii lui cred că au început deja să se pregătească.

Lucrară împreună toată după-amiaza făcând liste, bifând, tăind şi punând semne de întrebare în dreptul numelor.

Telefoane, linguşeli şi şantaje, întâlniri stabilite, promisiuni şi angajamente, schimburi şi compromisuri şi un şir de vizitatori importanţi, aliaţi şi potenţiali aliaţi, care trecură prin biroul lui Shasa întreaga după-amiază.

În timp ce lucrau, Shasa îl privea pe Manfred şi se întreba cum de soarta alesese tovarăşi de drum atât de ciudaţi cum erau ei. Părea că nu aveau în comun nimic altceva decât o trăsătură vitală – ambiţie arzătoare şi sete de putere.

Ei bine, acum era ceva ce puteau atinge şi înşfăca, iar Manfred era un om posedat. Era evident efectul pe care enorma sa forţă de caracter îl avea asupra celor care veneau în biroul lui Shasa. Unul câte unul era cucerit, şi unul câte unul îi jurau credinţă.

Încet Shasa îşi dădu seama că nu mai era doar o posibilitate sau era o probabilitate. Ei vor câştiga. Instinctul şi inima îi spuneau asta. Erau ale lor – funcţia de premier şi cea de preşedinte. Vor câştiga.

După-amiaza trecu repede, într-o exaltare ameţitoare. Ceasul cu pendulă din colţul biroului lui Shasa anunţa orele încet, cu un sunet atât de familiar, încât aproape nu îl

percepea, până când bătu ora cinci. Atunci tresări şi se ridică, verificându-şi şi ceasul de mână.

— E ora cinci.

Porni spre uşă.

— Unde te duci? Am nevoie de tine aici, îl strigă Manfred, întoarce-te, Shasa.

— Mă întorc, răspunse el şi ieşi grăbit în anticameră.

Acolo erau mai mulţi oameni importanţi care aşteptau. Se ridicară să îl salute.

— Domnule Courtney... îl strigă Tricia.

— Nu acum.

Shasa trecu pe lângă ei în grabă.

— Mă întorc repede.

„Ajung mai repede pe jos decât cu Jaguarul la oră de vârf”, îşi spuse şi începu să alerge.

Îşi dădu seama că informatoarea era atât de agitată şi speriată încât probabil nu va zăbovi mult la punctul de întâlnire. Trebuia să ajungă acolo înainte de ora stabilită. În timp ce fugea îşi reproşa că uitase de o întâlnire atât de importantă, dar totul era confuz şi nesigur.

Alerga pe trotuarul plin de funcţionari care îşi încheiaseră rutina zilnică şi se revărsau din clădiri. Shasa împingea şi îmbrâncea, îşi făcea loc şi se ferea. Unii dintre cei de care se ciocnea strigau furioşi după el.

Sprintă printre coloanele de maşini care se mişcau încet, şi alergă spre intrarea gării din Addreley Street. Ceasul de deasupra sălii principale arăta 17.37. Deja întârziase, iar peronul patru era la capătul îndepărtat al gării.

Alergă nebuneşte traversând sala de aşteptare şi se năpusti într-acolo. Încetini într-un mers rapid, îndreptându-se spre peron, cercetând feţele navetiştilor care aşteptau. Ei îl priveau înapoi indiferenţi. Se uită la ceasul de pe peron: 17.40. Întârziase zece minute. Ea venise şi plecase. O ratase.

Rămase în mijlocul peronului uitându-se deznădăjduit în jurul lui, neştiind ce să facă în continuare.

„Trenul din Stellenbosch şi Cape Flats soseşte la peronul patru”, se auzi în megafoane.

Sigur, ăsta era. Shasa se simţi uşurat. Trenul întârziase. Cu siguranţă era în tren, de aceea alesese acel loc şi acea oră.

Shasa îşi întinse gâtul nerăbdător pe măsură ce vagoanele veneau huruind la peron. Trenul se opri cu un ţipăt ascuţit şi şuierat de frâne. Uşile se deschiseră şi pasagerii se revărsară afară, mişcându-se într-o coloană compactă spre ieşirea de pe peron.

Shasa sări pe banca cea mai apropiată ca să o vadă mai bine şi să fie văzut.

— Domnule Courtney.

Era o voce de femeie. Vocea ei – o recunoscuse chiar şi după atâta timp.

— Domnule Courtney.

Se ridică pe vârfuri, încercând să vadă peste capetele călătorilor.

— Domnule Courtney!

Era acolo, prinsă în mulţime, încercând să-şi facă loc înspre el, dând din mâini înnebunită ca să îi atragă atenţia.

O recunoscu imediat. Şocul îl paraliză timp de câteva secunde în timp ce se uita fix la ea. Era doamna Stander, pe care o întâlnise pentru scurt timp la căsuţa de vacanţă a lui Manfred când luase avionul ca să încheie cu el afacerea cu fabrica de conserve. Se întâmplase cu ani în urmă, dar îşi aminti că ea îl numise comandant de escadrilă. Ar fi trebuit să fi pus lucrurile cap la cap. Cât de prost şi nereceptiv fusese. Shasa stătea încă în picioare pe bancă fixând-o cu privirea, când, deodată, altceva îi atrase atenţia.

Doi bărbaţi îşi făceau loc cu brutalitate prin mulţimea de călători. Doi bărbaţi masivi în costume negre nepotrivite pentru statura lor şi cu pălării din fetru care reprezentau cumva însemnul poliţiei secrete în civil. În mod clar, se îndreptau spre doamna Stander.

În acelaşi timp cu Shasa, ea îi văzu pe cei doi detectivi şi se făcu albă de spaimă la faţă.

— Domnule Courtney! strigă ea. Repede – mă urmăresc. Ţâşni din mulţime şi începu să alerge către Shasa. Grăbiţi-vă, vă rog grăbiţi-vă.

Shasa sări de pe bancă şi alergă în întâmpinarea ei, dar o bătrână cu braţele pline de pachete îi bloca drumul. Aproape o dărâmă, dar în secundele de care avu nevoie ca să îşi facă loc, cei doi detectivi ajunseră la Sarah Stander şi o prinseră din ambele părţi.

— Vă rog! ţipă ea disperată, apoi cu o putere sălbatică, nebănuită, se eliberă din strânsoare şi fugi către Shasa.

— Aici! Şi îi vârî lui Shasa un plic în mână. Aici este.

Cei doi ofiţeri de securitate îşi reveniseră rapid şi alergară în salturi după ea. Unul din ei îi prinse ambele mâini la spate şi o trase de acolo. Celălalt veni să se confrunte cu Shasa.

— Suntem ofiţeri de poliţie. Avem un mandat de arestare pentru femeia aceasta.

Bărbatul gâfâia de la efort.

— V-a dat ceva. Am văzut. Trebuie să mi daţi obiectul.

— Prietene! Shasa se îndreptă şi îl ţintui pe detectiv cu o privire semeaţă. Ai idee cu cine vorbeşti?

— Domnul ministru Courtney!

Bărbatul îl recunoscu atunci şi nedumerirea de pe chipul lui i se păru amuzantă lui Sasha.

— Iertaţi-mă, domnule. Nu am ştiut...

— Numele, rangul şi numărul de identificare, ordonă Shasa.

— Locotenent Van Ourshoom nr. 138643, şi luă instinctiv poziţia de drepţi.

— Poţi fi sigur că lucrurile nu se opresc aici, locotenente, îl avertiză Shasa rece. Acum continuă-ţi îndatoririle.

Shasa se răsuci pe călcâie şi se îndepărtă cu paşi mari pe peron, ascunzând plicul în buzunarul interior şi lăsându-l pe detectiv în urmă, uitându-se la el îngrozit.

Nu deschise plicul până nu ajunse iar la birou. Tricia îl aştepta încă.

— Am fost atât de îngrijorată când aţi ieşit în fugă în felul acela, strigă ea.

Tricia cea bună şi devotată.

— E în ordine, o asigură el. Totul s-a rezolvat. Unde este ministrul De La Rey?

— A plecat la puţin timp după dumneavoastră. A spus că va fi acasă la Groote Schuur. Îl puteţi găsi acolo dacă aveţi nevoie.

— Mulţumesc, Tricia. Poţi să pleci acasă acum.

Shasa intră în birou şi încuie uşa. Se aşeză pe scaunul lui din piele cu ţinte. Scoase plicul din buzunarul interior şi îl puse pe masă, înaintea lui, studiindu-l.

Era din hârtie ieftină şi aspră, iar numele lui era scris rotund, ca de o fată. Cerneala se întinsese.

„Meneer Courtney”.

Deodată, Shasa avu reţineri să îl mai atingă. Presimţea revelaţia unui lucru teribil care va schimba cursul liniştit al existenţei sale în luptă şi zbucium.

Luă stiletul georgian din setul de birou şi îi încercă vârful cu degetul mare. Întoarse plicul şi vârî cuţitul sub clapă. În plic era o foaie dintr-un caiet liniat pe care era scris, de aceeaşi mână de fată, un singur rând.

Shasa se uită fix la el. Nu simţi niciun şoc. Adânc în subconştient probabil că ştiuse adevărul tot timpul. Erau desigur ochii aceia de topaz galben ai Sabiei Albe care se uitaseră în ai săi în ziua în care murise bunicul.

Nu se îndoi nici măcar o clipă, nu avu nicio tresărire de neîncredere. Văzuse chiar şi cicatricea, vechea rană de pistol pe corpul lui Manfred, urma glonţului pe care el îl trăsese asupra Sabiei Albe şi toate celelalte detalii se potriveau perfect.

Manfred De La Rey este Sabia Albă.

Din momentul în care se întâlniseră prima dată în acea zi din copilăria lui pe un dig de pescuit din Walvis Bay,

destinul îi urmărise, conducându-i inexorabil spre destinele lor.

— Ne-am născut ca să ne distrugem unul pe altul, rosti Shasa încet şi întinse mâna spre receptor.

Telefonul sună de trei ori până când îi răspunse.

— De La Rey.

— Eu sunt, spuse Shasa.

— *Ja.* Te aşteptam.

Vocea lui Manfred era obosită şi resemnată, în contrast cu tonul puternic cu care îşi îndemnase şi grupase suporterii doar cu puţin timp înainte.

— Femeia a ajuns la tine. Oamenii mei m-au informat.

— Femeia trebuie eliberată, îi zise Shasa.

— E deja liberă. La ordinul meu.

— Trebuie să ne întâlnim.

— *Ja*. E necesar.

— Unde? întrebă Shasa. Când?

— Voi veni eu la Weltevreden, spuse Manfred, iar Shasa fu prea surprins ca să răspundă. Dar cu o condiţie.

— Ce condiţie? întrebă Shasa precaut.

— Mama ta trebuie să fie acolo când ne întâlnim.

— Mama mea?

De data aceasta Shasa nu îşi putu reţine uimirea.

— Da, mama ta – Centaine Courtney.

— Nu înţeleg, ce legătură are mama mea cu treaba asta?

— Totul, spuse Manfred apăsat. Are legătură cu totul.

Când Kitty Godolphin se întoarse în apartamentul ei în acea seară, era cât se poate de veselă. La indicaţiile ei, camera lui Hank surprinsese momentele dramatice în care corpul plin de sânge al doctorului Verwoerd fu purtat din sala de şedinţe spre ambulanţă şi înregistrase panica şi confuzia, cuvintele şi frazele spontane şi neprefăcute ale prietenilor şi duşmanilor lui.

Când intră în apartament, ceru legătura cu redactorul NABS din New York pentru a-l informa despre materialul

nepreţuit pe care îl obţinuse. Apoi îşi turnă un pahar de gin tonic, şi aşteptă nerăbdătoare lângă telefon.

Ridică receptorul când sună.

— Kitty Godolphin, spuse ea.

— Domnişoară Godolphin, o întâmpină o voce ciudată, cu puternic accent african. Moses Gama vă transmite salutări.

— Moses Gama este închis pe viaţă într-o închisoare de maximă securitate, replică Kitty brusc. Vă rog să nu-mi irosiţi timpul.

— Ieri-noapte, Moses Gama a fost salvat de pe feribotul închisorii de pe insula Robben de către războinicii *Umkhonto we Sizwe*, spuse vocea, iar Kitty îşi simţi obrajii şi buzele amorţite de şoc. Citise despre scufundarea feribotului. Moses Gama se afla într-un loc sigur. Doreşte să vorbească lumii prin dumneavoastră. Dacă sunteţi de acord să îl întâlniţi, veţi putea folosi camera pentru a-i înregistra mesajul.

Timp de trei secunde nu putu răspunde. Vocea o părăsise, dar mintea ei gonea., Acesta e potul cel mare, gândi ea. Aşa ceva apare o singură dată într-o viaţă de eforturi şi muncă".

— Voi veni, spuse ea după ce îşi drese vocea.

— O camionetă albastru-închis va sosi în zece minute la intrarea în sala de recepţii a hotelului. Şoferul va aprinde farurile de două ori. Trebuie să intraţi imediat pe uşa din spate a camionetei, fără să vorbiţi cu nimeni.

Maşina era o camionetă Toyota mică pentru livrări, iar Kitty şi Hank se înghesuiră înăuntru cu camera de luat vederi şi echipamentul de sunet, fiindu-le foarte greu să se mişte, dar Kitty îşi făcu loc în faţă până când putu să vorbească repede cu şoferul.

— Unde mergem?

Şoferul o privi în oglinda retrovizoare. Era un tânăr negru cu o înfăţişare frapantă, nu era frumos, dar avea o faţă expresivă, cu puternice trăsături africane.

— Mergem în suburbii. Vor fi patrule de poliţie şi blocaje

pe străzi. Poliţia e peste tot căutându-l pe Moses Gama. Va fi periculos, deci trebuie să faceţi exact ce vă spun.

Stătură în camionetă aproape o oră, străbătând străzi lăturalnice întunecate, oprind din când în când şi aşteptând în tăcere până când o siluetă ieşi din noapte şi şopti câteva cuvinte şoferului, continuându-şi apoi drumul până când în sfârşit parcară pentru ultima dată.

— De aici mergem pe jos, le spuse ghidul lor, conducându-i pe străduţe şi alei lăturalnice, lunecând pe lângă şirurile de căsuţe. De două ori se ascunseră când câte un Land Rover al poliţiei trecu pe lângă ei, dar în sfârşit intrară pe uşa din spate a uneia dintre miile de căsuţe identice, greu de diferenţiat.

Moses Gama stătea la masa din minuscula bucătărie din spate. Kitty îl recunoscu imediat, deşi era slab ca un schelet.

Purta o cămaşă albă deschisă la gât şi o salopetă bleumarin, şi când se ridică să o salute, ea observă că, deşi îmbătrânise şi trupul i se deteriorase, prezenţa lui dominatoare şi privirea mesianică pătrunzătoare erau la fel de puternice ca şi prima dată când îl întâlnise.

— Vă sunt recunoscător că aţi venit, spuse el grav. Dar avem foarte puţin timp la dispoziţie. Poliţia fascistă ne urmăreşte îndeaproape ca o haită de lupi. Trebuie să plec în scurt timp.

Hank deja se apucase de lucru, pregătind camera şi luminile şi dădu aprobator din cap înspre Kitty. Ea îşi dădu seama că realitatea tristă a camerei, pereţii goi şi mobila simplă din lemn vor spori efectul dramatic, iar părul cărunt şi condiţia precară a lui Moses vor impresiona inimile publicului.

Îşi pregătise în minte câteva întrebări, dar nu era nevoie de ele. Moses Gama se uită în cameră şi vorbi cu o sinceritate şi profunzime devastatoare.

— Pereţii închisorilor nu sunt destul de groşi pentru a întemniţa dorul de libertate al poporului meu, spuse el.

Mormintele nu sunt îndeajuns de adânci ca să vă ascundă adevărul.

Vorbi timp de zece minute, iar Kitty Godolphin, care era atât de experimentată şi de călită, plângea fără reţineri când el încheie.

— Lupta este viaţa mea. Bătălia ne aparţine. Vom reuşi, poporul meu. *Amandla*! *Ngawethu*!

Kitty se duse la el şi îl îmbrăţişă.

— Mă faci să mă simt foarte umilă, spuse ea.

— Ne eşti prietenă, răspunse el. Du-te în pace, fiica mea.

— Vino.

Raleigh Tabaka o luă pe Kitty de braţ şi o conduse afară.

— Ai stat deja prea mult. Trebuie să pleci acum. El este Robert. Te va conduce.

Robert aştepta la uşa bucătăriei.

— Urmaţi-mă, porunci el, şi îi conduse printr-o curte goală şi prăfuită prin întuneric, până la colţul străzii. Acolo se opri brusc.

— Ce se întâmplă acum? întrebă Kitty în şoaptă. De ce aşteptăm aici?

— Ai răbdare, spuse Robert. Vei afla imediat de ce.

Deodată Kitty îşi dădu seama că nu erau singuri. Mai erau şi alţii care aşteptau ca şi ei în umbră. Acum îi putu auzi, murmurul vocilor, liniştiţi, dar în expectativă. Pe măsură ce ochii i se obişnuiră cu întunericul, începu să îi vadă, multe siluete, în grupuri mici, înghesuiţi după boscheţi sau la adăpostul clădirilor.

Zeci, nu, sute de oameni, bărbaţi şi femei, şi cu fiecare clipă numărul lor creştea pe măsură ce se desprindeau din umbra nopţii, adunându-se în jurul căsuţei în care se afla Moses Gama, ca şi cum prezenţa lui era o rază, o flacără căreia, precum moliile, nu îi puteau rezista.

— Ce se întâmplă? întrebă încet Kitty.

— Vei vedea, răspunse Robert. Pregăteşte camera de luat vederi.

Oamenii începeau să iasă din umbră, apropiindu-se şi

mai mult de căsuţă.

— *Baba*! Copiii tăi sunt aici. Vorbeşte cu noi, Părinte, se auzi o voce.

— Moses Gama, suntem pregătiţi. Condu-ne! se auzi o alta.

Apoi începură să cânte, întâi încet „Nkosi Sikelel'i Afrika – Dumnezeu salvează Africa!", după care vocile se uniră şi se armonizară, frumoasele voci africane, emoţionante şi minunate.

Imediat se auzi un alt sunet, îndepărtat la început, apoi din ce în ce mai aproape, tânguirea jalnică şi unduioasă a sirenelor maşinilor de poliţie.

— Pregăteşte aparatul de filmat, spuse din nou Robert.

Imediat ce americanca şi cameramanul plecară, Moses Gama se ridică de la masă.

— Gata, spuse el. Acum putem pleca.

— Nu încă, unchiule, îl opri Raleigh Tabaka. Mai întâi trebuie să mai facem ceva.

— Întârzierea este periculoasă, insistă Moses. Am stat prea mult aici. Poliţia are informatori peste tot.

— Da, unchiule. Poliţia are informatori peste tot, accentuă Raleigh în mod ciudat această frază. Dar înainte să pleci în altă parte în care poliţia să nu poată ajunge la tine, trebuie să vorbim. Raleigh se ridică în picioare lângă masă, în faţa unchiului său. Totul a fost plănuit cu mare grijă. Azi după-masă monstrul alb Verwoerd a fost asasinat în parlamentul rasist.

Moses tresări.

— Nu mi-ai zis asta, protestă el, dar Raleigh continuă liniştit

— Planul era ca, în confuzia generată de asasinarea lui Verwoerd, să te ridici şi să conduci revolta spontană a oamenilor noştri.

— De ce nu mi s-a spus asta? întrebă aspru Moses.

— Răbdare, unchiule. Ascultă-mă. Cei care au plănuit asta sunt dintr-o ţară rece şi întunecată din nord şi nu

înţeleg spiritul african. Ei nu înţeleg că oamenii noştri nu se vor ridica decât atunci când sunt pregătiţi sufleteşte, când furia lor e deplină. Şi acel moment nu a sosit încă. Vor mai trece mulţi ani până când furia lor va fi desăvârşită. Numai atunci putem culege roadele. Poliţia albă este încă prea puternică. Ne vor distruge numai ridicând degetul lor mic şi restul lumii va sta deoparte privindu-ne cum murim, la fel cum au privit şi revolta din Ungaria stingându-se.

— Nu înţeleg, spuse Moses. De ce ai ajuns atât de departe dacă nu intenţionezi să călătoreşti până la capătul drumului?

— Revoluţia are nevoie şi de martiri, şi de lideri. Spiritul şi furia lumii trebuie trezite, căci nu putem reuşi fără ele. Martiri şi lideri, unchiule.

— Eu sunt liderul ales al poporului nostru, spuse Moses Gama simplu.

— Nu, unchiule, scutură Raleigh din cap. Te-ai dovedit nedemn. Ţi-ai trădat oamenii. În schimbul vieţii tale, ai predat revoluţia în mâinile duşmanului. I l-ai dat inamicului pe Nelson Mandela şi pe eroii din Rivonia. Cândva am crezut că eşti un zeu, dar acum ştiu că eşti un trădător.

Moses Gama îl fixă cu privirea în tăcere.

— Mă bucur că nu negi acest lucru, unchiule. Vinovăţia ta a fost dovedită fără urmă de îndoială. Prin acţiunile tale nu mai poţi avea nicio pretenţie pentru poziţia de lider. Doar Nelson Mandela are măreţia pentru a juca acest rol. Totuşi, unchiule, revoluţia are nevoie de martiri.

Din buzunarul jachetei, Raleigh Tabaka scoase un obiect învelit într-o pânză albă curată şi îl aşeză pe masă. Încet desfăcu pachetul cu grijă să nu atingă conţinutul.

Amândoi se uitară fix la revolver.

— Acesta e un revolver din dotarea poliţiei. A fost furat acum câteva ore din arsenalul unei secţii locale. Numărul de serie este încă înregistrat la poliţie şi este încărcat cu muniţia poliţiei.

Raleigh înveli pânza în jurul patului revolverului.

— Are încă pe el amprentele poliţiştilor, spuse el.

Cu pistolul în mână înconjură masa şi se opri în spatele scaunului lui Moses Gama, punându-i ţeava pistolului la ceafă.

De afară începură să se audă voci care cântau.

— „Dumnezeu salvează Africa”, repetă Raleigh. Eşti norocos, unchiule. Ai şansa să te izbăveşti. Vei merge într-un loc unde nimeni nu te va mai putea atinge, iar numele tău va dăinui pentru totdeauna, pur şi neprihănit. „Marele martir al Africii care a murit pentru poporul său”.

Moses Gama nu se mişcă, nici nu vorbi.

— Oamenilor li s-a spus că eşti aici, continuă încet Raleigh. Sute dintre ei s-au adunat afară. Ei vor fi martorii măreţiei tale. Numele tău va trăi veşnic.

Apoi, peste cântec, se auziră sirenele poliţiei, tânguindu-se şi suspinând.

— Şi brutala poliţie fascistă a fost anunţată că eşti aici, spuse Raleigh încet.

Zgomotul sirenelor crescu în intensitate şi se auzi vuietul motoarelor, scrâşnetul frânelor, uşile de Land Rover trântite, ordine strigate şi paşii grei, apoi uşa de la intrare fu spartă cu baroasele.

— Pacea fie cu tine, unchiule, spuse încet Raleigh Tabaka, şi îl împuşcă pe Moses Gama în ceafă, tocmai când comandantul de brigadă Lothar De La Rey îşi conducea oamenii pe uşa casei.

Glonţul greu îl aruncă pe Moses în faţă, capul zdrobit căzu pe masă, iar fragmente de craniu şi creier se împrăştiară pe pereţii şi podeaua bucătăriei.

Raleigh dădu drumul pistolului pe masă şi ieşi în curtea întunecată. Se alătură mulţimii din stradă, amestecându-se cu ei, aşteptând cu ei până când cadavrul acoperit fu scos pe o targă din casă.

— Poliţia ne-a omorât conducătorul. L-au omorât pe Moses Gama, strigă el atunci cu o voce clară şi puternică.

Când strigătul fu preluat de sute de alte voci şi femeile

începură vaietele de doliu, Raleigh Tabaka se întoarse şi se îndepărtă în întuneric.

Un servitor îi deschise uşa din Weltevreden lui Manfred De La Rey.

— Stăpânul vă aşteaptă, spuse el respectuos. Vă rog să mă urmaţi.

Îl conduse pe Manfred în camera armelor şi închise uşile duble de mahon după el.

Manfred rămase în prag. În şemineul de piatră ardea un buştean, iar în faţa lui se afla Shasa Courtney. Era îmbrăcat în jacheta de seară, cravată neagră, cu o clapă pentru ochi nouă, din mătase neagră. Era înalt şi bine dispus, cu şuviţe argintii la tâmple, dar cu o expresie nemiloasă.

Centaine Courtney stătea la biroul de sub rastelele cu arme. Şi ea purta o rochie de seară, din mătase chinezească de brocart în nuanţa ei preferată de galben şi un colier cu superbele diamante galbene de la mina H'ani. Avea braţele şi umerii descoperiţi, iar în lumina palidă pielea ei părea desăvârşită şi netedă ca a unei fete tinere.

— Sabia Albă, îl salută Shasa încet.

— Ja, încuviinţă Manfred. Dar asta a fost cu mult timp în urmă – într-un alt război.

— Ai omorât un om nevinovat. Un bătrân nobil.

— Glonţul a fost pentru altcineva – un trădător, un afrikaander care îşi vânduse poporul britanicilor.

— Atunci erai un terorist, la fel cum Gama şi Mandela sunt acum. De ce pedeapsa ta ar fi diferită de a lor?

— Cauza noastră era dreaptă – iar Dumnezeu era de partea noastră, răspunse Manfred.

— Câţi oameni nevinovaţi au murit pentru ceea ce alţii numesc „cauze drepte"? Câte atrocităţi nu s-au comis în numele Domnului?

— Nu mă poţi provoca, dădu Manfred dezaprobator din cap. Ce am încercat a fost corect şi drept.

— Vom vedea dacă tribunalele din ţara aceasta vor fi de

acord cu tine, spuse Shasa şi se uită în partea cealaltă a camerei la Centaine. Te rog sună la numărul din faţa ta, *Mater*. Cere cu colonelul Bothma de la CID. Deja i-am cerut să fie disponibil să vină aici.

Centaine nu se mişcă, iar expresia ei, după cum o interpretă Manfred De La Rey, era tragică.

— Te rog fă ce ţi-am spus, *Mater*, insistă Shasa.

— Nu, interveni Manfred. Nu poate să facă asta – şi nici tu.

— De ce crezi asta?

— Spune-i, mamă, zise Manfred.

Shasa se încruntă mânios, dar Centaine ridică mâna şi nu-l lăsă să vorbească.

— Este adevărat, şopti ea. Manfred este fiul meu, ca şi tine, Shasa. L-am născut în deşert. Deşi tatăl lui l-a luat încă ud din momentul naşterii, deşi nu l-am văzut decât după treisprezece ani, este totuşi fiul meu.

În acea tăcere, unul dintre buştenii din şemineu căzu într-un morman de cenuşă, producând un sunet ca de avalanşă.

— Bunicul tău e mort de peste douăzeci de ani, Shasa. Vrei să îmi rupi inima trimiţându-ţi fratele în închisoare?

— Datoria mea... onoarea mea, bolborosi Shasa.

— Şi Manfred a fost la fel îngăduitor odată. Ar fi putut să îţi distrugă cariera politică înainte să înceapă. La cererea mea şi ştiind că sunteţi fraţi, te-a cruţat. Centaine vorbea încet, dar fără remuşcări. Poţi face mai puţin de atât?

— Dar el e doar bastardul tău, se repezi Shasa.

— Şi tu eşti bastardul meu, Shasa. Tatăl tău a fost ucis în ziua nunţii, înainte de ceremonie. Acesta era faptul de care Manfred s-ar fi putut folosi ca să te distrugă. Te controla – acum el e la mâna ta. Ce vei face, Shasa?

Shasa se întoarse cu spatele la ea şi stătu cu capul plecat uitându-se în şemineu. Când în sfârşit vorbi, vocea lui era încărcată de durere.

— Prietenia – chiar şi fraternitatea – nu sunt decât iluzii, spuse el. Pe tine, *Mater*, trebuie să te respect.

Nimeni nu îi răspunse, şi se întoarse spre Manfred.

— La întrunirea Partidului Naţional vei anunţa că nu vei mai candida la funcţia de premier şi că te vei retrage din viaţa publică, spuse el calm, şi îl văzu pe Manfred înfiorându-se, şi visele sale spulberate în agonia de pe chipul lui. Aceasta este singura pedeapsă pe care ţi-o pot aplica, dar este probabil mai dureroasă şi mai lungă decât viaţa în închisoare. Accepţi?

— Te distrugi şi pe tine în acelaşi timp, îi spuse Manfred. Fără mine nu poţi ajunge preşedinte.

— Aceasta este pedeapsa mea, aprobă Shasa. Eu o accept. Tu o accepţi pe a ta?

— O accept, spuse Manfred De La Rey.

Se întoarse spre uşile duble din mahon, le deschise şi ieşi cu paşi mari din cameră.

Shasa se uită fix în urma lui. Numai după ce îi auzi maşina ieşind pe alee se întoarse spre Centaine. Plângea aşa cum plânsese în ziua în care îi aduse vestea morţii lui Blaine Malcomess.

— Fiul meu, şopti ea. Fiii mei.

El se duse să o consoleze.

La o săptămână după moartea doctorului Hendrik Verwoerd, Partidul Naţional îl alese pe Balthazar Johannes Verster în funcţia de prim-ministru al Africii de Sud.

Îşi datora ascensiunea reputaţiei uimitoare pe care şi-o construise ca ministru al justiţiei. Era un om puternic care călca pe urmele predecesorului său, iar în discursul de acceptare dăduse dovadă de curaj.

— Rolul meu este să merg fără teamă pe drumul deja deschis de Hendrik Verwoerd, afirmă el.

La trei zile după alegerea sa, trimise după Shasa Courtney.

— Am vrut să vă mulţumesc personal pentru munca depusă şi loialitatea dumneavoastră de-a lungul anilor, dar acum cred că este timpul să vă luaţi o pauză bine meritată.

Aş dori să mergeţi ca ambasador al Africii de Sud la Londra. Ştiu că Africa de Sud va fi pe mâini bune cu dumneata acolo.

Era destituirea clasică, dar Shasa ştia că regula de aur a politicienilor era să nu refuze niciodată o funcţie.

— Mulţumesc, domnule prim-ministru, răspunse el.

Treizeci de mii de oameni îndoliaţi participară la înmormântarea lui Moses Gama în suburbia Drake's Farm.

Raleigh Tabaka organiză funeraliile şi fu căpitanul gărzii de onoare al *Umkhonto we Sizwe* de lângă mormânt, dând salutul ANC când sicriul fu coborât în pământ.

Vicky Dinizulu Gama, îmbrăcată în caftanul ei de culoare galbenă, verde şi negru, sfidă ordinul care îi interzicea să ţină vreun discurs celor adunaţi.

— Trebuie să plănuim o moarte atât de oribilă pentru colaboratori şi trădători, încât nimeni dintre noi să nu îndrăznească să ne trădeze, le spuse ea cu vehemenţă, arătând foarte frumoasă.

Durerea mulţimii era atât de mare, încât atunci când o tânără dintre ei fu indicată drept informatoare a poliţiei, o dezbrăcară, o biciuiră şi o bătură până când aceasta îşi pierdu cunoştinţa. Apoi o stropiră cu benzină şi îi dădură foc, lovind-o cu picioarele în timp ce ardea. La sfârşit copiii urinară pe cadavrul ars. Poliţia îi împrăştie pe participanţii la înmormântare cu gaz lacrimogen şi lovituri de baston.

Kitty Godolphin filmă tot, iar materialul editat în care incluse interviul cu Moses Gama şi filmările de la crima brutală a poliţiei fu unul dintre cele mai cumplite şi teribile montaje prezentate la televiziunea americană.

Când Kitty Godolphin fu promovată şefă a Departamentului de ştiri de la NABS, şi deveni cel mai bine plătită femeie din istoria televiziunii americane.

Înainte să îşi ocupe postul de ambasador la Londra,

Shasa plecă într-un safari de patru săptămâni în valea Zambezi împreună cu fiul său cel mare. Concesiunea pentru vânătoare a Courtney Safaris se întindea pe mai bine de opt sute de kilometri pătraţi de minunată sălbăticie bogată în vânat, iar Matutu îl conduse pe Shasa la lei, bivoli şi la un magnific elefant african bătrân.

Războiul rhodesian de gherilă devenea tot mai încrâncenat. Lui Sean i se acordase Crucea de Argint a Rhodesiei pentru acte de curaj şi la focul de tabără îi povesti cum o dobândise.

— Eu şi Matutu urmăream un elefant când am dat de urma a doisprezece venetici ZANU. Am abandonat elefantul şi le-am luat urma. Începuse să plouă şi norii erau foarte jos, spre vârfurile copacilor, deci nu puteam primi ajutoare. Ei se apropiau de Zambezi, aşa că ne-am luat după ei. Primul semn că ne pregătiseră o ambuscadă a fost când am văzut luminile reflectându-se pe iarba din faţa noastră. Matutu a ieşit la atac şi a primit primul glonţ în burtă. Asta m-a încrâncenat şi am năvălit asupra lor cu vechiul meu 577. Mai erau opt kilometri până la râu şi ei fugeau mâncând pământul, dar i-am curăţat pe ultimii doi în apă, înainte să ajungă pe partea zambiană. Când m-am întors, Matutu stătea lângă mine. Ticălosul ăsta mic îmi asigurase spatele opt kilometri, cu maţele atârnându-i afară din burtă.

De partea cealaltă a focului de tabără, faţa micului Ndorobo se lumină când îşi auzi numele menţionat.

— Arată-i *Bwana Makuba*, noul tău buric, îi spuse Sean în swahili.

Matutu îi făcu pe plac şi îşi ridică în sus cămaşa ponosită, arătându-i lui Shasa teribilele cicatrice lăsate de gloanţele de AK 47 în stomacul său.

— Eşti un ticălos prost, îi spuse Sean aspru. Să alergi cu o gaură în burtă, în loc să zaci pe jos şi să mori cum ar fi trebuit. Eşti al naibii de prost, Matutu.

Corpul lui Matutu se contorsionă de plăcere.

— Al *naibii* de prost, încuviinţă el mândru.

Ştia că aceasta era cea mai mare distincţie la care putea să aspire, pronunţând-o aşa cum venea de la divinitatea întregului său firmament.

Când Shasa încă îşi împacheta tablourile şi cărţile pentru călătoria la Londra, Garry şi Holly se mutară la Weltevreden.

— Voi sta acolo cel puţin trei ani, spuse Shasa. Când mă întorc, putem discuta din nou, dar probabil că îmi voi lua un apartament în oraş. De unul singur, locul ăsta este pur şi simplu prea mare pentru mine.

Holly era însărcinată şi o convinsese pe Centaine să rămână şi să o ajute până când se va naşte copilul.

— Holly este singura femeie pe care *Mater* o suportă la un kilometru de ea, tot timpul, remarcă Shasa către Garry, în timp ce cele două doamne din Weltevreden începeau să plănuiască împreună redecorarea camerelor pentru copil.

Povestea de dragoste a Isabellei cu Lothar De La Rey supravieţui în apele zbuciumate şi vânturile puternice din lunile investigaţiei morţii lui Moses Gama.

Comisia de investigaţie îl exonera pe comandantul de brigadă Lothar De La Rey cu verdictul „nevinovat”. Presa locală de limba engleză, precum şi presa internaţională luară în derâdere acest verdict, iar în şedinţa de urgenţă a Adunării Generale a Naţiunilor Unite se votă o hotărâre prin care se centră sancţiuni extinse obligatorii faţă de Africa de Sud, împotriva căreia s-a folosit, în mod previzibil, dreptul de veto în Consiliul de Securitate. Cu toate acestea, printre ai lui, reputaţia lui Lothar spori şi mai mult, iar presa de limbă afrikaans îl ridică în slăvi ca pe un erou.

La nicio săptămână după ce comisia îşi făcu publice concluziile, Isabella se deşteptă în dormitorul din luxosul ei apartament din Sandton, găsindu-l pe Lothar complet îmbrăcat, aplecat deasupra patului şi privind-o cu o expresie de profund regret, încât ea se ridică repede, trezindu-se de tot, cearşafurile de satin roz căzându-i pe

talie.

— Lothie, ce s-a întâmplat? strigă ea. De ce pleci atât de devreme? De ce te uiţi aşa la mine?

— Vor avea loc alegeri speciale în circumscripţia Doomberg. Este unul dintre locurile noastre sigure. Organizatorii partidului mi l-au oferit mie, şi eu am acceptat. Demisionez din poliţie şi intru în politică.

— O, asta e minunat, strigă Isabella, şi întinse braţele spre el. Am primit educaţie politică. Vom forma o echipă extraordinară, Lothie. Te voi ajuta enorm, vei vedea!

Lothar îşi ridică privirea de la sânii ei goi, dar nu o atinse, iar ea îşi lăsă braţele să cadă.

— Ce e? Expresia ei se schimbă.

— Mă întorc la oamenii mei, Bella, spuse el liniştit. Înapoi la *Volk* şi Dumnezeu. Ştiu ce vreau. Vreau ca într-o zi să reuşesc acolo unde tatăl meu a eşuat. Vreau poziţia pe care el aproape că a dobândit-o, dar am nevoie de o soţie din mijlocul poporului meu. O afrikaanderă. Am ales-o deja, iar acum mă duc la ea.

Deci trebuie să ne luăm rămas-bun, Bella. Mulţumesc. Nu te voi uita niciodată, dar s-a terminat.

— Ieşi afară! spuse ea. Ieşi şi nu te mai întoarce.

El ezită şi vocea ei se înălţă într-un strigăt:

— Ieşi afară, nenorocitule. Ieşi afară!

Ieşi din dormitor închizând încet uşa în urma lui, iar Isabella înşfăcă vaza de pe noptieră şi aruncă scurt cu ea în uşă. Apoi se prăbuşi cu faţa în pat şi începu să plângă.

Plânse întreaga zi, iar la căderea nopţii intră în baie şi umplu baia cu apă fierbinte. Lothar lăsase un pachet de lame de ras pe raftul de lângă trusa ei de duş. Încet, despachetă una şi o ţinu în faţa ochilor. Arăta înspăimântător de periculoasă, iar lumina scânteia pe margine, dar o coborî până atinse pielea încheieturii. Duru ca înţepătura unui scorpion şi îşi smuci încheietura.

— Nu, Lothar De La Rey, nu îţi voi da satisfacţie, spuse ea mânioasă, şi lăsă lama să cadă în toaletă, apoi se întoarse

în dormitor.

Ridică receptorul. Când auzi vocea tatălui ei, Isabella începu să tremure de şocul a ceea ce fusese pe punctul să facă.

— Tati, vreau să vin acasă, şopti ea.

— Trimit avionul după tine, spuse Shasa fără să ezite. Nu, la naiba, vin chiar eu să te iau.

Îl aşteptă pe pista de decolare şi alergă direct în braţele lui. La jumătatea drumului spre Cape Town, el îi atinse obrazul.

— Voi avea nevoie de o amfitrioană oficială la Highveld, îi spuse el. Aceasta era reşedinţa ambasadorului din Londra. Sunt chiar pregătit să-ţi renegociem salariul.

— O, tati, spuse ea. De ce nu sunt toţi bărbaţii din lume ca tine!

Jakobus Stander fu spânzurat în închisoarea centrală din Pretoria. Sarah Stander şi soţul ei aşteptau afară când moartea lui fu anunţată pe poarta principală a închisorii.

În seara în care se întoarseră în casa din Stellenbosch, Sarah se ridică din pat după ce Roelf adormise şi, în baie, luă o supradoză de barbiturice.

Când Roeli se trezi în dimineaţa următoare, ea era moartă în pat lângă el.

Manfred şi Heidi plecară să trăiască în ferma lor din Statul Liber Orange, unde Manfred creştea oi merinos cu pedigree.

La târgul agricol din Bloemfontein, Manfred câştigă trei ani la rând panglica albastră pentru berbecul campion.

Mereu fusese corpolent, dar Manfred se îngrăşă mult mai mult, mâncând mai degrabă de plictiseală decât de poftă. Doar Heidi ştia cât de greu îi era, cât de mult tânjea el să mai păşească o dată pe culoarele puterii, şi cât de lipsită de sens şi frustrantă simţea că devenise existenţa sa.

Atacul de cord surveni pe când rătăcea singur prin savană şi păstorii îi găsiră corpul a doua zi dimineaţă,

zăcând acolo unde căzuse. Centaine zburâ cu avionul companiei ca să asiste la înmormântare. Ea fu singurul membru al familiei Courtney prezent când Manfred fu înmormântat cu toate onorurile în Heroes Acre, înconjurat de mormintele altor afrikaanderi remarcabili, inclusiv cel al doctorului Hendrik Verwoerd.

Când Shasa Courtney se înapoia de la Palatul Buckingham în limuzina ambasadei după ce prezentase scrisorile sale de acreditare Maiestăţii Sale Regina Elisabeta II, străzile erau ude de la burniţa londoneză.

În ciuda vremii, demonstranţii îl aşteptau în Trafalgar Square cu pancarte: SPIRITUL LUI MOSES GAMA MERGE MAI DEPARTE ŞI APARTHEIDUL ESTE O CRIMĂ ÎMPOTRIVA UMANITĂŢII.

Când Shasa coborî din limuzină în faţa ambasadei, demonstranţii încercară să înainteze, dar o linie de poliţişti londonezi în uniforme albastre formară un cordon pentru a-i reţine.

— Shasa Courtney!

La jumătatea drumului, pe trotuar, Shasa se opri la sunetul vocii familiare şi se uită în jur.

La început nu o recunoscu, dar apoi o văzu în prima linie a demonstranţilor şi se întoarse. Luă o poziţie dreaptă şi impunătoare în hainele sale elegante şi cu joben. Se opri în faţa ei şi vorbi cu unul dintre poliţişti.

— Mulţumesc, dar o cunosc pe această doamnă, o puteţi lăsa să treacă. Bună, Tara, o salută el, după ce ea se strecură pe sub braţul întins al poliţistului.

Îi veni greu să creadă cât de mult se schimbase. Era o femeie între două vârste şleampătă şi neîngrijită, doar ochii îi mai erau frumoşi şi îl săgetau.

— Moses Gama trăieşte mai departe. Monştrii apartheidului ne pot omorî eroii, dar bătălia este a noastră. La sfârşit vom moşteni pământul.

Vocea ei era stridentă.

— Da, Tara, răspunse el. Există eroi şi există monştri, dar majoritatea suntem doar nişte muritori prinşi în evenimente prea tumultuoase pentru oricare dintre noi. Poate că atunci când bătălia se va încheia, tot ceea ce vom moşteni va fi cenuşa unui pământ odată frumos.

El se întoarse cu spatele şi intră în ambasadă fără să se uite înapoi.

Nota autorului

Mi-am asumat din nou câteva libertăţi privind cronologia istorică, respectiv datele la care au început mişcările *Umkhonto we Sizwe* şi *Poqo*. Nelson Mandela a fost achitat în primul său proces de trădare, iar Harold Macmillan şi-a susţinut discursul „Vântul schimbării”.

Sper că dumneavoastră, cititorii, mă veţi ierta de dragul naraţiunii.

Wilbur Smith

La RAO